ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂနိဿယ

ပဌမတွဲ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၂ ကောဇာ ၁၃၃၀ မေလ ၁၉၆၈

၇ ၂၈၁

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂနိဿယ

ပဌမတွဲ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၂ ကောဇာ ၁၃၃၀ မေလ ၁၉၆၈

၁၉၆၁-ခု မေလ

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်——ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်၌ (ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပဋိဝိသောဓက သံဃာအဖွဲ့က တည်းဖြတ်ပြီး) အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်) ဦးလှမောင် M.A.,M.S.,B.L. (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၇၇၉/၀၅၂၂) က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ

(ပဥ္စမတွဲ)

မှတ်သားဖွယ်ရာ မာတိကာ

ဦးရေ — အကြောင်းအရာ — စာမျက်နှာ

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသနာမရူပပရိဂ္ဂဟကထာ

၁။ ဝိပဿနာ၏အာရုံ ခန္ဓာတရားတို့၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို နှုတ်တက်သင်ယူခြင်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မေးမြန်းခြင်း စသည်ဖြင့် ဉာဏ်စွမ်းရှိသလောက် လေ့လာပြီးလျှင် မူလဘူတဖြစ်သော သီလဝိသုဒ္ဓိ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိနှစ်ပါးကို ပြည့်စုံစေသင့်ပုံ ၁

၂။ သီလဝိသုဒ္ဓိကို သီလနိဒ္ဒေသ၌၎င်း စိတ္တဝိသုဒ္ဓိကို သမာဓိနိဒ္ဒေသ၌၎င်း ဖွင့်ဆိုပြီးအတိုင်း သိရှိသင့်ပုံ ၂

၃။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိစသော ငါးပါးသော ဝိသုဒ္ဓိတို့သည် ပွါးစေအပ်သောကြောင့် ကိုယ်ထည် မည်ပုံ ၂

၄။ နာမ်ရုပ်တို့ကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်၍ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်တိုင်း မြင်ခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ မည်ပုံ ၂

၅။ ဈာန်၌၎င်း ဈာန်၏ဥပစာ၌၎င်း တည်၍ ဝိပဿနာကို အားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် သမထယာဉ်ရှိသော‘သမထယာနိက’ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကို အလိုရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဈာန်အင်္ဂါနှင့် သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဝိပဿနာတင်၍ ရှေးဦးစွာ နာမ်သဘောသိပုံနှင့် ပြွေနှင့်မြွေတွင်း ဥပမာအလား ရုပ်ကိုရှာ၍ ရှုပုံ ၃

၆။ ဝိပဿနာယာဉ်ရှိသော ယောဂီသည်၎င်း ဆိုခဲ့ပြီးသော သမထယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း ဓာတ်လေးပါးတို့ကို အကျဉ်းအကျယ်အားဖြင့် သိမ်းဆည်းသင့်ပုံ ၄

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၇။ ခဝတ်လေးပါးထင်သော ယောဂီအား ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသတို့၌ရှင်း တေဇောကောဋ္ဌာသ လေးပါး ဝါယောကောဋ္ဌာသ ခြောက်ပါး စသောတရားတို့၌ရှင်း ရုပ်တရားတို့သည် ထင်ရှားလာနိုင်ပုံ ၅

၈။ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် အရေအတွက် သင်္ချာအားဖြင့် တထောင့်လေးရာကိုးဆယ့်လေးပါးသော တရားသဘောကို "ရုပ်မည်၏"ဟု ရှုရပုံ ၈

၉။ ရုပ်ကို ဉာဏ်ဖြင့်သိမ်းဆည်းပြီးသော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်အား ဒွါရ၏အစွမ်းဖြင့် နာမ်တရားတို့ ထင်ရှားပုံ ၉

၁၀။ လောကုတ္တရာစိတ်တို့သည် ဝိပဿနာ သက်သက်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား ပညာဖြင့်သိမ်းဆည်းခြင်း မရောက်သကဲ့သို့ သမထယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း သိမ်းဆည်းခြင်းသို့ မရောက်နိုင်သောကြောင့် လောကုတ္တရာစိတ်တို့ကို မယူရပုံ ၉

၁၁။ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် လောကီစိတ်(၈၁) စေတသိက် ၅၂-စသော နာမ်တရားတို့ကို နာမ်ဟု ရှုမှတ်ရပုံ, ဤနည်းဖြင့် လေးပါးသော ခတုဝဝတ္ထာန်ကို အကြောင်းပြုပြီးလျှင် နာမ်ရုပ်တို့ကို အကျယ် မှတ်သားသင့်ပုံ.... .... ၁၀

၁၂။ ရဟန်းသည် ဤအတ္တဘော၌ စက္ခုခတ် ရှိ၏။ပ။ မနောဝိညာဏခတ် ရှိ၏ဟု ခတ်တို့ကို ဆင်ခြင်၍ မှတ်သားရပုံ ၁၀

၁၃။ လူအပေါင်းသည် မျက်တွင်း၌ မျက်ကြော ကြိုးငယ်ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော အသားစိုင်ကို မျက်စိဟု သိကြသော်လည်း စင်စစ်မှာမူ ခန္ဓနိဒ္ဒေသဝယ် ဥပါဒါရုပ်တို့၌ ဆိုအပ်သော စက္ခုပသာဒကိုသာ "စက္ခုခတ်"ဟု မှတ်သားအပ်ပုံ ၁၀

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၁၄။ စက္ခုပသာဒ၏မှီရာ ခတ်လေးပါးစသော ငါးဆယ့် သုံးပါးသော ရုပ်တို့ကိုလည်း " စက္ခုခတ် "ဟု မမှတ်အပ်ပုံ, သောတခတ် စသည်တို့၌လည်း ဤအတိုင်း မှတ်သင့်ပုံ.... ၁၁

၁၅။ ကာယခတ်၌ စက္ခုဒသကစသည်မှကြွင်းသော လေးဆယ့်သုံးပါးသောရုပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသာထူးခြားပုံနှင့် ကေစိဆရာတို့၏ အယူအဆများ ၁၁

၁၆။ ပသာဒရုပ်ငါးပါးနှင့် ပသာဒရုပ်ငါးပါးတို့၏ အာရုံ တဆယ့်နှစ်ပါးသောရုပ်တို့ကိုထား၍ ကြွင်းသော နိပ္ဖန္နရုပ်တို့သည် ခမ္မခတ်မည်ပုံ.... .... ၁၂

၁၇။ စက္ခုပသာဒကိုမှီ၍ ရူပါရုံကိုအာရုံပြုသောစိတ်သည် စက္ခုဝိညာဏခတ်မည်ပုံ, ဤနည်းဖြင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် နာမ်ရုပ်တို့ကို ခတ်တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ဖြင့်၎င်း အာယတန တဆယ့်နှစ်ပါးတို့ဖြင့်၎င်း ခန္ဓာငါးပါးတို့ဖြင့်၎င်း အကျဉ်း အကျယ် ပိုင်းခြားမှတ်သားရပုံ ၁၂

၁၈။ ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းသကဲ့သို့ နာမ်ကို သိမ်းဆည်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား နာမ်တရားက သိမ်မွေ့လွန်းသောကြောင့် မထင်ရှားပါလျှင် လျှော့ညံ့သော လုံ့လဝန်ချမှုကို မပြုပဲ ရုပ်ကိုသာ အဖန်တလဲလဲ လက္ခဏာစသော အားဖြင့် စုံစမ်းသင့်ပုံ ၁၆

၁၉။ ရုပ်ကို အထပ်ထပ်သုံးသပ်သောယောဂီအား ရုပ်တရား၏ အာရုံဖြစ်သော နာမ်တရားတို့လည်း အလိုလိုထင်ရှား လာနိုင်ကြောင်းကို ဥပမာမျိုးစုံတို့ဖြင့် ဖွင့်ပြထားပုံ ၁၆-၇

အရူပဓမ္မာနံဥပဋ္ဌာနာကာရကထာ

၂၀။ စင်ကြယ်သောရုပ်ကို သိမ်းဆည်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား နာမ်တရားတို့သည် ဖဿ၏သဘောသတ္တိ ဖုသန လက္ခဏာအားဖြင့်၎င်း ဝေဒနာ၏သဘောသတ္တိ အနုဘဝန လက္ခဏာအားဖြင့်၎င်း ဝိညာဉ်၏သဘောသတ္တိ ဝိဇာနန-

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	လက္ခဏာအားဖြင့်ရင်း နာမ်တရားတို့ကို သိခြင်း၏ အကြောင်းသုံးပါးတို့ဖြင့် ထင်ရှားလာနိုင်ပုံ	၁၈
၂၁။	ရုပ်ကိုစင်ကြယ်စွာ သိမ်းဆည်းပြီးသော ယောဂီသာ နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းရန် အားထုတ်သင့်၍ ယင်းသို့ မဟုတ်ပါက အားထုတ်ရန်မသင့်ပုံ	၂၂
၂၂။	ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော တရားတို့ကို သန်လျက်ဖျားဖြင့် ပန်းကပ်ကြီးကိုဖွင့်သကဲ့သို့ရင်း ထန်းဖူးညှောက်အစုံကို ခွဲဘိသကဲ့သို့ရင်း နာမ်ဟုရင်း ရုပ်ဟုရင်း မှတ်သားပြီးလျှင် "ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ လူ နတ် ဗြဟ္မာ မရှိ"ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့ရောက်ပုံ	၂၃
	သမ္ပဟုလသုတ္တန္တသံသန္ဒနာ	
၂၃။	ဝင်ရိုးလှည်းဘီးစသော အစိတ်သမ္ဘာရ အကြောင်းရှိသောကြောင့် လှည်းရထားဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ရှိနေသေးသမျှ သတ္တဝါဟူသော ဝေါဟာရဖြစ်ရပုံ	၂၅
၂၄။	သစ်နွယ် မြေညက် မြက် သက်ငယ်တို့ကိုစွဲ၍ ၎င်းတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော ကောင်းကင်ကို အိမ်ခေါ်သကဲ့သို့ အရိုး အကြော အသား အရေတို့ကို အစွဲပြု၍ ၎င်းတို့ ခြံရံအပ်သော ကောင်းကင်ကိုလည်း "ကိုယ်"ဟုခေါ်ရပုံ	၂၆
၂၅။	ပင်စည် အခက် အရွက်စသည်တို့ကို တပေါင်းတည်းပြုသောအခါ သစ်ပင်ဝေါဟာရဖြစ်သကဲ့သို့ရင်း ပရမတ္ထအားဖြင့် အစိတ်တခုခုကို ရှာဖွေသောအခါ သစ်ပင်မရှိသကဲ့သို့ရင်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု မှတ်အပ်သော နာမ်ရုပ်တရားတို့ကိုလည်း တပေါင်းတည်းပြုသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူသော ဝေါဟာရဖြစ်၍ ပရမတ္ထအားဖြင့် ဓမ္မတခုစီတခုစီကို ရှာဖွေသောအခါ ငါဟုရင်း ငါ၏ဖြစ်၏ဟုရင်း မိစ္ဆာအယူ၏ တည်ရာသတ္တဝါမရှိပုံ....	၂၈

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၂၆။ ပရမတ္ထအားဖြင့် သတ္တ ဇီဝမရှိ နာမ်ရုပ်မျှသာ ရှိ၏ဟု ရှုသော ယောဂီ၏အမြင်ကို "အမြင်မှန်"ဟု ခေါ်၍ ဤယထာဘူတ အမြင်မှန်ကိုပင် "သတ္တ ဇီဝ ပုဂ္ဂလ"ဟု ယူခြင်းဟူသော မဟာအမှားမှ စင်ကြယ်သောကြောင့် "ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၂၈

၂၇။ သတ္တဝါရှိ၏ဟုအယူရှိသူသည် အတ္တ၏ချုပ်ပျောက်ခြင်းကို ၎င်း အမြဲတည်ခြင်းကို၎င်း ခွင့်ပြုသည်ဖြစ်၍ သဿတ အယူ၌၎င်း ဥစ္ဆေဒအယူ၌၎င်း ကျရောက်နိုင်ပုံ ၂၉

၂၈။ အတ္တဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် "သတ္တဝါ မြဲ၏"ဟု ယူခြင်းကြောင့် ဘဝနိရောဓမှ တွန့်သည်မည်ပုံ, "သတ္တဝါသည် ပျောက်ပျက်၏"ဟု ယူပါကလည်း လွန်၍ ပြေးသည်မည်ပုံ, (ယထာဘူတဉာဏဒဿနဟူသော)ဉာဏ်မျက်စေ့ရှိသူများသာ မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်းမြင်နိုင်ပုံ ၂၉

၂၉။ နာမ်ရုပ်မျှဖြစ်သော ဤအတ္တဘောကို ကျူးစည်းစသော ဥပမာတို့ဖြင့်လည်း ပြဆိုပုံ ၃၂

၃၀။ စည်နှင့် စည်သံတို့သည် မရောနှောဘိသကဲ့သို့ နာမ်ရုပ်တို့ သည်လည်း မရောနှောကြပုံ, နာမ်၌ ရုပ်မရှိ ရုပ်၌လည်း နာမ်မရှိပုံ, စင်စစ်မှာမူ စည်ကိုအစွဲပြု၍ စည်သံဖြစ်ပေါ် သကဲ့သို့ ရုပ်ကိုစွဲ၍ နာမ်တရားတို့ဖြစ်ပေါ်ရပုံ ၃၃

၃၁။ နာမ်သည် မိမိ၏အစွမ်းအစဖြင့် မစားနိုင် ဣရိယာပုထ် စသည်ကို မပြုနိုင်သကဲ့သို့ ရုပ်တရားသည်လည်း မိမိ၏ အစွမ်းအစဖြင့် စားလိုသောက်လိုခြင်းစသည် မရှိသဖြင့် တန်ခိုးအာဏာ မရှိကြပုံ ၃၅

၃၂။ နာမ်ကိုမှီ၍ ရုပ်ဖြစ်ရပုံ, ရုပ်ကိုမှီ၍လည်း နာမ်ဖြစ်ရပုံ အလုံးစုံကို အကန်း အဆွံ့ဥပမာစသည်တို့ဖြင့်ပြဆိုခြင်း.... ၃၅

ဦးရေ | အကြောင်းအရာ | စာမျက်နှာ

ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသပစ္စယပရိဂ္ဂဟကထာ

၃၃။ နာမ်ရုပ်၏ အစွန့်သုံးပါးတို့၌ ယုံမှားခြင်းကို ခွါ၍ တည်သောဉာဏ်သည် ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်မည်ပုံ ၃၉

၃၄။ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်ကို အလိုရှိသော ရဟန်းသည် အနာကိုမြင်၍ ရောဂါဖြစ်ကြောင်းကို ရှာမှီးရသော ဆရာဝန်ကဲ့သို့ နာမ်ရုပ်၏ ဟေတုအကြောင်း ပစ္စယ အကြောင်းကို ရှာမှီးသင့်ပုံ ၃၉

၃၅။ နာမ်ရုပ်သည် အကြောင်းလည်းမကင်း ဣဿရစသော ဝိသမအကြောင်းလည်း မရှိသောကြောင့် နာမ်ရုပ်တို့၏ ဇနကအကြောင်း ဥပတ္ထမ္ဘကအကြောင်းတို့ ရှိနေမည်ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့သည် အဘယ်နည်းဟု ဆင်ခြင်သင့်ပုံ ၃၉

၃၆။ ရူပကာယခန္ဓာကိုယ်၏ ဇနက ဥပတ္ထမ္ဘက ဥပနိဿယ အကြောင်းတို့ကို သိမ်းဆည်းပုံနှင့် နာမကာယ၏ အကြောင်းဖြစ်သော စက္ခုရုပစသော ဓမ္မတို့ကိုလည်း သိမ်းဆည်းရပုံ ၄၁

၃၇။ ရဟန်းသည် အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝ၌ နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပုံကို မြင်ရသကဲ့သို့ အတိတ် အနာဂတ်အစွန့်တို့၌လည်း အဝိဇ္ဇာကြောင့်သာ "ဖြစ်ခဲ့ပြီး, ဖြစ်လတ္တံ့"ဟု အဖန်ဖန်ရှုရပုံ ၄၂

၃၈။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အတိတ်ခန္ဓာ၌ ယုံမှားခြင်းငါးပါး အနာဂတ်ခန္ဓာ၌ ယုံမှားခြင်းငါးပါး ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၌ ယုံမှား ခြင်း ခြောက်ပါးတို့ကို ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပယ်မြစ်အပ်ပုံ ၄၃

၃၉။ ယောဂီတဦးသည် (သာဓာရဏာသာဓာရဏ) ဆက်ဆံ မဆက်ဆံသောအပြားအားဖြင့် နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်း တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းရပုံ ၄၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၀။	ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် နာမ်ရုပ်တို့ကိုသိမ်းဆည်းသော ယောဂီသည် ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်မြစ်နိုင်ပုံ	၄၇
၄၁။	ယောဂီသည် ကမ္မဝဋ်ဝိပါကဝဋ်၏အစွမ်းဖြင့် နာမ်ရုပ် တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းပုံ	၄၇-၈
၄၂။	ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယ-စသော ကံတဆယ့်နှစ်ပါးကိုရင်း ရင်းကံ တဆယ့်နှစ်ပါးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်နှင့်အကျိုးပေးရာ ကာလ စသည်ကိုရင်း ပြဆိုခြင်း....	၄၈
၄၃။	ဝိပဿနာရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကံတဆယ့်နှစ်ပါးတို့၏ အားရှိအားမဲ့ အထူးကိုရင်း ဝိပါက်တို့၏ အယုတ်အမြတ် အထူးကိုရင်း တစိတ်တဒေသအားဖြင့် သိသင့်သော ကြောင့် ကံအထူးကိုပြသင့်ပုံ	၅၂
၄၄။	ကံကြောင့်ဝိပါက် ဝိပါက်ကြောင့်ကံ ကံကြောင့်ဘဝသစ် ဖြစ်ရပုံကို အဖန်ဖန်ရှုသောယောဂီအား ယုံမှားခြင်း တဆယ့်ခြောက်ပါးကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ပုံ, အလုံးစုံသော ဘဝ ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသတို့၌လည်း အကြောင်းအကျိုးစပ်၍ အဆင့်ဆင့်သော နာမ်ရုပ်သာ ထင်ပုံ	၅၃-၄
၄၅။	ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ မှန်ကန်သော ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်များ	၅၄-၇
၄၆။	အတိတ်ဘဝဟောင်းမှ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝသစ်သို့ တစုံတခု သော ခန္ဓာမပြောင်းသကဲ့သို့ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှလည်း ဘဝသစ်သို့ တစုံတခုသောတရားမျှ မပြောင်းရွှေ့ကြောင်း ဥပမာ ဥပမေယျစုံလင်စွာဖြင့် ရှင်းလင်းထားပုံ	၅၇-၉
၄၇။	ဘဝဟောင်းက ခန္ဓာအာယတနဓာတ်ကြောင့် ဤဘဝ၌ ခန္ဓာအာယတနဓာတ်တို့ဖြစ်ပေါ်ပုံ, ပစ္စုပ္ပန် ခန္ဓာ အာယ-တန ဓာတ်ကြောင့်လည်း ဘဝသစ်ဝယ် ခန္ဓာအာယတန ဓာတ်တို့ဖြစ်ပေါ်ပုံ	၅၉

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၄၈။ နာမ်ရုပ်အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသော ယောဂီ၏ဉာဏ်သည် အစွမ်းအာနုဘော်ရှိ၍ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်း ရှစ်ပါးသောယုံမှားခြင်းတို့ကို ပယ်ပြီးလျှင် ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသောဒိဋ္ဌိတို့ကိုလည်း ပယ်ခွါနိုင်ပုံ ၆၀

၄၉။ အစွန့်သုံးပါးတို့၌ ယုံမှားမှုကိုခွါသောဉာဏ်ကို "ကင်္ခါ-ဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်"ဟု သိအပ်ပုံ, ဓမ္မဋ္ဌိတိ- ယထာဘူတ-သမ္မာဒဿန-ဟူသော အမည်တို့သည်လည်း ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ၏ ဝေဝုစ်ပရိယာယ်စကားလှယ်တို့သာဖြစ်ပုံ ၆၀

မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ

သမ္မသနဉာဏကထာ

၅၀။ ဤကား လမ်းမှန် ဤကား လမ်းမှားဟုသိ၍ ဝိပဿနာ အညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်သောဉာဏ်သည် မဂ္ဂါမဂ္ဂ-ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်မည်ပုံ ၆၅

၅၁။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိကို အလိုရှိသော ယောဂီသည် အပေါင်းအစည်းကို သုံးသပ်ခြင်းအားဖြင့် ရှေးဦးစွာ အားထုတ်သင့်ပုံ ၆၅-၆

၅၂။ ပရိညာသုံးပါးကို သရုပ်အားဖြင့်ရင်း ကိစ္စအားဖြင့်ရင်း ဘုံအားဖြင့်ရင်းဆုံးဖြတ်၍ ပြဆိုပုံနှင့် ဘင်္ဂါနုပဿနာမှစ၍ နိစ္စသညာ သုခသညာစသည်တို့ကို ပယ်စွန့်သွားပုံ ၆၆-၉

၅၃။ အပေါင်းအစည်းအားဖြင့် သုံးသတ်ပုံစသည်ကို ပါဠိတော်လာ စကားရပ်တို့ဖြင့် ကပ်၍ပြဆိုခြင်း.... .... ၇၀

စတ္တာရီသာကာရအနုပဿနာ

၅၄။ စတ္တာရီသာကာရသရုပ်ကိုရင်း ခန္ဓာငါးပါးကို အနိစ္စအားဖြင့် ရှုသောယောဂီ၏ အနုလောမဉာဏ်ရရှိပုံကိုရင်း အသခ်တဓာတ်သာ ဝါနတဏှာမှ ထွက်မြောက်၏ဟု

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ရှုသောယောဂီသည် အရိယာမဂ်သို့ သက်ဝင်နိုင်ပုံကိုရင်း ပြဆိုပုံ ၈၆

ဣန္ဒြိယတိက္ခကာရဏနဝက

၅၅။ နယဝိပဿနာ၌ အားထုတ်သလောက် ပြည့်စုံခြင်းမရှိသော ယောဂီသည် သဒ္ဒါစသောဣန္ဒြေတို့ကို ထက်အောင် ပြု၍ရင်း သပ္ပါယခုနစ်ပါးကိုမှီဝဲ၍ရင်း ရုပ်ကို ရံခါသုံးသပ်ခြင်းအားဖြင့်ရင်း ရှုသင့်ပုံ ၉၅-၇

ရူပနိဗ္ဗတ္တိပဿနာကာရ

၅၆။ ရုပ်သည် ကံစသော လေးပါးသောအကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပြီးလျှင် သတ္တဝါတို့အား ရုပ်ဖြစ်ပါက ရှေးဦးစွာကံကြောင့် ဖြစ်ရပုံ ၉၇-၈

၅၇။ ရုပ်သည် စိတ္တက္ခဏာဘဆယ့်ခုနစ်ချက် အသက်ရှည်သောကြောင့် အချုပ်နှေး၍ လေးသောအပြန်ရှိသော်လည်း စိတ်မူကား အချုပ်မြန်၍ ပေါ့သောအပြန်ရှိပုံ ၉၈

၅၈။ ကမ္မဇနှစိတ္တဇ အာဟာရဇ ဥတုဇရုပ် ဖြစ်ခြင်းတို့၌ ဤသို့ ခွဲခြမ်းဝေဖန်အပ်ပုံ ၁၀၀

အရူပနိဗ္ဗတ္တိပဿနာကာရ

၅၉။ ရုပ်ကိုရှုမှတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်ကိုရှုသကဲ့သို့ နာမ်ကိုရှုမှတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း လောကီစိတ် ရှစ်ဆယ့်တပါးဖြင့်သာ ရှုမှတ်သင့်ပုံ (ဝိပဿနာအာရုံ နာမ်တရားရှစ်ဆယ့်တပါးသာ ဟူလို) ၁၀၀

ရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ

၆၀။ ရူပသတ္တက အရူပသတ္တကနှစ်ပါးတို့တွင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘဝသစ်ကိုယူခြင်း ဘဝဟောင်းကိုစွန့်ပစ်ခြင်း

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	စသော ခုနစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ရုပ်တရား၌တင်၍ သုံးသပ်သင့်ပုံ	၁၁၃-၄
၆၁။	အာဒါန, နိက္ခေပန-ပုဒ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့် အနှစ်တရာအတွင်း သခ်ါရဟူသော ရုပ်တရားတို့၌ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးသို့တင်၍ သုံးသပ်ခြင်းစသည်ကို ပြဆိုပုံ	၁၁၄
၆၂။	မန္ဒဒသကစသော အရွယ်ဆယ်ပါးဖြင့်၎င်း ဝီသတိကောဋ္ဌာသစသည်တို့ဖြင့်၎င်း ဥတုသုံးပါး ရတုခြောက်ပါးတို့ဖြင့်၎င်း ကာဠပက္ခ ဇုဏှပက္ခဖြင့်၎င်း ညဉ့်နေ့အစွမ်းဖြင့်၎င်း ရှေ့သို့တက်ခြင်း နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း ဖြစ်သောရုပ်ကို လက္ခဏာယာဉ်သို့တင်၍ သုံးသပ်ပုံ	၁၁၈-၂၀
၆၃။	ဥဒ္ဓရဏံ, အတိဟရဏံ, ဝီတိဟရဏံ, ဝေါဿဇ္ဇနံ-စသောပုဒ်တို့၏အနက်များ	၁၂၇
၆၄။	ဥဒ္ဓရဏ စသော ကောဋ္ဌာသခြောက်ပါးတို့၌ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးတင် သုံးသပ်သောယောဂီ၏ရုပ်ကို သုံးသပ်ခြင်းသည် နူးညံ့သိမ်မွေ့လှပုံ	၁၂၉
၆၅။	ဤနည်းဖြင့် အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်စသည်တို့၌၎င်း မိမိအလိုလိုသာဖြစ်သောရုပ်တို့၌၎င်း လက္ခဏာတင်၍ သုံးသပ်ပုံ	၁၃၉
၆၆။	သံ ကြေး သလွဲဖြူ သလွဲမည်း ရွှေ ငွေ ပုလဲ ပတ္တမြား ကျောက်မျက်ရွဲ ခရုသင်း သန္တာ ပတ္တမြားနီ ပတ္တမြားပြောက် မြေ ကျောက်တောင် မြက် သစ်ပင်နွယ်စသော ဝိဝဋ္ဋကပ်မှစ၍ ဖြစ်သောရုပ်သည် (ဇေ၀မ္မတာ) မိမိအလိုလိုဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသောရုပ်မည်ပုံ	၁၃၉
၆၇။	ယောဂီသည် ပန်းညွန့်သုံးခု၌ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးတင်၍သုံးသပ်သကဲ့သို့ အလုံးစုံသော ဓမ္မတာရုပ်တို့၌လည်း သုံးသပ်ရပုံ	....၁၃၉-၄၀

ဦးရေ | အကြောင်းအရာ | စာမျက်နှာ

အရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ

၆၈။ ကလာပ, ယမက, ခဏိက, ပဋိပါဋိ, ဒိဋ္ဌိဥဂ္ဃါဋန-ဟူသော မာတိကာပုဒ်တို့၌ သုံးသပ်ပုံနည်းကို၎င်း ဒိဋ္ဌိသမုဂ္ဃါဋန, မာနသမုဂ္ဃါဋန, နိကန္တိပရိယာဒါနဟူသော မာတိကာပုဒ် သုံးပါးတို့၌ အသီးအသီး သုံးသပ်နည်း မရှိပုံကို၎င်း ပြဆိုခြင်း ၁၄၁

၆၉။ ရုပ်နာမ်ကိုရှုသော ယောဂီသည် ရုပ်နာမ်ထက် လွန်၍ မည်သည့် သတ္တဝါကိုမှ မမြင်သောကြောင့် သတ္တဝါ ဟူသော အမှတ်သညာကို ပယ်ခွါနိုင်ပုံ ၁၄၅

၇၀။ သတ္တဝါအမှတ်ကိုခွါ၍ သင်္ခါရတရားတို့ကို သိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒိဋ္ဌိစသော တရားတို့ မဖြစ်နိုင်ပုံ ၁၄၅

၇၁။ ငါ ဝိပဿနာ ရှု၏ဟု၎င်း ကောင်းစွာ ရှု၏ဟု၎င်း ငါ ဝိပဿနာ ရှုနိုင်၏ဟု၎င်း ယူသော ယောဂီအား ဒိဋ္ဌိ မာန နိကန္တိတို့ မကွာနိုင်ပုံ, "သင်္ခါရတရားတို့က သင်္ခါရတရားတို့ကို ရှုမှတ်သုံးသပ်၏"ဟု ယူသော ယောဂီမှသာ ဒိဋ္ဌိ မာန နိကန္တိတို့ကို ပယ်စွန့်နိုင်ပုံ ၁၄၆

၇၂။ သင်္ခါရတရားတို့ကို အနတ္တအားဖြင့် ရှုသူအား ဒိဋ္ဌိကို၎င်း အနိစ္စအားဖြင့် ရှုသူအား မာနကို၎င်း ဒုက္ခအားဖြင့် ရှုသူအား နိကန္တိကို၎င်း ပယ်ခွါနိုင်ပုံ ၁၄၇-၈

၇၃။ အနိစ္စာနုပဿနာစသော ပညာတို့သည် တဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာဝိပဿနာတို့ မည်ပုံ, အနိစ္စာနုပဿနာ စသည်ကိုပွါးသော ယောဂီအား "နိစ္စ"ဟု မှတ်မှားသော သညာစသည်ကို ပယ်စွန့်နိုင်ပုံ ၁၅၀-၃

၇၄။ အနိစ္စာနုပဿနာနှင့် အနိမိတ္တာနုပဿနာတို့သည်၎င်း ဒုက္ခာနုပဿနာနှင့် အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာတို့သည်၎င်း အနတ္တာနုပဿနာနှင့် သုညတာနုပဿနာတို့သည်၎င်း တူသော အနက်ရှိကုန်၍ သဒ္ဒါမျှသာ ထူးခြားပုံ ၁၅၃

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာ

၇၅။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာကို ပြဆိုရန် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ စကားပျိုး ၁၅၅

၇၆။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏ်ကို ရဘို့ရန်အတွက် ရှေးဦးစွာ အကျဉ်းအားဖြင့် အားထုတ်သင့်ပုံကို ပြဆိုခြင်း ၁၅၅-၈

၇၇။ ရူပက္ခန္ဓာဖြစ်ပုံကို ရှုသော ယောဂီသည် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကံ အာဟာရ-ဟူသော အကြောင်းတရားတို့၏ ရှိခြင်း လက္ခဏာ, ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်၏ ဥပါဒ်ခြင်း လက္ခဏာငါးပါးတို့ကို မြင်နိုင်ပုံ ၁၅၈-၁၆၁

၇၈။ ရူပက္ခန္ဓာ၏ ပျက်ပုံကိုရှုသော ယောဂီသည်လည်း အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းလေးပါးတို့၏ "အနုပ္ပါဒနိရောဓ, ရုပ်၏ ခဏနိရောဓ"ဟူသော လက္ခဏာငါးပါးတို့ကို မြင်နိုင်ပုံ.... ၁၆၁

၇၉။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏ ဖြစ်ပုံကိုရှုသော ယောဂီသည် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကံ ဖဿ အကြောင်းတရားတို့၏ ရှိခြင်း, ပစ္စုပ္ပန် ဝေဒနာ၏ ဥပါဒ်ခြင်းဟူသော ဤငါးပါးသော လက္ခဏာ တို့ကို မြင်နိုင်ပုံ ၁၆၁-၂

၈၀။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ပျက်ပုံကို ရှုသော ယောဂီသည်လည်း အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းလေးပါးတို့၏ "အနုပ္ပါဒနိရောဓ, ဝေဒနာ၏ ခဏနိရောဓ"ဟူသော ငါးပါးသော လက္ခဏာ တို့ကို မြင်နိုင်ပုံ ၁၆၂

၈၁။ သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့၏ အဖြစ် အပျက်ကိုရှုသော ယောဂီအားလည်း ငါးပါးသော လက္ခ ဏာတို့ကို မြင်နိုင်၍ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဖြစ်ပုံကို ရှုရာဝယ် အနည်းငယ်မျှသာ ထူခြားပုံ ၁၆၃

၈၂။ ခန္ဓာတခုတခုကို ဖြစ်ခြင်း,ပျက်ခြင်းဖြင့် ရှုသဖြင့် ဆယ်ပါး ဆယ်ပါးစီပြု၍ ငါးဆယ်သော လက္ခဏာတို့ကို ဟောတော် မူပုံ ၁၆၃-၅

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၇၃။ ပစ္စယအကြောင်းအားဖြင့်၎င်း ခဏအားဖြင့်၎င်း အဖြစ် အပျက်ကိုရှုသော ယောဂီအား သစ္စာအပြား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အပြား ဧကတ္တစသော နည်းအပြား အနိစ္စတာစသော လက္ခဏာအပြားတို့ ထင်ရှားနိုင်ပုံ ၁၆၅-၁၇၀

၇၄။ သစ္စာအပြား စသောလက္ခဏာတို့ ထင်ရှားသော ယောဂီ အား မဖြစ်ဘူးသော သင်္ခါရတို့ဖြစ်၍ ဖြစ်ပြီးသော သင်္ခါရ တို့ ချုပ်ပြီးလျှင် သင်္ခါရတရားသစ်တို့သည် နေထွက်သော အခါ ဆီးနှင်းပေါက် စသည်တို့ကဲ့သို့ အနှစ်မဲ့စွာ ထင်မြင် နိုင်ပုံ ၁၇၁

ဝိပဿနုပက္ကိလေသကထာ

၇၅။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဟူသော တရုဏဝိပဿနာဖြင့် ရှု သော ယောဂီအား ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်းတရားတို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ ၁၇၂

၇၆။ ဝိပဿနာကို ညစ်ညူးစေတတ်သော တရားတို့သည် အရိ ယာ သာဝကအားရင်း အကျင့်ပျက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားရင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပစ်ပယ်ထားသူအားရင်း လူပျင်းအားရင်း မဖြစ်ပေါ်နိုင်ပဲ ဝိပဿနာ အမြဲအားထုတ်သော အာစာရ ကုလပုတ္တအားသာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ ၁၇၃

၇၇။ ဥပက္ကိလေသဆယ်ပါး သရုပ်နှင့် ဩဘာသစသည်ကြောင့် ဖောက်ပြန်သော ယောဂီအား အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအားဖြင့် ထင်သောအာရုံကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိနိုင်ပုံ ၁၇၄-၅

၇၈။ ဝိပဿနာစိတ်ကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ ပြိုးပြိုးပြက်ထွက်သော အရောင်ကို ဩဘာသခေါ်ပုံ, ယင်း ဩဘာသကိုပင် မဂ် ဖိုလ်ဟု ယူသော ယောဂီ၏ ဝိပဿနာသည် လမ်းရိုး လမ်းမှန်မှ ဖယ်သည်မည်ပုံ ၁၇၆

၇၉။ အလင်းရောင်သည် အချို့ရဟန်းအား ထက်ဝယ်ခွေရာ အရပ်မျှကိုရင်း အချို့ရဟန်းအား တိုက်ခန်းတွင်းကိုရင်း

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အချို့ရဟန်းအား အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်ရှင်း တခဲနက် ထွန်းလင်းနိုင်ပုံ, မြတ်စွာဘုရား အလင်းအရောင် သည်ကား လောကဓာတ်တသောင်းထိ ထွန်းလင်းနိုင်ပုံ	၁၇၇
၉၀။	အရောင်အလင်း၏ ထူးခြားပုံကို စိတ္တလတောင်၌နေသော မထေရ်နှစ်ဦးတို့၏ ဝတ္ထုဖြင့် ပြဆိုပုံ	၁၇၇
၉၁။	ဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်းသည် သမထဝိပဿနာ ရှုသော ယောဂီအား ဖြစ်ပုံ, ယောဂီသည် သမာပတ်ဖြင့် ခွါကုန် သောကိလေသာတို့ မဖြစ်သောအခါ "ငါရဟန္တာ" ဟူသော စိတ် ဖြစ်ပေါ်တတ်ပုံအကြောင်း ဝတ္ထုများ	၁၇၈
၉၂။	ဉာဏ်, ပီတိ, ပဿဒ္ဓိ, သုခ, အဓိမောက္ခ, ပဂ္ဂဟ, ဥပဋ္ဌာန ဥပေက္ခာ, နိကန္တိ-စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်များ	၁၈၁
၉၃။	ဩဘာသ စသည်တို့ကို အကုသိုလ်ဖြစ်သောကြောင့် ဥပက္ကိလေသ-ဟု မဆိုမူ၍ မုချအားဖြင့် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်သာ ဥပက္ကိလေသ ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၁၈၇
၉၄။	နိကန္တိသည်ကား ဥပက္ကိလေသလည်း မည်၍ ဒိဋ္ဌိဂါဟ စသော ဥပက္ကိလေသ၏ ဝတ္ထုလည်း မည်ပုံ, ဥပက္ကိလေသ တို့သည် ဝတ္ထုအစွမ်းဖြင့် ဆယ်ပါးသာ ဖြစ်သော်လည်း တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်ကား အမျှသုံးဆယ် ရှိကြပုံ	၁၈၇

မဂ္ဂါမဂ္ဂဝဝတ္ထာနကထာ

၉၅။	ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ လိမ္မာသော ယောဂီသည် ဩဘာသစသည် တို့ ဖြစ်သောအခါ ဤဩဘာသတရားတို့သည် မမြဲသော သဘောရှိ၏ စသည်ဖြင့် ပညာဖြင့် ပိုင်းခြားနိုင်ပုံ	၁၈၉
၉၆။	ပညာဖြင့်ပိုင်းခြား၍ အဖန်ဖန်ရှုသော ယောဂီအား ဩဘာသစသည်တို့ကြောင့် မတုန်လှုပ် မပြန့်လွင့်နိုင်ပုံ....	၁၉၀

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၉၇။	ယောဂီသည်ပြန့်လွင့်ခြင်းမရှိပဲ အမျှသုံးဆယ်သော ဥပက္ကိလေသ အမြေးအရှက်တို့ကိုရှင်းလင်း၍ ဩဘာသစသော တရားတို့သည် "မဂ်မဟုတ်"ဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်ပုံ	၁၉၁
၉၈။	ယောဂီ၏မဂ်ဟုတ်,မဟုတ်ကို သိသောဉာဏ်သည် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည်ပုံ....	၁၉၁
၉၉။	မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနှင့်ပြည့်စုံသော ယောဂီသည် ဒုက္ခ သမုဒယ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို ပိုင်းခြားနိုင်ပုံ	၁၉၁

ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀၀။	ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိခေါ်ပုံနှင့် ဉာဏ်ရှစ်ပါးသရုပ်ကို ပြဆိုခြင်း	၁၉၃
၁၀၁။	ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိကို အလိုရှိသောယောဂီသည် ကိုးပါးသောဉာဏ်တို့၌ အားထုတ်မှုကိုပြုသင့်ပုံ	၁၉၄
၁၀၂။	ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို တဖန်ထပ်မံ၍အားထုတ်ခြင်း၌ လဒ္ဓဂုဏ်ကိုပြဆိုခြင်း	၁၉၄
၁၀၃။	အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလက္ခဏာတို့ မထင်နိုင်သောအကြောင်းများနှင့် ထင်မြင်နိုင်သောအကြောင်းများကို ပြဆိုခြင်း	၁၉၅
၁၀၄။	အနိစ္စံ, အနိစ္စလက္ခဏံ, ဒုက္ခံ, ဒုက္ခလက္ခဏံ, အနတ္တံ, အနတ္တလက္ခဏံ-ဟူသောပုဒ်တို့၏အနက်များ	၁၉၇

ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏကထာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀၅။	ဖြစ်ခြင်းကိုလွှတ်၍ အပျက်ကိုသာအဖန်ဖန်ရှုသော ယောဂီအားဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ပုံ	၂၀၀
၁၀၆။	အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါ, ဘင်္ဂါနုပဿနေ ပညာ, ဝိပဿနေ ဉာဏန္တိ-ဟူသောပုဒ်တို့၏အနက်များ	၂၀၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀၇။	ဘင်ကိုရှုသောယောဂီသည် သင်္ခါရ၌ အတွင်းဝင်သော တရားအပေါင်းကို နိစ္စ သုခ အတ္တဟု မရှုမှတ်တော့ပဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအားဖြင့်သာရှုမှတ်၍ သင်္ခါရတရားတို့၌ ငြီးငွေ့ပြီးလျှင် ချစ်ခြင်းသမုဒယကို မပြုတော့ပုံ	၂၀၇
၁၀၈။	ဆိုအပ်ပြီးသော အနိစ္စာနုပဿနာနှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းသည် တဒင်္ဂပဟာန်အပြား တန္ဒိနှအပြားအားဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်ပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်နိုင်ပုံ	၂၀၈
၁၀၉။	ဝတ္ထုသင်္ကမနာ, ပညာယ စ ဝိဝဋ္ဋနာ, အာဝဇ္ဇနာဗလဉ္စေဝ-စသော ပုဒ်တို့၏အနက်များ	၂၀၉
၁၁၀။	အပျက်ကိုသာရှုသောယောဂီအား အာနိသင်ရှစ်ပါး ခြံရံသော ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ် ထက်သန်ခြင်းသို့ရောက်ရှိနိုင်ပုံ	၂၁၄

ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏကထာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁၁။	ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ကို အဖန်ဖန်အားထုတ်သော ယောဂီအား အလုံးစုံသောဘဝစသည်တို့၌ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ပျက်ခြင်းသဘော ရှိကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့သည် ကြောက်မက်ဖွယ်အားဖြင့် ထင်မြင်နိုင်ပုံ	၂၁၆
၁၁၂။	ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ပုံနှင့် ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ရာ၌ ကြောက်ရွံ့ခြင်းမရှိနိုင်ပုံကို မြဲခိုင်သောဥပမာစသည်တို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း....	၂၁၇

အာဒီနဝါနုပဿနာဉာဏကထာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁၃။	ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်ကို အဖန်ဖန်အားထုတ်သော ယောဂီအား ဘဝစသည်တို့၌ အနတ္တမှ စောင့်ရှောက်တတ်သော တရားတို့ မထင်နိုင်ပုံ, တစုံတခုသော သင်္ခါရတို့၌လည်း တောင့်တခြင်းစသောတရားတို့မရှိနိုင်တော့ပုံ, ဘဝသုံးပါးတို့သည် မီးကျီးတွင်းစသည်တို့ကဲ့သို့ ထင်မြင်လာပုံကို များလှစွာသောဥပမာတို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း	၂၂၂

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁၄။	ဘင်္ဂါနုပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့် ရှုမှတ်သော ယောဂီအား အပြစ်ကိုသာရှုတတ်သော အာဒီနဝဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်အတိုင်း ပြဆိုခြင်း	၂၂၅
၁၁၅။	ဥပ္ပါဒေါ, နိမိတ္တံ, အာယူဟနာ-စသောပုဒ်တို့၏အနက်များ	၂၂၈
၁၁၆။	အန္တယဖြင့်ပြအပ်သော အာဒီနဝဉာဏ်၏ (ပဋိပက္ခ) ဆန့်ကျင်ဖက်ဉာဏ်ကို (ဗျတိရိက်) အပြန်အားဖြင့် ပြခြင်း၄ါ အနုပ္ပါဒေါ ခေမန္တိ သန္တိပဒေ ဉာဏံ-စသော စကားကို ပြဆိုပုံ	၂၃၁
၁၁၇။	ဒသ ဉာဏေ ပဇာနာတိ, ဒွိန္နံ ဉာဏာနံ ကုသလတာ, နာနာဒိဋ္ဌိသု န ကမ္ပတိ-ပုဒ်တို့၏ အနက်များ	၂၃၂

နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏကထာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁၈။	ယောဂီသည် အလုံးစုံသောသင်္ခါရတရားတို့ကို အပြစ်အားဖြင့် မြင်သောကြောင့် အလုံးစုံသော ဘဝ ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသတို့၌ဖြစ်သော ပျက်စီးတတ်သော တေဘူမကတရားအပေါင်း၌ ငြီးငွေ့ပြီး ခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာ-စသည်တို့၌သာ မွေ့လျော်ပုံ	၂၃၃
၁၁၉။	နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်သည် ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ် အာဒီနဝါနုပဿနာဉာဏ် နှစ်ပါးနှင့် သဘောအားဖြင့်တူညီပုံ	၂၃၅

မုဉ္စိတုကမျတာဉာဏကထာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂၀။	နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြင့် ငြီးငွေ့သောယောဂီအား တခုသောသင်္ခါရကိုမျှ စိတ်ကပ်ငြိခြင်းမရှိတော့ပဲ သင်္ခါရတရားအပေါင်းမှ လွတ်လိုသော မုဉ္စိတုကမျတာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၃၆

ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏကထာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂၁။	ယောဂီသည် တေဘူမကသင်္ခါရတရားတို့ကို ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့် လက္ခဏာသုံးပါးတင်၍ သုံးသပ်ပုံ	၂၃၇

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂၂။	မုဥ္စနနှင့်ဥပါယ ပြည့်စုံရန် သင်္ခါရတရားတို့ကို သိမ်းဆည်းရာ၌ ငါးဖမ်းယောကျ်ား ဥပမာဖြင့် ပြဆိုပုံ	၂၄၁
၁၂၃။	သင်္ခါရတရားတို့၏ အနိစ္စဖြစ်ပုံစသည်ကို ကောင်းစွာရှုမှတ်ဆင်ခြင်သောယောဂီအား ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၄၃
၁၂၄။	ယောဂီသည် ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဖြင့် သင်္ခါရတရားတို့ကို အတ္တမှဆိတ်၏ဟု သိမ်းဆည်းပြီး၍ ယင်းသင်္ခါရတရားတို့သည် အတ္တမှုရင်း အတ္တနှင့်စပ်သောဥစ္စာမှုရင်း ဆိတ်သုဉ်းကြကုန်၏ဟု နှစ်ပါးသောအဖို့စသည်ဖြင့်လည်း သုညအဖြစ်ကို ရှုမှတ်ပုံ	၂၄၅

သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏကထာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂၅။	သင်္ခါရ တရားတို့ကို သုညအားဖြင့် သိမ်းဆည်းသော ယောဂီသည် ဉာဏဘယကိုရင်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း နန္ဒီကိုရင်း ပယ်စွန့်၍ သင်္ခါရတရားတို့၌ လျစ်လျူရှုရုံမျှမက ငါ, ငါ့ဥစ္စာဟုပင် မစွဲလမ်းတော့ပဲ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ထိ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၃
၁၂၆။	သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် အကယ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ရအံ့ နိဗ္ဗာန်ကိုသာပြေးဝင်ပြီး, နိဗ္ဗာန်ကိုမမြင်ရပါက သင်္ခါရတရားတို့သာ ထပ်ခါတလဲလဲ အာရုံရှိပုံ	၂၅၅
၁၂၇။	သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် သင်္ခါရတရားတို့၌ လျစ်လျူရှုသကဲ့သို့ သင်္ခါရတရားတို့ကိုစိစစ်ခြင်း၌လည်း လျစ်လျူရှုပြီးလျှင် ဝိပဿနာသုံးပါးဖြင့်တည်တံ့နိုင်ပုံ, အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက်တို့ကိုလည်း ခွဲခြမ်းနိုင်ပုံ	၂၅၆
၁၂၈။	ဝိပဿနာဉာဏ်သည် ဣန္ဒြေသုံးပါး သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အစိုးရသဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိသော ဝိမောက္ခအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပုံ, သုံးပါးသောအနုပဿနာတို့ကို သုံးပါးသော ဝိမောက္ခဟု ဟောတော်မူပုံ	၂၅၇
၁၂၉။	ပရိဇ္ဇွဒပရိဝဋ္ဋမတော, မနောသမုတ္တေဇနတာယ, ပရတော သမနုပဿနတာယ-ပုဒ်တို့၏ အနက်များ	၂၅၀

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၁၃၀။ အနိစ္စအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောယောဂီအား ခယသခ်ါရ တို့သည်ရင်း ဒုက္ခအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောယောဂီအား ဘယသခ်ါရတို့သည်ရင်း အနတ္တအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ယောဂီအား သုညတသခ်ါရတို့သည်ရင်း ထင်ရှားနိုင်ပုံ.... ၂၅၉

၁၃၁။ ဝိမောက္ခသုံးပါးကိုရင်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အားဖြင့် အသီးအသီး နှလုံးသွင်းသောယောဂီအား ရရှိနိုင်သော ဝိမောက္ခကိုရင်း ပြဆိုပုံ.... .... ၂၅၉

၁၃၂။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော, အပ္ပဏိဟိတော, သုညတော ဟူသောပုဒ်တို့၏ အနက်များ ၂၅၉

၁၃၃။ အဘိဓမ္မာ၌ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခ သုညတဝိမောက္ခနှစ်ပါး ကို ဝိပဿနာမဂ်၏အမည်ကို ရည်ရွယ်၍သာ ဟောတော် မူပုံ ၂၆၀

၁၃၄။ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်သည် နိစ္စာဘိနိဝေသ နိစ္စနိမိတ် နိစ္စ- ပဏိဓိမှ ကင်းဆိတ်သောကြောင့်ရင်း ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ် သည် သုခါဘိနိဝေသသုခနိမိတ် သုခပဏိဓိမှ ဆိတ်သော ကြောင့်ရင်း အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်သည် အတ္တာဘိ- နိဝေသ အတ္တနိမိတ် အတ္တပဏိဓိမှ ဆိတ်သောကြောင့်ရင်း အသီးအသီး သုညတ, အနိမိတ္တ, အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခ မည်ပုံ ၂၆၁

၁၃၅။ သတ္တအရိယပုဂ္ဂလဝိဘာဂါယ ပစ္စယော ဟောတိ-ဟူသော စကား၌ သဒ္ဓါနုသာရီစသော ပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက်တို့ကို အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ဝေဖန်၍ပြဆိုပုံ ၂၆၃

၁၃၆။ သခ်ါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် မုဥ္စိတုကမျတာဉာဏ် ပဋိသခ်ါ- နုပဿနာဉာဏ်နှစ်ပါးနှင့် အနက်အားဖြင့်တူညီပုံကို သခ်ါ- ရုပေက္ခာဉာဏ်သည် တခုတည်းသာ ဖြစ်သော်လည်း နာမည်သုံးမျိုးတို့ကို ရရှိပြီးလျှင် မိမိအောက်၌ မုဥ္စိတု- ကမျတာဉာဏ်, အလယ်၌ ပဋိသခ်ါနုပဿနာဉာဏ်, အဆုံး၌

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အထွတ်အမြတ်သို့ရောက်သော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်တို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၆၉
၁၃၇။	သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကို ရသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာသည် အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်၍ ဝုဋ္ဌာနဟုဆိုအပ်သော မဂ်သို့ ဆိုက်ရောက်ကြောင်း ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီမည်ပုံ, သိခါပတ္တ-ဝိပဿနာဟူသောအမည်, ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဟူသောအမည်တို့သည် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် အနုလောမဉာဏ် ဂေါတြဘူဉာဏ်တို့၏ အမည်သာဖြစ်ပုံ	၂၇၁
၁၃၈။	အဘိနိဝိဋ္ဌဝတ္ထုတော, ဝုဋ္ဌာနတော ဟူသော သင်္ခေပစကား၌ အဘိနိဝေသနှင့် ဝုဋ္ဌာနတို့ကိုပြဖို့ရန် မာတိကာနှင့် ၎င်းတို့၏အနက်များ	၂၇၂
၁၃၉။	ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာကို ပြဖို့ရန် တဆယ့်နှစ်ပါးသော လင်းနို့ဥပမာတို့ကို ဥပမေယျပုဒ်တို့နှင့် နှိုးနှော၍ပြဆိုပုံ....	၂၇၉
၁၄၀။	(ခုဒ္ဒ)ငတ်မွတ်ခြင်းစသော ခြောက်ပါးသော ဥပမာတို့ကိုမူ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ လောကုတ္တရာတရားသို့ ရှေးရှုညွတ်ကိုင်းရှိုင်းနေသည်ကို ပြဖို့ရန် ဟောတော်မူပုံ	၂၈၆
၁၄၁။	ငတ်မွတ်သောယောကျ်ားသည် ကောင်းမွန်သော ဘောဇဉ်ကို တောင့်တသကဲ့သို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း အမြိုက်အရသာရှိသော ကာယဂတာသတိ ဘောဇဉ်ကို တောင့်တပုံ,ပိပါသစသော ငါးပါးသောဥပမာတို့ကိုလည်း အသီးအသီး ဖွင့်ပြထားပုံ	၂၈၇
၁၄၂။	သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် ဘဝစသည်မှ တွန့်သောပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ် အမှတ်ပြုပြီးလျှင် အရိယာမဂ်၏ ဗောဇ္ဈင် ခြောက်ပါး ခုနစ်ပါးစသော တရားအထူးတို့ကိုလည်း မှတ်သားနိုင်ပုံ	၂၈၉
၁၄၃။	အရိယာမဂ်ခဏ၌ ရကောင်းသော ဗောဇ္ဈင် မဂ္ဂင် ဈာနင်တို့၏ အထူးကို တိပိဋကစူဠနာဂမထေရ်စသော မထေရ်တို့၏ ကွဲပြားသော အယူများ	၂၈၉

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၁၄၄။ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် မဂ်လာကြောင်း အရာမှာတည်၍ မိမိမဂ်အား ဒုက္ခာပဋိပဒါစသော အမည်ကို ပေးတတ်သောကြောင့် မဂ်သည် ဒုက္ခာပဋိပဒါစသော အမည် လေးပါးတို့ကို ရရှိနိုင်ပုံ.... .... ၂၉၄

၁၄၅။ ပဋိပဒါသည် အချို့ရဟန်းအား အသီးအခြား တပါးစီ ဖြစ်၍ အချို့ရဟန်းအား မဂ်လေးပါးလုံးမှ တခုသာ ဖြစ်ပုံ ၂၉၅

၁၄၆။ အဓိပတိ လေးပါးတို့သည်လည်း အချို့ရဟန်းအား မဂ်လေးပါးလုံးတို့၌ အသီးအသီး ဖြစ်ပြီးလျှင် အချို့ရဟန်းအား မဂ်လေးပါးလုံးတို့၌ တပါးသာ ဖြစ်ပုံ ၂၉၆

၁၄၇။ မဂ်သည် မိမိသဘောအားဖြင့်ရင်း ဆန့်ကျင်ဖက်အားဖြင့်ရင်း မိမိဂုဏ်အားဖြင့်ရင်း အာရုံအားဖြင့်ရင်း အာဂုံအားဖြင့်ရင်း ဤငါးပါးတို့ကြောင့် "မဂ်" ဟူသော အမည်ကို ရရှိပုံ ၂၉၆

အနုလောမဉာဏကထာ

၁၄၈။ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကို အဖန်ဖန်ပွါးများသော ယောဂီအား အဓိမောက္ခသဒ္ဓါသည်ရင်း ထက်မြက်သော ဝီရိယသည်ရင်း သတိသည်ရင်း ညီညွတ်သောစိတ်သည်ရင်း သင်္ခါရတရားတို့ကို လျစ်လျူရှုသော သင်္ခါရုပေက္ခာ ပညာသည်ရင်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ ၃၀၀

၁၄၉။ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် သင်္ခါရတရားတို့ကို "အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ" ဟု တပါးပါးဖြင့် သုံးသပ်ပြီးလျှင် သုံးကြိမ်ဖြစ်ပြီးနောက် ချုပ်ပျက်ကာ ဘဝင်သို့သက်ပုံ, ဘဝင်၏ အခြားမဲ့၌ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း, မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌ သင်္ခါရတရားတို့ကို အာရုံပြုသော ပဌမဇောစိတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ ၃၀၀

၁၅၀။ ပဌမဇောစိတ်ကို အရိယာမဂ်ကို ပြုပြင်တတ်သောကြောင့် "ပရိကံ" ဟု ဆိုအပ်ပုံ, ယင်းပဌမဇောပရိကံ၏ အခြားမဲ့၌

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

နှစ်ခုမြောက် ဥပစာရ သုံးခုမြောက်သော အနုလုံ ဇော စိတ်တို့ အသီးအသီး ဖြစ်ကြပုံ ၃၀၁

၁၅၁။ အနုလုံစသော သုံးပါးသော ဇောစိတ်ကို မှီဝဲတတ်သော ကြောင့် အာသေဝန-ဟုငင်း ပရိကံ-ဟုငင်း ဥပစာရ-ဟုငင်း အနုလုံ-ဟုငင်း ဆိုသင့်ပုံ ၃၀၂

၁၅၂။ တတိယ အနုလုံဇောသည် ဝိပဿနာဉာဏ် ရှစ်ပါးတို့၏ မှန်သော ကိစ္စအားလျော်၍ အထက်မဂ်ခဏ၌ သုံးဆယ့် ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၏ မှန်သော ကိစ္စ အားလည်း လျော်သောကြောင့် ယင်းအနုလောမဉာဏ်ကို မဂ္ဂသစ္စာအားလျော်သော "သစ္စာနုလောမိကဉာဏ်" ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၀၂-၅

ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာကထာ

၁၅၃။ အနုလောမဉာဏ်သည်ငင်း ဂေါတြဘူဉာဏ်သည်ငင်း သင်္ခါရအာရုံရှိသော ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ၏ အဆုံးဖြစ်ပုံ, ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ၌ တွေဝေခြင်း မရှိဖို့ရန် ထိုထိုသုတ် ပုဒ်တို့နှင့် နှီးနှော၍ ပြဆိုပုံ ၃၀၅

၂၂-ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ

ပဌမမဂ္ဂဉာဏကထာ

၁၅၄။ ဂေါတြဘူဉာဏ်သည် အာဝဇ္ဇန်းအရာ၌ တည်သောကြောင့် ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနှင့် ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ နှစ်ပါးသို့ မသက်ဝင်နိုင်သော်လည်း ဝိပဿနာအလျဉ်၌ ကျသော ကြောင့် "ဝိပဿနာ"ဟု ခေါ်နိုင်ပုံ, မဂ်လေးပါးတို့၌ ဖြစ်သော ဉာဏ်မှသာ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည်ပုံ ၃၁၀

၁၅၅။ မဂ်လေးပါးတွင် ပဌမမဂ်ဉာဏ်ကို အလိုရှိသော ယောဂီ၏ ပြုလုပ်ရမည့် ကိစ္စများနှင့် အနုလောမဉာဏ် ဖြစ်ပြီးသော ယောဂီ၏စိတ်သည် အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၌ ပြေးဝင်ခြင်း

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	စသည် မရှိတော့ပဲ အလုံးစုံသော ဥပါဒိန္နကခန္ဓာ အာရုံတို့သည် ပလိဗောဓအားဖြင့် ထင်ပြီးနောက် ဒုတိယ အနုလောမဉာဏ် တတိယ အနုလောမဉာဏ် အဆုံးဝယ် ဂေါ်တြဘူဉာဏ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၃၁၁
၁၅၆။	အနုလုံ ဂေါ်တြဘူတို့သည် ဝီထိတခုတည်း၌ ဖြစ်သော်လည်း အထူးထူးသော အာရုံ၌ ဖြစ်ကြပုံ	၃၁၄
၁၅၇။	အနုလောမဉာဏ်နှင့် ဂေါ်တြဘူဉာဏ်တို့၏ ထူးခြားပုံကို ဥပမာ-ဥပမေယျ စပ်ဟပ်၍ ပြဆိုခြင်း....	၃၁၆

သောတာပန္နပုဂ္ဂလကထာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၅၈။	သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်၏အခြားမဲ့၌ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ဖိုလ်စိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ, ကေစိဆရာတို့ကား "ဧကံ ဒွေ တီဏိ စတ္တာရိ ဝါ ဖလစိတ္တာနိ" ဟု ဆိုကြသော်လည်း ၎င်းတို့၏ စကားကို မယူအပ်ပုံ	၃၂၀
၁၅၉။	သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခုနစ်ကြိမ်သာ လူ့ပြည် နတ်ပြည်တို့၌ အဖန်တလဲလဲ ပြေးသွားကျင်လည်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခ အဆုံးကို ပြုစွမ်းနိုင်ပုံ	၃၂၂
၁၆၀။	သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မဂ်ကိုရင်း ဖိုလ်ကိုရင်း ပယ်ပြီးသော ကိလေသာကိုရင်း ကြွင်းသောကိလေသာတို့ကိုရင်း နိဗ္ဗာန်ကိုရင်း ငါးပါးသော ပစ္စဝေက္ခဏာတို့ကို ဆင်ခြင်နိုင်ပုံ	၃၂၃
၁၆၁။	သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အား ပစ္စဝေက္ခဏာငါးပါး ဖြစ်သကဲ့သို့ သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း ဖြစ်ပုံ, အထူးမှာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား (ကိလေသာကြွင်း မရှိ၍) ကြွင်းသောကိလေသာကို ဆင်ခြင်ခြင်းမည်သည် မရှိပုံ, ဤနည်းဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဇော တခုယုတ်နှစ်ဆယ်တို့ကို သိရှိနိုင်ပုံ	၃၂၄

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ဒုတိယမဂ္ဂဉာဏကထာ

၁၆၂။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမ် ဖြစ်အောင်, သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနာဂါမ်ဖြစ်အောင်, အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာဖြစ်အောင် ဆက်လက်၍ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရပုံ အစီအစဉ် ၃၂၅

ဗောဓိပက္ခိယကထာ

၁၆၃။ ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးတို့၏ မာတိကာပုဒ်များကိုပြရန် စကားပျိုးနှင့် ဗောဓိပက္ခိယ-ပုဒ်၏ အနက်များ ၃၃၀

၁၆၄။ သတိပဋ္ဌာန-ပုဒ်၏ အနက်နှင့်"သတိ"သည် တခုတည်းသာ ဖြစ်သော်လည်း "စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ "ဟု ဟောတော်မူရပုံ ၃၃၁

၁၆၅။ သမ္မပ္ပဓာန-ပုဒ်၏ အနက်ကိုရင်း သမ္မပ္ပဓာန-ပုဒ်၏ အရကောက်ကိုရင်း သမ္မပ္ပဓာန်သည် ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ် မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တို့ကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ, မဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ, မဖြစ်သေးသောကုသိုလ် ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ, ပွါးခြင်းကိစ္စအားဖြင့် လေးပါးပြားပုံ ၃၃၂

၁၆၆။ ဣဒ္ဓိပါဒ, ဣန္ဒြိယ, ဗလ, ဗောဇ္ဈင်္ဂ, မဂ္ဂင်-ပုဒ်တို့၏ အနက်စသည်ကို ပြဆိုပုံ ၃၃၃

၁၆၇။ ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးတို့ကို တဆယ့်လေးပါး အပြားအားဖြင့် ရူပကာယကို သိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကိုရင်း ကိုးပါး အပြားအားဖြင့် ဝေဒနာကို သိမ်းဆည်းသောပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကိုရင်း တဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားအားဖြင့် စိတ်ကိုသိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကိုရင်း ငါးပါးအပြားအားဖြင့်

ဦးရေ | အကြောင်းအရာ | စာမျက်နှာ

သဘာဝဓမ္မတို့ကို သိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဓမ္မာ-နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် စသည်တို့ကိုရင်း ရရှိနိုင်ပုံ ၃၃၆

၁၆၈။ ကာယ, ဝေဒနာ, စိတ္တ, ဓမ္မတို့၌ သုဘ, သုခ, နိစ္စ, အတ္တ-သညာကိုပယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးနိုင်သော နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော သတိတခုကိုပင် "စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ" ဟုရင်း မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေခြင်းစသော ကိစ္စလေးပါးကို ပြီးစေသဖြင့် "စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ" ဟုရင်း ဟောတော်မူပုံ, ဣဒ္ဓိပါဒ်စသော ငါးပါးသော ကောဋ္ဌာသတို့၌မူ ပွါးမှုယုတ်မှု မရှိပုံ ၃၃၈

၁၆၉။ နဝ ကောဋိဓာ, ဧကော ဒွေဓာ, အထ စတု ပဉ္စဓာ, အဋ္ဌဓာ နဝဓာ စေဝ-ဟူသော ပုဒ်တို့၏အနက်များ ၃၃၉

ဝုဋ္ဌာနဗလသမာယောဂကထာ

၁၇၀။ သင်္ခါရနိမိတ်မှထခြင်းနှင့် ဥပါဒိန္နကခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်း 'ပဝတ္တ'မှ ကင်းခြင်းကိုရင်း သမထ ဝိပဿနာအစွမ်းနှင့် ယှဉ်ခြင်းကိုရင်း ဝုဋ္ဌာနဗလသမာယောဂဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၄၁

၁၇၁။ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့သည် နိမိတ်ဟူသော အာရုံမရှိသောကြောင့် နိမိတ်မှရင်း သမုဒယကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်တတ်သောကြောင့်ဖြစ်ခြင်း 'ပဝတ္တ'မှရင်း ထမြောက်နိုင်ပုံ ၃၄၂

၁၇၂။ လောကီသမာပတ်ရှစ်ပါးကို ပွါးသောအခါ သမာဓိအား လွန်ကဲ၍ အနိစ္စာနုပဿနာ စသည်ကို ပွါးသောအခါ ဝိပဿနာပညာအား လွန်ကဲပုံ, အရိယာမဂ် ခဏ၌မူကား သမထ ဝိပဿနာ တရားနှစ်ပါးတို့သည် ထမ်းပိုး၌ ဖွဲ့အပ်သော အားတူနွားကဲ့သို့ အယုတ်အလွန်မရှိတော့ပဲ တူမျှကြပုံ ၃၄၄

ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ

၁၇၃။ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့သည် သံယောဇဉ်ဆယ်ပါး ကိလေသာဆယ်ပါး အကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို ပယ်သတ်နိုင်ပုံ ၃၄၆

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၁၇၄။ သံယောဇန, ကိလေသ, မိစ္ဆတ္တ, လောကဓမ္မ, မစ္ဆရိယ, ဝိပလ္လာသ, ဂန္ထ, အဂတိ, အာသဝ, ဩဃ, ယောဂ, နီဝရဏ, ပရာမာသ, ဥပါဒါန, အနုသယ, မလ, အကုသလကမ္မ-ပထ, အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒ-ပုဒ်တို့၏ အနက်များ ၃၄၆

၁၇၅။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, သီလဗ္ဗတပရာမာသ, ကာမရာဂ, ပဋိဃသံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်ရှင်း အပါယဂမနီယ မဟုတ်သော ကာမရာဂ, ပဋိဃသံယောဇဉ်တို့ကို ဒုတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်ရှင်း သိမ်မွေ့သော ကာမရာဂ ပဋိဃသံယောဇဉ်တို့ကို တတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်ရှင်း ရူပရာဂ စသော သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို စတုတ္ထမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်ရှင်း အသီးအသီး သတ်အပ်ပုံ ၃၅၄

၁၇၆။ ကိလေသာတရား မိစ္ဆတ္တတရား လောကဓမ္မတရား ဝိပလ္လာသတရား ဂန္ထစသော တရားတို့ကိုလည်း မဂ်လေးပါးဖြင့် အသီးအသီး ပယ်သတ်အပ်ပုံ ၃၅၅

၁၇၇။ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့သည် အတိတ် အနာဂတ် ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်လေသလော, ပစ္စုပ္ပန်ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်လေသလောဟူသော မပြည့်စုံသော စောဒနာစကားကို ထပ်မံဖြည့်စွက်၍ အဋ္ဌကထာ ဆရာကိုယ်တိုင် စောဒနာသောမနော ထုတ်ထားပုံ.... .... ၃၅၉

၁၇၈။ ဥပ္ပန္နသည် ဝတ္တမာနုပ္ပန္န, ဘူတာပဂတုပ္ပန္န, ဩကာသကတုပ္ပန္န, ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နတို့၏အစွမ်းဖြင့် များသောအပြား ရှိပုံနှင့် ဝတ္တမာနုပ္ပန္န စသည်တို့၏ အနက်များ ၃၆၆

၁၇၉။ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္န-ပုဒ်၌ ဘူမိ-နှင့် ဘူမိလဒ္ဓ-အထူးကို ထင်ရှားအောင် ဖွင့်ပြပုံ ၃၆၉

၁၈၀။ မပယ်ရသေးသော ကိလေသာတို့ကိန်းရာ ခန္ဓာသာ ကိလေသာ၏ ဖြစ်ရာဌာန ဝတ္ထုယာခင်းမည်ပုံ, တပါးသော

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည် ယင်းကိလေသာတို့၏ ဖြစ်ရာဌာန ဝတ္ထုယာခင်း မမည်ပုံ ၃၇၁

၁၀၁။ တနည်းအားဖြင့်လည်း ဥပ္ပန္နသည် သမုဒါစာရုပ္ပန္န, အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္န, အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္န, အသမူဟတုပ္ပန္နတို့၏ အစွမ်းဖြင့် လေးပါးရှိပုံနှင့် ၎င်းတို့၏အနက်များ ၃၇၆

၁၀၂။ ဆိုခဲ့ပြီး ဥပ္ပန္နတို့တွင် ဝတ္တမာနုပ္ပန္နစသော လေးပါးအပြားရှိသောဥပ္ပန္နသည် မဂ်ဖြင့် မသတ်အပ်သေးသောကြောင့် တစုံတခုသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လည်း ပယ်သတ်အပ်သည် မမည်ပုံ ၃၇၇

ပရိညာဒိကိစ္စကထာ

၁၀၃။ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိသည်နှင့် တပြိုင်နက် မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့တွင် တပါးပါးသောမဂ်ဉာဏ်၏ တခုသောခဏ၌ ပရိညာကိစ္စ ပဟာနကိစ္စ သစ္ဆိကိရိယာကိစ္စ ဘာဝနာကိစ္စ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော ကိစ္စလေးပါးတို့ကို မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်း သိသင့်ပုံ ၃၇၉

၁၀၄။ ဆီမီးသည် ဆီမီးစာကို လောင်စေခြင်းစသော ကိစ္စလေးချက်ကို တခဏခြင်း ပြုသကဲ့သို့ မဂ်ဉာဏ်သည်လည်း ဒုက္ခသစ္စာကို အကြွင်းမဲ့ပိုင်းခြား၍သိခြင်းစသော သစ္စာလေးချက်တို့ကို တခဏခြင်း ထိုးထွင်း၍သိပုံ ၃၇၉

၁၀၅။ ဒုက္ခသစ္စာကိုမြင်သူသည် ဒုက္ခ၏အကြောင်း သမုဒယသစ္စာကိုရင်း ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာကိုရင်း ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာကိုရင်း မြင်နိုင်ပုံ ၃၈၀

၁၀၆။ ဆီမီးဥပမာ နေဥပမာ လှေဥပမာတို့ဖြင့် မဂ်ဉာဏ်ကို ဥပမာ ဥပမေယျနှစ်ပါးဖြင့် နှိုးနှော၍ပြဆိုပုံ ၃၈၁

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၇၇။	သစ္စာလေးချက်ကိုသိသည်နှင့်တပြိုင်နက် တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ကိစ္စလေးပါးတို့ကို တပြိုင်နက် တချက်တည်း ထိုးထွင်း၍သိပုံ	၃၇၃
၁၇၈။	ဒုက္ခ သမုဒယစသည်တို့၏ ပီဠန သင်္ခတစသည်မှ တပါး ရောဂါနှင့်တူပုံ, အိုင်းအမာနှင့်တူပုံစသော သဘောတရားတို့ ရှိပါသေးလျက် အဘယ်ကြောင့် လေးပါးသော အတ္ထတို့ကိုသာ ဆိုအပ်ပါသနည်းဟူသော ဖြစ်သင့်သော စောဒနာ၏ သောဓနာကို မှတ်သားလောက်အောင် ထုတ်ဆောင်၍ ပြဆိုပုံ	၃၇၆
	ပရိညာဒိပ္ပဘေဒကထာ	
၁၇၉။	ပရိညာသည် ဉာတပရိညာ, တီရဏပရိညာ, ပဟာနပရိညာအားဖြင့် သုံးပါးရှိပုံနှင့် ၎င်းတို့၏အနက်များ	၃၉၂
၁၈၀။	ပဟာန်သည်လည်း ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်, တဒင်္ဂပဟာန်, သမုစ္ဆေဒပဟာန်အားဖြင့် သုံးပါးသာရှိပြီးလျှင် ၎င်းတို့၏ အနက်များနှင့် ခယာနုပဿနာ-စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်များကိုပါ ဖွင့်ပြပုံ	၃၉၄
၁၈၁။	ပဟာန် သုံးပါးတို့တွင် ဤ အဘိသမယကထာဝယ် သမုစ္ဆေဒပဟာန်ကိုသာ လိုအပ်သော်လည်း ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား သမုစ္ဆေဒပဟာန်၏ ရှေးအဖို့၌ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် တဒင်္ဂပဟာန်တို့သည်လည်း သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဟူသော အကျိုးရှိသောကြောင့် ပရိယာယ်အားဖြင့် ပဟာန်သုံးပါးအပေါင်းသည်လည်း မဂ်ဉာဏ်၏ကိစ္စဖြစ်ပုံ	၄၀၄
၁၈၂။	သစ္ဆိကိရိယာသည် လောကီသစ္ဆိကိရိယာ လောကုတ္တရာသစ္ဆိကိရိယာအားဖြင့် နှစ်ပါးပြားသော်လည်း လောကုတ္တရာသစ္ဆိကိရိယာသည် ဒဿန, ဘာဝနာ အားဖြင့် ပြားသောကြောင့် သုံးပါးကိုသာ ယူသင့်ပုံနှင့် ၎င်းတို့၏ အနက်များ	၄၀၄

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၁၉၃။ လောကီသီလသမာဓိတို့ကို ဖြစ်စေခြင်း ၎င်းတို့ဖြင့် မိမိသန္တာန်ကို ထုံခြင်းသည် လောကီဘာဝနာမည်၍ လောကုတ္တရာသီလသမာဓိတို့ကိုဖြစ်စေခြင်း ၎င်းတို့ဖြင့် ထုံခြင်းသည် လောကုတ္တရာဘာဝနာမည်ပုံ, ဤဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိကထာ၌ လောကုတ္တရာဘာဝနာကိုသာလိုအပ်ပုံ ၄၀၆

ပညာဘာဝနာနိသံသနိဒ္ဒေသ

အာနိသံသပကာသနာ

၁၉၄။ ပညာဘာဝနာ၏ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းစသော အာနိသင်ကို သိရှိသင့်ပုံ ၄၀၉

နာနာကိလေသဝိဒ္ဓံသနကထာ

၁၉၅။ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသည်မှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ-စသော အထူးထူးသော ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည် လောကီပညာဘာဝနာ၏ အာနိသင် မည်ပုံ, အရိယာမဂ်ခဏဝယ် သံယောဇဉ်စသော ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည် လောကုတ္တရာပညာဘာဝနာ၏ အာနိသင်မည်ပုံများ ၄၀၉-၁၀

ဖလသမာပတ္တိကထာ

၁၉၆။ ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးခြင်းသာ အကျိုးအာနိသင် မဟုတ်သေး အရိယာဖိုလ်၏ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိချမ်းသာအရသာကို ခံစားရခြင်းသည်လည်း ပညာဘာဝနာ၏ အာနိသင် အကျိုးဆက်မည်ပုံ ၄၁၁

၁၉၇။ အရိယာမဂ်၏ အကျိုးတရားနှင့် ပတ်သက်၍ ကေစိဆရာတို့၏ အယူအဆနှင့် ထိုဆရာတို့ နှစ်သက် ကျေနပ် လက်ခံရန် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော် စသည်၌လာသော သာဓကတို့ကို ထုတ်ဆောင်၍ ပြဆိုပုံ ၄၁၁-၃

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၉၈။	ဖလသမာပတ်မည်ပုံကိုရင်း ဖလသမာပတ်ကို မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဝင်စား၍ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ မဝင်စားနိုင်ပုံ ကိုရင်း ဘာ့ကြောင့် ဝင်စားရသည်ကိုရင်း ဘယ်လိုဘယ်ပုံ ဝင်စားရသည် စသည်တို့ကိုရင်း အသီးသီး ပြဆိုပုံ	၄၁၄
	နိရောဓသမာပတ္တိကထာ	
၁၉၉။	အရိယာဖိုလ်၏ အရသာကို ခံစားရခြင်းသာ ပညာဘာဝ-နာ၏ အာနိသင် မဟုတ်သေး နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားနိုင်ခြင်းသည်လည်း ပညာဘာဝနာ၏ အကျိုး အာနိသင် မည်ပုံ	၄၂၇
၂၀၀။	နိရောဓသမာပတ်မည်ပုံကိုရင်း နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားနိုင် မဝင်စားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုရင်း နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားနိုင်သောဘုံကိုရင်း နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခြင်း၏ အကြောင်းကိုရင်း နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားပုံ အခြင်းအရာ စသည်တို့ကိုရင်း အစဉ်အတိုင်း ဖွင့်ပြပုံ	၄၂၇
၂၀၁။	သေသောသူ့ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားသူတို့၏ ထူးခြားပုံကို ပြဆိုခြင်း	၄၅၄
၂၀၂။	နိရောဓသမာပတ်ကို သင်္ခတဟုရင်း အသင်္ခတဟုရင်း လောကီယဟုရင်း လောကုတ္တရာဟုရင်း မဆိုသင့်ပဲ နိပ္ဖန္နဟူ၍သာ ဆိုသင့်ပုံ	၄၅၅
	အာဟုနေယျဘာဝါဒိသိဒ္ဓိကထာ	
၂၀၃။	နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်းစားနိုင်ခြင်းသာ ပညာဘာဝနာ၏ အာနိသင်မဟုတ်သေး အာဟုနေယျဂုဏ် စသည်တို့၏ ပြီးစီးခြင်းကိုလည်း လောကုတ္တရာပညာ၏ အာနိသင်ဟု သိရှိသင့်ပုံ	၄၅၆
၂၀၄။	ပဌမမဂ်ပညာကို ပွါး၍ သောတာပန် ဖြစ်လာသော အရိယာသည် ခုနစ်ဘဝသာ ဖြစ်ခြင်းရှိသော သတ္တက္ခတ္တု	

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ပရမသောတာပန်မည်ပုံနှင့် ကောလံကောလသောတာပန်,
ဧကဗီဇီသောတာပန်တို့ကိုလည်း ပြဆိုပုံ.... .... ၄၅၇

၂၀၅။ ဒုတိယမဂ်ပညာကို ပွါးများ၍ သကဒါဂါမ်, တတိယမဂ်
ပညာကို ပွါးများ၍ အနာဂါမ်မည်ပုံနှင့် အနာဂါမ်သည်
အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ စသောအားဖြင့် ငါးမျိုးပြားပုံ ၄၅၈

၂၀၆။ စတုတ္ထမဂ်ပညာကို ပွါးများ၍ အချို့ရဟန္တာသည် သဒ္ဓါ-
ဝိမုတ္တ, အချို့ ပညာဝိမုတ္တ, အချို့ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ,
အချို့ တေဝိဇ္ဇ, အချို့ ဆဠဘိည, အချို့ ပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပဘေဒပ္ပတ္တ
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မည်ပုံ ၄၆၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ

(ပဥ္စမတွဲ)

မှတ်သားဖွယ်ရာ မာတိကာ

ပြီး၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂ်နိသျ

(ပဉ္စမတွဲ)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁၈-ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ (၂၂၂-၁)

နာမရူပပရိဂ္ဂဟကထာ

[၂၂၂] ၆၆၂။ ဣဒါနိ၊ ပညာဘူမိနိဒ္ဒေသ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ယခုအခါ၌။ (ယာ ဝိသုဒ္ဓိယော သမ္ပာဒေတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော) ဣမေသု၊ ဤသို့စိစစ်အပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ ဘူမိဘူတေသု။ ဝိပဿနာ၏ ဖြစ်ရာအာရုံ ဘုံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ ခန္ဓာစသော တရားတို့၌။ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဝသေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို နှုတ်တက်သင်ယူခြင်း, အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ဆရာထံ၌ ကျမ်းဂန်ကို သင်ယူခြင်းဟူသော ဝါစုဂ္ဂတနှုတ်သို့တက်အောင်ပြုခြင်း, ထက်ဝန်းကျင် ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့် အနက်ကိုသိခြင်းငှါလိုသော သမ္မာဆန္ဒပုဗ္ဗင်္ဂမ သဝနဥပပရိက္ခာ စသည်တို့၏ အားဖြင့် ထိုကျမ်း၏အနက်ကို နှလုံး၌ထားသော အစီအရင်၏ အစွမ်းဖြင့်[၁]။

၁—ပရိတော သဗ္ဗထာပိ အတ္ထဿ ဉာတုမိစ္ဆာ ပရိပုစ္ဆာ-ပြု၍ အနက်ကို သိခြင်းငှါလိုသော သမ္မာဆန္ဒ မှုချရသတည်း။ သမ္မာဆန္ဒ ပုဗ္ဗင်္ဂမသဝနုပပရိက္ခာဒိဝသဖြင့် တဒတ္ထဿမနသိကာရဝိဓိသည် ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ရသဘည်း။ ဤသို့သော ဝက်ဝုတ္တိကို သိစေလို၍ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဟိ-မဟူ၊ ဝသေန-ဟူသတည်း။ ဤကိုရည်၍ဋီကာ၌ ဂန္ထဿ ဥဂ္ဂဏှနံ ဝါစုဂ္ဂတကရဏံ ဥဂ္ဂဟော။ ပရိတော သဗ္ဗထာပိ အတ္ထဿ ဉာတုမိစ္ဆာ ပရိပုစ္ဆာ၊ သဝနုပပရိက္ခာဒိဝသေန တဒတ္ထဿ မနသိကာရဝိဓိ။ တဒုဘယဝသေန။ ယသ္မာ တတ္ထပိ ဉာဏံ သဉ္စာသေဝိတံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဝသေန ဉာဏပရိစယံ ကတွာတိ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဉာဏပရိစယံ၊ ဉာဏ်၏ထက်ဝန်းကျင် လေ့လာခြင်းကို၊ ဝါ၊ ထက်ဝန်းကျင် လေ့လာအပ် မှီဝဲအပ်သောဉာဏ်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ (ခန္ဓာဒီသု သုတမယ-ဉာဏံ ဥပ္ပါဒေတွာတိ အတ္ထော) သီလဝိသုဒ္ဓိ စေဝ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိရင်း။ စိတ္တ-ဝိသုဒ္ဓိ စ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မူလဘူတာ၊ မူလဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ယာ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ အကြင်ဝိသုဒ္ဓိတို့ကို။ သမ္ပာဒေတဗ္ဗာတိ၊ ပြည့်စုံစေအပ်ကုန်၏ဟူ၍။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တာ။ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဝိသုဒ္ဓိတို့တွင်။ သုပရိသုဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော။ ပါတိမောက္ခသံဝရာဒိစတုဗ္ဗိဓံ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရစသည် လေးပါးအပြားရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိမည်၏။ တဉ္စ သီလံ၊ ထိုသီလကိုလည်း။ သီလနိဒ္ဒေသေ၊ သီလနိဒ္ဒေသ၌။ ဝိတ္ထာရိတမေဝ၊ ချဲ့အပ်ပြီးသည်သာ တည်း။ သဥပစာရာ၊ ဥပစာရစျာန်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ သမာ-ပတ္တိယော၊ ရှစ်ပါးသောသမာပတ်တို့သည်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။ တာပိ၊ ထိုစိတ္တဝိသုဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်သော ရှစ်ပါးသော သမာပတ် တို့ကိုလည်း။ စိတ္တသီသေန၊ စိတ်ကိုပဓာနပြုသဖြင့်။ ဝုတ္တသမာဓိနိဒ္ဒေသေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော သမာဓိနိဒ္ဒေသ၌။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိတ္ထာရိတာ ဧဝ၊ ချဲ့အပ်ကုန်ပြီးသည်သာတည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ချဲ့အပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တာ၊ ထိုရှစ်ပါးသော သမာပတ်တို့ကို။ တတ္ထ၊ ထိုသမာဓိနိဒ္ဒေသ၌။ ဝိတ္ထာရိတနယေနေဝ၊ ချဲ့အပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေ သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိအပ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ ပြည့်စုံစေအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သမာပတ္တိသုခကို ရသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ခံစားအပ် ကုန်၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိရင်း။ပ။ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣမာ ပန ဝိသုဒ္ဓိယော၊ ဤဝိသုဒ္ဓိတို့သည်ကား။ သရီရံ၊ ပွါးစေအပ်သည်ဖြစ်၍ ကိုယ်ထည်မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယံ-ဝစနံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ နာမရူပါနံ၊ နာမ်ရုပ်တို့ကို။ (ဝိဘဇ္ဇ၊ ခွဲခြမ်းဝေဖန်၍။) ယာထာဝဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန် တိုင်းသော သဘောကိုမြင်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိမည်၏။

ဖဖြော။ တံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကို။ သမ္ပာဒေတုကာမေန၊ ပြည့်စုံစေလိုသော။ သမထယာနိကေန၊ သမထဟူသော ယာဉ်ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ၊ စျာန်၌သော်၎င်း, စျာန်၏ဥပစာ၌သော်၎င်း တည်၍ ဝိပဿနာကို အားထုတ်သောကြောင့် သမထယာနိကမည်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယ-တနစျာန်ကို။ ဌပေတွာ၊ ချန်ထား၍။ အဝသေသရူပါရူပါဝစရစျာနာနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်မှ ကြွင်းသော ရူပါဝစရစျာန် အရူပါဝစရစျာန်တို့တွင်။ အညတရတော၊ တပါးတပါးသောစျာန်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဝိတက္ကာဒီနိ၊ ဝိတက်အစရှိကုန်သော။ စျာနင်္ဂါနိ၊ စျာန်အင်္ဂါတို့ကို၎င်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာ၊ ထိုစျာန်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ ဖဿစသော တရားတို့ကို၎င်း။ လက္ခဏရသာဒိဝသေန၊ လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာန်ပဒဋ္ဌာန် တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ မှတ်သားအပ်ကုန်၏[၁]။

ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြားမှတ်သားပြီး၍။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ တေံ-ဓမ္မဇာတံ၊ ဤစျာန်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဖဿစသော တရားအပေါင်းသည်၊ ဝါ၊ ကို။ အာရမ္မဏာဘိမုခနမနတော၊ အာရုံသို့ ရှေးရှုညွတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အာရမ္မဏာဘိမုခနမန-ဟူသည် အာရုံနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်ခြင်းပင်တည်း)နမနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ ရှေးရှုညွတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောအနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အမည်ကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ နာမံ၊ နာမ်မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ၊ မရောရှက်သောအားဖြင့် နှလုံး၌ ထားအပ်၏။

တတော၊ ထိုနာမ်ကို သိမ်းဆည်းသည်မှ၊ ဝါ၊ ထိုနာမ်ကို အသက်ရအားဖြင့် နှလုံး၌မှတ်သားထားပြီးသည်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ပုရိသော၊ ယောကျ်ားသည်။ အန္တော-

---

၁—ပရိဂ္ဂဟဝိဓိ ပန ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တာ ဝေ ါတိ အဓိပ္ပါယော။ ယာတိ ပဝတ္တတိ တေနာ-တိ ယာနံ၊ သမထော ဝ ယာနံ သမထယာနံ၊ တံ တေဿ အတ္ထီတိ သမထယာနိကော။ စျာ-နေ စျာနူပစာရေ ဝါ ပတိဋ္ဌာယ ဝိပဿနာအနုယုဉ္ဇန္တဿေတံ နာမံ။ ဌပေတွာ နေဝသညာ-နာသညာယတနံ-ဟူသောဤစကားကို ဘာဂ္ဂဓမ္မတို့၏အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်အား သိမ်းဆည်းခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဆိုအပ်၏။ (ပြည်)

ဂေဟေ၊ အိမ်တွင်း၌။ သပ္ပံ၊ မြွေကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ တံ၊ ထိုမြွေကို။ အနုဗန္ဓမာနော၊ အစဉ်တစိုက်လိုက်လတ်သည်ရှိသော်။ တဿ၊ ထိုမြွေ၏။ အာသယံ၊ အောင်းရာကို။ ပဿတိ ယထာ၊ မြင်တွေ့သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူလျှင်။ အယမ္ပိ ယောဂါဝစရောပိ၊ ဤယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် လည်း။ တံ နာမံ၊ ထိုနာမ်ကို။ ဥပပရိက္ခန္တော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ ထက်ဝန်း ကျင် ရှုလတ်သည်ရှိသော်။ ဣဒံ နာမံ၊ ဤနာမ်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိယေသမာနော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ရှာလတ်သော်။ တဿ၊ ထိုနာမ်၏။ နိဿယံ၊ မှီရာဖြစ် သော။ ဟဒယရူပံ၊ ဟဒယရုပ်ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တတော၊ ထိုဟဒယ ရုပ်ကိုမြင်သည်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) ဟဒယရူပဿ၊ ဟဒယရုပ်၏။ နိဿယ-ဘူတာနိ၊ မှီရာဖြစ်သောဘုတ်တို့ကိုရှင်း။ ဘူတနိဿိတာနိ၊ ဘူတရုပ်ကို မှီကုန်သော။ သေသုပါဒါယရူပါနိ စ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်မှကြွင်းသော ဥပါဒါ ရုပ်တို့ကိုရှင်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ရူပံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းဆည်း ၏။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ တံ-ဓမ္မဇာတံ၊ ဤ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ ရုပ္ပနတော၊ ဖောက်ပြန်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ မရောရှက်သောအားဖြင့် နှလုံး၌ထား၏။ တတော၊ ထိုအသီး အသီး နာမ်ကိုရှင်း, ရုပ်ကိုရှင်း သိမ်းဆည်းပြီးသည်မှ။ (ပရံ၊ ၌။) နာမံ၊ သည်။ နမနလက္ခဏံ၊ အာရုံသို့ ရှေးရှုညွတ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ နမနလက္ခဏံ၊ အာရုံသို့ ရှေးရှုညွတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော တရားသည်။ နာမံ၊ မည်၏။ ရူပံ၊ သည်။ ရုပ္ပနလက္ခဏံ၊ (သီတာဒိဝိရောဓိပစ္စယတို့ ကြောင့်) ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ ရုပ္ပနလက္ခဏံ၊ သည်။ ရူပံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ နာမရူပံ၊ နာမ်နှင့် ရုပ်ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။

၆၆၄။ ပန၊ ပါး။ သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကော၊ သမထဘာဝနာနှင့် မရောသော ဝိပဿနာယာဉ်ရှိသော ယောဂီသည်။ အယမေဝ ဝါ သမထ-ယာနိကော၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော သမထယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် သည်သာလျှင်မူလည်း။ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနေ၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်ကို ဆိုရာ ၌။ ဝုတ္တာနံ၊ (ယံ ထဒ္ဓလက္ခဏံ အယံ ပထဝီဓာတု အစရှိသည်ဖြင့် သင်္ခေပ-

မနသိကာရအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်) ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော။ တေသံ တေသံ ဓာတုပရိဂ္ဂဟမုခါနံ၊ တဆယ့်သုံးပါးသော ထိုထိုဓာတုပရိဂ္ဂဟမုခ တို့တွင်။ အညတရမုခဝသေန၊ တပါးပါးသော ဓာတုပရိဂ္ဂဟမုခ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သင်္ခေပတော ဝါ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဝိတ္ထာရတော ဝါ၊ အကျယ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။ အထ ပစ္ဆာ၊ ထိုနောက်မှ။ အဿ၊ ထိုယောဂီ အား။ ယာထာဝသရသလက္ခဏတော၊ မဖောက်မပြန် မိမိ၏ကိစ္စလက္ခဏာ အားဖြင့်[၁]။ ဓာတူသု၊ ဓာတ်တို့သည်။ အာဝိဘူတာသု၊ ထင်စွာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ [၂၂၃] ကမ္မသမုဋ္ဌာနမှိ၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ ကေသေ၊ ဆံ၌။ တာဝ၊ စွာ။ (ကမ္မသမုဋ္ဌာနေ နာမ ကေသေ စမ္မဒ္ဓန္တရ- ဂတော) စတဿော၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့၎င်း။ ဝဏ္ဏော၊ ရူပါရုံ ၎င်း။ ဂန္ဓော၊ ဂန္ဓာရုံ ၎င်း။ ရသော၊ ရသာရုံ၎င်း။ ဩဇာ၊ အာဟာရရုပ် ၎င်း။ ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတရုပ်၎င်း။ ကာယပသာဒေါ၊ ကာယပသာဒ၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ကာယဒသကဝသေန၊ ကာယဒသက၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒသ ရူပါနိ၊ ဆယ်ပါးသောရုပ်တို့သည်။ ပါကဋာနိ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (စပ်) တတ္ထေဝ၊ ထိုကမ္မသမုဋ္ဌာနကေသ၌ပင်လျှင်။

၁-ဤ ယာထာဝသရသလက္ခဏ-ပုဒ်၏ အနက်ကို ဤနိဿယ တတိယတွဲ နှာ စာပိုဒ် နံပါတ် ၅၉၁-၌ "မဖောက်မပြန် မိမိ၏ သဘောလက္ခဏာကို"ဟု ပြန်ပြီးလျှင် အောက်ပါ အတိုင်း မှတ်ချက်ပြခဲ့၏။ "အဘယ်ကြောင့် ရသ-ကို သဘော-ဟူသနည်း? ရသိတဗ္ဗော ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော သဘာဝေါ ရသော၊ အတ္တနော ရသော သရသော၊ ယာထာဝေါ ယာထာဝ- ဘူတော သရသော ယာထာဝသရသော၊ ယော ပီဠနတ္ထောတိအာဒိနာ ဝုတ္တော၊ ဒုက္ခ- သစ္စပဘေဒါ ဧဝ စ ပုဗ္ဗန္တာဒယော၊ သော ဧဝ လက္ခိတဗ္ဗတ္တာ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ၊ တံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ ပစ္စက္ခတော ဇာနိတုံ န ဒေတိ။ ဋီကာ"ဟူ၍ ဤသို့ ပြခဲ့၏

ထိုကြောင့် ဤအရာ၌လည်း ထိုနှင့်အညီ ယာထာဝသရသလက္ခဏတော၊ မဖောက်မပြန် မိမိ၏ သဘောလက္ခဏာအားဖြင့်-ဟု ရေးခဲ့ရင်း မူလအနက် ဖြစ်တန်ရာ၏။ အဘယ်ကြောင့် နည်းဟူမူ?ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဋီကာအဖွင့်ကို အလွန်ပင် အလေးပြု၏၊ ဤ အရာ၌လည်း ဋီကာ၌ အထူးမဖွင့်ပြသောကြောင့် ရှေး၌ပြခဲ့သော ဋီကာအဖွင့်ကိုပင် ယူ၍ ရေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။ အကယ်၍ မိမိ၏ သဘောအရ ရေးခဲ့ပါမူ အကြောင်းယုတ္တိ ကိုလည်း ပြခဲ့လေရာ၏၊ ထိုသို့ပြခဲ့ခြင်းလည်း မရှိပေ။ ထိုကြောင့် ရှေး၌ထုတ်ပြခဲ့ပြီးသော ဋီကာနှင့်အညီ ရေးထားခဲ့ရာမှ ရသ-ပုဒ်၏ သဘောဟူသော အနက်ကို သတိမမူမိသော စာရေးကူးသူက ထိုသဘောကို ကိစ္စ-ဟု ပြင်လိုက်သောကြောင့် ရှေးအနက်နှင့် မညီပဲ အထက်ပါအတိုင်း ဖြစ်နေလေသလောဟူ၍လည်း ဆင်ခြင်သင့်ပေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

ဘာဝဿ၊ ဍုတ္ထိဘာဝပုမ္ဘာဝ၏။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာဝဒသကဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဒသ ရူပါနိ ပါကဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ-၌စပ်) တတ္ထဝ၊ ထိုကေသဟု မှတ်အပ်သော ရုပ်အပေါင်း၌ပင်လျှင်။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ဩဇာလျှင် ရှစ်ခုမြောက်ရှိသော ရုပ်ဂုဏ်း။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ (ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ရုပ်ဂုဏ်း။) စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ (ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ရုပ်ဂုဏ်း။) ဣတိ၊ သို့။ အပရာနိပိ၊ (ရှေး၌ဆိုအပ်ပြီးသော ကာယဒသကဘာဝဒသကကမ္မသမုဋ္ဌာန ဝီသတိရုပ်မှ) တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတုဝီသတိ၊ အာဟာရသမုဋ္ဌာန် စသား ဤနှစ်ဆယ့်လေးပါးသော ရုပ်တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတုစတ္တာလီသ ရူပါနိ၊ လေးဆယ့်လေးပါးကုန်သော ရုပ်တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။

(ကေသေ၊ ၌။ စတုစတ္တာလီသ ရူပါနိ၊ ရုပ်တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ကုန်သကဲ့သို့။) ဧဝံ-တထာ၊တူ။ (လောမာဒီသု၊ကုန်သော။) စတုသမုဋ္ဌာနေသု၊ ကံစိတ်ဥတုအာဟာရဟူသော လေးပါးသော အကြောင်း တို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ စတုဝီသတိကောဋ္ဌာသေသု၊ (ဆိုလတ္တံ့သော အင်္ဂကောဋ္ဌာသတို့ကိုပယ်၍) နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော ကောဋ္ဌသတို့၌။ စတု-စတ္တာလီသ စတုစတ္တာလီသ ရူပါနိ၊ ရုပ်တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏[၂]။ ပန။ ထိုမှတပါး။ သေဒေ၊ သေဒကောဋ္ဌာသဂုဏ်း။ အဿု၊ ဂုဏ်း။ ခေဠေ၊ ဂုဏ်း။ သိင်္ဃာဏိကာ၊ သိင်္ဃာဏိကကောဋ္ဌာသဂုဏ်း၊ ဣတိ၊ သို့။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ဥတုစိတ္တသမုဋ္ဌာနေသု၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်

၁-သဗ္ဗာနိပိ-စသည်ကား ပါဌ်သေသ။ ထိုစတုစတ္တာလီသရုပ်ကိုလည်း ထိုကောဋ္ဌာသ၌ ရသင့်သော သန္တတိသီသ-သာမန်အားဖြင့် သိအပ်၏။(ပြည်)

၂-ဧဝံ လောမာဒီသု စတုသမုဋ္ဌာနိကေသု။ စတုဝီသတိကောဋ္ဌာသေသူတိ ဒွတ္တိံသာယ ကောဋ္ဌာသေသု ဝက္ခမာနေ အဋ္ဌ ကောဋ္ဌာသေ အပနေတွာ စတုဝီသတိကောဋ္ဌာသေသု။ ဋီကာနှင့်အညီ ဤသို့ဥပမာအနက်ယူသော် ဥပမေယျကေသလွတ်ခဲ့၍ စတုဝီသတိ ကောဋ္ဌာသမပြည့် ဖြစ်အံ့ထင်သည်။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ (ကေသာဒီသု၊ ကုန်သော။) စတုသမုဋ္ဌာနေသု၊ ကုန်သော။ စတုဝီသတိကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။ စတုစတ္တာလီ-သ စတုစတ္တာလီသ ရူပါနိ၊ တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဤသို့ ယောဇနာသော် ကေသကောဋ္ဌာသပါ၍ စတုဝီသတိကောဋ္ဌာသေသု-နှင့် ကိုက်အံ့ထင် သည်။ ဆင်ခြင်။ (ပြည်)

စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေသု ကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။ (ကောဋ္ဌာ-သေသု-ကား ပမာနထည့်သည်) ဒွိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဩဇဋ္ဌမကာနံ၊ ကရုပ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သောဠသ သောဠသ ရူပါနိ၊ တို့သည်။ ပါကဋာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥဒရိယံ၊ ဥဒရိယကောဋ္ဌာသရင်း။ ကရီသံ၊ ကရီသကောဋ္ဌာသရင်း။ ပုဗ္ဗော၊ ပုဗ္ဗကောဋ္ဌာသရင်း။ မုတ္တံ၊ မုတ္တကောဋ္ဌာသ-ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ဥတုသမုဋ္ဌာနေသု၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန် ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေသု ကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။ ဥတုသမုဋ္ဌာနဿေဝ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဩဇဋ္ဌမကဿ၊ ဩဇဋ္ဌမကရုပ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌ အဋ္ဌ ရူပါနိ၊ တို့သည်။ ပါကဋာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤဆွေတရုပ်အပြီးသတ်တည်း။ သေ-ဧသော နယော၊ ဤဆိုပြီးသော နည်းသည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဒွတ္တိံသာကာရေ၊ ဒွတ္တိံသကောဋ္ဌာသ၌။ နယော၊ နည်းတည်း။

ပန၊ ပါး။ ဣမသ္မိံ ဒွတ္တိံသာကာရေ၊ ဤသုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသ၌ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်းသည်။ အာဝိဘူတေ၊ ထင်စွာဖြစ်လက်ပြီးသော်။ အပရေ၊ ထိုမှတပါးကုန်သော။ ဒသ၊ (တေဇောကောဋ္ဌာသလေးပါး ဝါယောကောဋ္ဌာသခြောက်ပါး၏ အစွမ်းအားဖြင့်) ဆယ်ပါးကုန်သော။ ယေ အာကာရာ၊ အကြင်ကောဋ္ဌာသတို့သည်။ အာဝိဘဝန္တိ၊ ထင်စွာ ဖြစ်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဆယ်ပါးသောကောဋ္ဌာသတို့တွင်။ အသိတာဒိပရိပါ-စကေ၊ စားအပ်သော အာဟာရစသည်ကို ကျက်စေတတ်သော။ ကမ္မဇေ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော[၁]။ တေဇောကောဋ္ဌာသမှိ၊ (ဝမ်းမီးဟုဆိုအပ်သော ဂဟဏီမည်သော) တေဇောကောဋ္ဌာသ၌။ တာဝ၊ စွာ။ ဩဇဋ္ဌမကဉ္စေဝ၊

၁-အသိတ·စသည်ကို ကျက်စေတတ်သော တေဇောသည်ကမ္မဇဟူ၍ရင်း အကမ္မဇ-ဟူ၍ရင်း နှစ်ထွေ ရှိကောင်းသောကြောင့် ကမ္မဇေ-ဟူ၍ ဝိသေသန ပြုသလောဟူမူ? ကမ္မဇေတိ ဘူတကထနံ၊ န ဝိသေသနံ။ အသိတာဒိပရိပါစကဿ တေဇဿ အကမ္မဇဿ အဘာဝတော။ ဋီကာ။ ကမ္မဇေတိ ဣဒံ၊ ကမ္မဇေ-ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ ဘူတကထနံ၊ ဟုတ်မှန်တိုင်းကိုဟောသော ယထာဘူတ ကတနဝိသေသနတည်း။ (ကုဋိလတုဏ္ဍိလော သုဝေါ, စိတြပက္ခော မယူရော-တို့ကဲ့သို့ ယထာဘူတကထနဝိသေသနဟူလို) ဝိသေသနံ၊ တပါးသော အနက်ကို ပိုင်းခြားတတ် နှစ်စေတတ်သော ဗျဝစ္ဆေဒကဝိသေသနသည်။ န၊ မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အသိတာဒိပရိပါစကဿ၊ စားအပ်သောအာဟာရ စသည်ကို ကျက်စေတတ်သော။ တေဇဿ၊ တေဇော ဖြစ်လျက်။ အကမ္မဇဿ၊ ကမ္မဇမဟုတ်သည်၏။ အဘာဝ-တော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ရင်းနက်။ (ပြည်)

ဩဇာလျှင် ရှစ်ခုမြောက်သောရုပ်ငှင်း။ ဇီဝိတဥ္စ၊ ဇီဝိတရုပ်ငှင်း။ ဣတိ၊ သို့။ နဝ ရူပါနိ၊ တို့သည်။ ပါကဋာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စိတ္တဇေ၊ စိတ္တဇဖြစ်သော။ အဿာသပဿာသကောဋ္ဌာသေပိ၊ ၌လည်း။ တထာ၊ တူ။ ဩဇဋ္ဌမကဥ္စေဝ၊ ငှင်း။ သဒ္ဒေါ စ၊ သဒ္ဒငှင်း။ ဣတိ၊ သို့။ နဝ ရူပါနိ၊ တို့သည်။ ပါကဋာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

သေသေသု၊ ဝမ်းမီးဟုဆိုအပ်သော ဂဟဏီမည်သော တေဇော ကောဋ္ဌာသနှင့် စိတ္တဇဖြစ်သော အဿာသပဿာသဟူသော ဝါယော ကောဋ္ဌာသတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ စတုသမုဋ္ဌာနေသု၊ လေးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌသု၊ တေဇောကောဋ္ဌာသ သုံးပါး ဝါယောကောဋ္ဌာသ ငါးပါးအားဖြင့် ရှစ်ပါးကုန်သော။ (ကောဋ္ဌာ-သေသု၊ တို့၌။) ဇီဝိတနဝကဥ္စေဝ၊ ကိုငှင်း။ တီဏိ၊ စိတ္တောတုအာဟာရဇ အားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော။ ဩဇဋ္ဌမကာနိ စ၊ ရုပ်တို့ငှင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေတ္တိံသ တေတ္တိံသ ရူပါနိ၊ သုံးဆယ့်သုံးပါး သုံးဆယ့်သုံးပါးကုန်သော ရုပ်တို့သည်။ ပါကဋာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။

တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဝိတ္ထာ-ရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဒွါစတ္တာလီသာကာရဝသေန၊ လေးဆယ့်နှစ်ပါး သော ကောဋ္ဌာသတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣမေသု ဘူတုပါဒါယရူပေသု၊ ဤဘူတရုပ်ဥပါဒါရုပ်တို့သည်။ ပါကဋေသု၊ ထင်ကုန်သည်။ ဇာတေသု၊ ဖြစ် ကုန်လတ်သော်။ ဝတ္ထုဒွါရဝသေန၊ ဝတ္ထုဒွါရတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဥ္စ၊ ကုန်သော။ စက္ခုဒသကာဒယော၊ စက္ခုဒသကအစရှိသော ဒသကတို့ငှင်း။ ဝတ္ထုဝသေန၊ ဖြင့်။(လိုက်)ဟဒယဝတ္ထုဒသကဥ္စ၊ ဟဒယဝတ္ထု ဒသကငှင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အပရာနိ စ၊ လေးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသရုပ်မှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဋ္ဌိ ရူပါနိ၊ ခြောက်ဆယ်သော ရုပ်တို့သည်။ ပါကဋာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော- ယောဂါဝစရော၊ သည်။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အရေ

---

[၁]-အဋ္ဌသု-၏ သရုပ်ကား ယေန စ သန္တပ္ပတိ, ယေန စ ပရိဍယှတိ, ယေန စ ဇီရတိ-ဟူ၍ တေဇောကောဋ္ဌာသ၌သုံးပါး၊ ဥဒ္ဓင်္ဂမာ ဝါတာ, အဓောဂမာ ဝါတာ, ကောဋ္ဌာသယာ ဝါတာ, ကုစ္ဆိသယာ ဝါတာ,အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရိနော ဝါတာ-ဟူ၍ ဝါယောကောဋ္ဌာသ၌ငါးပါး။ ဤသို့ စတုသမုဋ္ဌာန် ရှစ်ပါးတို့တည်း။ ထိုရှစ်ပါးတို့တွင် တပါးတပါး၌ ဇီဝိတနဝကဩဇဋ္ဌမက သုံးစု အားဖြင့် သုံးဆယ့်သုံးပါးသုံးဆယ့်သုံးပါးသောရုပ်တို့သည် ထင်ကုန်၏ဟူလိုသော်။ (ပြည်)

အတ္ထက်သချ်ာအားဖြင့် တထောင့်လေးရာကိုးဆယ့်လေးပါးသော ရုပ်ရုပ်တို့ကို[၁]။ ရူပွနလက္ခဏေန၊ အားဖြင့်။ ကေတော ကတွာ၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ တေ ဓမ္မဇာတံ၊ ဤတထောင့်လေးရာ့ ကိုးဆယ့်လေးပါး တရားသဘောသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ ဝါ၊ တေ၊ ဤတထောင့်လေးရာ့ကိုးဆယ့်လေးပါးတရားသဘောကို။ ရူပန္တိ၊ ရုပ်မည်၏ဟူ၍။ ပဿတိ၊ ရှု၏။

ဓေ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟိတရူပဿ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းအပ်ပြီးသော ရုပ်ရှိသော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရအား။ ဒွါရဝသေန၊ ဖြင့်။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပါကဋာ၊ ထင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဒံ-ဣမေ၊ ဒွါရအားဖြင့်ထင်ကုန်သော ဤနာမ်တရားဟူသည်။ သေယျ-ထာ-ကတမေ၊ ဟူမူကား။ ဒွေပဉ္စဝိညာဏာနိ၊ တို့ရင်း။ တိသော၊ ကုန်သော။ မနောဓာတုယော၊ တို့ရင်း။ အဋ္ဌသဋ္ဌိ၊ ကုန်သော။ မနော-ဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကာသီတိ၊ ကုန်သော။ လောကိယစိတ္တာနိ၊ တို့ရင်း[၂]။ အဝိသေသေန၊ သာမန်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏအားဖြင့်။ တေဟိ စိတ္တေဟိ၊ ထိုဧကာသီတိလောကိယစိတ်တို့နှင့်။ သဟဇာတော၊ တကွဖြစ်သော။ ဖဿော၊ ရင်း။ ဝေဒနာ၊ ရင်း။ သညာ၊ ရင်း။ စေတနာ၊ ရင်း။ ဇီဝိတံ၊ ရင်း။ စိတ္တဋ္ဌိတိ၊ စိတ်၏ တည်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဧကဂ္ဂတာ၊ ရင်း။ မနသိကာရော၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ သတ္တ သတ္တ စေတသိကာ စ၊ ဤခုနစ်ပါးခုနစ်ပါးသော သဗ္ဗစိတ္တ-သာဓာရဏစေတသိက်တို့ရင်း။ ဣတိ ဣမေ အရူပဓမ္မာ၊ ဤနာမ်တရားတို့သည်။ ပါကဋာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ လောကုတ္တရစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ သုဒ္ဓဝိပဿကဿ၊ သမထဘာဝနာနှင့် မရော သက်သက်သောဝိပဿနာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပရိဂ္ဂဟံ၊ ပညာဖြင့် ပိုင်းခြား၍သိမ်းဆည်းခြင်းသို့။ နေဝ ဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ သမထယာနိ-ကဿ၊ သမထယာဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပရိဂ္ဂဟံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။

၁-ဋီကာ၌ကား ယထာဝုတ္တဂဏနာယံ ပဉ္စာသီတိ စတုသတာဓိကာနိ သဟဿရူပရူပါနိ ဟု လာ၏၊ သချ်ာမညီသည်ကို အလီလီတွက်ဆေး၍ ရှေးဆိုခဲ့ပြီးတိုင်း အမှန်ကို ဉာဏ်ချန်၍ မှတ်ကြပါကုန်။ (ပြည်)

၂-ကောသီတိလောကီစိတ်တို့သည် လာဘီအလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါးတို့အားဖြင့် ထင်ကုန်သည်ချည်းလော့ ဟူမူ? သဗ္ဗသံဂါဟိကဝသေန ကောသီတိလောကိယစိတ္တာနီတိ ဝုတ္တံ။ လာဘိနော ဝေ ပန မဟဂ္ဂတစိတ္တာနိ သုပါကဋာနိ ဟောန္တိ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

(ကသ္မာ၊ ကား။)အနုမိဂတတ္တာ၊ မရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တာနိ၊ ထိုလောကုတ္တရာစိတ်တို့ကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်ကုန်။) သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ သမ္မေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေ အရူပဓမ္မေ၊ ကောသီတိ လောကိယစိတ်နှင့် တံသမ္ပယုတ္တဖဿ အစရှိကုန်သော ထိုနာမ်တရားတို့ကို။ နမနလက္ခဏေန၊ ဖြင့်။ ကေတော ကတ္ဘာ၊ ၍။ တေံ-ဓမ္မဇာတံ၊ (ကောသီတိလောကိယစိတ် တံသမ္ပယုတ္တဖဿအစရှိသော) ဤတရား သဘောသည်၊ ဝါ၊ ကို။ နာမံ၊ နာမ်မည်၏။ ဝါ၊ နာမန္တိ၊ နာမ်ဟူ၍။ ပဿတိ၊ ၏။ ဝေ- ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ကော၊ တဦးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနမုခေန၊ လေးပါးသော ဓာတုဝဝတ္ထာန်ကို အကြောင်း ပြုသဖြင့်။ ဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။

[၂၂၄] ဗြဲ၅။ အပရော၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဋ္ဌာရသဓာတု-ဝသေန၊ ဖြင့်၊ ဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ ကထံ-ဝဝတ္ထပေတိ၊ အဘယ်သို့မှတ်သနည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကိုရှုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ဤ အတ္တဘော၌။ စက္ခုဓာတု၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ပ ။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ဆင်ခြင်၍။ (ဝဝတ္ထပေတိ-၌စပ်) လောကော၊ လူအပေါင်းသည်။ သေတ-ကဏှမဏ္ဍလဝိစိတ္တံ၊ ဖြူသောအဝန်း မည်းသောအဝန်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ် သော။ အာယတဝိတ္ထတံ၊ အလျားရှည်သွယ် အနံကျယ်ပြန့်သော။ အက္ခိ-ကူပကေ၊ မျက်တွင်း၌။ နှာရုသုတ္တကေန၊ မျက်ကြောတည်းဟူသော ကြိုးငယ်ဖြင့်။ အာဗန္ဓံ၊ ဖွဲ့အပ်သော။ ယံ မံသပိဏ္ဍံ၊ အကြင်အသားစိုင်ကို။ စက္ခုတိ၊ မျက်စိဟူ၍။ သဉ္ဇာနာတိ၊ သိ၏။ တံ-မံသပိဏ္ဍံ၊ ထို(လူအပေါင်း သည် မျက်စိဟုမှတ်သော) အသားစိုင်ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဥပါဒါရူပေသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရစက္ခုပသာဒံ၊ ဆိုအပ်ပြီး သော အပြားရှိသော စက္ခုပသာဒကို။ စက္ခုဓာတူတိ၊ ဟူ၍။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ မရောရှက်သည်ကို ပြု၍ စိတ်၌ မှတ်သားကောင်းစွာထား၏။

(ယာနိ ပနဿ-၌ ယာနိ တေပဏ္ဏာသ ရူပါနိ ဟောန္တိ- ဟုယှဉ်။ ထို တေပဏ္ဏာသရုပ်ဟူသည် အဘယ်နည်းဟု? ကား နိဿယဘူတာ- စသည် ကိုမိန့်သော်)

ပန၊ ထိုမှတပါး။ အသ-စက္ခုပသာဒဿ၊ ၏။ နိဿယဘူတာ၊ မှီရာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့ရင်း။ ပရိ- ဝါရကာနိ၊ အခြံအရံဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသ- ဩဇာရူပါနိ၊ ဩဇာရုပ်တို့ရင်း။ အနုပါလကံ၊ စောင့်ရှောက်တတ်သော။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇြေရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ နဝ၊ ကုန်သော။ သဟဇာတရူပါနိ၊ စက္ခု- ပသာဒ၏ သဟဇာတ်ဖြစ်သော ရုပ်တို့ရင်း။ တတ္ထေဝ-တသ္မိံ ယေဝ သသမ္ဘာ- ရစက္ခုပဒေသေ၊ ပဒေသ၌လျှင်။ ဌိတာနိ၊ ကုန်သော။ ကာယဒသကဘာ- ဝဒသကဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝီသတိ ကမ္မဇရူပါနိ၊ တို့ရင်း။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာ- ဒီနံ၊ ကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ဩဇဋ္ဌမကာနံ၊ ဩဇာလျှင်ရှစ်ခုမြောက် ရှိသော ရုပ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုဝီသတိ၊ သော။ အနုပါဒိန္နရူပါနိ၊ ကမ္မဇမဟုတ်သော ရုပ်တို့ရင်း[၁]။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သေသာနိ၊ စက္ခုပသာဒမှကြွင်းကုန်သော။ ယာနိ တေပဏ္ဏာသ ရူပါနိ၊ အကြင်ငါးဆယ့် သုံးပါးသော ရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တာနိ စ၊ ထိုငါးဆယ့် သုံးပါးသော ရုပ်တို့ကိုလည်း။ စက္ခုဓာတူတိ၊ ဟူ၍။ န ဝဝတ္ထ- ပေတိ၊ မမှတ်။ (စက္ခုပသာဒနှင့်တကွမူကား စတုပညာသဖြစ်ကုန်၏) သောတဓာတုအာဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သေ-ဧသော၊ ဤစက္ခုဓာတ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော။ နယော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။)ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ကာယဓာတုယံ၊ ၌။ အဝသေသာနိ၊ စက္ခုဒသကစသည်မှကြွင်းကုန်သော၊ ဝါ၊ ကာယပသာဒမှကြွင်းကုန်သော။ တေစတ္တာလီသ ရူပါနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏[၂]။ ပန၊ ဝါဒထူးကိုဆိုအံ့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဥတုစိတ္တ- သမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်, စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့ကို။ သဒ္ဒေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ နဝ နဝ၊ ကိုးပါးကိုးပါးတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပဉ္စစတ္တာလီသ၊ လေးဆယ့် ငါးပါးသော ရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

၁-အနုပါဒိန္နရူပါနီတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တရူပါနံ ဥပါဒိန္နရူပတ္တာ ဝုတ္တံ၊ အကမ္မဇရူပါနီတိ အတ္ထော။ ဋီကာ။ (ပြည်)

၂-စက္ခုဒသကစသည်တို့တွင် တစုံတခုကိုမျှမယူမူ၍ ဘာဝဒသကကိုမူကား ယူ၍ ကာယဒသက၌လည်း ကာယပသာဒကိုနုတ်၍ အကြွင်းကိုးခုကိုသာယူ၍ ဆိုပြီးသော အနုပါဒိန္နရုပ်နှစ်ဆယ့်လေးခုတို့နှင့်ပေါင်းသော် တေစတ္တာလီသဖြစ်၏ဟူလို့။ သဒ္ဒ၏အနိ- ယတအဖြစ်ကြောင့် သဒ္ဒကိုမယူမူ၍ တေစတ္တာလီသ ရူပါနိ-ဟု သကဝါဒကိုဆိုပြီး၍ တဖန်တုံ ဥတုစိတ္တသမုဋ္ဌာနဒ္ဒေသဒ္ဒတို့ကိုယူ၍ ကေစိဝါဒကို ပြလိုသည်ဖြစ်၍ ကေစိ ပန။ပ။ ပဉ္စစတ္တာလီသာတိ ဝဒန္တိ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဠတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဠမေ ပသာဒါ၊ ဤပသာဒရုပ်တို့ရင်း။ တေသံ၊ ထိုပသာဒရုပ်ငါးပါးတို့၏။ ဝိသယာ၊ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗာ၊ တို့ရင်း။ ဠတိ၊ သို့။ ဒသ ရူပါနိ၊ တို့သည်။ ဒသ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အဝသေသရူပါနိ၊ (ဒသ ဓာတုယော-ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်သော တဆယ့်နှစ်ပါးသော ရူပဓမ္မတို့ကို ထား၍) ကြွင်းသောခြောက်ပါးသော နိပ္ဖန္နရုပ်တို့သည် [၁]။ ဓမ္မဓာတု-ယော၀၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ စက္ခုံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည် [၂]။ စက္ခုဝိညာဏဓာတု နာမ၊ ဓာတ်မည်၏။ ဠတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့် [၃]။ ဒွေပဉ္စဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ပဉ္စဝိညာဏဓာတုယော၊ မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ မနောဓာတု-စိတ္တာနိ၊ မနောဓာတ်ဖြစ်သော စိတ်တို့သည်။ ဧကာ၊ သော။ မနောဓာတု၊ မည်၏။ အဋ္ဌသဋ္ဌိ မနောဝိညာဏဓာတုစိတ္တာနိ၊ ခြောက်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော မနောဝိညာဏဓာတ်ဖြစ်သော စိတ်တို့သည်။ (ဧကာ၊ သော။) မနော-ဝိညာဏဓာတု၊ မည်၏။ ဠတိ၊ သို့။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ ဧကာသီတိ လောကိယစိတ္တာနိ၊ ရှစ်ဆယ့်တပါးသော လောကီစိတ်တို့သည်။ သတ္တ-ဝိညာဏဓာတုယော၊ ဓာတ်မည်ကုန်၏။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုလောကီစိတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဖဿာဒယော၊ ဖဿစသော စေတသိက်တို့သည်။ (ဧကာ၊ သော။) ဓမ္မဓာတု၊ မည်၏။ ဠတိ၊ သို့။ (ဝတ္တပေတိ၊ ၏။) ဧဝံ-ဠမိနာ စက္ခုဓာတုတိအာဒိနာ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဓာတ်တို့တွင်။ အဍ္ဎေကာဒသ ဓာတုယော၊ အခွဲဖြစ်သောဓာတ်နှင့်တကွ တဆယ့်တပါးသော ဓာတ်တို့သည်၊ ဝါ၊ အခွဲဖြစ်သောဓာတ်လျှင် တဆယ့်တခုမြောက်ရှိသော ဓာတ်တို့သည်။ ရူပံ၊ မည်၏။ အဍ္ဎဋ္ဌမာ၊ အခွဲဖြစ်သောဓာတ်လျှင်

၁-ဘာဝရုပ်နှစ်ခု ဇီဝိတရုပ် ဟဒယဝတ္ထု အာပေါ ဩဇာ ဤကား အဝသေသဆနိပ္ဖန္နရုပ်တည်း။ (ပြည်)

၂-စက္ခုဟူသော မှီရာဝတ္ထု ရူပါရုံဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ် သာမညဖြင့်ရင်း စိတ်၏အဖြစ်သာမညဖြင့်ရင်း ကုသလဝိပါက် အကုသလဝိပါက် အဖြစ်အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဉ်ကို စိတ္တံ-ဟူ၍သာလျှင် ဆိုအပ်၏။ (ပြည်)

၃-ဧဝံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် စက္ခုံ နိဿာယ-စသည်ဖြင့် ဆိုပြီးသည်ကိုရင်း မဆိုသော်လည်း သောတံ နိဿာယ-စသည်ကိုရင်း သင်္ဂြိုဟ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဒွေပဉ္စဝိညာဏာနိ-ဟုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ရှစ်ခုမြောက်ရှိကုန်သော[၁]။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ နာမံ၊ မည်၏။ ဣတိ
ဧဝံ၊ သို့။ ဧကော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ အဋ္ဌာရသဓာတုဝသေန၊
ဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။

၆၆၆။ အပရော၊ တပါးသောယောဂီသည်။ ဒွါဒသာယတနဝသေန၊
ဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ (သမ္ဗန်) ကထံ-ဝဝတ္ထပေတိ၊
နည်းဟူမူကား။ စက္ခုဓာတုယံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ (ယံ လောကေ
သေတကဏှမဏ္ဍလဝိစိတ္တံ ဤသို့စသည်ဖြင့်) ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်
သာလျှင်။ တေပဏ္ဏာသ ရူပါနိ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ စက္ခုပသာဒမတ္တံ၊
စက္ခုပသာဒမျှကို၊ ဝါ၊ စက္ခုပသာဒကိုသာလျှင်။ စက္ခာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။
ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ စ၊ ပါး။ တတ္ထ စက္ခုဓာတုယာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်
လျှင်။ သောတဃာနဇိဝှါကာယဓာတုယော၊ သောတဓာတ် ။ပ။ ကာယ
ဓာတ်တို့ကို။ သောတဃာနဇိဝှါကာယာယတနာနီတိ၊ သောတာယတန-
။ပ။ ကာယာယတနတို့ဟူ၍။ (ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။) တေသံ၊ ထိုငါးပါးသော
အာယတနတို့၏။ ဝိသယဘူတေ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ ဓမ္မေ၊
ငါးပါးသောဓမ္မတို့ကို။ ရူပ။ပ။ ယတနာနီတိ၊ ရူပါယတန။ပ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ-
ယတနမည်ကုန်၏ဟူ၍။ (ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။) လောကိယသတ္တဝိညာဏဓာတု-
ယော၊ လောကီဖြစ်သော ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဓာတ်တို့ကို။ မနာယတနန္တိ၊
ဟူ၍။ (ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။) တံသမ္ပယုတ္တဖဿာဒယော၊ ထိုလောကိယသတ္တ-
ဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော ဖဿစသော တရားတို့ကိုရင်း။ သေသ-
ရူပဥ္စ၊ ဩဠာရိကာယတနမှကြွင်းသော ရုပ်ကိုရင်း။ ဓမ္မာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။
(ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။) [၂၂၅] ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ
အာယတနတို့တွင်။ အဍ္ဎေကာဒသာယတနာနိ၊ အခွဲနှင့်တကွတဆယ့် တခု
သော အာယတနတို့ကို၊ ဝါ၊ အခွဲလျှင် တဆယ့် တခုမြောက်ရှိသော
အာယတနတို့ကို။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူ၍။ ဒိယဍ္ဍအာယတနာနိ။ အခွဲနှင့်တကွ
နှစ်ခုသောအာယတနတို့ကို၊ ဝါ၊ တခုခွဲသော အာယတနတို့ကို။ နာမန္တိ၊

၁-ရုပ်ဖြစ်သော ဓမ္မဓာတ်တစိတ်ကိုရည်၍ အဍ္ဎေကာဒသ ဓာတုယော-ဟူသတည်း။
အဍ္ဎေန ဧကာဒသ အဍ္ဎေကာဒသ၊ အဍ္ဎံ ဝါ ဧကာဒသမံ ဧတေသန္တိ အဍ္ဎေကာဒသ။
မ-ကျေ။ နာမ် ဓမ္မဓာတ်တစိတ်ကိုရည်၍ အဍ္ဎဋ္ဌမာ-ဟူသည်။ အဍ္ဎံ အဋ္ဌမံ ဧတေသန္တိ
အဍ္ဎဋ္ဌမာ။ ပုံ။ (ပြည်)

နာမ်ဟူ၍။ (ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။) ဧဝံ၊ သို့။ ဧကော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ ဒွါဒသာယတနဝသေန၊ ဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။

၆၆၇။ အပရော၊ ထိုမှတပါးသောယောဂီသည်။ တတော၊ ထိုတဆယ့်နှစ်ပါးသောအာယတနအောက်။ သံခိတ္တတရံ၊ ကျဉ်းလွန်းစွာ။ ခန္ဓဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ ကထံ-ဝဝတ္ထပေတိ၊ နည်း။ ဣဓ-သာသနေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကိုရှုသောယောဂီသည်။ ဣမသ္မိံ သရီရေ၊ တလံမျှလောက်အစောက်မြင့်ရှည် ဤအတ္တဘော၌။ စတုသမုဋ္ဌာနာ၊ လေးပါးသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့ရင်း။ တန္နိဿိတော၊ ထိုဓာတ်လေးပါးကိုမှီသော။ ဝဏ္ဏော၊ ရင်း။ပ။ ဩဇာ၊ ရင်း။ စက္ခုပသာဒါဒယော၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပသာဒါ၊ တို့ရင်း။ ဝတ္ထုရူပံ၊ ဝတ္ထုရုပ်ရင်း။ ဘာဝေါ၊ ဘာဝရုပ်ရင်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ရင်း။ ဒွိသမုဋ္ဌာနော၊ နှစ်ပါးသောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ သဒ္ဒေါ၊ သဒ္ဒရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ သတ္တရသ ရူပါနိ၊ ဤတဆယ့်ခုနစ်ပါးသောရုပ်တို့သည်[၁]။ သမ္မသနုပဂါနိ၊ သုံးသပ်ခြင်းငှါ တတ်ကောင်းသော ရုပ်မည်ကုန်၏၊ ဝါ၊ သုံးသပ်ခြင်းသို့ ရောက်သောရုပ်မည်ကုန်၏။ နိပ္ဖန္နာနိ၊ နိပ္ဖန္နရုပ်မည်ကုန်၏။ ရူပရူပါနိ၊ ရူပရုပ်မည်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ကာယဝိညတ္တိ၊ ရင်း။ပ။ အနိစ္စတာ၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ ဒသ ရူပါနိ၊ ဤဆယ်ပါးသောရုပ်တို့သည်။ န သမ္မသနုပဂါနိ၊ သုံးသပ်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသော ရုပ်မည်ကုန်၏။ အာကာရဝိကာရအန္တရပရိစ္ဆေဒမတ္တကာနိ၊ အခြင်းအရာမျှ ဝိကာရမျှအကြားဖြစ်သော ပိုင်းခြားခြင်းမျှဖြစ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ အကြားဖြစ်သော ပိုင်းခြားကြောင်းမျှဖြစ်ကုန်၏[၂]။ န နိပ္ဖန္နာနိ၊ နိပ္ဖန္နရုပ်လည်းမဟုတ်ကုန်။ န ရူပရူပါနိ။ ရူပရုပ်လည်း

၁-ဣဓ ဘိက္ခု ဣမသ္မိံ သရီရေ-ဟူသော ဤစကားကို မိမိသန္တာန်၌ ဝိပဿနာဘိနိဝေသကို ပြသောအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ထိုသို့အဇ္ဈတ္တ၌ ဝိပဿနာဘိနိဝေသကိုပြသောအားဖြင့် ဆိုခြင်းကြောင့်လျှင် တခုသောဘာဝရုပ်ကိုသာယူသည်ဖြစ်၍ သတ္တရသ ရူပါနိ သမ္မသနုပဂါနိ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-အာကာရ-သဒ္ဒါဖြင့် ဝိညတ္တိဒွယကို ဆိုအပ်၏၊ ဝိကာရ-သဒ္ဒါဖြင့် လဟုတာဒိတ္တယကို ဆိုအပ်၏၊ အန္တရပရိစ္ဆေဒ-သဒ္ဒါဖြင့် အာကာသဓာတ်ကို ဆိုအပ်၏၊ ဤကား အာစရိယဝါဒ။ အာကာရဂ္ဂဟဏေန ပန ဝိညတ္တိဒွယေန သဒ္ဓိံ လက္ခဏရူပမာဟ၊ ဤကားဋီကာဆရာဝါဒ။ (ပြည်)

မဟုတ်ကုန်။ အပိ စ ခေါ၊ ထိုသုံးသပ်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း အာကာရ စသည်မျှသာ ဖြစ်ကုန်ငြားသော်လည်း။ ရူပါနံ၊ နိပ္ဖန္နရုပ်တို့၏။ အာကာရ-ဝိကာရအန္တရပရိစ္ဆေဒမတ္တတော၊ အခြင်းအရာမျှ ဖောက်ပြန်ခြင်းမျှ ထိုထို ရုပ်ကလာပ်တို့၏ ပိုင်းခြားကြောင်းမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ရူပန္တိ သင်္ခံ၊ ရုပ်ဟူ၍ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂတာနိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ တောနိ သတ္တဝီသတိ ရူပါနိ၊ ထို နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးသောရုပ်တို့သည်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ကောသီတိယာ၊ သော။ လောကိယစိတ္တေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုလောကီ စိတ်နှင့်ယှဉ်သော။ သညာ၊ သည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ (တံသမ္ပ-ယုတ္တာ၊ ကုန်သော။) သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဝိညာဏံ၊ ကောသီတိလောကိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ နာမံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ကောဝါ၊ တဦးသောယောဂီသည်။ ပဉ္စက္ခန္ဓဝသေန၊ ဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။

၆၆၇။ အပရော၊ ထိုမှတပါးသော ယောဂီသည်။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံး စုံသော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ (တံ ရူပံ၊ သည်။) စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာနိ၊ တို့ရင်း။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ မဟာ-ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယရူပဉ္စ၊ စွဲ၍မှီ၍ဖြစ်သောရုပ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဧဝံ၊ ဤသို့။ သံခိတ္တေနေဝ၊ အကျဉ်း အားဖြင့်သာလျှင်။ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ဤအတ္တဘော၌။ ရူပံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ တထာ၊ တူ။ မနာယတနဉ္စေဝ၊ သည်ရင်း။ ဓမ္မာ-ယတနေကဒေသဉ္စ၊ ဓမ္မာယတန တစိတ်သည်ရင်း။ နာမံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (နာမံ၊ ကို။) ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒဉ္စ နာမံ၊ ဤနာမ် သည်ရင်း။ ဣဒဉ္စ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်ရင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤနှစ်ပါးစုံကို။ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဣတိ-တခုလုတ္တ) သင်္ခေပ-တော၊ အားဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။

၆၆၃။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တေန တေန မုခေန၊ ထိုထိုခါတ်အစရှိသည်တို့ကို အကြောင်းပြုသဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ အရူပံ၊ နာမ်ကို။ ပရိဂ္ဂဏှတော၊ သိမ်းဆည်းသော။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ သုခုမတ္တာ၊ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရူပံ၊ သည်။ သစေ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ အကယ်၍ မထင်သည်ဖြစ်အံ့[၁]။ တေန၊ ထိုယောဂီသည်။ ဓုရနိက္ခေပံ၊ လျော့ညံ့လုံ့လ ဝန်ချခြင်းကို။ အကတွာ၊ ၍။ ရူပမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သမ္မသိ-တဗ္ဗံ၊ လက္ခဏာစသောအားဖြင့် ကောင်းစွာစုံစမ်းအပ်၏။ မနသိကာတဗ္ဗံ၊ လက္ခဏာစသောအားဖြင့် စိတ်၌ထားအပ်၏။ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပိုင်းခြားတတ်သောပညာဖြင့် ပိုင်း၍ယူအပ်၏။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ၊ အချင်းချင်း မရောရှက်သောအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်၏။ ဟိ၊ အကျိုးထူးကိုဆိုအံ့။ ယထာ ယထာ၊ အကြင်အကြင်သမ္ဘာသနစသော အစီအရင်ဖြင့်။ အဿ-ယောဂိနော၊ အား။ ရူပံ၊ သည်။ သုဝိက္ခာလိတံ-သုဝိသောဓိတံ၊ ကောင်းစွာ သုတ်သင်အပ်သည်။ နိဇ္ဇဋံ၊ မရောရှက်သောအားဖြင့် ထင်ခြင်းကြောင့် အချင်းချင်း ရှုတ်ထွေး ရောရှက်ခြင်းကင်းသည်။ သုပရိသုဒ္ဓံ၊ အလွန်ထက်ဝန်းကျင်မှ စင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသမ္ဘာသနစသော အစီအရင်ဖြင့်။ တဒါရမ္မဏာ၊ ထိုရုပ်တရားသာလျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ အရူပ-ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သယမေဝ၊ အလိုလိုပင်လျှင်၊ ဝါ၊ သဘောအတိုင်းပင်လျှင်။ ပါကဋာ၊ ထင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဟိ-တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ အံ့။ အပရိသုဒ္ဓေ၊ မစင်ကြယ်သော။ အာဒါသေ၊ ကြေးမုံ၌။ မုခနိမိတ္တံ၊ ပကတိမျက်နှာ၏ အတုအရိပ်ကို။ ဩလောကေန္တဿ၊ ကြည့်သော။ စက္ခုမတော၊ မျက်စိပြည့်စုံသော။ ပုရိသဿ၊ အား။ နိမိတ္တံ၊ မျက်နှာရိပ်သည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်ငြားအံ့။ သော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ နိမိတ္တံ၊ သည်။ န ပညာယတီတိ၊ မထင်တကားဟု။ [၂၂၆]အာဒါသံ၊ ကို။ န ဆဍ္ဍေတိ၊ မစွန့်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ နံ-အာဒါသံ၊ ကို။ ပုနပ္ပုနံ ။လဲ။ ပရိမဇ္ဇတိ၊ ပွတ်သပ်၏။ တဿ၊ ထိုယောကျ်ားအား။ ဝိသုဒ္ဓေ၊

၁-ဝေဒနာအစရှိကုန်သော အရူပဓမ္မတို့၌ နောက်နောက်တို့သည် သိမ်မွေ့ကုန်သကဲ့သို့ ရှေးရှေးတို့သည် သုခုမ မဖြစ်ကုန်သော်လည်း သံဃဋ္ဋနဖြင့်ဝိကာရသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့် ရုပ်တရားတို့ကိုထောက်၍ အလုံးစုံသောနာမ်တို့သည်လည်း သုခုမဖြစ်ကုန်သည် သာလျှင်တည်း။ ထို့ကြောင့် သုခုမတ္တာ အရူပံ န ဥပဋ္ဌာတိ- ဟုမိန့်သော်။ (ပြည်)

စင်ကြယ်သော။ အာဒါသေ၊ ၌။ နိမိတ္တံ၊ မျက်နှာရိပ်သည်။ သယမေဝ၊ အလိုလိုပင်လျှင်။ ပါကဋံ၊ ထင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေလတ္ထိကော၊ ဆီကိုအလိုရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ (လိုက်) တိလပိဋ္ဌံ၊ နှမ်းမှုန့်ကို။ ဒေါဏိယံ၊ ဆီပွတ်ဆုံ၌။ အာကိရိတွာ၊ ထည့်လောင်း၍။ ဥဒကေန၊ ရေနွေးဖြင့်။ ပရိပ္ဖေါသေတွာ၊ ဖျန်း၍။ ကေဝါရံ ဒွေဝါရံ၊ တကြိမ်နှစ်ကြိမ်။ ပီဠနမတ္တေန၊ ညှစ်ကာမျှဖြင့်။ တေလေ၊ သည်။ အနိက္ခမန္တေ၊ မထွက်လတ်သော်။ တိလပိဋ္ဌံ၊ နှမ်းမှုန့်ကို။ န ဆဍ္ဍေတိ၊ မစွန့်။ အထ ခေါ၊ ကား။ နံ တိလပိဋ္ဌံ၊ ကို။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ဥဏှောဒကေန၊ ဖြင့်။ ပရိပ္ဖေါသေတွာ၊ ဖျန်း၍။ မဒ္ဒိတွာ မဒ္ဒိတွာ၊ နယ်၍နယ်၍။ ပီဠေတိ၊ ညှစ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ကရောတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုဆီပွတ်သောယောကျ်ားအား။ ဝိပ္ပသန္နံ၊ အထူးသဖြင့်ကြည်သော။ တိလတေလံ၊ နှမ်းဆီသည်။ နိက္ခမတိ ယထာ စ၊ ထွက်သကဲ့သို့ရင်း။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ပသာဒေတုကာမော၊ ကြည်စေလိုသော။ ပုရိသော၊ သည်။ (လိုက်) ကတကဋ္ဌိံ၊ ခပေါင်းရေကြည်စေ့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ အန္တောဃဋေ၊ အိုးတွင်း၌။ ဟတ္ထံ၊ ကို။ ဩတာရေတွာ၊ ချ၍။ ဧကံ ဒွေ ဝါရေ၊ တကြိမ်နှစ်ကြိမ်တို့ တိုင်တိုင်။ ဃံသနမတ္တေန၊ သွေးကာပွတ်ကာမျှဖြင့်။ ဥဒကေ၊ သည်။ အဝိပ္ပသီဒန္တေ၊ မကြည်သည်ရှိသော်။ ကတကဋ္ဌိံ၊ ခပေါင်းရေကြည်စေ့ကို။ န ဆဍ္ဍေတိ၊ မပစ်စွန့်သေး။ အထ ခေါ၊ ကား။ နံ ကတကဋ္ဌိံ၊ ကို။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ဃံသတိ၊ သွေးပွတ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တဿ၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ ကရောန္တဿ၊ ပြုလတ်သော်။ ကလလကဒ္ဒမံ၊ သွက်သွက်သော ညွန်သည်၊ ဝါ၊ ပါးသော ညွန်သည်။ သန္နိသီဒတိ၊ နစ်၏။ ဥဒကံ၊ သည်။ အစ္ဆံ၊ ကြည်သည်။ ဝိပ္ပသန္နံ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့ရင်း။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူလျှင်။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ ထိုယောဂီရဟန်းသည်။ ဓုရနိက္ခေပံ၊ ကို။ အကတွာ၊ ၍။ ရူပမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သမ္မသိတဗ္ဗံ၊ လက္ခဏာ စသောအားဖြင့် ကောင်းစွာ စုံစမ်းအပ်၏။ မနသိ ကာတဗ္ဗံ၊ လက္ခဏာ စသောအားဖြင့် စိတ်၌ထားအပ်၏။ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပိုင်းခြားတတ်သော ပညာဖြင့် ပိုင်းခြား၍ယူအပ်၏။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ၊ အချင်းချင်း မရော ရှက်သောအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်၏။

ဟိ၊ အကျိုးထူးကိုဆိုအံ့။ ယထာ ယထာ၊ အကြင်အကြင်သမ္မသန စသော အစီအရင်ဖြင့်။ အဿ-ယောဂိနော၊ အား။ ရူပံ၊ သည်။ သုဝိက္ခာ-

လိတံ-သုဝိသောဓိတံ၊ ကောင်းစွာ သုတ်သင်အပ်သည်။ နိဇ္ဇဋံ၊ မရောရှက်သောအားဖြင့် ထင်ခြင်းကြောင့် အချင်းချင်း ရှုပ်ထွေးရောရှက်ခြင်းကင်းသည်။ သုပရိသုဒ္ဓံ၊ အလွန်ထက်ဝန်းကျင်မှ စင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသမ္မသနစသော အစီအရင်ဖြင့်။ တပ္ပစ္စနိကကိလေသာ၊ ထိုအရူပဓမ္မတို့ကို သိမ်းဆည်း ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကုန်သော သမ္မောဟစသော ကိလေသာတို့သည်။ သန္နိသီဒန္တိ၊ ငြိမ်းသည်ဖြစ်၍ နစ်ကုန်၏။ ကဒ္ဒမုပရိ၊ ညွန်၏အထက်၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ ပသန္နံ၊ သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပသန္နံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါရမ္မဏာ၊ ထိုရုပ်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သယမေဝ၊ အလိုလိုပင်လျှင်။ ပါကဋာ၊ ထင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဇဝံ၊ ဤသို့ဆိုပြီးသော အာဒါသောပမာ, တေလောပမာစသည် အတူ။ အညာဟိပိ၊ အာဒါသောပမာ,တေလောပမာစသည်မှ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဥစ္ဆုစောရဂေါဏဒဓိမစ္ဆာဒီဟိ၊ ကြံညှစ်သောသူ ခိုးသူ စစ်သောသူ နွားယော်ကို ဆုံးမသောသူ နို့ဓမ်းကို မွှေနှည်၍ ဆီဥယူသောသူ ငါးချက်သောသူ အစရှိကုန်သော။ ဥပမာဟိ။ တို့ဖြင့်။ အယမတ္ထော၊ ကို။ ပကာသေတဗ္ဗော၊ ပြအပ်၏။

အရူပဓမ္မာနံ ဥပဋ္ဌာနာကာရကထာ

၆၇၀။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဇဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သုဝိသုဒ္ဓရူပပရိဂ္ဂဟဿ၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သောရုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း ရှိသော။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဖဿဝသေန ဝါ၊ ဖဿ၏ သဘောသတ္တိ ဖုသနလက္ခဏာအားဖြင့်ရင်း။ ဝေဒနာဝသေန ဝါ၊ ဝေဒနာ၏ သဘောသတ္တိ အနုဘဝနလက္ခဏာအားဖြင့်ရင်း။ ဝိညာဏဝသေန ဝါ၊ ဝိဇာနနလက္ခဏာအားဖြင့်ရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တီဟိ အာကာရေဟိ၊ နာမ်တရားတို့ကို သိခြင်း၏ အကြောင်းသုံးပါးတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ နာမ်တရားတို့၏ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်ခြင်း၏ အကြောင်းသုံးပါးတို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဉာဏ်အားရှေးရှုကပ်၍ ထင်ကုန်၏[၁]။ ကထံ-ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ နည်း။ တဿ၊ စွာ။

၁-အာကိရိယန္တိ အဘိမုခါ ဟောန္တိ ဧတေဟီတိ အာကာရာ။ ဧတေဟိ-ပကာရေဟိ၊ ဤဖုသနအနုဘဝနဝိဇာနန ဟူသော လက္ခဏာ အထူးတို့ဖြင့်။ အရူပဓမ္မာ၊ နာမ်တရားတို့ကို။

ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဠလက္ခဏာ၊ ခက်ထန်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှန္တဿ၊ သိမ်းဆည်းသော။ ကေဿ၊ တဦးသော ယောဂီအား။ ပဋမာဘိနိပါတော၊ အာရုံ၌ ရှေးဦးစွာ ရှေးရှုကျခြင်းကဲ့သို့ ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ (အထ၊ ထိုနောက်မှ။) တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုဖဿနှင့်ယှဉ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ သညာ၊ သည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဖဿေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ စေတနာ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဉာဏ်အား ရှေးရှုကပ်၍ ထင်၏[၁]။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ကေသေ၊ ဆံဟု ဆိုအပ်သော ပထဝီကောဋ္ဌာသ၌။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဠလက္ခဏာ၊ ခက်ထန်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ပ[၂]။ အဿာသပဿာသေ၊ ၌။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဠလက္ခဏာ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊

အာကိရိယန္တိ ဉာယန္တိ၊ သိအပ်ကုန်၏။ အဘိမုခါ ဟောန္တိ၊ ဉာဏ်အားရှေးရှုဖြစ်၍ ထင်ကုန်၏။ သိအပ်၏ဟူသည် ဉာဏ်ရှေးရှုဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထ ဖွင့်လို၍ အဘိမုခါ ဟောန္တိ-ဟု ဆိုသည်မှတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့နာမ်တရားတို့၏ ရှေးရှုဖြစ်၍ ထင်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေ ပကာရာ၊ ထိုဖုသနအနုဘဝနဝိဇာနန ဟူသော လက္ခဏာအသူးတို့သည်။ အာကာရာ၊ ရမည်ကုန်၏။ အရူပဓမ္မတို့၏ ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်ခြင်း၏ မုခဖြစ်ကုန်သော ဖုသနအနုဘဝနဝိဇာနနပကာရတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် အရူပဓမ္မာ တီဟိ အာကာရေဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ- စသည်ကိုမိန့်သော်။

၁-အာရုံ၌ စိတ်စေတသိက်တို့ ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော် ရှေ့နောက် အစဉ်မရှိသော်လည်း ဖုသနလက္ခဏာရှိသောဖဿသည် အာရုံ၌ ရှေးရှုကျသကဲ့သို့ဖြစ်ရကား ပဋမာဘိနိပါတော ဖဿော-ဟု မိန့်သော်။ ထိုပါဠိဖြင့် ဖဿ၏ ဖုသနလက္ခဏာအားဖြင့် အလွန်ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုလက်ဦးထင်ခြင်းကို ပြသတည်း။ ဖဿသည် သုပါကဋအဖြစ်ဖြင့် ထင်သည်ရှိသော်ကား အကြင်အာရုံ၌ ဖဿဖြစ်၏၊ ထိုအာရုံကိုခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာ, အမှတ်ပြု၍သိခြင်း လက္ခဏာရှိသော သညာ, စေ့ဆော်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော စေတနာ, အထူးသဖြင့် သိခြင်းလက္ခဏာရှိသောဝိညာဉ် ဤတရားတို့သည်လည်း ဉာဏ်အား ထင်ကုန်ရကား တံသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာ-စသည်ကိုမိန့်သော်။

၂-ဣတိအာဒိနာ နယေန ဓာတုယော ပရိဂ္ဂဏှန္တဿ ပဋမာဘိနိပါတော ဖဿော၊ တံသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သညာ သညာက္ခန္ဓော၊ သဒ္ဓိံ ဖဿေန စေတနာ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ စိတ္တံ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ ဥပဋ္ဌာတိ-ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေယျာလဖော်၍ လောမေ့ နခေ ဒန္တေ တစေ၊ ဤသို့နှင့်နှင်အဿာသပဿာသေ-ကျအောင် ဗာစတ္တာလီသ ကောဋ္ဌာသ လေးဆယ့်နှစ်ပါးစေ့အောင် ပေယျာလပေ်၍ မှတ်တော်မူကြစေသော်။

ဖြင့်။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှန္တဿ၊ သော။ ကေဿ၊ အား။ (လိုက်) ပဌမာဘိနိပါတော၊ ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ အထ၊ ထိုနောက်မှ။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ သညာ၊ သည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဖဿေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ စေတနာ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ စိတ္တံ၊ သည်၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ (ဤသို့ သိသာအောင် ပါဠိ လိုက်လျက် ပါဌသေသစွက်၍ အနက်ယောဇနာ) ဝေ၊ ဤသို့။ အရူပ-ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဖဿဝသေန၊ ဖဿ၏ သဘောသတ္တိဖုသနလက္ခဏာအား ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဖဿနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။

ကေဿ၊ တဦးသော။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဠလက္ခဏာ၊ ဏာရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှန္တဿ၊ သော။ ယောဂိနော၊ အား။ (လိုက်) တဿ၊ ထိုပထဝီဓာတ်၏။ ရသာနုဘဝနကဝေဒနာ၊ ထဒ္ဓဘာဝဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဘောကိုခံစားသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်[၁]။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုဝေဒနာနှင့်ယှဉ်သော။ သညာ၊ သည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ တံသမ္ပယုတ္တော၊ သော။ [၂၂၇] ဖဿော စ၊ သည်ငင်း။ စေတနာ စ၊ သည်ငင်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ တံသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ကေသေ၊ ဆံဟုဆိုအပ်သော ပထဝီကောဋ္ဌာသ၌။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဠလက္ခဏာ၊ ၏။ပ။ အဿာသ-ပဿာသေ၊ ၌။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဠလက္ခဏာ၊ မည်၏။ ဣတိ-အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှန္တဿ၊ သော။ ယောဂိနော၊ အား။ (လိုက်) တဿ၊ ထိုပထဝီဓာတ်၏။ ရသာနု-ဘဝနကဝေဒနာ၊ ထဒ္ဓဘာဝ ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဘောကို ခံစားသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ပ။ တံသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။

၁–တဒါရမ္မဏရသာနုဘဝနကဝေဒနာ-ဟူ၍ ပါဌ်ရှိ၏၊ ထိုထဒ္ဓဘာဝဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗတည်းဟူသော အာရုံ၏အရသာကို ခံစားတတ်သော ဝေဒနာသည်ပေး။ ဋီကာနှင့် မှုကားမညီ။

ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဝေါ၊ သို့။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဖြင့်။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။

အပရဿ၊ ထိုမှတပါးသော။ ပထဝီဓာတုံ၊ သည်။ ကက္ခဠလက္ခဏာ၊ ရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှန္တဿ၊ သိမ်းဆည်းသော ယောဂီအား။ (လိုက်) အာရမ္မဏပဋိ-ဝိဇာနနံ၊ ခက်ထရော်သောအဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို သိတတ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ကာယဒွါရဖြင့် ရှေးရှုဆောင်အပ်သော မနောဒွါရိကဇော ဝိညာဉ်သည်၊ ဝါ၊ သက်သက်သော မနောဒွါရိကဇောဝိညာဉ်သည်[၁]။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေဒ-နာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ သညာ၊ သည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ ၏။ ဖဿော စ၊ သည်၎င်း။ စေတနာ စ၊ သည်၎င်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ကေသေ၊ ၌။ ပထဝီဓာတုံ၊ သည်။ ကက္ခဠလက္ခဏာ၊ ရှိ၏။ပ။ အဿာသပဿာသေ၊ ၌။ ပထဝီဓာတုံ၊ သည်။ ကက္ခဠလက္ခဏာ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဓာတု-ယော၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှန္တဿ၊ သော ယောဂီအား။ (လိုက်) အာရမ္မဏ-ပဋိဝိဇာနနံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ တံ-သမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ သညာ၊ သည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဖဿော စ၊ သည်၎င်း။ စေတနာ စ၊ သည်၎င်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဝေါ၊ သို့။ ဝိညာဏဝသေန၊ ဖြင့်။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။

ဧတေနေဝ ဥပါယေန၊ ဖဿစသည်ကို မုခပြုသဖြင့် ပြအပ်ပြီးသော ဤအရူပပရိဂ္ဂဟ၏ အကြောင်း ဥပါယဖြင့်ပင်လျှင်။ ကမ္မဋ္ဌာနေ ကေ-သေ၊ စတုသမုဋ္ဌာနကေသတို့တွင် ကမ္မသမုဋ္ဌာနကေသ၌။ ပထဝီဓာတုံ၊ သည်။ ကက္ခဠလက္ခဏာ၊ ရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်[၂]။

၁-အာရမ္မဏပဋိဝိဇာနနန္တိ ထဒ္ဓတာသင်္ခါတဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏပဋိဝိဇာနနံ ကာယဒွါရာ-ဘိနိဟတံ ကေဝလံ ဝါ မနောဒွါရိကဇဝနဝိညာဏမာဟ။ တံ ဟိ ပထဝီဓာတု ကက္ခဠ-လက္ခဏာတိ ပဋိဝိဇာနာတိ၊ ဣတရံ ပန ကက္ခဠလက္ခဏံ ပဋိဝိဇာနနမတ္တမေဝါတိ။ ဋီကာ။

၂-ဤအာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် သက်သက် ပဣရဏလက္ခဏာ အာပေါဓာတု-ဤသို့ စသည်ဖြင့် လက္ခဏာဝိသေသနှင့်တကွ ဓာတ်အထူးကိုသာ သိမ်းယူသည်မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား

ဗာစတ္တာလီသာယ၊ လေးဆယ့်နှစ်ပါးသော။ ဓာတုကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။ စတုန္နံ စတုန္နံ၊ လေးပါး လေးပါးကုန်သော။ ဓာတူနံ၊ ဓာတ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဇနာ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ (လှမ်း၍ယှဉ်) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သေသေသု၊ လေးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသမှ ကြွင်းကုန်သော။ စက္ခုဓာတုအာဒီသု၊ စက္ခုဓာတ်အစရှိကုန်သော။ ရူပပရိဂ္ဂဟမုခေသု၊ ရူပပရိဂ္ဂဟမုခတို့၌။ သဗ္ဗံ၊ စုံသော။ နယဘေဒံ၊ ဗာစတ္တာလီသ ဓာတုကောဋ္ဌာသတို့၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နာနာဝိဓရူပပရိဂ္ဂဟနည်းအထူးကို။ အနုဂန္တွာ၊ အစဉ်လျှောက်၍။ ယောဇနာ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။

၆၇၁။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ သုဝိသုဒ္ဓရူပပရိဂ္ဂဟဿေဝ၊ ကောင်းစွာစင်ကြယ်သောရုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းရှိသည် သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တီဟိ အာကာရေဟိ၊ နာမ်တရားတို့ကို သိခြင်း၏ အကြောင်းသုံးပါးတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ နာမ်တရားတို့၏ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်ခြင်း၏ အကြောင်းသုံးပါးတို့ဖြင့်။ ပါကဋာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုဝိသုဒ္ဓရူပပရိဂ္ဂဟေနေဝ၊ ကောင်းစွာစင်ပြီးသော ရူပပရိဂ္ဂဟရှိသော ယောဂီသည် သာလျှင်။ အရူပပရိဂ္ဂဟာယ၊ နာမ်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ၌။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ဣတရေန၊ ကောင်းစွာမစင်သော ရူပပရိဂ္ဂဟရှိသော ယောဂီသည်။ န ကာတဗ္ဗော၊ အပ်။ ဟိ၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။ ကေသိဉ္စိ၊ တခုသော။ ရူပဓမ္မေ၊ ရုပ်တရားသည်။ ဥပဋ္ဌိတေ ဝါ၊ ထင်သော်ငြားလည်း[၁]။ ဒွီသု၊ ကုန်သော။ ရူပဓမ္မေသု၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌိတေသု ဝါ၊ ထင်ကုန်သော်ငြား။ ရူပံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ စွန့်၍။ အရူပပရိဂ္ဂဟံ၊ နာမ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို။ သစေ အာရဘတိ၊ အကယ်၍ အားထုတ်ငြားအံ့။ ကမ္မဋ္ဌာနတော၊ မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ယုတ်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ ပထဝီကသိဏဘာဝနာယ၊ ၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ ပဗ္ဗတေယျာ၊ တောင်၌ကျက်စားသော၊ ဝါ၊ တောင်လျှင် ကျက်စားရာရှိသော။ (ဗာလာ၊ မိုက်သော။ အဗျတ္တာ၊ မလိမ္မာသော။

ကေသမုဋ္ဌာန-စသော အပြားရှိသော ကောဋ္ဌာသန္တရတို့ကိုလည်း သိမ်းယူ၏ဟုမှတ်။ ထိုကြောင့်သာလျှင် ဗာစတ္တာလီသာယ ဓာတုကောဋ္ဌာသေသု-ဆိုသတည်း။

၁-အနုပဋ္ဌိတေ ဝါ၊ မထင်သေးသော်ငြား။ (ဥပဋ္ဌိတေ-ဟု ပါဌ်ရှိ၏၊ ဆင်ခြင်။ (ပြည်) ရှိရင်း ပါဌ်အတိုင်းလည်း သင့်သောကြောင့် ရှိရင်းပါဌ်အတိုင်း ထားသည်။ (ဆ-သံ-သော)

အခေတ္တညူ၊ ကျက်စားရာခေတ်ကို မသိသော။) ဂါဝီ ဝိယ၊ နွားမကဲ့သို့။ ပရိဟာယတိ၊ ယုတ်၏။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ သုဝိသုဒ္ဓရူပပရိဂ္ဂဟဿ၊ ကောင်းစွာစင်ပြီးသော ရုပ်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ အရူပပရိဂ္ဂဟာယ၊ နာမ်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်းငှါ။ ယောဂံ၊ အားထုတ်ခြင်းလုံ့လကို။ ကရောတော၊ ပြုသောယောဂီအား၊ ဝါ၊ ၏။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝုဒ္ဓိံ၊ ကြီးပွါးခြင်းသို့။ ဝိရူဠှိံ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြောသော အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။

သော-ယောဂီ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဖဿာဒီနံ၊ ဖဿဝေဒနာဝိညာဉ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတေ၊ ထင်ကုန်သော။ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓေ၊ လေးပါးသော နာမက္ခန္ဓာတို့ကို။ နာမန္တိ၊ နာမ်ဟူ၍။ တေသံ၊ ထိုလေးပါးသောနာမက္ခန္ဓာတို့၏။ အာရမ္မဏဘူတာနိ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ၊ လေးပါးသော မဟာဘုတ်တို့ကိုရင်း။ စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယရူပဉ္စ၊ စွဲ၍မှီ၍ဖြစ်သော ရုပ်ကိုရင်း။ ရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော၊ တို့ရင်း။ ဒွါဒသာယတနာနိ၊ တို့ရင်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေ-ဘူမကေ ဓမ္မေ၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို။ ခဂ္ဂေန-ခဂ္ဂဂ္ဂေန၊ သန်လျက်ဖျားဖြင့်။ သမုဂ္ဂံ၊ ပူတာတံတင်းနှင့်တူသော ကြီးစွာသော ပန်းကပ်ကို။ [၂၂၈] ဝိဝရမာနော ဝိယ၊ ဖွင့်သကဲ့သို့ရင်း။ ယမကတာလကန္ဒံ၊ အစုံသောထန်းဖုညှောက်ကို[၁]။ ဖာလယမာနော ဝိယ စ၊ ခွဲဘိသကဲ့သို့ရင်း။ နာမဉ္စ၊ နာမ်ဟူ၍ရင်း။ ရူပဉ္စာတိ၊ ရုပ်ဟူ၍ရင်း။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ဖို့အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ နာမရူပမတ္တတော၊ နာမ်ရုပ်မျှမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ အညော၊ သော။ သတ္တော ဝါ၊ သတ္တဝါဟူသည်ရင်း။ ပုဂ္ဂလော ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည်ရင်း။ ဒေဝေါ ဝါ၊ နတ်ဟူသည်ရင်း။ ဗြဟ္မာ ဝါ၊ ဗြဟ္မာဟူသည်ရင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ နိဋ္ဌံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏[၂]။

၁-ထန်းဖုညှောက်ဟူသည်မှာ မီးဖုတ်၍ ပြုတ်၍စားရသော ထန်းပင်ပေါက် ထန်းမြစ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤနိဿယ ၂-၁၇၅ မှတ်ချက် ၁-ကို ကြည့်ပါ။ (ဆ-သံ-သော)

၂-မသိမ်းဆည်းအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော ယောဂီအား အသီးအသီးမခွဲခြမ်း မဝေဖန်အပ်သကဲ့သို့ထင်သော်လည်း နာမ်နှင့်ရုပ်သည် ဝေဖန်အပ်သော သဘောရှိသည်သာ

သမ္ဗဟုလသုတ္တန္တသံသန္ဒနာ

၆၇၂။ သော၊ ထိုဝိပဿနာကမ္မိကယောဂါဝစရသည်။ ဧဝံ-ဣမိနာ ယထာဝုတ္တာပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ ယာထာဝသရသတော၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော မိမိသဘောအားဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတွာ၊ မှတ်၍။ (တေမတ္ထံ သံသန္ဒေတွာ ဝဝတ္ထပေတိ-၌စပ်) သုဋ္ဌုတရံ၊ ကောင်းသည်ထက် ကောင်းမွန်စွာ။

တည်း။ ထိုနာမ်နှင့်ရုပ်ကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်း ဝိဘာဂသည်လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသိမ်းဆည်းသောအခါ အလွန်ထင်သည်သာဖြစ်၏ဟု ပြခြင်းငှါ သမုဂ္ဂဝိဝရဏကိုရင်း ယမကတာလကန္ဒဖာလနကိုရင်း ဥပမာအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ထိုစကားသင့်၏။ ယမကတာလကန္ဒသည် ဘိန္နသန္တာနဖြစ်သော်လည်း အဘိန္နမကွဲပြားသကဲ့သို့ ထင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ရူပါရူပဓမ္မတို့သည်လည်း ခွဲခြမ်းဝေဖန်အပ်သော သဘောရှိကုန်လျက်လည်း မသိမ်းဆည်းအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော ယောဂီအား မခွဲခြမ်း မဝေဖန်အပ်သကဲ့သို့ ထင်ကုန်၏။ သဗ္ဗေပိ တေဘူမကဓမ္မေ-ဟူသော ပါဌ်၌ သဗ္ဗ-သဒ္ဒါသည် အနဝသေသပရိယာဒါယဖြစ်ပါလျက် နာမဉ္စ ရူပဉ္စ-ဟု ခွဲခြမ်းပြန်သည်ကား နာမ်ရုပ်၏အဖြစ်မည်သည် အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ရကား ထိုနှစ်ပါးစုံကို သမုဒါယအပေါင်း၏ အစွမ်းဖြင့် မပြီးစေအပ်။ ထိုကြောင့် ထိုတေဘူမကတရားအပေါင်း၌ နမနလက္ခဏာရှိသော တရားသည် နာမ်မည်၏၊ ရုပ္ပနလက္ခဏာရှိသော တရားသည် ရုပ်မည်၏၊ ဤသို့ နှစ်ပါးသောအပြားဖြင့် မှတ်အပ်၏ဟူလိုသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏၊ ဤသို့မှတ်သော်သာလျှင် ထိုရုပ်နာမ်နှစ်ပါးမှ လွတ်သော တေဘူမကဓမ္မတို့တွင် တစုံတခုသောဓမ္မ၏ မရှိခြင်းကြောင့် သဗ္ဗေပိ တေဘူမကဓမ္မေ နာမဉ္စ ရူပဉ္စာတိ ဒွေဓာ ဝဝတ္ထပေတိ- ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုသို့သော နာမဉ္စ ရူပဉ္စ-ပါဌ်ဖြင့်ပင် ထိုနာမ်ရုပ်၏ ဒွဝိဓဘာဝသည် ပြီးကောင်းသည်မဟုတ်လော၊ အဘယ့်ကြောင့် ဒွေဓာ-ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ပြန်သနည်း-ဟူမူကား? ထိုနာမ်ရုပ်မှလွတ်သော တေဘူမကဓမ္မတို့၌ တစုံတခုသော ဓမ္မမျှမရှိဟု ပြခြင်းငှါ ဒွေဓာ-ပါဌ်ကို မိန့်ပြန်၏။ ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော နာမရူပမတ္တတော ဥဒ္ဓံ-စသည်ကိုမိန့်သကား။ သဗ္ဗေပိ တေဘူမကဓမ္မေ-ဟု သဗ္ဗ-သဒ္ဒါကိုလည်း ဤ၌ သမ္မသနုပဂဖြစ်သောဓမ္မ၏ အနဝသေသတဗ္ဗတာယ မကြွင်းမကျန်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်၏၊ အကယ်၍ တေဘူမကဓမ္မအပေါင်းကို အနဝသေသအဖြစ်ဖြင့် နာမရူပံ-ဟု ယူအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ဤသာသနာတော်မှ ဗာဟိရကပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပဒတ္ထအဖြစ်ဖြင့် အကြင်ပကတိစသည်ကို ဒြဗျစသည်ကို ဇီဝစသည်ကို ကာယစသည်ကို ကြံအပ်၏၊ ထိုပကတိစသည်၌ အဘယ်သို့ ကျင့်အပ်သနည်းဟူမူ? ဥမ္မတ္တကဝိပလ္လာသသဒိသေ အသမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ ကာ တတ္ထ အညာ ပဋိပတ္တိ အညတြ အဇ္ဈုပေက္ခနတော။ အထ ဝါ တေပိ နာမရူပန္တောဂဓဘာဝါဘာဝဝသေန နိစ္ဆိတာ ဝေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဋီကာ။ ထိုပကတိစသည်တို့၏ သရုပ်အထူးကား အဘယ်နည်း? တတ္ထ သမဘာဝေန ပဝတ္တမာနာနံ သတ္တရဇတမသင်္ခါတာနံ သုခဒုက္ခမောဟာနံ သမုဒါယော ပကတိ ပဓာနန္တိ စ ပဝုစ္စတိ။ သတ္တမတ္တာသံပဝေဒနီယော မဟာ၊ ဗုဒ္ဓိတိ စေကေ။ သတ္တရဇာဒိသု အဘိမာနော အဟင်္ကာရော၊ အသ္မိမတ္တာတိ စေကေ။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဋီကာမိန့်သော်။

သတ္တော ပုဂ္ဂလောတိ ဣမိဿာ လောကသမညာယ၊ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဖြစ်သော ဤလောကသမ္မုတိကိုသော်လည်း။ ပဟာနတ္ထာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ[၁]။ သတ္တသမ္ဘောဟဿ၊ သတ္တဝါဟု ဖြစ်သော လွန်စွာတွေဝေခြင်းကို။ သမတိက္က-မတ္ထာယ၊ ကောင်းစွာ လွန်ခြင်းအကျိုးငှါ။ အသမ္မောဟဘူမိယံ၊ (သတ္တဝါဟု လွန်စွာတွေဝေသော သမ္မောဟ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ထိုသမ္မောဟကို ပယ်ခွါတတ်သော) အသမ္မောဟဘုံ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဌပနတ္ထာယ၊ ထားခြင်း အကျိုးငှါ[၂]။ ဣဒံ ဓမ္မဇာတံ၊ ဤတေဘူမက တရားအပေါင်းသည်။ နာမရူပ-မတ္တမေဝ၊ နာမ်နှင့် ရုပ်မျှသာလျှင်တည်း။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဧတမတ္ထံ၊ နာမရူပ-မတ္တမေဝ-စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဤအနက်ကို။ သံသန္ဒေတွာ၊ နှိုးနှော၍။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ မှတ်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယထာပိ။ပ။ သမ္မုတီတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အင်္ဂသမ္ဘာရာ၊ ဝင်ရိုးလှည်းဘီးစသော အစိတ်သမ္ဘာရ အကြောင်းရှိ သောကြောင့်။ သတ္တော ရထော ဣတိ၊ လှည်းရထားဟူသော။ ဝေါဟာ-ရော၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ ယထာပိ၊ သို့လည်း[၃]။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ခန္ဓေသု၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ သန္တေသု၊ ရှိလတ်သော်။ သတ္တောတိ သမ္မုတိ၊ သတ္တဝါဟူသော ဝေါဟာရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အပရံပိ၊ ထိုမှတပါးလည်းဖြစ်သော။ သေယျထာပိ။ပ။ ဂစ္ဆတီတိ၊ ဟူသော။ (ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ [အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ကဋ္ဌဉ္စ၊ သစ်ကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဝလ္လိဉ္စ၊ နွယ်ကို

---

၁ ပိကျေ။ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်စသော လောကသမညာကို သော်လည်း ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်တုံသေး၏၊ သတ္တော ဇီဝေါ ဟု ဖြစ်သော မိစ္ဆာဘိနိဝေသတို့ကား အဘယ်ဆိုဖွယ် ရှိအံ့နည်းဟူလို။

၂-နာမ်ရုပ်မျှ၏ အဖြစ်ကို မဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရှင်း သန္တာန်စသော အားဖြင့် အပေါင်းအခဲ ဃနကို ဖေဖန်ခွဲစိတ်ခြင်း၏ မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရှင်း ဝိပဿနာကို နှလုံးသွင်းခြင်း အဘိနိဝေသနှင့်ကင်း၍ အပေါင်းအခဲတခုတည်း၏ အဖြစ်ကို ယူခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် သတ္တဝါဟု ဖြစ်သော သမ္မောဟသည် သတ္တသံမောဟမည်၏။ ထိုသံမောဟကို ခွါခြင်းသည် ခွါတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည် အသမ္မောဟဘုံမည်၏။

၃-ဝင်ရိုးလှည်းဘီးစသော အစိတ်သမ္ဘာရအကြောင်းကို မလွှတ်မူ၍ ထိုအစိတ်သမ္ဘာရ ရှိသော်သာလျှင် လှည်းရထားဟူသော ဝေါဟာရ ဖြစ်သည်ဟူလို။

လည်း။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ မတ္တိကဉ္စ၊ မြေညက်ကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ တိဏဉ္စ၊ မြက်သက်ငယ်ကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ပရိဝါရိတော၊ သစ်နွယ် မြေညက် သက်ငယ်တို့ဖြင့် ရံအပ်သော။ အာကာသော၊ ကောင်းကင်သည်။ အဂါရံတွေဝ၊ အိမ်ဟူ၍သာလျှင်။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိယထာ၊ ရောက်သကဲ့သို့။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူ သာလျှင်။ အဋ္ဌိဉ္စ၊ အရိုးကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ နှာရုံ စ၊ အကြောကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ မံသဉ္စ၊ အသားကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ စမ္မဉ္စ၊ အရေကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ပရိဝါရိတော၊ အရိုးအကြောစသည်တို့ဖြင့် ရံအပ်သော။ အာကာသော၊ ကောင်းကင်သည်။ ရူပံတွေဝ၊ ကိုယ်ဟူ၍သာလျှင်။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏[၁]။]

အပရံပိ၊ သော။ ဒုက္ခမေဝ။ပ။ နိရုဇ္ဈတီတိ၊ ဟူသော။ (ဇော် ဝစနံ၊ ကို။) ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဒုက္ခမေဝ၊ (ဒုက္ခဒုက္ခတာစသောအပြားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိသော)ဒုက္ခသည်သာလျှင်။ သမ္ဘောတိ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်၏။ ဒုက္ခံ၊ (ထိုသုံးပါးအပြားရှိသော) ဒုက္ခသည်သာလျှင်။ တိဋ္ဌတိ၊ (ခဏဋ္ဌိတိပဗန္ဓဋ္ဌိတိအားဖြင့်) တည်၏။ ဝေတိ စ၊ (ခဏနိရောဓ အာယုက္ခယနိရောဓ စသောအားဖြင့်) ချုပ်ပျက်မူလည်း ချုပ်ပျက်၏။ ဒုက္ခာ၊ (ဆိုအပ်ပြီးသော) ဒုက္ခကို။ အညတြ၊ ထား၍။ တတော၊ ထိုဆိုအပ် ပြီးသောဒုက္ခမှ။ အညံ၊ တပါးသော။ ကိဉ္စိ ဓမ္မဇာတံ၊ တစုံတခုသော တရားသဘောသည်။ န သမ္ဘောတိ၊ မဖြစ်။ ဒုက္ခာ၊ (ထိုဆိုအပ်ပြီးသော) ဒုက္ခမှ။ အညံ၊ သော။ ကိဉ္စိ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ န နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်သည်လည်း မဟုတ်။]

ဥပမာဟိ နာမရူပဝိဘာဝနာ

၆၇၃။ ဧဝံ၊ သို့။ အနေကသတေဟိ၊ အရာမကများကုန်သော။ သုတ္တန္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နာမရူပမတ္တမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဒီပိတံ၊ ပြအပ်၏။

၁-သစ်စသည်တို့ကို စွဲ၍ ထိုသစ်စသည်တို့၏ အမည်ကိုစွန့်၍ အိမ်ကျောင်းဟူ၍သာလျှင် အမည်သညာဝေါဟာရသို့ ရောက်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အရိုးအကြောစသည်ကိုစွဲ၍ ထိုအရိုး အကြောစသည်တို့၏ အမည်ကိုစွန့်၍ သရီရဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏ဟူလို။ ဤဥဒ္ဓရူပသည် သရီရ, ဝပု ပရိယာယ်တည်း။

သတ္တော၊ ကို။ န ဒီပိတော၊ မပြအပ်။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ န ဒီပိတော၊ အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အက္ခစက္ကပဥ္စရဏ္ဍသာဒီသု၊ ဝင်ရိုးလှည်းဘီးရထားချိုင့် လှည်းသံအစရှိကုန်သော။ အင်္ဂသမ္ဘာရေသု၊ အစိတ်ဖြစ်သော အဆောက်အဦတို့သည်။ ဧကေနာကာရေန၊ (ရထားဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော) တခုသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဏ္ဌိတေသု၊ စုဝေး၍ တည်ကုန်သည်ရှိသော်။ ရထောတိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ ရထားဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမျှသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဧကေကသ္မိံ၊ တခု တခုသော။ အင်္ဂေ၊ အစိတ်ဖြစ်သော အဆောက်အဦကို။ ဥပပရိက္ခိယမာနေ၊ စူးစမ်းအပ်သည်ရှိသော်။ ရထော နာမ၊ ရထားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ကဋ္ဌာဒီသု၊ သစ်အစရှိကုန်သော။ ဂေဟသမ္ဘာရေသု၊ အိမ်၏အဆောက်အဦတို့သည်။ ဧကေနာကာရေန (အိမ်ဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော တခုသော) အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာကာသံ၊ ကို။ ပရိဝါရေတွာ၊ ၍။ ဌိတေသု၊ ကုန်သော်။ ဂေဟန္တိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ အိမ်ဟူသောဝေါဟာရမျှသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ပရမတ္ထတော၊ ဖြင့်။ ဂေဟံ နာမ၊ အိမ်မည်သည်။ နတ္ထိ ယထာ၊ မရှိသကဲ့သို့။ စ၊ ထိုမှတပါး။ အင်္ဂုလိအင်္ဂုဋ္ဌာဒီသု၊ လက်ချောင်းလက်မစသည်တို့သည်။ ဧကေနာကာရေန၊ (လက်ဆုပ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော) တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌိတေသု၊ သော်။ မုဋ္ဌီတိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ လက်ဆုပ်ဟူသော ဝေါဟာရမျှသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဒေါဏိတန္တိအာဒီသု၊ စောင်းခွက်စောင်းညို့ စသည်တို့သည်။ ဧကေနာကာရေန (စောင်းဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော) တခုသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌိတေသု၊ သော်။ ဝီဏာတိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ ဝီဏာဟူသော ဝေါဟာရမျှသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဟတ္ထိအာဒီသု၊ ဆင်မြင်းစသည်တို့သည်။ ဧကေနာကာရေန၊ (စစ်တပ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော) တခုသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌိတေသု၊ သော်။ သေနာတိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ စစ်တပ်ဟူသော ဝေါဟာရမျှသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ [၂၂၈] ပါကာရဂေဟဂေါပုရာဒီသု၊ တံတိုင်း အိမ် တံခါးမုခ် ပြအိုး တန်ဆောင်းစသည်တို့သည်။ ဧကေနာကာရေန၊ (မြို့ဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော) တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌိတေသု၊ သော်၊ နဂရန္တိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ မြို့ဟူသောဝေါဟာရမျှသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။

ခန္ဓသာခါပလာသာဒီသု၊ ပင်စည်အခက်အရွက်စသည်တို့သည်။ ကေနာ-ကာရေန၊ (သစ်ပင်ဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော) တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဋ္ဌိတေသု၊ သော်။ ရုက္ခောတိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ သစ်ပင်ဟူသော ဝေါဟာရမျှသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ပရမတ္ထတော၊ ဖြင့်။ ဧကေကသ္မိံ၊ တခုခုသော။ အဝယဝေ၊ အစိတ်ကို။ ဥပပရိက္ခိယ-မာနေ၊ ရှိသော်။ ရုက္ခော နာမ၊ သစ်ပင်မည်သည်။ နတ္ထိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူလျှင်။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ ဥပါဒါ-နက္ခန္ဓာဟု မှတ်အပ်ကုန်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ (သမုဒိတေသု၊ အစည်းအဝေး တူသောအားဖြင့် အပေါင်းအစုဖြစ်ကုန်သည်။ သန္တာန-ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနေသု၊ ဖြစ်ကုန်သည်။) သတိ-သန္တေသု၊ ရှိကုန်လတ်သော်။ သတ္တော ပုဂ္ဂလောတိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ သတ္တဝါ,ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော ဝေါဟာရမျှသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရမတ္ထတော၊ ဖြင့်။ ဧကေကသ္မိံ၊ သော။ ဓမ္မေ၊ ကို။ ဥပပရိက္ခိယမာနေ၊ သော်။ အသ္မီတိ ဝါ၊ ငါဖြစ်၏ ဟူ၍ရင်း။ အဟန္တိ ဝါ၊ ငါပင်ဟူ၍ရင်း။ (ပဝတ္တဿ၊ ဖြစ်သော။) ဂ္ဂါဟဿ၊ ဤသို့သောမိစ္ဆာအယူ၏။ ဝတ္ထုဘူတော၊ တည်ရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သတ္တော နာမ၊ သတ္တဝါမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ဆလျှော်ကိုဆိုအံ့။ ပရမတ္ထ-တော၊ ဖြင့်။ နာမရူပမတ္တမေဝ၊ နာမ်ရုပ်မျှသည်သာ။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဂ္ဂတိ၊ သို့။ (ယာထာဝတော၊ ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့်။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။)ဟိ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤပရမတ္ထအားဖြင့် သတ္တဇီဝ မည်သည်မရှိ နာမ်ရုပ်မျှသာလျှင် ရှိ၏ဟုယူသောအခြင်းအရာ ဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသော ယောဂီ၏။ ဒဿနံ၊ အမြင်သည်၊ ဝါ၊ မြင်တတ် သိတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ ယထာဘူတဒဿနံ နာမ၊ ယထာ ဘူတဉာဏ်မည်သည်၊ ဝါ၊ ဟုတ်မှန်သော သဘောအလျောက် (ဟုတ်မှန် သောသဘောအတိုင်း အကြင်အကြင် ဟုတ်မှန်သောသဘောဖြင့် တေဘူ-မကဓမ္မကို) မြင်သောဉာဏ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ ယထာဘူတ-ဒဿနံ၊ ဤယထာဘူတ ဉာဏ်အမြင်ကို။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိတိ၊ (သတ္တ ဇီဝ ပုဂ္ဂလဟု ယူခြင်း မိစ္ဆာဂါဟမှ စင်ကြယ်သောကြောင့်) ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောအပ်၏။

၆၇၄။ ပန၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧတံ ယထာဘူတဒဿနံ၊ ထိုယထာဘူတဉာဏ်အမြင်ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။

သတ္တော အတ္ထီတိ၊ သတ္တဝါဟူသည် ပရမတ္ထအားဖြင့်ရှိ၏ဟူ၍။ ဂဏှာတိ၊ စွဲလမ်း၏။ သော၊ ထိုသတ္တဝါရှိ၏ဟု အယူရှိသောသူသည်။ တဿ အတ္တနော၊ ထိုသတ္တဝါဟူ၍ ယူအပ်သောအတ္တ၏။ ဝိနာသံ ဝါ၊ ချုပ်လျက်ပျောက်ပျက်ခြင်းကိုမူလည်း။ အနုဇာနေယျ၊ ခွင့်ပြုရာ၏။ အဝိနာသံ ဝါ၊ အတ္တ၏ မပျောက်မပျက်ခြင်းကိုမူလည်း၊ ဝါ၊ မပျက်စီးပဲမြဲသည်၏ အဖြစ်ကို မူလည်း။ အနုဇာနေယျ၊ ခွင့်ပြုရာ၏[၁]။ အဝိနာသံ၊ အတ္တ၏ပျောက်ပျက်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အနုဇာနန္တော၊ ခွင့်ပြုသောအတ္တဝါဒီသည်။ သဿတေ၊ သဿတအယူ၌။ ပတတိ၊ ကျ၏။ ဝိနာသံ၊ ချုပ်လျက်ပျောက်ပျက်ခြင်းကို။ အနုဇာနန္တော၊ ခွင့်ပြုသောအတ္တဝါဒီသည်။ ဥစ္ဆေဒေ၊ ၌။ ပတတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ခီရန္ဒယဿ၊ နို့ရည်အားလျော်စွာ ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ နို့ရည်၏အကျိုးဖြစ်သော။ ဒဓိနော၊ ၏။ ဘာဝေါ ဝိယ၊ သို့။ တဒန္ဒယဿ၊ ထိုအတ္တအားလျော်စွာဖြစ်သော။ အညဿ၊ သော။ (ဟဿစိ၊ တစုံတခုသောတရား၏။) အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥစ္ဆေဒေ၊ ၌။ ပတတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုအတ္တဝါဒီသည်။ သဿတော သတ္တောတိ၊ သတ္တဝါမြဲ၏ဟူ၍။ ဂဏှန္တော၊ ယူသည်ရှိသော်။ ဩလီယတိ နာမ၊ ဘဝနိရောဓမှ တွန့်သည်မည်၏၊ ဝါ၊ ဘဝ၌သာလျှင်ပုန်းလျှိုး ခိုအောင်းသည်မည်၏။ ဥစ္ဆိဇ္ဇတီတိ၊ သတ္တဝါသည်ပျောက်၏ ပြတ်၏ဟူ၍။ ဂဏှန္တော၊ ယူသည်ရှိသော်။ အတိဓာဝတိ နာမ၊ လွန်၍ပြေးသည်မည်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒွီဟိ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ပဿန္တီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ၊ သဿတဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာ အယူတို့သည်။ ပရိယုဋ္ဌိတာ-အဘိဘူတာ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ ဒေဝ-မနုဿာ၊ နတ်လူတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးသော အယူတို့သည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော နတ်လူတို့တွင်။) ဧကေ၊ အချို့သော နတ်လူတို့သည်။ ဩလီယန္တိ၊ (ဘဝ၌အလွန်မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍ ဘဝ နိရောဓမှ)တွန့်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏။ ဧကေ၊ တို့သည်။ အတိဓာဝန္တိ၊ အယူ လွန်၍ပြေးကုန်၏။ စက္ခုမန္တော၀၊ (ယထာဘူတဉာဏဒဿနဟု ဆိုအပ်

၁-အဘယ့်ကြောင့်ကေန်အားဖြင့် မယူမူ၍ ဒွယအားဖြင့် ယူအပ်လေသနည်း? ဒွယ၊ ဝသေနေဝ ဟိ အတ္တဝါဒိနော ဠိတာ သဿတော အတ္တာ, ဥစ္ဆိဇ္ဇတီတိ ဝါ-မိန့်သော်။

သော) ဉာဏစက္ခု ပြည့်စုံသောသူတို့သည်သာလျှင်။ ပဿန္တိ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်မြင်နိုင်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဧကေ၊ တို့သည်။ ဩလီယန္တိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘဝါရာမာ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် လွန်စွာမွေ့လျော်အပ်သော ကာမဘဝစသော ဘဝရှိကုန်သော။ ဘဝရတာ၊ ကာမစသောဘဝ၌ မွေ့လျော်ကုန်သော။ ဘဝသမ္မုဒိတာ၊ ကာမစသောဘဝ၌ လွန်စွာနှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော။ ဒေဝမနုဿာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ-ဒေဝမနုဿာနံ၊ တို့အား။ ဘဝနိရောဓာယ၊ ဘဝချုပ်ခြင်းငှါ။ ဓမ္မေ၊ ကို။ ဒေသိယမာနေ၊ ဟောအပ်သည်ရှိသော်။ စိတ္တံ၊ သည်။ န ပက္ခန္ဒတိ-န အနုပဝိသတိ၊ (ဘဝ၌သာယာမက်မောခြင်းကြောင့် ဘဝနိရောဓကိုဆောင်တတ်သော တရားတော်၌) မသက်ဝင်နိုင်။ နပ္ပသီဒတိ၊ မယုံကြည်နိုင်။ န သန္တိဋ္ဌတိ၊ မတည်တံ့နိုင်။ နာဓိမုစ္စတိ၊ နှလုံးမသွင်းနိုင်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧကေ၊ တို့သည်။ ဩလီယန္တိ၊ ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဧကေ၊ တို့သည်။ အတိဓာဝန္တိ၊ ကုန်နည်း။ ခေါ ပန၊ စင်စစ်။ ဧကေ၊ တို့သည်။ ဘဝေနေဝ၊ ဘဝသည်သာလျှင်၊ ဝါ၊ ဘဝဖြင့်သာလျှင်။ အဋ္ဋီယမာနာ-ဒုက္ခာပိယမာနာ၊ ဆင်းရဲစေအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဟရာယမာနာ၊ ရှက်စနိုးကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဇိဂုစ္ဆမာနာ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာနိုးကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဘဝံ၊ ဘဝ၏ကင်းခြင်း, ဘဝ၏ပြတ်ခြင်းကို။ အဘိနန္ဒန္တိ၊ အလွန်နှစ်သက်ကုန်၏။ ဘော၊ အချင်းတို့။ ယတော-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ အတ္တာ၊ ဤအတ္တသည်။ ကာယဿ၊ ဥပါဒိန္နခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ဝိနဿတိ၊ ပျောက်၏။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ န ဟောတိ၊ မရှိတော့။ (တတော-တသ္မာ၊ ထိုသို့စုတိမှနောက်၌ မရှိခြင်းကြောင့်။) ဧတံ၊ ထိုသို့ပြတ်ခြင်းပျောက်ခြင်းသည်။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက်ပေစွ။ ဧတံ၊ သည်။ ပဏီတံ၊ မွန်မြတ်ပေစွ။ ဧတံ၊ သည်။ ယာထာဝံ၊ မချွတ်မယွင်းပေစွ။ ဣတိ၊ သို့။ အဘိနန္ဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧကေ၊ တို့သည်။ အတိဓာဝန္တိ၊ ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ စက္ခုမန္တော၊ တို့သည်။ ပဿန္တိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘူတံ၊

(အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော) အကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို။ ဘူတတော-ယထာဘူတသဘာဝတော၊ ဟုတ်မှန်တိုင်းသော သဘောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ သာမညလက္ခဏာအားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ဘူတံ၊ ကို။ ဘူတတော၊ အားဖြင့်။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ ဘူတဿ၊ ခန္ဓပဉ္စကကို။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်ခြင်း ကင်းခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်စေခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ စက္ခုမန္တော၊ တို့သည်။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။]

[၂၃၀] ၆၇၅။ တသ္မာ၊ ထို(သို့ အသ္မိဟူ၍ အဟံဟူ၍ ယူခြင်း စွဲလမ်းခြင်း၏ ဝတ္ထုဖြစ်သော သတ္တဝါမည်သည် မရှိ၊ ပရမတ်အားဖြင့် နာမ်ရုပ်မျှသာ ဖြစ်သော)ကြောင့်။ (သဗျာပါရံ ဝိယ ခါယတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဦးစပ်) ဒါရု-ယန္တံ၊ သစ်ယန္တရားရုပ်သည်။ သုညံ၊ အတ္တမှဆိတ်၏။ နိဇ္ဇီဝံ၊ ဇီဝချိုတဲ့အသက်မဲ့၏။ နိရီဟကံ၊ အားထုတ်လှုံ့လမရှိ။ အထ စ ပန၊ ထိုသို့သုညနိဇ္ဇီဝဖြစ်လျက်လည်း။ (တံ၊ ထိုသစ်ယန္တရားရုပ်သည်။) ဒါရုရဇ္ဇုကသမာယောဂ-ဝသေန၊ သစ်ရုပ်၌ ဖွဲ့အပ်သော ယန္တရားကြိုးငယ်နှင့် ယှဉ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂစ္ဆတိပိ၊ သွားလည်းသွား၏။ တိဋ္ဌတိပိ၊ ရပ်လည်းရပ်၏။ (နစ္စတိပိ၊ ကလည်းက၏။) သဤဟကံ ဝိယ၊ အားထုတ်လှုံ့လနှင့်တကွဖြစ်သကဲ့သို့။ သဗျာပါရံ ဝိယ၊ အမူအရာ ပယောဂဗျာပါရနှင့် တကွဖြစ်သကဲ့သို့။ ခါယတိ ယထာ၊ ထင်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဣဒံ နာမရူပမ္ပိ၊ ဤနာမ်ရုပ် အစုမျှသည်လည်း။ သုညံ၊ ဇီဝမှဆိတ်၏။ နိဇ္ဇီဝံ၊ ဇီဝမရှိ။ နိရီဟကံ၊ အားထုတ်လှုံ့လကင်း၏။ အထ စ ပန၊ ထိုသို့ သုညနိဇ္ဇီဝဖြစ်လျက်လည်း။ အညမညသမာယောဂဝသေန၊ အချင်းချင်း အညီအညွတ်ယှဉ်တွဲကြသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဂစ္ဆတိပိ၊ ၏။ တိဋ္ဌတိပိ၊ ၏။ သဤဟကံ ဝိယ၊ သို့။ သဗျာပါရံ ဝိယ၊ သို့။ ခါယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ ရှေးဆရာတော်တို့သည်။ နာမဉ္စ။ပ။ သာဒိသောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ဆိုကုန်ပြီ။

[ဣမ၊ ဤခန္ဓာဟူသော လောက၌။ သစ္စတော၊ အမှန်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ နာမဉ္စ၊ နာမ်သည်ရင်း။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်သည်ရင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တွေ၊ ဤနာမ်ရုပ်အစုမျှ၌။ သတ္တော၊ သတ္တဝါမည်သည်ရင်း၊

မနုဇော စ၊ လူမည်သည်ငှင်း၊ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဣဒံ-ဒွယံ၊ ဤနာမ်ရုပ် နှစ်ပါး အပေါင်းသည်။ သုညံ၊ ဇီဝမှဆိတ်၏။ အဘိသင်္ခတံ၊ ယန္တရား ကြိုးငင်ခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်းထူးသည် ပြုပြင်အပ်သော။ ယန္တမိဝ၊ ယန္တရား ရုပ်ကဲ့သို့။ (ပစ္စယဝသေန၊ ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ နိစ္စာ-တုရတာယ၊ အခါခပ်သိမ်း ကျင်နာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ ပုဉ္ဇော၊ အစုမျှသာ ဖြစ်၏။ (အတ္တသုညတာယ၊ အတ္တမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တိဏကဋ္ဌသာဒိသော၊ မြက်ထင်းတုံးနှင့် တူ၏။]

စ၊ ဤမျှသာမကသေး။ တံ၊ ဤနာမ်ရုပ်မျှဖြစ်သော အတ္တဘောကို။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဒါရုယန္တုပမာယ၊ သစ်ယန္တရားရုပ် ဥပမာဖြင့် သာလျှင်။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗံ၊ ပြအပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်သေး။ အညာဟိပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ နဠကလာပီအာဒီဟိ၊ ကျူစည်းအစရှိကုန် သော။ ဥပမာဟိ၊ ဥပမာတို့ဖြင့်။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗံ၊ ပြအပ်၏။ ဟိ-တံ ပါကဋ္ဌံ ကရောမိ၊ အံ့။ ဒွိသု၊ နှစ်စည်းကုန်သော။ နဠကလာပီသု၊ ကျူစည်း တို့ကို။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း၊ ဝါ၊ တစည်းသည် တစည်းကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဌပိတာသု၊ ထားအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဧကာ၊ တခုသော ကျူ စည်းသည်။ ဧကိဿာ၊ တခုသော ကျူစည်း၏။ ဥပထမ္ဘော၊ အထောက် အပံ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧကိဿာ၊ တခုသော ကျူစည်းသည်။ ပတ-မာနာယ၊ လည်းသည်ရှိသော်။ ဣတရာပိ၊ ဤမှတပါးသော ကျူစည်း သည်လည်း။ ပတတိ ယထာ၊ လည်းသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ပဉ္စဝေါကာရ-ဘဝေ၊ ဘုံ၌။ နာမရူပံ၊ နာမ်နှင့်ရုပ်သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း၊ ဝါ၊ တပါးသည် တပါးကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဧကံ၊ တပါးသည်။ ဧကဿ၊ တပါး၏။ ဥပထမ္ဘော၊ အထောက်အပံ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မရဏဝသေန၊ မရဏ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကသ္မိံ၊ တပါးသည်။ ပတမာနေ၊ ချုပ်ပျက်စုတေ့ ကျရွေ့သည်ရှိသော်။ ဣတရံပိ၊ ဤမှတပါးသည်လည်း။ ပတတိ၊ ချုပ်ပျက်စုတေ့ ကျရွေ့၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ ယမကံ။ပ။ ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

[နာမံ၊ ငှင်း။ (နိဂ္ဂဟိတ်ကျေ) ရူပဉ္စ၊ ငှင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ယမကံ၊ အစုံဖြစ်သော။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေ ဥဘော၊ ထို နှစ်ပါးသော နာမ်ရုပ်တို့သည်။ အညောညနိဿိတာ၊ တပါးသည် တပါးကို

မှီ၍ တည်ကုန်၏။ တတော ဧဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်တည်း။ ဧကေသို ၊
တပါးသည်။ ဘိဇ္ဇမာနသို ၊ ပျက်သည်ရှိသော်။ ဉဘော၊ နှစ်ပါးသော
နာမ်ရုပ်တို့သည်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။ (ယ္ဃာယံ-ယော အယံ ဘင်္ဂေါ၊
ထို နာမ်နှင့်ရုပ် ချုပ်ပျက်ခြင်းသည်။) ပစ္စယာ- ပစ္စယနိရောဓေန၊
အကြောင်းတရားချုပ်ခြင်းကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) (တနည်း)
ပစ္စယာ-ပစ္စယဘူတာ၊ တပါးသည် တပါး၏ ပစ္စည်းတရား ဖြစ်ကုန်လျက်
လည်း။ ဉဘော၊ နာမ်နှင့် ရုပ်နှစ်ပါးတို့သည်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ကုန်သည်
ချည်းတည်း။

စ၊ ထိုမှတပါး။ ဒဏ္ဍာဘိဟတံ၊ လက်ခတ်ဖြင့် ရိုက်ခတ်အပ်သော။
ဘေရိံ ၊ စည်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ သဒ္ဒေါ၊ စည်သံသည်။ ပဝတ္တမာနေ၊
ဖြစ်လတ်သော်။ ဘေရီ၊ စည်သည်။ အညာ၊ တပါးတည်း။ သဒ္ဒေါ၊ အသံ
သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ဘေရီသဒ္ဒါ၊ စည်နှင့်အသံတို့သည်။
အသမ္မိဿာ၊ မရောကြကုန်။ ဘေရီ၊ စည်သည်။ သဒ္ဒေန၊ အသံမှ။ သုညာ၊
ဆိတ်၏။ သဒ္ဒေါ၊ အသံသည်။ ဘေရိယာ၊ စည်မှ။ သုညော၊ ဆိတ်သည်။
ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ဝတ္ထုဒွါရာရမ္မဏသင်္ခါတံ၊ ဝတ္ထု
ဒွါရအာရုံဟုဆိုအပ်သော။ ရူပံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ နာမေ၊ နာမ်သည်။
ပဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အညံ၊ တပါးတည်း။ နာမံ၊
နာမ်သည်။ အညံ၊ တပါးတည်း။ နာမရူပါ၊ နာမ်ရုပ်တို့သည်။ အသမ္မိဿာ၊
အချင်းချင်း မရောနှောကြကုန်။ နာမံ၊ သည်။ ရူပေန၊ ရုပ်မှ။ သုညံ၊
ဆိတ်၏။ ရူပံ၊ သည်။ နာမေန၊ မှ။ သုညံ၊ ၏။ အပိ စ ခေါ၊ စင်စစ်
သော်ကား။ ဘေရိံ ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ ဝိယ၊
ကဲ့သို့။ ရူပံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ နာမံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏ ။ တေန၊
ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ န စက္ခုတော။ပ။ဘေရိယာတိ၊ ဟူ၍။
အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

၁-ဒဏ္ဍာဘိဟတံ-ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် ဒဏ္ဍ-ဟုဆိုအပ်သော လက်ခတ်ကိုရင်း တီး
ခတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စည်တီးယောကျ်ား၏ လုံ့လပယောဂ ဝါယာမကိုရင်း
ပြ၏။ စည်၏ ဝိသေသိတဗ္ဗ-အဖြစ်သည်ကား အသံ၏ အသာဓာရဏအကြောင်းဖြစ်သော
ကြောင့်တည်း။ ထိုကြောင့် အညာ ဘေရီ ဟု ဘေရီကိုသာ ယူအပ်၏၊ ဒဏ္ဍပုရိသဝါယာမ
တို့ကို မယူ။ ဤအရာ၌ မထင်ရှားသော ရုပ်၏အဖြစ်ဖြင့် အသံကို နာမ်၏အရာ၌ တည်
သည်ကို ပြု၍ ဧဝမေဝ-စသည်ဖြင့် ဥပမာသံသန္ဒန-ကို ပြုသတည်း။

[ဖဿပဥ္စမာ၊ ဖဿလျှင် ငါးခုမြောက်ရှိသော တရားတို့သည်။ စက္ခု-တော၊ စက္ခာယတနမှ။ (နိဂ္ဂဟိတ်နဝသေန၊ ထွက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။) န ဇာယရေ၊ ဖြစ်ကြသည်မဟုတ်ကုန်[၁]။ ရူပတော၊ ရူပါယတနမှ။ (နိဂ္ဂဟိတ်န-ဝသေန၊ ဖြင့်။) န ဇာယရေ၊ ကုန်။ ဥဘိန္နံ၊ စက္ခု ရူပါရုံ နှစ်ပါးစုံတို့၏။ အန္တရာ စ၊ အလယ်အကြား၌လည်း။ နေဝ စ ဇာယရေ၊ ကုန်။ ပဟတာယ၊ ခတ်အပ်သော။ ဘေရိယာ၊ စည်၏၊ ဝါ၊ စည်မှ။ သဒ္ဒေါ၊ အသံသည်။ (တနည်း) ဘေရိယာ၊ ကို။ ပဟတာယ၊ ခတ်အပ်သည်ရှိသော်။ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ (ပဘဝတိ) ယထာ၊ သို့။ (တထာ၊ တူ။) ဟေတုံ၊ စက္ခု ရူပါရုံ အာလောက မနသိကာရ စသောအကြောင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍၊ ဝါ၊ မှီ၍။ သင်္ခတာ၊ ထိုအကြောင်းတရားတို့သည် အညီအညွတ်ကပ်၍ ပြုအပ်ကုန်သော ဖဿစသောတရားတို့သည်။ ပဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

[၂၃၁] ဖဿပဥ္စမာ၊ တို့သည်။ သောတတော၊ သောတာယတနမှ။ (နိဂ္ဂဟိတ်နဝသေန၊ ဖြင့်။) န ဇာယရေ၊ ကုန်။ သဒ္ဒတော၊ သဒ္ဒါယတနမှ။ (နိဂ္ဂဟိတ်နဝသေန၊ ဖြင့်။) န ဇာယရေ၊ ကုန်။ ဥဘိန္နံ၊ သောတ သဒ္ဒါရုံနှစ်ပါးတို့၏။ အန္တရာ စ၊ အလယ်အကြား၌လည်း။ နေဝ ဇာယရေ၊ ကုန်။ပ။

ဖဿပဥ္စမာ၊ တို့သည်။ ဃာနတော၊ ဃာနာယတနမှ။ (နိဂ္ဂဟိတ်နဝသေန၊ ဖြင့်။) န ဇာယရေ၊ ကုန်။ ဂန္ဓတော၊ ဂန္ဓာယတနမှ။ (နိဂ္ဂဟိတ်နဝသေန၊ ဖြင့်။) န ဇာယရေ၊ ကုန်။ ဥဘိန္နံ၊ ဃာန ဂန္ဓာရုံနှစ်ပါးတို့၏။ အန္တရာ စ၊ ၌လည်း။ နေဝ ဇာယရေ၊ ကုန်။ပ။

ဇိဝှါတော၊ ဇိဝှါယတနမှ။ပ။ ရသာ၊ ရသာယတနမှ။ပ။ ဥဘိန္နံ၊ ဇိဝှါ ရသာရုံနှစ်ပါးတို့၏။ပ။

ကာယတော၊ ကာယာယတနမှ။ပ။ ဖဿတော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနမှ။ပ။ ဥဘိန္နံ၊ ကာယ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှစ်ပါးတို့၏။ပ။

သင်္ခတာ၊ သင်္ခတဖြစ်ကုန်သော ဖဿပဥ္စမတရားတို့သည်။ ဝတ္ထုရူပါ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်မှ။ (နိဂ္ဂဟိတ်နဝသေန၊ ဖြင့်။) န ပဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဓမ္မာ-ယတနေဟိ၊ ဓမ္မာယတနတို့မှ။ နိဂ္ဂတာ စာပိ၊ ထွက်ကုန်၍လည်း။ န ပဘဝန္တိ၊

၁-အနက်မဒယာဇနာမီ ဇာယရိ ရှတ်၊ ဟေမန္တဂိမှိသု-သို့ရှတ်၊ ဒနက်ယောဇနာ-သောအခါ ဇာယရေ-ရှတ်၊ ဟေမန္တဂိမှေသု-သို့ရှတ်။

ကုန်။ ဟေတုံ၊ မိမိတို့အား လျောက်ပတ်သော ပစ္စည်းတရားကို။ ပဋိစ္စ၊ မှီ၍။ သခ်တာ၊ တို့သည်။ ပဘာဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ပ။]

၆၇၇။ အပိစ၊ နည်းတပါးကို။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုအံ့။ တေသု၊ ဤနာမ်ရုပ် နှစ်ပါးတို့တွင်။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ နိတ္တေဇံ၊ တန်ခိုး အာနုဘော်ကင်း၏။ သကေန တေဇေန၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့်။ ပဝတ္တိတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။န သက္ကောတိ၊ နိုင်။န ခါဒတိ၊ မခဲ့နိုင်[1]။န ပိဝတိ၊ မသောက်နိုင်။ န ဗျာဟရတိ၊ စကားမဆိုနိုင်။ ဣရိယာပထံ၊ ဣရိယာပုထ်ကို။ န ကပ္ပေတိ၊ မပြုနိုင်။ ရူပံပိ၊ ရုပ်သည်လည်း။ နိတ္တေဇံ၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ကင်း၏။ သကေန တေဇေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုရုပ်၏။ ခါဒိတုကာမတာ၊ ခဲလိုသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပိဝိတုကာမတာပိ၊ သောက်လိုသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဗျာဟရိတုကာမတာ၊ စကားဆိုလိုသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ န အတ္ထိ၊ ရှိ။ ဣရိယာပထံ ကပ္ပေတုကာမတာ၊ ဣရိယာပုထ်ကို ပြုလိုသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ န အတ္ထိ၊ ရှိ။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ နာမံ၊ နာမ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ရူပံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ နာမံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ နာမဿ၊ နာမ်၏။ ခါဒိတုကာမတာယ၊ ခဲလိုသည်၏အဖြစ်သည်။ ပိဝိတုကာမတာယ၊ သောက်လိုသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဗျာဟရိတုကာမတာယ၊ စကားဆိုလိုသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဣရိယာ-ပထံ၊ ကို။ ကပ္ပေတုကာမတာယ၊ ပြုလိုသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ခါဒတိ၊ ခဲ၏။ ပိဝတိ၊ ၏။ ဗျာဟရတိ၊ ၏။ ဣရိယာပထံ၊ ကို။ ကပ္ပေတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမဿ အတ္ထဿ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို။ ဝိဘာဝနတ္ထာယ၊ ထင်စွာပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣမံ ဥပမံ၊ ဤဆိုလတံ့သော ဥပမာကို။ အဋ္ဌကထာစရိယာ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ ဥဒါဟရန္တိ၊ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏။ ဇစ္စန္ဓော စ၊ သူကန်းသည်ရင်း။ ပီဌသပ္ပီ စ၊ ဆွံ့

၁-အကြင် အခြင်းအရာဖြင့် ထိုနာမ်သည် နိတ္တေဇဖြစ်၏၊ ထိုအခြင်းအရာကို ပြခြင်းငှါ န ခါဒတိ စသည်ကိုမိန့်သော်။ တနည်း အဘယ်ကိစ္စ အဘယ်အရာ၌ နိတ္တေဇဖြစ်သနည်း?ဟု၊ ကား န ခါဒတိ- စသည်ကိုမိန့်သော်။

သည့်ငှင်း[၁]။ ဒိသာပက္ကမိတုကာမာ၊ အရပ်တပါးသို့ သွားလိုကုန်သည်။ အဿု၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဇစ္စန္ဓော၊ သည်။ ပီဌသပ္ပိံ၊ ကို။ ဝေ အာဟ၊ ဤသို့ ဆို၏။ ဘဏေ၊ အချင်း။ အဟံ ခေါ၊ ငါမူကား။ ပါဒေဟိ၊ ခြေတို့ဖြင့်။ ပါဒကရဏီယံ၊ ခြေဖြင့် ပြုအပ်သော သွားခြင်းကိစ္စကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောမိ၊ နိုင်၏။ ယေဟိ စက္ခုဟိ၊ အကြင်မျက်စိတို့ဖြင့်။ သမဝိသမံ၊ ညီညွတ်သောအရာ မညီညွတ်သောအရာကို။ ပဿေယျ၊ မြင်နိုင်ရာ၏။ တာနိ စက္ခုနိ စ၊ ထိုသို့သောမျက်စိတို့သည်ကား။ နတ္ထိ၊ မရှိပါခဲ့။ ဣတိ- ဝေ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ပီဌသပ္ပိပိ၊ သည်လည်း။ ဇစ္စန္ဓံ၊ ကို၊ ဝေ အာဟ၊ ၏။ ဘဏေ၊ အချင်း။ အဟံ ခေါ၊ ငါမူကား။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်။ စက္ခုကရဏီယံ၊ စက္ခုဖြင့်ပြုလုပ်အပ်သော မြင်ခြင်းကိစ္စကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောမိ၊ တတ်နိုင်ပါ၏။ ယေဟိ ပါဒေဟိ၊ အကြင်ခြေတို့ဖြင့်။ အဘိက္က- မေယျံ ဝါ၊ ရှေ့သို့မူလည်းတက်နိုင်ရာ၏၊ ပဋိက္ကမေယျံ ဝါ၊ နောက်သို့မူလည်း ဆုတ်နိုင်ရာ၏။ တာနိ ပါဒါနိ၊ ထိုသို့သောခြေတို့သည်။ နတ္ထိ စ၊ မရှိပါ လျှင်းခဲ့။ ဣတိ-ဝေ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ သော ဇစ္စန္ဓော၊ ထိုသူကန်းသည်။ တုဋ္ဌဟဋ္ဌော၊ (ငါးထန်းရွက်စပ် ပေါင်းစပ်အပ်ကုန်သော ငါတို့နှစ်ဦးတို့၏ အစွမ်းဖြင့် အလိုရှိအပ်သောအရပ်သို့ရောက်ခြင်း ကိစ္စ ပြီးတော့မည်တကား ဟု) နှစ်သက်ရွှင်လန်းသည်ဖြစ်၍။ ပီဌသပ္ပိံ၊ ကို။ အံသကူဋံ၊ ပခုံး တက်သို့။ အာရောပေသိ၊ တင်၏။ ပီဌသပ္ပိ၊ သည်။ ဇစ္စန္ဓဿ၊ ၏။ အံသ- ကူဋေ၊ ပခုံးစွန်းဖြင့်။ နိသီဒိတွာ၊ ထိုင်၍။ ဝါမံ၊ လက်ဝဲဖက်ကို။ မုဉ္စ၊ လွှတ်လော့။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ ဂဏှ၊ ယူလော့။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ မုဉ္စ၊ လွှတ်လော။ ဝါမံ၊ ကို။ ဂဏှ၊ လော့။ ဣတိ-ဝေ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ ဝါ၊ နှစ်ဦးသော ဆိုကန်းတို့တွင်။ ဇစ္စန္ဓောပိ၊ သည်လည်း။ [၂၃၂] နိတ္တေဇော၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ကင်း၏။ ဒုဗ္ဗလော၊ အားနည်း၏။ သကေန၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ တေဇေန၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့်။ သကေန၊ သော။ ဗလေန၊ သတ္တိဖြင့်။ န ဂစ္ဆတိ၊ နိုင်။ ပီဌသပ္ပိပိ၊ သည်လည်း။ နိတ္တေဇော၊ ၏။ ဒုဗ္ဗလော၊ ၏။ သကေန၊ သော။ တေဇေန၊ ဖြင့်။ သကေန၊ သော၊ ဗလေန၊ ဖြင့်။ န ဂစ္ဆတိ၊ နိုင်။ တေသံ၊ ထိုကန်းဆိုတို့၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း၊ ဝါ၊ တယောက်သည်တယောက်ကို၊ နိဿာယ၊ ၍။ ဂမနံ၊

၁-ပီဌေန သပ္ပတိ ဂစ္ဆတီတိ ပီဌသပ္ပိ၊ ဘီးတပ်သော ပျဉ်ချပ်ငယ်ဖြင့်သာ သွားတတ် သောကြောင့် ဆိုသည် ပီဌသပ္ပိမည်သတည်း။

သွားခြင်းသည်။ န စ နပ္ပဝတ္တတိ ယထာ၊ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် ဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ နာမံပိ၊ သည်လည်း။ နိတ္တေဇံ၊ အာနုဘော်ကင်း၏။ သကေန၊ သော။ တေဇေန၊ ဖြင့်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ တာသု တာသု ကြိယာသု၊ ထိုသို့သောကြိယာတို့၌။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ရူပံပိ၊ သည်လည်း။ နိတ္တေဇံ၊ ၏။ သကေန၊ သော။ တေဇေန၊ ဖြင့်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်။ တာသု တာသု ကြိယာသု၊ တို့၌။ န ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်။ တေသံ၊ ထိုရုပ်နာမ်ဘာရားတို့၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်းကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ဥပ္ပတ္တိ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ ပဝတ္တိ ဝါ၊ တည်ခြင်းသည်မူလည်း။ န စ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ န သကေန ။ပ။ နိဿိတာတိ၊ ဟူသော။ တေံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တတိ၊ ၏။

သခ်တာ၊ သခ်တဖြစ်သော နာမ်ရုပ်တရားတို့သည်။ သကေန ဗလေန၊ မိမိအစွမ်းဖြင့်။ န ဇာယရေ၊ မဖြစ်ကုန်။ သကေန ဗလေန၊ ဖြင့်။ နာပိ တိဋ္ဌရေ၊ တည်လည်းမတည်ကုန်။ ပရဓမ္မဝသာနုဝတ္တိနော၊ မိမိမှ တပါးသော ဟေတုအကြောင်း ပစ္စယအကြောင်းဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းတရားတို့၏ အလိုအစွမ်းသတ္တိသို့ လိုက်ခြင်းသဘောရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဇာယရေ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အတ္တဒုဗ္ဗလာ၊ မိမိတို့၏အားနည်းကုန်ရကား။

ပရပစ္စယတော စ၊ တပါးသောဓမ္မတို့၏ ပစ္စယသတ္တိကြောင့်သာလျှင်။ ဇာယရေ၊ ကုန်၏။ (ဤပါဌ်ဖြင့် ဇနကပစ္စည်းကို ပြ၏) (ပရအာရမ္မဏတော၊ တပါးသောဓမ္မတို့၏အာရမ္မဏသတ္တိကြောင့်။ သမုဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာထင်ကုန်၏[၁]။ ပရဓမ္မေဟိ၊ တပါးသောဓမ္မဖြစ်ကုန်သော။ အာရမ္မဏပစ္စယေဟိ စ၊ အာရမ္မဏအကြောင်း ပစ္စယအကြောင်းတို့သည်သာလျှင်။ ဣမေ၊ ဤနာမ်ရုပ်တရားတို့ကို။ ပဘာဝိတာ-ဥပ္ပါဒိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ (စိမေ ၌ စ-ကား ပဒပူရဏ)

မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ နာဝံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ (တနည်း) နာဝံ-နာဝါယ၊ လှေ၌။ နိဿာယ-ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ အဏ္ဏဝေ၊ သမုဒြာ၌။ ယန္တိ ယထာပိ၊ သွားကုန်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ရူပံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ နာမကာယော၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။

၁-ဤပါဌ်ဖြင့် ဥပတ္ထမ္ဘကပစ္စည်းကိုပြသတည်း၊ တနည်းသော်တုံ ပစ္စယကိုယူခြင်းသည် ရုပ်ကိုငဲ့သည်၊ အာရမ္မဏကိုယူခြင်းသည် နာမ်ကိုငဲ့သည်။

မနုဿေ၊ လူတို့ကို၊ နိဿာယ၊ ၍။ နာဝါ၊ လှေသည်။ အဏ္ဏဝေ၊ ဌ်။ ဂစ္ဆတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ နာမံ၊ ကို။ နိဿယ၊ ၍။ ရူပကာယော၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။

မနုဿာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ နာဝါ စ၊ သည်၎င်း။ ဥဘော၊ လူနှင့် လှေသား ဤနှစ်ပါးတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ နိဿာယ၊ ၍။ အဏ္ဏဝေ၊ ဌ်။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ နာမဥ္စ၊ သည်၎င်း။ ရူပဥ္စ၊ သည်၎င်း။ ဥဘော၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့သည်။ အညောညနိဿိတာ၊ အချင်းချင်းမှီ၍ ဖြစ်ကုန်၏။

ဧဝံ-ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားဖြင့်။ နာနာနယေဟိ၊ အထူးထူးသော (စတုသတ္တတိနာမရူပပရိဂ္ဂဟနည်း, နာမရူပမတ္တတာဝဝတ္ထာပန[၁]) နည်းတို့ဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝတ္ထာပယတော၊ ပိုင်းခြား မှတ်သားဆုံးဖြတ်သော ယောဂီ၏။ (ဒဿနံ-ဌ်စပ်) သတ္တသညံ၊ (အစ မထင် သံသရာကာလပတ်လုံး ထုံအပ်သောခန္ဓာပဥ္စကဌ်)အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းသော အမှတ်သညာကို။ အဘိဘဝိတွာ-ဝိက္ခမ္ဘေတွာ၊ ခွါ၍။ အသမ္မောဟ-ဘူမိယံ၊ အသမ္မောဟဘုံ၌။ ဌိတံ၊ တည်သော။ နာမရူပါနံ၊ တို့ကို၊ ဝါ၊ တို့၏။ ယာထာဝဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောကို ကောင်းစွာမြင်ခြင်းကို။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓီတိ၊ (အတ္တဟုစွဲလမ်းသော ဒိဋ္ဌိဟူသော အညစ်အကြေးကို သုတ်သင်တတ် စင်ကြယ်စေတတ်သောကြောင့်) ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ နာမရူပ-ဝဝတ္ထာနန္တိပိ၊ နာမရူပဝဝတ္ထာနဟူသော အမည်သည်၎င်း။ သင်္ခါရ-ပရိစ္ဆေဒေါတိပိ၊ သင်္ခါရပရိစ္ဆေဒေါ ဟူသောအမည်သည်၎င်း။ တဿေဝ၊ ဤနာမ်ရုပ်၏ မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောကိုမြင်သော ဉာဏ်၏ သာလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသော နာမ အဋ္ဌာရသမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၁-ဤနည်းတို့၏ရေတွက်ပုံကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။(ဆ-သံ-သော)

၁၉-ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ (၂၃၃-၁၁)

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟကထာ

[၂၃၃] ၆၇၈။ ပန၊ တသီးတခန်းဆိုအံ့။ တေသံဝ၊ ထိုဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၏ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ နာမရူပါနံ၊ နာမ်ရုပ်၏။ တီသု၊ ကုန်သော။ အဒ္ဓါသု၊ အခွန့်တို့၌။ ကင်္ခံ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ဝိတရိတွာ၊ လွန်၍၊ ဝါ၊ ခွါ၍။ ဌိတံ၊ တည်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်းတည်းဟူသော အညစ်အကြေးကို စင်ကြယ်စေတတ်သော ဉာဏ်မည်၏။

တံ၊ ထိုကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိကို။ သမ္ပာဒေတုကာမော၊ ပြည့်စုံစေလိုသော။ ဘိက္ခု၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရဟန်းသည်။ (အာပဇ္ဇတိ-၌စပ်) ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ကုသလော၊ လိမ္မာသော။ ဘိသက္ကော၊ သမားသည်။ ရောဂံ၊ အနာကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ တဿ ရောဂဿ၊ ၏။ သမုဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ကြောင်းကို။ ပရိယေသတိ ယထာ၊ ရှာသကဲ့သို့ပင်း။ အနုကမ္ပကော၊ သနားတတ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဒဟရံ၊ ငယ်စွာသော။ မန္ဒံ၊ နုံ့သောပညာရှိသော။ ဥတ္တာနသေယျကံ၊ ပက်လက်အိပ်တတ်ကာမျှ ဖြစ်သော။ ကုမာရံ၊ သူငယ်ကို။ ရထိကာယ၊ ခရီးမ၌။ နိပန္နံ၊ အိပ်သည်ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ အယံ ကုမာရော၊ ဤသူငယ်သည်။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏။ ပုတ္တကော နု ခေါ၊ သားငယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တဿ၊ ထိုသူငယ်၏။ မာတာပိတရော၊ တို့ကို။ အာဝဇ္ဇတိ ယထာ ဝါ၊ ဆင်ခြင်သကဲ့သို့ငင်း။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ တဿ နာမရူပဿ၊ ၏။ ဟေတုပစ္စယံ၊ ဟေတုအကြောင်း ပစ္စယအကြောင်းကို။ ပရိယေသနံ၊ ရှာခြင်းကို။ အာပဇ္ဇတိ-ကရောတိ၊ ပြု၏။

သော-ဘိက္ခု၊ ထိုယောဂီရဟန်းသည်။ အာဒိတောဝ၊ အစ၌လျှင်။ ဣတိ၊ ဤဆိုလတံ့သောနည်းဖြင့်။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ ဣဒံ နာမရူပံ၊ ဤနာမ်ရုပ်သည်။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ အဟေတုကံ၊ အကြောင်းမရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ (သဟေတုကမေဝ၊ အကြောင်းရှိသည်သာတည်း။) ကသ္မာ၊ ကား။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အဇ္ဈတ္တသန္တာန် ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌။

ကေသဒိသဘာဝါပတ္တိတော၊ တခုတည်းကဲ့သို့ တူသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗဒါ စ၊ ခပ်သိမ်းသော အခါ၌လည်း။ ကေသဒိသဘာဝါပတ္တိတော၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေသဉ္စ၊ ခပ်သိမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။ ကေသဒိသဘာဝါပတ္တိတော၊ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း[၁]။ (နာမရူပံ၊ သည်။) ဣဿရာဒိဟေတုကံ၊ ဣဿရစသည်အကြောင်းရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ နာမရူပတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ လွန်။ ဣဿရာဒီနံ။ ဣဿရစသည်တို့၏၊ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣဿရာဒယော၊ ဣဿရစသည်တို့သည်။ နာမရူပမတ္တမေဝ၊ နာမ်ရုပ်မျှသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယေပိ၊ အကြင်ဆရာတို့သည်လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ ဝါဒေပိ၊ အယူ၌လည်း။ ဣဿရာဒိသင်္ခါတနာမရူပဿ၊ ဣဿရအစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော နာမ်ရုပ်၏။ အဟေတုကဘာဝါပတ္တိတော၊ အကြောင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ နာမရူပံ၊ သည်။ ဣဿရာဒိဟေတုကံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်။ တသ္မာ၊ ထို (သို့နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းကင်းသည်လည်းမဟုတ် ဣဿရစသော ဝိသမအကြောင်းရှိသည်လည်း မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်)

၁-ဤသို့ အသီးအသီးယှဉ်၍ သမ္ဗန်။ အကြောင်းကင်း၍ ဖြစ်သည်ရှိသော် သဗ္ဗဓမ္မတို့၏ ဟေတုအဘာဝတူရကား သဗ္ဗ ဓမ္မတို့၏ တူသည်၏ အဖြစ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ကလည်း သောတပဒေသစသော အဇ္ဈတ္တ၌ရင်း ဗဟိဒ္ဓ၌ရင်း စက္ခုဝိညာဉ် စသည်တို့၏ ဟေတုအဘာဝသည် ဖြစ်ရကား သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ရင်း၊ စက္ခုစသည်တို့၏ ဖြစ်သည်မှ ရှေး၌လည်း ဟေတုအဘာဝ, ပျက်သည်မှ အထက်၌လည်း ဟေတုအဘာဝဖြစ်ရကား သဗ္ဗဒါ စ၊ ခပ်သိမ်းသောအခါ၌ရင်း, အန္ဓ စသည်တို့၏လည်း အရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း ဟေတုအဘာဝဖြစ်ရကား သဗ္ဗေသဉ္စ၊ ခပ်သိမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားရင်း စက္ခုဝိညာဉ်စသည် တို့သည်ဖြစ်ရာ၏၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ဟေတုအဘာဝါဝိသေသတော၊ အကြောင်းမရှိခြင်း မထူးသောကြောင့်တည်း၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်လည်းမရှိခဲ့၊ ထိုကြောင့် သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗေသဉ္စ ကေသဒိသဘာဝါပတ္တိတော-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်ပေသည်။ ဤသို့ အဟေတုကဘာဝကို မြစ်ပြီးလတ်သော် တစုံတခုသော ဝိသမဟေတုဝါဒီသည် ဤရုပ်နာမ်တရားသည် အဟေတုက အဘယ်သို့ဖြစ်ရသနည်း၊ သဟေတုက အကြောင်းရှိသည်သာတည်း။ အဘယ့်ကြောင့် ဖြစ်သနည်းဟူမူ? ဣဿရစသောအကြောင်းဖြင့် အကြောင်းရှိသည်ဟု ဆိုရာ၏၊ ထိုအယူကိုပယ်လိုသည်ဖြစ်၍ န ဣဿရာဒိဟေတုကံ-စသည်ကို မိန့်သည်။ (ပြည်)

ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏။ ဟေတုပစ္စယေဟိ၊ ဇနကအကြောင်း ဥပတ္ထမ္ဘကအကြောင်းတို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တေ ဟေတုပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ကေ နု ခေါ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ၏။

၆၇၉။ ဝေ၊ ဖြင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ဟေတုပစ္စယေ၊ တို့ကို။ အာဝဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ဣမဿ ရူပကာယဿ၊ ၏။ ဟေတုပစ္စယေ၊ တို့ကို။ ဝေ၊ ဤဆိုလတ့်သောနည်းဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းဆည်း၏။ အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။ နိဗ္ဗတ္တမာနော၊ ဖြစ်သည် ရှိသော်။ ဥပ္ပလပဒုမပုဏ္ဍရီကသောဂန္ဓိကာဒီနံ၊ ဥပ္ပလကြာ ပဒုမကြာ ပုဏ္ဍရိက်ကြာ ကြာနားဒေါင်းစသည်တို့၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ အတွင်း၌။ နေဝ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ မဏိမုတ္တာဟာရာဒီနံ၊ ပတ္တမြားပုလဲသွယ် စသည်တို့၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ၌။ န နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်။ အထ ခေါ၊ အဟုတ်အမှန်သော်ကား။ အာမာသယပက္ကာသယာနံ၊ အစာသစ် အိမ် အစာကျက်အိမ်တို့၏။ အန္တရေ၊ ၌။ ဥဒရပဋလံ၊ ဝမ်းရေလွှာကို။ ပစ္ဆတော ကတွာ၊ နောက်မှီပြု၍။ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကံ၊ ကျောက်ဆူးရိုးကို။ ပုရတော ကတွာ၊ ရှေ့ပြု၍။ အန္တအန္တဂုဏပရိဝါရိတော၊ အူမအူသိမ်တို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ သယံပိ၊ မိမိသည်လည်း။ ဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂုစ္ဆပဋိက္ကူလော၊ မကောင်းသောအနံ့တို့ဖြင့် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်လျက်။ ဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂုစ္ဆပဋိ-က္ကူလေ၊ မကောင်းစွာသောအနံ့တို့ဖြင့် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ရှိသော။ ပရမ-သမ္ဗာဓေ၊ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းစွာသော။ သြကာသေ၊ အရပ်၌။ (နိဗ္ဗတ္တိ-၌စပ်) ပူတိမစ္ဆပူတိကုမ္မာသဩဠိဂလ္လစန္ဒနိကာဒီသု၊ ငါးပုပ်မုယောမှုံ့ပုပ် ညွန်နှင့်တကွ လုပ်ဆေးရေ ကိုယ်ဝန်အညစ်အကြေး အစရှိသည်တို့၏ သွန်ရာ ယိုစီးရာကျင်းအိုင်အရပ် ညွန်စီးရွံပုပ်ရှိသော တံစီးအိုင် အရပ်အစ ရှိသည်တို့၌။ ကိမိ ဝိယ၊ ပိုးလောက်ကဲ့သို့။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ ဝေ၊ သို့။ နိဗ္ဗတ္တမာနဿ၊ သော။ တဿ၊ ထိုရူပကာယ၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ ၎င်း။ တဏှာ၊ ၎င်း။ ဥပါဒါနံ၊ ၎င်း။ ကမ္မံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ၊ ဤလေးပါးသော တရားတို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တကတ္တာ၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတု၊ ဟေတုအကြောင်းမည်၏။ အာဟာရော၊ သည်။ ဥပတ္ထမ္ဘကတ္တာ၊ ထောက်ပံ့တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စယော၊ ပစ္စယ အကြောင်းမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဟေတုပစ္စယာ၊ ဇနကအကြောင်း ဥပတ္ထမ္ဘကအကြောင်းတို့သည်။ ယထာရဟံ၊ စွာ။

(ဆိုအပ်ပြီးသောတဆယ့်ခြောက်ပါးအပြားရှိသော)အလုံးစုံသောဝိစိကိစ္ဆာကိုလည်း။ ပဟီယတိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပယ်အပ်၏[၁]။

၆ဂ၁။ အပရော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ သာဓာရဏာသာဓာရဏဝသေန၊ ဆက်ဆံသည်မဆက်ဆံသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒုဝိဓံ၊ သော။ နာမဿ၊ ၏။ ပစ္စယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ကမ္မာဒိဝသေန၊ ကံစိတ်ဥတုအာဟာရတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ ရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ နာမဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ သာဓာရဏော စ၊ ၎င်း။ အသာဓာရဏော စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ စက္ခာဒီနိ၊ စက္ခုဒွါရ အစရှိကုန်သော။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဒွါရာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ ရူပါဒီနိ၊ ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။ ဆ၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ နာမဿ၊ ၏။ သာဓာရဏော၊ သော။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကုသလာဒိ-

---

၁—အမိပ္ပါယ်ကား အဟောသိံ နု ခေါ နု နု ခေါ အဟောသိံ-ဟူသော ဤနှစ်ပုဒ်ဖြင့် သဿတာကာရကိုရင်း အဓိစ္စသမုပ္ပတ္တိအာကာရကိုရင်း မှီ၍ အတိတ်၌ မိမိ၏ ရှိခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကိုရင်း မရှိခဲ့သေးသည်၏အဖြစ်ကိုရင်း ယုံမှားသည်ကို ပြသည်။ ကိံ နု ခေါ အဟောသိံ-ပါဌ်ဖြင့် ဇာတိလိင်္ဂဥပပတ္တိကိုမှီ၍ အဘယ်သို့ဖြစ်ဘူးလေသနည်း၊ ဗြာဟ္မဏ ဂဟဋ္ဌဒေဝ စသည်တို့တွင် တပါးပါးဖြစ်ဘူးလေသလောဟု ယုံမှားသည်ကိုပြသည်။ ကထံ နု ခေါ အဟောသိံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် သဏ္ဌာနာကာရကိုမှီ၍ မြင့်သောသဏ္ဌာန် ဖြစ်ဘူးသလော နိမ့်သော သဏ္ဌာန်ဖြစ်ဘူးသလော အဖြူအမည်းအဆင်းအစရှိသည်တို့တွင် အဘယ်အဆင်းသဏ္ဌာန် ဖြစ်ဘူးလေသနည်းဟု ယုံမှားသည်ကိုပြသည်။ ကိံ ဟုတွာ ကိံ အဟောသိံ-ဟူသောပါဌ် ဖြင့် ဇာတ်စသည်ပို၍ မင်းဖြစ်ပြီး၍ ပုဏ္ဏားဖြစ်ခဲ့ဘူးသလော နတ်ဖြစ်ပြီး၍ လူဖြစ်ခဲ့ဘူး သလောဟု-မိမိ၏အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ခဲ့ခြင်းကို ယုံမှားသည်ကိုပြသည်။ဘဝိဿာမိ နု ခေါ နု နု ခေါ ဘဝိဿာမိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် သဿတာကာရကိုရင်း ဥစ္ဆေဒါကာရကိုရင်း မှီ၍ အနာဂတ်၌ မိမိ၏ရှိမြဲရှိမည့်အဖြစ်, မရှိမည့်အဖြစ်ကို ယုံမှားခြင်းကို ပြသည်။ အကြွင်းနည်းတူ မှီ၍ သိလေ။ အဟံ နု ခေါ အသ္မိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် မိမိ၏အတ္တဘောကို ယုံမှားသည်ကို ပြသည်။ အဘယ်သို့ မိမိကိုယ်ကို ငါဟုတ်ပါ၏လောဟု ယုံမှားခြင်းသည် သင့်အံ့နည်းဟူမူ? ဤ၌ ယုတ္တ-အယုတ္တဟု ကြံခြင်းသည်မသင့်၊ ဗာလပုထုဇဉ်သည် ဥမ္မတ္တကကဲ့သို့ ဖြစ်သတည်း။ နု နု ခေါ အသ္မိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် မိမိ၏နတ္ထိဘာဝကို ယုံမှားသည်ကိုပြသည်။ ကိံ နု ခေါ အသ္မိ-ဟူသော ပါဌ်ဖြင့် မင်းဖြစ်လျက် မိမိ၏မင်းအဖြစ်ကို ယုံမှားသည် ပုဏ္ဏားဖြစ်လျက် ပုဏ္ဏားအဖြစ်ကို ယုံမှားသည်ကိုပြသည်။ ကထံ နု ခေါ အသ္မိ-ပါဌ်သည် ဥတ္တာနယတည်း။ ဤ၌ အထူးကား-အဗ္ဘန္တရ၌ ဇီဝမည်သည်ရှိ၏ဟုယူ၍ ထိုဇီဝ၏ ဒီဃရဿ ဩဒါတစသည်၏ အဖြစ်ကို ယုံမှား သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောမိမိ၏ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ကို မသိသော သူမည်သည်ကားမရှိ။ ကုတော အာဂတော၊ ကုဟိံ ဘဝိဿာမိ-ဟု အတ္တဘော၏ အာဂတိဂတိဌာန လာရာအရပ် သွားရာ အရပ်ကို ယုံမှားသည်။

ဘေဒတော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဝိပါက် ကြိယာအပြား ထိုဘေဒ၏လည်း သောမနဿသဟဂတစသော တပါးပါးသော အပြားအားဖြင့်။ သဗ္ဗပ္ပ-ကာရဿပိ၊ အကြွင်းအကျန်မရှိ အလုံးစုံသော အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ (နာမဿ၊ ၏။) တတော၊ ထိုစက္ခု အစရှိသောဒွါရ ရူပါရုံ အစရှိသောအာရုံကြောင့်။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (သာဓာ-ရဏော၊ သော။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။) မနသိကာရာဒိကော၊ ယောနိသောမနသိကာရအယောနိသောမနသိကာရ စသည် ကမ္မဘဝ စသည်သည်။ ကုသလာဒိဘေဒတော၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗပ္ပကာရဿာပိ၊ သော။ နာမဿ၊ ၏။ အသာဓာရဏော၊ သော။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ယောနိသောမနသိကာရသဒ္ဓမ္မဿဝနာဒိကော၊ အသင့်အတင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း, သူတော်ကောင်းတရားကို နာခြင်း စသည်သည်။ ကုသလဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိပရီတော၊ ထိုယောနိသောမနသိကာရ စသည်မှပြန်သော အယော-နိသောမနသိကာရ အသဒ္ဓမ္မဿဝန အသပ္ပုရိသူပနိဿယ စသည်သည်။ အကုသလဿ၊ ၏သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကမ္မာ-ဒိကော၊ ကံ အဝိဇ္ဇာစသည်သည်။ ဝိပါကဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘဝင်္ဂါဒိကော၊ ဘဝင်စသည်သည်။ ကြိယဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့တရပ်အပြီးတည်း။ ဝါ၊ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနသိကာရာဒိကော၊ သည်။ သာဓာရဏော၊ သော။ အသာဓာရဏော၊ သော။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ ရူပဿ၊ ၏။ ကမ္မံ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ ၎င်း။ ဥတု၊ ၎င်း။ အာဟာရော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကမ္မာဒိတော၊ ကံစသောအားဖြင့်။ အယံ စတုဗ္ဗိဓော၊ ဤလေးပါးသောတရားသည်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၂]။ တတ္ထ၊ ထိုကံအစရှိသောရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော

၁-ဤကား အတ္တနောမတိတည်း။ ဋီကာ၌ကား ကုသလာဒိဘေဒတော သဗ္ဗပ္ပကာရ-ဿာပိ နာမဿ သာဓာရဏော ပစ္စယောတိ၊ တဘော ပဝတ္တိတော မနသိကာရာဒိကော ကုသလာဒိဘေဒတော သဗ္ဗပ္ပကာရဿာပိ နာမဿ အသာဓာရဏော ပစ္စယောတိ စ ယောဇေတဗ္ဗံ- ဟု ရှေးဝါကျ၏ ဟိတ်အနက်မယူ နောက်စကား၏ ဝိသေသနမူ၏။ ဂဏ္ဌိဆရာနိဿယဆရာတို့လည်း ဋီကာသို့သာလိုက်လျော၍ ယောဇနာ၏၊ ဆင်ခြင်။

၂-ကမ္မာဒိကော-ရှိမူ အယံ ကမ္မာဒိကော၊ ဤကံစသောတရားသည်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပေး။

အခြေကြောင်းတို့တွင်။ အတီတမေဝ၊ အတိတ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ (တနည်း)ကမ္မံ၊ သည်။ အတီတမေဝ၊ ဖြစ်၍သာလျှင်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿ၊ ကံလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ရူပဿ၊၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ [၂၃၅]ဟောတိ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်၍သာလျှင်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿ၊ စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥတုအာဟာရာ၊ တို့သည်။ ဥတုအာဟာရသမုဋ္ဌာနဿ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန် အာဟာရသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ ရူပဿ၊ ၏။ ဌိတိက္ခဏေ၊ မိမိ၏ဌီခဏ၌။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ ဣမိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ သာခါရဏာသာခါရဏဝသေန-စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ ဧကော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။

သော၊ ယောဂီသည်။ ဧဝံ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယတော၊ ကြောင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပဝတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဣဒံ၊ ဤနာမ်ရုပ်သည်။ ဧတရဟိ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌။ ပစ္စယတော၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တတိ ယထာ၊ ဖြစ်၏ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အတီတေပိ အဒ္ဓါနေ၊ အတိတ်အခွန့်၌လည်း။ ပစ္စယ-တော၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တိတ္ထ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။ အနာဂတေပိ အဒ္ဓါနေ၊ အနာဂတ် အခွန့်၌လည်း။ ပစ္စယတော၊ ကြောင့်၊ ပဝတ္တိဿတိ၊ ဖြစ်လတ့်။ ဣတိ၊ သို့။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့၊ သမနုပဿတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား၊ ဝါ၊ ယောဂီသည် ။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ တီသု အဒ္ဓါသု၊ သုံးပါးသော အခွန့်တို့၌။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ ပဟီယတိ၊ ပျောက်၏။ ဝါ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကို။ ပဟီယတိ၊ ပယ်အပ်၏။

၆၈၂။ အပရော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ နာမရူပသင်္ခါတာနံ၊ နာမ်-ရုပ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ တေသံဧဝ သင်္ခါရာနံ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၏သာလျှင်။ ဇရာပတ္တိံ၊ ဇရာသို့ရောက်ခြင်းကိုရင်း။ ဇိဏ္ဏာနံ၊ ဇရာသို့ရောက်ကုန်ပြီးသော သင်္ခါရတို့၏။ ဘင်္ဂဥ္စ၊ မရဏကိုရင်း။ဒိသွာ၊ မြင်၏။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ ဣဒံ ဇရာမရဏံ နာမ၊ ဤဇရာမရဏမည်သည်ကား။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇာတိ၊ ဇာတိမည်သည်။ ဘဝေ၊ ကမ္မဘဝသည်။ သတိ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘဝေါ၊ ဘဝမည်သည်။ ဥပါဒါနေ၊ ဥပါဒါန်သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်မည်သည်။ တဏှာယ၊ သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဏှာ၊ သည်။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဖဿေ၊ သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဖဿော၊ သည်။ သဠာယတနေ၊ သည်။ သတိ၊ လျှင်၊ ဟောတိ၊ ၏။ သဠာယတနံ၊ သည်။ နာမရူပေ၊ သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ နာမရူပံ၊ သည်။ ဝိညာဏေ၊ သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သင်္ခါရေသု၊ တို့သည်။ သတိ-သန္တေသု၊ ရှိကုန်သော်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝသေန၊ ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့ သိမ်းဆည်းလတ်သော်။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား၊ ဝါ၊ ယောဂီသည်။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ ပဟီယတိ၊ ပျောက်၏။ ဝါ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကို။ ပဟီယတိ၊ ပယ်အပ်၏။

၆၇၃။ အပရော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရေတွာ၊ အဆုံးမှစ၍ပဋိလောမနည်းအားဖြင့် အစ အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင် ချဲ့တော်မူ၍။ ဒဿိတအနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝသေ-နေဝ၊ ပြအပ်ပြီးသော အနုလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့သိမ်းဆည်းလတ်သော်။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား၊ ဝါ၊ ယောဂီသည်။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ကင်္ခါ၊ ယုံမှားခြင်းသည်။ ပဟီယတိ၊ ပျောက်၏၊ ဝါ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ပဟီယတိ၊ ပယ်အပ်၏[၁]။

၆၇၄။ အပရော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ၊ ရှေးဖြစ်သောကမ္မဘဝကို။ ကရိယမာနေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ မောဟော၊

၁–အဆုံးမှစ၍ ပဋိလောမနည်းအားဖြင့် အစသို့ ရောက်စေသဖြင့် ချဲ့ပြီး၍ပြအပ်သော အနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစွမ်းဖြင့် ပြသည့်ရှိသော် အသတိဇာတိယာ နတ္ထိ ဇရာ-မရဏံ၊ အစရှိသည်ဖြင့် ပဋိလောမအားဖြင့် ပြအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အကြင်တရား၏ မရှိခြင်းကြောင့် အကြင်တရား၏ မရှိခြင်းသည်ဖြစ်၏၊ ထိုတရားသည် ထိုတရား၏ အကြောင်းဟု ဗျတိရေကအားဖြင့်ရင်း အန္ဝယအားဖြင့်ရင်း နာမ်ရုပ်၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းလွယ်ပါ၏ ဟူလိုသတည်း။

တွေ့ဝေခြင်းသဘောသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ အာယူဟနာ၊ အားထုတ်ခြင်း ပေါင်းစည်းရုံးစုခြင်း သဘောသည်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရမည်ကုန်၏။ နိကန္တိ၊ တပ်ခြင်းသဘောသည်။ တဏှာ၊ တဏှာမည်၏။ ဥပဂမနံ၊ ကပ်ခြင်း စွဲလမ်းခြင်း သဘောသည်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်မည်၏။ စေတနာ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ ဘဝမည်၏။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ဤငါးပါးသောတရားတို့သည်။ ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ၊ ရှေးဖြစ်သော ကမ္မဘဝကို။ ကရိယမာနေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်မည်၏။ ဩက္ကန္တိ၊ အမိဝမ်း၌ သက်ဝင်သကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ နာမရူပံ နာမ၊ နာမရူပမည်၏။ ပသာဒေါ၊ ဘုတ်တို့ကိုကြည်စေတတ်သော ပသာဒငါးပါးသည်။ အာယတနံ၊ မည်၏။ ဖုဋ္ဌော၊ အာရုံကိုတွေ့ခြင်းသဘောသည်။ ဖဿော၊ မည်၏။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားသောအခြင်းအရာဖြင့်ဖြစ်သော သဘောသည်။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်၌။ ဥပပတ္တိဘဝသ္မိံ၊ ဥပပတ္တိဘဝသည်။ သတိ၊ သော်။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ဤငါးပါးသောတရားတို့သည်။ ပုရေကတဿ၊ ရှေးဘဝ၌ပြုအပ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏၊ ဝါ၊ ကံဟူသော။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ အာယတနာနံ၊ အာယတနတို့၏။ ပရိပက္ကတ္တာ၊ ရင့်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မောဟော၊ မောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာမည်၏။ပ။ စေတနာ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ ဘဝမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်၌။ ကမ္မဘဝသ္မိံ၊ ကို။ ကရိယမာနေ၊ သော်။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋဝသေန၊ ကမ္မဝဋ်ဝိပါကဝဋ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ (ကံ၏အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရကား ကိလေသဝဋ်ကို ကမ္မဝဋ်၌သွင်း၍ နှစ်ပါးပြသည်)။

၆၈၅။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋဝသေန-ဟူသောပါဠိ၌။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ၊ မျက်မှောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသောကံဖြင့်။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ၊ အခြားမဲ့သောကိုယ်၏အဖြစ်၌ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသောကံဖြင့်။ အပရာပရိယဝေဒနီယံ၊ ဤအတ္တ-

ဘာဝနှင့် အနန္တရအနာဂတအတ္တဘာဝမှ တပါးသော အတ္တဘာဝအဆက်ဆက် အပြန်ပြန်၌ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသောကံရင်း[၁]။ အဟောသိကမ္မံ၊ (ဖြစ်ပြီးသောအကျိုး ရှိသည်လည်းမဟုတ် ဖြစ်လတ္တံ့သောအကျိုး ရှိသည်လည်းမဟုတ် ဖြစ်ဆဲသော အကျိုးရှိသည်လည်းမဟုတ် ဖြစ်ပြီးသည်သာလျှင် ကံမည်သော) အဟောသိကံရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေသု၊ ထိုလေးပါးသောကံတို့တွင်။ ဧကဇဝနဝီထိယံ၊ တခုသောဇောဝီထိ၌။ သတ္တသု စိတ္တေသု၊ ခုနစ်ပါးသော ဇောစိတ်တို့တွင်။ [၂၃၆] ကုသလာ ဝါ၊ ကုသိုလ်မူလည်းဖြစ်စေ။ အကုသလာ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်စေ။ ပဌမဇဝနစေတနာ၊ ပဌမဇောနှင့် ယှဉ်သောစေတနာသည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကမ္မံ နာမ၊ ကံမည်၏။ တံ၊ ထိုဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံသည်။ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌သာလျှင်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ တထာ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘာဝ၌ အကျိုးပေးခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တံ ပန၊ မစွမ်းနိုင်သောကံသည်ကား။ ကမ္မံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံ၏အကျိုးသည်။ နာဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီးသည်လည်း မဟုတ်။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ န ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သည်လည်းမဟုတ်။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ ဖြစ်ဆဲလည်းမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမဿ တိကဿ၊ ဤတိက်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဟောသိကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ အတ္ထသာဓိကာ၊ ဒါနစသော ပါဏာတိပါတစသောကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော။ သတ္တမဇဝနစေတနာ၊ သတ္တမဇောနှင့် ယှဉ်သောစေတနာသည်။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကမ္မံ နာမ၊ ကံမည်၏။ တံ၊ ထိုဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံသည်။ အနန္တရေ၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘာဝ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝေ၊ ၌။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအနန္တရအတ္တဘာဝ၌။ (ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ဒါတုံ၊ ပေးခြင်းငှါ။) အသက္ကောန္တံ၊

၁-အပရာပရိယာယေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာနန္တရနာဂတတော အညသ္မိံ အတ္တဘာဝပရိယာယေ အတ္တဘာဝပရိဝတ္တေ ဝေဒိတဗ္ဗဖလံ ကမ္မံ အပရာပရိယာယဝေဒနီယကမ္မံ။ အပရာပရိယာယ-၌ အပရ-သဒ္ဒါသည် အညအနက်ကိုဟော၏၊ ထိုအညသည် အပါဒါန်ကိုငဲ့ရကား ဒိဋ္ဌဓမ္မာနန္တရာနာဂတတော အညသ္မိံ- မိန့်သော်၊ ပရိယာယ-သဒ္ဒါသည် အဆက်ဆက်အပြန်ပြန် ဟူသော ပရိဝတ္တအနက်၌ ဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် အတ္တဘာဝပရိယာယေ အတ္တဘာဝပရိဝတ္တေ· မိန့်သော်၊ ထိုကြောင့် အပရာပရိယာယဝေဒနီယကမ္မံ၊ ဤအတ္တဘာဝ၏ အနန္တရအနာဂတ အတ္တဘာဝမှတပါး အတ္တဘာဝအဆက်ဆက် အပြန်ပြန်၌ ခံစားအပ်သော ကံဟူသော အနက်ကို သိအပ်သတည်း။

ကံသည်။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ အဟောသိ-
ကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥဘိန္နံ၊ ပဌမဇောသတ္တမဇော နှစ်ပါး
တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ ပဉ္စ ဇဝနစေတနာ၊ ဇောငါးချက်နှင့်ယှဉ်သော
စေတနာသည်။ အပရာပရိယဝေဒနီယကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
တံ၊ ထိုအပရာပရိယဝေဒနီယကံသည်။ အနာဂတေ၊ ၌။ ယဒါ၊ ၌။
ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ လဘတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဒေတိ၊
၏။ သံသာရပဝတ္တိယာ၊ သံသရာဟူသော မပြတ်မစဲဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊
သော်။ အဟောသိကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

၆၈၆။ အပရံပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ယံ ဂရုကံ၊ အကြင်မဟာသာဝဇ္ဇဖြစ်သော အကုသိုလ် မဟာနုဘာဝဖြစ်သော ကုသိုလ်ဟူသော လေးသောကံငြင်း။ ယံ ဗဟုလံ၊ အကြင်အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကောင်းစွာ မှီဝဲအပ်ပြီးသော ကံငြင်း။ ယဒါသန္နံ၊ အကြင်မရဏာသန္န-အခါပြုအပ် အောက်မေ့အပ်သော ကံငြင်း။ ကဋတ္တာ ဝါ ပန ကမ္မံ၊ ရှေးဘဝပြုအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကဋတ္တာမည်သော ကံငြင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ ကုသလံ ဝါ၊ သည်မူလည်း။ ဟောတု၊ စေ။ အကုသလံ ဝါ၊ သည်မူလည်း။ ဟောတု၊ စေ။ ဂရုကာဂရုကေသု၊ ဂရုကကံ, အဂရုကကံတို့တွင်။ မာတုဃာတာဒိ-ကမ္မံ ဝါ၊ မာတုဃာတစသော ကံမူလည်းဖြစ်သော။ မဟဂ္ဂတကမ္မံ ဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကံမူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ ဂရုကံ၊ အကြင်ဂရုကကံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တဒေဝ၊ ထိုမဟာသာဝဇ္ဇ မဟာနုဘာဝဖြစ်၍ လေးသော ဂရုကကံသည်သာလျှင်။ ပဌမံ၊ ရှေးဖျားလက်မွန်။ ဝိပစ္စတိ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေ၏။ တထာ၊ တူ။ ဗဟုလာဗဟုလေသုပိ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ် အကြိမ်များစွာ မှီဝဲအပ်သော ဗဟုလကံ, အကြိမ်များစွာ မပြုအပ် အကြိမ်များစွာ မမှီဝဲအပ်သော အဗဟုလကံတို့တွင်လည်း။ သုသီလျံ ဝါ၊ သုသီလျမူလည်းဖြစ်သော။ ဒုဿီလျံ ဝါ၊ ဒုဿီလျမူလည်းဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင်ကံသည်။ ဗဟုလံ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ် အကြိမ်များစွာ မှီဝဲအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒေဝ၊ ထိုဗဟုလအာစိဏ္ဏကံသည်သာလျှင်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝိပစ္စတိ၊ ၏။ မရဏကာလေ၊ သေခါနီးကာလ၌။ အနုဿရိတကမ္မံ၊ အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့အပ်သော ကံသည်။ ယဒါသန္နံ နာမ၊ ယဒါသန္နကံမည်၏။

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယံ ကမ္မံ၊ ကို။ အာသန္နမရဏော၊ နီးသော သေခြင်းရှိသော သူသည်။ အနုဿရိဘုံ၊ အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းငှါ။ သက္ကောတိ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ထိုကံဖြင့်သာလျှင်။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ (အာသန္နကာလေ ကတေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ- ဟူလိုသည်) ပန၊ ပါး။ ဧတေဟိ တီဟိ၊ ထိုသုံးပါး သော ကံတို့မှ။ မုတ္တံ၊ လွတ်သော။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲလဲ။ လဒ္ဓါသေဝနံ၊ ရအပ် သော အာသေဝနရှိသောကံသည်။ ကဋတ္တာဝါပနကမ္မံ နာမ၊ ကဋတ္တာကံ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေသံ၊ ထိုဂရုကအစရှိသော သုံးပါးသောကံ တို့၏။ အဘာဝေ၊ သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ တံ၊ ထိုကဋတ္တာကံသည်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ အာကဍ္ဍတိ၊ ငင်၏။

၆၇၇။ အပရမ္ပိ၊ သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဇနကံ၊ ဝိပါက်ကဋတ္တာ ရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံငှင်း။ ဥပတ္ထမ္ဘကံ၊ ထောက်ပံ့တတ်သော ကံငှင်း။ ဥပပီဠကံ၊ ကပ်၍နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲတတ်သောကံငှင်း။ ဥပဃာတ- ကံ၊ ကပ်၍ဖြတ်တပ်သောကံငှင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ။ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောကံတို့တွင်။ ဇနကံ နာမ၊ ကံမည်သည်။ ကုသလမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အကုသလမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဇနကကံသည်။ ပဋိသန္ဓိယမ္ပိ၊ အခါ၌ငှင်း။ ပဝတ္တေပိ၊ အခါ၌ငှင်း။ ရူပါရူပဝိပါကက္ခန္ဓေ၊ ကဋတ္တာရုပ် ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ပန၊ ပါး။ ဥပတ္ထမ္ဘကံ၊ ကံသည်။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက်ကို။ ဇနေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ အညေန၊ သော။ ကမ္မေန၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ကို။ ဒိန္နာယ၊ ပေးအပ်သည်ရှိသော်။ ဝိပါကေ၊ ကို။ ဇနိတေ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနကသုခဒုက္ခံ၊ ဖြစ်ဆဲသော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို။ ဥပတ္ထမ္ဘေတိ၊ ထောက်ပံ့တတ်၏။ အဒ္ဓါနံ၊ ရှည်စွာသော အခွင့် ကာလပတ်လုံး။ ပဝတ္တေတိ၊ စေတတ်၏။ ဥပပီဠကံ၊ ကကံသည်။ အညေန၊ သော။ ကမ္မေန၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ကို။ ဒိန္နာယ၊ သော်။ ဝိပါကေ၊ ကို။ ဇနိတေ၊ သော်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနကသုခဒုက္ခံ၊ ဖြစ်ဆဲသော ချမ်းသာဆင်းရဲကို။ ပီဠေတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ဗာဓတိ၊ ညှဉ်းဆဲတတ်၏။ အဒ္ဓါနံ၊ ကြာမြင့် စွာသော ကာလပတ်လုံး။ ပဝတ္တိတုံ၊ စေခြင်းငှါ။ န ဒေတိ၊ အခွင့်မပေး။ ပန၊ ပါး။ ဥပဃာတကံ၊ ကကံသည်။ သယံ၊ မိမိသည်။ ကုသလမ္ပိ၊ သည် ငှင်း။ အကုသလမ္ပိ၊ သည်ငှင်း။ သမာနံ၊ ဖြစ်လတ်၍။ အညံ၊ မိမိမှ တပါး

သော။ ဒုဗ္ဗလကမ္မံ၊ အားနည်းသောကံကို။ ဃာတေတွာ-ဥပစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ တဿ၊ ထိုကံ၏။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ပဋိဗာဟေတွာ၊ တားမြစ်၍[၁]။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝိပါကဿ၊ ၏။ ဩကာသံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏[၂]။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ ကမ္မေန၊ သည်။ ဩကာသေ၊ ကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ တံ ဝိပါကံ၊ ထိုဝိပါက်ကို။ ဥပ္ပန္နံ နာမ၊ ဖြစ်သည်မည်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏[၃]။

[၂၃၇] ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ ဒွါဒသန္နံ ကမ္မာနံ၊ ဤတဆယ့်နှစ်ပါးသော ကံတို့၏။ ကမ္မန္တရဉ္စေဝ၊ ကံတို့၏ အားရှိသည်၏အဖြစ် အားမရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော အထူးအပြားသည်ရင်း။ ဝိပါကန္တရဉ္စ၊ ဝိပါက်တို့၏ ယုတ်သည်၏အဖြစ် မြတ်သည်၏အဖြစ်စသော အထူးအပြားသည်ရင်း။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရားတို့၏။ ကမ္မဝိပါကဉာဏဿေဝ၊ ကံအထူး ဝိပါက်အထူးကို သိသောဉာဏ်အားသာလျှင်။ ယာထာဝသရသတော။ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောမိမိကိစ္စအားဖြင့်။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သာဝကေဟိ၊ သာဝကတို့နှင့်။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ အသာဓာရဏဖြစ်သော်လည်း။ ဝိပဿကေန၊ ဝိပဿနာရှုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကမ္မန္တရဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ဝိပါ-ကန္တရဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ဧကဒေသတော၊ တစိတ်အားဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိသင့် ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ တစိတ်အားဖြင့် သိသင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မုခမတ္တ-ဒဿနေန၊ အမြွက်မျှကိုပြသဖြင့်။ အယံ ကမ္မဝိသေသော၊ ဤကံအထူးကို။ မယာ၊ သည်။ ပကာသိတော၊ ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။

၁-ဂါကိုဖြတ်ခြင်းမည်သည် ထိုကံ၏ဝိပါက်ကို တားမြစ်ခြင်းပင်တည်းဟု တဿ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟေတွာ- မိန့်သော်။

၂-ထိုသို့တားမြစ်ခြင်းသည်လည်း မိမိဝိပါက်ဖြစ်ခြင်း၏ အခွင့်ကို ပြုခြင်းပင်ဟု အတ္တ-နော ဝိပါကဿ ဩကာသံ ကရောတိ-မိန့်သော်။

၃-ပဋိသန္ဓေကိုပေးခြင်း စသောအားဖြင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်သော ဝိပါက်အစဉ်ကို ဖြစ်စေ တတ်သောကံသည် ဇနကကံမည်၏။ ထိုကြောင့် တံ ပဋိသန္ဓိယံပိ ပဝတ္တေပိ ရူပါရူပဝိပါကက္ခ-န္ဓေ ဇနေတိ-မိန့်သော်။ ကံတပါးသည် ဖြစ်စေအပ်သော သုခ ဒုက္ခသန္တာန်၌။ "၏။" တနည်း နာမရူပ ပဗန္ဓ၏ စိရတရပဝတ္တိ၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ထောက်ပံ့တတ်သော ကံ သည် ဥပတ္ထမ္ဘကမည်၏၊ ထိုကြောင့် သုခဒုက္ခံ ဥပတ္ထမ္ဘေတိ အဒ္ဓါနံ ပဝတ္တေတိ-ဟု မိန့်သော်။ သုခ ဒုက္ခ ပဗန္ဓဖြစ်ရာ၌ တဖြည်းဖြည်း ထိုသုခ ဒုက္ခကို ယုတ်စေသဖြင့် ညှဉ်းဆဲဘတ်သော ကံသည် ဥပပီဠကကံမည်၏။ ထိုကြောင့် သုခဒုက္ခံ ပီဠေတိ ဗာဓေတိ အဒ္ဓါနံ ပဝတ္တိတုံ န ဒေတိ-ဟုမိန့်သော်။

ဇဂဂ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွါဒသဝိဓံ၊ သော။ ဣဒံ ကမ္မံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝိပါက်အစဉ်၏အကြောင်းမျှဖြစ်သော ဤကံတစိတ်ကို။ ကမ္မဝဋ္ဋေ၊ အပေါင်းဖြစ်သော ကမ္မဝဋ္ဋ၌။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍[1]။ ဧဝံ၊ သို့။ ဧကော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ ကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋဝသေန၊ ဖြင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋဝသေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယတော၊ အားဖြင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပဝတ္တိံ၊ အဆက်ဆက်အဆင့်ဆင့်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဣဒံ၊ ဤနာမ်ရုပ်တရားသည်။ ဧတရဟိ၊ ယခုမျက်မြင် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋဝသေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အတီတေပိ အဒ္ဓါနေ၊ ၌လည်း။ ကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋဝသေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိတ္ထ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ အနာဂတေပိ အဒ္ဓါနေ၊ ၌လည်း။ ကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋဝသေနဝ၊ သာလျှင်။ ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကမ္မဉ္စေဝ၊ သည်ရှင်း။ ကမ္မဝိပါကော စ၊ သည်ရှင်း။ ကမ္မဝဋ္ဋဉ္စ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော အဆင့်ဆင့်လည်သော တရားသည်ရှင်း။ ဝိပါကဝဋ္ဋဉ္စ၊ ဝိပါက်ဟုဆိုအပ်သော အဆင့်ဆင့်လည်သော တရားသည်ရှင်း။ ကမ္မပဝတ္တဉ္စ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော တရားသည်ရှင်း။ ဝိပါကပဝတ္တဉ္စ၊ ဝိပါက်ဟုဆိုအပ်သော အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော တရားသည်ရှင်း။ ကမ္မသန္တတိ စ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော ဟေတုဖလအဖြစ်ဖြင့် စပ်သောအစဉ်သည်ရှင်း။ ဝိပါကသန္တတိ စ၊ ဝိပါက်ဟုဆိုအပ်သော ဟေတုဖလအဖြစ်ဖြင့် စပ်သောအစဉ်သည်ရှင်း။ ကိရိယာ စ၊ ပြုခြင်းသည်ရှင်း၊ ဝါ၊ အကျိုးကို ပြုတတ်သော တရားသည်ရှင်း၊ ဝါ၊ မိမိပစ္စည်းတို့သည် ပြုအပ်သောတရားသည်ရှင်း။ ကိရိယာဖလဉ္စ၊ ကိရိယာ၏အကျိုးသည်ရှင်း။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

ကမ္မာ၊ ကံကြောင့်။ ဝိပါကာ၊ တို့သည်။ ဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိပါကော၊ သည်။ ကမ္မသမ္ဘဝေါ၊ ကံဟူသောဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ (သမ္ဘဝတိ ဧတသ္မာတိ သမ္ဘဝေါ၊ ကမ္မံ သမ္ဘဝေါ ဧတဿာတိ ကမ္မသမ္ဘဝေါ) ကမ္မာ၊ ကံကြောင့်။

၁-ယခင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကံကို ပစ္စုပ္ပန်ဝိပါက်အစဉ်၏ အကြောင်းဟူ၍သာလျှင် အလိုရှိအပ်ရကား ကံတစိတ်မျှ၏ အဖြစ်ကြောင့် ဒွါဒသဝိဓံ ကမ္မံ ကမ္မဝဋ္ဋေ ပက္ခိပိတွာ-ဟူသတည်း။ ကိလေသဝဋ္ဋ်ကိုလည်း ကမ္မသဟာယ၏ အဖြစ်ကြောင့် ကမ္မဝဋ္ဋ်အဖို့ရှိသည်ကိုသာလျှင်ပြု၍ ကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋဝသေန-ဟူသတည်း။

ပုနဗ္ဘဝေါ၊ တဖန် အသစ်ဖြစ်သောဘဝသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေံ၊ သို့။ လောကော၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမနုပဿတိ၊ ၏။

ဝေံ- ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သမနုပဿတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုဗ္ဗန္တာဒယော၊ အတိတ်ဖြစ်သောခန္ဓကောဋ္ဌာသ စသည်တို့ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ရည်၍။ အဟောသိံ နု ခေါ အဟန္တိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ သော။ သောဠသဝိဓာ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိသော။ ယာ သာ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော သဘောရှိသော အကြင်ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သဗ္ဗာ၊ သော။ သာ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ ပဟီယတိ၊ ပျောက်၏။ သဗ္ဗဘဝယောနိဂတိဋ္ဌိတိနိဝါသေသု၊ အလုံးစုံသောဘဝ အလုံးစုံသောယောနိ အလုံးစုံသောဂတိ အလုံးစုံသောဝိညာဏဋ္ဌိတိ အလုံးစုံသောသတ္တာဝါသတို့၌။ ဟေတုဖလသမ္ဗန္ဓဝသေန၊ အကြောင်း အကျိုးစပ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော။ နာမရူပမတ္တမေဝ၊ မျှသည်သာလျှင်။ ခါယတိ၊ ထင်၏။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ကာရဏတော၊ အကြောင်းတရားထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အလွန်။ ကာရကံ၊ ပြုတတ်သောဗြဟ္မာဗိဿနိုးစသော ကတ္တားကို။ နေဝ ပဿတိ၊ မမြင်။ ဝိပါကပဝတ္တိတော၊ ဝိပါက်၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ခြင်းထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အလွန်။ ဝိပါကပဋိသံဝေဒကံ၊ ဝိပါက်ကိုခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကတ္တားကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ကာရဏေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ကာရကောတိ၊ ပြုတတ်သသူဟူ၍။ ဝိပါကပဝတ္တိယာ၊ ဝိပါက်၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ပဋိသံဝေဒကောတိ၊ ခံစားတတ်သသူဟူ၍။ သမညာမတ္တေန၊ ပညတ်မျှဖြင့်။ ပဏ္ဍိတာ၊ တို့သည်။ ဝေါဟရန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။ ဣစ္စေဝ၊ ဤသို့သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုယောဂီသည်။ သမ္မပ္ပညာယ၊ အသင့်မြင်တတ်သော ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌံ၊ ကောင်းစွာမြင်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၆၇၉။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ ရှေးသူဟောင်းတို့သည်။ ကမ္မဿ။ပ။ ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

ကမ္မဿ၊ ကို။ ကာရကော၊ ပြုတတ်သောသူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝိပါကဿ၊ ဝိပါက်ကို။ ဝေဒကော စ၊ ခံစားတတ်သော သူသည်လည်း။

နတ္ထိ၊ မရှိ။ သုဒ္ဓဓမ္မာ၊ သက်သက်သော နာမ်ရုပ်ဟုဆိုအပ်သော တရားတို့သည်သာလျှင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံဝိဓံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော သဘောရှိသော။ ဧတံ ဒဿနံ၊ ထိုသို့သောအမြင်သည်သာလျှင်။ သမ္မဒဿနံ- အဝိပရီတဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောအမြင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဗီဇရုက္ခာဒိကာနံ၊ မျိုးစေ့သစ်ပင် စသည်တို့၏။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ၊ ရှေးဖြစ်သော အစွန်းအစကို။ န နာယတိ ဣဝ၊ မသိအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ သဟေတုကေ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ။ ပဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်သော။ ကမ္မေ စ၊ ၌ရင်း။ ဝိပါကေ စ၊ ဝိပါက်၌ရင်း။ ပုဗ္ဗာကောဋိ၊ ရှေးဖြစ်သော အစွန်းအစကို။ န နာယတိ၊ မသိအပ်။

(အတီတေ ယထာ၊ ၌ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။) အနာဂတေပိ၊ အနာဂတ်အခွန့်၌လည်း။ သံသာရေ၊ ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဋိ-ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော သံသရာသည်။ သတိ၊ သော်။ ကမ္မဝိပါကာနံ၊ တို့၏။ အပ္ပဝတ္တံ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ န ဒိဿတိ၊ မထင်။ ပဝတ္တိ ဧဝ၊ အဆက်ဆက် ဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဒိဿတိ၊ ၏။ (လှန်)

[၂၃၈] ဧတမတ္ထံ၊ ကမ္မဿ ကာရကော နတ္ထိ- စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဤအနက်ကို။ အနညာယ၊ မသိမူ၍၊ ဝါ၊ မသိခြင်းကြောင့်။ တိတ္ထိယာ၊ တို့သည်။ အသယံဝသီ၊ မဖောက်မပြန် ဉာဏ်အမြင်ဟူသော မိမိအလိုသို့ မလိုက်ကုန်။ (မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သူတပါးအလိုသို့ လိုက်ကုန်သည် ဟူလို)။

ယေ တိတ္ထိယာ၊ အကြင်တိတ္ထိတို့သည်။ သတ္တသညံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် သတ္တဝါဖြစ်၏ဟူသော အမှတ်သညာကို။ ဂဟေတွာန၊ ယူကုန်၍။ သဿ-တုစ္ဆေဒဒဿိနော၊ သဿတအယူ, ဥစ္ဆေဒအယူ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သဿတဥစ္ဆေဒအားဖြင့် ရှုကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာအယူကို။ ဂဏှန္တိ၊ ယူကုန်၏။ အညမညဝိရောဓိတာ၊ အချင်းချင်း အယူတို့ကို ဆန့်ကျင်စေကုန်သော၊ ဝါ၊ အယူအားဖြင့် အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ကြကုန်သော။

ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနဗဒ္ဓါ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်သော။ တေ တိတ္ထိယာ၊ တို့သည်။ တဏှာသောတေန၊ တဏှာတည်းဟူသော ရေအယဉ်ဖြင့်။ ဝုယှရေ၊ မြောစုန်ကုန်၏။ တဏှာသောတေန၊ ဖြင့်။

ဝုယှန္တာ၊ မြောစုန်ကုန်သော။ တေ တိတ္ထိယာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲ အပေါင်းမှ။ န ပမုစ္စရေ၊ မလွတ်ကုန်။

ဝေဝံ၊ သို့။ ဝေဝံ အတ္ထံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို။ ဗုဒ္ဓဿ၊ သဗ္ဗညု ရှင်တော်ဘုရား၏။ သာဝကော၊ တပည့်ဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ဂမ္ဘီရံ၊ နက်နဲသောဉာဏ်၏ အာရုံ ဖြစ်သောကြောင့် နက်နဲစွာထသော။ နိပုဏံ၊ သိမ်မွေ့သောဉာဏ်၏ အာရုံ ဖြစ်သောကြောင့် သိမ်မွေ့စွာထသော။ သုညံ၊ သတ္တဇီဝမှ ဆိတ်သော, ဝါ၊ တပါးသည် တပါး၏သဘောမှ ဆိတ်ထသော။ ပစ္စယံ၊ နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းကို။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ (ထိုနာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းကို ထိုးထွင်း၍ သိသဖြင့်ပင်လျှင် အလုံးစုံသော နာမ်ရုပ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိသည် ဟူလို)။

ဝိပါကမှို၊ ဝိပါက်၌။ ကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်သည်။ ကမ္မေ၊ ၌။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဥဘော၊ ကံနှင့်ဝိပါက် နှစ်ပါးတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သုညာ၊ ဆိတ်ကုန်၏။ ကမ္မံ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ န စ ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်လျှင်းတည်း။

သူရိယေ၊ နေ၌။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ မဏိမှိ၊ သူရိယကန် ကျောက်၌။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဂေါမယေ၊ နွားချေး၌။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ သော အဂ္ဂိ၊ ထိုမီးသည်။ တေသံ၊ ထိုနေ စသည်တို့၏။ ဗဟိ၊ အပ၌။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ သမ္ဘာရေဟိ စ၊ နေပူ အစ ရှိသော အကြောင်း အဆောက်အဦတို့ကြောင့်သာလျှင်။ အဂ္ဂိ၊ သည်။ ဇာယတိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။

တထာ၊ တူ။ ကမ္မဿ၊ ၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဝိပါကော၊ ကို။ န ဥပလဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါပိ၊ အပ၌လည်း။ န ဥပ-လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ တတ္ထ၊ ထိုဝိပါက်၌။ ကမ္မမ္ပိ၊ သည်လည်း။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

တံ ကမ္မံ၊ ထိုကံသည်။ ဖလေန၊ အကျိုးမှ။ သုညံ၊ ဆိတ်၏။ (သုည ရှိမူ ဆန်းသို့လိုက်၍ နိဂ္ဂဟိတ်ကြေသည်) ဖလံ၊ သည်။ ကမ္မေ၊ ၌။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ခေါ၊ စစ်။ ကမ္မဉ္စ၊ ကိုသာလျှင်။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ တတော၊ ထိုကံကြောင့်။ ဖလံ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တတေ၊ ဖြစ်၏။

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤသတ္တလောက၌။ သံသာရဿ၊ သံသရာကို။ ကာရကော၊ ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းတတ်သော။ ဒေဝေါ ဝါ၊ နတ်သည်ရင်း။ ဗြဟ္မာ ဝါ၊ ဗြဟ္မာသည်ရင်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟေတုသမ္ဘာရပစ္စယာ၊ အကြောင်းအပေါင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ဇနကဟူသော ဟေတုအကြောင်း ဥပတ္ထမ္ဘသမ္ဘာရဟူသော ပစ္စယအကြောင်းကြောင့်။ သုဒ္ဓဓမ္မာ၊ သက်သက်သော နာမ်ရုပ်တရားတို့သည်သာလျှင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ အဆက်ဆက် အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ကုန်၏။

၆၉၀။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋဝသေန၊ ဖြင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ တီသု အဒ္ဓါသု၊ သုံးပါးသောအခွန့်တို့၌။ ပဟီနဝိစိကိစ္ဆဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာရှိသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အတီ-တာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နဓမ္မာ၊ တို့သည်။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဒိတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (သာဿ-ကို သာ အဿ-ဖြတ်) သာ၊ ထိုနာမရူပပရိဂ္ဂဟနှင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော ပညာသည်။ အဿ-ယောဂိနော၊ ၏။ ဉာတပရိညာ၊ (ဣဒံ နာမံ ဧတ္တကံ နာမံ ဤသို့ စသည်ဖြင့်ရင်း, တဿ အယံ ပစ္စယော ဧတ္တကော ပစ္စယော ဤသို့စသည် ဖြင့်ရင်း) ပိုင်းခြားသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ သိအပ်သော နာမ်ရုပ်နှင့် အကြောင်းတရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိသော ပရိညာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုလတံ့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ အတီတေ၊ အတိတ်ဖြစ်သော ဘဝ၌။ ကမ္မပစ္စယာ၊ ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်သော။ ယေ ခန္ဓာ၊ အကြင်ခန္ဓာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုအတိတ်ဖြစ်သောဘဝ၌ ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့သည်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအတိတ်ဘဝ၌သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီ။ ပန၊ စင်စစ် သော်ကား။ အတီတကမ္မပစ္စယာ၊ အတိတ်ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣမသ္မိံ ဘဝေ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ အညေ၊ အတိတ်ဘဝခန္ဓာမှတပါး ကုန်သော ခန္ဓာတို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်၏။ အတီတဘဝတော၊ မှ။ ဣမံ ဘဝံ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝသို့။ အာဂတော၊ လာသော။ ဧကဓမ္မောပိ၊ တခုသော

တရားသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣမသ္မိံ ဘဝေ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌လည်း။ ကမ္မပစ္စယေန၊ ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ နိရုဇ္ဈိဿန္တိ၊ အမြဲမတည် မရှည်မကြာ ချုပ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုနဗ္ဘဝေ၊ တဖန်ဘဝသစ်၌။ အညေ၊ ကုန်သောခန္ဓာတို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ ကမ္မပစ္စယကြောင့် ဖြစ်ကြကုန်လတ္တံ့။ ဣမမှာ ဘဝါ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ။ ပုနဗ္ဘဝံ၊ တဖန်ဘဝသစ်သို့။ ကေစဓမ္မောပိ၊ မျှလည်း။ န ဂမိဿတိ၊ မသွား လတ္တံ့။ အပိစ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အာစရိယမုခတော၊ ဆရာ၏ ခံတွင်းမှ။ သဇ္ဈာယော၊ သရဇ္ဈာယ်သံသည်။ အန္တေဝါသိကဿ၊ တပည့်၏။ မုခံ၊ ခံတွင်းသို့။ န ပဝိသတိ၊ မဝင်။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထိုဆရာ၏ သရဇ္ဈာယ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ [၂၃၉] တဿ၊ ထိုတပည့်၏။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ သဇ္ဈာယော၊ ခြင်းသည်။ န စ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်။ ပဝတ္တတိ ဧဝ၊ဖြစ်သည်သာတည်း။ ဒူတေန၊ သူနာစေခိုင်းအပ်သော တမန်သည်။ မန္တောဒကံ၊ ဆေးသွား၏ မန္တရားရေကို၊ ဝါ၊ ရေမန်းကို။ ပီတံ၊ သောက်အပ်၏။ တံ၊ ထိုတမန် သောက်အပ်သော ဆေးသွား၏ မန္တရားရေသည်။ ယောဂိနော၊ အနာရှိသောသူ၏။ ဥဒရံ၊ ဝမ်းသို့။ န ပဝိသတိ၊ မဝင်။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထိုဆေးသွား၏ မန္တရားရေကို တမန် သောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တဿ၊ ထိုသူနာ၏။ ရောဂေါ၊ ရောဂါသည်။ န စ န ဝူပသမ္မတိ၊ မငြိမ်းသည်လည်းမဟုတ်၊ ဝူပသမ္မတိ ဧဝ၊ ငြိမ်းသည်သာတည်း။ မုခေ၊ မျက်နှာ၌။ မဏ္ဍနဝိဓာနံ၊ ဆင်ယင်ပြုပြင် အပ်သော တန်ဆာသည်။ အာဒါသတလာဒီသု၊ ကြေးမုံပြင် စသည်တို့၌။ မုခနိမိတ္တံ၊ ထင်သောမျက်နှာရိပ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထိုမျက်နှာ၌ ဆင်ယင်ပြုပြင်အပ်သော တန်းဆာဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုကြေးမုံပြင် အစရှိသည်တို့၌။ မဏ္ဍနဝိဓာနံ၊ ပြုပြင် ဆင်ယင်အပ်သော တန်းဆာသည်။ န စ န ပညာယတိ၊ မထင်သည်လည်း မဟုတ်။ ပညာယတိ ဧဝ၊ သာတည်း။ ဧကိဿာ ဝဋ္ဋိယာ၊ တခုသောဆီမီး စာမှ။ ဒီပသိခါ၊ ဆီမီးလျှံသည်။ အညံ ဝဋ္ဋိံ၊ တပါးသောဆီမီးစာသို့။ န သင်္ကမတိ၊ မပြောင်း။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထိုမူလဆီမီးစာ၌တည်သော မီးလျှံ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုတပါးသော ဆီမီးစာ၌။ ဒီပသိခါ၊ သည်။ န စ န နိဗ္ဗတ္တတိ၊ မဖြစ်သည်ကားမဟုတ်။ နိဗ္ဗတ္တတိ ဧဝ ယထာ၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ အတီတဘဝတော၊

အတိတ်ဘဝဟောင်း၌။ ဣမံ ဘဝံ၊ ဤပစ္စုပ္ပန် ဘဝသစ်သို့။ ကောစိ ဓမ္မော၊ တစုံတခုသော ခန္ဓာဟူသောတရားသည်။ န သင်္ကမတိ၊ မပြောင်း။ ဣတော ဝါ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှမူလည်း။ ပုနဗ္ဘဝံ၊ တဖန်ဘဝသစ်သို့။ ကောစိ ဓမ္မော၊ သည်။ န သင်္ကမတိ၊ မပြောင်းမသွား။ အတီတဘဝေ၊ ဘဝဟောင်း၌။ ခန္ဓာယတနဓာတုပစ္စယာ၊ ခန္ဓာအာယတနဓာတ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ခန္ဓာယတနဓာတုယော၊ တို့သည်။ န စ န နိဗ္ဗတ္တတိ၊ မဖြစ်သည်ကားမဟုတ်။ နိဗ္ဗတ္တတိ ဧဝ၊ သာတည်း။ ဣဓ ဝါ၊ ၌မူလည်း။ (နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်သော။) ခန္ဓာယတနဓာတုပစ္စယာ၊ ခန္ဓာယတနဓာတ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပုနဗ္ဘဝေ၊ တဖန်ဘဝသစ်၌။ ခန္ဓာယတနဓာတုယော၊ တို့သည်။ န စ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သည်ကား မဟုတ်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ဧဝ၊ ကုန်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

မနောဓာတုအနန္တရံ၊ ကြိယာမနောဓာတ်၏ အခြားမဲ့၌။ (လဗ္ဘမာနံ၊ ရအပ်သော။) စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ န စေဝ အာဂတံ၊ ကြိယာမနောဓာတ်မှ လာသည်လည်းမဟုတ်။ အနန္တရံ၊ ထိုကြိယာမနောဓာတ်၏အခြားမဲ့၌။ နာပိ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်။ (နိဗ္ဗတ္တမေဝ၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ) ယထာ ဧဝ၊ သို့လျှင်။

တထာ ဧဝ၊ တူလျှင်။ ပဋိသန္ဓိမှိ၊ ၌။ စိတ္တသန္တတိ၊ စိတ်၏အစဉ်သည်။ ဝတ္တတေ၊ ဖြစ်၏[၁]။ ပုရိမံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စုတိစိတ်သည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ (တတော၊ ထိုသို့စုတိစိတ်မှ။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌လျှင်။) ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဇာယ-တိကား ကာမတော ဇာယတီ သောကော- ကဲ့သို့ ဆန်းဒီဃတည်း)။

တေသံ၊ ထိုစုတိပဋိသန္ဓေတို့၏။ အန္တရိကာ၊ ခြားဆီးခြင်းကို ပြုတတ်သော တစုံတခုသောတရားသည်။ နတ္ထိ၊ ရှိ။ (ဝီစိ တေသံ န ဝိဇ္ဇတိ- ကား ထို၏သာလျှင်ဝေဝုစ်တည်း) တေသံ၊ စုတိစိတ် ပဋိသန္ဓေစိတ်တို့၏။ ဝီစိ၊

၁-စုတိစိတ်မှ မလာသော်လည်း ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ထိုစုတိစိတ်မှအခြားမဲ့၌ မဖြစ်သည်ကားမဟုတ် ပစ္စယသာမဂ္ဂီ၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သည်သာလျှင်ဟူလို။ ဤ၌ သန္တတိ-သဒ္ဒါဖြင့်လည်း တစုံတခုမှလာခြင်းမရှိသည်ကို ထင်စွာပြသတည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဟေတုဖလအဖြစ်ဖြင့် စပ်သည်ဖြစ်၍ ချုပ်တတ်သော၊ ဝါ၊ ကျယ်ပွါးတတ်သော ဓမ္မတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်ပင်လျှင် သန္တတိမည်သောကြောင့်တည်း။ ထိုကြောင့် ပုရိမံ ဘိဇ္ဇတိ စိတ္တံ-စသည်ဆိုသည်။

အကြားသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ၊ ဣတော၊ ဤစုတိစိတ်မှ။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခု သော တရားသည်။ န စ ဂစ္ဆတိ၊ သွားသည်လည်းမဟုတ်။ အညမေဝ၊ စုတိစိတ်မှတပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ စ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်လည်း။ ဇာယတိ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

၆၉၁။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန၊ စုတိပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဒိတသဗ္ဗဓမ္မဿ၊ သိအပ်ပြီးသော အလုံးစုံသော တေဘူမက တရားရှိသော ယောဂီ၏။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏံ၊ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသောဉာဏ်သည်။ ထာမဂတံ၊ သန်မြန်သောအားအစွမ်းသို့ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သောဠသဝိဓာ ကင်္ခါ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိသော ယုံမှားခြင်းသည်။ သုဋ္ဌုတရံ၊ လွန်မင်းစွာ။ ပဟီယတိ၊ ပျောက်ကင်း၏။ ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်သော်ကား။ သာ ဧဝ၊ ထိုတဆယ့် ခြောက်ပါးအပြားရှိသော ယုံမှားခြင်းသည်သာလျှင်။ ပဟီယတိ၊ ကင်း သည်။ န၊ မဟုတ်သေး၊ သတ္ထရိ ကင်္ခတီတိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာ၊ သတ္ထရိကင်္ခတိ ဤသို့စသောနည်းဖြင့် ဖြစ်သော။ အဋ္ဌဝိဓာ၊ သော။ ကင်္ခါပိ၊ ယုံမှား ခြင်းသည်လည်း။ ပဟီယတိယေဝ၊ ပျောက်ကင်းသည်သာတည်း။ ဒွါ-သဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာအယူတို့သည်လည်း။ ဝိက္ခ-မ္ဘန္တိ ဧဝ၊ ကွာကုန်သည်သာတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ နာနာနယေဟိ၊ အထူးထူး သောနည်းတို့ဖြင့်။ နာမရူပပစ္စယပရိဂ္ဂဟဏေန၊ နာမ်ရုပ်၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်းဖြင့်။ တီသု အဒ္ဓါသု၊ တို့၌။ ကင်္ခံ၊ကို။ ဝိတရိတွာ-ဝိက္ခမ္ဘိတွာ၊ ခွါ၍။ ဋ္ဌိတံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ ကို။ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓီတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိပိ။ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ဟူသော အမည်သည်ရှင်း။ ယထာဘူတ-ဉာဏန္တိပိ၊ ယထာဘူတဉာဏ်ဟူသော အမည်သည်ရှင်း။ သမ္မာဒဿနန္တိပိ၊ သမ္မာဒဿနံဟူသော အမည်သည်ရှင်း။ ဧတဿေဝ၊ ထိုကင်္ခါဝိတရဏ-ဝိသုဒ္ဓိ၏သာလျှင်၊ ဝေစနံ၊ ဝေဝုစ်တည်း[၁]။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယော။

၁-ဓရိယန္တိ အတ္တနော ပစ္စယေဟီတိ ဓမ္မာ။ ယေ ပစ္စယုပ္ပန္နာ၊ အကြင်ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကို။ အတ္တနော၊ ၏။ ပစ္စယေဟိ၊ ပစ္စည်းတရားတို့သည်။ ဓရိယန္တိ၊ ဆောင်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ပစ္စယုပ္ပန္နာ၊ တို့သည်။ ဓမ္မာ၊ မည်ကုန်၏။ အကျိုးတရားရသတည်း။ တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ ဖလန္တိ ဋ္ဌိတိ။ ဧတ္ထ၊ ဤအကြောင်းဘရား၌။ တဒါယတ္တ-ဝုတ္တိတာယ၊ ထိုအကြောင်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလံ၊ အကျိုး

ပ။ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ- ဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ ဟေတုသဟဇာတစသော သတ္တိဖြင့် သင်္ခါရတို့အား ယထာရဟကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တတော ဝေ၊ ထိုသို့ အဝိဇ္ဇာကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။) သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥဘောပိ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရနှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန် သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နာ၊ ပစ္စည်းကြောင့် ဖြစ်ကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ၊ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ သော။) ပညာ၊ သည်။ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ မည်၏။

အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ (တနည်း) အနိစ္စတော အနိစ္စဣတိ၊ အနိစ္စဟူ၍။ မနသိကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတမေ ဓမ္မေ၊ အဘယ်တရားတို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော သဘောအလျောက်၊ ဝါ၊ အကြင် အကြင် မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့်။ (ဤနောက်ဝိကပ်၌ အဗျယီဘောသမာသ်ဖြစ်၍

သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်တတ်၏။ ဣတိ-ဘသ္မာ၊ ထိုသို့တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဌိတိ၊ မည်၏။ အကျိုး၏ တည်ရာအကြောင်းရ၏။ အကြောင်းနှင့်စပ်၍ဖြစ်သည်ကိုပင် အကြောင်း၌ တည်သည်ဟူ၍ ဆိုသည်။ ဓမ္မာနံ ဌိတိ ဓမ္မဋ္ဌိတိ။ အကြောင်းတရားရင်းရ၏။ တနည်း ဓမ္မ· ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါ စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ဓမ္မကား ကာရဏဟောတည်း၊ ဌိတိကား သဘာဝဝါစက တည်း။ ဓမ္မဿ ဌိတိသဘာဝေါ ဓမ္မဋ္ဌိတိ၊ ဓမ္မမှတပါးအသီးအခြား သဘောမည်သည်မရှိခဲ့ ရကား အကြောင်းဖြစ်သော ပစ္စယဓမ္မတို့၏ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သတ္တိသဘောသည် ဓမ္မဋ္ဌိတိမည်သတည်း။ ဓမ္မဋ္ဌိတိယံ ဉာဏံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ။ ဓမ္မဋ္ဌိတိယံ၊ အကျိုးတရားတို့၏ တည်ရာအကြောင်းတရား၌၊ ရှေးဝိကပ်အလို။ ဓမ္မဋ္ဌိတိယံ၊ အကြောင်း တရား၏ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသတ္တိသဘော၌၊ နောက်ဝိကပ်အလို။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ မည်၏။ သင်္ခါရာနံ ယံ ယံ ဘူတံ ယထာဘူတံ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင်သို့သော။ ဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောသဘောတည်း။ ယထာဘူတံ၊ အကြင် အကြင်သို့သော ဟုတ်မှန်သောသဘော။ သင်္ခါရတို့၏ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော အနိစ္စတာစသော သဘောရ၏။ ယထာဘူတေ ဉာဏံ ယထာဘူတဉာဏံ။ ယထာဘူတေ၊ သင်္ခါရတို့၏ အကြင် အကြင် မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော အနိစ္စတာ စသော သဘော၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ယထာဘူတဉာဏံ၊ မည်၏။ သမ္မာ ပဿတီတိ သမ္မာဒဿနံ။ သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန်။ ပဿတိ၊ မြင်တတ်၏။ ဣတိ- တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒဿနံ၊ မည်၏။

တတိယာ နာ ကိုအံ-ရေးသည်) ဇာနာတိ၊ သိသနည်း။ ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။ ကထံ၊ အဘယ်သို့သောအကြောင်းကြောင့်။ သမ္မာဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန်အဟုတ်အမှန် မြင်တတ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကထံ၊ အသို့။ တဒနန္တယေန၊ ထိုသို့မြင်အပ်ပြီးသည်ကို အစဥ်မှီးသဖြင့်။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဟူ၍။ သုဒိဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာ မြင်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ကတ္ထ၊ အဘယ်တရား၌။ ကင်္ခါ၊ သည်။ ပဟီယတိ၊ ပျောက်ကင်းသနည်း။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ပ။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ သည်။ ကတမေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ သဘောအလျောက်၊ ဝါ၊ သဘောအားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ နည်း။ ပဿတိ၊ နည်း။ပ။ ကတ္ထ၊ ၌။ ကင်္ခါ၊ သည်။ ပဟီယတိ၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊ သည်ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း[၁]။

၁-ဤသို့ အမေးပုစ္ဆာဖြစ်လတ်သော် သင်္ခါရတရားဟူသော နိမိတ်ကို ဤ၌ နိမိတ်ဟူ၍ လိုအပ်သတည်း၊ ကသိဏ်းနိမိတ် စသည်ကိုကား မလိုအပ်သတည်း။ သရုပ်အားဖြင့်မူကား ငါးပါးသောခန္ဓာတို့သည် သင်္ခါရနိမိတ်မည်သတည်း။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? အပေါင်းအခဲဟုမှတ်သော ဃနသညာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် နိမိတ်မည်သတည်း။ တနည်း လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း တရားအထည်ကိုယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်ခြင်းကြောင့် နိမိတ်မည်သတည်း။ အကြင်ကြောင့်ကား အနိစ္စ၏ အဖြစ်မည်သည် သင်္ခါရတရာ့တို့၏ မဖောက်မပြန်မှန်သော အခြင်းအရာမည်သတည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း? ထိုသင်္ခါရတရားတို့၌ မြဲသော နိစ္စအဖြစ်၏ အမြွက်မျှ၏လည်း မရှိခြင်းကြောင့် မဖောက်မပြန် မှန်သောအခြင်းအရာ မည်သတည်း။ ထိုကြောင့်ရကား အနိစ္စအားဖြင့်ရှုသော ယောဂီသည် မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘောအလျောက် ဝါ၊ အကြင်အကြင် မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘောဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို သိသည်မည်သတည်း။ ထိုယထာဘူတ သိတတ်သောဉာဏ်သည်လည်း မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သောသဘောကို ယူတတ်မှတ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သမ္မာဒဿနမဖောက်မပြန် အမှန်မြင်တတ်သည် မည်သတည်း။ ထိုယထာဘူတ သမ္မာဒဿနပြည့်စုံသော ယောဂီသည်လည်း ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌ကဲ့သို့ အတိတ်အနာဂတ်တရားတို့၌လည်း နည်းကိုဆောင်သည်ဖြစ်၍ ထိုအတိတ်အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌လည်း နည်းကိုဆောင်သည်ဖြစ်၍ ထိုအတိတ်အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့သည် လုံမစောက်ထက်ဝန်းကျင်အားဖြင့် သိအပ်ကုန်သည်ဖြစ်သတည်း။ အနိစ္စ၏အဖြစ်မည်သည်လည်း ဖြစ်ခြင်းရှိသောတရား၏ အခြင်းအရာတည်း။ ဖြစ်သည်ပြီးသည်ရှိသော် ဝါ၊ ထင်ရှားသည်ရှိသော် သင်္ခါရတို့၏ သပစ္စယအဖြစ်ကို ပြီးစေသည်ဖြစ်၍ ယထာဝုတ္တသင်္ခါရကိုပယ်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာဖြစ်သတည်း။ ဤသို့သော အနက်ကို ပြလိုသည်ဖြစ်၍ အနိစ္စတော မနသိကရောန္တော နိမိတ္တံ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ-စသည်ကို မိန့်သည်။

[၂၄၀] အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ သည်၊ နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကို၊ ဝါ၊ ဃနသညာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့် နိမိတ္တမည်သော သင်္ခါရပဉ္စက္ခန္ဓာကို၊ ဝါ၊ လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း တရားကိုယ်အထည်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်ခြင်းကြောင့် နိမိတ္တမည်သော ပဉ္စက္ခန္ဓာကို။ ယထာဘူတံ၊ အလျောက်၊ ဝါ၊ အားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ပဿတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုသို့ ယထာဘူတမြင်ခြင်းကြောင့်။ သမ္မာဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်မြင်တတ်သော တရားဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တဒနွယေန၊ ထိုသို့ပစ္စက္ခအားဖြင့် သိအပ်သည်ကို အစဉ်မှီးသဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထ-ယထာဒိဋ္ဌေသု ဓမ္မေသု၊ ဤ ယခင်မြင်အပ်ပြီးသော တရားတို့၌။ ကင်္ခါ၊ သည်။ ပဟီယတိ၊ ပျောက်ကင်း၏။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ သည်။ ပဝတ္တံ၊ ကိလေသအဘိသင်္ခါရတို့ကြောင့် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော ဥပါဒိန္နခန္ဓာကို။ ယထာဘူတံ၊ အလျောက်၊ ဝါ၊ အားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ပဿတိ၊ ၏။ပ။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ သည်။ နိမိတ္တဉ္စ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကိုလည်းကောင်း။ ပဝတ္တဉ္စ၊ ကိလေသအဘိသင်္ခါရတို့ကြောင့် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော ဥပါဒိန္နခန္ဓာကိုလည်းကောင်း။ ယထာဘူတံ၊ အလျောက်၊ ဝါ၊ အားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ပဿတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုသို့ ယထာဘူတမြင်ခြင်းကြောင့်။ သမ္မာဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်မြင်တတ်သော တရားဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တဒနွယေန၊ မှီးသဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သဘောတရားတို့သည်။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထ-ယထာဒိဋ္ဌေသု ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ ကင်္ခါ၊ သည်။ ပဟီယတိ၊ ပျောက်ကင်း၏။

ယဉ္စ ယထာဘူတဉာဏံ၊ အကြင် ယထာဘူတဉာဏ်သည်လည်းကောင်း။ ယဉ္စ သမ္မာဒဿနံ၊ အကြင် သမ္မာဒဿနဉာဏ်သည်လည်းကောင်း။ ယာ စ ကင်္ခါဝိတရဏာ၊ အကြင် ကင်္ခါဝိတရဏဉာဏ်သည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤ သုံးပါးသော ဉာဏ်ပညာတရားတို့သည်။ နာနတ္ထာ၊ ထူးသောအနက်ရှိကုန်သလော၊ ဝါ၊ အနက်အားဖြင့် ထူးပြားကြကုန်သလော။ နာနာဗျဉ္ဇနာ၊ ထူးသောသဒ္ဒါရှိကုန်သလော၊ ဝါ၊ သဒ္ဒါအားဖြင့် ထူးပြားကြကုန်သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်မူကား။ ဧကတ္ထာ၊ တူသောအနက်

ရှိကုန်သလော၊ ဝါ၊ အနက်အားဖြင့် တူကြကုန်သလော။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဒါမျှသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူးခြားကွဲပြားသလော။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ယဉ္စ ယထာဘူတဉာဏံ၊ အကြင်ယထာဘူတဉာဏ်သည်၎င်း။ ယဉ္စ သမ္မာဒဿနံ၊ အကြင်သမ္မာဒဿနဉာဏ်သည်၎င်း။ ယာ စ ကင်္ခါဝိတ-ရဏာ၊ အကြင်ကင်္ခါဝိတရဏာဉာဏ်သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤသုံးပါးသော ဉာဏ်ပညာတရားတို့သည်။ ဧကတ္ထာ၊ တူသောအနက်ရှိကုန်၏၊ ဝါ၊ အနက်အားဖြင့် တူကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဒါမျှသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ ပရိဟာရော၊ အဖြေတည်း။

ပန၊ အကျိုးကြီးမားသည်ကို ဆိုအံ့။ ဣမိနာ ဉာဏေန၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော ယထာဘူတဉာဏ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ဝိပဿကော၊ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သော ယောဂီသည်။ ဗုဒ္ဓသာသနေ၊ သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရား သာသနာ၌။ လဒ္ဓဿာသော၊ ရအပ်သော သက်သာရာရှိသည်။ လဒ္ဓပတိဋ္ဌော၊ ရအပ်သော တည်ရာရှိသည်။ နိယတဂတိကော၊ မြဲသော သုဂတိရှိသည်ဖြစ်၍။ စူဠသောတာပန္နော နာမ၊ စူဠသောတာပန် မည်သည်၊ ဝါ၊ သောတာပန်ထွေးမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တသ္မာ၊ ထိုသို့ယထာဘူတဉာဏ်၏ မဟာနိသံသရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကို ရှုသောယောဂီသည်။ ကင်္ခါဝိတရဏ-တ္ထိကော၊ ကင်္ခါဝိတရဏာဉာဏ်ကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း၊ ဝါ၊ ညဉ့်၌၎င်း နေ့၌၎င်း။ သတော၊ သမ္မာသတိနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယေ၊ အကြောင်းတို့ကို။ သဗ္ဗသော-သဗ္ဗာကာရေန၊ (ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းစသည်ကို သိမ်းဆည်းသောအားဖြင့်) အလုံးစုံသောအပြားဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဏှေယျ၊ ပညာဖြင့် သိမ်းဆည်းဆင်ခြင်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ
ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

ကင်္ခါဝိတရဏာဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသော နာမ ဧကူနဝီသတိမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ (၂၄၁-၇)

သမ္မသနဉာဏကထာ

[၂၄၁] ၆၉၂။ ပန၊ ပါး။ အယံ၊ ဤ ဥပက္ကိလေသမှ လွတ်သော လမ်းမှန်သွားသော ဝိပဿနာပညာသည်။ မဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်၏ ပုဗ္ဗ-ဘာဂမဂ်တည်း၊ ဝါ၊ အရိယမဂ်၏ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော လမ်းမှန် လမ်းရိုးတည်း။ အယံ၊ ဤဩဘာသ စသည်အပြားရှိသော ဆယ်ပါးသော အပြားရှိသော ဥပက္ကိလေသသည်။ န မဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်၏ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ် မဟုတ်၊ ဝါ၊ အရိယမဂ်၏ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော လမ်းမှန်လမ်းရိုး မဟုတ်၊ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ မဂ္ဂဉ္စ၊ အရိယမဂ်၏ ရှေးအဖို့ဖြစ်သော လမ်းမှန်လမ်းရိုးကိုရင်း။ အမဂ္ဂဉ္စ၊ လမ်းမှန်လမ်းရိုးမဟုတ်သည်ကိုရင်း။ (ယာထာဝတော၊ မဖောက်မပြန်သောအားဖြင့်။) ဉတွာ-ဝဝတ္ထပေတွာ၊ နားလည်ပိုင်းခြားကောင်းစွာ မှတ်သား၍။ ဌိတံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ ဤကား လမ်းမှန်, ဤကား လမ်းမှားဟု သိမြင်သည်ဖြစ်၍ ဝိပဿနာ အညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်သောဉာဏ် မည်၏။

တံ၊ ထိုမဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိကို။ သမ္ပာဒေတုကာမေန၊ ပြည့်စုံစေလိုသောယောဂီသည်။ ကလာပသမ္မသနသင်္ခါတာယ၊ အပေါင်းအစည်းအားဖြင့်စုရုံး၍ သုံးသပ်သောဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော။ နယဝိပဿနာယ၊ ယံကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ-စသောနည်းဖြင့် နာမ်ရုပ်တရားတို့ကို အထူးထူးအပြားပြား ရှုတတ်သောပညာ၌။ တာဝ-ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏီယော၊ ပြုသင့်၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နယဝိပဿနာယ၊ ၌။ အာဒိတော၊ လက်မွန်အစ၌။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုအပ်သနည်း[၁]။ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသော ယောဂီအား။ ဩဘာသာဒိသမ္ဘဝေ၊ ဩဘာသ-စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏသမ္ဘဝတော၊ မဂ္ဂါ

၁-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ-ကို ပြည့်စုံစေအပ်သည် အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက်လိုရင်းဖြစ်သော မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ-ကို မပြုရ၊ နယဝိပဿနာ-၌ လက်မွန်ရှေးဖျားအားထုတ်ခြင်းကို ပြုအပ်၏-ဟု အဘယ့်ကြောင့် ဆရာဆိုသနည်း ဟူလို။

မဂ္ဂဉာဏ်၏ ဖြစ်သင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ အကျယ်ကိုဆိုအံ့။ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ၊ အား။ ဩဘာသာဒီသု၊ ဩဘာသ စသည်တို့သည်။ သမ္ဘူတေသု၊ ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏံ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏^၁။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝိပဿနာယ၊ ၏၊ ဝါ၊ ၌။ ကလာပသမ္မသနံ၊ အပေါင်းအစည်းအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ အာဒိ၊ အစ တည်း။ တသ္မာ၊ ထို(သို့ ကလာပသမ္မသန၏ လက်မှန်အစ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အာရဒ္ဓဝိပဿကအား ဩဘာသ-စသည် ဖြစ်ကုန် လတ်သော် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏ်သည် ဖြစ်၏၊ ဝိပဿနာ၏လည်း ကလာပသမ္မသနသည် အာဒိဘူတဖြစ်သည်၏ အဖြစ်)ကြောင့်။ ဧတံ-ကလာပသမ္မသနံ၊ ကို။ ကင်္ခါဝိတရဏာနန္တရံ၊ ကင်္ခါဝိတရဏာဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ပြအပ်၏။ အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တီရဏပရိညာယ၊ တီရဏပရိညာသည်။ ဝတ္တမာနာယ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်လတ်သော်။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တီရဏပရိညာ၊ တီရဏပရိညာသည်။ ဉာတပရိညာနန္တရာ၊ ဉာတပရိညာ၏ အခြားမဲ့၌။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ တံ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိံ၊ ကို။ သမ္ပာဒေတုကာမေန၊ ပြည့်စုံစေလိုသော ယောဂီသည်။ ကလာပသမ္မသနေ၊ အပေါင်းအစည်းအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း၌။ တာဝ၊ စွာ။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ သင့်၏။

၆၉၁။ တတြ၊ ထိုတီရဏပရိညာသည် ဉာတပရိညာ၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်၌၊ ဝါ၊ တတြ-တာသု ပရိညာသု၊ ထိုပရိညာဉ်တို့၌။ အယံ၊ လတ့်သည်ကား။ ဝိနိစ္ဆယော၊ (သရူပအားဖြင့်ရင်း ကိစ္စအားဖြင့် ရင်း ဘုံအားဖြင့်ရင်း) ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ လောကိယ-

၁-ထိုပရိဟာရ်ဆရာစကားဖြင့် ဝိပဿနာသည် ရှိလတ်သော် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်၏၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရှိလတ်သော် ဩဘာသ-စသော ဝိပဿနာ၏ ဥပက္ကိလေသ အညစ်အကြေး ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မဂ္ဂအမဂ္ဂ-ဟု ဝဝတ္ထာနသည် ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ နောက်မှ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုမဂ္ဂါမဂ္ဂဝဝတ္ထာနကို လက်ဦးအစ အားထုတ်ခြင်း၏ မဖြစ်သင့်ရကား ဝိပဿနာကို ရှေးဦးရှေးဖျား အားထုတ်အပ်သတည်း။ ဤသို့သောအနက်ကို ပြလတ် သတည်း။ ဤဝိပဿနာကို ရှေးဦးရှေးဖျား အားထုတ်သည်ဖြစ်စေကာမူ လက်ဦးစွာ နယ ဝိပဿနာကိုသာ အဘယ့်ကြောင့် အားထုတ်အပ်သနည်း?ဟုကား ဝိပဿနာယ ကလာပ-သမ္မသနံ အာဒိ-ကိုမိန့်သော်။

ပရိညာ၊ လောကီဖြစ်သော ပရိညာတို့သည်[၁]။ ဉာတပရိညာ၊ ၎င်း။ တီရဏပရိညာ၊ ၎င်း။ ပဟာနပရိညာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဿော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယာ၊ အကြင်သုံးပါးသော ပရိညာတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အဘိညာပညာ။ပ။ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ အပ်၏။ အဘိညာပညာ၊ သဘာဝဓမ္မတို့၏ လက္ခဏာကို ကောင်းစွာ မှတ်သောအားဖြင့် ဉေယျတရားကို ရှေးဦးသိသောပညာကို။ ဉာတဋ္ဌေ[၂]၊ အဘိညေယျတရားတို့ကို သိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ပရိညာပညာ၊ အနိစ္စစသော လက္ခဏာတို့ကို ပိုင်းခြား၍သိသောပညာကို။ တီရဏဋ္ဌေ၊ စုံစမ်းတတ် သုံးသပ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပဟာန-ပညာ၊ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မတို့ကို ပယ်တတ်စွန့်တတ်သောပညာကို။ ပရိစ္စာဂဋ္ဌေ၊ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မတို့ကို ပယ်ခြင်းစွန့်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော လောကီပရိညာတို့တွင်။ ရူပံ၊ သည်။ ရုပ္ပနလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေဒယိတလက္ခဏာ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုထိုရုပ်ဝေဒနာ သညာသင်္ခါရစသော တရားတို့၏။ ပစ္စတ္တလက္ခဏသလ္လက္ခဏဝသေန၊ မိမိမိမိတို့၏ လက္ခဏာကို ကောင်းစွာမှတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်[၃]။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ပညာ၊ သည်။ ဉာတပရိညာ နာမ၊ မည်၏။ ပန၊ ပါး။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ တေသံယေဝ ဓမ္မာနံ၊ ထို(မိမိမိမိတို့၏ အသီးသီးသောလက္ခဏာကို ကောင်းစွာမှတ်သောအားဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော) တေဘူမကတရားတို့၏ သာလျှင်၊

၁-ရှေးဖြစ်သော သစ္စာနှစ်ပါးအပေါင်း၌ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တဖြစ်သော သုံးပါးအပြားရှိသော လောကုတ္တရာပရိညာကိုလည်း ကိစ္စအားဖြင့် ရအပ်ရကား လောကီယပရိညာကို အထူးပြု၍ ဆိုသတည်း။

၂-ဉာတဋ္ဌေန-စသည်ဖြင့် တတိယန္တပါဌ်ရှိ၏၊ ဋီကာ၌ ဉာတဋ္ဌေတိ ဉာတဘာဝနိမိတ္တံ-စသည်ဟူရကား သတ္တမျန္တရှိသော ပါဌ်သင့်၏။

၃-ရုပ္ပနလက္ခဏာသည် ရုပ်၏သာမညလက္ခဏာမဟုတ်လော၊ အဘယ့်ကြောင့် ပစ္စတ္တ-လက္ခဏာ-ဟူသနည်း? ဟူမူ ဝေဒယိတာဒိလက္ခဏဝိမုရတာယ ရုပ္ပနလက္ခဏံ ပစ္စတ္တလက္ခဏံ ဝုတ္တံ။ ဋီကာ။ ဝေဒယိတစသော လက္ခဏာတို့နှင့်မတူ ကွဲပြားဆန့်ကျင်သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ရုပ္ပနလက္ခဏာကို ပစ္စတ္တလက္ခဏာ-ဟု ဆိုသတည်း။

ဝါ၊ ရုပ်ဝေဒနာစသော တရားတို့၏သာလျှင်၊ ဝါ၊ တို့အားသာလျှင်။ သာမညလက္ခဏံ၊ အလုံးစုံတို့အား ဆက်ဆံသော အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာကို။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ပဝတ္တာ၊ သော။ လက္ခဏာ-ရမ္မဏိကဝိပဿနာပညာ၊ အနိစ္စတာ စသောလက္ခဏာလျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနာပညာသည်။ တီရဏပရိညာ နာမ၊ အနိစ္စတာစသောလက္ခဏာကို စုံစမ်းသုံးသပ်တတ် ပိုင်းခြား၍သိတတ်သော ပရိညာမည်၏[၁]။ ပန၊ ပါး။ တေသုယေဝ ဓမ္မေသု၊ ထို(ပစ္စတ္တလက္ခဏာ သာမညလက္ခဏာကို ကောင်းစွာ မှတ်အပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်ယူအပ်ကုန်သော) တေဘူမကဓမ္မတို့၌သာလျှင်။ နိစ္စသညာဒိပဇဟနဝသေန၊ မြဲ၏ဟု မှတ်မှားသောသညာစသည်ကို ပယ်စွန့်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ သော။ လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာ-ပညာ၊ အနိစ္စတာစသော လက္ခဏာလျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနာပညာ သည်။ ပဟာနပရိညာ နာမ၊ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မကို စွန့်ပယ်တတ်သော ပရိညာ မည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော ပရိညာတို့တွင်။ သင်္ခါရပရိစ္ဆေဒတော၊ နာမ် ရုပ်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားသော ပညာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ ပစ္စယပရိဂ္ဂ-

---

၁-ဉာတပရိညာ၌ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ ပစ္စတ္တလက္ခဏသလ္လက္ခဏဝသေန ပဝတ္တာ ပညာ-ဆိုသကဲ့သို့ တေသံယေဝ ဓမ္မာနံ သာမညလက္ခဏသလ္လက္ခဏဝသေန ပဝတ္တာ-မဆိုမူ၍ သာမညလက္ခဏံ အာရောပေတွာ-ဟူသော စကားကို အဘယ်သဘော ထူးပြားသော ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာဆိုရသနည်း ?ဟု ကား ယထာ ပထဝီဖဿာဒီနံ။ပ။ ဂယှန္တိတိ ဝုတ္တံ သာမညလက္ခဏံ 'အာရောပေတွာတိ။ ဋီကာ။ ပထဝီဖဿာဒီနံ၊ ပထဝီဖဿစသောတရား တို့၏။ ကက္ခဠဖုသနာဒိလက္ခဏာနိ၊ ကက္ခဠလက္ခဏာ ဖုသနလက္ခဏာစသော လက္ခဏာတို့ကို။ တီသုပိ ခဏေသု၊ ဥပါဒ်ဋ္ဌီဘင်ဟုဆိုအပ်သော သုံးပါးသော ခဏတို့၌လည်း။ သလ္လက္ခိတဗ္ဗာနိ၊ သည်ဖြစ်၍။ ပဋ္ဌိနိယတရူပတာယ၊ အသီးအသီးမြဲသော သဘော၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဘာဝသိဒ္ဓါနေဝ၊ သဘောအားဖြင့် ပြီးကုန်သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ပ။ ဂယှန္တိ ယထာ၊ ယူအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အနိစ္စတာဒိလက္ခဏာနိ၊ အနိစ္စတာ စသော လက္ခဏာတို့ကို။ သဘာဝသိဒ္ဓါနေဝ၊ ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ န ဂယှန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ အထူးကား။ တာနိ၊ ထိုအနိစ္စတာစသော လက္ခဏာတို့ကို။ ဘင်္ဂုဒယဗ္ဗယပီဠနာဝသ-ဝတ္တနာကာရမုခေန၊ ပျက်ခြင်း ချုပ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်သော အခြင်းအရာ အလိုသို့မလိုက်သော အခြင်းအရာကို အဦးပြုသဖြင့်။ ဂဟေ-တဗ္ဗတော၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာရောပိတရူပါနိ ဝိယ၊ တင်အပ်သော သဘောတို့ကဲ့သို့။ ဂယှန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာမည။ပ။ ပေတွာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ရှင်းနက်။

ဟာ၊ နာမ် ရုပ်၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသည်တိုင်အောင်။ ဉာတပရိ-ညာယ၊ ဉာတပရိညာ၏။ ဘူမိ၊ အရာမည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တေသ္မိံ အန္တရေ၊ ထိုနာမ် ရုပ်ကို ပိုင်းခြားခြင်း ပစ္စည်းကိုသိမ်းဆည်းခြင်းတို့၏ အတွင်း၌။ ဓမ္မာနံ၊ တေဘူမကဓမ္မတို့၏။ ပစ္စတ္တလက္ခဏပဋိဝေဓဝသေန၊ အသီးအသီး မိမိ မိမိတို့၏ လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၏သာလျှင်။ အာဓိပစ္စံ၊ အကြီးအကဲ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ ကလာပသမ္မသနတော၊ အပေါင်းအစည်းအားဖြင့် သုံးသပ်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယာဝ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်တိုင်အောင်။ တီရဏပရိညာယ၊ တီရဏပရိညာ၌ ၏။ ဘူမိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ တေသ္မိံ အန္တရေ၊ ထိုကလာပ်အားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ဥဒယဗ္ဗယကို ရှုခြင်းတို့၏အတွင်း၌။ (ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။) သာမညလက္ခဏပဋိဝေဓဝသေဝ၊ သာမညလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၏သာလျှင်။ အာဓိပစ္စံ၊ အကြီးအကဲ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘင်္ဂါနုပဿနံ၊ နုပဿနာကို။ အာဒိံ ကတွာ၊ ၍။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ပဟာနပရိညာယ၊ ၏။ [၂၄၂] ဘူမိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တတော၊ ထိုဘင်္ဂါနုပဿနာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အနုပဿန္တော၊ ရှုသည်ဖြစ်၍။ နိစ္စသညံ၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကား နိစ္စသဿတ တို့ပင်ဟုဖြစ်သော မိစ္ဆာသညာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။) အနုပဿန္တော၊ ၍။ သုခ-သညံ၊ သင်္ခါရတို့ကား သုခပင်ဟု ဖြစ်သောမိစ္ဆာသညာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အနတ္တတော၊ အနတ္တအခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။) အနုပဿန္တော၊ ၍။ အတ္တသညံ၊ သင်္ခါရတို့ကား အတ္တပင်ဟု ဖြစ်သော မိစ္ဆာသညာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ (အနိစ္စာနုပဿနာဒိသမ္ဘူတာယ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ စသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ၊ နုပဿနာဖြင့်။) နိဗ္ဗိန္ဒန္တော-နိဗ္ဗိဇ္ဇနဝသေန ပဿန္တော၊ ငြီးငွေ့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရှုသည်ဖြစ်၍။ နန္ဒိံ၊ သပီတိကတဏှာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ (ဝိရာဂါနုပဿနာယ၊ နုပဿနာဖြင့်။) ဝိရဇ္ဇန္တော-ဝိရဇ္ဇနဝသေန အနုပ-ဿန္တော၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရှုသည်ဖြစ်၍။ ရာဂံ၊

သခ်ၤါရတို႔၌ တပ်မက်သောရာဂကို၊ ပဇဟတိ၊ ၏[၁]။ (နိရောဓာနုပဿနာ-ယ၊ နုပဿနာဖြင့်။) နိရောဓေန္တော-နိရောဓာယ အနုပဿန္တော၊ နောင်ခါ အသစ်မဖြစ် ချုပ်စေခြင်းငှါ ရှုသည်ဖြစ်၍။ သမုဒယံ၊ သခ်ၤါရတို႔၏ အသစ်ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ၏[၂]။ (ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ၊ နုပဿနာဖြင့်။) ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော-ပဋိနိဿဂ္ဂါယအနုပဿန္တော၊ စွန့်လွှတ်ခြင်းငှါ ရှုသည်ဖြစ်၍။ အာဒါနံ၊ သခ်ၤါရတို႔ကို စွဲလမ်းခြင်းကို၊ ဝါ၊ အနိစ္စစသည်တို႔၏ အစွမ်းအားဖြင့် သခ်ၤါရတို႔ကိုစွဲလမ်းခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ၏[၃]။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ နိစ္စသညာဒိပဟာနသာဓိကာနံ၊ နိစ္စသညာစသည်ကို ပယ်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော။ သတ္တန္နံ၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာနံ၊ တို႔၏။ အာဓိပစ္စံ၊ အကြီးအကဲ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာသု တီသု ပရိညာသု၊ တို႔တွင်။ သခ်ၤါရပရိစ္ဆေဒဿ ဧဝ၊ နာမ်ရုပ်တို႔ကို ပိုင်းခြားခြင်းမှတ်ခြင်း၏ရင်း။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဿ စ၊ နာမ်ရုပ်၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်း၏ရင်း။ သာဓိတတ္တာ-သမ္ပာဒိတတ္တာ၊ ပြည့်စုံစေအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမိနာ ယောဂိနာ၊ သည်။ ဉာတပရိညာဝ၊ ဉာတပရိညာဉ်သည်သာလျှင်။ အဓိဂတာ၊ ရအပ်ပြီးသည် မည်သည်၊ ဝါ၊ လက်သို့ ရောက်စေသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဗျတိရိက်ကိုဆိုအံ့။ ဣတရာ၊ တီရဏပဟာနပရိညာဉ်တို႔သည်။ အဓိဂန္တဗ္ဗာ၊ ရအပ်လတံ့သည် မည်ကုန်သည်၊ ဝါ၊ ရထိုက်သည် မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ယသ္မာ တီရဏပရိညာယ။ပ။ ကာတဗ္ဗောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်ပြီ။

၆၉၄။ တတြ-တသ္မိံ ကလာပသမ္မသနေ၊ ကို။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗေ၊ ထင်စွာပြအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ဝိဘာဝေတဗ္ဗေ၊ ထင်စွာပြအပ်သော။ တတြ-တသ္မိံ ကလာပသမ္မသနေ၊ ၌။ (တနည်း) တတြ-တဿ ကလာပသမ္မ-

၁-အကြောင်းအခြင်းဖြင့် ရှုသည်ရှိသော် သခ်ၤါရတို႔၌ တပ်သောရာဂသည်မဖြစ်၊ ထို အခြင်းဖြင့် ရှုသည်ဖြစ်၍ဟူလို။

၂-အကြောင်းအခြင်းဖြင့် ရှုသည်ရှိသော် သခ်ၤါရတို႔သည် ချုပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ နောင်အခါ၌ တဖန်ဘဝသစ်၏ အစွမ်းဖြင့်မဖြစ်ကုန်၊ ထိုအခြင်းဖြင့် ရှုသည်ဖြစ်၍ဟူလို။

၃-အကြောင်းအခြင်းဖြင့် ရှုသည်ရှိသော် သခ်ၤါရတို႔ကို တဖန်မယူအပ်ကုန်၊ ထိုအခြင်းဖြင့် သခ်ၤါရတို႔ကို တဖန်မယူ စွန့်လွှတ်ရအောင် ရှုသည်ဟူလို။

သနသ္မိံ၊ ၏။ အာဒိဘာဝေ၊ လက်မှန်အစ၏ အဖြစ်၌။ အယံ၊ ဤသို့ ပြအပ်လတ္တံ့သည်ကား။ ပါဠိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတည်း။

အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ အတိတ်အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တေဘူမကတရားတို့ကို၊ ဝါ၊ ရုပ်ဝေဒနာစသော တရားတို့ကို။ သင်္ခိပိတွာ၊ တခုတည်းအားဖြင့် ရုံးချုံးပေါင်းစု၍။ ဝဝတ္ထာနေ၊ အနိစ္စ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်မှတ်သားခြင်းကို။ (သာဓေတဗ္ဗေ။ ပြီးစေအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ သော။) ဝဝတ္ထာနေ၊ အနိစ္စ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်မှတ်သားခြင်း၌။ ပညာ၊ ထိုသို့သော ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်သော ပညာကို။ သမ္မသနေ၊ အနိစ္စ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် စုံစမ်းခြင်း၌၊ ဝါ၊ စုံစမ်းခြင်းကို။ (နိပ္ဖါဒေတဗ္ဗေ၊ ပြီးစေအပ်သည်ရှိသော်။) ဉာဏံ၊ ထိုအနိစ္စ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် စုံစမ်းခြင်းကို ပြီးစေတတ်သော ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (သာ ပညာ၊ ထိုပညာသည်။) ကထံ၊ အဘယ် သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း[၁]။) ယံ ကိဉ္စိ၊ အကြင်အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အတီတာနာ-ဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ရုပ်သည်ငှင်း။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်သောရုပ်သည်ငှင်း။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ရုပ်သည်ငှင်း။ ဩဠာရိကံ ဝါ၊ ရုန့်ရင်းသောရုပ်သည်ငှင်း။ သုခုမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သောရုပ်သည်ငှင်း။ ဟီနံ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့သောရုပ်သည်ငှင်း။ ပဏီတံ ဝါ၊ မွန်မြတ်သော ရုပ်သည်ငှင်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယံ၊ အကြင် ရုပ်သည်။ ဒူရေ၊ ဝေးသောအရပ်၌။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယံ ဝါ၊ အကြင်ရုပ်သည် မူလည်း။ သန္တိကေ၊ နီးသောအရပ်၌။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (တနည်း) ယံ ဒူရေ ဝါ၊ အကြင်ဒူရေရုပ်သည်ငှင်း။ ယံ သန္တိကေ ဝါ၊ အကြင်သန္တိကေရုပ်သည် ငှင်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (ဤသို့ ပေယျာလဖော်၍ ယောဇနာ။ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့၌လည်း ဤနည်း နှင်နှင်ဖော်) သဗ္ဗံ၊ သော။ (တံ) ရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ အနိစ္စတော-အနိစ္စံ ဣတိ၊ အနိစ္စဟူ၍။ ဝါ၊ အနိစ္စ-

---

၁-ကထံ-ကို သာ ဟောတိ-ဟူသော ပါဌသေသနှင့်စပ်၊ ဝဝတ္ထာနေ သမ္မသနေတိ စ နိပ္ဖါ-ဒေတဗ္ဗေ ဘုမ္မဝစနံ- ဟုဋီကာဆိုသည်ကား ဝဝတ္ထာနေ-ဟူသောပုဒ်ကို ပညာ-ဟူသောပုဒ်၏ ရှေး၌ ကြေလေသော သာဓနိယာ-ဟူသောပုဒ်နှင့် စပ်၍ နိပ္ဖါဒေတဗ္ဗအာခါရယူ၊ သမ္မသနေ-ဟူသောပုဒ်ကို ဉာဏံ-ဟူသောပုဒ်၏ ရှေး၌ ကြေသော သာဓနိယ-ဟူသောပုဒ်နှင့် စပ်၍ နိပ္ဖါဒေတဗ္ဗအာခါရယူ-ဟူလိုသည်။

တော၊ အနိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်သား၏။ တံ၊ ထို(အတီတတိက်စသော တဆယ့်တပါးသော ဩကာသ တို့ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ အနိစ္စအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား တဆယ့်တပါးသော) သမ္မသနသည်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ (အနိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့် ဆုံးဖြတ် ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းကို အကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသနမည်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို(အတီတတိက်စသော တဆယ့် တပါးသော ဩကာသတို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ဒုက္ခအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား တဆယ့်တပါးသော) သမ္မသနသည်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ (ဒုက္ခအခြင်းအရာ အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းကို အကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသနမည်၏။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို (အတီ- တတိက်စသော တဆယ့်တပါးသော ဩကာသတို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ဒုက္ခ အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား တဆယ့်တပါးသော) သမ္မသနသည်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ (အနတ္တအခြင်းအရာအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းကို အကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသနမည်၏။

ယာ ကာစိ ဝေဒနာ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဩဠာရိကာ ဝါ သုခုမာ ဝါ၊ ဟီနာ ဝါ ပဏီတာ ဝါ၊ ယာ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ၊ သဗ္ဗံ ဝေဒနံ အနိစ္စတော ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧကံ သမ္မသနံ။ ဒုက္ခတော ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧကံ သမ္မသနံ။ အနတ္တတော ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧကံ သမ္မသနံ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် အထက် အဘိဓာယျနိဒ္ဒေသကို ရှု၍ ပေယျာ- လစေ့ငုအောင်ဖော်လေ[၁]။

၁-ပါဠိဝဝတ္ထာန် ပါဠိကို သီးသန့်ခြားနားအောင် မှတ်သားဆုံးဖြတ်ခြင်းကိုကား ဤသို့ သိအပ်၏။ ထိုစကားကိုချဲ့အံ့။ ဤအရာ၌ အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝိပဿနာကို နှလုံးသွင်း ခြင်း၌ လွယ်ကူစေခြင်းငှါ ယံကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ-အစရှိသည်ဖြင့် ရှေးဦးစွာ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို အတိတ်စသည်ကို ဝေဖန်ခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့် ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုခန္ဓာတို့သည်ကား အကြင်ကြောင့် ဒွါရအာရုံတို့နှင့်တကွ ဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ ၏ အစွမ်းဖြင့် ဝေဖန်ခြင်းကိုရကုန်၏၊ ထိုကြောင့် ထိုခန္ဓာတို့၏ အခြားမဲ့၌ ဒွါရဆက္က အာရမ္မဏဆက္က ဝိညာဏဆက္က ဖဿဆက္က ဝေဒနာဆက္က သညာဆက္က စေတနာဆက္က တဏှာ- ဆက္က ဝိတက္ကဆက္က ဝိစာရဆက္က။ ဤဆယ်ပါးသော ဆက္ကတို့ကိုယူအပ်ကုန်၏။ အကြင် ကြောင့်ကား လက္ခဏာတို့တွင် အနတ္တလက္ခဏာသည် ခဲခက်ငြိုငြင်သဖြင့် ဝေဖန်အပ်၏၊ ထိုကြောင့် ထိုအနတ္တလက္ခဏာကို ထင်စွာပြခြင်းငှါ ခြောက်ပါးသောဓာတ်တို့ကို ယူအပ်

အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။ ဇရာမရဏံ၊ ကို။ အနိစ္စတော-အနိစ္စံ ဣတိ၊ အနိစ္စ အနိစ္စဟူ၍၊ ဝါ၊ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို(အတီတတိက်စသော တဆယ့်တပါးသော ဩကာသတို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ အနိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား

ကုန်၏။ ထိုနောင် အကြင်ကသိုဏ်းဆယ်ပါးတို့၌ ဤသာသနာတော်မှ အပဖြစ်ကုန်သော တိတ္ထိတို့အား အတ္တဟူ၍ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်ဖြစ်၏၊ ထိုကသိုဏ်းဆယ်ပါးတို့သည် ဤဈာန်တို့၏ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် ထင်သောအခြင်းအရာမျှတို့သာတည်းဟု ပြခြင်းငှါ ဆယ်ပါးသော ကသိုဏ်းတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုနောင် ဒုက္ခာနုပဿနာ၏ အခြံအရံ၏အဖြစ်ဖြင့် ပဋိက္ကူလာကာရ၏ အစွမ်းဖြင့် ဒွတ္တိံသကောဋ္ဌာသတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုနောင် ရှေး၌ ခန္ဓာ၏အစွမ်းဖြင့် သခေပအားဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော ဓမ္မတို့ကို နာတိသခေပဝိတ္ထာရနည်းဖြင့်လည်း နှလုံးသွင်းအပ်ကုန်၏ ဟု ပြခြင်းငှါ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အာယတန, တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုနောင် ထိုအာယတနဓာတ်တို့၌ "ဤအာယတန ဤဓာတ်တို့သည် သညနိရိဟအဗျာပါရဖြစ်ငြားသော်လည်း ဓမ္မသဘောအားဖြင့် အစိုးရသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်တတ်ကုန်၏"ဟု အနတ္တလက္ခဏာကို ထင်စွာပြခြင်းငှါ ဣန္ဒြေတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ဤသို့မျှသော အပြားဖြင့်ပြားကုန်သော ဤတရားအပေါင်းတို့သည် ဘုံသုံးပါး၌ အတွင်းဝင်သောအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိကုန်၏ဟု ပြခြင်းငှါ သုံးပါးသောဓာတ်တို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။

ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိဖြင့် အာရုံနိမိတ်ကိုပြပြီး၍ အထွေထွေအပြားပြားဖြစ်သော ဝဋ္ဋတရားကိုပြခြင်းငှါ ကာမဘဝစသော ကိုးပါးသောဘဝတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုနောင် ဤမျှသော အဘိဉ္ဈေယျဝိသေသ၌ဖြစ်သော မနသိကာရကောသလ္လနှင့် ပြည့်စုံသောယောဂီသည် သိမ်မွေ့နူးညံ့ကုန်သော ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော မဟဂ္ဂုတ်တရားတို့၌ နှလုံးသွင်းခြင်းကိုဖြစ်စေအပ်၏ဟု ပြခြင်းငှါ ဈာန်အပ္ပမညာအရူပတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုတွင် ဈာန်တို့ဟူသည်မှာ ဆိုခဲ့ပြီးသောကသိုဏ်း စသည်မှကြွင်းသောအာရုံရှိသော ရူပါဝစရဈာန်တို့ပေတည်း၊ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်ကို ဝေဖန်သောအားဖြင့် ဤတရားတို့ကိုခွဲခြမ်း၍ နှလုံးသွင်းအပ်ကုန်၏ဟူ၍ ပြခြင်းငှါ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုစကားသင့်စွ။ ပဋိစ္စ-သမုပ္ပါဒ်ကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည် လက္ခဏာရေးသုံးပါးအပေါင်းကို လွယ်သဖြင့် သာ၍ ကောင်းစွာ ထင်ရှားစေတတ်၏။ ထိုကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါတို့ကို နောက်၌ယူအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် သုံးသပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော ဤတရားတို့သည် ခန္ဓာစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကောဋ္ဌာသအဖို့ အစုအားဖြင့် နှစ်ဆယ့်ငါးပါးအပြားရှိကုန်၏။ ပဘေဒအားဖြင့်ကား အတိတ်စသောအပြားကို မသုံးသပ်မူ၍သာလျှင် ယူအပ်ကုန်သည်ရှိသော် နှစ်ပါးတို့ဖြင့် ယုတ်သောနှစ်ရာဖြစ်ကုန်၏။ ထိုဝါရအပေါင်းတို့တွင် အနိစ္စတော ဝဝတ္ထပေတိ-အစရှိသော ရှေးဦးစွာသောဝါရသည် လက္ခဏဝဝတ္ထာပနဝါရမည်၏၊ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန-အစရှိသော နှစ်ခုမြောက်သောဝါရသည် လက္ခဏာတို့၏အကြောင်းကို ကြားခြင်းကြောင့် ဟေတုဝါရမည်၏၊ အနိစ္စံ သင်္ခတံ-အစရှိသောတတိယဝါရသည် ရင့်စေအပ်ဖြစ်စေအပ်သောအကျိုး၏အဖြစ်ကိုကောင်းစွာမှတ်ခြင်းကြောင့် ဟေတုပတိဋ္ဌာပနဝါရ-အကြောင်းကို တည်စေသော ဝါရမည်၏။

တဆယ့်တပါးသော) သမ္မသနသည်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ (အနိစ္စဟု တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းကိုအကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသနမည်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ အနတ္တ-တော၊ ဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ တံ၊ သမ္မသနသည်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ တခုသောသမ္မသနမည်၏။ (ဤတွင်၍ကား ရှေးဦးစွာသော လက္ခဏာ-ဝဝတ္ထာပနဝါရမည်၏)

အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကုန်တတ်သော သဘောကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စမည်၏[၁]။ ဘယဋ္ဌေန-ဘာယိတဗ္ဗ-ဘာဝတော၊ ကြောက်အပ် ထိတ်လန့်အပ်သော သဘောကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏[၂]။ အသာရကဋ္ဌေန၊ အတ္တဟူသော အနှစ်သာရကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်၊ ဝါ၊ အတ္တဟူသော အနှစ်သာရ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သံခိပိတွာ၊ ချုံး၍။ ဝဝတ္ထာနေ၊ ဆုံးဖြတ်မှတ်သားခြင်း၌။ ပညာ၊ ထိုသို့သောဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်သောပညာကို။ သမ္မသနေ၊ အနိစ္စစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် စုံစမ်းခြင်း၌။ ဉာဏံ၊ ထိုသို့သောစုံစမ်းခြင်းကို ပြီးစေတတ်သောဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

(ဝေဒနံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ သံခိပိတွာ ဝဝတ္ထာနေ ပညာ သမ္မသနေ ဉာဏံ။ ဖေ၊။ သညာသင်္ခါရဝိညာဉ်တို့ကိုလည်း ဤနည်းနှင်နှင်ဖော်)

ဝေဒနံ၊ သည်။ ဝိညာဏံ၊ သည်[၃]။ စက္ခုံ။ပ။ ဇရာမရဏံ။ပ။ သမ္မသနေ ဉာဏံ။ (ဤတွင်၍ကား လက္ခဏာတို့၏ဟိတ်ကို ကြားတတ်သောကြောင့် နှစ်ခုမြောက်သော ဟေတုဝါရမည်၏)

အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ သင်္ခတံ၊ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရား

၁-ကုန်ခြင်းသဘောရှိသောရုပ်သည် ဖြစ်ထည့်၍ ကုန်ခြင်း ပျက်ခြင်း ပြိုကွဲခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ထိုကြောင့် အနိစ္စမည်သည် ဟူလို။

၂-ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကြောက်ခြင်း ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ရကား ဒုက္ခဖြစ်သည် ဟူလို။

၃-ဝေဒနံ ဝိညာဏံ၊ အစအဆုံးကိုသာပြသည်။ ပေယျာလမရှိသော်လည်း ပေယျာလ-ပါဋ္ဌိကဲ့သို့မှတ်။ နောက်၌လည်း ဤနည်းတူ။

တို့သည် ပြုပြင်အပ်၏။ ပဋိစ္စ၊ လျော်သောပစ္စည်းတရားတို့ကိုစွဲ၍။ သမုပ္ပန္နံ၊ အညီအညွတ်တကွဖြစ်တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဓမ္မံ၊ ကုန်ခြင်း သဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မံ၊ ကင်းခြင်း သဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သံခိပိတွာ၊ ၍။ ဝဝတ္ထာနေ၊ ၌။ ပညာ။ သည်။ သမ္မသနေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဝေဒနံ ဝိညာဏံ စက္ခုံ။ပ။ ဇရာမရဏံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စံ သင်္ခတံ။ပ။ နိရောဓဓမ္မန္တိ သံခိပိတွာ ဝဝတ္ထာနေ ပညာ သမ္မသနေ ဉာဏံ။ (ဤတွင်၍ကား သုံးခုမြောက်သော ဟေတုပတိဋ္ဌာပနဝါရမည်၏)

[၂၄၃] ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိသည်။ အသတိ၊ မရှိ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သံခိပိတွာ၊ ၍။ ဝဝတ္ထာနေ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌။ ပညာ၊ ထိုသို့သောဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပြီးစေ တတ်သောပညာသည်။ သမ္မသနေ၊ စုံစမ်းခြင်း၌။ ဉာဏံ၊ ထိုသို့သော စုံစမ်းခြင်းကို ပြီးစေတတ်သောဉာဏ်မည်၏။ အတီတံပိ အဒ္ဓါနံ၊ အတိတ် အခွန့်၌ရင်း။ အနာဂတံပိ အဒ္ဓါနံ၊ အနာဂတ်အခွန့်၌ရင်း။ပ။

တံ၊ ထိုသို့စုံစမ်းတတ်သော ပညာသည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပညာ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ အတီတာ။ပ။ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိ၌[၁]။ စက္ခုံ။ပ။ ဇရာမရဏန္တိ ဣမိနာ ပေယျာလေန၊ ဟူသော ဤပေယျာလဖြင့်။ (ဣမေ ဓမ္မာ ရာသယော သံခိတ္တာ-၌စပ်) ဒွါရာရမ္မဏေဟိ၊ ဒွါရအာရုံတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဒွါရပဝတ္တာ၊ ဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မတို့ရင်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသောခန္ဓာတို့ရင်း။ ဆ ဒွါရာနိ၊ ခြောက်ပါးသောဒွါရတို့ရင်း။ ဆ အာရမ္မဏာနိ၊ တို့ရင်း။ ဆ ဝိညာဏာနိ၊ တို့ရင်း။ ဆ ဖဿာ၊ တို့ရင်း။ ဆ ဝေဒနာ၊ တို့ရင်း။ ဆ သညာ၊ တို့ရင်း။ ဆ စေတနာ၊ တို့ရင်း။ ဆ တဏှာ၊ တို့ရင်း။ ဆ ဝိတက္ကာ၊ တို့ရင်း။ ဆ ဝိစာရာ၊ တို့ရင်း။ (ဤတွင် ရွေကား

၁-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိ၌ ပေယျာလငုပ်သမျှဓမ္မအပေါင်းကို ဖော်ပြလိုရကား ဧတ္ထ-အစရှိသည်ကို မိန့်သော်။

ဆက္ကဆယ်ပါး) ဆ ဓာတုယော၊ တို့ရင်း။ ဒသ ကသိဏာနိ၊ တို့ရင်း။ ဒွတ္တိံသ ကောဋ္ဌာသာ၊ တို့ရင်း။ ဒွါဒသာယတနာနိ၊ တို့ရင်း။ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော၊ တို့ရင်း။ ဗာဝီသတိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ရင်း။ တိဿော ဓာတုယော၊ တို့ရင်း။ နဝ ဘဝါ၊ တို့ရင်း။ စတ္တာရိ ဈာနာနိ၊ တို့ရင်း။ စတဿော အပ္ပမညာ၊ တို့ရင်း။ စတဿော သမာပတ္တိယော၊ တို့ရင်း။ ဒွါဒသ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂါနိ၊ တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ ဓမ္မရာသယော၊ ဤတရားအစုတို့ကို။ သံခိတ္တာ၊ ချုံးအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ သံခိတ္တာ၊ ချုံးအပ်ကုန်သနည်း။ ဝါ၊ ဟိ-ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သံခိတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်သနည်း။ အဘိညေယျနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ သဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ အဘိညေယျံ။ပ။ ဇရာမရဏံ အဘိညေယျန္တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ[၁]။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော တရားအပေါင်းကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ သဗ္ဗံ၊ အဘယ်အလုံးစုံသောတရားအပေါင်းကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခု၊ စက္ခုကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ရူပါ၊ တို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ကုန်၏။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ ကို။ အဘိညေယျံ၊ ၏။ စက္ခုသမ္ဖဿော၊ ကို။ အဘိညေယျော၊ ၏။ (ဤသို့ နှင်နှင် လိင်ဝုစ်ပြင်၍ အဘိညေယျ-သဒ္ဒါကို လျော်စွာလိုက်စေ) စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ၊ စက္ခုသမ္ဖဿ ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ သုခံ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ ယမ္ပိ ဣဒံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုသုံးပါးသော ဝေဒနာကိုလည်း။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိအပ်၏။ သောတံ၊ ကို။ပ။ (သောတံ ဘိက္ခဝေ အဘိညေယျံ-

---

၁-အဘယ့်ကြောင့်ကား ဤပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိ၌ ဤတရား အဖို့အစုတို့ကို ချုံးအပ်ကုန်သနည်း?ဟု စုဒ်ရှိရကား ပါဠိ၌ အကျယ်အားဖြင့် လာသောကြောင့် ချုံးအပ်ကုန်သည်ဟု ပရိဟာရ်ပြုခြင်းငှါ ဝုတ္တံ ဟေတံ- စသည်ကိုမိန့်။ တနည်း ဤပေယျာလဖြင့် ဤမျှသော တရားအစုတို့ကို ချုံးအပ်၏ဟု ပစ္စက္ခဆရာသိ၍ ထုတ်ဖော်ပြနိုင်သလော? စောဒနာရှိသောကြောင့် ဝုတ္တံ ဟေတံ- စသည်ကိုမိန့်သော်။ ရှေးအတက်ကား ဝိတ္ထာရေတွာ ဝုတ္တတ္တာ-ကိုမျှော်၍ တက်သည်၊ နောက်အတက်ကား ပေယျာလေန သံခိတ္တံ-နောင် ဝေဒိတဗ္ဗံ-ဟူသော ပါဌသေသကိုငဲ့၍တက်သည်။

စသည်ဖြင့် လိင်အားလျော်စွာဖော်။ မနော-ကား မနောဂိုဏ်းဖြစ်၍ ထိုမနောဂိုဏ်း၏ ဝိသေသကို သုဒ္ဓရံ-မနော-ကဲ့သို့ နပုံလိင်နှင့်သာယှဉ်အပ် ရကား မနော ဘိက္ခဝေ အဘိညေယျံ-ဟု ဖော်) ရူပံ၊ ကို။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ (ရူပံ ဝိညာဏံ ဟု ခန္ဓာငါးပါးကို အစအဆုံးသာ ပြသည်) စက္ခုံ၊ ကို။ မနော၊ ကို။ (ဒွါရဆက္ကကို စက္ခုံ၊ မနောဟု အစအဆုံးသာပြသည်) အာရမ္မဏဆက္ကကို ရူပါ ဓမ္မာ ဟု, ဝိညာဏဆက္ကကို စက္ခုဝိညာဏံ မနော-ဝိညာဏံ ဟု, ဖဿဆက္ကကို စက္ခုသမ္ဖဿော မနောသမ္ဖဿော ဟု, [၂၄၄] ဝေဒနာဆက္ကကို စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာဟု, သညာဆက္ကကို ရူပသညာ ဓမ္မသညာ ဟု, စေတနာဆက္ကကို ရူပသဉ္စေတနာ ဓမ္မသဉ္စေတနာ ဟု, တဏှာဆက္ကကို ရူပတဏှာ ဓမ္မတဏှာ ဟု, ဝိတက္က-ဆက္ကကို ရူပဝိတက္ကော ဓမ္မဝိတက္ကော ဟု, ဝိစာရဆက္ကကို ရူပဝိစာရော ဓမ္မဝိစာရော ဟု, ဓာတုဆက္ကကို ပထဝီဓာတု ဝိညာဏဓာတု ဟု, ကသိဏ-ဒသကကို ပထဝီကသိဏံ ဝိညာဏကသိဏံ ဟု, ဒွတ္တိံသာကာရကို ကေသာ။ပ။ မတ္ထလုင်္ဂံ ဟု အစအဆုံးကိုသာ ပြသည်။ အာယတနဓာတ်ဣန္ဒြေတို့၌လည်း နည်းတူ။ သုံးပါးသောဓာတ်၊ ကိုးပါးသောဘဝကိုကား အစပြသည်)။]

တံ အဘိညေယျံ၊ ထိုအဘိညေယျတရား အပေါင်းကို။ တတ္ထ-အဘိ-ညေယျနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အစီအရင်ဖြင့်။ ဝိတ္ထာ-ရေတွာ၊ ချဲ့၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ခန္ဓာစသော တရားအစုကို။ ပေယျာလေန၊ ပေယျာလဖြင့်။ သံခိတ္တံ၊ ချုံးအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ-တဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့[၁]။ ဧဝံ၊ သို့။ သံခိတ္တေ၊ ချုံးအပ်သော။ တေ္ထ-တေသု၊ ဓမ္မပုဉ္ဇေ၊ ဤတရားအစု၌၊ ဝါ၊ တေ္ထ-တေသု အဘိညေယျ-နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ လောကုတ္တရာ၊ ကုန်သော။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ အာဂတာ၊ ဝိညာဏံ မနော ဓမ္မာ-အစရှိသည်ဖြင့် လာကုန်၏။ တေ လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသမ္မသနုပဂတ္တာ၊ အနိစ္စစသောအားဖြင့်

၁-ဤအဘိညေယျ နိဒ္ဒေသ၌ လာသရွေ့သော ဓမ္မအပေါင်းကိုယူ၍ ဝိပဿနာမှုသင့်သလော? ကြောင့် ဧဝံ သံခိတ္တေ-စသည်ကို မိန့်သော်။

သုံးသပ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့ မကပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အနိစ္စ စသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းငှါ မသင့်မလျော်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ အဓိကာရေ၊ ဤပညာဘာဝနာအရာ၌။ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ကုန်။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယေပိ-ရူပါရူပဓမ္မာ၊ အကြင်ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်လည်း။ သမ္မသနုပဂါ၊ အနိစ္စစသောအားဖြင့် သုံးသပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ကပ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ အနိစ္စစသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းငှါ သင့်လျော်ကုန်၏။ တေသု၊ တို့တွင်။ ယေ-ရူပါရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ယဿ-ယောဂိနော၊ အား။ ပါကဋာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သုခေန၊ လွယ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ချမ်းသာသဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟံ၊ ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု-ရူပါရူပေသု၊ တို့၌။ တေန-ယောဂိနာ၊ သည်။ သမ္မသနံ၊ သုံးသပ်ခြင်းကို။ အာရဘိတဗ္ဗံ၊ အားထုတ်အပ်၏[၁]။

၆၉၅။ တတြ၊ ထိုခန္ဓာပဉ္စကဒွါရဆက္ကစသော တရားအစုတို့တွင်။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ ခန္ဓဝသေန၊ ခန္ဓာပဉ္စက၏အစွမ်းဖြင့်။ အာရဗ္ဘဝိဓာနယောဇနာ၊ အားထုတ်ခြင်းအစီအရင်ကို ယှဉ်ခြင်းတည်း။ (ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ သြဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ၊ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ၊ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ၊ သဗ္ဗံ ရူပံ ဖေ၊ အနက်ကား ရှေးနည်းတူ) ဣတိ-အယံ၊ ကား။ (အာရဗ္ဘဝိဓာနယောဇနာ၊ တည်း။)ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှအစီအစဉ်ဖြင့်။ အယံ ဘိက္ခု၊ ဤယောဂီရဟန်းသည်။ ယံ ကိဉ္စိ ရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အနိယမနိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ အမှတ်မရှိသောအားဖြင့် ပြအပ်သော။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ကို။ အတီတတိကေန စေဝ၊ အတီတတိက်ဖြင့်၎င်း။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ အဇ္ဈတ္တာဒိဒုကေဟိ စ၊ အဇ္ဈတ္တဒုက်စသော ဒုက်တို့ဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကာဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဩကာသေဟိ၊ အရာဌာနတို့ဖြင့်[၂]။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊

၁-အဘယ့်ကြောင့် လွယ်ရာတွင်သာ ရွေးချယ်၍ အားထုတ်အပ်သနည်း? ကြောင့် ယထာပါကဋံ ဝိပဿနာဘိနိဝေသောတိ ကတွာ။ ထင်ရာကိုသုံးသပ်ကာမျှဖြင့် ကိစ္စပြီးသလော? ကြောင့် ပစ္ဆာ ပန အနုပဋ္ဌဟန္တေပိ ဥပါယေန ဥပဋ္ဌာဟာပေတွာ အနုဝသေသတော ဝ သမ္မသိတဗ္ဗာ-ဋီကာ မိန့်သော်။

၂-ဘုမ္မောကာသ ပုဂ္ဂလောကာသမဟုတ်ပဲကိုလျက် အတိတ်စသည်ကို အဘယ့်ကြောင့် ဩကာသဟိ ဩကာသေဟိ-ဟူသနည်း ? ကြောင့် အတီတံ ရူပံ အနိစ္စန္တိအာဒိနာ အနိစ္စ-

ပိုင်းခြား၍။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ရူပံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်၊ ဝါ၊ အနိစ္စတော အနိစ္စံ ဣတိ။ အနိစ္စ အနိစ္စဟူ၍။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဆုံးဖြတ်မှတ်သား၏။ အနိစ္စန္တိ၊ အနိစ္စ အနိစ္စဟူ၍။ သမ္မသတိ၊ စုံစမ်းသုံးသပ်၏။

[၂၄၅] ကထံ-ကေန အာကာရေန၊ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်သနည်း။ ပရတော၊ နောက်၌။ (ဣမေဝ ပါဠိံ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိ၌သာလျှင်။ ဒုတိယဝါရေ၊ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန အစရှိသော ဒုတိယဟောတုဝါရ၌။) ဝုတ္တနယေန၊ ဟောတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ ၏။ (ဤသို့ ပါဌသေသနှင့်တကွ ယောဇနာ။ ယခုအခါ၌ ထိုအနက်ကို အလွန်ထင်စွာ ပြုခြင်းငှါ ဝုတ္တံ ဟောတိ-စသည်ကို မိန့်သော်) ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ-သမ္မသနံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကို။ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေနာတိ၊ ခယဋ္ဌေန-ဟူ၍။ (ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိ၌။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဟောအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်။ (ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန၊ ဤဟောတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ ၏ [၁]။)

ဧသ-ဧသော ယောဂီ၊ သည်။ (အနိစ္စန္တိ သမ္မသတိ-၌စပ်) အတီတံ၊ သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ရူပံ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတီတေယေဝ၊ အတိတ်ဘဝ၌သာလျှင်။ ခီဏံ၊ ကုန်လေပြီ။ ဣမံ ဘဝံ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝသို့။ န သမ္ပတ္တံ၊ မရောက်လာ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။

တော သမ္မသနဿ အတီတာဒိဝိဘာဂါ ပဝတ္တိဋ္ဌာနဘူတာတိ အာဟ ကောဒသဟိ ဩကာ-သေဟီတိ-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ အတီတံ ရူပံ အနိစ္စံ-စသည်ဖြင့် အနိစ္စအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း၏ အတိတ်အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ စသော တဆယ့်တပါးသော အဖို့တို့သည် ဖြစ်ရာဌာနကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်ရကား ဘုမ္မောကာသ ပုဂ္ဂလောကာသမဟုတ်သော်လည်း ကောဒသဟိ ဩကာသေဟိ-မိန့်သည်ဟူလိုသော်။ ဝဝတ္ထပေတိ-၌ ဝဝတ္ထာန-ဟူသည် သန္နိ-ဋ္ဌာန ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း၊ အနိစ္စအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်လည်း ဤ၌ အနိစ္စ အနိစ္စဟု ဝိပဿနာရှုခြင်းပင် ကိုကားဟု အနိစ္စန္တိ သမ္မသတိ-ပါဌ်ကို ဆင့်ပြန်သည်။

၁-ဤသို့ ယောဇနာသည်ကား ဟီတိ ဟောတုအတ္ထေ နိပါတော။ ယသ္မာ ရူပံ အတီ-တာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေနာတိ ဧဝံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန အနိစ္စန္တိ သမ္မသတီတိ ယောဇနာ-ဟူသော ဋီကာနှင့်အညီတည်း။ တသ္မာ-ကား ရှေးသို့ မသွား နောက်ကိုလည်၍ စပ်ရသတည်း၊ ဤသို့ဖြေဆိုသော သမ္မသနသည်လည်း အကျဉ်းသာလျှင်ဖြစ်ရကား ဝေဖန်ခြားနား၍ပြခြင်းငှါ ဧသ-စသည်ကို မိန့်သော်။

ခယဋ္ဌေန၊ ကုန်တတ်သောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ (နောက်နောက်ကိုလည်း နည်းတူ ပင် ဣတိ သမ္မသတိ-ထည့်၍ စပ်ပါလေ)

အနာဂတံ၊ သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အနန္တရဘဝေ၊ အခြားမဲ့ ဖြစ်လတံ့သောဘဝ၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဖြစ်လတံ့။ တမ္ပိ၊ ထိုအနာဂတ်ရုပ် သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအနန္တရအနာဂတ်ဖြစ်သော ဘဝ၌သာလျှင်။ ခိယိဿတိ၊ ကုန်လတံ့။ တတော၊ ထိုအနန္တရဘဝမှ။ ပရံ ဘဝံ၊ တပါး သော ဘဝသို့။ န ဂမိဿတိ၊ မသွားလတံ့။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ တည်း။

ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံပိ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ရုပ်သည် လည်း။ ဣဓေဝ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သာလျှင်။ ခိယတိ၊ ကုန်ဆဲ၊ ဣတော၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ။ ပရံ ဘဝံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ တည်း။

အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံပိ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တရုပ်သည်လည်း။ အဇ္ဈတ္တမေဝ၊ အဇ္ဈတ္တ၌သာလျှင်။ ခိယတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါဘာဝံ၊ ဗဟိဒ္ဓအဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ တည်း။

ယံ ဗဟိဒ္ဓါ၊ တံပိ ဗဟိဒ္ဓါ ဝေ ခိယတိ၊ န အဇ္ဈတ္တဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေနာတိ သမ္မသတိ။ ယံ ဩဠာရိကံ၊ တံပိ တတ္ထေဝ ခိယတိ၊ န တတော ပရံ ဂစ္ဆတီတိ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေနာတိ သမ္မသတိ။ ယံ သုခုမံ၊ တံပိ တတ္ထေဝ ခိယတိ၊ န တတော ပရံ ဂစ္ဆတီတိ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေနာတိ သမ္မသတိ။ ယံ ဟီနံ၊ တံပိ တတ္ထေဝ ခိယတိ၊ န တတော ပရံ ဂစ္ဆတီတိ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေနာတိ သမ္မသတိ။ ယံ ပဏီတံ၊ တံပိ တတ္ထေဝ ခိယတိ၊ န တတော ပရံ ဂစ္ဆတီတိ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေနာတိ သမ္မသတိ။ ယံ ဒူရေ၊ တံပိ တတ္ထေဝ ခိယတိ။ န သန္တိကဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေနာတိ သမ္မ-သတိ။ ။(ယံ သန္တိကေ-ဟုဖော်)

ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌။ ဟောတိ၊ ၏။ တံပိ၊ ထိုဗဟိဒ္ဓရုပ်သည်လည်း။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝေ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌သာလျှင်။ ခိယတိ၊ ၏။ အဇ္ဈတ္တဘာဝံ၊ အဇ္ဈတ္တ၏အဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်။ ဣတိ-တသ္မာ၊

ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကုန်တတ်သောသဘောကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ ဩဠာရိကံ၊ ဩဠာရိကသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုဩဠာရိကရုပ်သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထိုဖြစ်ရာ၌သာလျှင်။ ခီယတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုဖြစ်ရာမှ။ ပရံ၊ တပါးသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ယံ၊ သည်။ သုခုမံ၊ သုခုမသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုသုခုမရုပ်သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထိုဖြစ်ရာ၌သာလျှင်။ ခီယတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုဖြစ်ရာမှ။ ပရံ၊ တပါးသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ယံ၊ သည်။ ဟီနံ၊ ဟီနမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုဟီနရုပ်သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ လျှင်။ ခီယတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုဖြစ်ရာမှ။ ပရံ၊ တပါးသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ယံ၊ သည်။ ပဏီတံ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုပဏီတရုပ်သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ လျှင်။ ခီယတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ ပရံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ယံ၊ သည်။ ဒူရေ၊ ဝေးသောအရပ်၌။ ဟောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုဒူရေရုပ်သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထိုဖြစ်ရာ၌သာလျှင်။ ခီယတိ၊ ၏။ သန္တိကဘာဝံ၊ သန္တိကအဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ယံ၊ သည်။ သန္တိကေ၊ နီးသောအရပ်၌။ ဟောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုသန္တိကေရုပ်သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ လျှင်။ ခီယတိ၊ ၏။ ဒူရေဘာဝံ၊ ဒူရေအဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဣဒံ သဗ္ဗမ္ပိ၊ (အတိတ်စသောအားဖြင့် ပြားသောရုပ်ကို သုံးသပ်ခြင်းကြောင့် တဆယ့်

တပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော) ဤအလုံးစုံသော သမ္မသနသည်လည်း[၁]။ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေနာတိ၊ ဟူသော။ တေဿ-သမ္မသနဿ၊ (အနိစ္စ ဟူသော တခုသောအခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်သော) ဤသမ္မသန၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ (အနိစ္စဟူသော တခုသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသနမည်၏။ ပန၊ (အနိစ္စဟူသော တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသနမည်သော်လည်း။ ဘေဒတော၊ အတိတ်စသော ဩကာသအပြားအားဖြင့်။ ကောဒသဝိဓံ၊ တဆယ့်တပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စ၊ ထိုမှတပါး။ သဗ္ဗမေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ တံ ကောဒသ-ဝိဓမ္ပိ ရူပံ၊ ထိုတဆယ့်တပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်အပ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဘယဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ သပ္ပဋိဘယ-တာယ၊ ကြောက်အပ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသော သဘောရှိ၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုအနိစ္စ ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ဘယာဝဟံ၊ ဘေးကိုဆောင်တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၂]။ ကိမိဝ၊ အဘယ်သူတို့အား ကြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။ သီဟောပမသုတ္တေ၊ သီဟောပမသုတ်ကို။ (ဒေသိယမာနေ၊ ဟောအပ်သည်ရှိသော်။) ဒေဝါနံ၊ တို့အား။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ သဗ္ဗမ္ပိ၊ (အတိတ် စသောအားဖြင့် ပြားသောရုပ်ကို သုံးသပ်ခြင်းကြောင့် တဆယ့်တပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော) ဤအလုံးစုံသော သမ္မသနသည်လည်း။ (သဗ္ဗံ-ကား လိုက်သည်) ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေနာတိ၊ ဟူသော။ တေဿ-သမ္မ-သနဿ၊ (ဒုက္ခဟူသော တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်သော) ဤသမ္မသန၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ (ဒုက္ခဟူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသန မည်၏။

၁-ဤသို့သုံးသပ်သော် ကောဒသဝိဓသမ္မသန-ဖြစ်ရပါမည်ကို ဧကံ သမ္မသနံ-ဟူသော အချုပ်သည် သရုပ်နှင့် ကွာလွန်းသည်တကား-ကြောင့် ဣဒံ သဗ္ဗမ္ပိ-စသည်ကို မိန့်သော်။

၂-မပယ်အပ်သော ဝိပလ္လာသ-ရှိသောသူအား ငါသည် ပျက်စီးရအံ့၊ ငါ၏ ဥစ္စာသည် လည်း ပျက်စီးလတံ့ဟု ကြံလတ်သော် ကြောက်လန့်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည် ဟူလို။

ပန၊ ထိုသို့မည်သော်လည်း။ ဘေဒတော၊ အတိတ်စသော ဩကာသ အပြားအားဖြင့်။ ဧကာဒသဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(သဗ္ဗံ ရူပံ၊ အလုံးစုံသော ရုပ်သည်။) ဒုက္ခံ ယထာ စ၊ ဒုက္ခချည်း သာလျှင်ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ တံ ရူပံ၊ သည်။ အသာရကဋ္ဌေန၊ အတ္တဟူသော အနှစ်သာရမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ မည်၏၊ ဝါ၊ အတ္တဟူသော အနှစ်သာရမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ အသာရကဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ အတ္တာ၊ သည်။ နိဝါသီ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲ အမြဲနေလေ့ရှိ၏။ ကာရကော၊ အမှုကြီးယာကို ပြုတတ် စီရင်တတ်၏။ ဝေဒကော၊ သုခဒုက္ခကို ခံစားတတ်၏။ သယံဝသီ၊ မိမိ အလိုနှင့်သာ စပ်ခြင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ မိမိအစိုးရခြင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ မိမိအလိုသို့ လိုက် စေနိုင်၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ ပရိကပ္ပိတဿ၊ တိတ္ထိတို့သည် ကြံအပ်သော။ အတ္တသာရဿ၊ အတ္တဟူသော အနှစ်သာရ၏။ အဘာဝေန၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ ရူပံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ တံ၊ ထို အနိစ္စဒုက္ခဖြစ်သော ရုပ်သည်။ အတ္တနောပိ၊ မိမိ၏သော်လည်း။ အနိစ္စတံ ဝါ၊ အနိစ္စ၏ အဖြစ်ကိုရင်း။ ဥဒယဗ္ဗယပီဠနံ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းကိုရင်း။ ဝါရေတုံ-နိဝါရေတုံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်သေး၏။ တဿ၊ ထိုအနိစ္စဒုက္ခဖြစ်သော ရုပ်၏။ ကာရကာဒိဘာဝေါ၊ ပြုပြင်စီရင်တတ်သူ အစရှိသော အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ ကာရကဝေဒကသယံဝသီ၏ အဖြစ်သည်။ ကုတော အတ္ထိ၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ရူပဉ္စ ဟိဒံ။ပ။ တဗ္ဗာတိအာဒိ ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒဉ္စ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်ကား။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်၊ ဝါ၊ အစိုးရသည်၊ ဝါ၊ အလိုသို့ လိုက်စေတတ်သည်၊ ဝါ၊ ကာရကောဝေဒ-ကောသယံဝသီ ဤသို့ဖြစ်သော အတ္တသည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်မူကား။ ဣဒံ-ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်။ အာဗာဓာယ၊ ကျင်နာခြင်းငှါ[၁]။ န သံဝတ္တေယျ၊ မဖြစ်ရာ။]

၁-အာ-ရှေးရှိသော ဗာဓ-ဓာတ်သည် နှိပ်စက်ခြင်းကိုသာ ဟော၏၊ နာကျင်ခြင်းကိုကား မဟောပေ၊ ရုပ်သည်လည်း နှိပ်စက်သာနှိပ်စက်တတ်၏၊ မနာကျင်တတ်ပေ။ ထိုကြောင့် အာဗာဓာယ၊ နှိပ်စက်ခြင်းငှါ-ဟူသောအနက်သာ ယုတ္တတရဖြစ်ပေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ သမ္မသနံ၊ (အတိတ်စသောအားဖြင့် ပြားသောရုပ်ကို သုံးသပ်ခြင်းကြောင့် တဆယ့်တပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော) ဤအလုံးစုံသော သမ္မသနသည်လည်း။ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ၊ ဟူသော။ [၂၄၆] ဧတဿ သမ္မသနဿ၊ (အနတ္တ-ဟူသော တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်သော) ဤသမ္မသန၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ (အနတ္တဟူသော တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသနမည်၏။ ပန၊ ထိုသို့ သော်လည်း။ ဘေဒတော၊ အတိတ်စသော ဩကာသအပြားအားဖြင့်။ ကောဒသဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေဒနာဒီသု၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာစသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့၌။ ဧသ နယော၊ ဤရူပက္ခန္ဓာ၌ ဆိုအပ်သောနည်းကို။ နေတဗ္ဗော၊ အပ်၏[၁]။

၆၉၆။ ပန၊ ပါး။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စတည်း။ တံ၊ ထိုအနိစ္စ ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိယမတော၊ အမြဲအားဖြင့်။ ဝါ၊ နိယမတော-ဧကံသေန၊ နှစ်ထွေမကွဲ တခုသောအဖို့အားဖြင့်။ သခ်တာဒိ-ဘေဒံ၊ သခ်တအဖြစ်စသော ဝိသေသရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏[၂]။ တေန၊ ကြောင့်။ အဿ-အနိစ္စဿ၊ ၏။ ပရိယာယဒဿနတ္ထံ ဝါ၊ ဝေဝုစ်ကိုပြခြင်းငှါ ၎င်း။ နာနာကာရေဟိ၊ အထူးထူးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်။ မနသိကာရ-ပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ ဝါ၊ အနိစ္စအဖြစ်ကို ပွါးစေခြင်းငှါ နှလုံးသွင်းခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်းငှါ၎င်း။ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ။ပ။ နိရောဓဓမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုန၊ ဖန်။ ပါဠိ၊ ပါဠိကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဝေဒနာဒီသု၊ ဝေဒနာ

၁-ရူပက္ခန္ဓာ၌ အဘေဒအားဖြင့် သုံးပါးသောသမ္မသန တဆယ့်တပါးသော ဩကာသ ဘေဒအားဖြင့် သုံးဆယ့်သုံးပါး အပြားရှိသော သမ္မသနဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဝေဒနာ-က္ခန္ဓာ စသည်တို့၌ အဘေဒအားဖြင့်သုံးပါး ဘေဒအားဖြင့် သုံးဆယ့်သုံးပါးသည် ဖြစ်၏ဟု ဤအနက်ကို ညွှန်းလိုရကား ဧသ နယော ဝေဒနာဒီသု-မိန့်သော်၊ ထိုခန္ဓာ ငါးပါးတို့၌ သုံးဆယ့်သုံးပါးစီဖြစ်ရကား ခန္ဓာငါးပါးတည်၍ သုံးဆယ့်သုံးပါးနှင့်မြှောက်သော် သမ္မသနပေါင်း တရာ့ခြောက်ဆယ့်ငါးဝါရဖြစ်၏။ ဤနည်းကိုမှီ၍ ဒွါရဆက္ကအစရှိသည် တို့၌လည်း ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သမ္မသနအပြားကို စိစစ်တွက်လေ။

၂-အနိစ္စဖြစ်သော တရားအပေါင်းသာလျှင် သခ်တအဖြစ် အစရှိသော ဝိသေသရှိ၏၊ အသခ်တစသည် သဘောရှိသော သဘာဝဓမ္မ၌ကား အနိစ္စအဖြစ်၏ မဖြစ်သင့်သော ကြောင့် သခ်တအဖြစ်အစရှိသော ဝိသေသမရှိ ဟူလိုသတည်း။

အစရှိသည်တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ နေတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စတ္တာရီသာကာရအနုပဿနာ

၆၉၇။ သော ယောဂါဝစရော၊ သည်။ တသော၀၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တ-သမ္မသနဿ၊ အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တဟု သုံးသပ်ခြင်း၏။ ထိရဘာ၀တ္ထာယ၊ မြဲမြံသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးငှါ။ ကတမေဟိ စတ္တာရီသာယ အာကာရေဟိ။ ပ။ သြက္ကမတီတိ ေတဿ၊ ဟူသော ဤဥဒ္ဒေသ၏။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ဝေဖန်ရှ်ဟောရာပဒဘာဇနီ၌။ ပဉ္စက္ခန္ဓေ။ ပ။ သံကိလေသိကဓမ္မတောတိ၊ ဟူသော။ စတ္တာလီသာယ၊ သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်) ပဉ္စက္ခန္ဓေ။ ပ။ သြက္ကမတီတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ အနုလောမဉာဏံ၊ (အရိယာမဂ်ကို ရခြင်းအားလျော်သော ကြောင့်) အနုလောမ မည်သောဉာဏ်ကို။ ဝိဘဇန္တေန၊ ခွဲခြမ်းဝေဖန်တော်မူလိုသော။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဘေဒတော၊ အသီးအသီး ခွဲခြမ်းဝေဖန်သောအားဖြင့်။ ယန္တံ အနိစ္စာဒိသမ္မသနံ၊ အကြင် အနိစ္စ အစရှိသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တဿာပိ၊ (လေးဆယ့် လေးပါးသော ပကာရဘေဒရှိသော) ထိုအနိစ္စာဒိသမ္မသန၏လည်း။ ၀သေန၊ ဖြင့်။ ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်၏။

[ကတမေဟိ၊ အဘယ်မည်ကုန်သော။ စတ္တာရီသာယ၊ လေးဆယ်သော။ အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အနုလောမိကံ၊ အရိယမဂ်ကို ရခြင်းအားလျော်သော။ ခန္တိံ၊ အာရုံ၏ သဘောသို့သက်ဝင်၍ ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြားခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သောသဘောရှိ၍ ခံချိသောဉာဏ်ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရသနည်း။ ကတမေဟိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရီသာယ၊ သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ စသည်ဟုဆိုအပ်သော မှန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ မဆုတ်နစ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မြဲမြံသောအရိယမဂ်ကို။ သြက္ကမတိ၊ သက်နိုင်သနည်း။ (ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သောအမေးသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။)

ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ ၏။ (နောက်နောက်ကိုလည်း ဤနည်းယှဉ်) ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ ရောဂတော၊ ယာပျနာဟူသော မူလရောဂါနှင့်တူသောအားဖြင့်။ ဂဏ္ဍ-တော၊ အိုင်းအမာနှင့်တူသောအားဖြင့်။ သလ္လတော၊ မြားငြောင့်နှင့်တူသောအားဖြင့်။ အဃတော၊ အစီးအပွါးမဲ့ကို ဆောင်သောအားဖြင့်။ အာဗာဓတော၊ (ယာပျဗျာဓိဟူသော မူလရောဂါမှတပါးသော) ပြင်းပြသည်းစွာသော အနာအားဖြင့်။ ပရတော၊ ပြင်ပသူစိမ်းနှင့်တူသောအားဖြင့်။ ပလောကတော၊ ဗျာဓိဇရာမရဏတို့ဖြင့် ပေါက်ကွဲ ပျက်စီးသောအားဖြင့်။ ဤတိတော၊ (များစွာသော ဗျသနကိုဆောင်သည်ဖြစ်၍ အသစ် အာဂန္တုက အကုသလပက္ခိယဗျသနဟောတုနှင့်တူ၍) ပျက်စီးကြောင်းအားဖြင့်။ ဥပဒ္ဒဝတော၊ (အထူးထူး အပြားပြား များစွာသော အကျိုးမဲ့တို့ကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အလုံးစုံသော)မင်းဘေးမင်းဒဏ်စသော ဥပဒ္ဒဝေါ၏တည်ရာဝတ္ထုအားဖြင့်။ ဘယတော၊ ခပ်သိမ်းသောဘေးတို့၏ တည်ရာအားဖြင့်။ ဥပသဂ္ဂတော၊ အကျိုးမဲ့တို့သည် အစဉ်လိုက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ငြိတွယ်ခြင်းရှိသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ရာဂစသော ဒေါသတို့နှင့်ကပ်ငြိခြင်း မကင်းသောအားဖြင့်။ စလတော၊ ဗျာဓိနှင့်ဇရာမရဏ လာဘ အလာဘစသော လောကဓံတရားတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်သောအားဖြင့်။ ပဘင်္ဂုတော၊ ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်သောအားဖြင့်။ အဓုဝတော၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သောသဘော မရှိသောအားဖြင့်။ အတာဏတော၊ ဘေးကို မစောင့်မရှောက်နိုင်သောအားဖြင့်။ အလေဏတော၊ မှီခိုပုန်းအောင်းရာ မဟုတ်သောအားဖြင့်။ အသရဏတော၊ ကိုးကွယ်ရာ မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ရိတ္တတော၊ ဓုဝသုဘသုခအတ္တစသည်အဖြစ်မှ ဆိတ်သောအားဖြင့်။ တုစ္ဆတော၊ အချည်းနှီးအားဖြင့်။ သုညတော၊ (သာမိ နိဝါသီ ကာရက ဝေဒက အဓိဋ္ဌာယကဟု တိတ္ထိတို့ကြံဆအပ်သော) အတ္တမှ ဆိတ်သောအားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ (တိတ္ထိတို့ကြံဆအပ်သော) အတ္တ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အားဖြင့်။ အာဒီနဝတော၊ အပြစ်ဒေါသအားဖြင့်၊ ဝါ၊ အထီးကျန်သော ကပဏမနုဿနှင့်တူသောအားဖြင့်။ ဝိပရိဏာမဓမ္မတော၊ ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါးသောအဖို့တို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသောအားဖြင့်။ အသာရကတော၊ အနှစ်မဟုတ် အကာနှင့်တူသောအားဖြင့်။ အဃမူလတော၊ မကောင်းမှု၏ အကြောင်းမူလအားဖြင့်။

ဝမကတော၊ (အဆွေခင်ပွန်းမျက်နှာကဲ့သို့ ချိုသာသောမျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍ အကျွမ်းဝင်သောသူကိုသတ်တတ်သော) သူသတ်ရန်သူနှင့်တူသောအားဖြင့်။ ဝိဘဝတော၊ အစီးအပွါးကင်းသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဝိဘဝတဏှာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ၏ အကြောင်းအားဖြင့်။ သာသဝတော၊ အာသဝေါ၏ အာရုံအားဖြင့်၊ ဝါ၊ အာသဝေါ၏ ပဒဋ္ဌာန်အားဖြင့်။ သင်္ခတတော၊ ဟေတုအကြောင်း ပစ္စယအကြောင်းတို့သည် ပေါင်းစု၍ပြုပြင်အပ်သောအားဖြင့်။ မာရာမိသတော၊ မစ္စုမာရ် ကိလေသမာရ်တို့၏အစာ အာမိသအားဖြင့်။ ဇာတိဓမ္မတော၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသောအားဖြင့်။ ဇရာဓမ္မတော၊ ရင့်ခြင်းဟောင်းခြင်း သဘောရှိသောအားဖြင့်။ ဗျာဓိဓမ္မတော၊ နာခြင်းသဘောရှိသောအားဖြင့်။ မရဏဓမ္မတော၊ သေခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသောအားဖြင့်။ သောကဓမ္မတော၊ စိုးရိမ်ခြင်းသဘောရှိသောအားဖြင့်။ ပရိဒေဝဓမ္မတော၊ ငိုကြွေးခြင်းသဘောရှိသောအားဖြင့်။ ဥပါယာသဓမ္မတော၊ လွန်စွာပင်ပန်းခြင်းသဘော ရှိသောအားဖြင့်။ သံကိလေသိကဓမ္မတော၊ တဏှာသံကိလေသ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသ ဒုစ္စရိတသံကိလေသတို့၏ အာရုံအဖြစ်တည်းဟူသော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ ၏။ (ဤကား စတ္တာရီသာကာရ၏ သရုပ်ပြတည်း)

ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ ရှုသောဇယောဂါဝစရသည်။ အနုလောမိကံ၊ သော။ ခန္တိံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ ပဉ္စန္နံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော အသင်္ခတဓာတ်သည်သာလျှင်။ နိစ္စံ၊ မြဲ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ဝါနဟု ဆိုအပ်သောတဏှာမှ ထွက်မြောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂါဝစရသည်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သို့။ ဩက္ကမတိ၊ သက်၏။ [ဤကား ဝိဘဇနာကာရပြ ပဌမပုဒ်တည်း]

[၂၄၇] ဖြ၉ဂ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ နည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သော ယောဂါဝစရော၊ ထိုယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကောကံ၊ တပါး တပါးသော။ ခန္ဓံ၊ ကို။ (အနိစ္စာဒိသမ္မသနဿ ဝသေန သမ္မသတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ တဿ ပန သမ္မသနဿ ပဉ္စန္နံ ခန္ဓာနံ သာဓာရဏတာယ ကောကံ ခန္ဓန္တိ ဝုတ္တံ)။ အနစ္စန္တိကတာယ၊ နောက်အစွန်းကို လွန်နိုင်သော သဿတ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊

ဝါ၊ နောက်အစွန်းကို မလွန်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်[၁]။ အာဒိအန္တဝန္တ-တာယ စ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ရှေးအစွန်း နောက်အစွန်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အနိစ္စတော၊ နိစ္စဓုဝမဟုတ်သောအားဖြင့်။ (သမ္မသတိ၊ ၏။) (သမ္ဗန်။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ) ဥပ္ပါဒဝယပဋိပီဠန-တာယ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဖြင့် ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း တံသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိပ်စက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့သည် ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခဝတ္ထု-တာယ စ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော ဒုက္ခ၏၊ ဝါ၊ သံသရာဒုက္ခ၏ တည်ရာ ဝတ္ထု၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ (သမ္မသတိ၊ ၏။) ပစ္စယယာပနီယတာယ၊ ယထာရဟပစ္စည်းတို့ဖြင့် မျှစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ရောဂမူလတာယ စ၊ အစဉ်လိုက်သော အနာတို့၏ အကြောင်း မူလဖြစ်သော အနာနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ အစဉ်လိုက်သော အနာတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ယာပျအနာနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ရောဂတော၊ အစဉ်လိုက်သော အနာတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ယာပျရောဂါနှင့် တူသောအားဖြင့်။ ဒုက္ခတာသူလယောဂိတာယ၊ သုံးပါး အပြားရှိသော ဒုက္ခတာဟု ဆိုအပ်သော ထိုးကျင့်ကိုက်ခဲခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ကိလေသာသုစိပဂ္ဃရဏတာယ၊ (ထိုက်သည်အား လျော်စွာ အာရုံအားဖြင့်ရင်း, သမ္ပယုတ်အားဖြင့်ရင်း ရာဂအစရှိသော) ကိလေသာဟူသော မစင်မကြယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်သော အညစ်ကို တစစ်စစ်ယိုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဥပ္ပါဒဇရာ-ဘင်္ဂေဟိ၊ ဥပါဒ် ဇရာ ဘင်တို့ဖြင့်။ ဥဒ္ဒုမာတကပရိပက္ကပဘိန္နတာယ စ၊ ဖူးဖူးယောင်သည်၏အဖြစ် မှည့်ကျက်သည်၏အဖြစ် ဖရိုဖရဲပေါက်ကွဲ ကွဲအက်ပျက်စီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဂဏ္ဍတော၊ အိုင်းအမာနှင့်

၁-အန္တံ အတိက္ကန္တန္တိ အစ္စန္တံ။ အန္တံ ပရကောဋိံ၊ နောက်အစွန်းကို။ အတိက္ကန္တံ၊ လွန်သည်တည်း။ အစ္စန္တံ၊ နောက်အစွန်းကိုလွန်သည်။ အစ္စန္တမေဝ အစ္စန္တိကံ။ သဿတ ရသတည်း။ န အစ္စန္တိကံ အနစ္စန္တိကံ။ အသဿတ ရသတည်း။ အနစ္စန္တိကဿ ဘာဝေါ အနစ္စန္တိကတာ၊ တာယ အနစ္စန္တိကတာယ။ အနိစ္စန္တိက ရှိသည်ကား အမှား။ အနစ္စန္တိ-ကတာယာတိ အစ္စန္တိကတာဘာဝတော။ အသဿတတာယာတိ အတ္ထော။ သဿတံ ဟိ အစ္စန္တိကံ အပရာယ ကောဋိယာ အဘာဝတော။ ဋီကာ။

တူသောအားဖြင့်။ (ရှေးဦးမရှိမူ၍ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဥပ္ပါဒဖြင့် ဥဒ္ဓုမာတ၊ ဤသို့စသည် အစဉ်အတိုင်းဟပ်) ပိဋ္ဌာဇနကတာယ၊ နှိပ်စက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အန္တောတုဒနတာယ၊ ကိုယ်တွင်း၌ ထိုးကျင့်စူးဝင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒုန္နိဟရဏီယတာယ စ၊ အရိယမဂ် တည်းဟူသော မွေးညှပ်နှင့်ကင်း၍နုတ်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သလ္လတော၊ ကိုယ်တွင်းစူးဝင်သော မြားငြောင့်အားဖြင့်။ ဝိဂရဟဏီယတာယ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကဲ့သို့ ဘုရားအရိယာတို့သည် ကဲ့ရဲ့အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အဝဍ္ဍိ-အာဝဟနတာယ၊ သတ္တဝါ အများတို့၏ စီးပွါးမဲ့ကို လွန်စွာဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အဃဝတ္ထုတာယ စ၊ အဃဟု ဆိုအပ်သော အကုသိုလ် ထိုထို၏ တည်ရာဝတ္ထု၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အဃ-တော၊ ဘုရားအရိယာတို့ ကဲ့ရဲ့များ၍ စီးပွါးမဲ့ကို ဆောင်တတ်သော မကောင်းမှု အကုသိုလ်တို့၏ တည်ရာဝတ္ထုအားဖြင့်။ အသေရိဘာဝဇနက-တာယ၊ (ဣရိယာပုထ်လေးပါး၌ ကိုယ်စွမ်းအားဖြင့် မတတ်နိုင်) မိမိနှင့် စပ်ခြင်းမရှိ သူတပါးနှင့် စပ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း[၁]။ အာဗာဓပဒဋ္ဌာနတာယ စ၊ အသည်းအသန် လွန်စွာ နှိပ်စက်သော အနာ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အာဗာဓတော၊ အသည်းအသန် လွန်စွာနှိပ်စက်သော အနာနှင့် တူသောအားဖြင့်။ အဝသတာယ၊ အလိုသို့မလိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အဝိဓေယျ-တာယ၊ (မအိုစေလင့် မနာစေလင့် မသေစေလင့် ဤသို့စသည်ဖြင့်) စီရင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ပရတော၊ သူစိမ်းပြင်ပအားဖြင့်။ ဗျာဓိဇရာမရဏေဟိ၊ ဗျာဓိဇရာမရဏတို့ဖြင့်။ ပလုဇ္ဇန-တာယ၊ ပြိုကွဲပေါက်ပြဲပျက်စီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ပလုဇ္ဇန-တာယ၊ လွန်စွာပျက်စီးခြင်း ဗျသနသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပလောကတော၊ ဗျာဓိဇရာမရဏတို့ဖြင့် ပြိုကွဲပျက်စီးတတ်သည်၏ အဖြစ် ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဗျာဓိဇရာမရဏတို့ဖြင့် လွန်စွာပျက်စီးခြင်း ဗျသနရှိသည်၏

၁-သေန အတ္တနာ ဤရော အာယတ္တော သေရော၊သေရော အဿ အတ္ထီတိ သေရီ၊ န သေရီ အသေရီ။ သူတပါးတို့သည် လုပ်ကျွေးပြုစုခြင်း ထူပေးခြင်း လှည်းပေးခြင်း စသည်ဖြင့် သူတပါးနှင့်စပ်သော ကိုယ်၏ဖြစ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ သူနာသည် အသေရီမည်သကဲ့သို့ ခန္ဓာတို့သည်လည်း အသေရီဘာဝ သူတပါးနှင့်စပ်ခြင်းရှိသည်ကို ဖြစ်စေသည်ဟူသို။

အဖြစ်ဖြင့်။ အနေကဗျသနာ၀ဟနတာယ၊ အထွေထွေ အပြားပြား များစွာသောပျက်စီးခြင်းကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဤတိတော၊ (ပျက်စီးခြင်းငှါ ရောက်လာသောအာဂန္တုက အကုသလအပင်းအသင်းများနှင့်တူသော) ပျက်စီးခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့်။ အဝိဒိတာနံယေဝ၊ (ဥထဲကြွက်ငယ် ပေါက်ဝယ်ကျေးသို့) တွေးဆ၍သိခြင်းငှါ မတတ်အားသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိပုလာနံ၊ ပြန့်ပြောပေါများကုန်သော။ အနတ္ထာနံ၊ မင်းဘေး မင်းဒဏ်စသော အကျိုးမဲ့တို့ကို။ အာ၀ဟနတော စ၊ ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သဗ္ဗုပဒ္ဒဝ ဝတ္ထုတာယ စ၊ အလုံးစုံကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါ၏ တည်ရာဝတ္ထုယာခင်း ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဥပဒ္ဒဝတော၊ များစွာသော မင်းဘေး မင်းဒဏ်မကြံစည်အပ် ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါအားဖြင့်။ သဗ္ဗဘယာနံ၊ မျက်မြင်လောက ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ရောက်သောဘေး တမလွန်လောက ရောက်သောဘေးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အလုံးစုံသောဘေးတို့၏။ အာကရ-တာယ၊ တည်ရာ (ဘေးတွင်းသဖွယ်)၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခဝူပသမ-သင်္ခါတဿ၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးချမ်းမြေ့ရာဟု ဆိုအပ်သော။ ပရမဿာသဿ၊ လွန်စွာသက်သာရာဟု ဆိုအပ်သောနိဗ္ဗာန်၏။ ပဋိပက္ခ-ဘူတတာယ စ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဘယတော၊ ချမ်းသာစသည်နှင့်မရော ပြန့်ပြောများပြား ကြီးမားသောဘေးအားဖြင့်။ အနေကေဟိ၊ များစွာကုန်သော။ အနတ္ထေဟိ၊ ဗဟိဒ္ဓ၌ ဉာတိဗျသနစသည် အဇ္ဈတ္တ၌ရောဂါစသည် အပြားရှိကုန်သော အနတ္ထတို့သည်။ အနုဗန္ဓတာယ၊ အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒေါသုပသတ္တတာယ၊ အာရုံအားဖြင့်ရင်း သမ္ပယုတ်အားဖြင့်ရင်း ရာဂအစရှိသောဒေါသတို့နှင့် ကပ်ငြိရှက်တွယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဥပသဂ္ဂေါ ဝိယ၊ ဘီလူးဥပါ ယုတ်မာသောနတ်ဆိုးတို့သည် ဆောင်အပ်ဖြစ်စေအပ်သော ရောဂါဗျာဓိအစရှိသော အနတ္ထကဲ့သို့။ အနဓိဝါသ-နာရဟတာယ စ၊ သည်းခံခြင်းငှါ မထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဥပသဂ္ဂတော၊ ဗဟိဒ္ဓအဇ္ဈတ္တဉာတိဗျသနရောဂစသော အနတ္ထတို့ဖြင့် ကပ်၍ငြိတွယ် နှိပ်စက် ခွါနိုင်ခက်သောအားဖြင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ဘီလူးဥပါ ယုတ်မာသောနတ်ဆိုးတို့သည် ဆောင်အပ်ဖြစ်စေအပ်သော ရောဂါဗျာဓိ အစရှိသော အနတ္ထနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဗျာဓိဇရာမရဏေဟိ စေဝ၊

တို့ကြောင့်ရင်း။ လာဘာလာဘာဒီဟိ၊ လာဘအလာဘ အစရှိကုန်သော။ လောကဓမ္မေဟိ စ၊ လောကဓံတို့ကြောင့်ရင်း။ ပစလိတတာယ၊ မတည် မတံ့စား အပြားအားဖြင့် တုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စလတော၊ ဗျာဓိဇရာမရဏလာဘာလာဘစသော လောကဓံတို့ကြောင့် မတည်ကြည် မတံ့စား တုန်လှုပ်သောအားဖြင့်။ ဥပက္ကမေန စေဝ၊ မိမိ၏ရင်း သူတပါး ၏ရင်း ပယောဂလုံ့လဖြင့်ရင်း။ သရသေန-သဘာဝေန စ၊ သဘော အားဖြင့်ရင်း။ ပဘင်္ဂုပဂမနသီလတာယ၊ ဖရိုဖရဲပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်ခြင်း အလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဘင်္ဂုတော၊ မိမိလုံ့လ သူတပါးလုံ့ ဖြင့်ရင်း သဘောအားဖြင့်ရင်း ဖရိုဖရဲပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်တတ်သော အားဖြင့်။ သဗ္ဗာဝတ္ထာနိပါတိတာယ၊ အလွန်နုသောကာလမှစ၍ တချွေချွေ ကြွေ၍ကျသော သစ်သီးကဲ့သို့ မန္ဒာခိဍ္ဍစသော အလုံးစုံသောအဝတ္ထာ တို့၌ ကြွေကျခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ထိရဘာဝဿ၊ မကြွေကျသော်လည်း ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် အနှစ်မဲ့ သည်ဖြစ်၍ မြဲမြံခိုင်ခံ့သောအဖြစ်၏။ အဘာဝတာယ စ၊ မရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်ရင်း။ အဒ္ဓုဝတော၊ မမြဲမြံမခိုင်ခံ့သောအားဖြင့်၊ (ထိရံ ဟိ ဓုဝံ နာမ ဟောတိ) အတာယနတာယ စေဝ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အလဗ္ဘနေယျခေမတာယ စ၊ (စောင့်ရှောက်စေလို သော အာသာဖြင့်ဆည်းကပ်ပါသော်လည်း) မရအပ်သော ဘေးကင်း ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အတာဏတော၊ ဘေးမဲ့စိမ့်သောငှါ မစောင့်ရှောက်တတ်သောအားဖြင့်။ အလ္လီယိတုံ၊ (ဆင်းရဲဒုက္ခမှကြောက် သည်ဖြစ်၍ ခိုမှီကပ်ရပ်လိုသော အာသာဖြင့်) ကပ်ရပ်ခိုမှီခြင်းငှါ။ အနရ- ဟတာယ၊ မထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အလ္လီနာနမ္ပိ၊ (ခိုမှီကပ်ရပ် လိုသော အာသာဖြင့်) ကပ်ရပ်ခိုမှီလာသော သူတို့အားလည်း။ လေဏ- ကိစ္စာကာရိတာယ၊ (ဆင်းရဲဒုက္ခကို ပျောက်ကွယ်နစ်စေခြင်း ဟူသော) ပုန်းအောင်းရာကိစ္စကို မပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အလေဏ- တော၊ (ဆင်းရဲဒုက္ခမှကြောက်၍ ကွယ်ပျောက်စေခြင်းငှါ) ပုန်းအောင်း ခိုမှီရာမဟုတ်သောအားဖြင့်။ နိဿိတာနံ၊ (ဇာတိဇရာဗျာဓိစသောဘေးကို ကြောက်၍) မှီခိုကပ်ရပ်ကုန်သောသူတို့၏။ ဘယသာရကတ္တာဘာဝေန၊ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏ စသောဘေးကို ညှဉ်းဆဲဖျောက်ပယ်တတ်သော အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အသရဏတော၊ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏစသော

ဘေးကို မဖျောက်ပယ်မလွှင့်ပျက်တတ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ကိုးကွယ်ရာ မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ယထာပရိကပ္ပိတေဟိ၊ (ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိ) အတိဗာလပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြံဆအပ်သော အပြားရှိကုန်သော။ ဓုဝသုဘသုခအတ္တဘာဝေဟိ၊ ခိုင်ခံ့မြဲမြံသည်၏အဖြစ် တင့်တယ်လျောက်ပတ်သည်၏အဖြစ် ချမ်းသာသည်၏အဖြစ် အတ္တ၏အဖြစ်တို့ဖြင့်။ ရိတ္တ-တာယ၊ အတွင်းသားအနှစ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရိတ္တတော၊ ဓုဝသုဘသုခအတ္တ အဖြစ်ဟူသော အတွင်းအနှစ်ကင်းသော အားဖြင့်။ (အနွှော သာရဘာဝေါ ရိတ္တတာ) ရိတ္တတာယေဝ၊ အတွင်းသားအနှစ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ တုစ္ဆတော၊ အချည်းနှီးအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ အပ္ပကတ္တာ၊ သေးငယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တုစ္ဆတော၊ သေးငယ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့သောအားဖြင့်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ လောကေ၊ ၌။ အပ္ပကမ္ပိ၊ သေးငယ်သည်ကိုလည်း၊ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့သည်ကိုလည်း။ တုစ္ဆန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သာမိနိဝါသိကာရကဝေဒကာဓိဋ္ဌာယကဝိရဟိတတာယ၊ အရှင်သခင်, အမြဲနေသူ, ပြုလုပ်တတ်သည်, ခံစားတတ်သည်, ဓိဋ္ဌာန်ဆောက်တည်တတ်သည်ဟုဆိုအပ်သော အတ္တမှကင်းသည်ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုည-တော၊ သာမိ နိဝါသိ ကာရက ဝေဒက အဓိဋ္ဌာယက ဟု ဗာလတိတ္ထိတို့သည် ကြံဆအပ်သော အတ္တမှ ဆိတ်သောအားဖြင့်။ (နတ္ထိ အတ္တာ ဧတ-ဿာတိ အနတ္တာ။ ပြု။) သယဥ္စ၊ မိမိ၏လည်း။ အသာမိကဘာဝါဒိတာယ၊ အရှင်မဟုတ်သည်၏အဖြစ် အစရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနတ္တတော၊ သာမိ နိဝါသီ ကာရက ဝေဒက အဓိဋ္ဌာယက ဟု ဗာလတိတ္ထိတို့သည် ကြံဆအပ်သော အတ္တမဟုတ်သောအားဖြင့်။ (န အတ္တာတိ ဟိ အနတ္တာ-တိ) ပဝတ္တိဒုက္ခတာယ၊ ပဝတ္တိဟူသော ဝဋ်ဒုက္ခ၏အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း[၁]။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အာဒီနဝတာယ စ၊ အပြစ်ဒေါသ၏အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း။ အာဒီနဝတော၊ ဝဋ်ဒုက္ခဟူသော အပြစ်ဒေါသအားဖြင့်။ အထ ဝါ၊ ကား။ အာဒီနံ၊ အလွန်အထီးကျန်သည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲရှိရှား ပင်ပန်းလှစွာ[၂]။

၁-ပဝတ္တိ နိဝတ္တိ နှစ်ပါးတို့တွင် ပဝတ္တိကား ဝဋ္ဋဖြစ်၍ ဒုက္ခတည်း၊ နိဝတ္တိကား နိရောဓနိဗ္ဗာနဖြစ်၍ သုခတည်း။ ပဥ္စန္နံ ခန္ဓာနံ နိရောဓော သုခံ နိဗ္ဗာနံ-ဟူသကား။

၂-အာဒီနန္တိ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော ယထာ ဧကမန္တန္တိ၊ အတိ ဝိယ ကပဏန္တိ အတ္ထော။ ဘုသတ္ထော ဟိ အယမာကာရော။ ဋီ။

ဝါတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဒီနဝေါ၊ မည်၏။ ဧတံ၊ ဤအာဒီနဝဟူသော အမည်သည်။ ကပဏမနုဿဿ၊ အထီးကျန်သော သူဆင်းရဲ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ခန္ဓာပိ၊ ခန္ဓာတို့သည်လည်း။ ကပဏာယေဝ၊ ဆင်းရဲရိရှားပင်ပန်းစွာ အထီးကျန်သော သူဆင်းရဲနှင့်တူကုန်သည်သာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဒီနဝသဒိသတာယ၊ ဆင်းရဲရိရှားပင်ပန်းစွာ အထီးကျန်သော သူဆင်းရဲနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာဒီနဝတော၊ ငတ်မွတ်ချည်းနှီး အထီးကျန်သော သူဆင်းရဲနှင့်တူသောအားဖြင့်။ ဇရာယ စေဝ၊ ဖြင့်ရင်း။ မရဏေန စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ဖို့အားဖြင့်။ ပရိဏာမပကတိတာယ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပရိဏာမဓမ္မတော၊ ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ဖို့အားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဒုဗ္ဗလတာယ၊ (အလိုလိုပင် ပျက်စီးတတ်၍) အားနည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဖေဂ္ဂု ဝိယ၊ အကာကဲ့သို့။ သုခဘဉ္ဇနီယတာယ စ၊ ဖျက်ဆီးလွယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အသာ-ရကတော၊ အကာသဖွယ် ပျက်စီးလွယ်သည်ဖြစ်၍ အနှစ်မဲ့သောအားဖြင့်[၁]။ အဃဟေတုတာယ၊ မကောင်းမှုအကုသိုလ်၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဃမူလတော၊ ကြမ်းကြုတ်ရုန့်ရင်းသော မကောင်းမှုအကုသိုလ်၏ အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့်။ [၂၄၈] မိတ္တမုခသပတ္တော၊ အဆွေခင်ပွန်းမျက်နှာကဲ့သို့ ပြုံးချိုသောမျက်နှာရှိသော ရန်သူသည်။ ဝိဿာသဃာတီ ဝိယ၊ အကျွမ်းဝင်သောသူကို သတ်သကဲ့သို့။ ဝိဿာသဃာတိတာယ၊ အကျွမ်းဝင်သောသူကို သတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝဓကတော၊ အကျွမ်းဝင်သောသူကို သတ်တတ်သော မိတ္တမုခသပတ္တနှင့် တူသောအားဖြင့်။ ဝိဂတဘဝတာယ၊ ကင်းသောပွါးစီးခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ပွါးစီးခြင်း ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဝိဘဝသမ္ဘူတတာယ စ၊ ဝိဘဝတဏှာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိမှ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဝိဘဝတော၊ ပွါးစီးခြင်းကင်းသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဝိဘဝတဏှာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိမှ ဖြစ်သောအားဖြင့်။ အာသဝပဒဋ္ဌာနတာယ၊ အာသဝေါတရားတို့၏ ပဒဋ္ဌာန်၏အဖြစ်

၁-အချို့သော ဒုဗ္ဗလသည် မုဒု၊ နူးညံ့သည်။ ကမ္ပညဘာဝ၊ အမှုဋ္ဌ ခံသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒုဗ္ဗခံသိယ၊ ဖျက်ဆီးနိုင်ခဲသည်။ ဤခန္ဓာတို့ကား ဤကဲ့သို့မဟုတ် အကာကဲ့သို့ ဒုဗ္ဗခံသိယ၊ ဖျက်ဆီးလွယ်သည်သာတည်းဟူခြင်းငှါ ဖေဂ္ဂု ဝိယ သုခဘဉ္ဇနီယတာ စ-ဟူသည်။

ကြောင့်။ သာသဝတော၊ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံအားဖြင့်။ ဟေတုပစ္စယေဟိ၊ ဇနကအကြောင်း ဥပထမ္ဘက အကြောင်းတို့သည်။ အဘိသင်္ခတဘာဝယ၊ ပြုပြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခတတော၊ ဇနက အကြောင်း ဥပထမ္ဘကအကြောင်းတို့သည် အညီအညွတ်ကပ်၍ ပြုပြင်အပ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ မစ္စုမာရကိလေသမာရာနံ၊ မစ္စုမာရ် ကိလေသမာရ်တို့၏။ အာမိသဘူတတာယ၊ စားအပ်သောအစာ အာမိသဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မာရာမိသတော၊ မစ္စုမာရ် ကိလေသမာရ်တို့၏ စားအပ်သောအစာ အာမိသအားဖြင့်။ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏပကတိတာယ၊ ဇာတိသဘော ဇရာသဘော ဗျာဓိသဘော မရဏသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏဓမ္မတော၊ ဇာတိသဘော ဇရာသဘော ဗျာဓိသဘော မရဏသဘောရှိသောအားဖြင့်။ သောကပရိဒေဝဥပါယာသဟေတုတာယ၊ သောက၏အကြောင်း ပရိဒေဝ၏အကြောင်း ဥပါယာသ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်[၁]။ သောကပရိဒေဝဥပါယာသဓမ္မတော၊ စိုးရိမ်ခြင်း၏အကြောင်း ငိုကြွေးခြင်း၏အကြောင်း လွန်စွာပင်ပန်းခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့်။ တဏှာဒိဋ္ဌိဒုစ္စရိတသံကိလေသာနံ၊ တဏှာသံကိလေသ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသ ဒုစ္စရိတသံကိလေသတို့၏။ ဝိသယဓမ္မတာယ၊ အာရုံဖြစ်သောတရား၏အဖြစ်ကြောင့်။ သံကိလေသိကဓမ္မတော၊ တဏှာသံကိလေသ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသ ဒုစ္စရိတသံကိလေသတို့၏ အာရုံဖြစ်သော တရားအားဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ ပဘေဒတော၊ လေးဆယ်သောအပြားအားဖြင့်။ ဝုတ္တာသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ အနိစ္စာဒိသမ္မသနာသု၊ အနိစ္စစသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ဟိ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့[၂]။ ဧတ္ထ၊ ဤနယဝိပဿနာ၌၊ ဝါ၊ ကလာပသမ္မသန၌၊ ဝါ၊ လေးဆယ်သော သမ္မသနဘေဒတို့တွင်။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စ

၁-ဓမ္မ-သဒ္ဒါသည် ဇာတိဓမ္မာနံ-စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ပကတိအနက်ရှိသည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ-စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ဟေတုအနက်ရှိသည်လည်းဖြစ်ရကား ဇာတိဇရာ ဗျာဓိမရဏ ပကတိယာ သောကပရိဒေဝဥပါယာသဟေတုတာယ-မိန့်သော်။

၂-လေးဆယ်သော သမ္မသနတို့သည်လည်း သုံးပါးသော အနုပဿနာတို့၌ အတွင်းဝင်သည်သာတည်း-ဟု ထိုသုံးပါးသော အနုပဿနာတို့၌ အတွင်းဝင်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ ဧတ္ထ ဟိ-စသည်ကို မိန့်သော်။

အားဖြင့်။ ပ။ မရဏဓမ္မတော၊ ဖြင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေကကသ္မိံ ခန္ဓေ၊ တခုတခုသောခန္ဓာ၌။ ဒသ ဒသ၊ ဆယ်ပါးဆယ်ပါးသော သမ္မသနတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပညာသ အနိစ္စာနုပဿနာနိ၊ ငါးဆယ်သော အနိစ္စာနုပဿနာတို့ရင်း။ ပရတော၊ အားဖြင့်။ ပ။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေကသ္မိံ ခန္ဓေ၊ ၌။ ပဉ္စ ပဉ္စ၊ သမ္မသနတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပဉ္စဝီသတိ အနတ္တာနုပဿနာနိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော အနတ္တာနုပဿနာတို့ရင်း။ သေသာနိ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော တဆယ့်ငါးပါးသော သမ္မသနတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဒုက္ခတော ရောဂတောတိအာဒီနိ၊ ဤသို့အစရှိကုန်သော။ ဧကေကသ္မိံ ခန္ဓေ၊ ၌။ ပဉ္စဝီသတိ ပဉ္စဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါး နှစ်ဆယ့်ငါးပါးတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပဉ္စဝီသတိသတံ ဒုက္ခာနုပဿနာနိ၊ တရာ့နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော အနုပဿနာတို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ (တေ ပဘေဒါ၊ ထိုလေးဆယ်သော သမ္မသနပဘေဒတို့သည်။ တီသု၊ သုံးပါးသော အနုပဿနာတို့၌။ အန္တောဂဓာ၊ အတွင်းဝင်ကုန်၏။)

ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဒ္ဝိသတဘေဒေန၊ နှစ်ရာသော အပြားရှိသော။ ဣမိနာ အနိစ္စာဒိသမ္မသနေန၊ ဤအနိစ္စစသော သမ္မသနဖြင့်။ ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ သမ္မသတော၊ စုံစမ်းသုံးသပ်သော။ အဿယောဂိနော၊ ၏၊ ဝါ၊ အား။ နယဝိပဿနာသင်္ခါတံ၊ နယဝိပဿနာဟု ဆိုအပ်သော။ တံ အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တသမ္မသနံ၊ ထိုအနိစ္စဟု သုံးသပ်ခြင်း ဒုက္ခဟု သုံးသပ်ခြင်း အနတ္တဟု သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ထိရံ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အစီအရင်သည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤလေးဆယ်သော သမ္မသနတို့၌၊ ဝါ၊ ဤနယဝိပဿနာ၌။ ပါဠိနယာနုသာရေန၊ ပါဠိနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့်။ သမ္မသနာရမ္ဘဝိဓာနံ၊ သုံးသပ်ခြင်း၌စ၍ အားထုတ်သောအစီအရင်တည်း။

ဣန္ဒြိယတိက္ခကာရဏာနဝက

၆၉၉။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ နယဝိပဿနာယ၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို အကျဉ်းအားဖြင့် ရှုခြင်းတည်းဟူသော နယဝိပဿနာ၌။ ယောဂံ၊ အပတ်တကုတ် အားထုတ်လို့လကို။ ကရောတောပိ၊ ပြုပါသော်လည်း။ ယဿ၊ အကြင်မှုဒိန္ဒြိယမန္ဒပညာ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ နယဝိပဿနာ၊ သည်။ န သမ္ပဇ္ဇတိ၊ မပြည့်စုံသည်ဖြစ်အံ့။ တေန-ယောဂိနာ၊

ထိုယောဂီသည်။ (သမ္မသိတဗ္ဗ-၌စပ်) နဝဟိ အာကာရေဟိ၊ ဆိုလတ္တံ့ ကုန်သော ကိုးပါးသောအာကာရတို့ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေ တို့သည်။ တိက္ခာနိ၊ ထက်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဖြစ်ကုန်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာနံ၊ ဝိပဿနာ ရှုအပ် ကုန်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့၏။ ခယမေဝ၊ ဘင်္ဂက္ခဏကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ ၏။ တတ္ထ စ၊ ထိုဘင်ကိုရှုခြင်း၌လည်း။ သက္ကစ္စကိရိယာယ၊ အရိုအသေ ပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဘာဝနံ၊ ကို။) သမ္ပာဒေတိ၊ ပြည့်စုံစေ၏။ သာတစ္စကိရိယာယ၊ မပြတ်မလပ် အပတ်တကုတ်ပြုခြင်းဖြင့်။ သမ္ပာဒေတိ၊ ၏။ သပ္ပါယကိရိယာယ၊ အာဝါသအစရှိသော ခုနစ်ပါးသောသပ္ပါယကို မှီဝဲခြင်းကိုပြုသဖြင့်။ သမ္ပာဒေတိ၊ ၏။ သမာဓိဿ၊ သမထ၏။ နိမိတ္တဂ္ဂါ-ဟေန စ၊ နိမိတ်အခြင်းအရာကိုကောင်းစွာ မှတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်လည်း။ သမ္ပာဒေတိ၊ ၏[၁]။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ အနုပဝတ္တနတာယ၊ အသင့် အလျော်အားဖြင့် ဖြစ်စေခြင်းဖြင့်။ သမ္ပာဒေတိ၊ ၏[၂]။ ကာယေ စ၊ ကိုယ်၌ ၎င်း။ ဇီဝိတေ စ၊ အသက်၌၎င်း။ အနပေက္ခတံ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသောစိတ်ကို။ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တတ္ထ၊ ထိုငဲ့ကွက်မချစ် အနပေက္ခပြုအပ်သော ကိုယ်စိတ်၌။ (အနပေက္ခဘာဝေန၊ ငဲ့ကွက်မချစ် အနပေက္ခပြုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ တိက္ခဘာဝပါပနေန စ၊ ထက်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေသဖြင့်လည်း ကောင်း။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းသော။ ဒုက္ခံ၊ ကို[၃]။) နိက္ကမေန[၄]၊ ပျင်းရိခြင်းမှထွက်မြောက်တတ်သော လုံ့လဖြင့်။ အဘိဘုယျ၊ လွှမ်းမိုး၍။ (ဘာဝနံ၊ ဘာဝနာကို။ သမ္ပာဒေတိ၊ ၏။) အန္တရာ စ၊ အကြင် အကြင်

၁-အကြောင်အခြင်းဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ယောဂီအား ဝိပဿနာသမာဓိသည်ဖြစ်၏၊ ထိုသမာဓိဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော နိမိတ်အခြင်းအရာကို ကောင်းစွာမှတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ပြည့်စုံစေသည်ဟူလို။

၂-ဘာဝနာစိတ်၏တွန့်သောအခါ ၊ ပီတိဝီရိယဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်, ပျံ့လွင့်သောအခါ ပဿဒ္ဓိသမာဓိဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပွါးစေသဖြင့် ပြည့်စုံစေ၏ဟူလို။

၃-တတ္ထ၊ ထိုသို့ ကိုယ်နှင့်စိတ်၌မငဲ့မူ၍ ဣန္ဒြေတို့ကို ထက်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေရာ၌။ (ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ ကို။) ဟူ၍ပေးလျှင် "တသ္မိံ ကာယစိတ္တေ အနပေက္ခ-ဘာဝေန ဣန္ဒြိယာနံ တိက္ခဘာဝပါပနေ"ဟူသော သီဟိုဠ်အဖွင့်နှင့်ညီ၏။ (ဆ-သံ-သော)။

၄-နိက္ကမေ၀တု-ဟူသောပါဠိနှင့်၎င်း ဝီရိယေန-ဟူသော ဋီကာနှင့်၎င်း ညီ၏၊ ယခု စာကိုယ်၌ကား နေက္ခမ္မေန-ဟုရှိ၏။ (ဆ-သံ-သော)။

အလိုရှိအပ်သော ဘာဝနာပြည့်စုံပြီးပြေခြင်း၏ အကြား၌လည်း။ အဗျော-သာနေန၊ မတွန့်ဆုတ် မရပ်တန့်သဖြင့်။ (ဘာဝနံ၊ ကို။ သမ္မာဒေတိ၊ ၏။) ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဝုတ္တာနံ၊ အဋ္ဌကထာ၌မိန့်အပ်ကုန်သော။ နဝန္နံ၊ ကုန်သော။ အာကာရာနံ၊ အခြင်းအရာတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ တိက္ခာနိ၊ ထက်သည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပဌဝီကသိဏ-နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သတ္တ အသပ္ပါယာနိ၊ ခုနစ်ပါးသော အသပ္ပါယတို့ကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြဉ်၍။ သတ္တ သပ္ပါယာနိ၊ ခုနစ်ပါးသော သပ္ပါယတို့ကို။ သေဝမာနေန၊ မှီဝဲသည်ဖြစ်၍။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ရူပံ၊ ကို။ သမ္မသိတဗ္ဗံ၊ သုံးသပ်ရာ၏[၁]။ ရူပံ၊ ကို။ သမ္မသန္တေန၊ သုံးသပ်သော ယောဂီသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်၏။

ရူပနိဗ္ဗတ္တိပဿနာကာရ

[၂၄၉] ၇၀၀။ သေယျထိဒံ၊ ထိုရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်းအဘယ်နည်းဟူမူ။ ဣဒံ ရူပံ နာမ၊ ဤရုပ်မည်သည်။ ကမ္မာဒိဝသေန၊ ကံအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။

၁-သိမ်မွေ့သောပုလဲသန္တာတို့ကို ထွင်းဖောက်လိုသည်ရှိသော် အလွန် သိမ်မွေ့သော စူးသည်ဖြစ်သင့်သကဲ့သို့ ထိုအတူ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော နာမ်ရုပ်တို့ကိုရင်း နာမ်ရုပ်၏အကြောင်းကိုရင်း သိမ်းဆည်းသည်ရှိသော် ထက်သောဉာဏ်သည်ဖြစ်သင့်၏၊ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ ခယဝယကိုရှုရာ၌ တိက္ခတရအလွန်ထက်စွာသောဉာဏ်သည်ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုဉာဏ်၏အလွန်ထက်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း သွေးကျောက်၌သိမ်မွေ့ပြေပြစ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြုသဖြင့် ပေါက်ဆိန်သွား၏ ထက်သည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့ သမာဓိဟူသောကျောက်၌ သွေးသဖြင့် သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏ ထက်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းဖြင့် ပြီးစေအပ်၏၊ ထိုထက်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်စေခြင်းသည်လည်း အကြင်ကိုးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ဖြစ်၏၊ ထိုကိုးပါးသော အခြင်းအရာတို့၌ ခဏိက ဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့၏ ခဏတိုင်းခဏတိုင်း ပျက်သောအခြင်းအရာကို ရှုခြင်းကို ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ သင်္ခါရာနံ ခယမေဝ ပဿတိ-ဟု လက်ဦးဆိုအပ်၏၊ ဉာဏ်၏အလွန် ထက်သည်၏အဖြစ်မရှိလတ်သော် ကြွင်းသောဣန္ဒြေ၏ ထက်သည်၏အဖြစ် မရှိခြင်းကြောင့် ကြွင်းသောဣန္ဒြေတို့၏ ထက်သည်၏အဖြစ်ကို ဉာဏ်ထက်သည်၏အဖြစ်၏ အဆောက်အဦး သမ္ဘာရအားဖြင့် ဆိုအပ်၏၊ ဝါ၊ အဝိနာဘာဝအားဖြင့်ဆိုအပ်၏၊ နာမ်ရုပ်တို့၏ စင်စစ်သဘော ဆန့်ကျင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တပေါင်းတည်း မသုံးသပ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ထိုတပေါင်းတည်း သုံးသပ်ခြင်း၏ ဤ၌မလိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ကာလေန ရူပံ သမ္မသိတဗ္ဗံ ကာလေန အရူပန္တိ-ဟူသတည်း။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်လည်း ရုပ်၏ ဩဠာရိက၏ အဖြစ်ဖြင့် သိလွယ်သည်ဖြစ်ရကား လက်ဦးစွာ သုံးသပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို ရူပံ သမ္မသန္တေန-ဟုမိန့်သော်။

နိဗ္ဗတ္တာတိ၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောအကြောင်းတို့တွင်။ သမ္ဘဝံ၊ ကာမာဝစရသည်အဏ္ဍဇစသည်အပြားအားဖြင့် ပြားကုန်သော အလုံးစုံကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ ရူပံ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ပဌမံ၊ မဆွလက်မွန်။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊ ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါတို့အား။ တာဝ၊ စွာ။ တိသန္တတိဝသေန၊ ကာယဒသက ဝတ္ထု-ဒသက ဘာဝဒသကဟူသော သုံးပါးသော သန္တတိသီသ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝတ္ထုကာယဘာဝဒသကသင်္ခါတာနိ၊ ဝတ္ထုဒသက ကာယဒသက ဘာဝ-ဒသကဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ တိံသ ရူပါနိ၊ သုံးဆယ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ခေါ၊ စင်စစ်။ တာနိ၊ ထိုသုံးဆယ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ၌၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ယထာ စ၊ ကုန်သကဲ့သို့လည်း။ တထာ၊ တူ။ ဌိတိက္ခဏေပိ၊ ၌ရင်း။ ဘင်္ဂက္ခဏေပိ၊ ၌ရင်း။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုနာမ် ရုပ်တို့တွင်။ ရူပံ၊ သည်။ ဒန္ဓနိရောဓံ၊ နှေးသောချုပ်ခြင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ ကြာမြင့်မှချုပ်ခြင်းရှိ၏။ (သတ္တရသစိတ္တက္ခဏာယုကတ္တာ၊ တဆယ့်ခုနစ်ချက်သော စိတ္တက္ခဏ အသက်ရှည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။)ဂရုပရိဝတ္တိ၊ လေးသောအပြန်ရှိ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ခိပ္ပနိရောဓံ၊ လျင်သောချုပ်ခြင်းရှိ၏။ လဟုပရိဝတ္တိ၊ ပေါ့သောအပြန်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုသို့ ရုပ်တရားတို့ထက်လွန်ကဲစွာ နာမ်တရား၏တိုသော ကာလရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာဟံ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ စိတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ လဟုပရိဝတ္တံ ယထာ၊ လျင်သောအပြန်ရှိသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ လဟုပရိဝတ္တံ၊ လျင်သောအပြန်ရှိသော။ အညံ၊ စိတ်မှတပါးသော။ ဧကဓမ္မမ္ပိ၊ တခုသောတရားကိုမျှလည်း။ အဟံ၊ သည်။ န သမနုပဿာမိ၊ သမန္တစက္ခုဖြင့် ရှုသော်လည်း မြင်တော်မမူ။] ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ရူပေ၊ ရုပ်သည်။ ဓရန္တေယေဝ၊ ထင်ရှားရှိစဉ်လျှင်။ သောဠသ ဝါရေ၊ တဆယ့်ခြောက်ကြိမ်တို့တိုင်အောင်။ ဘဝင်္ဂစိတ္တံ၊ ဘဝင်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေပိ၊ သည်ရင်း။ ဌိတိက္ခဏေပိ၊ သည်ရင်း။ ဘင်္ဂက္ခဏေပိ၊ သည်ရင်း။

ကေသဒိသာ၊ တခုတည်းကဲ့သို့ တူကုန်၏။ ပန၊ အထူးကား။ ရူပဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒဘင်္ဂက္ခဏာယေဝ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏ ဘင်္ဂက္ခဏတို့သည်သာလျှင်။ လဟုကာ၊ လျင်ကုန်၏။ တေဟိ၊ ထိုစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏတို့နှင့်။ သဒိသာ၊ တူကုန်၏။ ဌိတိက္ခဏော၊ ရုပ်၏ဌိတိက္ခဏသည်။ မဟာ၊ ကြာမြင့်စွာ၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ သောဠသ စိတ္တာနိ၊ တဆယ့်ခြောက်ချက်သော စိတ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ တာဝ၊ လောက်။ ဝတ္တတိ၊ တည်၏။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဌာနပ္ပတ္တံ၊ ဌီခဏသို့ရောက်သော။ ပုရေဇာတံ၊ ပုရေဇာတပစ္စည်းတပ်သော။ ဝတ္ထုံ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ဒုတိယဘဝင်္ဂံ၊ ဒုတိယ ဘဝင် စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုဒုတိယဘဝင်စိတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဌာနပ္ပတ္တံ၊ သော။ ပုရေဇာတံ၊ သော။ ဝတ္ထုံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ တတိယဘဝင်္ဂံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်ရှည်သမျှကာလပတ်လုံး။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိ-တဗ္ဗာ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အာသန္နမရဏဿ၊ နီးသောသေခြင်းရှိသောသတ္တဝါအား။ ဧကမေဝ၊ တခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဌာနပ္ပတ္တံ၊ သော။ ပုရေဇာတံ၊ သော။ ဝတ္ထုံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ သောဠသ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ သောဠသမေန၊ တဆယ့်ခြောက်ချက်မြောက်သော။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဌာနက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဌီခဏ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ (ရူပံ၊ သည်။) သတ္တရသမဿ၊ တဆယ့်ခုနစ်ချက်မြောက်သော ဘဝင်စိတ်၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ဘင်ခဏ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ (ရူပံ၊ သည်။) သတ္တရသမဿ၊ ၏။ ဌာနက္ခဏံ၊ သို့။ ပတွာ၊ ၍။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ပဝတ္တိ နာမ၊ သံသရာဟူသော ဆက်ကာ ဆက်ကာဖြစ်တတ်သော တရားမည်သည်၊ ဝါ၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းမည်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (အသညူပပတ္တိယံ ဟိ နတ္ထိ စိတ္တပ္ပဝတ္တီတိ) တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ဧဝမေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဩပပါတိကာနမ္ပိ၊ ဥပပါတ်သတ္တဝါတို့အားလည်း။ သတ္တသန္တတိဝသေန၊ စက္ခုဒသကစသော

ခုနစ်ပါးသော သန္တတိသီသတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ သတ္တတိရူပါနိ၊ ခုနစ်ဆယ်သော ရုပ်တို့သည်။ ဝေမေ၀၊ လျှင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

၇၀၁။ တတ္ထ၊ ထိုကံကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်း၌။ (ဝိဘာဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော-၌စပ်) ကမ္မံ၊ ကံရင်း။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသောတရားရင်း။ ကမ္မပစ္စယံ၊ ကံလျှင်အထောက်အပံ့ရှိသော တရားရင်း။ ကမ္မပစ္စယစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင်အထောက်အပံ့ရှိသည်ဖြစ်၍ စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော တရားရင်း။ ကမ္မပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင်အထောက်အပံ့ရှိသည်ဖြစ်၍ အာဟာရလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော တရားရင်း။ ကမ္မပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင်အထောက်အပံ့ရှိသည်ဖြစ်၍ ဥတုလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော တရားရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧသ-ဧသော ဝိဘာဂေါ၊ ဤသို့သော ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မ, ကမ္မ-သမုဋ္ဌာနစသည်တို့တွင်။ ဝါ၊ တတ္ထ-တသ္မိံ ဝိဘာဂေ၊ ထိုဝိဘာဂ၌။ ကုသလာ-ကုသလစေတနာ၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်းတပ်သောကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာသည်။ ကမ္မံ နာမ၊ ကံမည်၏။ (နု၊ သဟဇာတကမ္မပစ္စည်းတပ်ကာမျှဖြစ်သော ဝိပါက်ကြိယာစေတနာသည် ဤ၌ကံမမည်။) ဝိပါ-ကက္ခန္ဓာ စ၊ ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာတို့သည်ရင်း။ စက္ခုဒသကာဒိသမသတ္တတိရူ-ပဉ္စ၊ စက္ခုဒသကစသော အမျှခုနစ်ဆယ်သော ကဋတ္တာရုပ်သည်ရင်း။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ ကံလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော တရားမည်၏။ တဒေ၀၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ စက္ခုဒသကာဒိသမသတ္တတိကဋတ္တာရုပ်သည်ပင်လျှင်။ ကမ္မပစ္စယံ နာမ၊ ကံဟူသော အထောက်အပံ့ရှိသော တရားမည်၏[၁]။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿ၊ ကံလျှင်ဖြစ်ကြောင်း ရှိသောတရားအား။ (ဇနကမေ၀၊ ဖြစ်စေတတ်သည်သာလျှင်။ နု။ မဟုတ်သေး။) ဥပတ္ထမ္ဘကပစ္စယောပိ၊ ထောက်ပံ့

[၁]-ထိုစကားသင့်၏ ကံသည် ကံကြောင့်ဖြစ်သော ကမ္မဇတရား၏ ဇနကသာဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဇနကလည်းဖြစ် ပရိပါလကလည်းဖြစ်ဘိသော်၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ရင်း ဥဒရဂ္ဂိဟု ဆိုအပ်သော ကမ္မဇတေဇော၏ရင်း အစွမ်းအားဖြင့် အနုရက္ခန၏ဖြစ်သင့်သောကြောင့်ရင်း, အာဟာရစသည်တို့ကိုရခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ဥပတ္ထမ္ဘကအာဟာရ စသည်တို့၏ အကြောင်းနိမိတ် ဖြစ်သောကြောင့်ရင်းတည်း။ ထိုကြောင့်မဟုတ်လော-ကမ္မံ ဟိ ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿ ဥပတ္ထမ္ဘကပစ္စယောပိ ဟောတိ- မိန့်သော်။ ဤဝါကျ၌ ကမ္မံ ဟိ-ဟူသောပုဒ်သည် ရှိသင့်သည်၊ မရှိခဲ့မူထည့်၍ သမ္ဗန်။

တတ်သော ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိပါကစိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ ဝိပါက်စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည်။ ကမ္မပစ္စယစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ ကံလျှင်အထောက်အပံ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ စိတ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသော ရုပ်မည်၏။ [၂၅၀] ကမ္မသမုဋ္ဌာနရူပေသု၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာနရုပ်တို့၌။ ဌာနပ္ပတ္တာ၊ ဌီခဏသို့ရောက်သော။ ဩဇာ၊ ဩဇာသည်။ အညံ၊ တပါးသော။ ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ဩဇာလျှင် ရှစ်ခုမြောက်ရှိသော ရုပ်ကို။ (အာဟာရာနုဂတေ၊ အာဟာရသည် နှံ့အပ်သော။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။) သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တတြာပိ၊ ထိုကမ္မသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော အာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ဩဇဋ္ဌမက ရုပ်၌လည်း။ ဩဇာ၊ ဩဇာသည်။ ဌာနံ၊ ဌီသို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်၍။ အညံ၊ သော။ (ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။) သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ (သဒိသသန္တတိဝသေန၊ တူသောသန္တတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊) စတဿော ဝါ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ ဝါ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပဝတ္တိယော၊ ရုပ်ကလာပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ကို။ ဃဋ္ဋေတိ၊ စပ်၏။ (တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်။) ကမ္မပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ မည်၏။ ဌာနပ္ပတ္တာ၊ သော။ ကမ္မဇတေဇောဓာတု၊ ဓာတ်သည်။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ ဥတုလျှင်ဖြစ်ကြောင်း ရှိသော။ ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တတြာပိ၊ ထိုဥတု သမုဋ္ဌာန် ဩဇဋ္ဌမက၌လည်း။ (ဌာနပ္ပတ္တာ၊ သော။) ဥတု၊ သည်။ အညံ၊ သော။ ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ (သဒိသသန္တတိဝသေန၊ ဖြင့်။) စတဿော ဝါ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ ဝါ၊ ကုန်သော။ ပဝတ္တိယော၊ တို့ကို။ ဃဋ္ဋေတိ၊ စပ်၏။ (တံ ရူပံ၊ သည်) ကမ္မပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ကမ္မဇရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်၏။

၇၀၂။ စိတ္တဇေသုပိ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့၌လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်ရင်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်ရင်း။ စိတ္တပစ္စယံ၊ စိတ်အထောက် အပံ့ရှိသောရုပ်ရင်း။ စိတ္တပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ်အထောက်အပံ့ ရှိသော အာဟာရလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်ရင်း။ စိတ္တပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ်အထောက်အပံ့ရှိသော ဥတုလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သေ-ဧသော ဝိဘာဂေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို

စိတ္တ, စိတ္တသမုဋ္ဌာနစသည်တို့တွင်။ ကေ္ခနုနဝုတိစိတ္တာနိ၊ တခုယုတ်ကိုးဆယ်သောစိတ်တို့သည်။ စိတ္တံ နာမ၊ စိတ်မည်၏။

တေသု၊ ထိုတခုယုတ်ကိုးဆယ်သောစိတ်တို့တွင်။ ဒွတ္တိံသ စိတ္တာနိ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော စိတ်တို့ရင်း။ ဆဗ္ဗီသ၊ နှစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော စိတ်တို့ရင်း။ ကေ္ခနဝီသတိ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သောစိတ်တို့ရင်း။ (ဣမေ၊ ဤသုံးပါးသော ကောဋ္ဌာသဖြင့် ရေတွက်အပ်သောစိတ်တို့ကို။ ယထာ-ရဟံ၊ စွာ။) ရူပိရိယာပထဝိညတ္တိ၊ ရုပ်ဣရိယာပုထ်ဝိညတ်တို့ကို၊ ဇနကာ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏ ဟူ၍။ မတာ-ဉာတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ သောဠသ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော စိတ်တို့ကို။ အဇနကာ၊ ရုပ်ဣရိယာပုထ်ဝိညတ် တို့ကိုမဖြစ်စေတတ်သော စိတ်တို့ဟူ၍။ မတာ၊ ကုန်၏[၁]။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ကာမာဝစရတော၊ ကာမာဝစရစိတ်မှ၊ ဝါ၊ ကာမာဝစရ-တော-ကာမာဝစရေသု၊ ကာမာဝစရစိတ်တို့တွင်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနိ၊ တို့ရင်း။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနိ၊ တို့ရင်း။ မနောဓာတုဝဇ္ဇာ၊ မနောဓာတ်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဒသကိရိ-ယာ၊ ဆယ်ပါးသောကြိယာစိတ်တို့ရင်း။ ကုသလကိရိယတော၊ ရူပကုသိုလ် ရူပကြိယာမှ။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ အဘိညာစိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွတ္တိံသ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ရူပိရိယာပထံ၊ ကိုရင်း။ ဝိညတ္တိံ စ၊ ကိုရင်း။ ဇနေန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏[၂]။

၁-ဇနကာ ဇနကာ မတာ-ဟူလိုလျက် ဂါထာဖြစ်၍ ပဒမတော-ကဲ့သို့ ဝုတ္တသန္ဓိ မှတ်ရာသည်၊ ဤကိုရည်၍ ဇနကာ ဇနကာ မတာတိ ပုရိမကာတိ ကောဋ္ဌာသသံဂဟိတဇနကာ။ ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသိကာ သောဠသာတိ ဝုတ္တာ အဇနကာတိ မတာ ဉာတာ- ဋီကာမိန့်သော်။

၂-ဣရိယာယ ကာရိကကြိယာယ ပဝတ္တိဋ္ဌာနတာယ ပထဘာဝတော ဣရိယာပထာ။ သွားခြင်း ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း လျောင်းခြင်း လေးပါးရသတည်း၊ အတ္ထအားဖြင့် ထိုသွားခြင်းစသောအခိုက်အတံ့၌ ဖြစ်သော ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ရုပ်မှလွတ်သော ဣရိယာပ-ထဝိညတ္တိသည်မရှိသည်မဟုတ်လော၊ အဘယ့်ကြောင့်ရုပ်မှအသီးခွဲ၍ ဣရိယာပထဝိညတ္တိကို ထုတ်အပ်သနည်း? ကာမဉ္စေတ္ထ ရူပဝိနိမုတ္တော ဣရိယာပထော ဝိညတ္တိ စ နတ္ထိ၊ တထာပိ နသဗ္ဗံ ရူပသမုဋ္ဌာပကစိတ္တံ ဣရိယာပထူပတ္ထမ္ဘကံ ဝိညတ္တိဝိကာရုပ္ပါဒကဉ္စ ဟောတိ။ ယံ ပန စိတ္တံ ဝိညတ္တိဇနကံ၊ တံ ဧကံသတော ဣတရဿ ဇနကံ အဝိနာဘာဝတော။ တထာ ဣရိယာပထူပတ္ထမ္ဘကံ ရူပဿ၊ တေဿ ဝိသေသဒဿနတ္ထံ ရူပိရိယာပထံ ဝိညတ္တိ စာတိ သမုစ္စယော ကတော။ ဋီကာ။

ဝိပါကဝဇ္ဇာနိ၊ ဝိပါက်သည်ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ သေသဒသရူပါဝစ-ရာနိ၊ အဘိညာဉ်ဒွေးမှကြွင်းကုန်သော ဆယ်ပါးသောရူပကုသိုလ် ရူပ-ကြိယာစိတ်တို့ရင်း။ အဋ္ဌ အရူပါဝစရာနိ၊ ရှစ်ပါးသော အရူပကုသိုလ် အရူပကြိယာစိတ်တို့ရင်း။ အဋ္ဌ လောကုတ္တရစိတ္တာနိ၊ ရှစ်ပါးသော လော-ကုတ္တရာစိတ်တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆဗ္ဗီသတိ စိတ္တာနိ၊ နှစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး သောစိတ်တို့သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကိုရင်း။ ဣရိယာပထဥ္စ၊ ကိုရင်း။ ဇနယန္တိ၊ ကုန်၏။ ကာမာဝစရေ၊ ကာမာဝစရစိတ်တွင်။ ဒသ ဘဝင်္ဂစိတ္တာနိ၊ ဆယ်ပါးသော ဘဝင်စိတ်တို့ရင်း။ ရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝရစိတ်တွင်။ ပဉ္စ (ဘဝင်္ဂ-စိတ္တာနိ) တို့ရင်း။ တိဿော၊ ကုန်သော။ မနောဓာတုယော၊ တို့ရင်း၊ ဧကာ၊ တခုသော။ ဝိပါကာ။ပ။ ဂတာ၊ ဝိပါက်အဟိတ် မနောဝိညာဏ ဓာတ် သောမနဿသဟဂုတ်သန္တီရဏစိတ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကူနဝီသတိ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ရူပမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဇနယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣရိယာ-ပထံ၊ ကို။ န ဇနယန္တိ၊ ကုန်။ ဝိညတ္တိံ၊ ကို။ န ဇနယန္တိ၊ ကုန်။ ဒွေ-ပဉ္စဝိညာဏာနိ၊ တို့ရင်း။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ ရင်း။ ခီဏာသဝါနံ၊ တို့၏။ စုတိစိတ္တံ၊ ရင်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အာရုပ္ပဝိပါကာနိ၊ တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သောဠသ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ရူပံ၊ ကို။ နေဝ ဇနယန္တိ၊ ကုန်။ ဣရိယာပထံ၊ ကို။ န ဇနယန္တိ၊ ကုန်။ ဝိညတ္တိံ၊ ကို။ န ဇနယန္တိ၊ ကုန်[၁]။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤစိတ်

၁-မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စသည်တို့၏ ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အဝိပ္ဖါရိကဘာဝ ပြန့်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဝိညတ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်ရကား န ဝိညတ္တိံ-မိန့်သော်။ ဝိပ္ဖါ-ရိကမေဝ ဟိ ကာမာဝစရကုသလာဒိဝိညတ္တိံ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဋီကာ။ ဣရိယာပထကိုကား အဘယ်ကြောင့်ဖြစ်စေနိုင်သနည်း? ဣရိယာပထူပတ္ထမ္ဘကာနိ ပန ဟောန္တိ သတိပိ သန္တဘာ-ဝေ ဈာနဝေဂေန သဥဿာဟတ္တာ။ ရင်း။ ရူပမေဝဇနယန္တိ န ဣရိယာပထံ-၌ နိရုဿာဟ-သန္တဘာဝေန ပရိဒုဗ္ဗလဘာဝတော-ဟိတ်ခတ်။ ထိုအနက်ကို ပြီးစေခြင်းငှါ ကိရိယာမယ-စိတ္တေဟိ အဝိမိဿဘဝင်္ဂပ္ပဝတ္တိကာလေ ခန္ဓာဒိသရီရာဝယဝါနံ နိစ္စလဘာဝေနာဝဋ္ဌာနံ။တထာ ဟိ အဗ္ဗောကိဏ္ဏေ ဘဝင်္ဂေ ပဝတ္တမာနေ အင်္ဂါနိ ဩသီဒန္တိ ပဝိဋ္ဌာနိ ဝိယ ဟောန္တိ။ ဒွတ္တိံသာတိ ပန အာဒိနာ ဝုတ္တေသု ဇာဂရဏစိတ္တေသု ဝတ္တမာနေသု အင်္ဂါနိ ဥပတ္ထဒ္ဓါနိ ယထာပဝတ္တဣရိယပထဘာဝေနေဝ ပဝတ္တန္တီတိ။ ဋီကာ။ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည် အဘယ့်ကြောင့် ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သနည်း? သဗ္ဗသတ္တတို့၏ ပဋိသန္ဓေစိတ်ကား အဘယ်ကြောင့် ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သနည်း? ဒွေပဉ္စဝိညာဏာနိ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလတာယ ရူပံ န ဇနေန္တိ၊ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဝတ္ထုဒုဗ္ဗလတာယ။ ရင်း။ ခီဏာသဝါနံ စုတိစိတ္တံ-လာရကား ခီဏာသဝမှ တပါးပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စုတိစိတ်ကား ရုပ်ကိုဖြစ်စေနိုင်၏ဟု သိအပ်မည်လော? ခီဏာသဝါနံ စုတိစိတ္တန္တိ ဧတ္ထ

တို့တွင်။ ယာနိ၊ အကြင်စိတ်တို့သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဇနေန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော စိတ်တို့သည်။ ဋ္ဌိတိက္ခဏေ၊ ဋ္ဌီခဏ၌။ န ဇနေန္တိ၊ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ဘင်္ဂက္ခဏေ ဝါ၊ ဘင်ခဏ၌လည်း။ န ဇနေန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ-သစ္စံ ၏။ တဒါ၊ ထိုဋ္ဌီခဏဘင်ခဏ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဒုဗ္ဗလံ၊ အားမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ အလျှော်ကို ဆိုအံ့။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ၌။ ဗလဝံ၊ သန်မြန်သော အားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ တဒါ၊ ထိုဥပ္ပါဒက္ခဏ၌။ ပုရေဇာတံ၊ ပုရေဇာတပစ္စည်းတပ်သော။ ဝတ္ထုံ၊ ဟဒယဝတ္ထုကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ရူပံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

တယော[၁]၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်၎င်း။ သဒ္ဒနဝကံ၊ သဒ္ဒဖြင့်မှတ်အပ်သော ရုပ်ကိုးခုအပေါင်း၎င်း။ ကာယဝိညတ္တိ၊ ၎င်း။ဝစီဝိညတ္တိ၊ ၎င်း။ အာကာသဓာတု၊ ၎င်း။ လဟုတာ၊ ၎င်း။ မုဒုတာ၊ ၎င်း။ ကမ္မညတာ၊ ၎င်း။ ဥပစယော၊ ၎င်း။ သန္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ သတ္တရသဝိဓံ၊ သော။ ရူပဥ္စ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ စိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော

ကာမာဝစရာနံ ပဋ္ဌိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ကာမာဝစရာနံ ပဋ္ဌိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပဋ္ဌိမဘဝိကာနံ, ယေ စ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိ-တွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ ဝစီသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ နော စ တေသံ ကာယသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိဿတီတိ ပန ဝစနတော အညေသမ္ပိ စုတိစိတ္တံ ရူပံ န သမုဋ္ဌာပေတီတိ ဝိညာ-ယတိ။ ဋီကာ။ ထိုအနက်ကိုပြီးစေခြင်းငှါ န ဟိ ရူပသမုဋ္ဌာပကစိတ္တဿ ဂဗ္ဘဂတတာဒိဝိဗန္ဓာ-ဘာဝေ ကာယသင်္ခါရာသမုဋ္ဌာပနေ ကာရဏံ အတ္ထိ၊ န စ ယုတ္တံ စုတော စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပဥ္စဿ ပဝတ္တတီတိ၊ နာပိ "စုတိစိတ္တံ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေတိ" တိ ပါဠိ အတ္ထိ။ ၎င်း။ ယင်းသို့လျက် အဘယ့် ကြောင့် ခီဏာသဝါနံ-ဟု ဝိသေသနကိုပြုရသနည်း ? ခီဏာသဝါနန္တိ ပန ဝိသေသနံ အပ္ပဋိ-သန္ဓိကနိရောဓေန နိရုဇ္ဈန္တဿ တေသံ စုတိစိတ္တဿ ရူပသမုဋ္ဌာပနံ ပါကဋန္တိ ကတွာ ကတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ၎င်း။ သောဠသစိတ်မှတပါးသောစိတ်ကား ရုပ်ကိုဖြစ်စေနိုင်သည်ချည်း၊ မဖြစ်စေ နိုင်သည်ကား မရှိဟုသိစေခြင်းငှါ သောဠသ စိတ္တာနိ-ဟု သချာအားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူ သလော ? သောဠသ စိတ္တာနီတိ ပရိစ္ဆိဇ္ဇ ဂဟဏံ တေသံ ရူပဇနနေ ဧကံသတော နိယမေ-တဗ္ဗတ္တာ၊ အညာနိ ပန ဗဟူနိ အရူပေ ဥပ္ပန္နာနိ အနောကာသဂတတ္တာ ရူပံ န ဇနေန္တိယေဝ။ ၎င်းဋီကာ။

၁-ပထဝီအစရှိသော ရူပဓမ္မတို့သည် စိတ်ဟူသောအကြောင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စိတ္တသမုဋ္ဌာနမည်ကုန်သကဲ့သို့ ဝေဒနာစသည်တို့သည်လည်း ထိုအတူပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ နာမ တယော အရူပိနော ခန္ဓာ-စသည်ကိုမိန့်သော်။

တရားမည်၏။ ပစ္ဆာဇာတာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ ပုရေဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿာတိ၊ ကာယဿ-ဟူ၍ ။ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ စတုသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ လေးပါးသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်သည်။ စိတ္တပစ္စယံ နာမ၊ စိတ်ဟူသော အထောက်အပံ့ရှိသော တရားမည်၏[၁]။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပေသု၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့၌။ [၂၅၁] ဌာနပ္ပတ္တာ၊ သော။ သြဇာ၊ သည်။ အညံ၊ သော။ သြဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွေတိဿော၊ နှစ်ပါး သုံးပါးကုန်သော။ ပဝတ္တိယော၊ ရုပ်ကလာပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ကို။ ဃဋ္ဋေတိ၊ ဆက်၏၊ ဝါ၊ စပ်စေ၏။ တေံ၊ ဤသြဇာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သြဇဋ္ဌမကရုပ်သည်။ စိတ္တပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ စိတ်အထောက်အပံ့ရှိသော အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်မည်၏။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနေ၊ စိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ဌာနပ္ပတ္တော၊ ဌီခဏသို့ရောက်သော။ ဥတု၊ ဥတုသည်။ အညံ၊ သော။ သြဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွေတိဿော၊ ကုန်သော။ ပဝတ္တိယော၊ တို့ကို။ ဃဋ္ဋေတိ၊ ဆက်၏၊ ဝါ၊ စပ်စေ၏။ တေံ၊ ဤဥတုသည် ဖြစ်စေအပ်သော သြဇဋ္ဌမကရုပ်သည်။ စိတ္တပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ စိတ်အထောက်အပံ့ရှိသော ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်မည်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ စိတ္တဇရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်၏[၂]။

၁-ကမ္မပစ္စယကိုပြရာဝယ် ကမ္မပစ္စယံ နာမ တဒေဝ-ဟူသကဲ့သို့ စိတ္တပစ္စယံ နာမ တဒေဝ သာမဟူ ရေးနှင့်ထွေခဲ့သည်၊ ဤဖြင့် အဘယ်ကိုပြရသနည်း? အဘယ်အထူးကိုပြခြင်းငှါ ဤသို့ဟူရသနည်း? ကြောင့် ဧဝံ ဝုတ္တံ စတုသမုဋ္ဌာနရူပန္တိ ဣမိနာ အတံသမုဋ္ဌာနဿေဝ စိတ္တဇရူပဿ စိတ္တပစ္စယတာ ဒဿိတာ-မိန့်သော်။ အဓိပ္ပါယ်ကား ဧဝံ ဝုတ္တံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ထိုပစ္စယဖြစ်သောစိတ်ကြောင့် မဖြစ်သောစိတ္တဇရုပ်၏သာ စိတ္တဇပစ္စယ အဖြစ်ကိုပြ၏၊ သို့သော်လည်း ကမ္မပစ္စယကိုပြသကဲ့သို့ စိတ္တပစ္စယကိုယူသည်ရှိသော် တံ-သမုဋ္ဌာနရုပ်၏ရင်း ဝေဒနာစသည်တို့၏ရင်း စိတ္တပစ္စယအဖြစ်သည် ဖြစ်ကောင်း၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်ကောင်းသော်လည်း စိတ္တသမုဋ္ဌာနတရား စိတ္တပစ္စယတရားတို့ကို မရောယှက်သော အားဖြင့်ပြခြင်းငှါ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် စိတ္တပစ္စယတရားကို ထုတ်အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

၂-စိတ္တသမုဋ္ဌာနဥတုအာဟာရတို့ထက် ကမ္မပစ္စယဥတုအာဟာရတို့သည် အားရှိသည် ဖြစ်ကုန်ရကား ထိုကမ္မပစ္စယဥတုအာဟာရတို့၏အစွမ်းဖြင့် လေးကြိမ် ငါးကြိမ်သော ပဝတ္တိဃဋ္ဋနကိုဆိုအပ်၏၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော ဥတုအာဟာရတို့၏ အစွမ်းဖြင့်ကား နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ပဝတ္တိဃဋ္ဋနကိုဆိုအပ်၏၊ ထိုနှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ပဝတ္တိဃဋ္ဋနကို ကား ပကတိဖြစ်သော ကာမာဝစရစိတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ဆိုအပ်၏၊ မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာ

၇၀၃။ အာဟာရဇေသုပိ၊ အာဟာရဇရုပ်တို့၌လည်း။ အာဟာရော၊ ရင်း။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်ရင်း။ အာဟာရပစ္စယံ၊ အာဟာရဟူသော အထောက်အပံ့ရှိသော ရုပ်ရင်း။ အာဟာရပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရဟူသော အထောက်အပံ့ရှိသော အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်ရင်း။ အာဟာရပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရဟူသော အထောက်အပံ့ရှိသော ဥတုကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သေ-ဧသော ဝိဘာဂေါ၊ ဤသို့သောဝေဖန်ခြင်းကို။ ဝေဒိ-တဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝိဘာဂ၌၊ ဝါ၊ ထိုအာဟာရစသည်တို့တွင်။ ကဗဠီကာရာဟာရော၊ အလုပ်အလွေ့ကို မပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်သကဲ့သို့သော အာဟာရသည်။ အာဟာရော နာမ၊ အာဟာရမည်၏။ ဥပါဒိန္နံ၊ ဥပါဒိန္နဖြစ်သော။ ကမ္မဇရူပံ၊ ကမ္မဇရုပ်ကို။ ပစ္စယံ၊ အထောက်အပံကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ ဌာနပ္ပတ္တာယ၊ ဌီသို့ရောက်သော။ ဩဇာယ၊ ဩဇာသည်။ သမုဋ္ဌာပိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ဩဇဋ္ဌမကရုပ်ရင်း။ အာကာသ-ဓာတု၊ ရင်း။ လဟုတာ၊ ရင်း။ မုဒုတာ၊ ရင်း။ ကမ္မညတာ၊ ရင်း။ ဥပစယော၊ ရင်း။ သန္တတိ၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စုဒ္ဒသဝိဓံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်မည်၏[၁]။

စိတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်မူကား များစွာသောရုပ်ကလာပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ကိုလိုအပ်ကုန်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ထိုမဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥဠာရပဏီတ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၁-အာဟာရသမုဋ္ဌာန်ရုပ်ကို ပြလိုသောဆရာသည် ဌာနပ္ပတ္တာယ ဩဇာယ သမုဋ္ဌာပိတံ ဩဇဋ္ဌမကံ-စသည်ကိုသာမိန့်သော်၊ အဘယ့်ကြောင့် ဥပါဒိန္နံ-စသည်ကို မိန့်ကုန်သနည်း? ဟူမူ ဥပါဒိန္နံ ကမ္မဇရူပံ ပစ္စယံ လဘိတွာတိ ဝေတေန ဗဟိဒ္ဓါ အနုပါဒိန္နဩဇာ ရူပါဟရဏကိစ္စံ န ကရောတီတိ ဒဿေတိ၊ ပစ္စယလာဘော စဿ ကမ္မဇဘူတသန္နိဿယတာဝသေနာတိ အာဟ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာယာတိ။ တတ္ထ ကမ္မပစ္စယစိတ္တသမုဋ္ဌာနာဒိရူပဿပိ ကမ္မမူလကတ္တာ သိယာ ကမ္မဇပရိယာယောတိ တံနိဝတ္တနတ္ထံ ဥပါဒိန္နန္တိ ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တံ။ ဥပါဒိန္နံ ကမ္မဇပစ္စယံ လဘိတွာတိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပသန္တာန်၌။ အနုပါဒိန္နဩဇာ၊ ဥပါဒိန္နမဟုတ်သော ဩဇာသည်။ ရူပါဟရဏကိစ္စံ၊ ရုပ်ကိုဆောင်ခြင်းကိစ္စကို။ န ကရောတိ၊ မပြုနိုင်။ ဣတိ-ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ အဿ၊ ထိုဗဟိဒ္ဓအနုပါဒိန္နဩဇာ၏။ ပစ္စယ-လာဘော၊ အထောက်အပံ့ကိုရခြင်းသည်။ ကမ္မဇဘူတသန္နိဿယတာဝသေန၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ဘုတ်လျှင်မှီရာရှိသည်၏ အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဘသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပါဒိန္နံ ကမ္မဇရူပံ အစရှိသော

ကဗဠိင်္ကာရော အာဟာရော ဩဇမဿ ကာယဿ အာဟာရပစ္စယေန ပစ္စယောတိ၊ ပစ္စယောဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ စတုသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ စတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။ အာဟာရပစ္စယံ နာမ၊ အာဟာရ ဟူသော အထောက်အပံ့ရှိသော ရုပ်မည်၏။ (အာဟာရ အထောက်အပံ့ ရှိသော ရုပ်အာဟာရသည် သက်သက်ထောက်ပံ့သည်သာမဟုတ်၊ ဇနက လည်းဖြစ်၏ဟု ပြခြင်းငှါ စတုသမုဋ္ဌာနရူပံ-ဟူသည်) အာဟာရသမုဋ္ဌာန-ရူပေသု၊ အာဟာရဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်တို့၌။ ဠာနပ္ပတ္တာ၊ သော။ ဩဇာ၊ သည်။ အညံ၊ သော။ ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ တတြာပိ၊ ထိုအညဩဇဋ္ဌမကရုပ်၌လည်း။ ဩဇာ၊ သည်။ အညံ၊ သော။ (ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။) သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒသ ဒွါဒသ ဝါရေ၊ ဆယ်ကြိမ် တဆယ့်နှစ်ကြိမ်တိုင်အောင်။ ပဝတ္တိံ၊ ကို။ ဃဋ္ဋေတိ၊ ဆက်၏၊ ဝါ၊ စပ်စေ၏။ တေံ ရူပံ၊ ဤဩဇဋ္ဌမကရုပ်သည်။ အာဟာရ-ပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ အာဟာရ အထောက်အပံ့ရှိသော အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်မည်၏။ (ဒသ ဒွါဒသ ဝါရေ-ဟူပြီး၍ အဘယ့်ကြောင့် ဤရုပ်၏သာ ဒသ ဒွါဒသ ဝါရတို့တိုင်အောင် ပဝတ္တိ-ဃဋ္ဋနဖြစ်သနည်း?ဟု အနုယောဂ စိစစ်စောကြောခြင်းကိုရည်၍ ဧကဒိဝသံ ပရိဘုတ္တာဟာရော-စသည်ကိုမိန့်သော်) ဧကဒိဝသံ၊ တနေ့၌။ ပရိဘုတ္တာ-ဟာရော၊ စားအပ်သော အာဟာရသည်။ သတ္တာဟမ္ပိ၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး လည်း။ ဥပထမ္ဘေတိ၊ ထောက်ပံ့၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဒိဗ္ဗာ၊ နတ်၌ ဖြစ်သော။ ဩဇာ၊ သည်။ ဧကမာသံ ဒွိမာသမ္ပိ၊ တလနှစ်လပတ်လုံးလည်း။ ဥပထမ္ဘေတိ၊ ၏။ မာတရာ၊ အမိသည်။ ပရိဘုတ္တာဟာရောပိ၊ စားသော အာဟာရသည်လည်း။ ဒါရကဿ၊ ၏။ သရီရံ၊ ကိုယ်ကို။ ဖရိတွာ၊ နှံ့၍။ ရူပံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ သရီရေ၊ ၌။ မက္ခိတာဟာရောပိ၊ လိမ်းကျံသော အာဟာရသည်လည်း။ ရူပံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ကမ္မဇာဟာရော၊ ကမ္မဇအာဟာရသည်။ ဥပါဒိန္နကာဟာရော နာမ၊ ဥပါဒိန္နကအာဟာရ

ပါဠိ၌ ကမ္မပစ္စယစိတ္တသမုဋ္ဌာနာဒိရူပဿပိ၊ ကံအထောက်အပံ့ရှိသော စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သည် အစရှိသောရုပ်၏လည်း။ ကမ္မမူလကတ္တာ၊ ကံအရင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မဇပရိယာ-ယော၊ ကမ္မဇပရိယာယ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံနိဝတ္တနတ္ထံ၊ ထိုပရိယာယ်ဖြစ်သော ကမ္မဇကိုနစ်စေခြင်းငှါ။ ဥပါဒိန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝိသေသေတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ရှင်းဋီကာနက်။

မည်၏။ သောပိ၊ ထိုဥပါဒိန္နက အာဟာရသည်လည်း။ ဌာနပ္ပတ္တော၊ ဋ္ဌီခဏသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ရူပံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ တတြာပိ၊ ထိုဥပါဒိန္နက အာဟာရသည် ဖြစ်စေအပ်သောရုပ်၌လည်း။ ဩဇာ၊ သည်။ အညံ၊ သော။ (ရူပံ၊ ကို။) သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ စတဿော ဝါ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ ဝါ၊ ကုန်သော။ ပဝတ္တိယော၊ တို့ကို။ ဃဋ္ဋေတိ၊ ၏၊ ဝါ၊ စပ်စေ၏။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာ၊ သော။ တေဇောဓာတု၊ သည်။ ဌာနပ္ပတ္တာ၊ ၍။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ သော။ ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ (တေံ၊ ဤဩဇဋ္ဌမကရုပ်သည်။) အာဟာရပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ မည်၏။ တတြ၊ ထိုအာဟာရပစ္စယ ဥတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၌။ အယံ အာဟာရော၊ ဤကမ္မဇ အာဟာရသည်။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာနံ၊ အာဟာရ ကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်တို့အား။ ဇနကော၊ ဖြစ်စေတတ်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။သေသာနံ၊ ကြွင်းကုန်သော ကမ္မစိတ္တဥတုသမုဋ္ဌာနတိသန္တတိရုပ်တို့အား။ နိဿယာဟာရအတ္ထိအဝိဂတဝသေန၊ နိဿယ သတ္တိ အာဟာရသတ္တိ အတ္ထိသတ္တိ အဝိဂတသတ္တိအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ဥပထမ္ဘကပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟာရဇရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ၏[၁]။

၇၀၄။ ဥတုဇေသုပိ၊ ဥတုဇတို့၌လည်း။ ဥတု၊ ဥတုရင်း။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ ရင်း။ ဥတုပစ္စယံ၊ ရင်း။ ဥတုပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ ရင်း။ ဥတုပစ္စယ-အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သေ-သော ဝိဘာဂေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝိဘာဂ၌၊ ဝါ၊ ဥတုစသည်တို့တွင်။ စတု-သမုဋ္ဌာနာ၊ လေးပါးသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော။ တေဇောဓာတု၊ သည်။ ဥတု နာမ၊ မည်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သေ-သော ဥတု၊ ဤ

၁-ကဗဠီကာရာဟာရသည် အညအာဟာရသမုဋ္ဌိတရုပ်အားရင်း တိသန္တတိရုပ်တို့အား ရင်း ဥပထမ္ဘက၏ အစွမ်းဖြင့်ကျေးဇူးပြုသည်၊ မိမိသည်ဖြစ်စေအပ်သောရုပ်အား ဇနကဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဤသို့အာဟာရ ပစ္စည်းဖြစ်၍ သာလျှင် အတ္ထိအဝိဂတ အားဖြင့်လည်း ပစ္စည်းဖြစ်သတည်း။ယင်းသို့ဖြစ်တန်စေ၊ နိဿယပစ္စည်းကိုကား အဘယ်အားဖြင့်နည်း ?ဟူမူ နိဿယဘာဝေါ ပန ပဋ္ဌာနနယေန နတ္ထိ။ အာဟာရပစ္စယာ ပဝတ္တမာနာနံ ရူပါနံ အာဟာရနိဿယာနိ နာမ ဟောန္တီတိ သုတ္တန္တနယေန ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ပရတော ဥတုနော နိဿယဇောတနာယပိ ဧသေဝ နယော။ ဋီကာ။

ဥတုသည်။ ဥဏှဥတု၊ ၎င်း။ သီတဥတု၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ ဥတုဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်မည်သည်ကို။ (ဝေ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) စတုသမုဋ္ဌာနေ၊ လေးပါးသောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဥတု၊ ဥတုသည်။ ဥပါဒိန္နကံ၊ ဥပါဒိန္နကရုပ်ကို။ ပစ္စယံ လဘိတွာ၊ အထောက်အပံ့ ရ၍ [1]။ ဌာနပ္ပတ္တော၊ ဌီသို့ရောက်သည်ဖြစ်၍။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ ရူပံ၊ ဥတုဇရုပ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဥတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။ သဒ္ဒနဝကံ။ သဒ္ဒဖြင့် မှတ်အပ်သောရုပ်ကိုးခုအပေါင်း၎င်း။ [၂၅၂] အာကာသဓာတု၊ ၎င်း။ လဟုတာ၊ ၎င်း။ မုဒုတာ၊ ၎င်း။ ကမ္မညတာ၊ ၎င်း။ ဥပစယော၊ ၎င်း။ သန္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပန္နရသဝိဓံ၊ တဆယ့်ငါးပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥတုပစ္စယံ နာမ၊ ဥတုအထောက်အပံ့ရှိသောရုပ်မည်သည်။ (စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပံ၊ လေးပါးသော သမုဋ္ဌာန်ရှိသော ရုပ်ပင်တည်း။)[2] ဥတု၊ သဘာဂဥတု ဝိသဘာဂဥတုသည်။ စတုသမုဋ္ဌာနိက-ရူပါနံ၊ လေးပါးသောသမုဋ္ဌာန်ရှိသောရုပ်တို့၏။ ပဝတ္တိယာ စ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ ၎င်း။ ဝိနာသဿ စ၊ ပျက်စီးခြင်း၏၎င်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥတုပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ ဥတုအထောက်အပံ့ရှိသော ဥတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်မည်သည်ကား။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ၊ ဥတုဟူသောဖြစ်ကြောင်း ရှိသော။ တေဇောဓာတု၊ သည်။ ဌာနပ္ပတ္တာ၊ ၍။ အညံ၊ သော။ ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ တတြာပိ၊ ထိုဥတုသမုဋ္ဌာန်တေဇော ဓာတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဩဇဋ္ဌမကရုပ်၌လည်း။ ဥတု၊ တည်သော ဥတု

၁-ဥတုသည် ဥပါဒိန္နကနှင့် ကင်း၍လည်း ရုပ်ကိုဖြစ်စေနိုင်သည်မဟုတ်လော၊ သို့ဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ဥပါဒိန္နကံ ပစ္စယံ လဘိတွာ-ဟူရသနည်း?ယဒိပိ ဥတု ဥပါဒိန္နကေန ဝိနာပိ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓေ ပန တေန ဝိနာ တဿ ရူပုပ္ပါဒနံ နတ္ထီတိ အာဟ ဥပါ-ဒိန္နကံ ပစ္စယံ လဘိတွာတိ။ တေနာဟ စတုသမုဋ္ဌာနေ ဥတူတိ။ ဥတုသမုဋ္ဌာနေ ယေဝ ဟိ ဥတု ဥပါဒိန္နကေန ဝိနာ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေတိ။ ဋီကာ။

၂-ယံ ဟိ ဥတု သမုဋ္ဌာနံ ပန္နရသဝိဓံ ရူပံ, ယဥ္စ တဒညတိသန္တတိရူပံ၊ တဿ သဗ္ဗဿပိ သဘာဂေါ ဥတုဥပတ္ထမ္ဘကပစ္စယော ဟောတီတိ။ ဋီကာ။ ယင်းသို့လျက်အဘယ့်ကြောင့် ဥတု စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပါနံ-ဟုသောစကားကိုဆိုရသနည်း ?ယသ္မာ ဝိသဘာဂေါ ဥတု ဟိမာဒိဝိယ ပဒုမာဒီနံ ဝိယ သဒိသရူပုပ္ပတ္တိဟေတုဘူတော ပုရိမရူပံ ဝိနာသေန္တော ဝိယ ဟောတိ။ တသ္မာ သဘာဂံ ဝိသဘာဂဥ္စ ကေဝလံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ၊ ဥတု စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပါနံ ပဝတ္တိယာ ဝိနာသဿ စ ပစ္စယော ဟောတီတိ။ ၎င်း။

သည်။ အညံ၊ တပါးသောသြဇဋ္ဌမကရုပ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့၊ ဒီဃမ္ပိ အဒ္ဓါနံ၊ ဒသ ဒွါဒသ ဝါရေဟုဆိုအပ်သော တပါးတပါးသောရုပ်၏အပိုင်းအခြားထက်ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံးလည်း။ အနုပါဒိန္နကပက္ခေ၊ အနုပါဒိန္နကအဖို့၌။ ဌတွာပိ၊ တည်၍လည်း။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာတည်း။ ဥတုပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ ဥတုအထောက်အပံ့ရှိသော အာဟာရသမုဋ္ဌာန်ရုပ်မည်သည်ကား။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ ဌာနပ္ပတ္တာ၊ သော။ သြဇာ၊ သည်။ အညံ၊ သော။ သြဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ တတြာပိ၊ ထိုဥတုသမုဋ္ဌာန်သြဇာသည်ဖြစ်စေအပ်သော သြဇဋ္ဌမကရုပ်၌လည်း။ သြဇာ၊ တည်သောသြဇာသည်။ အညံ၊ တပါးသောသြဇဋ္ဌမကရုပ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒသ ဒွါဒသ ဝါရေ၊ ဆယ်ကြိမ် တဆယ့်နှစ်ကြိမ်တို့တိုင်အောင်။ ပဝတ္တိံ၊ ရုပ်ကလာပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဃဋ္ဋေတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုရုပ်ကလာပ်အပေါင်း၌။ အယံ ဥတု၊ ဤဥတုသည်။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့အား။ ဇနကော၊ ဖြစ်စေတတ်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေသာနံ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်မှကြွင်းကုန်သော ကမ္မသမုဋ္ဌာန် စိတ္တသမုဋ္ဌာန် အာဟာရသမုဋ္ဌာန်ဟူသော တိသန္တတိရုပ်တို့အား။ နိဿယအတ္ထိအဝိဂတဝသေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဥတုဇရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်၏။ ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာလေန၊ ၌။ ရူပံ၊ ကို။ သမ္မသတိ နာမ၊ သုံးသပ်သည်မည်၏[၁]။

အရူပနိဗ္ဗတ္တိပဿနာကာရ

၇၀၅။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ရူပံ၊ ကို။ သမ္မသန္တေန၊ သုံးသပ်သော ယောဂီသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ကို။ ပဿိတဗ္ဗာ ယထာ၊ ရှုအပ်သကဲ့

၁-နိဗ္ဗတ္တိမျှကိုရှုခြင်းသည် သမ္မသနမမည်ကောင်းသေးသည် မဟုတ်လော၊ အဘယ့်ကြောင့် နိဗ္ဗတ္တိံ ပဿန္တော ကာလေန ရူပံ သမ္မသတိ နာမ-ဟူသနည်း? ရူပဿ နိဗ္ဗတ္တိယာ ဒိဋ္ဌာယ တဿ ဘင်္ဂေါပိ ဒိဋ္ဌောယေဝ ဟောတိ။ ပ။ သေ နယော ဣတော ပရေသု နိဗ္ဗတ္တိဂ္ဂဟဏေသု။ ဋီကာ။

သို။ ဝေ၊ တူ။ အရူပံ၊ နာမ်ကို။ သမ္မသန္တေနပိ၊ သည်လည်း။ အရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်၏။ သာ စ ခေါ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ထိုနာမ်တရား၏ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း။ ကောသီတိလောကိယစိတ္တုပ္ပါဒဝသေနေဝ၊ ရှစ်ဆယ့်တပါးသော လောကီစိတ္တုပ္ပါဒ်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်၏။

ဣဒံ အယံ ဝိပဿနာ၊ ဤလောကီစိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အစွမ်းဖြင့် ရှုသော ဝိပဿနာသည်။ သေယျထာ ကတမာ၊ ဟူမူကား။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဣဒံ အရူပံ နာမ၊ ဤနာမ်မည်သည်ကား။ ပုရိမဘဝေ၊ ၌။ အာယူဟိတကမ္မဝသေန၊ အားထုတ်အပ်သော ကံ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ တာဝ၊ စွာ။ ဧကူနဝီသတိစိတ္တုပ္ပါဒပ္ပဘေဒံ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ် စိတ္တုပ္ပါဒ်အပြားရှိသည်ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ထိုထိုဘဝအားဖြင့်ဖြစ်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဿ၊ ထိုတခုယုတ်နှစ်ဆယ်စိတ္တုပ္ပါဒ်အပြားရှိသောနာမ်တရား၏။ နိဗ္ဗတ္တနာကာရော၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တဒေဝ-ဧကူနဝီသတိ-ပဘေဒံ စိတ္တံ၊ ထိုတခုယုတ်နှစ်ဆယ် အပြားရှိသော စိတ်သည်ပင်လျှင်။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿ၊ ၏။ အနန္တရစိတ္တတော၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သောစိတ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဘဝင်္ဂဝသေန၊ ဖြင့်။ (နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။) အာယုပရိယော-သာနေ၊ အသက်၏အဆုံး၌။ စုတိဝသေန၊ ဖြင့်။ (နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။) တတ္ထ တေသု ဧကူနဝီသတိစိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ တို့တွင်။ ယံ စိတ္တံ၊ သည်။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရစိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ စိတ္တံ၊ ထိုကာမာဝစရပဋိသန္ဓေစိတ်တဆယ်သည်။ ဆသု ဒွါရေသု၊ တို့၌။ ဗလဝါရမ္မဏေ၊ အားရှိသော အာရုံ၌။ တဒါရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ (နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။)

ပန၊ ထိုမှတပါး[၁]။ ပဝတ္တေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ စက္ခုဿ၊ စက္ခုပသာဒ၏။ အသမ္ဘိန္နတ္တာ၊ မပျက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပါနံ၊ ရူပါရုံတို့၏။ စက္ခုဿ၊ အား။ အာပါထဂတတ္တာ၊ ထင်ခြင်းသို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

၁-အနန္တရစိတ္တတော ပဋ္ဌာယ-စသည်ဖြင့်လည်း ပဝတ္တိအခါကိုသာ ဆိုအပ်၏၊ ထိုသို့ဆိုအပ်သော်လည်း ထိုအခြင်းအရာသည် ပဋိသန္ဓေစိတ်တို့၏သာလျှင် ပဝတ္တိအခါ၌ဖြစ်သော အခြင်းအရာတည်း။ ထိုကြောင့် သက်သက်ပဝတ္တိစိတ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းကို ပြလိုရကား ပဝတ္တေ ပန-စသည်ကိုမိန့်သော်။

(စက္ခုဿကား ကာကောလောကနနည်းတည်း) အာ‌လောကသန္နိဿိတံ၊ အလင်းကိုမှီသော။ မနသိကာရဟေတုကံ၊ မနသိကာရလျှင် အကြောင်းရှိသော။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ သမ္ပယုတ္တခမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ စက္ခုပသာဒဿ၊ ၏။ ဠိတိက္ခဏေ၊ ၌။ ဠိတိပ္ပတ္တမေဝ၊ ဠီခဏသို့ရောက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ စက္ခုံ၊ ကို။ ဃဋ္ဋေတိ၊ ထိ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုရူပါရုံသည်။ ဃဋ္ဋိတေ၊ စက္ခုပသာဒ၌ ထိခိုက်သည်ရှိသော်။ ဒွိက္ခတ္တုံ၊ နှစ်ကြိမ်။ ဘဝင်္ဂံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တတော၊ မှ။ တသ္မိံယေဝ အာရမ္မဏေ၊ ထိုရူပါရုံ၌ပင်လျှင်။ ကိရိယာမနောဓာတု၊ ကြိယာမနောဓာတ်သည်။ အာဝဇ္ဇနကိစ္စံ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းကိစ္စကို။ သာဓယမာနာ၊ ပြီးစေလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒနန္တရံ၊ ထိုပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏အခြားမဲ့၌။ တဒေဝ ရူပံ၊ ထိုရူပါရုံကိုပင်လျှင်။ ပဿမာနံ၊ မြင်တတ်သော။ ကုသလဝိပါကံ ဝါ၊ ကုသလဝိပါက်မူလည်းဖြစ်သော။ အကုသလဝိပါကံ ဝါ၊ အကုသလဝိပါက်မူလည်းဖြစ်သော။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့စက္ခုဝိညာဉ်ဖြစ်သည်မှ။ ပရံ၊ ၌။ တဒေဝ ရူပံ၊ ကိုပင်လျှင်။ သမ္ပဋိစ္ဆမာနာ၊ ခံလင့်သကဲ့သို့သော။ ဝိပါကမနောဓာတု၊ ဝိပါက်မနောဓာတ်သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) တတော၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ တဒေဝ ရူပံ၊ ကိုပင်လျှင်။ သန္တီရယမာနာ၊ စုံစမ်းလင့်သကဲ့သို့သော။ ဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု၊ ဝိပါက်အဟိတ်မနောဝိညာဏဓာတ်သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) တတော၊ ထိုမှ။ ပရံ၊ ၌။ တဒေဝ ရူပံ၊ ကိုပင်လျှင်။ ဝဝတ္ထာပယမာနာ၊ မှတ်လင့်သကဲ့သို့သော။ ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ ကြိယာအဟိတ်မနောဝိညာဏဓာတ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်သည်။[၂၅၃] (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) တတော၊ ထိုဝုဋ္ဌောစိတ်ဖြစ်သည်မှ။ ပရံ၊ ၌။ ကာမာဝစရကုသလာကုသလကိရိယစိတ္တေသု၊ တို့တွင်၊ ဧကံ၊ တခုသော။ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကစိတ္တံ ဝါ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်အဟိတ်စိတ်သည်မူလည်း။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ပဉ္စ ဝါ၊ ငါးကြိမ်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တ ဝါ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ ဇောတို့သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏ [၁]။) တတော၊

၁-ဝုဋ္ဌောကို ရည်၍ ဧကံ ဝါ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကစိတ္တံ-ဟူသတည်း။ ထိုဝုဋ္ဌောကို ကား ဒုတိယ မောဃဝါရအားဖြင့် သိအပ်၏၊ ငါးကြိမ်ဇောတို့ကိုသုတ္တမုစ္ဆိတစသောကာလ၌ သိအပ်ကုန်၏၊ ခုနစ်ကြိမ်ဇောတို့ကို ပကတိကာလ၌ သိအပ်ကုန်၏။

ထိုဇော၌ချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ ၌။ ကာမာဝစရသတ္တာနံ၊ ကာမာဝစရသတ္တဝါတို့အား။ ကောဒသသု၊ ကုန်သော။ တဒါရမ္မဏစိတ္တေသု၊ တို့တွင်။ ဇဝနာရမ္မဏာနုရူပံ၊ ဇောအားရင်း, အာရုံအားရင်းလျော်စွာ။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိတခုခုသော။ တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဃိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်၏။ သေသဒ္ဒါရေသုပိ၊ စက္ခုဒွါရမှကြွင်းသောသောတဒွါရစသော ပဉ္စဒွါရတို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ မဟဂ္ဂတစိတ္တာနိပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ ဆသု ဒွါရေသု၊ တို့၌။ အရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ကို။ ပဃိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်။ အရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။ ကာလေန၊ ရံခါ။ အရူပံ၊ ကို။ သမ္မသတိ နာမ၊ မည်၏။

ဧဝံ၊ သို့။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ရူပံ၊ ကို။ ကာလေန၊ ရံခါ။ အရူပံ၊ ကို။ သမ္မသိတွာပိ၊ သုံးသပ်၍လည်း။ တိလက္ခဏံ၊ သုံးပါးသောလက္ခဏာကို။ အာရောပေတွာ၊ ရုပ်၌နာမ်၌တင်၍။ အနုက္ကမေန၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကိုရခြင်းအစဉ်ဖြင့်[၁]။ ပဋိပဇ္ဇမာနော၊ ကျင့်သော။ ဧကော၊ အချို့သောယောဂီသည်။ ပညာဘာဝနံ၊ ကို။ သမ္ပာဒေတိ၊ ပြည့်စုံစေနိုင်၏။ (အရဟတ္တပိုလ်ကိုရ၏ဟူလို)

ရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ

၇၀၆။ အပရော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ ရူပသတ္တကအရူပသတ္တကဝသေန၊ ရုပ်တို့၌မနသိကာရသတ္တက, နာမ်တို့၌မနသိကာရ သတ္တကတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ သုံးပါးသောလက္ခဏာကို၊ အာရောပေတွာ၊ ရုပ်၌နာမ်၌တင်၍။ သင်္ခါရေ၊ ရုပ်နာမ်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ကို။ သမ္မသတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုရူပသတ္တက အရူပသတ္တကနှစ်ပါးတွင်။ အာဒါနနိက္ခေပနတော၊ ဘဝသစ်ကို ယူခြင်း ဘဝဟောင်းကိုစွန့်ပစ်ခြင်းအားဖြင့်ရင်း။ (ဇာတိအား

၁-ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဓိဂမာနုက္ကမေန-ဟူသောဋီကာနှင့်အညီ ဖော်သောအနက်ဖြစ်သည်။ ထိုဋီကာ၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဒိက္ကမေန-ဟု ပါ၍ရှိသင့်၏၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အစရှိသောအစဉ်ဖြင့်-ဟု ဖော်ရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

ဖြင့် မရဏအားဖြင့်ဟူလို) ဝယောဝုဍ္ဎတ္ထင်္ဂမတော၊ အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်ပြီးသော ရုပ်၏ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်သောအားဖြင့်ရင်း။ အာဟာရမယ-တော၊ အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဥတုမယတော၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ကမ္မဇတော၊ ကံကြောင့် ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနတော၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ (ဤလေးပုဒ်ကားဘာဝပ္ပဋ္ဌာန)။ ဓမ္မတာရူပတော၊ (အယလောဟစသည်ဘူမိပါသာဏစသည်အပြားရှိသော အထူးထူးသောအဆင်းသဏ္ဌာန်ရှိသောကံကိုမငဲ့)သဘောအားဖြင့်ပြီးသောဓမ္မတာရုပ်အားဖြင့်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤအာဒါနနိက္ခေပန မနသိကာရစသော အပြားတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသောကောဋ္ဌာသတို့ဖြင့်။ (တိလက္ခဏံ၊ သုံးပါးသောလက္ခဏာကို။) အာရောပေတွာ၊ ရုပ်၌တင်၍။ သမ္မသန္တော၊ သုံးသပ်သောယောဂီသည်။ ရူပသတ္တကဝသေန၊ ရုပ်တရားတို့၌ ခုနစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အာရောပေတွာ၊ သုံးပါးလက္ခဏာကိုရုပ်၌တင်၍။ သမ္မသတိ နာမ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ သူဟောင်းတို့သည်။ အာဒါနနိက္ခေပန-တော။ ပ။ ဝိပဿတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

[အာဒါနနိက္ခေပနတော၊ ဘဝသစ်ကိုယူခြင်း ဘဝဟောင်းကို စွန့်ပစ်ခြင်းအားဖြင့်ရင်း။ ဝယောဝုဍ္ဎတ္ထင်္ဂမိတော၊ အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်ပြီးသော ရုပ်၏ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ အာဟာရတော၊ ရုပ်၏ပစ္စည်းဖြစ်သော အာဟာရအားဖြင့်ရင်း။ ဥတုတော စ၊ ရုပ်၏ပစ္စည်းဖြစ်သော ဥတုအားဖြင့်ရင်း။ ကမ္မတော စာပိ၊ ရုပ်၏ပစ္စည်းဖြစ်သော ကံအားဖြင့်ရင်း။ စိတ္တတော၊ ရုပ်၏ပစ္စည်းဖြစ်သော စိတ်အားဖြင့်ရင်း။ ဓမ္မတာရူပတော၊ ဓမ္မတာရုပ်အားဖြင့်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တ-သတ္တဓာ-သတ္တဟာကာရေဟိ၊ အာဒါန နိက္ခေပနစသော ခုနစ်ပါးသောမနသိကာရ အပြားတို့ဖြင့်။ ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဝိပဿတိ၊ ထိုထိုကောဋ္ဌာသသို့ တိလက္ခဏာကိုတင်၍ရှု၏။]

တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ အာဒါနန္တိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေတည်း။ နိက္ခေပနန္တိ၊ ကား။ စုတိ၊ စုတိတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဣမေဟိ အာဒါနနိက္ခေပေဟိ၊ ဤဘဝသစ်ကို ယူခြင်းဟူသော

ပဋိသန္ဓေ, ဘဝဟောင်းကိုစွန့်ပစ်ခြင်းဟူသော စုတိတို့ဖြင့်။ ဧကံ ဝဿသတံ၊ တခုသောနှစ်အရာကို[1]။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ပိုင်းခြား၍။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရဟူသောရုပ်တရားတို့၌။ တိလက္ခဏံ၊ သုံးပါးသောလက္ခဏာကို။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။ ကထံ အာရောပေတိ၊ အဘယ်သို့တင်သနည်း။ တေသ္တန္တရေ၊ ဤအာဒါနနိက္ခေပ၏အတွင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။) သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ ဘူတရုပ် ဉပါဒါရုပ်အားဖြင့် ပြားသော သင်္ခါရတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ (ရူပဓမ္မေသု ဟိ ဣဒံ သမ္မသနဝိဓာနန္တိ) ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ဉပ္ပါဒဝယပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းချုပ်ခြင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ (ရှေး၌မရှိမူ၍ ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ပြီး၍ ပျက်ခြင်းသို့ ကပ်ခြင်းကြောင့်ဟူလို) ဝိပရိဏာမတော၊ ဇရာမရဏသည် ဖောက်ပြန်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ဇရာမရဏအားဖြင့် ဖောက်ပြန်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်းတည်း။ တာဝကာလိကတော၊ တသက်လျှာ၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ထိုရွှေဉပါဒ် ဋီဘင်မျှခဏ ရှည်ကြာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ နိစ္စပဋိက္ခေပတော စ၊ နိစ္စအဖြစ်ကို ပယ်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ အနိစ္စာ၊ ကုန်၏[2]။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဉပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ ဘူတရုပ် ဉပါဒါရုပ်အပြားရှိသော သင်္ခါရတို့သည်။ ဌိတိံ၊ ဌီသို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဌိတိယံ၊ ဌီ၌။ ဇရာယ၊ ဇရာသဘောဖြင့်။ ကိလမန္တိ၊ ပင်ပန်းညှိုးနွမ်းကုန်၏။ ဇရံ၊ ဇရာသို့။ ပတွာ၊ ရောက်ကုန်သော

၁-ဘာရာဒါနံ ဒုက္ခံ လောကေ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ခန္ဓာဘာရဿ၊ ခန္ဓာဟူသောဝန်ကို။ အာဒိတော၊ လက်ဦးအစ၌။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းတည်း။ အာဒါနံ၊ ခန္ဓာဟူသောဝန်ကို လက်ဦးအစယူခြင်း- ဤသို့သောအနက်ကို နှလုံးပိုက်၍ အာဒါနန္တိ ပဋိသန္ဓိ ဟူသည်၊ သဗ္ဗေဝ နိက္ခိပိဿန္တိဘူတာ လောကေ သမုဿယံ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ကား ခန္ဓာဘာရဿ ခန္ဓာဟူသောဝန်ကို။ နိက္ခေပနံ၊ ချခြင်းသည်။ နိက္ခေပေါ၊ နိက္ခေပမည်၏။ ဤသို့သောအနက်ကို နှလုံးပိုက်၍ နိက္ခေပန္တိ စုတိ ဟူသတည်း။ ယော စိရံ ဇီဝတိ၊ သော ဝဿသတံ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ထိုအနှစ်တရာအောက်စိုးစဉ်းယုတ်သည်၏အဖြစ် လွန်သည်၏အဖြစ်သည် ပမာဏမဟုတ်ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဧကံ ဝဿသတံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ မိန့်သော်။

၂-နိစ္စသဘော၏မရှိခြင်းသည်ပင်လျှင် နိစ္စပဋိက္ခေပမည်၏။ အဘယ်သို့ နိစ္စအဖြစ်ကို ပယ်သနည်း? အနိစ္စဓမ္မာ ဟိ တေနေဝ အတ္တနော သဘာဝေန ဇာနန္တာနံ နိစ္စတံ ပဋိက္ခိပန္တိ နာမ။ ထိုကြောင့် န နိစ္စာ အနိစ္စာ-ဟု ပဋိသေဓဝိဂ္ဂဟကိုမူရသတည်း။

သခ်ါရတို့သည်။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဥပ္ပန္နသခ်ါရတို့၏ ဌီသို့ရောက်ခြင်းစသောအကြောင်းကြောင့်။ (ဤအလို သော် ယသ္မာနှင့် ယှဉ်တွဲသော ရှေးဝါကျကိုစွဲသတည်း) ဝါ၊ တသ္မာ အဘိဏှသံပဋိပီဠနတော၊ ထိုသို့ ဥပါဒ် ဇရာဘင်သည် မပြတ်နှိပ်စက်အပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ဥပါဒ်ဇရာဘင်အားဖြင့် ရှုံ့ဖွယ်အနိဋ္ဌ တရားဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မပြတ်နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ တသ္မာ ဒုက္ခမတော စ၊ ထိုသို့နှိပ်စက်တတ်သည်ဖြစ်၍ သည်းခံနိုင်ခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ တသ္မာ ဒုက္ခဝတ္ထုတော စ၊ ထိုသို့သုံးပါးသော ဒုက္ခတာတို့၏ရင်း, သံသာရဒုက္ခ၏ရင်း တည်ရာဝတ္ထု၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ တသ္မာ သုခပဋိက္ခေပတော စ၊ ထိုသို့ သုခ၏ပဋိပက္ခ၏အဖြစ်ကြောင့် သုခကိုပယ်တတ် မြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း[၁]။ (သခ်ါရာ၊ တို့သည်။) ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမည်ကုန်၏၊ ဝါ၊ သုခမဟုတ် ဒုက္ခစင်စစ်တို့တည်း။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ ဌိတိံ၊ ဌီသို့။ မာ ပါပုဏန္တု၊ မရောက်ပါစေကုန်လင့်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန အခြင်းအရာဖြင့်သာလျှင် တည်ပါစေကုန်ဟူလို) ဌာနပ္ပတ္တာ၊ ဌီသို့ရောက် ကုန်သော[၂]။ (သခ်ါရာ၊ တို့သည်)မာ ဇီရန္တု၊ မရင့်ပါ မအိုပါစေကုန်လင့်။ ဇရပ္ပတ္တာ၊ ဇရာသို့ရောက်ကုန်သော။ (သခ်ါရာ၊ တို့သည်။) မာ ဘိဇ္ဇန္တု၊

၁-တသ္မာတိ ယသ္မာ ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂဝသေန သခ်ါရာနံ နိရန္တရဗာဓတာ၊ တတော စ နေသံ ဒုဿဟတာယ ဒုက္ခမတာ၊ တိဿန္နံ ဒုက္ခတာနံ သံသာရဒုက္ခဿ စ အဓိဋ္ဌာနတာယ ဒုက္ခဝတ္ထုတာ။ တသ္မာ အဘိဏှံ။ ပ။ ဒုက္ခာတိ ယောဇနာ-ဟူသောဋီကာနှင့်အညီ တသ္မာ နောင် ဟိတ်ကိုဆောင် တူအောင်အနက်ကြံ-ဟူသော နိယံသို့လိုက်လျော၍ ယောဇနာ သော အနက်တည်း။ သုခသဘာဝါ ဘာဝေါ ဝေ သုခပဋိက္ခေပေါ။ ဒုက္ခမမ္ဟာ ဟိ တေနေဝ အတ္တနော သဘာဝေန ဇာနန္တာနံ သုခတံ ပဋိက္ခိပန္တိ နာမ။ ဤကား သုခပဋိက္ခေပတောတိ ဣဒံ ဝုတ္တနယမေဝ-ဟူသောဋီကာနှင့်အညီ၊ သုခပဋိပက္ခဘာဝတော ဒုက္ခံ သုခံ ပဋိက္ခိပတိ နိဝါရေတိ၊ ဒုက္ခဝစနံ ဝါ အတ္တတော သုခံ ပဋိက္ခိပတီတိ အာဟ သုခပဋိက္ခေပတောတိ၊ ဤကား မူလဋီကာ အာယတနဝိဘင်းအဖွင့်။ ဒုက္ခဝစနံ ဝါ အတ္တတော သုခံ ပဋိက္ခိပတိ ဟူသောပါဌ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကား ကိသော၊ ကြုံသောသူဆိုသဖြင့် ဆူသောသူမဟုတ်ဟုပယ်၏သို့ ပဋိပက္ခနာမ်ဖြစ်၍ဒုက္ခံကိုဆိုသဖြင့် သုခမဟုတ်ဟုပယ်သည်ဟူလို။

၂-အတ္ထအားဖြင့်ဌီသည်ပင် ဇရာမဟုတ်ပါလော အဘယ့်ကြောင့် ဌာနပ္ပတ္တာ မာ ဇီရန္တု-ဟူသနည်း? သစ္စမေတံ ဇရာဝသေန ပန ယော ကိလမထော သော ဣဓ ဇရာဂဟဏေန ဂဟိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ဋီကာ။ အိုပင်အိုသော်လည်း ဇရာ၏အစွမ်းဖြင့် ပင်ပန်းနွမ်းလျ မကျပါစေလင့်ဟု တောင့်တအာသာရှိသည်ဟူလို။

မပျက်ပါစေကုန်လင့်။ (ဤပါဠိဖြင့် မြဲသည်၏အဖြစ်ကို တောင့်တသည်) ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသု တီသု ဌာနေသု၊ ဤသုံးပါးသော အရာတို့၌။ [၂၅၄] ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏။ ဝသဝတ္တိဘာဝေါ၊ အလိုသို့လိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန ဝသဝတ္တနာကာရေန၊ ထိုသုံးပါးသော ဌာနတို့၌ အလိုသို့လိုက်သောအခြင်းအရာမှ။ သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ သုညာ၊ ဆိတ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့်။ (ဤတသ္မာကား ရှေးတသ္မာကဲ့သို့ ဟိတ်နှင့်ရှက်သည်မဟုတ် ဝုတ္တကာရဏပရာမသနတည်း) သုညတော၊ နိဝါသီကာရကဝေဒကအဓိဋ္ဌာယကမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အသာမိကတော၊ အစိုးပိုင်အရှင်သခင်ဖြစ်သူ တစုံတယောက် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဤပါဠိဖြင့် မိမိဥစ္စာ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြသတည်း) အဝသဝတ္တိတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသောအလိုသို့လိုက်တတ်သော အဖြစ်မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏အလိုသို့လိုက်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ အလိုသို့လိုက်စေနိုင်သော တစုံတယောက်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဤအရာတွင် အကာမကာရိယတော-ဟု သမ္မောအဋ္ဌကထာလာ၏။ အကာမကာရိယတော၊ တစုံတယောက်သောသူ အလိုအလျောက်မပြုနိုင်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ တစုံတယောက်အလိုအလျောက် ပြုသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပေး။) အတ္တပဋိက္ခေပတော စ၊ သာသနာတော်မှတပါး တိတ္ထိတို့သည် ကြံဆအပ်သော အတ္တကိုပယ်ခြင်းကြောင့်၎င်း[၁]။ (သခ်ါရာ၊ တို့သည်။) အနတ္တာ၊ အနတ္တမည်ကုန်၏၊ ဝါ၊ အစိုးပိုင်သောအရှင်ဟုဆိုအပ်သော အတ္တမရှိကုန်၊ ဝါ၊ ခန္ဓာအိမ်ထဲ၌ အမြဲတည်နေသူ နိဝါသီဟူသော အတ္တမရှိကုန်၊ ဝါ၊ ပြုပြင်စီရင်တတ်သော ကာရကဟူသော အတ္တမရှိကုန်၊ ဝါ၊ ခံစားတတ်သော ဝေဒကဟူသော အတ္တမရှိကုန်၊ ဝါ၊ မိဋ္ဌာန်ဖန်ဆင်းတတ်သော အဓိဋ္ဌာယကဟူသော အတ္တမရှိကုန်၊ ဝါ၊ မိမိအလိုသို့လိုက်စေနိုင်သော ဝသဝတ္တိက အတ္တမရှိကုန်။ (ဤအနက်ကား သုညတော အသာမိကတော

၁-သုညတောအစရှိသည်ဖြင့် ဓမ္မတို့၏ ဗာဟိရကတို့သည်ကြံအပ်သော အတ္တမှကင်းခြင်း ဆိတ်ခြင်းကိုဆိုအပ်၏၊ ဤအတ္တပဋိက္ခေပတောဖြင့်ကား ထိုဗာဟိရကတို့သည်ကြံအပ်သော အတ္တသဘောမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အတ္တာ၊ ဗာဟိရကတို့သည် ကြံအပ်သောအတ္တသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်ဟု ပဋိက္ခေပကိုဆိုသည်ဖြစ်ဘိသော်။

အဝသဝတ္တိတော ဟူသောဟိတ်တို့၏ သာမျတ္ထရအပ်သော အနက်တည်း။ နတ္ထိ အတ္တာ ဧတောသန္တိ အနတ္တာပြု) ဝါ၊ အနတ္တာ၊ တိတ္ထိတို့သည် ကြံဆအပ်သော အတ္တမဟုတ်ကုန်။ (ဤအနက်ကား အတ္တပဋိက္ခေပတော ဟူသော ဟိတ်မှရအပ်သောအနက်တည်း။ န အတ္တာ အနတ္တာပြု)

၇၀၇။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အာဒါနနိက္ခေပနဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေစုတိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝဿသတပရိစ္ဆိန္နေ၊ အနှစ်တရာဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ သုံးပါးလက္ခဏာကို။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ တတော၊ ထိုစုတိပဋိသန္ဓေအားဖြင့် အနှစ်တရာပိုင်းခြားအပ်သော ရုပ်၌သုံးပါးသော လက္ခဏာကိုတင်၍ သုံးသပ်သည်မှ။ ပရံ၊ ၌။ ဝယော-ဝုဍ္ဎတ္ထင်္ဂမတော၊ အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်ပြီးသောရုပ်၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်သောအားဖြင့်။ (တိလက္ခဏံ၊ ကို။ ရူပေ၊ ၌။) အာရောပေတိ၊ တင်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့တင်ရာ၌၊ ဝါ၊ ထိုဝယောဝုဍ္ဎတ္ထင်္ဂမတော- ဟူသော ပါဌ်၌။ ဝယောဝုဍ္ဎတ္ထင်္ဂမော နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဝယဝသေန၊ အရွယ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုဍ္ဎဿ-ဝုဍ္ဎိတဿ၊ ကြီးရင့်ပြီးသော။ ရူပဿ၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ ချုပ်ခြင်းတည်း။ တဿ၊ ထိုအရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်ပြီးသောရုပ်ချုပ်ခြင်း ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ သို့။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ကထံ အာရောပေတိ၊ အဘယ်သို့တင်သနည်းဟူမူကား။ သော ယောဂါဝစရော၊ သည်။ တမေဝ ဝဿသတံ၊ ထိုအနှစ်တရာကိုပင်လျှင်။ ပဌမ-ဝယေန၊ ပဌမအရွယ်အားဖြင့်ရင်း။ မဇ္ဈိမဝယေန၊ ရင်း။ ပစ္ဆိမဝယေန၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တီဟိ ဝယေဟိ၊ အရွယ်သုံးပါးတို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ၊ ပိုင်းခြား၏။ တတ္ထ၊ ထိုအရွယ်သုံးပါးတို့တွင်။ အာဒိတော၊ ၌။ တေတ္တိံသ-ဝဿာနိ၊ သုံးဆယ့်သုံးနှစ်တို့သည်။ ပဌမဝယော နာမ၊ ပဌမအရွယ်မည်၏။ တတော၊ ထိုပဌမအရွယ်မှ။ စတုတိံသ ဝဿာနိ၊ သုံးဆယ့်လေးနှစ်တို့သည်။ မဇ္ဈိမဝယော နာမ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုမဇ္ဈိမအရွယ်မှ။ တေတ္တိံသဝဿာနိ၊ သုံးဆယ့်သုံးနှစ်တို့သည်။ ပစ္ဆိမဝယော နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့အရွယ်သုံးပါးကိုပိုင်းခြား၍ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ ဣမေဟိ တီဟိ ဝယေဟိ၊ ဤအရွယ်သုံးပါးတို့ဖြင့်။ (ဝဿသတံ၊ ကို။) ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ပိုင်းခြား၍။ ပဌမဝယေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ မဇ္ဈိမဝယံ၊ မဇ္ဈိမအရွယ်သို့။ အပ္ပတွာ၊

မခရာက်မူ၍။ တဇ္ဇော၀၊ ထိုပဌမအရွယ်၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုအနိစ္စဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဒုက္ခဖြစ်သောရုပ်သည်၊ အနတ္တာ၊ မည်၏။ မဇ္ဈိမ-ဝယေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပမ္ပိ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်လည်း။ ပစ္ဆိမဝယံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ မရောက်မူ၍။ တဇ္ဇော၀၊ ထိုမဇ္ဈိမအရွယ်၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထိုရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တတည်း။ ပစ္ဆိမဝယေ၊ ၌။ တေတ္တိံသဝဿာနိ၊ သုံးဆယ့်သုံးနှစ်တို့ပတ်လုံး။ ပဝတ္တရူပမ္ပိ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်လည်း။ မရဏ-တော၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဂမနသမတ္ထံ နာမ၊ သွားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ပရဂမနသမတ္ထံနာမရှိမူ ဘဝတပါးသို့ သွားခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ-ပေ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထိုပစ္ဆိမအရွယ်သုံးဆယ့်သုံးနှစ်တို့ပတ်လုံးဖြစ်သော ရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ ရူပေ၊ ၌။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။

၇၀၇။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဌမဝယာဒိဝသေန၊ ပဌမအရွယ်အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝယောဝုဍ္ဎတ္ထင်္ဂမတော၊ အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်ပြီးသော ရုပ်၏ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်သောအားဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ (ရူပေ၊ ၌။) အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ပုန၊ တဖန်။ မန္ဒဒသကံ၊ သတိပညာနုံ့နွေးသည်၏ အဖြစ် များသောအားဖြင့်ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်းငှင်း။ ခိဍ္ဍာဒသကံ၊ မြူးတူးရွှင်ပျော်ခြင်း များသောအားဖြင့်ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်းငှင်း။ ဝဏ္ဏဒသကံ၊ အဆင်းပြည့်စုံသောအားဖြင့် ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်းငှင်း။ ဗလဒသကံ၊ ခွန်အား သန်မြန်သော အားဖြင့်ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်းငှင်း။ ပညာဒသကံ၊ ပညာပွင့်လင်းသောအားဖြင့်ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏ အပေါင်းငှင်း။ ဟာနိဒသကံ၊ ခိဍ္ဍာရတိ ဝဏ္ဏ ဗလ ပညာ ဆုတ်ယုတ်သောအားဖြင့်ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏ အပေါင်းငှင်း။ ပဗ္ဘာရဒ-သကံ၊ ရှေ့သို့ကိုင်းသောအားဖြင့် ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်း ငှင်း။ ဝင်္ကဒသကံ၊ ထယ်ကိုင်းကဲ့သို့ကုန်းသော အားဖြင့်ဖြစ်သော နှစ်တို့၏

ဆယ်ခုတို့၏ အပေါင်းငှင်း။ မောမူဟဒသကံ၊ မောဟဖြင့် တွေဝေသော အားဖြင့် ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်းငှင်း။ သယနဒသကံ၊ အိပ်ရာညောင်စောင်း လျောင်းတစဉ်းစဉ်းများသောအားဖြင့် ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်းငှင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ ဒသန္နံ ဒသကာနံ၊ ဤဆယ်ပါးသော ဒသကတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝယောဝုဍ္ဎိတ္ထင်္ဂမတော၊ အားဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ (ရှုပေ၊ ဌ။) အာရောပေတိ၊ ၏။

တတ္ထ-တေသု ဒသကေသု၊ ထိုဆယ်ပါးသောဒသကတို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ဝဿသတဇီဝိနော၊ အနှစ်တရာအသက်ရှင်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ပဌမာနိ၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်ကုန်သော။ ဒသဝဿာနိ၊ ဆယ်နှစ်တို့သည်။ မန္ဒဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုပဌမဝဿဒသကအခါ ၌။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မန္ဒော၊ သတိပညာနုံ့နှေးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စပလော၊ လျှပ်ပေါ်သည်[၁]။ ကုမာရကော၊ ငယ်မူငယ်ရာ မပျောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုပဌမဝဿဒသကမှ။ ပရာနိ၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ခိဍ္ဍာဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုဒုတိယဝဿဒသက၌။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ခိဍ္ဍာရတိဗဟုလော၊ မြူးတူးခုန်စားသောအားဖြင့် ရွှင်ပျော်များသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုဒုတိယဝဿဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ဝဏ္ဏဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုတတိယဝဿဒသက၌။ အဿ-ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏာယတနံ၊ ဝဏ္ဏာယတနသည်။ ဝေပုလ္လံ၊ စိုစိုပြည်ပြည် အရည်အရောင်တက်တိုး၍ ပြည့်ဖြိုးပြန့်ပြောခြင်းသို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ တတော၊ ထိုတတိယဝဿဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ဗလဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုစတုတ္ထဝဿဒသက၌။ (အင်္ဂါနံ၊ အရိုးတို့၏ငှင်း။ နှာရူနဉ္စ၊ အကြောတို့၏ငှင်း။ ထိရဘာဝပ္ပတ္တိယာ၊ မြဲမြံသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။) အဿ-ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဗလဉ္စ၊ အားသည်ငှင်း။ ထာမော စ၊ အစွမ်းသည်ငှင်း။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြောခြင်းသို့။

၁-မတည်မရပ်သော အမူအရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လောက်လက်ခတ်သည်ဟူလို။ ထိုပါဠိဖြင့် မောမူဟဘာဝမှ ထူးစေ၏၊ နဝမဒသက၌ကဲ့သို့ မောမူဟအဖြစ်ဖြင့် မန္ဒဖြစ်သည် မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား လျှပ်ပေါ်လော်လည် မတည်မတံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဟု ထူးစေ၏၊ ထိုကြောင့် ကုမာရကော မိန့်သကား။

ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ တတော၊ ထိုစတုတ္ထဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ပညာဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုပဉ္စမဒသကၥ်။ အဿ-ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ပညာ၊ သည်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာတည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပကတိယာ၊ ပြကတေ့အားဖြင့်။ [၂၅၅] ဒုဗ္ဗလပညဿာပိ၊ အားနည်းသောပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း။ တသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုပဉ္စမဒသကကာလ၌။ အပ္ပမတ္တကာ၊ အနည်းငယ်သော။ ပညာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝ ကိရ၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်ထင်သတတ်။ တတော၊ ထိုပဉ္စမဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ဟာနိ-ဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုဆဋ္ဌဒသကၥ်။ အဿ-ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ခိဍ္ဍာရတိဝဏ္ဏဗလပညာ၊ မြူးတူးခုန်စားသောအားဖြင့် ပျော်ရွှင်ခြင်း အဆင်းရောင်ဝါ အားပညာတို့သည်။ ပရိဟာယန္တိ၊ ရေသို့ကျလျက် ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုဆဋ္ဌဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ပဗ္ဘာရဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုသတ္တမဒသကၥ်။ အဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘောသည်။ ပုရတော၊ ရှေးသို့။ ပဗ္ဘာရော၊ ကိုင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသတ္တမဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ဝင်္ကဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုအဋ္ဌမဒသကၥ်။ အဿ-ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ နင်္ဂလ-ကောဋိ ဝိယ၊ ထယ်ကိုင်းစွန်းကဲ့သို့။ ဝင်္ကော၊ ကုန်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုအဋ္ဌမဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ မောမူဟဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုနဝမဒသကၥ်။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မောမူဟော၊ သတိပညာကင်းကွာ၍ လွန်စွာ တွေဝေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကတံ ကတံ၊ ပြုတိုင်း ပြုတိုင်းသောအမှုကို။ ပမုဿတိ၊ မေ့လျော့၏။ တတော၊ ထိုနဝမဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ သယနဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝဿသတိကော၊ အနှစ်တရာရွယ်သူသည်။ သယနဗဟုလော၊ ရပ်ခြင်း သွားခြင်း စသောအားဖြင့် ခန္ဓာဝန်ကိုဆောင်ခြင်းငှါ မတတ်အား၍ လျောင်းတစင်းစင်းများသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။

၁-လက္ခဏာအပြား၊ ထိုတရားကို၊ သုံးပါးအရွယ်၊ ယူရာဝယ်၌၊ သုံးဆယ်သုံးနှစ်၊ မွေးနေ့စစ်၍၊ ပွါးလစ်တုံထ၊ ပဌမဟု၊ ဝယမည်ပင်၊ ရှေးဦးတင်လျက်၊ ထိုတွင်လေးနှစ်၊ သုံးဆယ်

တတြ၊ ထိုဆယ်ပါးသော ဒသက၏အစွမ်းဖြင့် တိလက္ခဏာသို့တင်ရာ၌။ အယံ ယောဂီ၊ သည်။ ဧတေသံ ဒသကာနံ၊ ထိုဆယ်ပါးသောဒသကတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝယောဝုဍ္ဍတ္ထင်္ဂမတော၊ အားဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတုံ၊ တင်ခြင်းငှါ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤဆိုလတ့်သောနည်းဖြင့်။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ ပဌမဒသကေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ဒုတိယဒသကံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ မရောက်မူ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုပဌမ ဒသက၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲအတိသာတည်း။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဒုတိယ-ဒသကေ၊ ၌။ပ။ နဝမဒသကေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဒသမဒသကံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုနဝမဒသက၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဒသမ-

---

ဖြစ်၍၊ ခုနစ်စွန်းမြင်၊ ခြောက်ဆယ်တွင်ကား၊ မှန်စင်သူလတ်၊ နေကျမှတ်၏၊ အမြွတ် သုံးသွယ်၊ နှစ်သုံးဆယ်ကား၊ အကယ်ရာစစ်၊ သူကြီးဖြစ်၏၊ သုံးဆစ်ပိုင်းခြား၊ သုံးပါး လက္ခဏာ၊ တင်ပြီးစွာမှ၊ သူ့မှာကိုယ်တွင်၊ ပြင်နှင့်အတွင်း၊ မယွင်းအညီ၊ ကိုးခုစီဖြင့်၊ ထပ်ပြီပေါင်းဆ၊ ဆယ့်ရှစ်ရ၏၊ မန္ဒခိဍ္ဍ၊ ဝဏ္ဏဗလာ၊ ပညာဟာနိ၊ ထိပြီးပဗ္ဘာ၊ ဝင်္ကာမောဟ၊ သယနဟု၊ ဒသကနှင့်၊ ဆယ်ဆဆယ်ချက်၊ တရာသက်ကို၊ ပွါးတက်စေထ၊ ဆယ်နှစ်မျှကား၊ မန္ဒဒသကံ၊ အကြံနည်းစွာ၊ မလိမ္မာတည်း၊ ခိဍ္ဍာအရွယ်၊ သက်နှစ်ဆယ်မှာ၊ မြူးရယ်ပျော်ရွှင်၊ လေပျံ့လွင်၏၊ ထိုပြင်ဝဏ္ဏ၊ ဒသကမှာ၊ ရောက်ထသက်ဆစ်၊ သုံးဆယ်ဖြစ်၍၊ နုနှစ်မျက်နှာ၊ ကြော့ရှင်းစွာ၏၊ တခါဗလ၊ ဒသကမှာ၊ ကြီးလှအားခွန်၊ ကြိမ်းသံအန်မြောက်၊ လေးဆယ် ရောက်၏၊ ထိုနောက်ပညာ၊ ဒသမှာမူ၊ လိမ္မာတတ်ပွန်၊ ဉာဏန္တရ၊ ကြီးလှတွင်ကျယ်၊ သက် ငါးဆယ်တည့်၊ ထိုဝယ်ထပ်ပြို့၊ ဟာနိဒသက၊ ခြောက်ဆယ်မှကား၊ ရွှင်ပြမ့်လျှင်း၊ အဆင်း အဝါ၊ အားပညာတို့၊ ယုတ်မာတလ္လ၊ ရေသို့ကျ၏၊ ပဗ္ဘာရဒသက၊ ရောက်ထအရွယ်၊ ခုနစ် ဆယ်မှာ၊ မျောက်နှယ်မျက်နှာ၊ ပိန်စွာချိုင့်မြောင်၊ မျက်တွင်းချောင်နှင့်၊ ပါးစောင်ပမျို့၊ ရှုံ့ရက်ပက်ရှုံ့၏၊ တတ့်ဝင်္ကာ၊ ဒသခေါ်လျက်၊ ရှစ်ဆယ်သက်မူ၊ ထွန်ကိုင်းတူဘိ၊ ကျောက်ရို ငုံ့တွား၊ ငိုက်ဆိုက်သွား၏၊ တခြားမောဟ၊ ဒသကမူ၊ အိုလှသက်ရွယ်၊ ကိုးဆယ်လရောက်၊ မိန်းရှောက်မိန်းမှိုင်၊ မခိုင်သတိ၊ ယွင်းချွတ်ဘိ၏၊ ထိုပြို့ဆယ်ဆ၊ သယနဟု၊ ဒသကမှာ၊ သက်တရာကား၊ အိပ်ခါလည်းနေ၊ လက်ခြေတံ့ခိုင်၊ မစွမ်းနိုင်ဘိ၊ ရှည်လိုခန့်တွက်၊ တရာ သက်ကို၊ ဆယ်ချက်ဆယ်စု၊ ခွဲဝေပြုလျက်၊ ချင့်တွက်ပိုင်းခြား၊ သုံးပါးလက္ခဏာ၊ တင်ပြီး စွာမှ၊ သူ့မှာပုံပြင်၊ ငါ့ကိုယ်တွင်လည်း၊ သို့စဉ်သဘော၊ ဖြစ်လှည့်သောဟု၊ နှီးနှော့ကြံဆ၊ ခြောက်ဆယ်ရ၏၊ လက္ခဏာတဖန်၊ တင်ပြန်ခန္ဓာ၊ ဆယ့်ငါးဖြာနှင့်၊ သချ်ာပေါင်းလစ်၊ ဆယ့် ခြောက်ဖြစ်၏၊ စင်စစ်အာယတန၊ ဒွါဒသဍ်၊ ဆတ္တိံသပေါင်း၊ ထပ်လောင်းရုံးသွယ်၊ သုံးဆယ်ခုနစ်ပါး၊ သရုပ်ပြား၏၊ တခြားဓာတ်ဝယ်၊ ဆယ့်ရှစ်သွယ်၌၊ ငါးဆယ့်လေးခု ပေါင်းစုစင်ကြယ်၊ ငါးဆယ့်ငါးဖြာ၊ မှန်လှစွာ၏၊ ခြင်းရာနက်လေး၊ ဆိုရေးပိုင်းခြား၊ ဤတရားကို၊ ယောကျ်ားအထွတ်၊ ဗောဓိသတ်တို့၊ ဆတ်ဆတ်မယွင်း၊ သိကုန်လျှင်း၏၊ မပျင်းနေ့တိုင်း၊ အားသွန်လှိုင်း၍၊ ကသိုဏ်းပုံတု၊ စီးဖြန်းရှု။

ဒသကေ၊ ဥ္။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ပုနဗ္ဘဝံ၊ တဖန်အသစ်ဘဝသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ ဣဓေဝ၊ ဤမျက်မြင်လောက ပစ္စုပ္ပန်ဘဝဥ္သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထိုရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ သာတည်း။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။

၇၀၉။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဒသဒသကဝသေန၊ ဆယ်ပါးသော ဒသက၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝယောဝုဍ္ဎတ္ထင်္ဂမတော၊ အားဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတွာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ တဒေဝ ဝဿသတံ၊ ထိုအနှစ်တရာကို ပင်လျှင်။ ပဉ္စပဉ္စဝဿဝသေန၊ ငါးနှစ် ငါးနှစ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝီသတိ-ကောဋ္ဌာသေ၊ နှစ်ဆယ်သောအဖို့အစုတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝယောဝုဍ္ဎတ္ထင်္ဂ-မတော၊ အားဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။ ကထံ အာရော-ပေတိ၊ နည်း။ ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ သော ယောဂီ၊ သည်။ ဣတိ၊ ဤဆိုလတံ့သော နည်းဖြင့်။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ၏။ ပဌမေ၊ သော။ ဝဿပဉ္စကေ၊ ငါးနှစ် အတွင်း၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဒုတိယံ၊ သော။ ဝဿပဉ္စကံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုပဌမဝဿပဉ္စကဥ္သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထိုရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ သာတည်း။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ၏။ ဒုတိယေ၊ သော။ ဝဿ-ပဉ္စကေ၊ ဥ္။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ တတိယံ၊ သော။ပ။ ဧကူနဝီသတိမေ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော။ ဝဿပဉ္စကေ၊ ဥ္။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဝီသတိမံ၊ နှစ်ဆယ်မြောက်သော။ ဝဿပဉ္စကံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထို ဝဿပဉ္စကဥ္သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဝီသတိမေ၊ သော။ ဝဿပဉ္စကေ၊ ဥ္။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ မရဏတော၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ တပါးသို့။ ဂမန-သမတ္ထံ နာမ၊ သွားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထိုရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ သာတည်း။ အနတ္တာ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ၏။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝီသတိကောဋ္ဌာသဝသေန၊ နှစ်ဆယ်သောကောဋ္ဌာသ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝယောဝုဍ္ဎတ္ထင်္ဂမတော၊ အားဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာ-ရောပေတွာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ ပဉ္စဝီသတိကောဋ္ဌာသေ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော အဖို့အစုတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ စတုန္နံ စတုန္နံ ဝဿာနံ၊ လေးနှစ်လေးနှစ်

တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရောပေတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ တေတ္တိံ-သ ကောဋ္ဌာသေ၊ တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ တိဏ္ဏံ တိဏ္ဏံ ဝဿာနံ၊ သုံးနှစ်သုံးနှစ် တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရောပေဘိ၊ ၏[၁]။ ပဉ္စာသ ကောဋ္ဌာသေ၊ ငါးဆယ်သောအစုတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဒွိန္နံ ဒွိန္နံ ဝဿာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရောပေဘိ၊ ၏။ သတံကောဋ္ဌာသေ၊ တရာသောအစုတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဧကေကဝဿဝသေန၊ တနှစ်တနှစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာရော-ပေတိ၊ ၏။ (အနှစ်တရာကို ခြောက်လစီစု၍ အစုနှစ်ရာဖြစ်ရကား ဒက္ခိဏာယာဉ် ခြောက်လ, ဥတ္တရာယာဉ်ခြောက်လ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း တိလက္ခဏာသို့တင်သင့်သည်ဟု သိအပ်၏။ ဤကိုရည်၍ ဒွိသတံ ကော-ဋ္ဌာသေ ကတွာ ဧကေကအယနဝသေနာတိပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဋီကာ။) တတော၊ ထိုနောက်မှ။ ဧကံဝဿံ၊ တနှစ်ကို။ [၂၅၆] တယော ကော-ဋ္ဌာသေ၊ သုံးစုတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝဿာနဟေမန္တဂိမှေသု၊ မိုဃ်းဥတု ဆောင်းဥတု နွေဥတုဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တီသု ဥတူသု၊ သုံးပါးသော ဥတုတို့တွင်။ ဧကေကဥတုဝသေန၊ တပါးတပါးသော ဥတု၏အစွမ်းဖြင့်။ တသ္မိံ၊ ထိုတခုတခုသောဥတု၌။ ဝယောဝုဍ္ဎိတ္ထင်္ဂမရူပေ။ ဝယောဝုဍ္ဎိတ္ထင်္ဂမ ရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။

ကထံ အာရောပေတိ၊ နည်း။ ဝဿာနေ၊ မိုဃ်းဥတု၌။ စတုမာသံ၊ လေးလတို့ပတ်လုံး။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဟေမန္တံ၊ ဆောင်းဥတုသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုမိုဃ်းဥတု၌သာလျှင်၊ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်၏။ ဟေမန္တေ၊ ဆောင်း ဥတု၌။ ပဝတ္တရူပံ။ သည်။ ဂိမှံ၊ နွေဥတုသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထို ဆောင်းဥတု၌သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ၏။ ဂိမှေ၊ နွေဥတု၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ပုန၊ ဖန်။ ဝဿာနံ၊ မိုဃ်းဥတုသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုနွေဥတု ၌သာလျှင်၊ နိရုဒ္ဓံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ သာတည်း။ အနတ္တာ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ အာရောပေတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ အာရောပေတွာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဧကံ ဝဿံ၊ တနှစ်ကို။ ဆ ကောဋ္ဌာသေ၊ ဝဿာနရတုစသော ခြောက်ပါးအစုတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝဿာနေ၊ ဝဿာန

၁–အနှစ်တရာကို သုံးနှစ်သုံးနှစ်စီစုသော် သုံးဆယ့်သုံးစုက တနှစ်အကြွင်းရ၍ လေးနှစ်တစုဖြစ်ကောင်းလျက် တိဏ္ဏံ တိဏ္ဏံ ဝဿာနံ ဟူသည်ကား ယေဘုယျအားဖြင့် မိန့်သတည်း။

ရတု၌။ (ပဝတ္တရူပံ-၌စပ်။ ထိုဝဿာနရတုသည်ကား ရှေး၌ကဲ့သို့ စတု-
မာသ မဟုတ် ဒွိမာသမျှတည်းဟုပြခြင်းငှါ ဒွေ မာသံ- မိန့်သော်)
ဒွေမာသံ၊ နံကာလ, သစ်ဆင်းလ နှစ်လပတ်လုံး၊ ဝါ၊ ဝါခေါင် တော်
သလင်းကာသပတ်လုံး။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ သရဒံ၊ သရဒရတုသို့။ အပ္ပတွာ၊
၍။ တဒတ္တဝ၊ ထိုဝဿာနရတု၌သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်၏။ သရဒေ၊
သရဒရတု၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဟေမန္တံ၊ ဟေမန္တရတုသို့။ (အပ္ပတွာ
တတ္ထေဝ နိရုဒ္ဓံ-ယောဇနာ၊ နောက်ကိုလည်းနည်းတူ။) ဟေမန္တေ၊ ၌။
ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ သိသိရံ၊ သိသိရရတုသို့။ သိသိရေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။
ဝသန္တံ၊ ဝသန္တရတုသို့။ ဝသန္တေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဂိမှံ၊ ဂိမှရတုသို့။
ဂိမှေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ပုန၊ ဖန်။ ဝဿာနံ၊ ဝဿာနရတုသို့။
အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုဂိမှရတု၌သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်၏[၁]။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တတည်း။
ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။တသ္မိံ၊ ထိုခြောက်ပါးသောရတု၌။ ဝယောဝုဍ္ဍတ္ထင်္ဂမရူပေ၊
၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။

ဧဝံ၊ သို့။ အာရောပေတွာ၊ ၍။ တတော၊ ထိုရတုခြောက်ပါးအားဖြင့်
သုံးပါးလက္ခဏာကို တင်သည်မှနောက်၌။ ကာဠဇုဏှဝသေန။ ကာဠ
ပက္ခ ဇုဏှပက္ခ၏အစွမ်းဖြင့်။ (အာရောပေတိ-၌စပ်) ကာဠေ၊ လဆုတ်ပက္ခ
၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဇုဏှံ၊ လဆန်းပက္ခသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊
ထိုလဆုတ်ပက္ခ၌သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ၏။ ဇုဏှေ၊ လဆန်းပက္ခ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊
သည်။ ကာဠံ၊ လဆုတ်ပက္ခသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုလဆန်းပက္ခ၌
သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။
အနတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။
တတော၊ ထိုပက္ခအားဖြင့် သုံးပါးလက္ခဏာသို့ တင်သည်မှနောက်၌။
ရတ္တိန္ဒိဝ ဝသေန၊ ညဉ့်နေ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။(အာရောပေတိ-၌စပ်) ရတ္တိံ၊
ညဉ့်၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဒိဝသံ၊ နေ့သို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊
ထိုညဉ့်၌ပင်လျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ၏။ ဒိဝသံ၊ နေ့၌။ ပဝတ္တရူပမ္ပိ၊ သည်လည်း။
ရတ္တိံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုနေ့၌ပင်လျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ၏။ တသ္မာ၊

၁-ဝါခေါင်တော်သလင်း နှစ်လကား ဝဿာနရတု၊ သီတင်းကျွတ် တန်ဆောင်မုန်း
နှစ်လကားသရဒ၊ နတ်တော်ပြာသို နှစ်လကား ဟေမန္တ၊ တပို့တွဲတပေါင်း နှစ်လကား
သိသိရ၊ တန်ခူးကဆုန်နှစ်လကား ဝသန္တ၊ နယုန်ဝါဆိုနှစ်လကား ဂိမှ။

ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုညဉ့်နေ့အားဖြင့် သုံးပါးသောလက္ခဏာကို တင်သည်မှနောက်၌။ တဒေဝ ရတ္တိန္ဒိဝံ၊ ထိုညဉ့် နေ့ကိုပင်လျှင်။ ပုဗ္ဗဏှာဒိဝသေန၊ ပုဗ္ဗဏှစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဆကောဋ္ဌာသေ၊ ခြောက်ပါးသောအဖို့ အစုတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍[၁]။ ပုဗ္ဗဏှေ၊ ပုဗ္ဗဏှ အခါ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ မဇ္ဈန္ဟံ၊ မဇ္ဈန္ဟအခါသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ မဇ္ဈန္ဟေ၊ မဇ္ဈန္ဟအခါ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ သာယန္ဟံ၊ သာယန္ဟအခါသို့။ သာယန္ဟေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ပဌမယာမံ၊ သို့။ ပဌမယာမေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ မဇ္ဈိမယာမံ၊ မဇ္ဈိမယာမ်သို့။ မဇ္ဈိမယာမေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ပစ္ဆိမယာမံ၊ ပစ္ဆိမယာမ်သို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုမဇ္ဈိမယာမ်၌ သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ၏။ ပစ္ဆိမယာမေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ပုန၊ ဖန်။ ပုဗ္ဗဏှံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုပစ္ဆိမယာမ်၌သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။

၇၁၀။ ဧဝံ၊ သို့။ အာရောပေတွာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ တသ္မိံယေဝ ရူပေ၊ ထိုရုပ်၌သာလျှင်။ အဘိက္ကမပဋိက္ကမ အာလောကန ဝိလောကန သမိဉ္ဇန-ပသာရဏဝသေန၊ ရှေ့သို့တက်ခြင်း နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း တူရူကြည့်ခြင်း တစောင်းကြည့်ခြင်းကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဘိက္ကမေ၊ ရှေ့သို့တက်ခြင်း၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ပဋိက္ကမံ၊ နောက်သို့ဆုတ်ခြင်းသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုရှေ့သို့တက်ခြင်း၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ပဋိက္ကမေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ အာလောကနံ၊ တူရူကြည့်ခြင်းသို့။ အာလောကနေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဝိလောကနံ၊ တစောင်းကြည့်ခြင်းသို့။ ဝိလောကနေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ သမိဉ္ဇနံ၊ ကွေးခြင်းသို့။ သမိဉ္ဇနေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ပသာရဏံ၊ ဆန့်ခြင်းသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုကွေးခြင်း၌ သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။

၁-အဟဿ ပုဗ္ဗံ ပုဗ္ဗန္ဟံ၊ န-အာဂုံ။ သက္ကတ၌ ရေဖရှိသော ပူဝ်-နှင့်မိတ္တူဖြစ်သောကြောင့် နငယ်ကို ဏ ကြီးပြန်၊ ပုဗ္ဗဏှ-ဟုပြီးသည်။ မဇ္ဈန္ဟသာယန္ဟတို့၌ကား ဏ ကြီးမပြန်ရ၊ တနေ့ တညဉ့်သည် နာရီခြောက်ဆယ်ဖြစ်ရကား ဆယ်နာရီစီအားဖြင့် ခြောက်စုပြုသည်။

တတော၊ ထိုအဘိက္ကမ စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် သုံးပါးသောလက္ခဏာကို တင်သည်မှနောက်၌။ ကေပဒဝါရံ၊ တခုသောခြေလှမ်းအကြိမ်ကို။ ဥဒ္ဓ-ရဏာတိဟရဏဝီတိဟရဏဝေါဿဇ္ဇနသန္နိက္ခေပနသန္နိရုမ္ဘနဝသေန၊ ခြေကို ချီကြွခြင်း ခြေကိုရှေ့သို့ဆောင်ခြင်း ခြေကိုထိုမှ ဤမှဆောင်ခြင်း ခြေကို အောက်သို့လွှတ်ခြင်းချခြင်း ခြေကိုမြေ၌ချထားခြင်း တဖန် ဒုတိယခြေကို ကြွသောအခါ၌ ခြေကိုမြေနှင့်တကွ ကြပ်ကြပ်နှိပ်ခြင်း ရပ်ခြင်းတို့၏အစွမ်း ဖြင့်။ ဆ ကောဋ္ဌာသေ၊ တို့ကို။ ကရောတိ၊ ၏။

[၂၅၇] တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓရဏ အစရှိသောခြောက်ပါးတို့တွင်။ ပါဒဿ၊ ခြေကို။ ဘူမိတော၊ မြေမှ။ ဥက္ခိပနံ၊ ချီကြွခြင်းသည်။ ဥဒ္ဓရဏံ နာမ၊ မည်၏။ (ပါဒဿ၊ ခြေကို။) ပုရတော၊ ရှေ့သို့။ ဟရဏံ၊ ဆောင်ခြင်းသည်။ အတိဟရဏံ နာမ၊ မည်၏။ ခါဏုကဏ္ဋကဒီဃဇာတိအာဒိသု၊ သစ်ငုတ် ခလုပ် ဆူးငြောင့် မြွေ ကင်း သန်း စသည်တို့တွင်။ ကိဉ္စိဒေဝ၊ တစုံတခု သောလျှင်ဖြစ်သော ဘေးရန်ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဣတော စ၊ ဤမှလည်း။ ဣတော စ၊ ဤမှလည်း။ ဝါ၊ ဣတော စိတော စ၊ ထိုမှ ဤမှအရပ်သို့။ ပါဒသဉ္စာရဏံ၊ ခြေကိုလှုပ်ရှားလွှဲဖယ်ခြင်းသည်။ ဝီတိဟရဏံ နာမ၊ မည်၏။ ပါဒဿ၊ ချီသောခြေကို။ ဟေဋ္ဌာသြဲခရာပနံ၊ အောက်သို့လွှတ်ခြင်း ချခြင်း သည်။ ဝေါဿဇ္ဇနံ နာမ၊ မည်၏။ ပထဝီတလေ၊ မြေအပြင်၌။ (ပါဒဿ၊ ကို။) ဌပနံ၊ ချထားခြင်းသည်။ သန္နိက္ခေပနံ နာမ၊ မည်၏။ ပုန၊ ဖန်။ ပါဒုဒ္ဓ-ရဏကာလေ၊ ဒုတိယခြေကို ချီသောကာလ၌။ ပါဒဿ၊ ချသောခြေကို။ ပထဝိယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အဘိနိပ္ပီဠနံ၊ ရှေးရှုနှိပ်ခြင်းသည်။ သန္နိရုမ္ဘနံ နာမ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓရဏ စသောခြောက်ပါးတို့တွင်။ ဥဒ္ဓရဏေ၊ ခြေကိုချီသောအခါ၌။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်ငင်း။ အာပေါဓာတု၊ အာပေါဓာတ်ငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ ဓာတုယော၊ နှစ်ပါးသောဓာတ်တို့သည်။ သြမတ္တာ-သတ္တိတော ဟီနပမာဏာ၊ အစွမ်းသတ္တိအားဖြင့် ယုတ်ညံ့သော ပမာဏရှိကုန်သည်။ မန္ဒာ၊ နုံ့ညံ့ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတရာ၊ ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ်မှ တပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်တို့သည်။ အဓိမတ္တာ-သတ္တိတော အဓိက-ပမာဏာ၊ အစွမ်းသတ္တိအားဖြင့် လွန်ကဲသော ပမာဏရှိကုန်သည်။

ဗလဝတိယော၊ သန်သော အားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏ [၁]။ တထာ၊ ထိုအတူ။ အတိဟရဏဝီတိဟရဏေသု၊ ခြေကိုရှေ့သို့ဆောင်ခြင်း။ ထိုမှဤမှ လွှဲဖယ်ရှောင်ကွင်း ဆောင်ယူခြင်းတို့၌။ (ဣတရာ၊ ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ်မှ တပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်တော တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်တို့သည်။ အဓိမတ္တာ၊ သတ္တိအားဖြင့် လွန်ကဲသော ပမာဏ ရှိကုန်သည်။ ဗလဝတိယော၊ သန်သောအားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဝေါဿဇ္ဇနေ၊ ခြေကိုလွှတ်ခြင်း အောက်သို့ချခြင်း၌။ တေဇော-ဓာတု၊ ၎င်း။ ဝါယောဓာတု၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဓာတု-ယော၊ တို့သည်။ ဩမတ္တာ၊ သတ္တိအားဖြင့်ယုတ်ညံ့သော ပမာဏ ရှိကုန်သည်။ မန္ဒာ၊ နုံ့ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတရာ၊ တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်မှတပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ်တို့သည်။ အဓိမတ္တာ၊ သတ္တိအားဖြင့်လွန်ကဲသော ပမာဏရှိကုန်သည်။ ဗလဝတိယော၊ သန်သော အားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သန္နိက္ခေပနသန္နိရုမ္ဘနေသု၊ မြေအပြင်၌ ခြေကိုထားခြင်း ချီအပ်သော ခြေကို မြေနှင့်တကွကြပ်ကြပ်နှိပ်ခြင်းတို့၌။ တထာ၊ တူ။ (ဣတရာ၊ တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်မှတပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ်တို့သည်။ အဓိမတ္တာ၊ ကုန်သည်။ ဗလဝတိယော၊

၁-အကြင်အခြင်းဖြင့် ခြေကိုချီခြင်းသည်ပြီး၏၊ ထိုအခြင်းဖြင့်ဖြစ်သော စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့တွင် စင်စစ်အားဖြင့် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်တို့၏ လွန်ကဲသောပမာဏရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုအလိုရှိအပ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ? ထိုတေဇောဓာတ်ဝါယောဓာတ်တို့၏ ပေါ့သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ထိုသို့တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်တို့၏ လွန်ကဲသော ပမာဏရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင် ဤ၌တပါးသော ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ်တို့၏ ယုတ်ညံ့သော ပမာဏရှိသည်၏အဖြစ်ကို လိုအပ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ဟူမူ ထိုပထဝီဓာတ်အာပေါဓာတ်တို့၏ လေးသောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ထိုစိတ္တဇရုပ်နှင့်စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် စိတ္တဇရုပ်မှကြွင်းသော တိသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်လည်း ထိုစိတ္တဇရုပ်၏ အလားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်၏။ ကာယဝိညတ်၏ဖြစ်ခြင်း၌ ဝါယောဓာတ်၏ လွန်ကဲသောပမာဏရှိသည်၏အဖြစ်, ဝစီဝိညတ်၏ ဖြစ်ခြင်း၌ ပထဝီဓာတ်၏ လွန်ကဲသော ပမာဏရှိသည်၏အဖြစ်သည် ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအနက်ကိုညွှန်ပြကြောင်းဥဒါဟရုဏ်တည်း။ ဤသို့သောအဆုံးအဖြတ်ကို မှတ်အပ်၏။ ခြေကိုချီခြင်း၌ကဲ့သို့ ခြေကိုရှေ့သို့ဆောင်ခြင်း ထိုမှဤမှ ဆောင်ခြင်း၌လည်း သလ္လဟုကသဘောရှိသော ရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်ဖြစ်ရကား တို့နှစ်ပါးသော တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်တို့၏ လွန်ကဲသောပမာဏရှိသည်၏ အဖြစ်ကို လိုအပ်၏။ ထိုကြောင့် တထာ အတိဟရဏဝီတိဟရဏေသု- မိန့်သတည်း။

ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဝေ၊ သို့။ ဆ ကောဋ္ဌာသေ၊ တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ တေသံ၊ ထိုခြောက်ပါးသောကောဋ္ဌာသတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တသ္မိံ ဝယောဝုဍ္ဎတ္ထင်္ဂမရူပေ၊ ၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။

ကထံ- အာရောပေတိ၊ နည်း။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသန္ဓိက္ခတိ၊ ၏။ ဥဒ္ဓရဏော၊ ခြေကိုချီသောအခါ၌။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ယာ ဓာတုယော၊ အကြင်ဓာတ်တို့သည်ရင်း။ ယာနိ စ တဒုပါဒါယရူပါနိ၊ ထိုဓာတ်လေးပါးတို့ကို မှီ၍စွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော အကြင်ဥပါဒါန်ရုပ်တို့သည်ရင်း။ (သန္တိ၊) ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုမဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တရားတို့သည်။ အတိဟရဏံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤဥဒ္ဓရဏခဏ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတို့တည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့တည်း။ အနတ္တာ၊ အနတ္တတို့တည်း။ (ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသန္ဓိက္ခတိ၊ ၏။) တထာ၊ တူ။ အတိဟရဏော၊ ခြေကိုရှေ့သို့ဆောင်သောအခါ၌။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ယာ ဓာတုယော၊ တို့သည်ရင်း။ ယာနိ စ တဒုပါဒါယရူပါနိ၊ ထိုဓာတ်လေးပါးတို့ကို မှီ၍စွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော ဥပါဒါရုပ်တို့သည်ရင်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝီတိဟရဏံ၊ ခြေကိုထိုမှဤမှလွှဲဖယ်ရှောင်ကွင်း ဆောင်ယူခြင်းသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤအတိဟရဏ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဤသို့နှင့်နှင့်နောက်ကိုပါငြိအဓိကာရပြု၍ပေး)ဝီတိဟရဏော၊ ခြေကို ထိုမှဤမှ လွှဲဖယ်ကြဉ်ရှောင်ဆောင်ယူခြင်း၌။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ပ။ ဝေါဿဇ္ဇနံ၊ ခြေကိုလွှတ်ခြင်းချခြင်းသို့။ ပ ။ ဝေါဿဇ္ဇနေ၊ ၌။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ပ ။သန္နိက္ခေပနံ၊ မြေအပြင်၌ခြေကိုထားခြင်းသို့ ။ပ။သန္နိက္ခေပနေ၊ ၌။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော ။ပ။ သန္နိရုမ္ဘနံ၊ ချီအပ်သောချေကို မြေနှင့်တကွကြပ်ကြပ်နှိပ်ခြင်းသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုသန္နိက္ခေပန၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ဥဒ္ဓရဏစသော ထိုထိုကောဋ္ဌာသ၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော ရုပ်အပေါင်းတို့သည်။ ဣတရံ ဣတရံ ကောဋ္ဌာသံ၊ ဤမှတပါး ဤမှတပါးသော ကောဋ္ဌာသသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ဥဒ္ဓရဏစသော ထိုထိုကောဋ္ဌာသ၌သာလျှင်။ ပဗ္ဗံ ပဗ္ဗံ၊ အဆစ်အဆစ်။ သန္ဓိ သန္ဓိ၊ အစပ်အစပ်။ ဩဓိ ဩဓိ၊ အပိုင်းအပိုင်း။ ဟုတွာ၊ ၍။ တတ္တကပါလေ၊ လောလောပူသော

အိုးကင်း၌။ ပက္ခိတ္တတိလာ၊ ထည့်အပ်သော နှမ်းတို့သည်။ တဋတဋာယန္တာ၊ ဖျစ်ဖျစ်သောအသံကို ပြုကုန်လျက်။ (ဘိဇ္ဇန္တိ) ဝိယ၊ ပျက်ကုန်သကဲ့သို့။ သင်္ခါရာ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်ဟူသော သင်္ခါရတို့သည်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတို့တည်း။ ဒုက္ခာ၊ တို့တည်း။ အနတ္တာ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဗ္ဗပဗ္ဗဂတေ၊ အဆစ်အဆစ်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိပဿတော၊ ရှုသော။ တဿ၊ ထို ယောဂီ၏။ ရူပသမ္မသနံ၊ ရုပ်ကို သုံးသပ်ခြင်းသည်။ သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၇၁၁။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဿ-သမ္မသနဿ၊ ထိုသုံးသပ်ခြင်း၏။ သုခုမတ္တေ၊ သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်၌။ (စ-ကားပဒါလင်္ကာရ) ဣဒံ၊ ဤဆိုလတံ့ သည်ကား။ ဩပမ္မံ၊ ဥပမာတည်း။ ဒါရုတိဏုက္ကာဒီသု၊ ထင်းမီးရှူး မြက်မီးရှူး စသည်တို့၌။ ကတပရိစယော၊ ပြုအပ်သော လေ့ကျက်ခြင်းရှိသော။ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗပဒီပေါ၊ ရှေး၌ ဆီမီးကို မမြင်စဘူးသော။ ဧကော၊ တဦးသော။ ပစ္စန္တဝါသိကော၊ ပစ္စန္တရစ်၌နေသော သူသည်။ နဂရံ၊ မြို့ကြီးပြည်မသို့။ အာဂမ္မ၊ လာလတ်၍။ အန္တရာပဏေ၊ အိမ်ဈေးအတွင်း၌။ ဇလမာနံ၊ အလျှံတောက်ပသော။ ပဒီပံ၊ ဆီမီးကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဧကံ ပုရိသံ၊ တဦးသော ယောကျ်ားကို။ ပုစ္ဆိ ကိရ၊ မေးသတတ်။ အမ္ဘော၊ အမောင်။ ဧဝံ မနာပံ၊ ဤသို့တလျှံလျှံ တလက်လက် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော။ ဧတံ၊ ဤတပြောင်ပြောင် တောက်ပသော ဝတ္ထုသည်ကား။ ကိန္နာမ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ ကိရ၊ မေးသတတ်။ တမေနံ၊ တောတွင်း ပစ္စန္တရစ်သားဖြစ်သော ထိုသူကို။ သော၊ ထိုမြို့သားသည်။ အာဟ၊ ဆို၏။ တွေ၊ ဤဆီမီး၌။ ကိံ မနာပံ၊ အဘယ် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိအံ့နည်း။ ဧသ-ဧသော၊ ဤအရောင်တလက်လက် ထွန်းလင်းသော ဝတ္ထုသည်။ ပဒီပေါ နာမ၊ ဆီမီးမည်၏။ တေလက္ခယေန စ၊ ဆီခန်းသဖြင့်ရင်း။ ဝဋ္ဋိက္ခယေန စ၊ ဆီမီးစာကုန်သဖြင့်ရင်း။ အဿ-ပဒီပဿ၊ ထိုဆီမီး၏။ ဂတမဂ္ဂေါပိ၊ သွားရာခရီးသည်လည်း။ န ပညာယိဿတိ၊ မထင်လတံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပဋှမဖြေသောသူကို။ အညော၊ တယောက်သော သူခမိန်သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤဆီမီးကုန်ခြင်း ဆီမီးစာ၏ ကုန်ခြင်းဖြင့်

ဆီမီး၏မထင် ပျောက်ပျက်ခြင်းသည်လည်း[၁]။ ဩဠာရိကံ၊ ကျန်းသေး၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဌမိဿာ ဝဋ္ဋိယာ၊ ဤဆီမီးစာကို။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ဥယျမာနာယ၊ လောင်အပ်သည်ရှိသော်။ တတိယဘာဂေ တတိယဘာဂေ၊ သုံးခုမြောက်သောအဖို့ သုံးခုမြောက်သောအဖို့၌။ ဇာလာ၊ မီးလျှံသည်။ ဌတရံ ဌတရံ၊ ဤမှတပါး ဤမှတပါးသော။ ပဒေသံ၊ အရပ်အစိတ်သို့။ အပ္ပတွာဝ၊ မရောက်မူ၍သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ ချုပ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဒုတိယ သုခုမိန်ကို။ အညော၊ တပါးသော သုခုမိန်သည်။ ဝေ၊ သို့။ အာဟ၊ ဆိုပြန်၏။ ဌဒမ္ပိ၊ ဤဌတရိတရပဒေသသို့ မရောက်မူ၍ မီးလျှံချုပ်ခြင်းသည်လည်း။ ဩဠာရိကံ၊ ကျန်းသေး၏။ ဟိ- သစ္စံ၊ ၏။ ဌမိဿာ-ဝဋ္ဋိယာ၊ ဤမီးစာ၏။ အင်္ဂုလင်္ဂုလန္တရေ၊ လက်တသစ် လက်တသစ်ပမာဏရှိသော အရပ်၌[၂]။ ဇာလာ၊ သည်။ ဌတရိ-တရံ၊ သော။ ပဒေသံ၊ သို့။ အပ္ပတွာဝ၊ လျှင်။ နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ ချုပ်လတ္တံ့။ (လိုက်၍ ယောဇနာ၊ နောက်နှစ်ပုဒ်၌လည်း ဤနည်းတူ) [၂၅၈] အစင်္ဂုလစင်္ဂုလန္တရေ၊ လက်သစ်ဝက်လက်သစ်ဝက်ပမာဏရှိသော အရပ်၌။ တန္တုမိ တန္တုမိ၊ ချည်ချောင်း ချည်ချောင်းတိုင်း၌။ အံသုမိ အံသုမိ၊ ချည်မျှင် ချည်မျှင်တိုင်း၌။ ဇာလာ၊ သည်။ ဌတရိတရံ၊ သော။ အံသုံ၊ ချည်မျှင်သို့။ အပ္ပတွာဝ၊ သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ လတ္တံ၊ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အံသုံ၊ ချည်မျှင်ကို။ မုဉ္စိတွာ၊ လွှတ်၍[၃]။ ဇာလံ၊ မီးလျှံကို။ ပညာပေတုံ၊ ပညတ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ တေလက္ခယေန စ၊ ဆီ၏ ကုန်ခြင်းဖြင့်ရင်း။ ဝဋ္ဋိက္ခယေန စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ပဒီပဿ၊ ၏။ ဂတမဂ္ဂေပိ၊ သွားရာခရီးသည်လည်း။ န ပညာယိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဉာဏံ ဝိယ၊ အသိဉာဏ် ကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ အာဒါနနိက္ခေပနတော၊ ပဋိသန္ဓေစုတိအားဖြင့်။

၁-ဌဒမ္ပီတိ ယဒိဒံ တေလဝဋ္ဋိက္ခယေန ပဒီပဿ အပညာယနံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမ္ပိ-ဟု ဋီကာ ဟူရကား ပိ-လိုလျက် စာကိုယ်၌ ကျတတ်သည်။

၂-အင်္ဂုလင်္ဂုလန္တရေတိ အင်္ဂုလိယာ မိတံ အင်္ဂုလန္တိ အင်္ဂုလိပမာဏေ ပဒေသေတိ အတ္ထော။ ဋီကာ။ အန္တရ-သဒ္ဒါ ဤ၌ ဩကာသကိုဟောသည်။

၃-ချည်ချောင်း၏ အစိတ်လေသ အမြွက်မျှဖြစ်သော ပရမ သုခုမဖြစ်သော အမျှင်ကို ရည်၍ အံသု ပန မုဉ္စိတွာ-မိန့်သော်။

ဝဿသတေန၊ အနှစ်တရာဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နရူပေ၊ ပိုင်းခြားအပ်သောရုပ်၌။ တိလက္ခဏာရောပနံ၊ သုံးပါးသောလက္ခဏာကို တင်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝဋ္ဋိယာ၊ ဆီမီးစာ၏။ တတိယဘာဂေ တတိယဘာဂေ၊ ၌။ ဇာလာ၊ သည်။ ဂ္ဂတရိတရံ၊ သော။ ပဒေသံ၊ သို့။ အပ္ပတွာဝ၊ လျှင်။ နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ လဘုံ။ ဂ္ဂတိ၊ သို့။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဉာဏံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ ဝဿသတဿ၊ အနှစ်တရာ၏။ တတိယတတိယ-ကောဋ္ဌာသပရိစ္ဆိန္နေ၊ သုံးခုမြောက် သုံးခုမြောက်သော ကောဋ္ဌာသ-ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။ ဝယောဝုဍ္ဍိတ္ထင်္ဂမရူပေ၊ ၌။ တိလက္ခဏာရော-ပနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အင်္ဂုလင်္ဂုလန္တရေ၊ ၌။ ဇာလာ၊ သည်။ ဂ္ဂတရိတရံ၊ သို့။ အပ္ပတွာဝ၊ လျှင်။ နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ လဘုံ။ ဂ္ဂတိ၊ သို့။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဉာဏံ ဝိယ၊ သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ ဒသဝဿပဉ္စဝဿစတုဝဿတိဝဿ-ဒွိဝဿဧကဝဿပရိစ္ဆိန္နေ၊ ဆယ်နှစ် ငါးနှစ် လေးနှစ် သုံးနှစ် နှစ်နှစ် တနှစ် ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။ ရူပေ၊ ၌။ တိလက္ခဏာရောပနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အစုင်္ဂုလစုင်္ဂုလန္တရေ၊ ၌။ ဇာလာ၊ သည်။ ဂ္ဂတရိတရံ၊ သို့။ အပ္ပတွာဝ၊ လျှင်။ နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ လတံ့။ ဂ္ဂတိ၊ သို့။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဉာဏံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ ဧကေကဥတုဝသေန၊ တခုတခုသောဥတု၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧကဝဿံ၊ တနှစ်ကို။ တိဓာ၊ သုံးဖို့အားဖြင့်ရင်း။ ဆဓာ စ၊ ခြောက်ဖို့ အားဖြင့်ရင်း။ ဝိဘဇိတွာ၊ ခွဲခြမ်း၍။ စတုမာသဒွိမာသပရိစ္ဆိန္နေ၊ သော။ ရူပေ၊ ၌။ တိလက္ခဏာရောပနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ တန္တုမို တန္တုမို၊ ၌။ ဇာလာ၊ သည်။ ဂ္ဂတရိတရံ၊ ဤမှတပါး ဤမှတပါးသော ချည်ချောင်း သို့။ အပ္ပတွာဝ၊ လျှင်။ နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ လဘုံ၊ ဂ္ဂတိ၊ သို့။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဉာဏံ ဝိယ၊ သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ ကာဠဇုဏှဝသေန၊ လဆုတ်ပက္ခ လဆန်းပက္ခ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ ရတ္တိန္ဒိဝဝသေန၊ ညဥ့်နေ့၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ ဧကရတ္တိန္ဒိဝံ၊ တညဥ့်တနေ့ကို။ ဆ ကောဋ္ဌာသေ၊ ခြောက်စုတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုဗ္ဗဏှာဒိဝသေန စ၊ နံနက်အဖို့ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ ပရိစ္ဆိန္နေ၊ သော။ ရူပေ၊ ၌။ တိလက္ခဏာရောပနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အံသုမို အံသုမို၊ ၌။ ဇာလာ၊ သည်။ ဂ္ဂတရိတရံ၊ ဤမှတပါး ဤမှတပါး သော အမျှင်သို့။ အပ္ပတွာဝ၊ လျှင်။ နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ လတံ့။ ဂ္ဂတိ၊ သို့။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဉာဏံ ဝိယ၊ သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ အဘိက္ကမာဒိဝသေန စေဝ၊ ရှေ့သို့တက်ခြင်းစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ ဥဒ္ဓရဏာဒီသု၊ ခြေကို

ချိခြင်းစသည်တို့တွင်။ ကေကကောဋ္ဌာသဝသေန စ၊ တပါးတပါးသော ကောဋ္ဌာသ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ ပရိစ္ဆိန္နေ၊ သော။ ရူပေ၊ ၌။ တိလက္ခဏာ-ရောပနံ၊ ကို။ ဒဿေတ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဥပမာသံသန္ဒနံ၊ ဥပမာနှင့် ဥပမေယျ နှိုးနှောခြင်းကို။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ၏။)

၇၁၂။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ နာနာကာရေဟိ၊ အထူးထူးသောကောဋ္ဌာသတို့ဖြင့်။ ဝယောဝုဍ္ဎတ္ထင်္ဂမ-ရူပေ၊ ၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတွာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ တဒေဝ ရူပံ၊ ထိုရုပ်ကိုပင်လျှင်။ ဝိသင်္ခရိတွာ၊ ဝေဖန်ခွဲခြမ်း၍။ (ဝိသင်္ခရိတွာ ဝိဘဇိတွာ။ ဝိသင်္ခရိတွာတိ ဝါ ပါဌော၊ အယမေဝတ္ထော၊ ဋီကာ) အာဟာရမယာဒိ-ဝသေန၊ အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ စတ္တာ-ရော ကောဋ္ဌာသေ၊ လေးဖို့လေးစုတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ကေကကောဋ္ဌာ-သေ၊ ၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုအာဟာရမယ စသောရုပ်တို့တွင်။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ အာဟာရမယံ၊ အာဟာရ ကြောင့်ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ ဆာတသုဟိတဝသေန၊ ငတ်မွတ်သော အခါ အဝဝသော ရောင့်ရဲသောအခါ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဆာတကာလေ၊ ငတ်မွတ်သောအခါ၌။ သမုဋ္ဌိတံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ ဈတ္တံ-မိလာတံ၊ ညှိုးနွမ်းသည်။ ကိလန္တံ-ခိန္နံ၊ ပင်ပန်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဈာမခါဏုကော ဝိယ၊ မီးလောင်ငုတ် ကဲ့သို့ရင်း။ အင်္ဂါရပစ္ဆိယံ၊ မီးသွေးတောင်း၌။ နိလီနကာကော ဝိယ စ၊ နားသောကျီးကဲ့သို့ရင်း။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ၊ အဆင်းမလှသည်။ ဒုဿဏ္ဌိတံ၊ မကောင်းသောသဏ္ဌာန်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုဟိတကာလေ၊ ဝသော ကာလ၌။ သမုဋ္ဌိတံ၊ သော။ (ရူပံ၊) သည်။ ဓာတံ-တိတ္တံ၊ ရောင့်ရဲသည်။ ပီဏိတံ၊ အသား၏စိုစိုပြည်ပြည်ပွါးတက်ပြည့်စုံခြင်းဖြင့် ပြိုးပြိုးဖြိုးဖြိုး ရှိသည်။ မုဒု၊ နူးညံ့သည်။ သိနိဒ္ဓံ၊ သိမ်မွေ့သည်။ ဖဿဝန္တံ၊ ကောင်းသော အတွေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ တံ-ရူပံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ [၂၅၉] ဆာတကာလေ၊ ငတ်မွတ်သောကာလ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ သုဟိတကာလံ၊ ဝသောကာလသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤငတ်မွတ်ဆာလောင်သောကာလ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ သုဟိတကာလေ၊ ၌။ သမုဋ္ဌိတမ္ပိ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်လည်း။ ဆာတ-

ကာလံ၊ သို့။ အပ္ပတ္တာ၊ ၍။ ဧတ္တေဝ၊ ဤဝသောကာလ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုအာဟာရကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ သို့။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။

၇၁၃။ ဥတုမယံ၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ သီတုဏှဝသေန၊ အအေးအပူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဥဏှကာလေ၊ ပြင်းပြစွာပူသော ကာလ၌။ သမုဋ္ဌိတံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ဈတ္တံ-မိလာတံ၊ ညှိုးနွမ်းသည်။ ကိလန္တံ၊ ပင်ပန်းသည်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ၊ အဆင်းမလှသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သီတဥတုနာ၊ သပ္ပါယဖြစ်သော သီတဥတုဖြင့်။ သမုဋ္ဌိတံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ဓာတံ၊ ရောင့်ရဲသည်၊ ဝါ၊ ခိုင်ခံ့သည်။ ပီဏိတံ၊ စိုစိုပြည်ပြည်ရှိသည်။ သိနိဒ္ဓံ၊ သိမ်မွေ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ တံ၊ ထိုဥတုဇရုပ်ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဥဏှကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ သီတကာလံ၊ သို့။ အပ္ပတ္တာ၊ ၍။ ဧတ္တေဝ၊ ဤဥဏှကာလ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ သီတကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဥဏှကာလံ၊ သို့။ အပ္ပတ္တာ၊ ၍။ ဧတ္တေဝ၊ ဤသီတကာလ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုဥတုဇရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။

၇၁၄။ ကမ္မဇံ၊ ကမ္မဇရုပ်သည်။ အာယတနဒွါရဝသေန၊ အာယတနဟု ဆိုအပ်သော ဒွါရ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကမ္မဒွါရနိဝတ္တနတ္ထံ အာယတနဂဟဏံ) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ စက္ခုဒွါရသို့၊ ၌။ စက္ခုကာယဘာဝဒသကဝသေန၊ စက္ခုဒသက ကာယဒသက ဘာဝဒသက တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိံသ ကမ္မဇရူပါနိ၊ သုံးဆယ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ ပါး။ တေသံ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်တို့ကို။ ဥပထမ္ဘကာနိ၊ ထောက်ပံ့တတ်ကုန်သော။ ဥတုစိတ္တာဟာရသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန် စိတ္တသမုဋ္ဌာန် အာဟာရသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့သည်။ စတုဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပါးတို့သည်။(ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ-ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ စတုပဏ္ဏာသ၊ ငါးဆယ့်လေးပါးသော ရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သောတဃာန-

ဇိဝှါဒွါရေသု၊ သောတဒွါရ ဃာနဒွါရ ဇိဝှါဒွါရတို့၌။ တထာ၊ တူ။ စတုပဏ္ဏာသ၊ ငါးဆယ့်လေးပါး ငါးဆယ့်လေးပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကာယဒွါရေ၊ ပသာဒဟုဆိုအပ်သော ကာယဒွါရ၌။ (ကာယဝိညတ်ဟုဆိုအပ်သော ကာယဒွါရ မဟုတ်) ကာယဘာဝဒသကဝသေန စေဝ၊ ကာယဒသက ဘာဝဒသကတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာဒိဝသေန စ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ စတုစတ္တာလီသံ၊ လေးဆယ့်လေးပါးသော ရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ မနောဒွါရေ၊ ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော မနောဒွါရ၌[၁]။ ဟဒယဝတ္ထုကာယဘာဝဒသကဝသေန စေဝ၊ ဝတ္ထုဒသက ကာယဒသက ဘာဝဒသကတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာဒိဝသေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ စတုပဏ္ဏာသမေဝ၊ ငါးဆယ့်လေးပါးတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

သော-ယောဂီ၊ သည်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ တံ ရူပံ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ စက္ခုဒွါရေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ သောတဒွါရံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤစက္ခုဒွါရ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ သောတဒွါရေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဃာနဒွါရံ၊ သို့။ ဃာနဒွါရေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဇိဝှါဒွါရံ၊ သို့။ ဇိဝှါဒွါရေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ကာယဒွါရံ၊ သို့။ ကာယဒွါရေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ မနောဒွါရံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤကာယဒွါရ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တတည်း။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။

၇၁၅။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သောမနဿိတဒေါမနဿိတဝသေန၊ ဖြစ်သော သောမနဿရှိသောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သော ဒေါမနဿရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ဖြစ်သော သောမနဿရှိသောကာလ ဖြစ်သော ဒေါမနဿရှိသောကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်[၂]။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (သောမနဿံ ဣတံ ဇာတံ ဧတဿာတိ) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သောမနဿိတကာလေ၊ ဖြစ်သော သောမနဿရှိသောကာလ၌။ ဥပ္ပန္နရူပံ၊ ဖြစ်သော

၁-အာဝဇ္ဇန်းနှင့်တကွသောဘဝင်သည် မနောဒွါရမည်၏၊ ထိုဘဝင်၏ နိဿယဖြစ်သော ကြောင့် ဟဒယဝတ္ထုကိုရည်၍ နိဿိတဝေါဟာရဖြင့် မနောဒွါရေ-ဟူသတည်း။

၂-သောမနဿိတော, ဒေါမနဿိတော-၌နည်းတူ။ (ပြည်) မောဂ္ဂလ္လာန် ၄-၄၅-သုတ် အရ တာရကာဒိဂိုဏ်း ဣတပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသည်ဟူ၍လည်း ယူအပ်၏။ (ဆ-သံ-သော)

ရုပ်သည်။ သိနိဒ္ဓံ၊ သည်။ မုဒု၊ သည်။ ပီဏိတံ၊ သည်။ ဖဿ၀န္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒေါမနဿိတကာလေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဈတ္တံ-မိလာတံ၊ သည်။ ကိလန္တံ၊ သည်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ တံ၊ ထိုစိတ္တဇရုပ်ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ သောမနဿိတကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဒေါမနဿိတကာလံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤသောမနဿိတကာလ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဒေါမနဿိတကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ သောမနဿိတကာလံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤဒေါမနဿိတကာလ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထိုစိတ္တဇရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုတိဇရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ သို့။ အာရောပေတိ၊ ၏။

[၂၆၀] ဧဝံ၊ သို့။ စိတ္တဇသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ္တဇရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပယတော၊ တင်သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ အယမတ္ထော၊ ဤဆိုလတ့်သော (သခ်ါရတို၏ အလွန် တိုသော ခဏရှိသည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော)အနက်သည်။ ပါကဋော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

"ဇီဝိတဥ္စ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေသည်၎င်း။ အတ္တဘာဝေါ စ၊ ဇီဝိတ ဝေဒနာ ဝိညာဉ်ကိုထား၍ အဝသိဋ္ဌဓမ္မဟု ဆိုအပ်သော အတ္တဘာ၀သည်၎င်း။ သုခဒုက္ခာ စ၊ သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာတို့သည်၎င်း။ (ဥပေက္ခာပိ ဟိ သုခဒုက္ခာသု ဧဝ အန္တောဂဓာ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာဘာဝတော) ကေဝလာ၊ အတ္တနှင့်၎င်း အနိစ္စအဖြစ်နှင့်၎င်း မရောမရှက် သက်သက်ဖြစ်ကုန်၍။ ဧကစိတ္တသမာယုတ္တာ၊ တခုတခုသောစိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်၏။ (ဧက-စိတ္တက္ခဏိကတာယ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) လဟုကော၊ အလွန်တိုသည်ဖြစ်၍ လျင်ခြင်းရှိသော။ ခဏော၊ အသက် ရှင်သောခဏသည်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။"

"ယေ မရူ၊ အကြင်နတ်တို့သည်။ စုလ္လာသီတိသဟဿာနိ ကပ္ပံ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင် ပရိမာဏရှိသော ကမ္ဘာကြီးပတ်လုံး။ (ကပ္ပန္တိ စ သာမညဝသေန ဧကဝစနံ) တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုသို့အသက် ရှည်စွာသော နေဝသညာနာသညာယတန နတ်ပြဟ္မာတို့သည်လည်း။ ဒွီဟိ

စိတ္တေဟိ၊ စိတ္တက္ခဏနှစ်ချက်တို့နှင့်။ သမောဟိတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်၍။ န တွေဝ တိဋ္ဌန္တိ၊ မတည်ကုန်သည်သာတည်း။"

"မရန္တဿ၊ စုတေသောသတ္တဝါ၏။ နိရုဒ္ဓါ၊ စုတိနှင့်တကွချုပ်လေကုန်သော။ ယေ ခန္ဓာ၊ အကြင်ခန္ဓာတို့သည်ရင်း။ ဣဓ၊ ဤပဝတ္တိအခါ၌၊ တိဋ္ဌမာနဿ၊ တည်ဆဲဖြစ်သောသတ္တဝါ၏။ ယေ ဝါ နိရုဒ္ဓခန္ဓာ၊ အကြင် ဘင်သို့ရောက်သဖြင့် ချုပ်သောခန္ဓာတို့သည်ရင်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ သဗ္ဗေပိ ခန္ဓာ၊ ထိုအလုံးစုံသောခန္ဓာတို့သည်လည်း။ သဒိသာ၊ တချက် တည်းတူ၏။ အပ္ပဋိသန္ဓိကာ၊ တဖန်လာ၍စပ်ခြင်း မရှိကုန်မူ၍။ ဂတာ-ဝိဂတာ၊ ကင်းကုန်၏။"

"ယေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အနန္တရာ စ-အနန္တရမေဝ၊ အခြားမဲ့၌သာ လျှင်။ ဘဂ္ဂါ-နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီ။ ယေ စ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်လည်း။ အနာ-ဂတေ၊ အနာဂတ်၌။ ဘဂ္ဂါ-ဘဉ္ဇနသီလာ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ (ဘိဇ္ဇိဿန္တိ၊ ချုပ်ကုန်လတံ့။) တေသံ၊ ထိုအတိတ်အနာဂတ် သင်္ခါရတို့၏ရင်း။ တဒန္တရာနိရုဒ္ဓါနံ၊ ထိုအတိတ်အနာဂတ်သင်္ခါရတို့၏ အလယ်၌ ပစ္စုပ္ပန်၏အဖြစ်သို့ရောက်၍ ချုပ်ကုန်သောသင်္ခါရတို့၏ရင်း။ (တေသံ တိဝိဓာနမ္ပိ၊ ထိုသုံးပါးအပြားရှိသော သင်္ခါရတို့၏လည်း။) လက္ခ-ဏေ၊ ဘင်ဟူသောလက္ခဏာကြောင့်။ ဝေသမံ၊ မတူသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။"

"အနိဗ္ဗတ္တေန-အနုပ္ပန္နေန၊ ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲမဟုတ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဇာတော၊ ဖြစ်သည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ပစ္စုပ္ပန္နေန စိတ္တေန၊ ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ဖြင့်။ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှင်သည်မည်၏။ (အာချာတ်ပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း နာမ်ကဲ့သို့ပေး) စိတ္တဘင်္ဂါ၊ စိတ်၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ လောကော၊ ဤသတ္တလောကသည်။ မတော၊ သေသည်မည်၏[၁]။"

၁-စုတိစိတ်ကဲ့သို့ ပဝတ္တိအခါအလုံးစုံသော ထိုထိုစိတ်၏လည်း ဘင်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့် ဤလောကသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် သေသည်မည်၏၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? နိရုဒ္ဓဿ အပ္ပဋိ-သန္ဓိကတ္တာ၊ ချုပ်ပြီးသောစိတ်၏ တဖန်လာ၍ စပ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယင်းသို့လျက် အဘယ်အားဖြင့် ပဋိသန္ဓေမှ စုတိတိုင်အောင် အသက်ရှင်၏ ဟူသနည်း? ပညတ္တိပရမတ္ထိယာ-မိန့်သော်။

(ဓေ၀ံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ဖြစ်သော်လည်း။) ပညတ္တိ၊ သန္တာနပညတ်သည်။ ပရမတ္ထိယာ-ပရမတ္ထဘူတာ၊ ပရမတ္ထနှင့်စပ်ခြင်းရှိရကား ပရမတ္ထဖြစ်၍ ဖြစ်၏[၁]။

"ယေ၊ အကြင်သင်္ခါရတို့သည်။ ဘဂ္ဂါ၊ ချုပ်ကုန်ပျက်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုသင်္ခါရတို့သည်။ အနိဓာနဂတာ၊ တစုံတခုသောအရပ်၌ သိုထားအပ်သည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်ကုန်[၂]။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်၌။ ပုဥ္ဇော၊ အပုံအစုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ[၃]။ ယေ၊ အကြင်ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ရအပ်သော အတ္တဘောရှိကုန်၍ ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရတို့သည်လည်း။ အာရဂ္ဂေ၊ ပွတ်ဆောက်ဖျားစူးဖျား၌။ သာသပူပမာ၊ မုန်ညင်းစေ့လျှင်တူသော ဥပမာရှိကုန်၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။"

"နိဗ္ဗတ္တာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ နေသဥ္စ ဓမ္မာနံ၊ ထိုသင်္ခါရတရားတို့၏လည်း။ ဘင်္ဂေါ၊ ဘင်မည်သည်။ ပုရက္ခတော၊ ရှေ့မှုပြုအပ်သည်။ ပေါ့ဘတိ၊ ၏။ (စင်စစ်ပျက်လဘွံ့ဖြစ်၍ မလွဲမရှောင်နိုင်ဟူလို) ပုရာဏေဟိ၊ ရှေး

၁-ယာယံ တံ တံ သန္တံ သနိဿယံ စိတ္တံ ဥပါဒါယ တိဿော ဇီဝတိ ဖုဿော ဇီဝတိ ဝစနပ္ပဝတ္တိယာ ဝိယ ဝိသယဘူတာ သန္တာနပညတ္တိ၊ သာ ဧတ္ထ ပရမတ္ထိယာ ပရမတ္ထဘူတာ။ တထာ ဟိ ဝဒန္တိ နာမဂေါတ္တံ န ဇီရတီတိ။ ဋီကာ။ တံ တံ သန္တံ၊ ထိုထိုထင်ရှားရှိသော။ သနိဿယံ၊ မှီရာဝတ္ထုရုပ်နှင့်တကွသော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ တိဿော၊ တိဿသည်။ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှင်၏။ ဖုဿော၊ သည်။ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနပ္ပဝတ္တိယာ၊ အခေါ်အဝေါ်စကားဖြစ်ခြင်း၏။ ဝိသယဘူတာ၊ အရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ယာ အယံ သန္တာနပညတ္တိ၊ အကြင်သန္တာနပညတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုလောကဝေါဟာရစကားဖြစ်ခြင်း၏အရာဖြစ်သော သန္တာနပညတ်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤတိဿသည်ရှင်၏, ဖုဿသည်ရှင်၏-ဟု လောကဝေါဟာရစကားဖြစ်ခြင်း၌။ ပရမတ္ထိယာ-ပရမတ္ထဘူတာ၊ ကိုးကွယ်ရာ ပရမတ္ထဖြစ်၍ဖြစ်၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ နာမဂေါတ္တံ၊ အမည်အနွယ်သည်။ န ဇီရတိ၊ မအို။ ဣတိ၊ သို့။ (အာစရိယာ၊ တို့သည်။) ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ငှင်းနက်။

၂-စင်စစ်အဘာဝသို့သာလျှင် ရောက်ကုန်၏ဟူလို။ ပျက်ကုန်ပြီးသော အတိတ်တရားတို့သည် ယင်းသို့ဖြစ်တန်စေ၊ အနာဂတ်၌ကား အသို့နည်း?ဟူမူကား ပုဥ္ဇော နတ္ထိ အနာဂတေ-မိန့်သော်။

၃-အကြင်အပုံအစုမှ ဝတ္တမာန်ပစ္စုပ္ပန်အဖြစ်သို့လာကုန်ရာ၏၊ အနာဂတ်၌ ထိုထိုသော အပုံအစုမရှိဟူလို။ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့ကား အသို့နည်း?ဟူမူကား နိဗ္ဗတ္တာ ယေပိ-စသည်ကို မိန့်သော်။

အတိတ်အဟောင်း ခန္ဓာတို့နှင့်။ အမိဿိတာ၊ မရောမရှက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပလောကဓမ္မာ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။”

“အဒဿနတော၊ မမြင်အပ်သည်မှ။ အာယန္တိ အာဂစ္ဆန္တိ၊ လာကုန် ဖြစ်ကုန်၏။ (ဤပါဠိ၌လည်း တစုံတခုသောအပုံအစုမှ လာခြင်းမရှိသည်ကို ပင်ဆိုသည်) ဘဂ္ဂါ-ဘဂ္ဂါပိ၊ ပျက်ကုန်ပြီးသော သင်္ခါရတို့သည်လည်း။ အဒဿနံ၊ မမြင်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ (တစုံတခု သော အစုအပုံသို့ ကပ်ခြင်းမရှိသောကြောင့် အချင်းခပ်သိမ်း အဘာဝ သို့သာလျှင် ရောက်ကုန်၏ဟူလို) အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ဝိဇ္ဇုပ္ပါ-ဒေါဝ၊ လျှပ်ပြက်သကဲ့သို့။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်ကုန်၏။ ဝယန္တိ စ၊ ပျက်လည်း ပျက်ကုန်၏။ ဣတိ-အယံ အတ္ထော၊ သည်။ (ပါကဋော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။)”

၇၁၆။ ဇဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ အာဟာရမယာဒီသု၊ အာဟာရ ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်စသည်တို့၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဓမ္မတာရူပေ၊ မိမိ အလိုလိုသာ ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသောရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန် ၌။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ ဣန္ဒြေနှင့်မစပ်သော။ အယ။ ပ။ လတာဒိဘေဒံ၊ သံကြေး သလွဲဖြူ သလွဲမည်း ရွှေ ငွေ ပုလဲ ပတ္တမြား ကျောက်မျက်ရွဲ ခရုသင်း သန္တာ ပတ္တမြားနီ ပတ္တမြားပြောက် မြေ ကျောက်တောင် မြက် သစ်ပင် နွယ် အစရှိသည် အပြားရှိသော။ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပတော၊ ဝိဝဋ္ဋကပ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇနကရူပံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဓမ္မတာရူပံ နာမ၊ မိမိ မိမိအလိုလိုသာ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော ရုပ်မည်၏။ တံ-ဓမ္မတာရူပံ၊ သည်။ အဿ-ယောဂိ-နော၊ အား။ အသောကကုံရာဒိဝသေန၊ ပန်းသုံးညွန့် (သော်ကပန်း) စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဟိ၊ ခဲ့ျအံ့။ အသောကကုံရံ၊ ပန်းသုံးညွန့်သည်။ အာဒိတောဝ၊ အစ၌ လျှင်။ တနုရတ္တံ၊ ပါးပါးနီသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ ဒွိဟတီဟစ္စယေန၊ နှစ်ရက်သုံးရက် လွန်သောကာလ၌။ ဃနရတ္တံ၊ တခဲနက် နီသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပုန၊ ဖန်။ ဒွိဟတီဟစ္စယေန၊ ၌။ မန္ဒရတ္တံ၊ နီသောအဆင်း ညှိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ တရုဏပလ္လဝဝဏ္ဏံ၊ သရက်စသည်တို့၏ နုသောရွက်ညွန့်နှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊

၏။ [၂၆၁] တတော၊ မှ။ ပရိဏတပလ္လဝဝဏ္ဏံ၊ သရက်စသည်တို့၏ ရင့်သော ရွက်ညွှန့်အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ ဟရိတပဏ္ဏဝဏ္ဏံ၊ စိမ်းရွှေသော အရွက်အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ နီလဝဏ္ဏံ၊ ညိုသောအရွက် အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ နီလ-ပဏ္ဏဝဏ္ဏကာလတော၊ ညိုသောအရွက်အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသော ကာလမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ သဘာဂရူပသန္တတိံ၊ အဆင်းစသောအားဖြင့် တူသောအဖို့ရှိသော ရုပ်အစဉ်ကို။ အနုပ္ပဗန္ဓာပယမာနံ၊ အကြောင်း အကျိုးအဆင့်ဆင့် အစဉ်စပ်သောအားဖြင့် ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ သံဝစ္ဆရ-မတ္တေန၊ တနှစ်မျှဖြင့်။ ပဏ္ဍုပလာသံ၊ ဖက်ရွက်ရော်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝဏ္ဋတော၊ အညှာမှ။ ဆိဇ္ဇိတွာ၊ ကြွေ၍။ ပတတိ၊ ကျ၏။

သော-ယောဂီ၊ သည်။ တံ အသောကရုက္ခပဏ္ဏံ၊ ထိုပန်းသုံးညွန့်ရွက်ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သိမ်းဆည်း၍။ တနုရတ္တကာလေ၊ ပါးပါးနီသော ကာလ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဃနရတ္တကာလံ၊ တခဲနက်နီသော ကာလသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ ဃနရတ္တကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ မန္ဒရတ္တကာလံ၊ သို့။ မန္ဒရတ္တကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ တရုဏပလ္လဝဝဏ္ဏကာလံ၊ သို့။ တရုဏပလ္လဝဝဏ္ဏကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ပရိဏတပလ္လဝဝဏ္ဏကာလံ၊ သို့။ ပရိဏတ-ပလ္လဝဝဏ္ဏကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ ဟရိတပဏ္ဏဝဏ္ဏကာလံ၊ သို့။ ဟရိတပဏ္ဏဝဏ္ဏကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ နီလပဏ္ဏဝဏ္ဏကာလံ၊ သို့။ နီလပဏ္ဏဝဏ္ဏကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ ပဏ္ဍုပလာသကာလံ၊ သို့။ ပဏ္ဍုပလာသကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ ဝဏ္ဋတော၊ မှ။ ဆိဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ပတနကာလံ၊ ကျရာကာ ႏလသို့။ အပ္ပတွာဝ၊ သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ-အသောကရုက္ခပဏ္ဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စတည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ အနတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိလက္ခဏံ၊ သို့။ အာရောပေတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုပန်းသုံးညွန့်ရွက်၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတွာ၊ ၍။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤပန်းသုံးညွန့်ရွက်၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဓမ္မတာရူပံ၊ အယလောဟ-တိပုစသော ဓမ္မတာရုပ်ကို။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ဝေ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ရူပသတ္တကဝသေန၊ ဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတွာ၊ ၍။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ သမ္မသတိ၊ ၏။

အရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ

၇၁၇။ ပန၊ ပါး။ အရူပသတ္တကဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ ယံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ မာတိကာ၊ မာတိကာတည်း။ ကလာပတော၊ နာမ်တရားတို့၏ အစုအားဖြင့်၎င်း။ ယမကတော၊ အစုံအစုံအားဖြင့်၎င်း။ ခဏိကတော၊ နာမ်တရားတို့၏ ခဏိကအဖြစ်ကို ထင်ရှားပြသောအားဖြင့်၎င်း။ ပဋိပါဋိတော၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိဥဂ္ဃါဋနတော၊ မိစ္ဆာအယူကိုခွါသောအားဖြင့်၎င်း။ မာနသမုဂ္ဃါဋနတော၊ မာနကိုသတ်သောအားဖြင့်၎င်း။ နိကန္တိပရိယာဒါနတော၊ တဏှာဟူသော နိကန္တိကို ကုန်စေသောအားဖြင့်၎င်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ မာတိကာ၊ တည်း။

တတ္ထ၊ ထိုမာတိကာ၌။ ကလာပတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဖဿပဉ္စမကာ၊ ဖဿလျှင်ငါးခုမြောက်ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့တည်း။ ကထံ၊ အဘယ်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကလာပတော၊ ဖဿပဉ္စမကဓမ္မဟူသော နာမ်တရားအစုအားဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်)။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကိုရှုသောယောဂီသည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်၏။ ကေသာ၊ ဆံတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတို့တည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့တည်း။ အနတ္တာ၊ အနတ္တတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသနေ၊ သုံးသပ်ခြင်း၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ဖဿပဉ္စမကာ၊ ဖဿလျှင်ငါးခုမြောက်ရှိကုန်သော။ ယေ ဣမေ ဓမ္မာ၊ အကြင်နာမ်တရားတို့သည်၎င်း။ လောမာ၊ တို့သည်။ပ။ မတ္ထလုင်္ဂံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ တည်း။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ အနတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသနေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော၊ ဖဿပဉ္စမကာ၊ ကုန်သော။ ယေ စ ဓမ္မာ၊ အကြင်နာမ်တရားတို့သည်၎င်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ဖဿပဉ္စမကဓမ္မာ၊ ထိုဖဿလျှင် ငါးခုမြောက်ရှိသော နာမ်တရားတို့သည်။ (ဝိနဋ္ဌာ-၌စပ်) ဣတရီတရံ၊ ဤမှတပါး ဤမှတပါးသော ကောဋ္ဌာသသို့။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ ပဗ္ဗံ ပဗ္ဗံ၊ အဆစ်အဆစ်၊ ဩဓိ ဩဓိ၊ အပိုင်းအပိုင်း။ ဟုတွာ၊ ၍။ တတ္တကပါလေ၊ လောလော

ပူသော အိုးကင်း၌။ ပက္ခိတ္တတိလာ၊ ထည့်အပ်သော နှမ်းတို့သည်။ တဋတဋာယန္တာ၊ ဖျစ်ဖျစ်အသံပြုကုန်လျက်။ (ဝိနဋ္ဌာ) ဝိယ၊ ပျက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝိနဋ္ဌာ၊ ပျက်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတို့တည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခအတိတို့ဘည်း။ အနတ္တာ၊ အနတ္တတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (သမ္မသတိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းသည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဝိသုဒ္ဓိကထာယံ၊ ဝိသုဒ္ဓိကထာ၌။ နယော၊ နည်းတည်း။

ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အရိယဝံသကထာယံ၊ အရိယဝံသကထာ၌။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ရူပသတ္တကေ၊ ရူပသတ္တက၌။ သတ္တသု ဌာနေသု၊ ခုနစ်ပါးသောအရာတို့၌။ ရူပံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ (သမ္မသနဝသေန၊ ဖြင့်) ပဝတ္တံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ ။(စိတ္တသီသ အားဖြင့် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ဆိုသတည်း)အပရေန၊ တပါးသော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသန္တော၊ တပေါင်းတည်းယူ၍ သုံးသပ်သော ယောဂီသည်။ [၂၆၂] ကလာပတော၊ ဖဿပဉ္စမကဓမ္မဟူသော နာမ်တရားအစုအားဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်သည်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ယံ ဝစနံ၊ ကို)။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ-ဝစနံ၊ ထိုအရိယဝံသကထာ၌ ဆိုအပ်သောစကားသည်။ ယုတ္တတရံ၊ သင့်မြတ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့သင့်မြတ်သောကြောင့်။ သေသာနိပိ၊ ကလာပသမ္မသနမှကြွင်းသော ယမကအစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ တေနေဝ နယေန၊ ထိုအရိယဝံသကထာ၌ လာသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ (မယံ၊ တို့သည်။) ဝိဘဇိဿာမ၊ ဝေဖန်ကုန်အံ့။

၇၁၀။ ယမကတောတိ၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာဒါနနိက္ခေပရူပံ၊ ပဋိသန္ဓေစုတိနှစ်ပါးအကြား၌ ဖြစ်သောရုပ်ကို။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသိတွာ၊ ၍။ တမ္ပိ စိတ္တံ၊ ထိုအာဒါနနိက္ခေပအားဖြင့် သုံးသပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုလည်း။ (စိတ္တသီသေန ဟိ နိဒ္ဒေသော။ သေနယော သဗ္ဗတ္ထ) အပရေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဝယော-ဝုဍ္ဎတ္ထင်္ဂမရူပံ၊ အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်ပြီး၍ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်သောရုပ်ကို။ အာဟာရမယံ၊ အာဟာရဇရုပ်ကို။ ဥတုမယံ၊ ဥတုဇရုပ်ကို။ ကမ္မဇံ၊

ကမ္မဇရုပ်ကို။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တဇရုပ်ကို။ ဓမ္မတာရူပံ၊ ဓမ္မတာရုပ်ကို။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ သမ္မသိတွာ၊ ၍။ တမ္ပိ စိတ္တံ၊ ထိုရုပ်ကို သုံးသပ်သောစိတ်ကိုလည်း။ အပရေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သုံးသပ်သည်ရှိသော်။ ယမကတော၊ အစုံအစုံအားဖြင့်။ သမ္မသတိ နာမ၊ မည်၏။

၇၁၉။ ခဏိကတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာဒါနနိက္ခေပရူပံ။ ပဋိသန္ဓေစုတိနှစ်ပါးအကြား၌ ဖြစ်သောရုပ်ကို။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ သမ္မသိတွာ၊ သုံးသပ်၍။ တံ ပဌမစိတ္တံ၊ ထိုအာဒါနနိက္ခေပအားဖြင့် ရုပ်ကိုသုံးသပ်သော ရှေးဦးစိတ်ကို။ ဒုတိယစိတ္တေန၊ နှစ်ခုမြောက်သောစိတ်ဖြင့်။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော သမ္မသနစိတ်ကို။ တတိယေန၊ တတိယစိတ်ဖြင့်။ တတိယံ၊ သုံးခုမြောက် သော သမ္မသနစိတ်ကို။ စတုတ္ထေန၊ စတုတ္ထစိတ်ဖြင့်။ စတုတ္ထံ၊ လေးခု မြောက်သော သမ္မသနစိတ်ကို။ ပဉ္စမေန၊ ပဉ္စမစိတ်ဖြင့်။ တေမ္ပိ၊ ထိုသမ္မသန စိတ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဝယောဝုဍ္ဍိတ္ထင်္ဂမရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အာဟာရမယံ၊ ကို။ ဥတုမယံ၊ ကို။ ကမ္မဇံ၊ ကို။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဓမ္မတာရူပံ၊ ကို။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ သမ္မသိတွာ၊ ၍။ တံ ပဌမစိတ္တံ၊ ထိုရုပ်ကို သုံးသပ် သောစိတ်ကို။ ဒုတိယစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ (ပဌမစိတ်ကား ရူပပရိဂ္ဂါဟကစိတ် တည်း။ ဒုတိယစသည်ကား နာမပရိဂ္ဂါဟကစိတ်တည်း) ဒုတိယံ၊ ကို။ တတိယေန၊ ဖြင့်။ တတိယံ၊ ကို။ စတုတ္ထေန၊ ဖြင့်။ စတုတ္ထံ၊ ကို။ ပဉ္စမေန၊ ဖြင့်။ တေမ္ပိ၊ ထိုစတုတ္ထသမ္မသန စိတ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ရူပပရိ-ဂ္ဂါဟကစိတ္တတော၊ ရုပ်ကိုသိမ်းဆည်းသော ပဌမစိတ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ စတ္တာရိ စတ္တာရိ၊ လေးပါးလေးပါးသောစိတ်တို့ကို။ သမ္မသန္တော၊ ယောဂီ သည်။ ခဏိကတော၊ သမ္မသနစိတ်တို့၏ ခဏိက၏အဖြစ်ကို ထင်စွာပြသော အားဖြင့်။ သမ္မသတိ နာမ၊ မည်၏။ (ဤခဏိကသမ္မသနကိုပင် ဒိဂုဏိတ ပြု၍ အနေကသမ္မသနအစဉ်၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ပဋိပါဋိတော သမ္မ-သနံ-ဟူသတည်း)

၇၂၀။ ပဋိပါဋိတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဒါနနိက္ခေပရူပံ၊ ကို။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ သမ္မသိတွာ၊ ၍။ တံ ပဌမစိတ္တံ၊ ထိုအာဒါနနိက္ခေပအားဖြင့် ရုပ်ကိုသုံးသပ်သော ရှေးဦးစိတ်ကို။ ဒုတိယစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဒုတိယံ၊ ကို။ တတိယေန၊ ဖြင့်။ တတိယံ၊ ကို။ စတုတ္ထေန၊ ဖြင့် ။ပ။ ဒသမံ၊ ဒသမသမ္မသနစိတ်ကို။ ဧကာဒသမေန၊ ဧကာဒသမစိတ်ဖြင့်။ တေမှိ၊ ဒသမသမ္မသနစိတ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဝယောဝုဍ္ဍတ္ထင်္ဂမရူပံ၊ ကို။ အာဟာရမယံ၊ ကို။ ဥတုမယံ၊ ကို။ ကမ္မဇံ၊ ကို။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဓမ္မတာရူပံ၊ ကို။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ သမ္မသိတွာ၊ ၍။ တံ ပဌမစိတ္တံ၊ ထိုဝုဍ္ဍင်္ဂမစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ရုပ်ကိုသုံးသပ်သော ပဌမစိတ်ကို။ ဒုတိယစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဒုတိယံ၊ ကို။ တတိယေန၊ ဖြင့်။ ပ။ ဒသမံ၊ ကို။ ဧကာဒသမေန၊ ဖြင့်။ တေမှိ၊ ဤဒသမသမ္မသနစိတ်သည် လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ပ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိပဿနာပဋိပါဋိယာ၊ ဝိပဿနာအစဉ်ဖြင့်။ သကလမ္ပိ ဒိဝသဘာဂံ၊ အလုံးစုံသော နေ့အဖို့ ပတ်လုံးလည်း။ သမ္မသိတုံ၊ သုံးသပ်ခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋေယျ၊ ဖြစ်သင့်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်သင့်သော်လည်း။ ယာဝ ဒသမစိတ္တသမ္မသနာ၊ ဒသမစိတ်ကို သုံးသပ်သည်တိုင်အောင်။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ၊ သည်ငှင်း။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ၊ သည်ငှင်း။ ပဂုဏံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဒသမေယေဝ၊ ဒသမစိတ်၌သာလျှင်။ ဌပေတဗ္ဗံ၊ တန့်ရပ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ အရိယဝံသကထာ၌ ဆိုအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ သမ္မသန္တော၊ သုံးသပ်သောယောဂီသည်။ ပဋိပါဋိတော၊ ဖြင့်။ သမ္မသတိ နာမ၊ မည်၏။

၇၂၁။ ဒိဋ္ဌိသမုဂ္ဃါဋနတော မာနသမုဂ္ဃါဋနတော နိကန္တိပရိယာ-ဒါနတောတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဣမေသု တီသု၊ ဤသုံးပါးသော မာတိကာပုဒ်တို့၌။ ဝိသုံ၊ အသီး။ သမ္မသနနယော နာမ၊ သမ္မသနနည်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ[၁]။

၁-အနိစ္စစသော နှလုံးသွင်းခြင်းမှ လွတ်သော တပါးသော ဒိဋ္ဌိဥဂ္ဃါဋနစသော ဝိပဿနာမနသိကာရမရှိဟူလို။ ဝိပဿနာဖြင့် ဒိဋ္ဌိအာဒိဝိက္ခမ္ဘနတို့ကို ဤ၌ ဒိဋ္ဌိဥဂ္ဃါဋနစသည်ဟူ၍ လိုအပ်ကုန်၏၊ ထိုဒိဋ္ဌိဥဂ္ဃါဋနစသည်တို့သည်လည်း ဝိပဿနာ၏သာလျှင် ပဝတ္တိဝိသေသဖြင့် ပြီးပြည့်စုံကုန်၏ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ ယံ ပနေတံ-စသည်ကို မိန့်သော်။

ပန၊ ထိုသို့မရှိသော်လည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ရူပသတ္တကဥ္။ ယံ တေံ ရူပံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြင်ရုပ်ကိုရင်း။ [၂၆၃] ဣမ၊ ဤရူပသတ္တကဥ္။ ယံ တေံ အရူပဥ္စ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြင်နာမ်ကိုရင်း။ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သိမ်းဆည်းအပ်ပြီ။ တံ ရူပါရူပံ၊ ထိုရုပ်နာမ်ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။ ရူပါရူပတော၊ ရုပ်နာမ်ထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အလွန်။ အညံ၊ တပါးသော။ သတ္တံ နာမ၊ သတ္တဝါမည်သည်ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါကို။ အဒဿနတော၊ မမြင်သောအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ သတ္တသညာ-သတ္တော အတ္ထီတိ ဥပ္ပဇ္ဇနကသညာ၊ သတ္တဝါသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ရှိသည်ဟုဖြစ်သော သညာသည်။ ဥဂ္ဃါဋိတာ၊ ကွာသည်၊ ဝါ၊ ခွါအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သတ္တသညံ၊ ကို။ ဥဂ္ဃါဋိတစိတ္တေန၊ ခွါခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောစိတ်ဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှတော၊ သိမ်းဆည်းသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာယ၊ မဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ ဥဂ္ဃါဋိတာ နာမ၊ ကွာသည်မည်သည်၊ ဝါ၊ ခွါအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။ ဒိဋ္ဌိဥဂ္ဃါဋိတစိတ္တေန၊ ဒိဋ္ဌိကိုခွါခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှတော၊ အား။ မာနော၊ သည်။ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ မာနေ၊ သည်။ အနုပ္ပဇ္ဇန္တေ၊ မဖြစ်သည်ရှိသော်။ မာနော၊ သည်။ သမုဂ္ဃါဋိတော နာမ၊ ခွါအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၂]။ မာနသမုဂ္ဃါဋိတစိတ္တေန၊ မာနကိုခွါသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှတော၊ အား။ တဏှာ၊ သည်။ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ဤ၌ သိမ်မွေ့သော နိကန္တိကို တဏှာဟူ၍ လိုအပ်၏။ ထိုကြောင့်။ တဏှာယ-စသည်ကို မိန့်သော်) တဏှာယ၊ သိမ်မွေ့သောတဏှာသည်။

၁-သညာဝိပလ္လာသအကြောင်းရှိသော် ဖြစ်ကောင်းသော စိတ္တဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတို့သည် ထိုသညာဝိပလ္လာသဟူသော အကြောင်းမရှိသော် မဖြစ်ကုန်။ ထိုကြောင့် ဒိဋ္ဌိနုပ္ပဇ္ဇတိ ဟူသတည်း။ မာနမည်သည် ဤ၌ ဒိဋ္ဌိလျှင် ဥပနိဿယရှိသော အပါယဂမနိယဖြစ်သော မာနတည်း၊ ထိုအပါယဂမနိယမာနသည်လည်း ဒိဋ္ဌိကိုခွါအပ်သည်ရှိသော် ခွါအပ်သည် သာလျှင်ဖြစ်၏၊ ဒိဋ္ဌိကိုကောင်းစွာ ဖြုတ်အပ်သည်ရှိသော် အကြွင်းမဲ့ ပြုတ်ခြင်းကြောင့် တည်း။ ဤသို့သော အနက်ကိုပြခြင်းငှါ ဒိဋ္ဌိဥဂ္ဃါဋိတစိတ္တေန-စသည်ကို မိန့်သော်။

၂-မာနကို ခွါအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ခွါအပ်သော မာနသည် တဏှာ၏ဖြစ်ခြင်းကို မြစ်တတ်၏၊ မာနဖြင့် အလွန်လိုအပ်သော အထင်ကြီးဖွယ် အာရုံ၌သာလျှင် တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ထိုကြောင့် မာနသမုဂ္ဃါဋိတ။ပ။ တဏှာ နုပ္ပဇ္ဇတိ-မိန့်သော်။

အနုပ္ပဇ္ဇနိ္တိယာ၊ သော်။ နိကန္တိ၊ သိမ်မွေ့သော တဏှာဟူသော နိကန္တိသည်။ ပရိယာဒိန္နာ နာမ၊ ကုန်သည်မည်သည်၊ ဝါ၊ ခန်းခြောက်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ တာဝ၊ စွာ။ ဝိသုဒ္ဓိကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အရိယဝံသကထာယံ၊ ၌။ ဒိဋ္ဌိဥဂ္ဃါဋနတော မာနဥဂ္ဃါဋနတော နိကန္တိပရိယာဒါနတောတိ၊ ဟူသော။ မာတိကံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အယံ နယော၊ ဤဆိုလတံ့သော သမ္မသနအစီအရင်နည်းကို။ ဒဿိတော၊ ပြအပ်၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အဟံ၊ သည်။ ဝိပဿာမိ၊ ဝိပဿနာရှု၏။ မမ၊ ငါ၏။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသောယောဂီအား။ ဒိဋ္ဌိသမုဂ္ဃါဋနံ နာမ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ပျောက်ခြင်း ကွာခြင်းမည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ ပန၊ အလျှော်ကိုဆိုအံ့။ သင်္ခါရာဝ၊ သင်္ခါရတို့သည် သာလျှင်။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိပဿန္တိ၊ ရှုကုန်၏။ သမ္မသန္တိ၊ သုံးသပ်ကုန်၏။ ဝဝတ္ထပေန္တိ၊ မှတ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ နှလုံး၌ထားကုန်၏။ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ၊ သိမ်းဆည်းကုန်၏။ ပရိစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ ပိုင်းခြားကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသောယောဂီအား။ ဒိဋ္ဌိဥဂ္ဃါဋနံနာမ၊ ဒိဋ္ဌိကိုခွါခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သုဋ္ဌု၊ ကောင်းစွာ။ ဝိပဿာမိ၊ ရှု၏။ မနာပံ၊ နှလုံးကိုပွါးစေသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ပွါးစေသောအခြင်းအရာဖြင့်။ (ဤနှစ်ပုဒ်ကား ကြိယာဝိသေသနတည်း) ဝိပဿာမိ၊ ရှု၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသောယောဂီအား။ မာနသမုဂ္ဃါဋော နာမ၊ မာနကို ခွါအပ်သည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ ပန၊ အလျှော်ကိုဆိုအံ့။ သင်္ခါရာဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဝိပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ သမ္မသန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝဝတ္ထပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ အား။ မာနသမုဂ္ဃါဋော နာမ၊ မာနကိုခွါအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(အဟံ၊ သည်။) ဝိပဿိတုံ၊ ဝိပဿနာရှုခြင်းငှါ။ သက္ကောမိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ အဿာဒေန္တဿ၊ သာယာသောယောဂီ

အား။ နိကန္တိပရိယာဒါနံ နာမ၊ နိကန္တိ၏ရေကဲ့သို့ ခန်းလျက်ကုန်ပျက်သောမည်သည်။ နာဟောတိ၊ ဖြစ်။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ သင်္ခါရာဝ၊ သာလျှင်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဝိပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ သမ္မသန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝဝတ္ထပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ အား။ နိကန္တိပရိယာဒါနံ နာမ၊ နိကန္တိ၏ရေကဲ့သို့ ခန်းလျက်ကုန်ပျက်သောမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သစေ အတ္တာ ဘဝေယျုံ၊ အကယ်၍ အတ္တဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ ဂဟေတုံ၊ ပညာဖြင့်ယူခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋေယျုံ၊ သင့်ကုန်ရာ၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကိုဆိုအံ့။ အနတ္တာ စ၊ အနတ္တဖြစ်ကုန်လျက်လျှင်။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ (တိတ္ထိယေဟိ၊ တိတ္ထိတို့သည်။) ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထို(သို့အနတ္တဖြစ်ကုန်လျက်အတ္တဟူ၍ တိတ္ထိတို့ယူအပ်သည်၏အဖြစ်)ကြောင့်။ တေ သင်္ခါရာ၊ ထိုသင်္ခါရတို့သည်။ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ မိမိအလိုသို့ လိုက်တတ်သော အတ္တမရှိသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အာဏာကို မိမိ၌ဖြစ်စေနိုင်သော အစိုးပိုင်သာမိ အတ္တ မရှိသည်၏အဖြစ်-တည်းဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်[၁]။ (တနည်း) အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ မိမိအလို မိမိအာဏာကို သူတပါး၌ ဖြစ်စေနိုင် အစိုးပိုင်အာဏာရသာမိဖြစ်သော အတ္တမဟုတ်သည်၏အဖြစ် တည်းဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ မိမိအလို မိမိအာဏာကို သူတပါး၌ ဖြစ်စေနိုင် အစိုးပိုင် အာဏာရသာမိဖြစ်သော

၁-နတ္ထိ ဧတေသံ ဝသဝတ္တနောတိ အဝသဝတ္တနာ-ဟုပြု။ ဧတေသံ သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား။ ဝသဝတ္တနော၊ မိမိအလိုသို့လိုက်တတ်သော အတ္တသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ ဧတေသံ၊ တို့အား။ ဝသဝတ္တနော၊ ကိုယ်ဖို့အာဏာကို မိမိ၌ဖြစ်စေနိုင် အစိုးပိုင်သာမိဖြစ်သော အတ္တသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပေး။ ဝသသဒ္ဒါ အလိုဟူသောအနက်၊ အာဏာဟူသောအနက်ကိုဟောသည်။ ပဘုတ္တာ ယတ္တတာ ယတ္တာဘိလာသေသု ဝသော ဘဝေ။ အဘိဓာန် (ဂ၉ဂ-ဂါထာ)။ ပဘုနော ဘာဝေါ ပဘုတ္တံ-အစိုးရသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အာဏာကိုရသည်။ ဤသို့ ယောဇနာသည်ကား-နတ္ထိ ဧတေသ ဝသဝတ္တနကော-ဟူသော မူလဋီကာ (၂-၃၇), ဧတဿာတိ စက္ခာဒိကဿ၊ တဒ္ဓ ဝသသမ္ဗန္ဓဝစနံ၊ နတ္ထိ သမ္ဗဒါနဝစနဥ္စ။ ဝသဝတ္တိနောတိ ဝသဿ အတ္တနိ ဝတ္တိနော-ဟူသော မဓုကိုရှု၍ ယောဇနာခြင်းတည်း။ ဤအလိုသော် အနတ္တာ၊ မိမိအလိုသို့လိုက်တတ်သော အတ္တမရှိကုန်၊ ဝါ၊ ကိုယ်ဖို့အာဏာကို မိမိ၌ဖြစ်စေနိုင် အစိုးပိုင်သာမိ အတ္တမရှိကုန်။ပေး။ နတ္ထိ ဧတဿ ဝသဝတ္တနကောတိ ဣမိနာ နတ္ထိ ဧတဿ အတ္တာတိ အနတ္တာတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတိ-ဟူသော အနု(၂-၄၂)ကိုရှု။

အတ္တမဟုတ်ကုန်[၁]။ ဟုတွာ၊ ရှေးအဖို့၌ ထင်ရှားမရှိ ယခုမှဖြစ်၍။ အဘာဝဝေန၊ အရှည်မတည် ချက်တဖြုတ်ပျက်တတ်သည်ဖြစ်၍ မရှိသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမည်၏[၂]။ ဥပ္ပါဒဝယပဋိပီဠနဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသည် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့ဖြင့် တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလကို နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿတော၊ ရှုသောယောဂီအား။ ဒိဋ္ဌိဥဂ္ဃါဋ္ဋနံ နာမ၊ ဒိဋ္ဌိကို ခွါခြင်းမည်သည် (ဒိဋ္ဌိ၏ ကွာခြင်းမည်သည်)။ ဟောတိ၊ ၏။

သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ သစေ နိစ္စာ ဘဝေယျုံ၊ အကယ်၍ နိစ္စဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ နိစ္စာတိ၊ နိစ္စဟူ၍။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋေယျုံ၊ သင့်ကုန်ရာ၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကိုဆိုအံ့။ အနိစ္စာ စ၊ အနိစ္စဖြစ်ကုန်လျက်လျှင်။ နိစ္စာတိ၊ ဟူ၍။ (တိတ္ထိယေဟိ၊ တို့သည်။) ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုသခ်ါရတို့သည်။ ဟုတွာ၊ ရှေးအဖို့၌ ထင်ရှားမရှိ ယခုမှဖြစ်၍။ အဘာဝဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ မည်၏။ ဥပ္ပါဒဝယပဋိပီဠနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿတော၊ ရှုသော ယောဂီအား။ မာနသမုဂ္ဃါဋ္ဋော နာမ၊ မာနကိုခွါခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၂၆၄] သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ သစေ သုခါ ဘဝေယျုံ၊ ငြားအံ့။ သုခါတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋေယျုံ၊ ကုန်ရာ၏။ ပန၊ အံ့။ ဒုက္ခာ စ၊ လျက်လျှင်။ သုခါတိ၊ ဟူ၍။ (တိတ္ထိယေဟိ၊ တို့သည်) ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုသခ်ါရတို့သည်။ ဥပ္ပါဒဝယပဋိပီဠနဋ္ဌေန၊

၁-(ဤသို့ ယောဇနာသည်ကား နာပိ ဣဒံ ဝသဝတ္တနကန္တိ အဝသဝတ္တနက်-ဟူသော မူလဋီကာ, နာပိ ဣဒံ ဝသဝတ္တနကန္တိ ဣမိနာ ပန န အတ္တာတိ အနတ္တာ-ဟူသော အနက်ကို ရှု၍တည်း။)

၂-ထိုနှစ်ပုဒ်တို့တွင် ဟုတွာ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ဥပါဒ်မှ ရှေ့အဖို့၌ ထင်ရှားမရှိ၊ ဆိတ်သည်၏အဖြစ် ရှေးရှိ၍ အလယ်၌ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြသည်။ ထိုဟုတွာ-ကို ဆိုပြီး၍ အဘာဝကိုဆိုသဖြင့် အလယ်၌ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ် ရှေးရှိ၍ ဘင်မှအထက်ဖြစ်သော နောက်အဖို့၌ ထင်ရှားမရှိ၊ ပျောက်ပျက်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြသည်။ ဟုတွာ အဘာဝ-ဟူသော နှစ်ပုဒ်ဖြင့်လည်း အခါခပ်သိမ်း မရှိခြင်းသည် အနိစ္စလက္ခဏာ-ဟု ပြသတည်း။

ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ ဟုတွာ၊ ၍။ အဘာဝဝေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ မည်၏။ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿတော၊ အား။ နိကန္တိပရိယာဒါနံ နာမ၊ နိကန္တိ၏ ရေကဲ့သို့ ခန်းလျက်ကုန်ပျက်ခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဧဝံ၊ သို့။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ပဿန္တဿ၊ အား။ ဒိဋ္ဌိသမုဂ္ဃါဋနံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ပဿန္တဿ၊ အား။ မာနသမုဂ္ဃါဋနံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ ပဿန္တဿ၊ အား။ နိကန္တိပရိယာဒါနံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ ဝိပဿနာ၊ ဤဝိပဿနာသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဌာနေယေဝ၊ အရာဌ်သာလျှင်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဣတိ အယံ နယော၊ ကို။ ဒဿိတော၊ အပ်၏။

ဧဝံ၊ သို့။ အရူပသတ္တကဝသေနာပိ၊ အရူပသတ္တက၏အစွမ်းဖြင့်လည်း။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတွာ၊ ၍။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ပန၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ တွေ့ာဝတာ၊ ဤရွေ့သောအစီအရင်ဖြင့်။ အဿ၊ ထိုယောဂီသည်၊ ဝါ၊ အား။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ၊ သည်ငှင်း။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ၊ သည်ငှင်း။ ပဂုဏံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၇၂၂။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဂုဏရူပါရူပကမ္မဋ္ဌာနေ၊ လက်လည်စွာလှ အဝါးဝအောင် လေ့လာအပ်ပြီးသော ရူပကမ္မဋ္ဌာန်း အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဘင်္ဂါနုပဿနတော၊ ဘင်္ဂါ-နုပဿနာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ပဟာနပရိညာဝသေန၊ ပဟာနပရိညာဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဗ္ဗာကာရတော၊ (ဤဉ်ကဲ့သို့ တစိတ်တဒေသဖြင့်သာမဆို မူ၍ သရုပ်အားဖြင့်ငှင်း, ကိစ္စအားဖြင့်ငှင်း) အလုံးစုံသော အခြင်း အရာအားဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်လတ့်ကုန်သော။ ယာ အဋ္ဌာရသ မဟာ ဝိပဿနာ၊ အကြင်တဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာဝိပဿနာတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တာသံ၊ ထိုဆိုအပ်လတ့်ကုန်သော တဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာ ဝိပဿနာတို့၏။ ဣဓေဝ၊ ဤတီရဏပရိညာဉ်၌လျှင်။ တာဝ၊ စွာ။ ဧက-ဒေသံ၊ တစိတ်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော၊ ထိုးထွင်း၍သိသည်ဖြစ်၍။ တပ္ပဋိပက္ခေ၊ ဤဉ်ဖြစ်သင့်ကုန်သော ထိုအနုပဿနာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ နိစ္စသညာစသောဓမ္မတို့ကို။ ပဇဟတိ-ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ ခွါ၏။

အနိစ္စာနုပဿနာဒိကာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာအစရှိကုန်သော။ ပညာ၊ ပညာတို့သည်။ အဋ္ဌာရသ မဟာဝိပဿနာ နာမ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာဝိပဿနာတို့မည်ကုန်၏။ ယာသု၊ အကြင်တဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာဝိပဿနာတို့တွင်။ အနိစ္စာနုပဿနံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ပွါးစေသော ယောဂီသည်။ နိစ္စသညံ၊ နိစ္စဟု မှတ်မှားသောသညာကို။ ပဇဟတိ၊ ခွါ၏။ ဒုက္ခာနုပဿနံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ပွါးစေသောယောဂီသည်။ သုခသညံ၊ သုခဟုမှတ်မှားသောသညာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အနတ္တာနုပဿနံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ အတ္တသညံ၊ အတ္တဟုမှတ်မှားသော သညာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနံ၊ အနိစ္စာနုပဿနာတို့ကြောင့် ကောင်းစွာ ဖြစ်၍ ငြီးငွေ့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ ပွါးစေသောယောဂီသည်။ နန္ဒိံ၊ သပီတိက တဏှာကို။ ပဇဟတိ၊ ခွါ၏။ ဝိရာဂါနုပဿနံ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဖြစ်၍ အနိဋ္ဌအသုဘအခြင်းအရာကို မြင်သောဉာဏ်ရှေ့သွား၍ စက်ဆုပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ ရာဂံ၊ တပ်မက်သောရာဂကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ နိရောဓာနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏ချုပ်ကြောင်း တဖန်မဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် အဘယ်နံ့ခါ ချုပ်ပါအံ့နည်း ချုပ်ပါအံ့နည်းဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုသော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ သမုဒယံ၊ သင်္ခါရတို့၏ တဖန် ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်ခွါနိုင်သည်မည်၏။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့ကို တဖန်မယူ မစွဲလမ်းမူ၍ စွန့်လွှတ်ကြောင်း ဖြစ်သော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ အာဒါနံ၊ တဖန်ဘဝသစ် အားဖြင့် သင်္ခါရတို့ကိုယူခြင်းကို၊ ဝါ၊ နိစ္စအစရှိသည်တို့၏ အခြင်းအရာဖြင့် စွဲလမ်းခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ခယာနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏ ခဏဘင်ကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ ဃနသညံ၊ သန္တတိသမူဟကိစ္စအာရုံတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် မပြိုမကွဲတလုံးတခဲတည်းဟု မှတ်သောသညာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏[၁]။ ဝယာနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏ ပျက်ခြင်းချုပ်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ အာယူဟနံ၊ သင်္ခါရတို့ကို ဆည်းပူးပေါင်းစုရုံးစည်းခြင်းကိုပြုသော

၁-အကြင်ပညာဖြင့် သန္တတိဃန, သမူဟဃန, ကိစ္စဃန, အာရမ္မဏဃနကို ဝေဖန် ခွဲခြားခြင်းကို ပြု၍ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန-ဟု ရှု၏၊ ထိုပညာသည် ခယာနုပဿနာမည်

တဏှာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဝိပရိဏာမာနုပဿနံ၊ ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါးသောအဖို့တို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာကို၊ ဝါ၊ ရူပသတ္တကစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် သိမ်းဆည်းအပ်ပြီးသော ရုပ်နာမ်တရား၏ ထိုထိုအပိုင်းအခြားမှ နောက်၌ တပါး၏အဖြစ်ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ ဓုဝသညံ၊ ခိုင်ခံ့မြဲမြံသည်၏ အဖြစ်ကို မှတ်တတ်သောသညာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အနိမိတ္တာနုပဿနံ၊ နိမိတ်ကင်းကြောင်းဖြစ်သော အနိစ္စာနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ နိမိတ္တံ၊ အစဉ်၌ရင်း, အပေါင်း၌ရင်း တခုတည်း တလုံးတခဲတည်း၏ အဖြစ်ကိုမှတ်သော သညာဖြင့်ယူအပ်သော လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း အထည်ကိုယ်ရှိသကဲ့သို့ ကပ်၍ထင်ခြင်းဟူသော နိမိတ်ကို[၁]။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနံ၊ တောင့်တ တပ်မက်နှစ်သက်ဖွယ်မရှိဟု အသိဉာဏ်ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ဒုက္ခာနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ ပဏိဓိံ၊ တဏှာအားဖြင့် သုခကိုတောင့်တခြင်းကို၊ ဝါ၊ သုခကိုတောင့်တသော တဏှာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ သုညတာနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏ အတ္တမှ

သတည်း။ ဘင်ကို အဖန်တလဲလဲရှုသည်မှစ၍ ထိုခယာနုပဿနာ၏ ပါရိပူရိ-ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံခြင်းဖြစ်ရကား ဃနသညာ၏ ကွာခြင်းသည်ဖြစ်သတည်း။ ထိုဘင်္ဂါနုပဿနာမှ ရှေးအဖို့၌ကား မပြည့်စုံသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဃနသညာ၏ ကွာခြင်းမဖြစ်သေးသတည်း။ ပစ္စက္ခအားဖြင့်ရင်း, အနုမာန-ဆ၍သိသော အန္ဝယအားဖြင့်ရင်း သင်္ခါရတို့၏ ဘင်ကိုရှု၍ ထိုဘင်ဟုဆိုအပ်သော ချုပ်ခြင်း၌သာလျှင် နှလုံးသွင်းသည်၏အဖြစ် နှလုံးညွတ်သည်၏အဖြစ်သည် ဝယာနုပဿနာမည်၏။ ထိုပျက်ခြင်း ချုပ်ခြင်းကိုရှုသော ဝယာနုပဿနာဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို ဆည်းပူးရုံးစု ပေါင်းစည်းခြင်းကိုပြုသော တဏှာကို စွန့်ခွါနိုင်သတည်း။ အကြင်မပြတ် ဆက်ကာဆက်ကာဖြစ်သော ဝဋ္ဋတရားအကျိုးငှါ အကြင်တဏှာဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို ဆည်းပူးရုံးစု ပေါင်းစည်းခြင်းကိုပြု၏၊ ထိုဝဋ္ဋတရား၌ တဏှာဖြင့် ထိုယောဂီ၏စိတ်သည်ကား မညွတ်ပြီ၊ ထို့ကြောင့် ဝယာနုပဿနံ ဘာဝေန္တော အာယူဟနံ ပဇဟတိ-မိန့်သော်။

[၁]-နိမိတ္တန္တိ သန္တတိယံ သမူဟေ စ ကေတ္တသညာယ ဂယှမာနံ ကာလန္တရာဝဋ္ဌာယိဘာဝေန နိစ္စဘာဝေန စ သင်္ခါရာနံ သကိစ္စပရိစ္ဆေဒတာယ သဝိဂ္ဂဟံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာနမတ္တံ။ ဋီကာ။ နိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ သန္တတိယံ၊ အစဉ်၌ရင်း။ သမူဟေ စ၊ အပေါင်း၌ရင်း။ ကေတ္တသညာယ၊ တလုံးတခဲတခုတည်း၏အဖြစ်ကို မှတ်သောသညာဖြင့်။ ဂယှမာနံ၊ ယူအပ်သော။ ကာလန္တရာဝဋ္ဌာယိဘာဝေန၊ ကာလတပါးတိုင်အောင် တည်လေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ နိစ္စဘာဝေန စ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ သကိစ္စပရိစ္ဆေဒတာယ၊ မိမိကိစ္စအပိုင်းအခြား ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သဝိဂ္ဂဟံ ဝိယ၊ လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း အထည်ကိုယ်ရှိသကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာနမတ္တံ၊ ထင်ခြင်းမျှသည်။ နိမိတ္တံ၊ မည်၏။ ရင်းအနက်။

ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနတ္တာနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ အဘိနိဝေသံ၊ အတ္တဟု မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ၏[၁]။ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏ နိစ္စ သုခ အတ္တမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုယူ၍ဖြစ်သော လွန်ကဲသော ဝိပဿနာပညာဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ အဓိပညာ သိက္ခာမည်ထိုက်သောဓမ္မတို့၌ အဖန်တလဲလဲ ရှုသော ဝိပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ သာရာဒါနာဘိနိဝေသံ၊ နိစ္စသာရစသည်တို့ကိုယူသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော တဏှာနှင့်တကွသော ဒိဋ္ဌိကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘောကို သိတတ် မြင်တတ်သောအကြောင်းနှင့်တကွသော နာမ် ရုပ်ကို ရှုသောအနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ သမ္မောဟာဘိနိဝေသံ၊ (အဟောသိ နု ခေါ အဟမတီတမဒ္ဓါနံ ဤအစရှိသည်မှုလည်းဖြစ်သော, အစိုးရသောပရမိဿွ ပြုဟွာစသည်ကြောင့် လောကသည်ဖြစ်၏ ဤအစရှိသည်မှုလည်းဖြစ် သော) ပြင်းစွာတွေဝေသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ကင်္ခါနှင့်တကွသောဒိဋ္ဌိကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အာဒီနဝါနုပဿနံ၊ အပြစ်ဒေါသ အာဒီနဝကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ အာလယာဘိနိဝေသံ၊ (တစုံတခုမျှ၏လည်း ပုန်းအောင်းရာ မှီခိုရာ မရှိ သည်၏အဖြစ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်) ပုန်းအောင်းရာ မှီခိုရာဟု မှားသော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောတဏှာကို၊ ဝါ၊ ကပ်ငြိတွယ်တာ မှီခိုရာမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့် မှီခိုရာဟု ကပ်ငြိ တပ်သောအားဖြင့် မှားသော နှလုံးသွင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သောတဏှာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အနိစ္စ စသည်တို့၌ အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်သောဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ အပ္ပဋိသင်္ခံ၊ အနိစ္စစသည်တို့၌ အဖန်တလဲလဲ

၁-အနိစ္စာနုပဿနာ - စသည်တို့သည်ပင် အနိမိတ္တာနုပဿနာ - စသည်မည်လေသော ကြောင့် နိစ္စသညာ-စသည်တို့သည်သာ ပဋိပက္ခဖြစ်ကောင်းပါလျက် နိမိတ္တံ ပဇဟတိ-စသည်ဖြင့် နိမိတ္တဂါဟ-စသည်တို့၏ ပဋိပက္ခအဖြစ်ကို အဘယ့်ကြောင့်ဆိုရသနည်း ? ကြောင့် ဧတေသံ ဟိ နိမိတ္တာဒီနံ ပဋိပက္ခဘာဝေန အနိစ္စာနုပဿနာဒယော အနိမိတ္တာဒိ နာမေဟိ ဝုတ္တာတိ အနိစ္စာနုပဿနာဒီဟိ ပဟာတဗ္ဗာ နိစ္စသညာဒယော ဝိယ နိမိတ္တဂါဟာဒယော စ ပဋိပက္ခာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာမိန့်သော်။ ဋီကာ။

ဆင်ခြင်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနံ၊ ဝဋ္ဋကင်းခြင်းအကျိုးငှါ အဖန်တလဲလဲရှုသော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်, အနုလောမဉာဏ်ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ သံယောဂါဘိနိဝေသံ၊ ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်ခြင်းအစရှိသော ကိလေသာ၏ ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။

[၂၆၅] တာသု၊ ထိုတဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာဝိပဿနာတို့၌၊ ဝါ၊ တို့တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမိနာ၊ ဤယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိစ္စာဒိလက္ခဏတ္တယဝသေန၊ အနိစ္စအစရှိသော လက္ခဏာသုံးပါးအပေါင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ဒိဋ္ဌာ၊ မြင်အပ်ကုန်၏။ တသ္မာ-သင်္ခါရာနံ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ ထိုသို့ အနိစ္စစသော လက္ခဏာသုံးပါးအပေါင်း၏ အစွမ်းဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စာဒုက္ခာနတ္တာနုပဿနာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ ဒုက္ခာနုပဿနာ အနတ္တာနုပဿနာတို့သည်။ ပဋိဝိဒ္ဓါ-ပဋိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်သည်မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယာ စ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အကြင် အနိစ္စာနုပဿနာသည်ရှင်း။ ယာ စ အနိမိတ္တာနုပဿနာ၊ အကြင်အနိမိတ္တာ နုပဿနာသည်ရှင်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤအနိစ္စာနုပဿနာ အနိမိတ္တာနုပဿနာ တရားနှစ်ပါးတို့သည်။ ဧကတ္ထာ၊ တူသောအနက်ရှိကုန်၏၊ ဝါ၊ အနက်အားဖြင့်တူကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဒါသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။ (ရုက္ခော ပါဒပေါ တရု ဟူသကဲ့သို့တည်း) တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ယာ စ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ သည်ရှင်း။ ယာ စ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ၊ သည်ရှင်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤဒုက္ခာနုပဿနာ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ တရားနှစ်ပါးတို့သည်။ ဧကတ္ထာ၊ တူသောအနက်ရှိကုန်၏၊ ဝါ၊ အနက်အားဖြင့်တူကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။ ယာ စ အနတ္တာနုပဿနာ၊ သည်ရှင်း။ ယာ စ သုညတာနုပဿနာ၊ သည်ရှင်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤအနတ္တာနုပဿနာ

၁-ယဒဂ္ဂေန ဟိ ဉာဏေန သဝိသယော ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ တဒဂ္ဂေန တံ ပဋိလဒ္ဓံ နာမ ဟောတိ။ ဋီကာ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယဒဂ္ဂေန၊ အကြင်အဖို့ဖြင့်။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သဝိသယော၊ မိမိအာရုံကို။ ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒဂ္ဂေန၊ ထိုအဖို့ဖြင့်။ တံ ဒဿနံ၊ ထိုအနိစ္စဟုရှုသောဉာဏ် ဒုက္ခဟုရှုသောဉာဏ် အနတ္တဟုရှုသောဉာဏ်သည်။ ပဋိလဒ္ဓံ နာမ၊ ရအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရှင်းနက်။

သုညတာနုပဿနာတရားနှစ်ပါးတို့သည်။ ဧကတ္တာ၊ ကုန်၏၊ ဝါ၊ ကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာပိ၊ ထိုအနိမိတ္တာနုပဿနာ အပ္ပဏိဟိတာ-နုပဿနာ သုညတာနုပဿနာတို့သည်လည်း။ ပဋိဝိဒ္ဓါ-ပဋိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်သည်မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာ၊ အဓိပညာဝိပဿနာ ဟူသည်။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာတို့ ပင်တည်း။ (ထိုကြောင့် တစိတ်အားဖြင့် ရအပ်သည်မည်ကုန်သည်-ဟူလို သော်) ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနကို။ ကင်္ခါဝိတ-ရဏဝိသုဒ္ဓိယာ ဧဝ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟိတံ၊ သင်္ဂြိုဟ် အပ်ပြီ။ (ထိုကြောင့် ထိုယထာဘူတဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိသည် မဆွကပင်ပြီးပြီ-ဟူလို။ တေနာဟ ဣဒမ္ပိ ဒွယံ ပဋိဝိဒ္ဓံ ဟောတီတိ) ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒမ္ပိ ဒွယံ၊ ဤအဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာ ယထာဘူတဉာဏဒဿန နှစ်ပါး အပေါင်းသည်လည်း။ ပဋိဝိဒ္ဓမေဝ၊ ရအပ်သည်မည်သည်သာလျှင်။ ဟော-တိ၊ ၏။ သေသေသု၊ အနိစ္စာနုပဿနာစသည်မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဝိပဿနာဉာဏေသု၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာစသော ဝိပဿနာဉာဏ်ဆယ်ပါးတို့၌။ ကိဉ္စိ၊ အချို့ကို။ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီ။ ကိဉ္စိ၊ အချို့ကို။ အပဋိဝိဒ္ဓံ၊ မရအပ်သေး။ တေသံ၊ ထိုဆယ်ပါးသော အနုပဿနာဉာဏ်တို့၏။ ဝိဘာဂံ၊ အထူးအပြား ကို။ ပရတော၊ နောက်ဖြစ်သော ပဋိပဒါဉာဏဒဿနကထာ၌။ အာဝိ-ကရိဿာမ၊ ထင်ရှားပြုကုန်အံ့။

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယဒေဝ၊ အကြင် တစိတ်ကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကိုသာလျှင်။ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုရအပ်သော တစိတ်ကို၊ ဝါ၊ ရအပ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဧဝံ။ပ။ ပဇဟ-တီတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာ

၇၂၃။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အနိစ္စာနုပဿနာဒိပဋိပက္ခာနံ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ စသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်ကုန်သော။ နိစ္စသညာဒီနံ၊ နိစ္စသညာ စသည်တို့ကို။ ပဟာနေန၊

ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓဉာဏော၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ဉာဏ်ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍[၁]။ သမ္မသနဉာဏဿ၊ နယဝိပဿနာဟု ဆိုအပ်သော ကလာပသမ္မနဉာဏ်၏[၂]။ ဝါ၊ ကလာပသမ္မသနစသော သမ္မသနဉာဏ်၏[၃]။ ပါရံ၊ ကမ်းတဘက်သို့၊ ဝါ၊ အပြီးအဆုံးသို့။ ဂန္တွာ၊ ရောက်၍။ သမ္မသနဉာဏာနန္တရံ၊ သမ္မသနဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ဓမ္မာနံ။ပ။ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ယန္တံ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနံ၊ အကြင်ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနဿ၊ ကို။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်းငှါ။ ယောဂံ၊ လုံ့လကို။ အာရဘတိ၊ အားထုတ်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အာရဘမာနော၊ အားထုတ်သော ယောဂီသည်။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ အာရဘတိ၊ ရာ၏။ တတြ-တသ္မိံ သင်္ခေပေန အာရမ္ဘေ၊ ထိုအကျဉ်းအားဖြင့် အားထုတ်ရာ၌။ အယံ၊ လတ္တံ့သည်ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။

ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ဓမ္မာနံ။ပ။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံဟူသော။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ-ဝစနံ၊ ကို။ ကထံ-ကေန ပကာရေန၊ အဘယ် သို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဉာတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ စေ၊ မေးငြားအံ့။ [ပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန် ခဏပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တေဘူမကဓမ္မတို့၏။ ဝိပရိဏာမာနုပဿနေ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို အဖန် တလဲလဲ ရှုခြင်း၌။ ပညာ၊ ဖြစ်သောပညာသည်။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနေ၊

၁- တိမ်တိုက်စသည်တို့၏ ကင်းခြင်းကြောင့် ကောင်းကင်၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ရင်း, ညွှန်အညစ် အကြေး ကင်းခြင်းကြောင့် ရေ၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ရင်း, မည်းညစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော သံစသော အညစ်အကြေး ကင်းခြင်းကြောင့် ရွှေ၏ စင်ကြယ်ခြင်းဖြစ်သကဲ့သို့ရင်း, သံကိလေသ၏ ကင်းခြင်းကြောင့် ဉာဏ်၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်း ဖြစ်ရကား နိစ္စသညာဒီနံ ပဟာနေန ဝိသုဒ္ဓဉာဏော မိန့်ပေသတည်း။ တပါးမက များစွာသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြွမ်းသောသင်္ခါရတို့၌ လက္ခဏတ္တယကို ကောင်းစွာမှတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သမ္မသနဉာဏ်၏ ကိစ္စပြေကုန်စွာ ပြုအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သမ္မသနဉာဏဿ ပါရံ ဂန္တွာ-ဟု မိန့်လတ်သော်။

၂- သမ္မသနဉာဏဿာတိ နယဝိပဿနာ သင်္ခါတဿ ကလာပသမ္မသနဉာဏဿ။ တဿေဝ ဟိ ထိရဘာဝါယ ဣတရေ သမ္မသနဝိသေသာတိ ဝဒန္တိ-ဟုဋီကာ အာစရိယဝါဒ ပြသည်နှင့်အညီ။

၃-သမ္မသနဉာဏဿာတိ ဝါ ကလာပသမ္မသနာဒိ သမ္မသနဉာဏဿ။ အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာယ သဒိသာ ဟိ သာ၊ တာယ ဟိ ဒိဋ္ဌိဥဂ္ဃါဋနာဒိ သမ္ဘဝတီတိ။ ဋီကာသကဝါဒပြ ဒုတိယဝိကပ်နှင့်အညီ။

ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို ရှုခြင်း၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်မည်၏။] ဇာတံ-နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်ဆဲသော။ (ပဋိလဒ္ဓတ္တဘာဝံ၊ ရအပ်သော အတ္တဘာဝရှိသော၊ ဝါ၊ အတ္တဘောကို ရဆဲဖြစ်သော) ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏[၁]။ (ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ရူပံ နာမ၊ ရုပ်မည်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်၍။ ခဏတ္တယပရိယာပန္နံ၊ ခဏသုံးပါး၌အတွင်းဝင်သော ရုပ်ပင်တည်း။ ဤကား အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း) တဿ ရူပဿ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောရုပ်၏။ နိဗ္ဗတ္တိ-လက္ခဏံ၊ စ၍ဖြစ်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်သော သင်္ခတ၏လက္ခဏာသည်။ ဥဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းမည်၏[၂]။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်သော သင်္ခတ၏လက္ခဏာသည်။ ဝယော၊ ပျက်ခြင်းမည်၏။ ယာ အနုပဿနာ၊ အကြင်ဥဒယဝယကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ရှုသောပညာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုဥဒယဝယကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသော ပညာသည်။ ဉာဏံ၊ မည်၏[၃]။ ဇာတော၊ ဖြစ်ဆဲသော။ ဘဝေါ၊

၁- ဥပါဒ်ဌီ ဘင်အားဖြင့် သရုပ်အထည် ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်သည်ကိုပင် အတ္တဘောကို ရသည်ဆိုသည်။ ဤဇာတသဒ္ဒါကို ယေ မမ္မာ ဇာတာ ဘူတာ-စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီ၏အဖြစ်ကိုရည်၍ ဆိုအပ်သည်။ ယေ တေ ဇာတာ န တေသန္တိ။ ယေ န ဇာတာ တထေဝ တေ။ လဒ္ဓတ္တဘာဝါ နော ဘဂ္ဂါ၊ တေဝ သန္တိသဘာဝတော-စသည်တို့၌ကဲ့သို့ အတိတ်ကိုရည်၍ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ-စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်မျှဟူသော ဇာတတာမတ္တကို ရည်၍ ဆိုအပ်သည်လည်းမဟုတ်၊ ထိုကြောင့် ဇာတံ ရူပံ ပစ္စုပ္ပန္နံ-မိန့်သော်။

၂-ပစ္စယလက္ခဏ ဥဒယလေးပါးသည် ကျယ်ဝန်းများပြားသည် ဖြစ်၍ ထိုပစ္စယ လက္ခဏ ဥဒယကို မသုံးသပ်မူ၍ တခုတည်းသာဖြစ်သော နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏ ဥဒယကိုဆိုလို ရကား နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ ဥဒယော-ဟူသတည်း။

၃-ဇာတာ ဝေဒနာ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ တဿာ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ ဥဒယော။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ ဝယော။ အနုပဿနာ ဉာဏံ။ သညာကို ဇာတာသညာ စသည်ဖြင့် ဝေဒနာနှင့်အတူထုတ်။ ဇာတာ သင်္ခါရာ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ တေသံ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ စသည်ဖြင့်ထုတ်။ ဇာတံ ဝိညာဏံ ပစ္စုပ္ပန္နံ စသည်ဖြင့် ရုပ်နှင့်အတူထုတ်။ အာယတန တဆယ့်နှစ်ပါး၌ ဇာတံ စက္ခုံ-ဟု အစတွင်သာပြသည်။ ဇာတံ စက္ခုံ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ တဿ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ ဥဒယော-စသည်ဖြင့် အာယတန တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်အောင်ထုတ်။ ဇာတော မနော ပစ္စုပ္ပန္နော-ဟူ၍ လိင်အားလျော်စွာထုတ်။ ဇာတာ ရူပါ-ဟူ၍ ဗာဟိရာယတန၌ လိင်ဝုစ်အားလျော်စွာထုတ်။ ဇာ တာ စက္ခုဓာတု-စသည်ဖြင့် ဓာတ်တဆယ့်ရှစ်ပါးကိုထုတ်။ ဇာတံ စက္ခုန္ဒြိယံ-စသည်ဖြင့် ဣန္ဒြေနှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကိုထုတ်။ ဤသို့နှင့်နှင့်အဘိဓေယျနိဒ္ဒေသ၌ လာသည်ကိုရှု၍ ဝိပဿနာပြုရသည်။ ကလာပသမ္မသန စသည်တို့၌ အဝိဇ္ဇာမှသည် ဇရာမရဏကျအောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသလာငြားသော်လည်း ဤ၌ ဘဝတွင်အဆုံးသတ်လို၍ ဇာတော ဘဝေါ ပစ္စုပ္ပန္နော တဿ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ-ဥဒယော။

ဘဝသည်။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ မည်၏။ တနည်း—ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဘဝေ၊ ဘဝမည်သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်၍ ခဏသုံးပါး၌ အကျုံး ဝင်သောတရားတည်း။ တဿ၊ ထိုဘဝ၏။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ သည်။ ဥဒယော၊ မည်၏။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ၊ သည်။ ဝယော၊ မည်၏။ အနုပဿနာ၊ သည်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ သည်ကား။ ပါဠိ၊ တည်း။

[၂၆၆] သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဣမိနာ ပါဠိနယေန၊ ဇာတံ ရူပံ ပစ္စုပ္ပန္နံ စသည်ဖြင့် ပြအပ်ပြီးသော ဤပါဠိဂတိဖြင့်။ ဇာတဿ၊ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်သော။ နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ စ၍ဖြစ်ခြင်း ဟု မှတ်အပ်သော သင်္ခတ၏လက္ခဏာဖြစ်သော။ ဇာတိံ ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ခြင်း ကို။ အဘိနဝါကာရံ၊ အသစ်ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို။ ဥဒယောတိ၊ ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲ ရှု၏။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန် ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်သော သင်္ခတ၏လက္ခဏာဖြစ်သော။ ခယံ၊ ကုန်ခြင်း ချုပ်ခြင်းကို။ ဘင်္ဂံ၊ ပျက်ခြင်းကို။ ဝယောတိ၊ ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ သော ယောဂီ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣမဿ နာမရူပဿ၊ ဤနာမ်ရုပ်၏။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်မီ။ တနည်း— အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်သေးသော။ ဣမဿ နာမရူပဿ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ (ယတော၊ အကြင်ရာသိ, အကြင်နိစယမှ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်ရာသို့၊ ဝါ၊ ဖြစ်ဆဲတရားသို့။ အာဂစ္ဆေယျ၊ လာရာ၏။) (သော) ရာသိ ဝါ၊ ထိုစုံ့စုံ့တက်သော အစုအပုံသည်ရှင်း။ (သော) နိစယော ဝါ၊ ထိုအပေါင်းအစုသည်ရှင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ကား။ အလဒ္ဓတ္တဘာဝဿ၊ မရအပ်သော အတ္တဘောရှိသောတရား၏။ သမ္ဘေန သဗ္ဗံ၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း)။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဿာပိ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သောနာမ်ရုပ်၏လည်း။ ရာသိတော ဝါ၊ စုံ့စုံ့တက်သော အစုအပုံမှရှင်း။ နိစယတော ဝါ၊ အပေါင်းအစုမှရှင်း။ အာဂမနံ နာမ၊ လာခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ နိရုဇ္ဈမာနဿာပိ၊

ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ ဝယော။ အနုပဿနာ ဉာဏံ-မိန့်သော်။ ဤသို့လျှင် ကလာပသမ္မသန စသည်တို့၌ အဝိဇ္ဇာမှသည် ဇရာမရဏအဆုံးကျအောင်ယူပါလျက် ထိုနှင့်မတူ ဤ၌ဘဝတွင် သာ အဆုံးယူခြင်းသည်ကား ဇာတိဇရာမရဏတို့၌ ဥဒယဝယရှိသည်ဟု မဆိုသင့်သော ကြောင့်ပေတည်း။ (ပြည်)

ချုပ်ဆဲသောနာမ်ရုပ်၏လည်း[၁]။ ဒိသာဝိဒိသာဂမနံ နာမ၊ တူရူလေးရပ် အထောင့်လေးရပ်သို့ ကပ်ခြင်း သွားခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ နိရုဒ္ဓဿာပိ၊ ချုပ်ပြီးသောနာမ်ရုပ်၏လည်း။ ကေသ္မိံ ဌာနေ၊ တခုသော အရာ၌။ ရာသိတော၊ စုံ့စုံ့တက်သော အစုအပုံအားဖြင့်ရင်း။ နိစယ-တော၊ အပေါင်းအစုအားဖြင့်ရင်း။ နိဓာနတော၊ မြေ၌သိုမြှုပ်ထားအပ်သောအားဖြင့်ရင်း။ အဝဋ္ဌာနံ နာမ၊ တည်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ထိုစကားကို ထင်ရှားပြုအံ့။ ဝီဏာယ၊ စောင်းကို။ ဝါဒိယမာနာယ၊ တီးအပ်သည်ရှိသော်။ တနည်း—ဝါဒိယမာနာယ၊ တီးအပ်သော။ ဝီဏာယ၊ စောင်း၏၊ ဝါ၊ စောင်းမှ။ ဥပ္ပန္နသဒ္ဒဿ၊ ဖြစ်သောအသံ၏။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ သန္နိစယော၊ အစိုင်အခဲအပေါင်းအစုသည်။ နေဝ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်ဆဲသောအသံသည်လည်း။ သန္နိစယတော၊ အစိုင်အခဲအပေါင်းအစုမှ။ န အာဂတော၊ လာသည်မဟုတ်။ နိရုဇ္ဈမာနဿာပိ၊ ချုပ်ဆဲသောအသံ၏လည်း။ (ပိကျေ) ဒိသာဝိဒိသာဂမနံ၊ တူရူဖြစ်သောလေးရပ် အထောင့်ဖြစ်သောလေးရပ်သို့ သွားခြင်းကပ်ခြင်းမည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ နိရုဒ္ဓေါ၊ ချုပ်ပြီးသော အသံသည်လည်း။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသောအရပ်၌။ သန္နိစိတော၊ ပေါင်းစုစည်းဝေး၍။ န တိဋ္ဌတိ၊ မတည်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဝီဏာဉ္စ၊ စောင်းကိုရင်း။ ဥပဝီဏာဉ္စ၊ စောင်းကြက်သားရေကိုရင်း[၂]။ ပုရိသဿ၊

၁-အနာဂတ်ဖြစ်သောအခွန့်၌ ဤနာမ်ရုပ်တရားတို့သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အတိတ်ဖြစ်သောအခွန့်၌လည်း အချင်းခပ်သိမ်း မရှိကုန်ဟုပြလို၍ နိရုဇ္ဈ-မာနဿာပိ-စသည်ကိုဆိုပြီး၍ ရှေးကထင်ရှားမရှိကုန်သည်သာဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ဟေတုအကြောင်း ပစ္စယအကြောင်း ညီညွတ်သည်ရှိသော် ဥပါဒ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီး၍လည်း အရှည်မတည် အချင်းခပ်သိမ်းအားဖြင့် မရှိ ပျောက်ကင်းချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ဤသို့သော အပေါင်းဖြစ်သောအနက်ကို တဒေကဒေသဖြစ်သော ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြခြင်းငှါ ယထာ ပန-စသည်ကိုမိန့်သော်။

၂-ဥပဝီဏော တု ဝေဌကော-ဟု စောင်းကြက်သားရေ ပရိယာယ်နှစ်ပါး အဘိဓာန်၌ လာရကား ဥပဝီဏကို စောင်းကြက်သားရေဟု ယောဇနာသည်၊ ဒွယံ ပေါက္ခရဝေဌကေ စမ္မနိ၊ ဝီဏာဘာဝံ ဥပဂစ္ဆတိ ယေနာတိ ဥပဝီဏော၊ ဝေဌတိ ပေါက္ခရန္တိ ဝေဌကော၊ ဏျူ။ ရင်းအဘိဓာန်ဋီကာ။ ဤမဟာဋီကာ၌ကား ဥပဝီဏေတိ ဓောနာတိ ဥပဝီဏံ၊ ဝီဏာဝါဒနံ-ဟု ရှိ၏။ ဝီန ဇနနေ၊ နော ဏတ္တံ၊ ဝီဏဝေဌနေတိ ဝါ မာတု။ အ။ ဝီဏာ-ဟူသော အဘိဓာန်ဋီကာကိုရှု၍ ဓောန-စမ္မေန၊ ဤသားရေဖြင့်။ ဝီဏံ၊ စောင်းကို။ ဥပဝီဏေတိ၊ ကပ်၍မြွေးတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့စောင်းကိုကပ်၍မြွေးကြောင်း၏

စောင်းသမား၏။ တန္တံ၊ ထိုအသံဖြစ်ခြင်းအား လျောက်ပတ်သော။ ဝါယာမဉ္စ၊ စောင်းတီးခြင်းလုံ့လကိုဇင်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ အဟုတွာ၊ ရှေးက မရှိမူ၍။ သမ္ဘောတိ၊ ယခုမှဖြစ်၏။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ပဋိဝေတိ ယထာ၊ အရှည်မတည် ချက်တဖြုတ် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးသကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ရူပါရူပိနော၊ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အဟုတွာ၊ ရှေးက မရှိမူ၍။ သမ္ဘောန္တိ၊ ယခုမှဖြစ်ကုန်၏။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ပဋိဝေန္တိ၊ အရှည်မတည် ချက်တဖြုတ်ချုပ်ပျောက် ပျက်စီးကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ပဋိဇာနာတိ၊ သိ၏။)

၇၂၄။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယမနသိကာရ၏၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို နှလုံးထားခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ယာနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒယာ၀ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏဿ၊ ဤ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၏သာလျှင်။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။

အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့်[၁]။ ရူပ-သမုဒယော၊ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယ-

---

အဖြစ်ကြောင့်။ တံ စမ္မံ၊ ထိုအရေသည်။ ဥပဝီဏံ၊ မည်၏။ ဝီဏာဝါနံ၊ စောင်းကို မြှုးကြောင်းဖြစ်သော သားရေရ၏။ ဤသို့ယောဇနာမှ ကျမ်းတပါးနှင့်ညီ၍ ဝီဏာဝါနံသာ ရှိသင့်သည်ဖြစ်၍ ဒ-ပိုသည်။ ကောဏော ဝီဏာဒိဝါဒနံ။ အဘိဓာန်။ တီးကြောင်း လက် သည်းလက်ခတ်စသော ပရိယာယ်နှစ်ပုဒ်သာ လာသည်။

၁-သမုဒယသည် ဥပ္ပါဒတည်း ဥပ္ပါဒဟူသော်လည်း ဥပါဒ်ဋ္ဌီဘင်အားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန် ခဏတ္တယသို့ရောက်၍ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သည်ကိုမလို မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေးသည်ဖြစ်၍ ခန္ဓာ သန္တာန်ဝယ် ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဟူလိုသည်။ ထိုကြောင့် ဋီကာ၌ အဝိဇ္ဇာ သမုဒယာတိ အဝိဇ္ဇာယ ဥပ္ပါဒါ အတ္ထိဘာဝါတိ အတ္ထော နိရောဓဝိရောဓိ ဟိ ဥပ္ပါဒေါ အတ္ထိဘာဝဝါစကောပိ ဟောတီတိ ဝုတ္တော ဝါယမတ္ထော။ တသ္မာ ပုရိမဘဝသိဒ္ဓါယ အဝိဇ္ဇာယ သတိ ဣမသ္မိံ ဘဝေ ရူပဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတီတိ အတ္ထော-မိန့်သော် အဝိဇ္ဇာ-သမုဒယာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါ၊ ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ အတ္ထိ-ဘာဝါ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည်ဖြစ်၍ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား လိုအပ်သောအနက်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ နိရောဓဝိရောဓိ၊ နိရောဓ၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သော။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပ္ပါဒသဒ္ဒါသည်။ အတ္ထိဘာဝဝါစကောပိ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဟောတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ ဝုတ္တောဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိမဘဝသိဒ္ဓါယ၊ ရှေးဘဝ၌ပြီးသော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဣမသ္မိံ ဘဝေ၊ ဤမျက်မြင်လောက ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ရူပဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊

သမုဒယဋ္ဌေန၊ အကြောင်း၏ ဖြစ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ အကြောင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ပစ္စယဿ ဥပ္ပန္နဘာဝတောတိ အတ္ထော။ ဋီကာ) ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏။ ဥဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿတိ၊ ၏။ တဏှာသမုဒယာ၊ တဏှာ၏ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ ကမ္မသမုဒယာ၊ ကံ၏ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့်[၁]။ အာဟာရသမုဒယာ၊ ကဗဠီကာရအာဟာရ၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန၊ အကြောင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယံ၊ ကို။ ပဿတိ၏။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ စ၍ဖြစ်ခြင်းဟု မှတ်အပ်သော သင်္ခတ လက္ခဏာကို။ ပဿန္တောပိ၊ ရှုသည်ဖြစ်၍လည်း။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယံ၊ ဥပ္ပါဒလက္ခဏာဟု ဆိုအပ်သောအဖြစ်ကို။ ပဿတိ၊ ၏[၂]။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယံ၊ အဖြစ်ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကံ အာဟာရ ဤအကြောင်းတို့၏ ရှိသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သောလက္ခဏာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်၏ ဥပါဒ်ခြင်း

ဆိုလိုသောအနက်တည်း။ ၎င်းအနက်။ အတ္ထေ အသမ္ဘဝေယေဝ၊ သဒ္ဒေ ဝုတ္တဝိဓိဘာဝေ ဟူရကား ဥပ္ပါဒေါ အတ္ထိဘာဝဝါစကော-၌ ဥပ္ပါဒေါ-ကား သဒ္ဒပဒတ္ထက။ သဒ္ဒေ အသမ္ဘဝေ-ယေဝ၊ အတ္ထေ ဝုတ္တဝိဓိဘာဝေ-ဟူရကား ရူပဿ ဥပ္ပါဒေါ-၌ ဥပ္ပါဒေါ-ကား အတ္ထပဒတ္ထက။

၁-ရူပသမုဒယော ဟိ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿတိဟူ၍ချည်း ယောဇနာ။ ဤသုံးပါးဖြင့် အတိတ်အကြောင်းကိုပြသည်။ အတီတေ ဟေတဝေါ ပဉ္စ၊ ဟူသည်နှင့်မညီ အကြောင်းငါးပါးမစေ့ ဖြစ်ခဲ့၏တကား ဟူမူ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ စ တီဟိ အတီတကာလိကာနိ တေသံ သဟကာရီကာရဏဘူတာနိ ဥပါဒါဒီနိပိ ဂဟိတာနေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဋီကာ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော။ တီဟိ၊ သုံးပါး ကုန်သော အတိတ်အကြောင်းတို့ဖြင့်။ အတီတကာလိကာနိ၊ အတိတ်ကာလ၌ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုသုံးပါးသော အဝိဇ္ဇာတဏှာကံတို့၏။ သဟကာရီကာရဏဘူတာနိ၊ တက္ကပြုလေ့ ရှိသော အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဥပါဒါဒီနိပိ၊ ဥပါဒါန်ဘဝတို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာနေဝ၊ ယူအပ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ၎င်းနက်။

၂-ထိုရူပက္ခန္ဓာ၏ ဥဒယကိုရှုရာ၌ အဒ္ဓါနပစ္စုပ္ပန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရှေးဦးကလျှင် ဥဒယကိုမြင်၍ တည်သောယောဂီသည် ဤ၌သန္တတိပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့်မြင်၍ အစဉ်အတိုင်း ခဏအားဖြင့် ရှုသတည်း။ အကျဉ်းဖြစ်သော အဒ္ဓါနပစ္စုပ္ပန်ကိုရှု၍ တရွေ့တရွေ့ အလတ်ဖြစ်သော သန္တတိပစ္စုပ္ပန် အနုဖြစ်သော ခဏပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် သွားကြသော ခြပရွက် အပေါင်းကို ရိုးရိုးရှုရှုမြင်သကဲ့သို့ ခဏပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့်ဖြစ်သော ရုပ်အစုကို ခုဖြစ်ခုချုပ် လက်ထက် ဥသျှစ်သို့ ထစ်ထစ်ထင်ထင် ဉာဏ်ဖြင့်မြင်သည်-ဟူလို။

ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာဟူသော ဤငါးပါးသောလက္ခဏာတို့ကို[၁]။ ပဿတိ၊ ၏၊ ဝါ၊ မြင်၏။

အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၏တဖန် မဖြစ်ပြန်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ အနာဂတ်ဖြစ်သောရုပ်၏ မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊) ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယ-နိရောဓဋ္ဌေန၊ အဝိဇ္ဇာဟုဆိုအပ်သော အနာဂတ်၌ဖြစ်လတ့်သော ရုပ်၏ အကြောင်းချုပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဝယံ၊ အပျက်ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ တဏှာနိရောဓာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် တဏှာ၏တဖန် မဖြစ်ပြန်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ကမ္မနိရောဓာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကံ၏တဖန် မဖြစ်ပြန်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အာဟာရနိရောဓာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းဖြစ်သော ကဗဠီကာရာဟာရ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ ထိုအာဟာရသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သောရုပ်၏ မဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန၊ အနာဂတ်၌ ရုပ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏ ချုပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဝယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဝိပရိဏာမ-လက္ခဏံ၊ ရုပ်၏ဘင်ဟု ဆိုအပ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာကို။ ပဿန္တောပိ၊ သည်လည်း။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဝယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဝယံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းလေးပါးတို့၏ အနုပ္ပါဒနိရောဓ, ရုပ်၏ခဏနိရောဓဟုဆိုအပ်သော ဤငါးပါးသောလက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာသမုဒယော၊ ဝေဒနာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန၊ အကြောင်း၏ဖြစ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ အကြောင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယံ၊ အဖြစ်ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ တဏှာသမုဒယာ၊ တဏှာ၏ ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ ကမ္မသမုဒယာ၊ ကံ၏ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီး

၁-နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာဟူသည် ရုပ်၏ဇာတိပင်ဖြစ်၍ ဇာတိသည်လည်း လက္ခဏရုပ်ဖြစ်၍ လက္ခဏာဟု သင့်ပစေ၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာကံတို့၏ ရှိသည်၏အဖြစ်သည် လက္ခဏာမဟုတ် ကောင်းခဲ့ တကား-ဟူမူ။ တေသံ အတ္ထိတာ ဟိ ရူပဿ ဥဒယော လက္ခီယတိ ဧတေဟီတိ လက္ခဏာနီတိ ဝုစ္စန္တိ၊ နိဗ္ဗတ္တိ ပန သင်္ခတလက္ခဏမေဝါတိ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

ခြင်းကြောင့်။ ဖဿသမုဒယာ၊ ဖဿ၏ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေဒနာသမုဒယော၊ ဝေဒနာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန၊ အကြောင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ စ၍ ဖြစ်ခြင်းဟု မှတ်အပ်သောသင်္ခတလက္ခဏာကို။ ပဿန္တောပိ၊ ရှုသည်ဖြစ်၍ လည်း။ [၂၆၇] ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာကံဖဿ ဤအကြောင်းတို့၏ ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော လက္ခဏာ, ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာ၏ ဥပါဒ်ခြင်းဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာဟူသော ဤငါးပါးသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၏ တဖန်မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ တဏှာနိရောဓာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် တဏှာ၏ တဖန်မဖြစ်ပြန်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ကမ္မနိရောဓာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကံ၏ တဖန်မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ-နိရောဓော၊ ဝေဒနာ၏မဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန၊ အနာဂတ်၌ ဝေဒနာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ ချုပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဝယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဖဿနိရောဓာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်သော ဖဿ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ဝေဒနာနိရောဓော၊ ဝေဒနာ၏မရှိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန၊ ဝေဒနာဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဝယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။) ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ၊ ဝေဒနာ၏ဘင်-ဟု ဆိုအပ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာကို။ ပဿန္တောပိ၊ ရှုသောယောဂီသည်လည်း။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဝယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဝယံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းလေးပါးတို့၏ အနုပ္ပါဒနိရောဓ, ဝေဒနာ၏ ခဏနိရောဓဟု ဆိုအပ်သော ဤငါးပါးသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ၊ ငါးပါးသော

လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ ဝိယ၊ သကဲ့သို့။ သညာသင်္ခါရဝိညာဏက္ခန္ဓာနံ၊ သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့၏။ (ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။ ပဿန္တောပိ၊ ရှုသောယောဂီသည်လည်း။ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အယံ၊ ဤဆိုလဘွံ့သည်ကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ ဝိညာဏက္ခန္ဓဿ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏။ (ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။) ဖဿဋ္ဌာနေ၊ ဖဿအရာ၌။ နာမရူပသမုဒယာ နာမရူပနိရောဓာတိ၊ ဟူ၍။ (ပဿတိ၊ ၏။)

ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧကေကဿ၊ တခုတခုသော။ ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကိုရှုသဖြင့်။ ဒသ ဒသ၊ ဆယ်ပါးဆယ်ပါးတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ယာနိ ပညာသ လက္ခဏာနိ၊ အကြင်ငါးဆယ်သောလက္ခဏာတို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏ [၁]။

၁-ဤဥဒယဗ္ဗယဒဿနအရာ၌ ကေစိဝါဒ အပရေဝါဒကိုပြ၍ အပရေဝါဒသာ ယုတ္တ-ဟု ဆုံးဖြတ်၍ တံသမနုတ္တနကိုပြလိုရကား ဧတ္ထ စ ကေစိ တာဝ အာဟု အရူပက္ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနံ အဒ္ဓါသန္တတိဝသေနေဝ၊ န ခဏဝသေနာတိ။ တေသံ မတေန ခဏတော ဥဒယဗ္ဗယဒဿနမေဝ န သိယာ။ အပရေ ပနာဟု "ပစ္စယတော ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေ အတီတာဒိဝိဘာဂံ အနာမသိတွာ သဗ္ဗသာဓာရဏတော အဝိဇ္ဇာဒိပစ္စယာ ဝေဒနာသမ္ဘဝံ လဗ္ဘမာနတံ ပဿတိ၊ န ဥပ္ပါဒံ။ အဝိဇ္ဇာဒိအဘာဝေ စ တဿာ အသမ္ဘဝံ အလဗ္ဘမာနတံ ပဿတိ၊ န ဘင်္ဂံ။ ခဏတော ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပါဒံ ဘင်္ဂဉ္စ ပဿတိ"တိ။ တံ ယုတ္တံ။ သန္တတိဝသေန ဟိ ရူပါရူပဓမ္မေ ဥဒယတော ဝယတော စ မနသိ ကရောန္တဿ အနုက္ကမေန ဘာဝနာယ ဗလပ္ပတ္တကာလေ ဉာဏဿ တိက္ခဝိသဒဘာဝပ္ပတ္တိယာ ခဏတော ဥဒယဗ္ဗယာ ဥပဋ္ဌဟန္တီတိ။ အယံ ဟိ ပဌမံ ပစ္စယတော ဥဒယဗ္ဗယံ မနသိ ကရောန္တော အဝိဇ္ဇာဒိကေ ပစ္စယဓမ္မေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တေ ခန္ဓေ ဂဟေတွာ တေသံ ပစ္စယတော ဥဒယဗ္ဗယဒဿနမုခေန ခဏတောပိ ဥဒယဗ္ဗယံ မနသိ ကရောတိ။ တဿ ယဒါ ဉာဏံ တိက္ခံ ဝိသဒံ ဟုတွာ ပဝတ္တတိ၊ တဒါ ရူပါရူပဓမ္မာ ခဏေ ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာ ဘိဇ္ဇန္တာ စ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ ဧဝမ္ပိ ရူပဿ ဥဒယောတိအာဒိ။ ဋီကာ။ ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဥဒယဗ္ဗယဒဿနအရာ၌။ ကေစိ၊ ကေစိတို့သည်။ တာဝ၊ စွာ။ အာဟု၊ ကုန်၏။ အရူပက္ခန္ဓာနံ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနံ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို ရှုခြင်းသည်။ အဒ္ဓါသန္တတိဝသေနေဝ၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ခဏဝသေန၊ ခဏပစ္စုပ္ပန်၏အစွမ်းဖြင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟု၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုကေစိတို့၏။ မတေန၊ အလိုအားဖြင့်။ ခဏတော၊ ခဏအားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနမေဝ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို ရှုခြင်းသည်သာလျှင်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာခဲ့။ အပရေ ပန၊ အပရေဆရာတို့သည်ကား။ အာဟု၊ ကုန်၏။ ပစ္စယတော၊ အကြောင်းအားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကိုရှုခြင်း၌။ အတီတာဒိဝိဘာဂံ၊ အတိတ်အစရှိသည်ကို ဝေဖန်ခြင်းကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မူ၍။ သဗ္ဗသာ-

တေသံ၊ ထိုငါးဆယ်သော လက္ခဏာတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဇေ-ဝုတ္တ-နယေန၊ ဖြင့်။ (အဝိဇ္ဇာသမုဒယာပိ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီးခြင်း ကြောင့်လည်း ¹။ တဏှာသမုဒယာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ကမ္မသမုဒယာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အာဟာရသမုဒယာပိ၊ ကဗဠီကာရာဟာရ၏ ထင်ရှား ရှိခြင်းကြောင့်လည်း။) ရူပဿ၊ ၏။ ဥဒယော-သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။

ဓာရဏာတော၊ အလုံးစုံတို့နှင့်ဆက်ဆံသောအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒိပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိ သော အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာသမ္ဘဝံ၊ ဝေဒနာ၏ဖြစ်သင့်ခြင်းကို။ လဗ္ဘမာနတံ၊ ရကောင်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ဆဲဆဲကို။ န ပဿတိ၊ မရှု။ စ၊ ထိုမှတပါး။ အဝိဇ္ဇာဒိအဘာဝေ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့သည် မရှိလတ်သော်။ တဿာ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ အသမ္ဘဝံ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကို။ အလဗ္ဘမာနတံ၊ မရကောင်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဘင်္ဂံ၊ ပျက်ဆဲဆဲကို။ န ပဿတိ၊ မရှု။ ခဏတော၊ အားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေ၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ် သော တရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒဥ္စ၊ ဖြစ်ဆဲဆဲကိုရင်း။ ဘင်္ဂဥ္စ၊ ပျက်ဆဲဆဲကိုရင်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ ထိုအပရေဆရာတို့၏စကားသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သန္တတိဝသေန၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်၏အစွမ်းဖြင့်။ ရူပါရူပဓမ္မေ၊ ရုပ် နာမ်တရားတို့ကို။ ဥဒယတော စ၊ အဖြစ်အားဖြင့်ရင်း။ ဝယတော စ၊ အပျက်အားဖြင့်ရင်း။ မနသိ ကရောန္တဿ၊ ယောဂီအား။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဘာဝနာယ၊ ၏။ ဗလပတ္တကာလေ၊ သန်မြန်သော အားသို့ရောက်သောကာလ၌။ ဉာဏဿ၊ ၏။ တိက္ခဝိသဒ-ဘာဝပ္ပတ္တိယာ၊ ထက်သည်၏အဖြစ်၊ သန့်ရှင်းသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ခဏတော၊ အားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယာ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အယံ ယောဂီ၊ သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပစ္စယတော၊ အားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။ မနသိ ကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍။ အဝိဇ္ဇာဒိကေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တေ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ရှိကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တေသံ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏။ ပစ္စယတော၊ အားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနမုခေန၊ ရှုခြင်းကို ပဋ္ဌာနပြုသဖြင့်။ ခဏတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။ မနသိ ကရောတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ယဒါ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ တိက္ခံ၊ ထက်သည်။ ဝိသဒံ၊ သန့်ရှင်းသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ရူပါ-ရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ခဏေ ခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာ စ၊ ဖြစ်ကုန်သည်ရင်း။ ဘိဇ္ဇန္တာ စ၊ ပျက်ကုန်သည်ရင်း။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧဝမ္ပိ ရူပဿ ဥဒယောတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ၎င်းနက်။ ဧဝမ္ပိ ရူပဿ ဥဒယော ဧဝမ္ပိ ရူပဿ ဝယော-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ပစ္စယအားဖြင့် ဥဒယဝယကို ပြသည်။ ဧဝမ္ပိ ရူပံ ဥဒေတိ ဧဝမ္ပိ ရူပံ ဝေတိ-ပါဌ်ဖြင့်ကား ခဏအားဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယကို ပြသတည်း။ (ပြည်)

၁။ ဧဝမ္ပိ-မှ ဇေ-ကို ဝုတ္တနယေန-ဟု ဖွင့်၍ အနက်သမ္ဗန်ထားသည်၊ ပိ-ကို အဝိဇ္ဇာ-သမုဒယာ-စသည်နှင့် ယှဉ်၍ သမ္ဗန်ထားသည်၊ ပြည်မူရင်းပေတည်း။ ဧဝမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝါ၊ ဤသို့အဝိဇ္ဇာသမုဒယ စသော အကြောင်းကြောင့်လည်း-ဟု ဤသို့လည်း အနက်ကျဉ်း သမ္ဗန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာပိ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ တဖန်မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း။ တဏှာနိရောဓာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ကမ္မနိရောဓာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အာဟာရနိရောဓာပိ၊ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းဖြစ်သော ကဗဠီကာရာဟာရ၏ မရှိခြင်းကြောင့်လည်း။ ရူပဿ၊ ၏။ ဝယော အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယတော စေဝ၊ အကြောင်းအားဖြင့်လည်း။ ဝိတ္ထာရေန၊ ဖြင့်။ မနသိကာရံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။) ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ ကို။ ပဿန္တောပိ၊ ရှုသည်ဖြစ်၍လည်း။ ရူပံ၊ စတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။ ဥဒေတိ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ၊ ကို။ ပဿန္တောပိ၊ ၍လည်း။ ရူပံ၊ စတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။ ဝေတိ-နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ခဏတော စ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဝိတ္ထာရေန၊ ဖြင့်။ မနသိကာရံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ (ဤသို့ ပါဌ်သေသနှင့် တကွ ခြားနားသိသာအောင် ယောဇနာ)

၇၂၅။ ဧဝံ၊ သို့။ မနသိ ကရောတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤရုပ်တရားတို့သည်။ အဟုတွာ၊ ရှေးကမရှိမူ၍။ သမ္ဘောန္တိ ကိရ၊ ဖြစ်ကုန်သတတ်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ပဋိဝေန္တိ ကိရ၊ ချုပ်ပျက် ပျောက်ကင်းကုန်သတတ်။ ဣတိ။ သို့။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဝိသဒတရံ၊ အထူးသဖြင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။ ဧဝံ သို့။ ပစ္စယတော စေဝ၊ ဖြင့်ရင်း။ ခဏတော စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဒွေဓာ၊ ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။ ပဿတော၊ ရှုသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ သစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယလက္ခဏဘေဒါ၊ သစ္စာအပြား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အပြား ဧကတ္တစသော နည်းအပြား အနိစ္စတာစသော လက္ခဏာအပြားတို့သည်။ ပါကဋာ၊ ထင်ရှားကုန်သည် ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၁-ဤသို့နှလုံးသွင်းသော ထိုယောဂီအား အကြင်ရှေ့လောက် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မဖြစ်သေး၊ ထိုရှေ့လောက် ဥဒယဗ္ဗယတို့သည် လွန်စွာထင်သည် မဖြစ်ကုန်ရကားဝိုဝါးသာမျှ အနုမာနဆ၍ အလျော်ရမ်းလိုက်ရသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဣတိ ကိရိမေဓမ္မာ။ပ။ ပဋိဝေန္တိ-ဟု ပစ္စက္ခမဟုတ် အနုမာနပြ ကိရ-သဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်၍ဆိုသတည်း။ ။တနည်း နယဒဿနအားဖြင့် ဤသို့ဆိုသတည်း။ ရှေးဦးစွာ ပစ္စုပ္ပန္နဓမ္မတို့၏ ဥဒယဗ္ဗယကို ပစ္စက္ခဖြင့် ပြီး၍ ထိုနောင်မှ အတိတ်အနာဂတ်တို့၌ ရင်းနည်းဟု နည်းကိုဆောင်သည် ဖြစ်ဘိသော်။ (ပြည်)

၇၂၆။ ဟိ၊ ခွဲ၍ဆိုအံ့။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ အဝိဇ္ဇာဒိသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏ ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယဥ္စ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကိုငင်း၊ အဝိဇ္ဇာဒိနိရောဓာ၊ အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏ အနုပ္ပါဒနိရောဓကြောင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ နိရောဓဥ္စ၊ အနုပ္ပါဒနိရောဓကိုငင်း။ ယံ ပဿတိ၊ အကြင်ရှု၏။ တနည်း— ပဿတိ၊ ၏။ (ဧတ္ထ၊ ဤပဿတိ-ဟူသောပုဒ်၌။) ယံ ဧတံ ဒဿနံ၊ အကြင်ရှုခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ ဒဿနံ၊ ဤရှုခြင်းသည်။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ ပစ္စယတော၊ အားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနံ၊ မည်၏။ ပန၊ ပါး။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏဝိပရိဏာမလက္ခဏာနိ၊ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာ ဝိပရိဏာမလက္ခဏာတို့ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။ ယံ ပဿတိ၊ ၏။ ဣဒံ ဒဿနံ၊ သည်။ အဿ-ယောဂိနော၊ ၏။ ခဏတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနံ၊ မည်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပတ္တိက္ခဏေယေဝ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏ၌သာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘင်္ဂက္ခဏေယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏဥ္စ၊ ဝိပရိဏာမလက္ခဏာသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထိုနိဗ္ဗတ္တိဝိပရိဏာမလက္ခဏာတို့ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။ ခဏတော၊ ဖြင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယေ၊ တို့ကို။ ပဿတိ နာမ၊ မည်၏။)

၇၂၇။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို (သို့အဝိဇ္ဇာဒိသမုဒယာ ဤသို့စသည်ကား ပစ္စယအားဖြင့် ခန္ဓာတို့၏ဥဒယဗ္ဗယကိုရှုခြင်း နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာစသည်ကား ခဏအားဖြင့် ခန္ဓာတို့၏ဥဒယဗ္ဗယကို ရှုခြင်းမည်သည်၏အဖြစ်) ကြောင့်။ ဧဝံ-ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယတော စေဝ၊ အားဖြင့်ငင်း။ ခဏတော စ၊ အားဖြင့်ငင်း။ ဒွေဓာ၊ နှစ်ပါးသော အဖို့အားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။ ပဿတော။ သော။ အဿ၊ ထိုယောဂီ အား။ ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဒဿနေန၊ အဖြစ်ကိုရှုခြင်းဖြင့်။ ဇနကာ-ဝဗောဓတော၊ ခန္ဓာတို့ကိုဖြစ်စေတတ်သော အဝိဇ္ဇာစသော ပစ္စည်းကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်။ သမုဒယသစ္စံ၊ သမုဒယသစ္စာသည်။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ခဏတော၊ အားဖြင့်။ ဥဒယဒဿနေန၊ အဖြစ်ကိုရှုခြင်းဖြင့်။ ဇာတိဒုက္ခာဝဗောဓတော၊ ဇာတိဟုဆိုအပ်သော ဝဋ်ဒုက္ခကိုသိခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ ဧကဒေသေဒဿနေန၊ တစိတ်ကို မြင်သဖြင့်။ ပဗ္ဗတသမုဒ္ဒါဒိဒဿနကာနံ၊ တောင်သမုဒ္ဒရာ စသည်တို့ကို မြင်သောသူတို့အား။ ပါကဋံ ဝိယ၊ အပေါင်းဖြစ်သော တောင်သမုဒ္ဒရာ၏ ထင်ရှားခြင်းကဲ့သို့တည်း။) ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ဝယဒဿနေန၊ အပျက်ကို မြင်သဖြင့်။ နိရောဓသစ္စံ၊ သည်။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပစ္စယာနုပ္ပါဒေန၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏ မဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ပစ္စယဝတံ၊ ပစ္စည်းရှိကုန်သော အကျိုးတရားတို့၏(သဒ္ဒါအနက်)။ ဝါ၊ ပစ္စည်း ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သောအကျိုးတရားတို့၏။ အနုပ္ပါဒါဝဗောဓတော၊ တဖန် မဖြစ်ခြင်းကို သိခြင်းကြောင့်တည်း။ ခဏတော၊ ဖြင့်။ ဝယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ မရဏဒုက္ခာဝဗောဓတော၊ မရဏဟုဆိုအပ်သော ဝဋ်ဒုက္ခကို သိခြင်း ကြောင့်။ ဒုက္ခသစ္စမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [၂၆၀] အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ (ပစ္စယတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ခဏတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။) ယံ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနံ၊ အကြင်ဥဒယဗ္ဗယတို့ကို မြင်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤမြင်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ဤမြင်သောအသမ္မောဟပြဋ္ဌာန်း သော ဝိတက်စသောတရားအစုသည်။ လောကိကော၊ လောကီဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါဝ၊ မဂ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ မဂ္ဂသစ္စံ၊ သည်။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တတြ၊ ထို ဥဒယဗ္ဗယ၌။ သမ္မောဟဝိဃာတတော၊ တဒင်္ဂအားဖြင့် သမ္မောဟကို သတ်တတ် ပယ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၇၂၀။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ပစ္စယတော၊ အားဖြင့်။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ ဥဒယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ အနုလောမော၊ ဝဋ်တရားဖြစ်ခြင်းအားလျော် သော၊ ဝါ၊ အနုလုံဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ စသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ပါကဋော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ၊ ဤအဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားသည်။ သတိ၊ သော်။ ဣဒံ၊ ဤသင်္ခါရစသောအကျိုးတရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဝဗောဓတော၊ သိခြင်းကြောင့်။ (ပါကဋော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ဝယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ ပဋိလောမော၊ ဝဋ်ဖြစ်ခြင်း အားမလျော်ဆန့်ကျင်သော၊ ဝါ၊ ပဋိလုံဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော အစရှိသော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ပါကဋော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဣမဿ၊ ဤအဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရား၏။ နိရောဓာ၊ (အနုပ္ပါဒ-နိရောဓ ဟူသော)ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤသင်္ခါရစသော အကျိုးတရားသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဖန်မဖြစ်သောအားဖြင့် ချုပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဝဗောဓတော၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်။ (ပါကဋော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ပန၊ ထိုမှတပါး။ ခဏတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုခြင်းဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ဇာတိစသော အကြောင်းတရားကိုစွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဇရာမရဏစသော အကျိုးတရားတို့သည်။ ပါကဋာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ သင်္ခတလက္ခဏာဝဗောဓတော၊ သင်္ခတ၏လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းရှိသော တရားတို့သည်။ သင်္ခတာ၊ သင်္ခတတရားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ စ-သင်္ခတာ၊ ထိုသင်္ခတတရားတို့သည်လည်း။ (ဇရာမရဏံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိအာဒိဝစနတော-ဤသို့စသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပါကဋာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)

၇၂၉။ စ၊ ထိုမှတပါး။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဒဿနေန၊ ဥဒယကိုရှုခြင်းဖြင့်။ ဧကတ္တနယော၊ ဧကတ္တနည်းသည်။ ပါကဋော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဟေတုဖလသမ္ဗန္ဓေန၊ အကြောင်းနှင့် အကျိုးစပ်သဖြင့်။ သန္တာနဿ၊ သန္တာန်၏။ အနုပစ္ဆေဒါ-ဝဗောဓတော၊ အစဉ်အဆက်မပြတ်သည်ကို ထိုထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်။ (ပါကဋော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) အထ၊ ထိုသို့သန္တာန်၏ အစဉ်အဆက်မပြတ်သည်ကို သိလတ်သော်။ သုဋ္ဌုတရံ၊ လွန်မင်းစွာလျှင်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ခဏတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဒဿနေန၊

၁-ထိုသို့ ဧကတ္တနည်းကိုသိခြင်းကြောင့် အညော ကရောတိ အညော ပဋိသံဝေဒေတိ အစရှိသော ဝေါဟာရဖြင့်ပြီးသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ခွင့်မရသည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်လတ်သတည်း။ ထိုကြောင့် ဟေတုဖလသမ္ဗန္ဓေန-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဖြင့်[1]။ နာနတ္တနယော၊ သည်။ ပါကဋော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ နဝနဝါနံ၊ အသစ်အသစ်သော သင်္ခါရတို့၏။ ဥပ္ပါဒါဝဗောဓတော၊ ဖြစ်ခြင်းကို ထိုထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်။ အထ၊ အသစ် အသစ်သော သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုသိလတ်သော်။ သုဋ္ဌုတရံ၊ လွန်မင်းစွာလျှင်။ သဿတဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ နိုင်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ အဗျာပါရနယော၊ သည်။ ပါကဋော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[2]။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဓမ္မာနံ၊ ပရမတ္ထဓမ္မတို့၏။ အဝသဝတ္တိဘာဝါဝဗောဓတော၊ အလိုသို့ မလိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကို သိတတ်သောကြောင့်တည်း။ အထ၊ သော်။ သုဋ္ဌုတရံ၊ စွာ။ အတ္တဒိဋ္ဌိံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် အတ္တရှိ၏ဟု စွဲလမ်းသောဒိဋ္ဌိကို။ ပဇဟတိ၊ နိုင်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ ဧဝံဓမ္မတာနယော၊ သည်။ ပါကဋော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[3]။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပစ္စယာနုရူပေန၊ ပစ္စည်းအားလျော်သဖြင့်။ ဖလဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါဝဗောဓတော၊ ဖြစ်ခြင်းကို ထိုထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်တည်း။ အထ၊ ထိုပစ္စယာနုရူပအားဖြင့် ဖလုပ္ပါဒကို ထိုးထွင်း၍သိလတ်သော်။ သုဋ္ဌုတရံ၊ လုံ့မစောက်မြဲမြံစွာလျှင်။ အကိရိယဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ နိုင်၏။

၁-သင်္ခါရတရားတို့သည် ခဏခဏ၌ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဤသို့သောအနက်သည် ခဏအားဖြင့် ဥဒယကိုရှုခြင်းဖြင့် ပြီးသည်ဖြစ်၍ နာနတ္တနည်းကို သိခြင်းငှါ ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ နာနတ္တနည်းကို သိသဖြင့် ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သောတရားတို့၏ သဘာဝဘေဒကိုထိုးထွင်း၍ သော ကရောတိ သော ပဋိသံဝေဒေတိ-စသောနည်းဖြင့်ဖြစ်သော သဿတဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ခွင့်မရှိသည်၏အဖြစ်သည် ထင်ရှားသတည်း။ ထိုကြောင့် ခဏတော ဥဒယဒဿနေန-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ပစ္စည်းအားဖြင့် ဥဒယဝယကိုရှုခြင်းဖြင့် ပစ္စယေ သတိ ဖလဿ ဘာဝေါ အသတိ အဘာဝေါ-ဟူသောအနက်၏ ပြီးခြင်းကြောင့် ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်မျှဖြင့်သာလျှင် ထိုတရားတို့သည် အကြောင်းဖြစ်ကုန်၏ဟု အဗျာပါရနည်း ထင်ရှားဖြစ်သတည်း။ ထိုသို့ ထင်ရှားသောကြောင့် အလိုသို့လိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကို မရသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အတ္တ-ဒိဋ္ဌိ၏ဖြစ်ခွင့်မရသည်၏အဖြစ်သည် မချွတ်တည်း။ ထိုကြောင့် ပစ္စယတော။ပ။ ဟောတိ ဟုမိန့်ပြီး၍ ဓမ္မာနံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၃-သူတပါးနှင့် စပ်သည်၏အဖြစ်သည်ကား အဝသဝတ္တိဘာဝမည်၏၊ ထိုသူတပါးနှင့် စပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း ပစ္စည်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် သိအပ်သတည်း။ ပစ္စည်းအားဖြင့် ဥဒယကိုရှုခြင်းဖြင့် ထိုထို ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ဤသင်္ခါရတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း ဖြစ်လိုသရွေ့ ယံ ဝါ တံ ဝါ မဖြစ်၊ အကြောင်းအားလျော်စွာသာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟေတုဖလ၏ ဟေတုအနုရူပအားဖြင့်ပြီးခြင်းကြောင့် အကိရိယဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ခွင့်မရသည်၏ အဖြစ်သည် ထင်သတည်း။ ထိုကြောင့် ပစ္စယတော ပန-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၇၃၀။ စ၊ ပါး။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ အနုတ္တလက္ခဏာ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဓမ္မာနံ၊ ပရမတ္ထဓမ္မတို့၏။ နိရီဟကတ္တ-ပစ္စယပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိတာဝဗောဓတော၊ အားထုတ်ခြင်း ဗျာပါရကင်းသည်၏အဖြစ်, ပစ္စည်းနှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်တည်း။ ခဏတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုခြင်းဖြင့်။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ သည်။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟုတွာ၊ ရှေးကမရှိ ယခုဖြစ်၍။ အဘာဝါဝဗောဓတော၊ အရှည်မတည် ချက်တဖြုတ် ပျက်စီး ချုပ်ပျောက်ခြင်းကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်ရင်း။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဝိဝေကာဝဗောဓတော စ၊ ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့၌ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်ရင်းတည်း။ (ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊ ဖြင့်။) ဒုက္ခလက္ခဏမ္ပိ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာသည်လည်း။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဥဒယဗ္ဗယေဟိ၊ တို့သည်။ ပဋိပီဠနာဝဗောဓတော၊ အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်တည်း။ (ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊ ဖြင့်။) သဘာဝ-လက္ခဏမ္ပိ၊ ပထဝီဖဿစသည်တို့၏ ကက္ခဠဖုသနစသော သဘာဝဟုဆိုအပ်သော လက္ခဏာသည်လည်း။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဥဒယဗ္ဗယပရိစ္ဆိန္နာဝဗောဓတော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်တည်း။ သဘာဝလက္ခဏေ၊ ထိုပထဝီဖဿစသောတရားတို့၏ မိမိတို့၏ သဘာဝဟုမှတ်အပ်သော လက္ခဏာ၌၊ ဝါ၊ သည်။ (ပါကဋ္ဌေ၊ သော်။) သင်္ခတလက္ခဏဿ၊ ဥပါဒ်အစရှိသော သင်္ခတလက္ခဏာ၏။ တာဝကာလိကတ္တမ္ပိ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏစသော တိုသောကာလရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁-ပစ္စည်းအားဖြင့် ဥဒယကိုရှုသောယောဂီအား ပစ္စယေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဖလဿ၊ ၏။ သမ္ဘဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤသို့ ပစ္စည်း၏ ရှိသည်၏အဖြစ်မျှဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်ခဲ့ရကား သင်္ခတတရားတို့၏ အားထုတ်ခြင်း ဗျာပါရမရှိသည်၏အဖြစ်သည်ရင်း, ပစ္စယေ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဖလဿ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤသို့ ပစ္စည်းနှင့်စပ်သည်၏အဖြစ်သည်ရင်း ထင်ရှားသိအပ်သည်ဖြစ်၍ အတ္တမှဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို ထင်းရှားပြတတ်ရကား ပစ္စ-ယတော စဿ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

(ကသ္မာ၊ ကား။) ဥဒယက္ခဏေ၊ ဖြစ်သောခဏ၌။ ဝယဿ၊ ပျက်ခြင်း၏။ ဝယက္ခဏေ စ၊ ပျက်ဆဲခဏ၌လည်း။ ဥဒယဿ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ အဘာဝါဝဗောဓတော၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤရွေ့တရပ် အပြီးသတ်တည်း။

၇၃၁။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ပါကဋီဘူတသစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယလက္ခဏဘေဒဿ၊ ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော သစ္စာအပြား, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အပြား, ဧကတ္တစသောနည်းအပြား, အနိစ္စတာစသော လက္ခဏာအပြားရှိသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤသင်္ခါရတရားတို့သည်။ အနုပ္ပန္နပုဗ္ဗာ၊ ရှေး၌မဖြစ်ဘူးကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကိရ နာမ၊ ယခုမှအသစ်ဖြစ်ကုန်သတတ်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော သင်္ခါရတရားတို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ ကိရ၊ အရှည်မတည် ချက်တဖြုတ်ချုပ်ပျက်ကုန်သတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ နိစ္စနဝါဝ၊ အမြဲအသစ်တို့သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ [၂၆၉] သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်လည်း။ နိစ္စနဝါ၊ အမြဲအသစ်တို့သည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်ကုန်သေး။ (အထ ခေါ၊ အဟုတ်သော်ကား။) (ပရိတ္တဋ္ဌာယိနောတိ စ ဥပဋ္ဌဟန္တိ-ဟု သမ္ဗန္ဓပြု) သူရိယုဂ္ဂမနေ၊ နေထွက်သောကာလ၌။ ဥဿာဝဗိန္ဒု ဝိယ စ၊ ဆီးနှင်းပေါက်ကဲ့သို့ရင်း။ ဥဒကပုပ္ဖုဠော ဝိယ စ၊ ရေပွက်ကဲ့သို့ရင်း။ ဥဒကေ ဒဏ္ဍရာဇိ ဝိယ စ၊ ရေ၌ တောင်ဝှေးဖြင့် သားသော အရေးကဲ့သို့ရင်း။ အာရဂ္ဂေ၊ ပွတ်ဆောက်ဖျား၌။ သာသပေါ ဝိယ စ၊ မုန်ညင်းစေ့ကဲ့သို့ရင်း။ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒေါ ဝိယ စ၊ လျှပ်စစ်ပြက်သကဲ့သို့ရင်း။ ပရိတ္တဋ္ဌာယိနောတိ စ၊ တိုစွာသောကာလမျှသာ တည်ခြင်းရှိကုန်၏ဟူ၍လည်း။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကေဝလံ၊ သက်သက်။ နိစ္စနဝါ၊ အမြဲအသစ်တို့သည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်ကုန်သေး။ ပရိတ္တဋ္ဌာယိနောဝ၊ တိုစွာသော ကာလမျှ တည်ခြင်းရှိကုန်သည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်ကုန်သေး။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။) မာယာ မရီစိ သုပိနန္တ အလာတစက္က ဂန္ဓဗ္ဗနဂရဖေဏကဒလီအာဒယော ဝိယ၊ မျက်လှည့် တံလျှပ် အိပ်မက် ပတ်ပတ်လှည့် အပ်သောမီးစက် ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မြူးတူးကစားလိုသောအလိုဖြင့် မြို့ကဲ့သို့ ကောင်းကင်၌ ထင်စေအပ်သောနတ်မြို့ ရေမြှုပ်စိုင် ငှက်ပျောတုံးအစ ရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ အသာရာ၊ အနှစ်ကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိဿာရာ၊ အနှစ်မဲ့ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။

ဝေတ္တာဝတာ၊ (ဇာတံ ရူပံ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဤသို့အစရှိသောပါဠိနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့်ရင်း၊ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ ဤသို့အစရှိသောပါဠိနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့်ရင်း၊) ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဥဒယဝယပဋိဝေဓတိုင်အောင်သော ဘာဝနာအစီအရင်ဖြင့်။ အနေန-ယောဂိနာ၊ သည် (အမိဂတံ-၌စပ်)။ ဝယဓမ္မမေဝ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်ဖြစ်၍ သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဥပ္ပန္နဥ္စ၊ ဖြစ်ပြီး၍လည်း။ ဝယံ၊ မိမိ၏သဘောဓမ္မတာအားဖြင့် ပျက်ခြင်းသို့။ ဥပေတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမိနာ အာကာရေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ဥဒယကိုရင်း, ဝယကိုရင်း ပစ္စက္ခပြုသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သမပညာသလက္ခဏာနိ၊ အမျိုးဆယ်သော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ၊ ထိုးထွင်း၍။ ဌိတံ၊ တည်သော။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနံ နာမ၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာမည်သော။ (ပဌမံ၊ လက်ဦးစွာသော။) တရုဏဝိပဿနာဉာဏံ၊ နုသောဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။ ယဿ၊ အကြင်ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ ဉာဏ်ကို။ အဓိဂမာ၊ ရခြင်းကြောင့်။ အာရဒ္ဓဝိပဿကောတိ သင်္ချံ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသော ယောဂီဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏[၂]။

ဝိပဿနုပက္ကိလေသကထာ

၇၃၂။ အထ-ပစ္ဆာ၊ ထိုနောက်မှ။ ဣမာယ တရုဏဝိပဿနာယ၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဟုဆိုအပ်သော ဤတရုဏဝိပဿနာ၏။ (ဝသေန၊ ဖြင့်။) အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသော ယောဂီအားသာလျှင်။(ဝေကာရော လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌော) ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ဝိပဿနုပက္ကိလေသာ၊ ဝိပဿနာကို ညစ်ညူးစေတတ်သောတရားတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ဗျတိရိက်ကိုဆိုအံ့။ ဝိပဿနုပက္ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ပဋိဝေဓပ္ပတ္တဿ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ရောက်သော။ အရိယသာဝကဿ

၁-ယခုသာဖြစ်သည်ဖြစ်၍ အားရှိသောအဖြစ်သို့ရောက်သည်မဟုတ်သေးရကား တရုဏ-ဝိပဿနာဉာဏ်ဟူသတည်း။ (ပြည်)

၂-ကလာပသမ္မသနစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော သမ္မသနသည် မုချအားဖြင့် ဝိပဿနာအမည်ကိုမရ၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ စသောအားဖြင့်ဖြစ်သော သမ္မသနသည်သာ ရ၏။ ထိုကြောင့် ယဿာဓိဂမာ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

စေဝ၊ အရိယာသာဝကအားရင်း[၁]။ ဝိပ္ပဋိပန္နကဿ စ၊ သီလ ဝိပ္ပတ္တိစသော တစုံတခုဖြင့် ပျက်သော အကျင့်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အားရင်း။ (စ-သဒ္ဒေါ ဥပရိ ဒွယေပိ ယောဇေတဗ္ဗော) နိက္ခိတ္တကမ္မဋ္ဌာနဿ စ၊ ဝိပဿနာကို အားထုတ်လျက် အကြား၌ တွန့်၍ ပစ်စွန့်ချထားအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အားရင်း။ ကုသီတပုဂ္ဂလဿ စ၊ သီလသမ္ပန္နဖြစ်လျက် ပျင်းရိသောအားဖြင့် ဘာဝနာကို အားမထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားရင်း။ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ တနည်း—ဝိပ္ပဋိပန္နကဿ၊ ဝိပဿနာဟု ဆိုအပ်သော သမ္မာပဋိပတ်၏ မရှိခြင်းကြောင့် ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော အကျင့်ရှိသော။ နိက္ခိတ္တကမ္မဋ္ဌာနဿ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူသော ဝန်ကို ပစ်စွန့်ချထားသော။ ကုသီတပုဂ္ဂလဿ စ၊ ပျင်းရိ ပေါ့တန်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားရင်း။ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ အန္ဒယကို ဆိုအံ့။ သမ္မာပဋိပန္နကဿ၊ ကောင်းသော အကျင့်ရှိသော။ ယုတ္တ-ပယုတ္တဿ၊ ရှေ့လုံ့လ နောက်လုံ့လစပ်၍ မပြတ်အားထုတ်သော၊ ဝါ၊ ကောင်းသောလုံ့လဖြင့် ဉာဏဘာဝနာကို မပြတ်အားထုတ်သော။ အာ-ရဒ္ဓဝိပဿကဿ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသော[၂]။ ကုလပုတ္တဿ၊ အာစာရကုလပုတ္တအား။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိယေဝ၊ ဖြစ်ကုန်သည်သာတည်း။ န နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သည်ကား မဟုတ်ကုန်။ (အညထာ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏသောဓ အသမ္ဘဝတော)

တေ ဒသ ဥပက္ကိလေသာ၊ ထိုဆယ်ပါးသော ဥပက္ကိလေသာတို့သည်။ ကတမေ ပန၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။ ဩဘာသော၊ ဩဘာသရင်း။ ဉာဏံ၊ ရင်း။ ပီတိ၊ ရင်း။ ပဿဒ္ဓိ၊ ရင်း။ သုခံ၊ ရင်း။ အဓိမောက္ခော၊ ရင်း။ ပဂ္ဂဟော၊ ရင်း။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ရင်း။ ဥပေက္ခာ၊ ရင်း။ နိကန္တိ၊ ရင်း။ ဣတိ ဣမေ ဒသ၊ တို့တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ကထံ ဓမ္မုဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတမာနသံ ဟောတိ။ပ။ န ပဇာနာတီတိ၊ ဟူသော။ ဝေါ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၁-အရိယာသာဝကဿာတိ စ ဣဒံ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန ဝုတ္တံ ဖလဝဝိပဿနာပတ္တဿာပိ အနုပ္ပဇ္ဇနတော။ (ပြည်)

၂-အာရဒ္ဓိတိ အာရဒ္ဓော၊ ဝိပဿတီတိ ဝိပဿကော၊ အာရဒ္ဓော စ သော ဝိပဿကော စာတိ အာရဒ္ဓဝိပဿကော-ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တိုင်အောင် အားထုတ်စပြုခဲ့ပြီးသော ဝိပဿနာရှိသူဟု ဆိုလို၏။ (ဆ-သံ-သော)

[ကထံ၊ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဓမ္မုဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတ-မာနသံ၊ ဩဘာသစသည်တို့၌ အရိယဓမ္မဟု ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စသည် ဝိပဿနာခရီးမှ ဖဲသဖြင့် ဖောက်ပြန်စွာယူအပ် ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်၊ ဝါ၊ အနိစ္စဟူ၍။ မနသိ ကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီအား။ ဩဘာသော၊ ဝိပဿနာ၏ အာနုဘော်ကြောင့် ဖြစ်သော အရောင်အလင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဩဘာသော၊ ဤသို့သော အရောင်အလင်းကို လွှတ်သောတရားသည်။ ဓမ္မော၊ ငါလိုချင် တောင့်တအပ်သော အရိယ-မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဩဘာသံ၊ အရောင်အလင်းကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ တတော၊ ထိုဝိပဿနာ အရောင်အလင်း ကြောင့်။ ယော ဝိက္ခေပေါ၊ အကြင် ပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ မည်၏။ တေန ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ထိုဝိပဿနာ အရောင်အလင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စသည်။ ဝိဂ္ဂဟိတမာနသော၊ ဝိပဿနာခရီးမှ ဖဲသဖြင့် ဖောက်ပြန်စွာယူအပ် ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်ရှိသော ယောဂီသည်။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်သော အာရုံကို။ ယထာဘူတံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော သဘော အလျောက်၊ ဝါ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်သောအာရုံကို။ ယထာဘူတံ၊ အလျောက်၊ ဝါ၊ မှန်စွာ။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။]

တထာ၊ ပါး။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ ယောဂီ အား။ ဉာဏံ၊ အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ဉာဏ်သည်။ ဓမ္မော၊ ငါလိုချင် တောင့်တအပ်သော အရိယမဂ်ဖိုလ်တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာဏံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ တတော-ဉာဏတော၊ ထိုဉာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ယော ဝိက္ခေပေါ၊ အကြင်ပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ မည်၏။ တေန ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ထိုဉာဏ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စသည်။ ဝိဂ္ဂဟိတမာနသော၊ ဝိပဿနာခရီးမှ ဖဲသဖြင့် ဖောက်ပြန်စွာယူအပ် ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်ရှိ သော ယောဂီသည်။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊

အလျောက်၊ ဝါ၊ စွာ။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ လျောက်၊ ဝါ၊ စွာ။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။ (ပီတိပဿဒ္ဓိ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းနှင်နှင် ယောဇနာ) ပီတိ၊ ငါးပါးအပြားရှိသော ပီတိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ပဿဒ္ဓိ၊ ကာယပဿဒ္ဓိ-စိတ္တပဿဒ္ဓိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သုခံ၊ အလွန်မွန်မြတ်သော သုခသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အဓိမောက္ခော၊ စိတ်စေတသိက်တို့ကို အလွန်ကြည်စေတတ်သော အားရှိသောသဒ္ဓါသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပဂ္ဂဟော၊ သမ္ပယုတ်တရားကို ကောင်းစွာချီးမြှင့်တတ်သော ဝီရိယသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ အာရုံသို့ကပ်၍ မြဲစွာတည်သောသတိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဥပေက္ခာ၊ ဝိပဿနုပေက္ခာ အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ နိကန္တိ၊ ဩဘာသစသည်တို့၌ ငဲ့ကွက်တပ်မက်သော သိမ်မွေ့သောသဘောရှိသော တဏှာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ နိကန္တိ၊ နိကန္တိသည်။ ဓမ္မော၊ ငါလိုချင်တောင့်တအပ်သော အရိယာမဂ်ဖိုလ်တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိကန္တိံ၊ နိကန္တိကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ နှလုံးသွင်း၏[၁]။ တတော နိကန္တိဟေတု၊ ထိုနိကန္တိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ယော ဝိက္ခေပေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တံ၊ သည်။) ဥဒ္ဓစ္စံ၊ မည်၏။ တေန ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ထိုနိကန္တိဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စသည်။ ဝိဂ္ဂဟိတမာနသော၊ ဝိပဿနာခရီးမှဖဲသဖြင့် ဖောက်ပြန်စွာယူအပ် ဖြစ်စေအပ်သောစိတ်ရှိသော ယောဂီသည်။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ လျောက်၊ ဝါ၊ စွာ။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ လျောက်၊ ဝါ၊ စွာ။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။

[၂၇၀] ၇၃၃။ တတ္ထ၊ ထိုဩဘာသစသော ဆယ်ပါးတို့တွင်။ ဩဘာသောတိ၊ ကား။ ဝိပဿနောဘာသော၊ ဝိပဿနာစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော မိမိသန္တာန်၌ ကျရောက်သော ပြိုးပြိုးပြက် ထွက်သောအရောင်, ဥတုသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော ပြိုးပြိုးပြက်ထွက်သော အရောင်သည်။ ဩဘာသော၊

၁-ဝိပဿနာ၌ အလွန်မွေ့လျော်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ထင်သော ထိုနိကန္တိကို အဓိမာနိက ရနိုးသော ယောဂီသည် ဓမ္မဟူ၍ ယူအပ်ရကား နိကန္တိဓမ္မောတိ နိကန္တိံ အာဝဇ္ဇတိ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

မည်၏[၁]။ တသ္မိံ၊ ထိုဝိပဿနာသြဘာသသည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ မေ၊ ငါ့အား။ ဧတော၊ ဤအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဧဝရူပေါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ သြဘာသော၊ အရောင်အလင်းသည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗော ဝတ၊ မဖြစ်ဘူးလေစွတကား။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ မဂ္ဂပ္ပတ္တော၊ မဂ်သို့ရောက်သည်။ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်လတ်ပြီ။ ဖလပ္ပတ္တော၊ ဖိုလ်သို့ရောက်သည်။ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်လတ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အမဂ္ဂမေဝ၊ မဂ်မဟုတ်သော သြဘာသကိုပင်လျှင်။ မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ အဖလမေဝ၊ ဖိုလ်မဟုတ်သော သြဘာသကိုပင်လျှင်။ ဖလန္တိ၊ ဖိုလ်ဟူ၍။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ အမဂ္ဂံ၊ မဂ်မဟုတ်သည်ကို။ မဂ္ဂေါတိ၊ ၍၊ အဖလံ၊ ကို။ ဖလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဏှတော၊ ယူသော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရ၏။ ဝိပဿနာဝီထိ၊ ဝိပဿနာအစဉ်သည်၊ ဝါ၊ အစဉ်အားဖြင့်ဖြစ်သော ဝိပဿနာသည်။ ဥက္ကန္တာ နာမ၊ ဖယ်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ယောဂီနာ၊ သည်။ မဂ္ဂပ္ပတ္တော၊ မဂ်သို့ရောက်သည်။ အမှိ၊ ဖြစ်လတ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိမာနေန၊ ရနိုးသဖြင့်။ ဝိဿဋ္ဌတ္တာ၊ လွှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) တနည်း—ဂဏှတော၊ ယူသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ (တတော ဧဝ၊ ထိုသို့မဂ်မဟုတ်သည်ကို မဂ်ဟူ၍, ဖိုလ်မဟုတ်သည်ကို ဖိုလ်ဟူ၍ ယူခြင်းကြောင့်လျှင်။) ဝီထိ-ဥက္ကန္တာ နာမ၊ ခရီးလမ်းရိုးမှ ဖယ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဝိပဿနာဟူသော မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊ လွှတ်၍။ သြဘာသမေဝ၊ အရောင်အလင်းကိုသာလျှင်။ အဿာဒေန္တော၊ သာယာလျက်။ နိသီဒတိ၊ နေ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သော အယံ သြဘာသော၊ ထိုအရောင်သည်။ ကဿစိ ဘိက္ခုနော၊ အချို့သောရဟန်းအား။ ပလ္လင်္ကဋ္ဌာန-

၁-ထိုစိတ္တသမုဋ္ဌာန် ဥတုသမုဋ္ဌာန် နှစ်ပါးတို့တွင် ဝိပဿနာစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော အရောင်သည် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်၌သာလျှင် တည်သည်ဖြစ်၍ ပြိုးပြိုးပြက်ဖြစ်၍တည်၏၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သောအရောင်သည် ကိုယ်ကိုလွှတ်၍ ဉာဏ်၏အာနုဘော်အား လျော်စွာ ထက်ဝန်းကျင်မှ ပျံ့နှံ့၍တည်၏၊ ထိုအရောင်သည် ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အားသာလျှင် ထင်၏၊ ထိုအရောင်နှင့် တွေ့ထိသောအရပ်၌ ရှုပါရုံကိုလည်းမြင်၏၊ မြင်သော်ကား စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်သလော၊ ထိုသို့မဟုတ် မနောဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်သလောဟု စိစစ်သင့်သည်ဟူ၍ ဆရာတို့ ဆို၏၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘီအားကဲ့သို့ ထိုအဆင်းကို မနောဝိညာဉ်ဖြင့်သာလျှင် သိအပ်၏ဟု ယူသော် သင့်သကဲ့သို့ထင်သည်ဟု ဋီကာဆရာဆုံးဖြတ်သတည်း။ (ပြည်)

မတ္တမေဝ၊ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ နေရာအရပ်မျှကိုသာလျှင်။ ဩဘာသေနေ္တာ၊ ထွန်းလင်းလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကဿစိ၊ အချို့သောရဟန်းအား။ အန္တောဂဗ္ဘံ၊ တိုက်ခန်းတွင်းကို။ (ဩဘာသေနေ္တာ၊ လျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ကဿစိ၊ အား။ ဗဟိဂဗ္ဘမ္ပိ၊ တိုက်ခန်းပကိုလည်း။ (ဩဘာသေနေ္တာ၊ လျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ကဿစိ၊ အား။ သကလဝိဟာရံ၊ ကျောင်းတိုက်အလုံးကို။ ဂါဝုတံ၊ တဂါဝုတ်ကို။ အဍ္ဎယောဇနံ၊ ယူဇနာခွဲကို။ ယောဇနံ၊ တယူဇနာကို။ ဒွိယောဇနံ၊ နှစ်ယူဇနာကို။ တိယောဇနံ၊ သုံးယူဇနာကို။ပ။ ကဿစိ၊ အား။ ပထဝီတလတော၊ မြေအပြင်မှ။ ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မ-လောကာ၊ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်။ ဧကာလောကံ၊ တခဲနက်အလင်းကို။ ကုရုမာနော၊ ပြုလျက်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဘဂဝတော၊ ၏။ (ဩဘာသော၊ သည်။) ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ၊ တသောင်းသော လောကဓာတ်ကို။ ဩဘာသေနေ္တာ၊ ထွန်းလင်းစေလျက်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုဩဘာသ၏။ ဝေမတ္တတာယ၊ နည်းသည်၏အဖြစ် ကြီးပြန့်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် မတူထူးသည်၏အဖြစ်၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဝတ္ထု၊ သိခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ကိရ၊ ကြားဘူးသည်ကား။ စိတ္တလပဗ္ဗတေ၊ စိတ္တလတောင်၌။ ဒွိကုဋ္ဋဂေဟာသ၊ နှစ်ခုသော အထွဋ်ရှိသော ကျောင်း၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဒွေ ထေရာ၊ နှစ်ဦးသော မထေရ်တို့သည်။ နိသီဒိံသု၊ သီတင်းသုံးကုန်၏။ တံ ဒိဝသဉ္စ၊ ထိုနေ့၌လည်း။ ကာဠပက္ခုပေါသထော၊ လကွယ်ပက္ခဥပုသ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မေဃပဋလစ္ဆန္နာ၊ မိုဃ်းတိမ်လွှာဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်သော။ ဒိသာ၊ ရှစ်ရပ်မျက်နှာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ရတ္တိဘာဂေ၊ ညဥ့်အဖို့၌။ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတံ၊ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော။ တမံ၊ အမိုက်မှောင်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဧကော၊ တဦးသော။ ထေရော၊ သီတင်းငယ်ထေရ်သည်။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ မယှံ၊ ငါ့အား။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ စေတိယင်္ဂဏမှိ၊ စေတီပြင်၌။ သီဟာသနေ၊ မြတ်သောနေရာ၌။ ပဉ္စဝဏ္ဏာနိ၊ ငါးပါးသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ကုသုမာနိ၊ ပန်းတို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ဆို၏။ တံ၊ ထိုမထေရ်ငယ်ကို။ ဣတရော၊ မဟာထေရ်သည်။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။

အနုစ္ဆရိယံ၊ မအံ့လောက်သည်ကို။ ကထေသိ၊ ဆိုဘိ၏။ မယှံ ပန၊ ငါ့အားမူကား။ တေရဟိ၊ ဤအခါ၌။ မဟာသမုဒ္ဒမှိ၊ မဟာသမုဒြာ၌။ ယောဇနဋ္ဌာနေ၊ ယူဇနာအရပ်၌။ မစ္ဆကစ္ဆပါ၊ ငါးလိပ်တို့သည်။ ပညာ-ယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ဆို၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အယံ ဝိပဿနုပက္ကိလေသော၊ ဤဆိုလတ့်သော ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်းသည်[1]။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ သမထဝိပဿနာလာဘိနော၊ သမထနှင့်တကွ ဝိပဿနာရသော ယောဂီအား။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သော သမထဝိပဿနာလာဘီ အဓိမာနိကော၊ သမထနှင့်တကွ ဝိပဿနာကိုရ၍ ရနိုးခြင်းရှိသော ယောဂီသည်။ သမာပတ္တိဝိက္ခမ္ဘိတာနံ၊ သမာပတ်ဖြင့် ခွါအပ်ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အသမုဒါစာရတော၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်။ အရဟာ အဟန္တိ၊ ငါရဟန္တာဟူ၍။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဥစ္စဝါလိကဝါသီ မဟာနာဂတ္ထေရော ဝိယ၊ ဥစ္စဝါလိကအရပ်၌ သီတင်းသုံးသော မဟာနာဂမထေရ်ကဲ့သို့ရင်း။ ဟံကနကဝါသီ မဟာဒတ္တ-တ္ထေရောဝိယ၊ ဟံကနကအရပ်၌ သီတင်းသုံးသော မဟာဒတ္တမထေရ်ကဲ့သို့ရင်း။ စိတ္တလပဗ္ဗတေ၊ စိတ္တလတောင်၌။ နိင်္ကပေဏ္ဏကပဓာနဃရဝါသီ-စူဠသုမနတ္ထေရောဝိယ စ၊ နိင်္ကပေဏ္ဏကမည်သော ပဓာနဃရကျောင်း၌ သီတင်းသုံးသော စူဠသုမနထေရ်ကဲ့သို့ရင်းတည်း။

တတြ၊ ထိုဝတ္ထုတို့တွင်။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတ့်သည်ကား။ ဧကဝတ္ထုပရိ-ဒီပနံ၊ တခုသောဝတ္ထုကို ပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ ကိရ၊ ကြားဘူးသည်ကား။ တလင်္ဂရဝါသီဓမ္မဒိန္နတ္ထေရော နာမ၊ တလင်္ဂရဝါသီ ဓမ္မဒိန္နထေရ်မည်သော။ ဧကော၊ တဦးသော။ ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒေါ၊ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်သော ပဋိသမ္ဘိဒါရှိသော။ မဟာခီဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာကြီးသည်။ မဟတော၊ များစွာသော။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ရဟန်းသံဃာအား။ [၂၇၁] ဩဝါဒဒါယကော၊ ဩဝါဒပေးသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ သော၊ ထိုဓမ္မဒိန္နမထေရ်သည်။ ဧကဒိဝသံ၊ တနေ့သ၌။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဒိဝါသနေ၊ နေ့ခင်း၌ နေအပ်သော နေရာ၌။ နိသီဒိတွာ၊ နေ၍။ ကိံ နု ခေါ၊ အသို့နည်း။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ အာစရိယဿ၊ ဆရာကြီးဖြစ်သော။

---

[1] ၁-ဤသို့ ဩဘာသ၏ ဝေမတ္တအဖြစ်၌ ဝတ္ထုကိုပြပြီး၍ ရှည်မြင့်စွာ ကာလပတ်လုံး ချွတ်ယွင်း၍ ပြောဆိုသည်၌ ဝတ္ထုကိုပြခြင်းငှါ အယံ ပန စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ဥစ္စဝါလိကဝါသီမဟာနာဂတ္ထေရဿ၊ ဥစ္စဝါလိက၌ သီတင်းသုံးသော မဟာနာဂထေရ်၏။ သမဏဘာဝကိစ္စံ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ပြုသောကိစ္စသည်။ မတ္ထကံ ပတ္တံ၊ အပြီးသို့ရောက်ပြီလော။ နော ပတ္တံ၊ အပြီးသို့မရောက်သေးသလော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်လတ်သော်။ အဿ၊ ထိုမဟာနာဂထေရ်၏။ ပုထုဇ္ဇနဘာဝမေဝ၊ ပုထုဇဉ်အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ မယိ၊ ငါသည်။ အဂစ္ဆန္တေ၊ မသွားသည်ရှိသော်။ ပုထုဇ္ဇနကာလကိရိယမေဝ၊ ပုထုဇဉ်၏အဖြစ်ဖြင့် သေခြင်းကိုသာလျှင်။ ကရိဿတိ၊ လဘုံ။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ဉတွာ၊ သိ၍။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်းခိုးဖြင့်။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ ဥပ္ပတိတွာ၊ ပျံ၍။ ဒိဝါသနေ၊ နေ့ခင်း၌ နေအပ်သော နေရာ၌။ နိသိန္နဿ၊ နေသော။ ထေရဿ၊ မဟာနာဂထေရ်၏။ သမီပေ၊ အနီး၌။ ဩရောဟိတွာ၊ သက်၍။ ဝန္ဒိတွာ၊ ရှိခိုး၍။ ဝတ္တံ၊ ဝတ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ ဧကမန္တံ၊ တင့်အပ်သောအရပ်၌။ နိသီဒိ၊ ၏။ အာဝုသော ဓမ္မဒိန္န၊ ငါ့ရှင်ဓမ္မဒိန္န။ အကာလေ၊ အခါမဟုတ်သည်၌။ ကိံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ အာဂတော၊ လာသည်။ အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ စ၊ သို့လည်း။ ဝုတ္တော၊ မေးလတ်သော်။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ပဉ္ဟံ၊ ပြဿနာကို။ ပုစ္ဆိတုံ၊ ငှါ။ အာဂတော၊ သည်။ အမှိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ဓမ္မဒိန္န။ ပုစ္ဆ၊ မေးလော့။ ဇာနမာနာ၊ သိကုန်သည်ရှိသော်။ ကထယိဿာမ၊ ဖြေဆိုကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ ဆိုပေလတ်သော်။ ပဉ္ဟာသဟဿံ၊ ပြဿနာတထောင်ကို။ ပုစ္ဆိ၊ မေး၏။

ထေရော၊ မဟာနာဂမထေရ်သည်။ ပုစ္ဆိတ ပုစ္ဆိတံ၊ မေးတိုင်း မေးတိုင်းကို။ အသဇ္ဇမာနော၊ မငြိမရှက်မူ၍သာလျှင်။ ကထေသိ၊ လျင်စွာ ဖြေဆို၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဝေါ၊ အရှင်ဘုရားတို့၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ အတိတိက္ခံ၊ အလွန်ထက်ပေစွ။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ တုမှေဟိ၊ အရှင်ဘုရားတို့သည်။ အယံ ဓမ္မော၊ ဤအရိယမဂ်ဖြင့်လာသော ပဋိသမ္ဘိဒါတရားကို။ အဓိဂတော၊ ရပေသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ လျှောက်လတ်သော်။ (မဟာနာဂမထေရ်၏ အလိုအားဖြင့် ဆိုသတည်း။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ဓမ္မဒိန္န၊ ဣတော၊ ဤမှ။ သဋ္ဌိဝဿကာလေ၊ အနှစ်ခြောက်ဆယ်ကာလ၌။ အဓိဂတော၊ ရအပ်၏။

ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သမာဓိံ၊ အဘိညာဉ်သမာဓိကို။ ဝဠဉ္ဇေထ၊ သုံးဆောင်နိုင်ကုန်၏လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ လျှောက်သည် ရှိသော်။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ဓမ္မဒိန္န။ ဣဒံ၊ ဤအဘိညာဉ်သမာဓိကို သုံးဆောင်ခြင်းသည်။ န ဘာရိယံ၊ ဝန်လေးသည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ ဝန်မလေးပြီတကား။ ဧကံ ဟတ္ထိံ၊ တခုသောဆင်ကို။ မာပေထ၊ ဖန်ဆင်းတော်မူကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်၏။ ထေရော၊ သည်။ သဗ္ဗသေတံ၊ ငွေတောင်အတူ ကိုယ်လုံးဖြူသော။ ဟတ္ထိံ၊ ကို။ မာပေသိ၊ ဖန်ဆင်း၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဣဒါနိ၊ ယခု။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ (ကရိယမာနေ၊ ပြုတော်မူသည်ရှိသော်။) အယံ ဟတ္ထိ၊ ဤဆင်သည်။ အဉ္စိတကဏ္ဏော၊ မတုန်မလှုပ်ထားအပ်သော နားရွက်ရှိသည်ဖြစ်၍။ (နိစ္စလဠပိတကဏ္ဏပုဋ္ဌော၊ ဋီကာဖွင့်သည်။) ပသာရိတနင်္ဂုဋ္ဌော၊ ထောင်အပ်သော အမြီးရှိသည်ဖြစ်၍။ သောဏ္ဍံ၊ နှာမောင်းကို။ မုခေ၊ ၌။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ ဘေရဝံ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်သော။ ကောဉ္စနာဒံ၊ ကြိုးကြာသံကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ တုမှာကံ၊ ဘုရားတို့၏။ အဘိမုခေါ၊ ရှေးရှု။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ နံ ဟတ္ထိံ၊ ထိုဆင်ကို။ ကရောထ၊ ပြုတော်မူကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်၏။ ထေရော၊ မဟာနာဂထေရ်သည်။ တထာ၊ ထိုဓမ္မဒိန္နမထေရ်ဆိုတိုင်း။ ကတွာ၊ ၍။ ဝေဂေန၊ လျင်သောအဟုန်ဖြင့်။ အာဂစ္ဆတော၊ လာသော။ ဟတ္ထိဿ၊ ဆင်၏။ ဘေရဝံ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ဖြစ်သော။ အာကာရံ၊ အမူအရာကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ (ဘယေန၊ ကြောက်သဖြင့်) ဥဋ္ဌာယ ပလာယိတုံ၊ ထ၍ပြေးခြင်းငှါ။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်၏။ တမေနံ၊ ထိုမဟာနာဂထေရ်ကို။ ခီဏာသဝတ္ထေရော၊ ရဟန္တာဖြစ်သော ဓမ္မဒိန္နထေရ်သည်။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ပသာရေတွာ၊ ဆန့်၍။ စီဝရကဏ္ဏေ၊ သင်္ကန်းစွန်း၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ခီဏာသဝဿ၊ ရဟန္တာအား။ သာရဇ္ဇံ နာမ၊ ရွံ့ရှာထိတ်လန့်ခြင်း မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သေးသလော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

သော၊ ထိုမဟာနာဂမထေရ်သည်။ တမှိ ကာလေ၊ ထိုကာလ၌။ အတ္တနော၊ ၏။ ပုထုဇ္ဇနဘာဝံ၊ ပုထုဇဉ်၏အဖြစ်ကို။ ဉတွာ၊ ၍။ အာဝုသော ဓမ္မဒိန္န၊ ငါ့ရှင်ဓမ္မဒိန္န။ (တွံ၊ ငါ့ရှင်သည်။) မေ၊ ငါ၏။

အဝဇ္ဇယော၊ ကိုးကွယ်ရာသည်။ ဟောဟိ၊ ဖြစ်ပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ ၍။ ပါဒမူလေ၊ ခြေရင်း၌။ ဥက္ကုဋိကံ၊ ဆောင့်ကြောင့်။ နိသီဒိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ တုမှာကံ အဝဇ္ဇယော၊ အရှင်ဘုရားတို့ ကိုးကွယ်ရာသည်။ ဘဝိဿာမိစ္စေဝ၊ ဖြစ်အံ့ဟူ၍သာလျှင်။ အဟံ၊ သည်။ အာဂတော၊ ၏။ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ စိုးရိမ်တော်မမူလင့်။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝတွာ၊ ၍။) ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ဟော၏။ ထေရော၊ မဟာနာဂထေရ်သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ စင်္ကမံ၊ သို့။ အာရုယှ၊ တက်၍။ တတိယေ ပဒဝါရေ၊ သုံးကြိမ်မြောက်ခြေလှမ်း၌။ အဂ္ဂဖလံ၊ မြတ်သော ဖိုလ်ဟုဆိုအပ်သော။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိ၊ ရောက်၏။ ထေရော၊ သည်။ ဒေါသစရိတော၊ ဒေါသစရိုက်ပြေသည်။ အဟောသိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ ဧဝရူပါ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဩဘာသေ၊ ဝိပဿနာ အရောင်အလင်း၌။ ကမ္ပန္တိ၊ တုန်လှုပ် ကုန်၏။

၇၃၄။ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်တည်း။ ရူပါရူပဓမ္မေ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို။ တုလယန္တဿ၊ ချိန်သော။ တီရေန္တဿ၊ စုံစမ်းသော။ တဿ၊ ထိုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို အပြီးအဆုံးသို့ရောက်စေသော ယောဂီအား။ ဝိဿဋ္ဌဣန္ဒဝဇိရံဝ၊ လွှတ်အပ်သောသိကြားမင်း၏ ဝဇိရစိန် ကဲ့သို့။ အဝိဟတဝေဂံ၊ မပျက်သောအဟုန်ရှိသော။ တိခိဏံ၊ ထက်သော။ သူရံ၊ တန်ခိုးရှိသော။ အတိဝိသဒံ၊ သွေးအပ်သည်ဖြစ်၍ အလွန် ထက်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကိရ၊ တတ်။

[၇၇၂] ပီတီတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာပီတိ၊ ဝိပဿနာစိတ်နှင့်ယှဉ်သော ပီတိတည်း။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ ခုဒ္ဒကာပီတိ၊ ခုဒ္ဒိကာပီတိရှင်း။ ခဏိကာပီတိ၊ ရှင်း။ ဩက္ကန္တိကာပီတိ၊ ရှင်း။ ဥဗ္ဗေဂါပီတိ၊ ရှင်း။ ဖရဏာပီတိ၊ ရှင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဓာ၊ သော။ အယံ ပီတိ၊ ဤပီတိသည်။ သကလသရီရံ၊ ကိုယ်အလုံးကို။ ပူရယမာနာ ပြည့်စေလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။

ပဿဒ္ဓိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိပဿနာပဿဒ္ဓိ၊ ဝိပဿနာစိတ်နှင့်ယှဉ်သော ပဿဒ္ဓိတည်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ ရတ္တိဋ္ဌာနေ ဝါ၊ ညဥ့်နေရာ၌ရှင်း။

ဒိဝါဋ္ဌာနေ ဝါ၊ နေ့နေရာ၌ဖြစ်စေ။ နိသိန္နဿ၊ နေသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ကာယစိတ္တာနံ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏။ ဒရထော၊ ပူပန်ခြင်းသည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဂါရဝံ၊ လေးသည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကက္ခဠတာ၊ ကြမ်းတမ်းခက်မာသည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အကမ္မညတာ၊ အမှု၌မခန့်သည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဂေလညံ၊ နာကျင်သည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝင်္ကတာ၊ ကောက်သည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ ကာယစိတ္တာနိ၊ ကိုယ်စိတ်တို့သည်။ ပဿဒ္ဓါနိ၊ ငြိမ်းကုန်သည်။ လဟူနိ၊ ပေါ့ကုန်သည်။ မုဒူနိ၊ နူးညံ့ကုန်သည်။ ကမ္မညာနိ၊ အမှု၌ခန့်ကုန်သည်။ သုဝိသဒါနိ၊ အလွန်စင်ကြယ်သန့်ရှင်းကုန်သည်။ ဥဇုကာနိယေဝ၊ ဖြောင့်မတ်ကုန်သည် သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဣမေဟိ ပဿဒ္ဓါဒီဟိ၊ ဤပဿဒ္ဓိအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အနုဂ္ဂဟိတကာယစိတ္တော၊ ချီးမြှောက်အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်သောကာလ၌။ အမာနုသိံ နာမ၊ လူတို့၏ဥစ္စာမဟုတ်သော၊ ဝါ၊ လူတို့ခံစားခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သော ကာမသုခရတိကို လွန်သည်ဖြစ်၍ အမာနုသီမည်သော။ ရတိ၊ မွေ့လျော်ခြင်းကို[၁]။ အနုဘဝတိ၊ ခံစားရ၏။ တံ ရတိံ၊ ထိုအမာနုသီရတိကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သုညာဂါရံ ပဝိဋ္ဌဿ။ပ။ အမတံ တံ ဝိဇာနတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[သုညာဂါရံ၊ ဆိတ်ငြိမ်သောကျောင်းသို့၊ ဝါ၊ ဝိပဿနာသို့။ ပဝိဋ္ဌဿ၊ ဝင်ပြီး၍။ သန္တစိတ္တဿ၊ အလွန်ငြိမ်သက်သောစိတ်ရှိသော။ သမ္မာ၊ အသင့်အားဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ နာမ်ရုပ်တရားကို။ ဝိပဿတော၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ရှုသော။ ဘိက္ခုနော၊ ယောဂီရဟန်းအား။ အမာနုသီ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာမရှိသောလူတို့၏ အရာမဟုတ်

၁-မနုဿာနံ အယန္တိ မာနုသီ၊ မနုဿယောဂ္ဂါ ကာမသုခရတိ။ လူတို့သုံးဆောင်ခံစားခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သော ကာမသုခရတိရသတည်း။ ထိုသို့သော် မန္ဒာတ်စကြာမင်းစသော မနုဿဝိသေသတို့သည် ခံစားအပ်သည်၏အဖြစ်ကို မလွန်သောကြောင့် ဒိဗ္ဗရတိကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။ တနည်း-ကာမသုခအဖြစ်ဖြင့် မာနုသီရတိနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဒိဗ္ဗရတိကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏၊ ထိုကာမသုခရတိကို လွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် န မာနုသီတိ အမာနုသီ-ပြု။ (ပြည်)

သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အမာနုသီမည်သော။ ရတိ၊ ဝိပဿနာနှင့်ယှဉ်သော ပီတိသုခဟု မှတ်အပ်သော မွေ့လျော်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ယတော ယတော၊ အကြင်အကြင် ရုပ်အဖို့ နာမ်အဖို့မှ။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ အဖြစ်အပျက်ကို။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်၏။ (တတော တတော၊ ထိုထိုသုံးသပ်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်အဖို့မှ။) ပီတိပါမောဇ္ဇံ၊ ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ တံ၊ ထိုပီတိပါမောဇ္ဇသည်။ ဝိဇာနတံ-ဝိဇာနန္တာနံ၊ အဖြစ်အပျက်ကို သိမြင်ကုန်သော ပညာရှိတို့၏။ အမတံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန် အဆုံးရှိသောကြောင့် အမြိုက်တရားပါပေတည်း။]

ဝေ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဣမံ အမာနုသိံ ရတိံ၊ ဤလူတို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်သော၊ ဝါ၊ လူတို့ခံစားခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သော ကာမသုခရတိကို လွန်သည်ဖြစ်၍ အမာနုသီမည်သော ရတိကို။ သာဓယမာနာ၊ ပြီးစေလျက်။ လဟုတာဒိသမ္ပယုတ္တာ၊ လဟုတာ စသည်နှင့်ယှဉ်သော။ ပဿဒ္ဓိ၊ ပဿဒ္ဓိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

သုခန္တိ၊ ကား။ ဝိပဿနာသုခံ၊ ဝိပဿနာစိတ်နှင့်ယှဉ်သော စေတသိက သုခသည်။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ သကလံ၊ ကိုယ်အလုံးကို။ အဘိသန္ဒယမာနံ၊ စွတ်စိုစေလျက်။ အတိပဏီတံ၊ အလွန် မွန်မြတ်သော။ သုခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကိရ၊ သတတ်[၁]။

အဓိမောက္ခောတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတရားတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာယေဝ၊ ဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ စိတ်စေတသိက်တို့ကို။ အတိ-သယပသာဒဘူတာ၊ အလွန်အကဲ ကြည်လင်စေတတ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဗလဝတီ၊ သန်မြန်သော အားရှိသော။ သဒ္ဓါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

ပဂ္ဂဟောတိ၊ ကား။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝိပဿနာ-သမ္ပယုတ္တမေဝ၊ ဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဿ၊

၁- ဝိပဿနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သုခကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော အတိပဏီတရုပ်တို့ဖြင့် အလုံးစုံသော ကာယသည် တွေ့နှံ့သည်လည်းဖြစ်၏၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ပွါးစေအပ်သည်လည်းဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် သကလသရီရံ အဘိသန္ဒယမာနံ- မိန့်သော်။ (ပြည်)

ထိုယောဂီ၏။ အသိထိလံ၊ မလျော့သော။ အနစ္စာရဒ္ဓံ၊ အားမထုတ်လွန်းသော။ သုပဂ္ဂဟိတံ၊ ကောင်းစွာချီးပင့်တတ်သော။ ဝီရိယံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

ဥပဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ သတိ၊ သတိတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝိပဿနာ-သမ္ပယုတ္တာယေဝ၊ ဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ သူပဋ္ဌိတာ-သုဋ္ဌု ဥပဋ္ဌိတာ၊ သဘာဝကို ကောင်းစွာ မှတ်သဖြင့် အာရုံ၌ မြဲစွာကပ်၍တည်သော။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ (ဆန့်ကျင်ဖက်ကင်းခြင်းကြောင့် ထိုဆန့်ကျင်ဖက်တရားသည် မလှုပ်မရှားအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်) မြဲစွာတည်သော။ (တတော ဝေ၊ ထိုသို့မြဲစွာ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။) နိခါတာ-နိခါတာ ဝိယ၊ စိုက်ထားအပ်သော ကျောက်စာတိုင်ကဲ့သို့။ အစလာ၊ မတုန်မလှုပ်သော။ (အစလဘာဝေ-နေဝ၊ မတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။) ပဗ္ဗတရာဇသဒိသာ၊ မြင့်မိုရ်တောင်မင်းနှင့်တူသော[၁]။ သတိ၊ သတိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ သော-ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ယံ ယံ ဌာနံ၊ အကြင် အကြင်မိမိအား ရှေးရှုထင်သော ရုပ်နာမ်ဟူသော အရာကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ သမန္နာဟရတိ၊ နှလုံးသို့ ကောင်းစွာဆောင်၏။ မနသိကရောတိ၊ နှလုံး၌ ထား၏။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ တံ တံ ဌာနံ၊ ထိုထိုရုပ်နာမ်ဟူသော အရာသည်။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ သတိယာ၊ သတိအား။ ဩက္ခန္ဒိတွာ၊ သက်ဝင်၍။ ပက္ခန္ဒိတွာ၊ သက်ဝင်၍ (ဝေဝုစ်)။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု-အဘိညာဉ်အား၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၏ ပရိဘဏ္ဍဖြစ်သော ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်အား။ ပရလောကော၊ တပါးသောလောကသည်။ ဥပဋ္ဌာတိ ဝိယ၊ ထင်သကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာတိ-ခါယတိ၊ ထင်၏။

[၂၇၃] ဥပေက္ခာတိ၊ ကား။ ဝိပဿနုပေက္ခာ စေဝ၊ သင်္ခါရတို့ကို စိစစ်ခြင်း၌ လျစ်လျူ၏ အဖြစ်ဖြင့် တည်သော ဝိပဿနုပေက္ခာသည်၎င်း။ အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာ စ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော စေတနာ ဟူသော အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာသည်၎င်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊

၁- နိခါတာ အစလာ ပဗ္ဗတရာဇသဒိသာ ဟူသော- သုံးပုဒ်တို့ဖြင့် သုပ္ပတိဋ္ဌိတာမေဝ၊ မြဲစွာတည်သည်ကိုသာလျှင်ပြ၏။ (ပြည်)

ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ မဇ္ဈတ္တဘူတာ၊ လျစ်လျူ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဝိပဿနုပေက္ခာပိ၊ ဝိပဿနုပေက္ခာသည်လည်း [၁]။ ဗလဝတီ၊ သန်မြန်သော အားရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာပိ၊ အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏၊ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ တံ ဌာနံ၊ ထိုထိုရှုပ်နာမ်ဌာနကို။ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သော။ အဿ၊ ထိုယောဂါဝစရ၏။ သာ အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာ၊ သည်။ ဝိဿဋ္ဌဣန္ဒဝဇိရံ ဣဝ၊ သိကြားမင်းသည် လွှတ်အပ်သော ဝဇိရစိန်လက်နက်ကဲ့သို့ရင်း။ ပတ္တပုဋေ၊ ဖက်ထုပ်၌။ ပက္ခန္ဒတတ္တနာရာစော ဝိယ၊ ပြေးဝင်သော မီးရဲရဲတောက်သောစဉ်းသွားကဲ့သို့ရင်း။ သူရာ၊ ရဲသည်။ တိခိဏာ၊ ထက်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝဟတိ-ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

နိကန္တီတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာနိကန္တိ၊ ဝိပဿနာ၌ အလိုရှိသော ငဲ့ကွက်တပ်မက်သော နိကန္တိတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဩဘာသာဒိမဏ္ဍိတာယ၊ ဩဘာသစသည်တို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော။ ဝိပဿနာယ၊ ၌။ အာလယံ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို။ ကုရုမာနာ၊ ပြုလျက်။ သုခုမာ၊ သိမ်မွေ့သည်လည်းဖြစ်သော။ သန္တာကာရာ၊ ငြိမ်သက်သော အခြင်းအရာရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ နိကန္တိ၊ နိကန္တိသည်။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယာ နိကန္တိ၊ အကြင်နိကန္တိသည်၊ ဝါ၊ ကို။ ကိလေသောတိ၊ ကိလေသာဟူ၍။ ပရိဂ္ဂဟေတုံ၊ သိမ်းဆည်းခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏ [၂]။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဩဘာသေ၊ အရောင်အလင်းသည်။ ဥပ္ပန္နေ ယထာ၊ ဖြစ်ရာ၌ကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ စေတေသုပိ။ ဤပြအပ်ကုန်ပြီးသောဉာဏ်စသည်တို့တွင်လည်း။ အညတရသ္မိံ၊ တပါးပါးသည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ သော်။

၁-ဥဒယဗ္ဗယတို့၏ အလွန်ထင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဥဒယဗ္ဗယကို ရှုခြင်း၌ လျစ်လျူ ဖြစ်သော တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာသည် ဤ၌ ဝိပဿနုပေက္ခာမည်သတည်း။ ထိုဥဒယဗ္ဗယ တို့သည်ကား သဗ္ဗသင်္ခါရတို့၏ ဥဒယဗ္ဗယတို့ပင်တည်းဟု နှလုံးပိုက်၍ ဥဒယဗ္ဗယေသု-ဟု မဆိုမူ၍ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု မဇ္ဈတ္တဘူတာ-ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

၂-ထိုနိကန္တိ၏ထိုသို့သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ် ငြိမ်သက်သောအခြင်းအရာရှိသည်၏ အဖြစ်သည် ဘာဝနာ၏ သာတိသယအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ဖြစ်၍ နိကန္တိ၏ ကိလေသာ၏အဖြစ်ကိုလည်းသိနိုင်ခဲသည်ဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့် ယာ နိကန္တိ ကိလေသော-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ မေ၊ ငါ့အား။ ဣတော၊ ဤအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဉာဏံ၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗံ၊ မဖြစ်ဘူးစွတကား။ ဝေရူပါ၊ သော။ ပီတိ၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ၊ မဖြစ်စဘူး။ ဝေရူပါ၊ သော။ ပဿဒ္ဓိ၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ၊ ဘူး။ ဝေရူပံ၊ သော။ သုခံ၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗံ၊ ဘူး။ ဝေရူပေါ၊ သော။ အဓိမောက္ခော၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗော၊ ဘူး။ ဝေရူပေါ၊ သော။ ပဂ္ဂဟော၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗော၊ ဘူး။ ဝေရူပံ၊ သော။ ဥပဋ္ဌာနံ။ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗံ၊ ဘူး။ ဝေရူပါ၊ သော။ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ၊ ဘူး။ ဝေရူပါ၊ သော။ နိကန္တိ၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ၊ မဖြစ်စဘူး[၁]။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ မဂ္ဂပတ္တော၊ မဂ်သို့ရောက်သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဖလပ္ပတ္တော၊ ဖိုလ်သို့ရောက်သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အမဂ္ဂမေဝ၊ မဂ်မဟုတ်သည်ကိုပင်လျှင်။ မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ အဖလမေဝ၊ ဖိုလ်မဟုတ်သည်ကိုပင်လျှင်။ ဖလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ အမဂ္ဂံ၊ မဂ်မဟုတ်သည်ကို။ မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ အဖလံ၊ ဖိုလ်မဟုတ်သည်ကို။ ဖလန္တိ၊ ၍။ ဂဏှတော၊ ယူသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဝိပဿနာဝီထိ၊ ဝိပဿနာအစဉ်သည်၊ ဝါ၊ အစဉ်အားဖြင့်ဖြစ်သော ဝိပဿနာသည်။ ဥက္ကန္တာ နာမ၊ ဖဲသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တနည်း) ဂဏှတော၊ ယူသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ (တတော ဧဝ ထိုမဂ်မဟုတ်သည်ကို မဂ်ဟူ၍, ဖိုလ်မဟုတ်သည်ကို ဖိုလ်ဟူ၍ ယူခြင်းကြောင့်သာလျှင်) ဝီထိ-ဥက္ကန္တာ နာမ၊ ခရီးလမ်းရိုးမှ ဖဲသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဝိပဿနာဟူသော မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ နိကန္တိမေဝ၊ နိကန္တိကိုသာလျှင်။ အဿာဒေန္တော၊ သာယာသည်ဖြစ်၍။ နိသီဒတိ၊ နေ၏။ ဣတိ၊ ဤကား

---

[၁] န ဝတ မေ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဝေရူပါ နိကန္တိ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ-ဟူသော ဤစကားကို ဓမ္မသဘောကို ပြသည်၏အစွမ်းဖြင့်ဆိုအပ်၏၊ ထိုအခါ၌ ယောဂီအားထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် စိတ်ဖြစ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်မဆိုအပ်။ ထိုစကားသင့်၏၊ ထိုယောဂီသည် ထိုအခါ၌ ထိုဖြစ်သော တရားကို နိကန္တိဟူ၍ပင်မသိ၊ ထိုသို့နိကန္တိဟူ၍ မသိသည်ရှိသော် ထိုနိကန္တိလျှင်အာရုံရှိသော မဂ္ဂပတ္တောမှိ ဤသို့အစရှိသော စွဲလမ်းခြင်းသည် မဖြစ်သင့်ခြင်းသည်သာလျှင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုယောဂီအား ဤသို့သောနှလုံးသွင်းခြင်းသည်ဖြစ်ရာ၏။ န ဝတ မေ ဝေရူပါ ဘာဝနာဘိရတိ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ အဒ္ဓါ မဂ္ဂပတ္တောမှိ-ဟူ၍ နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ဖြစ်ရာ၏-ဋီကာ ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

တရပ် အပြီးသတ်တည်း။ (နောက်ဆုံးကိုသာပြသည်၊ ကိုးပါးလုံးမှာပင် အသီးအသီး အဿာဒေန္တော နိသိဒတိ-တိုင်အောင်ဆောင်လေ)

၇၃၅။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ တွေ၊ ဤဆယ်ပါးတို့တွင်။ ဩဘာသော- ဒယော၊ ဩဘာသအစရှိသည်တို့ကို။ ဥပက္ကိလေသဝတ္ထုတာယ၊ နိပ္ပရိယာယအားဖြင့် ဥပက္ကိလေသဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိမာနတဏှာတို့၏ဖြစ်ရာဌာနအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပက္ကိလေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ အကုသလတ္တာ၊ အကုသိုလ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပက္ကိလေသာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တာ၊ မဆိုအပ်ကုန်။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ နိကန္တိ၊ နိကန္တိသည်။ ဥပက္ကိလေသော စေဝ၊ ဥပက္ကိလေသမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပက္ကိလေသဝတ္ထု စ၊ ဒိဋ္ဌိဂါဟစသော ဥပက္ကိလေသ၏ ဝတ္ထုသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝတ္ထုဝသေနေဝ၊ ဂါဟတို့ကို မသုံးသပ်မူ၍ ဂါဟတို့၏ ဝတ္ထုအဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဧတေ ဥပက္ကိလေသာ၊ ထိုဥပက္ကိလေသတို့သည်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ ပါး။ ဂါဟဝသေန၊ စွဲလမ်းတတ်သော ဒိဋ္ဌိတဏှာမာနတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမတိံသ၊ အမျှသုံးဆယ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကထံ ဟောန္တိ၊ ကား။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ မမ၊ ငါ၏။ ဩဘာသော၊ အရောင်အလင်းသည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသော ယောဂီအား။ ဒိဋ္ဌိ- ဂါဟော၊ ဒိဋ္ဌိဟုစွဲလမ်းတတ်သော တရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝတ၊ စစ်။ မနာပေါ၊ နှစ်သက်ဖွယ်သော၊ ဝါ၊ နှလုံးကိုပွါးစေတတ်သော။ ဩဘာသော၊ သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်လတ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသော ယောဂီအား။ မာနဂါဟော၊ မာနဟူသော စွဲလမ်းတတ်သောတရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဩဘာသံ၊ ကို။ အဿာဒယတော၊ ချစ်မြတ်နိုးသော ယောဂီအား။ တဏှာဂါဟော၊ တဏှာဟူသော စွဲလမ်းတတ်သော တရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဩဘာသေ၊ ၌။ ဒိဋ္ဌိမာနတဏှာ- ဝသေန၊ ဒိဋ္ဌိမာနတဏှာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ ဂါဟာ၊ ဖမ်းတတ်သောတရားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သေသေသုပိ၊ ဩဘာသမှကြွင်းသော ဉာဏ်ပီတိစသော ကိုးပါးတို့၌လည်း။ တထာ၊ တူ။ တယော တယော ဂါဟာ၊ သုံးပါးသုံးပါးသော ဂါဟတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဂါဟဝသေန၊ ဖမ်းတတ်သော တရား၏အစွမ်း

ဖြင့်။ သမတိံသ၊ အမျှသုံးဆယ်ကုန်သော။ ဥပက္ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိဂါဟစသည်ဟု မှတ်အပ်ကုန်သော ဥပက္ကိလေသတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အကုသလော၊ မလိမ္မာသော။ အဗျတ္တော၊ ထင်သောဉာဏ်မရှိသော။ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဩဘာသာဒီသု၊ ဩဘာသစသည်တို့ကြောင့်။ ကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ ဝိက္ခိပတိ၊ ပျံ့လွင့်၏။ ဩဘာသာဒီသု၊ ဩဘာသစသည်တို့တွင်။ ကေကံ၊ တပါး တပါးကို။ တေံ၊ ဤတရားသည်။ မမ၊ ငါ၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာတည်း။ သော။ ဤသည်ကား။ အဟံ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ သော၊ ဤသည်ကား။ မေ အတ္တာ၊ ငါ၏ကိုယ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲ ရှု၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။ ဩဘာသေ စေဝ။ပ။ နိကန္တိယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

[ယေဟိ၊ အကြင်ဥပက္ကိလေသတို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပဝေဓတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ ဩဘာသေ စေဝ၊ ဩဘာသကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ဩဘာသ၌ရင်း။ ဉာဏေ စ၊ ဉာဏ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ၌ရင်း။ ပီတိယာ စ၊ ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ၌ရင်း။ ပဿဒ္ဓိယာ စ၊ ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ၌ရင်း။ သုခေ စ၊ ကြောင့် ရင်း၊ ဝါ၊ ၌ရင်း။ တေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိကမ္ပတိ၊ လှုပ်၏။

[၂၇၄] အဓိမောက္ခေ စ၊ ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ၌ရင်း။ ပဂ္ဂါဟေ စ၊ ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ၌ရင်း။ ဥပဋ္ဌာနေ စ၊ သတိကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ၌ရင်း။ ဥပေက္ခာဝဇ္ဇနာယ စ၊ ဥပေက္ခာဝဇ္ဇနာကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ၌ရင်း။ ဥပေက္ခာယ စ၊ ဝိပဿနုပေက္ခာကြောင့်ရင်း။ ဝါ၊ ၌ရင်း။ နိကန္တိယာ စ၊ ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ၌ရင်း။ တေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်၏။]

မဂ္ဂါမဂ္ဂဝဝတ္ထာနကထာ

၇၃၆။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ ကုသလော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း၌ လိမ္မာသော။ ပဏ္ဍိတော၊ မှည့်ရင့်သော ပညာရှိသော။ ဗျတ္တော၊ အာဂုံ ပါဠိ နှံ့သိလိမ္မာသော။ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော၊ ဥပက္ကိလေသတို့၌အပြစ် ထိုဥပက္ကိ- လေသတို့ကို သုတ်သင်ခြင်း၌ အကျိုးကိုသိသော ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော။

ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဩဘာသာဒီသု၊ ဩဘာသစသည်တို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ (အာစရိယေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးသော ဆရာသည်။ ကမ္မဋ္ဌာနဒါနကာလေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးသောကာလ၌။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏုပ္ပတ္တိသမယေ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်သောအခါ၌။ ယေ ဩဘာသော၊ အကြင်ဩဘာသစသည်ကို။ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ ဖြစ်တတ်သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ မှာတော်မူအပ်၏။) မေ၊ ငါအား။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သော၊ ထို ငါ့ဆရာမှာလိုက်သော သဘောရှိသော။ အယံ ဩဘာသော၊ ဤဝိုးဝိုး ဝင်းဝင်း ထွန်းလင်းသောအရောင်သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်လတ်ပြီ။ သော ခေါ ပနာယံ ဩဘာသော၊ ထိုဆရာမှာလိုက်သော သဘောရှိသော ဤ ဩဘာသသည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲ။ သင်္ခတော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုပြင်အပ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ အကြောင်းတရားကိုစွဲ၍ ဖြစ်တတ်၏။ ခယဓမ္မော၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မော၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မော၊ ကင်းခြင်းသဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မော၊ ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်မူလည်း။ တံ၊ ထိုဩဘာသကို။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ၊ ပိုင်းခြား၏။ ဥပပရိက္ခတိ၊ အဖန်တလဲလဲ စုံစမ်းဆင်ခြင်၏[၁]။ အထ ဝါ ပန၊ ထိုမှတပါး လည်း။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဧဝံ စိတ္တံ၊ ဤဆိုလတံ့သောစိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဩဘာသော၊ ဩဘာသသည်။ သစေ အတ္တာ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ အတ္တဖြစ်ငြားအံ့။ အတ္တာတိ ဂဟေတုံ၊ အတ္တဟူ၍မှတ်ယူခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ကားမဟုတ်။ အနတ္တာ စ၊ အတ္တမဟုတ် ပါပဲလျက်။ အယံ၊ ဤဩဘာသကို။ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သော ဩဘာသော၊ ထိုဩဘာသသည်။ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အလိုသို့လိုက်တတ်သော သဘောမရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ မည်၏။ ဟုတွာ၊ ရှေးကမရှိ ယခုမှဖြစ်၍။ အဘာဝဋ္ဌေန၊ အရှည်မတည် ပျက်စီးတတ်သည်၏အဖြစ် တည်းဟူသောသဘော

---

[၁] -ဤပဌမနည်း၌ အနိစ္စလက္ခဏာဝိဘာဝနကိုသာလျှင် ပြအပ်၏၊ ထိုအနိစ္စလက္ခဏာ သည် ပြီးလတ်သော် ဤမှတပါးသော လက္ခဏာနှစ်ပါးသည် ပြီးသည်သာတည်း၊ ယခု အခါ ဩဘာသစသည်တို့ကိုမှီ၍ ဖြစ်လတံ့သော ဒိဋ္ဌိဂါဟစသည်တို့ကို ဥဂ္ဃါဋိတညူသမုဂ္ဃါဋိတညူ- ပရိယာဒါန၏အစွမ်းဖြင့် မနသိကာရဝီထိကိုပြခြင်းငှါ သစေ ဩဘာသော အတ္တာ ဘဝေယျ- စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ကြောင့်။ အနိစ္စေ၊ အနိစ္စမည်၏။ ဥပ္ပါဒဝယပဋိပီဠနဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့သည် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ် တည်းဟူသော သဘောကြောင့်။ ဒုက္ခေ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံ စိတ္တံ၊ ဤသို့သော စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ အရူပသတ္တကေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့အပ်၏။ စ၊ ဆက်ဦးဆိုအံ့။ ဩဘာသေ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ ယထာ၊ ချဲ့အပ်၏ သို့၊ ဧဝံ၊ တူ။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ကိုးပါးသောဥပက္កိလေသတို့၌လည်း။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့အပ်၏။

သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပပရိက္ခိတွာ၊ စုံစမ်းဆင်ခြင်၍။ ဩဘာသံ၊ ကို။ ဧတံ၊ ဤဩဘာသသည်။ မမ၊ ငါ၏။ န သန္တကံ၊ ဥစ္စာ မဟုတ်။ ဧသော၊ ဤဩဘာသသည်။ အဟံ န အသ္မိ၊ ငါမဖြစ်။ ဧသော၊ ဤဩဘာသသည်။ မေ၊ ငါ၏။ အနတ္တာ၊ ကိုယ်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ သမနုပဿတိ၊ ၏[၁]။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ပ။ နိကန္တိံ၊ ကို။ ဧတံ၊ ဤနိကန္တိသည်။ မမ၊ ၏။ န သန္တကံ၊ မဟုတ်။ ဧသော၊ ဤနိကန္တိသည်။ အဟံ န အသ္မိ၊ ငါမဖြစ်။ ဧသော၊ ဤနိကန္တိသည်။ မေ၊ ၏။ န အတ္တာ၊ ကိုယ် မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သမနုပဿန္တော၊ အဖန်တလဲလဲရှုသော ယောဂီသည်။ ဩဘာသာဒီသု၊ ဩဘာသစသည်တို့ကြောင့်။ န ကမ္ပတိ၊ မတုန်မလှုပ်။ န ဝေဓတိ၊ မတုန်မလှုပ်။ တေန၊ ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ဒသဋ္ဌာနာနိ။ပ။ ဂစ္ဆတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

[ဣမာနိ ဒသဋ္ဌာနာနိ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော ဩဘာသစသော ဆယ်ပါးသော ဥပက္ကိလေသကာရဏတို့ကို။ ယဿ၊ အကြင်ယောဂီ၏။ ပညာ၊ သည်။ ပရိစိတာ၊ ဩဘာသစသည်တို့၌ အနိစ္စတာစသည်တို့ကို မှတ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့် လေ့ကျက်ခြင်းရှိလတ်ပြီ၊ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၍ ထက်ဝန်းကျင်မှ ဆင်ခြင်၍တည်လတ်ပြီ။ သော ယောဂီ၊ သည်။ ဓမ္မုဒ္ဓစ္စကုသလော၊ ဓမ္မုဒ္ဓစ္စ၏မဂ်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို သိသဖြင့်

၁-ဩဘာသံ နေတံ မမ-ဟု အဖန်တလဲလဲရှုသော ယောဂီသည် တဏှာဂါဟမှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေသည်မည်၏၊ နေသောဟမသ္မိ-ဟု ရှုသောယောဂီသည် မာနဂါဟမှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေသည်မည်၏၊ န မေသော အတ္တာ-ဟု ရှုသောယောဂီသည် ဒိဋ္ဌိဂါဟမှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေသည်မည်၏။ ထိုကြောင့် ဩဘာသံ နေတံ မမ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဓမ္မုဒ္ဓစ္စ၌လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိက္ခေပဥ္စ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့လည်း။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။]

သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဝေ၊ သို့။ ဝိက္ခေပံ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့။ အဂစ္ဆန္တော၊ မရောက်သည်ဖြစ်၍။ သမတိံသဝိဓံ၊ အမျှသုံးဆယ် အပြားရှိသော။ တံဉပက္ကိလေသဇဋံ၊ ထိုဉပက္ကိလေသတည်းဟူသော အမြွေးအရှက်ကို။ ဝိဇဋေတွာ၊ သုတ်သင်ရှင်းလင်း၍။ ဩဘာသာဒယော၊ ကုန်သော၊ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ န မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မဟုတ်ကုန်။ ပန၊ အလျှော်ကိုဆိုအံ့။ ဥပက္ကိလေသ-ဝိမုတ္တံ၊ ဥပက္ကိလေသမှလွတ်သော။ ဝီထိပဋိပန္နံ၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဝိပဿနာ ခရီးမှန်သွားသော။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်သည်။ မဂ္ဂေါ၊ ဖြောင့်မှန်သောခရီးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မဂ္ဂဉ္စ၊ ခရီး ဟုတ်သည်ကိုရင်း။ အမဂ္ဂဉ္စ၊ ခရီးမဟုတ်သည်ကိုရင်း။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ တဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ ဝေ၊ သို့။ အယံ၊ ဤဝီထိ-ပဋိပန္န ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ မဂ္ဂေါ၊ ခရီးတည်း။ အယံ၊ ဤဉပက္ကိလေသသည်။ န မဂ္ဂေါ၊ ခရီးမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ မဂ္ဂဉ္စ၊ ကိုရင်း၊ အမဂ္ဂဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ဉတွာ၊ ၍။ ဌိတံ၊ တည်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏၊ ဝါ၊ အကြောင်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို သိတတ်သောမြင်တတ်သော ဉာဏ်စင်ကြယ်ခြင်းမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်းဟူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အစီအရင်ဖြင့်။ (စ-ကား၊ ပဒပူရဏ။) တေန၊ ထို ယောဂီသည်။ တိဏ္ဏံ သစ္စာနံ၊ သစ္စာသုံးပါးတို့ကို။ ဝဝတ္ထာနံ၊ ပိုင်းခြားခြင်း မှတ်ခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကထံ ဟောတိ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကို။ အဓိဂတာယ၊ ရအပ်သည်ရှိသော်။ (တနည်း) ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်ဖြင့် မိစ္ဆာအယူကို သုတ်သင်ခြင်း၌။ တာဝ၊ စွာ။ နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်ကို။ ဝဝတ္ထာပနေန၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားသဖြင့်။ ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ဝဝတ္ထာနံ၊ ကို။ ကတံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဒုက္ခသစ္စာပရိယာပန္နဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌ အတွင်း ဝင်သော။ နာမရူပဿ၊ ကို။ ဝဝတ္ထာပနတော၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း

ကြောင့်တည်း။) ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ကို။ (အဓိဂတာယ၊ သော်။) ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန၊ ပစ္စည်းကို သိမ်းဆည်းသဖြင့်။ သမုဒယသစ္စဿ၊ ကို။ ဝဝတ္ထာနံ၊ ကို။ ကတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမိဿံ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏ-ဒဿနဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ကို။ (အဓိဂတာယ၊ သော်။) သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန်။ မဂ္ဂဿ၊ အရိယမဂ်၏အကြောင်းဖြစ်သော လောကီမဂ်ကို။ အဝဓာရဏေန၊ ပိုင်းခြားခြင်းဖြင့်။ မဂ္ဂသစ္စဿ၊ ကို။ [၂၇၅] ဝဝတ္ထာနံ၊ ကို။ ကတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဇဝံ၊ ဤသို့။ လောကိယေနေဝ၊ လောကီ သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနံ၊ တို့ကို။ ဝဝတ္ထာနံ၊ ကို။ ကတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသော နာမ ဝီသတိမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၂၁-ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ

ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာ (၂၇၆-၇)

[၂၇၆] ၇၃၇။ ပန၊ တသီးတခန်းကိုဆိုအံ့။ အဋ္ဌန္နံ၊ ရှစ်ပါးအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဉာဏာနံ၊ ဥဒယဗ္ဗယစသောဉာဏ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သိခါပ္ပတ္တာ၊ အပြီးသို့ရောက်သော၊ ဝါ၊ အထွတ်အဖျားသို့ ရောက်သော။ ဝိပဿနာ စ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်သည်၎င်း။ နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သော။ သစ္စာနုလောမိကံ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းအားလျော်သော။ ဉာဏဥ္စ၊ အနုလောမဉာဏ်သည်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ၊ ဤကိုးပါးသော ဉာဏ်သည်။ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည်၏[၁]။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဋ္ဌန္နန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တံ၊ ဥပက္ကိလေသမှလွတ်သော။ ဝီထိပဋိပန္နံ၊ ဝိပဿနာ ခရီးလမ်းမှန်သွားသော။ ဝိပဿနာသင်္ခါတံ၊ ဝိပဿနာဟုဆိုအပ်သော။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏံ၊ ၎င်း။ ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏံ၊ ၎င်း။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ၊ ၎င်း။ အာဒီနဝါနုပဿနာဉာဏံ၊ ၎င်း။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏံ၊ ၎င်း။ မုဉ္စိတုကမျတာဉာဏံ၊ ၎င်း။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏံ၊ ၎င်း။ သင်္ခါရုပေက္ခာ-

---

၁-အဘယ့်ကြောင့် ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိမည်သနည်း? ဥဒယဗ္ဗယာဒီနံ ပန ဇာနနဋ္ဌေန, ပစ္စက္ခတော ဒဿနဋ္ဌေန စ ဉာဏဒဿနာနိ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဒီနိ။ တာနိ-ယေဝ ပဋိပက္ခတော ဝိသုဒ္ဓတ္တာ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ သာ ဝေ အရိယမဂ္ဂေ ပဋိပဇ္ဇတိ တာယာတိ ပဋိပဒါ စာတိ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဥဒယဗ္ဗယာဒီနံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းစသည်တို့ကို။ ဇာနနဋ္ဌေန၊ သိခြင်းအနက်ကြောင့်၎င်း။ ပစ္စက္ခတော၊ ပစ္စက္ခအားဖြင့်။ ဒဿနဋ္ဌေန စ၊ မြင်ခြင်းအနက်ကြောင့်၎င်း။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဒီနိ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စသည်တို့သည်။ ဉာဏဒဿနာနိ၊ သိတတ်မြင်တတ်သည်ဖြစ်ကုန်၏။ တာနိ-ယေဝ၊ ထိုဉာဏဒဿနတို့သည်သာလျှင်။ ပဋိပက္ခတော၊ ဆန့်ကျင်ဖက်မှ။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ၊ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ သာ ဝေ၊ ထိုဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိသည်ပင်လျှင်။ တာယ၊ ထိုဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိဖြင့်။ အရိယမဂ္ဂေ၊ အရိယမဂ်သို့။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ရောက်အပ်၏၊ ဝါ၊ အရိယမဂ္ဂေ၊ ကို။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပဒါ စ၊ ပဋိပဒါမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပဒါ-ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ဋီကာနက်။ (ပြည်)

ဉာဏံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ အဋ္ဌ ဉာဏာနိ၊ ဤရှစ်ပါးသောဉာဏ်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ နဝမံ သစ္စာနုလောမိကဉာဏန္တိ တေ၊ ဉာဏံဟူသော ဤအမည်သည်။ အနုလောမဿ၊ အနုလောမဉာဏ်၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည် တည်း။ တသ္မာ၊ ထို (သို့ ဥပက္ကိလေသမှလွတ်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အစ ရှိသော ကိုးပါးသောဉာဏ်၏ ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိမည်သည်၏အဖြစ်) ကြောင့်။ တံ၊ ထိုပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိကို။ သမ္ပာဒေတုကာမေန၊ ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ အလိုရှိသောယောဂီသည်။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တံ၊ ဥပက္ကိ- လေသမှလွတ်သော။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို။ အာဒိံ ကတွာ၊ အစပြု၍။ ဧတေသု ဉာဏေသု၊ ထိုကိုးပါးသောဉာဏ်တို့၌။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏီယော၊ ပြုအပ်၏။

၇၇၈။ ပုန၊ တဖန်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏေ၊ ၌။ ယောဂေါ၊ အားထုတ် ခြင်းသည်။ ကိမတ္ထိယော၊ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေ- ယျ၊ အကယ်၍ဆိုငြားအံ့ [၁]။ လက္ခဏသလ္လက္ခဏတ္ထော၊ အနိစ္စစသော လက္ခဏာတို့ကို ကောင်းစွာမှတ်နိုင်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိမှအောက်၌။ ဒသဟိ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ဥပက္ကိလေသေဟိ၊ ဥပက္ကိလေသတို့ဖြင့်။ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ၊ ညစ်နွမ်းသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ယာထာဝသရသတော၊ မဖောက် မပြန် မိမိ၏သဘောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ မိမိ၏ကိစ္စအားဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ အနိစ္စစသော သုံးပါးသောလက္ခဏာကို။ သလ္လက္ခေတုံ၊ ကောင်းစွာ မှတ်ခြင်းငှါ။ နာသက္ခိ၊ မတတ်နိုင်ခဲ့။ ပန၊ လဒ္ဓဂုဏ်ကိုဆိုအံ့၊ ဝါ၊ စင်စစ်။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တံ၊ ဥပက္ကိလေသမှလွတ်သော။ (ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ၊ သည်။) တိလက္ခဏံ၊ ကို။ သလ္လက္ခေတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လက္ခဏသလ္လက္ခဏတ္ထံ၊ အနိစ္စစသောလက္ခဏာတို့ကို ကောင်းစွာမှတ်နိုင်ခြင်း

၁-ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တံ-ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် ထင်စွာပြအပ်သောအနက်ကို နား မလည်သည်ဖြစ်၍ စောဒကသည် ပုန ဥဒယဗ္ဗယဉာဏေ ယောဂေါ ကိမတ္ထိယော-ဟု ပုစ္ဆာ ပြုသတည်း။ ရှေးဦးကပင် ပြီးပြီဖြစ်ရကား ကျက်ပြီးသည်ကို တဖန်ချက်ပြန်သကဲ့သို့ အကျိုး မရှိ နိရတ္ထကဟူလို။ တနည်း။ လက္ခဏာကို ကောင်းစွာမှတ်ခြင်းစသော အကြောင်းအစဉ် ကို ယူခြင်းအားဖြင့် ထိုအနက်ကိုသိစေလို၍ ဆရာသည်ပင် ကထေတုကမျတာ ပုစ္ဆာအား ဖြင့် ကိမတ္ထိယော-ဟု မေးသတည်း။ (ပြည်)

အကျိုး၄ါ။ ဓွေ၊ ဤဥဒယဗ္ဗယညာဏ်၌။ ပုန၊ ဖန်။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏီယော၊ ပြုအပ်၏။

၇၃၉။ ပန၊ ပါး။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့သည်။ ကိဿ၊ အဘယ်တရားကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်။ ကေန၊ အဘယ်တရားသည်။ ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ မထင်ကုန်သနည်း။ တာဝ၊ စွာ။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ သည်။ ဥဒယဗ္ဗယာနံ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့ကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်။ သန္တတိယာ၊ အစဉ်သည်။ ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ မထင်[၁]။ ဒုက္ခလက္ခဏံ၊ သည်။ အဘိဏှသမ္ပဋိပီဠနဿ၊ မပြတ်အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်ခြင်းကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်။ ဣရိယာပထေဟိ၊ ဣရိယာပုထ်တို့သည်။ ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ မထင်[၂]။ အနတ္တလက္ခဏံ၊ သည်။ နာနာဓာတုဝိနိဗ္ဘောဂဿ၊ ပထဝီအာပေါစသော အထူးထူးသောဓာတ် ဖဿဝေဒနာစသော အထူးထူးသော သဘာဝဓမ္မကို အသီးသီး ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်းကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်။ ဃနေန၊ တခဲနက်သည်။ ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ မထင်[၃]။ ပန၊ အလျှော်ကိုဆိုအံ့။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းဆည်း၍။ သန္တတိယာ၊ အစဉ်ကို။ ဝိကောပိတာယ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သည်ရှိသော်။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ သည်။ ယာထာဝသရသတော။

၁-ထိုသန္တတိသည် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် ဖုံးလွှမ်းတတ်သည် ဖြစ်ရကား ဥဒယဗ္ဗယာနံ အမနသိကာရာ-ဟူသတည်း။

၂-ထိုဣရိယာပုထ်တို့သည်လည်း မပြတ်အဖန်ဖန် နှိပ်စက်ခြင်းကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် ဖုံးလွှမ်းတတ်သည် ဖြစ်ကုန်ရကား အဘိဏှသမ္ပဋိပီဠနဿ အမနသိကာရာ-ဟူသတည်း။ (ပြည်)

၃-ထိုဃနတို့သည်လည်း နာနာဓာတုဝိနိဗ္ဘောဂအမနသိကာရကြောင့် ဖုံးလွှမ်းတတ်သည် ဖြစ်ကုန်ရကား နာနာဓာတုဝိနိဗ္ဘောဂဿ အမနသိကာရာ-ဟူသတည်း။ ဥဒယဗ္ဗယကို ရှုသော ယောဂီအား ဥဒယအဝတ္ထာသည် ဝယအဝတ္ထာသို့မရောက်၊ ဝယအဝတ္ထာသည်လည်း ဥဒယအဝတ္ထာသို့မရောက်၊ ဥဒယက္ခဏလည်းတပါး ဝယက္ခဏလည်းတပါးဖြစ်၍ တခုတည်းသော ဓမ္မသည်လည်း ခဏ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဘေဒအားဖြင့် ထင်တုံသေး၏၊ အတိတ်စသည် ကွဲပြားသောဓမ္မသည်ကား အဘယ်ဆိုဖွယ် ရှိအံ့နည်းဟု ပြလိုရကား ဥဒယဗ္ဗယံပန။ပ။ ဥပဋ္ဌာတိ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏[၁]။ အဘိဏှသမ္ပဋိပီဠနံ၊ သိမ်းဆည်းအပ်ပြီးသော ဥဒယဗ္ဗယ၏အစွမ်းဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ မပြတ် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်အပ်ညှဉ်းဆဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ မနသိ ကရိတွာ၊ နှလုံးသွင်း၍။ ဣရိယာ-ပထေ၊ ဣရိယာပုထ်ကို၊ ဝါ၊ ၌။ (လဗ္ဘမာနဒုက္ခပဋိစ္ဆာဒကဘာဝေ၊ ရသင့်သောဒုက္ခကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။) ဥဂ္ဃါဋိတေ၊ ခွါအပ်သည်ရှိသော်။ ဒုက္ခလက္ခဏံ၊ သည်။ ယာထာဝသရသတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ နာနာဓာတုယော၊ ပထဝီအာပေါစသော အထူးထူးသောဓာတ်တို့ကို၊ ဝါ၊ ဖဿဝေဒနာစသော အထူးထူးသော သဘာဝဓမ္မတို့ကို။ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ၊ (အညာ ပထဝီဓာတု အညာ အာပေါဓာတု-စသည်ဖြင့်ရင်း ဒေ့သော ဖဿော အညာ ဝေဒနာ-စသည်ဖြင့်ရင်း) အသီးအသီး ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်းကို ပြု၍။ ဃနဝိနိဗ္ဘောဂေ၊ သမူဟဃန ကိစ္စဃန အာရမ္မဏဃနကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်းကို[၂]။ ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ အနတ္တလက္ခဏံ၊ သည်။ ယာထာဝသရသတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။

၁-ပုဗ္ဗာပရိယရှေ့နောက်အစဉ်အားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သောဓမ္မတို့၏ တပါးတပါး၏ အဖြစ်ကို ကောင်းစွာမှတ်သဖြင့် အစဉ်ကို ခွါအပ်သည်ဟူလို။ ထိုစကားဆိုသင့်၏။ ကောင်းစွာလျှင် ဥဒယဗ္ဗယကိုမှတ်သော ယောဂီအား ဓမ္မတို့သည် တစပ်တည်းအားဖြင့် မထင်ကုန်၊ စင်စစ်သော်ကား သံချောင်းတို့ကဲ့သို့ အချင်းချင်း မစပ်သောအားဖြင့်သာလျှင် ထင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းမွန်စွာလျှင် အနိစ္စလက္ခဏာသည် ထင်ရှားဖြစ်သတည်း။ (ပြည်)

၂-ဃနသုံးပါးတို့၏ အထူးအတိနည်း ? ယာ ဟေသာ အညမညူပတ္ထမ္ဘေသု သမုဒိတေသု ရူပါရူပဓမ္မေသု ကေတ္တာဘိနိဝေသဝသေန အပရိမဒ္ဒိတသင်္ခါရေဟိ ဂယှမာနာ သမူဟ-ဃနတာ၊ တထာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ ကိစ္စဘေဒဿ သတိပိ ပဋိနိယတဘာဝေ ကေတော ဂယှမာနာ ကိစ္စဃနတာ။ တထာ သာရမ္မဏဓမ္မာနံ သတိပိ အာရမ္မဏကရဏဘေဒေ ကေတော ဂယှမာနာ အာရမ္မဏဃနတာ စ၊ တာ ဓာတူသု ဉာဏေန ဝိနိဗ္ဘုဇ္ဇိတွာ ဒိဿမာနာ ဟတ္ထေန ပရိမဇ္ဇီယမာနော ဖေဏပိဏ္ဍော ဝိယ ဝိလယံ ဂစ္ဆန္တိ။ ယထာပစ္စယံ ပဝတ္တမာနာ သုညာ ဧတေ ဓမ္မာ ဓမ္မမတ္တာတိ အနတ္တလက္ခဏံ ပါကဋတရံ ဟောတိ၊ တေန ဝုတ္တံ နာနာ-ဓာတုယော။ပ။ ဥပဋ္ဌာတီတိ၊ ဋီကာ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အညမညူပတ္ထမ္ဘေသု၊ အချင်းချင်း ထောက်ပံ့အပ်ကုန်သော။ သမုဒိတေသု၊ အပေါင်းအစုဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါရူပဓမ္မေသု၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့၌။ ကေတ္တာဘိနိဝေသဝသေန၊ တခုတည်း၏အဖြစ်ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အပရိမဒ္ဒိတသင်္ခါရေဟိ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့် မနယ်ချေအပ်သော သင်္ခါရရှိသောသူတို့သည်။ ဂယှမာနာ၊ ယူအပ်သော။ ယာ သာ သမူဟဃနတာ စ၊ အကြင်အပေါင်းအားဖြင့် တလုံးတခဲတည်း၏ အဖြစ်သည်ရင်း။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုထို ပထဝီဖဿစသော သဘာဝဓမ္မတို့၏။ ကိစ္စဘေဒဿ၊ ကိစ္စအထူးအပြား၏။ ပဋိနိယတဘာဝေ၊ အသီးအသီးမှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်းအားဖြင့်။ ဂယှမာနာ၊ ယူအပ်သော။ ယာ သော

၇၄၀။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤနာမ်ရုပ်တရားအပေါင်းတို့၌။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စရင်း။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ အနိစ္စဟူ၍ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရင်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခရင်း။ ဒုက္ခလက္ခဏံ၊ ဒုက္ခဟူ၍ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရင်း။ အနတ္တာ၊ ရင်း။ အနတ္တလက္ခဏံ၊ အနတ္တဟူ၍ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ ဝိဘာဂေါ၊ ဤခြောက်ပါးသော ဝေဖန်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုခြောက်ပါးသော ဝိဘာဂတို့တွင်။ အနိစ္စန္တိ၊ ကား။ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းတည်း။ (မုဝဘာဝပဋိက္ခေပတော န နိစ္စန္တိ အနိစ္စံ ပြု၍ ခန္ဓာပဉ္စကရသတည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (အနိစ္စံ၊ အနိစ္စမည်သနည်း။) [၂၇၇] ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တဘာဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း, ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းမှတပါးသော ဌီဟူသော ဇရာသဘော ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏၊ ဝါ၊ ကား။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ အဘာဝတော၊ အရှည်မတည်ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏[၁]။ ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တံ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘော ပျက်ခြင်းသဘော ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းမှတပါး

ကိစ္စဃနတာ စ၊ အကြင်ကိစ္စအားဖြင့် တလုံးတခဲတည်း၏အဖြစ်သည်ရင်း။ တထာ၊ ပါး။ သာရမ္မဏဓမ္မာနံ၊ အာရုံရှိကုန်သောတရားတို့၏၊ ဝါ၊ အာရုံကိုယူတတ်ကုန်သော တရားတို့၏။ အာရမ္မဏကရဏဘေဒေ၊ အာရုံပြုခြင်း၏ ထူးပြားသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ လည်း။ ဧကတော၊ ဖြင့်။၊ ဂယှမာနာ၊ သော။ ယာ သော အာရမ္မဏဃနတာ စ၊ အကြင်အာရုံအားဖြင့် တလုံးတတည်း၏အဖြစ်သည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တာ၊ ထိုသမူဟဃန ကိစ္စဃန အာရမ္မဏဃနတို့သည်။ ဓာတုသု၊ ဓာတ်တို့၌။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ဝိနိဗ္ဘုဇ္ဇိတွာ၊ ဝေဖန်၍။ ဒိဿမာနာ၊ ရှုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ ပရိမဇ္ဇိယမာနော၊ ဆုပ်နယ်အပ်သော။ ဖေဏပိဏ္ဍော ဝိယ၊ ရေမြှုပ်ဆိုင်ကဲ့သို့။ ဝိလယံ၊ ကျေပျက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာပစ္စယံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။ သုညာ၊ အတ္တမှဆိတ်ကုန်၏။ ဓမ္မမတ္တာ၊ သဘာဝဓမ္မမျှ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အနတ္တလက္ခဏံ၊ သည်။ ပါကဋတရံ၊ အထူးသဖြင့်ထင်ရှားသည်။ .ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ နာနာဓာတုယော။ပ။ ဥပဋ္ဌာတီတိ၊ ဟူ၍။ဝုတ္တံ၊ ၏။ ရင်းနက်။ (ပြည်)

၁-ဤနှစ်ပါးတို့တွင်လည်း ရှေးဟိတ်ဖြင့် ဇာတိသဘော ဇရာသဘော မရဏသဘော ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အနိစ္စမည်၏-ဟု ပြသတည်း။ ဒုတိယဟိတ်ဖြင့် ပါကဘာဝ-ဝိဒ္ဓံသာဘာဝတော-ရင့်သည်၏အဖြစ် ပျက်စီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အနိစ္စမည်၏-ဟု ပြသတည်း။ (ပြည်) ပါဂဘာဝဝိဒ္ဓံသာဘာဝတော-ဟူသော သီမူအရအားဖြင့် "မဖြစ်မီ ရှေးမဆွက မရှိသေးခြင်း, ဘင်ခဏဖြင့် ပျက်ပြီး၍ မရှိတော့ခြင်းကြောင့် အနိစ္စမည်၏ဟု ပြသည်ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ ဤအရာ၌ ပါဂဘာဝ-သာ ယုတ္တတရဖြစ်ကြောင်းကို ဝိသုဒ္ဓိနိဿယ ၂-၂၇၇-၂၇၈ အောက်ခြေမှတ်ချက်၌ ပြခဲ့ပြီ။ (ဆ-သံ-သော)

သော ဌီဟူသော ဇရာသဘော၏အဖြစ်သည်။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ အနိစ္စဟု မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာမည်၏[၁]။ ဝါ၊ ကား။ ဟုတွာ အဘာဝသင်္ခါတော၊ ဖြစ်၍ပျက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်းအရာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာသည်။ အနိစ္စ-လက္ခဏံ၊ မည်၏[၂]။ (တနည်း) အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်းအရာထူးသည်။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ မည်၏[၃]။

ပန၊ တပါး။ ယံ၊ အကြင်သဘောသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုမမြဲသော သဘောတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ တဒေဝ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်ပင်လျှင်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဘိဏှပဋိပီဠနာ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဖြင့် မပြတ် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ အဘိဏှပဋိပီဠနာကာရော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဖြင့်မပြတ် အဖန် တလဲလဲ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲသော အခြင်းအရာသည်။ ဒုက္ခလက္ခဏံ၊ ဒုက္ခဟု မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာမည်၏။

ပန၊ တပါး။ ယံ၊ အကြင်ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းသည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဒုက္ခမည်သော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။ အနတ္တာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ တဒေဝ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်ပင်လျှင်။ အနတ္တာ၊ မည်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဝသဝတ္တနတော၊ တစုံတယောက်သောသူ၏အလိုသို့ မလိုက်ခြင်းကြောင့်

၁-အကြင်သို့သော လက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ခန္ဓာပဉ္စကကို အနိစ္စဟုဆိုအပ်၏၊ ထိုသို့သော မှတ်ကြောင်းသည် အနိစ္စန္တိ လက္ခီယတိ ဧတေနာတိ အနိစ္စလက္ခဏံ-ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် အနိစ္စလက္ခဏာမည်၏ဟု ပြလိုရကား ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ထိုစကား ဆိုသင့်၏။ ပျက်သောအခြင်းအရာကို ဖောက်ပြန်သောသဘောအားဖြင့် သိအပ်၏။ ဝိရူပတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သောသဘော ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ဖြစ်သောအခြင်း အရာကိုကား ဖောက်ပြန်သောသဘောအားဖြင့် မသိအပ်သောကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

၃-ထိုစကား ဆိုသင့်၏။ ဖြစ်၍ပျက်ခြင်းသဘောသည် ပါကဘာဝ-ရင့်ခြင်းသဘောမှ ထူး၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ဝိဒ္ဓံသာဘာဝတ္တာ-ပျက်စီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ပြည်) ပါဂဘာဝတော ဘိန္နော-ဟူသော သိမှုအလိုအားဖြင့် ဟုတွာအဘာဝသည် ရှေး မဆွက မရှိသေးခြင်းမှ ထူး၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ပျက်စီးခြင်းဟူသော မရှိခြင်းဖြစ် သောကြောင့်-ဟု မှတ်အပ်၏။ (ဆ-သံ-သော) ထိုပျက်စီးခြင်း၌လည်း အနိစ္စလက္ခဏာ သည် ဖြစ်၏။

တည်း။ အ၀သ၀တ္တနာကာရော၊ အလိုသို့မလိုက်သော အခြင်းအရာသည်။ အနတ္တလက္ခဏံ၊ အနတ္တဟုမှတ်ကြောင်း လက္ခဏာမည်၏[၁]။

တယိဒံ-တံ ဣဒံ သဗ္ဗမ္ပိ၊ ထိုအလုံးစုံသော (လက္ခဏတ္တယလက္ခိတဗ္ဗ ဖြစ်သော) ခန္ဓာပဉ္စကကိုလည်း။ အယံ ယောဂါ၀စရော၊ သည်။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တေန၊ ဥပက္ကိလေသမှလွတ်သော။ ဝီထိပဋိပန္နဝိပဿနာသင်္ခါတေန၊ ခရီးလမ်းမှန်သွားသော ဝိပဿနာဟု ဆိုအပ်သော။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏေန၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ ယာထာ၀သရသတော၊ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော မိမိ၏သဘော လက္ခဏာအားဖြင့်။ သလ္လက္ခေတိ၊ ကောင်းစွာမှတ်၏[၂]။

၁-နိစ္စအဖြစ်ကို ပယ်သောအားဖြင့် နိစ္စံ၊ မြဲသည်။ န၊ မဟုတ်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ ဟု အနိစ္စအခြင်းအရာကို ပယ်သောအားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ပျက်သော အခြင်းအရာဟုဆိုအပ်သော အနိစ္စအခြင်းအရာသည် အနိစ္စလက္ခဏာ မည်သကဲ့သို့ ထိုအတူ သုခအဖြစ်ကိုပယ်သောအားဖြင့် ဒုက္ခမည်ရကား သုခအခြင်းအရာကို ပယ်သောအားဖြင့် မပြတ် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဒုက္ခအခြင်းအရာသည် ဒုက္ခလက္ခဏာမည်၏။ ထိုအတူ အတ္တအဖြစ်ကို ပယ်သောအားဖြင့် အနတ္တမည်ရကား အတ္တအခြင်းအရာကို ပယ်သောအားဖြင့် အလိုသို့မလိုက်သော အခြင်းအရာဟု ဆိုအပ်သော အနတ္တအခြင်းအရာသည် အနတ္တလက္ခဏာမည်၏။ ထိုသုံးပါးသော လက္ခဏာတို့သည် သဘာ၀ဓမ္မ မဟုတ်သောကြောင့် ခန္ဓာ၌အတွင်းဝင်ကုန်သည် မဖြစ်ကုန်၊ ခန္ဓာနှင့်လည်း ကင်း၍ မရအပ်သောကြောင့် ခန္ဓာမှလွတ်ကုန်သည်လည်း မဖြစ်ကုန်၊ ခန္ဓာတို့ကိုကားစွဲ၍ ဝေါဟာရအားဖြင့်ရအပ်သော ခန္ဓာတို့၏ အာဒီနဝကို ထင်စွာပြခြင်း၏ ဝိသေသ အကြောင်းဖြစ်သော တဇ္ဇာပညတ်အထူး-ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏေန-ဟူသော စကားကို ဖလူပစာရအားဖြင့် ဆိုအပ်သတည်း။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အကျိုးငှါ ဖြစ်စေအပ်သော လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဟု ဆိုသောကြောင့်တည်း။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏေန သလ္လက္ခေတီတိ ဣဒံ ॥ပ॥ လက္ခဏတ္တယတီရဏမေ၀ ကာတဗ္ဗံ။ ပရိကမ္မသဒိသံ ဟောတံ တဿ။ ဧသ နယော သေသဉာဏေသုပီတိ။ ॥ဋီကာ။ ဥဒယဗ္ဗယ॥ပ॥ သလ္လက္ခေတီတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ တဒတ္ထေ၊ ထိုဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်အကျိုးရှိသော လက္ခဏာလျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနာ၌။ တဗ္ဗောဟာရ၀သေန၊ ထိုဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ ဉာဏ်ဟူသော ဝေါဟာရဖြင့်။ ၀ုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏတ္ထံ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အကျိုးငှါ။ ပ၀တ္တာ၊ သော။ လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာ၊ လက္ခဏာလျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနာကို။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ကထိတာ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခလက္ခဏာဒိဝိသယံ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ အစရှိသည်လျှင် အာရုံရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝါ၊ ကား။ တဗ္ဗိသယတ္တေ၊ ထိုဒုက္ခလက္ခဏာစသည်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏမေ၀၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မည်သည်သာလျှင်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ၊ ကို။ တိက္ခဥ္စ၊ ထက်သည်ကိုရင်း။

ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏကထာ

၇၄၁။ ဧဝံ၊ သို့။ သလ္လက္ခေတွာ၊ ၍။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ ရူပါရူပဓမ္မေ၊ ရုပ်နာမ် တရားတို့ကို။ တုလယတော၊ ချိန်သော။ တီရယတော၊ စုံစမ်းသော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရ၏။ တံ ဉာဏံ၊ ထိုဉာဏ်သည်။ တိက္ခံ၊ ထက်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝဟတိ-ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ (တနည်း) အတ္တနော၊ ၏။ (တိက္ခဘာဝံ၊ ကို။) ဝဟတိ၊ ဆောင်၏။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတရားတို့သည်။ လဟုံ၊ လျင်စွာ။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏[၁]။ ဉာဏေ၊ ဉာဏ်သည်။ တိက္ခေ၊ ထက်သည်ဖြစ်၍။ ဝဟန္တေ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ကား။ တိက္ခေ-တိက္ခဘာဝံ၊ ထက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝဟန္တေ၊ ဆောင်သည်ရှိသော်။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့သည်။ လဟုံ၊ လျင်စွာ။ ဥပဋ္ဌဟန္တေသု၊ ထင်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဥပ္ပါဒံ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ဝိကာရသို့ရင်း။ ဌိတိံ ဝါ၊ ဌီဟု ဆိုအပ်သော ဇရာသို့ရင်း။ ပဝတ္တံ ဝါ၊ ဥပါဒိန္နကဟု ဆိုအပ်သော ပဝတ္တတရားသို့ရင်း။ နိမိတ္တံ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့၏ အထည်အကိုယ် လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း ထင်ခြင်းမျှသို့ရင်း။ (ဋီကာနှင့်အညီပင်တည်း။ တနည်း) ပဝတ္တံ ဝါ၊ ရူပါရူပဘဝဟု ဆိုအပ်သော ပဝတ္တကိုရင်း။ နိမိတ္တံ ဝါ၊ သင်္ခါရဟူသော နိမိတ်ကိုရင်း။ (ဤကား နိမိတ္တန္တိ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ သင်္ခါရာနမေဝေတံ အဓိဝစနံ။ ပဝတ္တန္တိ ရူပါရူပဘဝပဝတ္တံဟူသော ဝိသုဒ္ဓိ ၂၂၇၄-ကိုမြှော်၍ ယောဇနာသည်) န သမ္ပာပုဏာတိ၊ မရောက်။ (ကောင်းစွာ မယူခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်သို့ကား ရောက်သနည်းဟု။ ကား။ ခယဝယ။ပ။ သန္တိဋ္ဌန္တိ- မိန့်သော်)

ဝိသဒ္ဒေ၊ သန့်ရှင်းသည်ကိုရင်း။ ကာတုကာမေန၊ ပြုခြင်းငှါလိုသော ယောဂီသည်။ လက္ခဏတ္တယတီရဏမေဝ၊ လက္ခဏာသုံးပါး အပေါင်းကို စုံစမ်းခြင်းကိုသာလျှင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တေ၊ ဤလက္ခဏာသုံးပါးကို စုံစမ်းသောဉာဏ်သည်။ တဿ၊ ထိုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၏။ ပရိကမ္မသဒိသံ၊ ပရိကံနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေသဉာဏေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဉာဏ်တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ရင်းနက်။ (ပြည်)

[၁]-ဉာဏ်၏တိက္ခဘာဝသည် ဘာဝနာ၏လေ့လာအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၏၊ ပဂုဏသည်လည်း ဘာဝနာပျံ့လွင့်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့် အာရုံ၌ ဝင်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဉာဏ်၏ ထက်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ လျင်စွာထင်သည်၏အဖြစ်ကို ပြအပ်သတည်း။ (ပြည်)

ခယဝယဘေဒနိရောဓေယေဝ၊ ခယဝယဘေဒဟု ဆိုအပ်သော ခဏိက-နိရောဓ၌သာလျှင်။ သတိ၊ သတိသည်။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏[၁]။ သင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရ၌ အတွင်းဝင်သောတရား အပေါင်းသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ နိရုဇ္ဈတိ နာမ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်လိ ချုပ်ဘိ၏တကား။ (နာမ-ကား ဂရဟတ္ထ) ဣတိ၊ သို့။ ပဿတော၊ ရှုသော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရအား။ တေသမ္ဘိ ဌာနေ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းလွှတ်၍ ပျက်ခြင်းကိုသာလျှင် နှလုံးပြုရာ တခုသောဌာန၌[၂]။ ဘင်္ဂါနုပဿနံ နာမ၊ ဘင်ကိုသာလျှင် အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်မည်သော။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင် ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကထံ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါ။ပ။ ဝိပဿနေ ဉာဏန္တိ။ ဉာဏံဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါ၊ ရုပ်ဝေဒနာစသော အာရုံကို ခယအားဖြင့် သာလျှင် ဆင်ခြင်၍။ (သယံ အဘိညာ-ကဲ့သို့ ယကာရလောပ။ တနည်း) ဘင်္ဂါနုပဿနေ၊ ရုပ်ဝေဒနာစသော အာရုံရှိသောစိတ်၏ ဘင်ကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်း၌၊ ဝါ၊ ရှုသော။ ပညာ၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောပညာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤပညာကို။ ဝိပဿနေ၊ အထူးသဖြင့် ရှုခြင်း၌၊ ဝါ၊ ရှုသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ တံ ဉာဏံ၊ ထိုဉာဏ်သည်။ (ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။) ရူပါရမ္မဏတာ၊ ရုပ်လျှင်အာရုံရှိသော။ (ဒေဝတာ-ကဲ့သို့ တာ-ကား အနက်မရှိ) ဝါ၊ ရူပါရမ္မဏတာ- ရူပါရမ္မဏတာယ၊ ရုပ်လျှင်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်၌၊ ဝါ၊ ရုပ်လျှင်အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ထိုရုပ်ဟူသော အာရုံကို။ ပဋိသင်္ခါ-ပဋိသင်္ခါယ၊ သိ၍၊ ဝါ၊ ခယ ဝယအားဖြင့် မြင်၍။ တဿ စိတ္တဿ၊ ထိုခယဝယအားဖြင့် သိသောစိတ်၏။ ဘင်္ဂံ၊ ဘင်ကို။ အနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲရှု၏။ အနုပဿတီတိ၊ ကား။ ကထံ၊ အသို

၁- နိရောဓ-သဒ္ဒါသည် အနုပ္ပါဒနိရောဓ၌လည်း ထင်ရကား ဘေဒ-သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြုသည်၊ ဘေဒ-သဒ္ဒါသည်လည်း ဝိဘေဒဝါစကလည်း ရှိရကား ဝယ-သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြုသည်၊ ထိုဝယသည်လည်း အနိရောဓဝါစကလည်း ရှိရကား ခယ-ဖြင့် အထူးပြုသတည်း။ သတိ သန္တိဋ္ဌတိ-ဟု သတိသီသဖြင့် ဉာဏ်ကို ဆိုအပ်၏။ (ပြည်)

၂- တေသမ္ဘိ ဌာနေ-ဟူသော သီဿျှာနှင့် ယခုမူအရအားဖြင့် "ဤသို့ ရှုမြင်သော အရာ၌" ဟု အနက်ပေးရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲ ရှုသနည်း။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ ၏။ နိစ္စတော၊ ဖြင့်။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ ၏။ သုခတော၊ အားဖြင့်။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ ၏။ အတ္တတော၊ ဖြင့်။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ နော နန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်ခြင်းကင်း၏။ နော ရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေ၏။ နော သမုဒေတိ၊ မဖြစ်စေ။ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ စွန့်၏။ နော အာဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း။

အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ အနုပဿန္တော၊ အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍။ နိစ္စသညံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အနုပဿန္တော၊ ၍။ သုခသညံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ အနုပဿန္တော၊ ၍။ အတ္တသညံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ [၂၇၈] နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍။ နန္ဒိံ၊ သပီတိကတဏှာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဝိရဇ္ဇန္တော၊ တပ်ခြင်းကင်းသည် ဖြစ်၍။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ နိရောဓေန္တော၊ ချုပ်စေသည် ဖြစ်၍။ သမုဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော၊ စွန့်လွှတ်သည် ဖြစ်၍။ အာဒါနံ၊ စွဲလမ်းခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။

ဝေဒနာရမ္မဏတာ၊ ဝေဒနာလျှင် အာရုံရှိသော။ ဝါ၊ ဝေဒနာရမ္မဏတာ-ဝေဒနာရမ္မဏတာယ၊ ဝေဒနာလျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဉ်၊ ဝါ၊ အဖြစ်ဖြင့်။ သညာရမ္မဏတာ၊ သညာလျှင် အာရုံရှိသော။ ဝါ၊ သညာ-ရမ္မဏတာ-သညာရမ္မဏတာယ၊ ဉ်၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ သင်္ခါရာရမ္မဏတာ၊ သင်္ခါ-ရလျှင် အာရုံရှိသော။ ဝါ၊ သင်္ခါရာရမ္မဏတာ-သင်္ခါရာရမ္မဏတာယ၊ ဉ်၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏာရမ္မဏတာ၊ ဝိညာဉ်လျှင် အာရုံရှိသော။ ဝါ၊ ဝိညာဏာ-ရမ္မဏတာ-ဝိညာဏာရမ္မဏတာယ၊ ဉ်၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ စက္ခာရမ္မဏတာ၊ စက္ခုလျှင် အာရုံရှိသော။ ဝါ၊ စက္ခာရမ္မဏတာ-စက္ခာရမ္မဏတာယ၊ ဉ်၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ (ဤပေယျာလဉ် အာယတနတဆယ့်တပါး၊ ဓာတ်တဆယ့်ရှစ်ပါး၊ စက္ခုန္ဒြေစသော ရသင့်သောဣန္ဒြေ၊ အဝိဇ္ဇာမှသည် ဇာတိတိုင်အောင် ပေယျာလငုပ်သည်) ဇရာမရဏာရမ္မဏတာ၊ ဇရာမရဏလျှင် အာရုံရှိသော၊ ဝါ၊ ဇရာမရဏတာ-ဇရာမရဏတာယ၊ ဉ်၊ ဝါ၊ ဖြင့်။

စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ၏။ပ။ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော၊ စွန့်သည် ဖြစ်၍။ အာဒါနံ၊ စွဲလမ်းခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။

ဝတ္ထုသင်္ကမနာ စေဝ၊ ပုရိမဝတ္ထုမှ တပါးဝတ္ထုသို့ ပြောင်းခြင်းရင်း။ ပညာယ၊ ဥဒယဝယဒဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော ဝိပဿနာပညာ၏။ ဝိဝဋ္ဋနာ စ၊ ဝယကိုသာယူသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဥဒယမှနစ်ခြင်း ရင်း။ အာဝဇ္ဇနာဗလဉ္စေဝ၊ အခြားမဲ့၌ ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ရင်း။ သော၊ ဤသည်ကား။ ပဋိသင်္ခါဝိပဿနာ၊ ရုပ်စသော အာရုံကိုသိ၍ ဘင်ကိုရှုသော အနုပဿနာမည်၏။

အာရမ္မဏအန္ဒယေန၊ ဒိဋ္ဌဖြစ်သောအာရုံကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဥဘော၊ ဒိဋ္ဌာဒိဋ္ဌအာရုံနှစ်ပါးတို့ကို။ ဧကဝဝတ္ထနာ၊ ခဏဘင်ဟူသော တူသော သဘောအားဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းရင်း။ နိရောဓေ၊ ချုပ်ခြင်း၌။ အဓိမုတ္တတာ၊ ညွတ်ရှိုင်းသော အဖြစ်ရင်း။ (သော၊ ဤသည်ကား။) ဝယလက္ခဏဝိပဿနာ၊ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာကို ရှုသောဝိပဿနာမည်၏။

အာရမ္မဏဉ္စ၊ ရုပ်စသော အာရုံကိုလည်း။ ပဋိသင်္ခါ၊ သိ၍။ ဘင်္ဂဉ္စ၊ ထိုရုပ်စသည်လျှင် အာရုံရှိသောစိတ်၏ ဘင်ကိုလည်း။ အနုပဿတိ၊ အဖန် တလဲလဲရှု၏။ သုညတော စ၊ သုညအားဖြင့်လည်း။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်း။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ အဓိပညာဝိပဿနာ၊ အဓိပညာဝိပဿနာမည်၏။

တီသု၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာသု၊ တို့၌။ ကုသလော၊ လိမ္မာသော။ (ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။) စတဿော စ ဝိပဿနာသု၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ စသော လေးပါးသော အနုပဿနာတို့၌ရင်း။ တယော ဥပဋ္ဌာနေ စ၊ သုံးပါးသော ထင်ခြင်းတို့၌ရင်း။ ကုသလတာ-ကုသလတာယ၊ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ နာနာဒိဋ္ဌီသု၊ အထူးထူးသော ဒိဋ္ဌိတို့ကြောင့်။ န ကမ္ပတိ၊ မတုန် မလှုပ်။

တံ-ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ် သော အနက်ကြောင့်။ ပညာ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ အာရမ္မဏ- ပဋိသင်္ခါဘင်္ဂါနုပဿနေ ပညာ ဝိပဿနေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ၂

၇၄၂။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယံ ကိဉ္စိ အာရမ္မဏံ၊ (ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ကသည် ဓမ္မာရုံတိုင်အောင်) ဝိပဿနာ၏ ဘုံအလုံးစုံသော အာရုံကို။ ပဋိသင်္ခါယ ဇာနိတွာ၊ သိ၍[၁]။ ခယတော၊ ကုန်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝယတော၊ ပျက်ခြင်းအားဖြင့်။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဘင်္ဂါနုပဿနေ ပညာတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏံ၊ ရုပ်ဝေဒနာစသော ဝိပဿနာဘုံ အာရုံကို။ ခယတော၊ ဖြင့်။ ဝယတော၊ ဖြင့်။ ပဋိသင်္ခါယ၊ သိ၍။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သော။ တဿ ဉာဏဿ၊ ထိုဉာဏ်၏။ ဘင်္ဂံ၊ ဘင်ကို။ အနုပဿနေ၊ အဖန်တလဲလဲရှုခြင်း၌။ ယာ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ဣဒံ၊ ဤဉာဏ်၏ဘင်ကို ရှုသောပညာကို။ ဝိပဿနေ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အသို့ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ကထေတုကမျတာပုစ္ဆာယ၊ ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်း အရာဖြင့်။ တံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ အာကာရံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ရူပါရမ္မဏတာတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ရူပါရမ္မဏတာ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဘိဇ္ဇတီတိ၊ ကား။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ၏။ (တာ-ပစ္စည်းအနက် မရှိသည်ကိုပြသည်) အထ ဝါ၊ ကား။ ရူပါရမ္မဏဘာဝေ၊ ရုပ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်၌၊ ဝါ၊ အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တံ အာရမ္မဏံ ပဋိသင်္ခါတိ၊ ကား။ တံ ရူပါရမ္မဏံ၊ ထိုရုပ်ဟူသော အာရုံကို။ ပဋိသင်္ခါယ ဇာနိတွာ၊ သိ၍။ ခယတော၊ ဖြင့်။ ဝယတော၊ ဖြင့်။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂံ အနုပဿတီတိ၊ ကား။ ယေန စိတ္တေန၊ ဖြင့်၊ ဝါ၊ သည်။ တံ ရူပါရမ္မဏံ၊ ထိုရုပ်ဟူသော အာရုံကို။ ခယတော၊ ဖြင့်။ ဝယတော၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌံ၊ ရှုအပ်၏။ တဿ စိတ္တဿ၊ ထိုရုပ်ဟူသော အာရုံကို ခယဝယအားဖြင့် ရှုသော စိတ်၏။ ဘင်္ဂံ၊ ဘင်ကို။ အပရေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဝိပဿနာစိတ်ဖြင့်။

၁- ပဋိသင်္ခါန္တိ နာမ ဇာနန္တံ၊ တဉ္စ ဘင်္ဂါနုပဿနာယ အဓိပ္ပေတတ္တာ ဘင်္ဂတော ဒဿနမေဝါတိ အာဟ ဇာနိတွာ ခယတော ဝယတော ဒိသွာတိ အတ္ထော။ ဋီကာ။ (ပြည်)

အနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲရှု၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း[၁]။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ ပေါရာဏတို့သည်။ ဉာတဉ္စ ဉာဏဉ္စ ဥဘောပိ ဝိပဿတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ဆိုကုန်ပြီ။ [ဉာတဉ္စ၊ အနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော ရုပ်ဝေဒနာစသော အာရုံကိုရင်း။ ဉာဏဉ္စ၊ ရုပ်ဝေဒနာ စသော အာရုံကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာဉာဏ်ကိုရင်း။ ဥဘောပိ၊ ဉာတနှင့် ဉာဏနှစ်ပါးလုံးကိုလည်း။ ဝိပဿတိ၊ ခယဝယအားဖြင့် ရှု၏[၂]။]

[၂၇၉] စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယော၊ ဤ တဿ စိတ္တဿ။ပ။ အနုပဿတိ ဟူသောပါဌ်၌။ အနုပဿတီတိ၊ ကား။ အနု အနု၊ အဖန်တလဲလဲ။ ပဿတိ၊

၁- အပရေန စိတ္တေန ဘင်္ဂံ အနုပဿတိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ဝိပဿနာလျှင် အာရုံရှိသော ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ကိုဆိုသတည်း။ ဇေဝံ ဟိ ဘင်္ဂါနုပဿနာ ပဂုဏာ ဟောတိ။ အာရမ္မဏဉ္စဿ ဝိဘူတတရံ ဟုတွာ ဉပဋ္ဌာတိ။ ဋီကာ။ ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဇေဝံ၊ ထိုရုပ်ဟူသော အာရုံကို ခယဝယအားဖြင့် ရှုသောစိတ်၏ ဘင်ကိုရှုသည်ရှိသော်။ ဘင်္ဂါနုပဿနာ၊ ဘင်္ဂါ-နုပဿနာသည်။ ပဂုဏာ၊ လေ့လာအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ အာရမ္မဏဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဝိဘူတတရံ၊ အထူးသဖြင့် ထင်ရှားသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဉပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဇင်းနက်။ (ပြည်)

၂-အယံ ဟေတ္ထ သခ်ေပတ္ထော။ ရူပဿ ယာဝ ဇရာမရဏဿ ခယတော ဝယတော ဒဿနံ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါ တံဒဿနကဉာဏဿ ခယတော ဝယတော ဒဿနံ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါယ ဘင်္ဂဿ အနုပဿနန္တိ။ ဥဘယတ္ထ ပညာ ပုရိမံ ဝါ တဒဘာဝေ အဘာဝတော ပစ္ဆိမာယံ ပက္ခိ-ပိတွာ ပစ္ဆိမာ ဧဝ ပညာ ဝိပဿနေ ဉာဏန္တိ။ ဋီကာ။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့ သည်ကား။ ဇတ္ထ၊ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါ-အစရှိသောပါဌ်၌။ သခ်ေပတ္ထော၊ အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း။ ရူပဿ၊ ရုပ်ကို။ ယာဝ ဇရာမရဏဿ၊ ဇရာမရဏတိုင်အောင်သော တရားကို။ ခယတော၊ ဖြင့်။ ဝယတော၊ ဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ရှုခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ရှုသောဉာဏ်သည်။ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါ၊ ရုပ်ဝေဒနာကသည် ဇရာမရဏတိုင်အောင်သော အာရုံကို အဖန်တလဲလဲ ရှုဆင်ခြင်သော ပညာမည်၏။ တံဒဿနကဉာဏဿ၊ ထိုရုပ်ဝေဒနာကသည် ဇရာမရဏ တိုင်အောင်သော အာရုံကိုရှုသောဉာဏ်ကို။ ခယတော၊ ဖြင့်။ ဝယတော၊ ဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ရှုသောဉာဏ်သည်။ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါယ၊ ရုပ်ဝေဒနာကသည်ဇရာမရဏတိုင်အောင်သော အာရုံကို ရှုဆင်ခြင်သော ဉာဏ်၏။ ဘင်္ဂဿ၊ ဘင်ကို။ အနုပဿနံ၊ အဖန်တလဲလဲရှုသော ဉာဏ်မည်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥဘယတ္ထ၊ အာရုံကိုရှုရာ ဉာဏ်ကိုရှုရာနှစ်ပါး၌။ ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝိပဿနေဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ပုရိမံ၊ ရှေးဖြစ်သော အာရုံကိုရှုသောဉာဏ်ကို။ တဒဘာဝေ၊ ထိုနောက်ဉာဏ်မရှိလတ်သော်။ အဘာဝ-တော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပစ္ဆိမာယံ၊ နောက်ဖြစ်သောဉာဏ်ကို ရှုသောဉာဏ်၌။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ ပစ္ဆိမာ၊ နောက်ဖြစ်သော။ ပညာ ဧဝ၊ ဉာဏ်ကိုရှုသော ပညာသည်သာလျှင်။ ဝိပဿနေ ဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ် မည်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ သခ်ေပတ္ထော၊ တည်း။ ဇင်းနက်။ (ပြည်)

ရှု၏။ အနေကေဟိ အာကာရေဟိ၊ အနိစ္စတော အနုပဿတိစသောတပါး မက များစွာသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ (အနု-သဒ္ဒါသည် ဘိယျော၊ အဖန်ဖန်အလီလီဟူသော ဤအနက်၌ဖြစ်ရကား ပုနပ္ပုနံ ပဿတိ ဟူ သတည်း) တေန၊ ထိုကြောင့်။ အနုပဿတီတိ ကထံ အနုပဿတိ အနိစ္စတော အနုပဿတီတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုအနိစ္စတော အနုပဿတိ-အစရှိသော ပါဠိ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂေါ နာမ၊ ဘင်မည်သည်။ အနိစ္စတာယ၊ အနိစ္စတာ၏။ ပရမာ ကောဋိ၊ အမြတ်ဖြစ်သော ကောဋိတည်း၊ ဝါ၊ အဆုံးဖြစ်သော ကောဋိတည်း[၁]။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘင်္ဂါနုပဿကော၊ ဘင်ကိုရှုသော။ သော ယောဂါဝစရော၊ သည်။ သဗ္ဗံ၊ ရုပ်ဝေဒနာကသည် ဇရာမရဏတိုင် ကုန်အောင်စုံသော။ သင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရ၌အတွင်းဝင်သော တရား အပေါင်းကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်သာလျှင်။ အနုပဿတိ၊ အဖန် တလဲလဲရှု၏။ နိစ္စတော၊ နိစ္စအားဖြင့်။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ အနိစ္စဿ၊ အနိစ္စဖြစ်သောသင်္ခါရ၏။ ဒုက္ခတ္တာ၊

၁-ဤသင်္ခတတရားမည်သည် ဇာတိဇရာမရဏပကတိရှိ၏၊ ထိုဇာတိဇရာ မရဏ ပကတိ ရှိသော သင်္ခတတရား၏ ဇာတိသည် အာဒိကောဋိတည်း၊ ဇရာသည် မဇ္ဈိမကောဋိတည်း၊ မရဏသည် ဩသာနကောဋိတည်း၊ ဇာတိဇရာမရဏတို့တွင် ဥပါဒ်စသော သုံးပါးအပြား ရှိသော လက္ခဏာသည်လည်း သင်္ခတလက္ခဏာ၏အဖြစ်ကြောင့် အကယ်၍ကား အနိစ္စ လက္ခဏာမည်၏၊ သို့သော် ဇာတိဇရာတို့ကို မြင်အပ်ကုန်သော်လည်း ဝယဓမ္မ၌ အနိစ္စ-လက္ခဏာသည် ပါကဋဖြစ်၍ထင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အနိစ္စလက္ခဏာသည် ပါကဋဖြစ်၍ မထင်ခဲ့၊ ထိုကြောင့် ဘင်္ဂေါ နာမ အနိစ္စတာယ ပရမာ ကောဋိ-ဟူသတည်း။ ယထာ ဟိ ဇရာဓမ္မံ မရဏဓမ္မမေဝ ဇာယတီတိ ဇာတိ အနိစ္စတာယ အာဒိ ကောဋိ၊ တထာ ဇာတိဓမ္မံ မရဏဓမ္မမေဝ စ ဇီရတီတိ ဇရာ မဇ္ဈိမာ ကောဋိ၊ ဇာတိဓမ္မံ ဇရာဓမ္မမေဝ စ ဘိဇ္ဇတီတိ ဘင်္ဂေါ ပရမာ ကောဋီတိ။ ဋီကာ။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။ ဇရာဓမ္မံ၊ ဇရာသဘောရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ မရဏဓမ္မမေဝ စ၊ မရဏသဘောရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သောတရားသည်လည်း။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ၊ သည်။ အနိစ္စတာယ၊ ၏။ အာဒိကောဋိ၊ အစကောဋိသည်၊ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဇာတိဓမ္မံ၊ ဇာတိသဘော ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ မရဏဓမ္မမေဝ စ၊ မရဏသဘောရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သောတရား သည်လည်း။ ဇီရတိ၊ ရင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇရာ၊ သည်။ မဇ္ဈိမာ ကောဋိ၊ သည်၊ ဟောတိ၊ ၏။ ဇာတိဓမ္မံ၊ ဖြစ်သော။ မရဏဓမ္မမေဝ စ၊ မရဏသဘော ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော တရားသည်လည်း။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘင်္ဂေါ၊ သည်။ ပရမာ ကောဋိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ဒုက္ခ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခဖြစ်သောသင်္ခါရ၏။ အနတ္တတ္တာ၊ အနတ္တ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒေဝ၊ ထိုအနိစ္စအားဖြင့် ယူအပ်ပြီးသော အလုံးစုံသောသင်္ခါရတရား အပေါင်းကိုပင်လျှင်။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ ၏။ သုခတော၊ အားဖြင့်။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ ၏။ အတ္တတော၊ အားဖြင့်။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ၊ အကြင်သင်္ခါရတရား အပေါင်းသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခအတိတည်း။ အနတ္တာ၊ အလိုသို့ လိုက်တတ်သော အတ္တမဟုတ်။ တံ သင်္ခါရဂတံ၊ ကို။ န အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ၊ (ဧတံ မမ, ဧသော မေ အတ္တာဟု) လွန်စွာမနှစ်သက်အပ်။ တတ္ထ သင်္ခါရ-ဂတေ၊ ၌။ န ရဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ မတပ်မက်အပ်။ (ကာမရာဂ ဘဝရာဂကို မဖြစ်စေအပ်ဟူလိုသည်) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘင်္ဂါနုပဿနာနုသာရေန၊ ဘင်္ဂါ-နုပဿနာကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်အပ်ပြီးသော။ တေသ္မိံ သင်္ခါရဂတေ၊ ၌။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ နော နန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ စက်ဆုပ်၏။ နော ရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်။ သော-ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အရဇ္ဇန္တော။ မတပ်သည်ဖြစ်၍။ တာဝ၊ စွာ။ လောကိယေနေဝ၊ လောကီသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။ နိရောဓေတိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနနိရောဓသို့ ရောက်စေ၏။ (ခွါ၏ဟူလိုသတည်း) နော သမုဒေတိ၊ သမုဒယကိုမပြု။ သမုဒယံ၊ သမုဒယကို။ န ကရောတိ၊ မပြု။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

အထ ဝါ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဘင်္ဂါနုပဿနာကို လျှောက်သဖြင့်။ ဝိရတ္တော၊ တပ်ခြင်းကင်းသော။ သော-ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မျက်မှောက်မြင်အပ်သော၊ ဝါ၊ ရှေးရှုထင်လာသော။ သင်္ခါရဂတံ၊ ကို။ နိရောဓေတိ-နိရောဓံ မနသိ ကရောတိ ယထာ၊ ချုပ်ခြင်းကို နှလုံးသွင်းသကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အဒိဋ္ဌမ္ပိ၊ မမြင်အပ်သော အတိတ်အနာဂတ်သင်္ခါရ တရားကိုလည်း။ အန္ဝယဉာဏဝသေန၊ အလျော်ဆသော ဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဧတရဟိ၊ ယခုမျက်မှောက်၌။ ဣဒံ ယထာ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဒိဋ္ဌသင်္ခါရကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ တမ္ပိ၊ ထိုအဒိဋ္ဌဖြစ်သော အတိတ် အနာဂတ် သင်္ခါရ

တရားသည်လည်း။ ဧဝံသဘာဝမေဝ၊ ဤသို့ ချုပ်ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည် သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အနုမိနန္တော၊ နှိုင်းရှည့်လျက်။) နိရောဓေတိ- နိရောဓံ မနသိ ကရောတိ၊ နိရောဓကို နှလုံးသွင်း၏။ နော သမုဒေတိ-နော သမုဒယံ မနသိ ကရောတိ၊ သမုဒယကိုနှလုံးမသွင်း။ နိရောဓတောဝ၊ ချုပ်သောအားဖြင့်သာလျှင်။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ အဿ-သင်္ခါရဂတဿ၊ ၏။ နိရောဓမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ ၏။ သမုဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ နော ပဿတိ၊ မရှု။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။

ဧဝံ-ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော အနိစ္စာနုပဿနာစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော။ သော-ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ စွန့်၏။ နော အာဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း။ ကိံ-ကော အဓိပ္ပါယော၊ ကို။ ဝုတ္တံ-ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အယမ္ပိ အနိစ္စာဒိအနုပဿနာ၊ ဤအနိစ္စာဒိအနုပဿနာသည်လည်း၊ ဝါ၊ ကိုလည်း။ တဒင်္ဂဝသေန၊ တဒင်္ဂ၏အစွမ်းဖြင့်။ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ၊ ခန္ဓာတို့နှင့် အဘိသင်္ခါရတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပရိစ္စဇနတော စ၊ စွန့်ခြင်းကြောင့်ရင်း[၁]။ သင်္ခတဒေါသဒဿနေန စ၊ သင်္ခတဓမ္မတို့၌ အနိစ္စတာစသော အပြစ်ကိုမြင်သဖြင့်လည်း။ တဗ္ဗိပရီတေ၊ ထို အနိစ္စစသည်မှပြန်သော နိစ္စသုခစသော သဘောရှိသော။ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ တန္နိန္နတာယ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော နှလုံးရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပက္ခန္ဒနတော စ၊ ပြေးဝင်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ စေဝ၊ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပက္ခန္ဒနပဋိနိဿဂ္ဂေါ စ၊ ပက္ခန္ဒနပဋိနိဿဂ္ဂမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာယ၊ ထိုအနိစ္စာဒိအနုပဿနာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ယထာဝုတ္တေန၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော တဒင်္ဂပဟာန်အပြား တန္နိန္နအပြားရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ပရိစ္စဇတိ၊ စွန့်၏။ နိဗ္ဗာနေ စ၊ ၌လည်း။ ပက္ခန္ဒတိ၊ ပြေးဝင်၏၊ ဝါ၊ နှလုံးညွတ်၏။ နိဗ္ဗတ္တနဝသေန၊ ဖြစ်စေသည်၏

၁-ခန္ဓာအဘိသင်္ခါရတို့သည် အပ္ပဟာတဗ္ဗ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်သည်ရှိသော် ထိုကိလေသာအကြောင်းရှိသော ကံကိုရင်း တံနိဗ္ဗတ္တခန္ဓာတို့ကိုရင်း ပယ်စွန့်သည်မည်ရကား သဒ္ဓိံ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ ကိလေသာနံ ပရိစ္စဇနတော-မိန့်သော်။ (ပြည်)

အစွမ်းအားဖြင့်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ နာပိ အာဒိယတိ၊ ယူလည်းမယူ။ အဒေါသဒဿိတာဝသေန၊ အပြစ်ကို မမြင်သည်၏အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခတာရမ္မဏံ၊ သင်္ခတဖြစ်သောအာရုံကို။ န အာဒိယတိ၊ မယူ။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပဋိနိဿဂ္ဂတိ နေဝ အာဒိယတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၇၄၃။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ တေဟိ ဉာဏေဟိ၊ ထို အနိစ္စာနုပဿနာစသော ဉာဏ်တို့ဖြင့်။ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ အကြင်တရားတို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ ပဟာနံ၊ ထိုတရားတို့ကို ထိုသို့ပယ်ခြင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ အနိစ္စတော အနုပဿန္တော အနိစ္စသညံ ပဇဟတီတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ နန္ဒိန္တိ၊ ကား။ သပ္ပီတိကံ၊ ပေါ်လွင်သောပီတိနှင့်တကွဖြစ်သော။ တဏှံ၊ တဏှာကို။ သေသံ၊ ဖွင့်ပြသည်မှ အကျန်ဖြစ်သောစကားသည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဖွင့်ပြီးနည်း ရှိသည်သာတည်း။

[၂၀၀] ၇၄၄။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဂါထာသု၊ ဂါထာတို့၌။ ဝတ္ထုသင်္ကမနာတိ ဝတ္ထုံ၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ ရူပဿ၊ ၏။ ဘင်္ဂံ၊ ဘင်ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ ယေန စိတ္တေန၊ အကြင်စိတ်ဖြင့်။ ဘင်္ဂေါ၊ ရုပ်၏ဘင်ကို။ ဒိဋ္ဌော၊ ရှုအပ်၏။ တဿာပိ၊ ထိုရှုသော ဝိပဿနာစိတ်၏လည်း။ ဘင်္ဂဒဿနဝသေန၊ ဘင်ကိုရှုသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုရိမဝတ္ထုတော၊ ရုပ်၏ဘင် ဟူသော ရှေးဖြစ်သောအာရုံမှ။ အညဝတ္ထုသင်္ကမနာ၊ ဝိပဿနာစိတ်၏ ဘင်ဟူသောတပါးသောအာရုံသို့ ပြောင်းခြင်းတည်း။ ပညာယ စ ဝိဝဋ္ဋနာတိ၊ ကား။ ဥဒယံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ ဝယေ၊ ဝယ၌။ သန္တိဋ္ဌနာ၊ ကောင်းစွာတည်ခြင်းတည်း။ အာဝဇ္ဇနာဗလဉ္စေဝါတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ၏။ ဘင်္ဂံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ရှု၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဘင်္ဂါရမ္မဏဿ၊ ရုပ်၏ဘင်လျှင် အာရုံရှိသော။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဘင်္ဂဒဿနတ္ထံ၊ ဘင်ကိုရှုခြင်းငှါ။ အနန္တရမေဝ၊ အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ အာဝဇ္ဇနသမတ္ထတာ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ပဋိသင်္ခါဝိပဿနာတိ၊ ကား။ ဧသာ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါဘင်္ဂါနုပဿနာ နာမ၊ ရုပ်စသော အာရုံကိုသိ၍ ထိုဝိပဿနာစိတ်၏ ဘင်ကိုရှုခြင်းမည်၏။

၇၄၅။ အာရမ္မဏအန္ဒယေန ဥဘော ဧကဝဝတ္ထနာတိ၊ ကား။ ပစ္စက္ခတော၊ ပစ္စက္ခအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌဿ၊ မြင်အပ်ပြီးသော။ အာရမ္မဏဿ၊

အာရုံကို။ အန္ွယေန အနုဂမနေန၊ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော တရားသည်။ ဘိဇ္ဇတိ ယထာ၊ ပျက်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အတီတေပိ၊ ၌လည်း။ သင်္ခါရဂတံ၊ သည်။ ဘိဇ္ဇိတ္ထ၊ ပျက်ခဲ့ပြီ။ အနာ-ဂတေပိ၊ ၌လည်း။ ဘိဇ္ဇိဿတိ၊ ပျက်လတ့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဘိန္နံ၊ ဒွိဋ္ဌ အဒိဋ္ဌအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော အာရုံတို့ကို။ ဧကမိနာ ကေသဘာဝေ-နေဝ၊ ဤခဏဘင်အားဖြင့် ပျက်ခြင်းဟူသော တူသောသဘောအားဖြင့် သာလျှင်။ ဝဝတ္ထာပနံ၊ ကောင်းစွာ မှတ်သားခြင်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အနက်တည်း။ စ-သစ္စံ၊ ၏။ ပေါရာဏေဟိ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇ-မာနမှိ။ပ။ ဥဂ္ဂတေတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တမ္ပိ-ဝုတ္တံ ဧဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာတည်း။

[သံဝိဇ္ဇမာနမှိ၊ ပစ္စက္ခအားဖြင့် ရအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရတရား အပေါင်း၌။ ဝိသုဒ္ဓဒဿနော၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သောဘင်ကို ရှုသော ဉာဏ်အမြင်ရှိသော ယောဂီသည်။ တဒန္ွယံ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရ၏ ဘင်ကို ရှုသောဉာဏ်၏ အတုလိုက်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ဉာဏ်သို့အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ အတီတေ၊ အတိတ်ဖြစ်သော သင်္ခါရ၌ရင်း။ အနာ-ဂတေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော သင်္ခါရ၌ရင်း။ နေတိ၊ ဆောင်၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်စေ ၏။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရဂတာ၊ အတိတ် သင်္ခါရ အနာဂတ်သင်္ခါရ တရားအပေါင်းတို့သည်။ ပလောကိနော၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ သူရိယေ၊ နေသည်။ ဥဂ္ဂတေ၊ တက်လတ်သည်ရှိသော်။ ဥဿာဝဗိန္ဒူ၊ ဆီးနှင်းပေါက်သည်။ (ပလော-ကတိ) ဣဝ၊ ပျောက်ပျက်သကဲ့သို့တည်း။]

နိရောဓေ အဓိမုတ္တတာတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဘိန္နံ၊ ဒိဋ္ဌ အဒိဋ္ဌအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော အာရုံတို့၏။ ဘင်္ဂဝသေန၊ ခဏဘင်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧကဝဝတ္ထာနံ၊ တူမျှကုန်၏ဟု ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဘင်္ဂသင်္ခါတေ၊ ဘင်ဟုဆိုအပ်သော။ တသ္မိံ ယေဝ နိရောဓေ၊ ထိုချုပ်ခြင်း၌ သာလျှင်။ အဓိမုတ္တတာ၊ နှလုံးသွင်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ တဂ္ဂရုတာ၊ ထိုသို့ ခဏနိရောဓ၌ အလေးပြုသည်၏ အဖြစ်သည်။ တန္နိန္နတာ၊ ထိုခဏ နိရောဓ၌ ညွတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ တပေ္ပါဏတာ၊ ထိုခဏနိရောဓသို့ ကိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ တပ္ပဗ္ဘာရတာ၊ ထိုခဏနိရောဓသို့ ရှိုင်းသည်၏

အဖြစ်သည်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝယလက္ခဏာဝိပဿနာတိ၊ ကား။ သော၊ ဤပစ္စက္ခဖြင့် မြင်အပ်သည့် အာရုံကို အစဉ်လျောက်သဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော ဒိဋ္ဌ အဒိဋ္ဌအာရုံတို့ကို ခဏဘင်အားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းသည်။ ဝယလက္ခဏာနုပဿနာ နာမ၊ ပျက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝယလက္ခဏာကို ရှုသော ဝိပဿနာမည်၏၊ ဝါ၊ ဘင်္ဂါနုပဿနာမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ-ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၇၄၆။ အာရမ္မဏဉ္စ ပဋိသင်္ခါတိ၊ ကား။ ပုရိမံ၊ သော။ ရူပါဒိ-အာရမ္မဏဉ္စ၊ ရုပ်စသော အာရုံကိုလည်း။ ဇာနိတွာ၊ ၍။ ဘင်္ဂဉ္စ အနုပဿ-တီတိ၊ ကား။ တဿ- အာရမ္မဏဿ၊ ထိုရုပ်စသော အာရုံ၏။ ဘင်္ဂံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ တဒါရမ္မဏဿ၊ ထိုရုပ်စသည်လျှင် အာရုံရှိသော။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဘင်္ဂံ၊ ကို။ အနုပဿတိ၊ ၏။ သုညတော စ ဥပဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဘင်္ဂံ၊ ရုပ်စသော အာရုံ၏ ဘင်ကိုပင်လျှင် အာရုံရှိသောစိတ်၏ ဘင်ကို။ အနုပဿတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ (သုညတော ဥပဋ္ဌာနံ-ဉ်စပ်) သင်္ခါရာဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၏။ ဘေဒေါ၊ ပျက်ခြင်းသည်။ မရဏံ၊ မရဏမည်၏။ အညော၊ သင်္ခါရမှ တပါးသော။ (အတ္တာ နာမ၊ အတ္တမည်စကောင်းသော။) ကောစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သုညတော၊ အတ္တမှ ဆိတ်သောအားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်းသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။

[၂၇၁] တေန၊ ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ ခန္ဓာ။ပ။ ယောနိ-သောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ (ဣမဿ္မိံ လောကေ၊ ဤလောက၌။) အညော၊ ခန္ဓာမှတပါးသော ချုပ်တတ်သော သေတတ်သောသူသည်။ န စ အတ္ထိ။ မရှိသည်သာလျှင် တည်း။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဘေဒေါ၊ ပျက်ခြင်းကို။ မရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ တေသံ- ခန္ဓာနံ၊ ထိုခန္ဓာဖြစ်သောတရားတို့၏။ ဝယံ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ထင်လှာသော ဘင်ကို။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့လျော့သော ယောဂီသည်။ ပဿတိ၊ ရှုမြင်၏။ (ယထာ ကိံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း

ဟူမှုကား။ ကုသလော၊ လိမ္မာသော။ ပုရိသော၊ သည်။) ယောနိသော ဥပါယေန၊ သင့်သောအကြောင်းဖြင့်။ မဏိံ၊ ရွဲကို။ ဝဇိရေန၊ စိန်ဖြင့်။ ဝိဇ္ဈံ-ဝိဇ္ဈန္တော၊ ထွင်းသည်ရှိသော်။ (မဏိဿ၊ ရွဲ၏။ ဆိဒ္ဒမေဝ၊ အပေါက်ကိုသာလျှင်။ မနသိ ကရောတိ) ဣဝ၊ နှလုံးမူသကဲ့သို့။ (မဏိဿ၊ ရွဲ၏။ ဝဏ္ဏာဒိံ၊ အဆင်းစသည်ကို။ န မနသိ ကရောတိ ဣဝ၊ နှလုံးမမူသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူလျှင်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ နိရန္တရံ၊ မပြတ်သော။ ဘင်္ဂမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ယောနိသော။ အသင့်အားဖြင့်။ မနသိ ကရောတိ၊ နှလုံးမူ၏။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ န မနသိ ကရောတိ၊ နှလုံးမမူ[၁]။) (ဤသို့ အဓိပ္ပါယ် ကွက်ကွက်ထင်အောင် ပါဌ်သေသစွက်၍ ယောဇနာ။ တနည်း) ဝဇိရေန၊ စိန်ဖြင့်။ မဏိံ၊ ရွဲကို။ ဝိဇ္ဈံ-ဝိဇ္ဈန္တဿ၊ ထွင်းသော ရွဲသမား၏။ (ဝိဒ္ဓဋ္ဌာနံ၊ ထွင်းရာအရပ်သည်။ ပုန၊ ဖန်။ န ရူဟတိ) ဣဝ၊ မရောက်သကဲ့သို့။ (ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဝဇိရသဒိသေန၊ စိန်ကောင်းနှင့်တူသော။ ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏေန၊ ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ ဘင်္ဂေ၊ ဘင်ကို။ ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်အပ်သည်ရှိသော်။ ပုန၊ ဖန်။ နိစ္စဂါဟော၊ နိစ္စဟုစွဲလမ်းခြင်းသည်။ န ရူဟတိ၊ မရောက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဘင်္ဂမေဝ၊ ဘင်ကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ ရှု၏။) (ဤသို့ဂဋ္ဌိကာနတ်ဆေး ဆူလယ်ပေးသို့ ဉာဏ်မှေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သိသာအောင် ယောဇနာ)

အဓိပညာဝိပဿနာတိ၊ ကား။ (ရူပါရမ္မဏတာ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဘိဇ္ဇတိ ၊တံ အာရမ္မဏံ ပဋိသင်္ခါတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဂတာ၊ လာသော။) ယာ စ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါ၊ အကြင်အာရုံကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်ရင်း။ (တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂံ အနုပဿတီတိ၊ ဟူ၍၊ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ သော။) ယာ စ ဘင်္ဂါနုပဿနာ၊ အကြင်ဘင်ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းသည်ရင်း။ (သင်္ခါရာဝ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ တေသံ ဘေဒေါ မရဏံ န အညော ကောစိ အတ္ထီတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သော။) ယဉ္စ သုညတော ဥပဋ္ဌာနံ၊ အကြင် အတ္တမှ ဆိတ်သော အားဖြင့် ထင်ခြင်းသည်ရင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤသုံးပါး အပြားအားဖြင့်ဆိုအပ်သော ပညာသည်လည်း။ အဓိပညာဝိ-

---

၁-ဤအနက်ယောဇနာပုံ၌ ပါဌ်သေသများလွန်း၏၊ အတိုချုပ်ပေးလိုလျှင်"ယောနိသော၊ အသင့်နည်းမှန်ဖြင့်။ မဏိံ၊ ပတ္တမြားကို။ ဝိဇ္ဈံ-ဝိဇ္ဈန္တော၊ ထွင်းသောသူသည်။ ဝဇိရေန၊ စိန်ဖြင့်။ (ဝိဇ္ဈတိ) ဣဝ၊ ဖောက်ထွင်းသကဲ့သို့တည်း" ဟု ပေးရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

ပဿနာ နာမ၊ အဓိပညာဝိပဿနာမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ-ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၇၄၇။ ကုသလော တီသု အနုပဿနာသူတိ၊ ကား။ အနိစ္စာနုပဿနာဒီသု၊ အနိစ္စာနုပဿနာ ဒုက္ခာနုပဿနာ အနတ္တာနုပဿနာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တီသု၊ သုံးပါးသော အနုပဿနာတို့၌။ ဆေကော၊ လိမ္မာသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ စတသော စ ဝိပဿနာသူတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗိဒါဒီသု၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ ဝိရာဂါနုပဿနာ နိရောဓာနုပဿနာ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ စတူသု ဝိပဿနာသု စ၊ လေးပါးသော ဝိပဿနာ တို့၌ရင်း။ တယော ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလတာတိ၊ ကား။ ခယတော၊ ခယအားဖြင့်။ ဝယတော၊ အားဖြင့်။ (ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်းရင်း။) ဘယတော၊ ဘယအားဖြင့်[၁]။ (ဥပဋ္ဌာနံ၊ ရင်း။) သုညတော၊ အတ္တမှဆိတ်သော အားဖြင့်။ (ဥပဋ္ဌာနံ၊ ရင်း။) ဣတိ၊ သို့။ (အနိစ္စာဒိဝသေန၊ အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။) တိဝိဓေ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော။ ဣမသ္မိံ ဥပဋ္ဌာနေ စ၊ ဤထင်ခြင်း၌ရင်း။ ကုသလတာယ၊ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာဒိဋ္ဌိသု န ကမ္ပတီတိ၊ ကား။ သဿတဒိဋ္ဌိအာဒီသု၊ သဿတဒိဋ္ဌိ အစရှိကုန်သော။ နာနပကာရာသု၊ အထူးထူး အပြားပြားကုန်သော။ ဒိဋ္ဌီသု၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကြောင့်။ န ဝေဓတိ၊ မတုန်လှုပ်။

၇၄၈။ ဝေ၊ သို့။ အဝေဓမာနော၊ မတုန်လှုပ်သော။ သော၊ ထို ယောဂီသည်။ (ပဿတိ-၌စပ်) အနိရုဒ္ဓမေဝ၊ မချုပ်သေးသောသင်္ခါရ သည်သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ အဘိန္နမေဝ၊ မပျက်သေးသောသင်္ခါရ သည်သာလျှင်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တမနသိကာရော၊ ဖြစ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘိဇ္ဇမာနဿ၊ ကွဲသော။ ဒုဗ္ဗလဘာဇနဿ၊ အားနည်းသော စိုသောမြေခွက်စိမ်း၏။ ဘေဒမေဝ၊ ကွဲခြင်းကိုသာလျှင်။ ပဿတိ ဝိယ၊ ရှုသကဲ့သို့ရင်း။ ဝိပ္ပကိရမာနဿ၊ ဖရိုဖရဲလွင့်အပ်သော။ သုခုမရဇဿ၊ သိမ်မွေ့သောမှုန့်၏။ ဘေဒမေဝ၊ ပျောက်ပျက်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ပဿတိ ဝိယ၊ ရင်း။ ဘဇ္ဇိယမာနာနံ၊ လှော်

၁-ဘယတော-ကား ကျတတ်သည်။ တယော ဥပဋ္ဌာနေတိ အနိစ္စာဒိဝသေန တိဝိဓေ ဥပဋ္ဌာနေ။ခယတော ဝယတော ဥပဋ္ဌာနံ ဟိ အနိစ္စတော ဥပဋ္ဌာနံ၊ ဘယတော ဥပဋ္ဌာနံ ဒုက္ခတော၊ သုညတော ဥပဋ္ဌာနံ အနတ္တတောတိ။ ဋီကာကိုရှု။ (ပြည်)

အပ်ကုန်သော။ တိလာနံ၊ နှမ်းတို့၏။ ဘေဒမေဝ၊ ပျက်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ပဿတိ ဝိယ၊ ရှုသကဲ့သို့ ဝိယ၊ ၎င်း[1]။ သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏။ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိပဝတ္တနိမိတ္တံ၊ ဥပါဒ်ဋ္ဌီပဝတ္တနိမိတ်ကို။ ဝိဿဇ္ဇိတွာ၊ လွှတ်၍။ ဘေဒမေဝ၊ ပျက်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ မြင်၏၊ ဝါ၊ နှလုံးသွင်း၏။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ စက္ခုမာ၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ ပေါက္ခရဏီတီရေ ဝါ၊ ရေကန်၏ကမ်းဦးရင်း။ နဒီတီရေ ဝါ၊ မြစ်ကမ်းဦးရင်း။ ဌိတော၊ တည်သျက်။ ထူလဖုသိတကေ၊ ကြီးစွာသော မိုဃ်းပေါက်ရှိသော။ ဒေဝေ၊ မိုဃ်းသည်။ ဝဿန္တေ၊ ရွာသည်ရှိသော်။ ဥဒကပိဋ္ဌေ၊ ရေအပြင်၌။ မဟန္တမဟန္တာနိ၊ ကြီးကုန် ကြီးကုန်သော။ ဥဒကဗုဗ္ဗုဠကာနိ၊ ရေပွက်တို့ကို။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်၍ ဖြစ်၍။ သီဃံ သီဃံ၊ လျင်စွာ လျင်စွာ။ ဘိဇ္ဇမာနာနိ၊ ပျက်သည်တို့ကိုသာလျှင်။ ပဿေယျ ယထာ၊ မြင်ရာသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူသာလျှင်။ (သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။) သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ အလုံးစုံသော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့သည်။ ဘိဇ္ဇန္တိ ဘိဇ္ဇန္တိတိ၊ လျင်စွာ လျင်စွာ ပျက်ကုန် ပျက်ကုန်သည် တကားဟူ၍။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧဝရူပံ၊ ဤသို့ ရေပွက် တန္တု ပျက်လွယ်သည်ကိုရှုသော သဘောရှိသော။ ယောဂါဝစရံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယထာ။ပ။ န ပဿတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။

[ဗုဗ္ဗုဠကံ၊ ရေပွက်ကို။ ပဿေ-ပဿေယျ ယထာ၊ ရှုသကဲ့သို့ရင်း။ မရီစိကံ၊ တံလျှပ်ကို။ ပဿေ-ပဿေယျ ယထာ၊ သို့ရင်း။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ လောကံ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟူသော လောကကို။ အဝေက္ခန္တံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သက်၍ အပျက်အပျက်ကိုသာရှုသော ယောဂါဝစရကို။ မစ္စုရာဇာ၊ သေမင်းသည်။ န ပဿတိ၊ မမြင်ရပြီ။]

၇၄၉။ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဘိဇ္ဇန္တိ ဘိဇ္ဇန္တိတိ၊ လျင်စွာ လျင်စွာ ပျက်ကုန် ပျက်ကုန်ကာသာဟူ၍။ အဘိဏှံ၊ မပြတ်။ ပဿတော၊ ရှုသော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရအား။ အဋ္ဌာနိသံသပရိဝါရံ၊ ရှစ်ပါးသော

၁-ဒုဗ္ဗလဘာဇနူပမာသည် မိမိသဘောအားဖြင့် ပျက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြရခြင်း အကျိုးရှိ၏၊ ဝိပ္ပကိရမာနသုခုမရဇူပမာသည် အချင်းချင်းမစပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြရခြင်း အကျိုးရှိ၏၊ ဘဇ္ဇိယမာနတိလူပမာသည် ခဏတိုင်းခဏတိုင်း ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိ၏။ (ပြည်)

အာနိသင်ဖြင့် ခြံရံအပ်သော။ ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏံ၊ ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်သည်။ ဗလပ္ပတ္တံ၊ သန်မြန်သောအားသို့ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်၌။ ဣမေ၊ ဤဆိုလတ့်သည်တို့ကား။ အဋ္ဌာနိသံသာ၊ ရှစ်ပါးသော အာနိသင်တို့တည်း။ ဘဝဒိဋ္ဌိပ္ပဟာနံ၊ သဿတဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်ခြင်းရှင်း။ ဇီဝိတနိကန္တိပရိစ္စာဂေါ၊ ဇီဝိတ၌ တပ်ခြင်းကို စွန့်နိုင်ခြင်းရှင်း။ သဒါ၊ နေ့ညဉ့်မပြတ်။ ယုတ္တပယုတ္တတာ၊ ဘာဝနာ၌ လွန်စွာ လွန်စွာအားထုတ်သည်၏ အဖြစ်ရှင်း။ ဝိသုဒ္ဓါဇီဝိတာ၊ (ယုတ်မာသော အလိုရမ္မက်ဝေးသည်ဖြစ်၍) စင်ကြယ်သော အသက်မွေးခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ရှင်း။ ဥဿုက္ကပ္ပဟာနံ၊ ထက်သောသံဝေဂကြောင့် ကိစ္စကြီးငယ်တို့၌ ကြောင့်ကြဗျာပါရကို ပယ်နိုင်ခြင်းရှင်း။ ဝိဂတဘယတာ၊ (အတ္တသိနေဟကင်းသည်ဖြစ်၍ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့်လည်း) ဘေးကင်းသည်၏ အဖြစ်ရှင်း။ ခန္တိသောရစ္စပဋိလာဘော၊ (အနိစ္စတာကို ကောင်းစွာ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) သည်းခံခြင်း ကောင်းသော အမှု၌ မွေ့လျော်ခြင်းကိုရခြင်းရှင်း။ (သောဘဏေ ရတော သုရတော၊ သုရတဿ ဘာဝေါ သောရစ္စံ) အရတိရတိသဟနတာ၊ ဆိတ်ညိမ်သော တောကျောင်း သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာဟူသော လွန်ကဲသောကုသိုလ်တို့၌ မမွေ့လျော်ခြင်း ကာမဂုဏ်တို့၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက်ခြင်းကို နှိပ်နင်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ရှင်း။ ဣတိ-ဣမေ အဋ္ဌ၊ ဤရှစ်ပါးတို့တည်း။

[၂၈၂] တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ။ပ။ ပတ္တိယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

[တဟိံ၊ ထိုဘင်္ဂါနုပဿနာ၌။ ဣမာနိ အဋ္ဌဂုဏမုတ္တမာနိ၊ ဘဝဒိဋ္ဌိကို ပယ်ခြင်းအစရှိသော ဤရှစ်ပါးသော မြတ်သောအာနိသင်တို့ကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ အာဒိတ္တစေလဿိရသူပမော၊ ဦးခေါင်း၌ ပြောင်ပြောင်လောင်သော ဦးရစ်ရှိသောသူလျှင် ဥပမာရှိသော။ ဘင်္ဂါနုပဿီ၊ ဘင်ကိုရှုလေ့ရှိသော။ မုနီ၊ ရဟန်းသည်။ အမတဿ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သမ္မသတေ၊ သုံးသပ်၏။]

(ဤဂါထာ၌ ဣမာနိ အဋ္ဌဂုဏမုတ္တမာနိ-ကား လိင်္ဂဝိပ္ပလ္လာသတည်း၊ အဋ္ဌဂုဏ-ဟုဂသံယုတ်နှင့်ရွတ်။ ဂုဏ-ကား အာနိသံသဟောတည်း။ မ-ကား အာဂုံ။ ။ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ် နိဋ္ဌိတံ။

ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏကထာ

၇၅၀။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ၊ အလုံးစုံသော တေဘူမကသင်္ခါရတို့၏။ (အဓိကာရဝသေန ဟိ ပဒေသသဗ္ဗဝိသယော ဣဓ သဗ္ဗသဒ္ဒေါ) ခယဝယ်ဘေဒနိရောဓာရမ္မဏာ၊ ခယဝယဘေဒ ဟုဆိုအပ်သော ခဏိကနိရောဓလျှင် အာရုံရှိသော။ ဘင်္ဂါနုပဿနံ၊ ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ကို။ အာသေဝန္တဿ၊ အရှိအသေအားဖြင့် မှီဝဲသော၊ ဝါ၊ ဖြစ်စေသော။ ဘာဝေန္တဿ၊ ပွါးစေသော။ ဗဟုလီကရောန္တဿ၊ အဖန်ဖန် အလီလီ အားထုတ်သော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရအား။ သဗ္ဗဘဝယောနိ ဂတိဋ္ဌိတိသတ္တာဝါသေသု၊ အလုံးစုံသော သုံးပါးသောဘဝ, လေးပါးသောယောနိ, ငါးပါးသောဂတိ, ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ, ကိုးပါးသော သတ္တာဝါသတို့၌။ ပဘေဒကာ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ပျက်ခြင်း သဘောရှိကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (ဉပဋ္ဌဟန္တိ- ၌စပ်) သုခေန၊ ချမ်းသာသဖြင့်။ ဇီဝိတုကာမဿ၊ အသက်ရှင်လိုသော။ ဘီရုကပုရိသဿ၊ ကြောက်လန့်တတ်သောသူအား။ သီဟာ၊ ခြင်္သေ့။ ဗျဂ္ဃ၊ ကျား။ ဒီပိ၊ သစ်။ အစ္ဆ၊ ဝံ။ တရစ္ဆ၊ ခြောင်း။ ယက္ခ၊ ဘီလူး။ ရက္ခသ၊ ရက္ခိုသ်။ စဏ္ဍဂေါဏ၊ ကျန်းသောနွား။ စဏ္ဍကုက္ကုရ၊ ကျန်းသောခွေး။ ပဘိန္နမဒစဏ္ဍဟတ္ထိ၊ ပါးစောင်နှစ်ဖက်မှ ယိုထွက်သော မုန်ရှိသော ကျန်းသောဆင်။ ဃောရအာသီဝိသ၊ လျင်သော အဆိပ်ရှိသောမြွေ။ အသနိဝိစက္က၊ မိုဃ်းကြိုးစက်ဝန်း။ သုသာန၊ သုသာန်။ ရဏဘူမိ၊ စစ်မြေအရပ်။ ဇလိတအင်္ဂါရကာသုအာဒယော၊ အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော မီးကျီးတွင်း စသည်တို့သည်။ (မဟာဘယံ၊ ကြီးစွာသော ကြောက်မက်ဖွယ် သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဉပဋ္ဌဟန္တိ) ဝိယ၊ ထင်ကုန်သကဲ့သို့။ မဟာဘယံ၊ ကြီးစွာသော ကြောက်မက်ဖွယ်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဉပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ အတီတာ၊ လွန်ကုန်ပြီးသော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီ။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ (သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။) နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်ဆဲ။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်၌။ နိဗ္ဗတ္တနကသင်္ခါရာပိ၊ ဖြစ်လတံ့ သော သင်္ခါရတို့သည်လည်း။ ဧဝမေဝ၊ ဤပစ္စုပ္ပန် သင်္ခါရအတူလျှင်။ နိရုဇ္ဈိဿန္တိ၊ ချုပ်ကုန်လတံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ တေသ္မိံ ဌာနေ၊ ဘင်္ဂဒဿနမုခဖြင့် သင်္ခါရတို့၏

ကြောက်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် ထင်သော ဤအရာ၌။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ နာမ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်အားဖြင့် ထင်လာသော သင်္ခါရတို့၌ဖြစ်သော ဉာဏ်မည်သည်၊ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့သည် ကြောက်မက်ဖွယ်အားဖြင့် ထင်ကုန်လတ်သော် ကြောက်အပ်သော အခြင်းအရာကို ယူတတ်သော ဉာဏ်မည်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

တတြ၊ ထိုဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဥပမာ၊ ဥပမာတည်း။ ဧကိဿာ၊ တယောက်သော။ ဣတ္ထိယာ၊ မိန်းမ၏။ တယော ပုတ္တာ၊ သုံးယောက်သော သားတို့သည်။ ရာဇပရာဓိကာ၊ မင်းပြစ်မင်းဒဏ် သင့်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ တေသံ၊ ထိုသုံးယောက်သော သားတို့၏။ သီသစ္ဆေဒံ၊ ဦးခေါင်းဖြတ်ခြင်းကို။ အာဏာပေသိ၊ စေ၏။ သာ-ဣတ္ထီ၊ သည်။ ပုတ္တေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အာဃာတနံ၊ သတ်ရာသင်းချိုင်းသို့။ အဂမာသိ ကိရ၊ လိုက်သတတ်။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿာ၊ ထိုမိန်းမ၏။ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ၊ သားကြီး၏။ သီသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်ပြီး၍။ မဇ္ဈိမဿ၊ အလတ်ဖြစ်သော သား၏။ (သီသံ၊ ကို။) ဆိန္ဒိတုံ၊ ဖြတ်ခြင်းငှါ။ အာရဘိံသု၊ အားထုတ်ကုန်၏။ သာ၊ ထိုသားများအမိသည်။ ဇေဋ္ဌဿ၊ သားကြီး၏။ ဆိန္နံ၊ ပြတ်ပြီးသော။ သီသံ၊ ဦးခေါင်းကိုငင်း။ မဇ္ဈိမဿ၊ သားလတ်၏။ ဆိဇ္ဇမာနံ၊ ပြတ်ဆဲသော။ သီသဥ္စ၊ ကိုငင်း။ ဒိသွာ၊ ၍။ ကနိဋ္ဌမှိ၊ သားငယ်၌။ အာလယံ၊ မြော်လင့်ခြင်းကို။ ဝိဿဇ္ဇိ၊ စွန့်၏။ အယမ္ပိ၊ ဤသူငယ်သည်လည်း။ ဧတေသညေဝ၊ ထိုသားကြီး သားလတ်တို့၏သာလျှင်။ သဒိသော၊ တူသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာလယံ၊ ကို။ ဝိဿဇ္ဇိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ တဿာ ဣတ္ထိယာ၊ ထိုမိန်းမ၏။ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ၊ ၏။ ဆိန္နသီသဒဿနံ ဝိယ၊ ပြတ်ပြီးသော ဦးခေါင်းကို ရှုခြင်းကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ အတီတသင်္ခါ-ရာနံ၊ အတိတ်သင်္ခါရတို့၏။ နိရောဓဒဿနံ၊ ခဏိကနိရောဓကို ရှုခြင်းကို၊ ဝါ၊ ဘင်ကိုရှုခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ မဇ္ဈိမဿ၊ သားလတ်၏။ ဆိဇ္ဇမာန-သီသဒဿနံ ဝိယ၊ ပြတ်ဆဲသော ဦးခေါင်းကို ရှုခြင်းကဲ့သို့။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ ပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရတို့၏။ နိရောဓဒဿနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အယမ္ပိ၊ ဤသားငယ်သည်လည်း။ ဧတေသညေဝ၊ ထိုသားကြီး သားလတ် တို့၏သာလျှင်။ သဒိသော၊ အတူ ဦးခေါင်းပြတ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။

ကနိဋ္ဌပုတ္တမှိ၊ သားငယ်၌။ အာလယဝိဿဇ္ဇနံ ဝိယ၊ မြော်လင့်ခြင်းကို စွန့်ခြင်းကဲ့သို့။ အနာဂတေပိ၊ ၌လည်း။ နိဗ္ဗတ္တနကသင်္ခါရာ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော သင်္ခါရတို့သည်။ ဘိဇ္ဇိဿန္တိ၊ ပျက်ကုန်လတ္တံ့၊ ဝါ၊ ချုပ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အနာဂတာနံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့၏။ နိရောဓဒဿနံ၊ ချုပ်လတ္တံ့သောဘင်ကို ရှုခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝေ၊ သို့။ ပဿတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ တေသ္မိံ ဌာနေ၊ ထိုရှုသောအရာ၌။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

အပရာပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဥပမာ၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏[၁]။ ပူတိပဇာ၊ သားသေသားပုပ်ကိုသာ ဖွားတတ်သော။ ကော ဣတ္ထီ၊ တယောက်သော မိန်းမသည်။ ဒသ ဒါရကေ၊ တကျိပ်သောသားငယ်တို့ကို။ ဝိဇာယိ ကိရ၊ ဖွားသတတ်။ တေသု၊ ထိုသားတကျိပ်တို့တွင်။ နဝ၊ ကိုးယောက်သောသားတို့သည်။ မတာ၊ သေကုန်၏။ ဟတ္ထဂတော၊ လက်၌ရှိသော။ ဧကော၊ သားတယောက်သည်။ မရတိ၊ သေဆဲ။ အပရော၊ သားတယောက်သည်။ ကုစ္ဆိယံ၊ ဝမ်း၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ သာ-ဣတ္ထီ၊ ထိုသားများအမိသည်။ နဝ ဒါရကေ၊ ကိုးယောက်သောသား တို့ကို။ [၂၈၃] မတေ၊ သေပြီးသည်တို့ကို။ ဒသမဉ္စ၊ ဆယ်ယောက် မြောက်သော သားကိုလည်း။ မီယမာနံ၊ သေဆဲကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ အယမ္ပိ၊ ဤဝမ်းဝယ်လွယ်သော သားသည်လည်း။ ဧတေသဉ္ဇေဝ၊ ထို သားတကျိပ်တို့၏သာလျှင်။ သဒိသော၊ သေခြင်းတူသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ကုစ္ဆိဂတေ၊ ဝမ်းရှိသား၌။ အာလယံ၊ မြော်လင့်ခြင်းကို။ ဝိဿဇ္ဇ၊ စွန့်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ တဿာ ဣတ္ထိယာ၊ ၏။ နဝန္နံ ဒါရကာနံ၊ ကိုးယောက်သော သားတို့၏။ မရဏာနုဿရဏံ ဝိယ၊ သေခြင်းကို အောက်မေ့ခြင်းကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ အတီတသင်္ခါရာနံ၊ အတိတ် ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့၏။ နိရောဓဒဿနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟတ္ထဂတဿ၊

၁-ယခုအခါ၌ ပုပ်သိုးပြီးသော ထမင်းစသောဝတ္ထုသည် သဘောအတိုင်းမတည် ပျက် သည်သာဖြစ်၏၊ ထိုအတူအကြင်မိန်းမ၏ ဖွားတိုင်းဖွားတိုင်းသော သားတို့သည် အသက်မရှည်ကုန်၊ သေကုန်သည်သာဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမိန်းမကို ပူတိပဇာ- သားပုပ် ဖွားတတ်သည်ဟု ဆိုအပ်သတည်း။ ထိုသားပုပ်ဖွားသော မိန်းမဥပမာဖြင့် ပြပြန်လိုရကား အပရာပိ ဥပမာ ကော ကိရ- စသည်ကို မိန့်သော်။

လက်၌တည်သောသားငယ်၏။ မိယမာနဘာဝဒဿနံ ဝိယ၊ သေဆဲအဖြစ်ကို ရှုခြင်းကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ တို့၏။ နိရောဓဒဿနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ကုစ္ဆိဂတော၊ ဝမ်းရှိသားငယ်၌။ အာလယဝိဃဋ္ဋနံ ဝိယ၊ မြော်လင့်ခြင်းကိုစွန့်ခြင်းကဲ့သို့။ အနာဂတာနံ၊ တို့၏။ နိရောဓဒဿနံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဧဝံ၊ သို့။ ပဿတော၊ သော။ တဿ။ ထိုယောဂီအား။ ဧတသ္မိံ ခဏေ၊ ဘင်ကိုရှုခြင်းကိုအကြောင်းပြုသဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ ဘယာနကအဖြစ်ဖြင့် ထင်သော ထိုခဏ၌။ ဘယတုပဋ္ဌာနညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

၇၅၁။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဘယတုပဋ္ဌာနညာဏံ၊ သည်။ ဘာယတိ၊ ကြောက်သလော။ န ဘာယတိ၊ မကြောက်သလော။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ န ဘာယတိ၊ မကြောက်။ (ညာဏသာ၊ ညာဏ်၏။ ဘယနာကာရေန။ ကြောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အပ္ပဝတ္တနတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။) ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ တံ၊ ထိုဘယတုပဋ္ဌာနညာဏ်သည်။ အတီတာ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီ။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်ဆဲ။ အနာဂတာ၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ နိရုဇ္ဈိဿန္တိ၊ ချုပ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ တီရဏမတ္တမေဝ၊ စူးစမ်းခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာ နာမ၊ မည်သည်ကား။ စက္ခုမာ၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ နဂရဒွါရေ၊ မြို့တံခါး၌။ တိဿော၊ သုံးခုကုန်သော။ အင်္ဂါရကာသုယော၊ မီးကျီးပြည့်သောတွင်းတို့ကို။ ဩလောကယမာနော၊ ကြည့်လတ် မြင်လတ်သော်။ သယံ၊ မိမိသည်။ န ဘာယတိ၊ မကြောက်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ အဿ၊ ထိုယောကျ်ားအား။ ဧတ္ထ၊ ဤမီးကျီးတွင်း၌။ ယေ ယေ၊ အကြင်အကြင်သူတို့သည်။ နိပတိဿန္တိ၊ ကျကုန်လတ္တံ့။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ တေ၊ ကျသသူထိုထိုတို့သည်။ အနပ္ပကံ၊ များစွာသော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ အနုဘဝိဿန္တိ၊ ခံစားရကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ တီရဏမတ္တမေဝ၊ စူးစမ်းခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့ရင်း။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ စက္ခုမာ၊ သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ခဒိရသူလံ၊ ရှားတံကျင်ရင်း။ အယောသူလံ၊ သံတံကျင်ရင်း။ သုဝဏ္ဏသူလံ၊ ရွှေတံကျင်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်သဖြင့်။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်သော။ သူလတ္တယံ၊ တံကျင်သုံးခုကို။

ဩလောကယမာနော၊ ကြည့်လတ်မြင်လတ်သော်။ သယံ၊ မိမိသည်။ န ဘာယတိ၊ မကြောက်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ကေဝလံ၊ သက်။ အဿ၊ ထို ယောကျ်ားအား။ ယေ ယေ၊ အကြင်အကြင်သူတို့သည်။ ဂူမေသု သူလေသု၊ ဤတံကျင်တို့၌။ နိပတိဿန္တိ၊ ကျကုန်လတ္တံ့။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ တေ၊ ကျသသူ ထိုထိုတို့သည်။ အနပ္ပကံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ အနု-ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ တီရဏမတ္တမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ ယထာ ဝါ၊ သို့ရင်း။ ဧဝမေဝ၊ တူသာလျှင်။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ၊ သည်။ န ဘာယတိ၊ မကြောက်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ကေဝလံ၊ သက်။ အဿ၊ ထိုဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်အား။ အင်္ဂါရကာသုတ္တယသဒိသေသု၊ မီးကျီးတွင်း သုံးခုနှင့် တူကုန်သော။ သူလတ္တယသဒိသေသု စ၊ တံကျင်သုံးခုနှင့် တူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တီသု ဘဝေသု၊ ဘုံသုံးပါးတို့၌။ အတီတာ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဒ္ဓါ၊ ကုန်ပြီ။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်ဆဲ။ အနာဂတာ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဇ္ဈိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ တီရဏမတ္တမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယသ္မာ ပန၊ ကြောင့်ကား။ အဿ၊ ထိုဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်အား။ ကေဝလံ၊ သက်။ သဗ္ဗဘဝယောနိဂတိဋ္ဌိတိနိဝါသဂတာ၊ အလုံးစုံသော သုံးပါးသော ဘဝ, လေးပါးသောယောနိ, ငါးပါးသောဂတိ, ခုနစ်ပါးသောဝိညာဏဋ္ဌိတိ, ကိုးပါးသော သတ္တာဝါသ၌တည်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဗျသနာ-ပန္နာ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော ကြီးကျယ်သော အကျိုးမဲ့သို့ ရောက်ကုန်သည်။ သပ္ပဋိဘယာ၊ ဘေးဘျမ်းရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊ ၍။ ဘယတော၊ ကြောက်မက်ဖွယ်အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဉာဏံ၊ ကို။ ဘယတုပဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုဉာဏ်အား။ ဘယတော၊ ကြောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနေ၊ ထင်ခြင်း၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ပါဠိ၊ တည်း။

[အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီအား။ ကိံ၊ အဘယ်တရားသည်။ ဘယတော၊ ကြောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ နည်း။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ အား။ ကိံ၊ သည်။ ဘယတော၊ ဖြင့်။

ဥပဋ္ဌာတိ၊ နည်း။ (ဇလတိ အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။) အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်သည်။ ဘယတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ ပဝတ္တံ၊ ပဝတ္တသည်။ ဘယတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ နိမိတ္တဉ္စ၊ နိမိတ်သည်၎င်း။ ပဝတ္တဉ္စ၊ ပဝတ္တသည်၎င်း။ ဘယတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။]

[၂၀၄] တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ နိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်တည်း။ ဧတံ၊ ဤသင်္ခါရနိမိတ္တံ-ဟူသောပုဒ်သည်။ အတီတာ-နာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာနံ-မေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း [၁]။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ ယောဂီသည်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ မရဏ-မေဝ၊ ဘင်ကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တေန၊ ထိုသို့ဘင်ကိုမြင်ခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်သည်။ ဘယတော၊ ကြောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကား။ ရူပါရူပ-ဘဝပဝတ္တိ၊ ရူပါရူပ ဘဝဟူသော မပြတ်မစဲဖြစ်သော ဝဋ်တရားတည်း [၂]။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ ယောဂီသည်။

၁-အဋ္ဌကထာပါဠ်ကို ယထာရုတအားဖြင့် ယူသော် သင်္ခါရာ ဧဝ နိမိတ္တံ သင်္ခါရနိမိတ္တံ ဟု ယူဖွယ်ရှိ၏။ ဋီကာ၌ကား သင်္ခါရနိမိတ္တန္တိ သင်္ခါရာနံ သမူဟာဒိဃနဝသေန သကိစ္စ-ပရိစ္ဆေဒတာယ စ သဝိဂ္ဂဟာနံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာနန္တိ ဝုတ္တော ဝါယမတ္ထော။ သင်္ခါရာနံ ပန တထာဉပဋ္ဌာနံ သင်္ခါရဝိနိမုတ္တံ န ဟောတီတိ အာဟ "အတီတာ။ပ။ အဓိဝစန"န္တိ ဟူ၏။ သင်္ခါရနိမိတ္တံ-ဟူသောပုဒ်၏ သင်္ခါရာနံ သမူဟာဒိဃနဝသေန သကိစ္စပရိစ္ဆေဒတာယ စ သဝိဂ္ဂဟာနံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာနံ-ဟူသော ဤအနက်ကိုဆိုအပ်ခဲ့ပေပြီ။ သို့သော်လည်း သင်္ခါရ တို့၏ ထိုအခြင်းဖြင့် ထင်ခြင်းသည် သင်္ခါရတို့မှလွတ်သည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် အတီတာ။ပ။ အဓိဝစနံ-မိန့်သည်ဟူ၏။ ဋီကာအလိုသော် သင်္ခါရာနံ နိမိတ္တံ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ ပြု။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ နိမိတ္တံ၊ သမူဟစသော ဃန၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း မိမိကိစ္စအပိုင်းအခြားရှိသည်၏ အဖြစ် ဖြင့်၎င်း အထည်အကိုယ် လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း ရှိကုန်သကဲ့သို့ထင်ခြင်း။ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ ခြင်း။ ဤအနက်ကို ဋီကာဆရာဆိုသည်။ (ပြည်)

၂-ပဝတ္တမည်သည် အကယ်၍ကား သဗ္ဗဘဝပဝတ္တဖြစ်ပေ၏၊ သို့သော်လည်း အထွေ့ရ အထိပ်သို့ရောက်သော ဘင်္ဂါနုပဿနာဖြင့် အလုံးစုံသော ဘဝတို့၌ မပြတ်မစဲ အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်ခြင်းအလွန်လျှင် ထင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ငြိမ်သက်သော သုခဟုသမုတ်အပ် ကုန်သော ရူပါရူပဘဝတို့သည်လည်း ဒုက္ခသဘောအားဖြင့် ကြောက်မက်ဖွယ်အားဖြင့် ထင်ကုန်၏-ဟုပြခြင်းငှါ ပဝတ္တန္တိ ရူပါရူပဘဝပဝတ္တိ- စသည်ကိုမိန့်သော်။

သုခသမ္မတာယပိ၊ သုခဟုသမုတ်အပ်သော်လည်း။ ပဝတ္တိယာ၊ ရူပါရူပ ဘဝဟူသော ပဝတ္တိ၏။ အဘိဏှပဋိပီဠနဘာဝမေဝ၊ မပြတ်အဖန်ဖန် နှိပ်စက် အပ်သည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တေန၊ ထိုသို့မပြတ် အဖန်ဖန် နှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထို ယောဂါဝစရအား။ ပဝတ္တံ၊ ရူပါရူပဘဝဟူသော ပဝတ္တသည်။ ဘယတော၊ ကြောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တဿ၊ သည်။ ဥဘယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြစ်သော။ ဧတံ၊ ထိုနိမိတ္တ, ပဝတ္တကို။ သုညဂါမံ ဝိယ၊ လူဆိတ်သော ရွာကဲ့သို့ရင်း။ မရီစိဂန္ဓဗ္ဗနဂရာဒီနိ ဝိယ စ၊ တံလျှပ် ကောင်းကင်၌မြူးတူးခြင်းငှါ ဂန္ဓဗ္ဗ နတ် တို့သည် ဖန်ဆင်းအပ်သော နတ်မြို့တို့ကဲ့သို့ရင်း။ ရိတ္တံ၊ ကင်း၏ဟူ၍။ တုစ္ဆံ၊ အချည်းနှီးဟူ၍။ သုညံ၊ အတ္တမှဆိတ်၏ဟူ၍။ အဿာမိကံ၊ အရှင်မရှိဟူ၍။ အပရိဏာယကံ၊ အကြီးအကဲမရှိဟူ၍။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ (တနည်း) ရိတ္တံ၊ ကင်းသည်။ တုစ္ဆံ၊ အချည်းနှီးသည်။ သုညံ။ အတ္တမှဆိတ်သည်။ အဿာ- မိကံ၊ သည်။ အပရိဏာယကံ၊ အကြီးအကဲမရှိသည်။ ဟောန္တံ၊ ဖြစ်လတ် သည်ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တေန၊ ထိုသို့မြင်ခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထို ယောဂါဝစရအား။ နိမိတ္တဉ္စ၊ သည်ရင်း။ ပဝတ္တဉ္စ၊ သည်ရင်း။ ဥဘယံ၊ နှစ်ပါးသည်။ ဘယတော၊ ကြောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။ ။ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ် နိဋ္ဌိတံ။

အာဒီနဝါနုပဿနာဉာဏကထာ

၇၅၂။ တံ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ၊ ကို။ အာသေဝန္တဿ၊ ရှိသေသော အားဖြင့်မှီဝဲသော၊ ဝါ၊ ဖြစ်စေသော။ ဘာဝေန္တဿ။ သော။ ဗဟုလီ- ကရောန္တဿ၊ သော။ တဿ။ ထိုယောဂီအား။ သဗ္ဗဘဝယောနိဂတိဋ္ဌိတိ- သတ္တာဝါသေသု၊ အလုံးစုံ သုံးပါးသောဘဝ, လေးပါးသောယောနိ, ငါးပါးသောဂတိ, ခုနစ်ပါးသောဝိညာဏဋ္ဌိတိ, ကိုးပါးသောသတ္တာဝါသ တို့၌၊ ဝါ၊ တို့တွင်။ တာဏံ၊ သနိုရလျှင်အကြောင်းရှိသော အနတ္တမှ စောင့်ရှောက်တတ်သော တရားသည်။ နေဝ ပညာယတိ၊ မထင်^၁။

၁-သဗ္ဗဘဝါဒီနံ သာဒီနဝတာယ ကေသဒိသတ္တာ၊ သဗ္ဗဘဝစသည်တို့၏ အပြစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဟူလို။

လေဏာံ၊ သခါရလျှင် အကြောင်းရှိသော အနတ္တကို ရှောင်လွှဲသဖြင့် စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ ပုန်းအောင်းရာသည်။ နပညာယတိ၊ မထင်။ ဂတိ၊ သခါရလျှင် အကြောင်းရှိသော အနတ္တကို ရှောင်လွှဲခြင်းငှါ ပြေးသွားရာသည်။ နပညာယတိ၊ မထင်။ ပဋိသရဏာံ၊ သခါရလျှင်အကြောင်းရှိသော အနတ္တမှ ကိုးကွယ်ရာသည်။ နပညာယတိ၊ ထင်။ သဗ္ဗဘဝ-ယောနိဂတိဋ္ဌိတိနိဝါသဂတေသု၊ အလုံးစုံသုံးပါးသောဘဝ။ပ။ သတ္တာဝါသတို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ သခါရေသု၊ တို့တွင်။ ကေသခါရေပိ၊ တခုသော သခါရ၌လည်း။ ပတ္ထနာ ဝါ၊ တောင့်တခြင်းသည်ငှင်း။ ပရာမာသော ဝါ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်ငှင်း။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ တယော ဘဝါ၊ သုံးပါးသောဘဝတို့သည်။ ဝီတစ္စိကင်္ဂါရပုဏ္ဏအင်္ဂါရကာသုယော ဝိယ၊အလျှံကင်းသောမီးကျီးတို့ဖြင့် ပြည့်သောမီးကျီးတွင်းတို့ကဲ့သို့။ (ဥပဋ္ဌ-ဟန္တိ-ဥစပ်) စတ္တာရော မဟာဘူတာ၊ လေးပါးသော မဟာဘုတ်တို့သည်။ ဃောရဝိသာ အာသီဝိသာ ဝိယ၊ ကြမ်းသောအဆိပ်ရှိသောမြွေ, လျင်သော အဆိပ်ရှိသော မြွေတို့ကဲ့သို့။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့သည်။ ဥက္ခိတ္တာသိကဝဓကာ ဝိယ၊ ချီအပ်မိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိသောသူသတ်ယောကျ်ားတို့ကဲ့သို့။ ဆ အဇ္ဈတ္တိကာယတနာနိ၊ ခြောက်ပါးသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့သည်။ သုညဂါမော ဝိယ။ လူမှဆိတ်သော ရွာဆိုးကဲ့သို့။ ဆ ဗာဟိရာယတနာနိ၊ ခြောက်ပါးသော ဗာဟိရာယတနတို့သည်။ ဂါမဃာ-တကစောရာ ဝိယ၊ ရွာကိုဖျက်သော ခိုးသားတို့ကဲ့သို့။ သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိ-ယော၊ ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့သည်ငှင်း။ နဝ စ သတ္တာဝါသာ။ ကိုးပါးသော သတ္တာဝါသတို့သည် ငှင်း။ ဧကာဒသဟိ အဂ္ဂီဟိ၊ ရာဂဂ္ဂိစသော တဆယ့်တသီးသော မီးတို့ဖြင့်။ အာဒိတ္တာ ဝိယ စ၊ တောက်လောင်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ငှင်း။ သမ္ပဇ္ဇလိတာ ဝိယ စ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ အလျှံပြောင်ပြောင်တောက်ကုန်သကဲ့သို့ငှင်း။ သဇောတိဘူတာ ဝိယ စ၊ တပြိုင်နက်သော အလျှံအပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ငှင်း။ သဗ္ဗေ သခါရာ၊ အလုံးစုံသော သခါရတို့သည်။ ဂဏ္ဍဘူတာ၊ အိုင်းအမာကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍ငှင်း။ ရောဂဘူတာ၊ များစွာသောအနာကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍ငှင်း။ သလ္လဘူတာ၊ မြားငြောင့်ကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍ငှင်း။ အဃဘူတာ၊ အစီးအပွါးမဲ့ကို ဆောင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍ငှင်း။ အာဗာဓဘူတာ ဝိယ စ၊ ယာပျဗျာဓိဟူသော မူလရောဂါမှ တပါးသော ပြင်းပြသည်းစွာသော အနာကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍

ၡင်း။ နိရဿာဒါ၊ (ဒုက္ခသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) သာယာ အပ်သောသဘောမှ ကင်းကုန်သည်။ နိရသာ၊ (ဝိပတ္တိ အဆုံးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ပြည့်စုံခြင်းမှ ကင်းကုန်သည်။ (ရသ·သဒ္ဒါသမ္ပတ္တိဝါစက တည်း) မဟာအာဒီနဝရာသိဘူတာ၊ ကြီးမားသော အပြစ်အစုဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။

ကထံ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ အဘယ်သို့ ထင်ကုန်သနည်း။ သုခေန၊ ချမ်းသာ သဖြင့်။ ဇီဝိတုကာမဿ၊ အသက်ရှည်လိုသော။ ဘီရုကပုရိသဿ၊ ကြောက်တတ်သော ယောကျ်ားအား။ ရမဏီယာကာရသဏ္ဌိတမ္ပိ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်သော်လည်း။ သဝါဠကံ၊ သားရဲရှိသော။ ဝနဂဟနံ ဝိယ၊ သက်ဝင်ခြင်းငှါခဲယဉ်းသော တောအုပ် ကဲ့သို့ၡင်း။ သသဒ္ဒူလာ၊ ကျားရဲရှိသော။ ဂုဟာ ဝိယ၊ ဂူကဲ့သို့ၡင်း။ သဂါဟရက္ခသံ၊ ဖမ်းယူကိုက်စားတတ်သော မိကျောင်း စသည်ရှိသော ရေစောင့်ရက္ခိုသ်ရှိသော။ ဥဒကံ ဝိယ၊ ရေကဲ့သို့ၡင်း။ သမုဿိတခဂ္ဂါ၊ ချီအပ် မိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိကုန်သော။ ပစ္စတ္ထိကာ ဝိယ၊ ရန်သူတို့ ကဲ့သို့ၡင်း။ သဝိသံ၊ အဆိပ်ရှိသော။ ဘောဇနံ ဝိယ၊ ဘောဇဉ်ကဲ့သို့ၡင်း။ သစောရော၊ ခိုးသူရှိသော။ မဂ္ဂေါ ဝိယ၊ ခရီးကဲ့သို့ၡင်း။ အာဒိတ္တံ၊ အလျှံ ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော။ အဂါရံ ဝိယ၊ အိမ်ကဲ့သို့ၡင်း။ ဥယျုတ္တသေနာ၊ မြို့မှထွက်သော စစ်သည်ရှိသော။ ရဏဘူမိ ဝိယ၊ စစ်မြေ ကဲ့သို့ၡင်း။ နိရဿာဒါ၊ သာယာအပ်သောသဘောမှ ကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိရသာ၊ ပြည့်စုံခြင်း ကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ မဟာအာဒီနဝရာသိဘူတာ၊ ကြီးစွာသော အပြစ်အစုဖြစ်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ (ပြန်၍စပ်) ဟိ-တံ ပါကဋ္ဌံ ကရောမိ၊ အံ့။ သော ပုရိသော၊ ထိုကြောက်တတ် သော ယောကျ်ားသည်။ တောနိ သဝါဠကဝနဂဟနာဒီနိ၊ ထိုသားရဲရှိသော သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသောတောအုပ် စသည်တို့သို့။ အာဂမ္မ၊ ရောက် လတ်၍။ ဘီတော၊ ကြောက်သည်ဖြစ်၍။ သံဝိဂ္ဂေါ၊ ထိတ်လန့်သည် ဖြစ်၍။ လောမဟဋ္ဌဇာတော၊ ဖြစ်သော ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ အာဒီနဝမေဝ၊ အပြစ်ကိုသာလျှင်။ ပဿတိ ယထာ၊ မြင်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ [၂၀၅] ဘင်္ဂါနုပဿနာဝသေန၊ သင်္ခါရတို့၏ပျက်ခြင်းကို ရှုသည်၏အစွမ်း

ဖြင့်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့သည်။ ဘယတော၊ ကြောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတေသု၊ ထင်ကုန်လတ်သော်။ သမန္တတော၊ မှ။ နိရသံ၊ ပြည့်စုံခြင်းကင်းသော။ နိရဿာဒံ၊ သာယာအပ်သည်၏ အဖြစ်ကင်းသော[၁]။ အာဒီနဝမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရအား။ အာဒီနဝဉာဏံ နာမ၊ အပြစ်ကိုရှုတတ်သော ဉာဏ်မည်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင်အာဒီနဝဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဣဒံ၊ ဤပြလတ္တံ့သော ပဒဘာဇနီကို။ ဝုတ္တံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ[၂]။

ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ကြောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ထင်ခြင်း၌။ ပညာ၊ ဖြစ်သောပညာသည်။ အာဒီနဝေ ဉာဏံ၊ အာဒီနဝဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ ဥပ္ပါဒေါ၊ သင်္ခါရတို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘယံ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးအဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ထင်ခြင်း၌။ ပညာ၊ ဖြစ်သောပညာသည်။ အာဒီနဝေ၊ အပြစ်ဒေါသ အာဒီနဝဟူသော အာရုံ၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ ပဝတ္တိအခါသင်္ခါရတို့၏ စပ်ကာ စပ်ကာဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘယံ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဘယတုပဋ္ဌာနေ အာဒီနဝေ ဉာဏံ-ဟု စပ်၍ချည်း ယောဇနာလေ) နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်သည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာယူဟနာ၊ နောင်အခါ ပဋိသန္ဓေ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကံသည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသန္ဓိ၊ အာယတိံ ပဋိသန္ဓေသည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂတိ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ ဖြစ်ရာငါးဖြာသော ဂတိသည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊

၁-နိရသံ နိရဿာဒံ-ပါဌ်ဖြင့် အာဒီနဝ၏ တပါးနှင့်မပြွမ်း တကြမ်းတည်း၏အဖြစ်ကိုပြ၏။ ထိုကြောင့်သာလျှင် ထိုယောဂီအား အလုံးစုံသော ဘဝစသည်တို့၌ သဗ္ဗသင်္ခါရတို့သည်လည်း အမြဲနိရန္တရသပ္ပဋိဘယဖြစ်၍ ထင်ကုန်၏။ အကြင်တရားသဘောသည်လည်း သပ္ပဋိ-ဘယဖြစ်၏၊ ထိုတရားသဘောသည် သာဒီနဝအဖြစ် ရှိသည်သာတည်း။ ထိုကြောင့် တဿေဝံ- စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ဆယ်ပါးသောဝတ္ထုရှိသော တဆယ့်နှစ်ပါးသောဝါရတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော အနွယဗျတိရေက၏ အစွမ်းဖြင့် ထိုအာဒီနဝဉာဏ်၏ ပဒဘာဇနီကို ပဋိသမ္ဘိဒါ၌ ဟောသည်ဟူလို။ (ပြည်)

သို့။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ခန္ဓာတို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပပတ္တိ၊ ဝိပါက်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇရာ၊ သည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဗျာဓိ၊ ဗျာဓိသည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မရဏံ၊ သည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သောကော၊ သည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိဒေဝေါ၊ သည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပါယာသော၊ သည်။ပ။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ပညာ၊ သည်။ အာဒီနဝေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤတွင်ရှိကား ပဌမပါဠိရတည်း) အနုပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်သည်၊ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့၏ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းကင်းကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ ခေမံ၊ ဘေးမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဇာနနာ၊ သိသောဉာဏ်သည်။) သန္တိပဒေ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏ငြိမ်းရာဖြစ်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်မည်၏။ အပ္ပဝတ္တံ၊ ပဝတ္တမရှိသောနိဗ္ဗာန်သည်၊ ဝါ၊ ပဝတ္တကင်းကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ပ။ အနုပါယာသော၊ ဥပါယာသ မရှိသော နိဗ္ဗာန်သည်၊ ဝါ၊ ကင်းကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ ခေမံ၊ ဘေးမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဇာနနာ၊ သိသောဉာဏ်သည်။) သန္တိပဒေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်မည်၏။ (ဤရွေ့ကား ဒုတိယပါဠိရ) ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဘယံ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးတည်း။ အနုပ္ပါဒေါ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ ခေမံ၊ ဘေးမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဇာနနာ၊ သည်။) သန္တိပဒေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ပ။ ဥပါယာသော၊ သည်။ ဘယံ၊ တည်း။ အနုပါယာသော၊ သည်။ ခေမံ၊ ဘေးမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဇာနနာ၊ သည်။) သန္တိပဒေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏[1]။ (ဤရွေ့ကား တတိယပါဠိရ)

ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယဘုပဋ္ဌာနေ၊ ကြောက်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ထင်ခြင်း၌။ ပညာ၊ သည်။ အာဒီ-

---

၁-ပဝတ္တိ၌ အာဒီနဝကိုမြင်၍ တဒနန္တရ၌ပင် နိဝတ္တိ၌ အာနိသံသကိုမြင်သဖြင့် လျင်စွာ ဝိပဿနာကို ဥဿုက္ကပြုကုန်သောသူတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဥပ္ပါဒေါ ဘယံ အနုပ္ပါဒေါ ခေမံ-ဟု တတိယပါဠိရကို အားထုတ်သတည်း။ သေ နယော ဆဋ္ဌဝါရာဒီသုပိ။ ဥပ္ပါဒသည် ဝိသေသဘည်း၊ ဘယသည် သာမညဖြစ်ရကား ဝိသေသိတဗ္ဗတည်း၊ နှစ်ပုဒ်တို့၏ သမာနာဓိကရဏအဖြစ် ရှိသော်လည်း ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စံ-စသည်ကဲ့သို့ လိင်္ဂဘေဒကို ယူအပ်သတည်း။ သေ နယော ဂတိဘယန္တိအာဒီသုပိ။ (ပြည်)

နဝေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ ပဝတ္တိအခါသင်္ခါရတို့၏ စပ်ကာ စပ်ကာ ဖြစ်ခြင်းသည်။ပ။ ဥပါယာသော၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ပညာ၊ သည်။ အာဒီနဝေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရွေ့ စတုတ္ထဝါရ) အနုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ သုခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ အပဝတ္တံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ပ။ အနုပါယာသော၊ ဥပါယာသ မရှိသောနိဗ္ဗာန်သည်။ သုခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရွေ့ပဉ္စမဝါရ) ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ အနုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ သုခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ပ။ ဥပါယာသော၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ အနုပါယာသော၊ သည်။ သုခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မည်။ (ဤရွေ့ ဆဋ္ဌဝါရ)

ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ သာမိသံ၊ သုံးပါးသောအာမိသနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ပညာ၊ သည်။ အာဒီနဝေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ ပ ။ ဥပါယာသော၊ သည်။ သာမိသံ၊ သုံးပါး သော အာမိသနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ပညာ၊ သည်။ အာဒီနဝေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရွေ့ သတ္တမဝါရ) အနုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ နိရာမိသံ၊ သုံးပါးသောအာမိသမှ ကင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ အပ္ပဝတ္တံ၊ သည်။ ပ ။ အနုပါယာသော၊ သည်။ နိရာမိသံ၊ သုံးပါးသောအာမိသမှ ကင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရွေ့ အဋ္ဌမဝါရ) ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ သာမိသံ၊ ၏။ အနုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ နိရာမိသံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ ပ ။ ဥပါယာသော၊ သည်။ သာမိသံ၊ ၏။ အနုပါယာသော၊ သည်။ နိရာမိသံ၊ ကင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရွေ့ နဝမဝါရ)

[၂၈၆] ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ပညာ၊ သည်။ အာဒီနဝေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ ပ ။ ဥပါယာသော၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။

ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ပညာ၊ သည်။ အာဒီနဝေ ဉာဏံ၊ မည်၏[၁]။ (ဤရွေ့ ဒဿမဝါရ) အနုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ အပ္ပဝတ္တံ၊ သည်။ ပ ။ အနုပါယာသော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရွေ့ ဧကာဒဿမဝါရ) ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ မည်ကုန်၏။ အနုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ ပ ။ ဥပါယာသော၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ မည်ကုန်၏။ အနုပါယာသော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရွေ့ ဒွါဒဿမဝါရ)

ဥပ္ပါဒဉ္စ၊ ဥပ္ပါဒကိုင်း။ ပဝတ္တဉ္စ၊ ကိုင်း။ နိမိတ္တံ၊ ကိုင်း။ အာယူဟနံ၊ ကိုင်း။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကိုင်း။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ ဤငါးပါးသောဝတ္ထုရှိသောဉာဏ်ကို။ အာဒီနဝေ။ အပြစ်ဒေါသအာဒီနဝ ဟူသောအာရုံ၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်ဟူ၍။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။) (တနည်း) အာဒီနဝေ၊ ၌။ ဣဒံ ပဉ္စဝတ္ထုကံ၊ ဤငါးပါးသောဝတ္ထုရှိသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။)

အနုပ္ပါဒံ၊ ဥပ္ပါဒမရှိသောနိဗ္ဗာန်ကိုင်း။ အပ္ပဝတ္တံ၊ ပဝတ္တကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကိုင်း။ အနိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ကင်းသောနိဗ္ဗာန်ကိုင်း။ အနာယူဟနံ၊ အာယူဟနကင်းသောနိဗ္ဗာန်ကိုင်း။ အပ္ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကိုင်း။ သုခန္တိ၊ ဟူ၍။ (ပဿတိ၊ ၏။) သန္တိပဒေ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏ငြိမ်းရာအမြိုက်နိဗ္ဗာန်၌။ (နိဒ္ဒေသဝိဘာဝေန၊ ညွှတ်သည်စသည် ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဌိတံ၊ တည်သော။) ဣဒံ ဉာဏံ၊ ဤငါးပါးသော ဝတ္ထု ရှိသောဉာဏ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ (ဤနှစ်ဂါထာဖြင့် ဆယ်ပါးသောဝတ္ထုကို ပြသည်)

အာဒီနဝေ၊ အပြစ်ဒေါသအာဒီနဝဟူသောအာရုံ၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်။ ပဉ္စဋ္ဌာနေသု၊ ငါးပါးသောဝတ္ထုတို့၌။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။

၁-ဥပ္ပါဒေါ သင်္ခါရာ-၌ကား အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏ဥပ္ပါဒကို သာမညအားဖြင့်ယူ၍ အလုံးစုံ၌ပင် ထိုသင်္ခါရတို့၏ ဝိဘာဂအားဖြင့် ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သင်္ခါရတို့ကို ဘေဒအားဖြင့် ယူအပ်ကုန်၏၊ ထိုကြောင့် ဥပ္ပါဒေါ သင်္ခါရာ-ဟု ဝုစ်အပြားကို ပြုအပ် သတည်း။ (ပြည်)

သန္တိပဒေ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၏ငြိမ်းရာအမြိုက် နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံ၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ ပဉ္စဋ္ဌာနေ-ပဉ္စဋ္ဌာနေသု၊ ဝတ္ထုတို့၌။ (ဇာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဒသ ဉာဏေ၊ ဆယ်ပါးသောဉာဏ်တို့ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဒွိန္နံ ဉာဏာနံ၊ အာဒီနဝဉာဏ်, သန္တိပဒဉာဏ်နှစ်ပါးတို့၌။ ကုသလတာ-ကုသလတာယ၊ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာဒိဋ္ဌီသု၊ အထူးထူးသောဒိဋ္ဌိတို့ကြောင့်။ န ကမ္ပတိ၊ မတုန်လှုပ်။ ဣတိ၊ ဤမှ အပြီးတည်း။

တံ ဇာနနံ၊ ထိုသို့သိသောဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောအနက်ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ပညာ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ ပညာ အာဒီနဝေ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ (ဣတိ-တခုကား လုတ္တ)

၇၅၃။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ဥပ္ပါဒေါတိ၊ ကား။ ပုရိမကမ္မပစ္စယာ၊ ရှေးဘဝ၌ပြုအပ်သောကံဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌၊ ဥပ္ပတ္တိ၊ သင်္ခါရတို့၏ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကား။ တထာ၊ ထိုရှေးဘဝ၌ပြုအပ်သောကံဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီးသောသင်္ခါရ၏။ ပဝတ္တိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝပဝတ္တိအခါ၌ မပြတ်ဆက်၍ဖြစ်ခြင်းတည်း[၁]။ နိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သုံးပါးသောအဓွန့်၌တည်သော ရုပ်နာမ်အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓစသည် ဝေဖန်ခြင်းရှိသော အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်တည်း။ အာယူဟနာတိ၊ ကား။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပဋိသန္ဓိဟေတုဘူတံ၊ ပဋိသန္ဓေ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောကံတည်း။ ပဋိသန္ဓီတိ၊ ကား။ အာယတိံ၊ ၌။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဂတီတိ၊ ကား။ ယာယ ဂတိယာ၊ အကြင်ဂတိ၌။ သာ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (နိရယာဒိဘေဒါ၊ နိရယဂတိစသည် ငါးပါးအပြားရှိသော။ သာ ဂတိ၊ ထိုဂတိ

၁-ကမ္မပစ္စည်းကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့၏ ဥပ္ပါဒသည် ပါကဋတရ ဖြစ်၍ ထင်ရကား ပုရိမကမ္မပစ္စယာ ဣဓ ဥပ္ပတ္တိ-ဟူသတည်း။ ပဝတ္တမည်သည် ဤပစ္စုပ္ပန်ပဝတ္တိ အခါ၌ ဓမ္မပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေခဏ၌ဖြစ်ခဲ့ပြီးသော ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ မပြတ်ဆက်၍ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ရကား တထာ ဥပ္ပန္နဿ ပဝတ္တိ-ဟူသတည်း။ (ပြည်)

သည်။ သုစရိတဒုစရိတဝသေန၊ သုစရိုက်ဒုစရိုက်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဂန္တဗ္ဗတ္တာ၊ လားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂတိ၊ ဂတိမည်၏[၁]။) နိဗ္ဗတ္တီတိ၊ ကား။ ခန္ဓာနံ၊ အလုံးစုံသော ခန္ဓာတို့၏[၂]။ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဥပပတ္တီတိ၊ ကား။ သမာပန္နဿ ဝါ၊ သမာပတ်ဝင်စားသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဥပပန္နဿ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေစွဲနေသည် မူလည်းဖြစ်သော။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဝိပါကပ္ပဝတ္တိ၊ ဝိပါက်၏ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဇာတီတိ၊ ကား။ ဇရာဒီနံ၊ ဇရာမရဏစသည်တို့၏။ ပစ္စယဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘဝါ၊ ဖြစ်သော။) ဇာတိ၊ ဇာတိတည်း။ ဇရာမရဏာဒယော၊ တို့သည်။ ပါကဋာ ဧဝ၊ ထင်ရှားကုန်သည်သာတည်း။ ဧတ္ထ စ၊ ဤပါဠိတော်၌လည်း။ ဥပ္ပါဒါဒယော၊ ဥပ္ပါဒအစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၀၊ ငါးပါးတို့ကိုသာလျှင်။ အာဒီနဝဉာဏဿ၊ အာဒီနဝဉာဏ်၏။ ဝတ္ထုဝသေန၊ အာရုံဟုဆိုအပ်သော ဖြစ်ရာဌာန၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ သေသာ၊ ကြွင်းသောပုဒ်တို့ကို။ တေသံ၊ ထိုဥပ္ပါဒစသော ငါးပုဒ်တို့၏။ ဝေဝစန- ဝသေန၊ ဝေဝုစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ နိဗ္ဗတ္တိ- ဇာတီတိ ဣဒံ ဒွယံ၊ ဟူသော ဤနှစ်ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥပ္ပါဒဿ စေဝ၊ ဥပ္ပါဒ၏ရင်း။ ပဋိသန္ဓိယာ စ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ရင်း။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ဂတိ ဥပပတ္တီတိ ဣဒံ ဒွယံ၊ သည်။ ပဝတ္တဿ၊ ပဝတ္တ၏။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ဇရာဒယော၊ ဇရာအစရှိသည်တို့သည်။ နိမိတ္တဿ၊ ၏။ ဝေဝစနာ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဥပ္ပါဒဥ္စ။ပ။

၁-ဤသို့ နိယတ်ဖော်၍ယောဇနာ။ ထိုဂတိသည်ကား အတ္တအားဖြင့် ထိုထိုက်ဖြင့် မှတ်အပ်ကုန်သော ဘဝဟူသောအမည်ကို ရခြင်းငှါထိုက်ကုန်သော ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်ပင်ဟူ၍ သိအပ်၏၊ ဤပုဂ်တို့တွင်လည်း ဥပ္ပါဒ၊ ပဝတ္တ၊ အာယူဟန-သဒ္ဒါဖြင့် ပစ္စုပ္ပန် အခွန့်၌ အတွင်းဝင်ကုန်သော သင်္ခါရတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ပဋိသန္ဓိ-သဒ္ဒါဖြင့် အနာဂတ် အခွန့်၌ အတွင်းဝင်ကုန်သော ဥပါဒိန္နခန္ဓာတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ဥပ္ပါဒ-သဒ္ဒါဖြင့်လည်း အတိတ်အဂ္ဂန့်၌ အတွင်းဝင်ကုန်သော ကမ္မသင်္ခါရတို့ကို ထုတ်ပြအပ်ကုန်၏။ နိမိတ္တ-သဒ္ဒါ ဖြင့်ကား သုံးပါးသော အခွန့်၌တည်သော ရုပ်နာမ်အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓစသည် ဝေဖန်ခြင်းရှိသော ကုန်အောင်စုံသော သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ယူအပ်၏။ (ပြည်) ဤအရာ၌ ပါဌ်သေသ မျှားစွာ မထည့်ပဲ အတိုချုပ် အနက်ပေးလိုလျှင် "ယာယ ဂတိယာ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (သာ၊ ထိုဂတိပင်တည်း)"ဟု အနက်ပေးရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ကေဒေသဿ ဂဟဏေ အသတိ ဂဟေတဗ္ဗဿ နိပ္ပဒေသတာ၀ ဝိညာယတိ-ဟူသည် နှင့်အညီတည်း။ (ပြည်)

ဣဒန္တိ စ၊ ဟူသော စကားကိုရှင်း။ အာဒီနဝေ ဉာဏံ ပဉ္စဌာနေသု ဇာယတီတိ စ၊ ဟူသော စကားကိုရှင်း။ အာဟ၊ ဟောပြီ။

[၂၇၇] ပန၊ ပါး။ အနုပ္ပါဒေါ ခေမန္တိ သန္တိပဒေ ဉာဏန္တိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားကို။ အာဒီနဝဉာဏဿ၊ အန္ဒယအားဖြင့် ပြအပ်သော အာဒီနဝဉာဏ်၏။ ပဋိပက္ခဉာဏဒဿနတ္ထံ၊ ပဋိပက္ခဉာဏ်ကို ဗျတိရိက်အားဖြင့်ပြခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဘယတုပဋ္ဌာနေန၊ သင်္ခါရတို့၏ ကြောက်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် ထင်ခြင်းဖြင့်။ အာဒီနဝံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဥဗ္ဗိဂ္ဂဟဒယာနံ၊ ထိတ်လန့်သော နှလုံးရှိသော ယောဂီတို့အား။ အဘယမ္ပိ၊ ဘေးမရှိရာသည်လည်း။ ခေမံ၊ ဘေးဥပဒ်ကုန်ရာသည်လည်း။ နိရာဒီနဝံ၊ အပြစ်မရှိသော တရားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိပါသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဿာသဇနနတ္ထမ္ပိ၊ သက်သာခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါလည်း။ ဧတံ၊ ဤအနုပ္ပါဒေါ ခေမံ-အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ ပန၊ တနည်း ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဥပ္ပါဒါဒယော၊ ဥပ္ပါဒအစရှိသည်တို့သည်။ ဘယတော၊ ကြောက်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့်။ သုပတိ-ဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာထင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဿ၊ ထိုယောဂီ အား။ တပ္ပဋိပက္ခနိန္နံ၊ ထိုဘယ၏ ပဋိပက္ခဖြစ်သော အဘယသို့ညွတ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘယတုပဋ္ဌာနဝသေန၊ ကြောက်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် ထင်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ သိဒ္ဓဿ၊ ပြီးသော။ အာဒီနဝဉာဏဿ၊ ၏။ အာနိသံသဒဿနတ္ထမ္ပိ၊ အာနိသင်ကို ပြခြင်းငှါ လည်း။ ဧတံ၊ ဤအနုပ္ပါဒေါ ခေမံ-ဤသို့အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ ယံ၊ အကြင်ဥပ္ပါဒအစရှိ သည်သည်။ ဘယံ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးတည်း။ တံ၊ ထိုဥပ္ပါဒအစရှိ သည်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိယမတော၊ အမြဲအားဖြင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ တည်း[၁]။ တံ၊ ထိုနိယမအားဖြင့် ဒုက္ခဖြစ်သော ကြောက်ဖွယ်သဘော ရှိသော ဥပ္ပါဒစသည်သည်။ ဝဋ္ဋာမိသလောကာမိသကိလေသာမိသေဟိ၊ ဝဋ္ဋာမိသ လောကာမိသ ကိလေသာမိသတို့မှ။ အဝိပ္ပမုတ္တတ္တာ၊ မလွတ်သည်

၁-ဤပါဠိဖြင့် ထိုဥပ္ပါဒစသည်၏ဒုက္ခ၏အဖြစ်ဖြင့် ကြောက်ဖွယ်ဘေးဖြစ်ရကား ကြောက် ဖွယ်ဘေးသည် ဒုက္ခအဖြစ်ကို လွန်၍မဖြစ်ဟု ပြ၏။ (ပြည်)

၏အဖြစ်ကြောင့်။ သာမိသမေဝ၊ အာမိသနှင့်တကွဖြစ်သည်သာတည်း။ ယဥ္စ၊ အကြင်ဥပ္ပါဒစသောတရားသည်လည်း။ သာမိသံ၊ သာမိသတည်း။ တံ၊ ထိုသာမိသ ဖြစ်သော ဥပ္ပါဒစသောတရားသည်။ သင်္ခါရမတ္တမေဝ၊ (လောကီ) သင်္ခါရမျှသာတည်း [၁]။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ဘယဟုဆိုအပ်သော ဥပ္ပါဒစသည်သည် ဒုက္ခစသည်ပင်ဖြစ်သောကြောင့်။ ဥပ္ပါဒေါ။ပ။ ဉာဏန္တိ-အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့တပုဒ်ပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ခသဘော ဟူသော အနက်သည် ပြီးကောင်းသော်လည်း။ ဘယာကာရေန၊ ကြောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဒုက္ခာကာရေန၊ ဒုက္ခ ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သာမိသာကာရေန၊ သာမိသဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အာကာရနာနတ္တတော၊ အခြင်း အရာထူးသောအားဖြင့်။ ပဝတ္တိဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်းအထူး၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်တို့၌။ နာနတ္တံ၊ ဉာဏ်ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏ [၂]။

ဒသ ဉာဏေ ပဇာနာတီတိ၊ ကား။ အာဒီနဝဉာဏံ၊ အာဒီနဝဉာဏ်ကို။ ပဇာနန္တော၊ သိသောယောဂီသည်။ ဥပ္ပါဒါဒိဝတ္ထုကာနိ၊ ဥပ္ပါဒအစရှိသည် ဖြစ်ရာရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးသောဉာဏ်တို့ငှင်း။ အနုပ္ပါဒါဒိဝတ္ထုကာနိ၊ အနုပ္ပါဒအစရှိသည်ဖြစ်ရာ ရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးသောဉာဏ်တို့ငှင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသ ဉာဏာနိ၊ ဆယ်ပါးသောဉာဏ်တို့ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ သစ္ဆိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြု၏ [၃]။ ဒွိန္နံ

၁-သင်္ခါရမတ္တမေဝ-၌ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် ဝိသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သောနိဗ္ဗာန်ကို နစ်စေ၏၊ အဘယ့် ကြောင့်နည်း? ထိုဝိသင်္ခါရဟုဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်၌ သာမိသအဖြစ်အမြွက်မျှလည်း မရှိသော ကြောင့်တည်း။ မတ္တ-သဒ္ဒါဖြင့်ကား မပြည့်မစုံသောသင်္ခါရအဖြစ်ကို ထင်ရှားပြ၏၊ အဘယ့် ကြောင့်နည်း? သဗ္ဗသင်္ခါရသည် သာမိသချည်းမဟုတ် လောကုတ္တရာမဂ်ဖိုလ်လည်း ပါဝင် ၏၊ ထိုတွင် ဤ၌ လောကီသင်္ခါရမျှသာဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

၂-ထိုသင်္ခါရတို့၌ပင်လျှင် အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော-ဟု ဖြစ်ခြင်းအထူး၏ အစွမ်းဖြင့် အခြင်းအရာထူးသည်၏အဖြစ်ဖြင့် အနုပဿနာဉာဏ်ထူးသည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့ ထိုအတူဘယာကာရစသော အာကာရနာနတ္တအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းအထူး၏အစွမ်းဖြင့် ဤပုဒ် တို့၌ ဉာဏ်၏ထူးသည်၏အဖြစ်ကို သိအပ်သတည်း။ ထိုအာကာရတို့တွင် ဘယာကာရအား ဖြင့်ဖြစ်သောဉာဏ်သည် ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်မည်၏၊ ဒုက္ခာကာရ သာမိသာကာရအားဖြင့် ဖြစ်သောဉာဏ်သည် အာဒီနဝဉာဏ်မည်၏။ (ပြည်)

၃-အာဒီနဝဉာဏ်၏ ဝိသယအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သော ပန္နရသအတ္တတို့သည် ဥပ္ပါဒအစ ရှိကုန်သော ပဉ္စကတို့၌ အန္တောဂဓဖြစ်၏၊ ထို့၌လည်း ဉာဏ်သည် ဒွန္ဒယဗျတိရေက အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒသဝိဓဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့် ဒသ ဉာဏာနိ ပဇာနာတိ

ဉာဏာနံ ကုသလတာတိ၊ ကား။ အာဒီနဝဉာဏဿ စေဝ၊ အာဒီနဝ ဉာဏ်၌ရင်း။ သန္တိပဒဉာဏဿ၊ သန္တိပဒဉာဏ်၌ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ ဒွိန္နံ၊ ဤနှစ်ပါးသောဉာဏ်တို့၌ [၁]။ ကုသလတာယ၊ လိမ္မာသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ နာနာဒိဋ္ဌိသု န ကမ္ပတီတိ၊ ကား။ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနာဒိဝသေန၊ မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ လွန်မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ရှိ၏ ဤသို့စသော မိစ္ဆာအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တာသု၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိသု၊ ဒိဋ္ဌိတို့ ကြောင့်။ န ဝေဓတိ၊ မတုန်မလှုပ်။ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကားသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအာဒီနဝါနုပဿနာဉာဏ်၌။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်သည်သာလျှင် တည်း[၂]။ ဣတိ၊ ဤ၌ရွေ့အပြီးတည်း။ ။အာဒီနဝါနုပဿနာဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏကထာ

၇၅၄။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗသင်္ခါရေ၊ အလုံးစုံသော တေဘူမကသင်္ခါရတို့ကို။ အာဒီနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။

ဟူသည်၊ ယင်းသို့သော်လည်း ဉာဏ်သည် မိမိကိုယ် မိမိမသိသည်မဟုတ်လော အဘယ့် ကြောင့် ဤသို့ဆိုသနည်း ?ဟု၊ ကား ပစ္စာနန္တ သာတိသယံ ဝိသယဂတသမ္မောဟဝိဂမေန အသမ္မုဋ္ဌံ အတ္တနိပိ အသမ္မုဋ္ဌမေဝါတိ အတ္တာနမ္ပိ ပစ္စာနန္တံ ဝိယ ဟောတီတိ ကတွာ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ ပဋ္ဌဝိဇ္ဇတိ သစ္စိကရောတီတိ။ ဋီကာ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ပစ္စာနန္တံ၊ သိခြင်း သည်။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ ဝိသယဂတသမ္မောဟဝိဂမေန၊ အာရုံဖြစ်သော သမ္မောဟကင်းသဖြင့်။ အသမ္မုဋ္ဌံ၊ တွေဝေခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍။ အတ္တနိပိ၊ မိမိ၌လည်း။ အသမ္မုဋ္ဌမေဝ၊ တွေဝေခြင်းကင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တာနမ္ပိ၊ မိမိကိုလည်း။ ပစ္စာနန္တံ ဝိယ၊ သိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတွာ-ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်။ ဒသ ဉာဏာနိ ပစ္စာနာတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ပဋိ။ပ။ ရောတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မိန့်ပြီ။ ရှင်းနက်။ (ပြည်)

၁-ဒွိန္နံ ဉာဏာနံ-သည် ကုသလ-သဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ဘုမ္မတ္ထသာမိဝစနတည်း၊ ကုသလာ နစ္စဂီတဿ-၌ကဲ့သို့တည်း။ ကုသလတာ-၌ ကာရဏ၌ ပစ္စတ္တဝစနတည်း။ ထို့ကြောင့် ဒွိန္နံ ကုသလတာယ-ဟု မိန့်သော်။ တနည်းလည်း ဒွိန္နံ ဉာဏာနံ ဝသေန-ဟု ယောဇနာ။ (ပြည်)

၂-မပြတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်အစဉ်ဟူသော ပဝတ္တိ၌ မဖောက်မပြန်သောအားဖြင့် မြင်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တပ္ပဋိပက္ခအားဖြင့် သန္တိပဒသည် ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်အပ် သည် ဖြစ်၍သာလျှင် ထင်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုယောဂီ၏ စိတ်သည် မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏ အဖြစ်၌ အလွန်မွန်မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ရှိ၏၊ ဤသို့စသော မိစ္ဆာဂါဟ၏ အစွမ်းဖြင့် မတုန်လှုပ်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ထိုပဝတ္တိ၌ ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင် မြင်အပ်သော အာဒီနဝ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် နာနာဒိဋ္ဌိသု န ကမ္ပတိ-စသည်တို့မိန့်သော်။ (ပြည်)

ပဿန္တော၊ ရှုသည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗဘဝယောနိဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသ-
ဂတေ၊ အလုံးစုံသော ဘဝယောနိဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသတ္တာဝါသတို့၌
ဖြစ်သော။ သဘေဒကေ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ သင်္ခါရ-
ဂတေ၊ တေဘူမကသင်္ခါရ တရားအပေါင်း၌။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ၏။ ဥက္ကဏ္ဌတိ၊
ဆန့်ကျင်၏။ နာဘိရမတိ၊ မမွေ့လျော်။ သေယျထာပိ နာမ၊ ဥပမာမည်
သည်ကား။ စိတ္တကူဋပဗ္ဗတပါဒါဘိရတော၊ အနောတတ်အိုင်၏ အနောက်
မျက်နှာ စိတ္တကူဋ တောင်ရင်း၌ မွေ့လျော်သော။ သုဝဏ္ဏရာဇဟံသော၊
ရွှေဟင်္သာမင်းသည်။ အသုစိမှိ၊ မစင်ကြယ်သော။ စဏ္ဍာလဂါမဒွါရ-
အာဝါဋေ၊ ဒွန်းစဏ္ဍား ရွာတံခါးအနီး အိုင်ငယ်၌။ နာဘိရမတိ ယထာ၊
မမွေ့လျော်သကဲ့သို့။ သတ္တသု မဟာသရေသုယေဝ၊ အိုင်ကြီး ခုနစ်အိုင်တို့၌
သာလျှင်။ အဘိရမတိ ယထာ၊ မွေ့လျော်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူ
သာလျှင်။ အယမ္ပိ ယောဂီရာဇဟံသော၊ ဤယောဂီဟူသော ဟင်္သာမင်း
သည်လည်း။ သုပရိဒိဋ္ဌာဒီနဝေ၊ ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင် မြင်အပ်သော
အပြစ်ရှိသော။ သဘေဒကေ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောနှင့် တကွဖြစ်သော။
သင်္ခါရဂတေ၊ တေဘူမကသင်္ခါရ တရားအပေါင်း၌။ နာဘိရမတိ၊
မမွေ့လျော်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဘာဝနာရာမတာယ၊ ဘာဝနာ
ဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာဝနာရတိယာ၊
ဘာဝနာ၌ မွေ့လျော် ပျော်ပိုက်သော ပီတိနှင့်။ သမန္နာဂတတ္တာ၊ ပြည့်စုံ
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တသု အနုပဿနာသုယေဝ၊ ခုနစ်ပါးသော
အနုပဿနာတို့၌သာလျှင်။ ရမတိ၊ မွေ့လျော်၏။

[၂၀၀] စ၊ ထိုမှတပါး။ သုဝဏ္ဏပဉ္စရေ၊ ရွှေချိုင့်၌။ ပက္ခိတ္တော၊
လှောင်အပ်သော။ သီဟော မိဂရာဇာ၊ သားတို့မင်းဖြစ်သော ခြင်္သေ့သည်။
နာဘိရမတိ ယထာ၊ မမွေ့လျော်သကဲ့သို့။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။
တိယောဇနသဟဿဝိတ္ထတေ၊ ယူဇနာသုံးထောင် အပြောကျယ်သော။
ဟိမဝန္တေယေဝ၊ ဟိမဝန္တာ၌သာလျှင်။ ရမတိ ယထာ၊ မွေ့လျော်သကဲ့သို့။
ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အယံ ယောဂီသီဟော၊ ဤယောဂီဟူသော ခြင်္သေ့မင်း
သည်လည်း။ တိဝိဓေ၊ ကာမသုဂတိစသော သုံးပါးအပြားရှိသော။
သုဂတိဘဝေပိ၊ သုဂတိဘုံ၌လည်း။ နာဘိရမတိ၊ မမွေ့လျော်။ ပန၊
စင်စစ်သော်ကား။ တီသု၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာသုယေဝ၊ တို့၌သာလျှင်။
ရမတိ၊ မွေ့လျော်၏။

စ ထိုမှတပါး။ သဗ္ဗသေတော၊ ငွေတောင်အတူ ကိုယ်လုံးဖြူသော။ သတ္တပတိဋ္ဌော၊ ခုနစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့ဖြင့် မြေ၌တည်သော၊ ဝါ၊ မြေ၌ တည်သော ခုနစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ (လက်ခြေလေးဖက် အမြီး နှာမောင်း ဝတ္ထိကောသဟု ဆိုအပ်သော အင်္ဂါဇာတ်အားဖြင့် ခုနစ်ပါးယူ) ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးကြီးသော။ ဝေဟာသင်္ဂမော၊ ကောင်းကင်ပျံသွားနိုင် သော။ ဆဒ္ဒန္တော နာဂရာဇာ၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းသည်။ နဂရမဇ္ဈေ၊ မြို့လယ်၌။ နာဘိရမတိ၊ မမွေ့လျော်။ ဟိမဝတိ၊ ဟိမဝန္တာ၌။ ဆဒ္ဒန္တဒဟဂဟဏေယေဝ၊ ဆဒ္ဒန်အိုင်တော၌သာလျှင်။ အဘိရမတိ ယထာ၊ မွေ့လျော်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အယံ ယောဂါဝစရကော၊ ဤယောဂီဟူသော ဆင်မြတ်သည်လည်း။ သဗ္ဗသ္မိမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ သင်္ခါရဂတေ၊ တေဘူမကသင်္ခါရ၌။ နာဘိရမတိ၊ လျော်။ အနုပ္ပါဒေါ ခေမန္တိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌေ၊ (နှလုံးသွင်းခြင်း ရှေးရှိသော အလျော်သဘော ဉာဏ်ဖြင့်) မြင်အပ်သော။ သန္တိပဒေယေဝ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၌သာလျှင်။ အဘိရမတိ၊ မွေ့လျော်၏။ တန္နိန္နတပ္ပေါဏတပ္ပဗ္ဘာရမာနသော။ ထိုသန္တိပဒညွတ်သော, ထိုသန္တိပဒ ကိုင်းသော, ထိုသန္တိပဒရှိုင်းသော စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤမွေ့အပြီးတည်း။ ။နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

၇၅၅။ ပန၊ ပါး။ တံ ဧတံ၊ ထိုနိဗ္ဗိဒါဉာဏ်သည်။ ပုရိမေန၊ ရှေးဖြစ် သော။ ဉာဏဒ္ဝယေန၊ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်, အာဒီနဝါနုပဿနာဉာဏ် နှစ်ပါးနှင့်။ အတ္ထတော၊ သရုပ်သဘောအနက်အားဖြင့်။ ဧကံ၊ တူ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ ဘယတုပဋ္ဌာနံ။ပ။ ဇာတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

[ဘယတုပဋ္ဌာနံ ဧကမေဝ၊ ဘယတုပဋ္ဌာန ဉာဏ်တပါးသည်ပင်လျှင်။ တီဏိ နာမာနိ၊ သုံးပါးသောအမည်တို့ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ သဗ္ဗသင်္ခါရေ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့ကို။ ဘယတော၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေး၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဒ္ဒသ၊ မြင်ပြီ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘယတုပဋ္ဌာနံ နာမ၊ မည်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ တေသုယေဝ သင်္ခါရေသု၊ ထိုတေဘူမကသင်္ခါရတို့၌ သာလျှင်။ အာဒီနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဥပ္ပါဒေသိ-ပါတုဘာကာသိ၊ ထင်ရှားပြု၏။ (တနည်း) ဥပ္ပါဒေသိ-ဝိဘာဝေသိ၊ ထင်ရှားပြ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။

အာဒီဝါနုပဿနာ နာမ၊ မည်သည်။ ဇာတံ၊ ၏။ တေသုယေဝ သင်္ခါ-ရေသု။ တို့၌သာလျှင်။ နိဗ္ဗိန္ဒနာကာရံ၊ ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍။ ဉပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏။ ဉာတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ နာမ၊ မည်သည်။ ဇာတံ၊ ၏။]

ပါဠိဥယမ္ပိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိတော်၌လည်း။ ယာ စ ဘယတုပဋ္ဌာနေ။ပ။ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးအားဖြင့် ထင်ခြင်း၌။ ယာ စ ပညာ၊ အကြင်ပညာသည်ရှင်း။ ယဥ္စ အာဒီနဝေ ဉာဏံ၊ အကြင်အာဒီနဝ ဉာဏ်သည်ရှင်း။ ယာ စ နိဗ္ဗိဒါ၊ အကြင်နိဗ္ဗိဒါ ဉာဏ်သည် ရှင်း။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဧကတ္ထာ၊ အနက်အားဖြင့်တူကုန်၏။ ဗျဥ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဒါမျှသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။]

မုဥ္စိတုကမျတာဉာဏကထာ

၇၅၆။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမိနာ နိဗ္ဗိဒါဉာဏေန၊ ဤနိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တဿ၊ ငြီးငွေ့သော။ ဥက္ကဏ္ဌန္တဿ၊ ဆန့်ကျင်သော၊ အနဘိရမန္တဿ၊ သင်္ခါရတရား၌ မမွေ့လျော်သော။ ဣမဿ ကုလပုတ္တဿ၊ ဤအာစာရကုလ-ပုတ္တအား၊ ဝါ၊ ၏။ သဗ္ဗဘဝယောနိဂတိဝိညာဏဋ္ဌိတိသတ္တာဝါသဂတေသု၊ သတ္တာဝါသ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ သဘေဒကေသု၊ ပျက်ခြင်းသဘော ရှိကုန်သော။ သင်္ခါရေသု၊ တို့တွင်။ ဧကသင်္ခါရေပိ၊ တခုသော သင်္ခါရ၌လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ န သဇ္ဇတိ၊ မငြိ။ န လဂ္ဂတိ၊ မကပ်။ န ဗဇ္ဈတိ။ မမိ၊ ဝါ၊ မဖွဲ့အပ်။ သဗ္ဗသ္မာ၊ အလုံးစုံသော။ သင်္ခါရဂတာ၊ သင်္ခါရတရားအပေါင်းမှ။ မုစ္စိတုကာမံ၊ လွတ်ခြင်းငှါအလိုရှိသည်။ နိဿရိတုကာမံ၊ ထွက်မြောက် ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာ-ကိံ၊ အဘယ်သို့နည်းဟူမူ ကား။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ဇာလဗ္ဘန္တရဂတော၊ ကွန်ရက် ၏ အတွင်းသို့ရောက်သော။ မစ္ဆော၊ ငါးရှင်း။ သပ္ပမုခဂတော၊ မြွေခံ တွင်းသို့ ရောက်သော။ မဏ္ဍူကော၊ ဘားရှင်း။ ပဉ္စရပက္ခိတ္တော၊ ချိုင့်၌ လှောင်အပ်သော။ ဝနကုက္ကုဋော၊ တောကြက်ရှင်း။ ဒဠ္ဟပါသဝသ-ဂတော၊ မြဲစွာဖွဲ့သောကြော့ကွင်း၏ နိုင်ငံသို့ လိုက်ရသော။ မိဂေါ၊ သမင် ရှင်း။ အဟိတုဏ္ဍိကဟတ္ထဂတော၊ အလမ္ဗာယ်၏ လက်သို့ရောက်သော။ သပ္ပေါ၊ မြွေရှင်း။ မဟာပင်္ကပက္ခန္ဒော၊ ကြီးစွာသောညွန်တွင်းသို့ သက်ဆင်း မိသော။ ကုဉ္ဇရော၊ ဆင်ရှင်း။ [၂ဂ၉] သုပဏ္ဏမုခဂတော၊ ဂဠုန်မင်းခံ

တွင်းသို့ရောက်သော။ နာဂရာဇာ၊ နဂါးမင်းငင်း။ ရာဟုမုခပ္ပဝိဋ္ဌော။ ရာဟု အသူရိန်ခံတွင်းသို့ရောက်သော။ စန္ဒော၊ လငင်း။ သပတ္တပရိဝါရိတော၊ ရန်သူတို့သည် ခြံရံအပ်သော။ ပုရိသော၊ ယောကျ်ားငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝမာဒယော၊ ဤသို့အစရှိသော သူတို့သည်။ တတော တတော၊ ထိုထိုကွန့်ရက်အစရှိသော အနှောင်အဖွဲ့မှ။ မုစ္စိတုကာမာ၊ လွှတ်လိုကုန်သည်။ နိဿရိတုကာမာဝ၊ ထွက်မြောက်လိုကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ တဿ ယောဂိနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ သဗ္ဗသ္မာ၊ သော။ သင်္ခါရဂတာ၊ တေဘူမကသင်္ခါရတရားအပေါင်းမှ။ မုစ္စိတုကာမံ၊ သည်။ နိဿရိတုကာမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထို အခါ၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ ဝိဂတာလယဿ၊ ကင်းသောအာလယရှိသော။ သဗ္ဗသ္မာ၊ သော။ သင်္ခါရဂတာ၊ မှ။ မုစ္စိတုကာမဿ၊ လွှတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ အဿ၊ ထို ယောဂီအား။ မုဉ္စိတုကမျတာဉာဏံ၊ မုဉ္စိတုကမျတာဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤအဆွေအပြီးတည်း။ ။မုဉ္စိတုကမျတာဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏကထာ

၇၅၇။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗဘဝယောနိဂတိဋ္ဌိတိနိဝါသဂတေဟိ၊ သတ္တာဝါသကိုးပါးတို့၌ ဖြစ်ကုန် သော။ သဘေဒကေဟိ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သင်္ခါရေဟိ၊ တို့မှ။ မုစ္စိတုကာမော၊ လိုသည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗသ္မာ၊ သော။ သင်္ခါရဂတာ၊ မှ။ မုစ္စိတုံ၊ လွှတ်ခြင်းငှါ။ ပုန၊ ဖန်။ တေ သင်္ခါရေ၊ ထိုတေဘူမကသင်္ခါရတို့ကို။ ဧဝံ-ဣမိနာ ဝုစ္စမာနာကာရေန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏေန၊ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းဆည်း၏။

သော၊ ထိုယောဂီသည်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အနစ္စန္တိကတော၊ နောက်အစွန်းကိုလွန်နိုင်သော သဿတမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ နောက်အစွန်းကို မလွန်နိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တာဝကာလိကတော၊ အခိုက်အတန့်မျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒဝယပရိစ္ဆိန္နတော၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပလောကတော၊

ဗျာဓိဇရာမရဏာဘို့ဖြင့် ပေါက်ကွဲပျက်စီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စလတော၊ ဗျာဓိဇရာမရဏနှင့် လာဘအလာဘစသော လောကဓံတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဘင်္ဂုတော၊ ပျက်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ အဒ္ဓုဝတော၊ မြဲသောသဘောမရှိခြင်းကြောင့်။ ဝိပရိဏာမဓမ္မတော၊ ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါးသောအဖို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိခြင်းကြောင့်။ အသာရကတော၊ အနှစ်မဟုတ် အကာနှင့်တူခြင်းကြောင့်။ ဝိဘဝတော၊ အစီးအပွါးကင်းခြင်းကြောင့်။ သင်္ခတတော၊ အကြောင်းတို့သည် ပေါင်းစုရုံပြုပြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မရဏဓမ္မတော၊ သေခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိအာဒီဟိ၊ ဤသို့အစရှိကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ မြဲကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿတိ၊ ရှု၏။

အဘိဏှပဋိပီဠနတော၊ မပြတ်အဖန်ဖန် နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခမတော၊ သည်းခံနိုင်ခဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော၊ ဒုက္ခ၏တည်ရာဝတ္ထု၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရောဂတော၊ ယာပျနာဟူသော မူလရောဂါနှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂဏ္ဍတော၊ အိုင်းအမာနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သလ္လတော၊ မြားငြောင့်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဃတော၊ အစီးအပွါးမဲ့ကို ဆောင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာဗာဓတော၊ (ယာပျဗျာဓိဟူသော မူလရောဂါမှ တပါးသော) ပြင်းပြသည်းစွာသော အနာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဤတိတော၊ (များစွာသောဗျသနကို ဆောင်သည်ဖြစ်၍ အသစ်အာဂန္တုက အကုသလပက္ခိယဗျသနဟေတုနှင့်တူ၍) ပျက်စီးကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပဒ္ဒဝတော၊ (အထူးထူးအပြားပြားများစွာသော အကျိုးမဲ့တို့ကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) မင်းဘေးမင်းဒဏ်စသော ဥပဒ္ဒဝေါ၏ တည်ရာဝတ္ထု၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘယတော၊ ခပ်သိမ်းသောဘေးတို့၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပသဂ္ဂတော၊ အကျိုးမဲ့တို့သည် အစဉ်လိုက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ငြိတွယ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ရာဂစသောဒေါသတို့နှင့် ကပ်ငြိခြင်းမကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတာဏတော၊ ဘေးကို မစောင့်မရှောက်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အလေဏတော၊ ခိုမှီးပုန်းအောင်းရာမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသရဏတော၊ ကိုးကွယ်ရာ

မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာဒီနဝတော၊ အပြစ်ဒေါသ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အထီးကျန်သော ကပဏမနုဿနှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဃမူလတော၊ မကောင်းမှု၏ အကြောင်းမူလ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝဓကတော၊ အဆွေခင်ပွန်းမျက်နှာကဲ့သို့ ချီသာသောမျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍ အကျွမ်းဝင်သောသူကို သတ်တတ်သောသူသတ်ရန်သူနှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သာသဝတော၊ အာသဝေါ၏အာရုံ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အာသဝေါ၏ ပဒဋ္ဌာန်အဖြစ်ကြောင့်။ မာရာမိသတော၊ မစ္စုမာရ် ကိလေသာမာရ်တို့၏ အစာအာမိသ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာတိဓမ္မတော၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇရာဓမ္မတော၊ ရင့်ခြင်းဟောင်းခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗျာဓိဓမ္မတော၊ နာခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သောကဓမ္မတော၊ စိုးရိမ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိဒေဝဓမ္မတော၊ ငိုကြွေးခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပါယာသဓမ္မတော၊ လွန်စွာပင်ပန်းခြင်းသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သံကိလေသိကဓမ္မတော၊ တဏှာသံကိလေသ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသ ဒုစ္စရိတသံကိလေသ တို့၏ အာရုံ၏အဖြစ်တည်းဟူသော သဘော၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိအာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿတိ၊ ၏။

အဇညတော၊ မနှစ်သက်ဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ မတင့်တယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်[၁]။ ဒုဂ္ဂန္ဓတော၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇေဂုစ္ဆတော၊ ခိခိဟုထွီဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ စက်ဆုပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ကူလတော၊ နှစ်သက်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ စက်ဆုပ်အပ် ရွံရှာအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အမဏ္ဍနပဟတတော၊ ဝတ်စားတန်းဆာ မဆင်သဖြင့် ထိုသခ်ါရတို့၏ သဘာအဖြစ်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ တတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်[၂]၊ ဝါ၊ တန်းဆာမဆင်သဖြင့် သဘာအဖြစ်ပျောက်၍

၁-ဉာ တောသနေ၊ မာတ်နက်ဖော်၊ ဉာ ဉာ-ဟုဒွေးဘော်ပြု၊ အဇညတောတိ အမနုညတော၊ အသောဘဏတော ဝါ၊ ဋီကာ။ (ပြည်)

၂-နမဏ္ဍနေန ဟတာ အမဏ္ဍနဟတာ၊ အမဏ္ဍနေန သက္ကာ ဓေတေသံ သုဘဘာဝံ ဟန္တုန္တိ အတ္ထော။ ဋီကာ။ (ပြည်)

အသုဘအဖြစ် ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်[၁]၊ ဝါ၊ တန်းဆာဆင်သဖြင့် မပယ်ပျောက်သော သဘောရှိသော အသုဘ၏အဖြစ်ကြောင့်[၂]။ ဝိရူပ-တော အသုန္ဒရတော၊ မကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗီဘစ္ဆတော၊ ပဋိဃသံယောဇဉ်၏ ဝတ္ထု၏အဖြစ်ကြောင့် ရှုကုန်သောသူတို့ကို မိမိဖွဲ့တဘ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်[၃]၊ ဝါ၊ အဇ္ဈဇိဂုစ္ဆနိယ၏အဖြစ်ဖြင့် မစင်ကဲ့သို့စွန့်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အဇ္ဈဇိဂုစ္ဆနိယတာ ဟိ ဂူထံ ဝိယ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗံ ဝါ ဗီဘစ္ဆံ။ ဋီကာ) ဇာတိအာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဒုက္ခလက္ခဏဿ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ၏။ ပရိဝါရ-ဘူတတော၊ အခြံအရံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အသုဘတော၊ အသုဘအားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။

ပရတော၊ ပြင်ပသူစိမ်းနှင့်တူသော အဖြစ်ကြောင့်။ ရိတ္တတော၊ ဓုဝသုဘသုခအတ္တစသည်အဖြစ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တုစ္ဆတော၊ အချည်းနှီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုညတော၊ သာမိ နိဝါသိ ကာရက ဝေဒက အဓိဋ္ဌာယကဟု တိတ္ထိတို့သည် ကြံဆအပ်သောအတ္တမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿာမိကတော၊ အရှင်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိဿရတော၊ အစိုးမရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝသဝတ္တိတော၊ အလိုသို့ မလိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာတိအာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ အနတ္တတော၊ အနတ္တအားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။

[၂၉၀] ၇၅၀။ ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဝေါ၊ သို့။ ပဿတော၊ ရှုသော။ အနေန၊ ဤယောဂါဝစရသည်။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတာ နာမ၊ သိမ်းဆည်းအပ်သည် မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ ပန၊ အဘယ့်ကြောင့်ကား။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဧတေ၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို။ ဝေါ၊ ဤသို့

၁-အမင်္ဂလနေန ဝါ တေသံ အသုဘတာ ပါကဋာ ဟောတီတိ အမင်္ဂလနဟတာ။ ၎င်း။ (ပြည်)

၂-မင်္ဂလနေန ဝါ နဟန္တဗ္ဗသဘာဝါ အသုရိယံ ပဿတီတိ ဝိယ အမင်္ဂလနဟတာ၊ တတော အမင်္ဂလနဟတာဘာဝတော။၎င်း။ ဤပုဒ်တို့ဖြင့် ရုပ်ဖြစ်သောသင်္ခါရတို့ကိုရည်၍ ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

၃-ပဋိဃသံယောဇနဝတ္ထုတာယ ပဿန္တေ အတ္တနိ ဗန္ဓတီတိ ဝိဂစ္ဆံ။ အတိဝိယ ဝိရူပံ၊ အကြင်အာရုံသည် ဒိဋ္ဌမတ္တဖြစ်၍လျှင် ဒေါမနဿဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏၊ ထိုသို့သော် အလွန်လျှင် ဝိရူပအသုန္ဒရဖြစ်သော အာရုံကိုရသတည်း။ (ပြည်)

ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းဆည်းသနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ မုဉ္စနသ္သ၊ တဖန် မလိုက်ခြင်းအကျိုးငှါ ကောင်းစွာလွှတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သောမုစ္စန၏၊ ဝါ၊ အလွှတ်ကြီး လွှတ်ခြင်း ၏။ ဥပါယသမ္ပာဒနတ္ထံ၊ အကြောင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါ၊ အကြောင်းကို ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။

တတြ၊ ထိုမုဉ္စနဥပါယ ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ သင်္ခါရတရားတို့ကို သိမ်းဆည်း ခြင်း၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဥပမာ၊ တည်း။ ကောပုရိသော၊ တယောက်သော တံငါသားသည်။ မစ္ဆေ ဂဟေဿာမီတိ၊ ငါးတို့ကိုဖမ်းအံ့ဟု။ မစ္ဆခိပ္ပံ၊ ငါးအုပ်သောဆောင်းကို၊ ဝါ၊ ငါးထောင်မြှုံးကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ဩသာပေတိ ကိရ၊ နှစ်သတတ်၊ ဝါ၊ ပစ်ချသတတ်။ သော၊ ထိုတံငါသားသည်။ ခိပ္ပမုခေန၊ မြှုံးဝဖြင့်။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ဩတာရေတွာ၊ သွင်း၍။ အန္တောဥဒကေ၊ ရေထဲ၌။ သပ္ပံ၊ ရေမြွေဟောက် ကို။ ဂီဝါယ ဂဟေတွာ၊ လည်စိဆုပ်၍။ မေ၊ ငါသည်။ မစ္ဆော၊ ငါးကို။ ဂဟိတော၊ ဖမ်းအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တမနော၊ ဝမ်းမြောက်နှစ်သက် သည်။ အဟောသိ၊ ၏။ သော၊ ထိုတံငါသားသည်။ မယာ၊ ငါသည်။ မဟာမစ္ဆော၊ ငါးကြီးရောကို။ လဒ္ဓေါ ဝတ၊ ရအပ်ပေပြီတကား။ ဣတိ၊ သို့။ ဥက္ခိပိတွာ၊ မြှောက်၍။ ပဿန္တော၊ ရှုလတ်သော်။ သောဝတ္ထိကတ္တယ- ဒဿနေန၊ လည်ကျားသုံးရစ်ကိုမြင်သဖြင့်။ သပ္ပေါတိ သဉ္ဇာနိတွာ၊ ရေမြွေ ဟောက်ဟုသိလတ်၍။ ဘီတော၊ ကြောက်၍။ အာဒီနဝံ၊ ဘေးကိုရောက်လတ္တံ့ သောအပြစ်ဘေးကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဂဟဏေ၊ ဖမ်းအပ်ပြီးသောမြွေကို မစွန့်မူ၍ ယူခြင်း၌။ နိဗ္ဗိန္နော၊ ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍။ မုဉ္စိတုကာမော၊ လွှတ်လိုသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ မုဉ္စနဿ၊ လွှတ်ခြင်း၏။ ဥပါယံ၊ အကြောင်း ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ အဂ္ဂနင်္ဂုဋ္ဌတော၊ အမြီးဖျားမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဟတ္ထံ နိဗ္ဗေဌေတွာ၊ မြွေသည် မိမိ၏ကိုယ်ဖြင့် ရစ်ပတ်အပ်သောလက်အရပ် ကို ဖြေ၍။ ဗာဟုံ ဥက္ခိပိတွာ၊ လက်မောင်းကိုမြှောက်၍။ ဥပရိသီသေ၊ ဦးခေါင်းအထက်၌။ ဒွေ့ တယော ဝါရေ၊ နှစ်ပတ်သုံးပတ်။ အာဝိဇ္ဈိတွာ၊ ပတ်ပတ်လှည့်လျက်။ သပ္ပံ၊ မြွေကို။ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ၊ အားနည်းအောင်ပြု၍။ ဒုဋ္ဌသပ္ပ၊ ဟယ်မြွေဆိုး။ ဂစ္ဆ၊ သွားလေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ နိဿဇ္ဇိတွာ၊ စွန့်လွှတ်၍။ ဝေဂေန၊ လျင်စွာ။ တဠာကပါဠိံ၊ ကန်ပေါင်သို့။ အာရုယှ၊

တက်၍။ ဘော၊ အချင်းတို့။ မဟန္တဿ၊ ကြီးစွာသော။ သပ္ပဿ၊ မြွေ၏။ မုခတော၊ ခံတွင်းမှ။ မုတ္တော၊ လွတ်သည်။ အမှိ ကိရ၊ ဖြစ်ပေပြီတကား။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂတမဂ္ဂံ၊ လာခဲ့သောခရီးကို။ ဩလောကယမာနော၊ ကြည့်လျက်။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်၏[၁]။

တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ တဿ ပုရိသဿ၊ ထိုတံငါသား၏။ မစ္ဆောတိ၊ ငါးဟူ၍။ သပ္ပံ၊ ရေမြွေဟောက်ကို။ ဂီဝါယ ဂဟေတွာ၊ လည်၌ဆုပ်၍။ တုဋ္ဌကာလော ဝိယ၊ နှစ်သက်သောအခါကဲ့သို့။ ဣမဿာပိ ယောဂိနော၊ ဤယောဂီအားလည်း။ အာဒိတော၊ အစ၌လျှင်။ အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တဘောကို။ ပဋိလဘိတွာ၊ ရ၍။ တုဋ္ဌကာလော၊ နှစ်သက်သောကာလကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။) တဿ၊ ထိုတံငါသား၏။ ခိပ္ပမုခတော၊ ဆောင်းဝမှ။ သီသံ၊ မြွေဦးခေါင်းကို။ နီဟရိတွာ၊ ထုတ်၍။ သောဝတ္ထိကတ္တယဒဿနံ ဝိယ၊ လည်ရေးသုံးခုကို မြင်ခြင်းကဲ့သို့။ ဣမဿ၊ ဤယောဂီ၏။ ဃန-ဝိနိဗ္ဘောဂံ၊ သမူဟဃန ကိစ္စဃန အာရမ္မဏဃနကိုခွဲခြမ်းခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ တိလက္ခဏဒဿနံ၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို မြင်ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုတံငါသား၏။ ဘီတကာလော ဝိယ၊ လည်ရေးသုံးဆင့်ကိုမြင်၍ ကြောက်သောကာလကဲ့သို့။ ဣမဿ၊ ဤယောဂီ ၏။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) တတော၊ ထိုမြွေဟောက်ဟု သိသောအခါမှ။ အာဒီနဝဒဿနံ ဝိယ၊ မြွေကြောင့် ဖြစ်လတ္တံ့သော အပြစ်ကို ရှုခြင်းကဲ့သို့။ အာဒီနဝါနုပဿနာဉာဏံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဂဟဏေ၊ ကိုင်မိသောမြွေကို မလွှတ်မူ၍ယူခြင်း၌။ နိဗ္ဗိန္ဒနံ ဝိယ၊ ငြီးငွေ့ ခြင်းကဲ့သို့။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) သပ္ပံ၊ ကို။ မုဉ္စိတု-

၁-ဤဥပမာကိုရည်၍ မဟာသီလဝံသသည်-ဆယ်လံအခေါက်၊ ရေထဲအောက်သို့၊ ထုတ်ချောက်ဒုပ်စုပ်၊ စုံးစုံးငုပ်၍၊ စမ်းခုပ်သရော်၊ သူဖော်စိမ်းစား၊ တံငါသားလျှင်၊ လည်ကျားသုံးရစ်၊ မည်းချစ်ရင်ပျောက်၊ ရေမြွေဟောက်ကို၊ လန့်ကြောက်မရှိ၊ ငါးဟုမိ၍၊ လည်စိလဆုပ်၊ ဝမ်းသာရုပ်ဖြင့်၊ သူနုပ်ကျွန်လျှော်၊ ကြည့်လျက်ပေါ်သော်၊ မြော်ကတုံးတုံး၊ ဟလူဆုံးဟု၊ နှလုံးမဆံ့၊ ရင်တီးအံ့သို့၊ သိန္နံပညာ၊ ထိုရော်ငါလည်း၊ ပမာဤတူ၊ စည်းစိမ်ထူ၍၊ ရိပ်ပူမထိ၊ ချမ်းသာရှိလျက်၊ သတိမြှင်ကျယ်၊ သူတော်နွယ်သို၊ ယိုးမယ်မဲ့လျှင်း၊ အချင်းစစ်ဘော့၊ ကြံတုံချေက၊ မွေးရေခမင်း၊ နှလုံးတွင်း၌၊ သားညှင်းအသွင်၊ မီးဝယ်ကင်သော်၊ ပိတ်ပင်မပြန့်၊ ရှုံ့ရှုံ့တွန့်လျက်၊ ကြောက်လန့်ထိတ်စွာ၊ ဘော်သုံးရွာတွင်၊ ဝါဝါလရောင်၊ လူတို့ဘောင်ကား၊ ၊ပြောင်ပြောင်ငါ့အားငြီးသတည်း။ စပ်တော်မူသည်။ (ပြည်)

ကာမတာ ဝိယ၊ လွှတ်လိုသောအဖြစ်ကဲ့သို့။ မုဉ္စိတုကမျတာဉာဏံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) မုဉ္စနဿ၊ လွှတ်ခြင်း၏။ ဥပါယကရဏံ ဝိယ၊ လွှတ်ရအံ့သော အကြောင်းကို ပြုခြင်းကဲ့သို့။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ တိလက္ခဏာရောပနံ၊ လက္ခဏာသုံးပါးကို တင်ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဟိ-တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ အံ့။ သော ပုရိသော၊ ထိုတံငါသားသည်။ သပ္ပံ၊ ကို။ အာဝိဇ္ဈိတွာ၊ ဦးခေါင်းပေါ်၌ ပတ်ပတ်လှည့်၍။ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ၊ အားနည်းသည်ကိုပြု၍။ နိဝတ္တေတွာ ဍံသိတုံ၊ ပြန်၍ကိုက်ခြင်းငှါ။ အသမတ္ထဘာဝံ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သို့။ ပါပေတွာ၊ ရောက်စေ၍။ သုမုတ္တံ၊ လွှတ်ခြင်းကောင်းစွာ။ (ဝိသမံ စန္ဒိမသူရိယာ ပရိဝတ္တန္တိ-ကဲ့သို့ ဘာဝနပုံ-သကတည်း) မုဉ္စတိ ယထာ၊ လွှတ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ- တထာ၊ တူ။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ တိလက္ခဏာရောပနေန၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို တင်သဖြင့်[၁]။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အာဝိဇ္ဈိတွာ၊ ပတ်ပတ်မွှေ၍။ ဒုဗ္ဗလေ၊ အားနည်းသည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ နိစ္စသုခသုဘအတ္တာ-ကာရေန၊ နိစ္စအခြင်းအရာ, သုခသုဘအတ္တအခြင်းအရာဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတုံ၊ ထင်ခြင်းငှါ။ အသမတ္ထတံ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပါပေတွာ၊ ၍။ သုမုတ္တံ၊ လွှတ်ခြင်းကောင်းစွာ။ မုဉ္စတိ၊ လွှတ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ မုဉ္စနဿ။ ပ ။ ဉာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၇၅၉။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤသို့ အနိစ္စန္တိကတော-အစရှိသော လေးဆယ်ကျော်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ အနိစ္စစသည်၏အဖြစ်ကို ကောင်းစွာမှတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့်။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ပဋိသင်္ခါဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင်ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အနိစ္စတော။ ပ ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[၂၉၁] အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီအား။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ သိ၍။ ဉာဏံ၊

၁-သင်္ခါရတို့၏ နိစ္စစသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ထင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည် အနိစ္စသညာစသည်အပြားရှိသော ဝိပဿနာ၏ သာတိသယဗလဝဘာဝပ္ပတ္တိဖြင့် ဖြစ်၏၊ ထိုသာတိသယဗလဝဘာဝပ္ပတ္တိသည်လည်း သင်္ခါရတို့၏ အနိစ္စစသောအခြင်းအရာကို ကောင်းမွန်စွာမှတ်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်ရကား တိလက္ခဏာရောပနေန-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နည်း။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ အား။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ ၍။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊ သည်ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ အား။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ ၍။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ အား။ ပဝတ္တံ၊ ကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ ၍။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ အား။ နိမိတ္တဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ပဝတ္တဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ပဋိသင်္ခါ၊ ၍။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

စ၊ အဖွင့်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ နိမိတ္တံ ပဋိသင်္ခါတိ၊ ကား။ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ ကို။ အဓုဝံ၊ မမြဲမြံ မခိုင်ခံ့။ တာဝကာလိကံ၊ အခိုက်အတံ့ တသက်လျှာမျှတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အနိစ္စလက္ခဏဝသေန၊ အနိစ္စလက္ခဏာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဇာနိတ္ဝာ၊ သိ၍။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဇာနေတွာ၊ သိပြီး၍။ ပစ္ဆာ၊ မှ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ကာမဥ္စ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ကား မဖြစ်ပါပေ[၁]။ ပန-တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဝေါဟာရဝသေန၊ သဒ္ဒဝေါဟာရ-သဒ္ဒဗျူဟာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏန္တိ-အာဒီနိ ဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသောပြယုဂ်တို့ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဋိသင်္ခါ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏[၂]။ ဝါ၊ ကား။

၁-ပဋိသင်္ခါ-ဟူသောပုဒ်၏ ဇာနိတွာ-ဟူသောအနက်ကို ဆိုပြီး၍ ပဋိသင်္ခါနကြိယာ ဥပ္ပဇ္ဇနကြိယာတို့၏ တူသောခဏရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ပုဗ္ဗကာလ အပရကာလအဖြစ်သည် မရှိသော်လည်း သဒ္ဒဝေါဟာရ သဒ္ဒဗျူဟာမျှဖြင့် ပဋိသင်္ခါ ဉာဏံ-ဟူသော နှစ်ပုဒ်ကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့သောအနက်ကို ပြခြင်းငှါ ကာမံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ထိုပါဠိ၌ဖြင့် "ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ"ဟူ၍ ရင်း, "နိဟန္တွာ တိမိရံ သဗ္ဗံ၊ ဥဂ္ဂတောယံ ဒိဝါကရော"ဟူ၍ရင်း ဤသို့အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌ကဲ့သို့ သမာနကာလ၏အစွမ်းဖြင့် ဤသဒ္ဒပယောဂဖြစ်သည်ဟု ပြသတည်း။ ထိုမှတပါး လည်း မနဉ္စ၊ မနောဒွါရကိုရင်း။ ဓမ္မေ စ၊ ဓမ္မာရုံတို့ကိုရင်း။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ မနောဝိညာဏသ၊ မနောဝိညာဉ်၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ ဝိယ၊ မဟုတ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ ဤအတူ။ ဣဓာပိ၊ ဤပဋိသင်္ခါ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဟူသော ပါဠိ၌လည်း။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဇာနိတွာ၊ သိပြီး၍။ ပစ္ဆာ၊ မှ။ ဉာဏဿ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဤသို့သောအနက်ကိုပြခြင်းငှါ မနဉ္စ ပဋိစ္စ-စသော ဥဒါဟရုဏ်ကို ဆိုပေသတည်း။ တနည်းသော်ကား ဤသို့သော သဒ္ဒပယောဂသည် ယေဘုယျအား ဖြင့် လောက၌ ပုဗ္ဗကာလအစွမ်းအားဖြင့်သာ ထင်ရကား ဤ၌လည်း ပုဗ္ဗကာလ အစွမ်း အားဖြင့်သာလျှင် ထိုပုဒ်ကိုပြခြင်းငှါ ကေတ္တနယေန ဝါ-စသော ဝိကပ်ကိုမိန့်ဆိုသော်။ (ပြည်)

ကေတ္တနယေန၊ နည်းဖြင့်။ ပုရိမဥ္စ၊ ရှေးဖြစ်သော သိခြင်းကြိယာကိုရင်း။ ပစ္ဆိမဥ္စ၊ နောက်ဖြစ်သော ဖြစ်ခြင်းကြိယာကိုရင်း။ ဧကံ ကတွာ၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပဋိသင်္ခါ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏[၁]။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ ဣတရသ္မိံပိ ပဒဒ္ဒယေ၊ ဤမှတပါးသော ပဝတ္တံ ပဋိသင်္ခါ နိမိတ္တဉ္စ ပဝတ္တဉ္စ ပဋိသင်္ခါ-ဟူသော ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်း၌လည်း။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။

ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏကထာ

၇၆၀။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သုညာ၊ အတ္တမှဆိတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဣဒံ-ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ အတ္တေန ဝါ၊ အတ္တမှရင်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ အတ္တနှင့်စပ်သောဥစ္စာမှရင်း။ သုညံ၊ ဆိတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိကောဋိကံ၊ နှစ်ပါးသော အဖို့ရှိသော။ သုညတံ၊ သုညအဖြစ်ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ပညာဖြင့်သိမ်းဆည်း၏။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ (ဉာဏစက္ခုနာ၊ ပညာစက္ခုဖြင့်။ ပစ္စက္ခတော စ၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်ရင်း။ အနုမာနတော စ၊ ဆသောအားဖြင့်ရင်း။) နေဝ ဒိသွာ၊ မမြင်မူ၍။ ပရံ အညံ၊ မိမိမှတပါးသော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော သတ္တဝါသင်္ခါရကို။ အတ္တနော၊ ၏။ ပရိက္ခာရဘာဝေ၊ ပရိက္ခရာ၏အဖြစ်၌၊ ဝါ၊ သုခဒုက္ခပြီးစေတတ်သော ပရိက္ခရာ၏အဖြစ်၌။ ဌိတံ၊ တည်သည်ကို။ န ဒိသွာ၊ မမြင်မူ၍။ ပုန၊ တဖန်။ (ပရိဂ္ဂဏှာတီတိ သမ္ဗန္ဓော) အဟံ၊ သည်။ ကွစနိ-ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသောဌာန၌၊ ဝါ၊ ကာလ၌၊ ဝါ၊ ဓမ္မ၌၊

၁-အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သောဉာဏ်တို့တွင် ရှေးဖြစ်သောဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့် ပဋိသင်္ခါနကြိယာကို ထိုမှတပါးသော နောက်ဖြစ်သောဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့် ဥပ္ပဇ္ဇနကြိယာကို ရည်အပ်၏။ ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးတို့ကိုကား ဘေဒအားဖြင့်မရှုအပ်ကုန်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? တခုသော သန္တာန်၌ ကျသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ကေတ္တနည်းအားဖြင့် ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ၌။ (အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။) န ပဿာမိ၊ မမြင်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ (အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။) ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော သူတပါး၏။ ကိဉ္စနတသ္မိံ - ကိဉ္စနဘာဝေ၊ ကြောင့်ကြအပ်သောဥစ္စာ၏ အဖြစ်၌။ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ဆောင်အပ်သည်ကို။ န ပဿာမိ၊ မမြင်။ ကွစနိ၊တစုံတခုသော ဌာနၣ၊ ဝါ၊ ကာလၣ၊ ဝါ၊ ဓမ္မၣ။ ပရဿ စ၊ သူတပါး၏လည်း။ အတ္တာနံ၊ ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ (မမ-ကား အဋ္ဌာနပယုဂ်တည်း) ပရဿ၊ ၏။ (အတ္တာ၊ အတ္တသည်။) မမ၊ ငါ၏။ ကိသ္မိဉ္စိ၊ တစုံတခုသောအဇ္ဈတ္တ-ဗဟိဒ္ဓ၌။ ကိဉ္စနတာ-ကိဉ္စနဘာဝေ၊ ကြောင့်ကြအပ်သော ပရိက္ခရာ၏ အဖြစ်၌။ အတ္ထီတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ န ပဿာမိ၊ မမြင်။ ဣတိ၊ သို့[၁]။ ဧတ္ထ၊ ဤသုညတာနုပဿနာအရာ၌။ စတုကောဋိကာ၊ လေးပါးအဖို့ရှိသော။ ယာ သုညတာ၊ အကြင်သုညတအဖြစ်ကို။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တံ-သုညတံ၊ ထိုသုညအဖြစ်ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။

ကထံ-ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ အဘယ်သို့သိမ်းဆည်းသနည်းဟူမူကား။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အယံ၊ ဤယောဂါဝစရသည်။ နာဟံ ကွစနီတိ၊ ကား။ ကွစိ၊ တစုံတခုသော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ၌။ အတ္တာနံ၊ ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ (သိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မမြင်လေဟန်ကို သူတပါးအားပြသည်ဖြစ်၍ နာမယောဂဖြင့်

၁-ဤအနက်သည် ဖွင့်ပြလတ့်သော အဋိပ္ပါယတ္ထနှင့်အညီ ပြန်ဆိုအပ်သော အနက် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဥပရိပဏ္ဏာသ နှာ ၅၀-အာနေဉ္ဇသပ္ပါယ သုတ်ရင်း၌ ပုန စပရံ ဘိက္ခုဝေ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ "နာဟံ ကွစနိ ကဿစိ ကိဉ္စနတသ္မိံ၊ န စ မမ ကွစနိ ကိသ္မိဉ္စိ ကိဉ္စန-တတ္ထီတိ-"ဟူသော ပါဠိ၌ ပဋိသဉ္စိက္ခနာကာရစကားဖြစ်၍ မချောမောလှသေးပေ၊ ချောမောစေရန် အောက်ပါအတိုင်း သဒ္ဒါအနက်အတိအကျ ပြန်ရာ၏။

အဟံ၊ ငါသည်။ ကွစနိ၊ တစုံတရာ၌၊ ဝါ၊ တစုံတခုသောဌာန တစုံတခုသောကာလ တစုံတခုသောတရားထဲ၌၊ ဝါ၊ တစုံတခုသောအတွင်းအပြင်၌။ န အသ္မိ၊ မရှိ။ (အဟံ၊ သည်၊)ကဿစိ၊ တစုံတယောက်၏။ ကိဉ္စနတာ-ကိဉ္စနတာယ၊ ကြောင့်ကြဖွယ်၏အဖြစ်၌။ န အသ္မိ၊ မဖြစ်။ (ကိဉ္စနံ ဝုစ္စတိ ပလိဗောဓော၊ ပလိဗောဓော န ဟောမီတိ အတ္ထော-ဟူသော တိကင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ ဥပေါသထသုတ်၏ အဖွင့်နှင့်အညီ တနည်းကား) ကိဉ္စနတာ၊ ကြောင့်ကြဖွယ်သည်။ န အသ္မိ၊ မဖြစ်။ (ပရဿ၊ သူတပါး၏။ အတ္တာ) စ၊ အတ္တသည် လည်း။ ကွစနိ၊ တစုံတရာ၌၊ ဝါ၊ တစုံတခုသောဌာန ကာလတရားထဲ၌။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (သော၊ ထိုသူတပါး၏ အတ္တသည်။) ကိသ္မိဉ္စိ၊ တစုံတခုသောအရာဌာန၌၊ ဝါ၊ တစုံ တခုသော အကြောင်းကြောင့်မျှ။ မမ၊ ငါ၏။ ကိဉ္စနတာ-ကိဉ္စနတာယ၊ ကြောင့်ကြဖွယ်၏ အဖြစ်၌။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (တနည်း)ကိဉ္စနတာ၊ ကြောင့်ကြဖွယ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့-ဟု ပြန်ရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

ဆိုသည်။) ကဃာစိ ကိဉ္စနတသ္မိံတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ကဃာစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ကိဉ္စနဘာဝေ၊ ကြောင့်ကြအပ်သောပရိက္ခရာ၏အဖြစ်၌။ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ဆောင်အပ်သည်ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ (ကိဉ္စနဘာဝေ-အရကို ဖွင့်ပြခြင်းငှါ ဘာတိဋ္ဌာနေ ဝါ-စသည်မိန့်သော်) ဘာတိဋ္ဌာနေ ဝါ၊ အစ်ကိုညီအရာ၌မူလည်း။ ဘာတရံ၊ အစ်ကိုညီဟူ၍။ သဟာယဋ္ဌာနေ ဝါ၊ သဟဲခင်ပွန်းအရာ၌ မူလည်း။ သဟာယံ၊ သဟဲခင်ပွန်းဟူ၍။ ပရိက္ခာရဋ္ဌာနေ ဝါ၊ ပရိက္ခရာ၌မူလည်း။ ပရိက္ခာရံ၊ ပရိက္ခရာဟူ၍။ မညိတွာ၊ အောက်မေ့၍။ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ဆောင်အပ်သည်ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ န စ မမ ကွစနိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ မမသဒ္ဒံ၊ မမ-သဒ္ဒါကို။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဌပေတွာ၊ ထားဦး၍[၁]။ ကွစနိ ကွစိ၊ တစုံတခုသောဌာန၌၊ ဝါ၊ ကာလ၌၊ ဝါ၊ ဓမ္မ၌၊ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ၌။ ပရဿ စ၊ မိမိမှ တပါး၏လည်း။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ [၂၉၂] န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣဒါနိ၊ ၌။ မမသဒ္ဒံ၊ ကို။ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ မမ ကိသ္မိဉ္စိ ကိဉ္စနတတ္ထိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ ပရဿ၊ မိမိမှတပါးသောသူ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ မမ၊ ၏။ ကိသ္မိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ၌။ ကိဉ္စနဘာဝေ၊ ကြောင့်ကြအပ်သော ပရိက္ခရာ၏အဖြစ်၌။ အတ္ထီတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဘာတိဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဘာတရံ၊ ဟူ၍။ သဟာယဋ္ဌာနေ၊ ၌။ သဟာယံ၊ ဟူ၍။ ပရိက္ခာရဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ပရိက္ခာရံ၊ ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ကိသ္မိဉ္စိ ဌာနေ၊ တစုံတခုသော ဌာန၌။ ပရဿ၊ မိမိမှတပါးသောသူ၏။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဣမိနာ ကိဉ္စနဘာဝေန၊ ဤကြောင့်ကြအပ်သောဥစ္စာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ဆောင်အပ်သည်ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အယံ၊ ဤယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ၌။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ နေဝ ပဿတိ၊ မမြင်။ တံ၊ ထိုအတ္တကို။ ပရဿ၊ မိမိမှတပါးသောသူ၏။

၁- ပဒဋ္ဌိလာဒိနာ ဌာနေ။ ပယုဇ္ဇေပိ ပယောဇယေ။ ဌာနေ ဌာနေ ပယုဇ္ဇေပိ၊ ယထာဌာနေ ပယောဇယေ-ဟူသောပရိဘာသာဖြင့် အဋ္ဌာနပယုဂ်ဖြစ်ရကား မမ-သဒ္ဒါကို ထားဦးဟူလို။

ကိဉ္စနဘာဝေ၊ ကြောင့်ကြအပ်သော ဥစ္စာ၏အဖြစ်၌။ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ဆောင်အပ်သည်ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ပရဿ၊ မိမိမှတပါးသောသူ၏။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ပရဿ၊ ထိုမိမိမှတပါးသော သူ၏ သာလျှင်။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ အတ္တနော၊ ၏။ ကိဉ္စနဘာဝေ၊ ကြောင့်ကြအပ်သောဥစ္စာ၏အဖြစ်၌။ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနေန၊ ဤယောဂါဝစရသည်။ စတုကောဋိကာ၊ လေးပါးသော အဖို့ရှိသော။ သုညတာ၊ သုည၏အဖြစ်သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတာ၊ သိမ်းဆည်းအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသည်လျှင်အပြီးတည်း[1]။

၇၆၁။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ စတုကောဋိကံ၊ လေးပါးသော အဖို့ရှိသော။ သုညတံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းဆည်းပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဆဟာကာရေဟိ၊ ခြောက်ပါးသောယူခြင်းဟူသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ ယူအပ်သောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်[2]။ သုညတံ၊ သုည၏အဖြစ်ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းဆည်း၏။ ကထံ-ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ အဘယ်သို့ သိမ်းဆည်း သနည်း။ စက္ခု၊ စက္ခုဒွါရသည်။ အတ္တေန ဝါ၊ အတ္တမှရှင်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ အတ္တနိယမှရှင်း။ နိစ္စေန ဝါ၊ နိစ္စဟူ၍ ကြံဆအပ်သော တစုံတယောက် သော မိမိမှရှင်း, သူတပါးမှရှင်း၊ ဝါ၊ နိစ္စ၏အဖြစ်မှရှင်း။ သုညံ၊ ဆိတ်၏[3]။ ဓုဝေန ဝါ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သည်၏အဖြစ်မှရှင်း။ သဿတေန ဝါ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်မှရှင်း။ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန ဝါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း

၁-ဤ၌လည်း နာဟံ ကွစနိ-ဟု မိမိအတ္တ၏ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုရှုသည်၊ န ကဿစိ ကိဉ္စ-နတသ္မိံ-ဟု မိမိအတ္တ၏ပင် မိမိမှတပါးသော တစုံတယောက်သောသူ၏ အတ္တနိယ၏အဖြစ်ကို ရှုသည်။ န စ မမ-ဟူသောနှစ်ပုဒ်ကို ယထာက္ကမစပ်အပ်၏၊ အတ္ထိ-ဟူသောပုဒ်ကို အသီးအသီး စပ်၍ န စ ကွစနိ ပရဿတ္တာ အတ္ထိ-ဟု မိမိမှတပါးသောသူ၏ အတ္တမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ရှုသည်။ တဿ ပရဿ အတ္တနော မမ ကိဉ္စနတာ န စတ္ထိ-ဟု ပရအတ္တ၏ အနတ္တနိယအဖြစ်ကို ရှုသည်။ ဤကား ဋီကာနည်း။ ဤသို့လျှင် အဇ္ဈတ္တ၌ရင်း ဗဟိဒ္ဓ၌ရင်း အတ္တအတ္တနိယမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော သက်သက်သော သင်္ခါရတရားအစု၏ အဖြစ်ကို စတုကောဋိကသုညတာကိုသိမ်းဆည်းသဖြင့် ရှုအပ်သည်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဧဝံ မယံ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ဆဟာကာရေဟိ - အစရှိသည်ဖြင့်-နိဒ္ဒေသစသည်တို့၌ ထိုထိုအရာ၌လာကုန်သော ပကာရတို့ကို သုညတာနုပဿနာအကျိုးငှါ ပွါးခြင်းကိုပေါင်းစု၍ပြသတည်း။ (ပြည်)

၃-ဓုဝစသည်တို့သည် အနိစ္စဟူ၍ယူအပ်သော အနက်၏သာလျှင် ယူအပ်သော အခြင်း အရာတို့တည်း။ ထိုစကားသင့်၏၊ ထိုအနိစ္စကို ဝေဖန်သဖြင့်သာလျှင် ဤဂဟဏာကာရ၏ ဆက္ကအဖြစ်သည် ဖြစ်သတည်း။ (ပြည်)

ကင်းသည်၏အဖြစ်မှရင်း။ သုညံ၊ ၏။ (သောတဃာနဗိဝ့ါကာယတို့သည် ပေယျာလင့်ပ်သည်) မနော၊ မနောဒွါရသည်။ အတ္တေန ဝါ၊ မှရင်း။ ပ။ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန ဝါ၊ မှရင်း။ သုညော၊ ၏။ ရူပါ၊ ရူပါရုံတို့သည်။ အတ္တေန ဝါ၊ မှရင်း။ ပ။ သုညာ၊ ကုန်၏။ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မာရုံတို့သည်။ သုညာ၊ ကုန်၏။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်သည်။ အတ္တေန ဝါ၊ မှရင်း။ ပ။ သုညံ၊ ၏။ မနောဝိညာဏံ၊ သည်။ ပ။ သုညံ၊ ၏။ စက္ခု-သမ္ဖဿော၊ စက္ခုသမ္ဖဿသည်။ ပ။ သုညော၊ ၏။ ဇရာမရဏံ သို့။ ယာဝဇရာမရဏာ၊ ဇရာမရဏတိုင်အောင်။ နယော၊ နည်းကို။ နေတဗ္ဗော၊ ဆောင်အပ်၏။ (ပေယျာလမထားမူ၍ ဇရာမရဏတိုင်အောင်ဟု အဆုံးပုဒ်ကို အဝမိပြု၍ ပြတော်မူသည်)

၇၆၂။ ဧဝံ၊ သို့။ ဆဟာကာရေဟိ၊ ခြောက်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သုညတံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ ရှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဣဒံ-ဣမေ၊ ဤရှစ်ပါးသော အာကာရတို့သည်။ သေယျထာ-ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နိစ္စသာရသာရေန ဝါ၊ နိစ္စသာရဟူသောအနှစ်ဖြင့်ရင်း။ ဓုဝသာရသာရေန ဝါ၊ ဓုဝသာရဟူသောအနှစ်ဖြင့်ရင်း။ သုခသာရ-သာရေန ဝါ၊ သုခသာရဟူသောအနှစ်ဖြင့်ရင်း။ အတ္တသာရသာရေန ဝါ၊ အတ္တသာရဟူသောအနှစ်ဖြင့်ရင်း။ နိစ္စေန ဝါ၊ နိစ္စအဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဓုဝေန ဝါ၊ ဓုဝအဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ သဿတေန ဝါ၊ သဿတအဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ အဝိပရိ-ဏာမဓမ္မေန ဝါ၊ အဝိပရိဏာမဓမ္မအဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ အသာရံ၊ အနှစ်မဟုတ်။ နိဿာရံ၊ အနှစ်မရှိ။ သာရာပဂတံ၊ အနှစ်မှကင်း၏၊ ဝါ၊ အနှစ်သည် ထိုရုပ်မှကင်း၏။ (သာရတော အပဂတံ သာရံ ဝါ တတော အပ-ဂတန္တိ သာရာပဂတံ ပြု၊ ဝေဒနာစသည်တို့၌ ရင်းနည်းယှဉ်၍ ယောဇ-နာ) နဋ္ဌော၊ ကျူးသည်။ အသာရော၊ အနှစ်မဟုတ်သည်။ နိဿာရော၊ အနှစ်မဲ့သည်။ သာရာပဂတော၊ အနှစ်မှကင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့ရင်း။ ဧရဏ္ဍော၊ ကြက်ဆူသည်။ ပ။ ဟောတိ ယထာ၊ ၎င်း။ ဥဒုမ္ဗရော၊ ရေသဖန်းသည်။ ပ။ ဟောတိ ယထာ၊ ရင်း။ သေတဝစ္ဆော၊ ရေခတက်ဖြူပင်သည်၊ ဝါ၊ ကြောင်မီးတူပင်သည်။ ပ။ ဟောတိ ယထာ၊ ရင်း။ (သေတဝစ္ဆောတိ သေတဝရဏကော၊ မိနရုက္ခောတိပိ ဝဒန္တိ-ဋီကာ)

ပါဋိဘဒ္ဒကော၊ ပေါက်ပင်သည်။ ပ ။ ဖေဏပိဏ္ဍော၊ ရေမြှုပ်စိုင်သည်။ ပ ။ ဥဒကဗုဗ္ဗုဠံ၊ ရေပွက်သည်။ ပ ။ မရီစိ၊ တံလျှပ်သည်။ ပ ။ ကဒလိက္ခန္ဓော၊ ငှက်ပျောတုန်းသည်။ ပ ။ မာယာ၊ မျက်လှည့်သမားပြအပ်သောဝတ္ထုသည်။ အသာရာ၊ အနှစ်မဟုတ်သည်။ နိဿာရာ၊ အနှစ်မဲ့သည်။ သာရာပဂတာ၊ အနှစ်မှကင်းသည်။ ယောတိ ယထာ၊ သို့ရင်း။ ဧဝမေဝ၊ တူလျှင်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ပ ။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ နိစ္စသာရသာရေန ဝါ၊ ဖြင့်ရင်း။ ပ ။ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန၊ ဖြင့်ရင်း။ အသာရံ၊ အနှစ်မရှိ။ နိဿာရံ၊ အနှစ်မဟုတ်။ သာရာပဂတံ၊ အနှစ်မှကင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။

[၂၉၃] ၇၆၃။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ ဧဝံ၊ သို့သောနည်းဖြင့်။ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သုညတံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။ ရူပံ၊ ကို။ ရိတ္တတော၊ (နိစ္စသာရစသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်) အနှစ်ကင်းသောအားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ တုစ္ဆတော၊ အချည်းနှီးအားဖြင့်၊ ဝါ၊ အယုတ်အားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။ သုညတော၊ အတ္တသာရမှဆိတ်သောအားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ အတ္တမဟုတ်သောအားဖြင့်။ အနိဿရိယတော၊ အစိုးရသူမရှိသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ တစုံတယောက်သော အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို ပြုစေခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသောအားဖြင့်။ အကာမကာရိယတော၊ အလိုအားလျော်စွာ မပြုအပ်သောအားဖြင့်။ အလဗ္ဘနီယတော၊ ရုပ်သည် ဤသို့ဖြစ်စေသတည်း, ဤသို့ မဖြစ်စေသတည်းဟုအလိုကို မရကောင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဝသဝတ္တနတော၊ မိမိသည်တပါးသောသူ၏ အလိုသို့ မလိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်, သူတပါးကို မိမိအလိုသို့ မလိုက်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပရတော၊ သူစိမ်း ပြင်ပအားဖြင့်။ ဝိဝိတ္တတော၊ အကြောင်းမှ ဆိတ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ အကျိုးမှဆိတ်သောအားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ ရိတ္တတော၊ ဖြင့်။ပ။ ဝိဝိတ္တတော၊ ဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။

၇၆၄။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သုညတံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဒွါဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဣဒံ-ဣမေ၊ ဤတဆယ့်နှစ်ပါးသော အာကာရတို့သည်။

သေယျထာ·ကတမေ၊ တို့နည်းဟူမူကား။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ သတ္တော၊ တိတ္ထိတို့ ကြံအပ်သော အတ္တဟုဆိုအပ်သော သတ္တဝါသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ရူပံ၊ သည်။ ဇီဝေါ၊ တိတ္ထိတို့သည် ကြံအပ်သောဇီဝသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ဤနည်း ရူပံ-ဟူသောပုဒ်ကို လိုက်၍ချည်းပေး) နရော၊ ဆောင်တတ်သောသူသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ မာနဝေါ၊ မာန၏ ဖြစ်ရာသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတ္ထီ၊ တိတ္ထိတို့ကြံအပ်သော ဣတ္ထိ သည်။ ပုရိသော၊ တိတ္ထိတို့ကြံအပ်သော ပုရိသသည်။ အတ္တာ၊ ငါဟူသော မာနကိုထားရာ အတ္တသည်။ အတ္တနိယံ၊ အတ္တ၏ဥစ္စာသည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အညဿ၊ တပါးသော သူ၏။ (သန္တကံ၊ သည်။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော သူ၏။ (သန္တကံ၊ သည်။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (န သတ္တော န ဇီဝေါ-စသော ပုဒ်တို့ကိုလိုက်၍ပေး)။ပ။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ပ။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏။ (သန္တကံ၊ သည်။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ (ဒွါဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သုညတံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။)

၇၆၅။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွါဒသာဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သုညတံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ တီရဏပရိညာဝသေန၊ ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒွါစတ္တာလီသာယ၊ လေးဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သုညတံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။ (ရူပံ အနိစ္စတော-အစရှိသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို အောက်၌ရေးခဲ့ပြီ၊ မရေးရသေးသည်ကိုသာ ဆိုပေအံ့) အသရဏတော၊ (ဘေးကို မဖျောက်ပယ်ခြင်းကြောင့်) ကိုးကွယ်ရာ မဟုတ်သောအားဖြင့်။ အသရဏီဘူတတော၊ ကိုးကွယ်ရာဟု ယူခြင်းငှါ မသင့်သည်ဖြစ်၍ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သည် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (အနဿာဒတောတိ ဣဒံ ပါဠိယံ နတ္ထိ၊ သတိ စ တေစတ္တာလီသ အာကာရာ သိယုံ။ ဋီကာ။ သာယာအပ်သည် မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ပေး) အာဒီနဝတော၊ (ရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်ရှိလတ်သော် အလုံးစုံသော အပြစ်တပုံကြီးကို ရခြင်းကြောင့်) အပြစ်အစု အပြစ်အပုံအားဖြင့်။ သမုဒယတော၊ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်။ အတ္ထင်္ဂမတော၊ ချုပ်ခြင်းအားဖြင့်။ အဿာဒတော၊ သုခသောမနဿဟူသော သာယာဖွယ်ကို ဖြစ်စေသော

အားဖြင့်။ အာဒီနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ နိဿရဏတော၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းအားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ဝေဒနံ၊ ကို။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ပ။ နိဿရဏတော၊ အားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။

(အာဒီနဝတော-ပုဒ်ကို ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် အဿာဒကို ပယ်သောအားဖြင့် ပြခြင်းဟူ၏၊ အဂဟိတဂဟဏအားဖြင့် ၎င်းအာဒီနဝကို တဖန်မယူမူ ဒွိစတ္တာလီသ, တဖန် ယူမူ တေစတ္တာလီသမှတ်)

စ-သစ္စ၊ ၏။ ရူပံ အနိစ္စတော။ပ။ န ပဿတီတိ၊ ဟူ၍။ တေ၊ ဤသုညတာပရိဂ္ဂဟဏ ကထာသန္ဒဿနကို။ နိဒ္ဒေသေ၊ နိဒ္ဒေသ၌။ ဝုတ္တံပိ-ဝုတ္တံ ဧဝ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်သာတည်း။ ရူပံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ပ။ နိဿရဏတော၊ အားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ ယောဂီသည်။ သုညတော၊ အားဖြင့်။ လောကံ၊ ကို။ အဝေက္ခတိ၊ ရှုသည်မည်၏။ ဝေဒနံ၊ ကို။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ပ။ နိဿရဏတော၊ ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ သုညတော၊ အားဖြင့်။ လောကံ၊ ကို။ အဝေက္ခတိ၊ မည်၏။

[မောဃရာဇ၊ မောဃရာဇရသေ့။ သဒါ၊ နေ့ရောည့်ဥ်ပါ အခါခပ်သိမ်း။ သတော၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး မပြတ်ပွါးလျက် ထင်သောသတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိံ၊ အတ္တဟူ၍ အစဉ်ပြေးသွားသော နှစ်ဆယ်သော ဝတ္ထုရှိသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို။ ဦဟစ္စ၊ နုတ်ပစ်ပယ်ခွါ၍။ သုညတော၊ နိစ္စသုခအတ္တစသော အနှစ်သာရမှ ဆိတ်သောအားဖြင့်။ လောကံ၊ သခါရ-လောကကို။ အဝေက္ခဿု၊ ပညာစက္ခုဖြင့် ရှုမြော်ဆင်ခြင်လော့။ ဧဝံ၊ သော်။ မစ္စုတရော၊ သေမင်းကို လွန်နိုင်သည်။ သိယာ၊ ရာ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ (ဟောအပ်ပြီးသော နိစ္စ သုခ အတ္တ ဓုဝသဿတ အဝိပရိဏာမဓမ္မစသော) အနှစ်မရဆိတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဝေက္ခန္တံ၊ ပညာစက္ခုဖြင့် ရှုမြော်ဆင်ခြင်သော။ လောကံ၊ လူအပေါင်းကို။ မစ္စုရာဇာ၊ သေမင်းသည်။ န ပဿတိ၊ မမြင်နိုင်ပြီ။]

[၂၉၄] ၇၆၆။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုပြီးသော လေးဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ သုညတော၊ အားဖြင့်။ ဒိသွာ၊ ပြီး၍။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတွာ၊ ၍။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှန္တော-သမ္မသန္တော၊

သုံးသပ်သော ယောဂီသည်။ ဘယဥ္စ၊ လျစ်လျူမရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ ပျက်စီးခြင်းကိုမှီ၍ ဖြစ်လတ္တံ့သောဘေးကိုလည်းကောင်း။ နန္ဒိဥ္စ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို မှီ၍ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝမ်းမြောက် နှစ်သက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဝိပ္ပဟာယ၊ စွန့်၍။ (တနည်း) ဘယဥ္စ၊ ဘယတုပဋ္ဌာန၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်လတ္တံ့သော ဉာဏဘယကိုလည်းကောင်း။ နန္ဒိဥ္စ၊ သမ္မသန၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝမ်းမြောက်နှစ်သက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဝိပ္ပဟာယ၊ ပယ်၍။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ ဥဒါသိနော၊ လေးတူချိန်သို့ ဥဒါသိန်မူသည်။ မဇ္ဈတ္တော၊ လျစ်လျူသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ အဟန္တိ ဝါ၊ ငါဟူ၍လည်းကောင်း။ မမန္တိ ဝါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟူ၍လည်းကောင်း။ န ဂဏှာတိ၊ မစွဲလမ်း။ ကိမိဝ၊ ကား။ ဝိဿဋ္ဌ-ဘရိယော၊ စွန့်အပ်သောမယားရှိသော။ ပုရိသော ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။

ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ပုရိသဿ၊ ယောကျ်ားအား။ ဣဋ္ဌာ၊ ရှာမှီးအပ်သော၊ ဝါ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ကန္တာ၊ နှစ်သက်အပ်သော။ မနာပါ၊ နှလုံးကိုပွါးစေတတ်သော။ ဘရိယာ၊ မယားသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ တာယ၊ ထိုမယားနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ မုဟုတ္တမ္ပိ၊ တမုဟုတ်မျှလည်း။ အဝိဝါသေတုံ၊ သည်းခံခြင်းငှါ။ န သက္ကုဏေယျ၊ မတတ်နိုင်ရာ။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ နံ၊ ထိုမယားကို။ မမာယေယျ၊ (ထိုမိန်းမ၏ စဉ်းလဲကောက်ကျစ်ခြင်းစသည်ကို မသိခြင်းကြောင့်) မြတ်နိုးရာ၏။ သော-ပုရိသော၊ သည်။ တံ ဣတ္ထိံ၊ ကို။ အညေန ပုရိသေန၊ တပါးသောယောကျ်ားနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဌိတံ ဝါ၊ ရပ်နေသည်ကိုလည်းကောင်း။ နိသိန္နံ ဝါ၊ ထိုင်နေသည်ကိုလည်းကောင်း။ ကထေန္တိံ ဝါ၊ စကားပြောဆိုနေသည်ကိုလည်းကောင်း။ ဟသန္တိံ ဝါ၊ ရယ်သည်ကိုလည်းကောင်း။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ ကုပိတော၊ အမျက်ထွက်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အနတ္တမနော၊ နှလုံးမသာသည်ဖြစ်၍။ အဓိမတ္တံ၊ ပြင်းစွာသော။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာကို။ ပဋိသံဝေဒေယျ၊ ခံစားရာ၏။ သော-ပုရိသော၊ သည်။ အပရေန၊ သော။ သမယေန၊ အခါ၌။ တဿာ ဣတ္ထိယာ၊ ထိုမိန်းမ၏။ ဒေါသံ၊ မစောင့်မစည်းသောအပြစ်ကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ မုစ္စိတုကာမော၊ ထိုမျက်နှာများသောမိန်းမမှ လွတ်လိုသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ တံ၊ ထိုမျက်နှာများသောမိန်းမကို။ ဝိဿဇ္ဇေယျ၊ စွန့်ရာ၏။ နံ-ဣတ္ထိံ၊ ကို။ မမာတိ၊ ငါ၏မယားဟူ၍။ န ဂဏှေယျ၊

မမှတ်ရာ။ တတော၊ ထိုသို့မယားမမှတ် ကွာလတ်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ တံ-ဇူဠတ္တိံ၊ ကို။ ယေနကေနစိ၊ အမှတ်မရှိသောယောကျ်ားနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသောအမူအရာကို။ ကုရုမာနံ၊ ပြုနေသည်ကို။ ဒိသွာပိ၊ သော်လည်း။ နေဝ ကုပ္ပေယျ၊ အမျက်မထွက်ရာသလျှင်ကတည်း။ ဒေါမနဿံ၊ နှလုံးမသာခြင်းသို့။ န အာပဇ္ဇေယျ၊ မရောက်ရာ။ အညဒတ္ထု၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဥဒါသိနော၊ ဥဒါသိန်မူသည်၊ ဝါ၊ ဥပေက္ခာနေသည်။ မဇ္ဈတ္တော၊ လျစ်လျူသည်။ ဘဝေယျ၊ ရာ၏။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ အယံ၊ ဤယောဂီသည်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေဟိ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့မှ။ မုစ္စိတုကာမော၊ လွတ်လိုသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာယ၊ ဖြင့်[၁]။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှန္တော-သမ္မသန္တော၊ သည်။ အဟံ၊ ငါ။ မမ၊ ငါ၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်သည်ကို။ အဒိသွာ၊ မမြင်မူ၍။ ဘယဉ္စ၊ ကိုရင်း။ နန္ဒိံ စ၊ ကိုရင်း။ ဝိပ္ပဟာယ၊ ၍။ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ ဥဒါသိနော၊ ဥပေက္ခာနေသည်။ မဇ္ဈတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့သောနည်းဖြင့်။ ဇာနတော၊ သိသော။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရ၏။ တီသု ဘဝေသု၊ တို့၌။ စတူသု ယောနီသု၊ တို့၌။ ပဉ္စသု ဂတီသု၊ တို့၌။ သတ္တသု ဝိညာဏဋ္ဌိတီသု၊ တို့၌။ နဝသု သတ္တာဝါသေသု၊ တို့၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ပတိလီယတိ၊ တွန့်၏။ ပတိကုဋတိ၊ ရှုံ၏။ ပတိဝဋ္ဋတိ၊ နစ်၏။ န သမ္ပသာရိယတိ၊ မပျံ့၊ ဝါ၊ မွေ့လျော်သောအားဖြင့် မပြေးဝင်။ ဥပေက္ခာ ဝါ၊ ဥပေက္ခာသည်ရင်း။ ပဋိကုလျတာ ဝါ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာသည်၏အဖြစ်သည်ရင်း။ သဏ္ဌာတိ၊ တည်၏။

သေယျထာပိ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ဤသကပေါဏော၊ စဉ်းငယ်ကိုင်းသော။ ပဒုမပလာသေ၊ ပဒုမာကြာရွက်၌။ ဥဒကဖုသိတာနိ၊ ရေပေါက်တို့သည်။ ပတိလီယန္တိ ယထာ၊ တွန့်ကုန်သကဲ့သို့။ ပတိကုဋန္တိ ယထာ၊ ရှုံကုန်သကဲ့သို့။ ပတိဝဋ္ဋန္တိ ယထာ၊ နစ်ကုန်သကဲ့သို့။ န သမ္ပ-

---

၁-မုစ္စိတုကာမတာ၏ အထက်၌ အကြင်ရှေ့လောက် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် ရှိ၏၊ ထိုရှေ့လောက်ဖြစ်သော ဝိပဿနာသည် ပဋိသင်္ခါနုပဿနာမည်သည်သာတည်းဟု ပြခြင်းငှါ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာယ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

သာရိယန္တိ ယထာ၊ မပျံ့ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူလျှင်။ သေယျထာပိ နာမ၊ ဥပမာတပါးလည်း။ အဂ္ဂိမှိ ပက္ခိတ္တံ၊ ထည့်အပ်သော။ ကုက္ကုဋပတ္တံ ဝါ၊ ကြက်တောင်သည်ရင်း။ နဟာရုဒဒ္ဒုလံ ဝါ၊ အကြောတုံးသည်ရင်း။ ပတိလီယတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ပတိကုဋ္ဋတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ပတိဝဋ္ဋတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ န သမ္ပသာရိယတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူလျှင်။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရအား။ တီသု ဘဝေသု၊ တို့၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပ ။ ဥပေက္ခာ ဝါ၊ သည်ရင်း။ ပါဋိကုလျတာ ဝါ၊ သည်ရင်း။ သဏ္ဌာတိ၊ တည်၏။ ဣတိ-ဝေံ၊ သို့။ အဿ-ယောဂိနော၊ ၏။ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ နာမ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာမည်သောဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၇၆၇။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တံ ဝေံ-သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ၊ ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်။ သန္တိပဒံ၊ ပူပန်ခပ်သိမ်းငြိမ်းအေးရာဖြစ်သော အမတဓာတ်ဟုဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ သန္တတော၊ ငြိမ်သက်သောအားဖြင့်။ သစေ ပဿတိ၊ အကယ်၍မြင်ငြားအံ့။ သဗ္ဗံ၊ သော။ သင်္ခါရပ္ပဝတ္တံ၊ သင်္ခါရတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ သို့သာလျှင်။ ပက္ခန္ဒတိ၊ ပြေးဝင်၏[၁]။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ [၂၆၅] သန္တတော၊ ငြိမ်သက်သောအားဖြင့်။ နော စေ ပဿတိ၊ အကယ်၍ မမြင်သေးငြားအံ့။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ သင်္ခါရာရမ္မဏမေဝ၊ သင်္ခါရတရားလျှင် အာရုံရှိသည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏[၂]။ ကိမိဝ၊ ကဲ့။ သာမုဒ္ဒိကာနံ၊ သမုဒ္ဒရာကိုကူးကုန်သော သင်္ဘောသားတို့၏။ ဒိသာကာကော ဝိယ၊ အရပ်မျက်နှာကိုသိသော ကျီးကဲ့သို့တည်း။ သာမုဒ္ဒိကာ၊ သမုဒ္ဒရာကို ကူးကုန်သော။ ဝါဏိဇကာ၊ ကုန်သည်တို့သည်။ နာဝံ၊ လှေ သင်္ဘောသို့။ အာရောဟန္တာ၊ တက်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဒိသာကာကံ နာမ၊ အရပ်

၁-ထက်မျက်သန့်ရှင်းသည်၏အဖြစ် ရဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရတို့၌ လျစ်လျူရှုခြင်း ပြီးလတ်သော် ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် အကြိမ်များစွာဖြစ်၍ ရင့်ခြင်းသို့ရောက်သဖြင့် အနုလောမဉာဏ်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သို့ရောက်၍ နိဗ္ဗာန်ကို ငြိမ်သက်သောအားဖြင့် မြင်သည်မည်၏၊ ထိုသို့ဖြစ်သောဉာဏ်သည်လည်း အလုံးစုံသောသင်္ခါရဝဋ္ဋကိုစွန့်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်သည်မည်၏၊ တံ ပနေတံ-စသော ထိုစကားကို အနုလောမဂေါတြဘူတို့နှင့်တကွ ဤဉာဏ်ကို တခုတည်းအဖြစ်သို့ဆောင်၍ ကေတ္တနည်းအားဖြင့် ဆိုအပ်သတည်း။ (ပြည်)

၂-ထိုရှေ့လောက်နိဗ္ဗာန်ကို သန္တအားဖြင့် မမြင်သေးသမျှကာလပတ်လုံး သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်၏ မရင့်သည်၏အဖြစ်ကိုရည်၍ ပုနပ္ပုနံ။ပ။ ပဝတ္တတိ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

မျက်နှာကိုသိသော ကျီးမည်သည်ကို။ ဂဏှန္တိ၊ ယူကုန်၏။ တေ၊ ထို သင်္ဘောသားတို့သည်။ (ဝိဿဇ္ဇန္တိ-၌စပ်)။ ယဒါ၊ ၌။ နာဝါ၊ သင်္ဘော သည်။ ဝါတက္ခိတ္တာ၊ လေအဟုန်ဖြင့် လွှင့်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဒေသံ၊ အရပ်မဟုတ်သည်သို့၊ ဝါ၊ သမုဒ္ဒြာဝယ် မလေ့ကျက်ဘူးသောအရပ်သို့။ ပက္ခန္ဒတိ၊ ပြေး၏။ တီရံ၊ ကမ်းသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ တဒါ၊ ၌။ ဒိသာကာကံ၊ ကို။ ဝိဿဇ္ဇန္တိ၊ လွှတ်ကုန်၏။ သော၊ ထိုကျီးသည်။ ကူပကယဋ္ဌိတော၊ လင်းယဉ်တိုင်ဖျားမှ။ အာကာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ လင်္ဃိတွာ၊ ပျံ၍။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ ဒိသာ စ၊ တူရူဖြစ်သောအရပ်သို့ရင်း။ ဝိဒိသာ စ၊ အထောင့်ဖြစ်သော အရပ်သို့ရင်း။ အနုဂန္ဒွာ၊ အစဉ်သဖြင့် ပျံလေ၍။ တီရံ၊ ကမ်းကို။ သစေ ပဿတိ၊ အကယ်၍ မြင်ငြားအံ့။ တဒဘိမုခေါ၊ ထိုမြင်ရာကမ်းသို့သာလျှင်။ ဂစ္ဆတိ၊ ပျံသွား၏။ နော စေ ပဿတိ၊ အကယ်၍ကမ်းကို မမြင်ငြားအံ့။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ အာဂန္တွာ၊ လာ၍။ ကူပကယဋ္ဌိညေဝ၊ လင်းယဉ်တိုင်၌သာလျှင်။ အလ္လီယတိ ယထာ၊ နားလာပြန်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ၊ သည်။ သန္တိပဒံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ သန္တတော၊ ဖြင့်။ သစေ ပဿတိ၊ အံ့။ သဗ္ဗံ၊ သော။ သင်္ခါရပ္ပဝတ္တံ၊ ကို။ ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ သို့သာလျှင်။ ပက္ခန္ဒတိ၊ ၏။ နော စေ ပဿတိ၊ အံ့။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သင်္ခါရာရမ္မဏမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။

တဒိဒံ-ဉာဏံ၊ ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်။ သုပ္ပဂ္ဂေ၊ မန်းဖျား၌။ ဝဋ္ဋယမာနံ၊ လှိမ့်အပ် ဆင့်အပ်သော။ ပိဋ္ဌံ ဝိယ၊ မှုန့်ညက်ကဲ့သို့ရင်း။ ဝိဟဋ္ဋမာနံ၊ ဝါဖန်လေးငယ်ဖြင့် ခတ်အပ်သော။ နိဗ္ဗဋ္ဋိတကပ္ပါသံ ဝိယ၊ ထုတ်အပ်သော အစေ့ရှိသော ဝါဂွမ်းကဲ့သို့ရင်း။ နာနပ္ပကာရတော၊ ဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဘယဉ္စ၊ ကိုရင်း။ နန္ဒိံ စ၊ ကိုရင်း။ ပဟာယ၊ ၍။ (ပဝိစယဿ၊ စိစစ်ခြင်း၏။ သိခါပတ္တတာယ၊ အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ မဇ္ဈတ္တံ ဝိယ၊ လျစ်လျူ ရှုသကဲ့သို့။) သင်္ခါရဝိစိနနေ၊ သင်္ခါရတို့ကို စိစစ်ခြင်း၌လည်း။ မဇ္ဈတ္တံ၊ လျစ်လျူသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ တိဝိဓာနုပဿနာဝသေန၊ သုံးပါးသော အနုပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တိဋ္ဌမာနံ၊ တည်သော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်။ တိဝိဓဝိမောက္ခမုခဘာဝံ၊ သုံးပါး အပြားရှိသော ဝိမောက္ခမုခ၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇိတွာ၊ ရောက်၍။ သတ္တ-

အရိယပုဂ္ဂလဝိဘာဂါယ၊ ခုနစ်ပါးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုခွဲခြမ်းခြင်းငှါ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏ ^၁^။

၇၆ဂ။ တတြ၊ ထိုဝိမောက္ခမုခဘာဝါပဇ္ဇန အရိယပုဂ္ဂလဝိဘာဂပစ္စယ ဖြစ်ရာ၌။ ဣဒံ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ တိဝိဓာနုပဿနာဝသေန၊ သုံးပါး အပြားရှိသော အနုပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်း ကြောင့်။ တိက္ခံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေ တို့၏။ အဓိပတေယျဝသေန၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အစိုးရသည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဝိဓဝိမောက္ခမုခဘာဝံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော ဝိမောက္ခမုခ၏ အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ နာမ၊ ရောက်သည်မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ တိဿော အနုပဿနာ၊ သုံးပါးသော အနုပဿနာတို့ကို။ တီဏိ ဝိမောက္ခမုခါနီတိ၊ သုံးပါးသော ဝိမောက္ခမုခတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ တီဏိ ခေါ ပနိမာနိ။ပ။ သံဝတ္တန္တီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ခေါ ပန၊ စင်စစ်။ ဣမာနိ တီဏိ ဝိမောက္ခမုခါနိ၊ ဤသုံးပါးသော ဝိမောက္ခမုခတို့သည်။ လောကနိယျာနာယ၊ အလုံးစုံသော လောကမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ သတ္တလောက၏ ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သဗ္ဗသင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပရိစ္ဆေဒပရိဝဋ္ဋုမတော၊ ဥဒယဝယ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းအားဖြင့်၎င်း, သွားရာခရီး အားဖြင့်၎င်း။ သမနုပဿနတာယ၊ ကောင်းစွာအဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းငှါ၊ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ အနိမိတ္တာယ ဓာတုယာ၊ သဗ္ဗသင်္ခါရနိမိတ်မှ ကင်းခြင်း ကြောင့် အနိမိတ္တဟု ရအပ်သော အမည်ရှိသော အသင်္ခတဓာတ်၌။ စိတ္တ-သမ္ပက္ခန္ဒနတာယ စ၊ (ပိုင်းခြား၍ အနုလောမဉာဏ် စသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်) ကောင်းစွာ အဓိစိတ္တ၏ ပြေးဝင်ခြင်းငှါလည်း။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

၁-သုံးပါးအပြားရှိသော အနုပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် တည်၏ဟူသည် ခုနစ်ပါး သော အနုပဿနာ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော အနုပဿနာစသည်ဖြင့် ဝေဖန်အပ်ပြီးသော အနုပဿနာပကာရတို့သည် အနိစ္စာနုပဿနာ အစရှိကုန်သော သုံးပါးတို့၌သာလျှင် အတွင်းဝင်သောကြောင့်တည်း။ ထိုဝိပဿနာ ဝိမောက္ခမုခ အရိယပုဂ္ဂလဝိဘာဂပစ္စယ အဖြစ်သို့ရောက်သော် အဘယ်အကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့် ရောက်သနည်း ?ဟူသော အမေးကို ဖြေခြင်းငှါ တတြိဒံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ မနောသမုတ္တေဇနတာယ၊ စိတ်ကိုထိတ်လန့်စေသည်၏ အဖြစ်ငှါလည်း။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ အပ္ပဏိဟိတာယ ဓာတုယာ၊ ရာဂပဏိဓိစသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့် အပ္ပဏိဟိတဟု ရအပ်သော အမည်ရှိသော အသင်္ခတဓာတ်၌။ စိတ္တသမ္ပက္ခန္ဒနတာယ စ၊ ငှါလည်း။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗဓမ္မေ၊ အလုံးစုံသောတေဘူမကဓမ္မတို့ကို။ ပရတော၊ သူစိမ်းပြင်ပအားဖြင့်။ သမနုပဿနတာယ၊ ကောင်းစွာအဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းငှါလည်း။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ သုညတာယ ဓာတုယာ၊ အတ္တမှဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သုညတဟု ရအပ်သော အမည်ရှိသော သင်္ခတဓာတ်၌။ စိတ္တသမ္ပက္ခန္ဒနတာယ စ၊ ငှါလည်း။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣမာနိ တီဏိ ဝိမောက္ခမုခါနိ၊ တို့သည်။ လောကနိယျာနာယ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။]

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ပရိစ္ဆေဒပရိဝဋုမတောတိ၊ ကား။ ဥဒယဗ္ဗယ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒတော စေဝ၊ ပိုင်းခြားသောအားဖြင့်ရင်း။ ပရိဝဋု-မတော စ၊ သွားရာခရီးအားဖြင့်ရင်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနိစ္စာနုပဿနံ၊ အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသည်။ ဥဒယတော၊ ဖြစ်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နတ္ထီတိ၊ ကုန်ဟူ၍။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ၍။ တေသံ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၏။ ဂတိံ၊ သွားရာကို။ ဝါ၊ ဂတိံ-နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ သမန္ဒေသမာနံ၊ ကောင်းစွာလိုက်၍ရှာလျက်၊ ဝါ၊ ရှာသည်ဖြစ်၍။ ဝယတော၊ ပျက်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်သို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ မသွားကုန်။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤပျက်ရာ၌လျှင်။ အန္တရဓာယန္တိ၊ ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိဝဋုမတော၊ သွားရာခရီးအားဖြင့်။ သမနုပဿတိ၊ ကောင်းစွာသုံးသပ်၏။ မနောသမုတ္တေဇန-တာယာတိ၊ ကား။ [၂၈၆] စိတ္တသံဝေဇနတာယ၊ စိတ်ကိုထိတ်လန့်စေခြင်းငှါ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဒုက္ခာနုပဿနေန၊ ဖြင့်။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ သံဝေဇတိ၊ ထိတ်လန့်၏။ ပရတော သမနုပဿနာယာတိ၊ ကား။ နာဟံ၊ ငါမဟုတ်။ န မမ၊ ငါ့ဥစ္စာလည်းမဟုတ်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနတ္တ-တော၊ ဖြင့်။ သမနုပဿနတာယ၊ အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်၏အဖြစ်ငှါ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ တီဏိ ပဒါနိ၊ ဤပရိစ္ဆေဒပရိဝဋုမ, မနောသမုတ္တေဇန, သမနုပဿနတာဟူသော သုံးပုဒ်တို့ကို၊ ဝါ၊ သဗ္ဗသင်္ခါရေ-အစရှိသော ဤသုံးဝါကျတို့ကို။ အနိစ္စာနုပဿနာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊

ဟောအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ တေနေဝ၊ ထို (သုံးဝါကျတို့၏ အနိစ္စာနုပဿနာ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်)ကြောင့်သာလျှင်။ တဒနန္တရေ၊ ထိုပုဒ်တို့၏ အခြားမဲ့၌။ ပဥ္စဝိသဇ္ဇနေ၊ (အနိစ္စတော မနသိကရောတော ကထံ သခ်ိၤရာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ-ဟူသော ပြဿနာ၏)အဖြေ၌။ အနိစ္စတော။ပ။ ဥပဋ္ဌဟန္တီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။

[အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသောယောဂီအား။ ခယတော၊ ခယအားဖြင့်။ သခ်ိၤရာ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ ဘယတော၊ ကြောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သခ်ိၤရာ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ သုညတော၊ အတ္တမှဆိတ်သောအားဖြင့်။ သခ်ိၤရာ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။]

၇၆၉။ ယေသံ၊ အကြင်ဝိမောက္ခတို့၏။ ဣမာနိ အနုပဿနာနိ၊ ဤအနုပဿနာတို့သည်။ မုခါနိ၊ မုခတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ ကတမေ ပန၊ တို့နည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ အနိမိတ္တော၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခရင်း။ အပ္ပဏိဟိတော၊ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခရင်း။ သုညတော၊ သုညတဝိမောက္ခရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ တယော၊ ထိုသုံးပါးတို့တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနိစ္စတော။ပ။ ပဋိလဘတီတိ၊ ဟူသော။ ဇတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ ယောဂီသည်။ (အနိစ္စာနုပဿနာကို အားထုတ်သော ယောဂီဟူလို) အဓိမောက္ခဗဟုလော၊ သဒ္ဓိန္ဒြေအဖြစ်များသည်ဖြစ်၍။ အနိမိတ္တံ၊ သော။ ဝိမောက္ခံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ သည်။ ပဿဒ္ဓိဗဟုလော၊ ပဿဒ္ဓိအဖြစ်များသည် ဖြစ်၍။ အပ္ပဏိဟိတံ၊ သော။ ဝိမောက္ခံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ သည်။ ဝေဒဗဟုလော၊ ပညိန္ဒြေအဖြစ်များသည်ဖြစ်၍။ သုညတံ၊ မည်သော။ ဝိမောက္ခံ၊ ကို။ ပဋိလ-ဘတိ၊ ၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခောတိ၊ ကား။ အနိမိတ္တာကာရေန၊ အနိမိတ္တအခြင်းအရာအားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။

အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သော-အရိယမဂ္ဂေါ၊ ကို။ အနိမိတ္တာဝယ ဓာတုယာ၊ အနိမိတ္တဟုဆိုအပ်သော သင်္ခတဓာတ်၌။ ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနိမိတ္တော၊ အနိမိတ္တမည်၏ဟူ၍။ ကိလေ-သေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိမုတ္တတ္တာ စ၊ လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခမည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏[၁]။ ဧတေနေဝ နယေန၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ အပ္ပဏိဟိတာကာရေန၊ အပ္ပဏိဟိတ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ ပဝတ္တော၊ သော။ (အရိယမဂ္ဂေါ၊ ကို။) အပ္ပဏိဟိတောတိ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သုညတာကာရေန၊ သုညတအခြင်းအရာအားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ ပဝတ္တော၊ သော။ (အရိယမဂ္ဂေါ၊ ကို။) သုညတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၇၇၀။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ ယသ္မိံ သမယေ။ပ။ သုညတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ယံ ဝိမောက္ခဒ္ဒယမေဝ၊ အကြင်ဝိမောက္ခ

၁-အကြင်ယောဂီသည် အနိစ္စာနုပဿနာဖြင့် နိမိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို သိမ်းဆည်း၍ ဝိပဿနာကိုအားထုတ်လတ်သော် အကြင်နိဗ္ဗာန်၌ ဤသင်္ခါရနိမိတ်သည် အချင်းခပ်သိမ်းမရှိ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သည် အနိမိတ္တမည်၏ဟု အနိမိတ္တအခြင်းအရာအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာကို အရိယမဂ်နှင့်စပ်စေ၏၊ ထိုယောဂီ၏မဂ်သည် အနိမိတ္တအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြု၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု အနိမိတ္တာကာရေန။ပ။ အရိယမဂ္ဂေါ-ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သော်၊ နိဗ္ဗာန်၏ ထိုသို့သော အနိမိတ္တာကာရကို အရိယမဂ်သည်လည်းမပြုအပ်၊ ဝိပဿနာသည်လည်းမပြုအပ်၊ စင်စစ်သော်ကား သဘောအားဖြင့်သာ ပြီး၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အရိယမဂ်ကို အနိမိတ္တဆိုအပ်၏ဟု ပြလိုရကား အနိမိတ္တာဝယ ဓာတုယာ ဥပ္ပန္နတ္တာ အနိမိတ္တော-ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သော်။ အကြင်ယောဂီသည် ဒုက္ခာနုပဿနာ၏အစွမ်းဖြင့် ပဏိဓိသုံးပါးမှ ဝေးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုသဖြင့် အပ္ပဏိဟိတမည်သောနိဗ္ဗာန်ကို နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာကို မဂ်နှင့် စပ်စေ၏၊ ထိုယောဂီ၏မဂ်သည် အပ္ပဏိဟိတအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏ဟု ဆိုအပ်၏၊ အကြင်ယောဂီသည် အနတ္တာနုပဿနာ၏အစွမ်းဖြင့် အတ္တရှိ၏ဟု အယူဖြစ်သည်မှ ဝေးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုသဖြင့် သုညတမည်သောနိဗ္ဗာန်ကို နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာကို မဂ်နှင့်စပ်စေ၏၊ ထိုယောဂီ၏မဂ်သည် သုညတအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက် ပြု၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤသို့သောအဓိပ္ပါယ်ကို ယှဉ်စေလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဧတေနေဝ နယေန-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

နှစ်ပါးကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအဘိဓမ္မာ၌ ဝိမောက္ခဒွယကို ဟောကြောင်းစကားကို။ နိပ္ပရိယာယတော၊' မုချအားဖြင့်၊ ဝါ၊ အဖြောင့်အားဖြင့်။ ဝိပဿနာဂမနံ၊ ဝိပဿနာမှမဂ်၏ အမည်လာခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ၊ မိစ္ဆာအယူတို့ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ပဌမာယ၊ သော။ ဘူမိယာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သို့။ ပတ္တိယာ၊ ငှါ။ လောကုတ္တရံ၊ သော။ နိယျာနိကံ၊ ဝဋ်မှထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ အပစယဂါမိံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့သွားကြောင်းဖြစ်သော။ ဈာနံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွါးစေ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ကာမေဟိ၊ ဝတ္ထုကာမကိလေသာကာမတို့မှ။ ဝိဝိစ္စေဝ၊ လျှင်။ အပ္ပဏိဟိတံ၊ သော။ သုညတံ၊ သုညတဖြစ်သော။ ပဌမဈာနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။] ဟိ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝိပဿနံ ဉာဏံ၊ ကို[၁]။ ပဋိသမ္ဘိဒါ-မဂ္ဂေ၊ ၌။

အနိစ္စာနုပဿနံ ဉာဏံ၊ အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ နိစ္စတော အဘိနိဝေသံ၊ နိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ မုဉ္စတိ၊ ဖျက်ဆီးသည်၏အစွမ်းဖြင့်လွှတ်၏။ (တဒင်္ဂဝိမုတ်ဉာဏ်မူကား သမုစ္ဆေဒ၏အစွမ်းဖြင့်လွှတ်သတည်း) ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိစ္စာဘိနိဝေသမှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်, လွှတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သုညတော၊ သုညတဖြစ်သော။ ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခမည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏံ၊ ဒုက္ခသာဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ သုခတော အဘိနိဝေသံ၊ သုခအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ (မုဉ္စတိ၊ ဖျက်ဆီးသည်၏ အစွမ်းဖြင့်လွှတ်၏။) ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသုခါဘိနိဝေသမှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ် လွှတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သုညတော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။) အနတ္တာနုပဿနာဉာဏံ၊ အနတ္တဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်၏အစွမ်းဖြင့်

၁-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌ အဘိနိဝေသမုဉ္စန နိမိတ္တမုဉ္စန ပဏိဓိမုဉ္စနကိုစွဲ၍ သုံးပါးသော အနုပ-ဿနာတို့၏ရင်း ထိုသုံးပါးသော အနုပဿနာမှ လည်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ထိုသုံးပါးသော အနုပဿနာအားလျော်သော မဂ်၏ရင်း သုညတဝိမောက္ခစသည်၏ အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။ ထိုအဘိနိဝေသမုဉ္စနစသည်၏ ပရိယာယ်၏အဖြစ်၌ ဆိုဖွယ်ပင်မရှိဟုပြခြင်းငှါ ဝိပဿနံ ဉာဏံ ဟိ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ အတ္တတော အဘိနိဝေသံ၊ အတ္တအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ [၂၃၇] မုဉ္စတိ၊ ဖျက်ဆီးသည်၏ အစွမ်းဖြင့်လွှတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုအတ္တာဘိနိဝေသမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ် လွှတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုညတော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အဘိနိဝေသံ၊ နိစ္စဟူ၍ သုခဟူ၍ အတ္တဟူ၍ မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ မုဉ္စနဝသေန၊ လွှတ်သည်အစွမ်းအားဖြင့်။ သုညတော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဣတိ စ၊ သို့ရင်း။

အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ နိစ္စတော နိမိတ္တံ၊ နိစ္စအားဖြင့် ဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ မုဉ္စတိ၊ ဖျက်ဆီးသည်၏ အစွမ်းဖြင့်လွှတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့နိစ္စနိမိတ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ် လွှတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနိမိတ္တော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနံ ဉာဏံ၊ သည်။ သုခတော နိမိတ္တံ၊ သုခအားဖြင့်ဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ မုဉ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့သုခနိမိတ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ် လွှတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနိမိတ္တော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ အနတ္တာနုပဿနံ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တတော နိမိတ္တံ၊ အတ္တအားဖြင့်ဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ မုဉ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့အတ္တနိမိတ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ် လွှတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနိမိတ္တော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ကို။ မုဉ္စနဝသေန၊ လွှတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အနိမိတ္တော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဣတိ စ၊ သို့ရင်း။

အနိစ္စာနုပဿနံ ဉာဏံ၊ သည်။ နိစ္စတော ပဏိဓိံ၊ နိစ္စအားဖြင့်ဖြစ်သော ပဏိဓိကို။ မုဉ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိစ္စနိမိတ်မှဆိတ်သည်၏အဖြစ် လွှတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနံ ဉာဏံ၊ သည်။ သုခတော ပဏိဓိံ၊ သုခအားဖြင့် ဖြစ်သောပဏိဓိကို။ (မုဉ္စတိ၊ ၏။) ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့သုခနိမိတ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ် လွှတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ အနတ္တာနုပဿနံ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တတော ပဏိဓိံ၊ အတ္တအားဖြင့်ဖြစ်သော ပဏိဓိကို။ မုဉ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ အတ္တနိမိတ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ် လွှတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဏိဓိံ၊ ပဏိဓိကို။ မုဉ္စန-

ဝသေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပဏိဟိတော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဣတိ စ၊ သို့ရင်း။

ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တထာပိ၊ ထိုသို့ဟောတော်မူအပ်သော်လည်း။ တံ-တိဝိဓံ ဝိပဿနံ ဉာဏံ၊ သည်။ သင်္ခါရနိမိတ္တဿ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ အဝိဇဟနတော၊ မစွန့်ခြင်းကြောင့်။ နိပ္ပရိယာယေန၊ မှုချအားဖြင့်။ အနိမိတ္တံ၊ အနိမိတ္တမည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (စင်စစ်မူကား မဖြစ်၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်သာ ဖြစ်၏ဟူလိုသည်) ပန၊ ထိုမှတပါး။ နိပ္ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ သုညတဉ္စေဝ၊ သုညတမည်သည်ရင်း။ အပ္ပဏိဟိတဉ္စ၊ အပ္ပဏိဟိတမည်သည်ရင်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တဿ၊ ထိုဝိပဿနာဉာဏ်၏။ အာဂမဝသေန၊ အာဂုံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ၊ အရိယမဂ်သို့ ရောက်ကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အရိယမဂ္ဂက္ခဏေ၊ အရိယမဂ်ခဏ၌။ ဝိမောက္ခော၊ ကို။ ဥဒ္ဓဋ္ဌော၊ ထုတ်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ထုတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတံ၊ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခရင်း။ သုညတံ၊ သုညတဝိမောက္ခရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိမောက္ခဒွယမေဝ၊ ဝိမောက္ခနှစ်ပါးကို သာလျှင်။ အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အယံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော စကားသည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ-ဧတသ္မိံ ဝိပဿနာဓိကာရေ၊ ဤဝိပဿနာအရာ၌၊ ဝါ၊ ဧတ္ထ-တိဝိဓ-ဝိမောက္ခဘာဝံ အာပဇ္ဇတိတ္ထာတိ ဧတသ္မိံ ဥဒ္ဒေသဝစနေ၊ ဝိမောက္ခဘာဝံ အာပဇ္ဇတိတ္ထာ-ဟူသော ဥဒ္ဒေသစကား၌။ ဝိမောက္ခကထာ၊ ဝိမောက္ခကို ဆိုကြောင်းစကားတည်း။

၇၇၁။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ သတ္တအရိယပုဂ္ဂလဝိဘာဂါယ ပစ္စယော ဟောတီတိ၊ ဟူသော။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ သဒ္ဓါနုသာရီ၊ သဒ္ဓါနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်ရင်း။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်ရင်း။ ကာယသက္ခိ၊ ကာယသက္ခိပုဂ္ဂိုလ်ရင်း။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်ရင်း။ ဓမ္မာနုသာရီ၊ ဓမ္မာနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်ရင်း။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်ရင်း။ ပညာဝိမုတ္တော၊ ပညာဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမေ အရိယ-ပုဂ္ဂလာ၊ ဤအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုခုနစ်ဦးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိဘာဂါယ၊ သဒ္ဓါနုသာရီအစရှိသည်၏အဖြစ်

ဖြင့် ဝေဖန်အပ်သောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်၏။ ဣဒံ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၇၇၂။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ယော-ပုဂ္ဂလော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍။ အဓိမောက္ခဗဟုလော၊ သဒ္ဓါများသည်ဖြစ်၍။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ (သဒ္ဓါနုသာရီဖြစ်အံ့သည်၏ အဖြစ်၏အကြောင်းဖြစ်သော) လွန်ကဲသော သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ သဒ္ဓါနုသာရီ (အာဂုံအရာ၌တည်သော) သဒ္ဓါသို့ အစဉ်လိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။ သေသေသု၊ ကြွင်းကုန်သော။ သတ္တသု ဌာနေသု၊ ပဌမဖိုလ်မှစ၍ အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် ခုနစ်ဌာနတို့၌။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။)

၇၇၃။ ပန၊ ပါး။ ယော-ပုဂ္ဂလော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍။ ပဿဒ္ဓိဗဟုလော၊ ပဿဒ္ဓိအဖြစ်များသည်ဖြစ်၍။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ လွန်ကဲသောသမာဓိန္ဒြေကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ သော၊ ထိုဒုက္ခာနုပဿနာအားဖြင့် ထသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောရှစ်ဌာနတို့၌လည်း။ ကာယသက္ခိ နာမ၊ ကာယသက္ခိမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ အရူပဇ္ဈာနံ၊ လေးပါးအပြားရှိသော အရူပဈာန်သို့။ ပတွာ၊ ရောက်၍။ အဂ္ဂဖလပ္ပတ္တော၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော နာမ၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၂၉၀] ၇၇၄။ ပန၊ ပါး။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ ဖြစ်၍။ ဝေဒဗဟုလော၊ ပညာဖြစ်များရကား။ ပညိန္ဒြိယံ၊ လွန်ကဲသော ပညိန္ဒြေကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ သော၊ ထိုအနတ္တအားဖြင့် ထသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။

[၁]-အနိစ္စာကာရကို ကောင်းစွာမှတ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား သဒ္ဓါပွါးခြင်း၏ ဥပနိဿယ ဖြစ်ရကား ထိုသဒ္ဓါအားလျော်သော အရိယမဂ်၌ သဒ္ဓါသည် အလွန်ထက်သောကြောင့် အဋ္ဌမကဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သဒ္ဓါနုသာရီမည်၏ ဟူလိုသတည်း။ (ပြည်)

ဓမ္မာနုသာရီ၊ ဓမ္မာနုသာရီမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဆသု ဌာနေသု၊ အလယ်ခြောက်ချက်သော အရာတို့၌။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ အဂ္ဂဖလေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌။ ပညာဝိမုတ္တော၊ ပညာဝိမုတ္တမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။

၇၇၅။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနိစ္စတော။ပ။ တေန ဝုစ္စတိ သဒ္ဓါဝိမုတ္တောတိ-အာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ဇော်-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ လွန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တတ္တာ၊ လွန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုသို့ သဒ္ဓါလွန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဒ္ဓါ-နုသာရီတိ၊ ရှိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ အား။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ ကို။ သစ္ဆိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

၇၇၆။ အပရမ္ပိ၊ တပါးသော သာဓကသုတ်ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏[၁]။ သဒ္ဒဟန္တော၊ ယုံကြည်သည်ဖြစ်၍။ ဝိမုတ္တော၊ လွတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ မည်၏[၂]။ ဖုဋ္ဌန္တံ၊ ရောက်အပ် ရအပ်သော အရူပ-ဈာန်တို့၏ အနန္တရကာလပတ်လုံး[၃]၊ ဝါ၊ ရောက်အပ် ရအပ်သော အရူပ-

---

၁-သဒ္ဓိန္ဒြေ လွန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်၏။ ဤသို့စသော အတ္ထ၏ သာဓကတပါးကို ပြခြင်းငှါ အပရမ္ပိ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-သဒ္ဒဟန္တော ဝိမုတ္တော-ဟူသော ပါဠ်ဖြင့် အခြင်းခပ်သိမ်း မလွန်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သဒ္ဓါမတ္တဖြင့် ဝိမုတ္တမည်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြသဖြင့် သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏ သေက္ခအဖြစ်ကို သာလျှင် ထင်စွာပြသတည်း။ တနည်းလည်း-သဒ္ဓါဝိမုတ္တော-ဟူသောပုဒ်၏ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါတရားဖြင့်။ အဓိမုတ္တော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်၏။ ဤအနက်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၃-ဖုဋ္ဌန္တံ သစ္ဆိကတောတိ ဖုဋ္ဌာနံ အန္တော ဖုဋ္ဌန္တော၊ ဖုဋ္ဌာနံ အရူပဈာနာနံ အနန္တရော ကာလောတိ အဓိပ္ပါယော။ အစ္စန္တသံယောဂေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ။ ဖုဋ္ဌာနန္တရကာလမေဝ သစ္ဆိကရဏူပါယေန သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆာကာသိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ-ဟူသော ဋီကာနှင့် လျော်စေသည်။ (ပြည်)

ဈာန်တို့၏ အနန္တရကာလပင်လျှင်[၁]။ သစ္ဆိကတော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်ကို မျက်မှောက်ပြုလေပြီ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ (မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်ကို နာမကာယဖြင့် မျက်မှောက်ပြုပြီးသည်၏ အဖြစ်) ကြောင့်။ ကာယ-သက္ခိ၊ ကာယသက္ခိမည်၏၊ ဝါ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်ကို နာမကာယဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ဒိဋ္ဌန္တံ၊ ဒဿနဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ကိစ္စ၏အဆုံး အနန္တရလျှင်။ ပတ္တော၊ နိရောဓသို့ ရောက်သတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တမည်၏[၂]။

၁-ဤသို့ ပေးမှုဘာဝနပုံတည်း။ ဘာဝနပုံသက်ံ ဝါ ဇတံ ယထာ ကေမန္တန္တိ။ ယော ဟိ အရူပဈာနေန ရူပကာယတော နာမကာယေကဒေသတော စ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခေန ဝိမုတ္တော၊ တေန နိရောဓသင်္ခါတော ဝိမောက္ခော အာလောစိတော ပကာသိတော ဝိယ ဟောတိ၊ န ပန ကာယေန သစ္ဆိကတော။ နိရောဓံ ပန အာရမ္မဏံ ကတွာ ကေစ္စေသု အာသဝေသု ခေပိ-တေသု တေန သော သစ္ဆိကတော ၀ ဟောတိ။ တသ္မာ သော သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ ယထာ အာလောစိတံ နာမကာယေန သစ္ဆာကာသီတိ ကာယသက္ခီတိ ဝုစ္စတိ၊ န တု ဝိမုတ္တော ကေစ္စာနံ အာသဝါနံ အပရိက္ခီဏတ္တာ။ ဋီကာ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အရူပဈာနေန၊ အရူပဈာန်ဖြင့်။ ရူပကာယတော၊ ရူပကာယမှရင်း။ နာမကာယေကဒေသ-တော စ၊ နာမကာယ တစိတ်မှရင်း။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခေန၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခဖြင့်။ ဝိမုတ္တော၊ လွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိရောဓသင်္ခါတော၊ နိရောဓဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခသည်။ အာလောစိတော ဝိယ၊ ငဲ့အပ် ကြည့်အပ်သကဲ့သို့။ ပကာသိတော ဝိယ၊ ထင်စွာပြအပ်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကိုဆိုအံ့။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ သစ္ဆိကတော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ အလျော်ကား။ နိရောဓံ၊ နိရောဓသစ္စာကို။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ကေစ္စေသု၊ ကုန်သော။ အာသဝေသု၊ အာသဝေါတရားတို့ကို။ ခေပိတေသု၊ ကုန်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ တေန၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သစ္ဆိကတော၀၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်မည်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော နိရောဓကို။ ယထာအာလောစိတံ၊ ငဲ့သည်ကြည့်သည်အတိုင်း။ နာမကာယေန၊ ဖြင့်။ သစ္ဆာကာသိ၊ မျက်မှောက်ပြုပြီ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယ-သက္ခီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တု၊ ဂရဟာကိုဆိုအံ့။ ကေစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ အပရိက္ခီဏတ္တာ၊ မကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိမုတ္တော၊ လွတ်ပြီဟူ၍။ န ဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ်။ ၎င်းအနက်။ (ပြည်)

၂-အန္တ-ကျေသည်။ ဒိဋ္ဌန္တံ ပတ္တောတိ ဒဿနသင်္ခါတဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏ-ကိစ္စဿ အနန္တရံ ပတ္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပဠမဖလတော ပဋ္ဌာယ ဟိ ယာဝ အဂ္ဂမဂ္ဂါ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တောတိ။ ဒိဋ္ဌိယာ ပတ္တောတိ ဝါ ပါဌော။ စတုသစ္စဒဿနသင်္ခါတာယ ဒိဋ္ဌိယာ နိရောဓံ ပတ္တောတိ အတ္ထော။ ဤအလိုသော် ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော-လိုသည်။ သဒ္ဒါဝိမုတ္တစသော ဤသုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပရမတ္ထအားဖြင့်မပြီးသေးသော ဉာဏကိစ္စ ရှိကုန်၏။ ထိုကြောင့် ထိုနည်းကိုပြခြင်းငှါ သဒ္ဓာဟန္တော ဝိမုစ္စတိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

သဒ္ဒဟန္တော၊ ယုံကြည်သည်ဖြစ်၍။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်ဆဲဖြစ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ မည်၏။ ဈာနဖဿံ၊ သာတိသယဖြစ်သော ဈာန်အတွေ့ကို။ ပဌမံ၊ လက်ဦးစွာ။ ဖုသတိ၊ တွေ့တတ်ရောက်တတ်၏။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ နိရောဓံ၊ နိရောဓဟုဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ သစ္ဆိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြုဆဲ ဖြစ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယ-သက္ခိ၊ မည်၏။ (ဈာနဖဿံ-ဟူသော ပါဌ်ဖြင့် အရူပဈာနဖဿကို သင်္ဂြိုဟ်သတည်း) သဒ္ဓါရ။ တို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့သာတည်း။ (ဣတိ၊ သို့။ ဉာတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) (ဤပါဌ်ဖြင့် ဒုက္ခသစ္စပဋိဝေဓကိုဆိုသတည်း) နိရောဓော၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ သုခေါ၊ သုခအစစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) (ဤပါဌ်ဖြင့် နိရောဓသစ္စပဋိဝေဓကိုဆိုသတည်း၊ ထိုနှစ်ပုဒ်ဖြင့်ပင် နာနန္တရိက၏ အဖြစ်ကြောင့် သမုဒယမဂ္ဂသစ္စပဋိဝေဓကို ဆိုသတည်း) ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ဉာတံ၊ သိအပ်ပြီးသည်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ပြီးသည်။ ဝိဒိတံ၊ ထင်ရှားပြုအပ်သည်။ သစ္ဆိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဖုသိတံ၊ တွေ့အပ်ရောက်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော၊ မည်၏[၁]။

၇၇၇။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣတရေသု၊ ဤမှတပါးကုန်သော။ စတူသု၊ သဒ္ဓါနုသာရီအစရှိသော လေးပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော၊ အနက်ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) သဒ္ဓံ၊ အာရုံအရာ၌တည်သော သဒ္ဓါတရားသို့။ အနုသရတိ၊ အစဉ်လိုက်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါနုသာရီ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ သဒ္ဓါယ၊ အကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဓါဖြင့်။ အနု-အနု-ရူပံ၊ သစ္စာပဋိဝေဓအားလျော်စွာ။ သရတိ ဂစ္ဆတိ၊ သွားတတ်ကျင့်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါနုသာရီ၊ မည်၏။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ပညာသင်္ခါတံ၊ ပညာဟုဆိုအပ်သော။ ဓမ္မံ၊ သဘောတရားကို။ အနုသရတိ၊ အစဉ်လိုက်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာနုသာရီ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား၊ ဓမ္မေန၊ ပညာဖြင့်။ အနု-အနုရူပံ၊ သစ္စပဋိဝေဓအားလျော်စွာ။

၁-ဉာတံ ဟောတိ-ဖြင့် ဒုတိယမဂ္ဂကိစ္စကို၊ ဒိဋ္ဌံ ဟောတိ-ဖြင့် တတိယမဂ္ဂကိစ္စကို၊ ဝိဒိတံ ဟောတိ-ဖြင့် စတုတ္ထမဂ္ဂကိစ္စကို၊ သစ္ဆိကတံ ဟောတိ-ဖြင့် ပဌမဖိုလ်ကိစ္စကို၊ ဖုသိတံ ဟောတိ-ဖြင့် ကြွင်းသော ဖလဒွယကိစ္စကိုပြ၏။ ဤသို့လျှင် ဉာတံ ဒိဋ္ဌံ-စသော ဤပုဒ်တို့သည် ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏မဂ္ဂဖလဉာဏ ဗျာပါရကိုပြသော ပုဒ်တို့တည်းဟု ကျမ်းမြင် ဆရာတို့ဆိုကုန်သတည်း။ (ပြည်)

သရတိ၊ သွားတတ်ကျင့်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာနုသာရီ၊ မည်၏[၁]။ အရူပစျာနေန စေဝ၊ အရူပစျာန်ဖြင့်ငှင်း။ အရိယမဂ္ဂေန စ၊ အရိယမဂ်ဖြင့်ငှင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဘတောဘာဂေန၊ နှစ်ပါးစုံသော အဖို့ဖြင့်။ ဝိမုတ္တော၊ လွတ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥဘတော-ဘာဂဝိမုတ္တော၊ မည်၏။ ပဇာနန္တော၊ (ရှေးဦးစွာ ဈာန်ဖဿနှင့် ကင်း၍ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းစသော လေးပါးလေးပါးသော အပြားတို့ဖြင့်) လေးပါးသော သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိသည်ဖြစ်၍။ ဝိမုတ္တော (ထိုကိစ္စတို့၏ အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ခြင်းဖြင့် ပြီးပြီးသော ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အထူးသဖြင့် လွတ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပညာဝိမုတ္တော၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝစနတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏[၂]။

သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ၅

၇၇၈။ (ဝိမောက္ခမုခဘာဝံ အာပဇ္ဇိတွာ သတ္တအရိယပုဂ္ဂလဝိဘာဂါယ စ ပစ္စယော ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ ယံ တံ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊

၁-သဒ္ဓါနုသာရီ နှစ်ဝိကပ်တို့ဖြင့် သဒ္ဓါ၏လွန်သည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင် ပြသတည်း။ ဓမ္မာနုသာရီ၌လည်း ဤနည်းတူပညာ၏ လွန်သည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင် ပြသတည်း။ (ပြည်)

၂-ဤတွင် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်-ရှိသည်ကား အဆုံးနိဂုံးအပြီးမသတ်သေးသောကြောင့် မသင့်။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အနိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့် ထသည်ဖြစ်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အဓိမောက္ခအဖြစ်များ၍ သဒ္ဓိန္ဒြေထက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပဌမမဂ်ခဏ၌ သဒ္ဓါနုသာရီမည်၏၊ အလယ်ခြောက်ဌာနတို့၌ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်၏၊ အရဟတ္တဖိုလ်ခဏ၌ ပညာဝိမုတ္တမည်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခအခြင်းအရာအားဖြင့် ဝုဋ္ဌာနသည် ဖြစ်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ပဿဒ္ဓိများသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သမာဓိန္ဒြေလွန်ကဲသည် ဖြစ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ဒုက္ခမှ ဥပနိဿယကိုရ၍ဖြစ်သော သဒ္ဓါ၏လည်း အလွန်ထက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း ဝန်ကို ဆောင်ခြင်း၌ မြဲမြံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ငှင်းတည်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ပဌမမဂ်ခဏ၌ သဒ္ဓါနုသာရီမည်သည်သာတည်း၊ အလယ်ခြောက်ဌာနတို့၌ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်၏၊ အဆုံး၌ ပညာဝိမုတ္တမည်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အားကား အနတ္တအခြင်းအရာဖြင့် ထသည်ဖြစ်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာဖြင့်များ၍ ပညိန္ဒြေထက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပဌမမဂ်ခဏ၌ ဓမ္မာနုသာရီမည်၏၊ အလယ်ခြောက်ဌာနတို့၌ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တမည်၏၊ အဆုံး၌ ပညာဝိမုတ္တမည်၏၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား အဋ္ဌဝိမောက္ခကိုမရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ အဋ္ဌဝိမောက္ခကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မူကား ပဌမမဂ်ခဏ၌ သဒ္ဓါနုသာရီသော်လည်း ဖြစ်ရာ၏၊ ဓမ္မာနုသာရီသော်လည်း ဖြစ်ရာ၏၊ အလယ်ခြောက်ဌာနတို့၌ ကာယသက္ခိ မည်သတည်း။ အဆုံး၌ ဥဘယတော-ဘာဂဝိမုတ္တမည်ရာ၏၊ ဤသည်ကား ဤအရာ၌ နိပ္ပရိယာယအားဖြင့် သန္နိဋ္ဌာနတည်း။ (ပြည်)

ပြီ။) တံ ပနေတံ-သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ၊ သည်ကား။ ပုရိမေန၊ ရှေး၌ ဖြစ်သော။ ဉာဏဒ္ဒယေန၊ မုဉ္စိတုကမျတာဉာဏ်, ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ် နှစ်ပါးနှင့်။ အတ္ထတော၊ သရုပ်အနက်အားဖြင့်။ ဧကံ၊ တူ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။ ဣဒံ သင်္ခါရုပေက္ခာ-ဉာဏံ၊ သည်။ ဧကမေဝ၊ တခုတည်းဖြစ်လျက်လျှင်။ တီဏိ နာမာနိ၊ သုံးပါးသောအမည်တို့ကို။ လဘတိ၊ ရ၏[၁]။ [၂၉၉] ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ မုဉ္စိတု-ကမျတာဉာဏံ နာမ၊ ဉာဏ်မည်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏံ နာမ၊ မည်သည်။ ဇာတံ၊ ၏။ အန္တေ စ၊ အဆုံး၌ကား။ သိခါပ္ပတ္တံ၊ အထွတ်အမြတ်သို့ရောက်သည်ဖြစ်၍။ သင်္ခါရုပေက္ခာ-ဉာဏံ နာမ၊ မည်သည်။ ဇာတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။ (ဣတိ-လိုသည်)

၇၇၉။ ပါဠိယမ္ပိ၊ ၌လည်း။ ကထံ မုဉ္စိတု။ ပ ။ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[မုဉ္စိတုကမျတာပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာပညာ၊ ဆန္ဒရာဂကိုပယ်သဖြင့် လွှတ်လိုသည်၏အဖြစ်မှုလည်းဖြစ်သော အဖန်တလဲလဲ စုံစမ်းဆင်ခြင်တတ်သည်မှုလည်းဖြစ်သော လျစ်လျူအားဖြင့် အညီအညွတ်တည်သည်မှုလည်းဖြစ်သော ပညာသည်။ သင်္ခါရုပေက္ခာသု၊ သင်္ခါရကို လျစ်လျူရှုခြင်းတို့၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ဥပ္ပါဒံ၊ ဥပ္ပါဒကို။ မုဉ္စိတုကမျတာပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာပညာ၊ လွှတ်လိုသည်၏ အဖြစ်မှုလည်းဖြစ်သော အဖန်တလဲလဲစုံစမ်းဆင်ခြင်တတ်သည်မှုလည်းဖြစ်သော လျစ်လျူအားဖြင့် အညီအညွတ်တည်သည်မှုလည်းဖြစ်သော ပညာသည်။ သင်္ခါရုပေက္ခာသု၊ သင်္ခါရကိုလျစ်လျူရှုခြင်းတို့၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ ကို။ နိမိတ္တံ၊ ကို။ ပ ။ ဥပါယာသံ၊ ကို။ မုဉ္စိတုကမျတာပဋိသင်္ခါ-သန္တိဋ္ဌနာပညာ၊ သည်။ သင်္ခါရုပေက္ခာသု၊ တို့၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပ္ပါဒသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပ ။ ဘယံ၊ ဘေးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပ။ သာမိသံ၊ သာမိသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပ။ ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။

၁-မုဉ္စိတုကမျတာဉာဏ် မုဉ္စနုပါယကရဏဉာဏ်တို့သည်လည်း သင်္ခါရတို့၌ ဥပေက္ခာနေသည်၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရုပေက္ခာဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်သာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဣဒံ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ ဧကမေဝ တီဏိ နာမာနိ လဘတိ-ဟူသတည်း။ ဤပါဌ်ဖြင့် သင်္ခါရုပေက္ခာဟူသော ဝေါဟာရသည် မုဉ္စိတုကမျတာစသော ဉာဏ်အပေါင်းလျှင် အရာရှိ၏ဟု ပြသည်။ (ပြည်)

သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပ။ ဥပါယာသော၊ သသည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မုဉ္စိတုကမျတာပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာပညာ၊ သည်။ သင်္ခါရုပေက္ခာသု၊ တို့၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။]

၇၈၀။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ မုဉ္စိတုကမျတာ စ၊ လွတ်လိုသည်၏ အဖြစ်လည်း ဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုလွတ်လိုသည်၏အဖြစ်ဟူသည်။ ပဋိသင်္ခါ စ၊ အဖန်တလဲလဲစုံစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းသည်လည်း ဟုတ်၏။ သန္တိဋ္ဌနာ စ၊ လျစ်လျူအားဖြင့် အညီအညွတ်တည်သည်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသုံးပါးသောသတ္တိကြောင့်။ မုဉ္စိတုကမျတာပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ မဂ်၏ရှေးအဖို့၌။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏေန၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗိန္နဿ၊ ငြီးငွေ့သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပ္ပါဒါဒီနိ၊ ဥပ္ပါဒပဝတ္တစသည်ကို ညွန်းသဖြင့် ဆိုအပ်သောသင်္ခါရတို့ကို။ ပရိစ္စဇိတုကာမတာ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၌ တပ်သော ဆန္ဒရာဂကိုပယ်သဖြင့် စွန့်လိုသည်၏အဖြစ်သည်။ မုဉ္စိတုကမျ-တာ၊ လွတ်လိုသည်၏အဖြစ်မည်၏။ မုဉ္စနဿ၊ လွတ်ခြင်း၏။ ဥပါယ-ကရဏတ္ထံ၊ အကြောင်းကိုပြုခြင်းငှါ။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ ပဋိသင်္ခါနံ၊ အဖန်တလဲလဲ စုံစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ ပဋိသင်္ခါ၊ မည်၏။ မုဉ္စိတွာ၊ အာလယကင်းသည် ၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းဖြင့် ငဲ့ကွက်ခြင်းကို စွန့်သည်၏အစွမ်းဖြင့် လွတ်၍။ အဝသာနေ၊ ထိုသို့စွန့်လွတ်ခြင်းကို ပြုခြင်း၏အဆုံးနောက်ကာလ၌။ အဇ္ဈု-ပေက္ခနံ၊ လျစ်လျူရှုခြင်းသည်။ သန္တိဋ္ဌနာ၊ အညီအညွတ်တည်သည် မည်၏ [၁]။ ယံ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဥပ္ပါဒေါ။ပ။ သင်္ခါရုပေက္ခာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ဥပ္ပါဒေါ၊ ဒသည်။ သင်္ခါရာ၊ မည်ကုန်၏။ တေ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ လျစ်လျူရှု၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ မည်၏။] ဧဝံ၊ (အဇ္ဈုပေက္ခန အခြင်းအရာတူသောအားဖြင့် မုဉ္စိတုကမျတာလည်းမည်၏၊ သန္တိဋ္ဌနာ လည်း မည်၏ဟု ဆိုအပ်သော) ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ ဤဉာဏ်သည်။ ဧကမေဝ၊ တပါးသာတည်း။

၇၈၁။ အပိစ၊ တနည်းလည်း။ ဣမာယ ပါဠိယာ၊ ဖြင့်။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ ဤဉာဏ်ကို။ ဧကမေဝါတိ၊ တပါးဟူ၍သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊

၁-အကြင်ရွှေလောက် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ပြေးသွားခြင်းသည် မပြည့်စုံသေး၊ ထိုရွှေ လောက် စုံစမ်းစိစစ်ခြင်း၌လည်း လျစ်လျူနေသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အစဉ်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကိုရည်၍ အဇ္ဈုပေက္ခနံ သန္တိဋ္ဌနာ-ဟူသတည်း။ (ပြည်)

၏။ ယာ စ။ပ။ နာနန္တိ၊ ဟူသော။ တေ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ယာ စ မုဥ္စိတုကမျတာ၊ အကြင်မုဉ္စိတုကမျတာဉာဏ်သည်ရှင်း။ ယာ စ ပဋိသင်္ခါ-နုပဿနာ၊ အကြင်ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ်သည်ရှင်း။ ယာ စ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ အကြင်သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်ရှင်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော တရားတို့သည်၊ ဝါ၊ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤသုံးပါးသော ဉာဏ်တို့သည်။ (ဤနောက်ဝိကပ်၌ ဓမ္မ-သဒ္ဒါ ဉာဏပရိယာယ်တည်း) ဧကတ္ထာ-ဧကသဘာဝ၊၊ တူသောသဘောရှိကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဒါ မျှသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။]

၇၈၂။ ပန၊ ထိုမှတပါး၊ ဧဝံ၊ သို့။ အဓိဂတသင်္ခါရုပေက္ခဿ၊ ရအပ်သော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ရှိသော။ ဣမဿ ကုလပုတ္တဿ၊ ဤအမျိုးသား ၏။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာသည်။ သိခါပ္ပတ္တာ၊ အထွတ်အမြတ်သို့ရောက်သည် ဖြစ်၍။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ၊ ဝုဋ္ဌာနဟုဆိုအပ်သော မဂ်သို့ဆိုက်သောကြောင့် ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သိခါပ္ပတ္တဝိပဿနာတိ ဝါ၊ သိခါပ္ပတ္တ-ဝိပဿနာဟူသည်ရှင်း။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီတိ ဝါ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဟူသည်ရှင်း။ တေ နာမံ၊ ဤအမည်သည်။ သင်္ခါရုပေက္ခာဒိဉာဏတ္တယဿေဝ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာ ဉာဏ် အနုလောမဉာဏ် ဂေါတြဘူဟုမှတ်အပ်သော ဉာဏ်သုံးပါးအပေါင်း ၏သာလျှင်။ နာမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သာ၊ ထို ဝိပဿနာသည်။ သိခံ ဥတ္တမဘာဝံ၊ အထွတ်အမြတ်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တတ္တာ၊ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သိခါပ္ပတ္တာ၊ သိခါပ္ပတ္တမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ အရိယမဂ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပ၌။ နိမိတ္တဘူတတော၊ ဝိပဿနာ၏အာရုံ နိမိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အဘိနိဝိဋ္ဌ-ဝတ္ထုတော စေဝ၊ ဝိပဿနာဖြင့် (အာရုံပြုခြင်းဟုဆိုအပ်သော သုံးသပ်ခြင်းဖြင့်) နှလုံးသွင်းသုံးသပ်အပ်သော ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဝတ္ထုမှရင်း [၁]။ အဇ္ဈတ္တပဝတ္တတော စ၊ မိမိသန္တာန်၌မပြတ်ဖြစ်သော ကိလေသာအယဉ် ဥပါဒိန္နခန္ဓာအယဉ်ဟူသော ပဝတ္တမှရင်း။ ဝုဋ္ဌာနတော၊ ထသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ဝုဋ္ဌာနဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဝုဋ္ဌာန

၁-ထိုဝိပဿနာ၏အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာပဉ္စကကို မိမိသန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သော်ရှင်း မဝင် သော်ရှင်း သူစိမ်းပြင်ပအားဖြင့် ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဗဟိဒ္ဓဟုဆိုအပ်သည်ဟူလို။ (မြည်)

မည်သောမဂ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုဋ္ဌာန-ဂါမိနီ၊ မည်၏။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဃဋိယတိ၊ စပ်အပ်၏၊ ဝါ၊ စပ်မိ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း[၁]။

၇၈၃။ တတြ၊ ထိုအဘိနိဝိဋ္ဌဝတ္ထုတော ဝုဋ္ဌာနတော -ဟူသောသခင်ပစကား၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ အဘိနိဝေသဝုဋ္ဌာနနံ၊ အဘိနိဝေသနှင့် ဝုဋ္ဌာနတို့ကို။ အာဝိဘာဝတ္ထာယ၊ ထင်စွာပြခြင်း အကျိုးငှါ။ မာတိကာ၊ (အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ ရူပါရူပ ပဉ္စက္ခန္ဓ လက္ခဏာတ္တယ၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်သော) ဥဒ္ဒေသတည်း။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သော တရားတို့၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ နှလုံးသွင်း၍၊ ဝါ၊ ဝိပဿနာကိုဖြစ်စေ၍။ အဇ္ဈတ္တာ၊ မိမိသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သော တရားမှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏[၂]။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ နှလုံးသွင်း၍၊ ဝါ၊ ဝိပဿနာကို ဖြစ်စေ၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သော တရားမှ။ [၃၀၀] ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သော တရားတို့၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ တို့၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ အဇ္ဈတ္တာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ရူပေ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ ရူပါ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အရူပေ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ အရူပါ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အရူပေ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ ရူပါ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဧကပ္ပဟာရေန၊ တပြိုင်နက် အားဖြင့်၊ ဝါ၊ တပေါင်းတည်း။ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ၊ တို့မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ဝိပဿနာကို ဖြစ်စေ၍။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အနိစ္စ-

---

၁-အဘယ်သို့ ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာပဉ္စကနိမိတ်မှထသနည်း၊ အဘယ်သို့ကား အဇ္ဈတ္တပဝတ္တမှ ထသနည်း?ဟူမူ-ဝုဋ္ဌဟနဥ္စ နေသံ အာရမ္မဏာကရဏံ အာယတိံ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာပါဒနဥ္စ။ ဋီကာ။ ခန္ဓာပဉ္စကနိမိတ်တို့ကို အာရုံမပြုခြင်းသည် ထိုနိမိတ်မှ ထသည်မည်၏၊ နောင်အခါ၌ တဖန် မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည် အဇ္ဈတ္တပဝတ္တမှ ထသည်မည်၏ ဟူလို။ (ပြည်)

၂-နပဉ္စမျာယမံဘာဇေဝါ၊ ကွစိတိအဓိကာရဘော-ဟူရကား ပဉ္စမီဝိဘတ်ဖြစ်၍ အံမပြုရသတည်း။ အကယ်၍ အဇ္ဈတ္တံ-ရှိအံ့၊ ကစ္စည်းစာတော်ကို လွန်သတည်း။ အဇ္ဈတ္တာ ဝုဋ္ဌာတိ ဟူသော ဤစကားကို ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ၏ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏ၏ အဖြစ်ကြောင့် ပရိယာယ် အားဖြင့် ဆိုသတည်း။ နိပ္ပရိယာယ်အားဖြင့်ကား မဂ်သည် အလုံးစုံမှ ထသလျှင်ကတည်း။ (ပြည်)

တော၊ ဖြင့်။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။

၇၈၄။ ကထံ ဝုဋ္ဌာတိ၊ အဘယ်သို့ထသနည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ကေစ္စော၊ အချို့သော ယောဂါဝစရသည်။ အာဒိတော၀၊ အစ၌လျှင်။ အဇ္ဈတ္တသင်္ခါရေသု၊ အဇ္ဈတ္တသင်္ခါရတို့၌။ အဘိနိဝိသတိ၊ ဝိပဿနာကိုဖြစ်စေ၏။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ တေ သင်္ခါရေ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တ-သင်္ခါရတို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ သုဒ္ဓ-အဇ္ဈတ္တဒဿနမတ္တေနေ၀၊ သက်သက်သော အဇ္ဈတ္တသင်္ခါရကို ရှုကာမျှဖြင့် သာလျှင်။ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ၊ မဂ်ဟူသော ဝုဋ္ဌာနသည်၊ ဝါ၊ မဂ်ဖြင့် ထခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဗဟိဒ္ဓါပိ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌လည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗမေ၀၊ ရှုအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ရှုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ခန္ဓေပိ၊ ခန္ဓာတို့ကိုရင်း။ အနုပါဒိန္နသင်္ခါရေပိ၊ တို့ကိုရင်း။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ ကာလေန၊ ရံခါ၊ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သော သင်္ခါရအပေါင်းကို။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်၏။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓ-ဖြစ်သောသင်္ခါရတို့ကို။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။) ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ သမ္မသတော၊ သုံးသပ်သော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရအား။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သောသင်္ခါရကို။ သမ္မသနကာလေ၊ သုံးသပ်သော ကာလ၌။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ မဂ္ဂေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဃဋီယတိ၊ စပ်၏။ အယံ၊ ဤယောဂါဝစရသည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ အဇ္ဈတ္တာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ၊ ထသည်မည်၏။

ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်၊ ဝါ၊ အဖို့တပါး။ အဿ၊ ထိုယောဂါဝစရ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ သမ္မသနကာလေ၊ သုံးသပ်သောအခါ၌။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ မဂ္ဂေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သစေ ဃဋီယတိ၊ အကယ်၍ စပ်သည်ဖြစ်အံ့။ အယံ၊ ဤယောဂါဝစရသည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ၊ မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ မှရင်း။ အဇ္ဈတ္တာ စ၊ မှရင်း။ ဝုဋ္ဌာနေပိ၊ ထခြင်း၌လည်း။ ဧသ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၇၈၅။ အပရော၊ တဦးသော ယောဂီသည်။ အာဒိတော၀၊ လက်ဦး အစ၌လျှင်။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ အဘိနိဝိသိသတိ၊ နှလုံးသွင်း၏၊ ဝါ၊ ဝိပဿနာကို ဖြစ်စေ၏။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ ဘူတရူပဉ္စ၊ ဘူတရုပ်ကိုရင်း။ ဥပါဒါရူပဉ္စ၊ ဥပါဒါရုပ်ကိုရင်း။ ရာသိံကတွာ၊ တပေါင်း တစုတည်းပြု၍။ ပဿတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း၊ ဝါ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုဒ္ဓရူပဒဿန- မတ္တေန၊ သက်သက် ရုပ်ကို ရှုခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ အရူပံပိ၊ နာမ်ကိုလည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗမေဝ၊ ရှုအပ်သည် သာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကိုရင်း။ သညံ၊ ကိုရင်း။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကိုရင်း။ ဝိညာဏဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ဣဒံ၊ ဤဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တရားလေးပါးသည်။ အရူပံ၊ နာမ်တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အရူပံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်၏။ ကာလေန၊ ခါ။ အရူပံ၊ ကို။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သမ္မသတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ရူပသမ္မသနကာလေ၊ ၌။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ မဂ္ဂေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဃဋိယတိ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ ရူပေ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ ရူပါ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ၊ မည်၏။

ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဝါ၊ တပါး။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ အရူပသမ္မ- သနကာလေ၊ ၌။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ မဂ္ဂေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သစေ ဃဋိယတိ၊ အံ့။ ရူပေ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ အရူပါ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ၊ ၏။ အရူပေ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ အရူပါ စ၊ မှရင်း။ ရူပါ စ၊ မှရင်း။ ဝုဋ္ဌာနေပိ၊ ၌လည်း။ ဧသ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏[၁]။

၁-ရုပ်၌ ဝိပဿနာကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ဝိပဿနာယာနိက ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ နာမ်၌ ဝိပဿနာကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ယေဘုယျ အားဖြင့် သမထယာနိကပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်၏၊ နှလုံးသွင်း၏ဟူသည်ကိုလည်း ဝိပဿနာ၏ ရှေးအဖို့၌ ပြုအပ်သောနာမ်ကို လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်စသောအားဖြင့် ပိုင်းခြား ခြင်း‘ဟူ၍ သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် လက်ဦးစွာ ရုပ်ကို လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာန်ပဒဋ္ဌာန် အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းအားဖြင့် သိမ်းဆည်းခြင်းသည် ရုပ်၌နှလုံးသွင်းခြင်း မည်၏၊ နာမ်၌ နှလုံးသွင်းခြင်းစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းကိုသိအပ်၏။ (ပြည်)

[၇၈၆] ပန၊ တပါး။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော တေဘူမက နာမ် ရုပ်တရားအပေါင်းသည်။ သမုဒယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော တေဘူမကနာမ်ရုပ်တရား အလုံးစုံသည်။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘော ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်ချည်းနှင်နှင်တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ နှလုံးသွင်း၍။ ဧဝမေဝ၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝုဋ္ဌာနကာလေ၊ ထသောကာလ၌။ ဧကပ္ပဟာရေန၊ တပြိုင်နက် တချက်တည်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ တပေါင်းတစုတည်းဖြစ်၍။ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ၊ တို့မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ၊ ၏[၁]။

၁-ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗန္တံ နိရောဓဓမ္မံ ဟူသောပါဠိဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယ ပရိဂ္ဂဏှန အဖြစ် အပျက်ကို သိမ်းဆည်းသော ဉာဏ်ဟူသော ဝိပဿနာဘိနိဝေသကို အဋ္ဌကထာဆရာပြအပ် သောကြောင့် နာမ်ရုပ်တရားကို မသိမ်းဆည်း ထိုနာမ်ရုပ်တရား၏ အကြောင်းကိုလည်း မသိမ်းဆည်း ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိကိုမဖြစ်စေပဲ ဘင်္ဂဉာဏ် ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ် စသော ကိုးပါးသော ဉာဏ်ကို အစဉ်အတိုင်း မဖြစ်စေပဲ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တခု ပုပုတုတ်တုတ်ဖြင့် သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကိုရ၍ ဝုဋ္ဌာနဖြစ်လေယောင်တကားဟု ယုံမှားသံသယရှိရာသောကြောင့် ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗန္တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ကာမံ ဥဒယဗ္ဗယပရိဂ္ဂဏှနံ အဘိနိဝေသောတိ ဒဿိတံ။ ယထာဥပဋ္ဌိတေ ပန ရူပါရူပဓမ္မေ တေသဥ္စ ပစ္စယေ ပရိဂ္ဂဟေတွာ သင်္ခေပေနေဝ ဝိပဿနာဉာဏံ စာရေန္တော ဉာဏုတ္တရော ယထာနိသိန္နောဝ ဉာဏပဋိပါဋိယာ ခိပ္ပမေဝ သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော ဧကပ္ပဟာရေန ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ ဟု ဋီကာ၌မိန့်သည်။

ယံကိဉ္စိ ။ပ။ ဓမ္မန္တိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယပရိဂ္ဂဏှနံ၊ အဖြစ်အပျက်ကို သိမ်းဆည်း သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို။ အဘိနိဝေသောတိ၊ ဝိပဿနာ နှလုံးသွင်းခြင်းဟူ၍။ ကာမံ ဒဿိတံ၊ အကယ်၍ပြအပ်ပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပြ‌အပ်သည်ဖြစ်သော်လည်း။ ယထာဥပဋ္ဌိတေ၊ အကြင် အကြင်ဉာဏ်အား ထင်ကုန်သော။ ရူပါရူပဓမ္မေ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို။ သင်္ခေပေ- နေဝ၊ ရုပ္ပနလက္ခဏေန ရုပ်, နမနလက္ခဏေန နာမ်-ဟုအကျဉ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းဆည်းပြီး၍။ တေသံ၊ ထိုရုပ်တရားနာမ်တရားတို့၏။ ပစ္စယေ စ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ တဏှာ ကံ ဥပါဒါန်စသော အကြောင်းတို့ကိုလည်း။ သင်္ခေပေနေဝ၊ အကျဉ်းအားဖြင့် သာလျှင်။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ စာရေန္တော၊ လျင်စွာ စိုင်းနှင်သော။ ဉာဏုတ္တရော၊ လွန်ကဲသော ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ယထာနိသိန္နောဝ၊ ထိုင်နေမြဲတိုင်းသော ဣရိယာပုထ်ရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ဉာဏပဋိပါဋိယာ၊ ဥဒယဗ္ဗယ- ဉာဏ် ဘင်္ဂဉာဏ် ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ် အာဒီနဝဉာဏ် နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် မုဉ္စိတုကမျတာဉာဏ် ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် အနုလောမဉာဏ် အစဉ်အားဖြင့်။ ခိပ္ပမေဝ၊ လျင်မြန်စွာလျှင်။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော၊ ထိုးထွင်း၍သိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကပ္ပဟာရေန၊ တပြိုင်နက်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓစသော ဝေဖန်ခြင်းကိုမပြု တစု တည်းသာလျှင်။ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ၊ တို့မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ၊ ထသည်မည်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဟူသော တခုတည်းသော အဘိနိဝေသကို ပြအပ် သော်လည်း မိမိပါရမီရှေ့လေ့လာဘူးသော ဝါသီဘော်ပြ၍ လက်ထက်ဉသျှစ်သို့ ထစ်ယစ်

[၃၀၁] ၇၇၇။ ကောၥ၊ တဉီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဒိတောဝ၊ ဦးလျှင်။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ သုံးသပ်သော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ သမ္မသနမတ္တေနေဝ၊ သုံးသပ်ကာမျှဖြင့်သာလျှင်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ မဂ်ဟူသော ထခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဒုက္ခတောပိ၊ ဖြင့်ရင်း။ အနတ္တတောပိ၊

ထင်ထင် ရှေး႔ရှုထင်လာသော ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိသောရုပ်ကို အတွင်းဝင်သော အပြားအားဖြင့် တပါးမက များသောအပြားရှိသည် ဖြစ်သော်လည်း ရုပ္ပနဋ္ဌေန၊ ဖောက်ပြန်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏- ဟု အကျဉ်း အားဖြင့်သာ လက္ခဏာကို သိမ်းဆည်း၍ ဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဉ်နာမ်တရား လေးပါးကို တပါးမက များသောအပြားရှိသော်လည်း နမဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ညွတ်တတ်သော အနက် ကြောင့်။ နာမံ၊ နာမ်မည်၏-ဟု အကျဉ်းအားဖြင့်သိမ်းဆည်း၍ ထိုနာမ်ရုပ်တရားတို့၏ အကြောင်းကိုလည်း အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ တဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝေါ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝသည်။ ဟေတု၊ အကြောင်းမည်၏-ဟူ၍ အကျဉ်းအားဖြင့်သာ သိမ်းဆည်း၍ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကို တိတိမြေပြင် သိန္ဓောနှင်သို့ လျင်မြန်စွာပြေးသွားစေ၍ သူများထက် လွန်ကဲသော ဉာဏ်ရှိရကား ဣရိယာပုထ် မပြောင်းမရွှေ့ တဆွေမလှမ်း ဘုရားရှေ့မှောက်တော်စသည်၌ ဒေသနာကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ဆေးလွှတ်လျက် ထိုင်နေမြဲသော ဣရိယာပုထ်ဖြင့်သာလျှင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဘင်္ဂဉာဏ်စသော ဉာဏ်ကိုးပါးအစဉ်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ သစ္စာလေးပါးကိုထိုးထွင်း၍ သိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် တပြိုင်နက်အားဖြင့် အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓစသော ဝေဖန်ခြင်းကိုမပြု တစုတည်းဖြင့်သာလျှင် ငါးပါးသောခန္ဓာတို့မှ ထသည်မည်၏ဟူလို။

ဤသို့ဆိုအပ်သည်မှတပါးသော အများအားဖြင့် အနက်ကို ယူချေသည်ရှိသော် အဘယ် အပြစ် ရောက်ရာသနည်း?ဟု ဆစ်ဖွယ်ရှိပြန်သောကြောင့် အညထာ ဧကေနေဝ လောကိယ-စိတ္တေန ပဉ္စန္နံ ခန္ဓာနံ ပရိဂ္ဂဟပရိဇာနနာဒီနံ အသမ္ဘဝတော-မိန့်သော်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အညထာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှတပါးသော အပြားအားဖြင့်။ အတ္ထေ၊ အနက်ကို။ ဂယှမာနေ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ဧကေနေဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ လောကိယစိတ္တေန၊ လောကီ စိတ်ဖြင့်။ ပဉ္စန္နံ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟပရိဇာနနာဒီနံ၊ လက္ခဏာစသော အားဖြင့်ရင်း, အကြောင်းအားဖြင့်ရင်း, သိမ်းဆည်းခြင်း ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းစသည်တို့၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။

မဖြစ်သင့်သည်ကို ထင်ရှားပြလို၍ န ဟိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ တနည်း မဖြစ်သင့်သည်ကို ယုတ္တိအားဖြင့် မြဲစေလို၍ န ဟိ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃာဒိ ကေဇ္ဈံ အာရမ္မဏံ ကာတုံ သက္ကာ-ကို မိန့်သော်။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။ ဝါ၊ ဟိ၊ သင့်စွ။ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃာဒိ၊ သနိဒဿန-သပ္ပဋိဃ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃ အနိဒဿနအပ္ပဋိဃတရားကို။ ကေဇ္ဈံ၊ တပေါင်းတည်း။ အာရမ္မဏံ ကာတုံ၊ အာရုံပြုခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။

အသင့်အလျော်ကို အဘယ်သို့မှတ်ရအံ့နည်း?ဟု စုဒ်ရှိရကား ယဿ ပန ကေဝါရ ဉာဏေန ဖဿိတံ၊ ပုန တံ ဖဿိတမေဝ၊ (ပုန န တံ ဖဿိတဗ္ဗမေဝ-သီမူ) တာဒိသဿ ဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ-မိန့်သော်။ (ဋီကာ စကားချည်း) ပန၊ အသင့်အလျော်ကိုဆိုအံ့။

ဖြင့်ရင်း။ သမ္မသိတဗ္ဗမေဝ၊ သုံးသပ်အပ်သည်သာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခတောပိ၊ ဖြင့်ရင်း။ အနတ္တတောပိ၊ ဖြင့်ရင်း။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဝေံ၊ ဤနည်းဖြင့်။ ပဋိပန္နဿ၊ ကျင့်သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။

ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကေဝါရံ၊ တကြိမ်။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ယံ၊ အကြင်နာမ်ရုပ်တရားကို။ ဖဿိတံ၊ တွေ့ထိအပ်၏။ ပုန၊ ဖန်။ တံ၊ ထိုတကြိမ်တွေ့ထိအပ်သော နာမ်ရုပ်တရားသည်။ ဖဿိတမေဝ၊ တွေ့ထိပြီးသည်သာတည်း။ (သိမ္မကွဲအလိုအားဖြင့်-တံ၊ ထိုတကြိမ်တွေ့ပြီးသောနာမ်ရုပ်ကို။ ပုန၊ တဖန်။ န ဖဿိတဗ္ဗမေဝ၊ မတွေ့အပ်တော့သည်သာတည်း၊ ဝါ၊ တွေ့ရန်မလိုတော့သည်သာတည်း-ဟု အနက်ပေး။ (ဆ-သံ-သော) တာဒိသဿ၊ ထိုသို့လျင်မြန်အားသန်သော ဉာဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပေါရာဏာ၊ ကျမ်းဂန်သိမြင် ရှေးဆရာသခင်တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆုံးဖြတ်တော်မူကုန်၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အကြင်နာမ်ရုပ်တရားကို တကြိမ်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်၏၊ ဉာဏ်သန်သည်ဖြစ်၍ မိုးကြိုးကျသို့ တွေ့ချက်နာရကား ထိုနာမ်ရုပ်တရားကို တဖန်တွေ့ဖွယ်မရှိ တွေ့ပြီးမည်သည်သာတည်း။ ဉာဏ်လေး ဉာဏ်ထိုင်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း နမော တဿ-ကို ရွတ်လတ်သော် နမော တဿ နမော တဿ-ဟု မတတ်နိုင်ပဲ အဖန်တလဲလဲ ရွတ်၏၊ သို့မဟုတ် ဝဇီရစိန်လက်နက်သည် ပစ်ချက်နာ၍ တဖန် ထပ်ဖွယ်မရှိ သိသိညက်ညက်ကျေသကဲ့သို့ မျက်စိတမှိတ်၌ ကုဋေသိန်းသန်းမျှမကဖြစ်သော ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်အစုသည် အမှုထမ်းရလျက် အချည်းစည်းမရှိသည်ဖြစ်၍ ကိစ္စပြေကုန်လွယ်သည်။ ဉာဏ်ထိုင်းဉာဏ်လေး နုံ့နှေးသောပုဂ္ဂိုလ်အား ဘဝင်အကျများ၍ရင်း အကြားအကြား၌ အခြားသောအာရုံ၌ ပြေး၍ရင်း ကိစ္စမပြီးနိုင် နှေးဖျည်းသကဲ့သို့မဟုတ်၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော သဘောရှိသော ထက်မျက်လျင်မြန်အားသန်သော ဉာဏ်ရှိပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာပညာအစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်သည်ဟူလို။ ဝဒန္တိ-ဟူသော ဤပါဠ်ဖြင့် ဤအဆုံးအဖြတ်သည် လက်ဖြစ် အတ္တနောမတိ မဟုတ်ပေဘူး၊ ကျမ်းဂန်သိမြင် ရှေးဆရာအရှင်တို့မှ ပရံပရလဒ္ဓေါပဒေသ ရသောစကားဖြစ်ပေသည်ဟူသော အနက်ကိုပြသည်။ ဤဋီကာကျမ်းပြုဆရာသည် လဒ္ဓေါပဒေသကိုသာ ထုတ်ဖော်ပြရသဖြင့် အဖု အဆစ် အနှစ် သက်သက် ကျမ်းအမျက်သည် အလွယ်တွင် သိနိုင်ခက်သည်မဟုတ်၊ လျှိုနှက်သုံးချောင်း ကွဲကြောင်းဝှက်ဖုံး ဝါးလုံးခြောက်ဆယ်ဖြတ်သော ဓားကဲ့သို့ အားသန်စွာလှ ရှုနစ်ူးဝင် လျင်မြန်သော ဉာဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အရာသာဖြစ်သည်ဟူသော အနက်ကို သာမညအားဖြင့် ပြသတည်း။ ဇာတိရှစ်မည်၊ ပုလဲရည်တွင်၊ စံတည်လွန်ကဲ၊ တိမ်တိုက်ထဲက၊ ပုလဲမူးပြည့်၊ အာနီမှည့်နှင့်၊ နှိုင်းရှည့်စာနာ၊ မြင်ခဲစွာသား၊ မဟာဒုဒ္ဒသတ်၊ ဓိပ္ပါယတ်သ၊ ဆတ်ဆတ်မှန်စွာ၊ သိစိမ့်ငှါဟု၊ ဥဋ္ဌာရဏ္ဍာသဃ၊ နိသမ္မကာရီ၊ ပီပီကျင့်သုံး၊ နှလုံးဆေးငြိမ်၊ ကျမ်းဆီစိမ်၍၊ မွှေသိမ်ပျော့အိ၊ မနောရှိသည်၊ မေဓိယဒ္ဓ၊ ထေရ်ကိုးလျှော်၊ ညာဏသတိ၊ လက်စွဲရှိလျက်၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာအနု၊ ရှုမြော်သေသပ်၊ ပြုတ်တုဟပ်သို့၊ ကြပ်ကြပ်စိစိ၊ ထိထိခိုက်ခိုက်၊ သိုက်မြိုက်သေချာ၊ ဖွေရှာပွတ်နှည်၊ ကျမ်းဆီရည်ကို၊ ရွှေပြည်အမြိုက်၊ စိုက်စိုက်တင်နာ၊ လိုက်စရာဟု၊ သဒ္ဓါဖွားဖွား၊ လွန်တိုးပွါးလျက်၊ ငါးခန်းတိုက်၌၊ သိုက်မြိုက်သိမှီး၊ ပညာကြီး၍၊ ဟန့်ဆီးရန်မက်၊ ဟူးဟူးထွက်သည်၊ အမျက်ဒေါသ၊ မာနတံခွန်၊ မလွန်လှည့်ခွါ၊ ဘာဝနာလမ်းမှန်၊ မဖောက်ပြန်၍၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသည်၊ ဘေးမဲ့ပြည်သို့၊ သာကြည်ရောက်ပစေသတည်း။ (ပြည်)

အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ သမ္မသနကာလေ၊ ၌။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ အယံ၊ ဤယောဂီသည်။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ အသ၊ ထိုယောဂီအား။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်ငှင်း။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်ငှင်း။ သမ္မသနကာလေ၊ ၌။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤယောဂီသည်။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ၊ မည်၏။ ဒုက္ခတော။ ဖြင့်။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ သေသဝုဋ္ဌာနေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဝုဋ္ဌာနတို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၇၈၈။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယောပိ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း [၁]။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ အဘိနိဝိဋ္ဌော၊ ဝိပဿနာကို ဖြစ်စေ၏။ ယောပိ၊ သည်လည်း။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိဋ္ဌော၊ ၏။ ယောပိ၊ သည်လည်း။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိဋ္ဌော၊ ၏။ ဝုဋ္ဌာန-ကာလေ စ၊ ထသောအခါ၌ကား။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ အံ့။ တယောပိ ဇနာ၊ ဤသုံးဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ အဓိမောက္ခဗဟုလာ၊ အဓိမောက္ခ အဖြစ်များကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ပဋိလဘန္တိ၊ ရကုန်၏။ အနိမိတ္တဝိမောက္ခေန၊ ဖြင့်။ ဝိမုစ္စန္တိ၊ လွတ်ကုန်၏။ ပဌမမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ပဌမမဂ်ခဏ၌။ သဒ္ဓါ-နုသာရိနော၊ သဒ္ဓါနုသာရီမည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သတ္တသု ဌာနေသု၊ ခုနစ်ပါးသောအရာတို့၌။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်ကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ တယောပိ ဇနာ၊ တို့သည်လည်း။ ပဿဒ္ဓိ-ဗဟုလာ၊ ပဿဒ္ဓိအဖြစ်များကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ပဋိလဘန္တိ၊ ကုန်၏။ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခေန၊ ဖြင့်။ ဝိမုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ရှစ်ဌာနတို့၌။ ကာယသက္ခိနော၊ ကာယသက္ခိ

[၁] -အဘိနိဝေသဝုဋ္ဌာနတို့တွင် အဘိနိဝေသသည် အကာရဏတည်း၊ ဝုဋ္ဌာနသည် သာလျှင် ပမာဏတည်း၊ ထိုကြောင့် အောက်၌ဆိုခဲ့ပြီးသော ဝိမောက္ခအရိယ ဝိဘာဂတို့ သည်လည်း ဝုဋ္ဌာနအားဖြင့်သာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ပြခြင်းငှါ ဧတ္ထ စ ယောပိ- စသည်ကို အားထုတ်သော်။ (ပြည်)

မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အရူပဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ပါဒကံ၊ အခြေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုအရူပဈာန်ကို အခြေပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဂ္ဂဖလေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌။ ဉဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုမှတပါး။ နေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဧယာပိ ဇနာ၊ တို့သည်လည်း။ ဝေဒဗဟုလာ၊ ပညာအဖြစ်များကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ပဋိလဘန္တိ၊ ကုန်၏။ သုညတာဝိမောက္ခေန၊ ဖြင့်။ ဝိမုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဌမမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ ဓမ္မာနုသာရိနော၊ ဓမ္မာနုသာရီမည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဆသု ဌာနေသု၊ တို့၌။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တမည်ကုန်သည်။ အဂ္ဂဖလေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌။ ပညာဝိမုတ္တာ၊ ပညာဝိမုတ္တမည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

၇၈၉။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ပုရိမပစ္ဆိမဉာဏေဟိ၊ ဘယတုပဋ္ဌာန အစရှိသော ပုရိမဉာဏ် ဂေါတြဘူအစရှိသော ပစ္ဆိမဉာဏ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဣမိဿာ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ ဝိပဿနာယ၊ ဤဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာကို။ အာဝိဘာဝတ္ထံ၊ ထင်ရှားပြခြင်းငှါ၊ ဒွါဒသ ဥပမာ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော ဥပမာတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တာသံ၊ ထိုဥပမာတို့၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတ့ံသည်ကား။ ဥဒ္ဒါနံ-ဥဒ္ဒေသော၊ အကျဉ်းတည်း။

ဝဂ္ဂုလိ၊ လင်းနို့ရင်း။ ကဏှသပ္ပေါ စ၊ မြွေဟောက်ရင်း။ ဃရံ၊ အိမ်။ ဂေါ၊ နွား။ ယက္ခီ၊ ဘီလူးမ။ ဒါရကော၊ သူငယ်။ ခုဒ္ဒံ၊ အစာငတ်မွတ်ခြင်း။ ပိပါသံ၊ ရေသိတ်ခြင်း။ သီတံ၊ အအေး။ ဉဏှံ၊ အပူ။ ဝိသေန၊ အဆိပ်နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ အန္ဓကာရဍ္ဍ၊ အမိုက်တိုက်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။ (ဤဥပမာတို့ကို ဤအရာ၌သာ ဆောင်သင့်သလော)

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမာ ဥပမာ၊ ဤဥပမာတို့ကို။ ဘယတုပဋ္ဌာန-တော၊ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ အာဟရိတုံ၊ ဆောင်ခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋေယျုံ၊ သင့်ကုန်ရာ၏။ (တံတံဉာဏဋ္ဌာနိယ၊ ထိုထို ဉာဏ်အရာ၌ တည်သော။ ဥပမာဝတ္ထုနော၊ ၏။ လဗ္ဘမာနတော၊ ရသင့်သော

ကြောင့်တည်း။) ပန၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာအရာ၌။ အာဟရိယမာနာသု။ ဆောင်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဘယတုပဋ္ဌာနတော၊ မှ။ ယာဝဖလဉာဏာ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တိုင်အောင်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောဉာဏ်သည်၊ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ဉာဏ်ကိစ္စသည်။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဝေမဇ္ဈေ ဌတွာ ဝိဘာဝိယမာနတ္တာ။ ဟိတ်) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓေဝ၊ ဤဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာအရာ၌သာလျှင်။ အာဟရိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ဝိသုဒ္ဓိကထာ၌ဆိုအပ်ကုန်၏။

[၃၀၂] ၇၉၀။ ဝဂ္ဂုလီတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ်ပင်၌။ ပုပ္ဖံ ဝါ၊ အပွင့်ကိုရင်း။ ဖလံ ဝါ၊ အသီးကိုရင်း။ လဘိဿာမိ၊ ရလတ်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးပိုက်၍။ ပဉ္စသာခေ၊ ငါးခက်ရှိသော။ မဓုကရုက္ခေ၊ သစ်မည် စည်ပင်၌။ နိလီယိတွာ၊ ဝင်နား၍။ ဧကံ သာခံ၊ တခက်ကို။ ပရာမသိတွာ- ဝီမံသိတွာ၊ စုံစမ်း၍။ တတ္ထ၊ ထိုအခက်၌။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ပုပ္ဖံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ဖလံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ဂယှုပဂံ၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ကို။ န အဒ္ဒသ၊ မမြင်။ ဧကံ သာခံ၊ တခက်ကို။ ဝီမံသတိ ယထာ၊ စုံစမ်းသကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယအခက်ကိုရင်း။ တတိယံ၊ ကိုရင်း။ စတုတ္ထံ၊ ကိုရင်း။ ပဉ္စမံပိ သာခံ၊ ပဉ္စမအခက်ကိုရင်း။ ပရာမသိတွာ၊ စုံစမ်း၍။ (ဂယှုပဂံ၊ ကို။) န အဒ္ဒသ၊ မမြင်။ သာ၊ ထိုလင်းနို့သည်။ အယံ ရုက္ခော၊ သည်။ အဖလော ဝတ၊ အသီးမဲ့စွ တကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ်ပင်၌။ ဂယှုပဂံ၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အပွင့်အသီးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိခဲ့ တကား။ ဣတိ၊ သို့။ တသ္မိံ ရုက္ခေ၊ ၌။ အာလယံ၊ တပ်ခြင်းကို။ ဝိဿဇ္ဇိတွာ၊ စွန့်၍။ ဥဇုကာယ သာခါယ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်တက်သောအခက် သို့။ အာရုယှ၊ တက်၍။ ဝိဋပန္တရေန၊ သစ်ခွကြားမှ။ သီသံ နီဟရိတွာ၊ ဦးခေါင်းဖော်၍။ ဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကေတွာ၊ အထက်သို့မြော်၍။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ဥပ္ပတိတွာ၊ ပျံတက်၍။ အညသ္မိံ ဖလရုက္ခေ၊ တပါးသော အသီးရှိသောသစ်ပင်၌။ နိလီယတိ၊ ဝင်နား၏။

တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ ဝဂ္ဂုလိ ဝိယ၊ လင်းနို့ကဲ့သို့။ ယောဂါဝစရော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပဉ္စသာခါ မဓုကရုက္ခော ဝိယ၊ ငါးခက်ရှိသော သစ်မည်စည် ပင်ကဲ့သို့။ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်ကုန်၏။ တတ္ထ၊

ထိုသစ်ပင်၌။ ဝဂ္ဂုလိယာ၊ ၏။ နိလီယနံ ဝိယ၊ ဝင်နားခြင်းကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ ခန္ဓပဉ္စကေ၊ ၌။ အဘိနိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ တဿ၊ ထိုလင်းနို့၏။ ကောကံ သာခံ၊ တခုတခုသောအခက်ကို။ ပရာမသိတွာ၊ စုံစမ်း၍။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဂယှုပဂံ၊ ကို။ အဒိသွာ၊ ၍။ အဝသေသသာခါပရာမသနံ ဝိယ၊ ကြွင်းသောအခက်တို့ကို စုံစမ်းခြင်းကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ ရူပက္ခန္ဓံ၊ ကို။ သမ္မသိတွာ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုရူပက္ခန္ဓာ၌။ ဂယှုပဂံ၊ ယူခြင်းငှါလျောက်ပတ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော နိစ္စသာရသုခသာရစသော အနှစ်ကို။ အဒိသွာ၊ ၍။ အဝသေသက္ခန္ဓသမ္မသနံ၊ ကြွင်းသောခန္ဓာကို သုံးသပ်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ တဿာ၊ ၏။ အယံ ရုက္ခော၊ သည်။ အဖလော ဝတ၊ အသီးမဲ့စွတကား။ ဣတိ၊ သို့။ ရုက္ခေ၊ ၌။ အာလယဝိဿဇ္ဇနံ ဝိယ၊ အာလယကိုစွန့်ခြင်းကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ ပဉ္စသုပိ ခန္ဓေသု၊ တို့၌လည်း။ အနိစ္စလက္ခဏာဒိဒဿနဝသေန၊ အနိစ္စလက္ခဏာစသည်ကို မြင်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ နိဗ္ဗိန္နဿ၊ လည်ဝယ်ဆွဲသောခွေးပုပ်ကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ငြီးငွေ့ရကား။ မုဉ္စိတုကမျတာဒိဉာဏတ္တယံ၊ မုဉ္စိတုကမျတာဉာဏ် ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် သုံးပါးအပေါင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ တဿာ၊ ၏။ ဥဇုကာယ သာခါယ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်တက်သော အခက်၏။ ဥပရိ၊ အထက်သို့။ အာရောဟနံ ဝိယ၊ တက်ခြင်းကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ အနုလောမံ၊ အနုလောမဉာဏ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သီသံ နီဟရိတွာ၊ ဦးခေါင်းဖော်၍။ ဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကနံ ဝိယ၊ အထက်မြော်ကြည့်ခြင်းကဲ့သို့။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ ကို။ အာကာသေ၊ ၌။ ဥပ္ပတနံ ဝိယ၊ ပျံခြင်းကဲ့သို့။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အညသ္မိံ ဖလရုက္ခေ၊ ၌။ နိလီယနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဖလဉာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏[၁]။

၇၉၁။ ကဏှသပ္ပုပမာ၊ မြွေဟောက်ဥပမာကို။ ပဋိသင်္ခါဉာဏေ၊ ၌။ ဝုတ္တာဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ တတ္ထ၊ ထိုကဏှသပ္ပုပမာ၌။ ဥပမာသံသန္ဒနေ၊ ဥပမာနနှင့်ဥပမေယျကို နှီးနှောရာ၌။ သပ္ပဝိဿဇ္ဇနံ ဝိယ၊ မြွေကိုလွှတ်ခြင်းကဲ့သို့။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။

၁-စိတ်၏ဝင်္ကဘာဝကို ပြုတတ်ကုန်သော မာယာစသည်တို့ကို ခွါသဖြင့် အနုလောမဉာဏ်၏ ဥဇုသာခသဒိသအဖြစ်ကို နိဗ္ဗာန်ကိုကြည့်သောအားဖြင့် ဂေါတြဘုဉာဏ်၏ ဥဒ္ဓံဥလ္လောကနသဒိသအဖြစ်ကို တည်ရာမရှိသော နိဗ္ဗာန်၌ တည်ခြင်းကြောင့် မဂ်ဉာဏ်၏ အာကာသေ ဥပ္ပတနသဒိသအဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (သဗ္ဗသင်္ခါရဂတံ၊ ကို။ ဝိဿဇ္ဇိတွာ၊ လွှတ်၍။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံပြုခြင်းကြောင့်တည်း။) မုဉ္စိတွာ၊ မြေကိုလွှတ်ပြီး၍။ အာဂတမဂ္ဂံ၊ လာရာခရီးကို။ ဩလောကေန္တဿ၊ ကြည့်လျက်။ ဌာနံ ဝိယ၊ ရပ်ခြင်းကဲ့သို့။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (အသမ္ဘောပဋိဝေဓဝသေန၊ အသမ္မောဟပဋိဝေဓ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အတ္တနော ပိ၊ မိမိဟူသောမဂ်ကိုလည်း။ ဒဿနတော၊ မြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။) ဂန္တွာ၊ သွား၍။ အဘယဋ္ဌာနေ၊ ဘေးကင်းရာအရပ်၌။ ဌာနံ ဝိယ၊ တည်ခြင်းကဲ့သို့။ ဖလဉာဏံ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏ [၁]။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။

၇၉၂။ ဃရန္တိ၊ ကား။ ဃရသာမိကော၊ အိမ်ရှင်သည်။ သာယံ၊ ညအခါ၌။ ဘုဉ္စိတွာ၊ စားသောက်၍။ သယနံ၊ အိမ်ရာသို့။ အာရုယှ၊ တက်၍။ နိဒ္ဒံ၊ အိပ်မွေ့ခြင်းသို့။ ဩက္ကန္တေ၊ သက်သည်ရှိသော်။ ဃရံ၊ အိမ်ကို။ အာဒိတ္တံ ကိရ၊ မီးလောင်သတတ်။ သော၊ ထိုအိမ်ရှင်သည်။ ပဗုဇ္ဈိတွာ၊ နိုးလတ်၍။ အဂ္ဂိံ၊ မီးကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဘီတော၊ ကြောက်သည်ဖြစ်၍။ အဒုယှမာနော၊ ကိုယ်ကိုမီးမလောင်မီ။ သစေ နိက္ခမေယျံ၊ အကယ်၍ ထွက်ပြေးရမူကား။ သာဓု ဝတ၊ အကောင်းကြီးစစ်စစ်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဩလောကယမာနော၊ ထွက်ရာအရပ်ကို ကြည့်သည် ရှိသော်။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်လတ်၍။ ဝေဂေန၊ လျင်စွာ။ ခေမဋ္ဌာနံ၊ ဘေးကင်းရာ အရပ်သို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ဌိတော၊ တည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ ဃရသာမိကဿ၊ အိမ်ရှင်၏။ ဘုဉ္စိတွာ၊ ၍။ သယနံ၊ သို့။ အာရုယှ၊ ၍။ နိဒ္ဒေါက္ကမနံ ဝိယ၊ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့။ ဗာလပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။ ခန္ဓပဉ္စကေ၊ တို့ကို။ အဟံ မမာတိ ဂဟဏံ၊ ငါ, ငါ၏ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပဗုဇ္ဈိတွာ၊ ၍။ အဂ္ဂိံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဘီတကာလော ဝိယ၊ ကြောက်သောကာလကဲ့သို့။ သမ္မာပဋိပဒံ၊ ကောင်းသောအကျင့်ကို။ ပဋိပဇ္ဇိတွာ၊ ကျင့်၍။ လက္ခဏံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ နိက္ခမနမဂ္ဂံ၊ ထွက်ရာလမ်းကို။ ဩလောကနံ ဝိယ၊ ကြည့်ခြင်းကဲ့သို့။ [၃၀၃] မုဉ္စိတုက-

၂ အဘယဋ္ဌာနေ ဌာနံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် အဘယဋ္ဌာနသို့ ရောက်ပြီးသည်ကိုဆိုသည်၊ ထိုအဘယဋ္ဌာနသို့ ရောက်အံ့သောငှါ ကျင့်ခြင်းကိုမဆို။ (ပြည်)

မျှတာညာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏[၁]။ မဂ္ဂဒဿနံ ဝိယ၊ လမ်းကိုမြင်ခြင်းကဲ့သို့။ အနုလောမံ၊ အနုလောမညာဏ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ နိက္ခမနံ ဝိယ၊ မီးလောင်သော အိမ်မှထွက်ခြင်းကဲ့သို့။ ဂေါတြဘုညာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (သင်္ခါရ-နိမိတ္တတော၊ သင်္ခါရနိမိတ်မှ။ နိက္ခန္တတ္တာ၊ ထွက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဝေဂေန၊ လျင်သောအဟုန်ဖြင့်။ ဂမနံ ဝိယ၊ ပြေးခြင်းကဲ့သို့။ မဂ္ဂညာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗဂဟေတဗ္ဗပဒေသေသု၊ စွန့်အပ်သောအရပ် ယူအပ်သောအရပ်တို့၌။ သာဓနကိစ္စဝိသေသယောဂတော၊ ပြီးစေခြင်း ကိစ္စအထူးနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်တည်း။) ခေမဋ္ဌာနေ၊ ဘေးကင်းရာအရပ်၌။ ဌာနံ ဝိယ၊ သို့။ ဖလညာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၇၉၃။ ဂေါတိ၊ ကား။ ဧကော၊ တယောက်သော။ ကဿကော၊ လယ်လုပ်သော ယောကျ်ားသည်။ ရတ္တိဘာဂေ၊ ညဉ့်အဖို့၌။ နိဒ္ဒံ၊ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့။ ဩက္ကန္တဿ၊ ရောက်စဉ်။ ဝဇံ ဘိန္ဒိတွာ၊ ခြံကိုဖောက်၍။ ဂေါဏာ၊ နွားတို့သည်။ ပလာတာ ကိရ၊ ပြေးကုန်သတတ်။ သော၊ ထိုလယ်လုပ်ယောကျ်ားသည်။ ပစ္စူသသမယေ၊ မိုးသောက်ထအခါ၌။ တတ္ထ၊ ထိုနွားခြံသို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ဩလောကေန္တော၊ ကြည့်သည်ရှိသော်။ တေသံ၊ ထိုနွားတို့၏။ ပလာတဘာဝံ၊ ပြေးသောအဖြစ်ကို။ ဉတွာ၊ ၍။ အနုပဒံ၊ နွားခြေရာအစဉ်အတိုင်း။ ဂန္တွာ၊ လိုက်၍။ ရညော၊ မင်း၏။ ဂေါဏေ၊ နွားတို့ကို။ အဒ္ဒသ၊ မြင်လေ၏။ တေ ဂေါဏေ၊ ထိုမင်း၏ နွားတို့ကို။ မယှံ ဂေါဏာတိ၊ ငါ့နွားတို့ဟူ၍။ သလ္လက္ခေတွာ၊ ၍။ အာဟရန္တော၊ ဆောင်လေသည်ရှိသော်။ ပဘာတကာလေ၊ မိုးသောက်သောကာလ၌။ ဉာမေ၊ ဤနွားတို့သည်။ န မယှံ ဂေါဏာ၊ ငါ့နွားမဟုတ်ကုန်။ ရာဇ-ဂေါဏာ၊ မင်း၏နွားတော်တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဉ္ဇာနိတွာ၊ သိ၍။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ မံ၊ ငါ့ကို။ အယံ၊ ဤနွားလိုက်သသူကား။ စောရော၊ ခိုးသူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်း၍။ ရာဇပုရိသာ၊ မင်းချင်းတို့သည်။ အနယဗျသနံ၊ စီးပွါးမရှိ ပျက်စီးခြင်းသို့။ န ပါပေန္တိ၊ မရောက်စေကုန်သေး။ တာဝဒေဝ၊ ထိုသို့ပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်မီလျှင်။

၁-မုဉ္စိတုကမျတာ-သဒ္ဒါဖြင့် ပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာတို့ကိုလည်း ယူအပ်ကုန်၏။ သုံးပါးသောညာဏ်တို့၏လည်း သံသရာမှထွက်မြောက်ခြင်းကို နှလုံးသွင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထွက်ရာခရီးကိုကြည့်သည်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကိုမှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ပလာယိဿာမီတိ၊ ပြေးအံ့ဟူ၍။ ဘီတော၊ ကြောက်သည်ဖြစ်၍။ ဂေါဏော၊ တို့ကို။ ပဟာယ၊ စွန့်၍။ ဝေဂေန၊ လျင်စွာ။ ပလာယိတွာ၊ ပြေး၍။ နိဗ္ဗယဋ္ဌာနေ၊ ဘေးကင်းရာအရပ်၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ မယှံ ဂေါဏာတိ၊ ငါ့နွားတို့ဟူ၍။ ရာဇဂေါဏာနံ၊ မင်း၏နွားတော်တို့ကို။ ဂဟဏံ ဝိယ၊ ဖမ်းယူခြင်းကဲ့သို့။ ဗာလပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။ အဟံ မမာတိ၊ ဟူ၍။ ခန္ဓာနံ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဂဟဏံ၊ စွဲလမ်းခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏[၁]။ ပဘာတေ၊ မိုးလင်းလတ်သော်။ ရာဇဂေါဏာတိ၊ မင်း၏နွားတော်တို့ဟူ၍။ သဉ္ဇာနနံ ဝိယ၊ သိခြင်းကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ တိလက္ခဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့ကို။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ သဉ္ဇာနနံ၊ သိခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘီတကာလော ဝိယ၊ မင်းချင်းတို့ ဖမ်းယူသတ်ခြင်းမှ ကြောက်သောကာလကဲ့သို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝိဿဇ္ဇိတွာ၊ နွားကိုလွှတ်၍။ ဂန္တုကာမတာ ဝိယ၊ ပြေးလိုသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ မုဉ္စိတုကမျတာ၊ ဉာဏ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ဝိဿဇ္ဇနံ ဝိယ၊ နွားကိုလွှတ်ခြင်းကဲ့သို့။ ဂေါတြဘု၊ ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပလာယနံ ဝိယ၊ ပြေးခြင်းကဲ့သို့။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပလာယိတွာ၊ ၍။ အဘယဒေသေ၊ ဘေးကင်းရာအရပ်၌။ ဌာနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဖလံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၇၉၄။ ယက္ခီတိ၊ ကား။ ဧကော ပုရိသော၊ ယောကျ်ားတယောက်သည်။ ယက္ခိနိယာ၊ ဘီလူးမနှင့်။ သံဝါသံ၊ အိမ်ထောင်ခြင်းကို။ ကပ္ပေသိ ကိရ၊ ပြုသတတ်။ သာ၊ ထိုဘီလူးမသည်။ ရတ္တိဘာဂေ၊ ၌။ အယံ၊ ဤယောကျ်ားသည်။ သုတ္တော၊ အိပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ မန္တွာ၊ မှတ်၍။ အာမကသုသာနံ၊ သူကောင်ပစ်ရာ သုသာန်သို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ မနုဿမံသံ၊ ကို။ ခါဒတိ၊ စား၏။ သော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ သော၊ ဤမိန်းမသည်။ ကုဟိံ ဂစ္ဆတိ၊ အဘယ်သို့သွားသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အနုဗန္ဓိတွာ၊ အစဉ်သဖြင့်လိုက်လေ၍။ မနုဿမံသံ၊ ကို။ ခါဒမာနံ၊ စားနေသည်ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ တဿာ၊ ထိုဘီလူးမ၏။ အမနုဿီဘာဝံ၊ လူမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဉတွာ၊ ၍။ ယာဝ၊ လောက်။ မံ၊ ကို။ န ခါဒတိ၊ မစားသေး။ တာဝ၊

၁-သုစိမ်း ပြင်ပအားဖြင့်ရင်း မြတ်နိုးဖွယ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း ပုပ်အပ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့ကို အဟံ မမ-ဟု စွဲလမ်းခြင်း၏ မင်းနွားတော်တို့ကို မိမိနွားဟူ၍ ဖမ်းခြင်းနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကို ဆိုအပ်၏။ (ပြည်)

ထို့ရွှေမစားမီ။ ပလာယိဿာမီတိ၊ ပြေးအံ့ဟု။ ဘီတော၊ ၍။ ဝေဂေန၊ ဖြင့်။ ပလာယိတွာ၊ ၍။ ခေမဋ္ဌာနေ၊ ၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ ယက္ခိနိယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကူ၊ သံဝါသော ဝိယ၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းကဲ့သို့။ ခန္ဓာနံ၊ တို့ကို။ အဟံ မမာတိ ဂဟဏံ၊ ငါ,ငါ၏ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သုသာနေ၊ ၌။ မနုဿမံသံ၊ ကို။ ခါဒမာနံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ အယံ၊ ဤမိန်းမကား။ ယက္ခိနီ၊ ဘီလူးမတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ အနိစ္စာဒိ-ဘာဝဇာနနံ၊ အနိစ္စစသည်၏အဖြစ်ကို သိခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘီတ-ကာလော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပလာယိတုကာမတာ ဝိယ၊ ပြေးလိုသည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ မုဉ္စိတုကမျတာ၊ ကို။ သုသာနဝိဇဟနံ ဝိယ၊ သုသာန်ကိုစွန့်ခြင်းကဲ့သို့။ ဂေါတြဘု၊ ကို။ ဝေဂေန၊ ဖြင့်။ ပလာယနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ အဘယဒေသေ၊ ၌။ ဌာနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဖလံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏[၁]။

၇၉၅။ ဒါရကောတိ၊ ကား။ ကော၊ တယောက်သော။ ဣတ္ထီ၊ မိန်းမသည်။ ပုတ္တဂိဒ္ဓိနီ၊ သား၌ ချစ်ခြင်းပြင်းပြစွာရှိသည်။ ဟောတိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ သာ ဣတ္ထီ၊ ထိုနမူးနထူးသား၌ ချစ်ခြင်းကျူးသော မိန်းမသည်။ ဥပရိပါသာဒေ၊ ပြာသာဒ်ထက်၌။ နိသိန္နာဝ၊ နေလျက်လျှင်။ အန္တရဝီထိယံ၊ အိမ်၏အကြားသွားသောလမ်း၌။ ဒါရကသဒ္ဒံ၊ သူငယ်ငိုသံကို။ သုတွာ၊ ၍။ မေ၊ ၏။ ပုတ္တော၊ ကို။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သော သူသည်။ ဝိဟေဋ္ဌိယတိ နု ခေါ၊ ပုတ်ခတ်ညှဉ်းဆဲအပ်လေသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဂသာ၊ လျင်စွာ။ ဂန္တွာ၊ သွား၍။ အတ္တနော ပုတ္တောတိ သညာယ၊ မိမိသားဟူသော အမှတ်ဖြင့်။ ပရပုတ္တံ၊ သူတပါးသားကို။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ပိုက်ယူ၏။ သာ ဣတ္ထီ၊ သည်။ အယံ၊ ဤသူငယ်သည်။ ပရပုတ္တောတိ၊ သူတပါးသားဟူ၍။ သဉ္ဇာနိတွာ၊ ၍။ ဩတ္တပ္ပမာနာ၊ ရှုံ့ရှာနိုးသည်ဖြစ်၍။ ဣတော စိတော စ၊ ထိုမှဤမှလည်း။ [၃၀၄] ဩလောကေတွာ၊ ကြည့်၍။ မံ၊ ကို။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သောသူသည်။ အယံ၊ ဤမိန်းမသည်။

၁-ဘေးရှိရာ၌ ဘေးမရှိဟု ရှုခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့် ခန္ဓာတို့ကို အဟံ မမ-ဟု စွဲလမ်းခြင်း၏ ဘီလူးမနှင့် ပေါင်းဖော် အိမ်ထောင်ခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ သုသာန်ကိုစွန့်ခြင်းကဲ့သို့ သင်္ခါရဟူသော သုသာန်ကိုစွန့်၍ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဂေါတြဘုကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ဒါရကစောရိ၊ သားငယ်ခိုးမိန်းမတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မာ ဟော ဝဒေယျ၊ မဆိုပါစေလင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒါရကံ၊ သူငယ်ကို။ တတ္ထေဝ၊ ထိုလမ်း၌ ပင်လျှင်။ သြရောပေတွာ၊ ချ၍။ ပုန၊ တဖန်၊ ဝေဂသာ၊ အဆောတလျှင်။ ပါသာဒံ၊ သို့။ အာရုယှ၊ ၍။ နိသီဒိ၊ နေ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ အတ္တနော ပုတ္တသညာယ၊ မိမိသားဟူသော အမှတ်ဖြင့်။ ပရပုတ္တဿ၊ သူတပါးသားကို။ ဂဟဏံ ဝိယ၊ ပိုက်ယူခြင်းကဲ့သို့။ အဟံ မမာတိ၊ ၍။ ပဉ္စက္ခန္ဓဂဟဏံ၊ ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို စွဲလမ်းခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အယံ၊ ဤသူငယ်ကား။ ပရပုတ္တောတိ၊ သူတပါးသားဟူ၍။ သဉ္ဇာနနံ ဝိယ၊ သိခြင်းကဲ့သို့။ တိလက္ခဏဝသေန၊ ဖြင့်။ နာဟံ၊ ငါမဟုတ်။ န မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ သဉ္ဇာနနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သြတ္တပ္ပနံ ဝိယ၊ သားငယ်ခိုးသူမဟု ဆိုအပ်သည်မှ ကြောက်ခြင်းကဲ့သို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနံ၊ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတော စိတော စ၊ ထိုမှဤမှအရပ်သို့လျှင်။ သြလောကနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ မုဉ္စိတုကမျတာဉာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုယူရာလမ်း၌သာလျှင်။ ဒါရကဿ၊ ကို။ သြရောပနံ ဝိယ၊ ချခြင်းကဲ့သို့။ အနုလောမံ၊ ဉာဏ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏[၁]။ သြရောပေတွာ၊ ချ၍။ အန္တရဝီထိယံ၊ ၌။ ဌိတကာလော ဝိယ၊ တည်သော ကာလကဲ့သို့။ ဂေါတြဘု၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (ဂေါတြဘုကား နပုလ္လိင်ဖြစ်၍ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဆိုသည်) ပါသာဒါရုဟနံ ဝိယ၊ ပြာသာဒ်သို့ တက်သကဲ့။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ အာရုယှနိသီဒနံ ဝိယ၊ ပြာသာဒ်သို့တက်၍နေခြင်း ကဲ့သို့။ ဖလံ၊ ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၇၉၆။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ခုဒ္ဒံ၊ ငတ်မွတ်ခြင်း။ ပိပါသံ၊ ရေသိတ်ခြင်း။ သီတံ၊ အချမ်း။ ဥဏှံ၊ အပူ။ ဝိသေန၊ အဆိပ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အန္ဓကာရံ၊ အမိုက်တိုက်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာ ဆ ဥပမာ၊ ဤခြောက်ပါးသော ဥပမာတို့ကို။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ၊ အရိယာမဂ်သို့ဆိုက်သော။ ဝိပဿနာယ၊ ဝိပဿနာ၌။ ဌိတဿ၊ တည်သောယောဂီ၏။ လောကုတ္တရ-ဓမ္မာဘိမုခနိန္နပေါဏပဗ္ဘာရဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ လောကုတ္တရာတရားသို့ ရှေးရှု ညွတ်သည်၏အဖြစ်, ရှိုင်းသည်၏အဖြစ်, ကိုင်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ။

---

၁ ရုန့်ရင်းရုန့်ရင်းသော လောဘက္ခန္ဓ စသည်ကိုခွါသဖြင့် သင်္ခါရကို စွန့်ခြင်းကြောင့် အနုလောမဉာဏ်၏ ထိုလမ်း၌ပင်လျှင် သူငယ်ကို ချထားသည်၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏။ (ပြည်)

ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ (ရှေးဥပမာတို့ကဲ့သို့ ဘယတုပဋ္ဌာနအစရှိသည်တို့၌ တည်သော ယောဂီ၏ ဘာယနအစရှိသော အာကာရကို ပြခြင်းငှါ မဆိုအပ်ကုန်ဟူလို) ဟိ၊ ထင်ရှားပြုအံ့။ ခုဒ္ဒါယ၊ တော်မွတ်ခြင်းသည်။ အဘိဘူတော၊ နှိပ်စက်အပ်သော။ သုဇိဃစ္ဆိတော၊ အလွန်တော်မွတ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ သာဒုရသဘောဇနံ၊ ကောင်းသောအရသာရှိသော ဘောဇဉ်ကို။ ပဋ္ဌေကိ ယထာ၊ တောင့်တသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ သံသာရဝဋ္ဋဇိဃစ္ဆာယ၊ သံသရာဝဋ်၌ဖြစ်သော တော်မွတ်ခြင်းသည်။ ဖုဋ္ဌော၊ နှိပ်စက်အပ်သော။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ အမတရသံ၊ အမြိုက်အရသာရှိသော။ ကာယဂတာသတိဘောဇနံ၊ ကာယဂတာသတိဟူသော ဘောဇဉ်ကို။ ပဋ္ဌေတိ၊ တောင့်တ၏[၁]။

စ၊ ထိုမှတပါး။ ပိပါသိတော၊ ရေသိတ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ပရိသုဃမာနကဏ္ဍမုခေါ၊ ခြောက်ထပ်သော လည်ချောင်းခံတွင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ အနေကင်္ဂသမ္ဘာရံ၊ အသီးရည်,သျှစ်သျှား,ချင်း အစရှိသော များစွာသောအကြောင်း အဆောက်အဦရှိသော။ ပါနကံ၊ အဖျော်ကို။ ပဋ္ဌေတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ သံသာရဝဋ္ဋပိပါသာယ၊ သံသရာဝဋ်တည်းဟူသော ရေသိတ်ခြင်းသည်။ ဖုဋ္ဌော၊ သော။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂပါနကံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်အဖျော်ကို။ ပဋ္ဌေတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ သီတသမ္ဖုဋ္ဌော၊ အအေးဖြင့်နှိပ်စက်အပ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဉဏှံ၊ အပူကို။ ပဋ္ဌေတိ ယထာ၊ တောင့်တသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ သံသာရဝဋ္ဋေ၊ ၌။ တဏှာသိနေဟသီတေန၊ အလွန်တပ်နှစ်သက်ခြင်းတည်းဟူသော အချမ်းဖြင့်။ ဖုဋ္ဌော၊ သော။ အယံ ယောဂါဝစရော၊

၁-အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော အားဖြင့်ရင်း ရှည်မြင့်စွာကာလပတ်လုံး အစဉ်လိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း သည်းခံနိုင်ခဲသည် အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ဝဋ္ဋဒုက္ခသည် တော်မွတ်သော ဒုက္ခနှင့်တူ၏ဟု နှလုံးပိုက်၍ သံသာရဝဋ္ဋဇိဃစ္ဆာယ-မိန့်သော်။ ကာယဂတာသတိ ဧဝ ဘောဇနံ ကာယဂတာသတိဘောဇနံ။ ထိုကာယဂတာသတိကား ဤ၌ အရိယမဂ်နှင့်ယှဉ်သော သမ္မာသတိတည်း၊ ထိုသတိကို ကာယာနုပဿနာစသော ကိစ္စကို ပြီးစေသော အားဖြင့်ရင်း အမတရသကို သုံးဆောင်သောအားဖြင့်ရင်း အမတရသံ ကာယဂတာသတိ-ဘောဇနံဟူ၍-ဆိုအပ်သတည်း။ တေနာဟ ဘဂဝါ အမတန္တေ ဘိက္ခဝေ ပရိဘုဥ္ဇန္တိ ယေ ကာယဂတာသတိံ ပရိဘုဥ္ဇန္တီတိအာဒိ။ (ပြည်)

သည်။ ကိလေသသန္တာပကံ၊ ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော။ မဂ္ဂတေဇံ၊ အရိယမဂ်တည်းဟူသော မီးကို။ ပတ္ထေတိ၊ ၏။

စ၊ ပါး။ ဥဏှသမ္ဘူတွေ၊ အပူနှိပ်စက်အပ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ သီတံ၊ အအေးကို။ ပတ္ထေတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ သံသာရဝဋ္ဋေ၊ ၌။ ဧကာဒသဂ္ဂိသန္တာပသန္တတ္တော၊ တဆယ့်တပါးသောမီးပူဖြင့် ပြင်းစွာ ပူပန်သော။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဧကာဒသဂ္ဂိုပသမံ၊ ရာဂဂ္ဂိ စသော တဆယ့်တပါးသောမီးပူတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပတ္ထေတိ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ အန္ဓကာရပရေတော၊ လေးပါးသောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော အမှောင်အမိုက်သည် နှိပ်စက်အပ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ အာလောကံ၊ ကို။ ပတ္ထေတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ အဝိဇ္ဇန္ဓ-ကာရေန၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အမိုက်သည်။ ဩနဒ္ဓပရိယောနဒ္ဓေါ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ် အဖန်တလဲလဲ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဉာဏာလောကံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပြီးသော အလင်းရှိသော။ မဂ္ဂဘာဝနံ၊ ကို။ ပတ္ထေတိ၊ ၏။

စ၊ ပါး။ ဝိသသမ္ဘူတွေ၊ အဆိပ်ဖြင့်နှိပ်စက်အပ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဝိသဃာတနံ၊ အဆိပ်ကိုဖျောက်တတ်သော။ ဘေသဇ္ဇံ၊ ကို။ ပတ္ထေတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ကိလေသဝိသသမ္ဘူတွေ၊ ကိလေသာ ဟူသောအဆိပ်ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ကိလေသဝိသနိမ္မဒနံ၊ ကိလေသာဟူသောအဆိပ်ကို နှိပ်နင်းနိုင်သော။ အမတောသဓံ၊ အမြိုက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော ဆေးဟုဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ မသေ သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သောဆေးဟု ဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပတ္ထေတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တဿေဝံ။ပ။ ဉ်သကပေါဏောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [၁၀၅] သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောစကားကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၇၉၇။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တွောဝတာ စ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသော ဝိပဿနာအစဉ်ဖြင့်သာလျှင်။ သေ-သော ယောဂီ၊ ဤယောဂီ သည်။ ပဋိလီနစရော နာမ၊ ဘဝစသည်တို့မှ တွန့်လိပ်သောစိတ် ရှိသည်၏

အဖြစ်ဖြင့် ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏ ^၁ ။ ယံ ပဋိလီန-စရံ၊ အကြင်ဘဝစသည်တို့မှ တွန့်လိပ်သောစိတ် ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကျင့်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္တာယ၊ ၍။ ပဋိလီနစရဿ။ပ။ န ဒဿ-ယေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော-ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဝနေ၊ ဘုံသုံးပါး၌။ အတ္တာနံ၊ မိမိအတ္တဘောကို။ န ဒဿယေ၊ မပြရာ၊ ဝါ၊ မမြင်ရာ။ ဝိဝိတ္တမာနသံ၊ ကာယဝိဝေက စိတ္တဝိဝေကေ၌ယှဉ်သောစိတ်သို့။ ဘဇမာနဿ၊ ဆည်းကပ်သော။ ပဋိလီနစရဿ၊ ဘဝသုံးပါးတို့မှ တွန့်လိပ်သောစိတ် ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကျင့်နိုင်ပေသော။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ထိုယောဂီ ရဟန်း၏။ တံ-အဒဿနံ၊ ထိုဘုံသုံးပါး၌ မိမိအတ္တဘောကို မမြင်ရခြင်းကို။ သာမဂ္ဂိယံ-ပဋိရူပံ၊ သင့်တင့်လှ၏ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓါဒယော၊ ဘုရားအစရှိကုန်သော အရိယာအရှင်မြတ်တို့သည်။ အာဟု-ကထေန္တိ၊ ချီးမွမ်းတော်မူကုန်၏။]

ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဣဒံ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ၊ သည်။ (နိယ-မေတိ-၌စပ်) ယောဂိနော၊ ၏။ ပဋိလီနစရဘာဝံ၊ တွန့်လိပ်သောစိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ကျင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို။ နိယမေတွာ၊ မှတ်၍၊ ဝါ၊ အမြဲကေသိကအဖြစ်ကိုပြု၍။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်၊ ဝါ၊ အထက်၌။ အရိယ-မဂ္ဂဿာပိ၊ အရိယမဂ်၏လည်း။ ဗောဇ္ဈင်္ဂ။ပ။ ဝိသေသံ၊ (အရိယမဂ်ခဏ၌ ရစကောင်းသော) ဗောဇ္ဈင်၏ ခြောက်ပါး ခုနစ်ပါးဟူသောအထူး, မဂ္ဂင်၏ ခုနစ်ပါးရှစ်ပါးဟူသောအထူး, ဈာနင်၏ ငါးပါးလေးပါးစသောအထူး, ပဋိပါဒါအထူး, ဝိမောက္ခအထူးကို။ နိယမေတိ၊ မှတ်၏၊ ဝါ၊ မြဲစေ၏။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ကေစိ ထေရာ၊ အချို့သော တိပိဋကစူဠနာဂ မထေရ်တို့သည်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂဈာနင်္ဂါနံ၊ အရိယမဂ်ခဏ၌ ရစကောင်းသော ဗောဇ္ဈင်မဂ္ဂင် ဈာနင်တို့၏။ ဝိသေသံ၊ ခုနစ်ပါးခြောက်ပါး, ခုနစ်ပါးရှစ်ပါး, ငါးပါး လေးပါး စသည်အထူးကို။ ပါဒကဈာနံ၊ မဂ်၏အာသန္နဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿ နာ၏ အခြေဖြစ်သောဈာန်သည်။ နိယမေတိ၊ မြဲစေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ ထေရာ၊ အချို့သော မောရဝါပိဝါသိမဟာဒတ္တမထေရ်တို့

၁-အာလယကင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တဏှာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဘဝစသည်တို့၌ မပြန့်သော အဇ္ဈာသယရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုဘဝစသည်တို့မှ တွန့်လိပ်သောစိတ်ရှိရကား တွန့်လိပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကျင့်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

သည်။ ဝိပဿနာယ၊ မဂ္ဂါသန္နဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ၏။ အာရမ္မဏဘူတာ၊ ရှုအပ်သောအာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ နိယမေန္တိ၊ မြဲစေကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ ထေရာ၊ အချို့သော တိပိဋကစူဠာဘယမထေရ်တို့သည်။ (ဥဘိန္နံ၊ ပါဒကဈာန်သမ္မသိတဈာန်နှစ်ပါးတို့၏။ ဘိန္ဒေ၊ ကွဲပြားခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။) ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယော၊ ဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသည်။ နိယမေတိ၊ မြဲစေ၏၊ ဝါ၊ မှတ်၏။ တေသံပိ၊ ထိုသုံးဦးသော သခင်တို့၏လည်း။ ဝါဒေသု၊ အယူတို့၌။ အယံ ပုဗ္ဗဘာဂဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ၊ သည်။ နိယမေတိယေဝ၊ မှတ်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၇၉၈။ တတြ·တသ္မိံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါဒိဝိသေသနိယမေ၊ ထိုဗောဇ္ဈင်အစရှိသည်တို့၏အထူးကို မှတ်ခြင်း၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ့ံသည်ကား။ အနုပုဗ္ဗိကထာ၊ အစဉ်ဖြစ်သောစကားတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဝိပဿနာနိယမေန၊ ဝိပဿနာဟူသော မှတ်ကြောင်းဖြင့်။ သုက္ခဝိပဿကဿ၊ ဈာန်ဟူသော အစေးကင်း၍ခြောက်သော ဝိပဿနာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂေါပိ၊ ဖြစ်သောမဂ်သည်ငှင်း။ သမာပတ္တိလာဘိနော၊ သမာပတ်ကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဈာနံ၊ ကို။ ပါဒကံ အကတွာ၊ အခြေမပြုမူ၍။ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂေါပိ၊ ဖြစ်သောမဂ်သည်ငှင်း။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ ပါဒကံ ကတွာ၊ ၍။ ပကိဏ္ဏကသင်္ခါရေ၊ ပါဒကဈာန်မှ တပါးသောသင်္ခါရတို့ကို။ သမ္မသိတွာ၊ ၍။ ဥပ္ပါဒိတမဂ္ဂေါပိ၊ ဖြစ်စေအပ်သောမဂ်သည်ငှင်း။ ပဌမဈာနိကာဝ၊ ပဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံသော မဂ်တို့၌။ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ ခုနစ်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ အဋ္ဌ မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ ရှစ်ပါးသောမဂ္ဂင်တို့သည်။ ပဉ္စ ဈာနင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။

၁-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သုက္ခဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်မည်သနည်း? ဤသို့ စသည်စုဒ်ရှိသောကြောင့် အဈာနလာဘီ သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကော သုက္ခဝိပဿကော။ပ။ တသ္မာ သာ ဗောဇ္ဈင်္ဂါဒိဝိသေသနိယမနေ ကေန္တိကဟောတူတိ-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ အဈာနလာဘီ၊ ဈာန်ကိုရခြင်းမရှိသော။ သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကော၊ ပါဒကဈာန်နှင့်မဖက် သက်သက်သော ဝိပဿနာယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုက္ခဝိပဿကော၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဈာနသိနေဒဟန၊ ဈာန်တည်းဟူသော အစေးဖြင့်။ အသိနိဒ္ဓဘာဝတော၊ မစွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ သုက္ခာ လူခါ၊ ကျန်းခြောက်သော။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ·တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုက္ခဝိပဿကောတိ၊

ဟိ၊ ထင်ရှားပြုအံ့။ တေသံ၊ ထိုအရိယမဂ်တို့၏။ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ၊ ရှေးအဖို့ဖြစ်သော ဝိပဿနာသည်။ သောမနဿသဟဂတာပိ၊ သောမနဿသဟဂုတ်သည်ရင်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတာပိ၊ သည်ရင်း။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာနကာလေ၊ ထသောကာလ၌။ သင်္ခါရုပေက္ခာဘာဝံ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာ၏ အဖြစ်သို့။ ပတွာ၊ ရောက်၍။ သောမနဿသဟဂတာ၊ သောမနဿသဟဂုတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဋ္ဌကနယေ၊ ပဋ္ဌကနည်း၌။ ဒုတိယတတိယစတုတ္ထဇ္ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ ပါဒကာနိ၊ အခြေတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဥပ္ပါဒိတမဂ္ဂေသု၊ ဖြစ်စေအပ်သောမဂ်တို့၌။ ယထာက္ကမေနေဝ၊ အစဉ်အတိုင်းသာလျှင်။ ဈာနံ၊ သည်။ စတုရင်္ဂိကံ၊ အင်္ဂါလေးပါးရှိသည်ရင်း။ တိဝင်္ဂိကံ၊ အင်္ဂါသုံးပါးရှိသည်ရင်း။ ဒုဝင်္ဂိကံ၊ အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိသည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံသောမဂ်တို့၌။ သတ္တ မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ ခုနစ်ပါးသောမဂ္ဂင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စတုတ္ထေ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို အခြေပြု၍ဖြစ်သောမဂ်၌။ ဆ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ ခြောက်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အယံ ဝိသေသော၊ ဤဒုတိယ

ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပကိဏ္ဏကသင်္ခါရေတိ၊ ကား။ ပါဒကဈာနတော၊ မှ။ အညေ၊ တပါးကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ တေန၊ ထိုပကိဏ္ဏကသင်္ခါရ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပါဒကဈာန-သင်္ခါရေသု၊ ပါဒကဈာန်သင်္ခါရတို့ကို။ သမသိတေသု၊ သုံးသပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ဆိုဖွယ်သည်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပဋ္ဌမံ ဈာနံ ပါဒကံ ကတွာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ အံ့။ တတ္ထ၊ ဤပါဌ်ရပ်၌။ သုက္ခဝိပဿကာဒိဂဟဏံ၊ သုက္ခဝိပဿကအစရှိသည်ကို ယူခြင်းသည်။ ဝိပဿနာနိယမဿ၊ ဝိပဿနာဟူသောမှတ်ခြင်း၏။ ကေန္တိကဘာဝဒဿနတ္တံ၊ တခုတည်းသော အဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာကို။ ဝိနာ၊ ၍။ ကေဝလံ၊ သက်။ နိယမဟေတု၊ မှတ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ပါဒကဈာနာဒယော၊ ပါဒကဈာန်အစရှိသည်တို့ကို။ န ဒိဋ္ဌာ၊ မမြင်အပ်ဘူးကုန်။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာသည်။ ပါဒကဈာနာဒီနံ၊ ပါဒကဈာန်အစရှိသည်တို့၏။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ သုက္ခဝိပဿကာဒီနံ၊ သုက္ခဝိပဿက အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ပဋ္ဌမဈာနိကဘာဝဟေတု၊ ပဋ္ဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်၏အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာသည်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါဒိဝိသေသနိယမနေ၊ ဗောဇ္ဈင်စသည်တို့၏အထူးကို မှတ်ခြင်း၌။ ကေန္တိကဟေတု၊ တခုသောအဖို့ရှိသောအကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ။ငင်းနက်။ ။ဣဒါနိ ယထာဝုတ္တမတ္ထံ ပါကဋတရံ ကာတုံ တေသံ ဟီတိ-အာဒိ ဝုတ္တံ။ (ပြည်)

ချာန်စသည်တို့၏ စတုရင်္ဂိကအစရှိသောအထူးသည်။ ပါဒကဈာနနိယ-မေန စေဝ၊ ပါဒကဈာန်ဟူသော မှတ်ကြောင်းဖြင့်သာလျှင်ရှင်း။ ဝိပဿနာ-နိယမေန စ၊ ဝိပဿနာဟူသော မှတ်ကြောင်းဖြင့်သာလျှင်ရှင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။(ရှေး၌ကဲ့သို့ ဝိပဿနာနိယမဖြင့်သာလျှင် မဟုတ်ဟူလို)၊ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တေသံပိ၊ ထိုပဉ္စကနည်း၌ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထဈာန်တို့ကို အခြေပြု၍ ဖြစ်စေအပ်သောမဂ်တို့၏လည်း။ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ၊ သည်။ သောမနဿသဟဂတာပိ၊ သည်ရှင်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတာပိ၊ သည်ရှင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာသည်။ သောမနဿ-သဟဂတာဝ၊ သောမနဿသဟဂုတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ [၃၀၆] ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ပဉ္စမဇ္ဈာနံ၊ ကို။ ပါဒကံ ကတွာ၊ ၍။ နိဗ္ဗတ္တိတ-မဂ္ဂေ၊ ဖြစ်စေအပ်သောမဂ်၌။ ဥပေက္ခာစိတ္တေကဂ္ဂတာဝသေန၊ ဥပေက္ခာစိတ္တေကဂ္ဂတာ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒွေ ဈာနင်္ဂါနိ၊ နှစ်ပါးသောဈာနင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ ဗောဇ္ဈင်မဂ္ဂင်တို့သည်။ ဆ၊ ခြောက်ပါးတို့သည်ရှင်း။ သတ္တ စေဝ၊ တို့သည်ရှင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အယံပိ ဝိသေ-သော၊ ဤနှစ်ပါးသောဈာနင်, ခြောက်ပါးသောဗောဇ္ဈင်, ခုနစ်ပါးသော မဂ္ဂင်ဟူသောအထူးသည်လည်း။ ဥဘယနိယမဝသေန၊ ပါဒကဈာနနိယမ, ဝိပဿနာနိယမ နှစ်ပါး၏အစွမ်းဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣမသ္မိံ နယေ၊ ဤနည်း၌။ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ၊ မဂ်၏ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော ဝိပဿနာသည်။ သောမနဿသဟဂတာ ဝါ၊ သောမနဿသဟဂုတ်သည် ရှင်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဝါ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်သည်ရှင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာသည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတာဝ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်သည်သာတည်း။ အရူပဈာနာနိ၊ တို့ကို။ ပါဒကံ ကတွာ၊ အခြေပြု၍။ ဥပ္ပါဒိတမဂ္ဂေပိ၊ ဖြစ်စေအပ်သောမဂ်၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ကိုသာလျှင်။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ဧဝံ၊ သို့။ ပါဒကဈာနတော၊ ပါဒက ဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယေကေစိ သင်္ခါရေ၊ အမှတ်မရှိ တော့ဘူမကသင်္ခါရ တို့ကို။ သမ္မသိတွာ၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍။ နိဗ္ဗတ္တိတမဂ္ဂဿ၊ ဖြစ်စေအပ်သော မဂ်၏။ အာသန္နပဒေသေ၊ နီးသောအရပ်၌။ ဝုဋ္ဌိတသမာပတ္တိ၊ ထအပ်သော သမာပတ်သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏၊ ဝါ၊ နှင့်။ သဒိသဘာဝံ၊ တူသည်၏ အဖြစ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ ဘူမိဝဏ္ဏော၊ မြေအဆင်း

သည်။ ဂေါစရဝဏ္ဏနာသု၊ ဖွတ်အဆင်း၏။ အတ္တနော၊ နှင့်။ သဒိသဘာဝံ၊ ကို။ ကရောတိ ဝိယ၊ ပြုသကဲ့သို့တည်း[၁]။

၃၉၉။ ပန၊ ပါး။ ဒုတိယတ္ထေရဝါဒေ၊ ၌။ ယတော ယတော သမာ-ပတ္တိတော၊ အကြင် အကြင်သမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယေ ယေ သမာ-ပတ္တိဓမ္မေ၊ အကြင် အကြင်သမာပတ်တရားတို့ကို။ သမသိတွာ၊ ၍။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်အံ့။ တံတံသမာ-ပတ္တိသဒိသောဝ၊ ထိုထို သုံးသပ်အပ်သော သမာပတ်နှင့် တူသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တတြာပိ၊ ထိုဒုတိယထေရဝါဒ၌လည်း။ ဝိပဿနာနိယမော၊ ဝိပဿနာနိယမကို။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ဝေဒိ-တဗ္ဗော၊ ၏။

၄၀၀။ တတိယတ္ထေရဝါဒေ၊ ၌။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ အဇ္ဈာ-သယာနုရူပေန၊ အလိုအားလျော်သဖြင့်။ (တံတံဈာနသဒိသောဝ-၌စပ်) ယံ ယံ ဈာနံ၊ အကြင် အကြင်ဈာန်ကို။ ပါဒကံ ကတွာ၊ ၍။ ယေ ယေ ဈာနဓမ္မေ၊ အကြင် အကြင်ဈာန်တရားတို့ကို။ သမသိတွာ၊ ၍။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ တံတံဈာနသဒိသောဝ၊ ထိုထိုဈာန်နှင့် တူသည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ပါဒကဈာနံ ဝါ၊ ပါဒက-ဈာန်ကိုဒင်း။ သမသိတဈာနံ ဝါ၊ ဈာန်ကိုဒင်း။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ အဇ္ဈာသယ-မတ္တေနေဝ၊ အလိုမျှဖြင့်သာလျှင်။ တံ- တံတံဈာနသဒိသဘာဝနံ၊ ထိုထိုထို ဈာန်နှင့် တူစွာဖြစ်ခြင်းသည်။ န ဣဇ္ဈတိ၊ မပြည့်စုံ။ သွာယမတ္ထော၊ ထို (ပါဒကဈာန် သမသိတဈာန် ဟူသော ဥပနိဿယတို့နှင့် ကင်း၍ အဇ္ဈာ-သယမျှဖြင့် မပြည့်စုံခြင်းဟူသော) အနက်ကို။ နန္ဒကောဝါဒသုတ္တေန၊ (ဥပနိဿယနှင့် ကင်း၍ သက်ပွမျှဖြင့် သကဒါဂါမိဖိုလ် စသည်တို့၏ မပြီး ခြင်းကို ပြတတ်သော) နန္ဒကောဝါဒသုတ်ဖြင့်။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ပြအပ်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထာပိ၊ ဤတတိယထေရဝါဒ၌လည်း။ ဝိပဿနာ-နိယမော၊ ဝိပဿနာနိယမကို။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ (ယတော ယတော သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ-ဤသို့စသည်ဖြင့်) ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သာ လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သင်္ခါရု

၁-အာသန္နပဒေသေ-ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့် ဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်သည် အကြား အကြား၌ မိမိဝင်စားသော သမာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့် ဤသို့သော အထူးသည် မရှိဟု ပြသတည်း။ (ပြည်)

ပေက္ခာဝိပဿနာသည်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂဈာနင်္ဂါနိ၊ ဗောဇ္ဈင်မဂ္ဂင်ဈာနင် တို့ကို။ နိယမေတိ၊ မှတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၇၀၁။ ပန၊ ပါး။ အယံ၊ ဤသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်[၁]။ အာဒိတော၊ လက်ဦး၌။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘယမာနာ၊ ခွါသည်ရှိသော်။ ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲငြိုငြင်သဖြင့်။ သပ္ပယောဂေန၊ စိတ္တပယောဂဟုဆိုအပ်သော အားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွ။ သသင်္ခါရေန၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ။ ဝိက္ခမ္ဘေတုံ၊ ခွါခြင်းငှါ။ သစေ အသက္ခိ၊ အကယ်၍မတတ်နိုင်ခဲ့သည်ဖြစ်အံ့။ ဒုက္ခာပဋိပဒါ နာမ၊ ဆင်းရဲငြိုငြင်သောအကျင့်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိပ္ပရိယာယေန၊ ထိုမှပြန်သော အဒုက္ခအပ္ပယောဂအသင်္ခါရအားဖြင့်။

၁-အယံ-ဟူသောပုဒ်၏ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမစွဲ သင်္ခါရုပေက္ခာကိုစွဲသည်ဟု မြဲစေလိုသော ဋီကာဆရာသည် သာပိ ဟိ ကာမံ ဣမံ ဝါရံ ရောစေသုန္တိ ဧတ္ထ ကလာပသမ္မသနာဝသာနေ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယ ပဝတ္တမာနာယ။ ပ။ တေန သဒ္ဓိံ ဣဒံ ဉာဏံ ကေတ္တနယဝသေန ကော ကတ္ဘာ အာဒိတော ကိလေသေ ဝိက္ခမ္ဘယမာနာတိ ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ-ဋီကာ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣမံ ဝါရံ ရောစေသုန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ကလာပသမ္မသနာဝသာနေ၊ ကလာပသမ္မသနအဆုံး၌။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယ၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာသည်။ ပဝတ္တမာနာယ၊ သော်။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ ဝိပဿနုပက္ကိလေသဿ၊ ဝိပဿနာ၏ညစ်ညူးကြောင်းကို။ တိက္ခတ္တုံ၊ သုံးကြိမ်။ ဝိက္ခမ္ဘနေန၊ ခွါသဖြင့်။ ကိစ္ဆတာဝါရံ၊ ငြိုငြင်သည်၏အဖြစ်ဟူသောဝါရကို။ ဒုက္ခာပဋိ-ပဒါတိ၊ ဟူ၍။ ရောစေသုံ၊ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ နှစ်သက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာစရိယာ၊ မူလဋီကာဆရာတို့သည်။ ကာမံ ဝဒန္တိ၊ အကယ်၍ကားဆိုကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ အဋ္ဌ-ကထာယံ၊ ၌။ ဝိပဿနာဉာဏေ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ တိက္ခေ၊ ထက်သည်။ သူရေ၊ ရဲသည်။ ပသန္နေ၊ ကြည်သည်။ ဝဟန္တေ၊ ဝန်ကိုရွက်ဆောင်သည်ရှိသော်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဝိပဿနာနိကန္တိံ၊ ဝိပဿနာနိကန္တိကို။ ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲသဖြင့်။ ကသိရေန၊ ငြိုငြင်သဖြင့်။ ကိလမန္တော၊ ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍။ ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်စေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ရှေးအဖို့၌။ မုဋ္ဌိတုကမျတာဒိဘာဝေန၊ မုဋ္ဌိတုကမျတာ ဉာဏ်စသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သော။ သာပိ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာသည်လည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ပဋိပက္ခေ၊ တို့ကို။ ကိစ္ဆေန၊ သဖြင့်။ ကသိရေန၊ ပင်ပန်းသဖြင့်။ ဝိက္ခမ္ဘေန္တီ၊ ခွါသည်ရှိသော်။ ဒုက္ခာပဋိပဒါပက္ခေယေဝ၊ ဒုက္ခာပဋိပဒါအဖို့၌သာလျှင်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အာဒိတော ကိလေသေ ဝိက္ခမ္ဘယမာနာတိအာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ကေစိ ပန၊ ကေစိတို့သည်ကား။ ယေန ဉာဏေန၊ အကြင်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဝိပဿနုပက္ကိလေသာ၊ ဝိပဿနာ၏ညစ်ညူးကြောင်းတို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘိတာ၊ ခွါအပ်ကုန်၏။ တေန ဉာဏေန၊ ထိုဥပက္ကိလေသကိုခွါကြောင်းဖြစ်သောဉာဏ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ ဤသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကို။ ကေတ္တနယဝသေန၊ ကေတ္တနည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧကံ ကတ္ဘာ၊ တခုတည်းပြု၍။ အာဒိတော ကိလေသေ ဝိက္ခမ္ဘယမာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧင်းနက်။ (ပြည်)

ဝိက္ခမ္ဘေတုံ၊ ခွါခြင်းငှါ။ အသက္ကို၊ မတတ်နိုင်ခဲ့သည်ဖြစ်အံ့။ သုခါပဋိပဒါ၊ သုခပဋိပဒါမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ၊ ခွါ၍။ ဝိပဿနာပရိဝါသံ၊ မဂ်ဟုဆိုအပ်သော တောင့်တအပ်သောအရာသို့ မကပ်ရောက်သေးပဲ မဂ်နှင့်ကင်းကွာ လျက်နေရာ ဝိပဿနာရှိသော။ မဂ္ဂပါတုဘာဝံ၊ မဂ်၏ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကို။ သဏိကံ၊ နှေးနှေးလေးလေး။ ကုရုမာနာ၊ ပြုသော။ အယံ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သည်။ ဒန္ဓာဘိညာ နာမ၊ နှေးသော လေးသော အဘိညာဉ်ရှိသည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။ ဝိပရိယာယေန၊ ထိုမှပြန်သောအားဖြင့်။ သီဃံ၊ လျင်စွာ။ ကုရုမာနာ၊ သော။ အယံ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သည်။ ခိပ္ပါဘိညာ၊ လျင်သော အဘိညာဉ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ သင်္ခါ-ရုပေက္ခာ၊ သည်။ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ၊ မဂ်၏လာကြောင်းဖြစ်သောအရာ၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်အား။ နာမံ၊ ဒုက္ခာပဋိပဒါစသော အမည်ကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ တေန၊ ထိုအာဂုံကြောင့် ရသော အမည်ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ စတ္တာရိ နာမာနိ၊ ဒုက္ခာပဋိပဒါ စသော လေးပါးသော အမည်တို့ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ (န ဟိ မဂ္ဂဿ သရသတော ဒေိသံ နာမံ အတ္ထိ။)

[၃၀၇] ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သာယံ ပဋိပဒါ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြား ရှိသော ထိုပဋိပဒါသည်။ ကဿစိ၊ အချို့သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းအား။ နာနာ၊ အသီးအသီး။ ဟောတိ၊ ၏။ ကဿစိ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ စတူသုပိ မဂ္ဂေသု၊ လေးပါးသောမဂ်တို့၌လည်း။ ဧကာဝ၊ တခုတည်း သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင် တို့အား။ စတ္တာရောပိ မဂ္ဂါ၊ လေးပါးသောမဂ်တို့သည်လည်း။ သုခါပဋိပဒါ၊ ချမ်းသာသောအကျင့်ရှိကုန်သည်။ ခိပ္ပါဘိညာဝ၊ လျင်မြန်သောအဘိညာဉ် ရှိကုန်သည်သာလျှင်။ အဟေသုံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တထာ၊ တူ။ ဓမ္မသေနာ-ပတိဿ၊ တရားစစ်သူကြီးဖြစ်သော သခင်သာရိပုတ္တရာ၏။ စတ္တာရောပိ မဂ္ဂါ၊ တို့သည်လည်း။ သုခါပဋိပဒါ၊ ကုန်သည်။ ခိပ္ပါဘိညာဝ၊ ကုန်သည်သာ

၁-မဂ္ဂသည်ိတံ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ အနုပဂန္ဓာ ပရိဝသတိ ဝိပ္ပဝသတိ ဧတ္ထာတိ ပရိဝါသော၊ ဝိပဿနာ ပရိဝါသော ဧတဿ အတ္ထီတိ ဝိပဿနာပရိဝါသော၊ မဂ္ဂပါတုဘာဝေါ၊ တံ ပန သီဃံ ကုရုမာနာ ခိပ္ပါဘိညာ နာမ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ၊ သဏိကံ ကုရုမာနာ အယံ သင်္ခါရု-ပေက္ခာတိ ယောဇနာ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

လျှင်။ အဟောသိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေ-ရဿ၊ ၏။ ပဌမမဂ္ဂေါ၊ သည်။ သုခါပဋိပဒေါ၊ ချမ်းသာသောအကျင့်ရှိသည်။ ခိပ္ပါဘိညော၊ လျင်သော အဘိညာဉ်ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ၊ အထက်မဂ်သုံးခုတို့သည်။ ဒုက္ခာပဋိပဒါ၊ ကုန်သည်။ ဒန္ဓာဘိညာ၊ ကုန်သည်။ (အဘိ ဋ္ဌ ၁-၂၇၉-နှင့်အညီ ခိပ္ပါဘိညာသင့်သည်) အဟေသုံ၊ ကုန်၏။ (ပဋိပဒါပသင်္ကေန အဓိပတိ°ပိ ဒဿေတုံ ယထာ စာတိအာဒိ ဝုတ္တံ) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ပဋိပဒါ ယထာ၊ ပဋိပဒါကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အဓိပတယောပိ၊ အဓိပတိတို့သည်လည်း။ (အဂ္ဂယော-ကဲ့သို့ ပုဒ်နေ) ကဿစိ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ စတူသု မဂ္ဂေသု၊ တို့၌။ နာနာ၊ အသီးအသီး။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကဿစိ ဘိက္ခုနော၊ အား။ စတူသုပိ မဂ္ဂေသု၊ တို့၌လည်း။ ဧကာဝ၊ တူကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သည်။ ပဋိပဒါဝိသေသံ၊ ကို။ နိယ-မေတိ၊ မှတ်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ ဝိမောက္ခ-ဝိသေသံ၊ ဝိမောက္ခအထူးကို။ နိယမေတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအခြင်းအရာကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။

၈၀၂။ အပိစ၊ ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ မဂ္ဂေါ နာမ၊ မဂ်မည်သည်။ သရ-သေန ဝါ၊ မိမိသဘောအားဖြင့်သော်၎င်း။ (မိမိဖြစ်ခြင်း ဝိသေသအား ဖြင့်ဟူလို) ပစ္စနီကေန ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်အားဖြင့်သော်၎င်း။ သဂု-ဏေန ဝါ၊ မိမိဂုဏ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ အာရမ္မဏေန ဝါ၊ အာရုံအားဖြင့်သော်၎င်း။ အာဂမနေန ဝါ၊ အာဂုံအားဖြင့်သော်၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ နာမံ၊ ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။ သစေ၊ အကယ်၍။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သည်။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တေဘူမကသင်္ခါရတို့ကို။ သမ္မသိတွာ-သမသန-ဟေတု၊ သုံးသပ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏[၁]။

၁-မဂ်သာ ဝုဋ္ဌာနမဟုတ်လောဟူမူ? မဂ္ဂကတ္တုကာယ ဝုဋ္ဌာနကြိယာယ ကေန္တိက-ဟေတုဘူတာ သင်္ခါရုပေက္ခာ ဖလူပစာရေန ဝုဋ္ဌာတီတိ ဝုတ္တာ။ ဋီကာ။ သင်္ခါရုပေက္ခာသာ ထသည်ဟူ၍ ဆိုသင့်သည်မဟုတ်၊ ဂေါတြဘူကိုလည်း ယူသင့်ပါသည်။ ထိုကြောင့် ယသ္မာ သင်္ခါရုပေက္ခာတိ ဝုဋ္ဌာဂါမိနီ သာ တော် ဥပလက္ခဏံ၊ တဒန္တောဂဓစ္စ ဂေါတြဘုဉာဏံ နိမိတ္တတော ဝုဋ္ဌာတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ ကေတ္တနယေန သမ္မသိတွာ ဝုဋ္ဌာတီတိ-မိန့်သော် ဋီကာ။ (ပြည်)

အနိမိတ္တဝိမောက္ခေန၊ အနိမိတ္တဟူ၍ မှတ်အပ်သော လွတ်ခြင်းဖြင့်။ (မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။) ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ (တနည်း) (တံသမင်္ဂိ-ပုဂ္ဂလော၊ ထိုမဂ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ သမသိတ္တာ၊ သုံးသပ်သောကြောင့်၊ သစေ ဝုဋ္ဌာတိ၊ အကယ်၍ထအံ့။ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခေန၊ အပ္ပဏိဟိတဟူ၍ မှတ်အပ်သော လွတ်ခြင်းဖြင့်။ (မဂ္ဂေါ၊ သည်။) ဝိမုစ္စတိ၊ ၏။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ သမသိတ္တာ၊ ကြောင့်။ သစေ ဝုဋ္ဌာတိ၊ အကယ်၍ထသည်ဖြစ်အံ့။ သုညတ-ဝိမောက္ခေန၊ သုညတဟူ၍ မှတ်အပ်သော လွတ်ခြင်းဖြင့်။ (မဂ္ဂေါ၊ သည်။) ဝိမုစ္စတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤ(နိမိတ်စသည်မှကင်းသဖြင့် ရှုအပ်သော အနိမိတ္တ အပ္ပဏိဟိတ သုညတဟု သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော) အမည်သည်။ (မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။) သရသတော၊ မိမိသဘောအားဖြင့်။ နာမံ နာမ၊ ပြီးသောအမည် မည်၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော-ဧသော မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်။ (ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်နှင့်တကွ ဧကတ္တနည်းအားဖြင့် တခုတည်းပြု၍ ဆိုအပ်သော မဂ်ကိုယူ) အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ အနိစ္စာနုပဿနာဖြင့်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ဃနဝိနိဗ္ဘောဂံ၊ အပေါင်းကိစ္စ အာရုံအားဖြင့် တခဲနက်ကို ခွဲခြမ်းခြင်းကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ နိစ္စနိမိတ္တဓုဝနိမိတ္တသဿတနိမိတ္တာနိ၊ နိစ္စနိမိတ် ဓုဝနိမိတ် သဿတနိမိတ်တို့ကို။ ပဇဟန္တော၊ စွန့်လျက်။ အာဂတော၊ လာ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ အနိမိတ္တော၊ အနိမိတ္တမည်၏။ ပန၊ ပါး။ ဒုက္ခာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သုခသညံ၊ သုခသညာကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ပဏိဓိံ ပတ္ထနံ၊ ပဏိဓိဟုဆိုအပ်သော တောင့်တခြင်းကို။ သုက္ခာပေတွာ၊ ခြောက်စေ၍။ အာဂတတ္တာ၊ လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတော၊ မည်၏။ အနတ္တာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ အတ္တသတ္တပုဂ္ဂလသညံ၊ အတ္တ သတ္တ ပုဂ္ဂလဟူသော အမှတ်သညာကို။ ပဟာယ၊ ၍။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ သုညတော၊ အတ္တ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုညတော၊ သုညတမည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤ(နိစ္စနိမိတ်စသည်တို့ကိုရင်း, ရာဂစသောပဏိဓိကိုရင်း, အတ္တသညာကိုရင်း ပယ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ရအပ်သောမဂ်၏ အနိမိတ္တ အပ္ပဏိဟိတ သုညတဟုဆိုအပ်သော) အမည်သုံးပါး အပေါင်း

သည်။ ပစ္စနီကတော၊ ဆန့်ကျင်ဖက်အားဖြင့်။ နာမံ နာမ၊ ပြီးသော အမည် မည်၏။

ပန၊ ပါး။ သေ-သော မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ရာဂါဒီဟိ၊ ရာဂစသည်တို့မှ။ သုညတ္တာ၊ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (မဂ်၌ ရာဂစသည် မရှိသော ကြောင့်ဟူလို) သုညတော၊ သုညတမည်၏။ ရူပနိမိတ္တာဒီနံ၊ စွဲလမ်းအပ် ကုန်သော ရူပနိမိတ် ဝေဒနာနိမိတ် စသည်တို့၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်း ကြောင့်။ ဝါ၊ ကား။ ရာဂနိမိတ္တာဒီနံယေဝ၊ ရာဂနိမိတ် ဒေါသနိမိတ် မောဟနိမိတ်တို့၏ သာလျှင်။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနိမိတ္တော၊ အနိမိတ္တမည်၏။ (သဝိဂ္ဂဟာနံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာနံ ဟောတ္တ နိမိတ္တန္တိ အဓိပ္ပေတံ) ရာဂပဏိဓိအာဒီနံ၊ ရာဂပဏိဓိ ဒေါသပဏိဓိ စသည်တို့၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတော၊ မည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤ(ရာဂစသည်တို့၏ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း, ရူပနိမိတ် စသည်တို့၏ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း, ရာဂပဏိဓိစသည်တို့၏ မရှိ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ရအပ်သော သုညတ အနိမိတ္တ အပ္ပဏိဟိတ ဟူသော) အမည် သုံးပါးအပေါင်းသည်။ အဿ-မဂ္ဂဿ၊ ၏။ သဂုဏ-တော၊ မိမိဂုဏ်အားဖြင့်။ နာမံ၊ ပြီးသောအမည် မည်၏။

သွာယံ-သော အယံ မဂ္ဂေါ၊ သည်၊ ဝါ၊ ကို။ သုညံ၊ (အလုံးစုံသော သင်္ခါရမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း, အတ္တမှဆိတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း) ဆိတ်သည်မည်သော။ အနိမိတ္တံ၊ (အလုံးစုံသော သင်္ခါရ နိမိတ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အနိမိတ္တလည်းမည်သော။ အပ္ပဏိဟိ- တဉ္စ၊ (တဏှာပဏိဓိ စသည်တို့၏ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အပ္ပဏိဟိတ လည်းမည်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ အာရုံပြု၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သုညတော အနိမိတ္တော အပ္ပဏိဟိ- တောတိ၊ သုညတ အနိမိတ္တ အပ္ပဏိဟိတဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤ(သုညတ အနိမိတ္တ အပ္ပဏိဟိတမည်သောနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရအပ်သော) အမည် သုံးပါးအပေါင်းသည်။ အဿ-မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံအားဖြင့်။ နာမံ၊ ရအပ်သော အမည်တည်း။

၈၀၃။ ပန၊ ပါး။ အာဂမနံ၊ လာကြောင်းဖြစ်သော အာဂုံသည်။ ဝိပဿနာဂမနံ၊ ဝိပဿနာဟူသော အာဂုံရင်း။ မဂ္ဂါဂမနဉ္စ၊ မဂ်ဟူသော

အာဂုံရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော အာဂုံတို့တွင်။ မဂ္ဂေါ၊ ၌။ ဝိပဿနာဂမနံ၊ ဝိပဿနာဟူသော အာဂုံကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ ဖလေ၊ ဖိုလ်၌။ မဂ္ဂါဂမနံ၊ မဂ်ဟူသော အာဂုံကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနတ္တာနုပဿနာ၊ သည်။ (အတ္တသုညတာယ၊ အတ္တမှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ ရှုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သရသတော၊ မိမိ သဘောအားဖြင့်။) သုညတာ နာမ၊ သုညတမည်၏။ သုညတာဝိပဿနာယ၊ ထိုသုညတာဝိပဿနာ၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ (ဝိပဿနာဂမနေန၊ ဝိပဿနာဟူသော အာဂုံဖြင့်။) သုညတော၊ မည်၏။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ အနိမိတ္တာ နာမ၊ (နိစ္စနိမိတ်စသည်ကို ခွါခြင်းကြောင့်) အနိမိတ္တနိမိတ်မည်၏။ [၃၀၈] အနိမိတ္တဝိပဿနာယ၊ ၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အနိမိတ္တော၊ ဝိပဿနာအာဂုံအားဖြင့် အနိမိတ္တမည်၏။ ပန၊ ဆက်၍ ဆိုအံ့။ ဣဒံ နာမံ၊ ဤမဂ်၏ အနိမိတ္တဟူသောအမည်ကို။ အဘိဓမ္မပရိယာယေန၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့်။ န လဗ္ဘတိ၊ အပ်။ သုတ္တန္တပရိယာယေန၊ သုတ္တန်ဒေသနာအားဖြင့်။ (ဋီကာ၌ကား န-မရှိ၊ သုတ္တန်ဒေသနာ၌ပေး) ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ တတြ၊ ထိုသုတ္တန်၌။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ သည်။ အနိမိတ္တနိဗ္ဗာနံ၊ အနိမိတ္တမည်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ အနိမိတ္တနာမကံ၊ အနိမိတ္တအမည်ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ သယံ၊ မိမိသည်။ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ၊ ရောက်ကြောင်း လာကြောင်း ပဋိပဒါ အရာ၌။ ဌတွာ၊ ၍။ မဂ္ဂဿ၊ မိမိမဂ်အား။ နာမံ၊ အနိမိတ္တဟူသော အမည်ကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပေါရာဏာ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ထိုအကြောင်းဖြစ်သော ဝိပဿနာသည် ပေးအပ်သော အမည်ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ အနိမိတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ မဂ္ဂါဂမနေန၊ မဂ်ဟူသော အာဂုံဖြင့်။ ဖလံ၊ သည်။ အနိမိတ္တံ၊ အနိမိတ္တမည်၏။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သောစကားသည်။ ယုဇ္ဇတိယေဝ၊ သင့်သည်သာတည်း။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ သည်။ သင်္ခါရေသု၊ တေဘူမကသင်္ခါရတို့၌။ ပဏိဓိံ၊ တဏှာဟူသော တောင့်တခြင်းကို။ သုက္ခာပေတွာ၊ ခြောက်စေ၍။ အာဂတတ္တာ၊ လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတာ နာမ၊ မည်၏။ အပ္ပဏိဟိတဝိပဿနာယ၊ နာဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အပ္ပဏိဟိတော။ မည်၏။ အပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဖလံ၊ သည်။

အပ္ပဏိဟိတံ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ နာမံ၊ အပ္ပဏိဟိတဟူသော အမည်ကို။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်အား။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ (အတ္တနော နာမံ၊ မိမိ၏ အပ္ပဏိဟိတဟူသော အမည်ကို။) ဖလဿ၊ အား။ ဒေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤအပ္ပဏိဟိတဟူသော အမည်သည်။ အာဂမနတော၊ အာဂုံအားဖြင့်။ နာမံ၊ ပြီးသောအမည်တည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အယံ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သည်။ ဝိမောက္ခဝိသေသံ၊ ဝိမောက္ခအထူးကို။ နိယမေတိ၊ မှတ်၏။ ဣတိ၊ ဤဇွေတရပ်အပြီးတည်း။ ။သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

အနုလောမဉာဏကထာ

၈၀၄။ တံ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ၊ ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကို။ အာသေဝန္တဿ၊ အရိုအသေမှီဝဲသော။ ဘာဝေန္တဿ၊ ပွါးစေသော။ ဗဟုလီကရောန္တဿ၊ မီးပွတ်သောလား မနေမနား များစွာ အလေ့အလာ ပြုသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ အဓိမောက္ခသဒ္ဓါ၊ ယုံကြည်သည်ဖြစ်၍ ဝတ္ထုဥ္မွတည်လျက် ဆုံးဖြတ်သော သဒ္ဓါသည်။ ဗလဝတရာ၊ (ဘာဝနာဝိသေသကိစ္စအားဖြင့် လွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အလွန်အားသန်သည် ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ သုပဂ္ဂဟိတံ၊ ကောင်းစွာ ချီးမြှောက်အပ်သော။ ဝီရိယံ၊ (မတွန့်တိုသည်ဖြစ်၍ အလွန်ထက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်) ပဋိပက္ခကို လွှင့်ပျောက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ဝီရိယသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သူပဋ္ဌိတာ၊ (အလွန်ထက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အာရုံသို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာထင်သော။ သတိ၊ သတိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုသမာဟိတံ၊ (ပဿဒ္ဓိသုခတို့၏ လွန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အာရုံ၌ အညီအညွတ် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တိက္ခတရာ၊ (အနုလောမဉာဏ် ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်) အလွန်အကဲနှင့်တကွ ထက်လှစွာသော။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သင်္ခါရတို့ကို စိစစ်လျစ်လျူဖြစ်သော သင်္ခါရုပေက္ခာပညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာဖြစ်သော ယောဂီအား။ ဣဒါနိ၊ ယခု။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ဖြစ်လတံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ ဆိုအပ်သည် ရှိသော်။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သည်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အနိစ္စာတိ ဝါ၊ အနိစ္စဟူ၍ရင်း။ ဒုက္ခာတိ ဝါ၊ ဟူ၍ရင်း။ အနတ္တာတိ ဝါ၊ ဟူ၍ရင်း။ သမ္မသိတွာ၊

အနိစ္စစသည်တို့တွင် တခုခုသော အခြင်းအရာဖြင့် သုံးသပ်သည်ဖြစ်၍။ (သတ္တက္ခတ္တုံ၊ ကြိမ်။ ပဝတ္တိတွာ၊ ၍။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ချုပ်ပျက်သည်ဖြစ်၍။) ဘဝင်္ဂံ၊ ဘဝင်သို့။ ဩတရတိ၊ သက်၏။ ဘဝင်္ဂါနန္တရံ၊ ဘဝင်၏ အခြားမဲ့၌။ သင်္ခါရုပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာပညာသည်။ ကတနယေနေဝ၊ ပြုအပ်သော အနိစ္စစသောအားဖြင့် အာရုံပြုသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ (သုံးသပ်နည်းဖြင့်ကားမဟုတ်) သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အနိစ္စာတိ ဝါ၊ ဟူ၍ ငင်း။ ဒုက္ခာတိ ဝါ၊ ဟူ၍ငင်း။ အနတ္တာတိ ဝါ၊ ဟူ၍ငင်း။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ ကုရုမာနံ၊ ပြုလျက်။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ချုပ်သည်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) ဘဝင်္ဂံ၊ ကို။ အာဝဋ္ဋေတွာ၊ လည်စေ၍၊ ဝါ၊ နစ်စေ၍။ (စိတ်အားဘဝင်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းငှါ မပေးသည်ကို နစ်စေသည်ဆိုသည်) ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သော။ တဿ ကိရိယာစိတ္တဿ၊ ထိုကိရိယာစိတ်၏။ အနန္တရံ၊ ၌။ အဝီစိကံ၊ (မတူသော စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော) အခြားအဆီး မရှိသော။ စိတ္တသန္တတိံ၊ စိတ်အစဉ်ကို။ အနုပ္ပဗန္ဓမာနံ၊ အစဉ်မပြတ် ဆက်စပ်လျက်။ ပဌမဇဝနစိတ္တံ၊ ပဌမဇောစိတ်သည်။ တထေဝ၊ ထိုရှေး အတူလျှင်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏[၁]။ ယံ-စိတ္တံ၊ အကြင်ပဌမဇောစိတ်ကို။ ပရိကမ္မန္တိ၊ (အရိယမဂ်ကိုပြုပြင်တတ်

၁-ကိရိယာမနောဓာတုယာ ဟိ ဘဝင်္ဂေ အာဝဋ္ဋိတေ ကိရိယမယစိတ္တပ္ပဝတ္တိ ဝိပါကစိတ္တုပ္ပတ္တိယာ သဝီစိကာ သန္တရာ၊ န ဧဝံ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနေနာတိ ဝုတ္တံ "အဝီစိကံ သန္တတိံ အနုပ္ပဗန္ဓမာန"န္တိ။ တထေဝါတိ ယထာ အတီတာသု ဒွတ္တိဇဝနဝီထိသု သင်္ခါရုပေက္ခာ အနိစ္စာတိ ဝါ ဒုက္ခာတိ ဝါ အနတ္တာတိ ဝါ သင်္ခါရေ အာရမ္မဏမကာသိ၊ တထေဝ။ ဋီကာ။ ကိရိယာ မနောဓာတ်သည် ဘဝင်ကိုလည်စေအပ်သည်ရှိသော် ကိရိယာမယစိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဝိပါက်စိတ်ဖြစ်ခြင်းဖြင့် အခြားအဆီးရှိသည်ဖြစ်၏၊ ထိုသို့အတူ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည် ဘဝင်ကိုလည်စေသည်ရှိသော် ကိရိယာမယစိတ်၏ဖြစ်ခြင်းသည် ဝိပါက်စိတ် ဖြစ်ခြင်းဖြင့် အခြားအဆီးမရှိ။ ထို့ကြောင့် "အဝီစိံ စိတ္တသန္တတိံ အနုပ္ပဗန္ဓမာနံ" ဟူသည်။ တထေဝ ဟူသည်ကား လွန်လေပြီးသော နှစ်ခုသုံးခုသော ဇောဝီထိတို့၌ သင်္ခါရုပေက္ခာသည် အနိစ္စဟူ၍ငင်း ဒုက္ခဟူ၍ငင်း အနတ္တဟူ၍ငင်း သင်္ခါရတို့ကို အာရုံပြုသကဲ့သို့ ထိုအတူ သင်္ခါရတို့ကို အာရုံပြု၍ ပဌမဇောစိတ်ဖြစ်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

မြန်မာမူ ဋီကာပါဠ်တို့၌ ဒွတ္တိဇဝနဝီထိသု-အရာတွင် ဒွတ္တိံသဇဝနဝီထိသု-ဟု ရှိ၏၊ သီဟိုဠ်မူဋီကာ၌ကား ဒွတ္တိဇဝနဝီထိသု-ဟူ၍ပင်ရှိ၏။ ၎င်းပါဠ်သည်သာလျှင် မဟာဋီကာ (၁-၁၉၁)၌ရှိသော "မဂ္ဂဝီထိတော ပုဗ္ဗေ ဒွေ တယော ဇဝနဝါရာ သဒိသာနုပဿနာဝ ပဝတ္တန္တိ" ဟူသောပါဠ်နှင့်ညီညွတ်၍ သင့်မြတ်ပေသည်၊ ထို့ကြောင့် ပြည်ဆရာတော်၏

သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ပရိကံဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တံ-ပဌမဇဝန-စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒနန္တရံ၊ ထိုပရိကံဇောအခြားမဲ့၌။ တထေဝ၊ ထိုရှေးအတူလျှင်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ ယံ-စိတ္တံ၊ အကြင်ဇောစိတ်ကို။ ဥပစာရန္တိ၊ မဂ်၏ အနီး၌ ကျင်လည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဥပစာရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ တံ-ဇဝနစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒနန္တရမ္ပိ၊ ထိုဥပစာရ၏ အခြားအမဲ့၌လည်း။ တထေဝ၊ လျှင်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ ယံ-စိတ္တံ၊ ကို။ အနုလောမန္တိ၊ ရှေ့နောက်ဖြစ်သော ဓမ္မတို့အား လျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အနုလုံဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတိယံ၊ သုံးကြိမ်မြောက်သော။ တံ-ဇဝနစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤပရိကံ ဥပစာ အနုလုံ ဟူသော အမည်သည်။ နေသံ-ဇဝနာနံ၊ ထိုသုံးပါးသော ဇောတို့၏။ ပါဋိ-ယေက္ကံ၊ အသီးသော။ နာမံ၊ အမည်တည်း။

ပန၊ သော်လည်း။ အဝိသေသေန၊ ခပ်သိမ်းသော ဇောတို့အား ဆက်ဆံသောအားဖြင့်။ တိဝိဓမ္ပိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဇေတံ-ဇဝနစိတ္တံ၊ ကို။ အာသေဝနန္တိပိ၊ ရိုသေစွာမှီဝဲတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အာသေဝနဟူ၍ရင်း။ ပရိကမ္မန္တိပိ၊ ပရိကံဟူ၍ရင်း။ ဥပစာရန္တိပိ၊ ဥပစာရဟူ၍ရင်း။ အနုလောမန္တိပိ၊ အနုလုံဟူ၍ရင်း။ ဝတ္တုံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ ကိဿ၊ အဘယ်မည်သောဓမ္မအား။ အနုလောမံ၊ လျော်သနည်း။ ပုရိမဘာဂပစ္ဆိမဘာဂါနံ၊ ရှေးအဖို့နောက်အဖို့တို့၌ ဖြစ်ကုန်သော ဓမ္မအဖို့အစုတို့အား။ အနုလောမံ၊ လျော်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ-ဇဝနံ၊ ထို တတိယအနုလုံဇောသည်။ ပုရိမာနံ၊ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌန္နံ ဝိပဿနာဉာဏာနံ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အစရှိကုန်သော ရှစ်ပါးသော ဝိပဿနာဉာဏ်တို့၏။ တထကိစ္စတာယ၊ မဖောက်မပြန်မှန်သော ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်အားလည်း။ အနုလောမေတိ၊ လျော်၏။ ဥပရိ၊ အထက်ဖြစ်သော မဂ်ခဏ၌။ သတ္တတိံသာယ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ၊ သုံးဆယ့်ခုနှစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၏။ တထကိစ္စတာယ စ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သော ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်အားလည်း။ အနုလောမေတိ၊ လျော်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။

အမှာစကားထဲမှ ဒွတ္တိံသဇဝနဝီထိသု-ဟူသောပုဒ်ကို ဒွတ္တိဇဝနဝီထိသု-ဟူ၍ရင်း သုံးဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော ဇောဝီထိတို့၌-ဟူသည်ကို နှစ်ခုသုံးခုသော ဇောဝီထိတို့၌-ဟူ၍ရင်း ပြင်လိုက်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

တံ-အနုလောမဉာဏံ၊ သည်။ တဿ၊ ထိုအနုလောမဉာဏ်၏။ (ဟိတ်၏ သဒ္ဒှန်ထည့်) အနိစ္စလက္ခဏာဒိဝသေန၊ အနိစ္စလက္ခဏာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တေဘူမကသင်္ခါရတို့ကို။ [၃၀၉] အာရဗ္ဘ၊ အာရုံ ပြု၍။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တာနညေဝ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ သင်္ခါရတရား တို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို သိသောဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပါဒ-ဝယေ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့ကို။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အဒ္ဒသ၊ မြင်ပြီ။ ဣတိ စ၊ ဤသို့ရင်း။ ဘင်္ဂဝန္တာနညေဝ၊ ဘင်္ဂက္ခဏရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဘင်္ဂါနုပဿနံ၊ ဘင်ကိုရှုသောဉာဏ်သည်။ ဘင်္ဂံ၊ ဘင်ကို။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အဒ္ဒသ၊ မြင်ပြီ။ ဣတိ စ၊ ရင်း။ သဘယညေဝ၊ ကြောက် အပ်သော သဘောရှိသော သင်္ခါရသည်သာလျှင်။ ဘယတုပဋ္ဌာနဿ၊ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်အား။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ဘယတော၊ ကြောက်အပ်သည် ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတံ၊ ရှေးရှုထင်၏။ ဣတိ စ၊ ရင်း။ သာဒီန-ဝေယေဝ၊ အပြစ်ရှိသောသင်္ခါရ၌သာလျှင်။ အာဒီနဝါနုပဿနံ၊ အာဒီနဝ-အနုပဿနာဉာဏ်သည်။ အာဒီနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အဒ္ဒသ၊ မြင်၏။ ဣတိ စ၊ ရင်း။ နိဗ္ဗိန္ဒိတဗ္ဗယေဝ၊ ငြီးငွေ့အပ်သော သင်္ခါရတရား၌ သာလျှင်။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏံ၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ နိဗ္ဗိန္ဒံ၊ ငြီးငွေ့၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့ရင်း။ မုဉ္စိတုဗ္ဗမိ့ယေဝ၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော သင်္ခါရတရား၌ သာလျှင်။ မုဉ္စိတုကမျတာဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ မုဉ္စိတုကာမံ၊ လွတ်လိုသည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ စ၊ ရင်း။ ပဋိသင်္ခါတဗ္ဗညေဝ၊ သုံးသပ် ဆင်ခြင်အပ်သော တရားကိုသာလျှင်။ ပဋိသင်္ခါဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ပဋိသင်္ခါတံ၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်အပ်ပြီ။ ဣတိ စ၊ ဤသို့ရင်း။ ဥပေက္ခိ-တဗ္ဗညေဝ၊ လျစ်လျူရှုအပ်သော သင်္ခါရတရားကိုသာလျှင်။ သင်္ခါ-ရုပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ဥပေက္ခိတံ၊ လျစ်လျူရှုအပ်ပြီ။ ဣတိ စ၊ ရင်း။ အတ္ထတော ဝဒမာနံ ဝိယ၊ မဆိုသော် လည်း အတ္ထာပတ္တိအားဖြင့်ဆိုသကဲ့သို့။ ဣမေသဉ္စ အဋ္ဌန္နံ ဉာဏာနံ၊ ဤ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အစရှိသော ရှစ်ပါးသောဉာဏ်တို့၏။ တထကိစ္စတာယ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်အားလည်း။ အနုလောမေတိ၊ လျော်၏။ (တဦ-၌တံ-သဒ္ဒါကို ဤအနုလောမေတိ-၌စပ်) ဥပရိ၊ အထက် ဖြစ်သောမဂ်ခဏ၌။ သတ္တတိံသာယ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ တထကိစ္စ-

တာယ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်အားလည်း။ အနုလောမေတိ၊ လျော်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တာယ ပဋိပတ္တိယာ၊ ထိုအနုလောမဉာဏ်၏ ရှန့်ရင်းရှန့်ရင်းသော သစ္စာကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော သံကိလေသကို ခွါခြင်းအကျင့်ဖြင့်။ ပတ္တဗ္ဗတ္တာ၊ ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဟိ၊ ထင်ရှားပြုအံ့။ ဓမ္မိကော၊ တရားစောင့်သော။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေ၊ တရားဆုံးဖြတ်ရာအရပ်၌။ နိသိန္နော၊ နေလျက်။ ဝေါဟာ-ရိကမဟာမတ္တာနံ၊ တရားဆုံးဖြတ်သော မဟာအမတ်ကြီးတို့၏။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ သုတွာ၊ ကြား၍။ အဂတိဂမနံ၊ အဂတိသို့လိုက်ခြင်းကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ မဇ္ဈတ္တော၊ လျစ်လျူရှုသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဧဝံ ဟောတု-တိ၊ ဤအတိုင်းသာ အဆုံးအဖြတ်ဖြစ်စေဟု။ အနုမောဒမာနော၊ ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍။ တေသံ၊ ထိုအမတ်ကြီးတို့၏။ ဝိနိစ္ဆယဿ စ၊ အဆုံးအဖြတ်အားလည်း။ အနုလောမေတိ ယထာ၊ လျော်သကဲ့သို့။ ပေါရာဏဿ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ရာဇဓမ္မဿ စ၊ မင်းတို့သည်ပညတ်အပ်သော အကျင့်အားလည်း။ အနုလောမေတိ ယထာ၊ လျော်သကဲ့သို့။ ဣဒံ၊ ဤအနုလုံ၏လျော်ခြင်းကို။ ဧဝံသမ္ပဒံ၊ ဤဥပမာနှင့်အတူ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းရှိသည်ဟု။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-ကထံ သဒိသံ၊ အဘယ်သို့တူသနည်း။ ရာဇာ ဝိယ၊ မင်းကဲ့သို့။ အနုလောမဉာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အဋ္ဌ ဝေါဟာ-ရိကမဟာမတ္တာ ဝိယ၊ တရားဆုံးဖြတ်သော ရှစ်ယောက်သော အမတ်ကြီးတို့ကဲ့သို့။ အဋ္ဌ ဉာဏာနိ၊ ရှစ်ပါးသောဉာဏ်တို့ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ပေါရာဏော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ရာဇဓမ္မော ဝိယ၊ မင်းကျင့်တရားကဲ့သို့။ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ ဧဝံ ဟောတူတိ၊ ဤသို့ဖြစ်စေဟု။ ဝဒမာနော၊ ဆိုသည်ဖြစ်၍။ ဝေါဟာရိကာနံ၊ တရားဆုံးဖြတ်သော အမတ်ကြီးတို့၏။ ဝိနိစ္ဆယဿ စ၊ အဆုံးအဖြတ်အားရင်း။ ရာဇဓမ္မဿ စ၊ ရှေးမင်းတို့သည်ပညတ်အပ်သော မင်းကျင့်တရားအားရင်း။ အနုလောမေတိ ယထာ၊ လျော်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အနိစ္စာဒိဝသေန၊ အနိစ္စစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ဣဒံ-ဉာဏံ၊ သည်။ အဋ္ဌန္နံ၊ ကုန်သော။ ဉာဏာနံ၊ တို့၏။ တထကိစ္စတာယ စ၊ မဖောက်မပြန်သော ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်အားရင်း။

ဥပရိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ အထက်မဂ်ခဏာ၌။ သတ္တတိံသဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ တဒထကိစ္စတာယ စ၊ အားဖြင့်။ အနုလောမေတိ၊ လျော်၏။ တေနေဝ၊ ထိုသို့အောက်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့အား လျော်သောအမြွက်ဖြင့် အထက်ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့အား လျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ (ဣဒံ ဉာဏံ၊ ကို။) သစ္စာနုလောမိကဉာဏန္တိ၊ မဂ္ဂသစ္စာအားလျော်သော ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း ¹။

အနုလောမဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာကထာ

၈၀၅။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣဒဉ္စ အနုလောမဉာဏံ၊ ဤအနုလောမဉာဏ်သည်သာလျှင်။ သင်္ခါရာရမ္မဏာယ၊ သင်္ခါရအာရုံရှိသော။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ ဝိပဿနာယ၊ မဂ်သို့ချဉ်းကပ်သော ဝိပဿနာ၏ ²။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ စင်စစ်မူကား။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ သိမ်း။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ သည်။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ ဝိပဿနာယ၊ ၏။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တဿာယေဝ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ ဝိပဿနာယ၊ ၌သာလျှင်။ အသမ္မောဟတ္ထံ၊ (ထိုထိုသုတ်၌ ပရိယာယ်တပါးတို့ဖြင့် လာရာ၌) မတွေးစိမ့်သောငှါ။ အယံ၊ လတံ့သော။ သုတ္တသံသန္ဒနာ၊ ထိုထို သုတ်ပုဒ်တို့အား လျော်စွာစေ့စပ် နှီးနှောခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

[၃၁၀] သေယျထိဒံ၊ ထိုသုတ္တသံသန္ဒနာဟူသည် အဘယ်နည်းဟူမူကား။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အယံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ၊ ကို။ သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ္တေ၊ ၌။ အတမ္မယတံ ဘိက္ခဝေ။ပ။ တံ သမ္မတိက္ကမထာတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အတမ္မယတာတိ၊ အတမ္မယတာဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတမ္မယတံ၊ တဏှာ၏

၁-ဤဥပမာ၌ ရှစ်ယောက်သော တရားဆုံးဖြတ်သော အမတ်ကြီးတို့၏ အဂတိသို့ လိုက်ခြင်းကိုပယ်၍ ထိုထိုအဆုံးအဖြတ်ကို ပြုခြင်းကဲ့သို့ ရှစ်ပါးသောဉာဏ်တို့၏ မိမိတို့အစွမ်းအလျောက် ဆန့်ကျင်ဖက်ကိုသာပယ်၍ သင်္ခါရတို့၌ ဥဒယဝယကိုပြုခြင်းအစရှိသော အကျင့်ကို မှတ်အပ်၏၊ မင်း၏လျစ်လျူရှုသော အဖြစ်ကဲ့သို့ အနုလောမဉာဏ်၏ ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့၌ဖြစ်သော ဓမ္မကောဋ္ဌာသအား လျော်သည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဝုဋ္ဌာနံ အရိယမဂ္ဂံ ဂစ္ဆတိ ဥပေတီတိ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ။ သင်္ခါရာရမ္မဏာယ-ဖြင့် နိဗ္ဗာနာရမ္မဏဂေါတြဘု-ကို စင်စေသည်။ (ပြည်)

ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာကို။ နိဿာယ၊ အမှီပြု၍၊ ဝါ၊ အခြေပြု၍၊ ဝါ၊ ပွါးစေ၍။ အတမ္မယတံ၊ ကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍၊ ဝါ၊ အကြောင်းပြု၍။ ယာယံ ဥပေက္ခာ၊ အကြင် အရူပစိတ္တုပ္ပါဒ်၌ အတွင်းဝင်သော ဝေဒနုပေက္ခာသည်၊ ဝါ၊ ထိုအရူပစိတ္တုပ္ပါဒ်လျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနုပေက္ခာသည်။ ဧကတ္တာ၊ တခုတည်းသော သဘောရှိ၏။ ဧကတ္တသိတာ၊ တခုတည်းသော သဘောရှိသော အာရုံကိုမှီ၏၊ ဝါ၊ အာရုံပြု၏။ တံ၊ ထိုဧကတ္တ,ဧကတ္တသိတဥပေက္ခာကို။ တုမှေ၊ တို့သည်။ ပဇဟထ၊ (တဒါရမ္မဏကိလေသာကို ပယ်သောအားဖြင့်) စွန့်ကြကုန်။ တံ၊ ထိုဥပေက္ခာကို။ သမတိက္ကမထ၊ လွန်မြောက်နိုင်အောင် ကြိုးစား၍ ကျင့်ကြကုန်။] ၁

၁-ယေ လောကိယေ သင်္ခါရေ အာရဗ္ဘ အနုလောမပရိယောသာနာ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ-ဝိပဿနာ ပဝတ္တတိ၊ တံသန္နိဿိတာ တပ္ပဋိဗဒ္ဓါ တဏှာ တေဟိ ဝိနာ အပ္ပဝတ္တနတော တမ္မယာ နာမ။ပ။ တံ ပဇဟထာတိ တဒါရမ္မဏကိလေသပဟာနေန ပဇဟထ။ တေနာဟ တံ သမတိက္ကမထာတိ။ ဋီကာ။ ယေ လောကိယေ သင်္ခါရေ၊ အကြင် လောကီသင်္ခါရတို့ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ အနုလောမပရိယောသာနာ၊ အနုလုံအဆုံးရှိသော။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တံသန္နိဿိတာ၊ ထိုဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ကို မှီသော။ တပ္ပဋိဗဒ္ဓါ၊ ထိုဝိပဿနာ၏အာရုံဖြစ်သော သင်္ခါရတို့နှင့်စပ်သော၊ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့ကိုတပ်သော။ တဏှာ၊ သည်။ တေဟိ၊ ထိုဝိပဿနာ၏အာရုံဖြစ်သော သင်္ခါရတို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အပ္ပဝတ္တနတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တမ္မယာ နာမ၊ ဝိပဿနာ၏အာရုံဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ဖြင့်ဖြစ်သည်မည်၏။(တေဟိ နိဗ္ဗတ္တာ တမ္မယာ။ တေဟိ၊ ထိုဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ တမ္မယာ၊ ထိုဝိပဿနာ၏အာရုံ ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ဖြင့်ဖြစ်သည်။ တမ္မယာဝ၊ တမ္မယသည်ပင်လျှင်။ တမ္မယတာ၊ တမ္မယတာမည်၏။ တာ-အနက်မရှိဟူလို) ဝါ၊ ကား။ တဏှာသမ္ပယုတ္တာခန္ဓာ၊ တဏှာ-သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော လောဘမူနာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ တမ္မယာ၊ တမ္မယမည်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဝိပဿနာ၏အာရုံဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ဖြင့်ဖြစ်ကုန်သော တဏှာသမ္ပယုတ်-နာမက္ခန္ဓာတို့၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်တည်း။ တမ္မယတာ၊ ထိုဝိပဿနာ၏အာရုံဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ဖြင့်ဖြစ်ကုန်သော သမ္ပယုတ်နာမက္ခန္ဓာတို့၏အဖြစ်။ သာ ဧဝ တဏှာ၊ ထိုတဏှာကိုပင်ရ၏။ တပ္ပဋိပက္ခာ၊ တမ္မယတာမည်သော တဏှာ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ ဝုဋ္ဌာန-ဂါမိနီဝိပဿနာ၊ သည်။ အတမ္မယတာ၊ အတမ္မယတာမည်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ် အဋ္ဌကထာ၌။ အတမ္မယတာ နာမ။ပ။ အတမ္မ-ယတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တဏှာ၊ သည်။ တမ္မယတာ နာမ၊ တမ္မယတာမည်၏။ တဿာ၊ ထိုတမ္မယတာမည်သောတဏှာကို။ ပရိယာဒိယနတော၊ ကုန်စေတတ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ၊ သည်။ အတမ္မယတာ၊ အတမ္မယတာမည်၏။ နိဿာ-ယာတိ၊ ကား။ တံ အတမ္မယတံ၊ ထိုအတမ္မယတာမည်သော ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာကို။ နိဿယံ ကတွာ၊ အခြေအမှီပြု၍။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။

အလဂဒ္ဒသုတ္တန္တေ၊ ၌။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတီတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ (အယံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ၊ ကို။) နိဗ္ဗိဒါတိ၊ နိဗ္ဗိဒါဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ [နိဗ္ဗိန္ဒံ-နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်ခြင်းကင်း၏။ ဝိရာဂါ၊ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ကိလေသာမှ လွတ်၏။]

အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ကေတ္တာတိ ဧတ္ထ၊ ကေတ္တာ-ဟူသောပါဌ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ့်သည်၊ ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ရူပေသု၊ ရူပါရုံတို့၌။ပ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသု၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့၌။ ယာ ဥပေက္ခာ၊ အကြင်ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (ယာ-ထည့်သည်) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံ ဥပေက္ခာ၊ ဤအာရုံငါးပါး၌ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသည်။ နာနတ္တာ၊ အထူးထူးသဘောရှိ၏။ နာနတ္တသိတာ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော အာရုံကိုမှီ၏၊ ဝါ၊ အာရုံပြု၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။ အယံ ဥပေက္ခာ၊ ဤငါးပါးသော အာရုံ၌ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသည်။ သဃမ္ပိ၊ မိမိသည်လည်း။ နာနာသဘာဝါ စ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသည်ရင်း။ နာနာရမ္မဏနိဿိတာ စ၊ အထူးထူးသော အာရုံကိုမှီသည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော အနက်တည်း။ (နာနတ္တာ ကို နာနာသဘာဝါ-ဖွင့်သည်၊ နာနတ္တသိတာ-ကို နာနာရမ္မဏနိဿိတာ-ဖွင့်သည်) ပန၊ အဘိဓာနတ္ထမှတပါး အဘိဓေယျတ္ထကိုဆိုအံ့။ သာ၊ ထိုနာနတ္တ, နာနတ္တသိတဖြစ်သော ဥပေက္ခာကို။ သမာဓိသမ္ပယုတ္တာ၊ ဝိပဿနာသမာဓိနှင့်ယှဉ်သော။ ဝိပဿနုပေက္ခာ၊ ဝိပဿနုပေက္ခာဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အာကာသာနဉ္စာယတနနိဿိတာ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနစိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုမှီသော။ (သမ္ပယုတ်အားဖြင့် မှီသည်ကိုယူ) ။ပ။နေဝသညာနာသညာယတနနိဿိတာ၊ နေဝသညာနာသညာ-ယတနစိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုမှီသော။ ယာ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ (ယာ-ကားထည့်သည်) အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဥပေက္ခာ၊ ဤအရူပစိတ္တုပ္ပါဒ်ကို သမ္ပယုတ်အားဖြင့်မှီသော ဥပေက္ခာသည်။ ဧကတ္တာ၊ တူသော သဘောရှိသည်ရင်း။ ဧကတ္တသိတာ၊ တူသော သသောရှိသော အာရုံကို မှီသည်ရင်း၊ ဝါ၊ အာရုံပြုသည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ ပါဠိ၊ ဤလည်း ပါဠိတရပ်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံတံအရူပစိတ္တုပ္ပါဒပရိယာပန္နာ၊ ထိုထို အရူပစိတ္တုပ္ပါဒ်လေးပါး၌ အတွင်းဝင်သော။ ယာ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ၊ ထိုဥပေက္ခာကို။ ဧကသဘာဝတ္တာ စ၊ တူသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဧကာရမ္မဏတ္တာ စ၊ တူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဧကတ္တာတိ၊ တူသော သဘောရှိ၏ဟူ၍ရင်း။ ဧကတ္တသိတာတိ၊ တူသော သဘောရှိသော အာရုံကိုမှီ၏ဟူရင်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ အာစရိယဝါဒကိုဆိုအံ့။ သာ၊ ထိုဧကတ္တ, ဧကတ္တသိတဖြစ်သော ဥပေက္ခာသည်။ တံတံဈာနသဟဂတဝေဒနုပေက္ခာ စ၊ ထိုထိုသို့သော အရူပဈာန်နှင့် တကွဖြစ်သော ဝေဒနုပေက္ခာသည်ရင်း။ တဒါရမ္မဏဝိပဿ-နုပေက္ခာ စ၊ ထိုသို့သော အရူပဈာန်လျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနုပေက္ခာသည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ပဇဟထာတိ၊ ကား။ တဒါ-ရမ္မဏကိလေသပ္ပဟာနေန၊ ထိုဥပေက္ခာလျှင် အာရုံရှိသော ကိလေသာကိုပယ်သဖြင့်။ တံ၊ ထိုဧကတ္တ, ဧကတ္တသိတဥပေက္ခာကို။ ပဇဟထ၊ စွန့်ကြကုန်လော။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ တံ သမတိက္ကမထာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ရင်းနက်။ (ပြည်)

သုသိမသုတ္တန္တေ၊ ၌။ သုသိမ၊ သုသိမ။ ပုဗ္ဗေ ခေါ၊ မဆွကလျှင်။ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။) ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (အယံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ၊ ကို။) ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။ ဓမ္မဋ္ဌိတိယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ၊ ၌။ အသမ္မုယ္ဟနဝသေန၊ မတွေဝေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။)

ပေါဋ္ဌပါဒသုတ္တန္တေ၊ ၌။ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သညာ။ သညာသည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ (အယံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ၊ ကို။) သညဂ္ဂန္တိ၊ သညဂ္ဂံဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏[၁]။

ဒသုတ္တရသုတ္တန္တေ၊ ၌။ ယာ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိသည်။ (ယာ, သာ-ကား ထည့်သည်) ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂံ၊ ပါရိသုဒ္ဓိ၏ ပြဓာန်းသော အကြောင်းအင်္ဂါမည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (အယံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ၊ ကို။) ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ၊ ၌။ ယာ စ မုဉ္စိတုကမျတာ၊ အကြင်မုဉ္စိတုကမျတာသည်ရင်း။ ယာ စ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာ၊ သည်ရင်း။ ယာ စ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သည်ရင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဧကတ္ထာ၊ တူသော သဘောရှိကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဒါမျှသာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တီဟိ နာမေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

၁-သုတ်၌ သညာ ခေါ-သာ ဟောသည်တကား၊ သညဂ္ဂံ-မဟောတကားဟူမူ? သညာခေါ ပေါဋ္ဌပါဒါတိ ဧတ္ထ ကာမံ သညာဂ္ဂဿေဝ ဝုစ္စတိ။ ပုဗ္ဗေ ပန အနုပုဗ္ဗေန သညဂ္ဂံ ဖုသတီတိ ဝုတ္တတ္တာ အာဟ သညဂ္ဂန္တိ ဝုတ္တာတိ၊ ဋီကာ။ သညာ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒါတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ သညာဂ္ဂဿေဝ၊ သညာဟူ၍သာလျှင်။ ကာမံ ဝုစ္စတိ၊ အကယ်၍ကား ဟောအပ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ဟောအပ်သော်လည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနုပုဗ္ဗေန၊ ဖြင့်။ သညဂ္ဂံ၊ အထွတ်အမြတ်ဖြစ်သော ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သောသညာသို့။ ဖုသတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သညဂ္ဂန္တိ ဝုတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌။ အနုလောမံ ဂေါတြဘုဿ အနုလောမံ ဝေါဒါနဿာတိ၊ နဿဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ တီဟိ နာမေဟိ၊ အနုလုံဂေါတြဘူ ဝေါဒါန် သုံးပါးသောအမည်တို့ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

ရထဝိနီတသုတ္တန္တေ၊ ၌။ အာဝုသော၊ ရှင်။ ကိံ ပန၊ အသို့နည်း။ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓတ္ထံ၊ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိအကျိုးငှါ။ ဘဂဝတိ၊ ရှင်တော်ဘုရားအထံ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဝုဿတိ၊ သုံးသလော။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ (အယံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ၊ ကို။) ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

[၃၁၁] ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤသို့။ အနေကေဟိ နာမေဟိ၊ တပါးမက များစွာသော အမည်တို့ဖြင့်။ မဟေသိနာ၊ သီလက္ခန္ဓစသည်ကျေးဇူးကို ရှာတော်မူသော ရှင်တော်ဘုရားသည်။ (အရိယမဂ္ဂမိဋ္ဌာနတာယ၊ အရိယမဂ်တရား၏ တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ကိတ္တိတာ-ထောမိတာ၊ ချီးမွမ်းတော်မူအပ်သော။ သန္တာ၊ ကိလေသာဟူ မီးပူခပ်သိမ်းငြိမ်းအေးစေတတ်သော။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီမည်သော။ ယာ ဝိပဿနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ သာသနာတော်ဝယ်ထင်ရှားရှိ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ၌။ မဟာဗ္ဘယာ၊ ခံ၍ အစမဆုံးနိုင်ကြီးစွာသောဘေးဟုဆိုအပ်သော။ သံသာရဒုက္ခပက်ာ၊ သံသာရဒုက္ခတည်းဟူသော ညွန်မှ။ ဝုဋ္ဌာတုကာမော၊ ထမြောက်ခြင်း တက်ခြင်းကို အလိုရှိသော။ ပဏ္ဍိတဇာတိကော၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေပညာဖြင့် ပညာရှိသော ယောဂီသည်။ ယောဂံ၊ ဘာဝနာကို၊ ဝါ၊ ဘာဝနာကိုအားထုတ်ကြောင်းဖြစ်သော သမ္မာဝါယာမ သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လကို။ သတတံ၊ မီးပွတ်သော ယောကျ်ားပမာ အခါခပ်သိမ်း။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏၊ ဝါ၊ ပြုကြပါလေ။ ဣတိ၊ ဤရှေ့တခန်းတည်း။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသော နာမ ဧကဝီသတိမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၂၂-ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ (၃၁၂-၁)

ပဌမမဂ္ဂဉာဏကထာ

[၃၁၂] ၈၀၆။ ဣတော၊ ဤအနုလောမဉာဏ်မှ။ ပရံ-ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ-ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ သည်။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇနဋ္ဌာနိယတ္တာ၊ အာဝဇ္ဇန်းအရာ၌ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိံ၊ သို့။ နေဝ ဘဇတိ၊ မဝင်။ (အနိစ္စာဒိဝသေန သင်္ခါရာနံ အဂဟဏတော၊ အနိစ္စ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို မယူခြင်းကြောင့်တည်း။) ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိံ၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိသို့။ န ဘဇတိ၊ မဝင်။ (နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတ္တာ၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ အခေပနတော၊ မကုန်စေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း[၁]။) အန္တရာ၊ ဆဋ္ဌသတ္တမဝိသုဒ္ဓိတို့၏ အလယ်၌။ အဗ္ဗောဟာရိကမေဝ၊ ဝေါဟာရ မလောက်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဥဘယဝိသုဒ္ဓိလက္ခဏာဘာဝတော၊ ဆဋ္ဌသတ္တမ နှစ်ပါးဝိသုဒ္ဓိ၏ လက္ခဏာမရှိသောကြောင့်တည်း[၂]။) ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ ဝိပဿနာသောတေ၊ ဝိပဿနာအလျဉ်၌။ ပတိတတ္တာ၊ ကျသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပဿနာတိ သင်္ခံ၊ ဝိပဿနာဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏[၃]။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ သောတာပတ္တိ-မဂ္ဂေါ၊ ၎င်း။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ၊ ၎င်း။ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ၊ ၎င်း။ အရဟတ္တ-

---

၁-တတော ဧဝေတံ ဝိညာဏဓာတူနံ ဝိသယံ ဥဒ္ဒေသန္တံ ဒဿနကိစ္စံ ကရောန္တံ ကိရိယာ-မဟနောဓာတု ဝိယ မဂ္ဂဿ အာဝဇ္ဇနဋ္ဌာနိယံ ဝုစ္စတိ။ တတော ဧဝ၊ ထိုသို့ကိလေသာကိုကို မကုန်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဧတံ၊ ထိုဂေါတြဘုဉာဏ်ကို။ ဝိညာဏဓာတူနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့အား။ ဝိသယံ၊ အာရုံကို။ ဥဒ္ဒေသန္တံ၊ ညွှန်တတ်သည်ဖြစ်၍။ ဒဿနကိစ္စံ၊ ညွှန်ခြင်းကိစ္စကို။ ကရောန္တံ၊ ပြုတတ်သော။ ကိရိယာမနောဓာတု ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇနဋ္ဌာနိယံ၊ အာဝဇ္ဇန်းအရာ၌တည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဋီကာစကား။ (ပြည်)

၂-ထိုသို့သော်လည်း ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ၏ ပရိယောသာနအဖြစ်ဖြင့် ဝိပဿနာပက္ခိက ဖြစ်သတည်း၊ ထိုကြောင့်လျှင် ထိုဂေါတြဘူ၏ ထိုဝိပဿနာသောတသို့ ကျသည်၏ အဖြစ်သင့်သတည်း၊ ထိုကြောင့်မဟုတ်လော ဝိပဿနာသောတေ။ပ။ ဂစ္ဆတိ-ဟုမိန့်သကား။ (ပြည်)

၃-ဤပါဌ်ဖြင့် ဂေါတြဘူဉာဏ်၏ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိသို့ ဝင်ခြင်းကို ပြသတည်း။ (ပြည်)

မဂ္ဂေ၊ ၎င်း။ ဉာဏံ၊ သို့။ ဉာမေသု စတူသု မဂ္ဂေသု၊ တို့၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ မည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောမဂ်၌ဖြစ်သောဉာဏ်တို့တွင်။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ပဌမမဂ္ဂဉာဏံ၊ ပဌမမဂ်၌ဖြစ်သောဉာဏ်ကို။ သမ္ပာဒေတုကာမေန၊ ပြည့်စုံစေလိုသောယောဂီသည်။ အညံ၊ သော။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ကာတဗ္ဗံ နာမ၊ ပြုအပ်သောကိစ္စမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနေန၊ ဤယောဂီသည်။ ယံ၊ အကြင်ကိစ္စကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တံ-ကိစ္စံ၊ ကို။ အနုလောမာဝသာနံ၊ အနုလောမအဆုံးရှိသော။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တေန၊ ဖြစ်စေသော။ အနေန၊ ဤယောဂီသည်။ ကတမေဝ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နအနုလောမဉာဏဿ၊ ဖြစ်ပြီးသောအနုလောမဉာဏ်ရှိသော။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ (စိတ္တံ-၌စပ်) တီဟိပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ (တနည်း) တီဟိပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ဒွီဟိပိ၊ နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။) တေဟိ အနုလောမဉာဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အတ္တနော ဗိမိမိမိ၏။ (ဝိစ္ဆာလောပ) ဗလာနုရူပေန-ဗလာနုရူပံ၊ အာနုဘော်အား လျော်စွာ။ (တနည်း) ဗလာနုရူပေန၊ အောက်၌သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် ထုံအပ်ထားအပ်သော အားအစွမ်းအားလျော်သဖြင့်[၁]။ ထူလထူလေ၊ ရုန့်ရင်းရုန့်ရင်းကုန်သော။ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကေ၊ သစ္စာလေးပါးကို ဖုံးလွှမ်း

၁-အတ္တနော ဗလာနုရူပေနာတိ အတ္တနော အတ္တနော အာနုဘာဝါနုရူဏံ။ပ။ အတ္ထော မုဒုတိက္ခတာဝိသေသော၊ ဋီကာ။ အတ္တနော ဗလာနုရူပေနာတိ၊ ကား။ အတ္တနော အတ္တ-နော၊ မိမိမိမိ၏။ အာနုဘာဝါနုရူဏံ၊ အာနုဘော်အားလျော်စွာ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပဌမံ၊ သော။ အနုလောမဉာဏံ၊ သည်။ သဗ္ဗောဠာရိကံ၊ အလုံးစုံသောအောက် ရုန့်ရင်းသော။ တမံ၊ မောဟကို။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယအနုလုံသည်။ တတော၊ ထိုထက်။ နာတိဩဠာရိကံ၊ မရုန့်ရင်းလွန်းသော။ တမံ၊ ကို။ တတိယံ၊ တတိယအနုလုံသည်။ တတော၊ ထိုထက်။ နာတိဩဠာရိကံ၊ မရုန့်ရင်းလွန်းသော။ တမံ၊ ကို။ အန္တရဓာပေတိ၊ ကွယ်စေ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဗလာနုရူပေနာတိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ သင်္ခါရုပေက္ခာယ၊ သည်။ အာဟိတ-ဗလာနုရူပေန၊ ထုံအပ်ထားအပ်သော အစွမ်းအားလျော်သဖြင့်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပုဗ္ဗာဘိ-သင်္ခါရဝသေန၊ ရှေး၌ပြုပြင်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ ၏။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တာနံ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်, ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပဝတ္တိအာကာရသိဒ္ဓေါ၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာဖြင့် ပြီးသော။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ အတ္ထိ ဝိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။ အနုလောမဉာဏဿပိ၊ ဉာဏ်၏လည်း။ ပဝတ္တိအာကာရသိဒ္ဓေါ၊ သော။ မုဒုတိက္ခတာဝိသေသော၊ မုဒုအဖြစ်, တိက္ခအဖြစ်ဟူသောအထူးသည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသည်သာတည်း။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

တတ်သော။ တမမှိ၊ အမိုက်မှောဟကို။ အန္တရဓာပိတော၊ ကွယ်စေအပ်သည် ရှိသော်။ သဗ္ဗသင်္ခါရဂတေသု၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ န ပက္ခန္ဒတိ၊ မပြေးဝင်။ န သန္တိဋ္ဌတိ၊ မတည်။ နာဓိမုစ္စတိ၊ နှလုံးမသွင်း။ န သဇ္ဇတိ၊ မကပ်။ န လဂ္ဂတိ၊ မငြိ။ န ဗဇ္ဈတိ၊ မစပ်။ ပဒုမပလာသတော၊ စဉ်းငယ်ရှိုင်းသော ပဒုမာရွက်မှ။ ဥဒကံ ဝိယ၊ ရေကဲ့သို့။ ပတိလီယတိ၊ တွန့်၏။ ပတိကုဋတိ၊ ရှုံ့၏။ ပတိဝဋ္ဋတိ၊ လည်၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ နိမိတ္တာရမ္မဏမ္ပိ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ဟူသောအာရုံသည်လည်း ကောင်း။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ပဝတ္တာရမ္မဏမ္ပိ၊ မပြတ်မစဲဖြစ်သော ဥပါဒိန္နက ခန္ဓာဟူသော အာရုံသည်လည်းကောင်း။ ပလိဗောဓတော၊ ပလိဗောဓ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ (ပလိဗောဓဘာဝပဋ္ဌိစ္ဆာဒကဿ တမဿ အန္တရဓာပိတတ္တာ၊ ပလိဗောဓအဖြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အမိုက်မှောင် ကို ကွယ်စေအပ် ဖျောက်အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) အထပစ္ဆာ၊ ထိုနောက်၌။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ သဗ္ဗသ္မိံ၊ အလုံးစုံသော။ နိမိတ္တပဝတ္တာရမ္မဏေ၊ နိမိတ္တ,ပဝတ္တဟူသောအာရုံသည်။ ပလိဗောဓတော၊ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတေ၊ ထင်ပြီးလတ်သော်။ အနုလောမဉာဏဿ၊ ဒုတိယ အနုလောမဉာဏ်၏၊ ဝါ၊ တတိယအနုလောမဉာဏ်၏။ အာသေဝနန္တေ၊ ရအပ်သော အာသေဝနပစ္စည်းရှိသောဉာဏ်၏ အဆုံး၌[၁]။ အနိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ကင်းသော၊ ဝါ၊ နိမိတ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ အပ္ပဝတ္တံ၊ ပဝတ္တကင်းသော၊ ဝါ၊ ပဝတ္တ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ ဝိသင်္ခါရံ၊

၁-လဒ္ဓါသေဝန-ဆိုလိုလျက် လဒ္ဓ ကျေသည်၊ သုဂတဿ သုဂတစီဝရံ-ကဲ့သို့ အနုလောမဉာဏဿ-နှင့်လဒ္ဓါသေဝန-အနက် မပြားမှတ်ရာသည်၊ ထိုကြောင့် ဋီကာ၌ အာသေဝနန္တေတိ ဣမိနာ ဒုတိယဿ ဝါ တတိယဿ ဝါ အနုလောမဉာဏဿ အနန္တရဂေါတြဘုဉာဏုပ္ပတ္တိံ န ပဌမဿာတိ ဒဿေတိ တဿ အနာသေဝနတ္တာ၊ န ဟိ အလဒ္ဓါသေဝနံ ဂေါတြဘုဉာဏံ ဥပ္ပါဒေတုံ သက္ကောတိ-မိန့်သော်။ အာသေဝနန္တေတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ဒုတိယဿ ဝါ၊ ဒုတိယလည်းဖြစ်သော။ တတိယဿ ဝါ၊ လည်းဖြစ်သော။ အနုလောမဉာဏဿ၊ ၏။ အနန္တရဂေါတြဘုဉာဏုပ္ပတ္တိံ၊ ဂေါတြဘုဉာဏ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဌမဿ၊ ပဌမအနုလုံဉာဏ်၏။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဂေါတြဘုဉာဏုပ္ပတ္တိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ-ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုပဌမအနုလုံဉာဏ်၏။ အနာသေဝနတ္တာ၊ အာသေဝနပစ္စည်းကို မရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အလဒ္ဓါသေဝနံ၊ မရအပ်သော အာသေဝနပစ္စည်းရှိသော ပဌမအနုလုံဉာဏ်သည်။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

သင်္ခါရမဟုတ်သော။ နိရောဓံ၊ သင်္ခါရ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကုရုမာနံ၊ အာရုံပြုလျက်။ ပုထုဇ္ဇနဂေါတ္တံ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ အနွယ်ဇာတ်ကို၊ ဝါ၊ ပုထုဇဉ်ဟူသော အမည်ကို။ ပုထုဇ္ဇနသင်္ခံ၊ ပုထုဇဉ်ဟူသော ဝေါဟာရကို။ ပုထုဇ္ဇနဘူမိံ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ အရာကို၊ ဝါ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ အခိုက်အတန့်ကို။ အတိက္ကမမာနံ၊ လွန်မြောက်၍။ အရိယဂေါတ္တံ၊ အရိယာတို့၏ အနွယ်ဇာတ်သို့။ အရိယသင်္ခံ၊ အရိယာဟူသော ဝေါဟာရသို့။ အရိယဘူမိံ၊ အရိယာတို့၏ အဝတ္ထာဘုံသို့။ ဩက္ကမမာနံ၊ သက်ဝင်လျက်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏေ၊ ၌။ ပဌမာဝဋ္ဋန ပဌမာဘောဂ ပဌမသမန္နာဟာရဘူတံ၊ ရှေးဦးစွာလည်ခြင်း ရှေးဦးစွာနှလုံးသွင်းခြင်း ရှေးဦးစွာဆင်ခြင်ခြင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ မဂ္ဂဿ၊ ပဌမမဂ်အား။ အနန္တရ။ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆဟိ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝံ၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို။ သာဓယမာနံ၊ ပြီးစေလျက်။ သိခါပ္ပတ္တံ၊ အပြီးသို့ရောက်သော။ ဝိပဿနာယ၊ ၏။ မုဒ္ဓဘူတံ၊ ဦးထိပ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အပုနရာဝဋ္ဋကံ၊ ကေန္တိက အဖြစ်ကြောင့်ရင်း, တကြိမ်သာလျှင်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း တဖန် မလည်သော။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယံ-ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကထံ။ ပ ။ ဂေါတြဘူတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဗဟိဒ္ဓါဝုဋ္ဌာနဝိဝဋ္ဋနေ၊ အသင်္ခတခေတ်မှအပဟု မှတ်အပ်သော သင်္ခါရမှထခြင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော ဆုတ်နစ်ခြင်း လည်ခြင်းသည်။ (နိပ္ဖဇ္ဇ-မာနေ၊ ပြီးလတ်သော်။) ပညာ၊ ဖြစ်သောပညာသည်။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ဥပ္ပါဒံ၊ သင်္ခါရတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို။ အဘိဘုယျတိ၊ နှိပ်စက် လွှမ်းမိုးတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘု၊ ဂေါတြဘူမည်၏။ ပဝတ္တံ၊ ဥပါဒိန္နက ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို။ပ။ ဥပါယာသံ၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းကို။ အဘိဘုယျတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘု၊ မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အသင်္ခတခေတ်မှ အပ၌။ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ ကို။ အဘိဘုယျတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘု၊ မည်၏။ အနုပ္ပါဒံ၊ ဥပ္ပါဒမှ ကင်းသော၊ ဝါ၊ ဥပ္ပါဒ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့။ ပက္ခန္ဒတိ၊ ပြေးဝင်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘု၊ မည်၏။ အပ္ပဝတ္တံ၊ ပဝတ္တကင်းသော၊ ဝါ၊ ပဝတ္တ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့။ပ။

အနုပါယာသံ၊ ဥပါယာသကင်းသော၊ ဝါ၊ ဥပါယာသ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ နိရောဓံ၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ [၃၁၃] ပက္ခန္ဒတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘု၊ မည်၏။ ဥပ္ပါဒံ၊ ကို။ အဘိဘုယျိတွာ၊ နှိပ်စက်လွှမ်းမိုး၍။ အနုပ္ပါဒံ၊ သို့။ ပက္ခန္ဒတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘု၊ မည်၏။ သဗ္ဗံ၊ ကို။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့အပ်၏[၁]။]

၈၀၇။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ ဧကာဝဇ္ဇနေန၊ တချက်သောအာဝဇ္ဇန်းဖြင့်။ ဧကဝီထိယံ၊ တခုသောဝီထိ၌[၂]။ ပဝတ္တမာနာနမ္ပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ အနုလောမဂေါတြဘူနံ၊ အနုလုံဂေါတြဘူတို့၏။ နာနာရမ္မဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တနာကာရဒီပိကာ၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာကို ပြတတ်သော။ ဥပမာ၊ ဥပမာတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ မဟာမာတိကံ၊ ရေမြောင်းကြီးကို။ လင်္ဃိတွာ၊ ခုန်၍။ ပရတီရေ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်း၌။ ပတိဋ္ဌာတုကာမော၊ တည်လိုသော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဝေဂေန၊ လျင်စွာ။ ဓာဝိတွာ၊ ပြေးလတ်၍။ မာတိကာယ၊ မြောင်းကြီး၏။ ဩရိမတီရေ၊ ဤမှာဖက်ကမ်း၌။ ရုက္ခသာခါယ၊ သစ်ကိုင်း၌။ ဗန္ဓိတွာ၊ ချည်နှောင်၍။ ဩလမ္ဗိတံ၊ ဆွဲအပ်သော။ ရဇ္ဇုံ ဝါ၊ ကြိုးကိုရင်း။ ယဋ္ဌိံ ဝါ၊ လှံကန်ကိုရင်း။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ဥလ္လင်္ဃိတွာ၊ မြောင်း၏အထက်အဖို့ဖြင့် ခုန်၍။ ပရတီရနိန္နပေါဏပဗ္ဘာရကာယော၊ ထိုမှာဖက်ကမ်းသို့ ညွတ်သော ကိုင်းရှိုင်းသောကိုယ်ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပရတီရဿ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်း၏။ ဥပရိဘာဂံ၊ အထက်အဖို့သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ တံ၊ ထိုကိုင်သောကြိုး လှံကန်ကို။ မုဉ္စိတွာ၊ လွှတ်၍။ ဝေဓ-မာနော၊ တုန်လှုပ်လျက်။ ပရတီရေ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်း၌။ ပတိတွာ၊ ဆင်း၍။ သဏိကံ၊ ဖြည်းဖြည်း။ ပတိဋ္ဌာတိ ယထာ၊ တည်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ အယံ ယောဂါဝစရောပိ၊ သည်လည်း။ ဘဝယောနိဂတိ-

---

၁-ဤစကား၌ကား ဥပ္ပါဒံ အဘိဘုယျတိ-အစရှိသည်ဖြင့် ပုထုဇ္ဇနဂေါတ္တကိုနှိပ်နင်းခြင်း ပုထုဇ္ဇနဂေါတ္တကို လွန်ခြင်းကိုဆိုအပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဧကဝီထိယံ-ဟူသော သဒ္ဒါကို တခုသောအာဝဇ္ဇန်းရှိသောတရားတို့၏ အထူးထူးသော ဝီထိရှိသည်၏အဖြစ်ကို မြစ်ခြင်းငှါ ဆိုအပ်သလောဟူမူ? ဧကာဝဇ္ဇနာနံ နာနာဝီထိ-တာ နတ္ထီတိ န တံနိသေဓနာယ ဧကဝီထိဂဟဏံ၊ အထ ခေါ နာနာရမ္မဏာနမ္ပိ၊ ဧကာ-ဝဇ္ဇနာနံ နာနာဝီထိတာ နတ္ထီတိ ဒဿနတ္ထန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဋီကာ။ (ပြည်)

ဌိတိနိဝါသာနံ၊ တို့၏။ ပရတီရဘူတေ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်း သဖွယ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာတုကာမေ၊ တည်လိုသည်ဖြစ်၍။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဒိနာ၊ ဥဒယဗ္ဗယဝိပဿနာဉာဏ် အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝေဂေန၊ လျင်သောအဟုန်ဖြင့်။ ဓာဝိတွာ၊ ပြေးလတ်၍။ အတ္တဘာဝရုက္ခသာခါယ၊ အတ္တဘောတည်းဟူသော သစ်ကိုင်း၌။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့၍။ ဩလမ္ဗိတံ၊ ဆွဲကိုင်အပ်သော။ ရူပရဇ္ဇုံ ဝါ၊ ရုပ်ဟူသော ကြိုးကိုငင်း။ ဝေဒနာဒီသု၊ ဝေဒနာအစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရဒဏ္ဍံ ဝါ၊ တပါးပါးသော လှံကန်ကိုငင်း။ အနိစ္စန္တိ ဝါ၊ အနိစ္စဟူ၍ငင်း။ ဒုက္ခန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍ငင်း။ အနတ္တာတိ ဝါ၊ ဟူ၍ငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အနုလောမာဝဇ္ဇနေန၊ အနုလောမ၏ အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ထိုလက္ခဏာရေးသုံးပါးဟူသော အာရုံကို၊ ဝါ၊ ရုပ်ဝေဒနာသညာသင်္ခါရ ဝိညာဉ်ဟူသော အာရုံကို။ အမုဉ္စမာနောဝ၊ မလွှတ်မူ၍သာလျှင်။ ပဌမေန အနုလောမစိတ္တေန၊ ရှေးဦးအနုလုံစိတ်ဖြင့်။ ဥလ္လင်္ဃိတွာ၊ ခုန်၍။ ဒုတိယေန (အနုလောမစိတ္တေန၊) ဒုတိယအနုလောမစိတ်ဖြင့်။ ပရတီရ-နိန္နပေါဏပဗ္ဘာရကာယော ဝိယ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်းသို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသော ကိုယ်ရှိသကဲ့သို့။ နိဗ္ဗာနနိန္နပေါဏပဗ္ဘာရမာနသော၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ထိုမှာဖက်ကမ်းသို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသောစိတ်ရှိသည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ တတိယေန (အနုလောမစိတ္တေန)၊ ဖြင့်။ ပရတီရဿ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်း၏။ ဥပရိဘာဂံ၊ အထက်အဖို့သို့။ ပတ္တော ဝိယ၊ ရောက်သကဲ့သို့။ ဣဒါနိ၊ ယခုပင်လျှင်။ ပတ္တဗ္ဗဿ နိဗ္ဗာနဿ၊ ရောက်အပ်သော နိဗ္ဗာန်မှ၊ ဝါ၊ နှင့်။ အာသန္နော၊ အနီးသည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ တဿ စိတ္တဿ၊ ထိုတတိယအနုလုံစိတ်၏။ နိရောဓေန၊ ချုပ်သဖြင့်။ တံ သင်္ခါရာရမ္မဏံ၊ ထိုသင်္ခါရဟူသော အာရုံကို။ မုဉ္စိတွာ၊ လွှတ်၍။ ဂေါတြဘုစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဝိသင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရကင်းသော။ ပရတီရဘူတေ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်းသဖွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ (ယောဂါဝစရော၊ သည်။) ပတတိ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကျ၏။ ပန၊ ထိုသို့နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသော်လည်း။ ဧကာရမ္မဏေ၊ တကြိမ်သာလျှင် အာရုံပြုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံ၌[၁]။ အလဒ္ဓါသေဝန-

၁-ဧကာရမ္မဏေတိ ဧကဝါရံယေဝ အာလမ္ဗိတေ အာရမ္မဏေ။ တေနာဟ အလဒ္ဓါသေဝနတာယာတိ။ တေန ဧကာရမ္မဏေ အာသေဝနာ ဥပကာရဝတီ၊ န တထာ နာနာရမ္မဏေတိ ဒဿေတိ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

တာယ၊ အာသေဝနပစ္စည်းကို မရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေဓမာနေ၁၊ တုန်လှုပ်သော။ သော ပုရိသော ဝိယ၊ ထိုယောကျ်ားကဲ့သို့။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော၊ မြဲမြံစွာတည်သည်။ န တာဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ တတော၊ ထိုဂေါတြဘူဖြစ်သည်မှနောက်၌။ မဂ္ဂဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ မြဲစွာတည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား ဥပမာတည်း။

ဂ၀ဂ။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောဉာဏ်တို့တွင်။ အနုလောမံ၊ အနုလုံသည်။ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကံ၊ သစ္စာကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ ကိလေသတမံ၊ ကိလေသာဟူသော အမိုက်မှောင်ကို။ ဝိနောဒေတုံ၊ ဖျောက်ခြင်းငှါသာလျှင်။ သက္ကောတိ၊ တတ်နိုင်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကာတုံ၊ အာရုံပြုခြင်းငှါမူကား။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဂေါတြဘု၊ ဂေါတြဘူသည်ကား။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ အာရမ္မဏံ ကာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ၊ ၏။ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကံ၊ သော။ တမံ၊ ကို။ ဝိနောဒေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ တတြ၊ ထိုအနုလုံဂေါတြဘူတို့၏ အသီးအခြားတပါးသော ကိစ္စကိုပြုခြင်း၌။ အယံ၊ ကား။ ဥပမာ၊ တည်း။ ဧကော၊ သော။ စက္ခုမာ ပုရိသော၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည်။ နက္ခတ္တယောဂံ၊ နက္ခတ်နှင့်လ၏ယှဉ်ခြင်းကို။ ဇာနိဿာမိတိ၊ သိအံ့ဟူ၍။ ရတ္တိဘာဂေ၊ ညဥ့်အဖို့၌။ နိက္ခမိတွာ၊ အိမ်မှထွက်၍။ စန္ဒံ၊ လကို။ ပဿိတုံ၊ ရှုကြည့်ခြင်းငှါ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ကောင်းကင်သို့။ ဥလ္လောကေသိ၊ မော်၍ကြည့်၏။ တဿ၊ ထိုယောကျ်ားအား။ ဝလာဟကေဟိ၊ တိမ်တိုက်တို့သည်။ ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စန္ဒော၊ လသည်။ န ပညာယိတ္ထ၊ မထင်။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဧကော၊ တခုသော။ ဝါတော၊ လေသည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ ထလတ်၍။ ထူလထူလေ၊ အလွန်ရုန့်ရင်းကုန်သော။ ဝလာဟကေ၊ တိမ်တိုက်တို့ကို။ ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။ အပရော၊ တပါးသောလေသည်။ မဇ္ဈိမေ၊ အလတ်ဖြစ်သော တိမ်တိုက်တို့ကို။ ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ ၏။ အပရော၊ တပါးသောလေသည်။ သုခုမေပိ၊ သိမ်မွေ့သော တိမ်တိုက်တို့ကိုလည်း။ ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့တိမ်တိုက်ကင်းပြီးသည်မှ။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ဝိဂတဝလာဟကေ၊ ကင်းသောတိမ်တိုက်ရှိသော။ နဘေ၊ ကောင်းကင်၌။ စန္ဒံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ နက္ခတ္တယောဂံ၊ ကို။ အညာသိ၊ သိ၏။

[၃၁၄] တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ တယော ဝလာဟကာ ဝိယ၊ သုံးပါးသော တိမ်တိုက်တို့ကဲ့သို့။ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကထူလမဇ္ဈိမသုခုမံ၊ သစ္စာကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော ထူလမဇ္ဈိမသုခုမဖြစ်သော။ ကိလေသန္ဓကာရံ၊ ကိလေသာဟူသော အမိုက်မှောင်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ တယော ဝါတာ ဝိယ၊ သုံးပါးသော လေတို့ကဲ့သို့။ တီဏိ အနုလောမစိတ္တာနိ၊ သုံးပါးသောအနုလုံစိတ်တို့ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ စက္ခုမာ ပုရိသော ဝိယ၊ မျက်စိအမြင်ရှိသောယောကျ်ားကဲ့သို့။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧကေကဿ ဝါတဿ၊ တပါး တပါးသောလေ၏။ ယထာက္ကမေန၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော အစဉ်ဖြင့်။ ဝလာဟကဝိဒ္ဓံသနံ ဝိယ၊ တိမ်တိုက်ကိုဖျက်ဆီးခြင်းကဲ့သို့။ ဧကေ-ကဿ အနုလောမစိတ္တဿ၊ တခုတခုသော အနုလုံစိတ်၏။ သစ္စပဋိစ္ဆာ-ဒကတမဝိနောဒနံ၊ သစ္စာကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော ကိလေသာဟူသော အမိုက်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝိဂတဝလာဟကေ၊ သော။ နဘေ၊ ၌။ တဿ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဝိသုဒ္ဓစန္ဒဒဿနံ ဝိယ၊ စင်ကြယ်သောလကို မြင်ခြင်းကဲ့သို့။ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကေ၊ သော။ တမေ၊ ကိလေသာဟူသောမှောင်သည်။ ဝိဂတေ၊ ကင်းပြီးလတ်သော်။ ဂေါတြဘုဉာဏဿ၊ ၏။ ဝိသုဒ္ဓနိဗ္ဗာန-ဒဿနံ၊ စင်ကြယ်သောနိဗ္ဗာန်ကို မြင်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ဟိ-ကထံ သဒိသံ၊ အဘယ်သို့တူသနည်း။ တယော ဝါတာ၊ သုံးပါးသော လေတို့သည်။ စန္ဒပဋိစ္ဆာဒကေ၊ လကိုဖုံးလွှမ်းတတ်ကုန်သော။ ဝလာဟကေယေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝိဒ္ဓံသေတုံ၊ ဖျောက်လွှင့်ခြင်းငှါ။ သက္ကောန္တိ၊ ကုန်၏။ စန္ဒံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌုံ၊ မြင်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တိ ယထာ ဝ၊ ကုန်သကဲ့သို့လျှင်။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အနုလောမာနိ၊ သုံးကြိမ်သော အနုလုံတို့သည်။ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကံ၊ သော။ တမညေဝ၊ ထိုကိလေသာဟူသော မှောင်ကိုသာလျှင်။ ဝိနောဒေတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောန္တိ၊ ကုန်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ သော ပုရိသော၊ သည်။ စန္ဒမေဝ၊ ကိုသာ လျှင်။ ဒဋ္ဌုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝလာဟကေ၊ တို့ကို။ ဝိဒ္ဓံ-သေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဂေါတြဘု-ဉာဏံ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဒဋ္ဌုံ၊ ငှါ၊ သက္ကောတိ၊ ၏။ ကိလေသတမံ၊ ကို။ ဝိနောဒေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ တေနေဝ စ၊ ထိုသို့မတတ်နိုင်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ တေံ၊ ထိုဂေါတြဘုဉာဏ်ကို။ မဂ္ဂဿ၊

မဂ်၏။ အာဝဇ္ဇနန္တိ၊ အာဝဇ္ဇန်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဂေါတြဘူဉာဏ်သည်။ အနာဝဇ္ဇနမ္ပိ သမာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းမဟုတ်သည် ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ အာဝဇ္ဇနဋ္ဌာနေ၊ အာဝဇ္ဇန်းအရာ၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ဧဝံ နိဗ္ဗတ္တာဟီတိ၊ ဤသို့ဖြစ်လေလော့ဟု၊ ဝါ၊ အနုလောမဉာဏ်တို့သည် သင်္ခါရကိုအာရုံပြုသကဲ့သို့ ထိုအတူ သင်္ခါရကိုအာရုံမပြုမူ၍ ငါကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန် ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်လေလော့ဟု။ မဂ္ဂဿ၊ အား။ သညံ၊ ကို။ ဒတွာ ဝိယ၊ ပေးသကဲ့သို့ဖြစ်၍။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ မဂ္ဂေါပိ၊ မဂ်သည်လည်း။ တေန၊ ထိုဂေါတြဘူဉာဏ်သည်။ ဒိန္နသညံ၊ ပေးအပ်သောသညာကို။ အမုဉ္စိတွာဝ၊ မလွှတ်မူ၍သာလျှင်။ အဝီစိသန္တတိဝသေန၊ အကြားမရှိသောအစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ တံ ဉာဏံ၊ ထိုဂေါတြဘူဉာဏ်သို့။ အနုဗန္ဓမာနော၊ အစဉ် လိုက်လျက် [၁]။ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ၊ မဖောက်မထွင်းဘူးသေးသော။ အပဒါလိတ-ပုဗ္ဗံ၊ မခွဲမစိတ်ဘူးသေးသော။ လောဘက္ခန္ဓံ၊ လောဘတုံးကို။ ဒေါသက္ခန္ဓံ၊ ဒေါသတုံးကို။ မောဟက္ခန္ဓံ၊ မောဟတုံးကို။ နိဗ္ဗိဇ္ဈမာနောဝ၊ ဖောက်ထွင်း လျက်သာလျှင်။ ပဒါလယမာနောဝ၊ ခွဲစိတ်လျက်သာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

၈၀၉။ တတြ၊ ထို(ဂေါတြဘူသည် ပေးအပ်သောသညာကို မလွှတ် သကဲ့သို့ဖြစ်၍ ထိုဂေါတြဘူသည် ယူအပ်သော နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌သာလျှင် ဖြစ်၍) မဂ်သည် လောဘ ဒေါသ မောဟတုံးကို ဖောက်ခွဲခြင်း၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဥပမာ၊ ဥပမာတည်း။ ဧကော၊ သော။ ဣဿာ-သော၊ လေးသမားသည်။ အဋ္ဌဥသဘမတ္တေ၊ ရှစ်ဥသဘအတိုင်းအရှည် ရှိသော။ ပဒေသေ၊ အရပ်၌။ ဖလကသတံ၊ (ပိတောက်နှစ်ဖြင့်ပြီးသော) ပျဉ်ချပ်တရာကို။ ဌပါပေတွာ၊ ထားစေ၍။ ဝတ္ထေန၊ ပုဆိုးဖြင့်။ မုခံ၊ မျက်နှာကို။ ဝေဌေတွာ၊ ရစ်၍။ သရံ၊ မြားကို။ သန္နဟိတွာ၊ ကောင်းစွာ ဖွဲ့၍။ စက္ကယန္တေ၊ စက်ယန္တရား၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်၏။ အညော၊ တပါး သော။ ပုရိသော၊ ယောကျ်ားသည်။ စက္ကယန္တံ၊ ကို။ အာဝိဇ္ဈိတွာ၊ လှိမ့်၍၊ ဝါ၊ လည်စေ၍။ ယဒါ၊ ၌။ ဣဿာသဿ၊ လေးသမားအား။ ဖလကံ၊ ပျဉ်ချပ်သည်။ အဘိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ တတ္ထ၊ ထိုပျဉ်ချပ်

[၁]-ဂေါတြဘူဉာဏ်သည် ပေးအပ်သောသညာကိုမလွှတ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်သို့ အစဉ်လိုက် လျက်ဟူသောစကားကို နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည်ကိုသာလျှင်ရည်၍ မိန့်အပ်၏။ (ပြည်)

၌။ ဒတ္တကေန၊ လှံကန်ဖြင့်။ အညံ၊ ခေါက်သောအမှတ်သညာကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ဣဿာသော၊ သည်။ ဒတ္တကသညံ၊ လှံကန်ခတ်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော အသံဟူသော အမှတ်ကို။ အမုဉ္စိတွာဝ၊ မလွှတ်မူ၍သာလျှင်။ သရံ၊ မြားကို။ ခိပိတွာ၊ ပစ်၍။ ဖလကသတံ၊ ကို။ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ၊ ဖောက်ထွင်း၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ ဒတ္တကသညံ ဝိယ၊ (ပျဉ်ချပ်တရာကို ဖောက်ထွင်းခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော) လှံကန်ခတ်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေအပ်သော အသံဟူသောအမှတ်ကဲ့သို့။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (လောဘက္ခန္ဓာဒိနိဗ္ဗိဇ္ဈနဿ မဂ္ဂဉာဏဿ ပစ္စယဘာဝတော၊ လောဘတုံး စသည်ကို ဖောက်ထွင်းတတ်သော မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဣဿာသော ဝိယ၊ လေးသမားကဲ့သို့၊ မဂ္ဂဉာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (နိဗ္ဗိဇ္ဈိတဗ္ဗနိဗ္ဗိဇ္ဈနတော၊ ဖောက်ထွင်းအပ်သော လောဘတုံး စသည်ကို ဖောက်ထွင်းခြင်းကြောင့်တည်း။) ဣဿာသဿ၊ ၏။ ဒတ္တကသညံ၊ ကို။ အမုဉ္စိတွာဝ၊ လျှင်။ ဖလကသတနိဗ္ဗိဇ္ဈနံ ဝိယ၊ ပျဉ်ချပ်တရာကို ဖောက်ထွင်းခြင်းကဲ့သို့။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ ၏။ ဂေါတြဘုဉာဏေန၊ သည်။ ဒိန္နသညံ၊ ကို။ အမုဉ္စိတွာဝ၊ လျှင်။ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု၍။ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗာနံ၊ မဖောက်မထွင်းဘူးကုန်သေးသော။ အပဒါလိတပုဗ္ဗာနံ၊ မခွဲမစိတ်ဘူးကုန်သေးသော။ လောဘဒေါသမောဟက္ခန္ဓာနံ၊ လောဘ ဒေါသ မောဟ တုံးတို့ကို။ နိဗ္ဗိဇ္ဈနပဒါလနံ၊ ဖောက်ထွင်းခွဲစိတ်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၈၁၀။ ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်ကား။ ဧသ-ဧသော မဂ္ဂေါ၊ သည်။ လောဘက္ခန္ဓာဒီနံ၊ တို့ကို။ နိဗ္ဗိဇ္ဈနမေဝ၊ ဖောက်ထွင်းခြင်းကိုသာလျှင်။ ကရောတိ၊ ပြုသည်ကား။ န၊ မဟုတ်သေး။ အပိ စ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အနမတဂ္ဂသံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခသမုဒ္ဒံ၊ ပဌမဘဝမှစ၍ ဖြစ်လတ့်သော မသိအပ်သော အစရှိသော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဟူသောသမုဒ္ဒရာရေကို။ သောသေတိ၊ ခြောက်စေ၏။ သဗ္ဗအပါယဒွါရာနိ၊ အလုံးစုံသော အပါယ်တံခါးတို့ကို။ ပိဒဟတိ၊ ပိတ်၏။ သတ္တန္နံ အရိယဓနာနံ၊ သဒ္ဓါသီလစသော သူတော်ကောင်း ဥစ္စာ ခုနစ်ပါးတို့၏။ သမ္မုခီဘာဝံ၊ မျက်မှောက်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ အဋ္ဌင်္ဂိကံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မိစ္ဆာမဂ္ဂံ၊ မိစ္ဆာမဂ်ကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်၏။ သဗ္ဗဝေရဘယာနိ၊ ပါဏာတိပါတစသော

ငါးပါးသော ရန် နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော ဘေးကြီးတို့ကို။ ဝူပသမေတိ၊ ငြိမ်းစေ၏။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရား၏။ ဩရသပုတ္တဘာဝံ၊ ရွှေရင်တော်နှစ်သားတော်စစ်၏အဖြစ်သို့။ [၃၁၅] ဥပနေတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ အညေသံ၊ ထိုမှတပါးကုန်သော။ အနေကသတာနံ၊ အရာမကများကုန်သော။ အာနိသံသာနဥ္စ၊ ရတနာသုံးပါး၌ သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းစသော အာနိသင်တို့ကိုလည်း။ ပဋိလာဘာယ၊ ရခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်ပေတတ်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနေကာနိသံသဒါယကေန၊ များစွာသော အာနိသင်ကို ပေးတတ်သော။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ ဉာဏံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်မည်၏။ ဣတိ၊ ဤအရွှေအပြီးတည်း။

ပဌမမဂ္ဂဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

သောတာပန္နပုဂ္ဂလကထာ

ဂ၁၁။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣမဿ ဉာဏဿ၊ ဤသောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၏။ အနန္တရံ၊ ၌။ တဿေဝ သောတာပတ္တိမဂ္ဂစိတ္တဿ၊ ၏သာလျှင်။ ဝိပါကဘူတာနိ၊ အကျိုးဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ ဝါ ဖလစိတ္တာနိ၊ နှစ်ကြိမ်သော ဖိုလ်စိတ်တို့သည်ငှင်း။ တီဏိ ဝါ ဖလစိတ္တာနိ၊ သုံးကြိမ်သောဖိုလ်စိတ်တို့သည် ငှင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ လောကုတ္တရကုသလာနံ၊ တို့၏။ အနန္တရဝိပါကတ္တာယဝ၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးရှိသည်အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ သမာဓိမာနန္တရိကညမာဟူတိ စ၊ ဟူ၍ငှင်း။ ဒန္ဓံ အာနန္တရိကံ ပါပုဏာတိ အာသဝါနံ ခယာယာတိ စ၊ ဟူ၍ငှင်း။ ဣတိ-အာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏ ¹။ [ယံ သမာဓိံ၊ အကြင်မဂ်သမာဓိကို။ အာနန္တရိကံ၊ (မိမိဖြစ်သည်၏အခြားမဲ့၌အမြဲအားဖြင့်သာလျှင် အကျိုးပေးခြင်းကြောင့်) မိမိအခြားမဲ့သာလျှင်ဖြစ်သော ဖိုလ်ဟူသော အကျိုး၌ ယှဉ်၏ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဖိုလ်ဟူသောအကျိုးရှိ၏ဟူ၍၊ အာဟု၊ ဟောတော်မူကုန်ပြီ။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယာယ၊ ကုန်ခြင်းငှါ။ ဒန္ဓံ၊

၁-ဤကဲ့သို့သောအရာ၌ ဣတိ-ကျေမြဲဟုမှတ်။ ကညမာဟု-ကို ကံ+ယံ+အာဟု-ဖြတ်။ သယေ စ-သုတ်ဖြင့် ပြီးစေ။ (ပြည်)

ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး။ အာနန္တရိကံ၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌သာလျှင်ဖြစ်သော ဖိုလ်ဟူသော အကျိုးရှိသောအရိယာမဂ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။] ကေစိ ပန၊ ကေစိတို့သည်ကား။ ကေ ဒွေ တီဏိ စတ္တာရိ ဝါ ဖလစိတ္တာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ-ဝစနံ၊ ထိုကေစိတို့၏စကားကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ်¹။

ဟိ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နည်း။ အနုလောမဿ အာသေဝနန္တေ၊ အာသေဝနကို ရသောအနုလုံဉာဏ်၏အခြားမဲ့၌။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗန္တိမေန၊ အလုံးစုံတို့အောက်ယုတ်သောအဖို့၌ဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေန၊ အပိုင်းအခြားဖြင့်။ ဒွီဟိ အနုလောမစိတ္တေဟိ၊ နှစ်ကြိမ်သော အနုလုံစိတ်တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏²။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ကေ၊ တကြိမ်သောအနုလုံသည်။ အာသေဝနပစ္စယံ၊ ကို။ န လဘတိ၊ မရ။ စ၊ အဖို့တပါးကိုဆိုအံ့။ ကောဝဇ္ဇနဝီထိ၊ တခုသော အာဝဇ္ဇန်းရှိသော ဝီထိသည်။ သတ္တစိတ္တပရမာ၊ ခုနစ်ချက်သောစိတ်အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏³။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒွေ အနုလောမာနိ၊ နှစ်ကြိမ်သောအနုလုံတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တဿ၊ အား။ တတိယံ၊ သုံးကြိမ်မြောက်သော။ ဂေါတြဘု၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။) စတုတ္ထံ၊ လေးကြိမ်မြောက်သော။ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။) တီဏိ ဖလစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယဿ၊ အား။ တီဏိ အနုလောမာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တဿ၊ အား။ စတုတ္ထံ၊ သော။ ဂေါတြဘု၊ သည်။ ပဉ္စမံ၊ သော။ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ သည်။ ဒွေ ဖလစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊

၁-ဒွေ တီဏိ-ကားသင့်၏၊ ကေ စတ္တာရိ-ကား မသင့်ဖြစ်၍ အဆိတ်ရောသော ဘောဇဉ်ကဲ့သို့ စွန့်အပ်သည်သာဟု န ဂဒဟာတဗ္ဗံ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၂-ဘဝိတဗ္ဗ-အယှဉ် တတိယာကတ္တား နေမြဲမလွဲ ဓမ္မတာ၊ဘဝိတဗ္ဗံ-လည်း နပုံသာ။(ပြည်)

၃-အလွန်အားဖြင့် ဇောတို့သည် ခြောက်ကြိမ် ခုနစ်ကြိမ်သာဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုကြောင့် စတ္တာရိ ဖလစိတ္တာနိ ဟောန္တိ-ဟူသောစကားကို မဆိုသင့်ဟုပြခြင်းငှါ သတ္တစိတ္တပရမာ စ ကောဝဇ္ဇနဝီထိ-မိန့်သော်။ တနည်း တကြိမ်မသင့်ကြောင်းကို ပြပြီး၍ လေးကြိမ်မသင့်ကြောင်းကို ပြခြင်းငှါ သတ္တစိတ္တပရမာ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ အာသေဝနကိုရသော အနုလုံသည်သာလျှင် ဖြစ်စေလော့၊ အထက်၌ကား ခြောက်ကြိမ် ခုနစ်ကြိမ်သော ဇောတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုကြောင့် လေးကြိမ်သော ဖိုလ်စိတ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဆိုရကား ထိုအဆိုကို ပိတ်ခြင်းငှါ သတ္တစိတ္တပရမာ စ ကောဝဇ္ဇနဝီထိ-မိန့်သော်၊ ဤသို့လည်း တက်ရာ၏။ (ပြည်)

ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒွေ တီဏိ ဝါ ဖလစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (မယာ၊ ငါသည်။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

ကေစိ ပန၊ ကေစိတို့သည်ကား။ ယဿ၊ အား။ စတ္တာရိ အနုလောမာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဿ၊ အား။ ပဉ္စမံ၊ သော။ ဂေါတြဘု၊ သည်။ ဆဋ္ဌံ၊ သော။ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ သည်။ ဧကံ၊ တကြိမ်သော။ ဖလစိတ္တံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ပန- ဝစနံ၊ ထို ကေစိတို့၏စကားကိုကား။ (န သာရတော ပစ္စေတဗ္ဗံ-ဉ်စပ်) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတုတ္ထံ၊ လေးကြိမ်မြောက်ရင်း။ ပဉ္စမံ၊ ငါးကြိမ်မြောက်ရင်း။ အပ္ပေတိ၊ အပ္ပနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်၏။ တတော၊ ထိုငါးကြိမ်ထက်။ ပရံ၊ အလွန်။ န အပ္ပေတိ၊ အပ္ပနာ၏အစွမ်းအားဖြင့် မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အာသန္နဘဝင်္ဂတ္တာ၊ ဘဝင်နီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ အဌကထာ၌ ပယ်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ပယ်ပစ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်။ သာရတော၊ အနှစ်အားဖြင့်။ န ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ မယုံကြည်အပ်။

၈၁၂။ ပန၊ ဆက်၍ ဆိုအံ့။ ဧတ္တာဝတာ စ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပဌမမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင်။ သေ-သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သောတာပန္နော နာမ၊ သောတာပန် မည်သော။ ဒုတိယော၊ နှစ်ယောက် မြောက်သော။ အရိယပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘုသမ္ပမတ္တောပိ၊ (သိကြားမင်းအဖြစ် စကြာမင်း အဖြစ် အစရှိသော မေ့လျော့ခြင်း၏ အရာသို့ ရောက်၍) ပြင်းစွာ မေ့လျော့သည်။ ဟုတ္ပာပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ သတ္တက္ခတ္တုံ၊ ခုနစ်ကြိမ်။ ဒေဝေသု စ၊ နတ်ပြည်တို့၌ရင်း။ မနုဿေသု စ၊ လူ့ပြည်တို့၌ရင်း။ သန္ဓာဝိတွာ၊ အဖန်တလဲလဲပြေးသွား၍။ သံသရိတွာ၊ အဖန်တလဲလဲကျင်လည်၍။ ဒုက္ခဿန္တဿ၊ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို။ ကရဏသမတ္ထော၊ ပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဖလပရိယောသာနေ၊ ဖိုလ်၏အဆုံး၌။ အဿ၊ ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဘဝင်္ဂံ၊ ဘဝင်သို့။ ဩတရတိ၊ သက်၏။ တတော၊ ထိုဘဝင်သို့သက်သည်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) ဘဝင်္ဂံ-ဘဝင်္ဂဿ၊ ဘဝင်၏။ ဥပစ္ဆိန္ဒိတွာ-ဥပစ္ဆိန္ဒနတော၊ ပြတ်ခြင်းကြောင့်။ မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏတ္ထာယ၊ မဂ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးသော်။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အတိုင်း။

သတ္တမဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏဇဝနာနိ၊ မဂ်ကို ဆင်ခြင်သောခုနစ်ကြိမ်သော ဇောတို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤသည်လျှင် မဂ်ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာတည်း။ ပုန၊ ဖန်။ ဘဝင်ံ၊ သို့။ ဩတရိတွာ၊ သက်၍။ တေနေဝ နယေန၊ ထိုနည်းဖြင့်သာလျှင်။ [၃၁၆] ဖလာဒီနံ၊ ဖိုလ်စသည်တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခဏတ္ထာယ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ။ အာဝဇ္ဇနာဒီနိ၊ အာဝဇ္ဇန်းအစရှိသည်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယေသံ-ယထာဝုတ္တ အာဝဇ္ဇနဇဝနစိတ္တာနံ၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အာဝဇ္ဇန်း ဇောစိတ်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သော-သော သောတာပန္နော၊ ဤသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်သည် မည်၏။ ဖလံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ မည်၏။ ပဟီနကိလေသေ၊ ပယ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ မည်၏။ အဝသိဋ္ဌကိလေသေ၊ ပယ်ပြီးမှ ကြွင်းသော ကိလေသာတို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ မည်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ မည်၏။

ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အဟံ၊ သည်။ ဣမိနာ မဂ္ဂေန၊ ဤမဂ်ဖြင့်။ အာဂတော ဝတ၊ လာခဲ့၏ တကား။ ဣတိ၊ သို့။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောက်မှ။ မေ-မယာ၊ သည်။ အယံ အာနိသံသော၊ ဤအကျိုးကို။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဖလံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ မေ-မယာ၊ သည်။ ဣမေ နာမ ကိလေသာ၊ ဤမည်သောကိလေသာတို့ကို။ ပဟီနာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဟီနကိလေသေ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ မေ၊ ငါ့အား။ ဣမေ နာမ ကိလေသာ၊ ဤမည်သော ကိလေသာတို့သည်။ အဝသိဋ္ဌာ၊ ကြွင်းကုန်သေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယဝဇ္ဈေ၊ အထက်မဂ်သုံးပါး အပေါင်းသည် သတ်အပ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။ အဝသာနေ စ၊ အဆုံး၌လည်း။ အယံ ဓမ္မော၊ ဤတရားကို။ မေ-မယာ၊ သည်။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်။ ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ သိအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အမတံ၊ သေခြင်းကင်းသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သောတာပန္နဿ၊ သောတာပန်ဖြစ်သော။ အရိယသာဝကဿ၊ ၏။ ပဉ္စ ပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊ ငါးကြိမ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သောတာပန္နဿ၊

အား။ ပဉ္စ ပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ ယထာ စ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့လည်း။ ဝေ-တထာ၊ တူ။ သကဒါဂါမိအနာဂါမီနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ (ပဉ္စ ပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အရဟတော၊ ရဟန္တာသခင်အား။ အဝသိဋ္ဌကိလေသပစ္စဝေက္ခဏံ နာမ၊ ကြွင်းသောကိလေသာကို ဆင်ခြင်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဝေ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ ဧကူနဝီသတိ ပစ္စဝေက္ခဏာနိ နာမ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာတို့မည်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)

စ၊ ဆက်အံ့။ (ပဉ္စန္နံ ပစ္စဝေက္ခဏာနဉ္စ၊ ငါးပါးသော ပစ္စဝေက္ခဏာတို့ကိုင်း။ စတုန္နံ ပစ္စဝေက္ခဏာနဉ္စ၊ လေးပါးသော ပစ္စဝေက္ခဏာတို့ကိုငင်း။ ယဒိဒံ ဒဿနံ၊ အကြင်ပြခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။) ဧသော၊ ဤငါးပါးသောပစ္စဝေက္ခဏာ, လေးပါးသော ပစ္စဝေက္ခဏာတို့ကိုပြခြင်းသည်။ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒါယေဝ၊ အလွန်ကို ပိုင်းခြားခြင်းသာတည်း၊ ဝါ၊ အလွန်အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းသာတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပဟီနာဝသိဋ္ဌကိလေသပစ္စဝေက္ခဏံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသောကိလေသာ, ကြွင်းသောကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ သေက္ခာနမ္ပိ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။ ဟောတိ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်းရှိ၏။ န ဝါ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်လည်းရှိ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဿ ပစ္စဝေက္ခဏဿ၊ ထိုပယ်အပ်ပြီးသောကိလေသာ, ကြွင်းသောကိလေသာကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏။ အဘာဝေနေဝ၊ မရှိခြင်းကြောင့်သာလျှင်[၁]။ မဟာနာမော၊ မဟာနာမ်မည်သော သာကီဝင်မင်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ပုစ္ဆိ၊ မေးလျှောက်၏။ (ကိံ ပုစ္ဆိ၊ အဘယ်သို့လျှောက်သနည်း။) ဘန္တေ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသောဘုရား။ ယေန၊ အကြင်မပယ်အပ်သေးသောကိလေသာဓမ္မဖြင့်။ မေ၊ အကျွန်ုပ်၏။ စိတ္တံ၊ ကုသိုလ်စိတ်ကို။ ကဒါ၊ ရံခါ။ လောဘဓမ္မာပိ၊ လောဘဖြစ်သော တရားတို့သည်လည်း။ ပရိယာဒါယ၊ ကုန်စေ၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ မေ၊ အကျွန်ုပ်၏။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌။ အပ္ပဟီနော၊ မပယ်အပ်

၁-ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာ, ကြွင်းသော ကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည် အချို့သော သေက္ခအား ဖြစ်၏၊ အချို့သောသေက္ခအား မဖြစ်၊ ဤသို့သောအနက်ကို အဘာဝေနေဝ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ပြသည်။ (ပြည်)

သေးသော။ သော ဓမ္မော၊ ထိုကိလေသာဟူသောဓမ္မသည်။ ကော သု နာမ၊ အဘယ်မည်သောကိလေသဓမ္မနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောသုတ်ကို။ ဝိတ္ထာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။

ဒုတိယမဂ္ဂညာဏကထာ

၈၁၃။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝေါ၊ သို့။ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ၊ ၍။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသော။ သော အရိယသာဝကော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ တသ္မိညေဝ ဝါ အာသနေ၊ ထိုနေရာ၌ပင်လျှင်မူလည်း။ နိသိန္နော၊ နေလျက်။ (ယောဂံ ကရောတိ-၌စပ်) အပရေန ဝါ သမယေန၊ တပါးသောအခါ၌မူလည်း။ ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ၊ အားသန်သော ကာမရာဂဗျာပါဒတို့ကို၊ ဝါ၊ တို့၏။ တနုဘာဝါယ၊ ခေါင်းပါးသည်၏အဖြစ်ငှါ ငှင်း၊ ဝါ၊ ခေါင်းပါးစေခြင်းငှါရင်း[၁]။ ဒုတိယာယ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။

၁-ကာမရာဂဗျာပါဒတို့၏ တနုဘာဝကို အဘယ်သို့သောအကြောင်းဖြင့် သိအပ်သနည်းဟူမူ? တတ္ထ ဒွိဟိ ကာရဏေဟိ တနုဘာဝေါ။ ပ ။ တသ္မာ ဝုတ္တာနယေနေဝ ဒွိဟိ ကာရဏေဟိ တေသံ တနုဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော-မိန့်သော်၊ ဋီကာ။ တတ္ထ၊ ထိုတနုဘာဝါယ-ဟူသောပါဌ်၌။ အဓိစ္စုပ္ပတ္တိယာ၊ ရံခါကြိုးကြားဖြစ်သဖြင့်ရင်း။ ပရိယုဋ္ဌာနမန္ဒတာယ စ၊ ထိုးကျင့်ခြင်းနံ့ညံ့သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ၊ တို့၏။ တနုဘာဝေါ၊ ခေါင်း ပါးသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ ကျဲပါးသည်၏အဖြစ် သေးသိမ်နံ့ညံ့သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဝဋ္ဋာနုသာရီ-မဟာဇနဿ၊ ဝဋ်သို့အစဉ်လျှောက်သောလူအများအား။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ အဘိဏှံ၊ မပြတ်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝိယ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ သကဒါဂါမိဿ၊ သကဒါဂါမ်အား။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ အဘိဏှံ၊ မပြတ်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ကဒါစိ ကဒါစိ၊ ရံခါ ရံခါ ကြိုးကြားကြိုးကြား၌သာ။ ဝိရဠာကာရာ၊ ကျဲသောအခြင်းအရာ ရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာပိ၊ ထိုသို့ ရံခါ ကြိုးကြား ကျဲပါးသောအခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ မဒ္ဒန္တာ၊ နှိပ်နင်းကုန်လျက်။ ဆာဒေန္တာ၊ ဖုံးလွှမ်းကုန်လျက်။ အန္ဓကာရံ၊ အမိုက်မှောင်ကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုကုန်လျက်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ ဒွိဟိ မဂ္ဂေဟိ၊ နှစ်ပါးသောမဂ်တို့ဖြင့်။ ပဟီနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မန္ဒမန္ဒာ၊ အလွန်နံ့ကုန်သည်။ တနုကာကာရာ၊ ကျဲပါးသော အခြင်းအရာရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ သကဒါဂါမိဿာပိ၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ စိရေန၊ ကြာမြင့်သောကာလမှ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဗဟလာဝ၊ ထူထပ်အားသန်ကုန်သည် သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ အဿ၊ ထို သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုတ္တဓီတရော၊ သားသမီးတို့သည်။ ဒိဿန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။

ဘူမိယာ၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်သို့။ ပတ္တိယာ စ၊ ရောက်ခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ ဝါ၊ ရခြင်းငှါလည်းကောင်း။ ယောဂံ၊ ဘာဝနာကို၊ ဝါ၊ ဘာဝနာ၌အားထုတ်ခြင်း ပယောဂကို။ ကရောတိ၊ ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဣန္ဒြိယဗလ-ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ ဣန္ဒြေဗိုလ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ သမောဓာနေတွာ၊ ပေါင်း၍။ ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏဘေဒံ၊ ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဉ် အပြားရှိသော။ တဒေဝ သင်္ခါရဂတံ၊ ထိုသင်္ခါရအပေါင်းကိုလျှင်။ အနိစ္စံ-ဒုက္ခမနတ္တာတိ၊ အနတ္တာဟူ၍။ ဉာဏေန၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ ပရိမဒ္ဒတိ၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကိုစုံစမ်းသည်၏အစွမ်းဖြင့် သုံးသပ်၏။ ပရိဝတ္တေတိ၊ ဆင့်ကာ ဆင့်ကာအဖန်တလဲလဲ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ဖြစ်စေ၏။ ဝိပဿနာ-ဝီထိံ၊ ဝိပဿနာအစဉ်သို့။ ဩဂါဟတိ၊ သက်၏။ ဧဝံ၊ ဤဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်။ ပဋိပန္နဿ၊ ကျင့်သော။ တဿ၊ ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝုတ္တာ-နယေနေဝ၊ (ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စသည်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်း၌) ဆိုပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ခါရုပေက္ခာဝသာနေ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်၏ အဆုံး၌။ ဧကာဝဇ္ဇနေန၊ တခုသော အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်။ အနုလောမဂေါတြဘု-ဉာဏေသု၊ အနုလုံဂေါတြဘူဉာဏ်တို့သည်၊ ဝါ၊ အနုလောမဉာဏ် ဝေါဒါန် တို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဂေါတြဘုအနန္တရံ ၁၊ ဂေါတြဘူ

ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုကေစိတို့စကားသည်။ အကာရဏံ၊ အကြောင်းမဟုတ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဝတ္ထုပဋိသေဝနေန၊ ဝတ္ထုကိုမှီဝဲခြင်းနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ၍လည်း။ ဂဗ္ဘဂဟဏသမ္ဘဝတော၊ ကိုယ်ဝန်ယူခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တာ-နယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုကာမရာဂ ဗျာပါဒတို့၏။ တနုဘာဝေါ၊ ကျဲပါးသည်၏အဖြစ်, သေးသိမ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ၎င်းအနက်။ ဘဝန္တိ သမ္ပယုတ္တာမေ့ဝ တ္တောတိ ဘူမိ၊ သမ္ပယုတ်တရားကို ဥပနိဿယ ပစ္စည်းတပ်သော ဒုတိယသာမညဖိုလ်ရ၏။ သယံ ဝါ ဘဝတီတိ ဘူမိ၊ လောကုတ္တရာ အဖြစ် သည် တူငြားသော်လည်း နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ ထင်ရှားမဖြစ်သည်မဟုတ်၊ မိမိလည်း ထင်ရှားဖြစ် သောကြောင့် ၎င်းဒုတိယသာမညဖိုလ်ရ၏။

၁-ဂေါတြဘု ဝိယ ဂေါတြဘု၊ ဝေါဒါန်ရ၏၊ ထိုစကားသင့်စွ၊ ပဌမမဂ်၏ ရှေး၌ဖြစ်သော ဉာဏ်ကို ပုထုဇ္ဇနဂေါတ္တကိုနှိပ်နင်းခြင်းကြောင့်၎င်း အရိယဂေါတ္တကို ပွါးစေခြင်းကြောင့် ၎င်း မုချအားဖြင့် ဂေါတြဘူဟူ၍ ဆိုအပ်၏၊ ဤဒုတိယမဂ်၏ ရှေးဖြစ်သောဉာဏ်ကိုကား ထိုဂေါတြဘူအစစ်နှင့်တူသောကြောင့် ပရိယာယ်သဒိသူပစာအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဥပမာတဒ္ဓိတ် အားဖြင့် ဂေါတြဘူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဝေါဒါန်ဟူ၍ ဆိုအပ်သနည်း? ဟူမူ အချို့သော သံကိလေသမှစင်သောကြောင့်၎င်း စင်စစ် စင်ကြယ်စွာသောနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံ ပြုသောကြောင့်၎င်း ဝေါဒါန်ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ တေနာဟ ပဋ္ဌာနေ အနုလောမံ ဝေါဒါနဿ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယောတိ၊ ယင်းသို့ဝေါဒါန်သာ မုချအမည်ဖြစ်ခဲ့သော် ဝေါဒါနာနန္တရံ

နှင့်တူသော ဝေါဒါန်၏အခြားမဲ့၌။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုသကဒါဂါမိမဂ်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေ ဉာဏံ၊ သကဒါဂါမိမဂ်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ရွေ့အပြီးတည်း။

ဒုတိယဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

တတိယမဂ္ဂဉာဏကထာ

[၁၁၇] ၈၁၄။ ဣမဿာပိ ဉာဏဿ၊ ဤဒုတိယ ဉာဏ်၏လည်း။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဖလစိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဧတ္တာဝတာ စ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဒုတိယမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဖိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့် သာလျှင်။ ဧသ-ဧသော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သကဒါဂါမီ နာမ၊ မည်၏။ စတုတ္ထော၊ လေးယောက်မြောက်သော။ အရိယပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သကိံဒေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤလူ့ဘုံသို့။ အာဂန္တွာ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် လာ၍။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏။ အန္တကရဏသမတ္ထော၊ အဆုံးကိုပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့ ဒုတိယဖိုလ်သို့ရောက်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ပစ္စဝေက္ခဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာသည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသလျှင်ကတည်း။

စ၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စဝေက္ခိတွာ၊ ပြီး၍။ သကဒါဂါမီ၊ သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီးသော။ သော အရိယသာဝကော၊ သည်။ တသ္မိံယေဝ ဝါ အာသနေ၊ ထိုနေရာ၌မူလည်း။ နိသိန္နော၊ လျက်။ အပရေန ဝါ သမယေန၊ တပါးသော အခါ၌မူလည်း။ နိသိန္နော၊ လျက်။ ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ၊ သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် ခေါင်းပါးစေအပ်ပြီးသော ကာမရာဂသံယောဇဉ်, ဗျာပါဒသံယောဇဉ်တို့ကို။ အနဝသေသပ္ပဟာနာယ၊ အကြွင်းမဲ့ပယ်ခြင်းငှါ။ တတိယာယ၊

မဆိုမူ၍ အဘယ်ကြောင့် ဆိုရာရှိးရှား ပရိယာယ်အမည်ကိုယူ၍ ဂေါတြဘုအနန္တရံ-ဟု ဤ၌ ဆိုသနည်း?ကြောင့် ယသ္မာ ပန ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ ဥပ္ပါဒါဒိအဘိဘဝနတ္ထံ ဥပါဒါယ "အဋ္ဌ ဂေါတြဘုဓမ္မာ သမာဓိဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဒသ ဂေါတြဘုဓမ္မာ ဝိပဿနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ"တိ- အာဒိသု ဂေါတြဘုနာမေနေဝ တံ အာဂတံ၊ တသ္မာ ဣဓာပိ ဂေါတြဘုအနန္တရန္တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဋီကာမိန့်သော်။ (ပြည်)

သုံးခုမြောက်သော။ ဘူမိယာ၊ အနာဂါမိဖိုလ်သို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ ယောဂံ၊ ဝိပဿနာ၌ အားထုတ်ခြင်းလုံ့လကို။ ကရောတိ၊ ၏။ သော-သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ တို့ကို။ သမောဓာနေတွာ၊ ၍။ တဒေဝ သင်္ခါရဂတံ၊ ထိုရုပ်နာမ်ဖြစ်သော တေဘူမကသင်္ခါရ တရားအပေါင်းကိုပင်လျှင်။ အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပရိမဒ္ဒတိ၊ သုံးသပ်နယ်ချေ၏။ ပရိဝတ္တေတိ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို အဖန်ဖန်ဖြစ်စေ၏။ ဝိပဿနာဝီထိံ၊ သို့။ ဩဂါဟတိ၊ သက်၏။ ဧဝံ၊ သို့သောနည်းဖြင့်။ ပဋိပန္နဿ၊ သော။ တဿ၊ ထိုသကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ သင်္ခါရုပေက္ခာဝသာနေ၊ ၌။ ဧကာဝဇ္ဇနေန၊ တခုသော အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်။ အနုလောမဂေါတြဘုဉာဏေသု၊ တို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဂေါတြဘုအနန္တရံ၊ ၌။ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုအနာဂါမိမဂ်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ အနာဂါမိမဂ္ဂေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤမှေ့အပြီးတည်း။

တတိယဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

စတုတ္ထမဂ္ဂဉာဏကထာ

၈၁၅။ ဣမဿာပိ ဉာဏဿ၊ ၏လည်း။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဖလစိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ တွောဝတာ စ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော တတိယမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ သေ-ဧသော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဩပပါတိကော၊ ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေသာရှိသော။ တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မာဘုံ၌၊ ဝါ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလေ့ရှိသော။ အနာဝတ္တိဓမ္မော၊ ပဋိသန္ဓေအစွမ်းအားဖြင့် တဖန်မပြန်သော သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤကာမဓာတ်သို့။ န ပုနရာဂန္တာ[၁]၊ တဖန်မလာမူ၍၊ ဝါ၊ မလာခြင်းကြောင့်။ အနာဂါမိ နာမ၊ အနာဂါမ်မည်သော။ ဆဋ္ဌော၊ သော။ အရိယပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့ အနာဂါမိဖိုလ်သို့ ရောက်သည်မှ။ ပရံ၊ ၌။ ပစ္စဝေက္ခဏံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။

---

[၁]-ယခုမူသစ်၌ ပုန အနာဂန္တာ-ဟု ရှိ၏၊ တဖန်မပြန်လာသော၊ ဝါ၊ တဖန်မပြန်လာသည် ဖြစ်၍-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

စ၊ ဆက်။ ဝေံ၊ သို့။ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဗ္ဗာဝ၊ လျှင်။ သော-အနာဂါမိအရိယ-သာဝကော၊ သည်။ပ။ ရူပရာဂအရူပရာဂမာနဥဒ္ဓစ္စအဝိဇ္ဇာနံ၊ ရူပဘုံ၌တပ်သောရာဂ, အရူပဘုံ၌တပ်သောရာဂ, မာန, ဥဒ္ဓစ္စ, အဝိဇ္ဇာဟုဆိုအပ်ကုန်သော ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယသံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို။ အနဝသေသပ္ပဟာနာယ၊ အကြွင်းမဲ့ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ (ကြွင်းသောအနက်နည်းတူ)။

စတုတ္ထညာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

အရဟန္တပုဂ္ဂလကထာ

[၃၁၇] ၈၁၆။ ဧတ္တာဝတာ စ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စတုတ္ထမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ စတုတ္ထဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင်။ ဧသ-ဧသော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အရဟာ နာမ၊ ရဟန္တာမည်သော။ အဋ္ဌမော၊ ရှစ်ယောက်မြောက်သော။ အရိယပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဟာခီဏာသဝေါ၊ ပူဇော်အပ်ကြီးမြတ်သော အာနုဘော်ရှိသော အာသဝေါကုန်ပြီးသော။ အန္တိမဒေဟဓာရီ၊ အဆုံးစွန်သော ကိုယ်ကိုဆောင်တတ်သော။ ဩဟိတဘာရော၊ ချအပ်ပြီးသော ခန္ဓာဝန်, ကိလေသာဝန်, အဘိသင်္ခါရဝန်ရှိသော။ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော၊ အစဉ်အတိုင်းရောက်အပ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော မိမိအကျိုးရှိသော။ ပရိက္ခီဏ-ဘဝသံယောဇနော၊ ကုန်ပြီးသော ဆယ်ပါးသော ဘဝသံယောဇဉ်ရှိသော။ သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော၊ ခန္ဓာစသည်တို့၏သဘောကို အသင့်အားဖြင့်သိ၍ အထူးသဖြင့်လွတ်ပြီးသော။ (သမ္မ-ကား သမ္မာ-လိုလျက် ရဿပြုသည်) သဒေဝကဿ၊ နတ်နှင့်တကွသော။ လောကဿ၊ သတ္တလောက၏။ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ၊ မြတ်သော အလှူဝတ္ထုကိုခံထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤ၍ရှေ့အပြီးတည်း။

ဣတိ-ဣမိနာ ဝစနက္ကမေန၊ ဤရှေ့သော စကားအစီအစဉ်ဖြင့်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ။ပ။ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ နာမာတိ၊ ဟူသော။ ယံ တံ-ဝစနံ၊ အကြင်စကားကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဣမိနာ အနုက္ကမေန၊ ဤဆိုပြီးသော အစီအစဉ်ဖြင့်။ ပတ္တဗ္ဗာနိ၊ ရောက်အပ်

ကုန်၏။ ဣမာနိ စတ္တာရိ ဉာဏာနိ၊ ဤလေးပါးသော ဉာဏ်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။

ဗောဓိပက္ခိယကထာ

၈၁၇။ ဣဒါနိ၊ ၌။ စတုဉာဏာယ၊ စတုမဂ္ဂဉာဏ်အားဖြင့် လေးပါးသော ဉာဏ်အစိတ်ရှိသော[၁]။ ဣမိဿာယေဝ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ဤဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၏သာလျှင်။ အာနုဘာဝဝိဇာနနတ္ထံ၊ သတိပဋ္ဌာန်၏ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံခြင်းအစရှိသောအာနုဘော်ကို သိခြင်းအကျိုးငှါ။

ပရိပုဏ္ဏဗောဓိပက္ခိယဘာဝေါ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံသော ဗောဓိပက္ခိယရှိသည်၏အဖြစ်ကိုရင်း။ ဝုဋ္ဌာနဗလသမာယောဂေါ၊ လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့၏ နိမိတ္တ,ပဝတ္တမှထခြင်း, သမထဗလဝိပဿနာဗလတို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကိုရင်း။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်သံယောဇဉ်အစရှိသောဓမ္မတို့ကို။ ယေန ပဋ္ဌမမဂ္ဂါဒိနာ၊ အကြင်ပဋ္ဌမမဂ်အစရှိသည်သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုသံယောဇဉ်အစရှိသောဓမ္မတို့ကို။ (တေန၊ ထိုပဋ္ဌမမဂ်အစရှိသည်သည်။) ပဟာနဥ္စ၊ ပယ်ခြင်းကိုရင်း။

အဘိသမယကာလေ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ရှေးရှုမျက်မှောက်သိသော ကာလ၌။ ပရိညာဒီနိ၊ ပရိညာဉ်ကိစ္စ ပဟာနကိစ္စအစရှိကုန်သော။ ယာနိ ကိစ္စာနိ၊ အကြင်ကိစ္စတို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တာနိ စ၊ ထိုပရိညာ-ပဟာနသစ္ဆိကိရိယဘာဝနာ လေးဖြာသော ကိစ္စတို့ကိုရင်း။ ယထာ-သဘာဝေန၊ အကြင်အကြင်ဟုတ်မှန်သောသဘောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဟုတ်မှန်

၁-စတူသု မဂ္ဂေသု ဉာဏံ ဧတိဿာတိ စတုဉာဏာ။ ဧတိဿာ၊ ဤအပေါင်းဖြစ်သော ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိအား။ စတူသု မဂ္ဂေသု၊ လေးပါးသောမဂ်တို့၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သော အစိတ်ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုအပေါင်းဖြစ်သော ဉာဏဒဿန-ဝိသုဒ္ဓိသည်။ စတုဉာဏာ၊ စတုဉာဏာမည်၏။ ဘိန္နာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗီဟိဖြစ်၍ အညပုဒ်သို့ လိင်လိုက်ရကား စတုဉာဏာ-ဟု ဣတ္ထိလိင်ပြီးသည်၊ကမ္မဓာရယော စ ဒွန္ဒော စ၊တပ္ပုရိသော စ လာဘိနော။ တယော ပရပဒေ လိင်္ဂံ၊ ဗဟုဗ္ဗီဟိ ပဒန္တရေ-ဟူသော သဒ္ဒလက္ခဏာကို နှလုံးမူရာသည်။ တနည်း စတူသု မဂ္ဂေသု ဉာဏံ စတုဉာဏံ၊ စတုသစ္စံ-ကဲ့သို့ ကမ္မဓာရည်း မဟုတ်၊ တံ ဧတိဿာ အတ္ထီတိ စတုဉာဏာ၊ ဤသို့ပြုမူ အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်ဟူ၍ အထ ဝါ စတုမဂ္ဂေသု ပဝတ္တတ္တာ စတ္တာရိ ဉာဏာနိ ဧတိဿာတိ စတုဉာဏာ၊ ဤသို့ပြုမူ တုလျာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အထ ဝါ စတုမဂ္ဂေသု ပဝတ္တတ္တာ စတ္တာရိ ဉာဏာနိ စတုဉာဏံ ယထာ စတုသစ္စံ၊ တံ ဧတိဿာ အတ္ထီတိ စတုဉာဏာ၊ ပြု။ (ပြည်)

သော သဘောအလျောက်။ ဇာနိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ မာတိကာ၊ မာတိကာတည်း။

၇၁၇။ တတ္ထ၊ ထိုမာတိကာ၌၊ ဝါ၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ ပရိပုဏ္ဏ-ဗောဓိပက္ခိယဘာဝေါတိ၊ ကား။ ဗောဓိပက္ခိယာနံ၊ ဗောဓိပက္ခိယတရား တို့၏။ ပရိပုဏ္ဏဘာဝေါ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့ရင်း။ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ၊ တို့ရင်း။ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့ရင်း။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ရင်း။ ပဉ္စ ဗလာနိ၊ တို့ရင်း။ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ တို့ရင်း။ အရိယော၊ မြတ်သော၊ ဝါ၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ရင်း။ ဣတိ-ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ သတ္တတိံသ၊ သုံးဆယ့်ခုနှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဗုဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ သစ္စာလေးပါးကိုသိတတ်သောအနက်ကြောင့်။ ဗောဓေါတိ၊ ဗောဓဟူ၍။ လဒ္ဓနာမဿ၊ ရအပ်သောအမည်ရှိသော။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ အရိယာမဂ်၏။ ပက္ခေ၊ (အကူအမြောင်လက်ဆောင်) အပင်းအသင်း၌။ ဘဝတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တနည်း) ပက္ခေ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော အပင်းအသင်း၏အဖြစ်၌။ ဘဝတ္တာ-ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗောဓိပက္ခိယာ နာမ၊ ကုန်၏။ ပက္ခေ ဘဝတ္တာတိ၊ ကား။ ဥပကာရဘာဝေ၊ ကူမြောင်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်၌။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

[၃၁၉] ၇၁၉။ တေသု-ဗောဓိပက္ခိယေသု၊ တို့တွင်။ အာရမ္မဏေသု၊ ကာယဝေဒနာအစရှိသောအာရုံတို့၌။ (တေသု အာရမ္မဏေသု-ဟု မရော လင့်) ဩက္ကန္ဒိတွာ ပက္ခန္ဒိတွာ၊ ၍။ (ဤနှစ်ပုဒ်ကား ဝေဝုစ်တည်း) ဥပဋ္ဌာနတော၊ (အသုဘအခြင်းအရာစသည်ကို ယူသည်၏ အစွမ်းဖြင့်) ကပ်၍တည်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဝေဒနာစသော အာရုံသို့ ကပ်၍တည်တတ်သည်မည်၏။ သတိယေဝ၊ သတိသည်ပင်လျှင်။ ပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဝေဒနာစသောအာရုံသို့ ကပ်၍တည်တတ်သည်တည်း။ (ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။) သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ (သတိတခုကိုပင် အဘယ့် ကြောင့် စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ-ဟူသနည်း) ပန၊ ထိုသို့သတိသည်ပင်လျှင် သတိပဋ္ဌာန်မည်သော်လည်း။ အဿာ၊ ထိုသတိ၏။ ကာယဝေဒနာ-စိတ္တဓမ္မေသု၊ ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မဟူသော လေးပါးသောအာရုံတို့၌။

အသုဘဒုက္ခအနိစ္စအနတ္တာကာယဂဟဏဝသေန၊ အသုဘ အခြင်းအရာ ဒုက္ခအခြင်းအရာ အနတ္တအခြင်းအရာကိုယူသည်၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ သုဘ-သုခနိစ္စအတ္တသညာပဟာနကိစ္စသာဓနဝသေန စ၊ သုဘသညာ သုခ-သညာ နိစ္စသညာ အတ္တသညာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေသည်၏အစွမ်းဖြင့် ရင်း။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ စတုဓာ၊ လေးပါးသောအဖို့တို့ဖြင့်။ ဘေဒေါ၊ ပြားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။

၇၂၀။ ဧတေန၊ ဤဝီရိယဖြင့်။ ပဒဟန္တိ ဝါယမန္တိ၊ အားထုတ်တတ် ကုန်၏။ (တနည်း) ကာယစိတ္တာနိ၊ ကိုယ်စိတ်တို့ကို။ ပဒဟန္တိ ပဂ္ဂဏှန္တိ၊ ချီးမြှောက်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဓာနံ၊ မည်၏။ သောဘနံ၊ တင့်တယ်သော၊ ဝါ၊ ကောင်းမြတ်သော[၁]။ ပဓာနံ၊ အားထုတ်ကြောင်းတည်း၊ ဝါ၊ ကိုယ်စိတ်ကို ချီးမြှောက်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္မပ္ပဓာနံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတေန၊ ဤဝီရိယဖြင့်။ သမ္မာ၊ အသင့်အားဖြင့်။ ပဒဟန္တိ၊ အားထုတ်တတ်ကုန် ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ အသင့်အားဖြင့် အားထုတ်ကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ သမ္မပ္ပဓာနံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ ဝီရိယံ၊ သည်။ ကိလေသဝိရူပတ္တဝိဟရတော၊ ကိလေသာဟူသော ဖောက်ပြန်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ရူပအသာရုပ္ပသဘောမှကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောဘ-နဉ္စ၊ တင့်တယ်လျောက်ပတ် ကောင်းမြတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိတသုခနိပ္ဖါဒကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမြဲ စီးပွါးချမ်းသာကို ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သေဋ္ဌဘာဝါဝဟနတော စ၊ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ် သည်၏အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ပဓာနဘာဝ-ကာရဏတော စ၊ မြတ်သည့်အဖြစ်၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်ရင်း။ ပဓာနဉ္စ၊ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သည်လည်း၊ ဝါ၊ အထူးသဖြင့် မြတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သတ္တိ ကြောင့်။ သမ္မပ္ပဓာနံ၊ သမ္မပ္ပဓာန်မည်၏။ တေ၊ ဤသမ္မပ္ပဓာန်ဟူသော

---

[၁] မတင့်တယ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော သံကိလေသဓမ္မတို့ကို ပယ်ခြင်းဖြင့်ရင်း တင့်တယ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဝေါဒါနဓမ္မတို့ကို ပွါးစေခြင်းဖြင့်ရင်း သောဘနသုန္ဒရဖြစ်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

အမည်သည်။ ဝီရိယဿ၊ အသည်းအသန်ခြိုးခြံစွာလှ ဝီရိယ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ (ယသ္မာ ပန၊ အကြင့်ကြောင့်ကား။) တယိဒံ-တံ ဣဒံ သမ္မပ္ပဓာနံ၊ ထိုသမ္မပ္ပဓာန်သည်။ ဥပ္ပန္နာနုပ္ပန္နာနံ အကုသလာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော အကုသိုလ် မဖြစ်ကုန်သေးသော အကုသိုလ်တို့ကို။ ပဟာနာနုပ္ပတ္တိကိစ္စံ၊ ပယ်ခြင်းကိစ္စ, မဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စကိုရင်း။ အနုပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသောကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌိတိကိစ္စဥ္စ၊ ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ, ပွါးစီးမြင့်ရှည်တည်ခြင်း ကိစ္စကိုရင်း။ သာဓယတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤသို့ လေးပါးသော ကိစ္စတို့ကို ပြီးစေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ လေးပါးသော ကိစ္စကို ပြီးစေသောအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။

၇၂၁။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏနိဒ္ဒေသဉ္စ။ ဝုတ္တေန၊ ပြီးသော။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြီးခြင်းအနက် ပြည့်စုံခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ (တနည်း) ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြီးကြောင်း ပြည့်စုံပွါးစီးခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏[၁]။ သမ္ပယုတ္တာယ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ တဿာ ဣဒ္ဓိယာ၊ ထိုဣဒ္ဓိ၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမဋ္ဌေန၊ ပြဋ္ဌာန်းသော အနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အဓိပတိပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါဒေါ၊ အခြေပါဒမည်သတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ မည်၏[၂]။ စ၊ တနည်းကား။ ဖလဘူတာယ၊ ဖိုလ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တဿာ ဣဒ္ဓိယာ၊ ထိုဣဒ္ဓိ၏။ ပုဗ္ဗဘာဂကာရဏဋ္ဌေန၊ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော အကြောင်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊

၁-သမာဓိပဓာနသင်္ခါရပမုခါမဂ္ဂဓမ္မာ ဣဓ ဣဒ္ဓီတိ အဓိပ္ပေတာ-ဋီကာဟူရကား သမာဓိပဓာန-ဟု ဆိုအပ်သော ပြုပြင်တတ်သော ဝီရိယအမှူးအကြီးရှိသော မဂ်တရားတို့ကို ဤ၌ ဣဒ္ဓိဟူ၍ လိုအပ်သည်။ (ပြည်)

၂-ပုဗ္ဗင်္ဂမဋ္ဌော အဓိပတိပစ္စယဘာဝေါ၊ တသ္မာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ ဣဇ္ဈတီတိ ဣဒ္ဓိ။ တဿာ သမ္ပယုတ္တာ ဆန္ဒာဒယော ။ပ။ ဥတ္တရစူဠဘာဇနီယေ အာဂတနယေန လောကုတ္တရ ဝေဒိတဗ္ဗာ- ဋီကာဟူရကား ဣဒ္ဓိအရကို သောတာပတ္တိမဂ်စသော လေးပါးသောမဂ် ကောက်၍ ပါဒအရကို သမ္ပယုတ္တ ဆန္ဒစသည်ကို ကောက်ရသည်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ-ဟူသည်လည်း ဥပလက္ခဏနည်းသာမှတ်။ (ပြည်)

မည်၏[၁]။ သော ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ သည်။ ဆန္ဒာဒိဝသေန၊ ဆန္ဒစိတ္တဝီရိယဝီမံသ၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုတရားကိုယ် အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏[၂]။ ယထာဟ၊ ကား။ စတ္တာရော။ပ။ ဝီမံသိဒ္ဓိ- ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣမေ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဆန္ဒစိတ္တ ဝီရိယဝီမံသတို့သည်။ လောကုတ္တရာဝ၊ ဥတ္တရဘာဇနီယ၌ လာသောနည်း အားဖြင့် လောကုတ္တရာတရားတို့သာတည်း။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒံ၊ ဆန္ဒကို။ အဓိပတိံ၊ အကြီးအမှူးကို။ ကရိတွာ၊ ၍။ သမာဓိံ၊ သမာဓိကို။ စေ လဘတိ၊ အကယ်၍ရသည်ဖြစ်အံ့။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုသောအာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ စေ လဘတိ၊ အကယ်၍ရသည်ဖြစ်အံ့။ အယံ၊ ဤသမာဓိကို။ ဆန္ဒသမာ- ဓိတိ၊ ဆန္ဒလျှင် အကြီးအကဲရှိသော သမာဓိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ- အာဒိဝစနတော၊ ဤသို့အစရှိသောစကားကို ဘုရားဟောတော်မူသော ကြောင့်။ ဆန္ဒာဒိအဓိပတိဝသေန၊ ဆန္ဒအစရှိသော လေးပါးသော အဓိပတိ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓဓမ္မာ၊ ရအပ်သောတရားဖြစ်ကုန်သော။ လောကိယာ၊ လောကီဖြစ်ကုန်သော။ (ဖဿာဒယောပိ၊ ဖဿအစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်မည်ကုန်သည်။) ဟောန္တိ၊ ကုန်၏[၃]။

၁၂၂။ အဿဒ္ဓိယကောသဇ္ဇပမာဒဝိက္ခေပသမ္မောဟာနံ၊ (သဒ္ဓါ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အကုသိုလ်, ဝတ္ထုတ္တယမှတပါးတို့၌ ကြည်ညိုသော ပသာဒ၏ အတုအယောင်ဖြစ်သော မိစ္ဆာဓိမောက္ခဟူသော) အဿဒ္ဓိယ

၁-ဤနည်းအလိုသော် ဣဒ္ဓိအရကို အကျိုးယူ၍ ပါဒအရကို အကြောင်းဖြစ်သော ဆန္ဒစသည်ကိုကောက်။ (ပြည်)

၂-သတိပဋ္ဌာန်ကဲ့သို့ အာရုံအားဖြင့် လေးပါးပြားသည်မဟုတ်-သမ္မပ္ပဓာန်ကဲ့သို့ ကိစ္စအား ဖြင့် လေးပါးပြားသည်လည်းမဟုတ် တရားကိုယ်အားဖြင့် လေးပါးပြားသည် ဟူလို။ (ပြည်)

၃-ဖဿာဒယော ဣဒ္ဓိပါဒါ-ကား ထည့်သည်။ ဤအရာ၌ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကားမည်၏ အဓိပတိ မမည်သောတရား, အဓိပတိမည်၏ ဣဒ္ဓိပါဒ်မမည်သောတရား အကယ်၍ကားမရှိ၊ ထိုသို့ မရှိသော်လည်း တခုသောပြည်၌ မင်း၏အဖြစ်ကိုထိုက်ကုန်သော လေးယောက်ကုန်သော မင်းလျာ မင်းသားတို့တွင် တရံတခါ တဦးသောမင်းသားသည်သာလျှင် မင်းပြု၏၊ အလုံးစုံ သော မင်းသားတို့သည် တပြိုင်နက်အားဖြင့်စု၍ မင်းမပြုကုန်။ ထိုကဲ့သို့ တခုသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၌တခုသောအဓိပတိ တခုသော ဣဒ္ဓိပါဒ်သည်သာလျှင် အဓိပတိလည်းမည်၏၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လည်းမည်၏ ဟူ၍မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

တရား, (ထိနမိဒ္ဓပြမာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်-ဟု ဆိုအပ်သော) ကောသဇ္ဇတရား, (သတိ၏မေ့လျော့ကင်းလွတ်ချတ်ခြင်း ပျောက်ခြင်း ထိုသတိကင်းသော အခြင်းအရာကြောင့်ဖြစ်သော အကုသိုလ် ခန္ဓာ ဟူသော) ပမာဒတရား, စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းဟူသော ဝိက္ခေပ, တွေဝေခြင်း သဘောရှိသော သမ္မောဟတို့ကို။ အဘိဘဝနတော၊ နှိပ်နင်းလွှမ်းမိုး တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိဘဝနသင်္ခါတေန၊ နှိပ်နင်းလွှမ်းမိုး အစိုးရခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အဓိပတိယဋ္ဌေန၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော သဘောဖြင့်၊ ဝါ၊ ယုံကြည်သဖြင့် ဆုံးဖြတ်တတ်သော သဒ္ဓါ, သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို ချီးမြှင့်တတ်သောဝီရိယ အာရုံသို့ကပ်၍ တည်တတ်သောသတိ, မပျံ့လွင့်သောသမာဓိ, အပြားအားဖြင့် သိတတ် သောပညာ၏ တူသောလက္ခဏာအားဖြင့် သမ္ပယုတ်တရားတို့၌ အစိုးရ သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောဖြင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ အဿဒ္ဓိယာ-ဒီဟိ၊ အဿဒ္ဓိယ ကောသဇ္ဇ စသောတရားတို့သည်။ အနဘိဘဝနီယတော၊ မနှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အကမ္ပိယဋ္ဌေန စ၊ မတုန်မလှုပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောကြောင့်ရင်း။ (ထိရဘာဝေန စ၊ သမ္ပယုတ် တရားတို့၌ မြဲမြံခိုင်ခံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။) ဗလံ၊ ဗိုလ်မည်၏[၁]။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသည်လည်း။ သဒ္ဓါဒိဝသေန၊ သဒ္ဓါဝီရိယစသည် တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓံ၊ ငါးပါးငါးပါးစီ အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။

၈၂၃။ ပန၊ ပါး။ ဗုဇ္ဈနကသတ္တဿ၊ လေးပါးသော အရိယသစ္စာတို့ကို သိသောသတ္တဝါ၏။ အင်္ဂဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ သတိ-အာဒယော၊ သတိအစရှိကုန်သော။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးသော တရားတို့သည်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ မည်ကုန်၏။ စ၊ ပါး။ နိယျာနိကဋ္ဌေန၊ ဝဋ်မှထွက်မြောက် ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိကုန် သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးသောတရားတို့သည်။ မဂ္ဂင်္ဂါ၊ မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိ-ကော မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၁-စ-သဒ္ဒါသည် အဋ္ဌာနပယုဂ်ဖြစ်ရကား အကမ္ပိယဋ္ဌေန-၌ယှဉ်သည်၊ သမုစ္စယတ္ထလည်း ဖြစ်ရကား ထိရဘာဝေန-ကိုလည်းဆည်းသည်။ (ပြည်)

[၃၂၀] ၈၂၄။ ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဣမေ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ၊ ဤသုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ အရိယမဂ်၏ ရှေးအဖို့၌။ (နာနာစိတ္တေသု လဗ္ဘန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော) လောကိယဝိပဿနာယ၊ လောကီဝိပဿနာသည်။ ဝတ္တမာနာယ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ စုဒ္ဒသဝိဓေန၊ တဆယ့်လေးပါးသော အပြားဖြင့်[၁]။ ကာယံ၊ ရူပကာယကို။ ပရိဂ္ဂဏှတော၊ သိမ်းဆည်းသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဉ္စ၊ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကိုလည်း။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) နဝဝိဓေန၊ ကိုးပါးအပြားဖြင့်။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှတော၊ အား။ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဉ္စ၊ ကိုလည်း။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏[၂]။) သောဠသဝိဓေန၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အပြားအားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှတော၊ အား။ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဉ္စ၊ ကိုလည်း။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏[၃]။) ပဉ္စဝိဓေန၊ နီဝရဏပဗ္ဗ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဗ္ဗ အာယတနပဗ္ဗ ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ သစ္စပဗ္ဗ ဟူသော ငါးပါးသောအပြားဖြင့်။ ဓမ္မေ၊ သဘာဝဓမ္မတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှတော၊ အား။ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဉ္စ၊ ကိုလည်း။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ဤမျက်မြင် ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌။ အနုပ္ပန္နပုဗ္ဗံ၊ မိမိအား မဖြစ်စဘူးသော။ ပရဿ၊ သူတပါးအား။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ အကုသလံ၊ ကိုရင်း။ တံနိမိတ္တံ၊ ထိုအကုသိုလ်လျှင် အကြောင်းရှိသော။ ဝဓဗန္ဓာရဟာဒီနိ စ၊ သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းငှါ ထိုက်သောအပြစ် စသည်တို့ကိုရင်း။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ (အဝုတ္တ-စသဒ္ဒါ ဂမျမာန်ပြု၍ယူ) ယထာ၊ အကြင် အခြင်းဖြင့်။ ပဋိပန္နဿ၊ ကျင့်သသူအား။ တံ၊ ဤအကုသိုလ် အကြောင်းရှိသော အပြစ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ န ပဋိပဇ္ဇိဿာမိ၊ ငါမကျင့်ပေအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ကောင်းစွာကျင့်သည်ရှိသော်။ မေ၊ ငါ့အား။ တံ၊ ဤအကုသိုလ် အကြောင်းရှိသော အပြစ်သည်။

[၁] ၁-အာနာပါနပဗ္ဗ ဣရိယာပထပဗ္ဗ စတုသမ္ပဇညပဗ္ဗ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗ ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗ ကိုးပါးသော သိဝဋ္ဌိကပဗ္ဗ၊ ဤကား စုဒ္ဒသဝိဓသေရုပ်တည်း။ (ပြည်)

[၂] ၂-သုခံ ဝေဒနံအစရှိသော သုံးပါး သာမိသအစရှိသော သုံးပါး နိရာမိသအစရှိသော သုံးပါး၊ ဤသို့ ကိုးပါးအပြားဖြစ်သည်။ (ပြည်)

[၃] ၃-သရာဂ ဝီတရာဂ သဒေါသ ဝီတဒေါသ သမောဟ ဝီတမောဟ သံခိတ္တ ဝိက္ခိတ္တ မဟဂ္ဂတ အမဟဂ္ဂတ သမာဟိတ အသမာဟိတ သဉတ္တရ အနုတ္တရ ဝိမုတ္တ အဝိမုတ္တ-ဟူ၍ တဆယ့်ခြောက်ပါး ပြားသည်မှတ်။ (ပြည်)

နုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ မနသိ ကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးပြု၍။ တဿ-
တာဒိသဿ၊ ထိုကဲ့သို့ အကုသိုလ် အကြောင်းရှိသော အပြစ်ကို။ အနုပ္ပါ-
ဒါယ၊ ငှါ။ ဝါယမနကာလေ၊ အားထုတ်လုံ့လပြုသော ကာလ၌။ ပဌမံ၊
သော။ သမ္မပ္ပဓာနံ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ အတ္တနော၊ အား။ သမုဒါစာရ-
ပ္ပတ္တံ၊ အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ခြင်းသို့ရောက်သော၊ ဝါ၊ လေ့ကျက်ခြင်းသို့
ရောက်သော။ အကုသလံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ တဿ-တာဒိသဿ၊ ကို။
ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ဝါယမနကာလေ၊ ၌။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်သော။
(သမ္မပ္ပဓာနံ၊ ကို။) လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ၌။ အနုပ္ပန္နပုဗ္ဗံ၊
မဖြစ်ဘူးသေးသော။ ဈာနံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ဝိပဿနံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ဥပ္ပါဒေတုံ၊
ငှါ။ ဝါယမန္တဿ၊ လုံ့လပြုသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ တတိယံ၊ သော။ (သမ္မပ္ပ-
ဓာနံ၊ ကို။) လဗ္ဘတိ၊ ၏။ (ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ၌။) ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ဘူးသော။
(ဈာနံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ဝိပဿနံ ဝါ၊ ကိုရင်း။) ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ (ဥပ္ပါဒိယမာနေ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။) န ပရိဟာယတိ၊
မယုတ်။ ဧဝံ-တထာ၊ ဖြင့်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ဥပ္ပါဒေန္တဿ၊ ဖြစ်စေသော
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ စတုတ္ထံ၊ သော။ သမ္မပ္ပဓာနံ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဆန္ဒံ၊ ကို။
ဓုရံ ကတွာ၊ အကြီးအမှူးပြု၍။ ကုသလုပ္ပါဒနကာလေ၊ ကုသိုလ်ကိုဖြစ်စေရာ
ကာလ၌။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ မိစ္ဆာဝါစာယ၊ မှ။ ဝိရမဏ-
ကာလေ၊ ကြဉ်ရှောင်သောကာလ၌။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာဝါစာကို။ လဗ္ဘတိ၊
၏[၁]။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ နာနာစိတ္တေသု၊ အထူးထူးသော စိတ်တို့၌။ လဗ္ဘန္တိ၊
ကုန်၏။ ပန၊ ပါး။ ဣမေသံ စတုန္နံ ဉာဏာနံ၊ ဤလေးပါးသော အရိယမဂ်
ဉာဏ်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိကာလေ၊ ဖြစ်ရာကာလ၌။ (ဣမေ သတ္တတိံသ ဗောဓိ-
ပက္ခိယဓမ္မာ၊ တို့ကို။) ဧကစိတ္တေ၊ တခုသောစိတ္တုပ္ပါဒ်၌။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။
ဖလက္ခဏေ၊ ဖိုလ်ခဏ၌။ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ၊ လေးပါးသော သမ္မပ္ပဓာန်
တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍[၂]။ အဝသေသာ၊ သမ္မပ္ပဓာန် လေးပါးမှ ကြွင်းကုန်

၁-ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့တွင် ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်ကိုသာဆိုခဲ့၊ ဝိရတီသုံးပါးတွင် သမ္မဝါစာကိုသာ
ဆိုခဲ့၊ ကြွင်းသော ဣဒ္ဓိပါဒ် ကြွင်းသော ဝိရတိတို့သည် မလပ်ခဲ့ပြီလော? ကား ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ-
သမ္မာဝါစာနံယေဝ ဂဟဏံ၊ တေသု ဝုတ္တေသု သေသိဒ္ဓိပါဒသေသဝိရတိယော အတ္ထတော
ဝုတ္တာဝ ဟောန္တီတိ လက္ခဏာဟာရဝသေန အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော-ဋီကာမိန့်သော်။ (ပြည်)
၂-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အကယ်၍ကား မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၌
အကျုံးဝင်ကုန်၏၊ ထိုသို့သော်လည်း မဂ်ခဏ၌ သမ္မပ္ပဓာန်၏ ကိစ္စသည် အလွန်အကဲနှင့်
တကွ ဖြစ်ရကား ဖလက္ခဏေ ဌပေတွာ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ- မိန့်သော်။ (ပြည်)

သော။ တေတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်သုံးပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။

၈၂၅။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ ကေစိတ္တေ၊ တခုသောစိတ်၌။ လဗ္ဘမာနေသု၊ ရအပ်ကုန်သော။ ဧတေသု၊ ထိုသတိပဋ္ဌာန် သမ္မပ္ပဓာန် စသည်တို့တွင်။ ကောဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော။ သတိ၊ သတိကို။ ကာယာဒိသု၊ ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မတို့၌။ သုဘသညာဒိပ္ပဟာနကိစ္စသာဓနဝသေန၊ သုဘသညာ သုခသညာ နိစ္စ-သညာ အတ္တသညာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ပါး။ ကေဝေ ဝီရိယံ၊ တခုသော ဝီရိယကိုပင်လျှင်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါဒိကိစ္စသာဓနဝသေန၊ မဖြစ်စေခြင်းစသော လေးပါးသော ကိစ္စကို ပြီးစေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ အထူး။ သေသေသု၊ သတိပဋ္ဌာန် သမ္မပ္ပဓာန်မှ ကြွင်းကုန်သော ဣဒ္ဓိပါဒ်စသော ငါးပါးသော ကောဋ္ဌာသတို့၌။ ဟာပန-ဝဍ္ဎနံ၊ ယုတ်ခြင်း ပွါးခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ[၂]။

၈၂၆။ အပိစ၊ ဆိုဖွယ်အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ တေသု၊ ထိုသုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့တွင်။

နဝ၊ ကိုးပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်။ ဧကဝိဓာ၊ တပါးသော အဖို့ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကော၊ တခုသောတရားသည်။ ဒွေဓာ၊ နှစ်ပါးသောအဖို့ဖြင့်ရှင်း။ အထ၊ ထိုမှတပါး။ စတုပဉ္စဓာ၊ လေးပါးသောအဖို့၊ ငါးပါးသော အဖို့တို့ဖြင့်ရှင်း။ အဋ္ဌဓာ၊ ရှစ်ပါးသောအဖို့တို့ဖြင့်ရှင်း။ နဝဓာ စေဝ၊ ကိုးပါးသောအဖို့ဖြင့်ရှင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဆဓာ၊ ခြောက်ပါး။ ... ငှိတော၊ တည်၏။

၁-မုချ ဆတ်ဆတ်အားဖြင့်ပင် ရသလော? ကြောင့် တေ စ ခေါ် ပရိယာယတော၊ န နိပ္ပရိယာယတောတိ အဓိပ္ပါယော-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ (ပြည်)

၂-သတိဝီရိယတို့၌ သတိပဋ္ဌာန် သမ္မပ္ပဓာန်-ဟု ချုံးသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ယုတ်လျော့ခြင်း ကာယာနုပဿနာ အစရှိသည်ကို ခွဲခြမ်းခြင်းကိုပြသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ပွါးခြင်းရှိ၏၊ ဤကဲ့သို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်စသော ငါးပါးသော ကောဋ္ဌာသတို့၌ ဟာပနဝဍ္ဎနမရှိ ဟူလိုသည်။ ယခုအခါ၌ အလုံးစုံသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၌သာလျှင် ယထာရဟ ရသင့်သော ဝိဘာဂကိုပြခြင်းငှါ အပိစ-စသည်ကိုအားထုတ်သော်။ (ပြည်)

ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်။ ဆဓာ၊ ခြောက်ပါးသော အဖို့တို့ဖြင့်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

နဝ ကေဝိဓာတိ၊ ကား။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒရင်း။ စိတ္တံ၊ ရင်း။ ပီတိ၊ ရင်း။ ပဿဒ္ဓိ၊ ရင်း။ ဥပေက္ခာ၊ ရင်း။ သင်္ကပ္ပေါ၊ ရင်း။ ဝါစာ၊ သမ္မာဝါစာရင်း။ ကမ္မန္တော၊ သမ္မာကမ္မန္တရင်း။ အာဇီဝေါ၊ သမ္မာအာဇီဝရင်း။ ဣတိ ဣမေ နဝ၊ တရားတို့သည်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒါဒိဝသေန၊ ပါဒ်စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧကဝိဓာဝ၊ တပါးသောအဖို့ရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ ဝါ၊ တပါးသောအဖို့ဖြင့်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အညံ၊ သော။ ကောဋ္ဌာသံ၊ အဖို့သို့။ န ဘဇန္တိ၊ မဝင်ကုန်၏[၁]။ ဧကော ဒွေဓာတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါ၊ သည်။ ဣန္ဒြိယဗလဝသေန၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ သဒ္ဓါဗိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒွေဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ဌိတာ၊ တည်၏။ အထ စတုပဉ္စဓာတိ၊ ကား။ အထ-အညော၊ ထိုမှတပါးသော။ ဧကော၊ တခုသောတရားသည်။ စတုဓာ၊ တို့ဖြင့်။ (ဌိတော၊ တည်၏။) အညော ဧကော၊ တပါးသောတခုသောတရားသည်။ ပဉ္စဓာ၊ ငါးပါးသောအဖို့တို့ဖြင့်။ ဌိတော၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ တတ္ထ၊ ထိုသမာဓိပညာတို့တွင်။ သမာဓိ ဧကော၊ သမာဓိဟူသော တခုသော တရားသည်။ ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂဝသေန၊ သမာဓိန္ဒြေ သမာဓိဗိုလ် သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင် သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင် အစွမ်းဖြင့်။ စတုဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ဌိတော၊ ၏။ ပညာ ဧကော၊ ပညာဟူသော တခုသောတရားသည်။ (ဧကော-လိုက်)တေသဉ္စ စတုန္နံ၊ ထိုလေးပါးသော ဣန္ဒြေ ဗိုလ် ဗောဇ္ဈင် မဂ္ဂင်တို့၏ရင်း။ ဣဒ္ဓိပါဒကောဋ္ဌာသဿ၊ ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒ် ဟူသော ကောဋ္ဌာသ၏ရင်း။ [၃၂၁] ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စဓာ၊ တို့ဖြင့်။ (ဌိတော၊ ၏။) အဋ္ဌဓာ နဝဓာ စေဝါတိ၊ ကား။ အပရော၊ သော။ ဧကော၊ တရားသည်။ အဋ္ဌဓာ၊ ရှစ်ပါးသောအဖို့တို့ဖြင့်။ (ဌိတော၊ ၏။) အပရော ဧကော၊ တပါးသော တခုသော တရားသည်။ (အပရော-လိုက်) နဝဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ဌိတော၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သတိ၊ သတိဟူသောတခုသော တရားသည်။ စတုသတိပဋ္ဌာနဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂဝသေန၊ လေးပါး

၁-ဆန္ဒသည် ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်၊ စိတ္တသည် စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်၊ ပီတိပဿဒ္ဓိဥပေက္ခာသည် ဗောဇ္ဈင်၊ သင်္ကပ္ပဝါစာကမ္မန္တအာဇီဝတို့သည် မဂ္ဂင်၊ ဤသို့ကိုးပါးသောတရားတို့သည် တပါးသော အဖို့ဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။ (ပြည်)

သော သတိပဋ္ဌာန် သတိန္ဒြေ သတိဗိုလ် သတိသမ္ဗောဇ္ဈင် သမ္မာသတိမဂ္ဂင်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဋ္ဌမာ၊ တို့ဖြင့်။ ဌိတော၊ ၏။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယဟူသော တခုသော တရားသည်။ စတုသမ္မပ္ပဓာနဣဒ္ဓိပါဒဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်မဂ္ဂင်ဝသေန၊ လေးပါးသောသမ္မပ္ပဓာန် ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒ် ဝီရိယိန္ဒြေ ဝီရိယဗိုလ် ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင် သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နဝမာ၊ တို့ဖြင့်။ ဌိတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။

ဧတေ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်။ အသမ္ဘိန္နာ၊ ပုဒ်တပါးနှင့် မရောရှက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဂဟိတဂဟဏေန၊ မယူအပ်သေးသည်ကိုသာ ယူသဖြင့်။ ဂယှမာနာ၊ ယူအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ စုဒ္ဒသေဝ၊ တဆယ့်လေးပါးသော သဘာဝဓမ္မတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။ ကောဋ္ဌာသတော၊ အဖို့အစုအားဖြင့်။ သတ္တဝိဓာ၊ သတိပဋ္ဌာန် သမ္မပ္ပဓာန်ဣဒ္ဓိပါဒ်ဣန္ဒြေဗိုလ်ဗောဇ္ဈင်မဂ္ဂင်အားဖြင့် ခုနစ်ပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဘေဒတော၊ အသီးသီးခွဲခြမ်းဝေဖန်သော အားဖြင့်။ သတ္တတိံသ၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (သတ္တတိံသ ပဘေဒတော ကတန္တိအာဒိမာဟ သကိစ္စနိပ္ဖါဒန-တောတိ)

သကိစ္စနိပ္ဖါဒနတော၊ သတိဝီရိယစသော အချို့သောတရား၏သဘာဝ အားဖြင့် တပါးတည်းဖြစ်မှုလည်း မိမိ မိမိ၏ အာနုဘော်အားလျော်စွာ ကာယာနုပဿနာစသော ထိုထိုမိမိကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၎င်း။ သရူပေန ဝုတ္တိတော စ၊ မကွဲပြားသော စိတ္တုပ္ပါဒ်စသည်၏ သရုပ် အားဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ (သတ္တတိံသ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသာ လျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ထိုဗောဓိ-ပက္ခိယ တရားတို့သည်။ အရိယမဂ္ဂေ၊ အရိယမဂ်၏။ သမ္ဘဝေ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

---

[၁] ၁-အဓိပ္ပါယ်ကား သတိပဋ္ဌာနဆိုလျှင် ပဋ္ဌာန-ဟူသော တပါးသောပုဒ်နှင့် ရောသည်၊ သတိဟူ၍သာဆိုသော် မရော။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ် ဆန္ဒာဓိပတိဆိုသော် ပုဒ်တပါးနှင့် ရောသည်၊ ဆန္ဒသာဆိုသော်မရော၊ ဤသို့ပုဒ်တပါးနှင့်မရော။ သတိဝီရိယဆန္ဒစိတ္တပညာသဒ္ဓါသမာဓိ-ပီတိပဿဒ္ဓိဥပေက္ခာသင်္ကပ္ပသမ္မာဝါစာသမ္မာကမ္မန္တသမ္မာအာဇီဝ ဤသို့ တရားကိုယ် သက်သက်စုဒ္ဒသ သာဟူလို။ (ပြည်)

ဝေ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ-ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ၌။ ပရိပုဏ္ဏ-ဗောဓိပက္ခိယဘာဝေါ၊ ကို။ ဇာနိတဗ္ဗော၊ ၏[၁]။

ဝုဋ္ဌာနဗလသမာယောဂကထာ

၈၂၇။ ဝုဋ္ဌာနဗလသမာယောဂေါတိ၊ ကား။ ဝုဋ္ဌာနဉ္စ၊ သင်္ခါရ နိမိတ်မှထခြင်းနှင့် ဥပါဒိန္နကခန္ဓာတို့၏ဖြစ်ခြင်းဟူသော ပဝတ္တမှကင်းခြင်း ကိုလည်း။ ဗလသမာယောဂေါ စ၊ သမထဝိပဿနာတို့၏အစွမ်းနှင့်ယှဉ်ခြင်း ကိုလည်း။ (ဇာနိတဗ္ဗော၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ လောကိယဝိပဿနာ၊ သည်။ နိမိတ္တာရမ္မဏတ္တာ စေဝ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ဟူသောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်း။ ပဝတ္တိကာရဏဿ၊ ပဝတ္တိ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ သမုဒယဿ၊ သမုဒယသစ္စာကို။ အသမုစ္ဆိန္ဒနတော စ၊ မဖြတ်ခြင်းကြောင့်လည်း။

၁-အဘယ့်ကြောင့်ကား ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၌ ဈာနကောဋ္ဌာသကို မယူအပ်သနည်း၊ ဈာန်မှကင်းသော အရိယမဂ်သည်ကား မရှိသည်မဟုတ်လော? ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ကို သစ္စံ နတ္ထိ၊ တထာ ဝေ န ခေါ ပနေတံ ဗေ၀ံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဗောဓိပက္ခိယေသု ဈာနံ န ဂဟိတန္တိ၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏဿ ဈာနဿ မဂ္ဂင်္ဂပာဓာနေန ဂဟိတတ္တာ၊ တဥ္ဖ သန္ဓာယ ယသ္မိံ သမယေ လောကုတ္တရံ ဈာနံ ဘာဝေတီတိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏဿ ပနေတ္ထ သမ္ဘဝေါ ဧဝ နတ္ထိ-ဟု ဋီကာဖြေသတည်း။ ဈာနရဟိတော၊ သော။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ သစ္စံ နတ္ထိ၊ မရှိသည်မှန်၏။ ပန၊ ထိုသို့မှန်သော်လည်း။ တထာ ဧဝ၊ ထိုသို့ ဈာန်မှ ကင်းသော အရိယမဂ် မရှိခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ ဧတံ၊ ဤစောဒကဆရာစကားကို။ ဗောဓိပက္ခိယေသု၊ တို့၌။ ဈာနံ၊ ဈာန်ကို။ န ဂဟိတံ၊ မယူအပ်။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့ သင်စောဒကဆိုသောအခြင်းအရာဖြင့်။ န ခေါ ပန ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မမှတ်အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဒွိသု ဈာနေသု၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနဈာန် အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနဈာန် နှစ်ပါးတို့တွင်။ လက္ခဏူပ-နိဇ္ဈာနလက္ခဏဿ၊ သင္ခတလက္ခဏာကို ကပ်၍ ရှုခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဈာနဿ၊ ၏။ မဂ္ဂင်္ဂပာဓာနေန၊ မဂ်ကိုယူသဖြင့်သာလျှင်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ တံ၊ ထိုလက္ခဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏာရှိသောဈာန်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ယသ္မိံ သမယေ။ပ။ ဘာဝေတီတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ပန၊ ပါး။ အာရမ္မ-ဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏဿ၊ ကသိုဏ်းစသောအာရုံကိုကပ်၍ ရှုခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဈာနဿ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအရိယမဂ်၌။ သမ္ဘဝေါ ဧဝ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်သာလျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏာရှိသော ဈာန်၏အရိယမဂ်ကိုယူသဖြင့် ယူအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ် အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏာရှိသောဈာန်၏ ဤအရိယမဂ်၌ မဖြစ်သင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗောဓိပက္ခိယေသု၊ တို့၌။ ဈာနကောဋ္ဌာသော၊ ကို။ န ဂဟိတော၊ မယူ အပ်။ ၎င်းနက်။ တသ္မာ-စသည်ကား ပါဌ်သေသ၊ အပရေန နယော-စသောအားဖြင့် ဋီကာ ကျယ်ပွါး၍စောဒနာသောနောပြသေးသည်။ စကားများအံ့စိုး၍ မရေးလိုက်သည်။ (ပြည်)

နိမိတ္တာ၊ သင်္ခါရနိမိတ်မှ။ နေဝ ဝုဋ္ဌာတိ၊ မထ။ ပဝတ္တာ၊ ပဝတ္တမှ။ န ဝုဋ္ဌာတိ၊ မထ[၁]။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ သည်။ သမုဒယဿ၊ ကို။ အသမုစ္ဆိန္ဒနတော၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တာ၊ မှ။ န ဝုဋ္ဌာတိ၊ မထ။ ပန၊ သမ္ဘာဝနာကိုဆိုအံ့။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတော၊ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိမိတ္တာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေတော၀၊ တခုသောအဖို့မှ သာလျှင်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါ။ ပ။ ဂေါတြဘုဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍ရင်း။ တထာ၊ ပါး။ ဥပ္ပါဒါ။ ပ။ ဝိဝဋ္ဋိတ္တာတိ၊ ဟူ၍ရင်း။ အာဟ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ စကားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣမာနိ စတ္တာရိပိ ဉာဏာနိ၊ ဤလေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့သည်လည်း။ အနိမိတ္တာရမ္မဏတ္တာ၊ အနိမိတ္တဟူသော နိဗ္ဗာန်အာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ ဝါ၊ နိမိတ်ဟူသောအာရုံ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိမိတ္တတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊ ထကုန်၏။ သမုဒယဿ၊ ကို။ သမုစ္ဆိန္ဒနတော၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းကြောင့်။ ပဝတ္တာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဘတော၊ နိမိတ်,ပဝတ္တ နှစ်ပါးမှ။ ဝုဋ္ဌာနာနိ၊ ထမြောက်ကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ကထံ။ ပ။ မဂ္ဂေ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဒုဘတော၊ နိမိတ္တ,ပဝတ္တ နှစ်ပါးမှ။ ဝုဋ္ဌာနဝိဝဋ္ဋနေ၊ ထမြောက်ခြင်း လည်ခြင်း၌။ ပညာ၊ သည်။ မဂ္ဂေ ဉာဏံ၊ မဂ်၌ဖြစ်သောဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ နည်း။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိမဂ် ခဏ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ (ပရိညာဘိသမယ, ပဟာနာဘိသမယ, သစ္ဆိကိရိ- ယာဘိသမယ, ဘာဝနာဘိသမယလက္ခဏာရှိသော သစ္စာအနက် လွန်ခဲ ခက်ကို ပြက်ပြက်)မြင်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊

၁-ယထာက္ကမယူ၊ ပရိညာဘိသမယ စသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် ဒုက္ခစသည်တို့၌ အထူး အားဖြင့် ရှုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် မဂ်ပညာကိုလည်း ဝိပဿနာဟုဆိုအပ်ရကား လော- ကိယဝိပဿနာ-ဟု အထူးပြု၍ ဆိုအပ်၏၊ တေနေဝါဟ ဝုဋ္ဌာနဋ္ဌေန သမထဝိပဿနံ ယုဂနဒ္ဓံ ဘာဝေတီတိ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကိုစွန့်၍ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုခြင်းသည် နိမိတ္တတော ဝုဋ္ဌာနမည်၏၊ အကြောင်း၏ချုပ်ခြင်းဖြင့် နောင်အခါ၌ ဝိပါက်ဟူသော ပဝတ္တ၏ တဖန် မဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည် ပဝတ္တတော ဝုဋ္ဌာနမည်၏၊ တေနာဟ သမုဒယဿ အသမုစ္ဆိန္ဒနတော ပဝတ္တာ န ဝုဋ္ဌာတီတိ။ (ပြည်)

သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ၊ အပါယဂမနီယ၏အဖြစ်ဖြင့် ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသို့အစဉ်လိုက်သော ဝိစိကိစ္ဆာ စသော ကိလေသာတို့မှရင်း။ ခန္ဓေဟိ စ·တဒနုဝတ္တကခန္ဓေဟိ စ၊ ထို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသို့ အစဉ်လိုက်သောခန္ဓာတို့မှရင်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အသခ်တခာတ်မှအပ၌။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရနိမိတ်တို့မှ လည်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒုဘတော ဝုဋ္ဌာနဝိဝဋ္ဋနေ ပညာ မဂ္ဂေ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အဘိနိရောပနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ ရှေးရှု တင်စေတတ်သောအနက်ကြောင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပမှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ (တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ ခန္ဓေဟိ စ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ယောဇနာ) ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ နှုတ်အမှု မရိုင်းပြရအောင် သိမ်း ဆည်းတတ်သောအနက်ကြောင့်။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ မိစ္ဆာဝါစာယ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ သမုဋ္ဌာပနဋ္ဌေန၊ ကိုယ်အမှု မရိုင်းပြရအောင် ကောင်းစွာ ဖြစ်စေတတ်သောအနက်ကြောင့်။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သည်။ မိစ္ဆာကမ္မန္တာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ (မရှိသော်ကားထည့်၊ ရှိသော်လည်း ကောင်း၏) ဝေါဒါနဋ္ဌေန၊ အသက်မွေးဖြူစင်စေတတ်သောအနက်ကြောင့်။ သမ္မာ-အာဇီဝေါ၊ သည်။ မိစ္ဆာဇီဝါ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက် တတ်သောအနက်ကြောင့်။ [၃၂၂] သမ္မာဝါယာမော၊ သည်။ မိစ္ဆာ-ဝါယာမာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ကပ်၍ တည်တတ် သောအနက်ကြောင့်။ သမ္မာသတိ၊ သည်။ မိစ္ဆာသတိယာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အဝိက္ခေပနဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်တတ်သောအနက်ကြောင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်။ မိစ္ဆာသမာဓိတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ စ၊ ထိုမိစ္ဆာသမာဓိသို့အစဉ်လိုက်သော ကိလေသာတို့မှရင်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ မိစ္ဆာသမာဓိသို့အစဉ်လိုက်သော ခန္ဓာတို့မှရင်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ တို့မှလည်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒုဘတော ဝုဋ္ဌာနဝိဝဋ္ဋနေ ပညာ မဂ္ဂေ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သက-ဒါဂါမိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ပ ။ အဝိက္ခေပနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်။ ဩဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်း သော။ ကာမရာဂသံယောဇနာ၊ မှရင်း။ ပဋိဃသံယောဇနာ၊ မှရင်း။ ဩဠာရိကာ၊ သော။ ကာမရာဂနုသယာ၊ မှရင်း။ ပဋိဃာနုသယာ၊

မှုဒင်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏[၁]။ အနာဂါမိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ပ ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်။ အနုသဟဂတာ၊ ကျပါးသိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သော။ (ဤသို့ ပေးမှု အနု-ကား ဘာဝပ္ပဓာန၊ သဟ-ကား အနုတ္တ၊ ဂတ-ကား ပတ္တတ္ထ၊ တနည်း) အနုသဟဂတာ၊ ကျပါးသိမ်မွေ့သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ (ဤသို့ ပေးမှု သဟဂတ-တဗ္ဘော၊ အနုသဟဂတာတိ အနုဘာဝံ ဂတာ ပတ္တာ၊ တနုဘူတာတိ အတ္ထော၊ ဋီကာ) ကာမရာဂသံယောဇနာ၊ မှုဒင်း။ ပဋိဃသံယောဇနာ၊ မှုဒင်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အနုသဟဂတာ၊ သော။ ကာမရာဂါနုသယာ၊ မှုဒင်း။ ပဋိဃာနုသယာ၊ မှုဒင်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ပ ။ အရဟတ္တမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ပ ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်။ ရူပရာဂါ၊ ရူပဘဝကို တပ်သော ရာဂမှ။ အရူပရာဂါ၊ မှ။ မာနာ၊ မှ။ ဥဒ္ဓစ္စာ၊ မှ။ အဝိဇ္ဇာယ၊ မှ။ မာနာနုသယာ၊ မှ။ ဘဝရာဂါနုသယာ၊ မှ။ အဝိဇ္ဇာနုသယာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ စ၊ ထိုရူပရာဂစသည်သို့ အစဉ်လိုက်သော ကိလေသာတို့မှုဒင်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ထိုကိလေသာသို့ အစဉ်လိုက်သော ခန္ဓာတို့မှုဒင်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ တို့မှုလည်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒုဘတော။ပ။ မဂ္ဂေ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

၈၂၈။ စ၊ ပါး။ လောကိယာနံ၊ လောကီဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌန္နံ သမာပတ္တီနံ၊ ရှစ်ပါးသောသမာပတ်တို့ကို။ ဘာဝနာကာလေ၊ ပွါးစေသော

၁-ဥပရိမဂ္ဂတ္တယေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဈာ မာနတော ဝုဋ္ဌာတိ၊ သော ဟိ အဟမသ္မီတိ ပဝတ္တိယာ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနိယော မိစ္ဆာမဂ္ဂတော ပနေတ္ထ ဝုဋ္ဌာနံ အနုဒ္ဓရိတွာ တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဈ-သံယောဇနာနုသယေဟေဝ ဝုဋ္ဌာနံ ဥဒ္ဓဋံ။ ဋီကာ။ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယေ၊ အထက်မဂ်သုံးခု အပေါင်း၌။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဈာ၊ ထိုထိုသို့သောမဂ်သည် သတ်အပ်သော။ မာနတော၊ မာနမှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သော၊ ထိုမာနသည်။ အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သောအခြင်းအရာဖြင့်။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနိ-ယော၊ ဒိဋ္ဌိအရာ၌တည်၏။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအထက်မဂ်သုံးပါးအပေါင်း၌။ မိစ္ဆာမဂ္ဂတော၊ မိစ္ဆာမဂ်မှ။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ကို။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဝုဋ္ဌာတီတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစ ရှိသည်ဖြင့်။ အနုဒ္ဓရိတွာ၊ မထုတ်မူ၍။ တံတံ မဂ္ဂဝဇ္ဈသံယောဇနာနုသယေဟေဝ၊ ထိုသို့သော မဂ်သည်သတ်အပ်သော သံယောဇဉ်အနုသယတို့မှသာလျှင်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဥဒ္ဓဋံ၊ ထုတ် အပ်၏။ ဒုင်းနက်။ (ပြည်)

ကာလ၌။ သမထဗလံ၊ သမာဓိ၏အားသည်။ အဓိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (သမာဓိဘာဝနာဘာဝတော၊ သမာဓိဘာဝနာ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) အနိစ္စာနုပဿနာဒိနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာကာလေ၊ ၌။ ဝိပဿနာဗလံ၊ ဝိပဿနာ၏အားသည်၊ ဝါ၊ ပညာ၏အားသည်။ အဓိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဝိပဿနာဘာဝနာယ၊ ၏။ ဉာဏုတ္တရတ္တာ၊ ဉာဏ်အလွန်အကဲရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ပန၊ ပါး။ အရိယမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ အညမညံ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အချင်းချင်း မလွန်သောသဘောကြောင့်၊ ဝါ၊ ကိစ္စအားဖြင့် အချင်းချင်းမယုတ်မလွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုသမထဝိပဿနာတရားတို့သည်။ ယုဂနဒ္ဓါ၊ ထမ်းပိုး၌ ယှဉ်းစုံဖွဲ့အပ်သော အားတူနွားကဲ့သို့ အားတူအချင်းချင်း မယုတ်မလွန်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ (သမာနဘာဝေန ယုဂေ နဒ္ဓါ ဗဒ္ဓါ ဝိယ ဟောန္တီတိ ယုဂနဒ္ဓါ-ပု) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမေသု စတူသုပိ ဉာဏေသု၊ ဤလေးပါးသောဉာဏ်တို့၌လည်း။ ဥဘယဗလသမာယောဂေါ၊ နှစ်ပါးစုံသော သမထဝိပဿနာအားတို့နှင့်တူမျှသော ပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် ယှဉ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေဟိ စ။ ပ ။ အညမညံ နာတိဝတ္တန္တီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေဟိ စ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့်တကွဖြစ်သော ကိလေသာတို့မှရင်း၊ ဝါ၊ ဥဒ္ဓစ္စပြဓာန်းသောကိလေသာတို့မှရင်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ဥဒ္ဓစ္စသို့အစဉ်လိုက်သော ခန္ဓာတို့မှရင်း။ ဝုဋ္ဌဟတော၊ ထသော။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တခုသောအာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ အဝိက္ခေပေါ၊ ဝိက္ခေပ၏ ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ သမာဓိ၊ သည်။ နိရောဓဂေါစရော၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာသဟဂတကိလေသေဟိ စ၊ အဝိဇ္ဇာပြဓာန်းသော ကိလေသာတို့မှရင်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ တဒနုဝတ္တကခန္ဓာတို့မှရင်း။ ဝုဋ္ဌဟတော၊ သော။ (စိတ္တဿ၊ ၏။) အနုပဿနဋ္ဌေန၊ အဖန်တလဲလဲရှုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာသည်။ နိရောဓဂေါစရော၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ နိမိတ်မှရင်း, ပဝတ္တမှရင်း ထတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သမထဝိပဿနာ၊ သမထနှင့်ဝိပဿနာတို့သည်။ [၃၂၃] ဧကရသာ၊ တူသောကိစ္စရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယုဂနဒ္ဓါ၊

ထမ်းပိုး၌ ယှဉ်းစုံဖွဲ့အပ်သောအားတူနွားကဲ့သို့ အားတူအချင်းချင်းမယုတ် မလွန်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ နာတိဝတ္တန္တိ၊ မလွန်ကုန်။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝုဋ္ဌာနဠေနေ၊ နိမိတ်မှရင်း, ပဝတ္တမှရင်း ထတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ သမထနှင့်ဝိပဿနာကို။ ယုဂနဒ္ဓံ၊ ထမ်းပိုး၌ယှဉ်းစုံဖွဲ့အပ်သောနွားကဲ့သို့ အားတူပြု၍။ ဘာဝေတီတိ၊ ပွါးစေသည်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္တ၊ ဤဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၌။ ဝုဋ္ဌာနဗလသမာယောဂေါ၊ လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့၏နိမိတ်မှထခြင်း, ပဝတ္တမှထခြင်း, သမထဗလ ဝိပဿနာဗလနှင့်ယှဉ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ

၈၂၉။ ပန၊ ပါး။ ယေ ယေန ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ တေသံ ပဟာနဥ္စာတိ၊ ကား။ ဣမေသု စတူသု ဉာဏေသု၊ ဤလေးပါးသောဉာဏ်တို့တွင်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်သံယောဇဉ်စသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ယေန ဉာဏေန၊ အကြင်ဉာဏ်သည်၊ ဝါ၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုသံယောဇဉ်စသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ပဟာနဥ္စ၊ ပယ်ခြင်းကိုလည်း။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ တောနိ၊ ထိုလေးပါး သော ဉာဏ်တို့သည်။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ သံယောဇနကိလေသမိစ္ဆတ္တ။ ပ ။ သခါတာနံ၊ သံယောဇဉ် ဆယ်ပါး, ကိလေသာဆယ်ပါး, ဖောက်ပြန်သောသဘောရှိသော အကုသိုလ်တရား, လောက၌အကျုံးဝင်သော အကုသိုလ်တရား, မစ္ဆရိယ ဝိပလ္လာသ ဂန္ထ အဂတိ အာသဝ ဩဃ ယောဂ နီဝရဏ ပရာမာသ ဥပါဒါန် အနုသယ မလ အကုသလကမ္မပထ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ပဟာနကရာနိ၊ ပယ်ခြင်းကိုပြုတတ်ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုသံယောဇဉ်စသော အကုသိုလ်တရားတို့တွင်။ သံယော-ဇနာနီတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ခန္ဓေဟိ၊ မျက်မြင်ပစ္စုပ္ပန်လောက၌ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့နှင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တမလွန်လောက၌ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့ကို။ သံယောဇ-ကတ္တာ၊ ယှဉ်စေတတ်-စပ်တတ်-နှောင်ဖွဲ့တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဖလေန၊ အကျိုးနှင့်။ ကမ္မဿ၊ အကြောင်းကံကို။ သံယောဇကတ္တာ၊

ငှင်း။ ဒုက္ခေန၊ ဒုက္ခအပေါင်းနှင့်။ သတ္တာနံ၊ ဝဋ်တွင်းသားသတ္တဝါတို့ကို။ သံယောဇကတ္တာ ဝါ၊ ငှင်း။ ရူပရာဂါဒယော၊ ရူပရာဂအရူပရာဂ အစရှိကုန်သော။ ဒသ ဓမ္မာ၊ ဆယ်ပါးသော သံယောဇဉ်တရားတို့ကို။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ရူပရာဂါဒယော၊ ထိုရူပရာဂအစရှိသော သံယောဇဉ်တို့သည်။ ယာဝ၊ အကြင်ရွေ့လောက်သော ကာလပတ်လုံး။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ န သမုစ္ဆိဇ္ဇန္တိ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် မဖြတ်အပ်ကုန်သေး။ တာဝ၊ လုံး။ ဧတေသံ ခန္ဓဖလဒုက္ခာနံ၊ ထိုခန္ဓာအကျိုးတရား ဒုက္ခအပေါင်းတို့၏။ အနုပရမော-အဝိစ္ဆေဒေါ၊ မစဲမငြိမ်း မတိမ်းမပြတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။) တတြာပိ၊ ထိုဆယ်ပါးသော သံယောဇဉ်တို့တွင်လည်း။ ရူပရာဂေါ၊ ရူပရာဂသံယောဇဉ်ငှင်း။ အရူပရာဂေါ၊ ငှင်း။ မာနော၊ ငှင်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ငှင်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ ငှင်း။ ဣတိ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးသောသံယောဇဉ်တို့သည်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော ရူပဘဝတို့၌၊ ဝါ၊ တတိယမဂ်ဖြစ်သည်မှ အထက်၌။ နိဗ္ဗတ္တနက-ခန္ဓာဒိသံယောဇကတ္တာ၊ ဖြစ်လတ့ံသော ခန္ဓာစသည်တို့နှင့် ခန္ဓာစသည်တို့ကို ယှဉ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓံဘာဂိယသံယောဇနာနိ နာမ၊ ဥဒ္ဓံဘာဂိယသံယောဇဉ် မည်ကုန်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ-သံယောဇဉ်ငှင်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ငှင်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသော၊ ငှင်း။ ကာမ-ရာဂေါ၊ ငှင်း။ ပဋိဃော၊ ပဋိဃသံယောဇဉ်ငှင်း။ ဣတိ ဣမေ ပဉ္စ၊ တို့သည်။ အဓောနိဗ္ဗတ္တနကခန္ဓာဒိသံယောဇကတ္တာ၊ ကာမဘုံဟူသော အောက်အဖို့၌ ဖြစ်လတ့ံသော ခန္ဓာ စသည်ကို ယှဉ်တတ် စပ်တတ်ဖွဲ့တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဓောဘာဂိယသံယောဇနာနိ နာမ၊ မည်၏[၁]။

ကိလေသာတိ၊ ကား။ သယံ၊ မိမိသည်။ သံကိလိဋ္ဌတ္တာ၊ ညစ်နွမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ မိမိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့ကို။ သံကိလေသိကတ္တာ၊ ညစ်နွမ်းစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ငှင်း။ လောဘော၊ ငှင်း။ ဒေါသော၊ ငှင်း။ မောဟော၊ ငှင်း။ မာနော၊

၁-အဓော ဘဇတီတိ အဓောဘာဂေါ၊ ကာမဘဝေါ။ တဿ အဝိစ္ဆေဒဟေတုတာယ ဟိတာနိ အဓောဘာဂိယာနိ။ ကိလိဿန္တိ၊ မိမိလည်းညစ်နွမ်းတတ်ကုန်၏။ ကိလေသေန္တိ စ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကိုလည်း ညစ်နွမ်းစေတတ်ကုန်၏။ ဤသို့နှစ်ပါးသောအနက်ကိုပြခြင်းငှါ သယံ သံကိလိဋ္ဌတ္တာ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ငြင်း။ ဒိဋ္ဌိ၊ ငြင်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ငြင်း။ ထိနံ၊ ငြင်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ငြင်း။ အဟိရိကံ၊ ငြင်း။ အနောတ္တပ္ပံ၊ ငြင်း။ ဣတိ ဣမေ ဒသ ဓမ္မာ၊ ဤဆယ်ပါးသော တရားတို့သည်။ ကိလေသာ၊ မည်ကုန်၏။

မိစ္ဆတ္တာတိ၊ ကား။ မိစ္ဆာပဝတ္တနတော၊ (မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်) ဖောက်ပြန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်တတ်သောကြောင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ငြင်း။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ၊ ငြင်း။ မိစ္ဆာဝါစာ၊ ငြင်း။ မိစ္ဆာကမ္မန္တော၊ ငြင်း။ မိစ္ဆာအာဇီဝေါ၊ ငြင်း။ မိစ္ဆာဝါယာမော၊ ငြင်း။ မိစ္ဆာသတိ၊ ငြင်း။ မိစ္ဆာသမာဓိ၊ ငြင်း။ ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ၊ ဤရှစ်ပါးသော တရားတို့သည်။ မိစ္ဆတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သောသဘောဖြစ်သော တရားမည်ကုန်၏၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသော တရားမည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိမိစ္ဆာဉာဏေဟိ၊ (လောကထုပိကဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ်ဘုံ့, နေဝသညာနာသညာဘုံ စသည်တို့၌ သံဒါရမှုလွတ်၏ဟု ဖြစ်သော) ဖောက်ပြန်သော နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသော မိစ္ဆာဝိမောက္ခ (မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဖောက်ပြန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်တတ်သောအသင့်အားဖြင့် မဖြစ်တတ်သော) မောဟဟူသော မိစ္ဆာဉာဏ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးသော တရားတို့သည်။ မိစ္ဆတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သောသဘောရှိသော တရားမည်ကုန်၏။

လောကဓမ္မာတိ၊ ကား။ လောကပဝတ္တိယာ၊ ခန္ဓာဟူသော လောက၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ အနုပရမဓမ္မကတ္တာ၊ (ကောင်းမှု မကောင်းမှု၏ အစွမ်းဖြင့် အဆက်ဆက်အဆင့်ဆင့်) မပြတ်သောသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လာဘော၊ လာဘ်ရခြင်းငြင်း။ အလာဘော၊ လာဘ်မရခြင်းငြင်း။ ယသော၊ အခြံအရံပြည့်စုံခြင်းငြင်း။ အယသော၊ အခြံအရံမဲ့ခြင်း ပျက်စီးခြင်းငြင်း။ သုခံ၊ ချမ်းသာခြင်းငြင်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်းငြင်း။ နိန္ဒာ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းငြင်း။ ပသံသာ၊ ချီးမွမ်းခြင်းငြင်း။ ဣတိ ဣမေ အဋ္ဌ၊ ဤရှစ်ပါးသော တရားတို့သည်။ လောကဓမ္မာ၊ လောကဓမ္မမည်ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဣဓ၊ ဤမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်အပ်သော အရာ၌။ ကာရဏောပစာရေန၊ ကာရဏူပစာရအားဖြင့်။ လာဘာဒိဝတ္ထုကဿ၊ လာဘ ယသ သုခ ပသံသာလျှင်အကြောင်းရှိသော။ အနုနယဿ၊ တဏှာလောဘကိုငြင်း။ အလာဘာဒိဝတ္ထုကဿ၊ အလာဘအယသ

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသလျှင် အခြေကြောင်းရှိသော။ ပဋိဃဿ၊ ဒေါသပဋိဃကိုငင်း။ တေံ-တေန လောကဓမ္မဂဟဏေန၊ ထိုလောကဓမ္မ-သဒ္ဒါဖြင့်။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

[၃၂၄] မစ္ဆရိယာနီတိ၊ ကား။ အာဝါသမစ္ဆရိယံ၊ အရိပ်အာဝါသ၌ ဝန်တိုခြင်းငင်း၊ ဝါ၊ အရိပ်အာဝါသလျှင်အကြောင်းရှိသောဝန်တိုခြင်းငင်း။ ကုလမစ္ဆရိယံ၊ အလုပ်အကျွေးဒါယကာ၌ ဝန်တိုခြင်းငင်း။ လာဘမစ္ဆရိယံ၊ လာဘ်၌ဝန်တိုခြင်းငင်း။ ဓမ္မမစ္ဆရိယံ၊ ဓမ္မ၌ဝန်တိုခြင်းငင်း။ ဝဏ္ဏမစ္ဆ-ရိယံ၊ အဆင်း၌ဝန်တိုခြင်းငင်း၊ ဝါ၊ ကျေးဇူးဂုဏ်၌ ဝန်တိုခြင်းငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝါသာဒီသု၊ အရိပ်အာဝါသ ကျောင်းကန်စသည်တို့၌၊ ဝါ၊ အာဝါသကုလ လာဘ ဓမ္မ ဝဏ္ဏ တို့၌။ အညေသံ၊ သူတပါးတို့အား။ သာဓာရဏဘာဝံ၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို။ အသဟနာကာရေန၊ ဆတ်ဆတ်တုန်သည်းမခံနိုင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးသောတရားတို့သည်။ မစ္ဆရိယာနိ၊ မည်ကုန်၏။

ဝိပလ္လာသာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနိစ္စ ဒုက္ခအနတ္တာသုဘေသုယေဝ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အသုဘသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝတ္ထူသု၊ တို့၌။ နိစ္စံ၊ မြဲ၏။ သုခံ၊ ချမ်းသာ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ သုဘံ၊ တင့်တယ်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ သော။ သညာဝိပလ္လာ-သော၊ သညာ၏ဖောက်ပြန်ခြင်းငင်း၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သောသညာငင်း။ စိတ္တဝိပလ္လာသော၊ စိတ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်းငင်း၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သောစိတ်ငင်း။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော၊ အယူ၏ဖောက်ပြန်ခြင်းငင်း၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အယူငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ တယော၊ ဤသုံးပါးတို့သည် [၁]။ ဝိပလ္လာသာ၊ မည်ကုန်၏။

ဂန္ထာတိ၊ ကား။ နာမကာယဿ စေဝ၊ နာမကာယကိုငင်း။ ရူပကာယ-ဿ စ၊ ရူပကာယကိုငင်း။ ဂန္ထနတော၊ စပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိဇ္ဈာဒယော၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ တို့သည်။ ဂန္ထာ၊ မည်ကုန်၏။

၁-ဝတ္ထုကို မခွဲခြမ်းမူ၍ တယော-ဟူသတည်း။ သညာဝိပလ္လာသလေးပါး စိတ္တဝိပလ္လာ-သ လေးပါး ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ လေးပါး ဤသို့ဝတ္ထုကို ခွဲခြမ်း၍ဆိုမူကား ဒွါဒသဖြစ်သတည်း။ (ပြည်)

တထာ·တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တော၊ ထိုလေးပါးသောဂန္ထတို့ကို။ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထော၊ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထရင်း။ ဗျာပါဒေါ ကာယ-ဂန္ထော၊ ဗျာပါဒကာယဂန္ထရင်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ထော၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထရင်း။ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော ကာယဂန္ထော၊ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထရင်း။ ဣစ္စေဝ၊ ဤသို့သာလျှင်၊ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏[၁]။

အဂတိတိ ဧတံ၊ အဂတိ၊ ဟူသော ဤအမည်သည်။ ဆန္ဒဒေါသမောဟ-ဘယေဟိ၊ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်း တွေဝေခြင်း ကြောက်ခြင်းတို့ကြောင့်။ အကတ္တဗ္ဗကရဏဿ စ၊ မပြုသင့်သည်ကိုပြုခြင်း၏ရင်း။ ကတ္တဗ္ဗာကရဏဿ စ၊ ပြုအပ်သည်ကို မပြုခြင်း၏ရင်း။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုမပြုအပ်သည်ကို ပြုခြင်း ပြုအပ်သည်ကို မပြုခြင်းကို။ အရိယေဟိ၊ အရိယာသခင်တို့သည်။ အဂန္တဗ္ဗတ္တာ၊ မလားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဂတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

အာသဝေါတိ ဧဝံ၊ အာသဝေါ-ဟူသော ဤအမည်သည်။ အာရမ္မဏ-ဝသေန၊ အာရုံပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အာဂေါတြဘုတော စ၊ ဓမ္မအားဖြင့် ဂေါတြဘူတိုင်အောင်ရင်း။ အာဘဝဂ္ဂတော စ၊ ဩကာသအားဖြင့် ဘဝဂ်တိုင်အောင်ရင်း။ သဝနာ-ပဝတ္တနတော။ ဖြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကား။ ဃဋ္ဋဆိဒ္ဒေဟိ၊ အိုးပေါက်တို့မှ။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။ ပဂ္ဃရတိ ဝိယ၊ ယိုစီးသကဲ့သို့။ အသံဝုတေဟိ၊ သတိတည်းဟူသော တံခါး

၁-လောဘဒိဋ္ဌိဒေါသ-ဟူသော ဂန္ထတရားကိုယ်သုံးပါးတို့တွင် လောဘသည် တပ်တတ် ကပ်ငြိတတ်သောကြောင့် ဂန္ထနသဘောသင့်တန်စေ၊ ဒိဋ္ဌိလည်း လောဘနှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်သောကြောင့် ဂန္ထနသဘောသင့်တန်စေ၊ ဒေါသကား တပ်တတ်ကပ်ငြိတတ်သောသဘော မရှိသောကြောင့် ဂန္ထန သဘောသင့်ပါအံ့လော? ကြောင့် တတ္ထ ဗျာပါဒဿပိ အဘိသဇ္ဇ-နုပနယှဝသေန ပဝတ္တနတော ဂန္ထနဋ္ဌော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယတော တဿ ပဋိဃသံယောဇန-ဘာဝေါ ဝုတ္တော၊ မိန့်သော်။ ဋီကာ။ တတ္ထ၊ ထိုအဘိဇ္ဈာဗျာပါဒဒိဋ္ဌိတို့တွင်။ ဗျာပါဒဿပိ။ ဗျာပါဒ၏လည်း။ အဘိသဇ္ဇနုပနယှဝသေန၊ အမျက်အားဖြင့် ငြိခြင်း ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဂန္ထနဋ္ဌော၊ စပ်ခြင်းဟူသောသဘောကို၊ ဝါ၊ စပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းဟူသောသဘောကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယတော၊ အကြင်စပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကြောင့်။ တဿ၊ ထိုဗျာပါဒ၏။ ပဋိဃသံယောဇန-ဘာဝေါ၊ ပဋိဃသံယောဇဉ်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ရင်းနက်။ (ပြည်)

ရှက်ဖြင့် မပိတ်အပ်ကုန်သော။ ဒွါရေဟိ၊ စက္ခုအစရှိသော ဒွါရတို့မှ။ သဝနတော၊ ကိလေသာဟူသော မစင်မကြယ်စက်ဆုတ်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ယိုစီးထွက်သွားတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိစ္စပဂ္ဃရဏဋ္ဌေန၊ အမြဲယိုစီးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ သံသာရဒုက္ခဿ၊ သံသရာဆင်းရဲကို။ သဝ-နတော-ပသဝနတော။ ပွါးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမရာဂ-ဘဝရာဂမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအဝိဇ္ဇာနံ၊ ကာမရာဂ ဘဝရာဂ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အဝိဇ္ဇာတို့၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။

ဘဝသာဂရေ၊ ဘဝကိုးပါးတည်းဟူသော ပင်လယ်ရေအယဉ်၌။ အာကဍ္ဎနဋ္ဌေန၊ ငင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒုရုတ္တရဏဋ္ဌေန စ၊ ကူးခပ်နိုင်ခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဩဃာတိပိ၊ ဩဃဟူသော အမည်သည်ရင်း။ အာရမ္မဏဝိယောဂဿ စေဝ၊ အာရုံနှင့် ကင်းကွာခြင်းကိုရင်း။ ဒုက္ခဝိယောဂဿ စ၊ ဒုက္ခနှင့်ကင်းခြင်းကိုရင်း။ အပ္ပဒါနတော၊ မပေးခြင်းကြောင့်။ ယောဂါတိပိ၊ ဟူသောအမည်သည်ရင်း။ တေသညေဝ၊ ထိုကာမရာဂဘဝရာဂမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအဝိဇ္ဇာတို့၏သာလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း[၁]။

နီဝရဏာနီတိ၊ ကား။ စိတ္တဿ၊ ကုသိုလ်စိတ်ကို၊ ဝါ၊ ဈာန်စိတ်ကို။ အာဝရဏနီဝရဏပဋိစ္ဆာဒနဋ္ဌေန၊ အစစွာကာလ၌ပိတ်ပင်ခြင်း ကိလေသဝါသနာကိုဆောင်၍ ပိတ်ဆို့ခြင်း နံရံ တံခါးရွက် စသည်တို့ဖြင့် ပိတ်ဆို့ကွယ်ကာသကဲ့သို့ ပိတ်ဆို့ကွယ်ကာခြင်း အနက်ကြောင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒာ-

---

၁-အာရမ္မဏဝိယောဂဿ-စသောပါဌ်ဖြင့် အဘယ်အနက်ကိုပြသနည်း? ဟူမူ အာရမ္မဏေ-န ဒုက္ခေန စ ဝိယောဂဿ အပ္ပဒါနသင်္ခါတေန ယောဇနဋ္ဌေန ယောဂါတိ ဒဿေတိ။ ဋီကာ။ ယောဇနဋ္ဌေန-ဟူသော ပုဒ်၏အတ္ထကို ပြခြင်းငှါ သံသိလေသကရဏဋ္ဌေနာတိ အတ္ထော-ဟု ဋီကာမိန့်ပြန်သော်။ သံကိလေသရှိသည်ကားမတော်၊ စေးကပ်စပ်ယှဉ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော အနက်ကြောင့်ပေး။ ရေအယဉ်သည်မိမိ၌ ကျသော သတ္တဝါတို့ကို သမုဒ္ဒရာသို့ရောက်စေသကဲ့သို့ ထိုအတူတထွေထွေအယဉ်မစဲသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော ထိုကာမရာဂ ဘဝရာဂ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အဝိဇ္ဇာတို့သည် အပါယ်သမုဒ္ဒရာသို့သာ ရောက်စေတတ်ကုန်၏။ သံသရာဟူသော သမုဒ္ဒရာမှလည်း ဦးခေါင်းချီစိမ့်သောငှါ မပေးကုန်၊ ယူမြဲတိုင်းသောအာရုံကို လွှတ်စိမ့်သောငှါလည်း မပေးကုန်၊ အကြင်သို့သော မကောင်းမှုကိုပြု၍ ဆင်းရဲရောက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို တဖန်လည်း ထိုသို့သော အပါယ်ရောက်ကြောင်း မကောင်းမှုနှင့် ယှဉ်စေတတ်သောကြောင့် ယောဂမည်ကုန်၏ဟူလို။ (ပြည်)

ဒယော၊ ကာမစ္ဆန္ဒ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးသောတရားတို့သည်။ နီဝရဏာနိ၊ မည်ကုန်၏[၁]။

ပရာမာသောတိ ဧတ်၊ အမည်သည်။ တဿ တဿ ဓမ္မဿ၊ ထိုထိုသို့သော ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မဟူသော အာရုံတရား၏။ သဘာဝံ၊ အသုဘ အစရှိသောသဘောကို၊ ဝါ၊ အသုဘ ဒုက္ခ အနိစ္စ အနတ္တသဘောကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်၍။ ပရတော၊ မှားသောအားဖြင့်။ အဘူတသဘာဝံ၊ မဟုတ်မမှန် ထင်ရှားမရှိသော သုဘ သုခ နိစ္စ အတ္တသဘောကို။ အာမသနာကာရေန၊ သုံးသပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏။ အဓိဝစနံ၊ အဓိဝစနတည်း။

ဥပါဒါနာနီတိ၊ ကား။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီးသော။ ကာမုပါဒါနာဒီနိ၊ ကာမုပါဒါန် အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးသော တရားတို့ပင်တည်း။

အနုသယာတိ၊ ကား။ ထာမဂတဋ္ဌေန၊ အားအစွမ်းသို့ရောက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကာမရာဂါနုသယော၊ ကာမရာဂအနုသယငင်း။ ပဋိဃမာနဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာဘဝရာဂအဝိဇ္ဇာနုသယော၊ ပဋိဃာနုသယ, မာနာနုသယ, ဒိဋ္ဌာနုသယ, ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ, ဘဝရာဂါနုသယ, အဝိဇ္ဇာနုသယငင်း။ ဣတိ-ဧဝံ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ကာမရာဂါဒယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော တရားတို့ပင်တည်း။ [၃၂၅] ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုကာမရာဂစသော ခုနစ်ပါးသောတရားတို့သည်။ ထာမဂတတ္တာ၊ အားအစွမ်းသို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ကာမရာဂါဒီနံ၊ ကာမရာဂ အစရှိသည်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝေန၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အနုသေန္တိယေဝ၊ အဖန်တလဲလဲ ကိန်းကုန်

၁-အာဒိတော ဝရဏံ အာဝရဏံ၊ ကိလေသဝါသနံ နေတွာ ဝရဏံ နီဝရဏံ၊ ကုသူကဝါဋ္ဌာ-ဒီဟိ ဝိယ ပိဒဟနံ ပဋိစ္ဆာဒနံ၊ ထိုသို့ ပိတ်ဆို့ ကွယ်ကာခြင်းကိုလည်း ကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို ကောင်းစွာ ယူစိမ့်သောငှါရင်း ပိုင်းခြား၍ သိစိမ့်သောငှါရင်း ထိုးထွင်း၍ သိစိမ့်သောငှါရင်း မပေးသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

သည် သာတည်း၊ ဝါ၊ လျော်ကပ်သောအကြောင်းကိုရ၍ ဖြစ်ကုန်သည် သာတည်း။ ဠတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနုသယာ၊ မည်ကုန်၏[၁]။

မလာတိ၊ ကား။ တေလဥ္စနကလလံ ဝိယ၊ ဆီစဥ်းသောညွန်ကဲ့သို့[၂]။ သယဥ္စ၊ မိမိသည်လည်း။ အသုဒ္ဓတ္တာ၊ မစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အညေသဥ္စ၊ မိမိမှတပါးသော ဓမ္မတို့၏လည်း။ အသုဒ္ဓဘာဝကရဏတော၊ မစင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကြောင့်။ လောဘဒေါသမောဟာ၊

၁-ထာမဂတဋ္ဌ စ အနညသာဓာရဏော ကာမရာဂါဒီနံ သဘာဝေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယေန တေ ဧဝ ဘဂဝတာ အနုသယာတိ ဝုတ္တာ။ အနုသယဥ္စ မဂ္ဂေန အပ္ပဟီနဘာဝေန ပစ္စယသမဝါယေ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟတာ၊ တေနာဟ ပုနပ္ပုနံ ကာမရာဂါဒီနံ ဥပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝေန အနုသေန္တိယေဝါတိ။ ဋီကာ။ အဓိပ္ပါယ်ကား အစေးရစကောင်းသော သစ်ပင်သည် မထိပါး၍ အစေးမထွက်သော်လည်း အကြင်ရောခါ ပဲခွပ်ဓားမစသည်တို့ဖြင့် ခုတ်ထစ်သော် အစေးထွက်သကဲ့သို့ မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေးသော ကာမ ရာဂစသည်တို့သည်စွဲလမ်းရာအာရုံကို မရ၍မဖြစ်သေး၊ ကိန်းအောင်းသော်လည်း အကြင်ရောခါ မိမိအား လျော်ကပ်သော ဣဋ္ဌာရုံကိုရက ကာမရာဂသည် နှင်တံဖြင့်ခတ်မိသော မြွေဟောက်ကဲ့သို့ ငေါက်ငေါက်ထ၍ ဖြစ်လေသည်၊ အနိဋ္ဌာရုံကိုရက ပဋိဃာနုသယသည် ဟူးဟူးထလေသည်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် မိမိ မိမိအား လျော်ကပ်သောအာရုံကိုရက ဖြစ်ထိုက်သော ကာမရာဂ ပဋိဃ စသည်ကို အနုသယဟူ၍ ဆိုအပ်သတည်း။ ထိုစကားကို ထင်ရှားပြအံ့၊ ကိလေသာသည် အဝတ္ထာန် အားဖြင့် အနုသယကိလေသာ ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာ ဝီတိက္ကမကိလေသာဟူ၍ သုံးပါးပြား သတည်း။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အာရုံကိုမရ၍ မဖြစ်သေးသော်လည်း မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ် သေးသည်ဖြစ်၍ အခွံဖုံးသောအစေးကဲ့သို့ ကိန်းအောင်း၍နေသော ကိလေသာသည် အနုသယမည်သတည်း။ အာရုံကိုရ၍ မနောဒွါရ၌သာ ဥပါဒ်သော ကိလေသာသည် နှလုံးကို ထိုးကျင့်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း ကုသိုလ်ဖြစ်ခွင့်ကိုမပေး လုယက်၍ တည်တတ်သောကြောင့်ငှင်း ပရိယုဋ္ဌာန မည်သတည်း။ ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရသို့ရောက်၍ သိက္ခာပုဒ်ကိုလွန်ကျူးသော ကိလေသာသည် ဝီတိက္ကမ မည်သတည်း။ ထိုသို့ အဝတ္ထာန် အားဖြင့် ကွဲပြားသောကြောင့် ကာမရာဂါဒီနံ ဥပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝ-ဟူသတည်း။ ကာမရာဂါဒီနံ ဥပ္ပတ္တိ-ကား ပရိယုဋ္ဌာနဝီတိက္ကမ ကိလေသာတည်း၊ ဟေတုကား အနုသယကိလေသာတည်း။ ဤသို့ အဝတ္ထာန်အားဖြင့် ကွဲပြားသော ကြောင့် သမ္ဗန္ဓိဖြစ်သတည်း။ (ပြည်)

၂-သုတ်လိမ်းသည်ကို စဥ်းဆိုသည်၊ မျက်စိကို သုတ်လိမ်းသောဆေးကို မျက်စဥ်းဆို၏ သို့တည်း။ (ပြည်)

လောဘ ဒေါသ မောဟဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တယော၊ သုံးပါးသော တရားတို့သည်။ မလာ၊ အညစ်အကြေး မည်ကုန်၏[၁]။

အကုသလကမ္မပထာတိ၊ ကား။ အကုသလကမ္မဘာဝေန စေဝ၊ အကုသိုလ်ကံ၏အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း။ ဒုဂ္ဂတီနံ၊ ဒုဂ္ဂတိတို့၏။ ပထဘာဝေန စ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း။ ပါဏာတိပါတော၊ ငှင်း။ အဒိန္နာဒါနံ၊ ငှင်း။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော၊ ငှင်း။ မုသာဝါဒေါ၊ ငှင်း။ ပိသုဏာဝါစာ၊ ငှင်း။ ဖရုသဝါစာ၊ ငှင်း။ သမ္ဖပ္ပလာပေါ၊ ငှင်း။ အဘိဇ္ဈာ၊ ငှင်း။ ဗျာပါဒေါ၊ ငှင်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ငှင်း။ ဣတိ၊ သို့၊ ဣမေ ဒသ၊ ဤဆယ်ပါး တို့သည်။ အကုသလကမ္မပထာ၊ အကုသလကမ္မပထမည်ကုန်၏။

အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါတိ၊ ကား။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ လောဘမူလာ၊ လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ငှင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဒေါသမူလာ၊ တို့ငှင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ မောဟမူလာ၊ တို့ငှင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ ဒွါဒသ၊ ဤ တဆယ့်နှစ်ပါးသောစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့တည်း။

၈၃၀။ ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သံယောဇနာဒီနံ၊ သံယောဇဉ် အစရှိကုန်သော။ ဧတေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဧတာနိ ဉာဏာနိ၊ ထိုလေးပါးသောမဂ်ဉာဏ်တို့သည်။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည် အားလျော်စွာ။ ပဟာနကရာနိ၊ ပယ်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ ယထာယောဂပယ်သနည်းဟူမူကား။ သံယောဇနေသု၊ တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ငှင်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ငှင်း။ သီလဗ္ဗတပရာ-မာသော။ သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇဉ်ငှင်း။ အပါယဂမနီယာ၊ အပါယ်သို့ လားစေတတ်ကုန်သော။ ကာမရာဂပဋိဃာ စ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ် ပဋိဃသံယောဇဉ်တို့ငှင်း။ ဣတိ-ဧတေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ဤငါးပါးသော သံ ယောဇဉ်တရားတို့သည်။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သတ်အပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ သေသာ၊ အပါယဂမနီယမှ ကြွင်းကုန်သော (အန-ပါယဂမနီယာ၊ အပါယဂမနီယ မဟုတ်ကုန်သော။) ဩဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်း

၁-အချို့စာ၌ လောဘဒေါသမောဟာဒယော-ဟုရှိ၏။ လောဘ ဒေါသ မောဟ စသည်တို့သည်။ မလာ၊ ကုန်၏။ပေး။ ရှေးယောဇနာသောပါဌ်သာ သင့်အံ့သည်သို့ ထင်သည်။ လွတ်နိုင်ခဲစွန့်နိုင်ခဲသောအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို ရည်၍ တေလဥ္စနကလလံ ဝိယ-ဟုမိန့်သော်။ ထို ဆီနယ်သောညွန်ကို စင်စေခြင်းငှါ မဘတ်နိုင်သကဲ့သို့ ရာဂဒေါသမောဟ ဟူသောအညစ်အကြေး လိမ်းကျံလတ်သော် စင်နိုင်စွန့်နိုင်ခဲ၏ဟူလိုသတည်း။ (ပြည်)

ကုန်သော။ ကာမရာဂပဋိဃာ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ် ပဋိဃသံယောဇဉ် တို့သည်။ ဒုတိယဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ဒုတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ သုခုမာ၊ သိမ်မွေ့ကုန်သော။ (ကာမရာဂပဋိဃာ၊ တို့သည်။) တတိယဉာဏဝဇ္ဈာ၊ မည်ကုန်၏။ ရူပရာဂါဒယော၊ ရူပရာဂအစရှိကုန်သော။ ပဥ္စပိ၊ ငါးပါးသော သံယောဇဉ်တို့သည်လည်း။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာ ဧဝ၊ စတုတ္ထမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သာလျှင် သတ်အပ်သောတရားမည်ကုန်၏[၁]။ ပရတောပိ စ၊ နောက်နောက်သော ကိလေသာစသောအရာတို့၌လည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်ပုဒ်၌။ ဧဝသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ နိယမံ၊ မှတ်ခြင်းကို။ နကရိဿာမ၊ မပြုကုန်အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုပုဒ်၌။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင်ကိလေသာစသည်ကို။ ဥပရိဉာဏဝဇ္ဈာတိ၊ အထက်မဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် သတ်အပ်၏ဟူ၍။ ဝက္ခာမ၊ ဆိုကုန်အံ့။ သော သော၊ ထိုထိုလောဘမောဟစသော ကိလေသာသည်။ပုရိမဉာဏေဟိ၊ ရှေးရှေးမဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့်။ ဟဘာပါယဂမနီယာဒိဘာဝေါ၊ သတ်အပ်သော အပါယ်သို့လားစေတတ်သည်စသော သတ္တိရှိသည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပရိဉာဏဝဇ္ဈော၊ အထက်မဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် သတ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ ဤသို့သောအဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ကိလေသေသု၊ တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ၊ တို့သည်။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်ကုန်၏။ ဒေါသော၊ သည်။ တတိယဉာဏဝဇ္ဈော၊ ၏။ လောဘ။ပ။ နောတ္တပ္ပါနိ၊ တို့သည်။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာနိ၊ စတုတ္ထမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်ကုန်၏[၂]။

မိစ္ဆတ္တေသု၊ တို့တွင်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိရင်း။ မုသာဝါဒေါ၊ ရင်း။ မိစ္ဆာကမ္မန္တော၊ ရင်း။ မိစ္ဆာအာဇီဝေါ၊ ရင်း။ ဣတိ ဣမေ၊ ဤလေးပါးသော

၁-အဝဓာရဏအနက်ရှိသော ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် ပဌမမဂ်ဉာဏ်အစရှိသည်ဖြင့် သတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုနှစ်စေ၏။ တယိဒံ နိယမဒဿနံ အညတ္ထာပိ နေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော ပရတောတိ-အာဒိမာဟ။ (ပြည်)

၂-ဤ၌ ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် နိယမကိုမပြုခြင်းကြောင့် အောက်အောက်သော မဂ်တို့ဖြင့် သတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း ခွင့်ပြုအပ်သည်ဖြစ်ရကား ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အပါယဂမနီယ ဖြစ်သော လောဘ-စသည်တို့ကို သတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ အပါယဂမနီယ မဟုတ်သော ဩဠာရိကဖြစ်သော လောဘ-စသည်ကို ဒုတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ သုခုမ ဖြစ်သော လောဘ-စသည်ကို တတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ သုခုမတရဖြစ်သော လောဘစသည်ကိုသာ စတုတ္ထမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်၏ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိအပ်သတည်း။ (ပြည်)

မိစ္ဆတ္တတို့ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သတ်အပ်ကုန်၏။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ၊ ၎င်း။ ပိသုဏဝါစာ၊ ၎င်း။ ဖရုသဝါစာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ၊ ဤသုံးပါးသော မိစ္ဆတ္တတို့သည်။ တတိယဉာဏဝဇ္ဈာ၊ တတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပိသုဏဝါစာဖရုသဝါစာတို့၌။ စေတနာယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝါစာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ သမ္ဖပ္ပလာပ။ပ။ ဉာဏာနိ၊ သမ္ဖပ္ပလာပ မိစ္ဆာဝါယာမ မိစ္ဆာသတိ မိစ္ဆာသမာဓိ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ မိစ္ဆာဉာဏ်တို့သည်။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာနိ၊ တရားတို့တည်း။

လောကဓမ္မေသု၊ တို့တွင်။ ပဋိဃော၊ သည်။ တတိယဉာဏဝဇ္ဈော၊ တရားတည်း။ အနုနယော၊ လောဘသည်။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈော၊ တရားတည်း။ ယသေ စ၊ အခြံအရံ၌၎င်း။ ပသံသာယ စ၊ ချီးမွမ်းခြင်း၌၎င်း၊ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ အနုနယော၊ ဖြစ်သောလောဘကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈော၊ စတုတ္ထမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ కေ၊ ကေဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) မစ္ဆရိယာနိ၊ ငါးပါးသော မစ္ဆရိယတို့သည်။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာနေဝ၊ ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်သော တရားတို့သာတည်း။

[၃၂၆] ဝိပလ္လာသေသု၊ တို့တွင်။ အနိစ္စေ၊ အနိစ္စ၌။ နိစ္စန္တိ စ၊ နိစ္စဟူ၍၎င်း။ အနတ္တနိ၊ အတ္တမဟုတ်သည်၌။ အတ္တာတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသာ၊ ဖြစ်သော သညာဝိပလ္လာသ စိတ္တဝိပလ္လာသ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတို့၎င်း။ ဒုက္ခေ၊ ၌။ သုခန္တိ၊ သုခဟူ၍၎င်း။ အသုဘေ၊ ၌။ သုဘန္တိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော စ၊ ဖြစ်သော ဝိပလ္လာသ၎င်း။ ဣတိ-ဣမေ၊ ဤဝိပလ္လာသတို့ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်ကုန်၏။ အသုဘေ သုဘန္တိ သညာစိတ္တဝိပလ္လာသာ၊ အသုဘ၌ သုဘဟူ၍ ဖြစ်သော သညာစိတ္တဝိပလ္လာသတို့ကို။ တတိယဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ကုန်၏။ ဒုက္ခေ သုခန္တိ သညာစိတ္တဝိပလ္လာသာ၊ ဒုက္ခ၌ သုခဟူ၍ဖြစ်သော သညာစိတ္တဝိပလ္လာသတို့ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ကုန်၏။

ဂန္ထေသု။ တို့တွင်။ သီလဗ္ဗ။ပ။ ဂန္ထာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထတို့ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ကုန်၏။ ဗျာပါဒေါ ကာယဂန္ထော၊ ဗျာပါဒကာယဂန္ထကို။ တတိယဉာဏဝဇ္ဈော၊ ၏။

ဏ္ဏတရော၊ ဤမှတပါးသော အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈော၊ စတုတ္ထမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်၏။

အဂတိ၊ လေးပါးသောအဂတိကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာဝ၊ ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်သည်သာလျှင်တည်း[၁]။

အာသဝေသု၊ တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌာသဝေါ၊ ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈော၊ ၏။ ကာမာသဝေါ၊ ကို။ တတိယဉာဏဝဇ္ဈော၊ ၏။ ဏ္ဏတရေ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ ကာမာသဝမှ တပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝတို့ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ကုန်၏။

ဩဃယောဂေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။)

နီဝရဏေသု၊ တို့တွင်။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ၊ ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈံ၊ ၏။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏရင်း။ ဗျာပါဒေါ၊ ရင်း။ ကုက္ကုစ္စံ၊ ရင်း။ ဏ္ဏတိ၊ သို့။ တီဏိ၊ သုံးပါးသော နီဝရဏတို့ကို။ တတိယဉာဏဝဇ္ဈာနိ၊ ကုန်၏။ ထိနမိဒ္ဓဥဒ္ဓစ္စာနိ၊ တို့ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာနိ၊ ကုန်၏[၂]။

၁-အဂတိလေးပါးတို့၌ ဆန္ဒအစရှိသည်တို့သည် အထက်မဂ်ဖြင့် သတ်အပ်သောတရားဖြစ်ကုန်ငြားသော်လည်း ဆန္ဒအစရှိသည် မူလရှိသော မပြုအပ်သည်ကိုပြုခြင်း ပြုအပ်သည်ကို မပြုခြင်း၏ အပါယဂမနီယ၏အဖြစ်ကြောင့် အဂတိ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာဝ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ပြုအပ်ပြီးသော ဒုစရိုက် မပြုမိသော သုစရိုက်လျှင် အာရုံရှိသော နှလုံးမသာယာခြင်းဖြစ်သော ကုက္ကုစ္စကို ဤ၌ တတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ အကြင်ကုက္ကုစ္စကိုကား ကုက္ကုစ္စပကတတာယ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ-ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုကုက္ကုစ္စကိုရည်၍ ကုက္ကုစ္စဝိစိကိစ္ဆာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ပဟီယန္တိ-ဟူ၍ အဋ္ဌသာလိနီ၌ ဆိုအပ်၏။ ထိုကြောင့် နှစ်ပါးကုန်သော အဋ္ဌသာလိနီစကား ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စကားတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိအပ်၏။ ဤမှတပါး ဤကဲ့သို့သောအရာတို့၌လည်း မဆန့်ကျင်သောအဓိပ္ပါယ်ကို ရှာလေအပ်၏။ တနည်းသော်တုံ ဩဠာရိကကုက္ကုစ္စကို ပယ်ခြင်းကိုရည်၍ အဋ္ဌသာလိနီ၌ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ပဟီယန္တိ-ဟူသတည်း။ အနုဝသေသကုက္ကုစ္စကို ပယ်ခြင်းကိုရည်၍ ဤအဋ္ဌကထာ၌ တတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆိုသတည်း။ ဤသို့မဆန့်ကျင်အောင် ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို သိအပ်၏။ အနုဝသိတ္ဗာ အနုဝသိတ္ဗာ အာဝသထပိဏ္ဍံ ဘုဉ္ဇိတုံ-ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားပယ်တော်မူသောအရာဖြစ်၍ ကုက္ကုစ္စရှိရကား အရှင်သာရိပုတြာမခံပဲ နေတော်မူ၏ဟု လာသောကုက္ကုစ္စကား ရဟန္တာသခင်အား ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နီဝရဏအစစ်မဟုတ် နီဝရဏနှင့်တူသော ကပ္ပတိလော, န ကပ္ပတိလော-ဟု စုံစမ်းကာမျှသာဖြစ်သော ဝိနည်းကုက္ကုစ္စမည်၏။ ထိုဝိနယကုက္ကုစ္စကား တရားကိုယ်အားဖြင့် အပ်လိမ့်လော, မအပ်လိပ်လော-ဟု တူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သာဟု မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ပရာမာသော။ ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈော၊ ၏။

ဥပါဒါနေသု၊ တို့တွင်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ လောကိယဓမ္မာနံ၊ လောကီတရားတို့၏။ ဝတ္ထုကာမဝသေန၊ ဝတ္ထုကာမ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာမာတိ၊ ဟူ၍။ အာဂတတ္တာ၊ လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပါရူပရာဂေါပိ၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂသည်လည်း။ ကာမုပါဒါ-နေ၊ ကာမုပါဒါန်၌။ ပတတိ၊ ကျ၏၊ ဝါ၊ ဝင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကာမုပါဒါန်ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈံ၊ ၏။ သေသာနိ၊ ကြွင်းသောဥပါဒါန်တို့ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာနိ၊ ကုန်၏။ အနုသယေသု၊ တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ-နုသယာ၊ တို့သည်။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာဝ၊ ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်သော တရားတို့သာတည်း။ ကာမရာဂပဋိဃာနုသယာ၊ သိမ်မွေ့ခေါင်းပါးသော ကာမရာဂါနုသယပဋိဃာနုသယတို့ကို။ တတိယဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ကုန်၏[၁]။ မာနဘဝရာဂါဝိဇ္ဇာနုသယာ၊ မာနာနုသယဘဝရာဂါနုသယအဝိဇ္ဇာနုသယတို့ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ကုန်၏။ မလေသု၊ တို့တွင်။ ဒေါသမလံ၊ မိမိလည်း ညစ်နွမ်း သူတပါးကိုလည်း ညစ်နွမ်းစေတတ်သော ဒေါသအညစ်အကြေးကို။ တတိယဉာဏဝဇ္ဈံ၊ ၏။ ဣတရာနိ၊ ဤမှတပါးကုန်သော လောဘမလ မောဟမလတို့ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာနိ၊ ကုန်၏။

အကုသလကမ္မပထေသု၊ တို့တွင်။ ပါဏာတိပါတော၊ ၎င်း။ အဒိန္နာ-ဒါနံ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာစာရော၊ ၎င်း။ မုသာဝါဒေါ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ၊ ဤငါးပါးသော အကုသလကမ္မပထတို့ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ကုန်၏။ ပိသုဏာဝါစာ၊ ၎င်း။ ဖရုသဝါစာ၊ ၎င်း။ ဗျာပါဒေါ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော အကုသလကမ္မပထတို့ကို။ တတိယဉာဏ-ဝဇ္ဈာ၊ ကုန်၏။ သမ္ဖပ္ပလာပါဘိဇ္ဈာ၊ သမ္ဖပ္ပလာပအဘိဇ္ဈာ အကုသလ-ကမ္မပထတို့ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ကုန်၏။

အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ တို့တွင်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိ-သမ္ပယုတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်စိတ်တို့၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တော စ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးသော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာဝ၊

၁-ဩဠာရိကဖြစ်သော ကာမရာဂါနုသယ ပဋိဃာနုသယကိုကား ဒုတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်ကုန်၏။ (ပြည်)

ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တာ၊ ပဋိဃ-သမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို။ တတိယဉာဏေဝဇ္ဈာ၊ ကုန်၏။ သေသာ၊ ကြွင်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ယဥ္စ၊ အကြင်အကုသိုလ်တရားကိုကား။ ယေန၊ အကြင်မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဝဇ္ဈံ၊ သတ်အပ်၏။ တံ၊ ထိုအကုသိုလ်တရားကို။ တေန၊ ထိုမဂ်ဉာဏ်သည်။ ပဟာတဗ္ဗံ နာမ၊ ပယ်အပ်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဣတိ ဧတေသံ။ပ။ ကရောတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ ၁။

[၃၂၄] ၈၃၁။ ပန၊ ဓောဒနာ သောဓနာကိုထုတ်ဆိုအံ့။ တေသံ ဉာဏာနိ၊ ဤလေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့သည်။ အတီတာနာဂတေ၊ အတိတ်အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မေ၊ ထိုကိလေသာဓမ္မတို့ကို။ ပဇဟန္တိ ကိံ၊ စွန့်ကုန်သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်မူကား။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ပဇဟန္တိ ကိံ၊ ကုန်သလော။ ဣတိ အယံ၊ သည်ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤကိလေသာကို ပယ်ခြင်းကို စောဒနာရာ၌။ (တဝ၊ သင်၏။ စောဒနာ၊ သည်။ အသမတ္တာ၊ မပြည့်စုံသေး။) ကိံ ပန ကိဥ္စ၊ စိုးစဉ်းသော။ (ယံ စောဒနာဝသိဋ္ဌံ၊ အကြင်စောဒနာကြွင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ စောဒနာဝသိဋ္ဌံ၊ ကို။ တွံ သည်။ တာဝ ဗြူဟိ၊ ဆိုဘိလသေး။) တာဝ၊ စွာ။ အတီတာနာဂတေ၊ အတိတ်အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော သံကိလေသဓမ္မတို့ကို။ ယဒိ ပဇဟန္တိ၊ အကယ်၍ စွန့်ကုန်အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့အတိတ်အနာဂတ် သံကိလေသကို စွန့်သည်ရှိသော်။ ဝါယာမော၊ လုံ့လသည်။ အဖလော၊ အကျိုးမရှိသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်အပ်သော သံ-ကိလေသဓမ္မတို့၏။ နတ္ထိတာယ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၂။ အထ

၁-စိတ္တုပ္ပါဒ-သဒ္ဒါဖြင့် မဂ္ဂပဋ္ဌာသမာယာသာဌေယျပမာဒထမ္ဘသာရမ္ဘ-စသည်တို့ကို သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းကို ပြုအပ်၏ဟုမှတ်။ (ပြည်)

၂-အဖလော ဝါယာမော-ဟူသော စောဒကစကား၌ အတိတ်သံယောဇဉ်တို့၏ ချုပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ထိုအတိတ်သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်း၌ 'အဖလော ဝါယာမော-ဟူ တန်စေ၊ အနာဂတ်သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်း၌ကား အဘယ်သို့ အဖလဖြစ်သနည်း ?ဟူမူ ထိုအနာဂတ် သံယောဇဉ်တို့၏လည်း ဆိုလတ့်သော မဖောက်မပြန်သော အနက်ကို စောဒကမသိမှု၍ မရှိသည်အဖြစ်မျှကို ယူ၍ စောဒနာသည်ဟူလို။ (ပြည်)

ယဒိ၊ အကယ်၍။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော သံကိလေသဓမ္မတို့ကို။ (ပဇဟန္တိ၊ စွန့်ကုန်ပယ်ကုန်အံ့။) တထာပိ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော သံကိလေသတို့ကို စွန့်ကုန်ပယ်ကုန်သော်လည်း။ (ဝါယာမော၊ သည်။) အဖလော၊ သည်။ (အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။) (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝါယာမေန၊ လုံ့လနှင့်။ သဒ္ဒိံ၊ ကူ။ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်အပ်ကုန်သောသံကိလေသဓမ္မတို့၏။ အတ္တိတာယ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း[၁]။ (ကထဉ္စ၊ တစုံတခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ အထာပိ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဧဝံပိ၊ ဤသို့ဖြစ်သော်လည်း။) မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုပွါးစေခြင်းသည်။ သံကိလေသိကာ စ၊ သံကိလေသနှင့် ယှဉ်သည်လည်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။ ပဟာတဗ္ဗပဟာယကာနံ၊ ပဟာတဗ္ဗတရားပဟာယကတရားတို့၏။ သဟာဝဋ္ဌာနတော၊ တကွတည်ခြင်းကြောင့်တည်း။) ဝါ၊ ကား။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဝိပ္ပယုတ္တတာ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တအဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏[၂]။ ပစ္စုပ္ပန္နကိလေသော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ကိလေသာသည်။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တော နာမ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ်မည်သည်။ န စ အတ္ထိ၊ ရှိလည်း မရှိခဲ့[၃]။ (ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အရူပဓမ္မာ၊ နာမ်တရားတို့သည်။ ကေဝဋ္ဋကာဒိဘာဝေန၊ ကေဝဋ္ဋကစသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ခဏတ္တယပရိယာပန္နာ၊ ခဏသုံးပါး၌ အကျုံးဝင်

၁-ရှေးအတိတ်အနာဂတ်၌ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မတို့၏ မရှိသော အဖြစ်ဖြင့် စောဒနာခြင်းကို ပြသတည်း၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဓမ္မတို့ကို စောဒနာရာ၌ကား ပဟာန၏ မရှိသောအဖြစ်ဖြင့် စောဒနာခြင်းကို ပြသတည်း။ ထိုစကား ဆိုသင့်၏။ အကယ်၍ ပဟာနရှိအံ့၊ ပဟာတဗ္ဗတို့သည် အဘယ်သို့ရှိကုန်အံ့နည်း၊ အကယ်၍ ပဟာတဗ္ဗတို့သည်ရှိကုန်အံ့၊ ပဟာနသည် အဘယ်သို့ဖြစ်အံ့နည်း၊ ပဟာတဗ္ဗတို့သည်လည်းရှိကုန်၏၊ ပဟာနသည်လည်း ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို အထူးသဖြင့် (အချင်းချင်းအပြန်အလှန်) မြစ်အပ်သည်သာတည်း။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ပဟာတဗ္ဗတို့ရှိကုန်သော် ပဟာန၏မဖြစ်သင့်သောကြောင့် ထို ပဟာနအားလျော်သော ဝါယာမသည် အကျိုးမရှိသည်စင်စစ်တည်း၊ အလင်းအမိုက်တို့၏ တကွတည်ခြင်း ဖြစ်လတ်သော် အလင်း၏အကျိုးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့တည်း။ တစုံတခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပဟာန ဖြစ်ခဲ့သော် အသို့နည်း? စောဒနာကြောင့် သံကိလေသိကာ စ မဂ္ဂဘာဝနာ အာပဇ္ဇတိ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တသင်္ခါရဝါဒီတို့၏ အယူ၌ သင်္ခါရတို့၏ ဝိပ္ပယုတ္တအဖြစ်ကဲ့သို့ ကိလေသာတို့၏လည်းဝိပ္ပယုတ္တအဖြစ်သည်ဖြစ်ရာ၏ဟုပြပြန်လို၍ ဝိပ္ပယုတ္တတာ ကိလေသာနံ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၃-ထိုစိတ္တဝိပ္ပယုတ္တသင်္ခါရဝါဒီတို့၏ ထိုအယူသည် မတိမတ္တဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူဤ၌လည်း မတိမျှသာဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ န စ ပစ္စုပ္ပန္နကိလေသော-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ပစ္စုပ္ပန်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော နာမ်တရားတို့သည်။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ နာမ၊ ဝိပ္ပယုတ်မည်ကုန်သည်။ ကထံ သိယုံ၊ အသို့ဖြစ်ကုန်ရာအံ့နည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဝိပ္ပယုတ္တတာ၊ ဝိပ္ပယုတ်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်သာတည်း။) ဣတိ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောစောဒကသည်။ အာဝေနိကာ၊ သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံ အထူးအခြားဖြစ်သော။ စောဒနာ၊ တည်း။ (မိမိသာလျှင် ကြံဆ၍ဖြစ်စေအပ်သော ပါဠိသို့ မတင်အပ်သောစောဒနာဟူလို၊ ပါဠိယံ-ယေဝ ဟိ ပဋိက္ခိတ္တတ္တိ သမ္ဗန္ဓော) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သွာယံ-သော အယံ ပုဂ္ဂလော။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည် ဖြစ်အံ့။ အတီတေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သလော။ အနာဂတေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ လော။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဟဉ္စိ ယဒိ၊ အကယ်၍။ အတီတေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်အံ့။ ဟိ၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။ တေန-တသ္မိံ ပဟာနေ၊ ထိုအတိတ်ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ (သွာယံ-သော အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။) ခီဏံ၊ ကုန်ပြီးသော ကိလေသာကို။ ခေပေတိ၊ ကုန်စေသည်မည်၏။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသော ကိလေသာကို။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေသည်မည်၏။ ဝိဂတံ၊ ကင်းပြီးသော ကိလေသာကို။ ဝိဂမေတိ၊ ကင်းစေသည်မည်၏။ အတ္ထင်္ဂတံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်သော ကိလေသာကို။ အတ္ထင်္ဂမေတိ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်စေသည် မည်၏။ အတီတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင်ကိလေသာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုလွန်ပြီးသောကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည် မည်၏။ ဣတိ စ၊ သို့လည်း။ ဝတွာ၊ ပြီး၍။ အတီတေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ န ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ (ပါဠိယံ-ယေဝ၊ ပါဠိတော်၌သာလျှင်။) ပဋိက္ခိတ္တံ၊ မြစ်အပ်ပယ်အပ်၏။

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဟဉ္စိ ယဒိ၊ ၍။ အနာဂတေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဟိ၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။ တေန-တသ္မိံ ပဟာနေ၊ ထိုအနာဂတ်ကိလေသာကိုပယ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊

သော်။) အဇာတံ၊ မဖြစ်သေးသောကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည် မည်၏။ အနိဗ္ဗတ္တံ၊ မရောက်သေးသောကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည် မည်၏။ အနုပ္ပန္နံ၊ ခဏတ္တယသို့မရောက်သေးသောကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ မည်၏။ အပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားစွာမဖြစ်သေးသောကိလေသာကို။ ပဇ-ဟတိ၊ မည်၏။ အနာဂတံ၊ သော။ ယံ၊ အကြင်ကိလေသာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုမရှိသောကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဣတိ စ၊ သို့လည်း။ ဝတ္ဘာ၊ ၍။ အနာဂတေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ န ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့၊ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ၏။

တထာ၊ တူ။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဟဉ္စိ ယဒိ၊ အကယ်၍ပယ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဟိ၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။ တေန-တသ္မိံ ပဟာနေ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ကိလေသာကိုပယ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ရတ္တော၊ တပ်လျက်။ ရာဂံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်မည်၏။ ဒုဋ္ဌော၊ အမျက်ထွက်လျက်။ ဒေါသံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ မူဠော၊ တွေဝေလျက်။ မောဟံ၊ ကို။ ဝိနိဗဒ္ဓေါ-မာနေန ပတ္ထဒ္ဓစိတ္တော၊ မာနဖြင့်ခက်ထန်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်လျက်။ မာနံ၊ ကို။ ပရာမဋ္ဌော-မိစ္ဆာဘိနိဝိဋ္ဌော၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်လျက်။ ဒိဋ္ဌိံ၊ ဖောက်ပြန်သောအယူကို။ ဝိက္ခေပ-ဂတော၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ရောက်လျက်။ ဥဒ္ဒစ္စံ၊ ကို။ အနိဋ္ဌင်္ဂတော၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသို့ရောက်လျက်။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို။ ထာမဂတော-ထာမဂတ-ကိလေသော၊ မြဲမြံစွာတည်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သော ကိလေသာရှိလျက်။ ထိရဘာဝဂတာနုသယော၊ မြဲမြံစွာတည်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော အနုသယရှိသည်ဖြစ်လျက်။ (ဤနှစ်ပုဒ်ကား ထာမဂတော-အဖွင့်) အနုသယံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်မည်၏။ ကဏှသုက္ကာ ဓမ္မာ၊ အကုသိုလ်တရား ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ယုဂနဒ္ဓါဝ၊ ထမ်းပိုး၌ ယှဉ်းစုံကအပ်သော နွားတို့ကဲ့သို့ ယှဉ်းစုံအပြိုင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်သည်မည်ကုန်၏။ သံကိလေသိ-ကာ၊ သံကိလေသနှင့်ယှဉ်သော။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုပွါးစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မည်၏။ ဣတိ စ၊ သို့လည်း။ ဝတ္ဘာ၊ ဆို၍။ အတီတေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ န ပဇဟတိ၊ မဟုတ်။ အနာဂတေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ န ပဇဟတိ၊ မဟုတ်။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ န ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊

သို့။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ပဋိက္ခိပိတွာ၊ ပယ်၍။ ဟိ၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တီသုပိ ကာလေသု၊ တို့၌လည်း။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကိလေသာ စ၊ ကိလေသာတို့သည်လည်း။ တိကာလိကာ၊ သုံးပါးသောကာလ၌ဖြစ်ကုန်ခဲ့။) တေန-တသ္မာ၊ ထိုသို့သုံးပါးသော ကာလတို့၌ ကိလေသာကိုပယ်ခြင်း၏ မသင့်သောကြောင့်။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုပွါးစေခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိခဲ့။ (ထိုမဂ်ကို ပွါးစေခြင်းဖြင့် ပြီးစေအပ်သော ကိစ္စမရှိဟူလို) ဖလသစ္ဆိကိရိယာ၊ ဖိုလ်ကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကိလေသပဟာနံ၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးကို ရှေးရှုမျက်မှောက် ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋ္ဌာ-ပရိယောသာနေ၊ ပြဿနာ၏အဆုံး၌။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုပွါးစေခြင်းသည်။ န ဟိ နတ္ထိ၊ မရှိသည်ကားမဟုတ် ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ပ။ ဓမ္မာ-ဘိသမယော၊ သည်။ န ဟိ နတ္ထိ၊ မရှိသည်ကားမဟုတ် ရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိဇာနိတွာ၊ ဝန်ခံ၍[1]။ ယထာ ကထံ ဝိယ၊ ဉပမာ အဘယ်

၁-န ဟိ နတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာတိအာဒိနာ စတုက္ခတ္တုံ ဝုတ္တာသ ပဋိက္ခေပဿ ပဋိက္ခေပေါ-ဋ္ဌိကာရှိရကား ပရိယောသာနေန ဟိ နတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ-ရှိရမည်၊ အချို့သော ပါဌ်၌ ပရိ-ယောသာနေ ဟိ သာ-ရှိသည်ကားမသင့်။ (ပြည်)

ဤအရာ၌ "တေန ဟိ နတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ နတ္ထိ ဖလသစ္ဆိကိရိယာ၊ နတ္ထိ ကိလေ-သပ္ပဟာနံ၊ နတ္ထိ ဓမ္မာဘိသမယောတိ။ န ဟိ၊ အတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ အတ္ထိ ဖလသစ္ဆိ-ကိရိယာ၊ အတ္ထိ ကိလေသပ္ပဟာနံ၊ အတ္ထိ ဓမ္မာဘိသမယော" ဟု ရှိသော ယိုးဒယားမူ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်နှင့်အညီ "န ဟိ၊ အတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ။ပ။ အတ္ထိ ဓမ္မာဘိသမ-ယောတိ ပဋိဇာနိတွာ" ဟု ပါဌ်မှန်ရှိစေရမည်။ ထိုသို့ ရှိပါမှ န ဟီတိ စတုမ္မာ ဝုတ္တဿ ဝစနဿ ပဋိက္ခေပေါ။ အတ္ထီတိ ပဋိဇာနနံ- ဟူသော ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာနှင့် ညီမည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌လည်း ဤအရာတွင် န ဟီတိ "နတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ" တိ-အာဒိနာ စတုက္ခတ္တုံ ဝုတ္တာသ ပဋိက္ခေပဿ ပဋိက္ခေပေါ-ဟု ပါဌ်မှန်ရှိစေရမည်၊ သို့မှ ပဋိသံဌနှင့် ညီသည့်ပြင် ပဋိဇာနိတွာ-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်လည်း ညီပေမည်၊ သို့ဖြစ်၍ တေန ဟိ-စသည်၌ ဤသို့အနက်ပေးသင့်၏။

တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မူကား၊ ဝါ၊ ထိုသို့အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ကိလေသာတို့ကို မပယ်သည်ရှိသော်။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိရာ။ (စောဒနာအနက်ပေါ်စေသည်) ဝါ၊ မရှိရာပြီလော။ (ပဋ္ဌာပရိယောသာနေ-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အရ ပဋ္ဌာအနက်ပေါ်စေသည်)။ပ။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိရာ၊ ဝါ၊ မရှိရာပြီလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋ္ဌာပရိယောသာနေ၊ ၌။ န ဟိ၊ မရှိသည်မဟုတ်။ (ဤစကားဖြင့်ဆိုခဲ့ပြီးသော နတ္ထိ

ကဲ့သို့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ သော်။ (ပါဠိဝိယံယော၀၊ ပါဠိတော်၌ပင် လျှင်။) ဣဒံ၊ ဤသို့ဆိုလတ္တံ့သော ဥပမာကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

သေယျထာပိ၊ ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ အဇာတဖလော၊ မဖြစ်သေးသော အသီးရှိသော၊ ဝါ၊ အသီးမသီးသေးသော။ ယော တ-ရုဏော ရုက္ခော၊ အကြင်နုသောသစ်ပင်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (ယော-ကား ထည့်သည်) တမေနံ၊ ထိုအသီးမသီးသေး နုသောသစ်ပင်ကို။ ပုရိသော၊ သည်။ မူလံ၊ အမြစ်ကို။ ဆိန္ဒေယျ၊ ဖြတ်ရာ၏။ တဿ ရုက္ခဿ၊ ထိုသစ်ပင် ၏။ ယေ-အဇာတဖလာ၊ အကြင်မသီးသေးသောအသီးတို့သည်။ သိယုံ၊ ကုန်ရာ၏။) တေ-ဖလာ၊ ထိုမသီးသေးသော အသီးတို့သည်။ အဇာ-တာယေ၀၊ မဖြစ်ကုန်သေးသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ န ဇာယန္တိ၊ မဖြစ် ကုန်။ အနိဗ္ဗတ္တာယေ၀၊ မရောက်ကုန်သေးသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ အနုပ္ပန္နာယေ၀၊ မဖြစ်ကုန်သေးသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ အပါတုဘူတာယေ၀၊ ထင်ရှားမရှိကုန်သေးသည် ဖြစ်၍ သာလျှင်။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားမရှိကုန်။ [၃၂၈] ဧဝမေ၀၊ တူလျှင်[၁] ။ ဥပ္ပါဒေ၊ ဥပ္ပါဒဝန္တဖြစ်သောခန္ဓာသည်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ နိဗ္ဗတ္တိယာ၊

လေးချက်ကို ပယ်သည်) မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပေ၏။ပ။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိဇာနိတွာ၊ ဝန်ခံ၍။ (ဤသို့ ပါဠိအနက် ရှိပါမှ ပဋိဇာနန-ဝန်ခံခြင်းအနက်လည်း ထင်ရှားပေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

၁-ဧဝမေ၀-ဟူသောပါဠိ၌ ဥပမာသံသန္ဒနကို အသို့သိရအံ့နည်း?ဟူမူ ဧဝမေဝန္တိ ယထာ အဇာတဖလေ တရုဏရုက္ခေ မူလေ ဆိန္နေ အသတိ ဆေဒနေ အာယတိံ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာနိ ဆေဒနပစ္စယာ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာနိ ဝိနဋ္ဌာနိ နာမ ဟောန္တိ၊ ဧဝမေဝ မဂ္ဂဘာဝနာယ အသတိ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာ ကိလေသာ မဂ္ဂဘာဝနာယ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာ ပဟီနာတိ ဝုစ္စန္တီတိ ဥပမာသံသန္ဒနံ။ ဋီကာ။ ဧဝမေဝန္တိ တွော၊ ၌။ အဇာတဖလေ၊ မဖြစ်သေးသော အသီးရှိသော။ တရုဏ-ရုက္ခေ၊ နုသောသစ်ပင်ကို။ မူလေ၊ အမြစ်၌။ ဆိန္နေ၊ ဖြတ်အပ်သည်ရှိသော်။ ဆေဒနေ၊ ဖြတ်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာနိ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်ကုန်သော။ ဆေဒနပစ္စယာ၊ ဖြတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာနိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့ကုန်သောအသီးတို့သည်။ ဝိနဋ္ဌာနိ နာမ၊ ပျက်စီးသည် မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝမေ၀၊ တူ။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကို ပွါးစေခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုက်ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ တို့ကို။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကိုပွါးစေခြင်းဖြင့်။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ မဖြစ်ကုန်သည် ရှိသော်။ ပဟီနာတိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဒနံ၊ ဥပမာဥပမေယျနှီးနှောခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

ဖြစ်ခြင်း၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းတည်း။ (ဥပ္ပါဒေါတိ ဥပ္ပါဒဝန္တော၊ ခန္ဓာ ဝုတ္တာ) ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့တည်း။ ဥပ္ပါဒေ၊ ဥပ္ပါဒဝန္တဖြစ်သော ဥပါဒိန္နကခန္ဓာငါးပါး၌။ အာဒီနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ အနုပ္ပါဒေ၊ ဥပ္ပါဒကင်းသောနိဗ္ဗာန်၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပက္ခန္ဒတိ၊ ပြေးဝင်၏။ အနုပ္ပါဒေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ စိတ္တံ·စိတ္တဿ၊ ၏။ ပက္ခန္ဒတ္တာ၊ ပြေးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒပစ္စယာ၊ ဥပ္ပါဒဝန္တဖြစ်သော ခန္ဓာ ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ယေ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တေယျုံ၊ ကုန်ရာ၏။ တေ·ကိလေသာ၊ တို့သည်။ အဇာတာယေဝ၊ မဖြစ်ကုန်မူ၍ သာလျှင်။ န ဇာယန္တိ၊ မဖြစ်သည်မည်ကုန်၏။ပ။ အပါတုဘူတာယေဝ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ကုန်မူ၍သာလျှင်။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားမဖြစ်သည်မည် ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဟီနာ နာမ၊ ပယ်အပ်သည် မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (တသ္မာ၊ ထိုသို့ပယ်အပ်သည် မည်သောကြောင့်။ နတ္ထိ ကိလေသပ္ပဟာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ ကတော၊ ပြုအပ်သော။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ပယ်ခြင်းကို။ န ဟီတိ၊ န ဟိ·စသောပါဠိဖြင့်။ ပဋိ-က္ခိတ္တော၊ ပယ်အပ်၏[၁]။) ဧဝံ၊ သို့။ ဟေတုနိရောဓာ၊ ဒုက္ခ၏အကြောင်း ဖြစ်သော ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ နောင် အခါ ဖြစ်လတ့်သော ဒုက္ခအပေါင်း၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဝတ္တံ၊ ဥပါဒိန္နကခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ နိဗ္ဗတ္တိယာ၊ ၏။) ဟေတု၊ တည်း။ (နောက်ကိုလည်းဤနည်း) နိမိတ္တံ၊ သည်။ ဟေတု၊ တည်း။ အာယူဟနာ၊ အားထုတ်ခြင်းစေတနာသည်။ ဟေတု၊ တည်း။ပ။ အနာယူဟနေ၊ အာယူဟနကင်းသောနိဗ္ဗာန်၌။ စိတ္တံ·စိတ္တဿ၊ ၏။ ပက္ခန္ဒတ္တာ၊ ကြောင့်။ အာယူဟနပစ္စယာ၊ အာယူဟန ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ယေ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တေယျုံ၊ ကုန်၏။ တေ·ကိလေသာ၊ တို့သည်။ အဇာတာယေဝ၊ မဖြစ်ကုန်မူ၍ သာလျှင်။ န ဇာယန္တိ၊ ကုန်။ အပါတုဘူတာယေဝ၊ မူ၍သာလျှင်။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ မည်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟေတုနိရောဓာ၊ အကြောင်း ဖြစ်သောကိလေသာတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဖလနိရောဓော၊ နောင်အခါ

[၁]-တသ္မာ-စသည်ကားသေသ။ ထိုပါဠိလျှင်ထိုပယ်အပ်သော ကိလေသာတို့သည်ကား ဖြစ်ပြီး၍ကင်းသည်လည်းမဟုတ်ကုန်၊ ဖြစ်လတ့်လည်းမဟုတ်ကုန်၊ ဖြစ်ဆဲလည်းမဟုတ်ကုန်၊ ထိုကြောင့် အတီတေ ကိလေသေ ပဇဟတိ-အစရှိသောစကားကို မဆိုသင့်ဟု ပြ၏။ (ပြည်)

ဖြစ်လတ္တံ့သော အကျိုးတရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဖလသစ္ဆိကိရိယာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ကိလေသပ္ပဟာနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ-ဣဒံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၈၃၂။ ဧတေန၊ အဇ္ဇတာယေဝ န ဇာယန္တိ-ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အနက်သဘောကို။ ဒီပိတံ၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘူမိလဒ္ဓါနံ၊ ဝိပဿနာ၏အာရုံဖြစ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပဉ္စကဟု ဆိုအပ်သော ဖြစ်ရာဌာနဘုံကိုရကုန်သော၊ ဝါ၊ ရအပ်ကုန်သောဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပဉ္စကဟုဆိုအပ်သော ဖြစ်ရာဌာနဘုံရှိကုန်သော[1]။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ကို။ ဒီပိတံ၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဘူမိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်သောဖြစ်ရာဌာနဘုံရှိကုန်သော ကိလေသာတို့သည်။ အတီတာ ကိံ၊ အတိတ်ကိလေသာတို့လော။ အနာဂတာ ကိံ၊ အနာဂတ်ကိလေသာတို့လော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ပစ္စုပ္ပန္နာ ကိံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကိလေသာတို့လော။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ တေ ကိလေသာ၊ ထိုဘူမိလဒ္ဓကိလေသာတို့သည်။ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နာ ဧဝ နာမ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နသာလျှင်မည်ကုန်၏[2]။ (နု၊ ဝတ္တ-မာနုပ္ပန္နစသည် မမည်ကောင်း။)

၈၃၃။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဥပ္ပန္နသည်။ ဝတ္တမာနဘူတာပဂ-တောကာသကတဘူမိလဒ္ဓဝသေန၊ ဝတ္တမာနုပ္ပန္န ဘူတာပဂတုပ္ပန္န ဩကာ-သကတုပ္ပန္န ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အနေကပ္ပဘေဒံ၊ များသော အပြားရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုဥပ္ပန္နတို့တွင်။ ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂ-သမင်္ဂီသင်္ခါတံ၊ ဥပါဒ် ဌီ ဘင်နှင့်ပြည့်စုံသည်ဟုဆိုအပ်သော။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတရားသည်လည်း။ ဝတ္တမာနုပ္ပန္နံ နာမ၊ ဖြစ်ဆဲ (ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲသော) ဥပ္ပန္နမည်၏။ အာရမ္မဏရသံ၊ အာရုံ၏ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တသဘောဖြစ်သောအရသာကို။ အနုဘဝိတွာ၊ ခံစား၍။ နိရုဒ္ဓံ၊

[1] ၁-လဒ္ဓါ ဘူမိ ဧတေဟီတိ လဒ္ဓါဘူမိ-ဟူလိုလျက် ဝိသေသနပရနိပါတအားဖြင့် အဂျာ-ဟိတော-ကဲ့သို့ ဘူမိလဒ္ဓါ-ဟူသည်။ (ပြည်)

[2] ၂-ဝတ္တမာနုပ္ပန္နစသည်တို့မှ ဆန့်ကျင်သောကြောင့် အတိတ်ဟူ၍ရှင်း အနာဂတ်ဟူ၍ရှင်း ပစ္စုပ္ပန်ဟူ၍ရှင်း စင်စစ်မဆိုအပ်ရကား ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နာ ဧဝ နာမ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

ချုပ်ပြီးသော။ အနုဘူတာပဂတသင်္ခါတံ၊ ခံစားပြီး၍ ကင်းသည်ချုပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော။ ကုသလာကုသလံ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်သည်။ ဘူတာပဂတုပ္ပန္နံ နာမ၊ အာရုံ၏အရသာကိုခံစားပြီး၍ ချုပ်ပြီးကင်းပြီးသော ဥပ္ပန္နမည်၏။ (အနုဘဝိတွာ အပဂတံ ဘူတာပဂတံ-ပြု) ဥပ္ပါဒါဒိတ္တယံ၊ ဥပါဒ်စသော ခဏသုံးပါးအပေါင်းသို့။ အနုပ္ပတွာ၊ အစဉ်အားဖြင့် ရောက်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသော။ ဘူတာပဂတသင်္ခါတံ၊ ဖြစ်ပြီး၍ ချုပ်ပြီးကင်းပြီးဟူ၍ ဆိုအပ်သော။ သေသသင်္ခတဉ္စ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်မှကြွင်းသော သင်္ခတတရားသည်၎င်း။ ကုသလာကုသလဉ္စ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်သည်၎င်း။ (စ-သဒ္ဒါဖြင့် ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကိုဆည်းသည်) ဘူတာပဂတုပ္ပန္နံ နာမ၊ ဖြစ်ပြီး၍ ချုပ်ပြီးကင်းပြီးသော ဥပ္ပန္နမည်၏[၁]။ အသြ၊

၁-ဘဝိတွာ အပဂတံ ဘူတာပဂတံ-ပြု။ ခေါင်းတလုံးကို အိုးနှစ်လုံးမဆန့်သို့ အနုဘူတဘူတ နှစ်နက်ကို တခုတည်းသော ဘူတ-သဒ္ဒါအဘယ်မှာ ရှက်နိုင်အံ့နည်း? ကြောင့် အနု-ဘူတဘူတာ ဟိ ဘူတတာသာမညေန ဘူတသဒ္ဒေန ဝုတ္တာ-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ ဘူတချည်းသက်သက် အနုဘဝနအနက်ကို ဟောနိုင်ပါအံ့လော၊ အနု-နှင့်ယှဉ်မှသာလျှင် အနုဘဝနအနက်ကို ဟောနိုင်သည်မဟုတ်လော? ကြောင့် သာမညမေဝ ဟိ ဥပသဂ္ဂေန ဝိသေသိ-ယတီတိ-မိန့်သော်။ အဓိပ္ပါယ်ကား ဘူတ-သဒ္ဒါသည်ပင်လျှင် ဥပ္ပဇ္ဇနအနက် အနုဘဝနအနက်ပတ္တိစသော သာမညအနက်ကို ဟောသည်၊ အနု-ဟူသော ဥပသာရဖြင့်ကား အနုဘဝနအနက်ကိုသာလျှင်အထူးပြုရုံသာတည်း၊ ဂစ္ဆတိ-သည် အောက်အထက် ဘီလာ ဆယ်မျက်နှာသို့ သွားခြင်းအနက်ကို ဟောသည်ကို ဥဂ္ဂစ္ဆတိ-ဟု အထက်သို့သွားခြင်းကိုဥ-သဒ္ဒါ, အောက်သို့သက်သည်ကို ဩဂစ္ဆတိ-ဟု အဝ-သဒ္ဒါအထူးပြုသကဲ့သို့ဟူလို။ အနုဘူတ-သဒ္ဒါသည် အနု-ဘူတာ ကာမာ-ဟူသောပုဒ်၌ ကမ္မဝါစ္စကို ဟောသည်မဟုတ်သောကြောင့် အနုဘူတသဒ္ဒေါ စ ကမ္မဝစနိစ္ဆာယ အဘာဝတော အနုဘာဝကဝါစကော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မိန့်သော်၊ ဋီကာ။ အလုံးစုံသောနာမ်တရားသည် အာရုံကိုယူတတ်သော သာရမ္မဏိကတရားချည်းဖြစ်သောကြောင့် ဝိပါက်ကြိယာသည်လည်း အာရုံ၏အရသာကို ခံစားကောင်းသည်မဟုတ်လော၊ အဘယ့်ကြောင့် ကုသလာကုသလံ-ဟူသနည်း? ကြောင့် ဝိကပ္ပဂါဟဝသေန ရာဂါဒီဟိ တပ္ပဋိပက္ခေဟိ စ အကုသလံ ကုသလဉ္စ အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝတိ၊ န ဝိပါကော ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တတ္တာ၊ နာပိ ကိရိယာအဟေတုကာနံ အတိဒုဗ္ဗလတာယ သဟေတုကာနဉ္စ ခီဏကိလေသဿ ဆဠင်္ဂု-ပက္ခာဝတော ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ အတိသန္တဝုတ္တိတ္တာ-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ ထိုနည်းနှစ်ပါးတို့၏ အထူးကား အသို့နည်း? တတ္ထ စ ပုရိမနယေ ကုသလာကုသလမေဝ ဝုတ္တံ အဓိပ္ပါယ-ဝသေန ဘူတာပဂတန္တိ ဝုတ္တံ၊ ယံ ဥပ္ပန္နာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာတိ တတ္ထ ဥပ္ပန္နန္တိ ဂဟေတွာ တံသဒိသာနံ ပဟာနံ ဗုဒ္ဓိ စ ဝုတ္တာ။ ပစ္ဆိမနယေ စသဒ္ဒေန ကုသလာကုသလဉ္စ အာကဍ္ဎိတွာ သဗ္ဗံ သင်္ခတံ ဝုတ္တံ ဘုတွာပဂတဘာဝါ-ဘိဓာနာဓိပ္ပါယေန-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ စ၊ ဆက်။ အနုဘူတသဒ္ဒေါ၊ ကို။ ကမ္မဝစနိစ္ဆာယ၊

ထိုသတ္တဝါအား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ကတာနိ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော။ ယာနိ တာနိ ကမ္မာနိ၊ အကြင်ကံတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ-ဝေမာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်သော။ ကမ္မံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံသည်။ အတီတမ္ပိ သမာနံ၊ အတိတ်ဖြစ်လျှင်းမှုလည်း။ အညံ၊ တပါးသော။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ပဋိဗာဟိတွာ၊ မြစ်၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝိပါကဿ၊ အကျိုး၏။ ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဩကာသကတုပ္ပန္နံ နာမ၊ ဩကာသော ကတော ဧတေန-ဟူသော ဝစနတ်ကြောင့် ဩကာသကတုပ္ပန္န မည်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ ကတောကာသံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အခွင့်ရှိသော။ ဝိပါကဥ္စ၊ ဝိပါက်သည်လည်း။ အနုပ္ပန္နမ္ပိ သမာနံ၊ မဖြစ်သေးသည် ဖြစ်လျှင်း မှုလည်း။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဩကာသေ၊ ကို။ ကတေ၊

ကံကိုဆိုလိုခြင်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုဘာဝကဝါစကော၊ ခံစားတတ်သောကတ္တားကို ဟော၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဝိကပ္ပဂါဟဝသေန၊ အထူးကြံ၍ ယူခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ရာဂါဒီဟိ၊ ရာဂအစရှိသည်တို့ဖြင့်ရင်း။ တပ္ပဋိပက္ခေဟိ စ၊ ထို ရာဂအစရှိသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အလောဘစသည်တို့ဖြင့်ရင်း။ အကုသလဥ္စ၊ သည်ရင်း။ ကုသလဥ္စ၊ သည်ရင်း။ အာရမ္မဏရသံ၊ အာရုံ၏အရသာကို။ အနုဘဝတိ၊ ၏။ ဝိပါကော၊ သည်။ ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တတ္တာ၊ ကံ၏အဟုန်သည် ပစ်ချအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န အနုဘဝတိ၊ မခံစား။ အဟေတုကာနံ၊ အဟိတ်ကြိယာတို့၏။ အတိဒုဗ္ဗလတာယ၊ အလွန် အားနည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာဝတော၊ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာနှင့် ပြည့်စုံသော။ ခီဏာကိလေသဿ၊ ကုန်ပြီးသော ကိလေသာရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သဟေတုကာနဥ္စ၊ သဟိတ်ကြိယာတို့၏လည်း။ အတိသန္တဝုတ္တိတ္တာ၊ အလွန် ငြိမ်သက်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ကြိယာပိ၊ ကြိယာသည်လည်း။ န အနုဘဝတိ၊ မခံစား။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤနည်းနှစ်ပါးတို့တွင်။ ပုရိမနယေ၊ ရှေးနည်း၌။ ကုသလာကုသလမေဝ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကိုသာလျှင်။ ဝတ္တုံ၊ ငှါ။ အဓိပ္ပါယဝသေန၊ အလို၏အစွမ်းဖြင့်။ ဘုတွာပဂတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင်ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ အကုသလာနံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ၊ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဌိတိယာ၊ တည်ခြင်းငှါ။ ဣတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ဥပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တံသဒိသာနံ၊ ထို ဖြစ်ပြီးသောကုသိုလ် အကုသိုလ်နှင့်တူကုန်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကိုရင်း။ ဝုဒ္ဓိ စ၊ ပွါးစီးခြင်းကိုရင်း။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ပစ္ဆိမနယေ၊ ၌။ စသဒ္ဒေန၊ စ-သဒ္ဒါဖြင့်။ ကုသလာကုသလဉ္စ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကိုလည်း။ အာကစိုတွာ၊ ငင်၍။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ သင်္ခတံ၊ သင်္ခတတရားကို။ ဘူတာပဂတဘာဝါဘိဓာနာဓိပ္ပါယဝသေန၊ ဖြစ်၍ချုပ်ပြီး ကင်းပြီးသည်၏အဖြစ်ကို ဆိုခြင်းငှါ အလိုအားဖြင့်။ ဘူတာပဂတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ရင်းနက်။ (ပြည်)

ပြုပြီးလတ်သော်။ ကေနစ္တေန၊ စင်စစ်သဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သြကာသကတုပ္ပန္နံ နာမ၊ သြကာသော ကတော ဧတဿ-ဟူသော ဝစနတ်ကြောင့် သြကာသကတုပ္ပန္န မည်၏[၁]။ တာသု တာသု ဘူမိသု၊ မနုဿဒေဝစသည်တို့၏ အတ္တဘောဟု ဆိုအပ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ထိုထိုတို့၌။ အသမူဟတံ၊ ထိုထို သန္တာန်၌ တဖန် မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်စေအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အရိယမဂ်ဖြင့် မပယ် မနုတ်အပ်သေးသော။ (အသမူဟတတ္တာယေဝ ဟိဿ နတ္ထိတိ နဝတ္တဗ္ဗတာယ ဥပ္ပန္နဝေါဟာရော) အကုသလံ၊ သည်။ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နံ နာမ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နမည်၏။

၈၃၄။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္န-ဟူသောပုဒ်၌။ ဘူမိယာ စ၊ ဘူမိ၏ရင်း။ ဘူမိလဒ္ဓဿ စ၊ ဘူမိလဒ္ဓ၏ရင်း။ နာနတ္တံ၊ အထူးကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-ကထံ ဝိသေသော၊ အဘယ်သို့ထူးသနည်း။ ဝိပဿနာယ၊ ၏။ အာရမ္မဏဘူတာ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ တေဘူမကာ၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဘူမိတိ-ဘူမိ နာမ၊ ဘူမိမည်၏။ တေသု ခန္ဓေသု၊ ထိုဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ဥပ္ပတ္တိရဟံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်သော။ ကိလေသဇာတံ၊ ကိလေသာအပေါင်းသည်။ ဘူမိလဒ္ဓံ နာမ၊ ဘူမိလဒ္ဓ မည်၏[၂]။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ-ဘူမိ၊ ထိုမပိုင်းခြားအပ်သေးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော ကိလေသာတို့၏ဖြစ်ရာ ထိုဘုံကို။ တေန-ကိလေသဇာတေန၊ သည်။ လဒ္ဓါ နာမ၊ ရအပ်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ ကိလေသဇာတံ၊ ကို။) ဘူမိလဒ္ဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သာ-ဘူမိ၊ ကိုလည်း။ တေန-ကိလေသဇာတေန၊ သည်။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံပြုသည်၏

၁-အကျိုးဖြစ်စေခြင်းငှါ အခွင့်ကိုပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌ ကျရောက်သော အတိတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကိုရင်း ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်ခြင်းငှါ အားထုတ်သော အနာဂတ်ဝိပါက်ကိုရင်း သြကာသကတုပ္ပန္နဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ သြကာသော ကတော ဧတေနာတိ သြကာသကတုပ္ပန္နံ၊ ကံရ၏။ သြကာသော ကတော ဧတဿာတိ သြကာသကတုပ္ပန္နံ၊ ဝိပါက်ရ၏။ (ပြည်)

၂-တေဘူမကာ-ဆိုလျှင်ပင် ထိုခန္ဓာတို့၏ ဝိပဿနာ၏ အာရုံ၏အဖြစ် ပြီးကောင်းပြီးလျက် ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏဘူတာ-ဟု မိန့်သည်ကား ဤပါဠိဖြင့် ထိုခန္ဓာတို့၏ မပိုင်းခြားအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အပရိညာတအဖြစ်ကိုပြ၏၊ ထိုကြောင့် အပရိညာတ ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့ကိုသာလျှင် ကိလေသာတို့၏ဖြစ်ရာ ပဝတ္တိဌာနဘူမိဟူ၍ လိုအပ်ကုန်၏။ (ပြည်)

အစွမ်းအားဖြင့်။ န လဒ္ဓါ၊ မရအပ်။ [၃၂၉] ဟိ၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။ အာရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော[1]။ အတီတာနာဂတော၊ အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓေ စ၊ ခန္ဓာတို့ ကိုရှင်း။ (ပဂေဝ ပစ္စုပ္ပန္နေတိ အဓိပ္ပါယော) ပရိညာတေပိ၊ အရှင်တို့ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်လျက်လည်း။ ခီဏာသဝါနံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ခန္ဓေ စ၊ တို့ကိုရှင်း။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ မဟာကစ္စာနဥပ္ပလဝဏ္ဏာဒီနံ၊ မဟာကစ္စည်းထေရ်, ဥပ္ပလဝဏ်ထေရ် အစရှိကုန်သော ရဟန္တာသခင်တို့၏။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ သောရေယျသေဋ္ဌိနန္ဒမာဏဝကာဒီနံ၊ သောရေယျသေဌေး နန္ဒလုလင်စသသူတို့အား။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝိယ၊ တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တံ အညသန္တာနဂတကိလေသဇာတံ၊ ထိုသူတပါး သန္တာန်၌တည်သော ကိလေသာအပေါင်းသည်။ (တတော၊ ထိုမိမိ သန္တာန်မှ။ အညသ္မိံ သန္တာနေ၊ တပါးသောသူ၏သန္တာန်၌။ အာရမ္မဏ- ကရဏမတ္တေန၊ ဖြင့်။) ဘူမိလဒ္ဓံ နာမ၊ မည်သည်။ ယဒိ သိယာ၊ ဖြစ်ငြားအံ့[2]။ ဧဝံ-သတိ၊ သော်။ တဿ-အညသန္တာနဂတကိလေသ- ဇာတဿ၊ ၏။ (ပရသန္တတိပတိတတ္တာ၊ သူတပါးသန္တာန်၌ ကျရောက် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အပ္ပဟေယျတော၊ မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သောသူသည်မျှ။ ဘဝမူလံ၊ ဘဝ၏ အမြစ်ကို။ န ပဇဟေယျ၊ မပယ်မနုတ်နိုင်ရာ။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ ဝတ္ထုဝသေန၊ ကိလေသာ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနအားဖြင့်။ ဘူမိလဒ္ဓံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယတ္ထ ယတ္ထ-ဘဝေ၊ အကြင် အကြင်ဘဝ၌။ ဝါ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ-သန္တာနေ၊ အကြင်အကြင်သန္တာန်၌။ ဝိပဿနာယ၊ ဖြင့်။ အပရိညာတာ၊ မပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်[3]။

၁-အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရအပ်၏ဟူသော် အဘယ် အပြစ်ရှိသနည်း?ဟု ကြောင့် အာရမ္မဏဝသေန ဟိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ပရိညာတေပိ စ ခီဏာသဝါနံ ခန္ဓေ။ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဟူ၏၊ ထိုခီဏာသဝတို့၏ ခန္ဓာတို့သည် အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ကိလေသဇာတသည် ဘူမိလဒ္ဓမည်သော် အဘယ်အပြစ်ရှိသနည်း?ဟု ကား ယဒိ စ တံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၃-နုတ်အပ်ပယ်အပ်ပြီးသောကိလေသာရှိသောခန္ဓာသည် ပရိညာတမည်၏၊ ထိုပရိညာတ ခန္ဓာသည် ကိလေသာ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနမဖြစ်သောကြောင့် အပရိညာတာ ခန္ဓာ-ဟူသတည်း။ (ပြည်)

ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ တတ္ထ-ဘဝေ၊ ၌။ ဝါ၊ တတ္ထ တတ္ထ-သန္တာနေ၊ ၌။ ဥပ္ပါဒတော၊ ထိုခန္ဓာတို့၏သန္တာန်၌ ဖြစ်ခြင်းမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ (ကိလေသာနံ အပ္ပဟီနဘာဝံ ဠပေတွာ၊ ကိလေသာတို့၏ မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုထား၍။ အညဿ ကာရဏဿ အဘာဝတော၊ တပါးသောအကြောင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။) တေသု-ခန္ဓေသု၊ ထိုခန္ဓာတို့၌။ ဝဋ္ဋမူလံ၊ ဝဋ်၏အမြစ်ဖြစ်သော။ ကိလေသဇာတံ၊ သည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်း၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။) တံ-အနုသယိတံ ကိလေသဇာတံ၊ ထိုခန္ဓာတို့၌ ကိန်းသောကိလေသာကို။ အပ္ပဟီနဋ္ဌေန၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘူမိလဒ္ဓန္တိ၊ ရအပ်သော ဖြစ်ရာဌာနဘုံရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၈၃၅။ တတ္ထ စ၊ ထိုကိလေသတို့၏ဖြစ်ရာ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဘုံဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့တွင်လည်း။ ယဿ-ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏[၁]။ (အဇ္ဈတ္တဘာဝသာမညေ၊ အဇ္ဈတ္တ၏ အဖြစ်ဖြင့်တူသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။) ယေသု ခန္ဓေသု၊ အကြင် အတိတ်စသည် ကာမာဝစရ စသည်အပြားဖြင့် ပြားကုန်သော ခန္ဓာတို့၌။ အပ္ပဟီနဋ္ဌေန၊ မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ အနုသယိတာ၊ ကိန်းကုန်၏။ တဿ-ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ တေ ဧဝ-ခန္ဓာ၊ ထိုကိလေသာတို့၏ ကိန်းရာဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည်သာလျှင်။ တေသံ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထု၊ ဖြစ်ရာဌာန ဝတ္ထုယာခင်း မည်ကုန်၏။ အညေသံ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သန္တကာ၊ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ တေသံ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ န ဝတ္ထု၊ ဖြစ်ရာဌာန ဝတ္ထုယာခင်း မမည်ကုန်။ စ၊ ဆက်။ အတီ-တက္ခန္ဓေသု၊ အတိတ်ဖြစ်သောခန္ဓာတို့၌[၂]။ အပ္ပဟီနာနုသယိတာနံ၊ မပယ်

၁-ထိုအပရိညာတခန္ဓာတို့သည် ထိုသို့ ကိလေသာတို့၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဖြစ်ကုန်သော်လည်း အလုံးစုံသောခန္ဓာတို့သည် အလုံးစုံသောကိလေသာတို့၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနမဖြစ်ကုန်၊ စင်စစ်သော်ကား အထူးရှိသေး၏ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ တတ္ထ စ ယဿ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ယင်းသို့သော်လည်း ဤကိလေသာတို့သည် အာရုံကိုပြုကုန်သကဲ့သို့ ဝတ္ထုကိုပိုင်းခြား၍ ပိုင်းခြား၍ ကိန်းဝပ်ကုန်သလော ?အကြင်ကြောင့် တေ ဧဝ ခန္ဓာ တေသံ ကိလေသာနံ ဝတ္ထု-ဟု ဝတ္ထုကိုပိုင်းခြားမှတ်သား၍ ဆိုအပ်သည်ဖြစ်ဘိသော်၊ ဤသို့သောစောဒနာဖြစ်လသော် အာရုံပြုသကဲ့သို့ အနုသယတို့၏ စင်စစ်ဝတ္ထုကို ပိုင်းခြား၍ဖြစ်ခြင်းမရှိ၊ အလျော်ကိုဆိုမူ အတိတ်စသော ကာမာဝစရစသောအားဖြင့် အကြင်အကြင် ပိုင်းခြား

အပ်သေးသော ကိန်းဝပ်ခြင်းရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ ကိန်းဝပ်သောအနုသယကို မပယ်အပ်သေးကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အတီတက္ခန္ဓာဝ၊ အတိတ်ခန္ဓာတို့သည်သာလျှင်။ ဝတ္ထု၊ ဖြစ်ရာဌာန ယာခင်းဝတ္ထုမည်ကုန်၏။ ဣတရေ၊ အတိတ်ခန္ဓာမှတပါးကုန်သော ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ အနာဂတ်ခန္ဓာ တို့သည်။ န ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမမည်ကုန်။ အနာဂတာဒီသု၊ အနာဂတ်ခန္ဓာ စသည်တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) တထာ၊ ပါး။ ကာမာဝစရက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အပ္ပဟီနာနုသယိတာနံ၊ ကုန်သော။ ကိလေ-သာနံ၊ တို့၏။ ကာမာဝစရက္ခန္ဓာဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဝတ္ထု၊ တည်း။ ဣတရေ၊ ဤမှတပါးသောရူပါဝစရခန္ဓာ အရူပါဝစရခန္ဓာတို့သည်။ န ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမမည်ကုန်[၁]။ ရူပါရူပါဝစရခန္ဓေသု၊ တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိ-တဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သောတာပန္နာဒီသု၊ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်စသည်တို့တွင်[၂]။ ယဿ ယဿ အရိယပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဝဋ္ဋမူလံ၊ ဝဋ်၏အမြစ်ဖြစ်သော။ တံ တံ ကိလေသဇာတံ၊ ထိုထိုကိလေသာ

အပ်သော ဝတ္ထု၌ ကိလေသာတို့၏ အကြွင်းမပယ်အပ်သော သဘောသည် ရှိ၏၊ ထိုအပ္ပဟီနဌ သည် ပိုင်းခြား၍ဖြစ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် အတီတက္ခန္ဓေသု-စသည်ကို မိန့်သော်။ ထိုပါဌ်ဖြင့် ဝတ္ထု၏အစွမ်းအားဖြင့် ဘုမိလဒ္ဓသည်ဖြစ်၏၊ အာရုံ၏အစွမ်းအားဖြင့် မဖြစ်၊ ထိုကြောင့် ဝတ္ထု၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့် ထိုအနုသယ၏ပျက်စီးခြင်းသည် ဖြစ်၏ဟုပြ၏။ (ပြည်)

၁-ထိုသို့ မပယ်အပ်သေးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင် အညတရော လောလဇာတိကော တံ ရသပထဝိံ အင်္ဂုလိယာ သာယိ-ဤသို့အစရှိသော စကားသည် ကာမာဝစရခန္ဓာတို့၌ ကိန်းဝပ်ကုန်သော ရသတဏှာစသည်တို့၏ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရခန္ဓာကိုလွန်၍ တဖန် ကာမာဝစရခန္ဓာဟူသော ဝတ္ထုရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထင်စွာ ပြ၏၊ ထိုကြောင့် တထာ ကာမာဝစရက္ခန္ဓေသု-စသည်ကို မိန့်သတည်း။ ဤကာမာဝစရခန္ဓာ၌ ကိန်းဝပ်သော အနုသယ၏ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရခန္ဓာတို့ကိုလွန်၍ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့ ထိုအတူ ကာမာဝစရခန္ဓာတို့ကို လွန်၍ဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်သဘည်းဟုပြခြင်းငှါ သေ နယော ရူပါ-ရူပါဝစရက္ခန္ဓေသု-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ကိလေသာတို့၏ ထိုးကျင့်သောအားဖြင့်ရင်း လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူး သောအားဖြင့်ရင်း ကိလေသာတို့သန္တာန်၌ ကိန်းသောသဘောကို ဆ၍သိအပ်၏၊ အဘယ့် ကြောင့်နည်း? အနုသယမရှိသော် ပရိယုဋ္ဌာန်အဘိဘဝန မဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အကြင်အနုသယတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုအနုသယ တို့၏ ဝတ္ထုကို ပရိညာတပြုအပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍ သမတိက္ကန္တ လွန်အပ်ပြီးသည်မည်၏၊ ထိုကြောင့် ထိုဝတ္ထုသည် ထိုအနုသယတို့၏ ဘူမိဟူသောအမည် သမညာသည် အဘယ်သို့ ရှိသည်ဖြစ်အံ့နည်းဟု ပြခြင်းငှါ သောတာပန္နာဒိသု ပန-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

အပေါင်းကို[၁]။ တေန တေန မဂ္ဂေန၊ မဂ်ထိုထိုဖြင့်။ ပဟီနံ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ တဿ တဿ-အရိယပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ တေ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ပဟီနာနံ၊ ကုန်ပြီးသော။ တေသံ တေသံ ဝဋ္ဋမူလကိလေသာနံ၊ ထိုထိုဝဋ္ဋမူလကိလေ-သာတို့၏။ အဝတ္ထုတော၊ တည်ရာဌာနဝတ္ထုယာခင်းမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘူမိတိ သင်္ခံ၊ ဘူမိဟူသောခေါ်ဝေါ်ခြင်းကို။ န လဘန္တိ၊ မရကုန်။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ (တစုံတခုသောအနုသယကိုမျှ မပယ်ရသေး များစွာကိလေသာကို ဖြစ်စေတတ်သော) ပုထုဇဉ်အား။ သဗ္ဗသော၀၊ အချင်းခပ်သိမ်းလျှင်။ ဝဋ္ဋမူလကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အပဟီနတ္တာ၊ မပယ်အပ်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ စေတနာစေတသိက အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော ကာယိကဝါစသိကစသည် အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ကိရိယမာနံ၊ ပြုအပ်သော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ကုသလံ ဝါ၊ ကုသိုလ်သည်မူလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အကုသလံ ဝါ၊ အကုသိုလ်သည်မူလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဧဝံ အပဟီနာနုသယတ္တာ၊ ဤသို့မပယ်အပ်သေးသော အနုသယရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ-ပုထုဇ္ဇနဿ၊ အား။ ကမ္မကိလေသပစ္စယာ၊ ကံကိလေသာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဝဋ္ဋံ၊ ဝိပါကဝဋ်သည်။ ဝဋ္ဋတိ၊ လည်၏။ တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်အား။ တေံ ဝဋ္ဋမူလံ၊ သည်[၂]။ ရူပက္ခန္ဓေယေဝ၊ ဥဿာလျှင်။ (အနုသေတိ၊ ကိန်း၏။) ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒီသု၊ တို့၌။ န (အနုသေတိ)၊ မကိန်း။ ပ။ ဝါ၊ ကား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓေယေဝ၊ ဥဿာလျှင်။ (အနုသေတိ၊ ၏။) ရူပက္ခန္ဓာဒီသု၊ တို့၌။ န (အနုသေတိ)၊ မကိန်း။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုသင့်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဝိသေသေန၊ သာမညအားဖြင့်။ ပဉ္စသုပိ ခန္ဓေသု၊ တို့၌လည်း။ အနုသယိတတ္တာ၊ ကိန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၇၃၆။ ကထံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ ရုက္ခေ၊ သစ်ပင်၌။ ပထဝီရသာဒိ ဝိယ၊ သသမ္ဘာရပထဝီ၏ ရသစသည်ကဲ့သို့တည်း။ ဟိ·တံ

၁-ဤ၌ အနုသယတို့ကို ဝဋ္ဋမူလကိလေသာ-ဟု လိုအပ်ကုန်၏၊ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာကိုသာ လိုအပ်သည်မဟုတ်မှတ်။ (ပြည်)

၂-ထိုအနုသယတို့သည် အတိတ်စသည် ကာမာဝစရ-စသည်အစွမ်းအားဖြင့် အကြင်အကြင် ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုထိုထို၌ ကိန်းကုန်လတ်သော်လည်း ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ထိုထိုတို့ကို အသီးအသီး မခွဲခြမ်းသောအားဖြင့် ဖြစ်ရာဌာနယာခင်းဟူ၍ ကိန်းကုန်သည်ဟု ပြလိုရကား တဿေတံ ဝဋ္ဋမူလံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ပါကဋ္ဌံ ကရောမိ၊ အံ့။ ယထာ၊ ဥပမာဖြည့်သည်ကား။ မဟာရုက္ခော၊ သစ်ပင်ကြီးသည်။ (ငှိတေ-၌စပ်) ပထဝီတလံ၊ မြေအပြင်ကို။ အဓိဋ္ဌာယ၊ တည်ရာပြု၍။ (တနည်း) ပထဝီတလံ၊ မြေအပြင်၌။ အဓိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ ပထဝီရသဉ္စ၊ သသမ္ဘာရပထဝီ၏ ရသကိုရင်း။ အာပေါရသဉ္စ၊ သသမ္ဘာရ အာပေါ၏ ရသကိုရင်း။ နိဿာယ၊ ၍။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထိုပထဝီရသအာပေါ-ရသဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ မူလခန္ဓသာခပသာခပလ္လဝပလာသ-ပုပ္ဖဖလေဟိ၊ အမြစ် ပင်စည် အခက်ငယ် အခွခက်မ အညွန့် အရွက် အပွင့် အသီးတို့ဖြင့်။ ဝဍ္ဎိတွာ၊ ကြီးပွါး၍။ နဘံ၊ ကောင်းကင်ပြင်ကို။ ပူရေတွာ၊ ၍။ ယာဝကပ္ပါဝသာနာ၊ ကမ္ဘာကြီးဆုံးသည်တိုင်အောင်။ ဗီဇပရမ္ပရာယ၊ မျိုးစေ့အဆက်ဆက်ဖြင့်။ ရုက္ခပဝေဏိံ၊ သစ်ပင်အဆက်ဆက်ကို။ သန္တာယ-မာနေ၊ အဆင့်ဆင့်စပ်ဖွဲ့လျက်[၁]။ ဌိတေ၊ တည်သည်ရှိသော်။ တံ ပထဝီ-ရသာဒိ၊ ထိုပထဝီရသ အာပေါရသသည်။ မူလေယေဝ၊ အမြစ်၌သာလျှင်။ အနုဂတံ၊ အစဉ်လျှောက်၍ နှံ့၏။ ခန္ဓာဒီသု၊ ပင်စည်ခက်ငယ်ခက်မစသည် တို့၌။ န အနုဂတံ၊ အစဉ်လျှောက်၍ နှံ့သည်မဟုတ်။ ပ။ ဖလေယေဝ၊ အသီး၌သာလျှင်။ အနုဂတံ၊ ၏။ မူလာဒီသု၊ တို့၌။ န အနုဂတံ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုသင့်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဝိသေသေန၊ သာမညအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဆက်ဆံသောအားဖြင့်။ သဗ္ဗေသု မူလာဒီသု၊ အလုံးစုံသော အမြစ်အစရှိသည်တို့၌။ အနုဂတတ္တာ၊ အစဉ်လျှောက်၍ နှံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ နှံ့သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ (န ဝတ္တဗ္ဗံ ယထာ၊ မဆိုအပ်သကဲ့သို့ရင်းတည်း။)

ပန၊ ဗျတိရိက်ကိုဆိုအံ့။ တဿေဝ ရုက္ခဿ၊ ထိုသစ်ပင်၏သာလျှင်။ ပုပ္ဖဖလာဒီသု၊ အပွင့်အသီးစသည်တို့၌။ နိဗ္ဗိန္နော၊ ငြီးငွေ့စက်ဆုပ်နိုးသော။ ကောစိ၊ သော။ ပုရိသော၊ သည်။ စတူသု ဒိသာသု၊ သစ်ပင်လေးမျက်နှာ တို့၌။ မဏ္ဍူကကဏ္ဋကံ နာမ၊ မဏ္ဍူကကဏ္ဋကမည်သော။ ဝိသကဏ္ဋကံ၊ အဆိပ်ရှိသောဆူးကို။ (မဏ္ဍူကကဏ္ဋကောတိ ဧကော မစ္ဆကဏ္ဋကောတိ

---

[၁]-မူသစ်၌ သန္တာနယမာနေ-ဟု ရှိ၏၊ သန္တာနံ နိဗ္ဗတ္တေတီတိ သန္တာနယမာနော-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ သန္တာနယမာနေ၊ သားမြေးမြစ်စသည်ဖြင့် သစ်ပင်အစဉ်အဆက်ကို ဖြစ်စေ လျက်-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ဗျတိရိက်ဥပမာ၌ သန္တာနံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ န သက္ကုဏေယျ-ကို ထောက်လျှင် ဤသန္တာနယမာနေ-သာ ယုတ္တတရဖြစ်ပေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

ဝဒန္တိ-ဋီကာ။ ဆရာတို့ကား လိပ်ကျောက်ဆူးဟူ၍ငှင်း ငါးမန်းစွယ်ဟူ၍ငှင်း ဆိုကုန်၏) အာကောဋ္ဋေယျ၊ နှက်ရာ၏။ အထ၊ ထိုသို့နှက်သော အခါ၌။ [၃၃၀] သော ရုက္ခော၊ သည်။ တေန ဝိသသမ္ဗဿေန၊ ထိုအဆိပ်၏ အတွေ့ဖြင့်။ ဖုဋ္ဌော၊ တွေ့သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ပထဝီရသအာပေါရသာနံ၊ တို့၏။ ပရိယာဒိဏ္ဏတ္တာ၊ ကုန်ခန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပသဝနဓမ္မတံ၊ မပွါးသောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ အာဂမ္မ၊ ရောက်လတ်၍။ ပုန၊ ဖန်။ သန္တာနံ၊ အဆက်ဆက်ကို၊ ဝါ၊ အစဉ်ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကုဏေယျ ယထာ၊ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ခန္ဓပဝတ္တိယံ၊ ခန္ဓာတို့၏ ဆက်ကာဆက်ကာဖြစ်ခြင်း၌။ နိဗ္ဗိန္နော၊ ငြီးငွေ့စက်ဆုပ်နိုးသော။ ကုလပုတ္တော၊ အမျိုးကောင်းသားသည်။ (အာရဘတိ-၌စပ်) တဿ ပုရိသဿ၊ ထိုယောကျ်ား၏။ စတူသု ဒိသာသု၊ အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌။ ရုက္ခေ၊ ၌။ ဝိသယောဇနံ ဝိယ၊ အဆိပ်ကိုယှဉ်စေသကဲ့သို့။ အတ္တနော သန္တာနေ၊ မိမိသန္တာန်၌။ စတုမဂ္ဂ-ဘာဝနံ၊ လေးပါးသောအရိယမဂ်တို့ကို ပွါးစေခြင်းကို။ အာရဘတိ၊ အားထုတ်၏။ အထ၊ ထိုသို့အားထုတ်လတ်သော်။ အဿ- ကုလပုတ္တဿ၊ ၏။ သော ခန္ဓသန္တာနော၊ ထိုခန္ဓာအစဉ်သည်။ တေန စတုမဂ္ဂဝိသ-သမ္ဗဿေန၊ ထိုလေးပါးသော အရိယမဂ်တည်းဟူသောအဆိပ်၏ အတွေ့ကြောင့်။ သဗ္ဗသော-သဗ္ဗသံ၊ ကုန်သော။ ဝဋ္ဋမူလကကိလေသာနံ၊ ဝဋ်၏ အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော ကိလေသာတို့ကို။ ပရိယာဒိဏ္ဏတ္တာ၊ ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကြိယာဘာဝမတ္တဉပဂတကာယကမ္မာဒိသဗ္ဗ-ကမ္မပ္ပဘေဒေါ၊ ကြိယာ၏အဖြစ်မျှသို့ကပ်သော ကာယကံအစရှိသော အလုံးစုံသော ကံအပြားရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပုနဗ္ဘဝါနဘိနိဗ္ဗတ္တနဓမ္မတံ၊ ဘဝသစ်၌ တဖန်မဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ အာဂမ္မ၊ ရောက်လာ်၍။ ဘဝန္တရသန္တာနံ၊ ဘဝတပါးတည်းဟူ သော အစဉ်ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ကေဝလံ၊ စစ်။ စရိမဝိညာဏနိရောဓေန၊ အဆုံးစွန် စုတိဟူသောဝိညာဉ်၏ ချုပ်သဖြင့်။ နိရိန္ဓနော၊ လောင်စရာမီးစာမရှိသော။ ဇာတဝေဒေါ ဝိယ၊ တောမီး ကဲ့သို့။ အနုပါဒါနော၊ (မီးလောင်စာသဖွယ်) ဥပါဒါန်မရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့တွင် တစုံတခုကိုမျှ မစွဲလမ်းသည်ဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗာ-ယတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရ၏၊ ဝါ၊ ငြိမ်းစဲ၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘူမိယာ စ၊ ဘူမိ

၏ငင်း။ ဘူမိလဒ္ဓဿ စ၊ ဘူမိလဒ္ဓ၏ငင်း။ နာနတ္တံ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၇၃၇။ အပိ စ-အပရော နယော၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ အံ့။ သမုဒါစာရာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတာဝိက္ခမ္ဘိတအသမူဟတဝသေန၊ သမုဒါစာရုပ္ပန္န အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္န အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္န အသမူဟတုပ္ပန္နတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အပရမ္ပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောဥပ္ပန္နတို့တွင်။ ဝတ္တမာနုပ္ပန္နမေဝ၊ ဝတ္တမာနုပ္ပန္နသည်ပင်လျှင်။ သမုဒါစာရုပ္ပန္နံ၊ သမုဒါစာရုပ္ပန္နမည်၏[၁]။ ပန၊ ပါး။ စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခုပသာဒ အစရှိသည်တို့အား။ အာရမ္မဏေ၊ ရူပါရုံ စသောအာရုံသည်။ အာပါထဂတေ၊ ထင်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော်။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ရှေးအဖို့၌၊ ဝါ၊ အစစွာဖြစ်သော ဇောဝါရ၌။ အနုပ္ပဇ္ဇ-မာနံပိ၊ မဖြစ်သေးလျှင်းမူလည်း။ ကိလေသဇာတံ၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်) အာရမ္မဏဿ၊ ၏။ အဓိဂ္ဂဟိတတ္တာ ဝေ၊ အယောနိသော မနသိကာရဖြင့် တက်စီး၍ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ မြဲမြံစွာယူအပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ အပရဘာဂေ၊ တပါးသောကာလ အဖို့၌၊ ဝါ၊ ကာလတပါး၌။ ဧကန္တေန ဥပ္ပတ္တိတော၊ အကြောင်း၏ ညီညွတ်ခြင်းဖြစ်လတ်သော် ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် အယော-နိသော မနသိကာရ၏ ထိုအာရုံ၌ဖြစ်ပြီးဖြစ်၍ အမြဲစင်စစ် ဖြစ်လတ္တံ့ ခြင်းကြောင့်။ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နန္တိ၊ အာရုံကိုတက်စီး၍ ယူအပ်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့် မဖြစ်သော်လည်း အမြဲစင်စစ်ဖြစ်လတ္တံ့သော ဥပ္ပန္နဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကလျာဏိဂါမေ၊ ၌။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ စရတော၊ လှည့်လည်သော။ မဟာတိဿတ္ထေရဿ၊ အား။ ဝိသဘာဂရူပဒဿနေန၊ ရဟန်းတို့နှင့် ဝိသဘာဂဖြစ်သော မိန်းမလှအဆင်းကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နကိလေသဇာတံ ဝိယ၊ ဖြစ်သော ကိလေသာအပေါင်းကဲ့သို့တည်း။ သမထဝိပဿနာနံ၊ သမထနှင့်ဝိပဿနာတို့တွင်။ အညတရဝသေန၊ တပါး ပါး၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဝိက္ခမ္ဘိတံ၊ မခွါအပ်သေးသော။ ကိလေသ-

---

၁-ရအပ်သော အတ္တလာဘရှိသည်၏အဖြစ်သည် (ဝါ) ရအပ်သောသဘောကိုယ်အထည်ကို ရခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည် ဤ၌ သမုဒါစာရဥပါဒ်သော တရားမည်၏၊ ထိုကြောင့် ခဏတ္တယနှင့်ပြည့်စုံသော ပစ္စုပ္ပန်တရားသည် သမုဒါစာရုပ္ပန္နမည်၏ဟူလို။ (ပြည်)

ဇာတံ၊ သည်။ စိတ္တသန္တတိံ ၊ စိတ်အစဉ်သို့။ အနာရုဠ္ဟမ္ပိ၊ မတက်သေးသော်လည်း။ ဥပ္ပတ္တိနိဝါရကဿ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုမြစ်တတ်သော။ ဟေတုနော၊ အကြောင်း၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နံ နာမ၊ မည်၏ [၁] ။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ သမထဝိပဿနာဝသေန၊ သမထ ဝိပဿနာတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိက္ခမ္ဘိတံပိ၊ ခွါပြီးသော်လည်း။ (ကိလေသဇာတံ၊ ကို။) အရိယမဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်ဖြင့်။ အသမူဟတတ္တာ၊ မနုတ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပတ္တိဓမ္မတံ၊ တဖန်ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ အနတီတတာယ၊ မလွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသမူဟတုပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ အဘယ်မထေရ်အား ဖြစ်သကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။) အာကာသေန၊ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ ဈာန်ယာဉ်စီးလျက်ကြွသွားတော်မူသော။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော၊ ရှစ်ပါးသောသမာပတ်ကိုရသော။ ထေရဿ၊ မထေရ်အား။ ကုသုမိတရုက္ခေ၊ ပွင့်သောပန်းနှင့်ပြည့်စုံသော ပန်းပင်ရှိသော။ ဥပဝနေ၊ ပန်းဉယျာဉ်၌။ ပုပ္ဖါနိ၊ ပန်းပွင့်တို့ကို။ ဥစ္စိနန္တဿ၊ ဆွတ်လျက်။ မဓုရေန သရေန၊ သာယာသောအသံဖြင့်။ ဂါယတော၊ သီချင်းသီသော။ မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမ၏။ ဂီတသဝနေန၊ သီချင်းသံကို ကြားလေခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နကိလေသဇာတံ ဝိယ၊ ဖြစ်သော ကိလေသာကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တိဝိဓမ္ပိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဧတံ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတာဝိက္ခမ္ဘိတအသမူဟတုပ္ပန္နံ၊ ဤ

၁-စိတ္တသန္တတိမနာရုဠ္ဟန္တိ ပစ္စုပ္ပန္နတံ ပဋိသေဓေတိ။ပ။ သစ္စမေတံ။ ပဟာနဝိသေသဘာဝကတော နေသံ ဘေဒေါ။ ဋီကာ။ စိတ္တသန္တတိမနာရုဠ္ဟန္တိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နတံ၊ ပစ္စုပ္ပန်၏အဖြစ်ကို။ ပဋိသေဓေတိ၊ မြစ်၏။ ဥပ္ပတ္တိနိဝါရကဿ ဟေတုနော အဘာဝါတိ-ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ ပစ္စယေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ပစ္စယသမဝါယေ၊ အကြောင်း၏ညီညွတ်ခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟတာယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိက္ခမ္ဘိတဿ၊ မခွါအပ်သေးသော ကိလေသာ၏။ ဥပ္ပန္နတာပရိယာယော၊ ဥပ္ပန္န၏အဖြစ်ဟူသော ပရိယာယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ နနု စ-စောဒေမိ၊ အံ့။ အသမူဟတုပ္ပန္နံပိ၊ အသမူဟတုပ္ပန္နဖြစ်သော ကိလေသာသည်လည်း။ ပစ္စယေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟမေဝ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ နနု၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်ပါလော။ တော၊ ဤသင်စောဒကဆရာဆိုသောစကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ နေသံ၊ ထိုအဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္န အသမူဟတုပ္ပန္န ကိလေသာနှစ်ပါးတို့၏။ ဘေဒေါ၊ အထူးကို။ ပဟာနဝိသေသဘာဝကတော၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် သမုစ္ဆေဒပဟာန် ထူးသည်၏အဖြစ်သည် ပြုအပ်၏။ ၎င်းအနက်။ (ပြည်)

ဆိုအပ်ပြီးသော အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္န အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္န အသမူဟတုပ္ပန္န သည်။ ဘူမိလဒ္ဓနေဝ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟံ၊ ပေါင်း၍ ယူခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏[၁]။

၈၃၈။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တပ္ပဘေဒေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ ဧတသ္မိံ ဥပ္ပန္နေ၊ ထိုဥပ္ပန္နတွင်။ ဝတ္တမာနဘူတာပဂတောကာသကတသမုဒါစာရသင်္ခါတံ၊ ဝတ္တမာနုပ္ပန္န ဘူတာပဂတုပ္ပန္န ဩကာသကတုပ္ပန္န သမုဒါစာရုပ္ပန္နဟုဆိုအပ်သော။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ ယဒေတံ ယံ ဧတံ ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ-စတုဗ္ဗိဓံ ဥပ္ပန္နံ၊ ထိုလေးပါးအပြား ရှိသော ဥပ္ပန္နသည်။ အမဂ္ဂဝဇ္ဈတ္တာ၊ မဂ်ဖြင့် မသတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကေနစိပိ ဉာဏေန၊ လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့တွင် တစုံတခု သော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လည်း။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်[၂]။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဘူမိလဒ္ဓါ။ပ။ သင်္ခါတံ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္န အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္န အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္န အသမူဟတုပ္ပန္နဟု ဆိုအပ်သော။ ယံ ဧတံ ဥပ္ပန္နံ၊ အကြင်ဥပ္ပန္နသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဿ-ယထာဝုတ္တဿ စတုဗ္ဗိဓဿပိ ဥပ္ပန္နဿ၊ ယခင်ဆိုအပ်ပြီးသော လေးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော ထိုဥပ္ပန္န၏။ တံ တံ ဥပ္ပန္နဘာဝံ၊ ထိုထိုဥပ္ပန္နအဖြစ်ကို။ ဝါ၊ တဖန်မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏

၁-အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္န အသမူဟတုပ္ပန္န ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နသည် ပစ္စယသမဝါယရှိလတ်သော် ဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုက်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိဘုပ္ပန္နသည်လည်းပစ္စယသမဝါယရှိလတ်သော် ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်သတည်း။ ထိုကြောင့် သုံးပါးအပြားရှိသော ဥပ္ပန္န၏လည်း ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နဖြင့်တချက်တည်း ပေါင်း၍ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆိုအပ်၏။ (ပြည်)

၂-အကုသလံပိ ဘူတာပဂတုပ္ပန္နံ အတီတတ္တာ န ပဟာတဗ္ဗံ၊ တထာ ကေစ္စံ ဩကာသကတုပ္ပန္နံ၊ ဣတရံ အပ္ပဟာတဗ္ဗတော၊ သေသဒ္ဒယံ ခဏတ္တယသမင်္ဂိဘာဝတောတိ အာဟ-အမဂ္ဂဝဇ္ဈတ္တာတိ။ ဋီကာ။ အကုသလံပိ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော်လည်း။ ဘူတာပဂတုပ္ပန္နံ၊ ကို။ အတီတတ္တာ၊ အတိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ န ပဟာတဗ္ဗံ၊ မပယ်အပ်။ ကေစ္စံ၊ အချို့သော။ ဩကာသကတုပ္ပန္နံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော ဩကာသကတုပ္ပန္နကို။ တထာ၊ တူ။ အတီတတ္တာ၊ ကြောင့်။ န ပဟာတဗ္ဗံ၊ အပ်။ ဣတရံ၊ အကုသိုလ်မှ တပါးသော ကုသိုလ်ဝိပါက်ဖြစ်သော ဩကာသကတုပ္ပန္နကို။ အပ္ပဟာတဗ္ဗတော၊ ပဟာတဗ္ဗတရားမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ပဟာတဗ္ဗံ၊ အပ်။ သေသဒ္ဒယံ၊ ကြွင်းသော ဝတ္တမာနုပ္ပန္န သမုဒါစာရုပ္ပန္န နှစ်ပါးအပေါင်းကို။ ခဏတ္တယသမင်္ဂိဘာဝတော၊ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဟာတဗ္ဗံ၊ အပ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အမဂ္ဂဝဇ္ဈတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အဋ္ဌကထာစရိယော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ရင်းနက်။ (ပြည်)

အဖြစ်သို့ မရောက်စေရသေးသောအားဖြင့် ထိုထိုဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝိနာသယမာနံ၊ တဖန်မဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေသောအားဖြင့် အကြွင်းမဲ့ဖျက်ဆီးလျက်။ တံ တံ လောကိယ-လောကုတ္တရဉာဏံ။ ထိုထိုလောကီ လောကုတ္တရာဉာဏ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ သဗ္ဗံပိ၊ ထိုဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္န-စသော လေးပါးသောဥပ္ပန္န ကုန်အောင်စုံသည်လည်း။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၌။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်သံကိလေသဓမ္မတို့ကို။ ယေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပဟာ-တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေသံ-ဓမ္မာနံ၊ ထိုသံကိလေသဓမ္မတို့ကို။ ပဟာနဉ္စ၊ ပယ်ခြင်းကိုလည်း။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပရိညာဒိကိစ္စကထာ

[၃၃၁] ၈၃၉။ ကိစ္စာနိ ပရိညာဒီနိ။ပ။ ဇာနိတဗ္ဗာနိ သဗ္ဗာနီတိ ဧတ္ထ၊ သဗ္ဗာနိ-ဟူသော ဤမာတိကာပုဒ်၌။ ဟိ၊ အကျယ်ကိုဆိုအံ့။ သစ္စာဘိ-သမယကာလသ္မိံ၊ လေးပါးသော အရိယာသစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိသော ခဏ၌။ ဧတေသု စတူသု ဉာဏေသု၊ တို့တွင်။ ဧကေကဿ၊ တပါးပါးသော မဂ်ဉာဏ်၏။ ဧကက္ခဏေ၊ တခုသော ခဏ၌။ ပရိညာပဟာနသစ္ဆိကိရိယာ-ဘာဝနာတိ၊ ပရိညာဥ်ကိစ္စ ပဟာနကိစ္စ သစ္ဆိကိရိယာကိစ္စ ဘာဝနာကိစ္စဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ပရိညာဒီနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဧတာနိ ကိစ္စာနိ၊ ဤကိစ္စတို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ဒုက္ခံ ပရိညေယျံ-စသည်ဖြင့်ရင်း, ယော ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ ပဿတိ-စသည်ဖြင့်ရင်း ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ (သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။) တာနိ-ကိစ္စာနိ၊ ထိုလေးပါးသော ကိစ္စတို့ကို။ ယထာသဘာဝေန-အဝိပရီတသဘာဝေန၊ မဖောက်မပြန်သော သဘော အားဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပေါရာဏေဟိ၊ ရှေးအဋ္ဌ-ကထာ ဆရာတို့သည်။ ယထာ ပဒီပေါ။ပ။ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

[ပဒီပေါ၊ ဆီမီးသည်။ အပုဗ္ဗံ၊ မရှေး။ အစရိမံ၊ မနှောင်း။ (တနည်း) အပုဗ္ဗံ အစရိမံ၊ မရှေးမနှောင်း။ ဧကက္ခဏေန၊ တခုသောခဏ၌။ စတ္တာရိ ကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဝဋ္ဋိံ၊ ဆီမီးစာကို။ ဈာပေတိ၊ လောင်

စေ၏။ အန္ဓကာရံ၊ မှောင်အမိုက်ကို။ ဝိဓမတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။ အာလောကံ၊ အရောင်အလင်းကို။ ပရိဝိဒံသေတိ၊ ပြ၏။ သိနေဟံ၊ ဆီဟူသော အစေးကို။ ပရိယာဒိယတိ ယထာ၊ ကုန်စေသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ၊ နှောင်း။ ဧကက္ခဏေန၊ ၌။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ အဘိသမေတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိညာဘိသမယေန၊ အကြွင်းမဲ့ပိုင်းခြား၍သိခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ သမ္မောဟကို ပယ်သောအားဖြင့်ထိုထွင်း၍သိ၏။ သမုဒယံ၊ ကို။ ပဟာနာဘိသမယေန၊ သမုစ္ဆေဒပဟာနဟုဆိုအပ်သော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ သမ္မောဟကိုပယ်သောအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိ၏။ မဂ္ဂံ၊ သမ္မာသက်ပ္ပစသော ကြွင်းသော သတ္တင်္ဂမဂ်ကို။ ဘာဝနာဘိသမယေန၊ သဟဇာတစသောပစ္စည်း၏ အစွမ်းဟုဆိုအပ်သော ပွါးစေခြင်း အဘိသမယဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ ပုဗ္ဗဘာဂိယဘာဝနာကြောင့် ဖြစ်သော အရိယမဂ္ဂဘာဝနာဟုဆိုအပ်သော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်သိ၏။ မဂ္ဂံ၊ အင်္ဂဂိကမဂ်ကို။ (အသမ္မောဟတော၊ မတွေဝေသောအားဖြင့်သာ၊ ဝါ၊ မောဟကိုဖျက်ဆီးသောအားဖြင့်သာ။) အဘိသမေတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိ၏[၁]။ နိရောဓံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္ဆိကိရိယာဘိသမယေန၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းဟုဆိုအပ်သော ထိုထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ ၏။ ကိံ၊ အဘယ်သို့သောအနက်သဘောသည်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ နိရောဓံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ၊ ၍။ စတ္တာရိပိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို လည်း။ ပါပုဏာတိ-အဓိဂစ္ဆတိ၊ ရ၏၊ ဝါ၊ သိ၏။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၂]။]

(ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ-ကား ထင်ပြီ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ၊

၁-မဂ်ဉာဏ်သည် သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့၌ သမ္မောဟကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည် သင့်တန်စေ၊ မိမိ၌ သမ္မောဟကိုဖျက်ဆီးခြင်းသည် မယုတ္တိတကားဟူမူ ?မဂ္ဂဉာဏံ ဟိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေသု သမ္မောဟံ ဝိဒ္ဓံသေန္တံ အတ္တနိပိ သမ္မောဟံ ဝိဒ္ဓံသေတိယေဝ၊ ဋီကာ။ (ပြည်)

၂-ထိုအဓိဂမဟူသည် ဒဿနပဋိဝေဓပင်တည်းဟု သိစေလိုသောကြောင့် ပဿတိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ-ဆင့်ပြန်သည်၊ နိရောဓံ။ ပ ။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ-ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့် နိရောဓသစ္စာတခုကို အာရမ္မဏပဋိဝေဓဖြင့် စတ္တာရိပိ သစ္စာနိ-တို့ကို အသမ္မောဟပဋိဝေဓဖြင့် မဂ်ဉာဏ်သည် ထိုးတွင်း၍သိသည်ဟု ယုတ္တိအားဖြင့် ထင်စွာပြအပ်ပြီ၊ ထိုသို့ ပြအပ်ပြီးသော ဧကပဋိဝေဓကို အာရုံအားဖြင့်လည်း ပြီးစေခြင်းငှါ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံတိအာဒိ-ကို ဆိုပြန်သတည်း။ (ပြည်)

ဒုက္ခ၏အကြောင်း သမုဒယသစ္စာကိုလည်း။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဒုက္ခနိရောဓမ္ပိ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာကိုလည်း။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒမ္ပိ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂ-သစ္စာကိုလည်း။ ပဇဟတိ၊ ၏။ (ဣတိ ဧတံ ဝုတ္တံ-စပ်) သဗ္ဗံ၊ ထိုမှ ကျန်သော အလုံးစုံသောသုတ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏[1]။

မဂ္ဂသမင်္ဂီဿ။ ပ ။ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏံ-ဟူသော။ အပရမ္ပိ၊ တပါးသော သုတ်ပုဒ်ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ [မဂ္ဂသမင်္ဂိဿ၊ အရိယ မဂ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဧတံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခေပိ၊ ၌လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခသမု-ဒယေပိ၊ ၌လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓေပိ၊ ၌လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယပိ၊ ၌လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။]

တတ္ထ-တိဿံ ဥပမာယံ၊ ၌။ ပဒီပေါ၊ ဆီမီးသည်။ ဝဋ္ဋိံ၊ မီးစာကို။ ဈာပေတိ ယထာ၊ လောင်စေသကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍သိ၏[2]။ အန္ဓကာရံ၊ မှောင်အမိုက်ကို။ ဝိဓမတိ ယထာ၊ လွင့်ပယ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သမုဒယံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်၏။[3] အာလောကံ၊ အလင်းအရောင်ကို။ ပရိဝိဒံသေတိ ယထာ၊ ပြသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သဟဇာတာဒိပစ္စယတာယ၊ သဟဇာတစသော ပစ္စည်းတပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒိဓမ္မသင်္ခါတံ၊ သမ္မာ-သင်္ကပ္ပစသော တရားဟုဆိုအပ်သော။ မဂ္ဂံ၊ သတ္တင်္ဂိကမဂ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏[4]။ သိနေဟံ၊ ဆီအစေးကို။ ပရိယာဒိယတိ ယထာ၊ ကုန်စေသကဲ့သို့။

၁-သဗ္ဗံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဣမိနာ ယော ဒုက္ခသမုဒယံ ပဿတိ၊ သော ဒုက္ခံပိ ပဿတီတိ-အာဒိနာ အာဂတံ သမုဒယသစ္စာဒိမူလကံ ယောဇနံ သင်္ဂဏှာတိ၊ ဋီကာ။ ဤစကားကို ကာလတပါး၌မြင်ခြင်းကိုရည်၍ ဟောအပ်သည်မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား ဧကပဋိဝေဓကို သာလျှင် ရည်၍ ဟောအပ်သည်ဟုပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် မဂ္ဂသမင်္ဂိဿ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခေပီတိ ဉာဏံ-ဤသို့စသဖြင့် တပါးသော သုတ်ပုဒ်ကို ဆောင်အပ်သတည်း။ (ပြည်)

၂-မီးရာ နိဿယ မရှိခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် ဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း၏ မီးစာကို လောင်သည်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၃-ဆန့်ကျင်ဖက် ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်း၏ မှောင်အမိုက်ကို လွင့်ဖျောက်သည်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၄-ဉာဏ်ဟူသောအလင်းကို ထက်ဝန်းကျင်ပွါးစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် မဂ္ဂသစ္စာ ကို ပွါးစေခြင်း၏ အရောင်အလင်းကိုပြသည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ဇံ၊ တူ။ ကိလေသပရိယာဒါနံ၊ ကိလေသာဟူသောအစေး၏ ကုန်ရာဖြစ်သော။ နိရောဓံ၊ ကို။ သစ္ဆိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြု၏[၁]။ ဣတိ-ဇံ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဒနံ၊ ဥပမာနှင့်ဥပမေယျ နှီးနှောခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၈၄၀။ အပရော နယော၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ အံ့။ သူရိယော၊ နေမင်းသည်။ ဥဒယန္တော၊ တက်လတ်သော်။ သဟပါတုဘာဝါ၊ ထင်ရှားဖြစ်သည်နှင့်တကွ။ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ၊ မရှေးမနှောင်း။ စတ္တာရိ ကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ရူပဂတာနိ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ ဩဘာသေတိ-ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြု၏။ [၃၃၂] အန္ဓကာရံ၊ ကို။ ဝိဓမတိ၊ ၏။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ သီတံ၊ အအေးကို။ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတိ ယထာ၊ ငြိမ်းစေသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ပ။ နိရောဓံ၊ ကို။ သစ္ဆိကိရိယာဘိသမယေန၊ ဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ဣဓာပိ၊ ဤနေမင်း ဥပမာ၌လည်း။ သူရိယော၊ သည်။ ရူပဂတာနိ၊ တို့ကို။ ဩဘာသေတိ ယထာ၊ ပြသကဲ့သို့။ ဇံ၊ တူ။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ အန္ဓကာရံ၊ ကို။ ဝိဓမတိ ယထာ၊ သို့။ ဇံ၊ တူ။ သမုဒယံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အာလောကံ၊ ကို။ ဒဿေတိယထာ၊ သို့။ ဇံ၊ တူ။ သဟဇာတာဒိပစ္စယတာယ၊ သဟဇာတစသော ပစ္စည်းတပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ သီတံ၊ ကို။ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတိ ယထာ၊ သို့။ ဇံ၊ တူ။ သမုဒယံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အာလောကံ၊ ကို။ ဒဿေတိ ယထာ၊ သို့။ ဇံ၊ တူ။ ကိလေသပဋိပ္ပဿဒ္ဓိံ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာဟူသော ပူလောင်ခြင်း၏ ငြိမ်းခြင်းကို။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ခြင်းကို။ သစ္ဆိကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဇံ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဒနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၈၄၁။ အပရော နယော၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ အံ့။ နာဝါ၊ လှေသည်။ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ၊ နှောင်း။ ကေကစ္ဆာဏော၊ ၌။ စတ္တာရိ ကိစ္စာနိ၊

၁-ထိုထိုမဂ်ဖြင့် အကြင်အကြင်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ကိလေသာဟူသော အစေးကို ခန်းစေခြင်းသည်ဖြစ်ရကား နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၏ ဆီအစေးကို ခန်းစေခြင်းနှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို ကာရဏူပစာအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။ (ပြည်)

တို့ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဩရိမတီရံ၊ ဤမှာဖက်ကမ်းကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ သောတံ၊ ရေအယဉ်ကို။ ဆိန္ဒတိ၊ ဖြတ်၏။ ဘဏ္ဍံ၊ ဝန်ကို။ ဝဟတိ၊ ဆောင်၏။ ပါရိမတီရံ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်းသို့။ အပ္ပေတိ-ပပ္ပေါတိ ယထာ၊ ရောက်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ပ။ နိရောဓံ၊ ကို။ သစ္ဆိကိရိယာဘိသမယေန၊ ဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ ၏။ ဧတ္ထာပိ၊ ဤလှေဥပမာ၌လည်း။ နာဝါ၊ သည်။ ဩရိမတီရံ၊ ဤမှာဖက်ကမ်းကို။ ပဇဟတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို၊ ပရိဇာနာတိ၊ ၏[၁]။ သောတံ၊ ကို။ ဆိန္ဒတိ ယထာ၊ သို့၊ ဧဝံ၊ တူ။ သမုဒယံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဘဏ္ဍံ၊ ဝန်ကို။ ဝဟတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သဟဇာတာဒိပစ္စယတာယ၊ သဟဇာတစသော ပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏[၂]။ ပါရိမတီရံ၊ ကို။ အပ္ပေတိ-ပပ္ပေါတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပါရိမတီရဘူတံ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နိရောဓံ၊ ကို။ သစ္ဆိကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဒနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၈၄၂။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်။ သစ္စာဘိသမယကာလသ္မိံ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိသော ကာလ၌။ ကေက္ခဏေ၊ ၌။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ကိစ္စာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တဉာဏဿ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်ရှိသော။ အဿ-မဂ္ဂဿ၊ ထိုအရိယမဂ်၏[၃]။ သောဠသဟိ အာကာရေဟိ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော သစ္စာသဘောအဖို့တို့ဖြင့်။ တထ-ဋ္ဌေန-တထသဘာဝေန၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောအားဖြင့်။ (ပီဠနစသော အဝိပရီတသဘောအားဖြင့်ဟူလို) စတ္တာရိ ကိစ္စာနိ၊

၁-ဒုက္ခကိုပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၏ သက္ကာယဟူသောကမ်းကို လွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဤမှာဖက်ကမ်းကို စွန့်သည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၂-မဂ္ဂဘာဝနာ၏ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရား ဟူသောဝန်ကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ခန္ဓာဝန်ကိုဆောင်သည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကိုမှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၃-ပဝတ္တံ ဉာဏံ အဿာတိ ပဝတ္တဉာဏော မဂ္ဂေါ၊ အဿ မဂ္ဂဿ-ဟု ဋီကာရှိရကား ပဝတ္တဉာဏဿ ပနဿ-ဟူ၍ရင်း ပဝတ္တဉာဏဿ စဿ-ဟူ၍ရင်း နှစ်သွယ်ပါဠိရှိသင့်သည်။ (ပြည်)

လေးပါးသော ကိစ္စတို့သည်။ ကေပဋိဝေဓာနိ၊ အပြိုင်နက် တချက်တည်း ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော အခြင်းအရာရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။

တထဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ ကေပဋိဝေဓာနိ၊ တပြိုင်နက် တချက်တည်း ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော အခြင်းအရာရှိကုန်သည်။ ကထံ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာ-ရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တထဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ ကေပဋိ-ဝေဓာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ ပီဠနဋ္ဌော၊ နှိပ်စက်ခြင်းသဘောသည်။ သင်္ခတဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် အညီအညွတ်ကပ်၍ ပြုပြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောသည်။ သန္တာ-ပဋ္ဌော၊ ပူပန်စေခြင်းသဘောသည်။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ဇရာမရဏတို့သည် ဖောက်ပြန်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောမည်၏။ သမုဒယဿ၊ သမုဒယသစ္စာ၏။ အာယူဟနဋ္ဌော၊ အားထုတ်တတ် ပေါင်းစည်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ နိဒါနဋ္ဌော၊ ဝဋ်၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောသည်၊ ဝါ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲကိုပေးတတ် နှင်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ သံယောဂဋ္ဌော၊ ဝဋ်၌ ယှဉ်စေခြင်းသဘောသည်။ ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို တားမြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ မည်၏။ နိရောဓဿ၊ နိရောဓသစ္စာ၏။ နိဿရဏဋ္ဌော၊ ထွက်မြောက်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောသည်။ ဝိဝေ-ကဋ္ဌော၊ ကိလေသာသင်္ခါရတို့မှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောသည်။ အမတဋ္ဌော၊ သေခြင်းပျက်ခြင်း ကင်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ မည်၏။ မဂ္ဂဿ၊ သစ္စာ၏။ နိယျာနဋ္ဌော၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်တတ် ထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ ဟေတုဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ ဒဿနဋ္ဌော၊ သစ္စာတရားလေးပါးကို မြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ အဓိပတေယျဋ္ဌော၊ သစ္စာလေးပါးကိုမြင်ခြင်းကိစ္စ၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ အကြီးအမှူး၏ အဖြစ်

ဟူသောသဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဣမေဟိ သောဠသဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တထဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ ဧကသင်္ဂဟိတာနိ၊ တခုတည်းသောသဘောအားဖြင့်သာလျှင် ပေါင်း၍ ယူအပ်ကုန်၏[၁]။ ယံ၊ အကြင်ပိဋ္ဌနသခ်တစသော တဆယ့်ခြောက်ပါးသော သဘောကို။ ဧကသင်္ဂဟိတံ၊ တခုသော မဖောက်မပြန်မှန်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော သဘောအားဖြင့် ပေါင်း၍ယူအပ်၏။ တံ၊ ထိုပေါင်း၍ယူအပ်သော ပိဋ္ဌနသခ်တစသော တဆယ့်ခြောက်ပါးသောသဘောသည်။ ဧကတ္တံ၊ သစ္စာ လေးပါးတို့၏ တူသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောမည်၏။ (ဧကတ္တံ-ဟူ၍ ဒုတိယက္ခရာနှင့်ရှိမူ တူသောသဘောမည်၏ ပေး) ယံ ဧကတ္တံ၊ အကြင် တူသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော တဆဲ့ခြောက်ပါးသော သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုတူသည်၏အဖြစ်ဟူသောတဆယ့်ခြောက်ပါးသောသဘော ကို။ (တနည်း) ယံ၊ အကြင်ဒုက္ခစသည်ကို။ ဧကသင်္ဂဟိတံ၊ မဖောက် မပြန်သောသဘောဟုဆိုအပ်သော တခုတည်းသောသဘောဖြင့် ပေါင်း၍ ယူအပ်၏။ တံ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာစသည်သည်။ ဧကတ္တံ၊ မဖောက်မပြန်သော သဘောဟုဆိုအပ်သော တခုသောသဘောရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင်ဒုက္ခစသည်သည်။ ဧကတ္တံ၊ မဖောက်မပြန်သောသဘောဟု ဆိုအပ် သော တခုသောသဘောရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုတခုသော သဘောရှိသော ဒုက္ခသစ္စာစသည်ကို။ ဧကေန ဉာဏေန၊ တခုသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ ဧကပဋိဝေဓာနိ-ဧကဇ္ဈံ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာကာရာနိ၊ တပေါင်းတည်းထိုးထွင်း၍သိအပ်သော အခြင်းအရာရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏[၂]။

၁-ဧကသင်္ဂဟိတာနီတိ ဧကေနေဝ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ဧကေန? တထဋ္ဌေန၊ သစ္စဋ္ဌေနာတိ အတ္ထော-ဋီကာမိန့်ရကား တထဋ္ဌေန-ကား ဧကသင်္ဂဟိတာနိ-၌ ဘိန္နဝိသေသနတည်း၊ သုဝဏ္ဏေန မနုဝါ-၌ သုဝဏ္ဏေန-နှင့် တထဋ္ဌေန, ဧက-နှင့် မန-တူသည်။ (ပြည်)

၂-ဤယံ ဧကသင်္ဂဟိတံ-အစရှိသည်ကား မဂ်ဉာဏ်၏ ဧကပဋိဝေဓကို ပြကြောင်းဖြစ် သော စကားတည်း၊ အဘယ်သို့ပြသနည်း?ဟု။ ကား မဂ္ဂဉာဏံ ဟိ နိရောဓမေဝ အာရမ္မဏံ ကရောန္တမ္ပိ ယော သော ဒုက္ခာဒီသု။ပ။ ယာထာဝတော ဥပဋ္ဌဟန္တိ-မိန့်သော်၊ ဋီကာ။ ဟိ၊ ဧကပဋိဝေဓဒေသနကို ထင်ရှားဆိုပေအံ့။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ နိရောဓမေဝ၊ နိရောဓသစ္စာ တခုကိုသာလျှင်။ အာရမ္မဏံ ကရောန္တမ္ပိ၊ အာရုံပြုသော်လည်း။ ဒုက္ခာဒီသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည်တို့၌။ တစ္ဆာဝိပလ္လာသဘူတဘာဝသင်္ခါတော၊ မှန်သည်၏အဖြစ် မဖောက်ပြန်

[၃၃၃] ၈၄၃။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ရာ၏။ ဒုက္ခာဒီနံ၊ ဒုက္ခသမုဒယစသည်တို့၏။ အညေပိ၊ ပိဋ္ဌနသခ်တ စသည်မှတပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ရောဂဂဏ္ဍာဒယော၊ ရော၊ဂါနှင့် တူသည်၏အဖြစ် အိုင်းအမာနှင့်တူသည်၏အဖြစ် အစရှိကုန်သော။ အတ္ထာ၊ သဘောအခြင်းအရာတို့သည်။ အတ္ထိ ယဒါ-အတ္ထိ နနု၊ ရှိကုန်သေးသည် မဟုတ်လော။ (ယဒါ-ကား နန္ဒတ္ထ) အထ၊ ထိုသို့ရှိကုန်လျက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရောယေဝ၊ လေးပါးသောအတ္ထတို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ တွေ၊ ဤစောဒနာ၌။ သောခန်၊ အဖြေကို။ မယံ၊ တို့သည်။ ဝဒါမ၊ ကုန်အံ့။ အညသစ္စဒဿန-ဝသေန၊ သမုဒယစသော သစ္စာတပါးကိုမြင်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အာဝိ-ဘာဝတော၊ ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စတ္တာရောယေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏ ¹။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တတ္ထ ကတမံ။ ပ ။ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဧကေကသစ္စာရမ္မဏဝသေနာပိ၊ တပါး

သည်၏အဖြစ် ဟုတ်သည်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ယော သော သစ္စဋ္ဌော၊ အကြင်မှန်သော သဘောသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တပုဋ္ဌိစ္စာဒကာဒမ္မောဟဝိဒ္ဓံသနေန၊ ထိုသစ္စာသဘောကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟကိုဖျက်ဆီးသဖြင့်။ တံ၊ ထိုဟုတ်မှန်သောသဘောကို။ ယာထာ-ဝတော၊ မဖောက်မပြန်သောအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တံ၊ ထိုးထွင်း၍သိသည်ဖြစ်၍။ ပစ္စက္ခံ၊ မျက်မှောက်ကို။ ကရောန္တမေဝ၊ ပြုသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ယတော၊ အကြင် မျက်မှောက်ပြု၍ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပရဘာဂေပိ၊ နောက်အဖို့၌လည်း။ ပိဋ္ဌနာ-ဒယော၊ ပိဋ္ဌနအစရှိကုန်သော။ သောဋ္ဌသပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သစ္စဋ္ဌာ၊ ဟုတ်မှန်သော သဘောတို့သည်။ အရိယဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဟတ္ထာမလကံ ဝိယ၊ လက်၌တင်ထားအပ်သော အညစ်အကြေးကင်းသော ပတ္တမြားကဲ့သို့။ ယာထာဝတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ၎င်းနက်။ နတ္ထိ မလံ ဧတဿာတိ အမလံ၊ အညစ်အကြေးကင်းသော ပတ္တမြားရသတည်း။ အမလမေဝ အာမလကံ၊ က-ကား သွတ္ထ။ လက်ထက်ဉသျှစ် ဆုပ်ပစ်ရှစ်ရှားသို့ဆိုသော ဆရာတို့အလိုကား အာမလက-သဒ္ဒါ ရှုစ်ရှားသီးဟူ၏။ (ပြည်)

၁-အတ္ထာတိ ဉာဏေန အရဏီယတော အတ္ထာတိ လဒ္ဓသမညာ အာကာရာ-ဋီကာဟူရကား အတ္ထသည် အဘိဓေယျအနက်ကို မဟော၊ သဘာဝအာကာရအနက်ကို ဟောသတည်း။ သစ္စာအနက် ဆယ့်ခြောက်ချက်ဟူ၍ဆိုသည်ကား အတွင်သာဖြစ်သည်၊ အကြင်အာကာရ တို့သည် ဒုက္ခစသည်တို့၌ သဘာဝအားဖြင့်၎င်း သစ္စန္တရဒဿနအားဖြင့်၎င်း ထင်ရှား ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုအာကာရတို့သည် ပိဋ္ဌနစသော လေးပါးလေးပါးတို့သာတည်း။ ထိုကြောင့် တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အာကာရတို့ကိုသာလျှင် ဆိုအပ်ကုန်၏၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးမှ တပါး ရကစု ရောဂဂဏ္ဍ-စသည်တို့ကို မဆိုအပ်ဟူသော်။ ဤအနက်ကို ဤ၌လိုအပ်၏ဟု ဤသို့ သော အလိုကို အဘယ်သို့သိအပ်သနည်း? စုဒ်ရှိရကား တတ္ထ ကတမံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

တပါးသော သစ္စာကို အာရုံပြုသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ သစ္စဉာဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယော ဘိက္ခဝေ။ ပ ။ ပဿတီတိအာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ကေ၊ တခုသော။ သစ္စံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသောသစ္စာတို့၌လည်း။ ကိစ္စနိပ္ဖတ္တိဝသေနာပိ၊ ကိစ္စပြီးခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ (သစ္စဉာဏံ၊ ကို။) ဝုတ္တံ၊ ၏[၁]။

တတ္ထ-တေသု ဒွီသု ဒဿနေသု၊ တို့တွင်။ ယဒါ၊ ၌။ ဧကေကံ၊ တခု တခုသော။ သစ္စံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ အာရုံပြု၏။ တဒါ၊ ၌။ သမုဒယဒဿနေန၊ သမုဒယသစ္စာကိုမြင်ခြင်းကြောင့်။ တာဝ၊ စွာ။ သဘာဝတော၊ သဘောအားဖြင့်။ ပီဠနလက္ခဏမ္ပိ၊ ပီဠနလက္ခဏာ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ (သင်္ခတဋ္ဌော အာဝိ-ဘဝတိ-၌စပ်။ အဘယ့်ကြောင့်ထင်သနည်း?ဟု။ ကား ယသ္မာ တံ-စသည် မိန့်သော်) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ-ဒုက္ခံ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာကို။ အာယူဟန-လက္ခဏေန၊ အားထုတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ သမုဒယေန၊ သမုဒယ-သစ္စာသည်။ အာယူဟိတံ-ပိဏ္ဍဝသေန နိဗ္ဗတ္တိတံ၊ ပေါင်းစုသောအားဖြင့် ဖြစ်စေအပ်၏။ (ယံကိဉ္စိ ပစ္စယုပ္ပန္နံ နာမ၊ သဗ္ဗံ တံ သမုဒိတမေဝ နိဗ္ဗတ္တ-တီတိ) သင်္ခတံ၊ ပစ္စည်းတပါးတို့နှင့်တကွ အညီအညွတ်ရောက်၍ ပြုပြင်အပ်၏။ ရာသိကတံ၊ အစုပြုအပ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့သမုဒယသည် အပေါင်းအစုအားဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ၏။ သော သင်္ခတဋ္ဌော၊ ထိုသင်္ခတသဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ပန၊ ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂသစ္စာသည်။ ကိလေသ-သန္တာပဟရော၊ ကိလေသာဟူသော ပူပန်ခြင်းကို ပယ်ရှားတတ်သည် ဖြစ်၍။ သုသီတလော၊ (မိမိသည်လည်း ကိလေသာဟူသော ပူလောင်ခြင်း ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အလွန်အေးချမ်း၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။

၁-ပါဠိတော်၌ အသီးအသီးအာရုံပြုသောအားဖြင့်လည်း သစ္စဉာဏ်ကို ဟောတော်မူ၏၊ ကိစ္စနိပ္ဖတ္တိအားဖြင့်လည်း သစ္စဉာဏ်ကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုကြောင့် သဘာဝအားဖြင့်ရှင်း သမုဒယစသော သစ္စာတပါးကိုမြင်သောအားဖြင့်ရှင်း သစ္စာလေးပါးတို့၏ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အာကာရတို့သည် ထင်စွာဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့သောအဓိပ္ပါယ်ကို သိအပ်၏ဟု တတ္ထ ကတမံ ဒုက္ခေ ဉာဏံ-စသောပါဠိဖြင့် ပြသတည်း။ ကိစ္စနိပ္ဖတ္တိအားဖြင့်ပြခြင်းသည် အာဝိ-ဘာဝအားဖြင့် ပြခြင်းနှင့်တူသည်သာတည်းဟု ထိုကိစ္စနိပ္ဖတ္တိအားဖြင့် ပြခြင်းကိုမသုံးသပ်မူ၍ သစ္စန္တရဒဿနကိုသာပြလိုသည်ဖြစ်၍ တတ္ထ ယဒါ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

မဂ္ဂဒဿနေန၊ မဂ္ဂသစ္စာကိုမြင်သဖြင့်။ အဿ-ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ၏။ သန္တာ-ပဋ္ဌော၊ သန္တာပသဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။) အာယသ္မတော နန္ဒဿ၊ ညီတော်အရှင်နန္ဒအား[၁]။ အစ္ဆရာဒဿနေန၊ နတ်သမီးကိုမြင်သဖြင့်။ သုန္ဒရိယာ၊ သုန္ဒရီမည်သော မင်းသမီး၏။ (ဇနပဒကလျာဏီ,သုန္ဒရီဟူသောအမည်ကိုရသော နှမတော်တည်း) အနဘိရူပဘာဝေါ၊ အဆင်းမလှမြောက်မအိုသို့ အရုပ်ဆိုးသည်၏ အဖြစ်သည်။ အာဝိဘဝတိ ဝိယ၊ ထင်ရှားဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အဝိပရိဏာမဓမ္မဿ၊ မဖောက်မပြန် မပျက်မစီးမြဲသော သဘောရှိသော။ နိရောဓဿ၊ နိရောဓသစ္စာကို။ ဒဿနေန၊ မြင်သဖြင့်။ အဿ-ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ၏။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ဖောက်ပြန်စေအပ်သည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဝေ၊ သို့ နိရောဓကို မြင်သဖြင့် ဝိပရိဏာမဋ္ဌ၏ထင်ခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤဒုက္ခသစ္စာ၌။ ဝတ္တဗ္ဗ-မေဝ၊ ဆိုစရာပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ပဋိပက္ခတော အာဝိဘဝနာကာရဿ သုခသိဒ္ဓိတော-ဟိတ်)

တထာ၊ ပါး။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ အာယူဟနလက္ခဏဿာပိ၊ အာယူဟနလက္ခဏာရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သမုဒယဿ၊ ၏။ ဒုက္ခ-ဒဿနေန၊ ဒုက္ခသစ္စာကိုမြင်သဖြင့်။ နိဒါနဋ္ဌော၊ နိဒါနသဘောသည်။ (ဣဒံ၊ ဤသမုဒယသစ္စာသည်။ အဿ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာကို။ နိဒါနံ၊ နိဒါန်းတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။) အာဝိဘဝတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ အသပ္ပါယ-ဘောဇနတော၊ မလျော်ကပ်သောဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နဗျာဓိဒဿနေန၊ ဖြစ်သောအနာကိုမြင်သဖြင့်။ ဘောဇနဿ၊ ဘောဇဉ်၏။ ဗျာဓိနိဒါနဘာဝေါ၊ အနာ၏အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ အာဝိဘဝတိ ဝိယ၊ သို့တည်း။ ဝိသံယောဂဘူတဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ယှဉ်ခြင်းကင်းသည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နိရောဓဿ၊ ကို။ ဒဿနေန၊ မြင်ခြင်းဖြင့်။ (သမုဒယဿ၊ ၏။) သံယောဂဋ္ဌော၊ ကိလေသာဒုက္ခတို့နှင့် ယှဉ်တွဲခြင်းသဘောသည်။ (အာဝိဘဝတိ၊ ၏။) နိယျာနဘူတဿ၊ ထွက်မြောက်တတ် ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို။ ဒဿနေန စ၊ မြင်သဖြင့်ကား။

၁-ဥဋ္ဌာရဒဿနဖြင့် ဥဋ္ဌာရမှတပါးသော အနုဋ္ဌာရ၏အဖြစ်သည် ထင်ရှားသကဲ့သို့ဟု ပြလို၍ အာယသ္မတော-စသည်ကိုမိန့်သော်။

(သမုဒယသစ္စဿ၊ ၏။) ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ သံသရာနှောင်အိမ်၌ သွတ်သွင်း၍ နှိပ်စက် တားမြစ်ခြင်း သဘောသည်။ (အာဝိဘာဝတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တထာ၊ ပါး။ နိဿရဏလက္ခဏဿပိ၊ နိဿရဏလက္ခဏာ ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ နိရောဓဿ၊ သစ္စာ၏။ (ဝိဝေကဋ္ဌော - စသည်၌စပ်) အဝိဝေကဘူတဿ၊ (ကိလေသာဟူသော အပေါင်းအဖော်နှင့် ပေါင်းဖော်ယှဉ်တွဲခြင်း စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်)မဆိတ်မည်ံဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သမုဒယဿ၊ သမုဒယသစ္စာကို။ ဒဿနေန၊ ဖြင့်။ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ဥပဓိလေးပါးမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ အာဝိဘာဝတိ၊ ၏။ မဂ္ဂဒဿနေန၊ မဂ္ဂသစ္စာကိုမြင်သဖြင့်။ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ အသင်္ခတသဘောသည်။ အာဝိဘာဝတိ၊ ၏။ (အဘယ်သို့နည်း ? ဟု။ ကား ဣမိနာ ဟိ-စသည်ကို မိန့်သော်) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣမိနာ၊ ဤယောဂီသည်။ အနမတဂ္ဂသံသာရေ၊ အစမထင် သံသရာ၌။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ န အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ရှေး၌ မမြင်စဘူး။ စ။ ဆက်၊ သောပိ၊ ထိုသံသရာ၌ မမြင်စဘူးသော အရိယမဂ်ကိုလည်း။ သပ္ပစ္စယတ္တာ၊ သပ္ပစ္စယဓမ္မ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခတောယေဝ၊ သင်္ခတသာလျှင်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပစ္စယဓမ္မဿ၊ အပ္ပစ္စယဓမ္မဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာ၏။ အသင်္ခတဘာဝေါ၊ အသင်္ခတအဖြစ်သည်။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ ပါကဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။ ပန၊ ပါး။ ဒုက္ခဒဿနေန၊ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်သဖြင့်။ အဿ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာ၏။ အမတဋ္ဌော၊ အမတသဘောသည်။ အာဝိဘာဝတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဒုက္ခံ၊ သစ္စာသည်။ (မရဏဓမ္မတော၊ ပျက်စီးခြင်း သဘောခြင်းသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိသံ၊ အဆိပ်နှင့်တူ၏။ (တဿ၊ ထိုအဆိပ်

၁-သင်္ဗသင်္ခါရဝိဝိတ္တတာ။ပ။ ပါကဋ္ဌော ဟောတိ။ ဋီကာ။ သဗ္ဗသင်္ခါရဝိဝိတ္တတာ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အသင်္ခတဘာဝေါ၊ အသင်္ခတအဖြစ်မည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (သုပါကဋ္ဌော ဟောတိ-၌စပ်) ဧဝံ အစ္စန္တရိယဗ္ဘူတသဘာဝေါပိ၊ ဤသို့ အစမထင် သံသရာ၌ မမြင်စဘူးစသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် အံ့ဖွယ်သရဲ မဖြစ်ဘူးမြဲသဘော ဖြစ်သော်လည်း။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ သင်္ခတော ဧဝ၊ သင်္ခတမည်သည်သာတည်း။ စ၊ အထူး။ အယမေဝ ကော၊ ဤနိရောဓသစ္စာ တခုသည်သာလျှင်။ အသင်္ခတော၊ အသင်္ခတတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိရောဓဿ၊ ၏။ အသင်္ခတဘာဝေါ၊ အသင်္ခတအဖြစ်သည်။ သုပါကဋ္ဌော၊ အလွန်ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရင်းနက်။ (ပြည်)

သဖွယ်ဖြစ်သော ဒုက္ခသစ္စာ၏။ အဂဒဘူတံ၊ ဆေးသဖွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော) နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အမတံ၊ သေခြင်း ပျက်စီးခြင်းကင်း၏၊ ဝါ၊ သေခြင်း ပျက်စီးခြင်း ကင်းလွတ်ငြိမ်းကြောင်း ကောင်းသော အမြိုက်ဆေးသဖွယ် ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဝိဘဝတိ၊ ၏။)

တထာ၊ ပါး။ နိယျာနလက္ခဏာဿာပိ၊ နိယျာနလက္ခဏာ ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၏။ (ဟေတုဋ္ဌော အာဝိဘဝတိ-စသည် ၌စပ်) သမုဒယဒဿနေန၊ သမုဒယသစ္စာကို မြင်သဖြင့်။ (မဂ္ဂေါတိ၊ မဂ်ဟူ၍။ သမ္ဘာဝေတဗ္ဗတံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်သော။ သုခုမသန္တဘာဝေန၊ သိမ်မွေ့ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတော၊ ထင်သော။ နိကန္တိဘူတောပိ၊ နိကန္တိပင် ဖြစ်သော်လည်း။) အယံ သမုဒယော၊ ဤသမုဒယသစ္စာသည်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်း၏။ န ဟေတု၊ အကြောင်းမဟုတ်။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤအရိယမဂ်သည်သာလျှင်။ (နိဗ္ဗာနဿ၊ သို့။ ပတ္တိယာ၊ ၏။) ဟေတု၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။) ဟေတုဋ္ဌော၊ ဟေတုသဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ၏။ နိရောဓ-ဒဿနေန၊ အလွန်လျှင် သိမ်မွေ့နက်နဲစွာသော နိရောဓသစ္စာကိုမြင်သဖြင့်။ ဒဿနဋ္ဌော၊ ဒဿနသဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) ပရမသုခုမာနိ၊ အလွန် သိမ်မွေ့ကုန်သော။ ရူပါနိ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ ပဿတော၊ မြင်သောသူအား။ မေ၊ ၏။ စက္ခုံ၊ သည်။ ဝိပ္ပသန္နံ ဝတ၊ အလွန် ကြည်စွ တကား။ ဣတိ၊ သို့။ [၃၃၄] စက္ခုဿ၊ ၏။ ဝိပ္ပသန္နဘာဝေါ၊ အလွန် ကြည်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာဝိဘဝတိ ဝိယ၊ သို့တည်း။ ဒုက္ခဒဿနေန၊ (အလွန်လျှင် ဆင်းရဲငြိုငြင်ခြင်းသို့ ရောက်သဖြင့် ပြန့်ပြောပေါ်များ ထူထပ်သော အဖြစ်ရှိသော) ဒုက္ခသစ္စာကိုမြင်သဖြင့်။ (တပ္ပဋိပက္ခတော၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အားဖြင့်။) အာဓိပတေယျဋ္ဌော၊ အကြီး အမှူး၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) အနေကရောဂါတုရကပဏဇနဒဿနေန၊ များစွာသော ရောဂါ တို့ဖြင့် ကျင်နာသော အထီးကျန်သော လူဆင်းရဲကိုမြင်သဖြင့်။ ဣဿရ-ဇနဿ၊ စည်းစိမ်ခြွေရံ စံစံပယ်ပယ် လူဝယ်အစိုးရသောမင်း၏။ ဥဠာရ-ဘာဝေါ၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အာဝိဘဝတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။

ဠတိ-ဝေ၊ သို။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စာလေးပါးတို့၌။ သလက္ခဏဝသေန၊ မိမိ လက္ခဏာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကေကဿ၊ လက်ဦး တခုတခုသော သဘော၏ ရှင်း။ (ပီဠန အာယူဟန နိဿရဏ နိယျာနဌတို့ကိုရည်၍ ဆိုသည်) အညသစ္စဒဿနဝသေန၊ သမုဒယအစရှိသော သစ္စာတပါးကို မြင်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဠတရေယံ၊ လက်ဦးတခုမှတပါးကုန်သော။ တိဏ္ဏံ တိဏ္ဏံ စ၊ သခ်တဋ စသော သုံးပါးသုံးပါးသော သဘောတို့၏ရှင်း။ အာဝိဘာဝ-တော၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကေကဿ၊ တခုတခုသော သစ္စာ၏။ စတ္တာရော စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အတ္ထာ၊ သဘောလက္ခဏာ အာကာရတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ မူအပ်ကုန်၏။ (အတ္ထ လက္ခဏာ အာကာရကား ဤ၌ပရိယာယ်) ပန၊ ဆက်။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ခဏာ၌။ သဗ္ဗေ စ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ အတ္ထာ၊ ထိုတဆယ့်ခြောက်ချက် သော သဘောလက္ခဏာ အာကာရတို့သည်။ ဒုက္ခာဒီသု၊ ဒုက္ခစသည်တို့၌။ စတုကိစ္စေန၊ လေးကိစ္စထင်သော။ ဧကေနေဝ ဉာဏေန၊ တခုသောမဂ်ဉာဏ် ဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိဝေဓံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ပန၊ အယူထူးကိုဆိုအံ့။ ယေ-ဝါဒိနော၊ အကြင်ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ နာနာဘိသမယံ၊ လေးပါးကုန်သော သစ္စာတို့ကို အထူး ထူးသောခဏ၌ အထူးထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဝိတဏ္ဍဝါဒီဆရာတို့၏။ ဥတ္တရံ၊ အဖြေကို။ အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ ကထာဝတ္ထုသို့်၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာတည်း [၁]။

၁-ပဌမံ သကလလက္ခဏမေကပဒံ၊ ဒုတိယာဒိပဒဿ နိဒဿနတော။ သမနိ ဒုနိမာ သမဒ္ဒူ သနိဒ္ဒူ၊ ဝိဘင္ဂေ ကမတော ပဌမေန ဝိနာ။ (သခ်ေပဝဏ္ဏနာဋီကာ သမုစ္စည်းပိုင်း သဗ္ဗသင်္ဂဟအဖွင့်) ဒုတိယာဒိပဒဿာတိ ဒုတိယာဒိပဒံ အဿာတိ ဆေဒေါ။ ။အဿ-စတုသစ္စဿ၊ ဤဒုက္ခသမုဒယနိရောဓမဂ္ဂမည်သာ လေးသစ္စာ၏။ ပဌမံ လက်ဦးစွာသော။ ဧကပဒံ၊ ပီဠနဋ္ဌအာယူဟနဋ္ဌနိဿရဏဋ္ဌ နိယျာနဋ္ဌဟူသော တခုတခုသော သဘောအစုသည်။ သကလက္ခဏံ၊ မိမိမိမိဥစ္စာရင်းဖြစ်သော သဘောလက္ခဏာ အာကာရတည်း။ ပဌမေန၊ လက်ဦး စွာသော အစနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ သမနိ၊ သမုဒယ မဂ္ဂ နိရောဓသစ္စာတို့ကို။ နိဒဿနတော၊ မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော သခ်တဋ္ဌ သန္တာပဋ္ဌ ဝိပရိဏာမဋ္ဌဟူသော အစုကို။ ကမတော၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဝိဘင္ဂေ၊ ဝေဖန်ရာ၏။ ဒုနိမာ၊ ဒုက္ခ နိရောဓ မဂ္ဂ-သစ္စာတို့ကို။ နိဒဿနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော နိဒါနဋ္ဌ သံယောဂဋ္ဌ ပလိဗောဓဋ္ဌဟူသောအစုကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘင္ဂေ၊ ၏။ သမဒ္ဒူ၊ သမုဒယ မဂ္ဂ ဒုက္ခ-

ပရိညာဒိပ္ပဘေဒကထာ

၈၄၄။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ပရိညာတိနိ၊ ပရိညာဥ်ကိစ္စ အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ယာနိ တာနိ ကိစ္စာနိ၊ အကြင်သို့သဘော ရှိကုန်သော ထိုကိစ္စတို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ တေသု၊ ထိုလေးပါးသော ကိစ္စတို့တွင်။

ပရိညာ၊ ပရိညာသည်။ တိဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ပဟာနမ္ပိ၊ ပဟာန်သည်လည်း။ တိဝိဓံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သစ္ဆိကိရိယာပိ၊ သစ္ဆိကိရိယာသည်လည်း။ တိဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာကိုကား။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့ဟူ၍။ အဘိမတာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ရွေးရှုသိအပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပရိညာဥ် စသည်တို့၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဉာတဗ္ဗော၊ ၏။ (အရိယာဂါထာ)

၈၄၅။ တိဝိဓာ ဟောတိ ပရိညာတိ၊ ကား။ ဉာတပရိညာ၊ ၎င်း။ တီရဏပရိညာ၊ ၎င်း။ ပဟာနပရိညာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပရိညာ၊ သည်။ တိဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ အဘိညာပညာ၊ အဘိညာဥ်ပညာသည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက် သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဒ္ဒိသိတွာ၊ အကျဉ်းပြပြီး၍။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကြင်တရားတို့သည်။ အဘိညာ-တာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုထိုတရားတို့သည်။ ဉာတာ၊ သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ သဗ္ဗံ၊ အဘယ်အလုံးစုံကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခုံ၊ ကို။ အဘိညေယျံ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိတ္ထာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့် ၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ပရိညာဥ်သည်။ ဉာတပရိညာ နာမ၊

သစ္စာတို့ကို။ နိဒဿနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော ဝိဝေကဋ္ဌ အသင်္ခတဋ္ဌ အမတဋ္ဌဟူသောအစုကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ရာ၏။ သနိဒ္ဒ၊ သမုဒယ နိရောဓ ဒုက္ခ သစ္စာတို့ကို။ နိဒဿနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော ဟေတုဋ္ဌ ဒဿနဋ္ဌ အာဓိပတေယျဋ္ဌဟူသောအစုံကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ရာ၏။ (ပြည်)

မည်၏။ (သုတမယာယ စိန္တာမယာယ ဘေဝနာဝနာမယာယ စ အဘိဝိသိဋ္ဌာယ ပညာယ ဉာတာ အဘိညာတာ။ ပြု) တဿာ၊ ထိုဉာတပရိညာဉ်၏။ သပ္ပစ္စယနာမရူပါဘိဇာနနာ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ သော နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ရှေးရှုမျက်မှောက်သိခြင်းသည်။ အာဝေဏိကာ၊ (တပါးသော ပရိညာဉ်တို့၏ အရာမဟုတ်သောကြောင့်) အသီးဖြစ်သော။ ဘူမိ၊ အရာတည်း။

၈၄၆။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပရိညာပညာ တီရဏဋ္ဌေန ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ၊ အကျဉ်းပြပြီး၍။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပရိညာတာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တီရိတာ၊ စုံစမ်းအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သခေပတော၊ ဖြင့်ရင်း။ သဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ။ပ။ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်ရင်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ပရိညာဉ်သည်။ တီရဏပရိညာ နာမ၊ မည်၏။ ကလာပသမ္မသနတော၊ ကလာပ်အားဖြင့် သုံးသပ်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စဟူ၍ရင်း။ ဒုက္ခံ၊ ၍ရင်း။ အနတ္တာတိ၊ ၍ရင်း။ တီရဏဝသေန၊ စုံစမ်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာယ၊ ဖြစ်သော။ တဿာ၊ ထိုတီရဏပရိညာဉ်၏။ ယာဝ အနုလောမာ၊ အနုလောမဉာဏ်ဖြစ်သည် တိုင်အောင်။ အာဝေဏိကာ၊ အသီးသော။ ဘူမိ၊ အရာမည်၏[၁]။

၈၄၇။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပဟာနပရိညာ ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ၊ ၍။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကြင်တရားတို့သည်။ ပဟီနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုထိုပယ်အပ်သောတရားတို့သည်။ ပရိစ္စတ္တာ၊ စွန့်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့် ။[၃၄၅] ဝုတ္တာ၊ သော။ အနိစ္စာ-

---

၁-အနုလောမဉာဏ်သည်လည်း အနိစ္စစသောအားဖြင့်သာ သင်္ခါရတို့ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သေး၏၊ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ်စသည်တို့ကား ပဂေဝတည်း။ ထို့ကြောင့် ယာဝ-အနုလောမာ အာဝေဏိကာ ဘူမိ-မိန့်သတည်း။ ဤတီရဏပရိညာဉ်ဘုံ၌ ဉာတပဟာန ပရိညာဉ်တို့သည်လည်း ရအပ်သောအရာရှိကုန်သည်မဟုတ်လောဟူမူ? သို့သော်လည်း ထို ဘုံ၌ တီရဏပရိညာဉ်သည် သာတိသယ ကိစ္စကိုပြုသကဲ့သို့ ထို့အတူ တပါးသောပရိညာဉ် တို့သည် မပြုကုန်ရကား အာဝေဏိက-သဒ္ဒါကို ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

နုပဿနာယ နိစ္စသညံ ပဇဟတိဘိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာ၊ ဤသို့အစရှိသော နည်းဖြင့် ဖြစ်သောပရိညာဉ်သည်။ ပဟာနပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာဉ်မည်၏။ တဿာ၊ ထိုပဟာနပရိညာဉ်၏။ ဘင်္ဂါနုပဿနတော၊ ဘင်္ဂါနု-ပဿနာဉာဏ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝမဂ္ဂဉာဏာ၊ မဂ်ဉာဏ်တိုင်အောင်။ ဘူမိ၊ အရာမည်၏[၁]။ ဣဓ၊ ဤအဘိသမယကာလ၌ ကိစ္စကို စိစစ်ရာ၌။ အယံ၊ ဤပဟာနပရိညာဉ်ကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ လိုအပ်၏။ (သေသပရိညာနံ၊ ပဟာနမှကြွင်းသော ပရိညာဉ်တို့၏။ တဒတ္ထတ္တာ၊ ထိုပဟာနပရိညာဉ်ဟူသော အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။)

ဝါ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဉာတတီရဏပရိညာယောပိ၊ ဉာတ-ပရိညာဉ် တီရဏပရိညာဉ်တို့သည်လည်း။ တဒတ္ထာယေဝ၊ ထိုပဟာန ပရိညာဉ်ဟူသော အကျိုးရှိကုန်သည်သာတည်း၊ ဝါ၊ ထိုကိလေသာကို ပယ်ခြင်းဟူသော အကျိုးရှိကုန်သည်သာတည်း၊ ဝါ၊ မဂ်ဟူသောအကျိုး ရှိကုန်သည်သာတည်း။ (ဉာတတီရဏပရိညာ ဟိ ယာဝဒေဝ မဂ္ဂါဓိဂမတ္ထာ-ယ ပဝတ္တာ။ ဋီကာ) စ၊ ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယေ ဓမ္မေ၊ အကြင် တရားတို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နိယမတော၊ မြဲသော အားဖြင့်ရင်း။ ဉာတာ စေဝ၊ သိအပ်ကုန်သည်ရင်း။ တီရိတာ စ၊ စုံစမ်းအပ် ကုန်သည်ရင်း၊ ဝါ၊ ကူးခပ်အပ်ကုန်သည်ရင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိညတ္တယမ္ပိ၊ ပရိညာဉ်သုံးပါးအပေါင်းသည်လည်း။ ဣမိနာ ပရိယာယေန၊ ဤပရိယာယ်အားဖြင့်။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ ၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏[၂]။

၈၄၈။ တထာ ပဟာနမ္ပီတိ၊ ကား။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ပဟာနမ္ပိ၊ ပဟာန်သည်လည်း။ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ၊ ရင်း။ တဒင်္ဂပဟာနံ၊ ရင်း။ သမုစ္ဆေဒ-

၁-မုချအားဖြင့် မဂ်ဉာဏ်သည် ပဟာနပရိညာဉ်မည်ရကား ယာဝမဂ္ဂဉာဏာ ဘူမိ-ဟုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ဉာတတီရိတဘာဝတို့နှင့်ကင်း၍ ပဟာန်၏မဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း ပဟာန်ပြီးကလည်း ဉာတတီရဏပြီးခြင်းကြောင့်ရင်း နိယမတော ဉာတာ စေဝ တီရိတာ စ ဟောန္တိ-မိန့်သော်။ ထိုစကားသင့်၏။ မဂ်ဉာဏ်သည် ဒုက္ခ၌ပရိညာဘိသမယအစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုဒုက္ခ၏သဘာဝလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍သိသကဲ့သို့ သာမညလက္ခဏာကိုလည်း ထိုးထွင်း၍ သိ၏ဟုဆိုသင့်၏။ ထိုသဘာဝလက္ခဏာသာမညလက္ခဏာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟကိုဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့်တည်း။ ထိုကြောင့် ပရိညတ္တယမ္ပိ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

ပဟာနံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိညာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ တိဝိဓမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ သသေဝါလေ၊ မှော်ရှိသော။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ပက္ခိတ္တေန၊ ပစ်ချအပ်သော။ ဃဋေန၊ အိုးဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ သေဝါလဿ၊ မှော်၏။ ဝိက္ခမ္ဘနံ ဝိယ၊ ကွာခြင်း ရှဲခြင်းကဲ့သို့။ တေန တေန လောကိယသမာဓိနာ၊ ထိုထိုလောကီ သမာဓိဖြင့်။ နီဝရဏာဒီနံ၊ နီဝရဏအစရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ နီဝရဏ ဝိတက် ဝိစာရ အစရှိကုန်သော။ ပစ္စနီကဓမ္မာနံ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောတရားတို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ယံ ဝိက္ခမ္ဘနံ၊ အကြင်ကွာခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ခွါခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ ဝိက္ခမ္ဘနံ၊ သည်။ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ နာမ၊ မည်၏[၂]။ ပါဠိယံ ပန၊ ၌ကား။ ပဌမံ ဈာနံ။ ပဌမဈာန်ကို။ ဘာဝယတော၊ ပွါးစေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ နီဝရဏာနံ၊ နီဝရဏတို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနဉ္စ၊ ခွါခြင်းဟူသော ပဟာန်သည်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ နီဝရဏာနညေဝ၊ နီဝရဏတရားတို့ကိုသာလျှင်။ ဝိက္ခမ္ဘနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ-ဝစနံ၊ ထိုစကားကို။ (အယံ၊ ဤသူသည်။ အဗျာပန္နစိတ္တော၊ ဒေါသမနှိပ်စက်အပ်သော စိတ်ရှိ၏။ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေါ၊ ကင်းပြီးသော ထိနမိဒ္ဓရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပရေသမ္ပိ၊ သူတပါးတို့အားလည်း။) ပါကဋတ္တာ၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ နီဝရဏာနိ၊ တို့သည်။ ဈာနဿ၊ ဈာန်၏။ ပုဗ္ဗဘာဂေပိ၊ ရှေးအဖို့၌၎င်း။ ပစ္ဆာဘာဂေပိ၊ နောက်အဖို့၌၎င်း။ သဟသာ၊ အဆောတလျင်။ စိတ္တံ၊ ကို။ န အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ၊ မလွှမ်းမိုး မနှိပ်စက်နိုင်ကုန်။ ဝိတက္ကာဒယော၊ ဝိတက် ဝိစာရ ပီတိ သုခ ရူပသညာ စသည်တို့သည်။ အပ္ပိတက္ခဏေယေဝ၊ ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် စတုတ္ထဈာန် စသည်ကို ဝင်စားသောခဏ၌သာလျှင်။ ဝိက္ခမ္ဘိတာ၊ ကွာကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နီဝရဏာနံ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘနံ၊ ခွါခြင်းသည်။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှား၏။

၁-ပရိညာ ဝိယ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ ပိုင်းခြားသိအပ်သည်၏အဖြစ် ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကို ပြသည်ကားမဟုတ်၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်၏ပရိညာကိစ္စမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

၂-ကာမစ္ဆန္ဒစသည်တို့သည် အကြင်အခြင်းဖြင့်စိတ်ကို ထိုးကျင့်နှိပ်စက်၍မတည်ကုန်၊ ထိုအခြင်းဖြင့် ထိုးကျင့်နှိပ်စက်ခြင်းကိုမြစ်ခြင်း မဖြစ်ခြင်းကိုပြုခြင်းသည် ဝိက္ခမ္ဘနမည်ရကား ဝိက္ခမ္ဘနမေဝ ပဟာနံ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ-ပြု။ (ပြည်)

၇၄၉။ ပန၊ ပါး။ ရတ္တိဘာဂေ၊ ညဥ့်အဖို့၌။ သမုဇ္ဇလိတေန၊ ထွန်းညှိအပ်သော။ ပဒီပေန၊ ဆီမီးဖြင့်။ အန္ဓကာရဿ၊ အမိုက်မှောင်၏။ ပဟာနံ ဝိယ၊ ပျောက်ခြင်းကဲ့သို့။ ဝိပဿနာယ၊ ဝိပဿနာ၏။ အဝယဝဘူတေန၊ အစိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ တေန တေန ဉာဏင်္ဂေန၊ ထိုထို ဉာဏ်ဟူသော အကြောင်းဖြင့်။ ပဋိပက္ခဝသေနေဝ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သာလျှင်။ တဿ တဿ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မဿ၊ ထိုထို ပဟာတဗ္ဗဖြစ်သော တရား၏၊ ဝါ၊ ကို။ ယံ ပဟာနံ၊ အကြင် ပျောက်ကင်းခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ-ပဟာနံ၊ သည်။ တဒင်္ဂပဟာနံ နာမ၊ မည်၏[၁]။ သေယျထိဒံ၊ ထိုဉာဏ်၏ ပယ်ခြင်းကိစ္စဟူသည် အဘယ်နည်း။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေန၊ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားခြင်းဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို[၂]။ ယံ ပဟာနံ၊ အကြင်ပယ်ခြင်းသည် ၎င်း။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန၊ နာမ်ရုပ်တို့၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်းဖြင့်။ အဟေတုဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိယာ စေဝ၊ အကြောင်းမရှိဟူသော အဟေတုကဒိဋ္ဌိ, ပြဟ္မာဗိဿနိုးအကြောင်းရှိ၏ဟု ယူသော ဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိကို၎င်း။ ကင်္ခါမလဿ စ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသောဝတ္ထုရှိသော ရှစ်ပါးသောဝတ္ထုရှိသော ယုံမှားကင်္ခါဟူသော အညစ်အကြေးကို၎င်း။ ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။ ကာလာပသမ္မသနေန၊ (တဆယ့်တပါးသော အရာတို့၌တည်၍

၁-ပဒီပေန အန္ဓကာရဿ-ဟူသော ဤစကားကို ပဋိပက္ခအားဖြင့် ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ ဆိုအပ်သတည်း။ ပဋိပက္ခော ဟိ ပဒီပေါ အန္ဓကာရဿ၊ ဃဋ္ဋပဟာရော ပန သေဝါလဿ န ပဋိပက္ခော။ ကေဝလံ ပဝတ္တိနိဝါရဏမတ္တမေဝ ကရောတီတိ၊ တေန အသတိပိ ဥဇုဝိပစ္စနီကတာ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒီနံ ဝိတက္ကာဒီနံ ဝိက္ခမ္ဘနဿ တန္နိဒဿနံ သုဋ္ဌုတရံ ယုဇ္ဇတိ။ ဝိပဿနာယ အဝယဝဘူတေန-ဆိုသောကြောင့် ဝိပဿနာဖြင့်သာလျှင် တဒင်-ပဟာန် ဖြစ်သလော?ကြောင့် ဤဝိပဿနာအရာသို့ရောက်သော တဒင်္ဂပဟာန်ကို ပြခြင်းငှါ ဝိပဿနာယ အဝယဝဘူတေနာတိ ဣဒံ ဣမာဓိကတတဒင်္ဂပ္ပဟာနဿ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ သီလဝိသောဓနာဒိနာပိတိ တဒင်္ဂပဟာနံ ဟောတိယေဝါတိ-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ ဝိပဿနာယ အဝယဝဘူတေန-ဟူသော စကားကို ဤဝိပဿနာအရာသို့ရောက်သော တဒင်္ဂပဟာန်ကို ပြခြင်းငှါသာ ဆိုအပ်၏၊ သီလဝိသောဓန-စသည်ဖြင့်လည်း တဒင်္ဂပဟာန် ဖြစ်သည်သာတည်း ဟူလို။ တဿာ ဝိပဿနာယ အင်္ဂေါ တဒင်္ဂေါ၊ တဒင်္ဂေန တဒင်္ဂဿ ပဟာနံ တဒင်္ဂပဟာနံ။ (ပြည်)

၂-သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ကာယော သက္ကာယော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာပဉ္စကရသတည်း။ သက္ကာယေ ဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ကာယေ ဝါ ခန္ဓပဉ္စကေ ဒိဋ္ဌိ ကာယဒိဋ္ဌိ သတိ သံဝိဇ္ဇမာနာ ကာယဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ-ပြု။ ရှုပ် အတ္တတော သမနုပဿတိ-အစရှိသော နည်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ရသတည်း။ (ပြည်)

ခန္ဓာတို့ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာသောအားဖြင့် သုံးသပ်သော)ကလာပသမ္မသန ဉာဏ်ဖြင့်။ အပဟံ၊ ငါ။ မမ၊ ငါ၏။ သန္တကံ၊ ဉစ္စာ။ ဣတိ၊ သို့။ သမူဟ-ဂါဟသာ၊ အပေါင်းကို စွဲလမ်းခြင်းကို။ ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရှင်း။ မဂ္ဂါမဂ္ဂ-ဝဝတ္ထာနေန၊ မဂ်ဟုတ်သည် မဂ်မဟုတ်သည်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းဖြင့်။ အမဂ္ဂေ၊ မဂ်မဟုတ်သည်၌။ မဂ္ဂသညာယ၊ မဂ်ဟုဖြစ်သော သညာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရှင်း။) ဥဒယဒဿနေန၊ ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို မြေ်သဖြင့်။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ ကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရှင်း။) ဘယတု-ပဋ္ဌာနေန၊ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်ဖြင့်။ သဘယေ၊ ကြောက်အပ်သော သဘော ရှိသော တေဘူမကတရားအပေါင်း၌။ အဘယသညာယ၊ ကြောက်အပ် သော သဘောမရှိဟု ဖြစ်သောသညာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရှင်း။) အာဒီနဝဒဿနေန၊ အပြစ်ကို မြင်တတ်သောဉာဏ်ဖြင့်။ အဿာဒ-သညာယ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌ သာယာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော မိစ္ဆာသညာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရှင်း။) နိဗ္ဗိဒါနုပဿနေန၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့်။ အဘိရတိသညာယ၊ ဝဋ်၌ အလွန်မွေ့လျော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော သညာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရှင်း။) မုဉ္စိတုကမျတာယ၊ မုဉ္စိတုကမျတာ ဉာဏ်ဖြင့်။ အမုဉ္စိတုကာမဘာဝဿ၊ မလွတ်လိုသည်၏အဖြစ်ကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရှင်း။) ပဋိသင်္ခါနေန၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဖြင့်။ အပဋိ-သင်္ခါနဿ၊ ပဋိသင်္ခါ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောမောဟကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရှင်း။) ဥပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဖြင့်။ အနုပေက္ခနဿ၊ လျစ်လျူမရှု မငဲ့ကွက်ခြင်းကို။ (ယံ ပဟာနံ-သည်ရှင်း။) အနုလောမေန၊ အနုလောမဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စပဋိလောမဂါဟဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာကိုသိခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့၌ နိစ္စစသောအားဖြင့် စွဲလမ်းခြင်းကို။ ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရှင်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဝါ၊ ပန၊ တနည်းကား။ အဋ္ဌာရသသု၊ ကုန်သော။ မဟာဝိပဿနာသု၊ တို့တွင်။ အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ နိစ္စသညာယ၊ နိစ္စဟုဖြစ်သော သညာကို။ ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရှင်း။ ဒုက္ခာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သုခသညာယ၊ သုခဟုဖြစ်သောသညာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရှင်း။) အနတ္တာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ အတ္တသညာယ၊ အတ္တသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ရှိ၏ဟု ဖြစ်သော သညာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရှင်း။) နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ နန္ဒိယာ၊ သပီတိကတဏှာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရှင်း။) ဝိရာဂါနုပဿနာယ၊

ရာဂ၏ကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသော အနုပဿနာဖြင့်။ ရာဂဿ၊ ကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည့်ရင်း။) [၃၃၆] နိရောဓာနုပဿနာယ၊ ရာဂချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာဖြင့်။ သမုဒယဿ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည့်ရင်း။) ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ၊ ရာဂ၏စွန့်လွှတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာဖြင့်။ အာဒါနဿ၊ စွဲလမ်းခြင်းကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည့်ရင်း။) ခယာနုပဿနာယ၊ ခယဟုအဖန် တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာဖြင့်။ ဃနသညာယ၊ သန္တတိသမူဟကိစ္စ အာရုံတို့၏အစွမ်းအားဖြင့် တပေါင်းတခဲတည်းဟု ဖြစ်သောဃနသညာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည့်ရင်း။) ဝယာနုပဿနာယ၊ သင်္ခါရတို့၏ ဘင်ခဏကို ရှုသော အနုပဿနာဖြင့်။ အာယူဟနဿ၊ ပြုပြင်ကြောင်း ဖြစ်သော စေတနာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည့်ရင်း။) ဝိပရိဏာမာနုပဿနာယ၊ ဇရာ-မရဏဟူသော နှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ရှုသော အနုပဿနာဖြင့်။ ဓုဝသညာယ၊ မြဲမြံ ခိုင်ခံ့၏ဟု မှတ်သောသညာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည့်ရင်း။) အနိမိတ္တာနုပဿနာယ၊ အနိစ္စာနုပဿနာဖြင့်။ နိမိတ္တဿ၊ နိစ္စစသော နိမိတ်ကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည့်ရင်း။) အပ္ပဏိဟိတာ-နုပဿနာယ၊ ဒုက္ခာနုပဿနာဖြင့်။ ပဏိဓိယာ၊ သုခကိုတောင့်တခြင်းကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည့်ရင်း။) သုညတာနုပဿနာယ၊ အနတ္တာနုပဿနာဖြင့်။ အဘိနိဝေသဿ၊ အတ္တသည်ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏ဟု မှားသောနှလုံး သွင်းခြင်းကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည့်ရင်း။) အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာယ၊ လွန်ကဲသောပညာဟု ဆိုအပ်သော သဘာဝဓမ္မကိုရှုသော အနုပဿနာဖြင့်။ သာရာဒါနာဘိနိဝေသဿ၊ အနှစ်မရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ အနှစ်ရှိ၏ဟု ယူခြင်းဟု ဆိုအပ်သော မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည့်ရင်း။) ယထာဘူတဉာဏဒဿနေန၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန် သော သဘောအလျောက်၊ (ဝါ) အကြင်အကြင်မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန် သော သဘောဖြင့် သိတတ်မြင်တတ်သော သပ္ပစ္စယနာမရူပ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြင့်။ သမ္မောဟာဘိနိဝေသဿ၊ သံသယမိစ္ဆာဉာဏ်တို့၏အစွမ်းဖြင့် တွေဝေ ခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည့်ရင်း။) အာဒီနဝါနုပဿနာယ၊ ဘုံသုံးပါးတို့၌ အပြစ်ကိုရှုသော အနုပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့်။ အာလယာဘိနိဝေသဿ၊ သင်္ခတတရားတို့၌ ပုန်းအောင်းရာဟု ယူခြင်းတည်းဟူသော နှလုံးသွင်းခြင်းကို၊ ဝါ၊ ဘုံသုံးပါးတို့၌ ကပ်ငြိခြင်း

တည်းဟူသော နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရင်း။) ပဋိသင်္ခါ-နုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ အပ္ပဋိသင်္ခါယ၊ ပဋိသင်္ခါ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော မောဟကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်ရင်း။) ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနာယ၊ ဝဋ္ဋကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်သော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် အနုလောမဉာဏ်ဟူသော ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနာဖြင့်။ သံယောဂါဘိနိဝေသဿ၊ သက်ဝင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သော သံယောဇဉ် အစရှိသော ကိလေသာလျှင်ဖြစ်သော အဘိ-နိဝေသကို။ ယံ ပဟာနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒမ္ပိ သဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံသည် လည်း။ တဒင်္ဂပဟာနမေဝ၊ တဒင်္ဂပဟာန်မည်သည်သာတည်း။

၇၅၀။ တတ္ထ၊ ထိုတဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာဝိပဿနာတို့တွင်။ အနိစ္စာ-နုပဿနာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ သတ္တဟိ၊ ခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာတို့ဖြင့်။ နိစ္စသညာဒီနံ၊ တို့ကို။ ယထာ-ယံ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ ပဟာနံ၊ ကို[၁]။ ဘင်္ဂါနုပဿနေ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ (သဗ္ဗသင်္ခါရဂတံ အနိစ္စတော အနုပဿတိ-ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်) ဖွင့်အပ်ပြီးသည်သာတည်း။

ပန၊ မဖွင့်သေးသည်ကိုဆိုအံ့။ ခယာနုပဿနာတိ၊ ကား။ ဃန-ဝိနိဗ္ဘောဂံ၊ သန္တတိသမူဟကိစ္စအာရုံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော တခဲနက်ကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ခယဋ္ဌေန၊ ကုန်ခြင်းသဘောကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မြဲ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသဘောကို။ ပဿတော၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ၊ ၏။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တေန-ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဃနသညာယ၊ တခဲနက်ဟူ၍ မှတ်သောသညာကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝယာနုပဿနာတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏာန္ဝယေန၊ ဒိဋ္ဌဖြစ်သော အာရုံကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဥဘော၊ ဒိဋ္ဌ, အဒိဋ္ဌ အာရုံနှစ်ပါးတို့ကို။ ဧက-ဝဝတ္ထာနာ၊ ခဏဘင်ဟူသော တူသောသဘောအားဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သား ခြင်းရင်း။ နိရောဓေ၊ ချုပ်ခြင်း၌။ အဓိမုတ္တတာ၊ ညွတ်ရှိုင်းသောအဖြစ် ရင်း။ (သော၊ ဤသည်ကား။) ဝယလက္ခဏဝိပဿနာ၊ ပျက်ခြင်း လက္ခဏာကိုရှုသော ဝိပဿနာမည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။

ဝုတ္တာ၊ အောက်၌ဆိုအပ်ပြီးသော။ ပစ္စက္ခတော စေဝ။ မျက်မှောက် အားဖြင့်ရင်း။ အန္ဝယတော စ၊ အလျော်ဆသောအားဖြင့်ရင်း။ သင်္ခါရာနံ၊

၁-ယထာ၊ ဖြင့်။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပယ်ပုံအခြင်းအရာကို-ဟု ဤသို့လည်း အနက်ပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

တို့၏။ ဘင်္ဂံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ရှု၍။ ဘင်္ဂသင်္ခါရေ၊ ဘင်ဟုဆိုအပ်သော။ တသ္မိံယေဝ နိရောဓေ၊ ထိုသုံးပါးသော အစွန်၌ တည်ကုန်သောသင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်း၌သာလျှင်။ အဓိမုတ္တတာ၊ နှလုံးသွင်းသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ (ယာ ပညာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။) တာယ-အဓိမုတ္တတာယ၊ ထို နိရောဓ၌ နှလုံးသွင်းသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝယာနုပဿနာဖြင့်[၁]။ အာယူဟနဿ၊ ပြုပြင်ခြင်း အားထုတ်ခြင်းကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ အကြင်သင်္ခါရတရား၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ အာယူဟေယျ၊ အားထုတ်ရာ၏။ တေ-ဓမ္မာ၊ ထိုသင်္ခါရတရားတို့သည်။ဝေံ၊ သို့။ ဝယဓမ္မာတိ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏ဟု။ ပဿတော၊ ရှုသော။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ အာယူဟနေ၊ အားထုတ်ခြင်း၌။ န နမတိ၊ မညွတ်။

ဝိပရိဏာမာနုပဿနာတိ၊ ကား။ ရူပသတ္တကာဒိဝသေန၊ ရူပသတ္တကစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ တံ တံ ပရိစ္ဆေဒံ၊ ထိုထိုပဋိသန္ဓေစုတိစသော အပိုင်းအခြားကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်၍။ အညထာ ပဝတ္တိဒဿနံ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းကို ရှုခြင်းတည်း၊ ဝါ၊ တပါးသောအဝတ္ထာအထူးအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကိုရှုခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သော သင်္ခါရတရား၏။ ဇရာယ စေဝ၊ ဇရာဖြင့်၎င်း။ မရဏေန စ၊ မရဏဖြင့်၎င်း။ ဒွီဟိ အာကာရေဟိ၊ နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဝိပရိဏာမဒဿနံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို မြင်ခြင်းတည်း။ တာယ-ဝိပရိဏာမာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ ဓုဝသညာယ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သည်ဟုမှတ်မှားသောသညာကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အနိမိတ္တာနုပဿနာတိ၊ ကား။ အနိစ္စာနုပဿနာဝ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ ပင်တည်း။ တာယ-အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ နိစ္စနိမိတ္တဿ၊ နိစ္စနိမိတ်ကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခာနုပဿနာဝ၊ နာပင်တည်း။ တာယ-ဒုက္ခာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သုခပဏိဓိသုခပတ္ထနာပဟာနံ၊ သုခဟူ၍ တောင့်တခြင်းကို ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁-ဝယာနုပဿနာတိ၊ နာ-ဟူသည်ကား။ပ။ အဓိမုတ္တတာ၊ နှလုံးသွင်းသည်၏ အဖြစ်တည်း။ တာယ-ဝယာနုပဿနာယ၊ နာဖြင့်-ဟူ၍သို့လည်း ပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

သုညတာနုပဿနာတိ၊ ကား။ အနတ္တာနုပဿနာ၀၊ နာပင်တည်း။ တာယ၊ ဖြင့်။ အတ္တိ အတ္တာတိအဘိနိဝေသဿ၊ အတ္တသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏ဟု မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၃၃၇] အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာတိ၊ ကား။

အာရမ္မဏဉ္စ၊ ရုပ်စသောအာရုံကိုလည်း။ ပဋိသင်္ခါ၊ သိ၍။ ဘင်္ဂဉ္စ၊ ထိုရုပ်စသည်လျှင် အာရုံရှိသောစိတ်၏ ဘင်ကိုလည်း။ အနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲရှု၏။ သုညတော စ၊ သုညအားဖြင့်လည်း။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်း။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာ၊ အဓိပညာဓမ္မ-ဝိပဿနာမည်၏။

ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ အောက်၌ဆိုအပ်ပြီးသော။ (ပဝတ္တာ ဝိပဿနာ-၌စပ်) ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ရုပ်အစရှိသော အာရုံကို။ ဇာနိတွာ၊ ၍။ တဿ အာရမ္မဏဿ စ၊ ထိုရုပ်စသောအာရုံ၏၎င်း။ တဒါရမ္မဏဿ၊ ထိုရုပ်စသည်လျှင် အာရုံရှိသော၊ စိတ္တဿ စ၊ ၏၎င်း။ ဘင်္ဂံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ သင်္ခါရာဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ မရဏံ၊ ပျက်ခြင်းသေခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ၏။ အညော၊ သင်္ခါရမှ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသောပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ။ သို့။ ဘင်္ဂဝသေန၊ ဘင်၏အစွမ်းဖြင့်။ သုညတံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ယာ ဝိပဿနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏[၁]။ သာ-ဝိပဿနာ၊ ကို။ အဓိပညာ စ၊ လွန်ကဲသော ပညာသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓမ္မေသု၊ တေဘူမကဓမ္မတို့၌။ဝိပဿနာ စ၊ အထူးထူး အပြားပြား ရှုတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတွာ-ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်။ အဓိပညာ-ဓမ္မဝိပဿနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တာယ-အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာယ၊ ဖြင့်။ နိစ္စသာရာဘာဝဿ စ၊ နိစ္စဟူသောအနှစ်သာရမရှိသည်၏ အဖြစ်၏၎င်း။ အတ္တသာရာဘာဝဿ စ၊ အတ္တဟူသောအနှစ်သာရမရှိသည်၏အဖြစ်၏၎င်း။ သုဋ္ဌု၊ ကောင်းစွာ။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာရာဒါနာဘိနိဝေသဿ၊ အနှစ်မရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ အနှစ်ရှိ၏ဟု

---

[၁] ပဝတ္တာ၊ သော။ ဝိပဿနာ၊ နာတည်း- ဟု ဤသို့လည်းပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

ယူခြင်းတည်းဟူသော မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ယထာဘူတဉာဏဒဿနန္တိ၊ ကား။ သပ္ပစ္စယနာမရူပပရိဂ္ဂဟော၊ အကြောင်းနှင့်တကွသော နာမ်ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းတည်း။ တေန-ယထာဘူတဉာဏဒဿနေန၊ ဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ အတီတမဒ္ဓါနံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော အခွန့်၌။ အဟောသိံ နု ခေါ၊ ဖြစ်ဘူးလေပြီးလော။ ဣတိအာဒိ-ဝသေန စေဝ၊ ဤသို့အစရှိသော ယုံမှား၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဣဿရတော၊ ပြဟ္မာဗိဿနိုးစသော အကြောင်းကြောင့်။ လောကော၊ လောကသည်။ သမ္ဘောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိအာဒိဝသေန၊ ဤသို့အစရှိသော မိစ္ဆာဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ပဝတ္တဿ၊ သော။ သမ္မောဟာဘိနိဝေသဿ၊ ယုံမှားမိစ္ဆာဉာဏ်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော တွေဝေခြင်းဟုဆိုအပ်သော အမှားနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အာဒီနဝါနုပဿနာတိ၊ ကား။ ဘယတုပဋ္ဌာနဝသေန၊ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ သဗ္ဗဘဝါဒီသု၊ အလုံးစုံသော ဘဝယောနိဂတိဋ္ဌိတိသတ္တာဝါသတို့၌။ အာဒီနဝဒဿနဉာဏံ၊ အပြစ်ကိုရှုသောဉာဏ်တည်း။ တေန-အာဒီနဝဒဿနဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ အလ္လီယိတဗ္ဗံ၊ ပုန်းအောင်းရာ စောင့်ရှောက်ရာဟု ကပ်ငြိတွယ်တာအပ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော ဘဝယောနိစသည်သည်။ န ဒိဿတိ၊ မထင်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာလယာဘိနိဝေသဿ၊ သင်္ခါရတို့၌ လေဏ တာဏအဖြစ်ကိုယူခြင်းဟုဆိုအပ်သော အာလယာဘိနိဝေသ ဘဝနိကန္တိ-ကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပဋိသင်္ခါနုပဿနာတိ၊ ကား။ မုဉ္စနဿ၊ ဘဝသုံးပါးမှလွတ်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း၏။ ဥပါယကရဏံ၊ အကြောင်းကို ပြုတတ်သော ပညာသည်။ ပဋိသင်္ခါဉာဏံ၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်မည်၏။ တေန-ပဋိသင်္ခါ-ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပဋိသင်္ခါယ၊ ပဋိသင်္ခါ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော မောဟကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနာတိ၊ ကား။ သင်္ခါရုပေက္ခာ စေဝ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်၎င်း။ အနုလောမဉ္စ၊ အနုလောမဉာဏ်သည်၎င်း။ (ယထာ၊ အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ မုဉ္စိတွာ၊

လွှတ်၍။ ဝိဝဋ္ဋံ၊ ဝဋ်ကင်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့။ ပက္ခန္ဒတိ၊ ပြေးဝင်၏။ တထာ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။) ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနာ၊ ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနာမည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်, အနုလောမဉာဏ်ဖြစ်သောအခါ၌။ အဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဤသကပေါဏော၊ စဥ်းငယ်ညွတ်သော။ ပဒုမပလာသေ၊ ပဒုမာကြာရွက်၌။ ဥဒကဗိန္ဒု ဝိယ၊ ရေပေါက်ကဲ့သို့။ သဗ္ဗသ္မာ၊ အလုံးစုံသော။ သင်္ခါရဂတာ၊ သင်္ခါရတရားအပေါင်းမှ။ ပတိလီယတိ၊ တွန့်၏။ ပတိကုဋတိ၊ ရှုံ့၏။ ပတိဝဋ္ဋတိ၊ နစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာယ-ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သံယောဂါဘိနိဝေသဿ၊ သက်ဝင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သော သံယောဇဉ်စသော ကိလေသာဟူသော အဘိနိဝေသကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာမသံယောဂါဒိကဿ၊ ကာမသံယောဂအစရှိသော။ ကိလေသာဘိနိဝေသဿ၊ ကိလေသာဟူသော အဘိနိဝေသကို။ ကိလေသပ္ပဝတ္တိယာ၊ ကိလေသာ၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝိတ္ထာရတော၊ အားဖြင့်။ တဒင်္ဂပ္ပဟာနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပါဠိယမ္ပန၊ ၌ကား။ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ၊ နိဗ္ဗေဓအဖို့ရှိသော။ သမာဓိံ၊ ဝိပဿနာသမာဓိကို။ ဘာဝယတော၊ ပွါးစေသော ယောဂီအား။ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာအယူတို့ကို။ တဒင်္ဂပ္ပဟာနဉ္စ၊ ထိုဝိပဿနာ၏အစိတ်ဖြစ်သောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်ခြင်းသည် လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ခေပေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၈၅၁။ ပန၊ ပါး။ အသနိဝိစက္ကာဘိဟတဿ၊ မိုးကြိုးစက်ဝန်းသည် နှိပ်စက်အပ်သော။ ရုက္ခဿ၊ ၏။ ပုန၊ ဖန်။ န ပဝတ္တိ ယထာ၊ မဖြစ် ပြန်ခြင်းကဲ့သို့၊ ဝါ၊ မပေါ်မရောက်လာပြန်သကဲ့သို့။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းဖြင့်။ အရိယမဂ္ဂဉာဏေန၊ အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ သံယောဇနာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့၏။ ပုန၊ ဖန်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ပြန် ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဧဝံ-တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ ယံ-ပဟာနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ-ပဟာနံ၊ ဤတဖန်မဖြစ်သောအားဖြင့် ပယ်ခြင်း သည်။ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနံ နာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ အကြင်သမုစ္ဆေဒပဟာန်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ သမုစ္ဆေဒ။ ပ ။ တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်၏။ [လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ ခယဂါမိမဂ္ဂံ၊ ကံကိလေသာတို့၏

(ဝါ) အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သောအရိယမဂ်ကို။ [၃၃၈] ဘာဝယတော၊ အား။ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဉ္စ၊ သမုစ္ဆေဒပဟာန် သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသု တီသု ပဟာနေသု၊ ဤသုံးပါးသောပဟာန်တို့တွင်။ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဣဓ၊ ဤအဘိသမယကိုဆိုရာကထာ၌။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ (နိပ္ပရိယာယအဖြစ်ကို စွဲ၍ ဧဝ-သဒ္ဒါကို ဆိုသတည်း) ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ တဿ ယောဂိ-နော၊ အား။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာန်၏ ရှေးအဖို့၌။ ဝိက္ခမ္ဘန-တဒင်္ဂပ္ပဟာနာနိပိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် တဒင်္ဂပဟာန်တို့သည်လည်း။ တဒတ္ထာ-နေဝ၊ ထိုသမုစ္ဆေဒပဟာန်ဟူသော အကျိုးရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (တေန ဝိက္ခမ္ဘနတဒင်္ဂပ္ပဟာနာနံ မဂ္ဂသမ္ဘာရတံ အာဟ တေဟိ ဝိနာ အသိဇ္ဈနတော၊ တနည်း) တဒတ္ထာနေဝ-မဂ္ဂတ္ထာနေဝ၊ မဂ်ဟူသော အကျိုးရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ (အထ ဝါ တဒတ္ထာနေဝါတိ မဂ္ဂတ္ထာနေဝ၊ တေန တဒတ္ထတာယ တေသံ တံကိစ္စတံ ဒဿေတိ၊ တေနာဟ တသ္မာတိအာဒိ၊ ဋီကာ) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဟာနတ္တယမ္ပိ၊ ပဟာန် သုံးပါးအပေါင်းသည်လည်း။ ဣမိနာ ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ ၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။ ပဋိရာဇာနံ၊ ရန်သူမင်းကို။ ဝဓိတွာ၊ သတ်၍။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်သို့။ ပတ္တေန၊ ရောက်သောမင်းသည်။ တတော၊ ထိုမင်းဖြစ်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ယမ္ပိ၊ အကြင်အမှုကိုလည်း။ ကတံ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ (တံ၊ ထိုအမှုကို။) ဣဒဉ္စိဒဉ္စ၊ ဤမည်သောအမှု, ဤမည်သောအမှုကိုလည်း။ ရညာ၊ သည်။ ကတန္တိယေဝ၊ ပြုအပ်၏ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ဧဝမေဝ၊ ဤအတူ။ လောကိယဉာဏေန၊ လောကီဉာဏ်ဖြင့်။ သာဓိတာနိပိ၊ ပြီးစေအပ်ကုန် သော်လည်း။ ဝိက္ခမ္ဘနတဒင်္ဂပ္ပဟာနာနိ၊ တို့ကို။ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တဿ၊ သော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ကိစ္စဘာဝေန၊ ကိစ္စ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုတဒင်္ဂပဟာန် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် တို့၏။ တဒတ္ထတာယ စ၊ ထိုမဂ်ဟူသော အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ တံသန္တတိပတိတတာယ စ၊ ထိုတဒင် ဝိက္ခမ္ဘနစိတ်အ စဉ်၌ကျသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။) (ဧဝမေဝ-စသည်ကား သေသ)

၈၅၂။ သစ္ဆိကိရိယာပီတိ၊ ကား။ လောကိယသစ္ဆိကိရိယာ၊ လောကီ၏ သစ္ဆိကိရိယာ-လောကီဖြစ်သော သစ္ဆိကိရိယာ၎င်း။ လောကုတ္တရသစ္ဆိ-

ကိရိယာ၊ လောကုတ္တရာ၏ သစ္စိကိရိယာ-လောကုတ္တရာဖြစ်သော သစ္စိ-ကိရိယာဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေဓာ၊ ဖြင့်။ ဘိန္နာပိ၊ ပြားသော်လည်း။ လောကုတ္တရာယ၊ ဖြစ်သော။ (သစ္စိကိရိယာယ၊ ၏။)ဒဿနဘာဝနာ-ဝသေန၊ ဒဿနဘာဝနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘေဒတော၊ ပြားခြင်းကြောင့်။ တိဝိဓာ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဒုဝိဓာ-ရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်) တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော သစ္စိကိရိယာတို့တွင်။ ပဌမဈာနဿ၊ ကို။ လာဘီ၊ သည်။ အမှို၊ ပြီ။ ဝသီ၊ လေ့လာခြင်းရှိသည်။ အမှို၊ ပြီ။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ မယာ၊ ငါသည်။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာသော။ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနံ၊ တို့ကို။ ဖဿနာ၊ တွေ့ခြင်းသည်။ လောကိယသစ္စိကိရိယာ နာမ၊ မည်၏။ ဖဿနာတိ၊ ကား။ အဓိဂန္တွာ၊ ရပြီး၍။ ဣဒံ၊ ဤပဌမဈာန်စသည်ကို။ မယာ၊ သည်။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စက္ခတော၊ အားဖြင့်။ (အာရမ္မဏကရဏသင်္ခါတေန၊ အာရုံပြုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။) ဉာဏဖဿေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်တွေ့ခြင်းဖြင့်။ ဖုသနာ၊ တွေ့ခြင်းတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣမမေဝ အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကိုလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဖဿနဋ္ဌေန၊ တွေ့ခြင်းဟူသော သဘောအားဖြင့်။ သစ္စိကိရိယာ၊ မျက်မှောက်ပြုတတ်သော။ ပညာ၊ သည်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ၊ ၍။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အကြင်တရားတို့ကို။ သစ္စိကတာ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဖဿိတာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သစ္စိကိရိယာ-နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

အပိ စ၊ နည်းတပါးကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ အတ္တနော သန္တာနေ၊ မိမိသန္တာန်၌။ အနုပ္ပါဒေတွာပိ၊ ဈာန် မဂ်ဖိုလ်တို့ကဲ့သို့ မဖြစ်စေမူ၍လည်း။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့ကို။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ အပရပ္ပစ္စယေန၊ သူတပါးကို ယုံကြည်ရခြင်းကင်းသော။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဉာတာ၊ သိအပ်ကုန်၏[၁]။ တေ-ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သစ္စိကတာ၊ မျက်မှောက်

၁-ထိုသစ္စိကာတဗ္ဗဓမ္မတို့ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော သမ္မောဟကို ပယ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ထိုသို့ဖုံးလွှမ်းတတ်သောမောဟကို ဖျက်ဆီးတတ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရပြီး အဆုံး၌ဖြစ်သော ဉာဏ်သည် သူတပါးကိုသာ ယုံကြည်ရခြင်း ကင်းရကား အပရပ္ပစ္စယ ဉာဏ်မည်သတည်း၊ သူတပါးကို ယုံကြည်၍သာ မမှတ်ရ၊ ကိုယ်တိုင် သိမြင်တတ်သောဉာဏ်ဟူလို။ (ပြည်)

ပြုအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့် သာလျှင်။ သဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ စက္ခုံ ဘိက္ခဝေ သစ္စိကာတဗ္ဗန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အပရမ္ပိ၊ တပါးသော တရားကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သေး၏။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပဿန္တော၊ ပစ္စက္ခအားဖြင့် သိသည်ဖြစ်၍။ သစ္စိကရောတိ၊ ၏။ ဝေဒနံ၊ ကို။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ ၍။ သစ္စိကရောတိ၊ ၏။ စက္ခုံ၊ ကို။ပ။ ဇရာမရဏံ၊ ကို။ အမတောဂဓံ၊ အမတဒ္ဓ အကျုံးဝင်သော၊ ဝါ၊ အမတဟူ၍ ဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ ၍။ သစ္စိကရောတိ၊ ၏။ (ဣတိ-ပိုသည်) ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သစ္စိကတာ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဖဿိတာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။)

ပန၊ လောကီသစ္ဆိကိရိယာမှတပါး လောကုတ္တရာသစ္ဆိကိရိယာကိုဆိုအံ့။ ပဌမမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ နိဗ္ဗာနဒဿနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ခြင်း သည်။ ဒဿနသစ္ဆိကိရိယာ၊ ဒဿနမည်သော သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်းမည်၏။ သေသမဂ္ဂက္ခဏေသု၊ သောတာပတ္တိမဂ်မှ ကြွင်းသော အထက်မဂ်ခဏတို့၌။ ဘာဝနာသစ္ဆိကိရိယာ၊ ဘာဝနာ မည်သော အထက်မဂ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်းမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဒုဝိဓာပိ၊ ဒဿနဘာဝနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သာ သစ္ဆိကိရိယာ၊ ကို။ ဣဓ၊ ဤအဘိသမယကို ဆိုရာကထာ ၌။ အဓိပ္ပေတာ၊ လိုအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒဿနဘာဝနာဝသေန၊ ဒဿနမဂ် ဘာဝနာမဂ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ကို။ သစ္ဆိကိရိယာ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်။ ဣမဿ ဉာဏဿ၊ ဤယထာဝိကတဖြစ်သော လောကုတ္တရာဉာဏ်၏။ ကိစ္စံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏[၁]။

[၃၃၉] ၈၅၃။ ပန၊ ပါး။ ဒွေ ဘာဝနာ အဘိမတာတိ၊ ကား။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာတို့ကို။ လောကိယဘာဝနာ၊ ၎င်း။ လောကုတ္တရ-

၁-ဒဿနဘာဝနာဝသေန-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် မဂ်မဟုတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်းကိုနှစ်စေ၏၊ နိဗ္ဗာနဿ-ဟူသော ဤပါဌ် ဖြင့်ကား မဂ်ဖိုလ်တို့၌ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်းကို နှစ်စေ၏။ (ပြည်)

ဘာဝနာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေဓာ၊ နှစ်ပါးတို့ကိုသာလျှင်။ အဘိမတာ-အဓိပ္ပေတာ၊ လိုအပ်ကုန်၏။ ထတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ လောကိယာနံ၊ ကုန်သော။ သီလသမာဓိပညာနံ။ တို့ကို[၁]။ ဥပ္ပါဒနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်၎င်း။ တာဟိ၊ ထို သီလသမာဓိပညာတို့ဖြင့်။ သန္တာနဝါသနဥ္စ၊ မိမိသန္တာန်ကို ထုံခြင်းသည်၎င်း။ လောကိယဘာဝနာ၊ မည်၏။ လောကုတ္တရာနံ၊ ကုန်သော။ သီလသမာဓိပညာနံ၊ တို့ကို။ ဥပ္ပါဒနံ၊ သည်၎င်း။ တာဟိ၊ ထိုလောကုတ္တရာ သီလသမာဓိပညာတို့ဖြင့်။ သန္တာနဝါသနဥ္စ၊ သန္တာန်ကိုထုံခြင်းသည်၎င်း။ လောကုတ္တရဘာဝနာ၊ မည်၏။ တာသု၊ ထိုလောကီလောကုတ္တရာ ဘာဝနာတို့တွင်။ ဣဓ၊ ဤဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိကထာ၌။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရဘာဝနာကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ ၏။ (ဣတရာ၊ ကို။ န အဓိပ္ပေတာ၊ အပ်။ တဿာ၊ ထိုလောကုတ္တရာဘာဝနာ၏။ သမ္ဘာရဘာဝတော၊ အဆောက်အဦသာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ စတုဗ္ဗိဓံပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ တေံ ဉာဏံ၊ ဤအရိယမဂ်ဉာဏ်သည်။ လောကုတ္တရာနိ၊ ကုန်သော။ သီလာဒီနိ၊ သမ္ဘာဝါစာစသည် အပြားရှိကုန်သော သီလသမာဓိတို့ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏[၂]။ (ကထံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ကား။) တေသံ၊ ထိုသီလစသည်တို့အား။ သဟဇာတပစ္စယာဒိတာယ၊ သဟဇာတပစ္စည်း စသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။)တေဟိ (သမုစ္ဆိန္နနပဋိပ္ပဿမ္ဘနဝသေန ပဝတ္တေဟိ လောကုတ္တရေဟိ သီလာဒီဟိ)၊ တို့ဖြင့်။ အရိယပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သန္တာနံ၊ မိမိသန္တာန်ကို။ ဝါသေတိ၊ ထုံစေ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရဘာဝနာဝ၊ သည်သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုမဂ်ဉာဏ်၏။ ကိစ္စံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။

ပရိညာဒီနိ၊ ပရိညာဉ်အစရှိကုန်သော။ ယာနိ ကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ အဘိသမယကာလေ၊ အဘိသမယကာလ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗာနိ၊

၁-ဖြစ်စေခြင်းသည်၎င်း သန္တာန်၌ ထုံခြင်းသည်၎င်း ဘာဝနာမည်ရကား ထိုနှစ်ပါးစုံကိုပြလိုသည်ဖြစ်၍ တတ္ထ လောကိယာနံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂- သီလာဒီနိ-၌ အာဒိ-ဖြင့်သမာဓိကိုယူ၊ ပညာကိုကားမယူလင့်။ န ဟိ တံ တဒေဝ ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဂ္ဂစိတ္တုပ္ပါဒေါ ပန ဥပ္ပါဒေတိ။ တဒန္တောဂဓဘာဝါ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ။ သော ဟိ ပညာက္ခန္ဓသင်္ဂဟိတောတိ ဝဒန္တိ။ ဋီကာ။ အာစရိယဝါဒကိုပြသတည်း၊ မိမိဝါဒကို ပြပြန်လို၍ သီလာဒီနီတိ ဝါ ဖလသီလာဒီနံပိ ဂဟဏန္တိ ပညာယပိ ဂဟဏံ ယုဇ္ဇတိယေဝ။ သဟဇာတ-ပစ္စယာဒိတာယာတိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန အနန္တရပစ္စယာဒိတာယပိ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မိန့်သော်။ ဋီကာ။

ကုန်သော။ တာနိ စ၊ ထိုကိစ္စတို့ကိုလည်း။ ယထာသဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဇာနိ-တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့စကားတရပ်အပြီးတည်း။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တွော၀တာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကား အစဉ်ဖြင့်။ သီလေ။ပ။ ဘာဝယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သရူပေနေဝ၊ သရုပ်အားဖြင့်သာလျှင်။ အာဂတာယ၊ သော။ ပညာဘာဝနာယ၊ ပညာကိုပွါးစေခြင်း၏။ ဝိဓာနဒဿနတ္ထံ၊ အစီအရင်ကိုပြခြင်းငှါ။ (ဝိတ္ထာရဒဿနံ ရှိမူ အကျယ်ကိုပြခြင်းငှါ။ ပေး) မူလဘူတာ ဒွေ ဝိသုဒ္ဓိယော။ပ။ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဥဒ္ဒေသအားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီ။ တံ-ဝစနံ၊ သည်။ ဝိတ္ထာရိတံ၊ ချဲ့အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဋီကာ၌ ကား ဝိဿဇ္ဇိတံ-ရှိ၏၊ ဖြေအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပေး) ကထံ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ၊ တဗ္ဗာ-ဟူသော။ အယဥ္စ ပဉ္စော၊ ဤ ပြဿနာသည် လည်း။ ဝိဿဇ္ဇိတော၊ ဖြေအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့ အပြီးတည်း။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသော နာမ ဗာဝီသတိမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသနိဒ္ဒေသ (၃၄၀-၁၀)

အာနိသံသပကာသနာ

[၃၄၀] ၈၅၄။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပညာဘာဝနာယ ကော အာနိသံ-သောတိ၊ ဟူ၍။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ၌။ (မယံ၊ တို့သည်။) ဝဒါမ၊ အဖြေကိုဆိုကုန်အံ့။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အယံ ပညာဘာဝနာ နာမ၊ ဤပညာဘာဝနာ မည်သည်။ (သာဝကဗောဓိအာဒိဝိပုလော-ဒါတဂုဏဝိသေသာဝဟတ္တာ၊ သာဝကဗောဓိ အစရှိသော ပြန့်ပြော ဖြူစင်သော အာနိသင်အထူးကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အနေက-သတာနိသံသာ၊ အရာမကများသော အာနိသင်ရှိ၏။ တဿာ၊ ထိုပညာ-ဘာဝနာ၏။ အာနိသံသံ၊ ကို။ ဒီဃေနာပိ အဒ္ဓုနာ၊ ရှည်ကြာစွာသော ကာလဖြင့်လည်း။ ဝိတ္ထာရတော၊ (နယဒဿနကိုမပြုမူ၍ အယံပိ ပညာ-ဘာဝနာယ အာနိသံသော အယံပိ အာနိသံသော-ဟု အနုပဒဒဿနကိုပြု၍) ချဲ့ဖွင့်သောအားဖြင့်။ ပကာသေတုံ၊ ပြခြင်းငှါ။ (အတိဗဟုဘာဝတော၊ အလွန်များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) န သုကရံ၊ မလွယ်။ ပန၊ ထိုသို့ အကျယ်အားဖြင့် ပြခြင်းငှါမတတ်အားသော်လည်း။ အဿာ - ပညာ-ဘာဝနာယ၊ ထိုပညာဘာဝနာ၏။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ နာနာကိလေသဝိဒ္ဓံသနံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာစသောအားဖြင့် များစွာသော ကိလေသာတို့ကို တဒင်္ဂပဟာန်စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ပယ်ခြင်း ဖျက်ဆီးခြင်း၎င်း။ အရိယဖလရသာနုဘဝနံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်အစရှိသော အရိယဖိုလ် ချမ်းသာ၏ အရသာကို ခံစားရခြင်း၎င်း။ နိရောဓသမာပတ္တိ-သမာပဇ္ဇနသမတ္ထတာ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ အာဟုနေယျဘာဝါဒိသိဒ္ဓိ၊ အာဟုနေယျအဖြစ်စသည်၏ ပြီးခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အာနိသံသော၊ ဤရေတွက်အပ်သော အာနိသင်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

နာနာကိလေသဝိဒ္ဓံသနကထာ

၈၅၅။ တတ္ထ၊ ထိုအာနိသင်တွင်။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒတော၊ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ သက္ကာယဒိဋ္ဌာဒီနံ ဝသေန၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ

အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ယံ နာနာကိလေသဝိဒ္ဓံသနံ၊ အကြင် အထူးထူးသော ကိလေသာတို့ကို ဖျယ်ဆီးခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ အယံ၊ ဤ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစသောအားဖြင့် အထူးထူးသော ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီး ခြင်းသည်။ လောကိကာယ၊ လောကီဖြစ်သော။ ပညာဘာဝနာယ၊ ပညာဘာဝနာ၏။ အာနိသံသော။ အာနိသင်တည်း။ အရိယမဂ္ဂက္ခဏေ၊ အရိယမဂ်ခဏဌ်[၁]။ သံယောဇနာဒီနံ၊ သံယောဇဉ်စသည်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယံ နာနာကိလေသဝိဒ္ဓံသနံ၊ အကြင်အထူးထူးသော ကိလေသာကို ပယ်ခြင်း ဖျက်ဆီးခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ အယံ၊ ဤသံယောဇဉ် အစရှိ သည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အထူးထူးသော ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီး ခြင်းသည်။ လောကုတ္တရာယ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ ပညာဘာဝနာယ၊ ၏။ အာနိသံသော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဘီမဝေဂါနုပတိတာ၊ (အလုံးစုံသော လူအပေါင်း၏ဦးခေါင်းကို ခွဲအံ့ သကဲ့သို့ ကြောက်ထိတ်လန့်ဖွယ်သော အဟုန်ဖြင့် လျင်စွာကျသော။ အသနိ၊ မိုးကြိုးစက်သည်။ သိလုစ္စယေ၊ ကြီးစွာသော ကျောက်တောင် တို့ကို။ ဝိဒ္ဓံသယတိ ဝိယ၊ ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ငှင်း။ ဝါယုဝေဂသမုဋ္ဌိတော၊ ပြင်းစွာသောလေအဟုန်ဖြင့် ဖြစ်သော။ ပါဝကော၊ တောမီးသည်။ အရညံ၊ တောကို။ ဝိဒ္ဓံသယတိ ဣဝ၊ ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ငှင်း။

သတေဇုဇ္ဇလမဏ္ဍလော၊ သရဒကာလ၌ဖြစ်သော မိမိ၏တန်ခိုးဖြင့် တောက်ပလျက် မကြည့်နိုင်သော အရောင်အဝန်းရှိသော။ ရဝိ၊ နေမင်း သည်။ အန္ဓကာရံ၊ အမိုက်မှောင်ကို။ ဝိဒ္ဓံသယတိ ဝိယ၊ ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ ငှင်း။ (ဧဝံ၊ ထိုအတူ။) ဒီဃရတ္တာနုပတိတံ၊ ရှည်ကြာစွာသော ကာလ ပတ်လုံး ခန္ဓာသန္တာန်၌ ကျရောက်သော။ သဗ္ဗာနတ္ထဝိဓာယကံ၊ (သတ် ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းစသော ဒုဂ္ဂတိ၌ဖြစ်သောထက်ဝန်းကျင် ပူပန်စေတတ်

၁-အရိယမဂ္ဂက္ခဏေ-ဟူသော ဝိသေသနကိုဆိုက သမုစ္ဆေဒပဟာန်ကိုသာ ပြရ၏၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာန်ကိုမပြရ၊ ကျန်ခဲ့သည်မဟုတ်လော ? ကြောင့် အရိယဖလရသာနုဘာဝနတ္ထိ ဧတေနေဝ ကိလေသာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာနံ ဒီပိယတီတိ အရိယမဂ္ဂက္ခဏေတိ ဝိသေသဝစနံ- မိန့်သော်။ ဋီကာ။ တနည်းလည်း သမုစ္ဆေဒပဟာန်ကိုဆိုက ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာန်သည် အလိုလိုမဆိုရ၊ အဝုတ္တသိဒ္ဓိအားဖြင့် ပြီးသတည်းဟု ပြလိုရကား တဗ္ဗာဝဘာဝတော ဝါ သိဒ္ဓေဟိ သမုစ္ဆေဒပဟာနေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာနံ သိဒ္ဓမေဝ ဟောတီတိ။ မိန့်သော်။ ငှင်း။

သည်စသော, ဇာတိဇရာစသော) အလုံးစုံသောအကျိုးစီးပွါးမဲ့ကို စီရင်တတ်သော။

ကိလေသဇာလံ၊ ကိလေသာဟူသော ကွန်ရက်ကို။ ဘာဝိတာ၊ ပွါးစေအပ်သော။ ပညာ၊ သည်။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဒ္ဓံသယတိ၊ ဖျက်ဆီးပေ၏။ အတော-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သန္ဒိဋ္ဌိကံ-ပစ္စက္ခဘူတံ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် မြင်သိစကောင်းသော။ ဣမံ အာနိသံသံ၊ ဤအာနိသင်ကို။ ဣဓ၊ ဤပညာဘာဝနာအရာ၌။ (ကုလပုတ္တော၊ အမျိုးကောင်းသားသည်။) ဧညာ-ဇာနေယျ၊ သိရာ၏။

ဖလသမာပတ္တိကထာ

၈၅၆။ အရိယဖလရသာနုဘာဝနန္တိ၊ ကား။ ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်ကား။ ကိလေသဝိဒ္ဓံသနညေဝ၊ ကိလေသာကိုဖျက်ဆီးခြင်းသည်သာလျှင်။ အာနိသံသော၊ အာနိသင်အကျိုးစက်သည်။ န၊ မဟုတ်သေးဘူး။ အရိယဖလရသာနုဘာဝနမ္ပိ၊ အရိယမဂ်၏ပိုလ်အရသာကို ခံစားရခြင်းသည်လည်း၊ ဝါ၊ အရိယာဖြစ်သောဖိုလ်၏ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ ချမ်းသာအရသာကို ခံစားရခြင်းသည်လည်း။ ပညာဘာဝနာယ၊ ၏။ အာနိသံသော၊ အာနိသင်အကျိုးဆက်ပေတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သောတာပတ္တိဖလာဒိသာမညဖလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်အစရှိသော အရိယမဂ်၏ဖိုလ်ကို။ အရိယဖလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တဿ-အရိယဖလဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသောအရိယဖိုလ်၏။ မဂ္ဂဝီထိယဥ္စ၊ ၌၎င်း။ ဖလသမာပတ္တိဝသေန၊ ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တိ-ယဥ္စ၊ ဖြစ်ခြင်း၌၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒွိဟိ အာကာရေဟိ၊ နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ရသာနုဘာဝနံ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိသုခဟူသောအရသာကိုခံစားရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတြ-တေသု ဒွိသု အာကာရေသု၊ တို့တွင်။ တဿ-အရိယဖလဿ၊ ၏။ မဂ္ဂဝီထိယံ၊ ၌။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒဿိတာယေဝ၊ ပြအပ်ပြီးသည်သာတည်း။

[၃၄၁] ၈၅၇။ အပိစ၊ ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ယေ၊ အကြင်ဆရာတို့သည်။ သံယောဇနပ္ပဟာနမတ္တမေဝ၊ သံယောဇဉ်ကို ပယ်ခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဖလံ နာမ၊ အရိယမဂ်၏ အကျိုးမည်၏။ အညော၊ သံယောဇဉ်ကိုပယ်ခြင်းမှ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသောဝိပါက်

ဖြစ်သော အကျိုးတရားသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့အား။ အနုနယတ္ထံ၊ လျော်သည်ဖြစ်၍ နှစ်သက်စေခြင်းအကျိုးငှါ[၁]။ ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိကိုလည်း။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ပြအပ်၏။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ပယောဂပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပညာ၊ အရိယမဂ်ဟူသော ပယောဂကြောင့်ဖြစ်သော ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းခြင်း၌ဖြစ်သောပညာသည်။ ဖလေ ဉာဏံ၊ ဖိုလ်၌ဖြစ်သောဉာဏ်မည်သနည်း[၂]။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်တတ်သောသဘောကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏[၃]။ တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ စ၊ သမ္ပယုတ်အားဖြင့်ရင်း, ဥပနိဿယအားဖြင့်ရင်း ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသို့ အစဉ်လိုက်သော ကိလေသာတို့မှရင်း။ (ထိုပါဠ်ဖြင့် တဒေကဋ္ဌပဟာနကို မိန့်သတည်း) (တဒနုဝတ္တကေဟိ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသို့အစဉ်လိုက်ကုန်သော။) ခန္ဓေဟိ စ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောခန္ဓာ, ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့် နောင်အခါ၌ ဖြစ်လတ့်သော ခန္ဓာတို့မှရင်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ယထာဝုတ္တကိလေသခန္ဓာတို့မှ အပဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ်တို့မှလည်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ (ဇေ၀ံ မဂ္ဂကိစ္စံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တဿ ဝသေန ဖလံ ဒဿေတုံ

၁-အရိယဖိုလ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို သုတ်ဆောင်၍ ပြသဖြင့် နှစ်သက်စေသည်ဟူလို။

၂-ပကဋ္ဌော ဥက္ကဋ္ဌော ယောဂေါတိ ပယောဂေါ၊ အရိယမဂ်တည်း။ ပယောဂတော ဇာတာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ပယောဂပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ၊ ယင်းပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသည် အရိယမဂ်၏ ပွါးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရအပ်သည်မဟုတ်လော၊ အဘယ်သို့ ဝိပါကပညာကို ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ယူကောင်းအံ့နည်းဟူမူ? သာ ပန အရိယမဂ္ဂဿ ဘာဝိတတ္တာ လဒ္ဓမာနာပိ ယဿာ ဝိပါကပညာယ နိပ္ပဇ္ဇမာနာယ နိပ္ပဇ္ဇတိ၊ သာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယံ နိပ္ဖါဒေတဗ္ဗာယံ ပညာတိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပညာတိ ဝုတ္တာ၊ဋီကာ။ ပန၊ ဆက်၊ သာ၊ ထိုပယောဂပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသည်။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွါးစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လဒ္ဓမာနာပိ၊ ရအပ်သော်လည်း။ ယဿာ ဝိပါကပညာယ၊ အကြင်ဝိပါက်ပညာသည်။ နိပ္ပဇ္ဇမာနာယ၊ ပြီးသည်ရှိသော်။ နိပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြီး၏။ သာပိ ဝိပါကပညာ၊ သည်။ နိပ္ဖါဒေတဗ္ဗာယံ၊ ပြီးစေအပ်သော။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယံ၊ ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းခြင်း၌။ ဝါ၊ ကား။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယံ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိကို။ နိပ္ဖါဒေတဗ္ဗာယံ၊ ပြီးစေအပ်သည်ရှိသော်။ ပညာ၊ ဖြစ်သောပညာမည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပညာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ရင်းနက်။

၃-သမ္မာဒဋ္ဌိ၏ ဥဇုဝိပစ္စနီကကို ပြသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဆိုပြီး၍ ထိုဥဇုဝိပစ္စနီက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှ တပါးသော တရားမှလည်း ထခြင်းကိုပြခြင်းငှါ တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ-စသည်ကို မိန့်သော်။

တမ္မယောဂပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာတိအာဒိ ဝုတ္တံ) တမ္မယောဂပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓတို့မှထခြင်းစသော မဂ်ပယောဂ၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်[၁]။ (မဂ္ဂါနန္တရံ၊ မဂ်၏အခြားမဲ့၌။) သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဖိုလ်ဖြစ်သောသမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နှစ်ကြိမ်ရင်း, သုံးကြိမ်ရင်း, အကြိမ်များစွာရင်း ဖြစ်၏။ တေ၊ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးမည်၏။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသည်ကို။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့အပ်၏။

စတ္တာရော။ ပ ။ ပစ္စယောတိ ဧဝမာဒီနိပိ၊ ပစ္စယော-ဤသို့အစရှိသော သုတ်တို့သည်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရိယဖိုလ်၏ သဘာဝဓမ္မအဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်၌။ သာဓကာနိ၊ သက်သေတို့တည်း။ [စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂါ၊ အရိယမဂ်တို့ရင်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သာမညဖလာနိ စ၊ သာမညဖိုလ်တို့ရင်း။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤမဂ်လေးပါး ဖိုလ်လေးပါးတရားတို့သည်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ၊ အပ္ပမာဏဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်လျှင်အာရုံရှိကုန်၏။ မဟဂ္ဂတော၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ နေဝသညာနာသညာယတနကုသိုလ်ကိရိယာတရားသည်။ (နိရောဓတော၊ နိရောဓသမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာနဝေလာယံ၊ ထသောအခါ၌။) အပ္ပမာဏဿ ဓမ္မဿ၊ အပ္ပမာဏဖြစ်သော အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်အား။ အနန္တရ-ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]

၈၅၈။ ပန၊ ပါး။ ဖလသမာပတ္တိယံ၊ ဖိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော သမာပတ်၌။ အဿ၊ ထိုအရိယဖိုလ်၏။ ပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုပြခြင်းငှါ။ ဖလသမာပတ္တိ၊ ဖလသမာပတ်ဟူသည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ ကေ၊ အဘယ်သူတို့သည်။ တံ၊ ထိုသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားကုန်သနည်း။ ကေ၊ အဘယ်သူတို့သည်။ န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ မဝင်စားနိုင်ကုန်သနည်း။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားကုန်သနည်း။ ကထဉ္စ၊ အသို့လျှင်။ အဿာ၊ ထိုသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သမာပတ်မှထခြင်းသည်။

၁-မဂ္ဂေါ ဟိ နိမိတ္တတော ပဝတ္တတော စ ဝုဋ္ဌဟန္တော ကိလေသေ ပဇဟတီတိ အတ္တနော ခဏေ တံ ပယောဂံ ကရောတိ နာမ၊ ဖလက္ခဏေ ပနဿ သော ပယောဂေါ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ ဝူပသန္တော နာမ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ တမ္မယောဂပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာတိ၊ ဋီကာ။

ဟောတိ၊ နည်း။ ဖလဿ၊ ၏။အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ကိံ၊ အဘယ်တရား သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဖလံ စ၊ ဖိုလ်သည်လည်း။ ကဿ၊ အဘယ်တရား ၏။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (သရူပကတ္တုကာရကာ-ကာရဋ္ဌိတိဝုဋ္ဌာနာနန္တရဝသေန၊ သရုပ် ကတ္တား ကာရကာ အာကာရ ဌိတိ ဝုဋ္ဌာန အနန္တရ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။) ဣဒံ ပဥ္စကမ္မံ၊ ဤပြဿနာအမှုကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။)

၈၅၉။ တတ္ထ-တသ္မိံ ပဥ္စကမ္မေ၊ ၌။ ကာ ဖလသမာပတ္တီတိ၊ ကား။ အရိယဖလဿ၊ အရိယဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သော စျာန်၏။ နိရောဓေ၊အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌။ ယာ အပ္ပနာ၊ အကြင်အပ္ပနာ အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (သာ အပ္ပနာ၊ သည်။ ဖလသမာပတ္တိ၊ မည်၏။)

၈၆၀။ ကေ တံ သမာပဇ္ဇန္တိ, ကေ န သမာပဇ္ဇန္တီတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေပိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ စျာန်ရမရ အလုံးစုံသော ပုထုဇဉ်တို့သည်လည်း။ န သမာ-ပဇ္ဇန္တိ၊ မဝင်စားနိုင်ကုန်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အနဓိဂတတ္တာ၊ ထိုထို ဖလသမာပတ်ကို မရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံး စုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အရိယာ ပန၊ အရိယာတို့သည်ကား။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားနိုင်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဓိဂတတ္တာ၊ ဖလသမာပတ်ကို ရအပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဥပရိမာ၊ အထက် ဖြစ်သော သကဒါဂါမိစသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်[၁]။ ဟေဋ္ဌိမံ၊ အောက် ဖြစ်သော သောတာပတ္တိဖိုလ်စသည်ကို။ န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ မဝင်စားကုန်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပုဂ္ဂလန္တရဘာဝူပဂမနေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းဖြင့်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ၊ အောက် အောက်သော ဖလသမာပတ် တို့၏ ငြိမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟေဋ္ဌိမာ စ၊ အောက်ဖြစ်သော သောတာပန်စသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ ဥပရိမံ၊ အထက် ဖြစ်သော သကဒါဂါမိ ဖိုလ်စသည်ကို။ န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနဓိဂတတ္တာ၊ မရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ အတ္တနော အတ္တနောယေဝ၊ မိမိ မိမိ၏ သာလျှင်။ ဖလံ၊ ဖိုလ်ကို။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-ဣဒံ၊ အဆုံးအဖြတ် စကား

[၁]-အဓိဂတတ္တာ-ဟု ဟိတ်ကိုကြားခြင်းသည် ဥပရိမ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း လောကီသမာပတ်ကဲ့သို့ အောက်ဖြစ်သော ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းကို ပြီးစေသကဲ့သို့ တည်ရကား ထိုကိုနစ်စေခြင်းငှါ ဥပရိမာ ပန-စသည်ကိုမိန့်သော်။

သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤမိမိ မိမိတို့ရသော ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်း၌။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ အဆုံးအဖြတ်တည်း[၁]။

ပန၊ အယူဝါဒကွဲကို ဆိုဦးအံ့။ ကေစိ၊ အချို့သောဆရာတို့သည်။ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနောပိ၊ ပုထုဇဉ်သာမဟုတ် သောတာပန် သက-ဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ (တံ၊ ထိုဖလသမာပတ်ကို) န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ မဝင်စားနိုင်ကုန်။ ဥပရိမာ၊ အထက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေယေဝ၊ နှစ်ဦးသော အနာဂါမ်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင်။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားနိုင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ ထိုအထက်ဖြစ်

၁-ပုဂ္ဂလန္တရဘာဝူပဂမနေန ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ-ဟူသော ဤပါဠိဖြင့် လောကီသမာပတ်ကဲ့သို့ အထက်ဖြစ်သော အရိယာသည် အောက်၌ဖြစ်သော ဖလသမာပတ်ကို မိမိရပြီးဖြစ်သော ကြောင့် ဝင်စား၏ဟု ဖြစ်သောအကြောင်းကို စင်စေသတည်း၊ ထိုစကားကိုဆိုသင့်၏။ လောကီစျာန်တို့၌ ဝိသေသမရှိသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်အထူးအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းမည်သည် မရှိ၊ ဤ၌ကား ရှေး၌မပယ်သတ်အပ်သေးသော ကံ ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ခြင်းဖြင့် ပုထုဇဉ်တို့မှ သောတာပန်၏ ပုဂ္ဂိုလ်အထူး၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကဲ့သို့ သောတာပန် အစရှိသည်တို့မှ သကဒါဂါမ် အစရှိသည်တို့၏ ပုဂ္ဂိုလ်အထူး၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်ရှိ၏၊ ထိုကြောင့် အောက် အောက်ဖြစ်သော ဖလဓမ္မတို့သည် အထက် အထက်ဖြစ်သော မဂ်တို့ဖြင့်နှစ်စေအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပဋိပက္ခဓမ္မတို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ တဖန် မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့သာလျှင် ရောက်ကုန်၏။ ထိုသို့ အောက် အောက်ဖြစ်သော ဖလဓမ္မတို့၏ တဖန် မဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့် ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ-ဟု မိန့်သတည်း။ တနည်းလည်း ကုသိုလ်ကြိယာ၏ ဖြစ်ခြင်းမည်သည် တပါးသောသဘောရှိ၏၊ ဝိပါက်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း တပါးသောသဘောရှိ၏။ လောကုတ္တရာကုသိုလ်တို့၏လည်း မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အောက်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်မှ အထက်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘဝတပါးသို့ ရောက်ခြင်းကဲ့သို့ဖြစ်သတည်း။ ထိုစကားဆိုသင့်၏၊ ထိုထိုသို့သော သောတာပတ္တိဖိုလ်စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် အရိယာတို့၏ သောတာပန်စသော အမည်ကိုရခြင်းသည် ဖြစ်သတည်း။ ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိဖိုလ်မှ တပါးသော ဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်လည်း အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သောတာပန်စသော အမည်သည်လည်း မပိုင်းခြား မမှတ်သားအပ်သည် ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုထိုစျာန်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့တည်း။ ထိုကြောင့် ထိုထိုအရိယာ၏ ထိုထိုဖိုလ်သည် ဘဝင်နှင့်တူသည် ဖြစ်ရကား အထက်ဖြစ်သော အရိယာ၏ အောက်ဖြစ်သောဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်၏ အမြွက်မျှလည်းမဖြစ်သင့်၊ ထိုအောက်ဖြစ်သောဖိုလ်ကို ပြန်၍ဝင်စားခြင်းသည် အဘယ်မှာ ဖြစ်တုံအံ့နည်း။ ဤသို့သော အဆုံးအဖြတ်ကို မှတ်အပ်၏။ အတ္တနော အတ္တနော ဖလံ သမာပဇ္ဇန္တိ-ဟူသော ဤပါဠိဖြင့် အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော အရိယာတို့သည် မိမိ မိမိ ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားကုန်သည်ချည်း။ ဤသို့သောအနက်သည် ရောက်လတ်သော် ထိုရောက်သောအနက်၌ ကေသဥ္စိတို့၏ မတိဘေဒကို ပြခြင်းငှါ ကေစိ ပန-စသည်ကို နိ့သော်။

သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးတို့သည်။ သမာဓိသ္မိံ၊ သမာဓိ၌။ ပရိပူရကာရိနော၊ ပြည့်ခြင်းကို ပြုလေ့ရှိကုန်၏။ (ဣတရေ ပန၊ အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးကုန်သော သောတာပန် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်ကား။ သီလေသု၊ တို့၌။ ပရိပူရကာရိနော၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒွေယေဝ၊ နှစ်ဦးသော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင်။ ဖလ- သမာပတ္တိံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ ထိုနှစ်ဦး သော အနာဂါမ်ရဟန္တာတို့၏။ ဣဒဥ္စ ကာရဏံ၊ ဤဝင်စားနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကေစိတို့ ဆိုကုန်၏။ တံ၊ ထိုသမာဓိသ္မိံ ပရိပူရကာရိနော-ဟု ကေစိတို့ ဆိုသော အကြောင်းသည်။ အကာရဏမေဝ- အယုတ္တိယေဝ၊ အယုတ္တိသည်သာတည်း။ (ကသ္မာတိ စေ၊ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟု ဟိတ် တောင်းကုန်ငြားအံ့။) ပုထုဇ္ဇနဿာပိ၊ အချင်းခပ်သိမ်း မပယ်မဖြတ်အပ်သေးသော ကိလေသာရှိသော ပုထုဇဉ်၏လည်း။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ပဋိလဒ္ဓလောကိယသမာဓိသမာပဇ္ဇနတော၊ ရအပ်သော လောကီသမာဓိကို ဝင်စားနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း[၁]။

တေ - ဘောသ္မိံ အတ္တေ၊ ဤအနက်၌။ ကာရဏာကာရဏစိန္တာယ၊ အကြောင်းရှိမရှိကို စိစစ်ကြံစည်ခြင်းဖြင့်။ ကိဥ္စ၊ အဘယ်မူ စအံ့နည်း။[၂]

၁-ဣဒဥ္စ၊ ဤသည်ကား။ တေသံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းယုတ္တိ ပေတည်း။ ဟိ၊ အကြောင်းကား၊ တေ၊ တို့ယည်။ သမာဓိသ္မိံ၊ ၌။ ပရိပူရကာရိနော၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အကြောင်းတည်း။ တံ ထိုကေစိတို့ ဆိုသောအကြောင်းသည်။ ပုထုဇ္ဇနဿာပိ၏လည်း။ အတ္တနာ၊ သည်။ ပဋိလဒ္ဓ။ပ။ ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ အကာရဏမေဝ၊ သင့်လျော်သောအကြောင်းမဟုတ်သည်သာလျှင်တည်း-ဟု ဤသို့လည်း ပြန်သင့်၏။ (ဆ- သံ-သော)

ထိုဟိတ်ပါဌ်၏ လိုရင်းဖြစ်သော အဓိပ္ပါယတ္ထကား ဤသို့တည်း။ အချင်းခပ်သိမ်း မပယ်မဖြတ်အပ်သေးသော ကိလေသာရှိသော ပုထုဇဉ်၏လည်း မိမိသည် ရအပ်သော လောကီသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းကို ရအပ်ကုန်သေး၏၊ ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီးသော အချို့ သော ကိလေသာရှိကုန်သော အောက်ဖြစ်သော သောတာပန်သကဒါဂါမ် အရိယာတို့၏ မိမိဖလသမာပတ်ကို မဝင်စားနိုင်ခြင်း၌ အဘယ်အကြောင်းတစ ရှိအံ့နည်း၊ ဝါ၊ မိမိဖလ သမာပတ် ဝင်စားခြင်း၌ အပြစ်ဆိုဖွယ် အဘယ်အကြောင်း ရှိအံ့နည်း။ ထိုကြောင့် ထိုအရိယာတို့၏သမာဓိ၌ ဖြစ်ခြင်းကို ပြုလေ့မရှိသည်၏ အဖြစ်သည် မိမိ ဖလသမာပတ်ကို မဝင်စားနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းယုတ္တိ မဟုတ်ဟူလိုသော်။ (ပြည်)

၂-အကြောင်းယုတ္တိကို ကြံခြင်းမည်သည် ပါဠိသို့တိုက်ရိုက် မတင်အပ်သောအနက်၌သာ သင့်၏။ ဤအနက်ကိုကား ပါဠိသို့တိုက်ရိုက်တင်အပ်ပြီဟု အကြောင်းကိုညွှန်ခြင်း၌ အရို အသေမပြုခြင်းကို မုခပြုသဖြင့် ပါဠိကိုပြလိုရကား ကိဥ္စေတ္ထ-စသည်ကိုမိန့်သော်။

ပါဠိဝိယံယေဝ၊ ပါဠိတော်၌ပင်လျှင်။ ကတမေ ဒသ။ပ။ ဂေါတြဘုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နနု၊ တိုက်ရိုက်ကြီး ဟောအပ်သည်မဟုတ်လော။ [ဒသ၊ ကုန်သော။ ကတမေ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ အဘယ်ဂေါတြဘူတရားတို့သည်။ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဝိပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂပဋိလာဘတ္ထာယ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥပ္ပါဒံ၊ ကို။ ပဝတ္တံ၊ ကို။ပ။ ဥပါယာသံ၊ ကို။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ အဘိဘုယျတိ၊ နှိပ်စက်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ မည်၏။ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ္တတ္ထာယ၊ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းအကျိုးငှါ။ [၃၄၂] သကဒါဂါမိမဂ္ဂပဋိလာဘတ္ထာယ၊ သကဒါဂါမိမဂ်ကို ရခြင်းအကျိုးငှါ။ပ။ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တတ္ထာယ၊ အရဟတ္တဖိုလ် သမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းအကျိုးငှါ။ သုညတဝိဟာရသမာပတ္တတ္ထာယ၊ သုညတဝိဟာရသမာပတ်ကိုဝင်စားခြင်း အကျိုးငှါ။ အနိမိတ္တဝိဟာရသမာပတ္တတ္ထာယ၊ အနိမိတ္တဝိဟာရသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥပ္ပါဒံ။ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ ကို။ အဘိဘုယျတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ မည်၏။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ အရိယာ၊ တို့သည်။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ ဖလံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသမာပတ်ကို ဝင်စားရာ၌။ နိဋ္ဌံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ရောက်အပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ နိဋ္ဌံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏[1]။

၁-ဤ၌လည်း သုညတဝိဟာရသမာပတ္တတ္ထာယ အနိမိတ္တဝိဟာရသမာပတ္တတ္ထာယ-ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် သရုပ်အားဖြင့် သုညတအနိမိတ္တဝိဟာရသမာပတ်တို့၏ ထုတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုမှရှေး၌ လာကုန်သော မဂ္ဂဝါရ ဖလဝါရတို့ကို အပ္ပဏိဟိတ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဆိုအပ်ကုန်၏။ ထိုတွင်အနတ္တာနုပဿနာကို မုခပြုသဖြင့်ရင်း အနိစ္စာနုပဿနာကို မုခပြုသဖြင့်ရင်း ဖြစ်ကုန်သော ဖလသမာပတ်တို့၏ ရှေး၌ကျင်လည်ကုန်သော ဂေါတြဘူတရားတို့ကို နဝမ,ဒသမ၏အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု သိအပ်၏။ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ္တတ္ထာယ-ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်ကား လေးပါးသော ဖိုလ်တို့၌လည်း တချက်တည်းတူစွာ ဒေသနာ၏ လာခြင်းကြောင့် သောတာပန်သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း မိမိဖိုလ်ကို ဝင်စားကုန်၏ဟု သိအပ်၏။ မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ထိုဖလသမာပတ်ကို ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု ဆိုခြင်းငှါလည်း မတတ်ကောင်း၊ ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆယ်ပါးကုန်သော ဂေါတြဘူဓမ္မတို့ကို ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ဒေသနာ၏လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း မဂ္ဂဝါရဖြင့်သာလျှင် ထိုမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်ဟူသောအနက်၏ ပြီးခြင်းကြောင့်ရင်းတည်း။ မဂ္ဂါနန္တရ

၈၆၁။ ကသ္မာ သမာပဇ္ဇန္တီတိ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရတ္ထံ၊ မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ချမ်းသာစွာနေခြင်းအကျိုးငှါ။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။ ဟိ၊ ပမာပမည်းထုံးနည်းတသွယ်ထင်စွာဆိုအံ့။ ရာဇာ၊ စကြာဝတေးမင်းသည်။ ရဇ္ဇသုခံ၊ မင်း၏ချမ်းသာကို။ အနုဘဝတိ ယထာ၊ ခံစားသကဲ့သို့ငှါး။ ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်။ ဒိဗ္ဗသုခံ၊ နတ်ချမ်းသာကို။ အနုဘဝန္တိ ယထာ၊ ခံစားကုန်သကဲ့သို့ငှါး။ ဧဝံ၊ တူ။ အရိယာ၊ အရိယာသခင်တို့သည်။ အရိယံ၊ မြတ်သော (ဝါ) ရာဂစသောအညစ်အကြေးတို့မှကင်းဝေးဖြူစင်သော။ လောကုတ္တရသုခံ၊ လောကုတ္တရာ ဖိုလ်ချမ်းသာကို။ အနုဘဝိဿာမာတိ၊ ခံစားကုန်အံ့ဟု။ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒံ၊ ကာလအပိုင်းအခြားကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ၊ အလိုရှိတိုင်း အလိုရှိတိုင်းသောခဏ၌။ ဖလသမာပတ္တိံ၊ ဖလသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားကုန်၏[၂]။

၈၆၂။ ကထဉ္စ။ပ။ ဝုဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ အဿာ၊ ထိုဖလသမာပတ်ကို။ သမာ-

ဖိုလ်ကို ဖလသမာပတ္တိဟု မဆိုသင့်၊ အသီးပရိကံ၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ထိုကြောင့် ဖလသမာပတ္တိ-ဟူသော စကားဖြင့်ပင်လျှင် သောတာပန်စသည်တို့၏ ဖလလမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းသည် ပြီး၏။ ထိုကြောင့် ကသ္မာ- စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၁-ပယောဇဉ်သည်လည်း ထိုဒိဋ္ဌဓမ္မ သုခဝိဟာရဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကျင့်ခြင်းကြောင့် ထိုအကျိုးငှါကျင့်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ကသ္မာ သမာပဇ္ဇန္တိ-ဟု မေးပြီး၍ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရတ္ထံ-ဟု ပယောဇဉ်ကို ဖြေဆိုသတည်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရသည်ပင်လျှင် ရ၍ခံစားရသောကာလ အကျိုးဖြစ်သည်။ ထိုအကျိုးမရမီရခြင်းငှါ ကျင့်သောကာလ ကျင့်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သည်ဟူလိုသော်။ တနည်းလည်း ကသ္မာ-ကား သမ္ပဒါန်အနက်၌ ပဉ္စမီဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း၊ ကိဿ-ဟူ၍ ဆိုလိုသတည်း။ ဤအလိုသော် ကသ္မာ-ကိဿ၊ အဘယ်အကျိုးငှါ။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားကုန်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သောအမေးသည်။ သတိ၊ သော်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရတ္ထံ။ မျက်မြင်ဖြစ်သော အတ္တဘော၌သာလျှင် ကိလေသာဟူသော ပူပန်စေတတ် ထက်ဝန်းကျင်မှ လောင်တတ်သော မီးငြိမ်းသဖြင့် ငြိမ်သက်ချမ်းမြေ့သောဝိဟာရဖြင့် နေခြင်းအကျိုးငှါ။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ပေး။ (ပြည်)

၂-ဝိပါက်၏အဖြစ်ရှိသော်လည်း ပရိကံနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖလသမာပတ်တရားတို့၏ ထိုထိုအရိယာ၏အလို၏အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်ဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့် ထိုဖလသမာပတ်တရားတို့၏ သာဓိပတိဇော၏အဖြစ်သည် ဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့် အဒ္ဓါန။ပ။ သမာပဇ္ဇန္တိ- ဟု မိန့်သတည်း။ (ပြည်)

ပဇ္ဇနံ၊ ဝင်စားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနတော၊ မှ။ အညသ္မိ၊ သော။ အာရမ္မဏသ္မိ၊ ကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်ရင်း။ နိဗ္ဗာနသ္မိ၊ ကို။ မနသိကာရာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏ ^၁^။ ယထာဟ၊ ကား။ ဒွေ ခေါ။ပ။ မနသိကာရောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ အနိမိတ္တာယ၊ နိမိတ်ကင်းသောနိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိယာ၊ စေတောဝိမုတ္တိဟုဆိုအပ်သော ဖလ-သမာပတ်ကို။ (တနည်း) အနိမိတ္တာယ၊ အနိစ္စာနုပဿနာကို အဦးပြုသဖြင့် ဝင်စားအပ်သော။ စေတောဝိမုတ္တိယာ၊ စေတောဝိမုတ္တိဟု ဆိုအပ်သော ဖလသမာပတ်ကို။ သမာပတ္တိယာ၊ ဝင်စားခြင်းအကျိုးငှါ။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့သည်။ သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ်တို့ကို။ အမနသိကာရော စ၊ (အပြစ်ကိုမြင်ပြီး၍ စွန့်လွှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) မဆင်ခြင်ခြင်းရင်း။ အနိမိတ္တာယ ဓာတုယာ၊ (အလုံးစုံသောသင်္ခါရနိမိတ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အနိမိတ္တမည်သော အသင်္ခတဓာတ်ကို။ မနသိကာရော စ၊ (ဖလသမာပတ်၏ သဟဇာတ ဖြစ်သော မနသိကာရစေတသိက်ဖြင့်) နှလုံး၌ ထားခြင်းရင်း၊ ဝါ၊ ဖလ-သမာပတ်ဖြစ်သော စိတ်၌ထားခြင်းရင်း။ ဣတိ-ဣမေ ဒွေ၊ ဤနှစ်ပါး တို့တည်း။

၁-နိဗ္ဗာနသ္မိ စ မနသိကာရာ-ဟုတကြောင်းကိုဆိုလျှင်ပင် ပြီးကောင်းပြီးလျက် အညသ္မိ အာရမ္မဏသ္မိ အမနသိကာရာ-ဟူသောအကြောင်းတပါးကို ကျယ်ပွါး၍ ဆိုပြန်သနည်း? ဟု စုဒ်ရှိရကား ပမည်းပမာဖြင့် ထင်စွာဖြေလို၍ ယထာ ဟိ-စသည်ကို ဋီကာဆိုသတည်း။ အဓိပ္ပါယ်ကား လောကီစျာန်တို့ကို ရခြင်းကို သမ္ပယောဂအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ပြီးလျက် ပဟာနင်္ဂသမတိက္ကမဖြင့် ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပဟာနင်္ဂကို လွန်ခြင်းကို မုခပြုသဖြင့် ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဖလသမာပတ္တိကိုလည်း နိဗ္ဗာန မနသိကာရဖြင့် ပြီးသည်ဖြစ်လျက် တဒညအာရမ္မဏအမနသိကာရမုခဖြင့် ဆိုအပ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ?သဗ္ဗသင်္ခါရမှ ဆုတ်နစ်သော စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ ထိုကြောင့် နိဗ္ဗာနတော-စသည်ကို မိန့်ပေသတည်း။ ထိုစကားဆိုသင့်၏၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စသော ဉာဏ်အဆက်ဆက်၏ အစွမ်းဖြင့် အလုံးစုံသောသင်္ခါရမှ အချင်းခပ်သိမ်းငြီးငွေ့၍ တပ်ခြင်းကင်းသောစိတ်ရှိသော အရိယာသခင်အား ထိုသဗ္ဗသင်္ခါရမှ ထွက်မြောက်ခြင်း နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်သတည်း။ ထိုသို့သောအခြင်းအရာ အားဖြင့်ဖြစ်သော ထိုဖိုလ်စိတ်ကိုလည်း နိဗ္ဗာနတော အညသ္မိ အာရမ္မဏသ္မိ အမနသိ-ကာရာ နိဗ္ဗာနသ္မိ စ မနသိကာရာ ပဝတ္တတိ-ဟု ဆိုသင့်လှပေသတည်းဟူလို။ (ပြည်)

ဂဗ္ဘ၃။ ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ထွေ၊ ဤသမာပတ်ကို ဝင်စားရာ၌။ သမာပဇ္ဇနက္ကမော၊ ဝင်စားခြင်းအစီအရင်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဖလသမာပတ္တတ္ထိကေန၊ ဖလသမာပတ်ကိုဝင်စားခြင်းဖြင့် အလိုရှိသော။ အရိယသာဝကေန၊ သည်။ ရဟောဂတေန၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ကပ်လျက်။ ပဋိသလ္လီနေန၊ အထူးထူးသောအာရုံမှ ဖဲခွါ၍ တယောက်တည်းသာကိန်းအောင်းလျက်။ ဥဒယဗ္ဗယာဒိဝသေန၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဘင်ဉာဏ် ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်အစရှိသော ကိုးပါးသောဉာဏ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်ကုန်၏။ ပဝတ္တာနုပုဗ္ဗဝိပဿနဿ၊ ဖြစ်သောဥဒယဗ္ဗယဘင်စသော အစဉ်အတိုင်းသော ဝိပဿနာရှိသော။ တဿ အရိယသာဝကဿ၊ ၏။ သင်္ခါရာရမ္မဏဂေါတြဘုဉာဏာနန္တရံ၊ သင်္ခါရလျှင်အာရုံရှိသော ဝေါဒါန်ဟုရအပ်သောအမည်ရှိသော ဂေါတြဘုဉာဏ်၏အခြားမဲ့၌။ ဖလသမာပတ္တိဝသေန၊ ဖလသမာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိရောဓေ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ အပ္ပေတိ၊ အပ္ပနာစျာန်၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်၏[၁]။ စ၊ ဆက်။ ထွေ၊ ဤအနုပုဗ္ဗဝိပဿနာ၏

၁-သင်္ခါရာရမ္မဏဂေါတြဘုဉာဏာနန္တရံ-ဟု ဆို၏၊ မဂ္ဂဉာဏပုရေစာရိကဂေါတြဘူကဲ့သို့ အဘယ့်ကြောင့် နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသည်မဖြစ်သနည်း?ဟု စုဒ်ရှိရကား ထိုစောဒနာသောမနာကို ထင်စွာပြခြင်းငှါ ကသ္မာ ပနေတ္ထ ဂေါတြဘုဉာဏံ မဂ္ဂဉာဏပုရေစာရိကံ ဝိယ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ န ဟောတီတိ-စသည်ကို ဋီကာမိန့်သော်။ ပန၊ စောဒနာသောမနာကို ထုတ်ဆိုအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ထွေ၊ ဤဖလသမာပတ်ကိုဝင်စားရာ၌။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ မဂ္ဂဉာဏပုရေစာရိကံ ဝိယ၊ မဂ်ဉာဏ်၏ရှေ့သွားဖြစ်သော ဂေါတြဘုဉာဏ်ကဲ့သို့။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင်အာရုံရှိသည်။ န ဟောတိ၊ နည်း။ ဝုစ္စတေ-အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ဖလဓမ္မာနံ၊ ဖိုလ်တရားတို့၏။ အနိယျာနိကဘာဝတော၊ မဂ်ကဲ့သို့နိယျာနိက မဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ကတမေ။ ပ။ ပန္နာတိ၊ ဟူသော။ ဝေတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့မဂ်ကဲ့သို့ နိယျာနိကမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကေန္တေန၊ အားဖြင့်။ နိယျာနိကသဘာဝဿ၊ နိယျာနသဘောရှိသော။ ဥဘတောဝုဋ္ဌာနဘာဝေန၊ နှစ်ပါးသောအဖို့မှ ထသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနဿ၊ ဖြစ်သော။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ ၏။ အနန္တရပစ္စယဘူတေန၊ ပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဉာဏေန၊ သည်။ နိမိတ္တတော၊ သင်္ခါရနိမိတ်မှ။ ဝုဋ္ဌိတေနေဝ၊ ထသည်သာလျှင်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုမဂ်၏ ပုရေစာရိကဖြစ်သော ဂေါတြဘူ၏။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတာ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ယုတ္တာ၊ သင့်၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွါးစေအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအရိယမဂ်၏။ ဝိပါကဘာဝေန၊ ဝိပါက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ကုန်သော။ (ဖလဉာဏာနံ-၌ စပ်) ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ အသမုစ္ဆိန္ဒနတော၊ အကြွင်းမဲ့မဖြတ်ခြင်းကြောင့်။ အနိယျာနိ-

အစွမ်းဖြင့် ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားရာ၏။ ဖလသမာပတ္တိနိဒ္ဒေသတာဝယ၊ ဖလသမာပတ်သို့ ညွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သေက္ခဿာပိ၊ အားလည်း။ ဖလမေဝ၊ ဖိုလ်သည်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။

ပန၊ အယူမညီကေစိဝါဒကိုဆိုအံ့။ ယေ၊ အကြင်အဘယဂိရိဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဖလသမာပတ္တိံ၊

ကတ္တာ၊ နိယျာနိကမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝုဋ္ဌာနသဘာဝါနံ၊ ဝုဋ္ဌာနသဘော မရှိကုန်သော။ ဖလဉာဏာနံ၊ တို့၏။ ပုရေစာရိကဉာဏဿ၊ ရှေ့သွားဖြစ်သောဉာဏ်၏။ ကဒါစိပိ၊ တရံတဆစ်မျှလည်း။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတာ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဥဘယတ္ထ၊ နှစ်ပါးသောမဂ္ဂဝီထိ ဖလသမာပတ္တိဝီထိ၌။ အနုလောမဉာဏာနံ၊ အနုလောမဉာဏ်တို့၏။ အတုလျာကာရတော၊ မတူသောအခြင်းအရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။ အရိယမဂ္ဂဝီထိယံ၊ ၌။ အနုလောမဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗာနံ၊ ရှေး၌မဖောက်မခွဲဘူးကုန်သော။ ထူလထူလလောဘက္ခန္ဓာဒီနံ၊ ရုန့်ကြမ်းရုန့်ကြမ်းသော လောဘက္ခန္ဓအစရှိသည်တို့ကို။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ ပဒါလနေန၊ ဖောက်ခွဲခြင်းကြောင့်။ လောကိယဉာဏေသု၊ လောကီဉာဏ်တို့တွင်။ ဥက္ကံသပါရမိပ္ပတ္တာနိ၊ အလွန်အကဲ အထွတ်အဆုံးသို့ ရောက်ကုန်သည်။ မဂ္ဂဉာဏာနုဂုဏာနိ၊ မဂ်ဉာဏ်အားလျော်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဖလသမာပတ္တိဝီထိယံ၊ ၌။ တာနိ၊ ထိုအနုလောမဉာဏ်တို့သည်။ တေန တေန မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ တေသံ တေသံ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ သမုစ္ဆိန္နတ္တာ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဖလသမာပတ္တိဝီထိ၌။ ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနေ၊ ကိလေသာကို ခွါခြင်း၌။ နိရုဿုက္ကာနိ၊ ကြောင့်ကြဗျာပါရကင်းကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ ဖလသမာပတ္တိသုခသမင်္ဂိဘာဝဿ၊ ဖလသမာပတ်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်၏။ ပရိကမ္မမတ္တာနိ၊ ပရိကမ္မမျှတို့သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုအနုလောမဉာဏ်တို့၏။ ယတော၊ အကြင်ဝုဋ္ဌာန၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ နေသံ၊ ထိုအနုလောမဉာဏ်တို့တွင်။ ပရိယောသာနဉာဏံ၊ သည်။ သင်္ခါရနိမိတ္တဝုဋ္ဌာနတော၊ သင်္ခါရနိမိတ်မှထခြင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သော တာဒိသော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ကုတောစိ၊ တစုံတခုမှ။ ဝုဋ္ဌာနသမ္ဘဝေါ၊ ဝုဋ္ဌာန၏ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝေဠု ကတွာ-ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ သေက္ခဿ အတ္တနော ဖလသမာပတ္တိဝလဉ္ဇနတ္ထာယ ဥဒယဗ္ဗယာဒိဝသေန သင်္ခါရေ သမ္မသန္တဿ ဝိပဿနာဉာဏာနုပုဗ္ဗိယာ ဖလမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န မဂ္ဂေါ တိ၊ န မဂ္ဂေါ ဟူသော။ ဣဒဉ္စ အဋ္ဌကထာဝစနံ၊ ဤအဋ္ဌကထာစကားသည်လည်း။ သမတ္ထိတံ၊ ပြီးပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သေက္ခဿာပိ ဖလမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ရင်းဋီကာနက်။ အနုပုဗ္ဗဝိပဿနာတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းသည် အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော ဝိပဿနာနည်းဖြင့် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်အား အထက်မဂ်သည်လည်း ဖြစ်သင့်ရာ၏ဟူသော အနုယောဂကိုရည်၍ ဖလသမာပတ္တိနိဒ္ဒေသတာဝယ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

သောတာပတ္တိဖလသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇိဿာမိတိ၊ ဝင်စားအံ့ဟု။ ဝိ-
ပဿနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ သကဒါဂါမီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
သကဒါဂါမီ စ၊ သည်လည်း။ (ဖလသမာပတ္တိံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိဿာမိတိ၊
ဟု။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌပေတွာ၊ ၍။) အနာဂါမီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုအဘယဂိရိဝါသီဆရာတို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊
ကုန်၏[၁]။ ဧဝံ၊ သို့ ဖလသမာပတ်ကိုဝင်စားအံ့ဟု ဝိပဿနာကိုဖြစ်စေလျက်
သောတာပန်သည် သကဒါဂါမ်, သကဒါဂါမ်သည် အနာဂါမ်ဖြစ်သည်။
သတိ၊ သော်။ အနာဂါမီ၊ အနာဂါမ်သည်။ အရဟာ၊ အရဟန္တာသည်။
ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ အရဟာ၊ သည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။
ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ စ၊ သည်လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကိဉ္စိ၊ ဖိုလ်မှတပါးသော တစုံတခုသောအကျိုးသည်။
န အတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တေ၊ ထိုအဘယဂိရိဝါသီဆရာတို့၏
စကားကို။ ပါဠိယာဝသေနေဝ၊ (ဒသဂေါတြဘုဓမ္မဝိပဿနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဟု
မဂ်အကျိုးရှိသော ဝိပဿနာ, ဖိုလ်အကျိုးရှိသော ဝိပဿနာကို အသီးပြု၍
ဟောတော်မူအပ်သော) ပါဠိ၏အစွမ်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်အပ်
ပြီ။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူ
အပ်[၂]။ ပန၊ အသင့်ကိုဆိုအံ့။ (သေက္ခဿပိ၊ သေက္ခအားလည်း။ ဖလ-
မေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊
မဖြစ်ဟူ၍။ ဣဒမေဝ၊ ဤဆိုပြီးသောအနက်သဘောကိုသာလျှင်။ ဂဟေ-
တဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝကအား။ ဖလံ၊
ဖိုလ်သည်[၃]။ အနေန၊ ဤအရိယာသာဝကသည်။ ပဌမစျာနိကော၊ ပဌမ
စျာန်နှင့် ယှဉ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ အဓိဂတော၊ ရသည်။ သစေ ဟောတိ၊
အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ ပဌမစျာနိကမေဝ၊ ပဌမစျာန်နှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်။

၁-ထိုအဘယဂိရိဝါသီ အယူမညီသော ဆရာတို့သည် မဂ်ဖိုလ်ဝိပဿနာကို နှောက်ရှက်ချောက်ချား၍ ဆိုကုန်ရကား မိစ္ဆာဆက်ဆံဉာဏ်မသန့်သောစကား ဘုရားသာသနာတော်ဝယ်မတင် လွင့်စင်အောင်ဆတ်ဆတ်ဆိုလိုက်ဘိဟု ပြလို၍ တေ ဝတ္တဗ္ဗာ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-အညထာ ဒသဂေါတြဘုဓမ္မာတိ ဝစနံ ဝိရုဇ္ဈေယျ- ဟူလိုသည်။ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကိုပင် နိဂုံးချုပ်ခြင်းငှါ ဣဒမေဝ ပန ဂဟေတဗ္ဗံ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၃-ဖလဥ္စဿ-စသောစကားသည် မဟာဋီကာဝိပါက်တို့ကဲ့သို့ လောကုတ္တရာဝိပါက် တို့၏လည်း ကုသိုလ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို ပြသောစကားတည်း။ (ပြည်)

ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဒုတိယာဒီသု၊ ဒုတိယစျာန်စသည်တို့တွင်။ အညတရစျာ-နိကော၊ တပါးပါးသော စျာန်နှင့်ယှဉ်သော။ (မဂ္ဂေါ၊ ကို။ အဓိဂတော၊ သည်။) သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ဒုတိယာဒီသု၊ တို့တွင်။ အညတရစျာနိက-မေဝ၊ တပါးပါးသော စျာန်နှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ အဿာ၊ ထိုဖလသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၃၄၃] ၈၆၄။ ပန၊ ပါး။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ အနိမိတ္တာယ၊ သော။ စေတောဝိမုတ္တိယာ၊ ၏။ ဌိတိယာ၊ ပဗန္ဓအားဖြင့် တည်ခြင်းငှါ။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ တယော၊ တို့တည်း။ သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ၊ ရူပနိမိတ်စသော အလုံးစုံသောနိမိတ်တို့ကို။ အမနသိကာရော စ၊ နှလုံးမမူခြင်းငှင်း။ အနိ-မိတ္တာယ၊ မည်သော။ ဓာတုယာ၊ အသင်္ခတဓာတ်ကို။ မနသိကာရော စ၊ နှလုံး၌မူခြင်းငှင်း။ ပုဗ္ဗေ၊ သမာပတ်ဝင်စားသည်မှ ရှေးအဖို့၌။ အဘိသင်္ခါ-ရော စ၊ (စန္ဒေ ဝါ သူရိယေ ဝါ ဧတ္တကံ ဌာနံ ဂတေ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ-ဟုကာလ အပိုင်းအခြားကို ယူသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်) စိတ်ကိုပြုပြင်ခြင်းငှင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အဿာ၊ ထိုဖလသမာပတ်၏။ တီဟိ အာကာရေဟိ၊ သုံးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ဌာနံ၊ ပဗန္ဓအားဖြင့် တည်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ပုဗ္ဗေ စ အဘိသင်္ခါရောတိ၊ ကား။ သမာပတ္တိတော၊ ဝင်စားသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ကာလပရိစ္ဆေဒေါ၊ (စန္ဒေ ဝါ သူရိယေ ဝါ ဧတ္တကံ ဌာနံ ဂတေ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ-ဟု) ကာလကို ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ အဘိသင်္ခါရော၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အသုကသ္မိံ၊ ဤမည်သော။ ကာလေ၊ ၌။ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ၊ ပိုင်းခြား အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဿာ၊ ထိုဖလသမာပတ်၏။ ယာဝ၊ လောက်။ သော ကာလော၊ ထိုပိုင်းခြားအပ်သောကာလသည်။ နာဂစ္ဆတိ၊ မရောက်သေး။ တာဝ၊ လောက်။ ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ အဿာ၊ ထိုဖလသမာပတ်၏။ ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

၈၆၅။ ပန၊ ပါး။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ အနိမိတ္တာယ၊ သော။ စေတောဝိမုတ္တိယာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာနာယ၊ ထခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊

တို့သည်။ ဒွေ ခေါ၊ နှစ်ပါးတို့သာတည်း။ သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ၊ အလုံးစုံသော ရုပ်အစရှိသော နိမိတ်တို့ကို။ မနသိကာရော စ၊ ၎င်း။ အနိမိတ္တာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ကို။ အမနသိကာရော စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အယာ၊ ထိုဖလသမာပတ်မှ။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ သဗ္ဗနိမိတ္တာနန္တိ၊ ကား။ ရူပနိမိတ္တဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏနိမိတ္တာနံ၊ ရုပ်နိမိတ်, ဝေဒနာနိမိတ်, သညာနိမိတ်, သင်္ခါရနိမိတ်, ဝိညာဉ်နိမိတ်တို့ကို။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗာနေဝ တောနိ၊ ရူပနိမိတ်စသော အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော ထိုနိမိတ်တို့ကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကာမံ န မနသိ ကရောတိ၊ အကယ်၍ကား နှလုံး၌ မထားနိုင်ပေ။ ကသ္မာ၊ ကား။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝသေန၊ အကြွင်းမရှိ အလုံးစုံကို သိမ်းကျုံးသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧတံ၊ ဤသဗ္ဗနိမိတ္တာနံ-ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ်တို့ကို တပေါင်းတည်းနှလုံးသွင်းခြင်း၏ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ ဘဝင်္ဂဿ၊ ၏။ ယံ အာရမ္မဏံ၊ အကြင်ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ဟူသောအာရုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ထိုကံ ကမ္မ-နိမိတ် ဂတိနိမိတ်ဟူသော ဘဝင်၏အာရုံကို။ မနသိ ကရောတော၊ ဘဝင်နှင့် တကွသော မနသိကာရဖြင့် နှလုံး၌ထားသော အရိယာသာဝကအား။ (တနည်း) မနသိ၊ ဘဝင်ဟူသောစိတ်၌။ ကရောတော၊ ထားသော အရိယာသာဝကအား။ ဖလသမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနံ၊ ဖလသမာပတ်မှ ထခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အယာ၊ ထိုဖလသမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၈၆၆။ ကိံ ဖလဿ အနန္တရံ၊ ကဿ စ ဖလံ အနန္တရန္တိ၊ ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ဖလဿ၊ ရှေးရှေးသောဖိုလ်၏။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဖလမေဝ ဝါ၊ နောက်နောက်သောဖိုလ်သည်သာလျှင်မူလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဖလဿ၊ အလုံးစုံတို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သောဖိုလ်၏။ (အနန္တရံ၊ ၌။) ဘဝင်္ဂံ ဝါ၊ ဘဝင်သည်မူလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဖလံ၊ သည်။ မဂ္ဂါနန္တရံ၊ မဂ်၏အခြားမဲ့၌ဖြစ်သောဖိုလ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဖလာနန္တရံ၊ ဖိုလ်၏အခြားမဲ့၌ဖြစ်သောဖိုလ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဂေါတြဘုအနန္တရံ၊ အနုလုံ

မည်သော ဂေါတြဘူ၏အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သောဖိုလ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ နေဝ-
သညာနာသညာယတနာနန္တရံ၊ နေဝသညာနာသညာယတန ကုသိုလ်
ကိရိယာ၏အခြားမဲ့၌ဖြစ်သောဖိုလ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဖိုလ်
တို့တွင်။ မဂ္ဂဝီထိယံ၊ ၌။ မဂ္ဂါနန္တရံ၊ မဂ်၏အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော လက်ဦး
ဖိုလ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပုရိမသ္မ ပုရိမသ္မ၊ ရှေးရှေးဖြစ်သောဖိုလ်၏။
ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်နောက်သောဖိုလ်သည်။ ဖလာနန္တရံ၊ ဖိုလ်၏အခြား
မဲ့၌။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဖလသမာပတ္တိသု၊ ဖလသမာပတ္တိဝီထိတို့၌။ ပုရိမံ
ပုရိမံ၊ ရှေးရှေးဖြစ်သောဖိုလ်သည်။ ဂေါတြဘုအနန္တရံ၊ အနုလုံ၏အခြား
မဲ့၌။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တ္ထေ၊ ဤဖလသမာပတ္တိဝီထိ၌။ အနုလောမံ၊
အနုလုံကို။ ဂေါတြဘူတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်း
ကျမ်းကြီး၌။ အရဟတော အနုလောမံ။ ပ ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။
ဝေံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနုလောမံ၊
သည်။ ဖလသမာပတ္တိယာ၊ ဖလသမာပတ်အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။
ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေက္ခာနံ၊ တို့၏။ အနုလောမံ၊ သည်။
ဖလသမာပတ္တိယာ၊ အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ယေန ဖလေန၊ ဖြင့်။ နိရောဓာ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ။
ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို(နိရောဓမှ ဝုဋ္ဌာနအဖြစ်ဖြင့်
ဆိုအပ်သော) အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ နေဝသညာနာသညာ-
ယတနာနန္တရံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနကုသိုလ်ကိရိယာဇော၏ အခြား
မဲ့၌။ ဟောတိ၊ ၏။ (သတ္တာဟာတိက္ကမေ၊ ခုနစ်ရက်လွန်သည်။ သတိပိ၊
သော်လည်း။ ဝိဇာတိယေန၊ ဇာတ်မတူသောရုပ်တရားဖြင့်။ အနန္တရိ-
ကတ္တာ၊ အခြားအဆီးရှိသည်မမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဣတိ၊
မှတ်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဖိုလ်တို့တွင်။ မဂ္ဂဝီထိယံ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နဖလံ၊ ဖြစ်သော
ဖိုလ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသံ၊ ကြွင်းသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော
ဖိုလ်သည်။ ဖလသမာပတ္တိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တံ နာမ၊ ဖြစ်သောဖိုလ်
မည်၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂဝီထိယံ ဝါ၊ ၌ရင်း။ ဖလသမာပတ္တိယံ
ဝါ၊ ၌ရင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန၊ ဖြစ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။

ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဒရထံ၊ အချင်းခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးပြီးသော ကိလေသာ
ဟူသော ပူပန်ခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ ကိလေသာဟူသော ပူပန်ခြင်း အချင်း

ခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးပြီးသော။ အမတာရမ္မဏံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော။ သုဘံ၊ (မတင့်တယ်စရာ ကိလေသာဟူသော အညစ်အကြေး မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)တင့်တယ်စွာသော[၁]။ ဝဋ္ဋလောကာမိသံ၊ တဏှာဟူသော လောကာမိသကို ထွေးအန်ပြီးထသော၊ ဝါ၊ အန်အပ်ပြီးသော တဏှာဟူသော လောကာမိသ ရှိထသော။ သန္တံ၊ ကိလေသာဟူသောအပူ ငြိမ်းအေးပြီးထသော။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်စွာထသော၊ ဝါ၊ မောဟကို နုတ်ပစ်တတ်ထသော။ တေံ သာမညဖလံ၊ ဤအရိယမဂ် အကျိုးဖြစ်သောဖိုလ်သည်[၂]။ (အဘိသန္ဒိတံ-၌စပ်)

အမတေန၊ အမြိုက်ဆေး(ရလိုကာ)ဖြင့်။ (သမ္မောဒိတံ၊ ရောနှော အပ်သော။) မခုံ ဝိယ၊ ပျားကဲ့သို့။ သြဇဝန္တေန၊ သြဇာနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ဝါ၊ မှန်သောသဘောနှင့် ပြည့်စုံသော။ သုစိနာ၊ (မစင်ကြယ်စရာ ကိလေသာမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) စင်ကြယ်စွာထသော။ သာတာတိ-သာတေန၊ မဟဂ္ဂတသာတ လောကုတ္တရကုသလသာတတို့ထက် အလွန်လျှင် သာယာအပ် ချိုမြိန်မြတ်သော အရသာရှိသော။ (မဂ္ဂသုခတောပိ ဟိ ဖလသုခံ သန္တတရတာယ ပဏီတတရံ) ယေန သုခေန၊ အကြင် အနုတ္တရ သုခဖြင့်။ အဘိသန္ဒိတံ၊ အချင်းခပ်သိမ်း ခြောက်သွေ့သည်၏အဖြစ်မှ ကင်းသဖြင့် စွတ်စို၏၊ ဝါ၊ စိုစွတ်စေအပ်၏။

[၃၄၄] အရိယဿ၊ အရိယာတို့၏သာ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝါ၊ အရိယာတို့သည်သာ သုံးဆောင်ခံစားထိုက်သော။ တဿ ဖလဿ၊ ထိုသာမည ဖိုလ်၏။ ရသဘူတံ၊ အရသာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ အနှစ် အဆီခဲဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် အလွန်အကဲမရှိ ရသာဆုံးဖြစ်သော။ တံ သုခံ၊ ထိုသို့သောချမ်းသာကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပညံ၊ ဝိပဿနာပညာကို။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝိန္ဒတိ၊ ရ၏။

၁-မြန်မာမှု ဋီကာပါဌ်နှင့်အညီ ပြန်ချက်ဖြစ်သည်။ အသောဘနတာယ လေသဿာပိ အဘာဝတော-ဟူသော သီမူအရအားဖြင့်မူကား မတင့်တယ်စရာ အရိပ်အမြွက်မျှ မရှိခြင်း ကြောင့် တင့်တယ်စွာသော-ဟု ပြန်ရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ယေန ဓမ္မေန ယောဂတော သမဏော နာမ ဟောတိ၊ တဿ အရိယမဂ္ဂသင်္ခါတဿ သာမညဿ ဖလတ္တံ သာမညဖလံ။ ပြု။ (ပြည်)

တသ္မာ၊ ထိုသို့အနုတ္တရသုခကို ရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယဖလသာ၊ အရိယဖိုလ်၏။ တေ ရသာနုဘဝနံ၊ ဤအတုမရှိ အကောင်းဆုံးဖြစ်သော အရသာ အဆီခဲကို ခံစားရခြင်းသည်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌၊ ဝါ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဝိပဿနာဘာဝနာယ၊ ဝိပဿနာကို ပွါးစေခြင်း၏။ အာနိသံသောတိ၊ အာနိသင်ဟူ၍။ ဝုတ္တတိ၊ ၏။

နိရောဓသမာပတ္တိကထာ

၈၆၇။ နိရောဓသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနသမတ္ထတာတိ၊ ကား။ ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်ကား။ အရိယဖလရသာနုဘဝနံယေဝ၊ အရိယာဖိုလ်၏ အရသာကို ခံစားရခြင်းသည်သာလျှင်။ (အာနိသံသော၊ သည်။)နှ၊ မဟုတ်သေး။ ပန၊ အဟုတ်သော်ကား။ အယံ နိရောဓသမာပတ္တိယာ သမာပဇ္ဇနသမတ္ထ-တာပိ၊ ဤနိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ဣမိဿာ ပညာဘာဝနာယ၊ ၏။ အာနိသံသော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

တတြ-တသ္မိံ သံခိတ္တဝစနေ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနသမတ္ထတာ-ဟူသော အကျဉ်းစကား၌။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ ကို။ ဝိဘာဝနတ္ထံ၊ ထင်ရှားပြခြင်းငှါ။ ဣဒံ ပဉှာကမ္မံ၊ ဤသရုပ်စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ပြဿနာမေးခြင်းအမှုကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) နိရောဓသမာပတ္တိ၊ သည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ ကေ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တံ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားကုန်သနည်း။ ကေ၊ တို့သည်။ န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ နည်း။ ကတ္ထ၊ အဘယ်ဘုံ၌။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ နည်း။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ အဘယ်အကျိုးငှါ။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ နည်း။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အဿာ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကထံ၊ အဘယ်မျှသော အကြောင်းဖြင့်။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကထံ၊ ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဝုဋ္ဌိတဿ၊ ထပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကိံနိန္နံ၊ အဘယ်သို့ ညွတ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ မတဿ စ၊ သေသောသူ၏ရင်း။ သမာ-ပန္နဿ စ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားသောသူ၏ရင်း။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ကော၊ နည်း။ နိရောဓသမာပတ္တိ၊ သည်။ သင်္ခတာ ကိံ၊ သင်္ခတလော။ အသင်္ခတာ ကိံ၊ အသင်္ခတလော။ လောကိယာ ကိံ၊

လောကီလော။ လောကုတ္တရာ ကိံ၊ လောကုတ္တရာလော။ နိပ္ဖန္နာ ကိံ၊ နိပ္ဖန္နလော။ အနိပ္ဖန္နာ ကိံ၊ အနိပ္ဖန္နလော။ ဣတိ-ဣဒံ ပဥှာကမ္မံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။)

၈၆၈။ တတ္ထ-တသ္မိံ ပဥှာကမ္မေ၊ ၌။ ကာ နိရောဓသမာပတ္တီတိ၊ ကား။ အနုပုဗ္ဗနိရောဓဝသေန၊ (ဝိပဿနာသို့ အစဉ်လျှောက်သော ရှစ်ပါးသော သမာပတ်သို့တက်သဖြင့် ထိုထိုသို့သော ပဋိပက္ခ၏ချုပ်ခြင်းကို အကြောင်းပြုသဖြင့်) သုံးပါးကုန်သော သင်္ခါရတို့၏ အစဉ်အတိုင်းချုပ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ ယာ အပ္ပဝတ္တိ၊ အကြင် (ပိုင်းခြားတိုင်းသော ကာလပတ်လုံး) မဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (အယံ အပ္ပဝတ္တိ၊ ဤစိတ်စေတသိက်တို့၏ ပိုင်းခြားတိုင်းသော ကာလပတ်လုံး မဖြစ်ခြင်းသည်။ နိရောဓသမာပတ္တိ၊ မည်၏။)

ကေ တံ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကေ န သမာပဇ္ဇန္တီတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထုဇဉ်တို့သည်၎င်း။ သောတာပန္နာ၊ တို့သည်၎င်း။ သကဒါဂါမိနော၊ တို့သည်၎င်း။ န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ မဝင်စားနိုင်ကုန်။ သုက္ခဝိပဿကာ၊ သုက္ခဝိပဿကဖြစ်ကုန်သော။ အနာဂါမိနော စ၊ တို့သည်၎င်း။ အရဟန္တော စ၊ တို့သည်၎င်း။ န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ မဝင်စားနိုင်ကုန်။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော၊ ရှစ်ပါးသောသမာပတ်ကို ရကုန်သော။ အနာဂါမိနော စ၊ တို့သည်၎င်း။ ခီဏာသဝါ စ၊ တို့သည်၎င်း။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားနိုင်ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဒွီဟိ ဗလေဟိ။ ပ ။ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒွီဟိ ဗလေဟိ၊ နှစ်ပါးသောအစွမ်းတို့နှင့်။ သမန္နာဂတတ္တာ စ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တယော-တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ (သာမျတ္ထ-၌ ပစ္စတ္တဝစနတည်း) သင်္ခါရာနံ၊ ဝစီသင်္ခါရ ကာယသင်္ခါရ စိတ္တသင်္ခါရတို့၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်၎င်း။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဉာဏစရိယာဟိ၊ ဉာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့်၎င်း။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ သမာဓိစရိယာဟိ၊ သမာဓိ၏ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့်၎င်း။ ဝသီဘာဝတာ ပညာ၊ လေ့လာခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသောပညာသည်၊ ဝါ၊ စွမ်းနိုင်သောသတ္တိရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသောပညာသည်။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်း၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ စ၊ ဆက်။ အယဥ္စ သမ္ပဒါ၊ (ဗလဒွယသမန္နာဂတအစရှိသော ယထာဝုတ္တ-

နိရောဓသမာပတ္တိကို ဆောင်တတ်သောအကြောင်း၏) ဤပြည့်စုံခြင်း သည်။ အဌသမာပတ္တိလာဘိနော၊ ကုန်သော။ အနာဂါမိခီဏာသဝေ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အညေသံ၊ (အဌသမာပတ္တိလာဘီ အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှ) တပါးကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေယေဝ၊ ထိုအဌသမာပတ္တိလာဘီ အနာဂါမိခီဏာသဝတို့သည် သာလျှင်။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေ၊ ထိုမှတပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။

ဂ၆၉။ ပန၊ ပါး။ ဣတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ ဒွေ ဗလာနိ၊ နှစ်ပါးသော အစွမ်းတို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ပ။ ဝသီဘာဝတာ၊ လေ့လာခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ အမေးတည်း။ ဣတ္ထ၊ ဤပုစ္ဆာ၌။ အမှေဟိ၊ တို့သည်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သော။ ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်းသောစကားသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣဒံ သဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံသော ဒွိဗလစသည်သည်။ တေသု ဥဒ္ဒေသေသု၊ ဤဒွိဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ-အစရှိသော ဥဒ္ဒေသ၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ နိဒ္ဒေသ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသလျှင်ကတည်း။ ယထာဟ၊ အသို ဟောတော်မူသနည်း။

[၃၄၅] ဒွီဟိ ဗလေဟီတိ၊ ကား။ ဗလာနိ၊ အစွမ်းတို့သည်။ သမထ-ဗလံ၊ (ကာမစ္ဆန္ဒစသော ပစ္စနီကဓမ္မတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်သော) သမထ (သာလျှင်ဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောတရားတို့ကြောင့် မတုန်မလှုပ် ခိုင်ခံ့သော) အစွမ်းဂုဏ်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ (အနိစ္စစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အထူးထူးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ရှုတတ်သော) ပညာ (သာလျှင် ဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့ကြောင့် မတုန်မလှုပ်ခိုင်ခံ့သော) အစွမ်း ဂုဏ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ (တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။) သမထဗလံ၊ သမထဗလသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ နေက္ခမ္မဝသေန၊ ကာမစ္ဆန္ဒကို ခွါတတ်သော နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ၏၊ ဝါ၊ အလောဘပြဓာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တခုသောအာရုံ ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ယော အဝိက္ခေပေါ၊ အကြင်မပျံ့လွင့် ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ဝိက္ခေပ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော သမာဓိသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုသမာဓိသည်။) သမထဗလံ၊ မည်၏။ အဗျာပါဒဝသေန၊ ဗျာပါဒကို

ခွါတတ်သော အဗျာပါဒဝိတက်၏ (ဝါ) အဒေါသပြဓာန်းသော ကုသိုလ်
စိတ္တုပ္ပါဒ်၏အစွမ်းဖြင့်။ အာလောကသညာဝသေန၊ (ထိနမိဒ္ဓကို ခွါတတ်
သော ထင်ရှားသည်ကိုပြု၍ နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်ကပ်၍ ထင်သော)
အာလောကသညာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိက္ခေပဝသေန၊ (ဥဒ္ဓစ္စကို ခွါတတ်
သော ဝိက္ခေပ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အညီအညွတ် ကောင်းစွာ
တည်သော)သမာဓိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိအာဿာသဝသေန၊
(အလုံးစုံသော မိစ္ဆာဝိတက်ကို ခွါတတ်သော အထွတ်အဖျားသို့
ရောက်သော)ပဋိနိဿဂ္ဂကိုရှုလျက် ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။
ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိပဿာသဝသေန၊ ပဋိနိဿဂ္ဂကိုရှုလျက် ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေ
သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ သော။ ယော အဝိက္ခေပေါ၊
သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ သည်။ သမထဗလံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
အာဟ၊ မူ၏။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ သမထ
ဗလမည်သနည်း။ ပဌမဈာနေန၊ ပဌမဈာန်ဖြင့်။ နီဝရဏေ၊ နီဝရဏ
ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ဈာနသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂလော၊ သည်၊ ဝါ၊
ဈာနသမ္ပယုတ္တသမာဓိ၊ သည်။) န ကမ္ပတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊
ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ မည်၏။ ဒုတိယဈာနေန၊ ဖြင့်။ ဝိတက္ကဝိစာရေ၊
ဝိတက်ဝိစာရဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ပ။ နေဝသညာနာသညာယတန-
သမာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ အာကိဉ္စညာယတနသညာယ၊ ကြောင့်။ (ဈာနသမင်္ဂီ
ပုဂ္ဂလော၊ သည်၊ ဝါ၊ ဈာနသမ္ပယုတ္တသမာဓိ၊ သည်။) န ကမ္ပတိ၊ တတ်။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ မည်၏။ ဥဒ္ဓစ္စေ စ၊ ဥဒ္ဓစ္စကြောင့်
၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေ စ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော မောဟ-
အဟိရိကစသော ကိလေသာဟူသော အကြောင်းကြောင့်၎င်း။ ခန္ဓေ စ၊
ဥဒ္ဓစ္စနှင့် သမ္ပယုတ်စတုက္ခန္ဓကြောင့်၎င်း။ (န ကမ္ပတီတိအာဒိနိ အညမည-
ဝေဝစနာနိ) န ကမ္ပတိ၊ တည်ရာမှ ရွေ့သောအားဖြင့် မတုန်မလှုပ်တတ်။
န စလတိ၊ ပတ်ပတ်လည်၍ မတုန်လှုပ်တတ်။ န ဝေဓတိ၊ ပြင်းစွာ မတုန်
လှုပ်တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ မည်၏[၁]။ ဣဒံ၊
ဤနေရာမှ စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ရအပ်သော စိတ္တေကဂ္ဂတာ၏ နီဝရဏ

၁-တနည်း ဥဒ္ဓစ္စေ န ကမ္ပတိ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေ န စလတိ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတခန္ဓေ န
ဝေဓတိ-ဟုယူဉ်။ ဥဒ္ဓစ္စဂဟဏံ စေတ္ထ သမထဿ ဥဇုပဋိပက္ခတာယ တဒဘိဘဝေန ဗလပ္ပတ္တိ-
ဒဿနတ္ထံ။ တေနေတံ အဋ္ဌန္နမ္ပိ သမာပတ္တီနံ သာဓာရဏတော ကိစ္စာတိသယဒဿနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အစရှိသည်တို့ကြောင့် မတုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်, ထိုနိဝရဏ စသည်တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ မြဲစွာတည်ခြင်းသည်။ သမထဗလံ၊ မည်၏။

ဝိပဿနာဗလံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း[၁]။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ သည်။ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ သည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ ပ။ ရူပေ၊ ၌။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ သည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ သညာယ၊ ၌။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ပ။ စက္ခုသ္မိံ၊ ၌။ပ။ ဇရာမရဏေ၊ ၌။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ပ။ ဇရာမရဏေ၊ ၌။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ သည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ကေနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်သနည်း[၂]။ အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ နိစ္စသညာယ၊ နိစ္စသညာကြောင့်။ န ကမ္ပတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာ-ဗလံ၊ မည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သုခသညာယ၊ ကြောင့်။ န ကမ္ပတိ၊ တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ အနတ္တာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ အတ္တသညာယ၊ ကြောင့်။ န ကမ္ပတိ၊ တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ နန္ဒိယာ၊ သပိတိကတဏှာကြောင့်။ န ကမ္ပတိ၊ တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ဝိရာဂါနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ ရာဂေ၊ ရာဂကြောင့်။ န ကမ္ပတိ၊ တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ နိရောဓာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သမုဒယေ၊ သမုဒယကြောင့်။ န

ဋီကာ။ တဒဘိဘဝေန၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စကိုလွှမ်းမိုးသဖြင့်ပေး။ တော်၊ ဤဥဒ္ဓစ္စေ န ကမ္ပတိ-အစရှိသော စကားကိုစွဲ။ (ပြည်)

၁-ယခုအခါ၌ ဝိပဿနာဗလကို ပြလိုသည်ဖြစ်၍ အကြင်ကြောင့် ဝိပဿနာကိုအကျဉ်းအားဖြင့် ခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာတို့ဖြင့် ပေါင်း၍ယူအပ်၏။ ထိုကြောင့် ထိုထိုသမာပတ်မှ ထ၍ ထိုခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာတို့၏ အစွမ်းဖြင့် အနုပဿနာကိုပွားအပ်၏။ ထိုမျှတည်းသော ခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာဖြင့်ပင်လျှင် ဤအရာ၌ အနုပဿနာကိစ္စ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့် အနိစ္စာနုပဿနာဗလံ။ပ။ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာဗလံ-ဟု သရုပ်အားဖြင့် ပြပြီး၍ တဖန် ထိုခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာတို့ကို အောက်၌ ဆိုပြီးသော နည်းဖြင့် ဝိသယကို ဝေဖန်သောအားဖြင့် ပြခြင်းငှါ ရူပေ အနိစ္စာနုပဿနာ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။ (ပြည်)

၂-ဤ၌လည်း ပဋိပက္ခတို့သည် မနှိပ်စက် မလွှမ်းမိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်သာလျှင် ဗလဋ္ဌတည်းဟု ပြခြင်းငှါ ကေနဋ္ဌေန ဝိပဿနာဗလံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ကမ္ပတိ၊ တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ပဋိ-နိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ အာဒါနေ၊ စွဲလမ်းခြင်းကြောင့်။ န ကမ္ပတိ၊ တတ်၊ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာယ စ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၌ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာသဟဂတကိလေသေ စ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော လောဘ ဒေါသ အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်၎င်း။ ခန္ဓေ စ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာကြောင့်၎င်း။ န ကမ္ပတိ၊ တည်ရာမှ ရွေ့သောအားဖြင့် မတုန်လှုပ်တတ်။ န စလတိ၊ ပတ်ပတ်လည်၍ မတုန်လှုပ်တတ်။ န ဝေဓတိ၊ ပြင်းစွာ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤအနိစ္စာနုပဿနာစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ရှုအပ်သောဝိပဿနာ၏ နိစ္စသညာ အစရှိသည်တို့ကြောင့် မတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်, ထိုအနိစ္စသညာ စသည်တို့ကို နှိပ်နင်းလွှမ်းမိုး၍ မြဲစွာတည်ခြင်းသည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။

တယော စ သင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာတိ၊ ကား။ ကတမေသံ၊ အဘယ် မည်ကုန်သော။ တိဏ္ဏံ သင်္ခါရာနံ၊ သုံးပါးသောသင်္ခါရတို့၏။ ပဋိပ္ပဿ-ဒ္ဓိယာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပန္နဿ၊ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိတက္ကဝိစာရာ၊ ဝိတက္ကဝိစာရဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝစီသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။ စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ သမာပန္နဿ၊ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဿာသပဿာသာ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကာယ-သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်[၂]။ သညာ-

၁-ဝါစံ သင်္ခရောန္တိ ပဝတ္တေန္တီတိ ဝစီသင်္ခါရာ။ ဝါစာကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိတက်ဝိစာရ-ရ၏။ ထိုကြောင့် ပုဗ္ဗေ ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ ဝိတက္ကေတွာ ဝိစာရေတွာ ပစ္ဆာ ဝါစံ ဘိန္ဒ-တိ။ တသ္မာ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရာ-ဟု ဟောပြီ။ ထိုဝိတက်ဝိစာရသည်ကား ဒုတိယဈာန်၌ ငြိမ်းသည်ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုကြောင့် ဒုတိယဈာနံ။ပ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ကာယေန သင်္ခရီယန္တီတိ ကာယသင်္ခါရာ။ အဿာသပဿာသ ရသတည်း။ ထိုကြောင့် မဟုတ်လော အဿာသပဿာသာ ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ ကာယိကာ ဧတေ ဓမ္မာ ကာယ-ပဋိဗဒ္ဓါ၊ တသ္မာ အဿာသပဿာသာ ကာယသင်္ခါရော-ဟုဓမ္မဒိန္နထေရီသခင်မဟောတကား။ ထိုအဿာသပဿာသတို့သည်ကား အကြင်ကြောင့်စတုတ္ထဈာန်၌ ငြိမ်းကုန်၏၊ ထိုကြောင့် စတုတ္ထဈာနံ။ပ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ-ဟူသတည်း။ (ပြည်)

ဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာ နိရောဓ သမာပတ်ကို။ သမာပန္နဿ၊ အား။ သညာ စ၊ သညာလည်း ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ စ၊ ဝေဒနာလည်း ဖြစ်သော။ စိတ္တသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏¹။ ဣမေသံ တိဏ္ဏံ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။

[၁၄၆] သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟီတိ၊ ကား။ ကတမာဟိ၊ အဘယ် မည်ကုန်သော။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဉာဏစရိယာဟိ၊ ဉာဏ်၏ ဖြစ် ခြင်းတို့ဖြင့်။ (သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်သနည်း။) အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းမည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ သည်။ အနတ္တာ-နုပဿနာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ၊ သည်။ ဝိရာဂါနုပဿနာ၊ သည်။ နိရောဓာနုပဿနာ၊ သည်။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ သည်။ ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနာ၊ သည်။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းမည်၏။ (ဤသို့ အနုပဿနာကို ပုဒ်တိုင်းယှဉ်) သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဉာဏစရိယာ၊ မည်၏။ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ္တိ၊ သည်။ ဉာဏစရိယာ၊ မည်၏။ သကဒါဂါ-မိမဂ္ဂေါ၊ သည်။ပ။ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိ၊ သည်။ ဉာဏစရိယာ၊ မည်၏²။ ဣမာဟိ သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။)

နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟီတိ၊ ကား။ ကတမာဟိ၊ ကုန်သော၊ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ သမာဓိစရိယာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်သနည်း။)

၁-စိတ္တေန သင်္ခရီယန္တီတိ စိတ္တသင်္ခါရာ။ သညာဝေဒနာ ရသတည်း။ ထို့ကြောင့်သညာ စ ဝေဒနာ စ စေတသိကာ ဧတေ ဓမ္မာ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓါ။ တသ္မာ သညာဝေဒနာစိတ္တသင်္ခါရာ- ဟု ဟောတကား။ ထိုသညာဝေဒနာတို့သည်ကား အကြင်ကြောင့် နိရောဓကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ငြိမ်းကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သညာဝေဒယိတ။ပ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ဉာဏ်ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် မဂ်ဖိုလ်သမာပတ်တို့ကို ဉာဏစရိယာ ဟူသတည်း။ တနည်း ဉာဏေန စရိတာ ပဝတ္တိတာတိ ဉာဏစရိယာ။ ဣန္ဒြိယအဓိပတိဟေတုမဂ္ဂသတ္တ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် လွန်စွာကျေးဇူးပြုတတ်သောဉာဏ်သည် မိမိမှကြွင်းသော မဂ်ဖိုလ် တရားတို့ကို ဆိုပြီးသောသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုရကား ဉာဏ်သည်ဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂဖလဓမ္မ သည် ဉာဏစရိယာမည်၏ ဟူလိုသတည်း။ ဤအလို ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏ်သည် ဖြစ်စေအပ် သော တရားမည်၏ ပေး။ ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနာကို ယူသဖြင့်လျှင် ထိုဝိဝဋ္ဋာနုပဿနာ၏ အာဒိ-ဘူတဖြစ်သော သေသအနုပဿနာကိုလည်း ယူအပ်ကုန်၏။ (ပြည်)

ပဌမံ ဈာနံ၊ သည်။ သမာဓိစရိယာ၊ မည်၏၊ ဝါ၊ သမာဓိသည် ဖြစ်စေအပ်သော တရားမည်၏။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ သည်။ပ။ နေဝသညာနာ-သညာယတနသမာပတ္တိ၊ သည်။ သမာဓိစရိယာ၊ မည်၏။ ပဌမဈာန-ပဋိလာဘတ္ထာယ၊ ပဌမဈာန်ကို ရခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝိတက္ကော စ၊ ၎င်း။ ဝိစာရော စ၊ ၎င်း။ ပီတိ စ၊ ၎င်း။ သုခဥ္စ၊ ၎င်း။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ စ၊ ၎င်း။ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိ ပဋိလာဘတ္ထာယ၊ ငှါ။ ဝိတက္ကော စ၊ ၎င်း။ ဝိစာရော စ၊ ၎င်း။ ပီတိ စ၊ ၎င်း။ သုခဥ္စ၊ ၎င်း။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ စ၊ ၎င်း။ ဣမာဟိ နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိ၊ ဤကိုးပါးသော သမာဓိ၏ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ သမာဓိသည် ဖြစ်စေအပ်သောတရားတို့ဖြင့်[၁]။ (သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။)

ဝသီတိ၊ ကား။ ဝသိယော၊ ဝသီတို့သည်။ အာဝဇ္ဇနဝသီ၊ အာဝဇ္ဇန-ဝသီ၎င်း။ သမာပဇ္ဇနဝသီ၊ ၎င်း။ အဓိဋ္ဌာနဝသီ၊ ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာနဝသီ၊ ၎င်း။

၁-ရှစ်ပါးသော သမာပတ် ထိုရှစ်ပါးသောသမာပတ်၏ ဥပစာရသမာဓိလည်း ရှစ်ပါးဖြစ်၍ တဆယ့်ခြောက်ပါးရှိရမည်ကို အသို့ယူ၍ ကိုးပါးဖြစ်သနည်း?ဟု။ ကား နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟီတိ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော အဋ္ဌ သမာဓိစရိယာ, တာသံ ဥပစာရသမာဓိ ဥပစာရသမာဓိဘာဝနာသာမညေန ဧကာ သမာဓိစရိယာတိ ဧဝံ နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိ။ တေနာဟ ပဌမဈာနံ သမာဓိစရိယာတိအာဒိ၊ ဋီကာ။ ပဌမဈာနပဋိလာဘတ္ထာယ ဝိတက္ကော-အစရှိသောစကားကို နာနာဝဇ္ဇနအားဖြင့် ဆိုအပ်သလော၊ ဧကာဝဇ္ဇနအားဖြင့် ဆိုအပ်သလော? ကြောင့် ပဌမဈာနပဋိလာဘတ္ထာယ ဝိတက္ကော စာတိအာဒိ နာနာဝဇ္ဇနုပစာရ-ဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဥပရိသမာပတ္တီနမ္ပိ ဥပစာရဿ တထေဝ ဝုတ္တတ္တာ။ န ဟိ ဧကာဝဇ္ဇနေ စတုတ္ထဈာနာဒိဥပစာရေ ပီတိအာဒယော သမ္ဘဝန္တိ။ တ္တေ စ ပဌမဈာနပဋိလာဘတ္ထာ-ယာတိအာဒိဝစနေန ဥပစာရသမာဓိဿာပိ ပါရိပူရိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာတိ ဒဿေတိ၊ ဋီကာ။ ဝသီဘာဝတာ ပညာ-ဟူသောပါဠ်၌ အဋ္ဌကထာမပြအပ်သောအနက်ကို ဋီကာဆရာ ဖော်ပြလို၍ ဝသီဘာဝတာ ပညာတိ တ္တေ ဝသော ဧတဿ အတ္ထီတိ ဝသီ၊ တဿ ဘာဝေါ ဝသီ-ဘာဝေါ၊ သာ ဧဝ ဝသီဘာဝတာ-ဋီကာမိန့်သော်။ ဝသီဘာဝတာ ပညာတိ တ္တေ၊ ၌။ ဧတဿ၊ အား။ ဝသော၊ လေ့လာခြင်းသည်၊ ဝါ၊ စွမ်းနိုင်သောသတ္တိသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝသီ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုလေ့လာခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ၊ စွမ်းနိုင်သောသတ္တိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်တည်း။ ဝသီဘာဝေါ၊ လေ့လာခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်၊ ဝါ၊ စွမ်းနိုင်သောသတ္တိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်။ သာ ဧဝ၊ ထိုဝသီ-ဘာဝသည်ပင်လျှင်။ ဝသီဘာဝတာ၊ မည်၏။ ဒေဝေါယေဝ ဒေဝတာ-ကဲ့သို့ဟူလို၊ ၎င်းနက်။ ယင်းသို့သော် ဝသီဘာဝတာတိ-ဟု ပဒုဒ္ဓါရ မပြုမူ၍ အဘယ့်ကြောင့် ဝသီတိ ပဉ္စ ဝသိယော-ဟု ဖွင့်အပ်သနည်း?ဟု။ ကား "ဝသိယော"တိ ပန ပါဠိယံ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန ဝုတ္တတ္တာ တာယော ဒဿေတုံ "ဝသီတိ ပဉ္စ ဝသိယော"တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ ဋီကာ။

ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ တို့တည်း။ (ဝသနံ ဝသီ၊ အလို အလျောက်ဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိ ရသတည်း) တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော ဝသီတို့တွင်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ ယတ္ထ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌။ ဣစ္ဆကံ၊ အလိုရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုထိုအလိုရှိရာအရပ်၌။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်နိုင်၏။ ယဒါ၊ အကြင်အကြင်အခါ၌။ ဣစ္ဆကံ၊ အလိုရှိ၏။ တဒါ၊ ထိုထိုအလို ရှိသောအခါ၌။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်နိုင်၏။ (တနည်း) ယံ-ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဈာနေ၊ အကြင်အကြင်ဈာနင်၌။ ဣစ္ဆကံ၊ အလိုရှိ၏။ တံ တံ၊ ထိုထို အလိုရှိသောဈာနင်ကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်နိုင်၏။ ယာဝ၊ အကြင်အကြင် ရွှေလောက်။ ဣစ္ဆကံ၊ အလိုရှိ၏။ တာဝ၊ ထိုထိုအလိုရှိသရွှေလောက်။ အာဝဇ္ဇတိ၊ နိုင်၏[၁]။ ယတ္ထ-ကတ္ထစိ ဌာနေ၊ အမှတ်မရှိသောအရပ်၌။ တဒါ တဒါ၊ အမှတ်မရှိသောအခါ၌။ ယံကိဉ္စိ ဈာနင်ံ၊ အမှတ်မရှိသော ဈာနင် ကို။ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယထိစ္ဆိတကာလံ၊ အကြင် အလိုရှိအပ်သောကာလပတ်လုံး။ (ဤကား အာဝဇ္ဇတိ-ဟူသောပုဒ်သည် ပုဂ္ဂလဝါစကဖြစ်၍ အာဝဇ္ဇန္တဿ အာဝဇ္ဇနာ ဟူသောအတ္ထကို ရသင့်သော ကြောင့် ပါဌသေသမူသတည်း) အာဝဇ္ဇနာယ-အာဝဇ္ဇနပဝတ္တိယာ၊ အာဝဇ္ဇန်းကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ ဆင်ခြင်ခြင်း ၏၊ ဝါ၊ ၌။ ဒန္ဓာယိတတ္တံ၊ လေးထိုင်းသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ နှေးဖြေး သည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ အာဝဇ္ဇနဝသီ၊ သည်[၂]။ (သိဒ္ဓါ၊ ပြီးသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၃]။) ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ ယတ္ထိစ္ဆကံ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌ ဝင်စားခြင်းငှါ အလို

၁-ဤသို့သောအရာ၌ ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်သည်လည်း သတ္တိအနက်ကိုဟောရကား ဆင်ခြင် နိုင် ဟုယောဇနာသည်။ ယတ္ထ ယတ္ထ ပဒေသေ ဣစ္ဆာ ယတ္ထိစ္ဆကံ၊ ယဒါ ယဒါ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဝါ ကာလေ ဣစ္ဆာ ယဒိစ္ဆကံ၊ ယာဝ ယာဝ ဣစ္ဆာ ယဒိစ္ဆကံ၊ ဒကာရော ပဒသန္ဓိကရော၊ အောက်၌ ဋီကာဟူရကား ယတ္ထိစ္ဆကံ-စသည်ကို သမာသ်လည်းဟူစရ၏၊ ဣစ္ဆာ ဧဝ ဣစ္ဆကံ-မူ၍ ဝါကျလည်းဟူစရ၏၊ ယထာရုစိမှတ်။ (ပြည်)

၂-အာဝဇ္ဇနာယ ဝသီ အာဝဇ္ဇနဝသေန ဝါ ဝသီ အာဝဇ္ဇနဝသီ-ပြု၊ အာဝဇ္ဇနာယ၊ အာဝဇ္ဇန်းကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ။ ဝသီ၊ စွမ်းနိုင်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အလို အလျောက် စိတ်ကိုဖြစ်စေနိုင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကား။ အာဝဇ္ဇနဝသေန၊ ဆင်ခြင်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝသီ၊ အလိုအလျောက်စိတ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းသည်။ အာဝဇ္ဇနဝသီ၊ မည်၏။ (ပြည်)

၃-ဤ၌ အနက်ပေးပုံအလွန်ကျယ်၏၊ ပါဌသေသများလွန်း၏၊ အကျဉ်းအနက်ကို အလို ရှိလျှင် ဤနိဿယ ပဌမတွဲ နှာ ၄၀၅-၌ ကြည့်ပါ။ (ဆ-သံ-သော)

ရှိ၏။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ၌။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စားနိုင်၏။ ယဒိစ္ဆကံ၊ အကြင်အကြင်အခါ၌ ဝင်စားခြင်းငှါအလိုရှိ၏။ တဒါ တဒါ၊ ၌။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယာဝဒိစ္ဆကံ၊ အကြင်မျှလောက်ဝင်စားခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ တာဝဒိစ္ဆိတံ ကာလံ၊ ထိုမျှလောက်အလိုရှိအပ်သောကာလပတ်လုံး။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယထိစ္ဆိတံ ကာလံ၊ အကြင်အကြင်အလိုရှိတိုင်းသောကာလပတ်လုံး။ သမာပဇ္ဇနာယ၊ ဝင်စားခြင်းငှါ။ ဒန္ဓာယိတတ္တံ၊ လေးထိုင်းသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ နှေးဖြေးသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ သမာပဇ္ဇနဝသီ၊ သည်။ သိဒ္ဓါ၊ အပြီးတိုင်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ ယာဝဒိစ္ဆကံ၊ အကြင်မျှလောက်ထားခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ တာဝဒိစ္ဆိတံ ကာလံ၊ ထိုသို့ထားခြင်းငှါအလိုရှိသမျှ ကာလပတ်လုံး။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ထားနိုင်၏။ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ၊ ထားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဓိဋ္ဌာနေ၊ ဈာန်ကို အလိုရှိတိုင်း ထားခြင်း၌[၁]။ ဒန္ဓာယိတတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သော်။ အဓိဋ္ဌာနဝသီ၊ သည်။ (သိဒ္ဓါ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) (အဓိဋ္ဌာနေ ဝသီ အဓိဋ္ဌာနဝသီ၊ ပြု) ယာဝဒိစ္ဆကံ၊ အကြင်အကြင်မျှလောက်သော ကာလဖြင့် ဈာန်မှထခြင်းငှာ၊ အလိုရှိ၏။ တတ္တကေန၊ ထိုမျှလောက် ပိုင်းခြားတိုင်းသောကာလဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ဈာန်မှထနိုင်၏။ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ၊ ထသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝုဋ္ဌာနေ၊ ပိုင်းခြားတိုင်းသောကာလဖြင့် ထခြင်း၌။ ဒန္ဓာယိတတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သော်။ ဝုဋ္ဌာနဝသီ၊ သည်။ (သိဒ္ဓါ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။)ယာဝဒိစ္ဆကံ၊ အကြင် အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ဈာန်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ တတ္တကေန၊ ထိုထို အလိုရှိသမျှလောက်။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်နိုင်၏။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဌာနေ၊ ၌။ တဒါ တဒါ၊ အမှတ်မရှိသောအခါ၌။ ယံကိဉ္စိ ဈာနင်္ဂံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယထိစ္ဆိတ-ကာလံ၊ လုံး။ ပစ္စဝေက္ခဏာယ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ၏။ ဒန္ဓာယိတတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သော်။ ပစ္စဝေက္ခဏဝသီ၊ သည်။ သိဒ္ဓါ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဤသို့ ပြည့်စုံအောင် သမ္ဗန်)ဒုတိယံ၊ ကို။ပ။

၁-ဤအဓိဋ္ဌာနေ-ဟူသော သတ္တမျန္တပုဒ်ကိုထောက်လျှင် ရှေး၌ အာဝဇ္ဇနာယ-စသည်တို့၌လည်း သတ္တမျန္တချည်းသာ ဖြစ်ရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိံ ၊ ကို။ပ။ ဣမာ ပဉ္စ ဝသိယော၊ ဤငါးပါးသော ဝသီတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏ ၁။

၇၇၀။ စ၊ ဆက်။ ထေ့ရ၊ ဤပါဠိတော်၌။ သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟီတိ၊ ဟိ-ဟူသော။ သေ-ဖေသော နိဒ္ဒေသော၊ သည်။ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသော၊ အလွန်ကို ညွှန်ပြသော သဒ္ဒါတည်း၊ ဝါ၊ အကြွင်းမဲ့ သိမ်းကျုံး၍ပြသော သဒ္ဒါတည်း။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ အနာဂါမိနော၊ အား။ စုဒ္ဒသဟိ ဉာဏစရိယာဟိ၊ တဆယ့်လေးပါးသော ဉာဏစရိယာတို့ဖြင့်။ နိရောဓ-သမာပဇ္ဇနံ၊ ပတ်ကိုဝင်စားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။ အဂ္ဂမဂ္ဂဖလာနံ၊ တို့၏။ အနဓိဂတတ္တာ၊ မရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) (ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသဝသေန၊ ဖြင့်။ သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟီတိ၊ ဟူ၍။) ယဒိ ဝုတ္တံ၊ အကယ်၍ ဆိုအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ (တတော၊ ထိုတဆယ့်ခြောက်ပါးမှ။ အဝကံသဝသေနပိ၊ အယုတ်အားဖြင့်လည်း။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ လိုအပ်သင့်၏။) ဧဝံ သန္တေ၊ ဤသို့ဖြစ်လျက်၊ ဝါ၊ သော်။ သကဒါဂါမိနော၊ အား။ ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဉာဏစရိယာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သောတာပန္နဿ စ၊ သောတာပန်အားလည်း။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဉာဏစရိယာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (နိရောဓသမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။) ကိံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သနည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ သမာဓိပါရိဗန္ဓိကဿ၊ သမာဓိ၏ ဘေးရန်ဖြစ်သော။ ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဿ၊ ဝတ္ထုဖြစ်သော ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်ရှိသော ကာမရာဂ၏။ အပ္ပဟီနတ္တာ-အသမုစ္ဆိန္နတ္တာ၊ မဂ်ဖြင့် မဖြတ်အပ်သေးသည်၏

၁-တတ္ထ ဈာနံ အာဝဇ္ဇန္တဿ နိရန္တရံ ဈာနင်္ဂေသု စိတ္တပဝတ္တနသမတ္ထတာ အာဝဇ္ဇနဝသီ။ သမာပဇ္ဇိတုကာမဿ သီဃံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇနသမတ္ထတာ သမာပဇ္ဇနဝသီ။ အစ္ဆရာမတ္တံ ဝါ ကတိပယစ္ဆရာမတ္တံ ဝါ ခဏံ ဈာနံ ဌပေတုံ သမတ္ထတာ အဓိဋ္ဌာနဝသီ။ တထေဝ လဟုံ ဝုဋ္ဌာတုံ သမတ္ထတာ ဝုဋ္ဌာနဝသီ။ ပစ္စဝေက္ခဏဝသီ ပန အာဝဇ္ဇနဝသိယာ ဧဝ သိဒ္ဓါတိ။ ပစ္စဝေက္ခဏ-ဇဝနာနေဝ ဟိ တတ္ထ အာဝဇ္ဇနာနန္တရာနီတိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဋီကာ။ တထေဝ အစ္ဆရာ-မတ္တံ ဝါ၊ လက်ဖျစ်တတွက် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ကတိပယစ္ဆရာမတ္တံ ဝါ၊ လက်ဖျစ်နှစ်ခု သုံးခု အတိုင်းအရှည်ရှိလည်းဖြစ်သော။ ခဏံ၊ ခဏပတ်လုံး။ (တထေဝ၊ ကား အနုကစ္စနဖြစ်၍ အစ္ဆရာမတ္တံ ဝါ ကတိပယစ္ဆရာမတ္တံ ဝါ ခဏံ-ကိုငင်သည်။ တနည်း။) တထေဝ-ဝုတ္တကမေဝ ခဏံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အစ္ဆရာမတ္တစသော ခဏပတ်လုံးသာလျှင်။ ဈာနသမင်္ဂီ၊ ဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ လဟုံ၊ လျင်စွာ။ ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတုံ၊ ထခြင်းငှါ။ သမတ္ထတာ၊ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝုဋ္ဌာနဝသီ၊ မည်၏။ သမ္ဗန်။ (ပြည်)

အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တေသံ၊ ထိုသောတာပန် သကဒါဂါမိ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သော-ကာမရာဂေါ၊ ကို။ အပ္ပဟီနော၊ မပယ်အပ်သေး။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ သမထဗလသည်။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်စုံသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မိံ၊ ထိုသမထဗလသည်။ အပရိပူရေ၊ မပြည့်စုံသည်ရှိသော်။ ဒွိဟိ ဗလေဟိ၊ နှစ်ပါးသော ဗလတို့ဖြင့်။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဝင်စားအပ်သော။ နိရောဓ-သမာပတ္တိံ၊ ကို။ ဗလဝေကလ္လေန၊ အစွမ်းချို့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာပဇ္ဇိတုံ၊ ငှါ။ (တေ၊ ထိုသောတာပန် သကဒါဂါမိ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) န သက္ကောန္တိ၊ မတတ်နိုင်ကုန်။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အနာဂါမိဿ၊ အနာဂါမိ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သော၊ ထိုသမာဓိ၏ ဘေးရန်ဖြစ်သော ကာမရာဂကို။ ပဟီနော၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပယ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထို(သမာဓိ၏ ဘေးရန်ဖြစ်သော ကာမရာဂ၏ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်)ကြောင့်။ ဧသ-ဧသော အနာဂါမီ၊ သည်။ [၃၄၇] ပရိပုဏ္ဏဗလော၊ ပြည့်စုံသောအားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရိပုဏ္ဏဗလတ္တာ၊ ပြည့်စုံသောအားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာပဇ္ဇိတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤနိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ-အစရှိသော စကားကို။ ပဋ္ဌာနေ-မဟာပကရဏေ၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌။ အနာဂါမိနော၀၊ ၏သာလျှင်။ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌာနံ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ ထခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဉာယတိ၊ သိအပ်သနည်းဟူမူ။ နေဝသညာနာ-သညာယတနကုသလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဉာယတိ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့်။ နေဝသညာနာသညာယတန-ကိရိယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စေယျ၊ ဟောတော်မူရာ၏။) ဣတိ၊ ဤမွေ့စကား တရပ်အပြီးတည်း။

၈၇၁။ ကတ္ထ သမာပဇ္ဇန္တီတိ၊ ကား။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ၊ ၌[၁]။ သမာ-ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အနုပုဗ္ဗသမာပတ္တိသဗ္ဘာဝတော၊ (ပဉ္စ-

၁-ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ-ဟုအဘယ်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း၊ စတုဝေါကာရဘုံ၌လည်း အရူပ ဈာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ယထာရဟ အနုပုဗ္ဗသမာပတ်ကို ရအပ်သည်မဟုတ်လော ဟူမူ? အကယ်၍ရသင့်၏၊ ထိုသို့ရသင့်သော်လည်း အရူပဈာန်အားဖြင့် ရသင့်သော

ဝေါကာရဘုံ၌သာလျှင်) အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားအပ်သော သမာပတ်၏ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကိုဆိုအံ့။ စတုဝေါကာရဘဝေ၊ ၌။ ပဉ္စမဇ္ဈာနာဒီနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ပဉ္စမဇျာန်စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုစတုဝေါကာရဘုံ၌။ သမာပဇ္ဇိတုံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ ကောင်း။ ဣတိ၊ ၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ ဝတ္ထုဿ၊ ဟဒယဝတ္ထု၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (တနည်း) ဝတ္ထုဿ၊ ကရဇကာယ ဟုဆိုအပ်သော ဝတ္ထု၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ၌။ သမာပဇ္ဇိတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ ကောင်း။ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။

၈၇၂။ ကသ္မာ သမာပဇ္ဇန္တီတိ၊ ကား။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခတတရားတို့၏။ ပဝတ္တိဘေဒေ၊ ခဏခဏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း၌။ (တနည်း) သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခတတရားတို့၏။ ပဝတ္တိဘေဒေ၊ ကုသိုလ်စသော အပြားတို့ဖြင့် ပြား၍

သမာပတ်ကိုကား တစိတ်မျှ၏အဖြစ်ကြောင့် အနုပုဗ္ဗသမာပတ်ဟူ၍ မဆိုလေကာ်။ ထို စကားသင့်၏၊ ရှစ်ပါးသော သမာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် အနုပုဗ္ဗသမာပတ်ဟူ၍ ဆို အပ်သတည်း။ ဤသို့သောအနက်ကိုပြခြင်းငှါ စတုဝေါကာရဘဝေ ပန ပဉ္စမဇ္ဈာနာ-ဒီနံ ဥပ္ပတ္တိ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၁-ဋီကာဆရာ မိမိဆိုသော နောက်အနက်ကို မြဲစေလို၍ ယဒိ ဟိ အာရုပ္ပေ နိရောဓံ သမာပဇ္ဇေယျ၊ စိတ္တစေတသိကာနံ အညဿ စ ကဿစိ အဘာဝတော အပညတ္တိကော ဝ ဘဝေယျ။ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတသဒိသော။ ကိဥ္စာယံ ဥပါဒါယ နိရောဓံ သမာပန္နောတိ ဝုစ္စေယျ-မိန့်သော်။ ဝတ္ထုဿ အဘာဝါ-ဟူသော ကေစိစကားကို မနှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ ပယ်လိုရကား ကိံ ဝါ တေသံ ဝတ္ထုစိန္တာယ အင်္ဂဝေကလ္လတော ဝ နတ္ထိ အာရုပ္ပေ နိရောဓသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ- မိန့်သော်၊ ဋီကာ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အာရုပ္ပေ၊ ၌။ နိရောဓံ၊ ကို။ ယဒိ သမာပဇ္ဇေယျ၊ အကယ်၍ဝင်စားငြားအံ့။ စိတ္တစေသိကာနံ၊ တရား တို့၏ရင်း။ အညဿ၊ စိတ်စေတသိက်မှတပါးသော။ ကဿစိ စ၊ တစုံတခုသော တရား၏ ရင်း။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ အပညတ္တိကော၊ အသူသည် သမာပတ်ကို ဝင်စား၏ ဟု ပညတ်စရာမရှိသည်သာလျှင်။ ဘဝေယျ၊ ရာ၏။ အနုပါဒိသေသာယ၊ ဝိပါက်ကမ္မဇရုပ် အကြွင်းမရှိသော။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗုတသဒိသော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသည်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိဥ္စ၊ အဘယ်ကိုလျှင်။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ အယံ၊ ဤ သူသည်။ နိရောဓံ၊ ကို။ သမာပန္နော၊ ဝင်စား၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စေယျ၊ ဆိုရအံ့နည်း။ ဝါ၊ ကား။ တေသံ ဝတ္ထုစိန္တာယ၊ ထိုဝတ္ထုကို ကြံသဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ အင်္ဂဝေကလ္လတော ဝ၊ အကြောင်းချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ အာရုပ္ပေ၊ ၌။ နိရောဓသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ရင်း အနက်။ (ပြည်)

ယထာရဟ သုံးပါးသော ဒုက္ခတာတို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော ဖြစ်ခြင်းအကွဲ အပြား၌။ ဥက္ကဏ္ဍိတ္វာ၊ ငြီးငွေ့၍[၁] ။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မြင်လောက ပစ္စက္ခ အတ္တဘော၌သာလျှင်။ အစိတ္တကာ၊ စိတ်စေတသိက်မရှိကုန်သည်။ ဟုတ္វာ၊ ၍။ နိရောဓံ၊ သညာ ဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ အနုပါဒိ-သေသနိဗ္ဗာနဓာတ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်သကဲ့သို့။ သုခံ၊ ဆင်းရဲကင်းသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရိဿာမ၊ နေကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်းသောကြောင့်။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

၈၄၃။ ကထဉ္စဿ သမာပဇ္ဇနံ ဟောတီတိ၊ ကား။ သမထဝိပဿနာ-ဝသေန၊ (ထမ်းပိုး၌ ယှဉ်းစုံဖွဲ့အပ်သော နွားတို့ကဲ့သို့ အစုံဖွဲ့အပ် ကုန်သည်ဖြစ်၍ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသောအားဖြင့် တကွ ဖြစ်ကုန် သော) သမထ ဝိပဿနာတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥဿက္ကိတ္វာ၊ အလွန်အကဲသို့ ရောက်၍ နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်တိုင်အောင်ငင်း အနုလောမ ဉာဏ်တိုင်အောင်ငင်း မဆုတ်မနစ်အားထုတ်၍။ ကတပုဗ္ဗကိစ္စဿ၊ ပြုအပ် ပြီးသောပုဗ္ဗကိစ္စရှိသည်ဖြစ်၍။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာ-နာသညာယတနသမာပတ်ကို။ (သမာပဇ္ဇိတ္វာ၊ ဝင်စားပြီး၍။) နိရောဓ-ယတော၊ ထိုနေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်ကို ချုပ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ-ဣမိနာ အနုပုဗ္ဗနေန၊ ဤသို့တစုံတခုမျှလည်းဖြစ်သော တပါးပါးသော စိတ်စေတသိက်တို့ကိုမဖြစ်စေသဖြင့်။ အဿ၊ ထိုနိရောဓ သမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ယော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သမထဝသေနေဝ၊ သမထ၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဥဿက္ကတိ၊ အားထုတ်အံ့။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နေဝသညာနာသညာ-ယတနသမာပတ္တိံ၊ သို့။ ပတ္វာ၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏, တန့်၏။ (တဒုဒ္ဓံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနအထက်၌။ သုဒ္ဓသမထဝိပဿနာယ၊ သက်သက် သော သမထဝိပဿနာ၏[၂]။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။) ပန၊

၁-ရုပ်တရားတို့၌လည်း သခါရဒုက္ခတာကို ရကောင်းသည်မဟုတ်သောကြောင့် စိတ္တ-စေတသိကဝိဂမေဟိ ရူပဓမ္မေသု လဗ္ဘမာနာပိ သခါရဒုက္ခတာ အဗ္ဗောဟာရိကတံ အာပဇ္ဇတိ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

၂-သီမူဋီကာ၌ သုဒ္ဓသမထဘာဝနာယ-ဟု ရှိ၏၊ သက်သက်သော သမထဘာဝနာ၏-ဟု အနက်ပေး၊ ထိုပါဌ်သာ ယုတ္တတရဖြစ်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

ထိုမှတပါး။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိပဿနာ၀သေနေ၀၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဥဿက္ကတိ၊ လုံ့လပြုအံ့။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဖလသမာပတ္တိံ၊ သို့။ ပတွာ၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တန့်၏။ ပန၊ ပါး။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥဘယ၀သေနေ၀၊ သမထဝိပဿနာနှစ်ပါး၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဥဿက္ကိတွာ၊ လုံ့လပြု၍။ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ မဝင်စားမီရှေးအဖို့၌ ပြုအပ်သော ပုဗ္ဗကိစ္စကို။ ကတွာ၊ ၍။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ ဈာန်ကို။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေအံ့။ သော၊ ထိုဥဘယအားဖြင့်ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ နိုင်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကထာ၌သာ သမာပဇ္ဇနံ-ဟူသောပုဒ်၌။ သင်္ခေပေါ၊ တည်း။

၈၇၄။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ ဝိတ္ထာရော၊ တည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ နိရောဓံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတုကာမော၊ ဝင်စားလိုသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကတဘတ္တကိစ္စော၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စရှိသည်ဖြစ်၍။ သုဓောတဟတ္ထပါဒေါ၊ ကောင်းစွာဆေးကြောသုတ်သင်အပ်ပြီးသော လက်ခြေရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဝိတ္တေ၊ ဆိတ်ငြိမ်သော။ ဩကာသေ၊ အရပ်၌။ သုပညတ္တမှိ၊ ကောင်းစွာခင်းအပ်ပြီးသော။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ ပလ္လင်္ကံ၊ ထက်ဝယ်ကို။ အာဘုဇိတွာ၊ ခွေ၍။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်။ ကာယံ၊ အထက်ဖြစ်သောကိုယ်ကို။ ပဏိဓာယ၊ ထား၍။ ပရိမုခံ၊ နိရောဓသမာပတ်သို့ရှေးရှု။ သတိံ၊ သတိကို။ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ နိသီဒတိ၊ ၏။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားလိုသော ရဟန်းသည်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ပဌမဈာန်မှထလတ်၍။ တတ္ထ၊ ထိုပဌမဈာန်၌၊ ဝါ၊ ပဌမဈာန်စိတ္တုပ္ပါဒ်၌။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်ရင်း။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်ရင်း။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်ရင်း။ ဝိပဿတိ၊ ရှု၏ ¹။

ပန၊ ဆက်။ သော ဝိပဿနာ၊ ဤဝိပဿနာသည်။ သင်္ခါရပရိဂ္ဂဏှနကဝိပဿနာ၊ သင်္ခါရတို့ကို သိမ်းဆည်းသောဝိပဿနာရင်း။ ဖလသမာပတ္တိဝိပဿနာ၊ ဖလသမာပတ်ကိုဆောင်တတ်သောဝိပဿနာရင်း။ နိရောဓ-

---

၁-ဝိပဿတိ-ဟူ၍ဆို၏၊ ဤ၌အဘယ်သို့သော ဝိပဿနာကို အလိုရှိအပ်သနည်း?ဟု စုံဒ်ရှိရကား ထိုလိုအပ်သော ဝိပဿနာကိုထုတ်ပြခြင်းငှါ ဝိပဿနာ ပနေသာ-စသည်ဖြင့် အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော ဝိပဿနာကို ခွဲဝေ၍ပြ၏။ (ပြည်)

သမာပတ္တိဝိပဿနာ၊ နိရောဓသမာပတ်ကိုဆောင်တတ်သောဝိပဿနာရှင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ သင်္ခါရပရိဂ္ဂဏှနကဝိပဿနာ၊ သည်။ မန္ဒာ ဝါ၊ နှံ့သည်မူလည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ တိက္ခာ ဝါ၊ ထက်သည်မူလည်း။ ဟောတု၊ စေ။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ နီးစွာသောအကြောင်းသည်။ ဟောတိယေဝ၊ တည်း။ [၃၄၈] ဖလသမာပတ္တိဝိပဿနာ၊ သည်။ တိက္ခာဝ၊ ထက်သည်သာလျှင်။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ (သင်္ခါရာရမ္မဏော၊ သင်္ခါရလျှင်အာရုံရှိသည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ သဗ္ဗသင်္ခါရေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိနိဝတ္တနာကာရေနေဝ၊ ဆုတ်နစ်ပြန်လည်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တနတော စ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရှင်း။ မဂ္ဂေါ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဝိသင်္ခါရဂတဿ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံ၌ဖြစ်သော။ ဖလဿ၊ ၏။ ပစ္စယဘာဝတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) မဂ္ဂဘာဝနာသဒိသာ၊ မဂ်ကိုပွါးစေခြင်းနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ နိရောဓသမာပတ္တိဝိပဿနာ၊ သည်။ နာတိမန္ဒနာတိ-တိက္ခာ၊ မနှံ့လွန်းမထက်လွန်းမူကား။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ-ဧသော နိရောဓသမာပဇ္ဇနကော၊ ဤနိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားသော ရဟန်းသည်။ နာတိမန္ဒာယ၊ မနှံ့လွန်းသော။ နာတိတိက္ခာယ၊ မထက်လွန်းသော။ ဝိပဿနာယ၊ ဝိပဿနာဖြင့်။ တေ သင်္ခါရေ၊ ထိုပဉ္စမ ဈာန် သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိပဿတိ၊ ၏။

တတော၊ ထိုနောင်မှ။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ဒုတိယဈာန်မှထ၍။ တတ္ထ၊ ထိုဒုတိယဈာန်စိတ္တုပ္ပါဒ်၌။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ တထေဝ-နာတိမန္ဒာယ နာတိတိက္ခာယ ဝိပဿနာယ၊ ထိုအတူ နာတိမန္ဒနာတိတိက္ခဝိပဿနာဖြင့်သာလျှင်။ ဝိပဿတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ၊ တတိယံ ဈာနံ၊ ကို။ပ။ တတော၊ မှ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်မှထ၍။ တတ္ထ၊ ထို ဝိညာဏဉ္စာယတန စိတ္တုပ္ပါဒ်၌။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ တထေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိပဿတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုဝိညာဏဉ္စာယတနသင်္ခါရကို ရှုသည်၏ အခြားမဲ့၌။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်မှထ၍။ နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနံ၊ အသီးအသီးဖြစ်၍ မိမိကိုယ်နှင့်မစပ်သော ပရိက္ခရာ၏မပျက်စီးခြင်းကို မိဋ္ဌာန်

ခြင်းရှင်း။ သံဃပတိမာနနံ၊ သံဃာတော်၏ ငုံ့လင့် မြှော်လင့်ခြင်းကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှင်း။ သတ္ထုပက္ကောသနံ၊ သဗ္ဗညုဘုရားမြတ်စွာ၏ ခေါ်တော်မူခြင်းကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှင်း။ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အဝန့် အပိုင်းအခြားကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။

၈၃၅။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနန္တိ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင်ပရိက္ခရာသည်။ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ၊ ဤနိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားသောရဟန်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဧကာဗဒ္ဓံ၊ တစပ်တည်းစပ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ နာနာဗဒ္ဓံ၊ အထူးထူးသော တည်ရာနှင့်စပ်သည်။ ဟုတ္វာ၊ ၍။ ဌိတံ၊ တည်သော။ ပတ္တစီဝရံ ဝါ၊ သပိတ်သင်္ကန်းမူလည်း ဖြစ်သော။ မဉ္စပီဌံ ဝါ၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်မူလည်း ဖြစ်သော။ နိဝါသဂေဟံ ဝါ၊ နေရာကျောင်းမူလည်း ဖြစ်သော။ အညံ ဝါ ပန၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ ပရိက္ခာရဇာတံ၊ တစုံတခုသော ပရိက္ခရာမျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသောပရိက္ခရာသည်၊ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌိတေ၊ မိဋ္ဌာန်သည်ရှိသော်။ န ဝိကုပ္ပတိ၊ မပျက်စီး။ အဂ္ဂိဥဒကဝါတစောရဥန္ဒူရာဒီနံ ဝသေန၊ မီး, ရေ, လေ, ခိုးသူ, ကြွက်အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ န ဝိနဿတိ၊ မပျက်စီး။ ဧဝံ-တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ အဓိဋ္ဌာန်အပ်၏။ ဝါ၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေအပ်၏။ (တထာ စိတ္တုပ္ပါဒမေဝ ဟေတ္ထ အဓိဋ္ဌာနံ)

တတြ၊ ထိုပုဗ္ဗကိစ္စ၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတ့ံသည်ကား။ အဓိဋ္ဌာနဝိဓာနံ၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေရာသော အစီအရင်တည်း။ ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ၊ ဤမည်သော ဤမည်သော ပရိက္ခရာကို။ ဣမသ္မိံ သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေ၊ ဤခုနစ်ရက်အတွင်း၌။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးသည်။ မာ ဈာယတု၊ မလောင်အပ်စေသတည်း။ ဥဒကေန၊ ရေသည်။ မာ ဝုယှတု၊ မမျောအပ်သည် ဖြစ်စေသတည်း။ ဝါတေန၊ လေသည်။ မာ ဝိဒ္ဓံသတု၊ မဖျက်ဆီးအပ်သည် ဖြစ်ပါစေသတည်း။ စောရေဟိ၊ ခိုးသူတို့သည်။ မာ ဟရိယတု၊ မဆောင်အပ်သည် ဖြစ်ပါစေသတည်း။ ဥန္ဒူရာဒီဟိ၊ ကြွက် ပိုးဟပ် စသည်တို့သည်။ မာ ခဇ္ဇတု၊ မခဲအပ်သည် ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ-ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ အဓိဋ္ဌာနဝိဓာနံ၊

တည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ အမိဋ္ဌတော၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေသည် ရှိသော်။ တံ သတ္တာဟံ၊ ထိုခုနစ်ရက်ပတ်လုံး။ တဿ၊ ထိုပရိက္ခရာ အပေါင်း၏၊ ဝါ၊ ထိုရဟန်း၏။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ပရိဿယော၊ ဘေးရန်သည်။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်။

အနမိဋ္ဌဟတော ပန၊ စိတ်ကို မဖြစ်စေသော ရဟန်း၏ကား။ (ပရိက္ခာရံ၊ သည်။)အဂ္ဂိအာဒီဟိ၊ မီးစသည်တို့ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ မဟာနာဂတ္ထေရဿ၊ မဟာနာဂထေရ်၏။ ပရိက္ခာရံ ဝိယ၊ ပရိက္ခရာကဲ့သို့တည်း။ ထေရော၊ မဟာနာဂထေရ်သည်။ မာတုဥပါသိ-ကာယ၊ မယ်တော် ဥပါသိကာမ၏။ ဂါမံ၊ သို့။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ ပါဝိသိ ကိရ၊ ဝင်တော်မူသတတ်။ ဥပါသိကာ၊ သည်။ ယာဂုံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ အာသနသာလာယ၊ ဆွမ်းစားစရပ်၌။ နိသီဒါပေသိ၊ ဆွမ်းကို ငံ့လင့်လျက် သီတင်းသုံးစေ၏။ ထေရော၊ သည်။ နိရောဓံ၊ နိရောဓသမာ ပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နိသီဒိ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုမဟာနာဂမထေရ် သည်။ နိသိန္နေ၊ သော်။ အာသနသာလာယ၊ ဆွမ်းစားစရပ်ကို။ အဂ္ဂိနာ၊ သည်။ ဂဟိတာယ၊ စွဲအပ်လတ်သော်။ သေသဘိက္ခူ၊ ကြွင်းသောရဟန်း တို့သည်။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ နိသိန္နာသနံ၊ နေသောနေရာကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပလာယိံသု၊ ပြေးကုန်၏။ ဂါမဝါသိကာ၊ ရွာသူရွာသား အပေါင်းတို့သည်။ သန္နိပတိတွာ၊ ဖြဖြတက်မျစည်းဝေးကြကုန်၍။ ထေရံ၊ ထေရ်ကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ အလသသမဏောတိ၊ ရဟန်းပျင်းရဟန်းပျင်း ဟူ၍။ အာဟံသု၊ ဆိုကုန်၏။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ တိဏဝေဏုကဋ္ဌာနိ၊ သက်ငယ်ဝါးသစ်သားတို့ကို။ ဈာပေတွာ၊ ကျွမ်းစေ၍။ ထေရံ၊ မဟာ ထေရ်ကို။ ပရိက္ခိပိတွာ၊ ခြံပွတ်ကဲ့သို့ရံ၍။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်၏။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဃဋေဟိ၊ အိုးတို့ဖြင့်။ ဥဒကံ၊ ကို။ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ နိဗ္ဗာပေတွာ၊ ငြိမ်းစေ၍။ ဆာရိကံ၊ ပြာမီးသွေးအပေါင်းကို။ အပနေတွာ၊ ဖယ်၍။ ပရိဘဏ္ဍံ၊ နွားချေးစိုလိမ်းကျံသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုပ္ဖါနိ၊ ပန်းတို့ကို။ ဝိကိရိတွာ၊ ကြဲ၍။ နမဿမာနာ၊ ရှိခိုးကုန်လျက်။ အဋ္ဌံသု၊ တည်ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ပရိစ္ဆိန္နကာလဝသေန၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ တေ မနုဿေ၊ ထိုရှိခိုးပူဇော်ကြသော လူတို့ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှားသည်။ ဇာတော အမှိ၊ ဖြစ်ပြီ

တကား။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးပိုက်၍။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ ဥပ္ပတိတွာ၊ ပျံတက်၍။ ပိယင်္ဂုဒီပံ၊ ပိယင်္ဂုကျွန်းသို့။ အဂမာသိ၊ ကြွတော်မူလေ၏။ ဣဒံ၊ ဤမိဋ္ဌာန်ခြင်းသည်။ နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနံ နာမ၊ အသီးအသီးသောအရပ်၌ဖြစ်၍ ကိုယ်နှင့်မစပ်သော ပရိက္ခရာ၏ မပျက်စီးခြင်းကို မိဋ္ဌာန်ခြင်းမည်၏။

ယံ နိဝါသနပါဝုရဏံ ဝါ၊ အကြင်သင်းပိုင် ကိုယ်ဝတ်သည်ဂုဏ်း။ ယံ နိသိန္နာသနံ ဝါ၊ အကြင်ထိုင်သောနေရာသည်ဂုဏ်း။ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ၊ မိမိကိုယ်နှင့်စပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုမိမိကိုယ်နှင့်စပ်သောပရိက္ခရာ၌။ ဝိသုံ အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ၊ စိတ်ကိုအသီးဖြစ်စေခြင်းကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သမာပတ္တိဝသေနေဝ၊ နိရောဓသမာပတ်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ နံ၊ ထိုမီးအစရှိသောအန္တရာယ်ကို။ ရက္ခတိ၊ စောင့်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ အာယသ္မတော သက်တော်ရှည်သော။ သဉ္ဇီဝဿ၊ သဉ္ဇီဝမထေရ်အား။ ရက္ခတိ ဝိယ၊ စောင့်သကဲ့သို့တည်း။ [၃၄၉] စ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ အာယသ္မတော သဉ္ဇီဝဿ သမာဓိဝိပ္ဖါရာ ဣဒ္ဓိ၊ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ သမာဓိဝိပ္ဖါရာ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ တေ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။

၇၄၆။ သံဃပဋိမာနနန္တိ၊ ကား။ သံဃဿ၊ သံဃာတော်၏။ ပဋိမာနနံ-ဥဒိက္ခနံ၊ မြှော်လင့်ခြင်းတည်း။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဧသော ဘိက္ခု၊ ဤသမာပတ်ဝင်စားသောရဟန်းသည်။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ သံဃကမ္မဿ၊ သံဃကံကို။ အကရဏံ၊ မပြုလင့်ခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တွေ၊ ဤပုဗ္ဗကိစ္စလေးပါးတွင်။ ပဋိမာနနံ၊ သံဃာတော်၏မြှော်လင့်ခြင်းသည်။ ဧတဿ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားသောရဟန်း၏၊ ဝါ၊ ဝင်စားခြင်း၏။ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အလျော်ကား။ ပဋိမာနနာဝဇ္ဇနံ၊ သံဃာတော်မြှော်လင့်အံ့သည်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုလတ့ံသောနည်းဖြင့်။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဆင်ခြင်အပ်၏။ မယိ၊ ငါသည်။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး။ နိရောဓံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နိသိန္နေ၊ နေသည်ရှိသော်။ သံဃော၊ သံဃာတော်သည်။ ဉတ္တိကမ္မာဒိသု၊ ဉတ္တိကံစသည်တို့တွင်။

ကိဥ္စိဒေဝ ကမ္မံ၊ တစုံတခုသောလျှင်ဖြစ်သောကံကို။ ကတ္တုကာမော၊ ပြုလိုသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်တုံအံ့။ ယာဝ၊ လောက်။ မံ၊ ကို။ ကောစိ ဘိက္ခု၊ တစုံတယောက်သောရဟန်းသည်။ အာဂန္တွာ၊ လာ၍။ န ပက္ကောသတိ၊ မခေါ်သေး။ တာဝဒေဝ၊ ထိုသို့မခေါ်မီသာလျှင်။ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ၊ ထအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့ဆင်ခြင်ခြင်းကိုပြု၍။ သမာပန္နော၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ရဟန်းသည်။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုခေါ်အံ့ဟု လာသောရဟန်း၏ မိမိအနီးသို့ ကပ်သောအခါ၌။ ဝုဋ္ဌာတိယေဝ၊ သမာပတ်မှထသည်သာလျှင်တည်း။ (ကာလပရိစ္ဆေဒသဒိသံ ဟောတံ)

ယော ပန၊ အကြင်ရဟန်းသည်ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့စိတ်ကိုဖြစ်စေခြင်းကို။ န ကရောတိ၊ မပြု။ သံဃော စ၊ သံဃာတော်သည်လည်း။ သန္နိပတိတွာ၊ စည်းဝေး၍။ တံ ဘိက္ခုံ၊ ထိုသမာပတ်ဝင်စားသောရဟန်းကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်ဖြစ်၍။ အသုကော ဘိက္ခု၊ ဤမည်သောရဟန်းသည်။ ကုဟိံ၊ အဘယ်မှာနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ နိရောဓသမာပန္နောတိ၊ နိရောဓသမာပတ်ကိုဝင်စား၍ နေပါသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ တစုံတယောက်သောရဟန်း လျှောက်လတ်သော်။ သံဃော၊ သံဃာတော်သည်။ ကိဥ္စိ ဘိက္ခုံ၊ တစုံတယောက်သောရဟန်းကို။ ပေသေတိ၊ စေ၏။ ဂစ္ဆ၊ သွားချေ။ နံ ဘိက္ခုံ၊ ထိုရဟန်းကို။ သံဃဿ၊ သံဃာတော်၏။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ ပက္ကောသာဟိ၊ ခေါ်ချေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ပေသေတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့စေလတ်သော်။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ ထိုတမန်ရဟန်းသည်။ အဿ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသော ရဟန်း၏။ သဝနူပစာရေ၊ ကြားလောက်သောအရပ်၌။ ဌတွာ၊ ရပ်၍။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ သံဃော၊ သံဃာတော်သည်။ တံ၊ ငါ့ရှင်ကို။ ပဋိမာနေတိ၊ မြှော်လင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တမတ္တေဝ၊ ဆိုကာမျှ၌သာလျှင်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သမာပတ်မှထခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အဂ္ဂိအာဒီဟိပိ၊ မီးအစရှိသော ဘေးရန်တို့သည်လည်း။ အနဘိဘဝနီယံ၊ မနှိပ်နင်း မလွှမ်းမိုးနိုင်သော နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသောရဟန်းကို။ သမာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာပနႛတော၊ ထစေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) သံဃဿ အာဏာ နာမ၊ သံဃာတော်၏အာဏာသည်။ ဧဝံဂရုကာ ဟိ၊ ဤမျှလောက်ပင် ဝန်လေးသည်

သာတည်း။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တံ၊ ထိုသင်္ဃာတော် မြှော်လင့်အပ်
သည်ကို။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ သယမေဝ၊
သင်္ဃာတော်မခေါ်ရပဲ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဧဝံ-တထာ၊
ဖြင့်။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၇၇၇။ သတ္ထုပက္ကောသနန္တိ၊ ကား။ ဣဓာပိ၊ ဤဘုရား ခေါ်တော်
မူရာ၌လည်း။ သတ္ထုပက္ကောသနာဝဇ္ဇနမေဝ၊ ဘုရားမြတ်စွာ ခေါ်တော်မူ
အပ်သည်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဣမဿ၊ ဤသမာပတ် ဝင်စား
သော ရဟန်း၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စမည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထိုဘုရား
ခေါ်တော်မူအပ်သည်ကိုလည်း။ ဧဝံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ အာဝဇ္ဇိ-
တဗ္ဗံ၊ ၏။ မယိ၊ သည်။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ နိရောဓံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊
၍။ နိသိန္နေ၊ သော်။ သတ္ထာ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ ဆုံးမနာ၍ သတ္ထာမည်ရှိ
စောမုနိသည်။ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဝတ္ထုသည်။ သြတိဏ္ဏေ၊ သံဃာဘောင်သို့
သက်သည်ရှိသော်။ (သြတိဏ္ဏဝတ္ထုသ္မိံ-ရှိမူ သံဃာဘောင်သို့သက်သော
ဝတ္ထုကြောင့်ပေး) သိက္ခာပဒံ ဝါ၊ သိက္ခာပုဒ်ကိုမူလည်း။ သစေ ပညပေတိ၊
အကယ်၍ပညတ်အံ့။ တထာရူပါယ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ၊
အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကြောင့်။ ဓမ္မံ ဝါ၊ တရားကိုမူလည်း။ သစေ ဒေသေတိ၊ အကယ်၍
ဟောအံ့။ ယာဝ၊ လောက်။ မံ၊ ကို။ ကောစိ၊ သည်။ အာဂန္တွာ၊ ၍။
အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ တံ၊ ကို။ သတ္ထာ၊ ဘုရားမြတ်စွာသည်။ အာမန္တေတိ၊
ခေါ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ပက္ကောသတိ၊ မခေါ်သေး။ တာဝဒေဝ၊ ထိုသို့
မခေါ်မီသာလျှင်။ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ၊ ထအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။
ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ ကတွာ၊ ဤသို့ ဆင်ခြင်ခြင်းကိုပြု၍။ နိသိန္နော၊
နေသောရဟန်းသည်။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုခေါ်အံ့ဟု လာသောရဟန်း၏
မိမိအနီးသို့ ကပ်သောအခါ၌။ ဝုဋ္ဌာတိယေဝ၊ သမာပတ်မှ ထသည်
သာလျှင်တည်း။

ယော ပန၊ အကြင်ရဟန်းသည်ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့စိတ်ကို ဖြစ်စေ
ခြင်းကို။ န ကရောတိ၊ မပြု။ သတ္ထာ စ၊ သည်လည်း။ သံဃေ၊ သင်္ဃာ
သည်။ သန္နိပတိတေ၊ စည်းဝေးသည်ရှိသော်။ တံ ဘိက္ခုံ၊ ထိုသမာပတ်
ဝင်စားသောရဟန်းကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်ဖြစ်၍။ အသုကော၊
သော၊ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကုဟိံ၊ အဘယ်မှာနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ပုစ္ဆိ၊ ၏။)

နိရောဓသမာပန္နောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ သော်။ ကဉ္စိ ဘိက္ခုံ၊ ကို။ ပေသေတိ၊ ၏။ ဂစ္ဆ၊ သွားချေ။ မမ၊ ၏။ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ပက္ကောသ၊ ခေါ်ချေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ပေသေတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့ စေလတ်သော်။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ အဿ၊ ထိုသမာပတ်ဝင်စားသော ရဟန်း၏။ သဝနူပစာရေ၊ ၌။ ဌတွာ၊ ၍။ သတ္ထာ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ၊ ငါ့ရှင်ကို။ အာမန္တေတိ၊ ခေါ်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တမတ္တေဝ၊ ၌လျှင်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သတ္ထု၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပက္ကောသနံ၊ ခေါ်တော်မူခြင်းသည်။ ဧဝံဂရုကံ ဟိ၊ ဤရွေ့လောက်ပင် ဝန်လေးသည်သာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဘုရားမြတ်စွာ ခေါ်တော်မူအံ့သည်ကို။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ယထာ၊ ဖြင့်။ သယမေဝ၊ ဘုရားမြတ်စွာ မခေါ်ရပဲ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဧဝံ-တထာ၊ ဖြင့်။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၇၇၀။ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒေါတိ၊ ကား။ ဇီဝိတဒ္ဓါနဿ၊ မိမိ အသက်ရှင်အံ့သော ကာလ၏၊ ဝါ၊ မိမိဇီဝိတိန္ဒြေဖြစ်ရာ ကာလ၏။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားတည်း။ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ၊ ဤသမာပတ် ဝင်စားအံ့သော ရဟန်းသည်။ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒေသု၊ အသက်ရှင်ရာ ကာလအပိုင်းအခြားတို့၌။ သုကုသလေန၊ လိမ္မာသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ၏။ အတ္တနော၊ ၏။ အာယုသင်္ခါရာ၊ အာယုသင်္ခါရတို့သည်[၁]။ [၃၅၀] သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်တိုင်အောင်။ ပဝတ္တိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ့်လော။ န ပဝတ္တိဿန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်လတ့်လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာဝ၊ ဆင်ခြင်၍သာလျှင်။ သမာပဇ္ဇိ-တဗ္ဗံ၊ ဝင်စားအပ်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေ၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း၌။ အာယုသင်္ခါရေ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈနကေ၊ ချုပ်လတ့်သည်ရှိသော်[၂]။ အနာဝဇ္ဇိတ္ဝာဝ၊ မဆင်ခြင်မူ၍သာလျှင်။ သစေ သမာပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ ဝင်စားအံ့။ အဿ-ဘိက္ခုနော၊ ထိုသမာပတ်ကို ဝင်စားသောရဟန်း၏။ မရဏံ၊ သေခြင်းကို။ နိရောဓသမာပတ္တိ၊ သည်။ ပဋိဗာဟိတုံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။ (စရိမဘာဝင်္ဂေန၊ အဆုံးဖြစ်သော

၁-အာယု ဝေ အာယုသင်္ခါရာ။ အာယု ဥသ္မာ ဝိညာဏာနီတိ စ ဝဒန္တိ၊ တေ စဿ ပကတိစိတ္တဿေဝ အာရမ္မဏံ ဟောန္တိ။

၂-နိရုဇ္ဈနကေ၊ ချုပ်လတ့်ကုန်သော။ အာယုသင်္ခါရေ၊ တို့ကို-ဤသို့အနက်ပေးလျှင် ရှေးနောက် ဝုစ်ညီသောကြောင့် သာ၍ကောင်းသည်။ (ဆ-သံ-သော)

ဘဝင်ဖြင့်။ မိယနတော၊ သေခြင်းကြောင့်။) အနန္တာနိရောဓေ၊ နိရောဓ သမာပတ်၏ အတွင်း၌။ မရဏဿ၊ ၏။ နတ္ထိတာယ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ အန္တရာ၀၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း၌သာလျှင်၊ ဝါ၊ မသေမီအကြား၌ သာလျှင်။ သမာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထရ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုအာယုသင်္ခါရ၏ တည်လဘ့်သောအပိုင်းအခြားကို။ "(သဟသာ၀၊ အဆောတလျင်သာလျှင်။ မရဏံ၊ သည်။ မာ အဟောသိ၊ မဖြစ်ပါ စေလင့်။" ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးပြု၍။) အာဝဇ္ဇိတွာ၀၊ လျှင်။ သမာပဇ္ဇိ- တဗ္ဗံ၊ ၏။ (အာဝဇ္ဇိတွာ၀-ဟု အ၀ဓာရဏ၏ အကျိုးကိုဖော်ခြင်းငှါ အဝသေသဥ္စ-စသည်ကိုမိန့်သော်)ဟိ၊ အ၀ဓာရဏ၏ အကျိုးကိုဖော်အံ့။ အဝသေသံ၊ ဤမှကြွင်းသော (နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနစသော သုံးပါး အပြား ရှိသည်လည်းဖြစ်သော)ပုဗ္ဗကိစ္စကို။ အနာဝဇ္ဇိတုမ္ပိ၊ မဆင်ခြင်ခြင်း ငှါလည်း။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်သေး၏။ ဣဒံ ပန၊ ဤအဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒကိုကား။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗမေ၀၊ မချွတ် ဆင်ခြင်သင့်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်၏။

၇၇၉။ သော-ဘိက္ခု၊ ထိုသမာပတ်ဝင်စားသောရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်မှထ၍။ ဣမံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ ဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ အထ-ပစ္ဆာ၊ ထိုနောင်မှ။ ဧကံ ဝါ၊ တကြိမ်သော စိတ္တဝါရကိုရင်း။ ဒွေ ဝါ စိတ္တဝါရေ၊ နှစ်ကြိမ်သောစိတ္တဝါရတို့ကိုရင်း။ အတိက္ကမိတွာ၊ ၍။ အစိတ္တ- ကော၊ စိတ်မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိရောဓံ၊ စိတ်စေတသိက်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဖုသတိ၊ ရောက်၏[1]။ ကသ္မာ ပန၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဒွိန္နံ စိတ္တာနံ၊ နှစ်ချက်သော စိတ်တို့၏။ ဥပရိ၊ ၌။ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ နပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ (စောဒနာ၊ တည်း။) နိရောဓဿ၊ အနုပုဗ္ဗနိရောဓ၏၊ ဝါ၊ နိရောဓအကျိုးငှါ။ ပယော- ဂတ္တာ၊ ယှဉ်စေအပ်သော ပယောဂ၏အဖြစ်ကြောင့်။ နပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သမထဝိပဿနာ-

---

၁-ကိဉ္စာပိ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါတိ အနိယမေတွာ ဝိယ ဝုတ္တံ၊ ဒွေ ဝါရေ ဧဝ ပန နိယမတော ဝဒန္တိ။စိတ္တဝါရေတိ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ္တဝါရေ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

ဓမ္မေ၊ သမထဝိဿနာဓမ္မတို့ကို။ ယုဂနဒ္ဓေ၊ ထမ်းပိုး၌ ယှဉ်းစုံဖွဲ့အပ်သော နွားတို့ကဲ့သို့ အချင်းချင်းမလွန်စေပဲ အစုံဖွဲ့အပ်သည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဣဒံ အဌသမာပတ္တိအာရောဟနံ၊ ဤရှစ်ပါးသော သမာပတ်သို့ တက်ခြင်း သည်။ အနုပုဗ္ဗနိရောဓဿ၊ (ပဌမစျာန် စသည်တို့၏ရင်း ထိုပဌမစျာန် စသည်တို့၌ ဖြစ်သောသခ်ါရတို့ကို ရှုသောအနုပဿနာတို့၏ရင်း) အစဉ် အားဖြင့် ချုပ်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ပယောဂေါ၊ ယှဉ်စေအပ်သော ပယောဂပေတည်း။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ၊ ကို။ (သမာပဇ္ဇနဿ၊ ဝင်စားခြင်း၏။) န ပယောဂေါ၊ ပယောဂမဟုတ်။ ဣတိ-တသ္မာ နိရောဓဿ ပယောဂတ္တာ၊ ထိုသို့အနုပုဗ္ဗနိရောဓ၏ ပယောဂ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွိန္နံ စိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဥပရိ၊ ၌။ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ န ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်။

ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ အာကိဉ္စညာယတနတော၊ စျာန်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣဒံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ ဤလေးပါးသော ပုဗ္ဗကိစ္စကို။ အက-တွာ၊ ၍။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ စျာန်ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား အံ့။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုပုဗ္ဗကိစ္စကို မပြုသောရဟန်းသည်။ ပရတော၊ နေဝ-သညာနာသညာယတနစျာန်မှ နောက်၌။ (သကလံ ယထာပရိစ္ဆိန္နံ ကာလံ၊ အလုံးစုံပိုင်းခြားတိုင်းသော ကာလပတ်လုံး။) အစိတ္တကော၊ စိတ်မရှိသည်။ ဘဝိတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်[၁]။ ပဋိနိဝတ္တိတွာ၊ ပြန်လည်၍။ ပုန၊

၁-တဒ္ဓ ခေါ သံဃပဋိမာနနသတ္ထုပက္ကောသနအဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒါဝဇ္ဇနာနံ အကရဏေန။ န နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနဿ။ တဿ ဟိ အကရဏေန ကဒါစိ ကေဝလံ တာဒိသဿ ပရိက္ခာရဿ အဝိနာသော န သိယာ၊ န နိရောဓသမာပတ္တိဝိဗန္ဓော။ အယဋ္ဌ အတ္ထော မဟာ-နာဂတ္ထေရဝတ္ထုနာ ဝိဘာဝိတော ဧဝ။ ဧဝံ သန္တေ တီဟိ အာကာရေဟိ နိရောဓသမာပတ္တိ-ယာ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတီတိ အာပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ တံ န သာရတော ပစ္စေတဗ္ဗံ။ ဋီကာ။ စ၊ ဆက်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ တံ၊ ထိုသို့အစိတ္တကဖြစ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခြင်းသည်။ သံဃပဋိမာနနသတ္ထု-ပက္ကောသနအဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒါဝဇ္ဇနာနံ၊ သင်္ဃာ၏ ငံ့လင့်ခြင်း, ဘုရားမြတ်စွာ၏ ခေါ်တော်မူ ခြင်း, ဇီဝိတိန္ဒြိယကာလအပိုင်းအခြားကို ဆင်ခြင်ခြင်းတို့ကို။ အကရဏေန၊ မပြုခြင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနဿ၊ နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနကို မိဋ္ဌာန်ခြင်းကို။ အကရဏေန၊ မပြုခြင်းကြောင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုနာနာဗဒ္ဓ-အဝိကောပနကို မိဋ္ဌာန်ခြင်းကို။ အကရဏေန၊ ကြောင့်။ ကဒါစိ၊ ရံခါ၊ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ တာဒိသဿ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ပရိက္ခာရဿ၊ ပရိက္ခရာ၏။ အဝိနာသော၊ မပျက်စီးခြင်းသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ (ပျက်စီးရာ၏ဟူလိုသည်) နိရောဓသမာပတ္တိ-ဝိဗန္ဓော၊ နိရောဓသမာပတ်၏ ဘေးရန်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ အယဋ္ဌ အတ္ထော၊

ဖန်။ အာကိဉ္စညာယတနေယေဝ၊ စျာန်၌သာလျှင်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏ ^၁^။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဇတ္တေ၊ ပုဗ္ဗကိစ္စကိုမပြုပဲ သမာပတ်ကိုဝင်စားရာ၌။ မဂ္ဂံ၊ ခရီးသို့။ အဂတပုဗ္ဗပုရိသူပမာ၊ မသွားရောက်ဘူးသော ယောကျ်ားဥပမာကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်၏။

ဤအနက်ကိုလည်း။ မဟာနာဂတ္ထေရဝတ္ထုနာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘာဝိတော ဝေ၊ ပြအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ဝေ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤသို့သောအနက်သည်။ သန္တေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ တီဟိ အာကာရေဟိ၊ သုံးပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့်။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤသို့သောအနက်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ သာရတော၊ အနှစ်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ အမြတ်အားဖြင့်၊ န ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ မယုံကြည်အပ်။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

၁-ပဋ္ဌိနိဝတ္တိတွာ ပုန အာကိဉ္စညာယတနေယေဝ ပတိဋ္ဌာတီတိ ဣမိနာ သမာပတ္တိယာ ဝိဗန္ဓေ ဇာတေ ဝေ ဟောတီတိ ဒဿေတိ၊ အဝိဗန္ဓေနေဝ ပန ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလဝီတိက္ကမနေ ဖလစိတ္တုပ္ပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ ဝေဠု ကတွာ ဂမ္ဘီရကန္ဒရေရုဠှတတ္တပါသာဏက္ကန္တ-ပုရိသနိဒဿနမ္ပိ သမတ္ထိတံ ဟောတီတိ ကေစိ ဝဒန္တိ။ အပရေ ပန ပုဗ္ဗကိစ္စဿ အကတတ္တာ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပန္နမတ္တောဝ ပဋ္ဌိနိဝတ္တိတွာ အာကိဉ္စညာယတနေ ပတိဋ္ဌာတီတိ ဝုတ္တတ္တာ သံဃပဋိမာနနာဒိကေစ္စပုဗ္ဗကိစ္စာကရဏေ အင်္ဂဝေကလ္လတော နိရောဓ-သမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ န ဣဇ္ဈတေဂါတိ ဝဒန္တိ။ ဝတ္တသဒိသံ ဟောတံ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ ယဒိဒံ ပုဗ္ဗကိစ္စကရဏံ။ တသ္မာ တတ္ထ ယံ ဂရုတရံ၊ တဿ အကရဏံ သမာပဇ္ဇနံ ဝိဗန္ဓတီတိ အပရေ။ ဝီမံသိတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ အာကိဉ္စညာယတနေ ပတိဋ္ဌာတီတိ စ ဣဒံ ပုန အာကိဉ္စညာ-ယတနဿ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ ဝုတ္တံ။ သမာပဇ္ဇိတွာ ဟိ ဝုဋ္ဌာယ ပုဗ္ဗကိစ္စဿ ကာတဗ္ဗတ္တာ။ ဋီကာ။ ပဋ္ဌိနိဝတ္တိတွာ။ပ။ ဋ္ဌာတီတိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သမာပတ္တိယာ၊ ၏။ ဝိဗန္ဓေ၊ တားဆီးတတ်သော ဘေးရန်သည်။ ဇာတေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဝေ၊ ဤသို့ပြန်လည်၍ တဖန် အာကိဉ္စညာယတနစျာန်၌တည်ပြန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ အဝိဗန္ဓေနေဝ၊ တားဆီးတတ်သောဘေးရန်မရှိသဖြင့်သာလျှင်။ ယထာ-ပရိစ္ဆိန္နကာလဝီတိက္ကမနေ၊ အကြင် အကြင်ပိုင်းခြားအပ်သောကာလကို လွန်သည်ရှိသော်။ ဖလစိတ္တုပ္ပတ္တိယာ၊ အနာဂါမိဖိုလ်အရဟတ္တဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေဠု ကတွာ-ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်။ ဂမ္ဘီရကန္ဒရေ-ရုဠှတတ္တပါသာဏက္ကန္တပုရိသနိဒဿနမ္ပိ၊ နက်သောချောက်သို့သက်သော ပူသောကျောက်ဖျာကိုနင်းသော ယောကျ်ားဥပမာသည်လည်း။ သမတ္ထိတံ၊ ပြီးပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အပရေ ပန၊ တို့သည်ကား။ ပုဗ္ဗကိစ္စဿ၊ ၏။ အကတတ္တာ၊ မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ စျာန်ကို။ သမာပန္နမတ္တောဝ၊ ဝင်စားကာမျှ ဖြစ်၍လျှင်။ ပဋ္ဌိနိဝတ္တိတွာ၊ တဖန်ပြန်၍။ အာကိဉ္စညာ-ယတနေ၊ စျာန်၌သာလျှင်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သံဃ-ပဋိမာနနာဒိကေစ္စပုဗ္ဗကိစ္စာကရဏေ၊ သံဃာတော် ငံ့မြော်လင့်ခြင်းအစရှိသော အချို့သော ပုဗ္ဗကိစ္စကိုမပြုသည်ရှိသော်။ အင်္ဂဝေကလ္လတော၊ အင်္ဂါချို့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိရောဓ-သမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းသည်။ န ဣဇ္ဈတေ၊ မပြည့်စုံသည်

ကော် မဂ္ဂံ၊ ခရီးတကြောင်းသို့။ အဂတပုဗ္ဗော၊ မသွားစဘူးသော။ ကော ပုရိသော၊ ယောကျ်ားတဦးသည်။ အန္တရာ၊ ခရီးအကြား၌။ ဥဒကကန္ဒရံ ဝါ၊ ရေရှိသောချောက်ကိုဂင်း။ ဂမ္ဘီရံ၊ နက်သော။ ဥဒကစိက္ခလ္လံ ဝါ၊ ရေနှင့်ရောသောညွန်ကိုဂင်း။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်သော။ စဏ္ဍာတပသန္တတ္တပါသာဏံ ဝါ၊ ကြမ်းသောနေပူဖြင့် လောလောပူသော ကျောက်ဖျာပူသို့လည်း။ အာဂမ္မ၊ ရောက်လတ်၍။ တံ နိဝါသနပါဝုရဏံ၊ ထိုဝတ်မြဲတိုင်း ရုံမြဲတိုင်းသော အဝတ်အရုံကို၊ အသဏ္ဌာပေတွာဝ၊ မပြုမပြင်မူ၍သာလျှင်။ ကန္ဒရံ၊ ချောက်သို့။ ဩရုဋ္ဌော၊ သက်လတ်သော်။ ပရိက္ခာရတေမနဘယေန၊ ပရိက္ခရာကို ရေစွတ်အံ့သည်မှ ကြောက်သော ကြောင့်။ ပုနဒေဝ၊ တဖန်သာလျှင်။ တီရေ၊ ကမ်း၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ လည်၍ တည်ပြန်၏။ ပါသာဏံ၊ ကျောက်ဖျာကို။ အက္ကမိတွာပိ၊ နင်း၍လည်း။ သန္တတ္တပါဒေါ၊ လွန်စွာပူသော ခြေရှိသည်ဖြစ်၍။ ပုနဒေဝ၊ လျှင်။ ဩရဘာဂေ၊ ဤမှာဖက်အဖို့၌။ ပတိဋ္ဌာတိ ကိရ၊ တည်ပြန်သတတ်။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ သော ပုရိသော၊ ခရီးသွားမကျွမ်းသော ထိုယောကျ်ားသည်။ အသဏ္ဌာပိတနိဝါသနပါဝုရဏတ္တာ၊ မပြုမပြင်အပ်သော အဝတ်အရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကန္ဒရံ၊ ချောက်သို့။ ဩတိဏ္ဏမတ္တောဝ၊ သက်ကာမျှဖြစ်၍သာလျှင်။ တတ္တပါသာဏဋ္ဌ၊ အလွန်ပူသော ကျောက်ဖျာကိုလည်း။ အက္ကန္တမတ္တော ဝေ၊ နင်းကာမျှဖြစ်၍သာလျှင်။ ပဋိနိဝတ္တိတွာ၊ ပြန်၍။ ဩရတော၀၊ ဤမှာဖက်၌သာလျှင်။ ပတိဋ္ဌာတိ ယထာ၊ တည်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ယောဂါဝစရောပိ၊ သည်လည်း။ ပုဗ္ဗကိစ္စဿ၊ ၏။ အကတတ္တာ၊

သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ ပုဗ္ဗကိစ္စကရဏံ၊ အကြင်ပုဗ္ဗကိစ္စကိုပြုခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တေံ၊ ဤပုဗ္ဗကိစ္စကို ပြုခြင်းသည်။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ ၏။ ဝတ္တသဒိသံ၊ ဝတ်နှင့်တူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုပုဗ္ဗကိစ္စတို့တွင်။ ယံ၊ အကြင်ပုဗ္ဗကိစ္စသည်။ ဂရုတရံ၊ လေးမြတ်၏။ တဿ၊ ထိုလေးမြတ်သော ပုဗ္ဗကိစ္စကို။ အကရဏံ၊ သည်။ သမာပဇ္ဇနံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းကို။ ဝိဗန္ဓတိ၊ နှောင့်ရှက်တားမြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသောစကားရပ်ကို။ ဝိမံသိတွာ၊ ယုတ္တာယုတ္တိနှိုင်းညှိဆင်ခြင်၍။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ အာကိဉ္စညာယတနေ ပတိဋ္ဌာတီတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ပုန၊ ဖန်။ အာကိဉ္စညာယတနဿ၊ စျာန်၏။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ၊ ဝင်စားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ အာကိဉ္စညာယဘာနစျာန်ကို ဝင်စားပြီး၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ အာကိဉ္စညာယတနစျာန်မှထ၍။ ပုဗ္ဗကိစ္စဿ၊ ၏။ ကာတဗ္ဗတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

ကြောင့်။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ ဈာန်ကို။ သမာပန္နမတ္တော၀၊ ဝင်စားကာမျှဖြစ်၍လျှင်။ ပဋိနိဝတ္တိတွာ၊ ၍။ အာကိဉ္စညာယတနေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ၏။

ပန၊ ဥပမာသံသန္ဒနတထွေပြအံ့။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေး၌လည်း။ တံ မဂ္ဂံ၊ ထို ခရီးသို့။ ဂတပုဗ္ဗပုရိသော၊ သွားဘူးသော ယောကျာ်းသည်။ တံ ဌာနံ၊ ထိုအရပ်သို့။ အာဂမ္မ၊ ရောက်လတ်၍။ ဇော် သာဋကံ၊ တထည်ပုဆိုးကို။ ဒဠ္ဟံ နိဝါသေတွာ၊ မြဲမြဲကြပ်ကြပ်ဝတ်၍။ အပရံ၊ တထည်ကို။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ကန္ဒရံ၊ ချောက်ကို။ ဥတ္တရိတွာ၊ ခုန်၍။ [၃၅၁] တတ္တပါသာဏံ ဝါ၊ လောလောပူသော ကျောက်ကိုမူလည်း။ အက္ကန္တမတ္တကမေဝ၊ နင်းမိကာမျှကိုသာလျှင်။ ကရိတွာ၊ ၍။ ပရတော၊ ထိုမှာဖက်သို့။ ဂစ္ဆတိ ယထာ၊ သွားသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ကတပုဗ္ဗ-ကိစ္စော၊ ပြုအပ်ပြီးသောပုဗ္ဗကိစ္စရှိသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နေဝသညာ-နာသညာယတနံ၊ ဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၀၊ ၍သာလျှင်။ ပရတော၊ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်မှနောက်၌။ အစိတ္တကော၊ စိတ်မရှိ သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ နိရောဓံ၊ စိတ်စေတသိက်စိတ္တဇရုပ်၏ချုပ်ခြင်းသို့။ ဖုသိတွာ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။

၈၈၀။ ပန၊ ပါး။ ကထံ ဌာနန္တိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုပြီးသော နည်းဖြင့်။ သမာပန္နာယ၊ ဝင်စားပြီးသော။ အဿာ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ ၏။ ကာလပရိစ္ဆေဒဝသေန စေဝ၊ ကာလအပိုင်းအခြား၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ အန္တရာ၊ ကာလအပိုင်းအခြား၏အကြား၌။ အာယုက္ခယသံဃပဋိမာနန-သတ္ထုပက္ကောသနာဘာဝေန စ၊ အသက်၏ကုန်ခြင်း သံဃာတော်၏ငံ့မြှော် လင့်ခြင်း မြတ်စွာဘုရား၏ခေါ်တော်မူခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၈၈၁။ ကထံ ဝုဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ အနာဂါမိဿ၊ အနာဂါမ်အား။ အနာဂါမိဖလုပ္ပတ္တိယာ၊ အနာဂါမိဖိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ အရဟတော၊ ရဟန္တာအား။ အရဟတ္တဖလုပ္ပတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွေဓာ၊ ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၈၈၂။ ဝုဋ္ဌိတဿ၊ နိရောဓသမာပတ်မှထပြီးသောရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကိံနိန္နံ၊ အဘယ်သို့ညွတ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊

ကား။ (ပုစ္ဆာ၊ တည်း။) နိဗ္ဗာနနိန္နံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အာဝုသော ဝိသာခ၊ ဒါယကာ ဝိသာခ။ သညာဝေဒယိတ-နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ သညာဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာဖြစ်သော နိရောဓ-သမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌိတဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ (ပဂေဝ၊ ရှေးမဆွကပင်လျှင်။ သင်္ခါရဝိမုခတာယ စ၊ သင်္ခါရမှ မျက်နှာလွှဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဖလစိတ္တုပ္ပတ္တိယာ စ၊ ဖိုလ်စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း။) ဝိဝေကနိန္နံ၊ နိဿရဏဝိဝေကသို့ ညွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိဝေကပေါဏံ၊ ဝိဝေကသို့ကိုင်းသည်။ ဝိဝေကပဗ္ဘာရံ၊ ဝိဝေကသို့ ရှိုင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တော် ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၈၈၃။ မတဿ စ၊ သေသသူ၏ရင်း။ သမာပန္နဿ စ၊ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသသူ၏ရင်း။ ဝိသေသော၊ သည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ (ပုစ္ဆာ၊ အမေး။) အယမ္ပိ အတ္ထော၊ ဤပုစ္ဆာအနက်ကိုလည်း။ သုတ္တေ၊ ပါဠိ၌။ ဝုတ္တောယေဝ၊ ဟောအပ်သည်သာတည်း။ ယထာ-ဟ၊ မှုကား။ အာဝုသော၊ ဒါယကာ ဝိသာခ။ ယွာယံ-ယော အယံ သတ္တော၊ အကြင်သတ္တဝါသည်။ မတော-ကာလကတော၊ သေ၏။ တဿ၊ ထိုသေသော သတ္တဝါအား။ ကာယသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဒ္ဓါ၊ ကုန်၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ ကုန်၏။ ဝစီသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ စိတ္တသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဒ္ဓါ၊ ကုန်၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ ကုန်၏။ အာယု၊ ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ပရိက္ခီ-ဏော၊ ကုန်ပြီ။ ဥသ္မာ၊ ကမ္မဇတေဇောသည်။ ဝူပသန္တော၊ ငြိမ်းအေးလတ်ပြီ။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသောဣန္ဒြေတို့သည်။ ပရိဘိန္နာနိ၊ ပျက်ကုန်ပြီ။ ယွာယံ-ယော အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာ၏ ချုပ်ရာနိရောဓသမာပတ်ကို။ သမာပန္နော၊ ဝင်စား၏။ တဿပိ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ကိုဝင်စားသော ရဟန်း၏လည်း။ ကာယ-သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဒ္ဓါ၊ ကုန်၏။ပ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ ကုန်၏။ အာယု၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမူကား။ အပရိက္ခီဏော၊ မကုန်သေး။ ဥသ္မာ၊ ကမ္မဇတေဇောသည်လည်း။ အဝူပသန္တော၊ မငြိမ်းသေး။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ အပရိ-ဘိန္နာနိ၊ မပျက်စီးကုန်သေး။ အယံ၊ သည်လျှင်။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ (ဣတိ-ကို အာဟ-သို့ဆိုက်)

၈၈၄။ ပန၊ ပါး။ နိရောဓသမာပတ္တိသင်္ခတာ အသင်္ခတာတိအာဒိ- ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့အစရှိသောပုစ္ဆာ၌။ သင်္ခတာတိပိ၊ သင်္ခတဟူ၍ရင်း။ အသင်္ခတာတိပိ၊ အသင်္ခတဟူ၍ရင်း။ လောကိယာတိပိ၊ ဟူ၍ရင်း။ လောကုတ္တရာတိပိ၊ ဟူ၍ရင်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ မဆိုသင့်။ ကသ္မာ၊ ကား။ သဘာဝတော၊ ပရမတ္ထသဘောတရားအားဖြင့်။ နတ္ထိတာယ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ပရမတ္ထတော ဟိ ဝိဇ္ဇမာနာနံ သင်္ခတာဒိဘာဝေန ဝတ္တဗ္ဗတံ လဘတိ၊ န အဝိဇ္ဇမာနံ) ပန၊ ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ ဝင်စားသော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သမာပန္နာ နာမ၊ ဝင်စားအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိပ္ဖန္နာတိ၊ နိပ္ဖန္နဟူ၍။ ဝတ္တုံ၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ အနိပ္ဖန္နာ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တုံ၊ ငှါ။ နော ဝဋ္ဋတိ၊ မသင့်[၁]။

ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဤဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်။ သန္တံ၊ (သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ငြိမ်သက်သောတရားသို့ အစဉ်လိုက် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း)ငြိမ်သက်စွာသော။ အရိယနိသေဝိတံ၊ ပုထုဇဉ်နှင့် မရော အရိယာတို့သည်သာလျှင် မှီဝဲအပ်ထသော။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သော ကိုယ်အဖြစ်၌သာလျှင်။ နိဗ္ဗာနမိတိ သင်္ခံ ဥပါဂတံ၊ (သုံးပါးသောဒုက္ခတာတို့၏ ငြိမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)နေရဗာန်ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ရောက်သော[၂]။ ဣမံ သမာပတ္တိံ၊ ဤနိရောဓသမာပတ်ကို။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရောက်သော အရှင်မြတ်တို့သည်။ အရိယံ ပညံ၊ စင်ကြယ် စွာသော မဂ်ပညာ ဖိုလ်ပညာကို။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ယသ္မာ၊

၁-အကြင်ကြောင့် သမာထဝိပဿနာဓမ္မတို့ကို ယုဂနဒ္ဓပြု၍ အဋ္ဌသမာပတ္တိတို့သို့ တက်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အား အစဉ်သဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်း ငြိမ်းခြင်းပယောဂ၏ ပြီးသဖြင့် နိရောဓသမာပတ်သည် ပြီးသည်မည်၏၊ ထိုကြောင့် နိရောဓသမာပတ်ကို ပယောဂပြီးခြင်းကို စွဲ၍ နိပ္ဖန္နဆိုခြင်းငှါသင့်၏-ဟူသောအနက်ကို သမာပဇ္ဇန္တဿ ဝသေန-စသောပါဌ်ဖြင့် ပြသတည်း။ (ပြည်)

၂-ပါဠိ၌ နိဗ္ဗာနံ-ပုဒ်သည် သက္ကတနိရ်ဝါဏံ-နှင့်တူညီ၏၊ ထိုကြောင့် ပါသာဒ-ကို ပြာသာဒ- ဟူသော သက္ကတသို့လိုက်၍ ပြာသာဒ်-ဟု ပြန်သကဲ့သို့ရင်း, စက္က-ကို စကြ-ဟူသော သက္ကတ သို့လိုက်၍ စကြာ-ဟု ပြန်သကဲ့သို့ရင်း နိရ်ဝါဏ-ဟူသော သက္ကတသို့လိုက်၍ နေရဗာန်-ဟု ပြန်ထားသည်။ (ဆ-သံ-သော)

ကြောင့်။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တဿာ၊ ကြောင့်။ ဣမိဿာပိ၊ ဤနိရောဓ
သမာပတ်ကိုလည်း။ သမာပတ္တိသမတ္ထတာ၊ ဝင်စားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏
အဖြစ်ကို။ အရိယမဂ္ဂေသု၊ အရိယမဂ်တို့၌။ ပညာယ၊ ပွါးစေအပ်သော
ပညာ၏။ အာနိသံသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤဒွေ့ တရပ်
အပြီးသတ်တည်း။

အာဟုနေယျဘာဝါဒိသိဒ္ဓိကထာ

၈၈၅။ [၃၅၂] အာဟုနေယျဘာဝါဒိသိဒ္ဓီတိ၊ ကား။ ကေဝလဥ္စ၊
သော်ကား။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇနသမတ္ထတာဝ၊
ဝင်စားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ပညာယ၊ ၏။
အာနိသံသော၊ သည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ ပန၊ အဟုတ်သော်ကား။ အယံ
အာဟုနေယျဘာဝါဒိသိဒ္ဓိပိ၊ ဤအာဟုနေယျအဖြစ် စသည်တို့၏ ပြီးခြင်း
ကိုလည်း။ ဣမိဿာ လောကုတ္တရပညာဘာဝနာယ၊ ဤလောကုတ္တရာ
ပညာကို ပွါးစေခြင်း၏၊ ဝါ၊ ပွါးစေအပ်သော လောကုတ္တရာပညာ၏။
အာနိသံသော၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အဝိသေသေန၊
ဒဿနမဂ္ဂပညာ ဘာဝနာမဂ္ဂပညာစသော ဝိသေသကိုမပြု သာမည
အားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓာယပိ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။
ဧတိဿာ-လောကုတ္တရပညာယ၊ ၏။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွါးစေအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာဝိတပညော၊ ပွါးစေအပ်သော လောကုတ္တရာပညာ
ရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်မြတ်သည်။ သဒေဝကဿ၊ နတ်နှင့်
တကွသော။ လောကဿ၊ သတ္တလောက၏။ အာဟုနေယျော၊ အဝေးမှ
သော်လည်း ဆောင်ယူ၍လာအပ်သော အလှူဝတ္ထုကိုခံခြင်းငှါထိုက်သည်။
ပါဟုနေယျော၊ အာဂန္တုကအား ရည်မှတ်သောအလှူဝတ္ထုကို ခံထိုက်
သည်။ ဒက္ခိဏေယျော၊ တမလွန်လောကကိုယုံကြည်၍ လှူအပ်သော
အလှူဝတ္ထုကို ခံထိုက်သည်။ အဉ္ဇလိကရဏီယော၊ လက်အုပ်ချီခြင်းကို
ခံထိုက်သည်။ လောကဿ၊ လူအပေါင်း၏။ အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိ မြတ်လှစွာ
သော။ ပုညက္ခေတ္တံ၊ ကုသိုလ်အခင်း သန့်ရှင်းပေါင်းမြက် ခွန်ထွက်သန်သန်
လယ်ကောင်းမှန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၀၀၆။ ဝိသေသတော ပန၊ အထူးအားဖြင့်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝါ၊ အရိယမဂ်ပညာတို့တွင်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ပဌမ-မဂ္ဂပညံ၊ ပဌမမဂ်ပညာကို။ မန္ဒာယ၊ နုံ့သော၊ ဝါ၊ မထက်လွန်းသော။ ဝိပဿနာယ၊ ဝိပဿနာ၏။ (ဝသေန၊ ဖြင့်။)ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ အာဂတော၊ သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်လာသော အရိယာသည်။ မုဒိန္ဒြိယော၊ နုသောသဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိသည်။ သမာနောပိ၊ ဖြစ်မူလည်း။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော နာမ၊ ခုနစ်ကြိမ် အတိုင်းအရှည်ဘဝ၌ဖြစ်ခြင်း (ဝါ) အတ္တဘောကိုယူခြင်းရှိသော သောတာပန်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ထိုထက်အလွန် ရှစ်ခုမြောက်သောဘဝကို မယူပြီဟူလို)သတ္တ၊ ခုနစ်ကြိမ် တိုင်အောင်။ သုဂတိဘဝေ၊ သုဂတိဘဝ၌။ သံသရိတွာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကျင်လည်၍။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏။ အန္တံ-ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးကို။ ကရောတိ၊ ပြုနိုင်၏။ မဇ္ဈိမာယ၊ အလတ်ဖြစ်သော။ ဝိပဿနာ-ယ၊ ၏။ (ဝသေန၊ ဖြင့်။)ပဌမပညံ၊ ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ အာဂတော၊ သောတာပန်အဖြစ်သို့ရောက်သော။ မဇ္ဈိမိန္ဒြိယော၊ အလတ်ဖြစ်သောသဒ္ဓါ စသော ဣန္ဒြေရှိသော သောတာပန်သည်။ ကောလံကောလော နာမ၊ မြတ်သောအမျိုးတခုမှသည် မြတ်သောအမျိုးတခုသို့ လာသည်ဖြစ်၍ ကောလံကောလမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယ-တော ပဋ္ဌာယ ဟိ နီစကုလေ ဥပပတ္တိ နာမ နတ္ထိ၊ မဟာဘောဂကုလေသု-ယေဝ နိဗ္ဗတ္တတိ အတ္ထော)ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ကုလာနိ၊ ဒေဝမနုဿ၏ အစွမ်းဖြင့် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ဘဝတို့တိုင်အောင်။ သန္ဓာဝိတွာ-သံသရိတွာ၊ ကျင်လည်၍။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏။ အန္တံ-ပရိယောသာနံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ (ဒေသနာမတ္တမေဝ စေတံ၊ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါတိ ယာဝဆဋ္ဌ-ဘဝါ သံသရန္တောပိ ကောလံကောလောဝ ဟောတိ)တိက္ခာယ၊ထက်သော။ ဝိပဿနာယ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂပညံ၊ ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ အာဂ-တော၊ သောတာပန်အဖြစ်သို့ရောက်သော အရိယာသည်။ တိက္ခိန္ဒြိယော၊ ထက်သောဣန္ဒြေ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဧကဗီဇီ နာမ၊ အတ္တဘောကိုယူခြင်းဟု ဆိုအပ်သော တခုသာလျှင်ဖြစ်သော ခန္ဓာဟူသောမျိုးစေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အတ္တဘာဝဂဟဏသင်္ခါတံ ဧကံယေဝ ခန္ဓဗီဇံ ဧတဿ အတ္ထီတိ

ကေဗိဇီ) ကေညေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ မာနုသကံ ဘဝံ၊ လူဘဝ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အန္တံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏[၁]။

၈၈၇။ ဒုတိယမဂ္ဂပညံ၊ ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ သကဒါဂါမီ နာမ၊ သကဒါဂါမ်မည်သော အရိယာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သကိဒေဝ၊ တကြိမ် သာလျှင်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤလူ့ဘုံသို့။ အာဂန္တွာ၊ ၍။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အန္တံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။

၈၈၈။ တတိယမဂ္ဂပညံ၊ ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ အနာဂါမီ နာမ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဤကာမဘုံသို့ မလာခြင်းကြောင့် အနာဂါမ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော အနာဂါမီ၊ သည်။ ဣန္ဒြိယဝေမတ္တတာဝသေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ယှဉ်စေတတ်သော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏ထူးသည်၏ အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ၊ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဂါမ်ငင်း။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ငင်း။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ငင်း။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ငင်း။ ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမီ၊ ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမီ အနာဂါမ် ငင်း။ ဣတိ-ဣမိနာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီအာဒိဘာဝေန၊ ဤအန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဉ္စဓာ-ပဉ္စပကာရေန၊ ငါးပါးသောအပြားဖြင့်။ ဣဓ-ဣမံ လောကံ၊ ဤကာမဘုံကို။ (ဓ-ပစ္စည်းသည် ဥပယောဂအနက်၌ ဖြစ်သတည်း၊ ဣမံ-ဟူ၍သော်လည်း ပါဌ်ရှိရာ၏) ဝိဟာယ-ပဇဟိတွာ၊ စွန့်၍။ နိဋ္ဌော-ပရိနိဗ္ဗာယကော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုငါးဦးသော အနာဂါမ်တို့တွင်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ သုဒ္ဓါဝါသဘဝေ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌။ ဥပပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ အာယုဝေမဇ္ဈံ၊ အသက်အပိုင်းအခြား အလယ်သို့။ အပ္ပတွာဝ၊ မရောက်မူ၍သာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်အားဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အနာဂါမ် သည်။ (တနည်း) ယော၊ အကြင်အနာဂါမ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊

၁-မာနုသကံ ဘဝန္တိ ဣဒမ္ပိ ဒေသနာမတ္တံ၊ ဒေဝဘဝံ နိဗ္ဗတ္တေတွာပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ-ယေဝ။ ထိုသုံးပါးသော သောတာပန်တို့၏ အထူးကို အဘယ်တရားသည် မှတ်သနည်း? ဟူမူ သုံးပါးသောမဂ်တို့၏ ဝိပဿနာသည်မှတ်၏။ ထိုစကားသင့်၏။ အထက်သုံးပါးသော မဂ်တို့၏ ဝိပဿနာသည် အကယ်၍ ဗလဝတိက္ခဖြစ်အံ့၊ ကေဗိဇီဖြစ်သတည်း။ ထိုအောက် နံ့၍ မဇ္ဈိမဖြစ်အံ့၊ ကောလံကောလ ဖြစ်သတည်း။ ထိုအောက်မန္ဒတရဝိပဿနာဖြစ်အံ့၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမဖြစ်သတည်း။ (ပြည်)

ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်အားဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။ သော၊ သည်။ အန္တရာ-ပရိနိဗ္ဗာယီတိ-အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ နာမ၊ အန္တရာပရိဗ္ဗာယီ မည်၏[၁]- "အာယု-ဝေမဇ္ဈ၏အကြား၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အနာဂါမ် မည်၏"။ အာယုဝေမဇ္ဈံ၊ အသက်အပိုင်းအခြားအလယ်ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံသော အနာဂါမ်သည်။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ၊ မည်၏[၂]။ အသင်္ခါရေန-အပ္ပယောဂေန၊ လွန်ကဲသော ပယောဂနှင့်ကင်းသော။ (ဝိပဿနာစာရေန။ပ။ ဝိပဿနာအကျင့်ဖြင့်။) ဥပရိမဂ္ဂံ၊ အထက်ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေသော အနာဂါမ်သည်။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီတိ၊ မည်၏[၃]။ သသင်္ခါရေန-သပ္ပ-ယောဂေန၊ အဓိမတ္တပယောဂနှင့်တကွသော။ (ဝိပဿနာစာရေန၊ ဖြင့်။) ဥပရိမဂ္ဂံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေသောအနာဂါမ်သည်။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာ-ယီတိ၊ မည်၏။ (ကသိရေနေဝ မုဒိန္ဒြိယတာယ ဒုက္ခေနေဝ နိဗ္ဗတ္တေတိ ဟူလိုသည်) ယတ္ထ၊ အဝိဟာစသည်တို့တွင် အကြင်အကြင်သို့သောဘုံ၌။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်၏။ တတော၊ လက်ဦးဖြစ်ရာ ထိုထိုဘုံမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ ယာဝ-အကနိဋ္ဌဘဝါ၊ တိုင်အောင်။ အာရုယှ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်တက်၍။ တတ္ထ၊ ဘုံ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အနာဂါမ်သည်။ ဥဒ္ဓံသောတော-အကနိဋ္ဌဂါမီတိ၊ ဂါမိအနာဂါမ် မည်၏[၄]။

၁-အာယုဝေမဇ္ဈာ အန္တရာယေဝ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယနတော အန္တရာ-ပရိနိဗ္ဗာယီ။ ပြု။ အန္တရာ-သဒ္ဒါသည် သာပေက္ခဖြစ်ငြားသော် နိစ္စသာပေက္ခဖြစ်၍ ဂမ္မက ဖြစ်သောကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာယီနှင့် သမာသ်ဖြစ်သတည်း၊ သတိပိ သာပေက္ခတ္တေ ဂမ္မကတ္တာ သမာသော-ဟူလိုသည်။ (ပြည်)

၂-အာယုဝေမဇ္ဈံ ဥပဟစ္စ အတိက္ကမိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယီ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ။ ပြု။ ဋီကာ၌ ဥပဟစ္စာတိ ဝါ ဥပဂန္တွာ ကာလကိရိယံ-ဖွင့်သည်ကား ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်ကို ရည်သည်။ (ပြည်)

၃-အသင်္ခါရေန အပ္ပယောဂေန ဝိပဿနာစာရေန ပရိနိဗ္ဗာယီ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ။ ပြု။ ထက်သောဣန္ဒြေရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မငြိုမငြင်ချမ်းသာသော ဝိပဿနာအကျင့်ဖြင့်သာလျှင် ကိလေသာကုန်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

၄- ဥဒ္ဓံဝါဟိဘာဝေန ဥဒ္ဓမဿ တဏှာသောတံ ဝဋ္ဋသောတံ ဝါတိ ဥဒ္ဓံသောတော။ ဥဒ္ဓံ ဝါ ဂန္တွာ ပဋိလဘိတဗ္ဗတော ဥဒ္ဓမဿ မဂ္ဂသောတန္တိ ဥဒ္ဓံသောတော။ ပဋိသန္ဓိဝသေန အကနိဋ္ဌဘဝံ ဂစ္ဆတီတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ။ ဥဒ္ဓံသောတော စ သော အကနိဋ္ဌဂါမီ စာတိ ဥဒ္ဓံသောတောအကနိဋ္ဌဂါမီ။ အလုတ္တသမာသ်။ အဿ၊ ထိုအနာဂါမ်အား။ ဥဒ္ဓံဝါဟိ-ဘာဝေန၊ အထက်ဘုံသို့ ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဘုံသို့ ဆောင်တတ်သော။ တဏှာသောတံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကား။ ဝဋ္ဋသောတံ၊ ဝဋ္ဋသောတသည်။ အတ္ထိ၊

၈၈၉။ စတုတ္ထမဂ္ဂပညာံ၊ ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ ကောစိ၊ အချို့သော ရဟန္တာသည်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကောစိ၊ သည်။ ပညာဝိမုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကောစိ၊ သည်။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကောစိ၊ သည်။ တေဝိဇ္ဇော၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးရှိသော။ ကောစိ၊ သည်။ ဆဠဘိညော၊ ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်ရှိသော။ ကောစိ၊ သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒပ္ပဘေဒပ္ပတ္တော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ အထူးအပြားသို့ ရောက်သော။

၏၊ အဿ၊ ထိုအနာဂါမ်အား။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဘုံ၌ ရထိုက်သော။ မဂ္ဂသောတံ၊ မဂ္ဂသောတသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ပေး။ အကြင်အနာဂါမ်သည် အဝိဟာဘုံမှစ၍ လေးထပ်သော သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ဖြစ်၍ အကနိဋ္ဌသို့ရောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏၊ ဤအနာဂါမ်သည် ဥဒ္ဓံသောတော-အကနိဋ္ဌဂါမိအနာဂါမ်မည်၏။ အကြင်အနာဂါမ်သည် အောက်သုံးထပ်သော သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ဖြစ်၍ သုဒဿီဘုံ၌တည်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏၊ ဤအနာဂါမ်သည် ဥဒ္ဓံသောတောနအကနိဋ္ဌ-ဂါမိအနာဂါမ်မည်၏။ အကြင်အနာဂါမ်သည် ဤကာမဘုံမှ အကနိဋ္ဌဘုံ၌သာဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏၊ ဤအနာဂါမ်သည် နဥဒ္ဓံသောတောအကနိဋ္ဌဂါမိအနာဂါမ် မည်၏။ အကြင်အနာဂါမ်သည် အောက်လေးထပ်သော သုဒ္ဓါဝါသဘုံတို့တွင် ထိုထိုဖြစ်ရာဘုံ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏၊ ဤအနာဂါမ်သည် နဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိအနာဂါမ်မည်၏၊ ဤသို့ ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌ-ဂါမိစတုက္ကကို သိအပ်၏။ ထိုအနာဂါမ်တို့သည် အဝိဟာဘုံ၌ဖြစ်၍ အခြားမဲ့၌ရင်း အာယု-ဝေမဇ္ဈသို့ မရောက်မူ၍ရင်း ရောက်၍ရင်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့် အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ သုံးယောက်, ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ တယောက်,ဥဒ္ဓံသောတ တယောက်, ဤသို့ အဝိဟာဘုံ၌ ငါးယောက်ရသတည်း။ ထိုငါးယောက်တို့သည် အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ငါးယောက်, သသင်္ခါရ-ပရိနိဗ္ဗာယီ ငါးယောက်, ဝေဖန်သောအားဖြင့် တကျိပ်ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအတူ အတပ္ပါ၌ တကျိပ်, သုဒဿာ၌ တကျိပ်, သုဒဿီ၌ တကျိပ်, ဤသို့ လေးကျိပ်ဖြစ်သတည်း။ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ကား ဥဒ္ဓံသောတအနာဂါမ်မရှိရကား အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ သုံးယောက်, ဥပဟစ္စ-ပရိနိဗ္ဗာယီ တယောက် ဤသို့ လေးယောက်ဖြစ်သတည်း။ ထိုလေးယောက်တို့သည် အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ လေးယောက်, သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ လေးယောက် ဝေဖန်သောအားဖြင့် ရှစ်ယောက်ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် အနာဂါမ်ပေါင်း လေးကျိပ်ရှစ်ယောက် ဖြစ်ကုန်သတည်း။ သောတာပန်သုံးယောက်တို့သည် ပဋိပဒါလေးပါးအပြားအားဖြင့် သတ္တက္ခတ္တု-ပရမ လေးယောက်, ကောလံကောလ လေးယောက်, ဧကဗီဇီ လေးယောက်အားဖြင့် တကျိပ်နှစ်ဖြစ်ကုန်၏။ သဒ္ဓါဓုရအားဖြင့် တကျိပ်နှစ်, ပညာဓုရအားဖြင့် တကျိပ်နှစ်ယောက် ဝေဖန်သော် သောတာပန် နှစ်ကျိပ်လေးယောက်ဖြစ်သတည်း။ သုညတဝိမောက္ခအား ဖြင့် လွတ်သောသကဒါဂါမ်တို့သည် ပဋိပဒါလေးပါးအားဖြင့် လေးယောက်, အနိမိတ္တ-ဝိမောက္ခအားဖြင့်လွတ်သော သကဒါဂါမ်လည်း ပဋိပဒါလေးပါးအားဖြင့် လေးယောက်, အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခအားဖြင့်လွတ်သော သကဒါဂါမ်လည်း ပဋိပဒါလေးပါးအားဖြင့် လေးယောက် ဤသို့ သကဒါဂါမ် တကျိပ်နှစ်ယောက်ဖြစ်ကုန်၏။ (ပြည့်)

မဟာခီဏာသဝေါ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော ရဟန္တာမြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။ ယံ စတုတ္ထမဂ္ဂပညာဘာဝနံ၊ အကြင်လေးခုမြောက်သော မဂ္ဂပညာဘာဝနာကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ဟေဋ္ဌာ သခေ်ပတော ဂါထာဝဏ္ဏ-နာယံ၊ အောက်အကျဉ်းအားဖြင့် ဂါထာအဖွင့်၌။) မဂ္ဂက္ခဏေ ပနေသ။ပ။ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်ပြီ။ [သေ-သော ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ အရဟတ္တမဂ်ခဏ၌။ တံ ဇဋံ၊ ထိုတဏှာဟူသောအမြေးအရှက်ကို။ ဝိဇဋေတိ နာမ၊ ဖျက်ဆီးဆဲဖြေဆဲမည်၏။ [၃၅၃] ဖလက္ခဏေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ခဏ၌။ ဝိဇဋိတဇဋော၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီး ဖြေအပ်ပြီးသော တဏှာ အမြေးအရှက်ရှိသည်ဖြစ်၍။ သဒေဝကဿ၊ သော။ လောကဿ၊ သတ္တလောက၏။ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော၊ မြတ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]

ဝေံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဤသို့ အကြင် အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ အရိယပညာယ၊ အရိယမဂ်ပညာကို။ ဘာဝနာ၊ ပွါးစေခြင်းသည်။ အနေကာနိသံသာ၊ များသောအကျိုးရှိသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိစက္ခဏော၊ အကျိုးအကြောင်းကို ရှုမြော်နိုင်သော အမျိုးကောင်းသားသည်။ တတ္ထ-အရိယပညာဘာဝနာယ၊ ထိုအရိယမဂ်ပညာကို ပွါးစေခြင်း၌။ ရတိံ၊ အလွန် မွေ့လျော်ခြင်းကို။ ကရေယျာထ၊ ပြုရာ၏။

၇၉၀။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော သဒ္ဒါ အစဉ် အနက်အစဉ်ဖြင့်။

သီလေ။ပ။ ဇဋန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမိဿာ ဂါထာယ၊ ဤဂါထာ၌။ (မိမိ၏အနက်ဖြစ်သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၏ တည်ရာဖြစ်ရကား ဂါထာကို အာဓာရအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်သည်။ တနည်း)ဣမိဿာ ဂါထာယ၊ ဤဂါထာ ၏။ (သာမိဝစနံ ဝါ ဧတံ အတ္ထဿ တံသမ္ဗန္ဓိဘာဝတော။ ဋီကာ)

၁-ထိုရဟန္တာအရှင်တို့သည် သကဒါဂါမ်ကဲ့သို့ပင်လျှင် တကျိပ်နှစ်ပါးဖြစ်ကုန်၏။ အထူးမှုကား ထိုရဟန္တာသခင်တို့သည် ပညာဝိမုတ္တ တကျိပ်နှစ်ပါး၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ တကျိပ်နှစ်ပါး၊ တေဝိဇ္ဇ တကျိပ်နှစ်ပါး၊ ဆဠဘိည တကျိပ်နှစ်ပါး၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ တကျိပ်နှစ်ပါးအားဖြင့် အမျှခြောက်ဆယ်ပြားကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတို့နှင့်တကွ အရိယာပေါင်း တရာ့လေးကျိပ်ခြောက်ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ပြည်)

သီလသမာဓိပညာမုခေန၊ သီလသမာဓိပညာကို အမှူးပြုသဖြင့်။ ဒေသိတေ၊ ဟောအပ်သော။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌။ သာနိသံသာ၊ အာနိသင်နှင့် တကွသော။ ပညာဘာဝနာ၊ ပညာဘာဝနာကို။ ပရိဒီပိတာ၊ ထက်ဝန်း ကျင်မှ ပြအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ပညာဘာဝနာနိသံသော နာမ

တေဝီသတိမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

နိဂမနကထာ (၃၅၄-၂၂)

[၃၅၄] ဂ၉၁။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သီလေ။ပ။ ဇဋ္ဋန္တိ၊ ဇဋံ-ဟူသော။ ဣမံ ဂါထံ၊ ဤဂါထာကို။ နိက္ခိပိတွာ၊ ထား၍။ ဣမိဿာ ဒါနိ ဂါထာယ။ပ။ သာဓဝေါတိ၊ သာဓဝေါ-ဟူ၍။ ယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ၊ အကြင်ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကို။ ဘာသိဿံ၊ ဟောပေအံ့။ ဣတိ-ဝေါ၊ သို့။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ အဝေါစုမှာ၊ ဝန်ခံကုန်ပြီ။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ ဘာသိဿန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေါ၊ သို့။ ပဋိညာတော၊ ဝန်ခံအပ်ပြီးသော။)သွာယံ-သော အယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်သည်။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သဒ္ဒါအစဉ် အနက်အစဉ်ဖြင့်။ ဘာသိတော၊ ဝန်ခံသောအလျောက် မဖောက်မပြန် ဟောအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဂ၉၂။ စ၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌။

တေသံ၊ ထိုသီလေ ပတိဋ္ဌာယ-ဟူသောဂါထာ၌ ဟောအပ်ကုန်သော။ သီလာဒိဘေဒါနံ၊ သီလစသည် အပြားရှိကုန်သော။ အတ္ထာနံ၊ အနက်တို့၏။ ပဥ္စန္နံပိ နိကာယာနံ၊ ငါးပါးသော နိကာယ်တို့၏လည်း။ အဋ္ဌကထာ-နယေ-အဋ္ဌကထာတန္တိယံ၊ အဋ္ဌကထာအစဉ်၌။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သော အရာ၌။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သော။ ယော ဝိနိစ္ဆယော၊ အကြင်အဆုံးအဖြတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော အဆုံးအဖြတ်ကို။ သမာဟရိတွာ၊ (အုံမပျားပျစ် လဘိုညစ်သို့ ဖျစ်ဖျစ်ကုန်အောင်) ကောင်းစွာဆောင်၍။ သဗ္ဗသင်္ကရဒေါသေဟိ၊ နိကာယ်တပါး၌ရင်း မိမိ၏ နိကာယ်၌ရင်း တည်သော ဝါဒအထူးတည်းဟူသော အလုံးစုံသော ဒေါသအပြစ် ရောရှက်ခြင်းတို့မှ။ မုတ္တော၊ လွတ်သော။ နိစ္ဆယော၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ (စာကိုယ်၌ သနိစ္ဆယော-ရှိ၏၊ အဆုံးအဖြတ်နှင့်တကွသော အနက်ကို။ပေး) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပကာသိတော၊ ပြအပ်ပြီ။

တသ္မာ၊ ထိုသို့ အလုံးစုံသောအပြစ်တို့မှလွတ်သော အဆုံးအဖြတ်နှင့် တကွသောအနက်ကို ပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓိကာမေဟိ၊

နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိကုန်သော။ သုဒ္ဓပညေဟိ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ပညာ ရှိကုန်သော။ ယောဂီဟိ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တေသံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌။ သာဒရေ၊ ရိုသေစွာလှ အရအမိအားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏီယော၀၊ ပြုသင့်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဥယျောဇဉ် အပြီးတည်း။

[၃၅၅] ဂါ၃။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိသေဋ္ဌာနံ၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီဖြစ်သော ဘုရား မြတ်စွာ၏ သာ၀ကအပေါင်းတို့၌ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်ကုန်ထသော။ ထေရိယာနံ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော သီလ သမာဓိ ပညာ သဒ္ဓေါသစသော ဂုဏ်ရှိကုန်ထသော။ ယသဿိနံ၊ မြတ်သော ကျော်စောသံရှိကုန်ထသော၊ ဝါ၊ များမြတ်သော အခြံအရံရှိကုန်ထသော။ မဟာဝိဟာရဝါသိနံ၊ ဒက္ခိဏ သာခါ မဟာဗောဓိဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော မဟာဝိဟာရအမည် ရှိသော ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ သီတင်းသုံးလေ့ရှိကုန်ထသော။ ထေရာနံ၊ မဟာမဟိန္ဒစသော မထေရ်တို့၏။ ဝံသဇဿ၊ အနွယ်၌ဖြစ်ထသော။ ဝိဘာဝိနော၊ ထင်စွာပြတတ်သော ပညာရှိထသော။

သုစိသလ္လေခဝုတ္တိနော၊ စင်ကြယ်စွာသောကိလေသာတို့ကို ခေါင်းပါး စေနိုင်သော အကျင့်တော်လည်းရှိထသော။ ဝိနယာစာရယုတ္တဿ၊ ဝါရိတ္တ-သီလ စာရိတ္တသီလ၌ မပြောက်မကျားရအောင် အားထုတ်တော်မူထသော။ ပဋိပတ္တိယံ၊ ဓုတင်အကျင့် သမထဘာဝနာ ဝိပဿနာဘာဝနာအကျင့်၌။ ယုတ္တဿ၊ ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက်ပဲ အမြဲအားထုတ်ထသော။ ခန္တိ-သောရစ္စမေတ္တာဒိဂုဏဘူသိတစေတသော၊ အပူအချမ်း ရန့်ကြမ်းစကား စသည်ကို သည်းခံခြင်း ခန္တိ, တင့်တယ်သော ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးအမှု၌ မွေ့လျော်သည်၏ အဖြစ်တည်းယူသော သောရစ္စ, သတ္တဝါအများကို သား၏အသွင် ချစ်ခင်သော မေတ္တာစသောဂုဏ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်သော စိတ်ရှိထသော။ ဘဒန္တသံဃပါလဿ၊ သံဃပါလအမည်ရှိသောမဟာထေရ် အရှင်မြတ်၏။ အဇ္ဈေသနံ၊ တိုက်တွန်းတောင်းပန်ခြင်းကို။ ဂဟေတွာ၀၊ ဝန်ခံ၍သာလျှင်။ ဣမံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကို။ သမ္ဗုဒ္ဓိတိကာမေန၊ သာသနာတော် မြင့်မြဲစွာတည်ခြင်းကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ ကရောန္တေန၊ စီရင်သော။ မယာ၊ သည်။ ယော ပုညသဉ္စယော၊ အကြင်ကောင်းမှုအစု ကို။ ပတ္တော၊ ရအပ်ရောက်အပ်ပြီ။ တဿ-ပုညသဉ္စယဿ၊ ထိုကောင်းမှု

အစုဏ္ဏ။ တေဇေန၊ အစွမ်းအာနုဘော်ဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပါဏိနော၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာသုံးတန်သို့။ ဓေန္တု၊ ရောက်စေကုန်သတည်း။ (တနည်း) သုခံ၊ သုံးတန်သော ချမ်းသာကို။ ဓေန္တု၊ ပွါးများစေနိုင်သည် ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ (ဓေ-ဝုဒ္ဓိယံ၊ သုခေဓိတော။ သဒ္ဒနီတိ)

၇၉၄။ ဣစ္ဆ သာသနေ၊ ၌။ ဧသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းသည်။ အန္တရာယံ၊ နှောင့်ယှက်ငြိတွယ်တတ်သော အန္တရာယ်ကို။ ဝိနာဝ၊ ကြဉ်၍သာလျှင်။ ဝါ၊ အန္တရာယံ ဝိနာဝ၊ အန္တရာယ်ကင်းသည် ဖြစ်၍သာလျှင်။ အဋ္ဌပညာသဘာဏဝါရာယ၊ ငါးဆယ့်ရှစ် ဘာဏဝါရရှိသော။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိဖြင့်။ နိဋ္ဌိတော ယထာ၊ အပြီးကမ္ပတ်ရောက်သကဲ့သို့။ တထေဝ၊ ထိုအတူလျှင်။ လောကဿ၊ အလုံးစုံသော သတ္တလောက၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကလျာဏနိဿိတာ၊ ကောင်းသောကျေးဇူးကို မှီကုန်သော။ မနောရထာ၊ နှလုံးအလိုတို့သည်။ သီဃံ သီဃံ၊ လျင်စွာလျင်စွာ။ အနန္တရာယာ၊ အန္တရာယ်မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဣဇ္ဈန္တု၊ ပြည့်စုံပါစေကုန် သတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်လျှင် အဗျွေသကပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွ အာသီသ ပြုသော စကားအပြီးတည်း။

၇၉၅။ ပရမဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝီရိယပဋိမဏ္ဍိတေ[၁] သီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဒဝါဒိ-ဂုဏသမုဒယသမုဒိတေန၊ ပညာရှိတို့မွေလျော်အပ် မြတ်သော ညစ်ကြေး မလူး အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်သော သဒ္ဓါပညာဝီရိယတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ် သော ဝါရိတ္တသီလ, စာရိတ္တသီလ, ဖြောင့်မတ်သည်၏အဖြစ်, နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်အစရှိသော ကျေးဇူးအပေါင်းတို့၏ စုဝေးပေါင်းဆုံရာ ဖြစ်ထသော။

၁-ဤ၌ ပဋိမဏ္ဍိတေန-ဟုရှိသည်ကားမတော် တသမာသ်တည်းသာ လျော်သည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ? ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် သဒ္ဓါသာမနေဖြစ်၍ သဒ္ဓါဖြင့် တန်းဆာဆင်ရသည်၊ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလသည် ပညာသာမနေဖြစ်၍ ပညာဖြင့် တန်းဆာ ဆင်ရသည်၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလသည် ဝီရိယသာမနေဖြစ်၍ ဝီရိယဖြင့် တန်းဆာဆင်ရ သည်၊ ပညာဝီရိယဖြင့် သတိကိုလည်းယူ၍ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို သတိဖြင့် တန်းဆာ ဆင်ရသည်ဖြစ်၍ သီလာစာရစသည်တို့၏ ဝိသေသနဖြစ်ရကား တသမာသ်တည်း သင့် သည်။ ထို့ကြောင့် အထက်၌ ဝိပုလဝိသုဒ္ဓိဗုဒ္ဓိနာ-ဖြင့် ပညာကို အသီးဆိုလတ့်ဖြစ်သည်။ အဋ္ဌသာလိနီ ပါရာဇိကဏ်စသော ထိုထိုအဋ္ဌကထာတို့၌လည်း တသမာသ်တည်းသာ ရှိသည်။

သကသမယသမယန္တရဂဟနဇ္ဈောဂါဟဏသမတ္ထေန၊ မဟာဝိဟာရဝါသီဂိုဏ်းသားဖြစ်သော ထေရ်တို့၏အယူဟူသော သကသမယ, အဘယဂိရိဝါသီ ဇေတဝနဝါသီဂိုဏ်းသားတို့၏ အယူဟူသော သမယန္တရတည်းဟူသော တောအုပ်သို့ သက်စွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်ရည်ရှိထသော။ ပညာဝေယျတ္တိယသမန္နာဂတေန၊ ပညာ၏အထူးအဆန်းအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိနိုင်စွမ်း၍ ထက်မျက်သန့်ရှင်းသည်၏အဖြစ်နှင့် ပြည့်စုံထသော။ တိပိဋကပရိယတ္တိပ္ပဘေဒေ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံဟူသော ပရိယတ်အပြားရှိသော။ သာဋ္ဌကထေ၊ အဋ္ဌကထာနှင့် တကွဖြစ်သော။ သတ္ထုသာသနေ၊ ဘုရားမြတ်စွာသာသနာတော်၌။ အပ္ပဋိဟတဉာဏပ္ပဘာဝေန၊ အပိတ်အပင်ကင်း၍ ချင်းနင်းနိုင်သော ဉာဏ်အစွမ်းနှင့်ပြည့်စုံထသော။ မဟာဝေယျာကရဏေန၊ အကြီးအမြတ်ဖြစ်၍ ဗျာကရိုဏ်းတတ်ပုဂ္ဂိုလ်မြောက်ထသော။ ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတသုခဝိနိဂ္ဂတမဓုရောဒါရဝစနလာဝဏ္ဏယုတ္တေန၊ ကရိုဏ်း၏ပြည့်စုံခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော ချမ်းချမ်းသာသာ သန့်ရှင်းစွာထွက်၍ မဓုရဂုဏ်, ဥဒါရဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော စကား၏ ဆားကဲ့သို့လေးလေးနက်နက်မျက်သည်၏အဖြစ်နှင့်ယှဉ်ထသော[၁]။ ယုတ္တမုတ္တဝါဒိနာ၊ သိကြားလွတ်သော လက်နက်သို့ ချက်တိုင်းမှန်သဖြင့် အသင့်ဆိုနိုင် တွေးမှိုင်နှိုင်းဆ မကြံရလျက် ချက်တဖြုတ် လွတ်လွတ်ဆိုနိုင်ထသော။ ဝါဒိဝရေန၊ ကျမ်းဆိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အလယ်၌ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ထသော။ မဟာကဝိနာ၊ အကြီးအမြတ်ပါမောက္ခဖြစ်၍ ကဝေမြောက် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ဖြစ်ထသော။ ဆဠဘိညာပဋိသမ္ဘိဒါဒိဘေဒဂုဏပဋိမဏ္ဍိတေ၊ ခြောက်ပါးသောအဘိညာဉ် လေးပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါစသည်အပြားရှိသော ကျေးဇူးအပေါင်းတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်ထသော[၂]။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ၊ လူတို့ ကုသိုလ်ဆယ်ပါးတရားထက် လွန်မြတ်သောဈာန် မဂ်ဖိုလ်တရား၌၊ ဝါ၊ ပကတိလူတို့ထက် လွန်မြတ်သော

၁-မဓုရောဒါတ- ဟု ရှိသည်ကားမသင့်၊ ဤမဓုရဂုဏ် ဥဒါရဂုဏ်တို့သည် အလင်္ကာကျမ်း ၁၁၇-ဂါထာစသည်၌ လာကုန်၏။ လဝဏံ ဝိယာတိ လဝဏံ၊ လဝဏဿ ဘာဝေါ လာဝဏ္ဏံ-ပြု။ (ပြည်)

၂-အဋ္ဌသာလိနီ သံယုတ်အဋ္ဌကထာစသည်တို့၌ ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒါပရိဝါရေ ဆဠဘိညာဒိပ္ပဘေဒဂုဏပဋိမဏ္ဍိတေ-ရှိ၏။ ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒါဝါရေ၊ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်သော ပဋိသမ္ဘိဒါ ဟူသော အခြံအရံရှိထသော။ ဆဠဘိညာဒိပ္ပဘေဒဂုဏပဋိမဏ္ဍိတေ၊ ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ် ရှစ်စဉ်သောသမာပတ် ဝိဇ္ဇာအဋ္ဌစသည်အထူး ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော။ ပေး။

ဈာနလာဘီ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားဌ်။ အပ္ပဋိဟတဗုဒ္ဓိနံ၊ အပိတ်အပင် အဆီးအတားမရှိသော ပညာရှိကုန်ထသော[၁]။ ထေရဝံသပ္ပဒီပါနံ၊ အရှင်မဟာကဿပ အစရှိသော မထေရ်တို့၏အနွယ်ကို ပညာရောင်ဖြင့် ပြတတ်သည်ဖြစ်၍ မထေရ်တို့၏အနွယ်၌ ဆီမီးသဖွယ် ဖြစ်ကုန်ထသော။ မဟာဝိဟာရဝါသီနံ ထေရာနံ၊ မဟာဝိဟာရဝါသီမထေရ်တို့၏။ ဝံသာလင်္ကာရဘူတေန၊ အနွယ်အဆက်၏ တန်းဆာဖြစ်၍ ဖြစ်ထသော။ ဝိပုလဝိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနာ၊ ပြန့်ပြောစင်ကြယ်သော ပညာရှိထသော၊ ဝါ၊ ပြန့်ပြောစင်ကြယ်သော ပညာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဗုဒ္ဓဃောသောတိ၊ ဗုဒ္ဓဃောသဟူ၍၊ ဝါ၊ တောင်လက်ယာကျွန်းငူတွင် ဘုရားငယ်တဆူသို့ ကျော်စောသော ဗုဒ္ဓဃောသဟူ၍။ ဂရူဟိ၊ ကျောက်ထီးကဲ့သို့ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဆရာမြတ်တို့သည်။ ဂဟိတ-နာမဓေယျေန၊ မှည့်ခေါ်အပ်သော အမည်ရှိသော။ မုဒန္တခေဒက-ဝတ္တဗ္ဗေန၊ မုဒိတာဖြင့် ဝမ်းမြောက်တတ် ကရုဏာဖြင့် ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်တတ်သောကြောင့် မုဒန္တခေဒကဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်ထသော[၂]။ ထေရေန၊ မထေရ်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ နာမ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အမည်ရှိသော ကျမ်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ အယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ ကျမ်းသည်။

[၃၅၆] ယာဝ၊ အကြင်ရွေ့လောက်သော ကာလပတ်လုံး။ သုဒ္ဓစိတ္တဿ၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟ အစရှိသော အညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်သောစိတ် ရှိတော်မူထသော။ တာဒိနော၊ လာဘာလာဘအစရှိသော လောကဓံရှစ်ပါး၊ ဣဋ္ဌအနိဋ္ဌအာရုံကိုလည်း ပကတိသဘောကို မစွန့်သဖြင့် တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူထသော။ လောကဇေဋ္ဌဿ၊ လောက သုံးပါး၌ သီလသမာဓိပညာစသော ဂုဏ်အားဖြင့် ကြီးမားသောပုဂ္ဂိုလ်

၁-သံယုတ်အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဗုဒ္ဓိနံ-ဟုရှိ၏၊ လုံ့မစောက် ကောင်းစွာတည်သော ပညာရှိကုန်ထသော။ပေး။ (ပြည်)

၂-ဤပုဒ်သည် အစောင်စောင်မညီ ပျက်စီးသည်၊ ဆင်ခြင်။ (ပြည်) ဆဋ္ဌသံဂါယနာမှု အောက်ခြေ၌ပြထားသော မူကွဲပါဌ်သုံးမျိုးတွင် အင်္ဂလိပ်အက္ခရာနှင့်ပုံနှိပ်ထားသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာအုပ်မှ မောရဏ္ဍခေဋကဝတ္တဗ္ဗေန-ဟူသော မူသည်သာလျှင် အသင့်လျော်ဆုံးဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ၎င်းကိုသာ ပါဌ်မှန်ဟုယူ၍ ဤနိဿယပဌမတွဲနိဒါန်း၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီ။ သို့ဖြစ်၍ ဤအရာ၌လည်း "မောရဏ္ဍခေဋကဝတ္တဗ္ဗေန၊ မောရဏ္ဍ(ဒေါင်းဥ)ရွာသားဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်ထသော။" ဟု အနက်ပြန်ရာ၏။ အကျယ်ကို နိဒါန်း စာမျက်နှာ(ကံ၊ကား)တို့၌ကြည့်ပါ။ (ဆ-သံ-သော)

ဖြစ်တော်မူထသော၊ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာဥခွံကိုပယ်ခွါ၍ လက်ဦးစွာထွက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လောကသုံးပါး၏ အကြီးအစ်ကို ဖြစ်တော်မူထသော။ မဟေသိနော၊ မြတ်သော သီလကျေးဇူးအပေါင်း စသည်ကို ရှာတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဗုဒ္ဓေါတိ နာမမ္ပိ၊ ဘုရား ဘုရားဟူသော အမည်တော်သည်မူလည်း။ လောကမှိ၊ လောကသုံးပါး၌။ ပဝတ္တတိ၊ မပြတ်မစဲတည်သေး၏။ ၈၉၆။ တာဝ၊ ထိုရွေ့ ဘုရားဟူသည် အမည်တော် မပြတ်မစဲသမျှ ကာလပတ်လုံး။ လောကနိတ္ထရဏေသိနံ၊ လောကသုံးပါးမှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို ရှာလေ့ရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ လောကသုံးပါးမှ ထွက်မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှာလေ့ရှိကုန်သော။ ကုလပုတ္တာနံ၊ အမျိုးကောင်းသားတို့အား။ သီလဝိသုဒ္ဓိယာ၊ သီလစင်ကြယ်ခြင်း၏။ "သီလစင်ကြယ်ခြင်းငှါ"။ နယံ၊ နည်းဥပဒေသကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလျက်။ လောကသ္မိံ၊ လောကသုံးပါး၌။ တိဋ္ဌတု၊ တည်စေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤရွေ့လျှင်ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ နိဂုံးစကား အပြီးတည်း။

ဣတိ၊ ဤသို့သော စကားအစီအစဉ်ဖြင့်။ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ၊ သူတော်ကောင်းတို့ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ကတာ၊ ပြုအပ်သော။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ အပြီးကမ္ပတ်ရောက်လတ်ပြီ။

သာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂကထာ၊ သည်။ ပါဠိဂဏနာယ ပန၊ ပါဠိတော်အရေအတွက်အားဖြင့်ကား။ အဋ္ဌပညာသဘာဏဝါရာ၊ ငါးဆယ့်ရှစ် ဘာဏဝါရအတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသည်လျှင် နိဂုံးနှင့် တကွသော စကားရပ် အပြီးသတ်တည်း[၁]။

၁-ဤပါဠိကား ရှေးပါဌ်ဟောင်းမဟုတ်၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း?ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ ဧသော၀၊ အနန္တရယံ ဝိနာ ဣမ၊ နိဋ္ဌိတော အဋ္ဌပညာသ၊ ဘာဏဝါရာယ ပါဠိယာ-ဟု အောက်၌ဆိုပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

နိဿယနိဂုံး

ယေ'နန္တတန္တမန္တာယ၊ မန္တနေရုသုဗုဒ္ဓိယာ။
လဒ္ဓါ ဣတိ မတာ သာရာ၊ သုခိတာ သုခယန္တိ စ။
တေ မေ ဇယန္တိ ဂရဝေါ၊ ဂရဝေါ ဂုဏရာသိဘိ။
တပေါဓနာ သတာ ဓီရာ၊ သာသနောဒယကာရကာ။
သုဇာတာ တေဟိ ထေရေဟိ၊ လဒ္ဓေါပဒေသဘိက္ခဝေါ။
ဂန္ထကာရာ ဗဟူ ဇာတာ၊ ပယောပဒေသပါယကာ။

ဣစ္စာဘိမဟာတေဇဝန္တ သံဂုတ္တမဟာနဂြဿုပရိဂဗ္ဘ သံနိဝိဋ္ဌဗောဓော-ဒဗျာဘိဓာနဂ္ဂမုဂ္ဂတဿ ဤသုတ္တရောနတပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ မဟာဝိဟာ-ရေ ဝသနသီလာနံ ဘဒ္ဒန္တဉာဏောဘာသာဒိပုဗ္ဗာစရိယသီဟာနံ သုပရိသုဒ္ဓ-ပဘာဝလဇ္ဇိပေသလသိက္ခာကာမာနံ အဏုမတ္တေသုပိ ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာ-ဝီနံ ဥဋ္ဌာရဗ္ဘသယာနံ နိသမ္မကာရီနံ မဟာဝေယျာကရဏာနံ ဒုက္ခော-ဂါဟပိဋကတ္တယမဟာဝနာသင်္ဂဉာဏစာရီနံ ကဝိကုဉ္ဇရကေသရီနံ ပထ-ဗျာ ပါကဋာနံ အယဉ္စ မေဓာဝီ အယဉ္စ မေဓာဝီ, ဣမေ ပနိမေသံ ဝိသေ-သေန မေဓာဝိနောတိ မေဓိယာနံ ဓဇုပမေန သုစိသလ္လေခဝုတ္တိနာ ခန္တျ-ဇ္ဇဝမဒ္ဒဝသောရစ္စဂရုဂါရဝယုတ္တေန ဥပါသကာနံ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန သဗြဟ္မ-စာရီနဉ္စ ဒွိဟိပိ အနုဂ္ဂါဟကေန ရဋ္ဌသင်္ဂဟေပိ အဟာပေတွာ သဒါ သာသနောဒယကာရိနာ ဘာသိတတ္ထံ ခိပ္ပံ ဂဟဏဓာရဏသမတ္ထေန မေဓိယမဓောတိ ဂရူဟိ ဂဟိတနာမဓေယျေန သီလဝတိယာ သုဓမ္မဒေဝိ-ယုတ္တရူပရိယာ အာစရိယေန မဟာထေရေန ပရမ္ပရာဘတဝိနိစ္ဆယညူဘိ လဒ္ဓေါပဒေသမဝလမ္ဗ ကတာယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋ္ဌကထာယတ္ထယောဇနာ နာတိ-သင်္ခေပနာတိဝိတ္ထာရမဓုရသာရဝိနိစ္ဆယာ။

ဇယဝဿေတော တတိယေ၊ အယံ ဂန္ထော သုနိဋ္ဌိတော။
နိဋ္ဌံ ပတ္တော အနာယာသာ၊ ဂမ္ဘီရတ္ထသုဗောဓနော။
ယော ဟိ ရာဇာ မဟာပုညော၊ သန္တော ဒန္တော ဝိစက္ခဏော။
သာသနဿောဓနေ ဒဋ္ဌံ၊ သဒါ ဥဿာဟမာနသော။
အတ္တနော ဝိယ သဗ္ဗေသံ၊ ဒန္တကာမော ဒယာလုကော။
ကတွာ ဒါယကော ဒါနံ၊ ဒါနသာလံ စတုဒ္ဒိသာ။
ယံ နိဿာယ မမေသောပိ၊ သတ္ထုသာသနဇောတနေ။

အပ္ပေဝ နာမုပတ္ထမ္ဘော၊ ဘဝေယျာတိ အယံ ကတော။
နိဋ္ဌိတာယံ ယထာ ဂန္ထော၊ အန္တရာယံ ဝိနာ သုခံ။
တထေဝ ဟိတသက်ပ္ပါ၊ သမိဒ္ဓါ ဟောန္တု ပါဏိနံ။
န ရုစ္စတာယသမ္မန္တာနံ၊ အပရဒ္ဓံ မမ ကြိယံ။
တံ မေ ခမန္တု ဘဒ္ဒန္တာ၊ ပူဇာ ဟောတု အယံ မမ။
ဣမဥ္စ သင်္ဂရောန္တေန၊ ယံ ပုညံ ပသုတံ မယာ။
အညမ္ပိ တေန ပုညေန၊ ပသုတေနိဓ သာသနေ။
အသမ္ဘာကဥ္စ သုဘူပါနံ၊ ဇယော ဘဝတု သဗ္ဗဒါ။
တေ စ ရက္ခန္တု မမ္မေန၊ အတ္တနောဝ ပဇံ ပဇံ။
နိရတာ ပုညကမ္မေသု၊ ဇောတေန္တု ဇိနသာသနံ။
ဣမေ စ ပါဏိနော သဗ္ဗေ၊ ပပ္ပေါန္တု အမတံ ပဒံ။
သောတာရော စ ပေဋကိကာ၊ အရောဂါ နိရုပဒ္ဒဝါ။
ပါရင်္ဂတာ ဂန္ထကာရာ၊ တာရကာ ရိဝ သာသနေ။
အာရက္ခကာ မရူ သဗ္ဗေ၊ ပါပုဏန္တု သုခံ နဝံ။
ပမာဒရဟိတာ ရက္ခန္တု၊ သမ္မာ ဒေဝေါ ပဝဿတု။
သပရတ္ထကောဝိဒေါဟံ၊ စရန္တော ဗောဓိပါစကံ။
သဗ္ဗညုတံ ဝရံ ပတွာ၊ တာရေမိ ဇနတာ ဗဟုံ။
ပရိတော တု ကုလေ ဥစ္စေ၊ သတ္တသဒ္ဓမ္မသံယုတော။
သဗ္ဗသာမယိကော ဓီရော၊ သောမေယျံ သောဂတံ သုဘံ။
သာသနန္တရဓာနေပိ၊ သုမေဓောဝ တပေါဓနော။
ကာယေ ဇီဝေနပေက္ခန္တော၊ စရေယျံ ဗောဓိပါစကံ။
တာဝါယံ တိဋ္ဌတံ လောကေ၊ လောကဇေဋ္ဌဿ တာဒိနော။
ယာဝ ဗုဒ္ဓေါတိ နာမမ္ပိ၊ ပဝတ္တတိ သိရိမတောတိ။

ယေ ဂရဝေါ၊ အကြင် တို့ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်မြတ်တို့ကို။ အနန္တတန္တမန္တာယ၊ ရတနာတို့၏တည်ရာ မဟာသမုဒ္ဒြာ မြစ်မင်းသည် ဆင်းသက်ကူးခပ်နိုင်ခဲစွာဘိ အဆုံးမရှိသကဲ့သို့ အနုပစိတသမ္ဘာရမန္ဒဗုဒ္ဓိတို့သည် သိနိုင်ခဲသည်ဖြစ်၍ အဆုံး အပိုင်းအခြားမရှိ ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာဂန္ထန္တရဗျာကရိုဏ်းစသော ကျမ်းဂန်ရသာရည်ကို နှောက်နှည် ပွတ်မွှေကြောင်းဖြစ်သော။ မန္ထနေရုသုဗုဒ္ဓိယာ၊ နှိုရည်သမုဒ္ဒြာကိုမွှေနှည်နှောက်နက်ကြောင်း

ဖြစ်သော မြင့်မိုရ်တောင်မင်းသဖွယ် တင့်တယ်လျှင်လျှား သွားသော ဉာဏ်ဖြင့်။ လဒ္ဓါ၊ မွေ့နှည်နှောက်နက် အပ်သော အဆုံးမရှိ ကျက်စွာ ဘိသား ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာဂဏ္ဌိတ္တရ ဗျာကရိုဏ်းစသော ကျမ်းဂန် တည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒရာမှ ရအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဣမေ၊ ဤ တို့ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်တို့ကား။ သာရာ-သာရဘူတာ၊ အလုံးစုံသော ကျမ်းဂန်တည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ အနှစ်အရသာစု ဆီဥဆီခဲသဖွယ် ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ မတာ-ဉာတာ သမ္မတာ၊ ပညာရှိတို့ သိအပ် မှတ်အပ် သမုတ်အပ်ကုန်၏။ တပေါဓနာ၊ ငါးခန်းတိုက်၌ သိုက်မြိုက် သိမ်းစု လုလည်းမဖြစ် အနှစ်အနဋ္ဌ သီလဥစ္စာ ကြွယ်ဝတော်မူကုန် ထသော။ သတာ၊ စိရကတ စိရဘာသိတစသည် အာရုံခပင်းကို မရှင်း မပျောက် အောက်မေ့ခန့်ချိ သတိမြဲတော်မူကုန်ထသော။ မိရာ၊ သဘော အားယျော်စွာ မှတ်နိုင် ဆောင်နိုင်သော ပညာရှိတော်မူကုန်ထသော၊ ဝါ၊ ခိုင်ခံ့သော သမာဓိရှိတော်မူကုန်ထသော။ သာသနောဒယကာရကာ၊ သာသနာတော်၏ စီးပွါးကြောင်းအမှုကိုသာ ပြုကုန်ထသော။ ဂုဏာ-ရာသိဘိ၊ စင်စစ်သူတပါးတို့သည် ချီပိုးဆောင်ရွက်နိုင်ခဲလှစွာ သီလသမာဓိ သန္တောသ အစရှိကုန်သော သခင်တို့အပေါ်၌ တင်ရွက်အပ်ကုန်သော ကျေးဇူးဂုဏ် အစုအပုံကြီးတို့ဖြင့်။ ဂရဝေ။ လူသာမန်တို့ ချီပိုးဆောင်ရွက် နိုင်ခဲသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ စင်စစ်အားကြီး ကျောက်ထီးသို့ အင်မတန် လေးလန်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်ထသော။ မေ၊ ၏။ တေ ဂရဝေါ၊ ထိုကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်မြတ်တို့သည်။ သုခိတာ၊ ကောင်းစွာပြီးစေ အပ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မသမ္ပရာယိက အကျိုးစီးပွါး များမြတ်ပေါဖြင့်၍ သခင် တို့လည်း ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်တော်မူပေကုန်၏။ အညေ စ၊ သခင် တို့ကို နှစ်လိုလေးမြတ် မပြတ်နေ့ည ဩဝါဒခံကုန်သော တပါးသော သူတို့ကိုလည်း။ သုခယန္တု၊ သိုက်မှန်ဖောက်သို့ တတ်မြောက်စလွယ် ဆန်းကြယ်ဥပဒေ မူသေနိဿရည်း နည်းပေးကောင်းသဖြင့် မညောင်း ကာလ ကျမ်းဂန်ကျ၍ ဉာဏ်ဝပြည့်လျှမ်း ချမ်းသာစေကုန်၏။ ဇယန္တု စ၊ ကျမ်းဂန် အထူးအဆန်း၌ မသန်းဟယ်လောက် ကူးခပ်မြောက်၍ ပြိုင်ထောက်မထင် အောင်မြင်တော်မူပေကုန်၏။

တေဟိ ထေရေဟိ၊ ထိုကျေးဇူးရှင်သခင်တို့မှ။ သုဇာတာ၊ သခင်တို့ခြေ၌ ကပ်သောမြူဖြင့်ပြွမ်းသော ဦးခေါင်းရှိလျက် ချက်ချက်ကြည်ယုံ ဝတ်ပြည့်

စုံ၍ ခိုလှုံသောအားဖြင့် ကောင်းစွာပေါက်ဖွားကုန်သော။ ပယောပဒေသပါယကာ၊ ချိုမြိန်သောနို့ရည်အတူ သောက်ယူအပ်သော ဥပဒေသ ရှိကုန်သော။ လဒ္ဓေါပဒေသဘိက္ခဝေါ၊ သခင်တို့လက်ဆုပ်ဥပဒေ မူသေ နိဿရည်း နည်းကောင်းရကုန်သော ရဟန်းတို့သည်ကား။ ဂန္ထကာရာ ဇာတာ၊ စာဆိုနိုင်စွမ်း ကျမ်းပြုဆရာဖြစ်ကြကုန်သည်။ ဗဟူ၊ များလှ လေကုန်ပြီ။ (ဤ သုံးဂါထာဖြင့် အာစရိယပူဇာကို ပြသတည်း)

အဘိမဟာတေဇဝန္တသံဂုတ္တမဟာနဂြဿုပရိဂဗ္ဘသံနိဝိဋ္ဌဗောဓေဒဈာဘိဓာနဂ္ဂမုဂ္ဂတဿ၊ သာသနာ မြို့ရွာ သတ္တဝါစောင့်တတ် နတ်အဓိကရ အုပ်စိုး၍ အလွန်တန်ခိုးကြီးသော ပုဗ္ဗဝေါဟာရခေါ်ကြဟောင်းပဒုံကို အလုံတွင်စေဟု ရွှေနန်းရှင် ဗျာဒိတ်ညွှန်း၍ တကျွန်းလုံးကြေညာသော မြို့ကြီး၏ ခရိုင်ကျေးလက် အထက်တိုက်အဝင် မင်္ဂလာရှိသောမြေအဖို့၌ တည်ထောင်အပ်သော "ညောင်ကန်"အမည်ရှိသော ရွာကျော်၏။ ဤသုတ္တရောနတပစ္စိမဒိသာဘာဂေ၊ စဉ်းငယ်မြောက်သို့ယွန်းသော အနောက်အရပ်အဖို့၌။ မဟာဝိဟာရေ၊ မဟာမေဃဝန်၌တည်အပ်သော ဒက္ခိဏာသာခါ မဟာဗောဓိဖြင့် တင့်တယ်သော တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပ မဟာဝိဟာရကဲ့သို့ ဖြစ်၍ မဟာဝိဟာရဟု သမိုက်အပ်သောကျောင်းတိုက်ကြီး၌။ ဝသနသီလာနံ၊ သီတင်းသုံးနေလေ့ရှိကုန်ထသော။ သုပရိသုဒ္ဓပဘာဝလဇ္ဇီပေသလသိက္ခာကာမာနံ၊ အလွန်လျှင် ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော အမွန်အဆက် ရှိကုန်သော လဇ္ဇီပေသလသိက္ခာကာမ ဖြစ်ကုန်ထသော။ အဏုမတ္တေသုပိ ဝဇ္ဇေသု၊ အဏုမြူမျှသေးငယ်သော အပြစ်တို့ကိုသော်လည်း။ ဘယဒဿာဝီနံ၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး ဖိစီးသကဲ့သို့ အလိုအလိုကြောက်ရွံ့သဖြင့် အသင့်ရှုလေ့ရှိကုန်ထသော။ ဥဠာရဇ္ဈာသယာနံ၊ ပြန့်ပြောထူးမြတ်သော အဇ္ဈာသယသမ္ဘာဆန္ဒ ရှိတော်မူကုန်ထသော။ နိသမ္မကာရီနံ၊ ပြုအပ်သောအမှုကိစ္စဟူသမျှကို စစ်မူပဲ ပညာဉာဏ်စွမ်းဖြင့် ထောက်လှန်းစူးစမ်း၍ ပြုမူလေ့ ရှိကုန်ထသော။ မဟာဝေယျာကရဏာနံ၊ အကြီးအမြတ် ပါမောက္ခဖြစ်၍ ဗျာကရိုဏ်းတတ် ဖြစ်ကုန်ထသော။ ဒုက္ကောဂါဟပိဋကတ္တယမဟာဝနာသင်္ဂဉာဏစာရီနံ၊ အနုပစိတဉာဏသမ္ဘာရဒုပ္ပညပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသော ပိဋကတ်သုံးပုံတည်းဟူသော တောအုပ်ကြီး၌ မငြိမရှောက် ကျက်စားသွားလာနိုင်သော ဉာဏ်ရည်ရှိကုန်ထသော။

ကဝိကုဉ္ဇရကေသရိနံ၊ ကဝိကုဉ္ဇရတို့၏အတွင်း၌ ကေသရာခြင်္သေ့မင်းသဖွယ် ဖြစ်ကုန်ထသော။ ပထဗျာ၊ မြေအပြင်၌။ ပါကဋာနံ၊ နဘောစန္ဒေ၁် လသို့ပေါ်၍ ကျော်စောထင်ရှားကုန်ထသော။ အယဥ္စ၊ ဤအရှင်သည် လည်း။ မေဓာဝီ၊ ပညာရှိပေတည်း။ အယဥ္စ၊ လည်း။ မေဓာဝီ၊ တည်း။ ဣမေ ပန၊ ဤသခင်တို့မူကား။ ဣမေသံ၊ ဤမေဓာဝီကျော်သခင်တို့ထက်။ ဝိသေသေန၊ ဖြင့်။ မေဓာဝိနော၊ ပညာရှိကြီးတို့ပေတည်း။ ဣတိ-ဣမိနာ အတ္တေန၊ ကြောင့်။ မေဓိယာနံ၊ ပညာရှိထက် ပညာရှိကြီးဖြစ်ကုန် ထသော။ ဘဒ္ဒန္တဣန္ဒေ၁ဘာသာဒိပုဗ္ဗာစရိယသီဟာနံ၊ ကြယ်ပုံသယောင် တပြောင်ပြောင်လျှင် အရောင်မင်းဝှန် ဝင်းသဝဏ်သို့ ရောင်ထန် တောက်ညီ မဏိရတနာ ကျရာမြေသဉ် ရေလျှဉ်ရစ်ထူး ချောင်းနဖူးဝယ် ရှေးဦးစေ့ပျိုး ထောင့်ကိုးဆယ့်လေးနှစ် သက္ကရာဇ်၌ မည်းငြစ်တိမ်တွန်း ဣန္ဒုထွန်းသို့ အစွန်းသာသနာ စေ့ခါတိုင်အောင် ထွန်းထောင်ရစ်ဖို့ အောင်မျှိုမင်္ဂလာ ယူစကားလျှင် ခါကောင်းကြိုက်၍ တိုက်တည် အာဒိ- ကမ္မိက သခင်ဣန္ဒေ၁ဘာသ အစရှိကုန်သော သီဟရာဇာ ကေသရာနှင့် ပမာနိုင်းလျော် ရှေးဆရာကျော်တို့၏။ ဓဇုပမေန၊ တံခွန်သဖွယ်ဖြစ်သော။ သုစိသလ္လေခဝုတ္တိနာ၊ စင်ကြယ်သော မာန ဣဿာ မိစ္ဆာ ဝိဟက်စသော အကုသိုလ်တရားကို ခေါင်းပါးစေနိုင်သော အကျင့်ရှိထသော။ ခန္တျာဇ္ဇဝ- မဒ္ဒဝသောရစ္စဂရုဂါရဝယုတ္တေန၊ သည်းညည်းခံစောက် မကောက်မဆန်း ဖြောင့်တန်းမဆူး နူးညံ့သောအဖြစ် အပြစ်မသင့် တင့်တယ်သောဘန ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံ၌သာ မွေ့လျော်သည်၏အဖြစ် အလေးပြုထိုက် သော ထေရ်ကြီးဝါကြီးပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ရိုသေကိုင်းညွတ်သည်၏အဖြစ်နှင့်ယှဉ်ထ သော။ ဥပါသကာနံ၊ ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ကုန်သော ဂိဟိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန၊ တရားချီးမြှင့်ခြင်းဖြင့်။ သဗြဟ္မစာရီ- နန္တု၊ သာသနာတော်အတွင်း သီတင်းသုံးဖော် သံဃာတော်တို့အား မူကား။ ဒွိဟိပိ အနုဂ္ဂဟေဟိ၊ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟနှစ်ပါးတို့ဖြင့်လည်း။ အနုဂ္ဂါဟကေန၊ ချီးမြှင့်ခြင်းအလေ့ကောင်းစွဲထသော။ ရဋ္ဌသင်္ခုဗ္ဘေပိ၊ တိုင်းပြည်တိမ်းပါး ချောက်ချားသော ကာလ၌သော်လည်း။ အဟာ- ပေတွာ၊ ပရိယတ်ပဋိပတ် သာသနာတော်ရေး မလစ်ဟင်းစေမူ၍။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သာသနောဒယကာရိနာ၊ သာသနာတော်၏ ပွါးစီးကြောင်း အမှုကို အမြတ်တနိုးပြုလေ့ရှိထသော။ ဘာသိတတ္ထံ၊ ဘာသိတ, ဘာသိတ၏

အနက်ကို။ ခိပ္ပံ၊ မဟာစသာ လျင်မြန်စွာလျှင်။ ဂဟဏဓာရဏသမတ္တေန၊ မှတ်ခြင်းဆောင်ခြင်းငှါ စွမ်းရည်ရှိထသော။ မေဓိယဓဇောတိ၊ မေဓိယဓဇ ဟူ၍။ ဂရူဟိ၊ လူသာမန်တို့သည် ချီပိုးဆောင်ရွက်နိုင်ခဲသော သီလသမာဓိ- သန္တောသ အစရှိသော သခင်မြတ်တို့ ထမ်းရွက်သည်ပိုးအပ်ကုန်သော ကျေးဇူးဂုဏ်ကြီးဖြင့် ကျောက်ထီးကဲ့သို့ လေးကုန်သောဆရာကျော်တို့ သည်။ ဂဟိတနာမဓေယျေန၊ ယူအပ်သောအမည်ရှိထသော။ သီလဝတိ- ယာ၊ စန္ဒကိန္နရိ မဒ္ဒီ သမ္ဘုလ ရှင်မယသော်သို့ တော်မှန်ဖြောင့်မတ် မြတ်သောသီလကျင့်ဝတ် ပြည့်စုံစွာထသော။ သုဓမ္မာဒေဝိယာ၊ ထေရ် ပေါက်ကြီးတို့ ပွဲသီးခံရာ သုဓမ္မာစာပွဲသဘင်ကို ဆောက်လုပ်ပူဇော်ခြင်း ကြောင့် သုဓမ္မာဒေဝီမည်ပေထိုက်သော။ ဥတ္တရုပရိယာ၊ မြောက်နန်း မိဘုရား၏[၁]။ အာစရိယေန၊ ဆရာတော်ဖြစ်သော။ မဟာထေရေန၊ မဟာ ထေရ်သည်။ ပရမ္ပရာဘတဝိနိစ္ဆယညုဘိ၊ အဆက်ဆက်သောဆရာတို့၏ အနွယ်သည် ဆောင်အပ်ဆုံးဖြတ်အပ်သောအနက်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းဥပဒေ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းဥပဒေကို ကျွမ်းကျင်ကုန်သော ဆရာတော်တို့မှ။ လဒ္ဓေါ- ပဒေသံ၊ မဟာသယောစသည်တို့၌သော်လည်း အသက်ကိုပမာဏမထား ကျားမင်းပုဏ္ဏရိက်သို့ စိတ်သွားတိုင်းကိုယ်ပါလျက် ထိုရွာ၌ရွာ ဆရာ ကောင်းထံ ကျိုးနွံကပ်ဆည်း နည်းခံသဖြင့်ရအပ်သော လက်ဆုပ်ဥပဒေ နည်းနာကောင်းကို။ အဝလမ္ဗ၊ တမျဉ်းမှီငြမ်းပြု၍။ ကတာ၊ စီရင်အပ် သော။ နာတိသခေ်ပနာတိဝိတ္ထာရမဓုရသာရဝိနိစ္ဆယာ၊ မကျဉ်းလွန်း မကျယ်လွန်း ကောင်းမြတ်သောအရသာ လေးပင်စွာလျက် ချက်ချက် မာသော အနှစ်အတိ အဆုံးအဖြတ်ရှိသော။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋ္ဌကထာယ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၏။ အယံ အတ္ထယောဇနာ၊ ဤအနက်ယောဇနာသည်။ ဣတိ၊ ဤရှေ့သော စကားအစီအစဉ်ဖြင့်။ သမတ္တာ၊ သာသနာစောင့်တတ်

[၁] ဥတ္တရုပရိယာ-ဟူသော အထက်ပါပါဠိသည် ရှေးဟံသာဝတီရိုက် မူဖြစ်သည်။ ဇမ္ဗူ မိတ်ဆွေရိုက်မူ၌ကား ဥတ္တရဘရိယာ-ဟုရှိ၏၊ ထိုတွင် ဥဘရိ ကား ပါဠိ၌မထင်၊ ဇာဋ္ဌ ၂- ၁၄၂-၌ အဿကမင်း၏ မိဖုယားအမည်သည် မြန်မာမူတို့၌ ဥပရိ-ဟု ရှိ၏၊ နိုင်ငံခြားမူတို့၌ ကား ဥဗ္ဗရီ-ဟု ရှိ၏၊ ထိုပြင် ပေတဝတ္ထုပါဠိအဋ္ဌကထာတို့တွင် ဥဗ္ဗရီပေတဝတ္ထု၌ ဗြဟ္မဒတ် မင်း၏ မိဖုယားအမည်သည် မြန်မာရှေးမူတို့၌ ဥပ္ပရီ-ဟု ရှိ၍ ယခုမူသစ်၌ ဥဗ္ဗရီ-ဟု ရှိ၏၊ အဘိဓာန်တို့၌လည်း ဥဗ္ဗရီ (ထီ) မိန်းမ၊ မယား-ဟု ပြထားသည်ကိုတွေ့ရ၏၊ ထိုကြောင့် ထိုအမည်တို့မှ မြန်မာရှေးမူတို့၌ရှိသော ဥပရီ-ကို ယူ၍ ရေးခဲ့သည် ဖြစ်တန်ရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

ရှင်နတ်မြတ်နှင့် သူရဿတီ ဝန်းအုံညီ၍ ချီပင့်လေလော သောတုဘုန်းလျှင် ချိန်ဆုန်းခါသင့် နာခွင့်ရရာ မ,လေသလော ချောမောပေ၍ စေ့မြွေလုံခြုံ ပြည့်စုံလတ်ပြီ။

ဇယဝဿတော၊ အမရပုရ သာလှထူးလည် မြို့ကြီးတည်သည် ဇာနည်ဓိပတိ လောကီမျက်ပွင့် နတ်ရှင့်မြစ်လျှင် ကွန့်ရစ်တေဇ ဘုန်းတောက်ပသော တရာ့တစင်း မင်းတို့သရဖူ ဖြစ်လိမ့်ဟူ၍ လိုက်ဆူကြေညာ သမ္ဘာရင့်ကြွေင်း စောနန်းလောင်းလျှင် သောင်းတွင်းဇမ္ဗူ သိမ်းယူမြေပြင် အောင်မြင်ခါတန် ဘုန်းမိုးလျှံ၍ ရင့်သန်ပါရမီ နတ်ကူညီသို့ မထိမ့်လောက် ထွက်လတ်မြောက်က နောက်ထပ်မီလည်း ညီတော်ရဲဖျား ရန်ညွန့်တားလျှင် ပယ်ရှားလွင့်ပျောက် ကြံတိုင်းပေါက်လျက် ပယ်ဖျောက်ရန်လှေ့ ဘေးတော်ရိုက်ရာ အောင်ချာပြည်မ အောင်တပ်ချ၍ ကွဲကျမြင့်မိုရ် နတ်စက်ဖြိုသို့ ထိုထိုပြည်ထောင် ကုန်အောင်သိမ်းယူ အောင်တော်မူသစ် ဇေယျနှစ်မှ။ တတိယေ ဝဿေ၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ် သက္ကရာဇ်ဂေါဇာ ရသာမေရု စက္ခုရူပ ရောက်ထတုံလစ် ခါကောင်းနှစ်၌။ သုနိဋ္ဌိတော၊ ကောင်းစွာဆုံးဖြတ်အပ်သော၊ ဝါ၊ ကောင်းစွာဆုံးဖြတ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဂမ္ဘီရတ္ထ-သုဗောဓနေ၊ နက်နဲသောအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို လွယ်လင့်တကူသိကြောင်းဖြစ်သော။ အယံ ဂန္ထော၊ ဤကျမ်းသည်။ အနာယာသာ၊ မငြိုမငြင်သဖြင့်။ နိဋ္ဌံ ပတ္တော၊ လမြတ်နွယ်တာ ဝိသာခါနက်သတ် စင်နတ်ယှဉ်မှီ ရာသီမကွာ ကလာပြည့်ညီ ပုဏ္ဏမီသည် တိထိပြည့်၍ ဂဠုန်နေ့၌ စေ့စေ့ကမ္ပတ် ပြီးရောက်လတ်သတည်း။

ဟိ၊ အဖြေကိုဆိုအံ့။ ယော-ယာဒိသော၊ အကြင်သို့သဘောရှိသော။ ရာဇာ၊ ဒသရာဇဓမ္မ သင်္ဂဟလေးပါးဖြင့် လူအများကိုနှစ်သက်စေလျက် ရေမြေစိုးရ ခတ္တိယသည်။ မဟာပုညော၊ အပန်းကြီးစွာ ကိုယ်တိုင်မရိုး တန်ခိုးစေလွှတ်ကာ ချက်ကုန်ပြီး၍ ပုတီးစိပ်လျက် အောင်တော်မူက ပြည်သူတကာ သာယာစိတ်သန် နှုတ်မြန်မင်္ဂလာ ကောင်းချီးညာ၍ အပါပင့်ဆောင်မှ ရွှေတောင်ရွှေနန်း သိမ်းမြန်းသဖြင့် ဘုန်းတန်းလည်းကြီးတော်မူ၏။ သန္တော၊ မင်းတို့ဖွယ်ရာ ရံခါပျော်ရွှင် ဆင်တိုက်မြင်းတိုက် လက်ဝှေ့လက်ပမ်း ရှန့်ကျန်းသဘင် ပျော်ရွှင်မစံ နာမ်ရုပ်တရား ပိုင်းခြားဖြစ်ပျက် ချက်ချက်လေ့လာ ဘာဝနာစိမ်၍ ငြိမ်သက်ချမ်းမြေ့သော

နှလုံးတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ဒန္တော၊ ကမ္မဿကတာ ဘာဝနာဉာဏ် ဆုံးမ၍ အပါယဂမနိယ အမနာပအမှုမယှဉ် ယဉ်ကျေးတော်မူ၏။ ဝိစက္ခဏော၊ တိုင်းပြည်သာသနာ အရေးနှစ်ပါးကို သူ့စကားဖြင့်သာ မကောက် မျက်မှောက်ကကာ ပညာဉာဏ်စွမ်းဖြင့် ခွဲခြမ်းမိမိ ကိုယ်ကြပ် သိအောင် စိစစ်ထောက်လှမ်း စုံစမ်းမြော်တင်းလေ့ရှိတော်မူ၏။ သာသနဿောဘနေ၊ ချဉ်ရေပေါ်ရောက် ကြေးညှိပျောက်သို့ ထွန်းတောက် သာသနာ ရောင်ဝါလင်းအောင် သန့်ရှင်းသုတ်သင်ခြင်း၌။ ဒဠှံ၊ စွာ။ သဒါ ဉဿာဟမာနသော၊ အခါမယုတ် အားထုတ်သောနှလုံးတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။

အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ ဒန္တကာမော ဝိယ၊ ယဉ်ကျေးခြင်းငှါ သမာဆန္ဒရှိတော်မူသကဲ့သို့။ သဗ္ဗေသံ၊ မင်းဆွေစိုးမျိုး ရဟန်းပုဏ္ဏား ဆင်းရဲသားမဟူ ကုန်အောင်စုံသသူတို့၏လည်း။ ဒန္တကာမော၊ အသွင် အားလျော်စွာ သရဏသီလဘာဝနာ စာရိတ္တဝါရိတ္တသီလစသည်၌ ယဉ် ကျေးစေခြင်းငှါ သမာဆန္ဒပြင်းပြတော်မူသည်ဖြစ်၍။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ အဝတ်အစားပေး၍ ဆေးကုသောသမားကဲ့သို့ များစွာဆုလာဘ်ပြား၍ တရားနှင့်အညီ တည်စေတော်မူ၏။ (ဤပါဌ်သေသကို ဒန္တကာမော ဒယာ-လုကော-ဟူသောပုဒ်ဖြင့် သိသာသည်။) ဒယာလုကော၊ သခင်သာရိ-ပုတ္တရာအလောင်းသို့ အသည်လူပေါင်းကို လျစ်လျူသာမရှု ကရုဏာသနား များစွာဖြစ်တော်မူ၏။ ဒါနဇ္ဈာသယော၊ လှူဒါန်းပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်း၌ လွန်သောသမာဆန္ဒအဇ္ဈာသယရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍။ စတုဒ္ဒိသာ-စတူသု ဒိသာသု၊ မြို့တော်အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌။ ဒါနသာလံ၊ အလှူတင်းကုပ် ကို။ ကတွာ၊ ဆောက်လုပ်၍။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒါယကော၊ ဝန်တို ပိတ်သည်း ထုပ်သိမ်းဆည်းလျက် ပစ္စည်းဝန်ပုပ် မသိုမြှုပ်ပဲ လက်ဆုပ် ဖြေဆန့် ပေးဝေဖြန့်၍ နိဗ္ဗာန့်မျိုးကို စေ့ပျိုးစိုက်မြှုပ်တော်မူတတ်၏။ (ဒါနဇ္ဈာသယော-ကား ဤဌ်လိုလျက် အဘယ့်ကြောင့်တူရှု မဆိုသနည်း ဟူမူ? ဂမျမာနတ္တတ္တာ ဒါနဇ္ဈာသယောတိ ဣဒံ န ဝုတ္တံ၊ ဖြေ။ ဂမျ-မာနတ္တတ္တာ၊ သိအပ်သောအနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒါနဇ္ဈာ-သယောတိ ဣဒံ၊ ဒါနဇ္ဈာသယော-ဟူသောဤပုဒ်ကို။ န ဝုတ္တံ၊ တူရှု တိုက်ရိုက် မဆိုအပ်သတည်း။ ဂမျမာနတ္ထဖြစ်တုံတပြီးကား ဂမျမာနတ္ထ

ဖြစ်သော ဒါနဇ္ဈာသယော-ဟူသော ဤပုဒ်ကို တင်းလင်းယှဉ်လျှင်း အပ်သည်တုံတကား၊ ဂမ္ဘမာနတ္တဖြစ်လျက် တင်းလင်းမယှဉ်တုံသလော၊ ဂမ္ဘမာနတ္တမဖြစ်မှ တင်းလင်းမယှဉ်အပ်တုံအံ့သည်တကား ဟူမူ? ဂမ္ဘ-မာနတ္တဿ ဟိ သဒ္ဒဿ ပယောဂမှိ ကာမစာရော၊ ဖြေ။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂမ္ဘမာနတ္တဿ၊ ဆဉ်ကို သိအပ်သောအနက်ရှိသော။ သဒ္ဒဿ၊ ကို။ ပယောဂမှိ၊ ယှဉ်ခြင်း၌။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ ကာမစာရော၊ မိမိ မိမိ အလိုဖြင့် ကျင့်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂမ္ဘမာနတ္တတ္တာ၊ ဆဉ်ကို သိအပ် သော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒါနဇ္ဈာသယောတိ ဣဒံ၊ ဒါနဇ္ဈာ-သယော-ဟူသော ဤပုဒ်ကို။ န ဝုတ္တံ၊ တူရူတိုက်ရိုက် မဆိုအပ်သတည်း။ ဂမ္ဘမာနတ္တဖြစ်သောသဒ္ဒါကို ကျမ်းပြုဆရာတို့သည် ဝတ္တိစ္ဆာအားဖြင့် ယှဉ်လိုသော်လည်း ယှဉ်ကုန်ကာ မယှဉ်လိုသော်လည်း မယှဉ်ကုန်ကာ အမြဲယှဉ်ထုံးမဟုတ်ဟု ဖြေဆိုသည်။ ဤနည်းကို ဂမ္ဘမာနတ္တဖြစ်၍ မယှဉ် သော အရာခပ်သိမ်း၌သုံး)

ယံ ရာဇာနံ၊ အကြင်မင်းမြတ်ကို။ နိဿာယ၊ အမှီပြု၍။ မမ၊ ငါ၏။ ဧသောပိ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿရည်း ကျမ်းသည်လည်း။ သတ္တုသာသန-ဇောတနေ၊ ရှင်တော်ဘုရားသာသနာကို ထွန်းလင်းစေခြင်း၌။ ဥပတ္ထမ္ဘော၊ အထောက်အပံ့သည်။ အပ္ပေဝ နာမ-အပိ ဧဝ နာမ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ပါတုံ အံ့လော၊ ဝ။၊ ဖြစ်စေချင်စွာ၏။ ဣတိ စိန္တိယ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အယံ ဂန္ထော၊ ဤနိဿရည်းကို။ မယာ၊ သည်။ ကတော၊ စီရင်အပ်၏။ တာဒိသဿ၊ ထိုသို့သော ကျေးဇူးသတင်း ကျော်စောသောမင်း၏။ ဇယဝဿော၊ ဇေယျနှစ်ဟူ။ ဝိဿဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ဖြေဆိုအပ်၏။

အယံ ဂန္ထော၊ ဤကျမ်းသည်။ အန္တရာယံ၊ နှောင့်ရှက်ငြိတွယ် အန္တရာယ် ကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ နိဋ္ဌိတော ယထာ၊ အပြီးကမ္ဘတ် ရောက်သကဲ့သို့။ တထေဝ၊ ထိုအတူ။ ပါဏိနံ၊ အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၏။ ဟိတသက်ပ္ပါ၊ အစီးအပွါးနှင့်စပ်သော ကောင်းမြတ်သောအကြံတို့သည်။ သမိဒ္ဓါ၊ အလိုအလျောက် ပြည့်စုံကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်ပါစေကုန် သတည်း။

အပရဒ္ဓံ၊ မှားယွင်းသဖြင့် မသင့်မတော် ချွတ်ချော်စနိုးထင်သော။ မမ၊ အကျွန်ုပ်၏။ ယံ ကိရိယံ၊ အကြင်ကိုယ်နှုတ်နှလုံးအမှုအရာသုံးပါး

သည်။ အာယသ္မန္တာနံ၊ သက်တော်ရှည်သော အရှင်ကောင်းတို့အား။ န ရုစ္စတိ၊ နှစ်သက်ခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်။ မေ၊ ၏။ တံ ကိရိယံ၊ ထိုကိုယ်နှုတ်နှလုံးသုံးပါး မှားမိသမျှအပေါင်း နှာခေါင်းရှုံ့ဖွယ်ကို။ ဘဒ္ဒန္တာ၊ အရှင်ကောင်းတို့သည်။ ခမန္တု၊ သည်းခံတော်မူစေကုန်သော်။ မမ၊ ၏။ အယံ မဟုဿာဟေန ကတာ အတ္တယောဇနာ၊ ဤလွန်စွာ ဥဿာဟဖြင့်ပြုအပ်သော အတ္ထယောဇနာသည်။ ပူဇာ ဟောတု၊ စိတ်ကျန်းမာန်လျော့ နှလုံးပြေ့သဖြင့် ကန်တော့ပွဲဖြစ်စေသော်။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမံ အတ္ထယောဇနံ၊ ဤအတ္ထယောဇနာကို။ သဒ်ရောစ္ဆေန၊ စီရင်သော။ မယာ၊ ငါသည်။ ယံ ပုညံ၊ အကြင်တိဟိတ် ဥက္ကဋ္ဌ မြတ်သောကောင်းမှုကို။ ပသုတံ၊ ပွါးစေအပ်ပြီ။ အညမ္ပိ၊ ဤမှတပါးလည်းဖြစ်သော။ ယံ ပုညံ၊ အကြင်ကောင်းမှုကို။ ပသုတံ၊ ပွါးစေအပ်ပြီ။ ဣမ သာသနေ၊ ဤဘုရားသာသနာတော်၌။ ပသုတေန၊ ပွါးစေအပ်သော။ တေန ပုညေန၊ ထိုအစုစုကောင်းမှုကြောင့်။

အသ္မာကံ၊ တို့၏။ သုဘူပါနံ၊ ရှင်ပင်သာသနာ စောင့်တာကျသည့် သိကြားအဆွေ ရေမြေထိန်းကျောင်း မင်းကောင်းမင်းမွန်တို့၏။ ဇယော၊ တွင်းပဘေးဒဏ် ရန်မာရ်အောင်မြင်ခြင်းသည်။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဘဝတု၊ ဖြစ်စေသော်။ တေ·သုဘူပါ၊ ထိုမင်းကောင်းမင်းမြတ်တို့သည်။ အတ္တနော ပဇံဝ၊ ရင်သွေးတော်စစ်ကဲ့သို့။ ပဇံ၊ သတ္တဝါအသည် လူအပေါင်းကို။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ ရက္ခန္တု၊ သိမ်းမြန်းပိုက်ထုပ် ကြက်သားအုပ်သို့ စိုးချုပ်စောင့်တော်မူစေကုန်သော်။

ပုညကမ္မေသု၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌။ နိရတာ၊ အမြဲမွေ့လျော်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဇိနသာသနံ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်သာသနာတော်ကို။ ဇောတေန္တု၊ ထွန်းလင်းအောင် ချီးမြှင့်တော်မူစေကုန်သော်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဣမေ စ ပါဏိနော၊ ဤအသည်သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ ပုညကမ္မေသု၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌။ နိရတာ၊ အမြဲမွေ့လျော်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အမတံ ပဒံ၊ သေခြင်းကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ရွှေပြည်သို့။ ပပ္ပေါန္တု၊ ရောက်လွယ်စေကုန်သတည်း။

ပေဋကိကာ၊ ဘုရားသာသနာတော်ဝယ် စာပေပိဋကတ်သင်ကြားပို့ချကုန်သော။ သောတာရာ စ၊ စာသင်ပျို စာချပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။

(သုဒ္ဓဖြင့် စသင်, ဟေတုဖြင့် စချယ္ယူ) အရောဂါ၊ လေဆိုးမိုးဆိုး ချောင်းဆိုးလည်နာကစ ဆံမျှရောဂါ အနာကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိရုပဒ္ဒဝါ၊ ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ်ဘေးဒဏ် အနှောင့်အရှက်ကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပါရင်္ဂတာ၊ သမုဒ္ဒြာကြမ်း ကမ်းတဖက်သို့ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ တာရကာရိဝ၊ တိမ်မှုကင်းစင် ကောင်းကင်ပြင်ဝယ် ထွက်သော ကြယ်ကဲ့သို့။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ ဂန္ထကာရာ၊ စာဆိုကျမ်းပြု ဆရာတို့သည်။ ဗဟူ ဟောန္တု၊ များပြားသည်ဖြစ်စေကုန်သတည်း။

အာရက္ခကာ၊ သာသနာမြို့ရွာ သတ္တဝါကိုစောင့်ပေကုန်သော။ သဗ္ဗေ မရူ၊ အလုံးစုံသော ရှင်နတ်မြတ်တို့သည်။ နဝံ သုခံ၊ အသစ်အသစ်တိုးပွါးသော စည်းစိမ်ချမ်းသာသို့။ ပါပုဏန္တု၊ ရောက်ပါစေကုန်သတည်း။ ပမာဒရဟိတာ၊ နတ်စည်းစိမ်ယစ်၍မကြည့်ဖြစ် မေ့လျော့ခြင်း ကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ ရက္ခန္တု၊ မပြတ်နိစ္စ စောင့်ရှောက်မစေကုန်သော်။ ဒေဝေါ၊ မိုးမင်းသည်။ ကာလေန၊ လုပ်ချိန်အခါ၌။ သမ္မာ ပဝဿတု၊ ရေစိုင်ပုလဲ ကြဲဖြန့်နှံ့စပ် ရှစ်ရပ်မျက်နှာ ရွာစေသော်။

အဟံ၊ ငါမူကား။ သပရတ္ထကောဝိဒေါ၊ မဟာသေနက ဝိဓုရပညာရှိသို့ မိမိစီးပွါး သူစီးပွါး၌ ရေးခြားလိမ်မာသည်ဖြစ်၍။ ဗောဓိပါစကံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရင့်သန်ဧတတ်သော ပါရမီစာဂ စရိယကို။ စရန္တော၊ မဆုတ်မနစ်ကျင့်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗညုတံ ဝရံ ပတ္တော၊ မြတ်သောသဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ရောက်လတ်၍။ ဇနတံ ဗဟုံ၊ သြဃလေးဖြာ ဗလဝါမုခ် ရည်ထုတ်ဒီမှုန် ရေအဟုန်ဖြင့် ပျက်ကုန်ဖန်ဖန် အားမသန်သား မကျန်ပြောထူ ဖော်သုံးလူကို။ တာရေမိ၊ ဆယ်ယူကယ်တင်ရလို၏။

ဣတော၊ ဤကိုယ်၏အဖြစ်မှ။ ပရံ တု၊ နောက်နောက်သောကိုယ်၏ အဖြစ်၌သော်ကား။ ဥစ္စေ ကုလေ၊ ဥစ္စာစည်းစိမ် ဂုဏ်သိမ်မည့်ိုး မြင့်မြတ်သော သူတော်ကောင်းအမျိုး၌။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ သတ္တသဒ္ဓမ္မသံယုတော၊ သဒ္ဓါ သတိ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပ ဗာဟုသစ္စ ဝီရိယ ပညာဟူသည် သူတော်ရတနာ ခုနစ်ဖြာနှင့် မကွာမကွေယှဉ်သော။ မီရော၊ သဘောအားလျော်စွာ မှတ်နိုင်ဆောင်နိုင်သောဉာဏ်ရည်ရှိသော၊ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့ လှုပ်ရှားမနိုင် ခိုင်သောသမာဓိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ထူးသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ သဗ္ဗသာမယိကော၊ အကြွင်းမရှိ နိကာယ်ငါးစုံ နှုတ်ငံလေ့လာ လိမ်မာ

ကျွမ်းကျင်သည်ဖြစ်၍။ သောဂတံ၊ ဘုရားသာသနာတော်ကို။ သုတံ၊ နေဝန်းလဝန်းသို့ တောက်ထွန်းတင့်တယ်အောင်။ သောဓေယျံ၊ မိစ္ဆာရန်နှောင့် ဆူးငြောင့်မရှိ တိတိရှင်းစင် သုတ်သင်နိုင်လို၏။

သာသနုဇ္ဇုရဓာနေပိ၊ သာသနာတော်ကွယ်လတ်သော်လည်း။ တပေါ-ဓနော၊ ငါးခန်းတိုက်၌ သိုက်မြိုက်သိမ်းစု လုလည်းမဖြစ် အနှစ်အနဋ္ဌ သီလဥစ္စာကြွယ်ဝသော။ သုမေဓသော၀၊ လက်ဦးအစ ဗျာဒိတ်ရသော ဘုရားအလျာ သုမေဓာရှင်ရသေ့ကဲ့သို့။ တပေါဓနော၊ ငါးခန်းတိုက်၌ သိုက်မြိုက်သိမ်းစု လုလည်းမဖြစ် အနှစ်အနဋ္ဌ သီလဥစ္စာကြွယ်ဝသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ကာယေ ဇီဝေနပေက္ခန္တော၊ ကိုယ်နှင့်အသက် ငဲ့ကွက်မချစ် အနပေက်ပြု၍။ ဗောဓိပါစကံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရင့်သန်စေတတ်သော ပါရမီစာဂ စရိယကို။ စရေယျံ၊ မဆုတ်မနစ် ဖြည့်ကျင့်နိုင်လို၏။

ယာဝ၊ အကြင်ရွှေလောက်သောကာလပတ်လုံး။ လောကဇေဋ္ဌော၊ လောကသုံးပါး၌ သီလ သမာဓိ ပညာစသောဂုဏ်အားဖြင့် ကြီးရင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူထသော၊ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာဥခွံကိုပယ်ခွါ၍ လက်ဦးစွာ ထွက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လောကသုံးပါး၏အကြီးအစ်ကိုဖြစ်တော်မူထသော။ တာဒိနော၊ လာဘာလာဘအစရှိသော လောကဓံရှစ်ပါး, ဣဋ္ဌအနိဋ္ဌ အစရှိသောအာရုံကိုလည်း ပကတိသဘောကို မစွန့်သဖြင့် တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူထသော။ သိရိမတော၊ အလွန်သော ဘုန်းပညာကြက်သရေ ရှိတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဗုဒ္ဓေါတိ နာမမ္ပိ၊ ဘုရားဘုရားဟူသော အမည်တော်မျှသည်လည်း။ လောကေ၊ ၌။ ပဝတ္တတိ၊ မပြတ်မစဲတည်သေး၏။ တာဝ၊ ထိုရွှေလောက် ဘုရားဘုရားဟူသော အမည်တော် မပြတ်မစဲသမျှကာလပတ်လုံး။ အယံ အတ္တယောဇနာ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ အတ္တယောဇနာသည်။ တိဋ္ဌတံ-တိဋ္ဌတု၊ သောတုဇနတို့အား အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုပြလျက်တည်စေသော်။

ဤရွှေလျှင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာနိဿယနိဂုံး အပြီးတည်း။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပြီးပြီ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဌမတွဲ

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[အ]

အံသကူဋံ၊ ပခုံးထက်သို့ — ၃၆

+အံသုံ၊ ချည်မျှင်ကို — ၁၃၁

+အကမ္ပိယဋ္ဌေန စ၊ မတုန်မလှုပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောဖြင့်ရင်း — ၃၃၅

အကာမကာရိယတော၊ အလို အားလျော်စွာ မပြုအပ်သော အားဖြင့် — ၂၅၀

အက္ခစက္ကပဉ္စရဏ္ဍသာဒီသု၊ ဝင်ရိုး လှည်းဘီး ရထား ချိုင့် လှည်းသံ အစ ရှိကုန်သော — ၂၇

အက္ခိကူပကေ၊ မျက်ကွင်း၌ — ၁၀

အခေတ္တညူ၊ ကျက်စားရာ ခေတ်ကို မသိသော — ၂၃

+အဂတိ၊ လေးပါးသော အဂတိကို — ၃၅၇

အဂဒဘူတံ၊ ဆေးသဖွယ် ဖြစ်၍ဖြစ်သော — ၃၉၀

အဂန္တဗ္ဗတ္တာ၊ မလားအပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် — ၃၅၀

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[အ]

အဂါရံတွေဝ၊ အိမ်ဟူ၍ သာလျှင် — ၂၆

အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော၊ မြတ်သည် ဖြစ်၍ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် သည် — ၃၂၉

အဃတော၊ ဘုရားအရိယာတို့ ကဲ့ရဲ့များ၍ စီးပွါးမဲ့ကို ဆောင်တတ်သော မကောင်းမှုအကုသိုလ် တို့၏ တည်ရာဝတ္ထု အားဖြင့် — ၈၉၊ ၂၃၈

အဃဘူတာ၊ အစီးအပွါး မဲ့ကို ဆောင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍ရင်း — ၂၂၃

အဃမူလတော၊ ကြမ်းကြုတ် ရှန့်ရင်းသော မကောင်းမှု အကုသိုလ်၏အကြောင်း အဖြစ်ဖြင့် — ၉၃၊ ၂၃၉

အဃဝတ္ထုတာယ စ၊ အဃဟု ဆိုအပ်သော အကုသိုလ် ထိုထို၏ တည်ရာဝတ္ထု၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း — ၈၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အင်္ဂသမ္ဘာရ၊ ဝင်ရိုး လှည်းဘီးစသော အစိတ်သမ္ဘာရအကြောင်း ရှိသောကြောင့်	၂၅
အင်္ဂသမ္ဘာရေသု၊ အစိတ် ဖြစ်သော အဆောက်အဦ တို့သည်	၂၄
အင်္ဂါရပစ္စိယံ၊ မီးသွေး တောင်း၌	၁၃၃
အင်္ဂုလိအင်္ဂုဋ္ဌာဒီသု၊ လက်ချောင်း လက်မ စသည်တို့၌	၂၄
+အင်္ဂုလင်္ဂုလန္တရေ၊ လက်တ သစ် လက်တသစ်ပမာဏ ရှိသောအရပ်၌	၁၃၁
အစ္ဆံ၊ ကြည်သည်	၁၄
+အဇ္ဈညတော၊ မနှစ် သက်ဖွယ်ရှိသည် အဖြစ်ကြောင့်	၂၃၉
+အဇ္ဈနကာ၊ ရုပ်ဇ္ဈရိယာပုထ် ဝိညတ်တို့ကို မဖြစ်စေ တတ်သော စိတ်တို့ဟူ၍	၁၀၂
အဇာတံ၊ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို	၃၆၂
အဇာတဖလော၊ မဖြစ် သေးသော အသီးရှိသော	၃၆၄
အဇ္ဈတ္တာ၊ မိမိသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သော တရားမှ	၂၇၂
အဇ္ဈုပေက္ခနံ၊ လျစ်လျူ ရှုခြင်းသည်	၂၇၀
အဋ္ဌိတကဏ္ဍော၊ မတုန် မလှုပ်ထားအပ်သော နားရွက်ရှိသည်ဖြစ်၍	၁၀၀
အညမညဝိရောဓိတာ၊ အချင်းချင်း အယူတို့ကို ဆန့်ကျင်စေကုန်သော	၅၅
အညမညသမာယောဂဝသေန၊ အချင်းချင်း မညီမညွတ် ယှဉ်တွဲကြသည်၏ အစွမ်းဖြင့်	၃၁
အညေ၊ အတိတ်ဘဝခန္ဓာမှ တပါးကုန်သော ခန္ဓာတို့သည်	၅၄
အဋ္ဌိယမာနာ- ဒုက္ခာပိယ- မာနာ၊ ဆင်းရဲစေအပ် ကုန်သည်ဖြစ်၍	၃၀
အဋ္ဌသဋ္ဌိမနောဝိညာဏ- ဓာတုစိတ္တာနိ၊ ခြောက် ဆယ့်ရှစ်ပါးသော မနော ဝိညာဏဓာတ်ဖြစ်သော စိတ်တို့ကို	၁၂
အဋ္ဌသု၊ တေဇောကောဋ္ဌာသ သုံးပါး, ဝါယော	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
ကောဋ္ဌာသ ငါးပါးအား ဖြင့် ရှစ်ပါးကုန်သော	၇
အစုဂ်ုလစုဂ်ုလန္တရေ၊ လက်သစ်ဝက် လက်သစ် ဝက် ပမာဏရှိသော အရပ်၌	၁၃၁
+အစုဋ္ဌမာ၊ အခွဲဖြစ်သော ရက်လျှင် ရှစ်ခုမြောက် ရှိကုန်သော	၁၂
အစ္စေကာဒသမာတုယော၊ အခွဲဖြစ်သော မာတ်နှင့် တကွ တဆယ့်တပါးသော မာတ်တို့သည်	၁၂
အဏ္ဏဝေ၊ သမုဒ္ဒရာ၌	၃၈
အတာဏတော၊ ဘေးကို မစောင့်ရှောက်နိုင်သော အားဖြင့်	၇၆၊၉၁
အတာယနတာယ စေဝ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဟုင်း	၉၁
အတိဝိသဒံ၊ သွေးအပ်သည် ဖြစ်၍ အလွန်ထက်သော	၁၇၁
အတီတကမ္မပစ္စယာ၊ အတိတ် ကံ-ဟူသော အကြောင်း ကြောင့်	၅၈
+အတီတက္ခန္ဓေသု၊ အတိတ် ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့၌	၃၈၁
[အ]	
အတီတေပိ အဒ္ဓါနေ၊ အတိတ် ဖြစ်သော အခွန့်၌လည်း	၄၂
အတ္တဒိဋ္ဌိံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် အတ္တရှိ၏ဟု စွဲလမ်းသော ဒိဋ္ဌိကို	၁၆၉
+အတ္တပဋိက္ခေပတော စ၊ သာသနာတော်မှတပါး တိတ္ထိတို့သည် ကြံဆအပ် သော အတ္တကိုပယ်ခြင်း ကြောင့်ဟုင်း	၁၃၈
အတ္တဘာဝေါ စ၊ ဇီဝိတဝေဒ နာ ဝိညာဉ်ကို ထား၍ အဝသိဋ္ဌမမှဟု ဆိုအပ် သော အတ္တဘာဝသည် ဟုင်း	၁၃၆
အတ္တသညံ၊ အတ္တဟု မှတ်မှား သော သညာကို	၆၉၊၁၅၀
အတ္တာနုဒိဋ္ဌိံ၊ အတ္တဟူ၍ အစဉ် ပြေးသွားသော နှစ်ဆယ် သော ဝတ္ထုရှိသော သက္ကာ ယဒိဋ္ဌိကို	၂၅၂
အတ္တဒုဗ္ဗလာ၊ မိမိတို့၏ အား နည်းကုန်ရကား	၃၈
အတ္ထင်္ဂတံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက် သော ကိလေသာကို	၃၆၁
အတ္ထသာဓိကာ၊ ဒါနစသော ပါဏာတိပါတစသော ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော	၄၉

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[အ]

+အတ္ထာ၊ သဘောအခြင်းအရာ တို့သည် ၃၈၆
အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗပဒီပေါ၊ ရှေး၌ ဆီမီး ကို မမြင်စဘူးသော ၁၃၀
အဒိဋ္ဌမ္ပိ၊ မမြင်အပ်သောအတိတ် အနာဂတ် သင်္ခါရ တရား ကိုလည်း ၂၀၇
အဒေါသဒဿိတာဝသေန၊ အပြစ်ကို မမြင်သည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့် ၂၀၉
အဒ္ဓါနံ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ၅၁
အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အရှည် အပိုင်းအခြားကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှင်း ၄၄၇
အဓိဂတာ၊ ရအပ်ပြီးသည် မည်သည် ၇၀
အဓိဂန္တဗ္ဗာ၊ ရအပ်လတ္တံ့သည် မည်ကုန်သည် ၇၀
အဓိဂ္ဂဟိတတ္တာ ဝ၊ အယော နိသော မနသိကာရဖြင့် တက်စီး၍ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင် ၃၇၆
+အဓိဋ္ဌာနေ၊ ဈာန်ကို အလို ရှိတိုင်း ထားခြင်း၌ ၄၃၆
အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာယ၊ လွန်ကဲသော ပညာဟု ဆိုအပ်သော သဘာဝဓမ္မ ကိုရှုသော အနုပဿနာ ဖြင့် ၃၉၀
အဓိပတိယဋ္ဌေန၊ အစိုးရသည် ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောဖြင့် ၃၃၅
အဓိပတေယျဋ္ဌော၊ သစ္စာလေး ပါးကို မြင်ခြင်းကိစ္စ၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ အကြီးအမှူး၏ အဖြစ် ဟူသော သဘောသည် ၃၈၄
အဓိမတ္တာ-သတ္တိတော အဓိက-ပမာဏာ၊ အစွမ်းသတ္တိ အားဖြင့် လွန်ကဲသော ပမာဏ ရှိကုန်သည် ၁၂၇
အဓိမုတ္တတာ၊ ညွတ်ရှိုင်းသော အဖြစ်ရှင်း ၂၀၃
အဓိမောက္ခဗဟုလော၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ အဖြစ်များသည် ဖြစ်၍ ၂၅၉
အဓိမောက္ခော၊ စိတ်စေတ သိက်တို့ကို အလွန်ကြည် စေတတ်သော အားရှိ သော သဒ္ဓါသည် ၁၇၅
+အဓောနိဗ္ဗတ္တနကခန္ဓာဒိ- သံယောဇကတ္တာ၊ ကာမ ဘုံဟူသော အောက်အဖို့၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ခန္ဓာ စသည်ကို ယှဉ်တတ် စပ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

တတ် ဖွဲ့တတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၄၇
အနစ္စန္တိကတော၊ နောက်အ
စွန်းကို လွန်နိုင်သော
သဿတ မဟုတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၇
အနစ္စာရဒ္ဓံ၊ အားမထုတ်
လွန်းသော ၁၀၄
အနတ္တတော၊ (တိတ္ထိတို့ ကြံဆ
အပ်သော) အတ္တ၏ ဆန့်
ကျင်ဖက်အားဖြင့် ၈၆
အနတ္တလက္ခဏံ၊ အနတ္တဟု
မှတ်ခြင်း လက္ခဏာ
မည်၏ ၁၉၉
အနတ္ထာနံ၊ မင်းဘေးမင်းဒဏ်
စသော အကျိုးမဲ့တို့ကို ၉၀
အနတ္ထေဟိ၊ ဗဟိဒ္ဓ၌ ဉာတိ
ဗျသနစသည် အဇ္ဈတ္တ၌
ရောဂါစသည် အပြားရှိ
ကုန်သော အနတ္ထတို့သည် ၉၀
အနန္တရစိတ္တတော၊ အခြားမဲ့
ဖြစ်သော စိတ်မှ ၁၁၁
အနန္တရိကတ္တာ၊ အခြားအဆီး
ရှိသည် မမည်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၄၂၅
အနန္တရိတာ၊ ခြားဆီးခြင်းကို
ပြုတတ်သော တစုံတခု
သော တရားသည် ၅၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနဘိဘဝနီယံ၊ မနှိပ်နင်း
မလွှမ်းမိုးနိုင်သော နိရော
ဓသမာပတ် ဝင်စားသော
ရဟန်းကို ၄၄၆
အနဘိရူပဘာဝေါ၊ အဆင်း
မလှ မြောက်မအိုသို့ အရုပ်
ဆိုးသည်၏ အဖြစ်သည် ၃၀၈
အနာဝတ္တိဓမ္မော၊ ပဋိသန္ဓေ
အစွမ်းအားဖြင့် တဖန်
မပြန်သော သဘောရှိ
သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ ၃၂၀
+အနိစ္စလက္ခဏံ၊ အနိစ္စဟု
မှတ်ခြင်း လက္ခဏာ
မည်၏ ၁၉၈
+အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမည်၏ ၁၄၈
အနိမာနဂတာ၊ တစုံတခု
သော အရပ်၌ သိုထား
အပ်သည်၏အဖြစ်သို့
မရောက်ကုန် ၁၃၀
အနိဗ္ဗတ္တံ၊ မရောက်သေး
သော ကိလေသာကို ၃၆၂
အနိဗ္ဗတ္တေန-အနုပ္ပန္နေန၊
ခဏတ္တယသို့ ရောက်ဆဲ
မဟုတ်သော ၁၃၇
အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ၊ မဖောက်မထွင်း
ဘူးသေးသော ၃၁၈
အနိမိတ္တဓာတုယာ၊ သဗ္ဗ-
သင်္ခါရနိမိတ်မှ ကင်းခြင်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

ဖြင့် အနိမိတ္တဟု ရအပ်
သော အစဉ်ရှိသော
အသင်္ခတဓာတ်၌ ၂၅၇
+အနိမိတ္တော၊ အနိမိတ္တ
မည်၏ဟူ၍ ၂၆၁
အနိဿရိယတော၊ အစိုးရသူ
မရှိသောအားဖြင့် ၂၅၁
အနုက္ကမေန၊ ဥဒယဗ္ဗယ
ဉာဏ်ကို ရခြင်းအစဉ်ဖြင့် ၁၁၃
အနုဂတတ္တာ၊ အစဉ်လျှောက်
၍ နှံ့သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း ၃၇၄
+အနုနယတ္ထံ၊ လျော်သည်
ဖြစ်၍ နှစ်သက်စေခြင်း
အကျိုးငှါ ၄၁၂
အနုနယော၊ လောဘသည် ၃၅၆
အနုပရမဓမ္မကတ္တာ၊
(ကောင်းမှု မကောင်း
မှု၏အစွမ်းဖြင့် အဆက်
ဆက် အဆင့်ဆင့်)
မပြတ်သော သဘော
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၃၄၀
အနုပါဒိန္နကပက္ခေ၊ အနုပါ-
ဒိန္နကအဖို့၌ ၁၁၀
အနုပါဒိန္နရူပါနိ၊ ကမ္မဇမဟုတ်
သော ရုပ်တို့ရင်း ၁၁
အနုပါယာသော၊ ဥပါယာသ
မရှိသော နိဗ္ဗာန်သည် ၂၂၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနုပုဗ္ဗနိရောဓဝသေန၊
(ဝိပဿနာသို့ အစဉ်
လျှောက်သော ရှစ်ပါး
သော သမာပတ်သို့ တက်
သဖြင့် ထိုထိုသို့သော
ပဋိပက္ခ၏ ချုပ်ခြင်းကို
အကြောင်းပြုသဖြင့်)
သုံးပါးကုန်သော သင်္ခါရ
တို့၏ အစဉ်အတိုင်း
ချုပ်ခြင်း၏ အစွမ်း
အားဖြင့် ၄၂၀
အနုပေက္ခနဿ၊ လျစ်လျူမရှု
မငဲ့ကွက်ခြင်းကို ၃၉၇
အနုပုဗ္ဗတ္တာသဒတ္ထော၊ အစဉ်
အတိုင်း ရောက်အပ်
ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်
ဟူသော မိမိအကျိုး
ရှိသော ၃၂၉
အနုပ္ပန္နံ၊ ခဏတ္တယသို့
မရောက်သေးသော
ကိလေသာကို ၃၆၂
အနုပ္ပဗန္ဓာပယမာနံ၊
အကြောင်းအကျိုး
အဆင့်ဆင့် အစဉ်စပ်
သောအားဖြင့် ဖြစ်သည်
ဖြစ်၍ ၁၄၀
အနုပ္ပါဒေ၊ ဥပ္ပါဒကင်းသော
နိဗ္ဗာန်၌ ၃၆၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အနုဗန္ဓမာနေ၁၊ အစဉ်တစိုက် လိုက်လတ်သည်ရှိသော်	၄
အနုဘူတာပဂတသေ်ါတံ၊ ခံစားပြီး၍ ကင်းသည် ချုပ်သည်ဟုဆိုအပ်သော	၃၆၇
အနုလောမဉာဏံ၊ (အရိယာ မဂ်ကို ရခြင်းအားလျော် သောကြောင့်) အနု- လောမမည်သောဉာဏ်ကို	၈၅
အနုလောမန္တိ၊ ရှေ့နောက် ဖြစ်သော ဓမ္မတို့အား လျော်သည်၏အဖြစ် ကြောင့် အနုလုံဟူ၍	၃၀၂
အနုသဟဂတာ၊ ကျဲပါး သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော	၃၄၄
အနေကဂ်သမ္ဘာရံ၊ အသီးရည်, သျှစ်သျှား, ချင်း အစ ရှိသော များစွာသော အကြောင်း အဆောက် အဦရှိသော	၂၈၇
အနေကဗျသနာဝဟနတာယ၊ အထွေထွေအပြားပြား များစွာသောပျက်စီးခြင်း ကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၉၀
အနေကရောဂါတုရကပဏ ဇနုဒဃနေန၊ များ စွာသော ရောဂါတို့ဖြင့် ကျင်နာသော အထိး ကျန်သော လူဆင်းရဲကို မြင်သဖြင့်	၃၉၀
အန္တအန္တဂုဏပရိဝါရိတော၊ အူမအူသိမ်တို့ဖြင့် ခြံရံ အပ်သည်ဖြစ်၍	၄၁
အန္တကရဏသမတ္ထော၊ အဆုံး ကိုပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်	၃၂၇
အန္တရာ စ၊ အလယ်အကြား ၌လည်း	၃၄
အန္တရာပဏေ၊ ဈေးအတွင်း၌	၁၃၀
အန္တိမဒေဟဓာရီ၊ အဆုံးစွန် သော ကိုယ်ကိုဆောင် တတ်သော	၃၂၉
အန္တေဝါသိကဿ၊ တပည့်၏	၅၈
အန္တောဃရေ၊ အိုးတွင်း၌	၁၇
အန္တောတုဒနတာယ၊ ကိုယ် တွင်း၌ ထိုးကျင့်စူးဝင် တတ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်ရင်း	၈၉
အပစယဂါမိ ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်းဖြစ်သော	၂၆၁
အပဒါလိတပုဗ္ဗံ၊ မခွဲမစိတ် ဘူးသေးသော	၃၁၈
အပရန္တံ၊ အနာဂတ်ဖြစ် သော ခန္ဓာ ပဗန္ဓ ကောဋ္ဌာသကို	၄၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

+အပရပ္ပစ္စယေန၊ သူတပါးကို ယုံကြည်ရခြင်း ကင်းသော ၄၀၅
+အပရာပရိယဝေဒနီယံ၊ ဤအတ္တဘာဝနှင့် အနန္တရ အနာဂတ အတ္တဘာဝမှ တပါးသော အတ္တဘာဝ အဆက်ဆက် အပြန်ပြန်၌ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသော ကံရင်း ၄၀
+အပရိညာတာ၊ မပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော ၃၇၀
အပရိဏာယကံ၊ အကြီးအကဲမရှိဟူ၍ ၂၂၂
အပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားစွာ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို ၃၆၂
အပါယဂမနီယာ၊ အပါယ်သို့ လားစေတတ်ကုန်သော ၃၅၄
အပုနရာဝဋ္ဋကံ၊ ဧကန္တိက အဖြစ်ကြောင်းရင်း, တကြိမ်သာလျှင် ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင်းရင်း တဖန်မလည်သော ၃၁၃
အပ္ပဋိသင်္ခါ၊ အနိစ္စစသည်တို့၌ အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို ၁၅၂
အပ္ပဋိသန္ဓိကာ၊ တဖန် လာ၍ စပ်ခြင်းမရှိကုန်မူ၍ ၁၃၇
အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနံ၊ တောင့်တတပ်မက် နှစ်သက်ဖွယ်မရှိဟု အသိဉာဏ်ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ဒုက္ခာနုပဿနာကို ၁၅၁
အပ္ပဏိဟိတာယ ဓာတုယာ၊ ရာဂပဏိဓိစသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့် အပ္ပဏိ-ဟိတဟုရအပ်သော အမည်ရှိသော အသင်္ခတ-ဓာတ်၌ ၂၅၀
အပ္ပသဝနဓမ္မတံ၊ မပွါးသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ၃၇၅
အပ္ပဟီနဋ္ဌေန၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၃၇၁
အပ္ပဝတ္တိ၊ အပ္ပနာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်၍ ၃၂၂
+အဖလော၊ အကျိုးမရှိသည် ၃၅၉
အဗျာပန္နစိတ္တော၊ ဒေါသ မနှိပ်စက်အပ်သော စိတ်ရှိ၍ ၃၉၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အဗျောသာနေန၊ မတွန့်ဆုတ်
  မရပ်တန့်သဖြင့် ၉၇

အဘာဝေ္ဒနေ၊ အရှည်မတည်
  ချက်တဖြုတ်ပျက်တတ်
  သည် ဖြစ်၍ မရှိသည်၏
  အဖြစ်တည်းဟူသော
  သကတ်အနက်ကြောင့် ၁၄၈

အဘိက္ကမပဋိက္ကမအာလော-
  ကန ဝိလောကန သမိဉ္ဇန-
  ပသာရဏဝသေန၊ ရှေ့သို့
  တက်ခြင်း, နောက်သို့
  ဆုတ်ခြင်း, တူရူကြည့်
  ခြင်း, တစောင်းကြည့်
  ခြင်း,ကွေးခြင်း,ဆန့်ခြင်း
  တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၂၆

အဘိက္ကမာဒိဝသေန စေဝ၊
  ရှေ့သို့တက်ခြင်းစသည်
  တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း ၁၃၂

အဘိက္ကမေယျံ ဝါ၊ ရှေ့သို့
  မူလည်း တက်နိုင်ရာ၏ ၃၆

အဘိညာပညာ၊ သဘာဝဓမ္မ
  တို့၏ လက္ခဏာကို
  ကောင်းစွာမှတ်သော
  အားဖြင့် ဥေယျတရားကို
  ရှေးဦးသိသောပညာသည် ၆၇

အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်
  ဖြင့် သိအပ်၏ ၇၆

အဘိဏှသမ္ပဋိပိဋ္ဌနံ၊သိမ်းဆည်း
  အပ်ပြီးသော ဥဒယဗ္ဗယ၏
  အစွမ်းဖြင့် သင်္ခါရတို့၏
  မပြတ် အဖန်တလဲလဲ
  နှိပ်စက်အပ် ညှဉ်းဆဲအပ်
  သည်၏အဖြစ်ကို ၁၉၆

အဘိဓာဝတိ နာမ၊ လွန်စွာ
  ပြေးသည်မည်၏ ၂၉

အဘိနဝါကာရံ၊ အသစ်ဖြစ်
  သော အခြင်းအရာကို ၁၅၇

အဘိနိပ္ပိဋ္ဌနံ၊ ရှေးရှု
  နှိပ်ခြင်းသည် ၁၂၇

အဘိနိဝေသံ၊ နိစ္စဟူ၍ သုခ
  ဟူ၍ အတ္တဟူ၍ မှားသော
  နှလုံးသွင်းခြင်းကို ၁၅၂၊၂၆၂

အဘိနိဝေသဿ၊ အတ္တသည်
  ပရမတ္ထဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏
  ဟု မှားသောနှလုံးသွင်း
  ခြင်းကို ၃၉၈

အဘိဘဝနတော၊ နှိပ်နင်း
  လွှမ်းမိုးတတ်သည်၏
  အဖြစ်ကြောင့် ၃၅၅

အဘိရတိသညာယ၊ ဝင့်၌
  အလွန်မွေ့လျော်သည်၏
  အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော
  သညာကို ၃၉၇

အဘိရတိသဟနတာ၊ ဆိတ်
  ညိမ်သော တောကျောင်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

သမထဝိပဿနာ ဘာဝ-
နာဟူသော လွန်ကဲသော
ကုသိုလ်တို့၌ မမွေ့လျော်
ခြင်း ကာမဂုဏ်တို့၌
မွေ့လျော်ပျော်ပိုက်ခြင်း
ကို နှိပ်နင်းနိုင်သည်၏
အဖြစ်ရင်း ၂၁၅

အဘိနိဝေသ၊ အတ္တဟု မှား
သော နှလုံးသွင်းခြင်းကို ၁၅၂

အဘိသင်္ခါရော စ၊ (စန္ဒေ ဝါ
သူရိယေ ဝါ တွေ့ကံ ဌာနံ
ဂတေ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိဟု
ကာလအပိုင်းအခြားကို
ယူသည်၏ အစွမ်းအား
ဖြင့်) စိတ်ကိုပြုပြင်ခြင်း
ရင်း ၄၂၇

အဘိသန္ဒိတံ၊ အချင်းခပ်သိမ်း
ခြောက်သွေ့သည်၏အဖြစ်
မှ ကင်းသဖြင့် စွတ်စို၏ ၄၂၆

အဘိသမေတိ၊ သမ္မောဟကို
ပယ်သောအားဖြင့် ထိုး
ထွင်း၍သိ၏ ၃၁၀

အဘိဟရဏဝီတိဟရဏသော၊
ခြေကို ရှေ့သို့ဆောင်ခြင်း
ထိုမှဤမှ လွှဲဖယ်ရှောင်
ကွင်း ဆောင်ယူခြင်းတို့၌ ၁၂၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အဘူတသဘာဝံ၊ မဟုတ်မမှန်
ထင်ရှားမရှိသော သုဘ
သုခ နိစ္စ အတ္တသဘောကို ၃၅၂
အမဂ္ဂဥ္စ၊ လမ်းမှန်လမ်းရိုး
မဟုတ်သည်ကိုရင်း ၆၅
+အမဂ္ဂဝဇ္ဈတ္တာ၊ မဂ်ဖြင့်
မသတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၇၀
+အမဏ္ဍနပဟတတော၊ ဝတ်
စားတန်ဆာ မဆင်သဖြင့်
ထိုသင်္ခါရတို့၏ သုဘ
အဖြစ်ကို ပယ်ဖျောက်
ခြင်းငှါ တတ်ကောင်း
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၉
အမတင္ဗော၊ သေခြင်းပျက်
ခြင်း ကင်းသည်၏ အဖြစ်
ဟူသော သဘောသည် ၃၀၄
အမနသိကာရော စ၊ (အဖြစ်
ကို မြင်ပြီး၍ စွန့်လွှတ်အပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)
မဆင်ခြင်ခြင်းရင်း ၄၁၉
+အမာနုသီ နာမ၊ လူတို့၏
ဥစ္စာမဟုတ်သော ၁၀၂
+အယံ၊ ဤသင်္ခါရုပေက္ခာ
ဉာဏ်သည် ၂၉၄
အယ။ ပ။ လတာဒိဘေဒံ၊
သံ ကြေး သလွဲဖြူ သလွဲ
မည်း ရွှေ ငွေ ပုလဲ ပတ္တမြား

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

ကျောက်မျက်ရွဲ။ ပ ။
နွယ် အစရှိသည် အပြား
ရှိသော ၁၃၉
အယောသူလံ၊ သံတံကျင်ရင်း ၂၁၉
+အရိယပုဂ္ဂလဝိဘာဂါယ၊
ခုနစ်ပါးသော အရိယာ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ခွဲခြမ်း
ခြင်းငှါ ၂၅၇
အရိယဖလရသာနုဘဝနံ၊
သောတာပတ္တိဖိုလ် အစ
ရှိသော အရိယာဖိုလ်
ချမ်းသာ၏အရသာကို
ခံစားရခြင်းရင်း ၄၀၉
အရူပပရိဂ္ဂဟာယ၊ နာမ်ကို
သိမ်းဆည်းခြင်းငှါ ၂၂
အလဒ္ဒတ္တဘာဝဿ၊ မရအပ်
သော အတ္တဘောရှိသော
တရား၏ ၁၅၇
အလဗ္ဘနီယတော၊ ရှုပ်သည်
ဤသို့ဖြစ်စေသတည်း
ဤသို့မဖြစ်စေသတည်း
ဟု အလိုကို မရကောင်း
သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၂၅၀
အလဗ္ဘနေယျခေမတာယ စ၊
(စောင့်ရှောက်စေလို
သော အာသာဖြင့် ဆည်း
ကပ်ပါသော်လည်း) မရ
အပ်သော ဘေးကင်းခြင်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
ရင်း ၉၁
အလေဏတော၊ မှီခိုပုန်း
အောင်းရာ မဟုတ်သော
အားဖြင့် ၈၆၊၉၁
အလ္လီနာနမ္ဘိ၊ (မှီခိုကပ်ရပ်
လိုသော အာသာဖြင့်)
ကပ်ရပ်ခိုမှီလာသော
သူတို့အားလည်း ၉၁
အလ္လီယိတဗ္ဗံ၊ ပုန်းအောင်းရာ
စောင့်ရှောက်ရာဟု
ကပ်ငြိတွယ်တာအပ်
သော ၄၀၂
အလ္လီယိတုံ၊ (ဆင်းရဲဒုက္ခမှ
ကြောက်သည်ဖြစ်၍)
ခိုမှီကပ်ရပ်လိုသော
အာသာဖြင့် ကပ်ရပ်
ခိုမှီခြင်းငှါ ၉၁
အဝဆုအာဝဟနတာယ၊
သတ္တဝါအများတို့၏
စီးပွါးမဲ့ကို လွန်စွာဆောင်
တတ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်ရင်း ၇၉
အဝသတာယ၊ အလိုသို့
မလိုက်တတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၇၉
+အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ မိမိ
အလိုသို့ လိုက်တတ်သော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အတ္တမရှိသည်၏အဖြစ်
တည်းဟူသော သကတ်
အနက်ကြောင့် ၁၄၇
အဝသဝတ္တိတော၊ ဆိုအပ်
ပြီးသော အပြားရှိသော
အလိုသို့ လိုက်တတ်သော
အဖြစ်မရှိခြင်းကြောင့်
ရှင်း ၁၁၇
အဝသဝတ္တိဘာဝါဝဗော-
ဓတော၊ အလိုသို့မလိုက်
တတ်သည်၏ အဖြစ်ကို
သိတတ်သောကြောင့်
တည်း ၁၆၉
အဝသိဋ္ဌကိလေသေ၊ ပယ်ပြီးမှ
ကြွင်းသော ကိလေသာ
တို့ကို ၃၂၃
အဝိက္ခေပနဋ္ဌေန၊ မပျံ့လွင့်
တတ်သော အနက်
ကြောင့် ၃၄၃
အဝိက္ခေပဝသေန၊ (ဥဒ္ဒစ္စကို
ခွါတတ်သော ဝိက္ခေပ၏
ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော
အညီအညွတ်ကောင်းစွာ
တည်သော) သမာဓိ၏
အစွမ်းဖြင့် ၄၃၀
အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ၊ အရဟတ္တ
မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၏
တဖန်မဖြစ်ပြန်ခြင်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

ဟူသော ချုပ်ခြင်း
ကြောင့် ၁၆၁
အဝိဇ္ဇာဝယ စ၊ တဆယ့်
နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်
စိတ္တုပ္ပါဒ်၌ဖြစ်သော
အဝိဇ္ဇာဟူသော
အကြောင်းကြောင့်ရှင်း ၄၃၂
+အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊
အဝိဇ္ဇာ၏ရှေးဘဝ၌
ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့် ၁၅၉
အဝိဇ္ဇာသဟဂတကိလေသေ
စ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်သမ္ပယုတ်
ဖြစ်သော လောဘ ဒေါသ
အစရှိသော
အကြောင်းကြောင့်ရှင်း ၄၃၂
အဝိဒိတာနံယေဝ၊ (ဥဆဲ
ကြက်ငယ် ပေါက်ဝယ်
ကျေးသို့) တွေးဆ၍
သိခြင်းငှါ မတတ်အား
သည်သာလျှင်
ဖြစ်ကုန်သော ၉၀
အဝိပ္ပသိဒ္ဓေ၊ မကြည်သည်
ရှိသော် ၁၇
အဝိဝေကဘူတဿ၊ (ကိလေ
သာဟူသော အပေါင်း
အဖော်နှင့်ပေါင်းဖော်
ယှဉ်တွဲခြင်းစသည်တို့၏

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အစွမ်းဖြင့်) မဆိတ်မညံ ဖြစ်၍ဖြစ်သော	၃၇၉
+အဝီစိကံ၊ (မတူသော စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော) အခြားအဆီး မရှိသော	၃၀၁
အသံဝုတေဟိ၊ သတိတည်းဟူသော တံခါးရွက်ဖြြင့် မပိတ်အပ်ကုန်သော	၃၅၀
အသဇ္ဇမာနေ ာဝ၊ မငြိမရှက်မူ၍သာလျှင်	၁၇၉
အသနိဝိစက္ကံ၊ မိုးကြိုးစက်ဝန်း	၂၁၆
အသနိဝိစက္ကာဘိဟတဿ၊ မိုးကြိုးစက်ဝန်းသည် နှိပ်စက်အပ်သော	၄၀၃
အသပ္ပါယဘောဇနတော၊ မလျော်ကပ်သော ဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်	၃၈၈
အသမ္ဘုဟတံ၊ ထိုထိုသန္တာန်၌ တဖန်မဖြစ်ခြင်း။ပ။ မနုတ်အပ်သေးသော	၃၆၉
အသမ္ဘိန္နတ္တာ၊ မပျက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်	၁၁၁
အသမ္ဘိဿာ၊ အချင်းချင်း မရောနှောကြကုန်	၃၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အသမ္မောဟတ္ထံ၊ (ထိုထိုသုတ်၌ ပရိယာယ်တပါးတို့ဖြင့် လာရာ၌) မတွေးစိမ့်သောငှါ	၃၀၅
+အသမ္မောဟဘူမိယံ၊ (သတ္တဝါဟု လွန်စွာ တွေဝေသော သမ္မောဟ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ထိုသမ္မောဟကို ပယ်ခွါတတ်သော) အသမ္မောဟဘုံ၌	၂၅
အသယံဝသီ၊ မဖောက်မပြန် ဉာဏ်အမြင်ဟူသော မိမိအလိုသို့မလိုက်ကုန်	၅၅
အသဟနာကာရေန၊ ဆတ်ဆတ်တုန်သည်းမခံနိုင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်	၃၄၉
အသာမိကတော၊ အစိုးပိုင် အရှင်သခင်ဖြစ်သူ တစုံတယောက်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း	၁၁၇
အသာရကဋ္ဌေန၊ အတ္တဟူသော အနှစ်သာရမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၇၄၊၀၃
အသာရကတော၊ အနှစ်မဟုတ် အကာနှင့်တူသော အားဖြင့်	ဂ၆၊၉၁-၃၊၂၅၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

+အသိတာဒိပရိပါစကော၊ စားအပ်သော အာဟာရ စသည်ကို ကျက်စေတတ်သော ၇

အသုဒ္ဓတ္တာ၊ မစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၃၅၃

+အသေရိဘာဝဇနကတာယ၊ (ဣရိယာပုထ် လေးပါး၌ ကိုယ်စွမ်းအားဖြင့် မတတ်နိုင်) မိမိနှင့် စပ်ခြင်းမရှိသူတပါးနှင့် စပ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၈၉

အသောကကုံရာဒိဝဿေန၊ ပန်းသုံးညွန့် (သော်ကပန်း) စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၁၃၉

အသ္မိဥဿ ဝါ အာသနေ၊ ထိုနေရာ၌ပင်လျှင် မူလည်း ၃၂၅

အသ္မိတိ ဝါ၊ ငါဖြစ်၏ ဟူ၍ရင်း ၂၈

အဿဒ္ဓိယာဒီဟိ၊ အဿဒ္ဓိယ, ကောသဇ္ဇ-စသော တရားတို့သည် ၃၃၅

အဿာဒသညာယ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌ သာယာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော မိစ္ဆာသညာကို ၃၉၇

အဿာရကတော၊ အနှစ်မဟုတ် အကာနှင့်တူခြင်းကြောင့် ၂၃၈

အဿာသဇနနတ္ထမ္ဘိ၊ သက်သာခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါလည်း ၂၃၁

အဟန္တိ ဝါ၊ ငါပင်ဟူ၍ရင်း ၂၈

အဟိတုဏ္ဍိကဟတ္ထဂတော၊ အလမ္ပာယ်၏လက်သို့ ရောက်သော ၂၃၆

အဟုတ္ဂွာ၊ ရှေးကမရှိမူ၍ ၁၅၉

အဟေတုကဘာဝဒီပတ္တိတော၊ အကြောင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့် ၄၀

အဟေတုဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိယာ စေဝ၊ အကြောင်းမရှိဟူသော အဟေတုကဒိဋ္ဌိ, ဗြဟ္မာဗိဿနိုး အကြောင်းရှိ၏ဟူသော ဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိကိုရင်း ၃၉၆

အဟောသိကမ္မံ၊ (ဖြစ်ပြီးသော။ ပ။ ကံမည်သော) အဟောသိကံရင်း ၄၉

[အာ]

အာကရတာယ၊ တည်ရာ(ဘေးတွင်းသဖွယ်)၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၉၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

+အာကာရဝိကာရအန္တရ-
ပရိစ္ဆေဒမတ္တကာနိ၊ အခြင်း
အရာမျှ,ဝိကာရမျှ,အကြား
ဖြစ်သော ပိုင်းခြားခြင်းမျှ
ဖြစ်ကုန်၏ ၁၄
အာဂမနီယဋ္ဌာနေ၊ ရောက်ခြင်း
လာခြင်း ပဋိပဒါအရာ၌ ၂၃၉
အာဂေါတြဘုတော စ၊ ဓမ္မ
အားဖြင့် ဂေါတြဘု တိုင်
အောင်ရင်း ၃၅၀
အာဃာတနံ၊ သတ်ရာ
သင်းချိုင်းသို့ ၂၁၇
အာစရိယမုခတော၊ ဆရာ၏
ခံတွင်းမှ ၅၈
+အာဒါနံ၊ သင်္ခါရတို့ကိုစွဲလမ်း
ခြင်းကို ၇၀၊၁၅၀
အာဒါနနိက္ခေပနတော၊
ဘဝသစ်ကိုယူခြင်း, ဘဝ
ဟောင်းကို စွန့်ပစ်ခြင်း
အားဖြင့်ရင်း ၁၁၃
အာဒါနနိက္ခေပနဝသေန၊
ပဋိသန္ဓေစုတိတို့၏
အစွမ်းဖြင့် ၁၁၈
အာဒါသတလာဒီသု၊ ကြေးမုံ
ပြင်စသည်တို့၌ ၅၈
အာဒီအန္တဝန္တတာယ စ၊
ဖြစ်ခြင်း, ပျက်ခြင်းဟု

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

ဆိုအပ်သော ရှေ့အစွန်း,
နောက်အစွန်း ရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၈၈
+အာဒီတော၊ လက်မွန်အစ၌ ၆၅
အာဒိတ္တစေလသိရသူပမော၊
ဦးခေါင်း၌ ပြောင်ပြောင်
လောင်သော ဦးရစ်ရှိသော
သူလျှင် ဥပမာရှိသော ၂၁၅
အာဒီနဝတော၊ အပြစ်ဒေါသ
အားဖြင့် ၈၆၊၉၃
အာဒီနဝါနုပဿနာယ၊ ဘုံ
သုံးပါးတို့၌ အပြစ်ကိုရှုသော
အနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ၃၉၈
အာဓိပစ္စံ၊ အကြီးအကဲ အစိုးရ
သည်၏ အဖြစ်သည် ၆၉
အာနန္တရိကံ၊ (မိမိ ဖြစ်သည်
၏။ပ။) မိမိအခြားမဲ့သော
လျှင်ဖြစ်သော ဖိုလ်ဟူသော
အကျိုး၌ ယှဉ်၏ဟူလို ၃၂၀
အာနုဘာဝဝိဇာနနတ္ထံ၊ သတိ
ပဋ္ဌာန်၏ ထက်ဝန်းကျင်
ပြည့်စုံခြင်း အစရှိသော
အာနုဘော်ကို သိခြင်း
အကျိုးငှါ ၃၃၀
အာပေါရသဋ္ဌ၊ သသမ္ဘာရ
အာပေါ၏ ရသကိုရင်း ၃၇၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာဗာဓပဒဋ္ဌာနတာယ စ၊ အသည်းအသန် လွန်စွာ နှိပ်စက်သော အနာ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း ၈၉

အာဗာဓတော၊ (ယာပျဗျာဓိ ဟူသော မူလရောဂါမှ တပါးသော) ပြင်းပြ သည်းစွာသော အနာ အားဖြင့် ၈၆၊၉

အာဗာဓဘူတာ ဝိယ စ၊ (ယာပျဗျာဓိဟူသော မူလ ရောဂါမှ တပါးသော) ပြင်း ပြသည်းစွာသော အနာ ကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍ရင်း ၂၂၃

+အာဗာဓာယ၊ ကျင်နာခြင်း ငှါ ၈၃

အာဘဝဂ္ဂတော စ၊ ဩကာသ အားဖြင့် ဘဝဂ်တိုင်အောင် ရင်း ၃၅၀

အာမကသုသာနံ၊ သူကောင် ပစ်ရာ သုသာန်သို့ ၂၀၄

အာမာသယပက္ကာသယာနံ၊ အစာသစ်အိမ်၊ အစာကျက် အိမ်တို့၏ ၄၁

အာမိသဘူတာယ၊ စားအပ် သောအစာ အာမိသဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၉၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာယတဝိတ္ထတံ၊ အလျား ရှည်သွယ် အနံ ကျယ်ပြန့် သော ၁၀

အာယူဟနံ၊ သခါရတို့ကို ဆည်းပူး ပေါင်းစု ရုံးစည်း ခြင်းကိုပြုသောတဏှာကို ၁၅၀

အာယူဟနဋ္ဌော၊ အားထုတ် တတ် ပေါင်းစည်းတတ် သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည် ၃၀၄

အာယူဟနဿ၊ ပြုပြင်ကြောင်း ဖြစ်သော စေတနာကို ၃၉၈

အာယူဟနာ၊ အားထုတ်ခြင်း ပေါင်းစည်းရုံးစုခြင်း သဘောသည် ၄၈၊၂၂၅

အာယူဟိတကမ္မဝသေန၊ အားထုတ်အပ်သော ကံ၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၁၁

အာရဂ္ဂေ၊ ပွတ်ဆောက်ဖျား စူးဖျား၌ ၁၃၈

အာရမ္မဏပစ္စယေဟိ စ၊ အာရမ္မဏအကြောင်း ပစ္စယအကြောင်းတို့သည် သာလျှင် ၃၇

အာရမ္မဏပဋိဝိဇာနနံ၊ ခက်ထ ရော်သော အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ကို သိတတ်သော ၂၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာရမ္မဏရသံ၊ အာရုံ၏
ဣဋ္ဌအနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တ ဖြစ်သော
အရသာကို ၃၆၆
+အာရမ္မဏဝိယောဂဿ
စေဝ၊ အာရုံနှင့် ကင်း
ကွာခြင်းကိုရင်း ၃၅၁
အာရမ္မဏဝိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နတ္တိ၊
အာရုံကိုတက်စီး၍ ယူအပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
မဖြစ်သော်လည်း အမြဲ
စင်စစ်ဖြစ်လာံ့သော
ဥပ္ပန္နဟူ၍ ၃၇၆
အာရမ္မဏာဘိမုခနမနတော၊
အာရုံသို့ ရှေးရှုညွတ်
တတ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့် ၃
အာလယဝိဿဇ္ဇနံ ဝိယ၊ မြှော်
လင့်ခြင်းကိုစွန့်ခြင်းကဲ့သို့ ၂၁၈
အာလယာဘိနိဝေသံ၊ (တစုံ
တခု။ ပ ။ ပုန်းအောင်းရာ
မှီခိုရာဟု မှားသောအား
ဖြင့် နှလုံးသွင်းသော
တဏှာကို ၁၅၂
အာလယာဘိနိဝေသဿ၊
သခ်ါတတရားတို့၌ ပုန်း
အောင်းရာဟု ယူခြင်း
တည်းဟူသော နှလုံး
သွင်းခြင်းကို ၃၉၈၊၄၀၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာလောကသညာဝသေန၊
(ထိနမိဒ္ဓ။ ပ ။)
အာလောကသညာ၏
အစွမ်းဖြင့် ၄၃၀
အာဝါသမစ္ဆရိယံ၊ အရိပ်
အာဝါသ၌ ဝန်တိုခြင်း
ရင်း ၃၄၉
အာဝိဘာဝတ္ထာယ၊ ထင်စွာ
ပြခြင်းအကျိုးငှါ ၂၇၂
အာဝေနိကာ၊ သူတပါးတို့နှင့်
မဆက်ဆံ အထူးအခြား
ဖြစ်သော ၃၆၁၊၃၉၃
အာသန္နဘဝင်္ဂတ္တာ၊ ဘဝင်
နီးသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း ၃၂၂
အာသန္နမရဏာဿ၊ နီးသော
သေခြင်းရှိသော
သတ္တဝါအား ၉၉
အာသယံ၊ အောင်းရာကို ၄
+အာသေဝနန္တေ၊ ရအပ်
သော အာသေဝနပစ္စည်း
ရှိသော ဉာဏ်၏အဆုံး၌ ၃၁၂
အာသေဝနဿ၊ အရှိအသေ
မှီဝဲသော ၃၀၀
အာဟာရဇေသုပိ၊ အာဟာ
ရဇရုပ်တို့၌လည်း ၁၀၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာဟာရတော၊ ရုပ်၏ပစ္စည်း ဖြစ်သော အာဟာရ အားဖြင့်ဋင်း ၁၁၄

အာဟာရပစ္စယံ၊ အာဟာရ ဟူသော အထောက်အပံ့ ရှိသော ရုပ်ဋင်း ၁၀၆

အာဟာရပစ္စယအာဟာရ- သမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရ ဟူသော အထောက်အပံ့ ရှိသော အာဟာရ ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ဋင်း ၁၀၆

အာဟာရပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရဟူသော အထောက်အပံ့ရှိသော ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ဋင်း ၁၀၆

အာဟာရမယတော၊ အာဟာရကြောင့် ဖြစ် သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ဋင်း ၁၁၄

အာဟာရမယာဒိဝသေန၊ အာဟာရကြောင့်ဖြစ် သော ရုပ်စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၃၃

အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်း ရှိသော ရုပ်ဋင်း ၁၁၆

+အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်မည်၏ ၁၀၆

+အာဟာရသမုဋ္ဌာနာနံ၊ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်တို့အား ၁၀၈

အာဟာရသမုဒယာ၊ ကဗဠီ- ကာရ အာဟာရ၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၁၆၀

အာဟာရာနုဂတော၊ အာဟာရ သည် နှံ့အပ်သော ၁၀၁

[ဣ]

ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ၊ အလို ရှိတိုင်း အလိုရှိတိုင်းသော ခဏ၌ ၄၁၈

+ဣဋ္ဌာနုဘဝနေ၊ ပြီးခြင်းအနက် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့် ၃၃၃

ဣဒ္ဓိပါဒကောဋ္ဌာသဿ၊ ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒ်ဟူသော ကောဋ္ဌာသ၏ဋင်း ၃၃၉

ဣန္ဒြိယဗလဝသေန၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ သဒ္ဓါဗိုလ်၏အစွမ်းဖြင့် ၃၃၉

ဣန္ဒြိယဝေမတ္တတာဝသေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ယှဉ်စေ တတ်သော သဒ္ဓါစသော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဣ]

ဣန္ဒြေတို့၏ ထူးသည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့် ၄၅၈
ဣန္ဒြိယာနံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့၏ ၂၅၇
+ဣန္ဒြိယာနိ၊ သဒ္ဒါစသော ဣန္ဒြေတို့ကို ၉၇
ဣမိနာ ဉာဏေန၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော ယထာဘူတ ဉာဏ်ဖြင့် ၆၄
ဣရိယာပထံ ကပ္ပေတု- ကာမတာ၊ ဣရိယာပုထ်ကို ပြုလိုသည်၏အဖြစ် သည်လည်း ၃၅
ဣဿရဇနဿ၊ စည်းစိမ်ခြွေရံ စံစံပယ်ပယ် လူဝယ် အစိုးရသော မင်း၏ ၃၉၀
ဣဿရာဒိဟေတုကံ၊ ဣဿရ စသည်အကြောင်းရှိသည် ၄၀
ဣဿာသဿ၊ လေးသမား အား ၃၁၀

[ဤ]

ဤတိတော၊ (များစွာ သော။ ပ ။ ၍) ပျက်စီး ကြောင်းအားဖြင့် ၈၆၊၉၀
ဤသကပေါဏော၊ စဉ်းငယ် ညွတ်သော ၄၇၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဥ]

ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒယော၊ အလွန်ကို ပိုင်းခြားခြင်းသာ တည်း ၃၂၄
ဥက္ကဏ္ဌာ နာမ၊ ဖယ်သည်မည် သည် ၁၇၆
ဥက္ခိတ္တာသိကဝဓကော ဝိယ၊ ချီအပ် ပိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိသော သူသတ် ယောက်ျားတို့ကဲ့သို့ ၂၂၃
+ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဝသေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို နှုတ် တက်သင်ယူခြင်း, အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို မေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ၁
+ဥဂ္ဃါဋိတာ နာမ၊ ကွာသည် မည်သည် ၁၄၅
ဥစ္ဆိဇ္ဇတိတိ၊ သတ္တဝါသည် ပျောက်၏ ပြတ်၏ဟူ၍ ၂၉
ဥစ္ဆုစောရဂေါဏဒမိမစ္ဆာ- ဒိဟိ၊ ကြံညစ်သောသူ, ခိုးသူစစ်သောသူ, နွား ငယ်ကို ဆုံးမသောသူ, နို့ဓမ်းကို မွေနည်း၍ ဆိဥ ယူသောသူ,ငါးချက်သော သူ အစရှိကုန်သော ၁၈
ဥဇုကာယ သာခါယ၊ ဖြောင့် ဖြောင့်တက်သော အခက် ၏ ၂၀၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဥ]

ဥဏှောဒကေန၊ ရေနွေးဖြင့် ၁၇
ဥတုအာဟာရသမုဋ္ဌာနဿ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန် အာဟာရ သမုဋ္ဌာန် ဖြစ်သော ၄၆
ဥတုမယံ၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်သည် ၁၃၄
ဥတုသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ ဥတုဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်မည်သည်ကို ၁၁၉
ဥတ္တာနသေယျကံ၊ ပက်လက်အိပ်တတ်ကာမျှ ဖြစ်သော ၃၉
ဥဒကကန္ဒရံ ဝါ၊ ရေရှိသော ချောက်ကိုရင်း ၄၅၂
ဥဒကစိက္ခလ္လံ ဝါ၊ ရေနှင့်ရောသော ညွန်ကိုရင်း ၄၅၂
ဥဒကပုဗ္ဗုဠကော ဝိယ စ၊ ရေပွက် ကဲ့သို့ရင်း ၁၇၁
ဥဒကေ ဒဏ္ဍရာဇိ ဝိယ စ၊ ရေ၌ တောင်ဝှေးဖြင့်သားသော အရေးကဲ့သို့ရင်း ၁၇၁
+ဥဒယံ၊ ဥပ္ပါဒလက္ခဏာဟု ဆိုအပ်သော အဖြစ်ကို ၁၆၀
ဥဒယဗ္ဗယပရိစ္ဆိန္နာဝဓောဓ-တော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်တည်း ၁၇၀
+ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ-ဉာဏေန၊ ဥဒယဗ္ဗယာ-နုပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ၁၉၉
ဥဒယဝယဝန္တော၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းရှိသော တရား တို့သည် ၁၆၀
ဥဒရပဋလံ၊ ဝမ်းရေလွှာကို ၄၁
ဥဒါသိနော၊ လေးတူချိန်သို့ ဥဒါသိန်မူသည် ၂၅၃
ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော ရူပဘဝ တို့၌ ၃၄၇
ဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကေတွာ၊ အထက် သို့ မြော်၍ ၂၀၀
ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေဟိ စ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့်တကွဖြစ်သော ကိလေသာတို့မှရင်း ၃၄၅
ဥဒ္ဓရဏ။ပ။ ဝသေန၊ ခြေကို ချီကြွခြင်း, ခြေကို ရှေ့သို့ ဆောင်ခြင်း,။ပ။ ရပ်ခြင်း တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၂၇
ဥဒ္ဓုမာတကပရိပက္ကပဘိန္နတာ-ယ စ၊ ဖူးဖူးရောင်သည်၏ အဖြစ်။ပ။ ကွဲအက်ပျက်စီး သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရင်း ၈၈
ဥန္ဒူရာဒီဟိ၊ ကြွက်, ပိုးဟပ် စသည်တို့သည် ၄၄၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဥ]

ဥပက္ကမေန စေဝ၊ မိမိ၏ရင်း, သူတပါး၏ရင်း ပယောဂ လုံ့လဖြင့်ရင်း ၉၁
ဥပက္ကိလေသဝတ္ထု စ၊ ဒိဋ္ဌိဂါဟ စသော ဥပက္ကိလေသဝတ္ထု သည်လည်း ၁၀၇
ဥပဂမနံ၊ ကပ်ခြင်း စွဲလမ်းခြင်း သဘောသည် ၄၀
ဥပစာရဋ္ဌိ၊ မဂ်၏အနီး၌ ကျင်လည်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ဥပစာရဟူ၍ ၃၀၂
+ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဉာဏ်အား ရှေးရှုကပ်၍ ထင်၏ ၁၉
ဥပဋ္ဌာနံ၊ အာရုံသို့ကပ်၍ မြဲစွာတည်သော သတိ သည် ၁၇၅
ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ကပ်၍ တည်တတ်သော အနက် ကြောင့် ၃၄၃
ဥပဋ္ဌာနတော၊ (အသုဘအခြင်း အရာ စသည်ကို ယူသည် ၏ အစွမ်းဖြင့်) ကပ်၍ တည်တတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ၃၃၁
ဥပဋ္ဌိတာ၊ သဘာဝကို ကောင်းစွာ မှတ်သဖြင့် အာရုံ၌ မြဲစွာကပ်၍ တည်သော ၁၀၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဥ]

ဥပတ္ထမ္ဘကတ္တာ၊ ထောက်ပံ့ တတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ၄၁
ဥပဒ္ဒဝတော၊ များစွာသော မင်းဘေးမင်းဒဏ် မကြုံ စည်အပ် ကပ်၍ နှိပ်စက် တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါ အားဖြင့် ၈၆၊၉၀
ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ၊ အခြားမဲ့ သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ ခံစားအပ်သော အကျိုး ရှိသောကံရင်း ၄၀
ဥပပန္နသ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေ စွဲနေသည်မှုလည်း ဖြစ်သော ၂၃၀
ဥပပရိက္ခတိ၊ အဖန်တလဲလဲ စုံစမ်းဆင်ခြင်၏ ၁၀၉
ဥပပရိက္ခန္တော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ ထက်ဝန်းကျင် ရှုလတ် သည် ရှိသော် ၄
ဥပပီဠကံ၊ ကပ်၍ နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲတတ်သောကံရင်း ၅၀
ဥပရိဉာဏဝဇ္ဈာတိ၊ အထက် မဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် သတ်အပ် ၏ ဟူ၍ ၃၅၅
ဥပရိမဂ္ဂတ္တယဝဇ္ဈော၊ အထက် မဂ်သုံးပါးအပေါင်းသည် သတ်အပ်ကုန်သော ၃၂၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဥ]

+ဥပရိမာ၊ အထက်ဖြစ်သော သကဒါဂါမိစသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၄၁၄

ဥပဝနေ၊ ပန်းဥယျာဉ်၌ ၃၇၇

+ဥပဝီဏဉ္စ၊ စောင်းကြက် သားရေကိုရင်း ၁၅၀

ဥပသဂ္ဂတော၊ အကျိုးမဲ့တို့သည် အစဉ်လိုက်အပ်သည် ဖြစ်၍ ငြိတွယ်ခြင်းရှိသော အားဖြင့် ၈၆၊ ၂၃၀

ဥပသဂ္ဂေါ ဝိယ၊ ဘီလူး ဥပါယုတ်မာသော နတ်ဆိုးတို့သည် ဆောင်အပ်, ဖြစ်စေအပ်သော ရောဂါဗျာဓိအစရှိသော အနတ္ထကဲ့သို့ ၉၀

ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု မှတ်အပ်ကုန်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ၂၀

+ဥပါဒိန္နကံ၊ ဥပါဒိန္နကရုပ်ကို ၁၀၉

ဥပါယာသဓမ္မတော၊ လွန်စွာ ပင်ပန်းခြင်း သဘော ရှိသောအားဖြင့် ၈၇၊ ၂၃၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဥ]

ဥပေက္ခာ၊ ဝိပဿနုပေက္ခာ, အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာသည် ၁၇၅

ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌိတိကိစ္စဉ္စ၊ ဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စ, ပွါးစီးမြင့်ရှည် တည်ခြင်းကိစ္စကိုရင်း ၃၃၃

+ဥပ္ပတ္တိနိဝါရဏဿ၊ ဖြစ်ခြင်းကို မြစ်တတ်သော ၃၇၇

ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ အာရုံပြုသော အားဖြင့် ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၆၀

ဥပ္ပလပဒုမပုဏ္ဍရီကသောဂန္ဓိကာဒီနံ၊ ဥပ္ပလကြာ, ပဒုမကြာ, ပုဏ္ဍရိက်ကြာ, ကြာနားဒေါင်းစသည်တို့၏ ၄၁

ဥပ္ပါဒံ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ဝိကာရသို့ရင်း ၂၀၀

ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိပဝတ္တနိမိတ္တံ၊ ဥပါဒ်, ဌီ, ပဝတ္တနိမိတ်ကို ၂၁၄

ဥပ္ပါဒဘင်္ဂက္ခဏာယေဝ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏ ဘင်္ဂက္ခဏ တို့သည်သာလျှင် ၉၉

+ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တဘာဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းမှ တပါးသော ဌီဟူသော ဇရာ သဘော ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၁၈၇

ဥပ္ပါဒဝယပဋိပီဠနဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသည်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဥ]

အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲအပ်သည်၏အဖြစ် တည်းဟူသော သကတ် အနက်ကြောင့် ၁၄၈

ဥပ္ပါဒဝယပဋိပီဠနတာယ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း။ ပ ။ ကြောင့်ရင်း ၈၈

ဥပ္ပါဒဝယပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်း ကြောင့်ရင်း ၁၀၅

ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂသမင်္ဂိသဒ်ါတံ၊ ဥပါဒ်,ဌီ,ဘင်နှင့် ပြည့်စုံ သည်ဟုဆိုအပ်သော ၃၆၆

ဥပ္ပါဒါဒီနိ၊ ဥပ္ပါဒ, ပဝတ္တ စသည်ကို ညွှန်းသဖြင့် ဆိုအပ်သော သဒ်ါရတို့ကို ၂၇၀

ဥပ္ပါဒေ၊ ဥပ္ပါဒဝန္တဖြစ်သော ခန္ဓာသည် ၃၆၄

ဥပ္ပန္နံ နာမ၊ ဖြစ်သည်မည်၏ ဟူ၍ ၅၂

ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဖြစ်ကုန် ဖြစ်ကုန်သော ၆၆

ဥဗ္ဗိဂ္ဂဟဒယာနံ၊ ထိတ်လန့်သော နှလုံးရှိသော ယောဂီတို့အား ၂၃၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဥ]

ဥဘတော၊ နိမိတ် ပဝတ္တ နှစ်ပါးမှ ၃၄၂

ဥဘော၊ လူနှင့်လှေသား ဤနှစ်ပါးတို့သည် ၃၈

ဥယျုတ္တသေနာ၊ မြို့မှ ထွက်သော စစ်သည် ရှိသော ၃၁၄

ဥလ္လင်္ဃိတွာ၊ မြောင်း၏ အထက်အဖို့ဖြင့် ခုန်၍ ၃၁၄

ဥသ္မာ၊ ကမ္မဇတေဇောသည် ၄၅၄

ဥဿက္ကိတွာ၊ အလွန်အကဲ သို့။ ပ ။ မဆုတ်မနစ် အားထုတ်၍ ၄၄၀

ဥဿဝဗိန္ဒု ဝိယ စ၊ ဆီးနှင်း ပေါက် ကဲ့သို့ရင်း ၁၇၁

ဥဿုက္ကပ္ပဟာနံ၊ ထက်သော သံဝေဂကြောင့် ကိစ္စ ကြီးငယ်တို့၌ ကြောင့်ကြ ဗျာပါရကို ပယ်နိုင် ခြင်းရင်း ၂၁၅

[ဦ-ဧ]

ဦဟစ္စ၊ နုတ်ပစ်ပယ်ခွါ၍ ၂၅၂

+ဧကံ ဝဿသတံ၊ တခုသော နှစ်အရာကို ၁၁၅

+ဧကံ ဝါ၊ တကြိမ်သော စိတ္တဝါရကိုရင်း ၄၄၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ေ]

ေကာံ သမ္မသနံ၊ (အနိစ္စ
 အခြင်းအရာအားဖြင့်
 ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်
 သားခြင်းကို အကြောင်း
 ပြု၍) တခုသော
 သမ္မသနမည်၏ ၇၂
ေကစိတ္တက္ခဏိကတာယ၊
 တခုသော စိတ္တက္ခဏ
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၁၃၆
ေကစိတ္တသမာယုတ္တာ၊ တခု
 တခုသော စိတ်နှင့်တကွ
 ဖြစ်ကုန်၏ ၁၃၆
ေကတ္တံ၊ သစ္စာလေးပါးတို့၏
 တူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 သဘောမည်၏ ၃၈၅
ေကတ္တာ၊ တူသောအနက်
 ရှိကုန်၏ ၆၄၊၃၁၆
+ေကပဋိဝေဓာနိ-ေကဇ္ဈံ
 ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာကာရာနိ၊
 တပေါင်းတည်း ထိုးထွင်း
 ၍ သိအပ်သော အခြင်း
 အရာရှိကုန်သည် ၃၈၄-၅
ေကပဒဝါရံ၊ တခုသော
 ခြေလှမ်း တကြိမ်ကို ၁၂၇
ေကဗီဇီ နာမ၊ အတ္တဘောကို
 ယူခြင်းဟုဆိုအပ်သော
 တခုသာလျှင်ဖြစ်သော
 ခန္ဓာဟူသော မျိုးစေ့
 ရှိသည် ၄၅၇
ေကမာသံ ဒွိမာသမ္ပိ၊ တလ
 နှစ်လ ပတ်လုံးလည်း ၁၀၇
ေကဝတ္ထုပရိဒီပနံ၊ တခုသော
 ဝတ္ထုကို ပြခြင်းဖြစ်သော
 စကားတည်း ၁၇၈
ေကဝဝတ္ထာနံ၊ တူမျှကုန်၏ဟု
 ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကို ၂၀၀
ေကဝဝတ္ထာနာ၊ ခဏဘင်
 ဟူသော တူသောသဘော
 အားဖြင့် ပိုင်းခြား မှတ်
 သားခြင်းရှင်း ၂၀၃၊၃၉၉
ေကဝါရံ ဒွေဝါရံ၊ တကြိမ်
 နှစ်ကြိမ် ၁၇
+ေကဝီထိယံ၊ တခုသော
 ဝီထိ၌ ၃၁၄
+ေကသင်္ဂဟိတာနိ၊ တခု
 တည်းသော သဘော
 အားဖြင့်သာလျှင် ပေါင်း
 ၍ ယူအပ်ကုန်၏ ၃၈၅
+ေကသိမ္ဘိဌာနေ၊ ဖြစ်ခြင်း
 ကိုလည်းလွတ်၍ ပျက်
 ခြင်းကိုသာလျှင် နှလုံး
 ပြုရာ တခုသောဌာန၌ ၂၀၁
ေကာဒသင်္ဂိသန္တာပသန္တတ္တော၊
 တဆယ့်တပါးသော မီးပူ
 ဖြင့် ပြင်းစွာပူပန်သော ၂၈၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ေ]

ကောဒသဟိ အင်္ဂဟိ၊ ရာဂဂ္ဂိ
စသော တဆယ့်တသီး
သော မီးတို့ဖြင့် ၂၂၃

+ကောရမ္မဏော၊ တကြိမ်သာ
လျှင် အာရုံပြုအပ်သော
နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံ၌ ၃၁၅

ကောလောကံ၊ တခဲနက်
သော အလင်းကို ၁၇၇

ကောဝဇ္ဇနေန၊ တချက်သော
အာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ၃၁၄

+ကောသိတိဘာဝါပတ္တိ-
တော၊ တခုတည်းကဲ့သို့
တူသည်၏အဖြစ်သို့
ရောက်ခြင်းကြောင့် ၄၀

ကောသိတိလောကိယ-
စိတ္တာနိ၊ ရှစ်ဆယ့်တပါး
သော လောကီ
စိတ်တို့သည် ၁၂

ကောသီတိလောကိယ-
စိတ္တုပ္ပါဒဝသေနေဝ၊
ရှစ်ဆယ့်တပါးသော
လောကီစိတ္တုပ္ပါဒ်၏
အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် ၁၁၁

ကေဿ ဝဋ္ဋိယာ၊ တခုသော
ဆီမီးစာမှ ၅၈

ေကကဥတုဝသေန၊ တပါး
တပါးသော ဥတု၏
အစွမ်းဖြင့် ၁၂၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ေ]

တေမတ္ထံ၊ “ကမ္မဿ ကာရ-
ကော နတ္ထိ” စသည်ဖြင့်
ဆိုအပ်ပြီးသော
ဤအနက်ကို ၅၅

တေရဟိ ဝါ ပန၊ ယခု
မျက်မှောက်၌မူလည်း ၄၃

တေသံ အန္တရေ၊ ထိုနာမ်ရုပ်
ကို ပိုင်းခြားခြင်း ပစ္စည်း
ကို သိမ်းဆည်းခြင်း
တို့၏ အတွင်း၌ ၆၉

တေနေဝ ဥပါယေန၊ ဖဿ
စသည်ကို မုခပြုသဖြင့်
ပြအပ်ပြီးသော ဤအရူပ-
ပရိဂ္ဂဟ၏အကြောင်း
ဥပါယဖြင့်ပင်လျှင် ၂၁

တေသဉ္ဉေဝ၊ ထိုသားကြီး
သားလတ်တို့၏သာလျှင် ၂၁၇

တ္တောဝတာ စ၊ ဤမျှအတိုင်း
အရှည်ရှိသော ပဌမမဂ်၏
အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်၏
ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင် ၃၂၂

+တ္တော၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်
ပါဠိ၌ ၇၅

ရေတ္တော၊ ကြက်ဆူသည် ၂၄၉

ဝေံဂရုကာ ဟိ၊ ဤရွေ
လောက်ပင် ဝန်လေး
သည်သာတည်း ၄၄၆

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[ဧ]

ဧဝံသဘာဝမေဝ၊ ဤသို့ ချုပ်ပျက်ခြင်းသဘော ရှိသည်သာတည်း ၂၀၇
+ဧသေနယော၊ ဤရူပက္ခန္ဓာ၌ ဆိုအပ်သောနည်းကို ၇၄

[ဩ]

+ဩကာသံ၊ ကို ၅၂
+ဩကာသကတုပ္ပန္န နာမ၊ ဩကာသော ကတော ဧတဿဟူသော ဝစနတ် ကြောင့် ဩကာသ-ကတုပ္ပန္နမည်၏ ၃၆၀-၉
+ဩကာသေဟိ၊ အရာဌာန တို့ဖြင့် ၇၀
ဩက္ကန္တိ၊ အမိဝမ်း၌ သက်ဝင် သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည် ၄၀
ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ဩဇာလျှင် ရှစ်ခုမြောက်ရှိသော ရုပ်ကို ၁၀၁
ဩဇဝန္တေန၊ ဩဇာနှင့် ပြည့်စုံသော ၄၂၆
ဩတာရေတွာ၊ သွင်း၍ ၂၄၁
ဩတိဏ္ဏမတ္တော၀၊ သက်ကာမျှ ဖြစ်၍သာလျှင် ၄၅၂
ဩတိဏ္ဏော၊ သံဿာဘောင်သို့ သက်သည်ရှိသော် ၄၄၇

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[ဩ]

ဩတ္တပ္ပမာနာ၊ ရွံ့ရှာနိုးသည် ဖြစ်၍ ၂၇၅
ဩဓိ ဩဓိ၊ အပိုင်းအပိုင်း ၁၂၉
ဩနဒ္ဓပရိယောနဒ္ဓေါ၊ ဖုံးလွှမ်း အပ် အဖန်တလဲလဲ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ၂၀၇
ဩပပါတိကာနမ္ပိ၊ ဥပပါတ် သတ္တဝါတို့အားလည်း ၉၉
ဩပပါတိကော၊ ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေသာရှိသော ၃၂၀
ဩဘာသော၊ ဝိပဿနာ၏ အာနုဘော်ကြောင့် ဖြစ်သော အရောင် အလင်းသည် ၁၇၄
ဩမတ္တာ-သတ္တိတော ဟီနပမာဏာ၊ အစွမ်း သတ္တိအားဖြင့် ယုတ်ညံ့ သော ပမာဏရှိကုန် သည် ၁၂၇-၀
ဩရသပုတ္တဘာဝံ၊ ရင်ခွင်တော် နှစ် သားတော်စစ်၏ အဖြစ်ကို ၃၂၀
ဩရိမတီရံ၊ ဤမှာဖက် ကမ်းကို ၃၀၃
ဩလမ္ဗိတံ၊ ဆွဲကိုင်အပ်သော ၃၁၅
ဩလီယတိ နာမ၊ ဘဝနိရောဓ မှ တွန့်သည်မည်၏ ၂၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဩ]

ဩလောကယမာနော၊ ကြည့်လတ်မြင်လတ်သော် ၂၁၉
ဩသာပေတိ ကိရ၊ နှစ်သတတ် ၂၄၁
ဩဟိတဘာရော၊ ချအပ်ပြီးသော ခန္ဓာဝန် ကိလေသဝန်,အဘိသင်္ခါရဝန် ရှိသော ၃၂၉

[က]

ကက္ခဠတာ၊ ကြမ်းတမ်းခက်မာသည်၏ အဖြစ်သည် ၁၀၂
ကင်္ခါဝိတရဏတ္ထိကော၊ ကင်္ခါဝိတရဏာဉာဏ်ကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ၆၄
ကင်္ခါဝိတရဏာဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ပ။ ဉာဏ်မည်၏ ၃၉
ကင်္ခါဝိတရဏာနန္တရံ၊ ကင်္ခါဝိတရဏာဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌ ၆၆
ကင်္ခါမလဿ စ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော။ပ။ အညစ်အကြေးကိုရင်း ၃၉၆
ကဏ္ဍုသပ္ပေါ စ၊ မြွေဟောက်ရင်း ၂၇၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကတကဋ္ဌိ၊ ခပေါင်းရေကြည်စေ့ကို ၁၇
ကတနယေနေဝ၊ ပြုအပ်သော အနိစ္စစသောအားဖြင့် အာရုံပြုသောနည်းဖြင့် သာလျှင် ၃၀၁
ကတပရိစယော၊ ပြုအပ်သော လေ့ကျင့်ခြင်းရှိသော ၁၃၀
ကတဘတ္တကိစ္စော၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းစားခြင်း ကိစ္စရှိသည် ဖြစ်၍ ၄၄၁
ကတောကာသံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အခွင့်ရှိသော ၃၆၈
+ကထံ၊ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ၇၁
ကဒလိက္ခန္ဓော၊ ငှက်ပျောတုန်းသည် ၂၅၀
ကဒ္ဒမပရိ၊ ညွန်၏အထက်၌ ၁၈
ကပဏ္ဏာယေဝ၊ ဆင်းရဲရှိရှားပင်ပန်းစွာ အထီးကျန်သော သူဆင်းရဲနှင့်တူကုန်သည်သာတည်း ၉၃
ကမ္မကိလေသပစ္စယာ၊ ကံကိလေသာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ၃၇၃
+ကမ္မဇေ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကမ္မနိရောဓော၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကံ၏ တဖန်မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းကြောင့် ၁၆၂

ကမ္မန္တရဋ္ဌေ၀၊ ကံတို့၏ အားရှိသည်၏အဖြစ်, အားမရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော အထူးအပြားသည်ရင်း ၅၂

ကမ္မပစ္စယံ၊ ကံလျှင်အထောက်အပံ့ရှိသော တရားရင်း ၁၀၀

ကမ္မပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင် အထောက်အပံ့ရှိသည်ဖြစ်၍ အာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော တရားရင်း ၁၀၀

ကမ္မပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင် အထောက်အပံ့ရှိသည်ဖြစ်၍ ဥတုလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော တရားရင်း ၁၀၀

ကမ္မပစ္စယစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင် အထောက်အပံ့ရှိသည်ဖြစ်၍ စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော တရားရင်း ၁၀၀

ကမ္မပဝတ္တဋ္ဌ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော အဆင့်ဆင့် ဖြစ်သော တရားသည်ရင်း ၅၃

ကမ္မဝဋ္ဋဋ္ဌ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော အဆင့်ဆင့်လည်သော တရားသည်ရင်း ၅၃

+ကမ္မဝဋ္ဋေ၊ အပေါင်းဖြစ်သော ကမ္မဝဋ်၌ ၅၃

ကမ္မဝိပါကဉာဏဿေဝ၊ ကံ အထူး ဝိပါက်အထူးကို သိသော ဉာဏ်အားသာလျှင် ၅၂

ကမ္မသန္တတိ စ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော ဟေတုဖလ အဖြစ်ဖြင့် စပ်သော အစဉ်သည်ရင်း ၅၃

ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿ၊ ကံလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ၄၆

ကမ္မသမုဋ္ဌာနေ ကေသေ၊ စတုသမုဋ္ဌာန ကေသတို့တွင် ကမ္မသမုဋ္ဌာန ကေသ၌ ၂၁

+ကမ္မသမုဒယာ၊ ကံ၏ ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့် ၁၆၀

+ကမ္မာဒိတော၊ ကံစသော အားဖြင့် ၄၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကမ္မာဒိဝသေန၊ ကံစိတ်ဥတု အာဟာရတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၄၄၊၉၇
ကလလကဒ္ဒမံ၊ သွက်သွက်သော ညွှန်သည် ၁၇
ကလာပတော၊ နာမ်တရားတို့၏ အာရုံအားဖြင့်ရင်း ၁၄၁
ကလာပသမ္မသနသခါတာယ၊ အပေါင်းအစည်းစု၍ သုံးသပ်သော ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ၆၅
ကလာပသမ္မသနေန၊ (တဆယ့်တပါးသော အရာတို့၌ တည်၍ ခန္ဓာတို့ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာသောအားဖြင့် သုံးသပ်သော) ကလာပသမ္မသနဉာဏ်ဖြင့် ၃၉၆
ကဿကဿ၊လယ်လုပ်သော ယောကျ်ား၏ ၂၀၃
ကာမရာဂပဋိဃာနုသယာ၊ သိမ်မွေ့ခေါင်းပါးသော ကာမရာဂါနုသယ,ပဋိဃာနုသယတို့ကို ၃၅၀
+ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ၊ အားသန်သော ကာမရာဂ ဗျာပါဒတို့ကို ၃၂၅-၇
ကာယသက္ခိ၊ ကာယသက္ခိ ပုဂ္ဂိုလ်ရင်း ၂၆၃

[က]

ကာရကံ၊ပြုတတ်သောဗြဟ္မာ ဗိဿနိုးစသော ကတ္တားကို ၅၄
ကာရကာဒိဘာဝေါ၊ ပြုပြင်စီရင်တတ်သူ အစရှိသော အဖြစ်သည် ၈၃
ကာရကော၊ အမှုကြိယာကို ပြုတတ်စီရင်တတ်၏ ၈၃
ကာရဏာကာရဏစိန္တာယ၊ အကြောင်းရှိ မရှိကို စိစစ်ကြံစည်ခြင်းဖြင့် ၄၁၆
ကာဠဇုဏှဝသေန၊ကာဠပက္ခ ဇုဏှပက္ခ၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၂၅
ကာဠပက္ခုပေါသထော၊ လကွယ်ပက္ခ ဥပုသ်သည် ၁၇၇
+ကိစ္စနိပ္ဖတ္တိဝသေနာပိ၊ ကိစ္စပြီးခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း ၃၀၇
+ကိဉ္စနတံ့-ကိဉ္စနဘာဝေ၊ ကြောင့်ကြအပ်သော ဥစ္စာ၏ အဖြစ်၌ ၂၄၆
ကိဉ္စိဒေဝ၊ တစုံတခုသောလျှင် ဖြစ်သော ဘေးရန်ကို ၁၂၇
ကိတ္တိတာ-ထောမိတာ၊ချီးမွမ်းတော် မူအပ်သော ၃၀၉
+ကိမတ္ထိယော၊ အဘယ် အကျိုး ရှိသနည်း ၁၉၄
ကိလန္တံ-ခိန္နံ၊ ပင်ပန်းသည် ၁၃၃

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[က]

ကိလမန္တိ၊ ပင်ပန်းညှိုးနွမ်းကုန်၏ ၁၁၅
ကိလေသပဋိပ္ပဿဒ္ဓိံ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာဟူသော ပူလောင်ခြင်း၏ ငြိမ်းခြင်းကို ၃၈၂
ကိလေသပရိယာဒါနံ၊ ကိလေသာဟူသော အစေး၏ ကုန်ရာဖြစ်သော ၃၈၂
ကိလေသဝိရူပတ္တဝိဟရတော၊ ကိလေသာဟူသော ဖောက်ပြန်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ရူပအသာရုပ္ပသဘောမှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၃၃၂
ကိလေသဝိသသမ္ဖုဋ္ဌော၊ ကိလေသာဟူသော အဆိပ်ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော ၂၈၈
ကိလေသသန္တာပပဟာရော၊ ကိလေသာဟူသော ပူပန်ခြင်းကို ပယ်ရှားတတ်သည်ဖြစ်၍ ၃၈၇
ကိလေသာသုစိပဂ္ဃရဏတာယ၊ (ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ပ။)အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၈၈
+ကိသ္မိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ၌ ၂၄၆

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[က]

ကုက္ကုဋပတ္တံ၊ ကြက်တောင်သည်ရင်း ၂၅၅
ကုစ္ဆိဂတော၊ ဝမ်းရှိသား၌ ၂၀၈
ကုမာရကော၊ ငယ်မူငယ်ရာ မပျောက်သည် ၁၂၀
ကုလမစ္ဆရိယံ၊ အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ၌ ဝန်တိုခြင်းရင်း ၃၄၉
ကုသလာကုသလစေတနာ၊ နာနက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်းတပ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာသည် ၁၀၀
ကုသလော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း၌ လိမ္မာသော ၁၈၁
ကုသိတပုဂ္ဂလဿ၊ သီလသမ္ပန္နဖြစ်လျက် ပျင်းရိသော အားဖြင့် ဘာဝနာကို အားမထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားရင်း ၁၇၃
ကုသုမိတရုက္ခော၊ ပွင့်သော ပန်းနှင့် ပြည့်စုံသော ပန်းပင်ရှိသော ၃၇၇
ကုဟိံ ဂစ္ဆတိ၊ အဘယ်သို့ သွားသနည်း ၂၀၄
ကူပကယဋ္ဌိတော၊ လင်းယဉ်တိုင်ဖျားမှ ၂၅၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကေဝလာ၊ အတ္တနှင့်ရှင်း
အနိစ္စအဖြစ်နှင့်ရှင်း
မရောမရှက် သက်သက်
ဖြစ်ကုန်၍ ၁၃၆
ကောစိ ဓမ္မော၊ တစုံတခုသော
ခန္ဓာဟူသော တရားသည် ၅၉
ကောဋ္ဌိ၊ ရှေးဖြစ်သော
အစွန်းအစကို ၅၅
ကောလံကောလော နာမ၊
မြတ်သောအမျိုး
တခုမှသည် မြတ်သော
အမျိုးတခုသို့ လာသည်
ဖြစ်၍ ကောလံကောလ
မည်သည် ၄၅၇
ကြိယာဘာဝ။ပ။ပွဘောဒေါ၊
ကြိယာ၏အဖြစ်မျှသို့
ကပ်သော ကာယကံ
အစရှိသော အလုံးစုံသော
ကံအပြားရှိသည် ၃၇၅

[ခ]

ခဂ္ဂေန-ခဂ္ဂဂ္ဂေန၊ သန်လျက်
ဖျားဖြင့် ၂၃
ခဏိကတော၊ နာမ်တရားတို့၏
ခဏိကအဖြစ်ကို ထင်ရှား
ပြသောအားဖြင့်ရှင်း ၁၄၁
ခန္တိံ၊ အာရုံ၏သဘောသို့
သက်ဝင်၍ ဆုံးဖြတ် ပိုင်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ခ]

ခြားခြင်းဌာ် စွမ်းနိုင်သော
သဘောရှိ၍ ခံချိသော
ဉာဏ်ကို ၈၅
ခန္တိသောရစ္စပဋ္ဌိလာဘော၊
(အနိစ္စတာ။ပ။မေ့လျော်
ခြင်းကို ရခြင်းရှင်း ၂၁၅
ခန္တိသောရစ္စမေတ္တာဒိဂုဏ-
ဘူသိတစေတတော၊
အပူအချမ်း။ပ။ စိတ်ရှိ
ထသော ၄၆၄
ခန္ဓပဝတ္တိယံ၊ ခန္ဓာတို့၏
ဆက်ကာ ဆက်ကာ
ဖြစ်ခြင်းဌာ် ၃၇၅
ခန္ဓသာခါပလာသာဒီသု၊
ပင်စည် အခက် အရွက်
စသည်တို့သည် ၂၈
ခန္ဓာအာယတနဓာတုပစ္စယာ၊
ခန္ဓာအာယတနဓာတ်
ဟူသော အကြောင်း
ကြောင့် ၅၉
ခန္ဓာဒိသံယောဇကတ္တာ၊ ဖြစ်
လတ့်သော ခန္ဓာစသည်
တို့နှင့် ခန္ဓာစသည်တို့ကို
ယှဉ်စေတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၄၇
+ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ၊ ခန္ဓာ
တို့နှင့်အဘိသင်္ခါရတို့နှင့် ၂၀၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ခ]

ခန္ဓေဟိ စ၊ ထို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ, ထို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့် နောင်အခါ၌ ဖြစ်လတ္တံ့ သော ခန္ဓာတို့မှရင်း ၄၁၂
+ခယဋ္ဌေန၊ ကုန်တတ်သော သဘောကြောင့် ၇၄
+ခယဝယဘေဒနိရောဓေယော၊ ခယဝယဘေဒ-ဟု ဆိုအပ် သော နိရောဓ၌ သာလျှင် ၂၀၁၊ ၂၁၆
ခယာနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏ ခဏဘင်ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသော အနုပဿနာကို ၁၅၀
ခယာနုပဿနာယ၊ ခယ-ဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုသော အနုပဿနာဖြင့် ၃၉၈
ခါဏုကဏ္ဋကဒီဃဇာတိ- အာဒီသု၊ သစ်ငုတ်ခလုတ် ဆူးငြောင့် မြွေ ကင်း သန်း စသည်တို့တွင် ၁၂၇
ခါဒိတုကာမတာ၊ ခဲလိုသည်၏ အဖြစ်သည် ၃၅
ခိဍ္ဍာဒသကံ၊ မြူးတူးရွှင်ပျော် ခြင်း များသောအားဖြင့် ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ် ခုတို့၏ အပေါင်းရင်း ၁၁၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ခ]

ခိဍ္ဍာရတိဝဏ္ဏဗလပညာ၊ မြူးတူး ခုန်စားသော အားဖြင့် ပျော်ရွှင်ခြင်း အဆင်းရောင်ဝါ အားပညာ တို့သည် ၁၂၁
ခိပ္ပနိရောဓံ၊ လျင်သော ချုပ်ခြင်း ရှိ၏ ၉၈
ခိပ္ပမုခေန၊ မြှုံးဝဖြင့် ၂၄၁
ခိပ္ပါဘိညာ၀၊ လျင်မြန်သော အဘိညာဉ် ရှိကုန်သည် သာလျှင် ၂၉၅
ခီဏ၊ ကုန်ပြီးသော ကိလေ သာကို ၃၆၁
ခီရန္ဝယဿ၊ နို့ရည်အားလျော် စွာဖြစ်သော ၂၉
ခုဒ္ဒံ၊ ငတ်မွတ်ခြင်း ၂၀၆
ခေမဋ္ဌာနံ၊ ဘေးကင်းရာ အရပ်သို့ ၂၀၂

[ဂ]

ဂစ္ဆန္တဿ၊ ဈာန်ယာဉ်စီးလျက် ကြွသွားတော်မူသော ၃၇၇
ဂဏ္ဍတော၊ အိုင်းအမာနှင့် တူတော အားဖြင့် ၈၆
ဂဏ္ဍဘူတာ၊ အိုင်းအမာကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍ရင်း ၂၂၃
ဂတိ၊ သင်္ခါရလျှင် အကြောင်း ရှိသော အနတ္တကို ရှောင်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဂ]

လွှဲခြင်းငှါ ပြေးသွား
ရသည် ၂၂၃
ဂန္ဓဗ္ဗတ္တာ၊ လားအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၀
ဂန္ထနတော၊ စပ်တတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၀
ဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊
ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါ
တို့အား ၉၈
ဂမနသမတ္ထံ နာမ၊ သွားခြင်းငှါ
စွမ်းနိုင်သည်မည်သည် ၁၂၃
ဂမ္ဘီရံ၊ နက်နဲသောဉာဏ်၏
အာရုံဖြစ်သောကြောင့်
နက်နဲစွာထသော ၅၆
ဂယှုပဂံ၊ ယူအပ်သည်၏
အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ကို ၂၈၀
ဂဟဏေ၊ ဖမ်းအပ်ပြီးသော
မြေကို မစွန့်မူ၍ယူခြင်း၌ ၂၄၁
ဂါမဃာတကစောရာ ဝိယ၊
ရွာကိုဖျက်သော ခိုးသား
တို့ကဲ့သို့ ၂၂၃
ဂီဝါယ ဂဟေတွာ၊ လည်စိ
ဆုပ်၍ ၂၄၁
ဂေလညံ၊ နာကျင်သည်၏
အဖြစ်သည် ၁၈၂
ဂေဟာသမ္ဘာရေသု၊ အိမ်၏
အဆောက်အဦတို့သည် ၂၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဂ]

+ဂေါတြဘုအနန္တရံ၊ ဂေါတြဘူ
နှင့် တူသော ဝေါဒါန်၏
အခြားမဲ့၌ ၃၂၆၊၄၂၄
ဂေါခါဝဏ္ဏာဿ၊
ဖွတ်အဆင်း၏ ၂၉၃

[ဃ]

ဃံသနမတ္တေန၊ သွေးကာ
ပွတ်ကာမျှဖြင့် ၁၇
ဃနရတ္တံ၊ တခဲနက်နီသည် ၁၃၉
ဃနဝိနိဗ္ဘောဂံ၊ အပေါင်းကိစ္စ
အားဖြင့် တခဲနက်ကို
ခွဲခြမ်းခြင်းကို ၂၉၇၊၃၉၉
ဃနဝိနိဗ္ဘောဂေ၊ သမူဟဃန
ကိစ္စဃန အာရမ္မဏဃနကို
ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်းကို ၁၉၆
+ဃနသညံ၊ သန္တတိ ။ပ။
သညာကို ၁၅၀
ဃနသညာယ၊ သန္တတိသမူဟ
ကိစ္စအာရုံတို့၏ အစွမ်း
အားဖြင့် တပေါင်းတခဲ
တည်းဟု ဖြစ်သော
ဃနသညာကို ၃၉၈
ဃောရအာသီဝိသ၊ လျင်
သော အဆိပ်ရှိသော
မြွေ ၂၁၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[စ]

စက္ခုဒသကာဒိသမသတ္တတိ-
ရူပဥ္စ၊ စက္ခုဒသက
အစရှိသော အမျိုးခုနစ်ဆယ်
သော ကဠဝုတ္တာရုပ်
သည်ရင်း ၁၀၀
စက္ခုမာ၊ မျက်စိအမြင်
ရှိသော ၂၁၄
စဏ္ဍကုက္ကုရ၊ ကြမ်းသောခွေး ၂၁၆
စဏ္ဍဂေါဏ၊ ကြမ်းသောနွား ၂၁၆
စဏ္ဍာတပသန္တတ္တပါသာဏံ
ဝါ၊ ကြမ်းသောနေပူဖြင့်
လောလောပူသော
ကျောက်ဖျာပူသို့လည်း ၄၅၂
စဏ္ဍာလဂါမဒွါရအာဝါဋေ၊
ဒွန်းစဏ္ဍား ရွာတံခါးအနီး
အိုင်ငယ်၌ ၂၃၄
+စတုစတ္တာလီသရူပါနိ၊
လေးဆယ့်လေးပါးကုန်
သော ရုပ်တို့သည် ၆
+စတုညာဏာယ၊စတုမဂ္ဂညာဏ်
အားဖြင့် လေးပါးသော
ဉာဏ်အစိတ်ရှိသော ၃၃၀
စတုတိံသဝဿာနိ၊ သုံးဆယ့်
လေးနှစ်တို့သည် ၁၁၀
+စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာ ဧဝ၊
စတုတ္ထမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်
သာလျှင် သတ်အပ်သော
တရား မည်ကုန်၏ ၃၅၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[စ]

စတုတ္ထေ၊ စတုတ္ထစျာန်ကို
အခြေပြု၍ ဖြစ်သော
မဂ်၌ ၂၉၁
စတုဓာတုဝဝတ္ထာနမုခေန၊
လေးပါးသော ဓာတု-
ဝဝတ္ထာန်ကို အကြောင်း
ပြုသဖြင့် ၁၀
စတုန္နံ စတုန္နံ ဝဿာနံ၊
လေးနှစ် လေးနှစ်တို့၏ ၁၂၃
စတုရင်္ဂိကံ၊ အင်္ဂါလေးပါး
ရှိသည်ရင်း ၂၉၁
စတုဝီသတိကောဋ္ဌာသေသု၊
(ဆိုလတ္တံ့သော အဋ္ဌ-
ကောဋ္ဌာသတို့ကိုယ်၍)
နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော
ကောဋ္ဌာသတို့၌ ၆
စတုသမုဋ္ဌာနေသု၊ ကံ စိတ်
ဥတု အာဟာရဟူသော
လေးပါးသောအကြောင်း
တို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ၆
+စပလော၊ လျှပ်ပေါ်သည် ၁၂၀
စရိမဝိညာဏနိရောဓေန၊
အဆုံးစွန် စုတိဟူသော
ဝိညာဉ်၏ချုပ်သဖြင့် ၃၇၅
စလတော၊ ဗျာဓိနှင့်
ဇရာမရဏ လာဘ
အလာဘ စသော
လောကဓံတရားတို့

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[စ]

ကြောင့် တုန်လှုပ်သော
အားဖြင့် ၈၆၊၉၁၊၂၃၈
စိတ္တကူဋ္ဌပဗ္ဗတပါဒါဘိရတော၊
အနောတတ်အိုင်၏
အနောက်မျက်နှာ
စိတ္တကူဋ္ဌတောင်ရင်း၌
မွေ့လျော်သော ၂၃၄
+စိတ္တပစ္စယံ နာမ၊ စိတ်ဟူ
သော အထောက်အပံ့
ရှိသော တရားမည်၏ ၁၀၅
စိတ္တပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ
နာမ၊ စိတ်၏ အထောက်
အပံ့။ ပ ။ ရုပ်မည်၏ ၁၀၅
+စိတ္တပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ
နာမ၊ စိတ်အထောက်အပံ့
ရှိသော ဥတုကြောင့် ဖြစ်
သော ရုပ်မည်၏ ၁၀၅
+စိတ္တသန္တတိ၊ စိတ်၏အစဉ်
သည် ၅၉
စိတ္တသမ္ပက္ခန္ဒနတာယ စ၊
(ပိုင်းခြား၍ အနုလောမ
ဉာဏ် စသည်တို့၏ အဖြစ်
ဖြင့်) ကောင်းစွာ အမိ-
စိတ္တ၏ ပြေးဝင်ခြင်းငှါ
လည်း ၂၅၇
စုလ္လာသီတိသဟဿာနိ ကပ္ပံ၊
ရှစ်သောင်းလေးထောင်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[စ]

ပရိမာဏရှိသော
ကမ္ဘာကြီးပတ်လုံး ၁၃၆
စူဠသောတာပန္နော နာမ၊
စူဠသောတာပန်မည်
သည်၊ ဝါ၊ သောတာပန်
ထွေး မည်သည် ၆၄
စေတောဝိမုတ္တိယာ၊ စေတော
ဝိမုတ္တိဟုဆိုအပ်သော
ဖလသမာပတ်ကို ၄၁၉

[ဆ]

ဆကောဋ္ဌာသေ၊ ဝဿာန
ဥတု စသော ခြောက်ပါး
သော အစုတို့ကို ၁၂၄
ဆန္ဒသမာဓိတိ၊ ဆန္ဒလျှင်
အကြီးအကဲရှိသော
သမာဓိဟူ၍ ၃၃၄
+ဆန္ဒာဒိဝသေန၊ ဆန္ဒ,စိတ္တ,
ဝီရိယ, ဝီမံသ၏
အစွမ်းဖြင့် ၃၃၄
+ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒါဒိဝသေန၊
ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်စသည်တို့၏
အစွမ်းဖြင့် ၃၃၉
+ဆဟာကာရေဟိ၊ ခြောက်
ပါးသော ယူခြင်းဟူသော
အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ၂၄၀
ဆာတသုဟိတဝသေန၊
ငတ်မွတ်သောအခါ အစာ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဆ]

ဆသော ရောင့်ရဲသော
အခါ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၁၃၃
ဆာရိကာ၊ ပြာမီးသွေး
အပေါင်းကို ၄၄၄
ဆိဇ္ဇမာနသီသဒဿနံ ဝိယ၊
ပြတ်ဆဲသော ဦးခေါင်းကို
ရှုခြင်းကဲ့သို့ ၂၁၇
ဆိဒ္ဒမေဝ၊ အပေါက်ကို
သာလျှင် ၂၁၂
ဆိန္နသီသဒဿနံ ဝိယ၊ ပြတ်ပြီး
သော ဦးခေါင်းကို
ရှုခြင်းကဲ့သို့ ၂၁၇

[ဇ]

ဇစ္စန္ဓော စ၊ သူကန်းသည်လည်း ၃၅
ဇနကံ၊ ဝိပါက်ကဋတ္တာရုပ်ကို
ဖြစ်စေတတ်သောကံလည်း ၅၁
ဇနကာဝဗောဓတော၊
ခန္ဓာတို့ကို ဖြစ်စေတတ်
သော အဝိဇ္ဇာစသော
ပစ္စည်းကို ထိုးထွင်း၍
သိခြင်းကြောင့် ၁၆၆
ဇရာဓမ္မတော၊ ရင့်ခြင်း
ဟောင်းခြင်း သဘော
ရှိသောအားဖြင့် ၈၇၊၂၃၉
ဇရာပတ္တံ၊ ဇရာသို့ ရောက်
ခြင်းကိုလည်း ၄၆
ဇလိတအင်္ဂါရကာသု-
အာဒယော၊ အလျှံ
ပြောင်ပြောင် တောက်
လောင်သော မီးကျီးတွင်း
စသည်တို့သည် ၂၁၆
+ဇဝနာနိ၊ ဇောတို့သည် ၁၁၂
ဇဝနာရမ္မဏာနုရူပံ၊
ဇောအားလည်း, အာရုံ
အားလည်း လျော်စွာ ၁၁၃
ဇာတိဒုက္ခာဝဗောဓတော၊
ဇာတိဟု ဆိုအပ်သော
ဝဋ်ကို သိခြင်းကြောင့် ၁၆၆
ဇာတိဓမ္မတော၊ ဖြစ်ခြင်း
သဘောရှိသော
အားဖြင့် ၈၇၊၂၃၉
ဇာတော၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်၍
ခဏသုံးပါး၌ အကျုံး
ဝင်သော တရားတည်း ၁၅၇
ဇာယတိ၊ အကြောင်းအား
လျော်စွာဖြစ်၏ ၆၀
ဇာလဗ္ဘန္တရဂတော၊
ကွန်ရက်၏ အတွင်းသို့
ရောက်သော ၂၇၆
ဇိဂုစ္ဆမာနာ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာ
နိုင်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ၃၀
ဇိဏ္ဏာနံ၊ ဇရာသို့ ရောက်
ကုန်ပြီးသော သင်္ခါရတို့၏ ၄၆
ဇီဝိတဉ္စ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေသည်လည်း ၁၃၆
ဇီဝိတဒ္ဓါနဿ၊ မိမိအသက်
ရှင်အံ့သော ကာလ၏ ၄၄၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဇ]

ဇီဝိတနိကန္တိပရိစ္စာဂေါ၊ ဇီဝိတ၌ တပ်ခြင်းကို စွန့်နိုင်ခြင်းရင်း ၂၁၅
ဇီဝေါ၊ တိတ္ထိတို့သည် ကြံဆ အပ်သော ဇီဝသည် ၂၅၁
ဇေဂုစ္ဆတော၊ ဓိဓိဟု ထွီဖွယ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၇၉

[ဈ]

ဈတ္တံ-မိလာတံ၊ ညှိုးနွမ်းသည် ၁၃၃
ဈာမခါဏုကော ဝိယ၊ မီးလောင်ငုတ်ကဲ့သို့ ၁၃၃
ဈာနဖဿံ၊ သာတိသယ ဖြစ်သောဈာန်အတွေ့ကို ၂၆၇

[ဉ]

ဉတွာ-ဝဝတ္ထပေတွာ၊ နားလည်ပိုင်းခြား ကောင်းစွာ မှတ်သား၍ ၆၅
ဉာဏံ၊ ထိုအနိစ္စစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် စုံစမ်းခြင်းကို ပြီးစေတတ်သော ဉာဏ်ဟူ၍ ၇၁
+ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းမည်၏ ၄၃၃
ဉာဏစရိယာဟိ၊ ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့်ရင်း ၄၂၀
ဉာဏဉ္စ၊ ရုပ်ဝေဒနာစသော အာရုံကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသော အနုပဿနာ ဉာဏ်ကိုရင်း ၂၀၅
+ဉာဏဒ္ဒယေန၊ မုဉ္စိတု- ကမျတာဉာဏ်, ပဋိသင်္ခါ နုပဿနာဉာဏ်နှစ်ပါးနှင့် ၂၆၉
ဉာဏပရိစယံ၊ ဉာဏ်၏ ထက်ဝန်းကျင် လေ့လာခြင်းကို ၂
ဉာဏုတ္တရတ္တာ၊ ဉာဏ်အလွန် အကဲရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း ၃၄၅
ဉာတဉ္စ၊ အနုပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော ရုပ်ဝေဒနာစသော အာရုံ ကိုရင်း ၂၀၅
+ဉာတဗ္ဗေ၊ အဘိညေယျ တရားတို့ကို သိခြင်း ဟူသောအကြောင်း ကြောင့် ၆၇၊ ၂၀၃၊ ၃၉၂
ဉာတပရိညာ၊ (ဣဒံ နာမံ။ပ။) ပိုင်းခြား၍သိသော ပရိညာသည် ၅၇

[ဌ]

ဌိတိံ ဝါ၊ ဌီဟုဆိုအပ်သော ဇရာသို့ရင်း ၂၀၀
ဌိတိက္ခဏေ၊ မိမိ၏ဌီခဏ၌ ၄၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဌ-ဍ]

ဋ္ဌိတိယာ၊ ပဗန္ဓအားဖြင့် တည်ခြင်းငှါ ၄၂၃

ဍယှမာနာယ၊ လောင်အပ် သည်ရှိသော် ၁၃၁

[တ]

တံ၊ ထို (အတီတတိတ်။ပ။ သော) သမ္မသနသည် ၇၂

တံ အသောကရုက္ခပဏ္ဏံ၊ ထို ပန်းသုံးညွန့်ရွက်ကို ၁၄၀

တံ ပဌမစိတ္တံ၊ ထိုအာဒါန နိက္ခေပအားဖြင့် ရုပ်ကို သုံးသပ်သော ရှေးဦး စိတ်ကို ၁၄၄

တံ မံသပိဏ္ဍံ၊ ထို(လူအပေါင်း သည် မျက်စိဟု မှတ် သော) အသားစိုင်ကို ၁၀

တံသန္တတိပတိတတာယ စ၊ ထို တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘန စိတ်အစဉ်၌ ကျသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်းတည်း ၄၀၄

တံသမ္ပယုတ္တဖဿာဒယော၊ ထို လောကိယသတ္တ- ဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော ဖဿ စသောတရားတို့ကိုရင်း ၁၃

တဂ္ဂရုတာ၊ ထိုသို့ ခဏနိရောဓ ၌ အလေးပြုသည်၏ အဖြစ်သည် ၂၁၀

တစ္ဆံ၊ ထိုအသံဖြစ်ခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သော ၁၅၉

တဋတဋာယန္တာ၊ ဖျစ်ဖျစ် သော အသံကို ပြုကုန်လျက် ၁၃၀

တဏှာဂါဟော၊ တဏှာ ဟူသော စွဲလမ်းတတ် သော တရားသည် ၁၈၇

တဏှာနိရောဓာ၊ အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် တဏှာ၏ တဖန်မဖြစ်ပြန်ခြင်း ဟူသော ချုပ်ခြင်း ကြောင့် ၁၆၂

တဏှာယ၊ သိမ်မွေ့သော တဏှာသည် ၁၄၅

တဏှာသမုဒယာ၊ တဏှာ၏ ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီး ခြင်းကြောင့် ၁၆၀

တဏှာသိနေဟသီတေန၊ အလွန်တပ်နှစ်သက်ခြင်း တည်းဟူသော အချမ်း ဖြင့် ၂၈၇

တဏှာသောတေန၊ တဏှာ တည်းဟူသော ရေအယဉ်ဖြင့် ၅၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[တ]	
တတ္တကပါလေ၊ လောလော ပူသော အိုးကင်း၌	၁၂၉
တတ္တပါသာဏ္ဍ၊ အလွန် ပူသော ကျောက်ဖျာ ကိုလည်း	၄၅၂
တတြ၊ ထိုတီရဏပရိညာသည် ဉာတပရိညာ၏ အခြား မဲ့၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်၌	၆၉
တထကိစ္စတာယ စ၊ မဖောက် မပြန် မှန်သောကိစ္စ ရှိသည်၏အဖြစ် အားလည်း	၃၀၂-၃
တထဌေနေ-တထသဘာဝေန၊ မဖောက်မပြန် မှန်သော သဘောအားဖြင့်	၃၀၃
တဒင်္ဂပ္ပဟာနဉ္စ၊ ထိုဝိပဿနာ၏ အစိတ်ဖြစ်သော ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်ခြင်း သည်လည်း	၄၀၃
တဒတ္ထတ္တာ၊ ထိုပဟာန ပရိညာဉ်ဟူသော အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း	၃၉၄
တဒတ္ထာနေဝ၊ ထိုသမုစ္ဆေဒ ပဟာန်ဟူသော အကျိုး ရှိကုန်သည်သာလျှင်	၄၀၄
+တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ စ၊ သမ္ပယုတ်အားဖြင့် ရင်း, ဥပနိဿယအားဖြင့် ရင်း ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသို့အစဉ် လိုက်သော ကိလေသာ တို့မှရင်း	၄၁၂
တဒန္တရာနိရုဒ္ဓါနံ၊ ထိုအတိတ် အနာဂတ် သင်္ခါရတို့၏ အလယ်၌ ပစ္စုပ္ပန်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၍ ချုပ် ကုန်သော သင်္ခါရ တို့၏ရင်း	၁၃၇
တဒန္ဝယံ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရ၏ ဘင်ကိုရှုသော ဉာဏ်၏ အတုလိုက်၍ဖြစ်သော	၂၁၀
တဒန္ဝယဿ၊ ထိုအတ္တအား လျော်စွာဖြစ်သော	၂၉
တဒန္ဝယေန၊ ထိုသို့ဖြစ်အပ် ပြီးသည်ကို အစဉ် မှီးသဖြင့်	၆၂-၃
တဒဘိမုခေန၊ ထိုမြင်ရာ ကမ်းသို့သာလျှင်	၂၅၆
တဒါရမ္မဏဿ၊ ထိုရုပ်စသည် လျှင် အာရုံရှိသော	၂၀၁
တနုဘာဝါယ၊ ခေါင်းပါး သည်၏အဖြစ်ငှါရင်း	၃၂၅
တနုရတ္တံ၊ ပါးပါးနီသည်	၁၃၉
တန္တမိ တန္တမို၊ ချည်ချောင်း ချည်ချောင်းတိုင်း၌	၁၃၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[တ]

တန္နိန္နတာ၊ ထိုခဏနိရောဓ၌ ညွတ်သည်၏အဖြစ်သည် ၂၁၀

တပ္ပစ္စနီကကိလေသာ၊ ထိုအရူပ ဓမ္မ။ပ။ကိလေသာတို့သည် ၁၈

တပ္ပစ္စယာ၊ ထိုမူလဆီမီးစာ၌ တည်သော မီးလျှံဟူသော အကြောင်းကြောင့် ၅၈

တပ္ပဋိပက္ခနိန္နံ၊ ထိုဘယ၏ ပဋိပက္ခဖြစ်သော အဘယသို့ ညွတ်သော ၂၃၁

တပ္ပဋိပက္ခေ၊ ဤ၌ ဖြစ်သင့် ကုန်သော ထိုအနုပဿနာ တို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကုန် သော ၁၄၉

တပ္ပဗ္ဘာရတာ၊ ထိုခဏနိရောဓ သို့ ရှိုင်းသည်၏ အဖြစ် သည် ၂၁၀

တပ္ပေါဏတာ၊ ထိုခဏနိရောဓ သို့ ကိုင်းသည်၏ အဖြစ် သည် ၂၁၀

တဗ္ဗိပရီတေ၊ ထို အနိစ္စစသည် မှပြန်သော နိစ္စသုခစသော သဘောရှိသော ၂၀၈

+တပ္ပယောဂပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ၊ ထို အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓတို့မှ ထခြင်းစသော မဂ် ပယောဂ၏ ငြိမ်းခြင်း ကြောင့် ၄၁၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[တ]

တရုဏပလ္လဝဝဏ္ဏံ၊ သရက် စသည်တို့၏ နုသော ရွက်ညွန့်နှင့် တူသော အဆင်းရှိသည် ၁၃၉

+တရုဏဝိပဿနာဉာဏံ၊ နုသော ဝိပဿနာဉာဏ် သည် ၁၇၂

+တသ္မာ သုခပဋိက္ခေပ- တော စ၊ ထိုသို့ သုခ၏ ပဋိပက္ခ၏ အဖြစ်ကြောင့် သုခကို ပယ်တတ် မြစ်တတ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း ၁၁၆

တဠာကပါဠိံ၊ ကန်ပေါင်သို့ ၂၄၁

တာဏံ၊ သင်္ခါရလျှင် အကြောင်းရှိသော အနတ္တမှ စောင့်ရှောက် တတ်သော တရားသည် ၂၂၂

တာဝကာလိကတော၊ တသက်လျှာ၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း ၁၁၅၊၂၃၇

တာဝကာလိကတ္တမ္ပိ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏစသော တိုသောကာလ ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း ၁၇၀

တာဝဒိစ္ဆိတံ ကာလံ၊ ထို ရွှေ လောက် အလိုရှိအပ်သော ကာလပတ်လုံး ၄၁၆

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[တ]

တိံသ ရူပါနိ၊ သုံးဆယ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့သည် ၉၇
တိက္ခတရာ၊ (အနုလောမ ဉာဏ်။ပ။ ထက်လှစွာ သော ၃၀၀
တိဏကဋ္ဌသာဒိသော၊ မြက်ထင်းတို့နှင့် တူ၏ ၃၂
တိဏဝေဏုကဋ္ဌာနိ၊ သက်ငယ် ဝါး သစ်သားတို့ကို ၄၄၄
+တိဏ္ဏံ တိဏ္ဏံ ဝဿာနံ၊ သုံးနှစ် သုံးနှစ်တို့၏ ၁၂၄
တိယောဇနသဟဿဝိတ္ထတော၊ ယူဇနာသုံးထောင် အပြောကျယ်သော ၂၃၄
တိလပိဋ္ဌံ၊ နှမ်းမှုန့်ကို ၁၈
တိဝိဓဝိမောက္ခမုခဘာဝံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော ဝိမောက္ခမုခ၏ အဖြစ်သို့ ၂၅၈
တိသန္တတိဝသေန၊ ကာယဒသက,ဝတ္ထုဒသက, ဘာဝဒသက-ဟူသော သုံးပါးသော သန္တတိ သီသ၏ အစွမ်းဖြင့် ၉၇
တီဏိ၊ စိတ္တောတွာဟာရဇ·အား ဖြင့် သုံးပါးကုန်သော ၇
တီရဏဋ္ဌေ၊ စုံစမ်းတတ်, သုံးသပ်တတ်သည်၏
အဖြစ်ဟူသော အကြောင်း ကြောင့် ၆၈
+တီရဏပရိညာ နာမ၊ အနိစ္စတာ။ပ။ ပရိညာ မည်၏ ၆၇
တီရဏမတ္တမေဝ၊ စူးစမ်းခြင်း မျှသည်သာလျှင် ၂၁၉
တီရယတော၊ စုံစမ်းသော ၂၀၀
တီရိတာ၊စုံစမ်းအပ်ကုန်သည် ၃၉၃
တုစ္ဆံ၊ အချည်းနှီးဟူ၍ ၂၂၂
တုဋ္ဌဟဋ္ဌော၊ (ငါးထန်းရွက် ၏။ပ။) ရှင်လန်းသည် ဖြစ်၍ ၃၆
တုဋ္ဌာ၊ ရှာမှီးအပ်သော ၂၅၃
+တေတ္တိံသ တေတ္တိံသ ရူပါနိ၊ သုံးဆယ့်သုံးပါး, သုံးဆယ့်သုံးပါးကုန်သော ရုပ်တို့သည် ၇
တေတ္တိံသ ဝဿာနိ၊ သုံးဆယ့် သုံးနှစ်တို့သည် ၁၁၇
တေန စတုမဂ္ဂဝိသသမ္ဘဿေန၊ ထိုလေးပါးသော အရိယ မဂ်တည်းဟူသော အဆိပ် ၏ အတွေ့ကြောင့် ၃၈၅
+တေဘူမကာ၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်ကုန်သော ၃၆၉
တေလက္ခယေန စ၊ ဆီခန်း သဖြင့်ရှင်း ၁၃၀

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[တ]

+တေလဥ္ဇနကလလံ ဝိယ၊ ဆီစဉ်းသော ညွန်ကဲ့သို့ ၃၅၃

တေလတ္ထိကော၊ ဆီကို အလို ရှိသော ၁၇

တေသံ တေသံ ခါတုပရိဂ္ဂဟ- မုခါနံ၊ တဆယ့်သုံးပါးသော ထိုထို ခါတုပရိဂ္ဂဟာမုခ တို့တွင် ၅

[ထ]

ထာမဂတံ၊ သန်မြန်သော အားအစွမ်းသို့ ရောက် သည် ၆၀

ထာမဂတဋ္ဌေန၊ အားအစွမ်းသို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ၃၅၂

ထာမဂတော- ထာမဂတ- ကိလေသော၊ မြဲမြံစွာ တည်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော ကိလေသာ ရှိလျက် ၃၆၂

ထိရဘာဝဂတာနုသယော၊ မြဲမြံစွာ။ပ။ ရှိသည် ဖြစ်လျက် ၃၆၂

ထိရဘာဝတ္ထာယ၊ မြဲမြံသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးငှါ ဂ၅

ထိရဘာဝပ္ပတ္တိယာ၊ မြံမြဲ သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက် ခြင်းကြောင့် ၁၂၀

ထိရဘာဝဿ၊ မကြွေကျ သော်လည်း။ပ။ မြဲမြံ ခိုင်ခံ့သော အဖြစ်၏ ၉၁

ထူလထူလေ၊ ရုန့်ရင်း ရုန့်ရင်း ကုန်သော ၃၁၁

ထူလဖုသိတကေ၊ ကြီးစွာ သော မိုးပေါက်ရှိသော ၂၁၄

ထေရိယာနံ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော သီလသမာဓိပညာ- သန္တောသ-စသော ဂုဏ် ရှိကုန်သော ၄၆၄

[ဒ]

ဒဏ္ဍကသညံ၊ လှံကန် ခတ် ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော အသံဟူသော အမှတ်ကို ၃၁၉

+ဒဏ္ဍာဘိဟတံ၊လက်ခတ်ဖြင့် ရိုက်ခတ်အပ်သော ၃၃

ဒန္ဓနိရောဓံ၊ နှေးသော ချုပ် ခြင်းရှိ၏ ၉ဂ

ဒန္ဓာဘိညာ နာမ၊ နှေးသော လေးသော အဘိညာဉ် ရှိသည်မည်သည် ၂၉၅

ဒန္ဓာယိတတ္တံ၊ လေးထိုင်း သည်၏ အဖြစ်သည် ၄၃၅

ဒသ (တေဇောကောဋ္ဌာသ လေးပါး, ဝါယော ကောဋ္ဌာသ ခြောက်ပါး၏

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဒ]

အစွမ်းအားဖြင့်)ဆယ်ပါး
ကုန်သော ၇
ဒသဒွါဒသဝါရေ၊ ဆယ်ကြိမ်
တဆယ့်နှစ်ကြိမ်တို့
တိုင်အောင် ၁၀၇
ဒဿနဋ္ဌေန၊ (ပရိညာဘိ-
သမယ, ပဟာနာဘိ-
သမယ, သစ္ဆိကိရိယာဘိ-
သမယ,ဘာဝနာဘိသမယ
လက္ခဏာရှိသော သစ္စာ
အနက် လွန်ခဲခက်ကို)
ပြက်ပြက်မြင်တတ်သော
အနက်သဘောကြောင့် ၃၄၂
ဒဿနဋ္ဌော၊ သစ္စာတရား
လေးပါးကို မြင်တတ်
သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
သဘောသည် ၃၀၄
ဒဿနသစ္ဆိကိရိယာ၊ ဒဿန
မည်သော သောတာပတ္တိ
မဂ်ဖြင့် မျက်မှောက်
ပြုခြင်း မည်၏ ၄၀၆
+ဒဿနဘာဝနာဝသေန၊
ဒဿနမဂ်, ဘာဝနာမဂ်၏
အစွမ်းအားဖြင့် ၄၀၆
ဒသမဍ္ဍ၊ ဆယ်ယောက်မြောက်
သော သားကိုလည်း ၂၁၀
ဒသဝဿ ပဉ္စဝဿ စတုဝဿ-
တိဝဿ ဒွိဝဿ ဧကဝဿ-

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဒ]

ပရိစ္ဆိန္နေ၊ ဆယ်နှစ် ငါးနှစ်
လေးနှစ် သုံးနှစ် နှစ်နှစ်
တနှစ်ဖြင့် ပိုင်းခြား
အပ်သော ၁၃၂
ဒသသဟဿိလောကဓာတု၊
တသောင်းသော လောက
ဓာတ်ကို ၁၇၇
ဒဠှံ နိဝါသေတွာ၊
မြဲမြံကြပ်ကြပ်ဝတ်၍ ၄၅၃
ဒဠှပါသဝသဂတော၊ မြဲစွာ
ဖွဲ့အပ်သော ကြော့ကွင်း၏
နိုင်ငံသို့ လိုက်ရသော ၂၃၆
ဒါရကစောရိ၊ သားငယ်ခိုး
မိန်းမတည်း ၂၀၆
ဒါရကသဒ္ဒံ၊ သူငယ်ငိုသံကို ၂၀၅
ဒါရုတိဏုက္ကာဒိသု၊ ထင်းမီး
ရှူး မြက်မီးရှူးစသည်
တို့၌ ၁၃၀
ဒါရုယန္တံ၊ သစ်ယန္တရား
ရုပ်သည် ၃၁
ဒါရုရဇ္ဇုကသမာယောဂ-
ဝသေန၊ သစ်ရုပ်၌
ဖွဲ့အပ်သော ယန္တရား
ကြိုးငယ်နှင့် ယှဉ်သည်၏
အစွမ်းအားဖြင့် ၃၁
ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ၊ မျက်မှောက်
သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဒ]

ခံစားအပ်သော အကျိုး ရှိသောကံရင်း ၄၀
+ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရတ္ထံ၊ မျက်မှောက်သောကိုယ်၏ အဖြစ်၌ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းအကျိုးငှါ ၄၁၀
+ဒိဋ္ဌန္တံ၊ ဒဿနဟုဆိုအပ် သော သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်ကိစ္စ၏ အဆုံး အနန္တရလျှင် ၂၆၆
ဒိဋ္ဌိဥဂ္ဃါဋနတော၊ မိစ္ဆာ အယူကို ခွါသော အားဖြင့်ရင်း ၁၄၁
ဒိဋ္ဌိဂါဟော၊ ဒိဋ္ဌိဟု စွဲလမ်း တတ်သောတရားသည် ၁၀၇
ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနဗဒ္ဓါ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ ဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်သော ၅၅
ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်ရင်း ၂၆၃
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိတိ၊ (သတ္တဇီဝပုဂ္ဂိုလ် ဟုယူခြင်း မိစ္ဆာဂါဟမှ စင်ကြယ်သောကြောင့်) ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ-ဟူ၍ ၂၀၊၃၀
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ဉာဏ်ဖြင့် မိစ္ဆာအယူကို သုတ်သင်ခြင်း၌ ၁၉၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဒ]

ဒိဋ္ဌိသမုဂ္ဃါဋနံ နာမ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ ပျောက်ခြင်း ကွာခြင်း မည်သည် ၁၄၆
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မြင်လောက ပစ္စက္ခအတ္တဘော၌ သာလျှင် ၄၄၀
ဒိယဍ္ဎအာယတနာနိ၊ အခွဲနှင့် တကွ နှစ်ခုသော အာယတနတို့ကို ၁၃
ဒိဝါသနေ၊ နေ့ခင်း၌ နေအပ်သောနေရာ၌ ၁၇၀
ဒိသာကာကော ဝိယ၊ အရပ် မျက်နှာကို သိသော ကျီးကဲ့သို့တည်း ၂၅၅
ဒိသာပက္ကမိတုကာမာ၊ အရပ် တပါးသို့ သွားလို ကုန်သည် ၃၆
ဒိသာဝိဒိသာဂမနံ နာမ၊ တူရူလေးရပ် အထောင့် လေးရပ်သို့ ကပ်ခြင်း သွားခြင်း မည်သည် ၁၅၀
ဒီဃမ္ပိ အဒ္ဓါနံ၊ ဒသ ဒွါဒသ ဝါရေ ဟု ဆိုအပ်သော တပါးပါးသောရပ်၏ အပိုင်းအခြားထက် ရှည်စွာသော ကာလ ပတ်လုံးလည်း ၁၁၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဒ]

ဒီဃရတ္တာနုပတိတံ၊ ရှည်ကြာစွာသော ကာလပတ်လုံး ခန္ဓာသန္တာန်၌ ကျရောက်သော ၄၁၀

+ဒုက္ခံ၊ ကို ၉၆

ဒုက္ခံ ယထာ စ၊ ဒုက္ခချည်းသာလျှင် ဖြစ်သကဲ့သို့ ၈၃

ဒုက္ခတာသူလယောဂိတာယ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော ဒုက္ခတာဟု ဆိုအပ်သော ထိုးကျင့်ကိုက်ခဲခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၈၈

ဒုက္ခမတော၊ သည်းခံနိုင်ခဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၈

ဒုက္ခမေ၀၊ (ဒုက္ခဒုက္ခတာစသောအပြားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိသော) ဒုက္ခသည်သာလျှင် ၂၆

ဒုက္ခဝတ္ထုတာယ စ၊ သုံးပါးအပြားရှိသောဒုက္ခ၏၊ ဝါ-သံသရာဒုက္ခ၏ တည်ရာဝတ္ထု၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၈၈

ဒုက္ခဝူပသမသင်္ခါတဿ၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးချမ်းမြေ့ရာဟုဆိုအပ်သော ၉၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဒ]

ဒုက္ခာပဋိပဒါ နာမ၊ ဆင်းရဲငြိုငြင်သော အကျင့်မည်သည် ၂၉၄

ဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂုစ္ဆပဋိက္ကူလော၊ မကောင်းသော အနံ့တို့ဖြင့် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်လျက် ၄၁

ဒုန္နီဟရဏီယတာယ စ၊ အရိယမဂ်တည်းဟူသော မွေးညှပ်နှင့်ကင်း၍ နုတ်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၈၉

ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ၊ အဆင်းမလှသည် ၁၃၃

ဒုဗ္ဗလတာယ၊ (အလိုလိုပင်ပျက်စီးတတ်၍)အားနည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၉၃

ဒုဗ္ဗလပညဿာပိ၊ အားနည်းသော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း ၁၂၁

ဒုဗ္ဗလဘာဇနဿ၊ အားနည်းသော စိုသော မြေခွက်စိမ်း၏ ၂၁၃

ဒုရုတ္တရဏဋ္ဌေန စ၊ ကူးခပ်နိုင်ခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၃၅၁

ဒုသဏ္ဌိတံ၊ မကောင်းသော သဏ္ဌာန်ရှိသော ၁၃၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဒ]

ဒူတေန၊ သူနာစေခိုင်းအပ်သော တမန်သည် ၅၀

ဒေါဏိတန္တိအာဒီသု၊ စောင်းခွက် စောင်းညို့စသည်တို့သည် ၂၇

ဒေါဏိယံ၊ ဆီပွတ်ဆုံ၌ ၁၇

ဒေါသမလံ၊ မိမိလည်းညစ်နွမ်း သူတပါးကိုလည်း ညစ်နွမ်းစေတတ်သော ဒေါသ အညစ်အကြေးကို ၃၅၀

ဒေါသုပသတ္တတာယ၊ အာရုံအားဖြင့်ရင်း သမ္ပယုတ်အားဖြင့်ရင်း ရာဂအစရှိသော ဒေါသတို့နှင့် ကပ်ငြိရှက်တွယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၉၀

ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသောမိစ္ဆာအယူကို ၅၅

ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာအယူတို့သည်လည်း ၆၀

ဒွိကောဋ္ဌိကာ၊ နှစ်ပါးသောအဖို့ရှိသော ၂၄၅

ဒွိမာသံ၊ နှံကာလ,သစ်ဆင်းလနှစ်လပတ်လုံး ၁၂၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဒ]

ဒွိန္နံ ဉာဏာနံ၊ အာဒီနဝဉာဏ်သန္တိပဒဉာဏ် နှစ်ပါးတို့၌ ၂၂၉

ဒွိဟတီဟစ္စယေန၊ နှစ်ရက်သုံးရက်လွန်သော ကာလ၌ ၁၃၉

ဒွေဓယေဝ၊ နှစ်ဦးသော အနာဂါမ်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင် ၄၁၅

[ဓ]

ဓမ္မတာရူပံ နာမ၊ မိမိမိမိအလိုလိုသာ ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသော ရုပ်မည်၏ ၁၃၉

ဓမ္မတာရူပတော၊ (အယလောဟစသည် ဘူမိပါသာဏစသည် အပြားရှိသော အထူးထူးသော အဆင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော ကံကို မငဲ့)သဘော အားဖြင့်ပြီးသော ဓမ္မတာရုပ်အားဖြင့်ရင်း ၁၁၄

ဓမ္မသေနာပတိဿ၊ တရားစစ်သူကြီးဖြစ်သော သခင်သာရိပုတ္တရာ၏ ၂၉၅

ဓမ္မာနုသာရီ၊ ဓမ္မာနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်ရင်း ၂၆၃

ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးကို ရှေးရှုမျက်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဓ]	
မ္မောက် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်	၃၆၃
ဓမ္မဒ္ဓစ္စကုသလော၊ ဓမ္မဒ္ဓစ္စ၏ မဂ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိသဖြင့် ဓမ္မဒ္ဓစ္စ၌ လိမ်မာသည်	၁၉၀
ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတမာနသံ၊ ဩဘာသစသည်တို့၌ အရိယဓမ္မဟုဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စသည် ဝိပဿနာခရီးမှ ဖဲသဖြင့် ဖောက်ပြန်စွာ ယူအပ်ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည်	၁၇၄
ဓရန္တေယေဝ၊ ထင်ရှားရှိ စဉ်လျှင်	၉၈
ဓုရနိက္ခေပံ၊ လျော့ညံ့လို့လ ဝန်ချခြင်းကို	၁၆
ဓုဝသညံ၊ ခိုင်ခံ့မြဲမြံသည်၏ အဖြစ်ကို မှတ်တတ်သော သညာကို	၁၅၁
ဓုဝသညာယ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့၏ဟု မှတ်သောသညာကို	၃၉၈
ဓုဝ သုဘ သုခ အတ္တဘာဝေဟိ၊ ခိုင်ခံ့ မြဲမြံ။ပ။အဖြစ်တို့ဖြင့်	၉၂
ဓုဝေန ဝါ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သည်၏ အဖြစ်မှရင်း	၂၄၈
[န]	
နက္ခတ္တယောဂံ၊ နက္ခတ်နှင့် လ၏ ယှဉ်ခြင်းကို	၃၁၆
နဂရန္တိဝေါဟာရမတ္တံ၊ မြို့ဟူသော ဝေါဟာရ မျှသည်	၂၇
နင်္ဂလကောဋိ ဝိယ၊ ထယ်ကိုင်းစွန်းကဲ့သို့	၁၂၁
န စေဝ အာဂတံ၊ ကြိယာ မနောဓာတ်မှ လာ သည်လည်းမဟုတ်	၅၉
+န ဇာယရေ၊ ဖြစ်ကြသည် မဟုတ်ကုန်	၃၄
နန္ဒကောဝါဒသုတ္တေန၊ (ဥပနိဿယ။ပ။နန္ဒကော ဝါဒသုတ်ဖြင့်	၂၉၃
နန္ဒိံ၊ သပီတိက တဏှာကို	၆၉၊၁၅၀၊၂၀၂
နန္ဒိယာ၊ သပီတိကတဏှာကို	၃၉၇
န ပက္ခန္ဒတိ-န အနုပဝိသတိ၊ (ဘဝ၌။ပ။)မသက်ဝင်နိုင်	၃၀
နပ္ပသီဒတိ၊ မယုံကြည်နိုင်	၃၀
န ဗျာဟရတိ၊ စကားမဆိုနိုင်	၃၅
နမနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ ရှေးရှု ညွတ်တတ်သည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော အနက် ကြောင့်	၃
နမနလက္ခဏံ၊ အာရုံသို့ ရှေးရှု ညွတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏	၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နယဘေဒံ၊ ဗာစတ္တာလီသ။ပ။ နည်း အထူးကို ၂၂
နယဝိပဿနာယ၊ယံကိဉ္စိ။ပ။ ရှုတတ်သော ပညာ၌ ၆၅၊၉၅
နဝနဝါနံ၊ အသစ်အသစ်သော သခ်ါရတို့၏ ၁၆၃
န ဝေဓတိ၊ မတုန်မလှုပ် ၁၉၀
နဋကလာပီအာဒီဟိ၊ကျူစည်း အစရှိကုန်သော ၃၂
နာတိမန္ဒနာတိတိက္ခာ၊ မနှံ့ လွန်း မထက်လွန်းမူကား ၄၄၂
နာဓိမုစ္စတိ၊ နှလုံးမသွင်းနိုင် ၃၀
နာနာကိလေသဝိဒ္ဓံသနံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။ပ။ ဖျက်ဆီး ခြင်းကို ၄၀၉
နာနာဒိဋ္ဌိသု၊ အထူးထူးသော ဒိဋ္ဌိတို့ကြောင့် ၂၂၉
+နာနာဓာတုဝိနိဗ္ဘောဂဿ၊ ပထဝီ။ပ။ ခွဲခြမ်းဝေဖန် ခြင်းကို ၁၉၅
+နာနာနယေဟိ၊ အထူးထူး သော (စတု။ပ။) နည်း တို့ဖြင့် ၃၀
နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနံ၊ အသီး အသီးဖြစ်၍ မိမိကိုယ်နှင့် မစပ်သော ပရိက္ခရာ၏ မပျက်စီးခြင်းကို ဓိဋ္ဌာန် ခြင်းငှါ ၄၄၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နာနာဘိသမယံ၊ လေးပါး ကုန်သော သစ္စာတို့ကို အထူးထူးသော ခဏ၌ အထူးထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ၃၉၁
နာမရူပဝဝတ္ထာနန္တိပိ၊ နာမရူပ ဝဝတ္ထာနဟူသော အမည် သည်ရှင်း ၃၀
နိကန္တိ၊ သိမ်မွေ့သော တဏှာ ဟူသော နိကန္တိ သည် ၄၀၊၁၄၆၊၁၇၅
နိကန္တိပရိယာဒါနံ နာမ၊ နိကန္တိ၏ရေကဲ့သို့ခန်းလျက် ကုန်ပျက်သောမည်သည် ၁၄၇
နိကန္တိပရိယာဒါနတော၊ တဏှာဟူသောနိကန္တိကို ကုန်စေသော အားဖြင့် ရှင်း ၁၄၁
+နိက္ကမေန၊ ပျင်းရိခြင်းမှ ထွက်မြောက်တတ်သော လုံ့လဖြင့် ၉၆
နိက္ခိတ္တကမ္မဋ္ဌာနဿ စ၊ ဝိပဿနာ ကို အားထုတ်လျက် အကြား၌ တွန့်၍ ပစ်စွန့် ချထားအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် အားရှင်း ၁၇၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

+နိခါတာ-နိခါတာ ဝိယ၊ စိုက်ထားအပ်သော ကျောက်စာတိုင်ကဲ့သို့ ၁၀၄

နိဂ္ဂဏ္ဍနဝသေန၊ ထွက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ၃၄

နိစယတော ဝါ၊ အပေါင်းအစု မှုရင်း ၁၅၇

နိစ္စတော နိမိတ္တံ၊ နိစ္စအားဖြင့် ဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်ကို ၂၆၂

နိစ္စနဝါ စ၊ အမြဲအသစ်တို့သည် ရင်း ၁၇၁

+နိစ္စပဋိက္ခေပတော စ၊ နိစ္စ အဖြစ်ကို ပယ်ခြင်း ကြောင့်ရင်း ၁၁၅

နိစ္စသညံ၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကား နိစ္စ သဿတတို့ပင် ဟု ဖြစ်သော မိစ္ဆာသညာ ကို ၆၉၊၁၅၀

နိစ္စသညာဒိပဇဟနဝသေန၊ မြဲ၏ဟု မှတ်မှားသော သညာစသည်ကို ပယ်စွန့် သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၆၀

နိစ္စသညာဒိပဟာနသာဓိကာနံ၊ နိစ္စသညာစသည်ကို ပယ်ခြင်းကို ပြီးစေတတ် ကုန်သော ၇၀

နိစ္စသာရာဘာဝတော၊ နိစ္စဟူ သော အနှစ်သာရ မရှိ သည်၏ အဖြစ်၏ရင်း ၄၀၁

နိစ္စသုခသုဘအတ္တာကာရေန၊ နိစ္စအခြင်းအရာ,သုခ, သုဘ,အတ္တ အခြင်း အရာဖြင့် ၂၄၃

နိစ္စာတုရတာယ၊ အခါခပ်သိမ်း ကျင်နာသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ၃၂

နိစ္စေန ဝါ၊ နိစ္စဟူ၍ ကြံဆအပ် သော တစုံတယောက် သော မိမိမှုရင်း,သူတပါး မှုရင်း၊ ဝါ၊ နိစ္စ၏ အဖြစ်မှုရင်း ၂၄၀

နိဇ္ဇုဋ္ဌံ၊ မရောရှက်သော အားဖြင့် ထင်ခြင်းကြောင့် အချင်းချင်း ရှုပ်ထွေး ရောရှက်ခြင်းကင်းသည် ၁၆၀

နိဇ္ဇီဝံ၊ ဇီဝချုပ်တဲ့ အသက်မြုံ၏ ၃၁

နိတ္တေဇံ၊ တန်ခိုးအာနုဘော် ကင်း၏ ၃၅

နိဒါနဌ္ဌော၊ ဝဋ်၏အကြောင်း ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည် ၃၀၄

နိဒ္ဒေါက္ကမနံ ဝိယ၊ အိပ်ပျော် ခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့ ၂၀၂

နိဓာနတော၊ မြေသို့မြှုပ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

ထားအပ်သော
အားဖြင့်ရင်း ၁၅၇
နိန္နာဒိဘာဝေန၊ ညွတ်သည်
စသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ၂၂၇
နိပုဏံ၊ သိမ်မွေ့သောဉာဏ်၏
အာရုံဖြစ်သောကြောင့်
သိမ်မွေ့စွာထသော ၅၆
နိဗ္ဗဋ္ဋိတကပ္ပါသံ ဝိယ၊ ထုတ်
အပ်သော အစေ့ရှိသော
ဝါဂွမ်းကဲ့သို့ရင်း ၂၅၆
နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ထိုထိုဘဝအားဖြင့်
ဖြစ်၏ ၁၁၁
+နိဗ္ဗတ္တိတလက္ခဏံ၊ စ၍
ဖြစ်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်
သော သင်္ခတ၏
လက္ခဏာသည် ၁၅၆
နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ ကမ္မပစ္စယ
ကြောင့် ဖြစ်ကြကုန်လတံ့ ၅၇
နိဗ္ဗာနံ၊ ဝါန ဟုဆိုအပ်သော
တဏှာမှ ထွက်မြောက်၏ ၇၈
+နိဗ္ဗာနမိတိသင်္ခံ ဥပါဂတံ၊
(သုံးပါးသော။ပ။)
ရောက်သော ၄၅၅
နိဗ္ဗိဒါဒီသု၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ။ပ။
ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာဟု
ဆိုအပ်ကုန်သော ၂၁၃
နိဗ္ဗိဒါနုပဿနံ၊ အနိစ္စာ-
နုပဿနာတို့ကြောင့်
ကောင်းစွာဖြစ်၍
ငြီးငွေ့သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် အဖန်တလဲလဲ
ရှုသော အနုပဿနာကို ၁၅၀
နိဗ္ဗိန္နဿ၊ လည်ဝယ်ဆွဲသော
ခွေးပုပ်ကဲ့သို့ စက်ဆုပ်
ငြီးငွေ့ရကား ၂၇၁
နိမိတ္တံ၊ မျက်နှာ
ရိပ်သည် ၁၈၊၆၃၊၁၅၁၊၂၀၀
+နိမိတ္တဂ္ဂါဟေန စ၊ နိမိတ်
အခြင်းအရာကို
ကောင်းစွာမှတ်သည်၏
အစွမ်းဖြင့်လည်း ၉၆
နိမိတ္တာရမ္မဏတ္တာ စေဝ၊
သင်္ခါရနိမိတ်ဟူသော
အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်ရင်း ၃၄၁
နိယတဂတိကော၊ မြဲသော
သုဂတိရှိသည်ဖြစ်၍ ၆၄
နိယမတော၊ အမြဲအားဖြင့် ၇၄
နိယျာနဋ္ဌော၊ ဝဋ်မှ
ထွက်မြောက်တတ်
ထွက်မြောက်ကြောင်း၏
အဖြစ်ဟူသော သဘော
သည် ၃၇၄
နိယျာနိကဋ္ဌေန၊ ဝဋ်မှ
ထွက်မြောက်ကြောင်း၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၃၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[န]	
+နိရသံ၊ ပြည့်စုံခြင်း ကင်းသော	၂၂၅
နိရသာ၊ (ဝိပတ္တိအဆုံး ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ပြည့်စုံခြင်းမှ ကင်းကုန်သည်	၂၂၄
+နိရဿာဒံ၊ သာယာ အပ်သည်၏ အဖြစ် ကင်းသော	၂၂၅
နိရဿာဒါ၊ (ဒုက္ခသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) သာယာအပ်သော သဘောမှကင်းကုန်သည်	၂၂၄
နိရာမိသံ၊ သုံးပါးသော အာမိသမှ ကင်း၏	၂၂၇
နိရိန္ဓနော၊ လောင်စရာ မီးစာမရှိသော	၄၇၅
နိရီဟကံ၊ အားထုတ် လုံ့လမရှိ	၃၁
နိရီဟကတ္တာပစ္စယပဋိဗဒ္ဓ- ဝုတ္တိတာဝဘာဝတော၊ အားထုတ်ခြင်း။ပ။ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ကြောင့်တည်း	၁၇၀
နိရုဇ္ဈနတော၊ ချုပ်လတ် သည်ရှိသော်	၄၄၈

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[န]	
နိရုဇ္ဈိဿန္တိ၊ အမြဲမတည် မရှည်မကြာ ချုပ်ကုန် လတံ့	၅၈
နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသော ကိလေသာကို	၃၆၁
နိရောဓယတော၊ ထို နေဝ- သညာနာသညာယတန သမာပတ်ကို ချုပ်စေ သော ပုဂ္ဂိုလ်၏	၄၄၀
နိရောဓာနုပဿနံ၊ သင်္ခါရ တို့၏ ချုပ်ကြောင်း။ပ။ ရှုသောအနုပဿနာကို	၁၅၀
နိရောဓာနုပဿနာယ၊ ရာဂ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အဖန် တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာဖြင့်	၃၉၈
နိရောဓေန္တော-နိရောဓာယ အနုပဿန္တော၊ နောင်ခါ အသစ်မဖြစ် ချုပ်စေ ခြင်းငှါ ရှုသည်ဖြစ်၍	၇၀
နိရောဓော၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော အသင်္ခတဓာတ်သည် သာလျှင်	၈၇
နိလီနကာကော ဝိယ စ၊ နားသောကျီးကဲ့သို့ရင်း	၁၄၃
နိဝတ္တေတုံ ဉာဏံသိတုံ၊ ပြန်၍ ကိုက်ခြင်းငှါ	၂၄၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နိဝါသီ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲ အမြဲနေလေ့ရှိ၏ ၈၃
နိသီဒါပေသိ၊ ဆွမ်းကို ငုံ့လင့်လျက် သီတင်းသုံးစေ၏ ၄၄၄
နိဿဂ္ဂါနုပဿနံ၊ သဒ္ဒါရ။ပ။ ပဿနာကို ၁၅၀
နိဿရဏဋ္ဌေ၊ ထွက်မြောက်ရာ၏ဟူသော သဘောသည် ၃၀၄
နိဿရိတုကာမံ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည် ၂၃၆
နိဿိတာနံ၊ (ဇာတိ။ပ။) သူတို့၏ ၉၁
နီလဝဏ္ဏံ၊ ညိုသော အရွက်အဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိသည် ၁၄၀
နေက္ခမ္မဝသေန၊ ကာမစ္ဆန္ဒကို ခွါတတ်သော နေက္ခမ္မသက်ပ္ပ၏၊ ဝါ၊ အလောဘ ပြဓာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အစွမ်းဖြင့် ၄၂၉
နှာရုသုတ္တကေန၊ မျက်ကြောတည်းဟူသော ကြိုးငယ်ဖြင့် ၁၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပက္ခန္ဒတတ္တနာရာစော ဝိယ၊ ပြေးဝင်သော မီးရဲရဲတောက်သော စဉ်းသွားကဲ့သို့ရင်း ၁၀၅
ပက္ခန္ဒနတော စ၊ ပြေးဝင်ခြင်းကြောင့်ရင်း ၂၀၀
ပက္ခိတ္တတိလာ၊ ထည့်အပ်သော နှမ်းတို့သည် ၁၃၀
ပက္ခေ၊ (အကူ အမြောင် လက်ဆောင်)အပင်း အသင်း၌ ၃၃၁
ပဂုဏံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်သည် ၁၄၄-၉
ပဂုဏရူပါရူပကမ္မဋ္ဌာနေ၊ လက်လည်စွာလှ အဝါးဝအောင် လေ့လာအပ်ပြီးသော ရူပကမ္မဋ္ဌာန်း အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော ၁၄၉
ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်တတ်သော အနက်ကြောင့် ၃၄၃
ပဂ္ဂဟော၊ သမ္မယုတ်တရားကို ကောင်းစွာ ချီးမြှင့်တတ်သော ဝီရိယသည် ၁၇၅
ပစလိတာယ၊ မတည်မတံ့စား အပြားအားဖြင့် တုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၉၁
+ပစ္စတ္တ လက္ခဏ သလ္လက္ခဏ-ဝသေန၊ မိမိ မိမိတို့၏

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

လက္ခဏာကို ကောင်းစွာ
မှတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ၆၇

ပစ္စယနိရောဓဥ္စေနှ၊
အဝိဇ္ဇာဟု ဆိုအပ်သော
အနာဂတ်၌ ဖြစ်လတ့်
သောရုပ်၏အကြောင်း
ချုပ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ၁၆၁

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ အကြောင်း
ဖြစ်သော ငါးပါးသော
တရားကို သိမ်းဆည်း
ခြင်းကို ၄၂

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏံ၊
အကြောင်းကို သိမ်း
ဆည်းသောဉာဏ်သည် ၆၀

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟိတေ၊ အကြောင်း
ကို သိမ်းဆည်းခြင်းသည် ၆၁

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန၊ နာမ်ရုပ်
တို့၏ အကြောင်းကို
သိမ်းဆည်းခြင်းဖြင့် ၃၉၆

ပစ္စယယာပနိယတာယ၊
ယထာရဟ ပစ္စည်းတို့ဖြင့်
မျှစေအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၈၈

ပစ္စယဝတံ၊ ပစ္စည်းရှိကုန်
သော အကျိုးတရားတို့၏၁၆၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပစ္စယသမုပ္ပန္နာ၊ အဝိဇ္ဇာ
ဟူသော အကြောင်း
ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သည် ၆၁

ပစ္စယော၊ ဟေတု သဟဇာတ
စသော သတ္တိဖြင့် သင်္ခါရ
တို့အား ယထာရဟ
ကျေးဇူးပြုတတ်သည် ၆၁

ပစ္စုပ္ပန္နအဒ္ဓါနံ၊ ပဋိသန္ဓေအစ
စုတိအဆုံးရှိသော အလုံး
စုံသော ဝတ္တမာန်ကာလကို ၄၃

+ပစ္စုပ္ပန္နကိလေသော၊ ပစ္စုပ္ပန်
ဖြစ်သော ကိလေသာ
သည် ၃၆၀

ပစ္ဆိမဉ္စ၊ နောက်ဖြစ်သော
ဖြစ်ခြင်းကြိယာကိုရင်း ၂၄၅

ပစ္ဆိမဝယော နာမ၊ ပစ္ဆိမ
အရွယ်မည်၏ ၁၁၁

ပဇာနနဥ္စေနှ၊ အပြားအားဖြင့်
သိတတ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့် ၇၅၊၂၀၃၊၂၂၉

ပဇာနန္တော၊ (ရှေးဦးစွာ
ဈာန်ဖဿနှင့်ကင်း၍
ပိုင်းခြား၍သိခြင်းစသော
လေးပါးလေးပါးသော
အပြားတို့ဖြင့်) လေးပါး
သော သစ္စာတို့ကို ထိုး
ထွင်း၍ သိသည်ဖြစ်၍ ၂၆၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဿ၊ ဝတ္ထုဖြစ်သော ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်ရှိသော ကာမရာဂ၏ ၄၃၇

ပဉ္စပဉ္စဝဿဝသေန၊ ငါးနှစ် ငါးနှစ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ၁၂၃

ပဉ္စရပက္ခိတ္တော၊ ချိုင့်၌ လှောင်အပ်သော ၂၃၆

ပဉ္စာဝိဿဇ္ဇနေ၊ (အနိစ္စတော မနသိကရောတော ကထံ သင်္ခါရာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ- ဟူသော ပြဿနာ၏) အဖြေ၌ ၂၅၉

+ပညတ္တိ၊ သန္တာနပညတ် ၁၃၈

ပညာ၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောပညာသည် ၂၀၁

ပညာဒသကံ၊ ပညာပွင့်လင်းသောအားဖြင့် ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏ အပေါင်းရင်း ၁၁၉

ပညိန္ဒြိယံ၊ လွန်ကဲသော ပညိန္ဒြေကို ၂၆၄

ပဋိကုလျတာ ဝါ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာသည်၏ အဖြစ် သည်ရင်း ၂၅၄

ပဋိက္ကမေယျ ဝါ၊ နောက်သို့ မှုလည်း ဆုတ်နိုင်ရာ၏ ၃၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပဋိက္ကူလတော၊ နှစ်သက်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၉

ပဋိစ္စ၊ လျော်သော ပစ္စည်းတရားတို့ကိုစွဲ၍ ၇၅

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ဇာတိစသော အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော ၁၆၈

ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ၊ ရာဂ၏စွန့်လွှတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသော အနုပဿနာဖြင့် ၃၉၈

ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီအဿာသ- ဝသေန၊ (အလုံးစုံသော မိစ္ဆာဝိတက်ကို ခွါတတ်သော အထွတ်အဖျားသို့ ရောက်သော)ပဋိနိဿဂ္ဂကို ရှုလျက် ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေသည်၏အစွမ်းဖြင့် ၄၃၀

ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ စွန့်၏ ၂၀၂

ပဋိပက္ခဉာဏဒဿနတ္ထံ၊ ပဋိပက္ခဉာဏ်ကို ဗျတိရိက် အားဖြင့် ပြခြင်းငှါ ၂၃၀

+ပဋိပက္ခဝသေနဝေ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အစွမ်း အားဖြင့်သာလျှင် ၃၉၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပဋိပတ္တိယံ၊ ဓုတင်အကျင့် သမထဘာဝနာ ဝိပဿ-နာဘာဝနာ အကျင့်၌ ၄၆၄

ပဋိပိဋ္ဌနာဝဗောဓတော၊ အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက် အပ်သည်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ကြောင့်တည်း ၁၇၀

ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဒရထံ၊ အချင်း ခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးပြီး သော ကိလေသာဟူသော ပူပန်ခြင်းရှိသော ၄၂၅

+ပဋိဗာဟေတွာ၊ တားမြစ်၍ ၅၂

ပဋိမာနနာဝဋ္ဋနံ၊ သံဃာ တော် မြှော်လင့်အံ့သည် ကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည် ၄၄၅

+ပဋိလဒ္ဓလောကိယသမာဓိ-သမာပဇ္ဇနတော၊ ရအပ် သော လောကီသမာဓိကို ဝင်စားနိုင်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း ၄၁၆

+ပဋိလီနစရော နာမ၊ ဘဝ စသည်တို့မှ တွန့်လိပ်သော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ် မည်သည် ၂၀၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပဋိဝေဝတိ ယထာ၊ အရှည် မတည် ချက်တပြုတ် ချုပ် ပျောက်ပျက်စီးသကဲ့သို့ ၁၅၉

ပဋိဝေဓပတ္တဿ၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ရောက်သော ၁၇၂

ပဋိသင်္ခါနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အနိစ္စစသည်တို့၌ အဖန် တလဲလဲ ဆင်ခြင်သော ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော ၁၅၂

ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏ ၃၉

ပဋိသန္ဓိဟေတုဘူတံ၊ ပဋိသန္ဓေ ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ၂၂၉

ပဋိသရဏံ၊ သင်္ခါရလျှင် (ပ) ကိုးကွယ်ရာသည် ၂၂၃

ပဋိသလ္လီနေန၊ အထူးထူးသော အာရုံမှ ဖဲခွါ၍ တယောက် တည်းသာ ကိန်းအောင်း လျက် ၄၂၀

ပဌမဉာဏာဝဇ္ဇာ၊ ပဌမ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ် သော တရားမည်ကုန်၏ ၃၅၄

ပဌမဝယော နာမ၊ ပဌမ အရွယ် မည်၏ ၁၁၀

ပဌမာဘိနိပါတော၊ အာရုံ၌ ရှေးဦးစွာ ရှေးရှုကျခြင်း ကဲ့သို့ ဖြစ်သော ၁၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပဋ္ဌာနံ၊ ကာယ ဝေဒနာ
စသော အာရုံသို့ကပ်၍
တည်တတ်သည်မည်၏ ၃၃၁

ပဏိဓိ ံပတ္ထနံ၊ ပဏိဓိဟု
ဆိုအပ်သော တောင့်တ
ခြင်းကို ၂၆၇

ပဏ္ဍိတဇာတိကော၊ တိဟိတ်
ပဋိသန္ဓေပညာဖြင့် ပညာ
ရှိသော ယောဂီသည် ၃၀၉

ပဏ္ဏုပလာသံ၊ ဖက်ရွက်ရော်
သည် ၁၄၀

ပတမာနေ၊ ချုပ်ပျက်စုတေ့
ကျရွေ့သည်ရှိသော် ၃၂

ပတိကူဋ္ဌတိ၊ ရှုံ၏ ၂၅၄

ပတိလီယတိ၊ တွန့်၏ ၂၅၄

ပတိဝဋ္ဋတိ၊ နစ်၏ ၂၅၄

ပတ္ထနာ ဝါ၊ တောင့်တခြင်း
သည်ရင်း ၂၂၃

ပထဘာဝေန စ၊ အကြောင်း၏
အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၃၅၄

ပထဝီရသာဒိ ဝိယ၊
သသမ္ဘာရပထဝီ၏ ရသ
စသည်ကဲ့သို့တည်း ၃၇၃

ပဒဟန္တိ-ပဂ္ဂဟန္တိ၊ ချီးမြှောက်
တတ်ကုန်၏ ၃၃၂

ပဒုမပလာသတော၊ စဉ်းငယ်
ရှိုင်းသော ပဒုမာရွက်မှ ၃၁၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပဓာနဘာဝကာရဏတော စ၊
မြတ်သည့် အဖြစ်၏
အကြောင်းဖြစ်သော
ကြောင့်ရင်း ၃၃၂

+ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့ ၇၇

+ပန္နရသဝိမံ၊ တဆယ့်ငါးပါး
အပြားရှိသည် ၁၀၉

ပဗ္ဗတရာဇသဒိသာ၊ မြင့်မိုရ်
တောင်မင်းနှင့်တူသော ၁၈၄

ပဗ္ဗတသမုဒ္ဒါဒိဒဿနကာနံ၊
တောင်, သမုဒ္ဒရာ စသည်
တို့ကိုမြင်သောသူတို့အား ၁၆၇

ပဗ္ဗတေယျာ၊ တောင်၌
ကျက်စားသော ၂၂

ပဗ္ဗပဗ္ဗဂတေ၊ အဆစ်အဆစ်
ဖြစ်ကုန်သော ၁၃၀

ပဗ္ဘာရဒသကံ၊ ရှေ့သို့
ကိုင်းသောအားဖြင့်
ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ဆယ်ခု
တို့၏ အပေါင်းရင်း ၁၁၉

ပဘင်္ဂုပဂမနာသီလတာယ၊
ဖရိုဖရဲပျက်စီးခြင်းသို့
ရောက်ခြင်းအလေ့ရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၉၁

ပဘင်္ဂုတော၊ ပျက်ခြင်းသို့
ရောက်သောအားဖြင့် ၈၆၊၉၁၊
၂၃၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပဘိန္နမဒစဏ္ဍဟတ္ထိ၊ ပါးစောင်
နှစ်ဖက်မှ ယိုထွက်သော
မုန်ရှိသော ကျန်းသော
ဆင် ၂၁၆

ပဘိန္နော ပဋိသမ္ဘိဒေါ၊
အပြားအားဖြင့် ဖြစ်သော
ပဋိသမ္ဘိဒါရှိသော ၁၇၈

ပဘေဒကာ၊ ခဏာတိုင်း,
ခဏာတိုင်း ပျက်ခြင်း
သဘောရှိကုန်သော ၂၁၆

ပဘေဒတော၊ အသီးအသီး
ခွဲခြမ်းဝေဖန်သော
အားဖြင့် ၈၅

ပယောဂတ္တာ၊ ယှဉ်စေအပ်
သော ပယောဂ၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၄၄၉

+ပယောဂပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပညာ၊
အရိယမဂ် ဟူသော
ပယောဂကြောင့်ဖြစ်သော
ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းခြင်း
၌ ဖြစ်သောပညာသည် ၄၁၂

ပရတိရနိန္နပေါဏပဗ္ဘာရ-
ကာယော၊ ထိုမှာဖက်ကမ်း
သို့ ညွတ်သော ကိုင်းရှိုင်း
သော ကိုယ်ရှိသည် ၃၁၄

ပရတော၊ ပြင်ပသူစိမ်းနှင့်
တူသောအားဖြင့် ၈၆၊၂၄၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပရဓမ္မဝသာနုဝတ္တိနော၊
မိမိမှတပါးသော ဟေတု
အကြောင်း ပစ္စယ
အကြောင်းဟု ဆိုအပ်သော
အကြောင်းတရားတို့၏
အလို အစွမ်းသတ္တိသို့
လိုက်ခြင်းသဘော
ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ၃၇

ပရဓမ္မေဟိ၊ တပါးသော ဓမ္မ
ဖြစ်ကုန်သော ၃၇

ပရပစ္စယတော စ၊တပါးသော
ဓမ္မတို့၏ ပစ္စယသတ္တိ
ကြောင့်သာလျှင် ၃၇

ပရမတ္ထိယာ-ပရမတ္ထဘူတာ၊
ပရမတ္ထနှင့် စပ်ခြင်းရှိရ
ကား ပရမတ္ထဖြစ်၍
ဖြစ်၏ ၁၃၀

ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒိဝသေန၊
မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏
အဖြစ်၌ လွန်မြတ်သော
နိဗ္ဗာန်ရှိ၏ ဤသို့စသော
မိစ္ဆာအယူ၏ အစွမ်းဖြင့် ၂၃၃

ပရမသမ္မာဓေ၊ အလွန်ကျဉ်း
မြောင်းစွာသော ၄၁

ပရမဿာသဿ၊ လွန်စွာသက်
သာရာဟု ဆိုအပ်သော
နိဗ္ဗာန်၏ ၉၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ပ]	
ပရမဌော-မိစ္ဆာဘိနိဝိဋ္ဌော၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်လျက်	၃၆၂
+ပရမာ ကောဋိ၊ အမြတ်ဖြစ်သော ကောဋိသည်	၂၀၆
ပရာမာသော ဝါ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်ရင်း	၂၂၃
ပရိကမ္မန္တိ၊ (အရိယမဂ်ကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)ပရိကံ ဟူ၍	၃၀၁
ပရိက္ခာရတောမနုဘာဝေန၊ ပရိက္ခရာကို ရေစွတ်အံ့သည်မှ ကြောက်သောကြောင့် ၄၅၂	
ပရိက္ခိပိတွာ၊ ခြံပွတ်ကဲ့သို့ ရံ၍ ၄၄၄	
ပရိက္ခီဏာဘဝသံယောဇနော၊ ကုန်ပြီးသော ဆယ်ပါးသော ဘဝသံယောဇဉ်ရှိသော	၃၂၉
ပရိဂ္ဂဏ္ဍေယျ၊ ပညာဖြင့် သိမ်းဆည်း ဆင်ခြင်ရာ၏	၆၄
ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ နှုတ်အမူ မရိုင်းပြရအောင် သိမ်းဆည်းတတ်သော အနက်ကြောင့်	၃၄၃
ပရိဂ္ဂဟိတာ နာမ၊ သိမ်းဆည်းအပ်သည် မည်ကုန်သည် ၂၄၀	
[ပ]	
ပရိဂ္ဂဟိတရူပဿ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းအပ်ပြီးသော ရုပ်ရှိသော	၉
ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပိုင်းခြားတတ်သော ပညာဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်၏	၁၇
+ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ မှတ်သားအပ်ကုန်၏	၃
ပရိစိတာ၊ ဩကာသစသည်တို့၌ အနိစ္စတာ စသည်တို့ကို မှတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် လေ့ကျက်ခြင်းရှိလတ်ပြီ	၁၉၀
ပရိစ္စဇနတော စ၊ စွန့်ခြင်းကြောင့်ရင်း	၂၀၀
ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန၊ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မတို့ကို ပယ်ခြင်း စွန့်ခြင်း ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်	၆၇
ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ စ၊ ပရိစ္စာဂ,ပဋိနိဿဂ္ဂ မည်သည်လည်း	၂၀၀
ပရိစ္ဆေဒပရိဝဋုမတော၊ ဥဒယ ဝယ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းအားဖြင့်ရင်း, သွားရာခရီးအားဖြင့်ရင်း	၂၅၇

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[ပ]

+ပရိညတ္တယမ္ပိ၊ ပရိညာဉ် သုံးပါးအပေါင်း သည်လည်း ၃၉၄
+ပရိညာတေပိ၊ အရှင်တို့ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန် လျက်လည်း ၃၇၀
ပရိညာ ပညာ၊ အနိစ္စ စသော လက္ခဏာတို့ကိုပိုင်းခြား၍ သိသောပညာကို ၆၇
ပရိညာဘိသမယေန၊ အကြွင်းမဲ့ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့် ၃၀၀
ပရိဏတပလ္လဝဝဏ္ဏံ၊ သရက်စသည်တို့၏ ရင့်သော ရွက်ညွန့်၏ အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည် ၁၄၀
ပရိတ္တဋ္ဌာယိနောတိ စ၊ တိုစွာသော ကာလမျှသာ တည်ခြင်း ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်း ၁၇၁
ပရိဒေဝဓမ္မတော၊ ငိုကြွေးခြင်းသဘော ရှိသောအားဖြင့် ၈၇
+ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြု၏ ၄၅၉

[ပ]

ပရိပက္ကတ္တာ၊ ရင့်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၄၈
ပရိပုဏ္ဏဗလော၊ ပြည့်စုံသော အားရှိသည် ၄၃၈
ပရိပုဏ္ဏဗောဓိပက္ခိယဘာဝေ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံ သော ဗောဓိပက္ခိယ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ၃၇၀
ပရိပူရကာရိနော၊ ပြည့်ခြင်း ကို ပြုလေ့ရှိကုန်၏ ၄၁၆
ပရိပ္ဖေါသေတွာ၊ ဖျန်း၍ ၁၇
ပရိဘဏ္ဍံ၊ နွားချေးစို လိမ်းကျံသည်ကို ၄၄၄
ပရိဘုတ္တာဟာရောပိ၊ စားသော အာဟာရသည်လည်း ၁၀၇
ပရိမဒ္ဒတိ၊ လက္ခဏာရေး သုံးပါးကို စုံစမ်းသည်၏ အစွမ်းဖြင့် သုံးသပ်၏ ၃၂၆
ပရိယာဒိဏ္ဏတ္တာ၊ ကုန်ခန်း သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၃၇၅
ပရိယာဒိန္နာ နာမ၊ ကုန်သည် မည်သည်၊ ဝါ၊ ခန်း ခြောက်သည် မည်သည် ၁၄၆
ပရိဟာယန္တိ၊ ရေသို့ကျလျက် ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကုန်၏ ၁၂၁
ပရိဝတ္တေတိ၊ ဆင့်ကာဆင့်ကာ အဖန်တလဲလဲ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေ၏ ၃၂၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ပ]	
+ပရိဝါရိတော၊ အရိုး အကြော စသည်တို့ဖြင့် ရံအပ်သော	၂၆
ပရိသုဿမာနကဏ္ဍမူလေါ၊ ခြောက်ကပ်သော လည်ချောင်းခံတွင်း ရှိသည်ဖြစ်၍	၂၀၇
ပလိဗောဓဋ္ဌေော၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို တားမြစ် တတ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘောသည် ၃၀၄-၉	
ပလုဇ္ဇနတာယ၊ ပြိုကွဲပေါက် ပြဲ ပျက်စီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ လွန်စွာပျက်စီးခြင်း ဗျသနသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၀၉
ပလောကတော၊ ဗျာဓိဇရာ- မရဏာတို့ဖြင့် ပေါက်ကွဲ ပျက်စီးသောအားဖြင့်	၀၆-၉
ပလောကဓမ္မာ၊ ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိကုန်သည် ဖြစ်၍	၁၃၉
ပလောကိနော၊ ပျက်ခြင်း သဘောရှိကုန်၏	၂၁၀
ပဝတ္တံ၊ ကိလေသအဘိသင်္ခါရ တို့ကြောင့် အဆင့်ဆင့် ဖြစ်သော ဥပါဒိန္န ခန္ဓာကို	၆၃၊၂၀၀၊၂၂၇
ပဝတ္တာနုပဗ္ဗဝိပဿနဿ၊ ဖြစ်သော ဥဒယဗ္ဗယဘာဂ် စသော အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်သော ဝိပဿနာ ရှိသော	၄၂၀
ပဝတ္တိံ၊ အဆက်ဆက် အဆင့်ဆင့်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို	၅၃
+ပဝတ္တိဒုက္ခတာယ၊ ပဝတ္တိ ဟူသော ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏ အဖြစ်ကြောင့်	၉၂
ပဝတ္တိ နာမ၊ သံသရာဟူသော ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်တတ်သောတရား မည်သည်	၉၉
ပဝတ္တိဘေဒေ၊ ခဏခဏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း၌	၄၃၉
ပဝတ္တိယော၊ ရုပ်ကလာပ် တို့၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ကို	၁၀၁
ပသာဒေတုကာမော၊ ကြည်စေလိုသော	၁၇
ပသာဒေါ၊ ဘုတ်တို့ကို ကြည်စေတတ်သော ပသာဒငါးပါးသည်	၄၀

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[ပ]

ပသာရိတနင်္ဂုဋ္ဌော၊ ထောင်
အပ်သော အမြီးရှိသည်
ဖြစ်၍ ၁၈၀

+ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်အပ်
ကုန်သော သံကိလေသ-
ဓမ္မတို့၏ ၃၆၀

ပဟာနကရာနိ၊ ပယ်ခြင်းကို
ပြုတတ်ကုန်၏ ၃၄၆၊၃၅၄

ပဟာနပညာ၊ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မ
တို့ကို ပယ်တတ် စွန့်တတ်
သော ပညာကို ၆၇

ပဟာနပရိညာ နာမ၊ ပဟာ-
တဗ္ဗဓမ္မကို စွန့်ပယ်
တတ်သော ပရိညာ
မည်၏ ၆၈

ပဟာနာနုပ္ပတ္တိကိစ္စံ၊ ပယ်ခြင်း
ကိစ္စ, မဖြစ်စေခြင်း
ကိစ္စကိုရင်း ၃၃၃

ပါကာရဂေဟာဂေါပုရာဒီသု၊
တံတိုင်း, အိမ်တံခါး,
မုခ်,ပြအိုး,တန်ဆောင်း
စသည်တို့သည် ၂၇

ပါဒကစျာနနိယမေန စေဝ၊
ပါဒကစျာန်ဟူသော
မှတ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်
ရင်း ၂၆၂

[ပ]

ပါဒကရဏီယံ၊ ခြေဖြင့်
ပြုအပ်သော သွားခြင်း
ကိစ္စကို ၃၆

ပါဒသဥ္စရဏံ၊ ခြေကို လှုပ်ရှား
လှုပ်ဖယ်ခြင်းသည် ၁၂၇

ပါဒုဒ္ဓရဏကာလေ၊ ဒုတိယ
ခြေကို ချီသောကာလ၌ ၁၂၇

ပါရိမတီရံ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်းသို့ ၃၈၃

ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂံ၊ ပါရိသုဒ္ဓိ
၏ ပြဓာန်းသော
အကြောင်းအင်္ဂါ မည်၏ ၃၀၈

ပါဠိဘဒ္ဒကော၊ ပေါက်ပင်
သည် ၂၅၀

ပါဠိဝသေနေဝ၊ (ဒသ-
ဂေါတြဲဘုဓမ္မဝိပဿနာ-
ဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဟု
မဂ်အကျိုးရှိသော
ဝိပဿနာ, ဖိုလ်အကျိုး
ရှိသော ဝိပဿနာကို
အသီးပြု၍ ဟောတော်
မူအပ်သော) ပါဠိ၏
အစွမ်းဖြင့်ပင်လျှင် ၄၂၂

ပိဠံ ဝိယ၊ မုံညက်ကဲ့သို့ရင်း ၂၅၆

ပိဠိကဏ္ဍကံ၊ ကျောက်ဆူး
ရိုးကို ၄၁

ပိပါသံ၊ ရေသိတ်ခြင်း ၂၈၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပိဝိတုကာမတာပိ၊ သောက် လိုသည်၏ အဖြစ် သည်လည်း ၃၅
+ပီဌသပ္ပိ စ၊ ဆွံ့သည်ရင်း ၃၅
ပိဏိတံ၊ အသား၏ စိုစို ပြည်ပြည် ပွါးတက်ပြည့်စုံ ခြင်းဖြင့် ပြိုးပြိုးဖြိုးဖြိုး ရှိသည် ၁၃၃
ပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ နှိပ်စက်ခြင်း သဘောသည် ၃၈၄
ပိဋ္ဌနမတ္တေန၊ ညှစ်ကာမျှဖြင့် ၁၇
ပိဋ္ဌာဇနကတာယ၊ နှိပ်စက် ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည် ၈၉
+ပုစ္ဆာ၊ ပုစ္ဆာတည်း ၆၂
+ပုဉ္ဇော၊ အပုံအစုသည် ၃၂၊၁၃၈
ပုညကေ္ခတ္တံ၊ ကုသိုလ်အခင်း သန့်ရှင်း ပေါင်းမြက် ခွန်ထွက်သန်သန် လယ်ကောင်းမှန်သည် ၄၅၆
ပုတ္တာဂိဒ္ဓိနိ၊ သား၌ချစ်ခြင်း ပြင်းစွာရှိသည် ၂၈၅
ပုထုဇ္ဇနကာလကိရိယမေဝ၊ ပုထုဇဉ်၏အဖြစ်ဖြင့် သေခြင်းကိုသာလျှင် ၁၇၉
ပုထုဇ္ဇနဂေါတ္တံ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ အနွယ်ဇာတ်ကို ၃၁၃
ပုထုဇ္ဇနဿ၊ (တစုံတခုသော အနုသယကိုမျှ မပယ် ရသေး မျှားစွာ ကိလေသာကို ဖြစ်စေ တတ်သော) ပုထုဇဉ် အား ၃၇၃
ပုထုဇ္ဇနဿာပိ၊ အချင်း ခပ်သိမ်း မပယ်မဖြတ် အပ်သေးသော ကိလေသာရှိသော ပုထုဇဉ်၏လည်း ၄၁၆
ပုနဗ္ဘဝါနဘိနိဗ္ဗတ္တနဓမ္မတံ၊ ဘဝသစ်၌ တဖန် မဖြစ် ခြင်း, သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ၃၇၅
ပုနဗ္ဘဝေ၊ တဖန်ဘဝသစ်၌ ၅၈
ပုနဗ္ဘဝေါ၊ တဖန်အသစ် ဖြစ်သောဘဝသည် ၅၄
ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ မဝင်စားမီ ရှေးအဖို့၌ ပြုအပ်သော ပုဗ္ဗကိစ္စကို ၄၄၁
+ပုဗ္ဗင်္ဂမဋ္ဌေန၊ ပြဋ္ဌာန်းသော အနက်ကြောင့် ၃၃၃
ပုဗ္ဗဏှာဒိဝသေန၊ ပုဗ္ဗဏှ စသည်တို့၏ အစွမ်း ဖြင့် ၁၂၆၊၁၃၂
ပုဗ္ဗန္တံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာပဗန္ဓကောဋ္ဌာသကို ၄၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပုဗ္ဗန္တာဒယော၊ အတိတ်
ဖြစ်သော ခန္ဓာ ကောဋ္ဌာ-
သ စသည်တို့ကို ၅၄

ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဝိဝေကာဝ-
ဗောဓတော စ၊ ရှေးအဖို့
နောက်အဖို့၌ ဆိတ်သည်
၏ အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍
သိခြင်းကြောင့်
ဂုဏ်တည်း ၁၇၀

ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ၊ မဂ်၏
ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော
ဝိပဿနာသည် ၂၉၂

ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ အရိယမဂ်၏
ရှေးအဖို့၌ ၃၃၆

+ပုရိမကမ္မပစ္စယာ၊ ရှေးဘဝ
၌ ပြုအပ်သော ကံဟူသော
အကြောင်းကြောင့် ၂၂၉

ပုရိမဥ္စ၊ ရှေးဖြစ်သော
သိခြင်းကြိယာကိုရင်း ၂၄၅

ပုရိမဝတ္ထုတော၊ ရုပ်၏ဘင်
ဟူသော ရှေးဖြစ်သော
အာရုံမှ ၂၀၉

ပုရေကတဿ၊ ရှေးဘဝ၌
ပြုအပ်သော ၄၈

+ပူတိပဇာ၊ သားသေ
သားပုပ်ကိုသာ
ဖွားတတ်သော ၂၁၈

[ပ]

ပူတိမစ္ဆ ပူတိကုမ္မာသ-
ဩဠိဂလ္လစန္ဒနိကာဒိသု၊
ငါးပုပ် မုယောမှုံ့ပုပ် ညွန်
နှင့်တကွ လုပ်ဆေးရေ
ကိုယ်ဝန် အညစ်အကြေး
အစရှိသည်တို့၏ သွန်ရာ
ယိုစီးရာ ကျင်းအိုင်အရပ်
ညွန်စီးရှုံပုပ်ရှိသော
တံစီးအိုင်အရပ်
အစရှိသည်တို့၌ ၄၁

ပေါက္ခရဏီတီရေ ဝါ၊ ရေကန်
၏ ကမ်း၌ရင်း ၂၁၄

[ဖ]

ဖလကာသတံ၊ (ပိတောက်
နှစ်ဖြင့်ပြီးသော)
ပျဉ်ချပ်တရာကို ၃၁၈

ဖလသဏ္ဌိကိရိယာ၊ ဖိုလ်ကို
မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည် ၃၆၃

ဖလာနန္တရံ၊ ဖိုလ်၏အခြား
မဲ့၌ဖြစ်သောဖိုလ်သည် ၄၂၄

ဖဿနဋ္ဌေန၊ တွေ့ခြင်းဟူသော
သဘောအားဖြင့် ၄၀၅

ဖဿနိရောဓာ၊ ပစ္စုပ္ပန်
အကြောင်းဖြစ်သော
ဖဿ၏မရှိခြင်းကြောင့် ၁၆၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဖ]

ဖာလယမာနော ဝိယ၊ ခွဲဘိ သကဲ့သို့ရှင်း ၂၃

+ဖုဋ္ဌန္တံ၊ ရောက်အပ်ရအပ်သော အရှုပစျာန်တို့၏ အနန္တရကာလပတ်လုံး ၁၆၅

ဖုဋ္ဌော၊ အာရုံကိုတွေ့ခြင်းသဘောသည် ၄၀

ဖုသိတံ၊ တွေ့အပ်ရောက်အပ်ပြီးသည် ၂၆၇

ဖေဏပိဏ္ဍော၊ ရေမြှုပ်စိုင်သည် ၁၇၀

[ဗ]

ဗလဒသကံ၊ ခွန်အားသန်မြန်သောအားဖြင့်ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်းရှင်း ၁၁၉

ဗလပ္ပတ္တံ၊ သန်မြန်သောအားသို့ရောက်သည် ၂၁၅

ဗလဝံ၊ သန်မြန်သောအားရှိသည် ၁၀၄

ဗလဝတရော၊ (ဘာဝနာဝိသေသကိစ္စအားဖြင့်လွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အလွန်အားသန်သည်ဖြစ်၍ ၃၀၀

ဗလဝေကလ္လေန၊ အစွမ်းချို့သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၄၃၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဗ]

ဗလသမာယောဂေါ စ၊ သမထဝိပဿနာတို့၏အစွမ်းနှင့် ယှဉ်ခြင်းကိုရှင်း ၃၄၁

ဗဟုလာဗဟုလေသုပိ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်အကြိမ်များစွာ မှီဝဲအပ်သော ဗဟုလကံ, အကြိမ်များစွာမပြုအပ် အကြိမ်များစွာ မမှီဝဲအပ်သော အဗဟုလကံတို့တွင်လည်း ၅၀

ဗဟုလီကရောန္တဿ၊ အဖန်ဖန် အလီလီ အားထုတ်သော ၂၁၆၊၃၀၀

ဗာစတ္တာလီသ၊ လေးဆယ့်နှစ်ပါးသော ၂၂

+ဗာလာနုရူပေန၊ အောက်၌သခ်ါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် ထုံအပ်ထားအပ်သောအားအစွမ်းအားလျော်သဖြင့် ၃၁၁

ဗာဟုံ ဥက္ခိပိတွာ၊ လက်မောင်းကို မြှောက်၍ ၂၄၁

+ဗီဘစ္ဆတော၊ ပဋိဃသံယောဇဉ်၏ ဝတ္ထု၏အဖြစ်ကြောင့် ရှုကုန်သော သူတို့ကို မိမိ၌ဖွဲ့တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၄၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဗ]

ဗုဇ္ဈနကသတ္တဿ၊ လေးပါး
　သော အရိယသစ္စာ
　တို့ကို သိသောသတ္တဝါ၏ ၃၃၅
ဗုဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ သစ္စာလေးပါးကို
　သိတတ်သော အနက်
　ကြောင့် ၃၃၁
ဗုဒ္ဓသာသနေ၊ သဗ္ဗညု
　ရှင်တော်ဘုရား
　သာသနာ၌ ၆၄
ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော၊ ဥပက္ကိလေသ
　တို့၌ အပြစ် ထိုဥပက္ကိ-
　လေသာတို့ကို သုတ်သင်
　ခြင်း အကျိုးကို သိသော
　ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ၁၈၈
ဗုဗ္ဗုဠကံ၊ ရေပွက်ကို ၂၁၄
ဗောဇ္ဈင်္ဂ။ ပ။ ဝိသေသံ၊
　(အရိယမဂ်ခဏ၌
　ရစကောင်းသော)
　ဗောဇ္ဈင်၏ ခြောက်ပါး
　ခုနစ်ပါးဟူသော အထူး,
　မဂ္ဂင်၏ ခုနစ်ပါး ရှစ်ပါး
　ဟူသော အထူး, ဈာနင်
　၏ ငါးပါး လေးပါး
　စသောအထူး, ပဋိပဒါ
　အထူး,ဝိမောက္ခ
　အထူးကို ၂၈၉
ဗျတ္တော၊ အာဂုံပါဠိ၌
　နှံ့သိလိမ္မာသော ၁၈၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဗ]

ဗျသနပန္နာ၊ အထူးထူး
　သော အပြားရှိသော
　ကြီးကျယ်သော အကျိုး
　မဲ့သို့ ရောက်ကုန်သည် ၂၂၀
ဗျာဓိမမ္ပတော၊ နာခြင်း
　သဘောရှိသော
　အားဖြင့် ၈၇
ဗျာဓိနိဒါနဘာဝေါ၊ အနာ၏
　အကြောင်း၏
　အဖြစ်သည် ၃၈၈
ဗျာဟရိတုကာမတာ၊စကား
　ဆိုလိုသည်၏ အဖြစ်သည်
　လည်း ၃၅

[ဘ]

ဘဂ္ဂါ-နိရုဒ္ဓါ၊ချုပ်ကုန်ပြီ ၁၃၇
ဘင်္ဂဥ္စ၊ထိုရုပ်စသည်လျှင် အာရုံ
　ရှိသော စိတ်၏ ဘင်ကို
　လည်း ၄၆၊ ၂၀၃၊၄၀၁
ဘင်္ဂဝန္တာနညော၀၊ဘင်္ဂက္ခဏ
　ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်
　သော ၃၀၃
ဘင်္ဂါနုပဿနေ၊ရုပ်ဝေဒနာ
　စသော အာရုံရှိသော
　စိတ်၏ဘင်ကို အဖန်
　တလဲလဲ ရှုခြင်း၌ ၂၀၁
ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်အပ်သော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဘ]

သဘောရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ၈၂

ဘယတုပဋ္ဌာနညာဏံ နာမ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်အားဖြင့် ထင်လာသောသင်္ခါရတို့၌ ဖြစ်သော ဉာဏ်မည်သည် ၂၁၇

ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ကြောက်အပ် သည်၏အဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရ တို့၏ ထင်ခြင်း၌ ၂၂၅

ဘယတော၊ ချမ်းသာစသည်နှင့် မရော ပြန့်ပြော များပြား ကြီးမားသော ဘေးအား ဖြင့် ၉၀၊၂၃၀

ဘယသာရကတ္တာဘာဝေန၊ ဇာတိ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏ စသော ဘေးကို ညှင်းဆဲ ဖျောက်ပယ်တတ်သော အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့် ၉၁

+ဘယာဝဟံ၊ ဘေးကို ဆောင် တတ်သည် ၈၂

ဘဝဒိဋ္ဌိပ္ပဟာနံ၊ သဿတဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်ခြင်းရင်း ၂၁၅

ဘဝန္တရသန္တာနံ၊ ဘဝတပါး တည်းဟူသော အစဉ်ကို ၃၇၅

ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့် ၂၃၀

ဘဝရတာ၊ ကာမစသော ဘဝ၌ မွေ့လျော်ကုန်သော ၃၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဘ]

ဘဝသမ္မုဒိတာ၊ ကာမစသော ဘဝ၌ လွန်စွာ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော ၃၀

ဘဝသာဂရေ၊ ဘဝကိုးပါး တည်းဟူသော ပင်လယ် ရေအယဉ်၌ ၃၅၁

ဘဝါရာမာ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိအား ဖြင့် လွန်စွာမွေ့လျော်အပ် သော ကာမဘဝ စသော ဘဝရှိကုန်သော ၃၀

ဘာတိဋ္ဌာနေ ဝါ၊ အစ်ကိုညီ အရာ၌ မူလည်း ၂၄၇

ဘာယနာကာရေန၊ ကြောက် သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ၂၁၉

ဘာဝနာဘိသမယေန၊ သဟ- ဇာတ-စသော ပစ္စည်း၏ အစွမ်းဟု ဆိုအပ်သော ပွါးစေခြင်း အဘိသမယ ဖြင့် ၃၈၀

ဘာဝနာရတိယာ၊ ဘာဝနာ၌ မွေ့လျော် ပျော်ပိုက်သော ပီတိ၌ ၂၃၄

ဘာဝနာရာမတာယ၊ ဘာဝနာ ဟူသော မွေ့လျော်ရာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဘ]

ဘိက္ခု၊သံသရာဘေးကို ရှုသော ယောဂီသည် ၆၄

ဘိဇ္ဇမာနာနိ၊ပျက်သည်တို့ကို သလျှင် ၂၁၄

ဘိသက္ကော၊ဆေးသွားသည် ၃၉

ဘီမဝေဂါနုပတိတာ၊အလုံးစုံသော လူအပေါင်း၏ ဦးခေါင်းကို ခွဲအံ့သကဲ့သို့ ကြောက်ထိတ်လန့်ဖွယ်သော အဟုန်ဖြင့် လျှင်စွာ ကျသော ၄၁၀

ဘီရုကပုရိသဿ၊ကြောက်လန့်တတ်သောသူအား ၂၁၆

+ဘူတာပဂတုပ္ပန္န နာမ၊အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားပြီး၍ ချုပ်ပြီး ကင်းပြီးသော ဥပ္ပန္နမည်၏ ၃၆၇

ဘူမိဘူတေသု၊ဝိပဿနာ၏ ဖြစ်ရာအာရုံဘုံ ဖြစ်ကုန်သော ၁

ဘူမိယာ၊သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ၂၆၁

+ဘူမိလဒ္ဓါနံ၊ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပဉ္စကဟု ဆိုအပ်သော ဖြစ်ရာဌာနဘုံကို ရကုန်သော ၃၆၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဘ]

ဘေဒတော၊ အတိတ်စသော ဩကာသ အပြား အားဖြင့် ၇၂-၃

ဘေရီသဒ္ဒါ၊ စည်နှင့်အသံ တို့သည် ၃၃

[မ]

မက္ခိတာဟာရောပိ၊ လိမ်းကျံအပ်သော အာဟာရ သည်လည်း ၁၀၇

မဂ္ဂံ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ·စသော ကြွင်းသော သတ္တင်္ဂ မဂ်ကို ၃၀၀

မဂ္ဂဉ္စ၊ အရိယမဂ်၏ ရှေးအဖို့ဖြစ်သော လမ်းမှန်လမ်းရိုးကိုရင်း ၆၅

မဂ္ဂဒဿနံ ဝိယ၊ လမ်းကို မြင်ခြင်းကဲ့သို့ ၂၀၃

မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏတ္ထာယ၊ မဂ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ ၃၂၂

မဂ္ဂဿ၊ အရိယမဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော လောကီမဂ်ကို ၁၉၂

မဂ္ဂါဂမနံ၊ မဂ်ဟူသော အာဂုံကို ၂၉၉

မဂ္ဂါနန္တရံ၊ မဂ်၏အခြား မဲ့၌ဖြစ်သောဖိုလ်သည် ၄၂၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

+မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏံ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂ
ဉာဏ်သည် ၆၆

မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ
နာမ၊ ဤကားလမ်းမှန်
ဤကားလမ်းမှား-ဟု
သိမြင်သည်ဖြစ်၍
ဝိပဿနာအညစ်အကြေးမှ
စင်ကြယ်သောဉာဏ်
မည်၏ ၆၅

မဂ္ဂါမဂ္ဂဝဝတ္ထာနေန၊ မဂ်
ဟုတ်သည်မဟုတ်သည်ကို
ပိုင်းခြား မှတ်သား
ခြင်းဖြင့် ၃၉၇

မဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်၏
ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်တည်း၊ ဝါ၊
အရိယမဂ်၏ ရှေးအဖို့၌
ဖြစ်သော လမ်းမှန်
လမ်းရိုးတည်း ၆၅

မစ္ဆခိပ္ပံ၊ ငါးအုပ်သော
ဆောင်းကို၊ ဝါ၊
ငါးထောင်မြှုံးကို ၂၄၁

မစ္ဆရိယာနိ၊ ငါးပါးသော
မစ္ဆရိယတို့သည် ၃၅၆

မစ္ဆေ ဂဟေဿာမိ၊ ငါးတို့ကို
ဖမ်းအံ့ဟု ၂၄၁

မဇ္ဈိမဝယော နာမ၊ မဇ္ဈိမ
အရွယ်မည်၏ ၁၁၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

မဥ္ဇုပိဠံ ဝါ၊ ညောင်စောင်း
အင်ပျဉ်မူလည်း
ဖြစ်သော ၄၄၃

မဏိမုတ္တာဟာရဒီနံ၊
ပတ္တမြားပုလဲသွယ်
စသည်တို့၏ ၄၁

မဏိမှိ၊ သူရိယကန်
ကျောက်၌ ၅၆

မဏ္ဍနဝိဓာနံ၊ ဆင်ယင်ပြုပြင်
အပ်သော တန်ဆာသည် ၅၈

မဏ္ဍုကကဏ္ဍကံ နာမ၊ မဏ္ဍုက-
ကဏ္ဍကမည်သော ၃၇၄

မဒ္ဒိတွာ မဒ္ဒိတွာ၊ နယ်၍
နယ်၍ ၁၇

မဓုကရုက္ခေ၊ သစ်မည်
စည်ပင်၌ ၂၀၀

မနသိကာတဗ္ဗံ၊ လက္ခဏာ
စသောအားဖြင့်
စိတ်၌ထားအပ်၏ ၁၇

မနသိကာရပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ ဝါ၊
အနိစ္စ အဖြစ်ကို ပွါးစေ
ခြင်းငှါ နှလုံးသွင်းခြင်း၏
ဖြစ်ခြင်းကိုပြခြင်းငှါရင်း ၈၄

မနသိကာရဟေတုကံ၊
မနသိကာရလျှင်
အကြောင်းရှိသော ၁၁၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

မနသိကာရာဒိကော၊
ယောနိသော မနသိကာရ
အယောနိသော မနသိ-
ကာရ·စသည် ကမ္မဘဝ
စသည်သည် ၄၅
မနုဇော စ၊ လူမည်သည်ရှင်း ၃၂
+မနောဒွါရေ၊ ဟဒယဝတ္ထုဟု
ဆိုအပ်သော မနောဒွါရ၌ ၁၃၅
မနောဓာတုအနန္တရံ၊ ကြိယာ-
မနောဓာတ်၏ အခြား
မဲ့၌ ၅၉
မနောသမုတ္တေဇနတာယ၊
စိတ်ကို ထိတ်လန့်စေ
သည်၏ အဖြစ်ငှါလည်း ၂၅၈
မန္တောဒကံ၊ ဆေးသမား၏
မန္တရားရေကို၊ ဝါ၊ ရေမန်း
ကို ၅၈
မန္ဒသကံ၊ သတိပညာ
နုံ့နှေးသည်၏အဖြစ်,
များသောအားဖြင့်
ဖြစ်သော နှစ်တို့၏
ဆယ်ခုတို့၏ အပေါင်း
ရှင်း ၁၁၉
မန္ဒရတ္တံ၊ နီသောအဆင်း
ညှို့သည် ၁၃၉
မရဏဓမ္မတော၊ သေခြင်း
ပျက်စီးခြင်း သဘော
ရှိသောအားဖြင့် ၈၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

မရဏာနုဿရဏံ ဝိယ၊
သေခြင်းကို အောက်
မေ့ခြင်းကဲ့သို့ ၂၁၈
မရိစိကံ၊ တံလျှပ်ကို ၂၁၄
+မလာ၊ အညစ်အကြေး
မည်ကုန်၏ ၃၅၄
မဟဗ္ဗယာ၊ ခံ၍ အစမဆုံးနိုင်
ကြီးစွာသော ဘေးဟု
ဆိုအပ်သော ၃၀၉
မဟာအာဒိနဝရာသိဘူတာ၊
ကြီးမားသော အပြစ်အစု
ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည် ၂၂၄
မဟာခီဏာသဝေါ၊ ပူဇော်
အပ်ကြီးမြတ်သော
အာနုဘော်ရှိသော
အာသဝေါကုန်ပြီးသော ၃၂၉
မဟာပက်ပက္ခန္ဒော၊ ကြီးစွာ
သော ညွန်တွင်းသို့
သက်ဆင်းမိသော ၂၃၆
မဟာဘယံ၊ ကြီးစွာသော
ကြောက်မက်ဖွယ်သည် ၂၁၆
မဟာမဇ္ဈော၊ ငါးကြီးရောကို ၂၄၁
မဟာမာတိကံ၊ ရေမြောင်း
ကြီးကို ၃၁၄
မဟေသိနာ၊ သီလက္ခန္ဓ
စသော ကျေးဇူးကို
ရှာတော်မူသော
ရှင်တော်ဘုရားသည် ၃၀၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မာ ဇိရန္တု၊ မရင့်ပါ မအိုပါစေ ကုန်လင့်	၁၁၆
မာတိကာ၊ (အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ရူပါရူပပဥ္စက္ခန္ဓ လက္ခဏတ္တယ၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်သော) ဥဒ္ဒေသ တည်း	၂၇၂
မာနဂါဟော၊ မာနဟူသော စွဲလမ်းတတ်သော တရားသည်	၁၀၇
မာနဝေါ၊ မာန၏ဖြစ်ရာသည်	၂၅၁
မာယာ၊ မျက်လှည့်သမား ပြအပ်သော ဝတ္ထုသည်	၂၅၀
မာယာ မရီစိ သုပိနန္တ- အလာတစက္က ဂန္ဓဗ္ဗနဂရ- ဖေဏကဒလိအာဒယော ဝိယ၊ မျက်လှည့်တံလှပ် အိပ်မက် ပတ်ပတ်လှည့် အပ်သော မီးစက် ဂန္ဓဗ္ဗ နတ်တို့၏ မြူးတူးကစား လိုသောအလိုဖြင့် မြို့ကဲ့သို့ ကောင်းကင်၌ ထင်စေ အပ်သောနတ်မြို့ ရေမြှုပ် စိုင် ငှက်ပျောတုံးအစ ရှိသည်တို့ကဲ့သို့	၁၇၁
မာရာမိသတော၊ မစ္စုမာရ် ကိလေသမာရ်တို့၏ အစာအာမိသအားဖြင့်	၈၇၊ ၉၄၊ ၂၃၉
မိစ္ဆတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သော သဘောဖြစ်သော တရား မည်ကုန်၏	၃၄၀
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ ခြောက်ဆယ့် နှစ်ပါးအပြားရှိသည် လည်း ဖြစ်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှ	၃၄၃
မိစ္ဆာပဝတ္တနတော၊ (မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း ခြင်းစသည်တို့၏ အစွမ်း ဖြင့်) ဖောက်ပြန်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်တတ်သော ကြောင့်	၃၄၀
မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ မိစ္ဆာဉာဏဟိ၊ (လောကထုပိက-ဟု ဆိုအပ်သော အသည သတ်ဘို့, နေဝသညာ နာသညာဘုံစသည်တို့၌ သခ်ါရမှလွတ်၏ဟု ဖြစ် သော) ဖောက်ပြန်သော နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသော မိစ္ဆာဝိမောက္ခ(မှားသော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဖောက်ပြန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်တတ်သော အသင့်	

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[မ]

အားဖြင့် မဖြစ်တတ်
သော)မောဟဟူသော
မိစ္ဆာဉာဏ်တို့နှင့် ၃၄၀
မိတ္တသုခသပတ္တော၊ အဆွေ
ခင်ပွန်းမျက်နှာကဲ့သို့
ပြုံးချိုသော မျက်နှာရှိ
သော ရန်သူသည် ၉၃
မိယမာနဘာဝဒဿနံ ဝိယ၊
သေဆဲအဖြစ်ကို ရှုခြင်း
ကဲ့သို့ ၂၁၉
မုခနိမိတ္တံ၊ ထင်သော မျက်နှာ
ရိပ်ကဲ့သို့ ၁၆၊၅၀
မုစ္စိတုကာမံ၊ လွတ်ခြင်းငှါ
အလိုရှိသည် ၂၃၆
မုဥ္စတိ၊ ဖျက်ဆီးသည်၏
အစွမ်းဖြင့် လွတ်၏ ၂၆၁
မုဥ္စနဿ၊ ဘဝသုံးပါးမှ
လွတ်ခြင်း၏ ၂၄၁၊၄၀၂
မုဉ္စိတုကမျတာ ပဋိသင်္ခါ-
သန္တိဋ္ဌနာ ပညာ၊ လွတ်
လိုသည်၏အဖြစ်မှု
လည်း ဖြစ်သော, အဖန်
တလဲလဲ စုံစမ်းဆင်ခြင်
တတ်သည်မှုလည်း ဖြစ်
သော, လျစ်လျူအားဖြင့်
အညီအညွတ် တည်သည်
မှုလည်းဖြစ်သော ပညာ
သည် ၂၆၉

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[မ]

မုဋ္ဌိတိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ လက်
ဆုပ်ဟူသော ဝေါဟာရ
မျှသည် ၂၇
မုဒ္ဓဘူတံ၊ ဦးထိပ်ဖြစ်၍
ဖြစ်သော ၁၁၃
မူလကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဝိပဿနာ-ဟူ
သော မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၁၀၆
မူလခန္ဓသာခပသာခပလ္လဝ-
ပလာသပုပ္ဖဖလေဟိ၊
အမြစ်,ပင်စည်,အခက်
ငယ်, အခွခက်မ,အညွန့်,
အရွက်, အပွင့်,အသီး
တို့ဖြင့် ၃၇၄
မေဃပဋလစ္ဆန္နာ၊ မိုဃ်းတိမ်
လွှာဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်
ကုန်သော ၁၇၇
မောမူဟဒသကံ၊ မောဟဖြင့်
တွေဝေသောအားဖြင့်
ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခု
တို့၏ အပေါင်းရင်း ၁၂၀
မောမူဟော၊ သတိပညာ
ကင်းကွာ၍ လွန်စွာ
တွေဝေသည် ၁၂၁

[ယ]

+ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံ
သော တေဘူမက နာမ်
ရုပ် တရားအပေါင်းသည် ၂၇၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ယ]

ယံ ဂရုကံ၊ အကြင် မဟာ-
သာဝဇ္ဇဖြစ်သော အကု
သိုလ်, မဟာနုဘာဝဖြစ်
သော ကုသိုလ်ဟူသော
လေးသောကံရင်း ၅၀
ယံ ဗဟုလံ၊ အကြိမ်များစွာ
ပြုအပ် ကောင်းစွာမှီဝဲအပ်
ပြီးသော ကံရင်း ၅၀
ယဋ္ဌိံ ဝါ၊ လှံကန်ကိုရင်း ၃၁၃
ယတ္ထိစ္ဆကံ၊ အကြင်အကြင်
အရပ်၌ ဝင်စားခြင်းငှါ
အလိုရှိ၏ ၄၃၅
ယထာက္ကမေနေဝ၊ အစဉ်
အတိုင်းသာလျှင် ၂၉
ယထာပရိကပ္ပိတေဟိ၊
(ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်
ရှားမရှိ) အတိဗလ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြံဆ
အပ်သော အပြားရှိ
ကုန်သော ၉၂
ယထာဘူတံ၊ မဖောက်မပြန်
ဟုတ်မှန်သော သဘော
အလျောက်၊ ဝါ၊ အကြင်
အကြင် မဖောက်မပြန်
ဟုတ်မှန်သော သဘော
အားဖြင့် ၆၁
ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊
မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်

[ယ]

သော သဘောကို သိ
တတ်မြင်တတ်သော
အကြောင်းနှင့်တကွ
သော နာမ်ရုပ်ကိုရှုသော
အနုပဿနာကို ၁၅၂
ယထာဘူတဉာဏဒဿနေန၊
မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်
သော သဘော
အလျောက် ၃၈၇
ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်
အား လျော်စွာ ၃၄၆
ယထိစ္ဆိတကာလံ၊ အကြင်
အလိုရှိအပ်သော
ကာလပတ်လုံး ၄၃၅
ယဒါသန္နံ၊ အကြင် မရဏာ
သန္နအခါ ပြုအပ် အောက်
မေ့အပ်သော ကံရင်း ၅၀
ယဒိစ္ဆကံ၊ အကြင်အကြင်
အခါ၌ ဝင်စားခြင်းငှါ
အလိုရှိ၏ ၄၃၆
+ယမကတာလကန္ဒံ၊ အစုံ
သော ထန်းဖုညှောက်ကို ၂၃
ယာ အဋ္ဌာရသမဟာ-
ဝိပဿနာ၊ အကြင်
တဆယ့်ရှစ်ပါးသော
မဟာဝိပဿနာတို့သည် ၁၄၉
ယာဝဝံ၊ မချွတ်မယွင်း
ပေစွ ၃၀

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[ယ]

ယာထာဝဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်တိုင်းသော သဘောကိုမြင်ခြင်းသည် ၂၊၃၀
ယာထာဝသရသတော၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော မိမိကိစ္စအားဖြင့် ၂၄၊ ၅၂၊၁၈၄
+ယာထာဝသရသလက္ခဏ-တော၊ မဖောက်မပြန် မိမိ၏ ကိစ္စလက္ခဏာအားဖြင့် ၅
ယာနိ စ တဒုပါဒါယရူပါနိ၊ ထိုဓာတ်လေးပါးတို့ကို မှီ၍ စွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော အကြင်ဥပါဒါရုပ်တို့သည်ရင်း ၁၂၈
+ယာဝ အနုလောမာ၊ အနုလောမဉာဏ် ဖြစ်သည်တိုင်အောင် ၃၈၃
ယာဝ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲရှုသည်တိုင်အောင် ၆၈
ယာဝ ကပ္ပါဝသာနာ၊ ကမ္ဘာကြီးဆုံးသည်တိုင်အောင် ၃၇၄
ယာဝ ဇရာမရဏာ၊ ဇရာမရဏာတိုင်အောင် ၂၄၈
ယာဝဒိစ္ဆကံ၊ အကြင်ရွေ့လောက် ဝင်စားခြင်းငှါ အလိုရှိ၏ ၄၃၆
ယာဝ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟာ၊နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသည့်တိုင်အောင် ၆၀-၈
ယာဝ ဖလဉာဏာ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တိုင်အောင် ၂၀၀
ယုဂနဒ္ဓါ စ၊ ထမ်းပိုးနှင့်ယှဉ်စုံ ကအပ်သော နွားတို့ကဲ့သို့ ယှဉ်စုံအပြိုင် ၃၄၅၊၃၆၂
ယုတ္တာပယုတ္တာဿ၊ ရှေးလုံ့လ နောက်လုံ့လ အပေါ်၌ မပြတ်အားထုတ်သော ၁၇၃
ယောဂံ၊ အပတ်တကုတ်အားထုတ်လုံ့လကို ၈၅'၃၂၀
ယောနိသောမနသိကာရ-သဒ္ဓမ္မဿဝနာဒိကော၊ အသင့်အတင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း,သူတော်ကောင်း တရားကိုနာခြင်း စသည်သည် ၄၅

[ရ]

ရဇ္ဇုံ ဝါ၊ ကြိုးကိုရင်း ၃၁၄
ရဏာဘူမိ၊ စစ်မြေအရပ် ၂၁၆
ရတ္တိန္ဒိဝဝသေန၊ ညဥ့်နေ့၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၂၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ရ]

ရထိကာယ၊ ခရီးမဉ္ဆ ၃၉
ရထောတိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊
ရထားဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်
ခြင်းမျှသည် ၂၇
ရမဏီယာကာရသဏ္ဍိတမ္ပိ၊
မွေ့လျော်ဖွယ်သော
အခြင်းအရာအားဖြင့်
တည်သော်လည်း ၂၂၄
ရသာနုဘဝနံ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-
ဝိမုတ္တိသုခဟူသော
အရသာကို ခံစားရ
ခြင်းသည် ၄၁၁
+ရသာနုဘဝနကဝေဒနာ၊
ထဒ္ဒဘာဝဟုဆိုအပ်သော
ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဘောကို ခံစား
သည်၏အစွမ်းဖြင့်
ဖြစ်သောဝေဒနာသည် ၂၀
+ရာဂံ၊ သင်္ခါရတို့၌ တပ်မက်
သောတဏှာကို ၆၉၊၇၀
ရာဂနိမိတ္တာဒီနံယေဝ၊ ရာဂ-
နိမိတ်, ဒေါသနိမိတ်,
မောဟနိမိတ်တို့၏
သာလျှင် ၂၉၈
ရာဇဂေါဏာနံ၊ မင်း၏
နွားတော်တို့ကို ၂၈၄
ရာဇမဟ္မဿ စ၊ မင်းတို့သည်
ပညတ်အပ်သော အကျင့်
အားလည်း ၃၀၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ရ]

ရာဇပရာဓိကာ၊ မင်းပြစ်
မင်းဒဏ်သင့်ကုန်သည် ၂၁၇
ရာသိံကတွာ၊ တပေါင်း
တစုတည်းပြု၍ ၂၇၄
ရာသိတော ဝါ၊ စုံ့စုံ့တက်
သော အစုအပုံမှရင်း ၁၅၇
ရာဟုမုခပ္ပဝိဋ္ဌော၊ ရာဟု
အသူရိန်ခံတွင်းသို့
ရောက်သော ၂၄၇
ရိတ္တံ၊ ကင်း၏ဟူ၍ ၂၂၂
ရိတ္တတာယ၊ အတွင်းသား
အနှစ်ကင်းသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၉၂
ရိတ္တတော၊ ဓုဝ, သုဘ, သုခ,
အတ္တစသည်အဖြစ်မှ
ဆိတ်သောအားဖြင့် ၈၆၊၉၂
ရုက္ခသာခါယ၊ သစ်ကိုင်း၌ ၃၁၄
ရုက္ခောတိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊
သစ်ပင်ဟူသော
ဝေါဟာရမျှသည် ၂၈
ရုပ္ပနလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၆၇
ရူပနိမိတ္တ ဝေဒနာ သညာ-
သင်္ခါရ ဝိညာဏနိမိတ္တာနံ၊
ရုပ်နိမိတ်, ဝေဒနာနိမိတ်,
သညာနိမိတ်, သင်္ခါရ
နိမိတ်, ဝိညာဉ်နိမိတ်
တို့ကို ၄၂၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ရ]

ရူပနိမိတ္တာဒီနံ၊ စွဲလမ်းအပ် ကုန်သော ရူပနိမိတ်, ဝေဒနာနိမိတ်-စသည် တို့၏ ၂၉၈

ရူပနိရောဓော၊ အနာဂတ် ဖြစ်သောရုပ်၏ မဖြစ် ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်း သည် ၁၆၁

ရူပပရိဂ္ဂါဟကစိတ္တတော၊ ရုပ်ကိုသိမ်းဆည်းသော ပဌမစိတ်မှ ၁၄၃

ရူပရဇ္ဇုံ ဝါ၊ ရုပ်ဟူသော ကြိုးကိုရင်း ၃၁၅

ရူပရာဂအရူပရာဂမာနဥဒ္ဓစ္စ-အဝိဇ္ဇာနံ၊ ရူပဘုံ၌ တပ်သောရာဂ, အရူပ ဘုံ၌ တပ်သောရာဂ,မာန, ဥဒ္ဓစ္စ, အဝိဇ္ဇာဟု ဆိုအပ် ကုန်သော ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ၃၂၉

ရူပသတ္တက အရူပသတ္တက-ဝသေန၊ ရုပ်တို့၌ မနသိ-ကာရသတ္တက, နာမ်တို့၌ မနသိကာရသတ္တက တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၁၃

ရူပသတ္တကဝသေန၊ ရုပ်တရား တို့၌ ခုနစ်ပါးသော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ရ]

အခြင်းအရာတို့ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၁၄

+ရူပါရူပဘာဝပဝတ္တိ၊ ရူပါရူပ ဘဝဟူသော မပြတ်မစဲ ဖြစ်သော ဝဋ်တရား တည်း ၂၂၁

ရူပိရိယာပထဝိညတ္တိ၊ ရုပ် ဣရိယာပုထ် ဝိညတ် တို့ကို ၁၀၂

ရောဂဂဏ္ဍာဒယော၊ ရောဂါ နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်, အိုင်းအမာနှင့် တူသည်၏ အဖြစ် အစရှိကုန်သော ၃၈၆

ရောဂတော၊ ယာပျနာ ဟူသော မူလရောဂါနှင့် တူသောအားဖြင့် ၈၆-၈

ရောဂဘူတာ၊ များစွာသော အနာကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍ ရင်း ၂၂၄

ရောဂမူလတာယ စ၊ အစဉ် လိုက်သော အနာတို့၏ အကြောင်းမူလဖြစ်သော အနာနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ အစဉ်လိုက်သော အနာ တို့၏ အကြောင်းဖြစ် သော ယာပျအနာနှင့်

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[ရ]

တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း ၈၈
ရောဂိနော၊ အနာရှိသော သူ၏ ၅၈
ရောဂေါ၊ ရောဂါသည် ၅၈

[လ]

လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာ၊ အနိစ္စတာ-စသော လက္ခဏာလျှင် အာရုံ ရှိသော ဝိပဿနာ ပညာသည် ၆၈
လက္ခဏရသာဒိဝသေန၊ လက္ခဏ, ရသ, ပစ္စု-ပဋ္ဌာန်, ပဒဋ္ဌာန်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၃
လက္ခဏသလ္လက္ခဏတ္တော၊ အနိစ္စ-စသော လက္ခဏာတို့ကို ကောင်းစွာ မှတ်နိုင်ခြင်း အကျိုးရှိ၏ ၁၉၄
လဒ္ဓဿာသော၊ ရအပ်သော သက်သာရာရှိသည် ၆၄
လဒ္ဓါသေဝနံ၊ ရအပ်သော အာသေဝနရှိသော ကံသည် ၅၁
လဟုကော၊ အလွန်တိုသည် ဖြစ်၍ လျင်ခြင်းရှိသော ၁၃၆

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[လ]

လဟုပရိဝတ္တိ၊ ပေါ့သော အပြန်ရှိ၏ ၉၈
လေဏံ၊ သင်္ခါရလျှင် အကြောင်းရှိသော အနတ္တကိုရှောင်လွှဲသဖြင့် စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ ပုန်းအောင်းရာသည် ၂၂၃
လေဏကိစ္စာကာရိတာယ၊ (ဆင်းရဲဒုက္ခကို ပျောက်ကွယ်နစ်စေခြင်းဟူသော) ပုန်းအောင်းရာကိစ္စကို မပြုတတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း ၉၁
လောကံ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဟူသော လောကကို ၂၁၄
လောကနိယျာနာယ၊ အလုံးစုံသောလောကမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ ၂၅၇
လောကပဝတ္တိယာ၊ ခန္ဓာ ဟူသော လောက၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ၃၄၈
+လောကိယပရိညာ၊ လောကီဖြစ်သော ပရိညာတို့သည် ၆၆-၇
+လောကော၊ ဤသတ္တ လောကသည် ၁၃၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[လ]

လောဘဓမ္မာပိ၊ လောဘ
ဖြစ်သော တရားတို့
သည်လည်း ၃၂၄
လောမဟဋ္ဌဇာတော၊
ဖြစ်သောကြက်သီး
မွေးညှင်းထခြင်းရှိသည်
ဖြစ်၍ ၂၂၄

[ဝ]

ဝဂ္ဂုလိ၊ လင်းနို့ရင်း ၂၇၉
ဝင်္ကဒသကံ၊ ထယ်ကိုင်းကဲ့သို့
ကုန်းသောအားဖြင့်
ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခု
တို့၏ အပေါင်းရင်း ၁၁၉
ဝဇံ ဘိန္ဒိတွာ၊ ခြံကိုဖောက်၍ ၂၀၃
ဝဇိရသဒိသေန၊ စိန်ကောင်း
နှင့်တူသော ၂၀၂
ဝဋ္ဋယမာနံ၊ လှိမ့်အပ်ဆင့်အပ်
သော ၂၅၆
ဝဋ္ဋိံ၊ ဆီမီးစာကို ၃၇၉
ဝဋ္ဋိက္ခယေန စ၊ ဆီမီးစာ
ကုန်သဖြင့်ရင်း ၁၃၀
ဝဏ္ဏဒသကံ၊ အဆင်းပြည့်စုံ
သောအားဖြင့်ဖြစ်သော
နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏
အပေါင်းရင်း ၁၁၉
ဝဏ္ဏာဒိံ၊ အဆင်းစသည်ကို ၂၁၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝတ္ထု၊ ဖြစ်ရာဌာန ဝတ္ထု
ယာခင်း မည်ကုန်၏ ၃၇၁
ဝတ္ထုဝသေန၊ အာရုံဟု
ဆိုအပ်သော ဖြစ်ရာ
ဌာန၏အစွမ်းဖြင့် ၁၀၇၊၂၃၁
ဝတ္ထုသင်္ကမနာ စေဝ၊ ပုရိမ
ဝတ္ထုမှ တပါးသော ဝတ္ထု
သို့ ပြောင်းခြင်းရင်း ၂၀၃
+ဝတ္ထုဿ၊ ကရဇကာယဟု
ဆိုအပ်သော ဝတ္ထု၏ ၄၃၉
ဝဓကေတာ၊ အကျွမ်းဝင်
သောသူကို သတ်တတ်
သော မိတ္တမုခ သပတ္တနှင့်
တူသောအားဖြင့် ၈၇၊၉၃၊၂၃၉
ဝဓဗန္ဓာဒိကံ စ၊
သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းငှါ
ထိုက်သော အပြစ်
စသည်တို့ကိုရင်း ၃၃၆
ဝနဂဟနံ ဝိယ၊ သက်ဝင်ခြင်း
ငှါ ခဲယဉ်းသော တော
အုပ်ကဲ့သို့ရင်း ၂၂၄
ဝန္တလောကာမိသံ၊ တဏှာ
ဟူသော လောကာမိသကို
ထွေးအန်ပြီးထသော ၄၂၆
ဝယံ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း
ထင်လှာသောဘင်ကို ၂၁၁
ဝယာနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏
ပျက်ခြင်းချုပ်ခြင်းကို

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဝ]	
အဖန်တလဲလဲ ရှုသော အနုပဿနာကို	၁၅၀
ဝယာနုပဿနာယ၊ သင်္ခါရတို့၏ ဘင်ခဏကိုရှုသော အနုပဿနာဖြင့်	၃၉၈
ဝယောဝုဍ္ဍတ္တဂါမိတော၊ အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်ပြီးသောရုပ်၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်သောအားဖြင့်ရင်း	၁၁၄
ဝလာဟကေဟိ၊ တိမ်တိုက်တို့သည်	၃၁၆
ဝဝတ္ထာနေ၊ အနိစ္စစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဆုံးဖြတ် မှတ်သားခြင်း၌	၇၁
ဝဝတ္ထာပနတော၊ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကြောင့်တည်း	၁၉၁
ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ၊ မရောရှက်သောအားဖြင့် နှလုံး၌ထားအပ်၏	၃၁၇
ဝသဝတ္တိဘာဝေါ၊ အလိုသို့ လိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်သည်	၁၁၇
ဝသီဘာဝတာ ပညာ၊ လေ့လာခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ပညာသည်	၄၂၈
ဝဿသတပရိစ္ဆိန္နေ၊အနှစ်တရာဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော	၁၁၈
ဝဿသတိကော၊ အနှစ်တရာ ရှယ်သူသည်	၁၂၁
+ဝဿာနံ၊ ဝဿာနရတုသို့	၁၂၅
ဝဿာနဟေမန္တဂိမှေသု၊ မိုဃ်း ဥတု,ဆောင်းဥတု,နွေဥတု ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော	၁၂၄
ဝဋ္ဋဒ္ဓေထ၊ သုံးဆောင်နိုင်ကုန်၏လော	၁၀၀
ဝါတက္ခိတ္တာ၊ လေအဟုန်ဖြင့် လွှင့်အပ်သည်ဖြစ်၍	၂၅၆
ဝါယမနကာလေ၊ အားထုတ်လုံ့လပြုသော ကာလ၌	၃၃၇
ဝါယုဝေဂသမုဋ္ဌိတော၊ပြင်းစွာသော လေအဟုန်ဖြင့် ဖြစ်သော	၄၁၀
ဝိကောပိတာယ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သည်ရှိသော်	၁၉၅
ဝိက္ခမ္ဘနံ ဝိယ၊ ကွာခြင်းရှဲခြင်းကဲ့သို့	၃၉၅
ဝိက္ခေပဂတော၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ ရောက်လျက်	၃၆၂
ဝိဂတံ၊ ကင်းပြီးသော ကိလေသာကို	၃၆၁
ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေါ၊ကင်းပြီးသော ထိနမိဒ္ဓ ရှိ၏	၃၉၅
ဝိဂတဘယတာ၊ (အတ္တသိနေ-ဟ ကင်းသည်ဖြစ်၍ တခု---	

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

တခုသော အကြောင်း
ကြောင့်လည်း)ဘေးကင်း
သည်၏ အဖြစ်ငှင်း ၂၁၅

ဝိဂတဝလာဟကော၊ ကင်း
သော တိမ်တိုက်ရှိသော ၃၁၆

ဝိဂတာလယဿ၊ ကင်းသော
အာလယရှိသော ၂၇၄

ဝိဂရဟာဏီယတာယ၊ အကု
သိုလ်တရားတို့ကဲ့သို့
ဘုရားအရိယာတို့သည်
ကဲ့ရဲ့အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်ငှင်း ဂ၉

ဝိဇဋ္ဋေတွာ၊ သုတ်သင်
ရှင်းလင်း၍ ၁၉၁

ဝိဇာတိယေန၊ ဇာတ်မတူသော
ရုပ်တရားဖြင့် ၄၂၅

ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒေါဝ၊ လျှပ်ပျက်
သကဲ့သို့ ၁၃၉

ဝိဇ္ဇုံ-ဝိဇ္ဇုန္တော၊ ထွင်းသည်
ရှိသော် ၂၁၂

+ဝိညာဏံ၊ကာယဒွါရဖြင့် ရှေး
ရှုဆောင်အပ်သော မနော-
ဒွါရိကဇောဝိညာဉ်သည် ၂၁

ဝိဋပန္တရေန၊ သစ်ခွကြားမှ ၂ဂဝ

+ဝိတ္ထာရေတွာ၊ အဆုံးမှ
စ၍ ပဋ္ဌိလောမနည်း
အားဖြင့် အစ အဝိဇ္ဇာ
တိုင်အောင် ချဲ့တော်မူ၍ ၄၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝိဒိတသဗ္ဗဓမ္မဿ၊ သိအပ်ပြီး
သော အလုံးစုံသော
တေဘူမက တရားရှိသော
ယောဂီ၏ ၆ဝ

ဝိနာသံ ဝါ၊ ချုပ်လျက်
ပျောက်ပျက်ခြင်းကို
မူလည်း ၂၉

ဝိနာသယမာနံ၊ တဖန်မဖြစ်
ခြင်း သဘောရှိသည်၏
အဖြစ်သို့ ရောက်စေသော
အားဖြင့် အကြွင်းမဲ့
ဖျက်ဆီးလျက် ၃၇၉

ဝိနိစ္ဆယော၊ (သရူပအား
ဖြင့်ငှင်း, ကိစ္စအားဖြင့်
ငှင်း, ဘုံအားဖြင့်ငှင်း)
ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း ၆၆

ဝိနိဗဒ္ဓေါ-မာနေန ပတ္ထဒ္ဓ-
စိတ္တော၊ မာနဖြင့်
ခက်ထန်သောစိတ်ရှိသည်
ဖြစ်လျက် ၃၆၂

ဝိနိဝတ္တနာကာရေနေဝ၊
ဆုတ်နစ်ပြန်လည်သော
အခြင်းအရာအားဖြင့်
သာလျှင် ၄၄၂

ဝိပရိဏာမဓမ္မော၊ ဇရာမရဏာ
တို့သည် ဖောက်ပြန်
စေအပ်သည်၏အဖြစ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

တည်းဟူသော သဘော
သည် ၃၇၄
ဝိပရိဏာမတော၊ ဇရာမရဏ
သည် ဖောက်ပြန်စေအပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း ၁၁၅
ဝိပရိဏာမဓမ္မတော၊ ဇရာ-
မရဏဟူသော နှစ်ပါး
သော အဖို့တို့ဖြင့်
ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော
ရှိသောအားဖြင့် ၈၆၊ ၂၃၀
ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ၊ ဖောက်
ပြန်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်
သော သခ်ိတ၏
လက္ခဏာသည် ၁၅၆
ဝိပရိဏာမာနုပဿနံ၊ ဇရာ-
မရဏဟူသော နှစ်ပါး
သောအဖို့တို့ဖြင့် ဖောက်
ပြန်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ
ရှုသော အနုပဿနာကို ၁၅၁
ဝိပရိဏာမာနုပဿနာယ၊
ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါး
သော အကြောင်းတို့ဖြင့်
ဖောက်ပြန်ခြင်းကို
ရှုသော အနုပဿနာဖြင့် ၃၉၀
ဝိပရိဏာမာနုပဿနေ၊
ဖောက်ပြန်ခြင်းကို အဖန်
တလဲလဲ ရှုခြင်း၌ ၁၅၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝိပရီတော၊ ထိုယောနိသော-
မနသိကာရ-စသည်မှ
ပြန်သော အယောနိ-
သောမနသိကာရ,
အသဒ္ဓမ္မဿဝန,အသပ္ပုရိ-
သူပနိဿယ-စသည်သည် ၄၅
ဝိပဿကော၊ ဝိပဿနာ
ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်
သော ယောဂီသည် ၆၄
ဝိပဿနာ စ၊ အထူးထူး
အပြားပြားရှုတတ်
သည်လည်း ၄၀၁
ဝိပဿနာဉာဏေသု၊ နိဗ္ဗိဒါ-
နုပဿနာ-စသော
ဝိပဿနာဉာဏ် ဆယ်ပါး
တို့၌ ၁၅၄
ဝိပဿနာပရိဝါသံ၊ မဂ်ဟု
ဆိုအပ်သော တောင့်တ
အပ်သောအရာသို့
မကပ်ရောက်သေးပဲ
မဂ်နှင့်ကင်းကွာလျက်
နေရာ ဝိပဿနာရှိသော ၂၉၅
ဝိပဿနာဗလံ၊ (အနိစ္စ
စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်
အထူးထူးသော အခြင်း
အရာတို့ဖြင့် ရှုတတ်
သော) ပညာ (သာလျှင်
ဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ဘက်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဝ]	
တရားတို့ကြောင့် မတုန် မလှုပ် ခိုင်ခံ့သော) အစွမ်းရှင်း	၄၂၉
ဝိပဿနုပက္ကိလေသာ၊ ဝိပဿနာကို ညစ်ညူး စေတတ်သော တရား တို့သည်	၁၇၂
ဝိပဿနောဘာသော၊ ဝိပဿနာစိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော မိမိသန္တာန်၌ ကျရောက်သော ပြိုးပြိုး ပြက် ထွက်သောအရောင်, ဥတုသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော ပြိုးပြိုးပြက်ထွက်သော အရောင်သည်	၁၇၅
ဝိပါကက္ခန္ဓာ စ၊ ဝိပါက် နာမက္ခန္ဓာတို့သည်ရှင်း	၁၀၀
ဝိပါကစိတ္တသမုဋ္ဌာနရုပ်၊ ဝိပါက်စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည်	၁၀၁
ဝိပါကန္တရဋ္ဌ၊ ဝိပါက်တို့၏ ယုတ်သည်၏အဖြစ် မြတ် သည်၏အဖြစ်ဖြစ်သော အထူးအပြားသည်ရှင်း	၅၂
ဝိပါကပဋိသံဝေဒကာ၊ ဝိပါက်ကိုခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကတ္တားကို	၅၄
ဝိပါကပဝတ္တဋ္ဌ၊ ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော အဆင့်ဆင့် ဖြစ်သောတရားသည်ရှင်း	၅၃
ဝိပါကဝဋ္ဋဋ္ဌ၊ ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော အဆင့်ဆင့် လည်သော တရားသည် ရှင်း	၅၃
ဝိပါကသန္တတိ စ၊ ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော ဟေတုဖလ အဖြစ်ဖြင့် စပ်သော အစဉ် သည်ရှင်း	၅၃
+ဝိပါကာ(ပ)ဂတာ၊ ဝိပါက် အဟိတ် မနောဝိညာဏ် စိတ်,သောမနဿသဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ်ရှင်း	၁၀၃
ဝိပ္ပကိရမာနဿ၊ ဖရိဖရဲ လွင့်အပ်သော	၂၁၃
ဝိပ္ပဋိပန္နကဿ စ၊ သီလဝိပ္ပတ္တိ စသော တစုံတခုဖြင့် ပျက်သောအကျင့်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အားရှင်း	၁၇၃
ဝိပ္ပယုတ္တတာဒ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တ အဖြစ်သည်	၃၆၀
ဝိပ္ဖာရိကံ၊ အထူးသဖြင့် ကြွယ်သော	၈၇
ဝိပ္ပသန္နတာဝေါ၊ အလွန် ကြည်သည်၏ အဖြစ် သည်	၃၉၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝိဘဝံ၊ ဘဝ၏ ကင်းခြင်း,
ဘဝ၏ ပြတ်ခြင်းကို ၃၀
ဝိဘဝတော၊ ပွါးစီးခြင်း
ကင်းသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊
ဝိဘဝတဏှာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိမှ
ဖြစ်သောအားဖြင့် ၉၃
ဝိဘဝသမ္ဘူတတာယ စ၊
ဝိဘဝတဏှာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိမှ
ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
ရင်း ၉၃
ဝိဘာဂေါ၊ ဤခြောက်ပါးသော
ဝေဖန်ခြင်းကို ၁၉၇
+ဝိမုတ္တော၊ (ထိုကိစ္စတို့၏
အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ခြင်း
ဖြင့် ပြီးသောကိစ္စရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်) အထူး
သဖြင့် လွတ်သည်တည်း ၂၆၀
ဝိရာဂါနုပဿနံ၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ,
အနတ္တဖြစ်၍ အနိဋ္ဌ အသုဘ
အခြင်းအရာကို မြင်သော
ဉာဏ်ရွေသွား၍ စက်ဆုပ်
သောအခြင်းအရာအားဖြင့်
အဖန်တလဲလဲ ရှုသော
ဝိပဿနာကို ၁၅၀
ဝိရူပတော-အသုန္ဒရတော၊
မကောင်းသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၂၄၀
ဝိဝဋ္ဋံ၊ ဝဋ်ကင်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ ၄၀၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝိဝဋ္ဋနာ စ၊ ဝယကိုသာ
ယူသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်
ဥဒယမှ နစ်ခြင်းရင်း ၂၀၃
ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနံ၊ ဝဋ်ကင်းခြင်း
အကျိုးငှါ အဖန်တလဲလဲ
ရှုသော သင်္ခါရုပေက္ခာ
ဉာဏ် အနုလောမ
ဉာဏ်ကို ၁၅၃
ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနာယ၊ ဝဋ်
ကင်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်
သော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်
အနုလောမဉာဏ် ဟူသော
ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနာဖြင့် ၃၉၉
ဝိဝိတ္တတော၊ အကြောင်းမှ
ဆိတ်သောအားဖြင့် ၂၅၀
ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ကိလေသာ
သင်္ခါရတို့မှ ဆိတ်သည်၏
အဖြစ်ဟူသော သဘော
သည် ၃၀၄
ဝိသံယောဂဘူတသ္မာ၊ဝဋ်ဆင်းရဲ
၌ ယှဉ်ခြင်းကင်းသည်
ဖြစ်သော ၃၀၀
ဝိသကဏ္ဍကံ၊ အဆိပ်ရှိသော
ဆူးကို ၃၇၄
ဝိသင်္ခါရိတ္ထာ၊ ဝေဖန်ခွဲခြမ်း၍ ၁၃၃
+ဝိသဒတရံ၊ အထူးသဖြင့်
သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည် ၁၆၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝိသဘာဂရူပဒဿနေန၊ ရဟန်းတို့နှင့် ဝိသဘာဂ ဖြစ်သော မိန်းမလှ အဆင်းကို မြင်ခြင်း ကြောင့် ၃၇၆

ဝိသုဒ္ဓစန္ဒဒဿနံ ဝိယ၊ စင် ကြယ်သောလကို မြင်ခြင်း ကဲ့သို့ ၃၁၇

+ဝိသုဒ္ဓဉာဏော၊ အထူး သဖြင့် စင်ကြယ်သော ဉာဏ်ရှိသည် ၁၅၅

ဝိသုဒ္ဓါဇီဝိတာ၊ (ယုတ်မာ သော အလိုရမ္မက် ဝေး သည်ဖြစ်၍) စင်ကြယ် သော အသက်မွေးခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ရှင်း ၂၁၅

ဝိဿဋ္ဌဗ္လန္ဓဝဇီရံဝ၊ လွှတ်အပ် သော သိကြားမင်း၏ ဝဇီရစိန်ကဲ့သို့ ၁၀၁

ဝိဿဋ္ဌဘရိယော၊ စွန့်အပ် သော မယားရှိသော ၂၅၃

ဝိဟင္ဂမာနံ၊ ဝါဖန်လေးငယ် ဖြင့် ခတ်အပ်သော ၂၅၆

ဝီဏာတိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ ဝီဏာဟူသော ဝေါဟာရ မျှသည် ၂၇

ဝီတစ္စိကင်္ဂါရပုဏ္ဏအင်္ဂါရ- ကာသုယော ဝိယ၊ အလျှံ ကင်းသော မီးကျီးတို့ဖြင့် ပြည့်သော မီးကျီးတွင်း တို့ကဲ့သို့ ၂၂၃

ဝီတိဟရဏံ၊ ခြေကို ထိုမှဤမှ လွှဲဖယ်ရှောင်ကွင်း ဆောင်ယူခြင်းကဲ့သို့ ၁၂၉

ဝီထိဥက္ကန္တာ နာမ၊ ခရီးလမ်း ရိုးမှ ဖယ်သည်မည်သည် ၁၇၆

ဝီထိပဋိပန္နံ၊ ဥဒယဗ္ဗယာ- နုပဿနာဉာဏ်၏အစွမ်း ဖြင့် ဝိပဿနာခရီးမှန် သွားသော ၁၉၁

ဝီရိယံ၊ (မတွန့်တိုသည်ဖြစ်၍ အလွန်ထက်သည်၏အဖြစ် ကြောင့် ပဋိပက္ခကို လွှင့် ဖျောက်ခြင်းငှါ) စွမ်းနိုင် သော ဝီရိယသည် ၃၀၀

ဝုသိတကောဋ္ဌာသေ၊ နှစ်ဆယ်သော အဖို့အစု တို့ကို ၁၂၃

ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ၊ ဝုဋ္ဌာနဟုဆိုအပ် သော မဂ်သို့ဆိုက်သော ကြောင့် ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ မည်သည် ၂၇၁

ဝုဋ္ဌာနဋ္ဌေဝ၊ သခ်ါရနိမိတ်မှ ထခြင်းနှင့် ဥပါဒိန္နက ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဟူသော ပဝတ္တမှ ကင်း ခြင်းကိုရင်း ၃၄၁
ဝုဋ္ဌာနဗလသမာယောဂေါ၊ လေးပါးသောမဂ်ဉာဏ် တို့၏ နိမိတ္တ,ပဝတ္တမှ ထခြင်း, သမထဗလ, ဝိပဿနာဗလတို့နှင့် ယှဉ် ခြင်းကိုရင်း ၃၃၀၊၃၄၆
ဝုဋ္ဌာနေ၊ ပိုင်းခြားတိုင်း သောကာလဖြင့် ထခြင်း၌ ၄၃၆
ဝုဋ္ဌိတသမာပတ္တိ၊ ထအပ် သော သမာပတ်သည် ၂၉၂
ဝုယှရေ၊ မျောစုန်ကုန်၏ ၅၅
ဝေတိ စ၊ (ခဏနိရောဓ- အာယုက္ခယနိရောဓ စသောအားဖြင့်) ချုပ် ပျက်မှုလည်း ချုပ် ပျက်၏ ၂၆
ဝေဒနာရမ္မဏတော၊ ဝေဒနာ လျှင် အာရုံရှိသော ၂၀၂
ဝေဒဗဟုလော၊ ပညိန္ဒြေအဖြစ် များသည်ဖြစ်၍ ၂၅၉
ဝေဒယိတလက္ခဏာ၊ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၆၇
ဝေမာနေ၊ တုန်လှုပ်သော ၃၁၆

[ဝ]

ဝေပုလ္လံ၊ စိုစိုပြည်ပြည် အရည် အရောင်တက်တိုး၍ ပြည့် ဖြိုး ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ၁၂၀
ဝေမတ္တတာယ၊ နည်းသည်၏ အဖြစ်, ကြီးပြန့်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် မတူထူးသည် ၏ အဖြစ်၌ ၁၇၇
+ဝေဝစနံ၊ ဝေဝုစ်တည်း ၆၀
ဝေဟာသင်္ဂမော၊ ကောင်း ကင်ပျံသွားနိုင်သော ၂၃၅
ဝေါဒါနဋ္ဌေန၊ အသက်မွေး ဖြူစင်စေတတ်သော အနက်ကြောင့် ၃၄၃
ဝေါဿဇ္ဇနံ၊ ခြေကိုလွှတ်ချ ခြင်းသို့ ၁၂၉
ဝေါဟာရိကမဟာမတ္တာနံ၊ တရားဆုံးဖြတ်သော မဟာအမတ်ကြီးတို့၏ ၃၀၄

[သ]

သံကိလိဋ္ဌတ္တာ၊ ညစ်နွမ်းသည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၃၄၇
သံကိလေသိကမ္မတော၊ တဏှာသံကိလေသ, ဒိဋ္ဌိ- သံကိလေသ,ဒုစ္စရိတ သံကိလေသတို့၏ အာရုံ ဖြစ်သော တရား အားဖြင့် ၈၇၊၉၄၊၂၃၉

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[သ]

သံကိလေသိကာ စ၊ သံကိလေသနှင့် ယှဉ်သည်လည်း ၃၆၀
သံခိတ္တတရံ၊ ကျဉ်းလွန်းစွာ ၁၄
သံဃပတိမာနနံ၊ သံဃာတော်၏ ငံ့လင့်မြှော်လင့်ခြင်းကို ဆင်ခြင်ခြင်းရင်း ၄၄၃
သံယောဂဋ္ဌေ၊ ဝဋ္ဋ၌ယှဉ်စေခြင်း သဘောသည် ၃၀၄-၈
သံယောဂါဘိနိဝေသံ၊ ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်ခြင်း အစရှိသော ကိလေသာ၏ ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော မှားသော နှလုံးသွင်းခြင်းကို ၁၅၃
သံယောဂါဘိနိဝေသဿ၊ သက်ဝင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သော သံယောဇဉ် အစရှိသော ကိလေသာ လျှင်ဖြစ်သော အဘိနိဝေသကို ၃၉၉
သံယောဇကတ္တာ၊ ယှဉ်စေတတ် နှောင်ဖွဲ့တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၃၄၆
သံဝါသော ဝိယ၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းကဲ့သို့ ၂၀၅
သံသရိတွာ၊ အဖန်တလဲလဲ ကျင်လည်၍ ၃၂၂

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[သ]

သံသာရပဝတ္တိယာ၊ သံသရာဟူသော မပြတ်မစဲ ဖြစ်ခြင်းသည် ၅၀
+သံသာရဝဋ္ဋဇိဃစ္ဆာယ၊ သံသရာဝဋ်၌ဖြစ်သော တော်မွတ်ခြင်းသည် ၂၀၇
သံသာရေ၊ "ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဋိ" ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော သံသရာသည် ၅၅
သဥဿာဟကံ ဝိယ၊ အားထုတ်လုံ့လနှင့်တကွ ဖြစ်သကဲ့သို့ ၃၁
သဥပစာရာ၊ ဥပစာရစျာန်နှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော ၂
သကလမ္ပိ ဒိဝသဘာဂံ၊ အလုံးစုံသော နေ့အဖို့ ပတ်လုံးသည် ၁၄၄
သကိစ္စနိပ္ဖါဒနတော၊ သတိဝီရိယ-စသော အချို့သော တရား၏ သဘာဝအားဖြင့် တပါးတည်း ဖြစ်မှုလည်း မိမိ မိမိ၏ အာနုဘော် အားလျော်စွာ ကာယာနုပဿနာ-စသော ထိုထို မိမိကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း ၃၄၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သကေန တေဇေန၊ မိမိဥစ္စာ ဖြစ်သော တန်ခိုး အာနုဘော်ဖြင့်	၃၅
+သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို	၃၉၆
သဂါဟရက္ခသံ၊ ဖမ်းယူ ကိုက်စားတတ်သော မိကျောင်းစသည်ရှိသော ရေစောင့်ရက္ခိုသ်ရှိသော	၂၂၄
သဂုဏေန ဝါ၊မိမိဂုဏ်အားဖြင့် သော်ငြင်း	၂၉၆
သဉ်တံ၊ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ တည်းဟူသော အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုပြင်အပ်၏	၇၄၊၁၀၇
သင်္ခတဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် အညီအညွတ် ကပ်၍ ပြုပြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်	၁၀၄
သင်္ခတတော၊ ဇနက အကြောင်း, ဥပထမ္ဘက အကြောင်းတို့သည် အညီ အညွတ်ကပ်၍ ပြုပြင် အပ်သည်၏ အဖြစ် အားဖြင့်	၀၇၊၉၄
သင်္ခတဒေါသဒဿနေန၊ သင်္ခတဓမ္မတို့၌ အနိစ္စတာ စသော အပြစ်ကို မြင် သဖြင့်လည်း	၂၀၀
သင်္ခတာ၊ ထိုအကြောင်းတရား တို့သည် အညီအညွတ် ကပ်၍ ပြုပြင်အပ်ကုန်သော ဖဿ-စသော တရား တို့သည်	၃၄
သင်္ခတာဒိဘေဒံ၊ သင်္ခတအဖြစ် စသော ဝိသေသရှိသည်	၀၄
သင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရ၌ အတွင်း ဝင်သော တရားအပေါင်း သည်	၂၀၁
သင်္ခါရပရိစ္ဆေဒတော၊ နာမ် ရုပ်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သား သော ပညာမှ	၁၀၊၆၀
+သင်္ခါရမတ္တမေဝ၊ (လောကီ) သင်္ခါရမျှသာတည်း	၂၃၂
သင်္ခါရာ၊ ဘူတရုပ်, ဥပါဒါရုပ် အားဖြင့် ပြားသော သင်္ခါရတို့သည်	၁၁၅
သင်္ခါရာနံ၊ ဝစီသင်္ခါရ, ကာယ- သင်္ခါရ,စိတ္တသင်္ခါရတို့၏	၄၂၀
+သင်္ခါရာရမ္မဏဂေါတြဘု- ဉာဏာနန္တရံ၊ သင်္ခါရလျှင် အာရုံရှိသော ဝေါဒါန်ဟု ရအပ်သော အမည်ရှိသော ဂေါတြဘုဉာဏ်၏ အခြား မဲ့၌	၄၂၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သင်္ခါရုပေက္ခာဒိညာဏတ္တယ-
ဿေဝ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာ
ညာဏ်, အနုလောမညာဏ်,
ဂေါတြဘု-ဟု မှတ်အပ်
သော ညာဏ် သုံးပါး
အပေါင်း၏သာလျှင် ၄၇၁

သဉ္စိပိတ္ထာ၊ တခုတည်း
အားဖြင့် ရုံးချုံး
ပေါင်းစု၍ ၇၁

သစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယလက္ခဏ-
ဘေဒါ၊ သစ္စာအပြား,
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အပြား,
ကေတ္တာ-စသော နည်း
အပြား,အနိစ္စတာ-စသော
လက္ခဏာအပြားတို့သည် ၁၆၅

သစ္စပဋိစ္ဆာဒက ထူလ မဇ္ဈိမ-
သုခုမံ၊ သစ္စာကို ဖုံးလွှမ်း
တတ်သော ထူလ မဇ္ဈိမ-
သုခုမ ဖြစ်သော ၃၁၇

သစ္စပဋိလောမဂါဟာဿ၊
မဂ္ဂသစ္စာကို သိခြင်း၏
ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော
သင်္ခါရတို့၌ နိစ္စစသော
အားဖြင့် စွဲလမ်းခြင်းကို ၃၉၇

သစ္စာနုလောမိကံ၊ သစ္စာ
လေးပါးကို သိခြင်း
အားလျော်သော ၁၉၃

[သ]

သစ္စာဘိသမယကာလသ္မိံ၊
လေးပါးသော အရိယ
သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍
သိသောခဏ၌ ၃၇၉

သစ္ဆိကတော၊ မျက်မှောက်
ပြုအပ်သည်ကို မျက်
မှောက်ပြုလေပြီ ၂၆၆

သစ္ဆိကိရိယာဘိသမယေန၊
မျက်မှောက်ပြုခြင်းဟု
ဆိုအပ်သော ထိုးထွင်း၍
သိခြင်းဖြင့် ၃၀၀

သဇာတိဘူတာ ဝိယ စ၊
တပြိုင်နက်သော အလှျံ
အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်
သကဲ့သို့ရင်း ၂၂၃

သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသာ၊
ဖြစ်သောသညာဝိပလ္လာ
သ, စိတ္တဝိပလ္လာသ,ဒိဋ္ဌိ
ဝိပလ္လာသတို့ရင်း ၃၅၆

+သညာဝိပလ္လာသော၊
သညာ၏ ဖောက်ပြန်
ခြင်းရင်း ၃၄၉

သဏှိကံ၊ ဖြေးဖြေးလေးလေး ၂၉၅

သတတံ၊ မီးပွတ်သော
ယောကျ်ားပမာ အခါ
ခပ်သိမ်း ၃၀၉

သတေဇုဇ္ဇလမဏ္ဍလော၊ သရဒ
ကာလ၌ဖြစ်သော မိမိ၏

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

တန်ခိုးဖြင့် တောက်ပ
လျက် မကြည့်နိုင်သော
အရောင်အဝန်းရှိသော ၄၁၀

သတော၊ သမ္မာသတိနှင့်
ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ၆၄၊၂၅၂

+သတ္တစိတ္တပရမာ၊ ခုနစ်ချက်
သော စိတ်အတိုင်းအရှည်
ရှိသည် ၃၂၁

သတ္တပတိဋ္ဌော၊ ခုနစ်ပါး
သော အင်္ဂါတို့ဖြင့် မြေ၌
တည်သော ၉၀

သတ္တရသစိတ္တက္ခဏာယုကတ္တာ၊
တဆယ့်ခုနစ်ချက်သော
စိတ္တက္ခဏ အသက်ရှည်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
တည်း ၉၀

သတ္တသည်၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်
သတ္တဝါဖြစ်၏ဟူသော
အမှတ်သညာကို ၃၀၊၅၅

သတ္တသမ္မောဟာ၊ သတ္တဝါဟု
ဖြစ်သော လွန်စွာတွေဝေ
ခြင်းကို ၂၅

သတ္တာနံ၊ ဝဋ်တွင်းသား
သတ္တဝါတို့ကို ၃၄၇

သတ္တာဟမ္ပိ၊ ခုနစ်ရက်
ပတ်လုံးလည်း ၁၀၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သတ္တောတိ အတ္ထီတိ၊ သတ္တဝါ
ဟူသည် ပရမတ္ထအားဖြင့်
ရှိ၏ဟူ၍ ၂၆

သတ္တောတိ သမ္မုတိ၊ သတ္တဝါ
ဟူသော ဝေါဟာရသည် ၂၅

သတ္တော ပုဂ္ဂလောတိ
ဝေါဟာရမတ္တံ၊ သတ္တဝါ,
ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော ဝေါဟာရ
မျှသည် ၂၀

သတ္ထာ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ
ဆုံးမနာ၍ သတ္ထာမည်ရှိ
စောမုနိသည် ၄၄၇

သတ္ထုပက္ကောသနံ၊ သဗ္ဗညု
မြတ်စွာဘုရား၏ ·
ခေါ်တော်မူခြင်းကို
ဆင်ခြင်ခြင်းရင်း ၄၄၃

သဒိသသန္တတိဝသေန၊
တူသော သန္တတိ၏
အစွမ်းအားဖြင့် ၁၀၁

သဒိသော၊ အတူဦးခေါင်း
ပြတ်သည် ၂၁၇

သဒ္ဒနဝကံ၊ သဒ္ဒဖြင့် မှတ်အပ်
သော ရုပ်ကိုးခုအပေါင်း
ရင်း ၁၀၄

သဒ္ဓံ၊ အာရုံအရာ၌တည်သော
သဒ္ဓါတရားသို့ ၂၆၇

သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိကာမေန၊သာသနာ
တော် မြင့်မြဲစွာ တည်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

ခြင်းကို အလိုရှိသည် ဖြစ်၍ ၄၆၄
သဒ္ဓါနုသာရီ၊ သဒ္ဓါနုသာရီ ပုဂ္ဂိုလ်ရင်း ၂၆၃-၄
သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ (သဒ္ဓါနုသာရီ ဖြစ်အံ့သည်၏ အကြောင်း ဖြစ်သော) လွန်ကဲသော သဒ္ဓိန္ဒြေကို ၂၆၄
သန္တံ၊ ကိလေသာဟူသော အပူငြိမ်းလေပြီး ထသော ၄၂၆၊၄၅၅
သန္တတ္တပါဒေါ၊ လွန်စွာ ပူသော ခြေရှိသည်ဖြစ်၍ ၄၅၂
သန္တာ၊ ကိလေသာဟူ မီးပူ ခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေး စေတတ်သော ၃၀၉
သန္တာကာရာ၊ ငြိမ်သက်သော အခြင်းအရာရှိသည် လည်းဖြစ်သော ၁၀၅
သန္တာနဝါသနူဠ၊ မိမိသန္တာန် ကို ထုံခြင်းသည်ရင်း ၄၀၇
သန္တာပဋ္ဌော၊ ပူပန်စေခြင်း သဘောသည် ၃၀၄
သန္တိပဒံ၊ ပူပန်ဇာတ်သိမ်း ငြိမ်းအေးရာဖြစ်သော အမတဓာတ်ဟု ဆိုအပ် သော ၂၅၅
သန္တိပဒေ၊ အလုံးစုံသော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းရာ ဖြစ်သောအမြိုက်နိဗ္ဗာန်၌ ၂၂၆
သန္တီရယမာနာ၊ စုံစမ်းလင့် သကဲ့သို့သော ၁၁၂
+သန္ဓာယမာနေ၊ အဆင့်ဆင့် စပ်ဖွဲ့လျက် ၃၇၄
သန္ဓာဝိတွာ၊ အဖန်တလဲလဲ ပြေးသွား၍ ၃၂၂
သန္ဓိ သန္ဓိ၊ အစပ် အစပ် ၁၂၉
သန္ဓိက္ခေပနံ၊ မြေအပြင်၌ ခြေကိုထားခြင်းသို့ ၁၂၉
သန္ဓိက္ခေပနသန္ဓိရုမ္ဘနေသု၊ မြေ အပြင်၌ ခြေကိုထားခြင်း ချီအပ်သောခြေကို မြေနှင့် တကွ ကြပ်ကြပ်နှိပ်ခြင်း တို့၌ ၁၂၈
သန္နိစယော၊ အစိုင်အခဲ အပေါင်းအစုသည် ၁၅၈
သန္နိပတိတွာ၊ ဖြဖြတက်မျှ စည်းဝေးကြကုန်၍ ၄၄၄
သန္ဓိရုမ္ဘနံ၊ ချီအပ်သော ခြေကို မြေနှင့်တကွ ကြပ်ကြပ် နှိပ်ခြင်းသို့ ၁၂၉
သန္နိသီဒတိ၊ နစ်၏ ၁၇
သန္နိသီဒန္တိ၊ ငြိမ်းသည်ဖြစ်၍ နစ်ကုန်၏ ၁၈
သပတ္တပရိဝါရိတော၊ ရန်သူ တို့သည် ခြံရံအပ်သော ၂၃၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သပ္ပစ္စယနာမရူပါဘိဇာနနာ၊ အကြောင်းနှင့်တကွသော နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ရှေးရှု မျက်မှောက်သိခြင်းသည် ၃၉၃

သပ္ပဋိဘယတာ၊ ကြောက်အပ် သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဂ၂

သပ္ပဋိဘယာ၊ ဘေးတျမ်း ရှိကုန်သည် ၂၂၀

သပ္ပယောဂေန၊ စိတ္တပယောဂ ဟု ဆိုအပ်သော အားထုတ် ခြင်းနှင့်တကွ ၂၉၄

သပ္ပါယကိရိယာယ၊ အာဝါသ အစရှိသော ခုနစ်ပါးသော သပ္ပါယကို မှီဝဲခြင်းကို ပြုသဖြင့် ၉၆

သပ္ပီတိကံ၊ ပေါ်လွင်သော ပီတိနှင့်တကွဖြစ်သော ၂၀၉

သပ္ပေါတိ သဥ္စာနိတ္တာ၊ ရေမြွေ ဟောက်ဟု သိလတ်၍ ၂၄၁

သဗ္ဗအပါယဒွါရာနိ၊ အလုံးစုံ သော အပါယ်တံခါးတို့ကို ၃၁၉

သဗ္ဗနိမိတ္တောဟိ စ၊ ဝိပဿနာ ၏ အာရုံဖြစ်သော အလုံးစုံ သော သင်္ခါရနိမိတ်တို့မှ လည်း ၄၁၂

သဗ္ဗတ္ထိမေန၊ အလုံးစုံတို့ အောက် ယုတ်သောအဖို့၌ ဖြစ်သော ၃၂၁

+သဗ္ဗပ္ပကာရသာပိ၊ အကြွင်း အကျန်မရှိ အလုံးစုံသော အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော ၄၅

သဗ္ဗဘယာနံ၊ မျက်မြင် လောက ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ရောက်သောဘေး, တမလွန် လောကရောက်သောဘေး ဟု ဆိုအပ်သော အလုံးစုံ သော ဘေးတို့၏ ၉၀

သဗ္ဗဘဝ ယောနိ ဂတိဋ္ဌိတိ- နိဝါသေသု၊ အလုံးစုံသော ဘဝ, အလုံးစုံသော ယောနိ,အလုံးစုံသော ဂတိ, အလုံးစုံသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ, အလုံးစုံသော သတ္တာဝါသ တို့၌ ၅၄၊၂၁၆

သဗ္ဗဘဝါဒီသု၊ အလုံးစုံသော ဘဝ, ယောနိ, ဂတိ, ဌိတိ, သတ္တာဝါသတို့၌ ၄၀၂

သဗ္ဗသင်္ကရဒေါသေဟိ၊ နိကာယ်တပါး၌ရှင်း, မိမိ၏ နိကာယ်၌ရှင်း တည်သော ဝါဒအထူး တည်းဟူသော အလုံးစုံသော ဒေါသ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

အပြစ် ရောယှက်ခြင်း
တို့မှ ၄၆၃
သဗ္ဗသေတံ၊ ငွေတောင်
အတူ ကိုယ်လုံးဖြူသော ၁၀၀
သဗ္ဗသေတော၊ ငွေတောင်
အတူ ကိုယ်လုံးဖြူသော ၂၇၅
သဗ္ဗသော-သဗ္ဗာကာရေန၊
(ဖြစ်စေတတ်သော
အကြောင်းစသည်ကို သိမ်း
ဆည်းသောအားဖြင့်)
အလုံးစုံသော အပြားဖြင့် ၆၄
သဗ္ဗာကာရတော၊ (ဤဥ်ကဲ့သို့
တစိတ်တဒေသဖြင့်သာ
မဆိုမူ၍ သရုပ်အားဖြင့်
ငှင်း, ကိစ္စအားဖြင့်ငှင်း)
အလုံးစုံသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် ၁၄၉
သဗ္ဗာနတ္ထဝိဓာယကံ၊
(သတ်ခြင်း, နှောင်ဖွဲ့ခြင်း
စသော ဒုဂ္ဂတိ၌ ဖြစ်သော
ထက်ဝန်းကျင် ပူပန်စေ
တတ်သည် စသော, ဇာတိ
ဇရာစသော)အလုံးစုံသော
အကျိုးစီးပွါးမဲ့ကို စီရင်
တတ်သော ၄၁၀
သဗ္ဗာဝတ္ထနိပါတိကာယ၊
အလွန်နုသော ကာလမှ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

စ၍ တချေချေ ကြွေ၍
ကျသော သစ်သီးကဲ့သို့
မန္ဒခိဍ္ဍ-စသော အလုံးစုံ
သော အဝတ္ထာတို့၌ ကြွေ
ကျခြင်း သဘောရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း ၉၁
သဗ္ဗုပဒ္ဒဝဝတ္ထုတာယ စ၊
အလုံးစုံကပ်၍ နှိပ်စက်
တတ်သော ဉပဒ္ဒဝေါ်၏
တည်ရာဝတ္ထုယာခင်း ဖြစ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၉၀
သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ ခပ်သိမ်းကုန်
သော သင်္ခါရတို့သည် ၆၂
သဗျာပါရံ ဝိယ၊ အမှုအရာ
ပယောဂဗျာပါရနှင့်တကွ
ဖြစ်သကဲ့သို့ ၃၁
သဘာယသဿ၊ ကြောက်အပ်
သော သဘောရှိသော
သင်္ခါရသည်သာလျှင် ၃၀၃
သဘာယေ၊ ကြောက်အပ်
သော သဘောရှိသော
တေဘူမက တရား
အပေါင်း၌ ၃၉၇
သဘာဂရူပသန္တတိ၊ အဆင်း
စသောအားဖြင့် တူသော
အဖို့ရှိသော ရုပ်အစဉ်ကို ၁၄၀
သဘာဝလက္ခဏော၊ ထိုပထဝီ
ဖဿ-စသော တရားတို့၏

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

မိမိတို့၏ သဘာဝ-ဟု မှတ်
အပ်သော လက္ခဏာ၌ ၁၇၀
သဘေဒကေ၊ ပျက်စီးခြင်း
သဘောနှင့်တကွသော ၂၇၄
သမတိက္ကမတ္ထာယ၊ ကောင်းစွာ
လွန်ခြင်းအကျိုးငှါ ၂၅
+သမတိက္ကမထ၊ လွန်မြောက်
နိုင်အောင် ကြိုးစား၍
ကျင့်ကြကုန် ၃၀၆
သမထဗလံ၊ (ကာမစ္ဆန္ဒ
စသော ပစ္စနီကဓမ္မတို့ကို
ငြိမ်းစေတတ်သော သမထ
သာလျှင်ဖြစ်သော ဆန့်
ကျင်ဖက်ဖြစ်သော တရား
တို့ကြောင့် မတုန်မလှုပ်
ခိုင်ခံ့သော)အစွမ်းရင်း ၄၂၉
သမထယာနိကဿ၊ သမထ
ယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ၉
သမထယာနိကေန၊ သမထ
ဟူသော ယာဉ်ရှိသော
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ၃
သမထဝိပဿနာလာဘိနော၊
သမထနှင့်တကွ ဝိပဿနာ
ရသော ယောဂီအား ၁၇၈
သမထဝိပဿနာဝသေန၊
(ထမ်းပိုး၌ ယှဉ်းစုံ ဖွဲ့အပ်
သော နွားတို့ကဲ့သို့ အစုံ
ဖွဲ့အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍
အချင်းချင်း ကျေးဇူး
ပြုသောအားဖြင့် တကွ
ဖြစ်ကုန်သော) သမထ
ဝိပဿနာတို့၏ အစွမ်း
ဖြင့် ၄၄၀
သမန္နေသမာနံ၊ ကောင်းစွာ
လိုက်၍ရှာလျက် ၂၅၈
သမဝိသမံ၊ ညီညွတ်သော
အရာ မညီညွတ်သော
အရာကို ၃၆
သမာဓိစရိယာဟိ၊ သမာဓိ၏
ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့်ရင်း ၄၂၈
သမာဓိပါရိဗန္ဓိကဿ၊ သမာဓိ
၏ ဘေးရန်ဖြစ်သော ၄၃၇
သမာပဇ္ဇနသမတ္ထတာ၊
နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်
စားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်
သည်၏အဖြစ်ရင်း ၄၀၉
သမာပတ္တိသမတ္ထတာ၊
ဝင်စားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်
သည်၏အဖြစ်ကို ၄၅၆
သမုဂ္ဂံ၊ ပူတာတံတင်းနှင့်
တူသော ကြီးစွာသော
ပန်းကပ်ကို ၂၃
သမုဂ္ဂါဠှနတော၊ မာနကို
သတ်သောအားဖြင့်ရင်း ၁၄၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

+သမုဋ္ဌါဋ္ဌိတော နာမ၊
ခွါအပ်သည် မည်သည် ၁၄၅
သမုဇ္ဇလိတာ ဝိယ စ၊ ထက်
ဝန်းကျင်မှ အလျှံ ပြောင်
ပြောင် တောက်ကုန်သကဲ့
သို့ရင်း ၂၂၃
သမုဋ္ဌာပနဋ္ဌေန၊ ကိုယ်အမူ
အရာ မရိုင်းပြရအောင်
ကောင်းစွာ ဖြစ်စေတတ်
သော အနက်ကြောင့် ၃၄၃
သမုဒါစာရပတ္တံ၊ အကြိမ်
များစွာ ဖြစ်ခြင်းသို့
ရောက်သော ၃၃၇
+သမုဒါစာရပ္ပန္နံ၊ သမုဒါ
စာရပ္ပန္နမည်၏ ၃၇၆
+သမုဒယံ၊ သင်္ခါရတို့၏
အသစ်ဖြစ်ခြင်းကို ၇၀၊၁၅၀
သမုဿိတခဂ္ဂါ၊ ချီအပ်မိုးအပ်
သော သန်လျက်ရှိ
ကုန်သော ၂၂၄
သမ္ပဋိစ္ဆမာနာ၊ ခံလင့်သကဲ့သို့ ၁၁၂
သမ္ပာဒေတဗ္ဗာတိ၊ ပြည့်စုံစေ
အပ်ကုန်၏ဟူ၍ ၂
+သမ္ပာဒေတိ၊ ၏ ၉၆
သမ္ပာဒေတုကာမေန၊ ပြည့်စုံ
စေခြင်းငှါ အလိုရှိသော
ယောဂီသည် ၁၉၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သမ္ဘာရေဟိ စ၊ နေပူအစ
ရှိသောအကြောင်း
အဆောက်အဦတို့ကြောင့်
သာလျှင် ၅၆
သမ္ဘောတိ၊ အကြောင်းအား
လျော်စွာဖြစ်၏ ၂၆
သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
စသည်ဟု ဆိုအပ်သော
သဘောရှိသည်ဖြစ်၍
မဆုတ်နစ်သော သဘော
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
မြဲမြံသော အရိယမဂ်ကို ၈၅
သမ္မဒညာဝိမုတ္တော၊ ခန္ဓာ
စသည်တို့၏ သဘောကို
အသင့်အားဖြင့် သိ၍
အထူးသဖြင့် လွတ်ပြီး
သော ၃၂၉
သမ္မပ္ပညာယ၊ အသင့်မြင်
တတ်သော ဝိပဿနာ
ပညာဖြင့် ၅၄
+သမ္မသနံ၊ သုံးသပ်ခြင်းကို ၇၈
+သမ္မသနဉာဏဿ၊ နယ
ဝိပဿနာဟု ဆိုအပ်သော
ကလာပသမ္မသန
ဉာဏ်၏ ၁၅၅
သမ္မသနာရမ္ဘဝိဓာနံ၊ သုံးသပ်
ခြင်း၌စ၍ အားထုတ်
သော အစီအရင်တည်း ၉၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သမ္မသနုပဂါ၊ အနိစ္စစသော အားဖြင့် သုံးသပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ကပ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ အနိစ္စစသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းငှါ သင့်လျော်ကုန်၏ ၃၈

သမ္မသနုပဂါနိ၊ သုံးသပ်ခြင်းငှါ တတ်ကောင်းသော ရုပ်မည်ကုန်၏ ၁၄

သမ္မသနေ၊ အနိစ္စစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် စုံစမ်းခြင်း၌၊ ဝါ၊ စုံစမ်းခြင်းကို ၃၁

သမ္မသန္တော၊ တပေါင်းတည်းယူ၍ သုံးသပ်သော ယောဂီသည် ၁၄၂

သမ္မသိတဗ္ဗံ၊ လက္ခဏာစသော အားဖြင့် ကောင်းစွာ စုံစမ်းအပ်၏ ၁၃

သမ္မာဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန် အဟုတ်အမှန် မြင်တတ်သည် မည်သည် ၆၂

သမ္မုခီဘာဝံ၊ မျက်မှောက်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကို ၃၁၉

သမ္မောဟဝိဃာတကော၊ တဒင်္ဂအားဖြင့် သမ္မောဟကို သတ်တတ် ပယ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၁၆၃

[သ]

သမ္မောဟာဘိနိဝေသံ၊ (အဟောသိ နုခေါ အဟမတီတမဒ္ဓါနံ-ဤသို့ အစရှိသည်မှုလည်းဖြစ်သော အစိုးရသော ပရမိသွာ ပြဟ္မာစသည်ကြောင့် လောကသည် ဖြစ်၏ ဤ အစရှိသည်မှုလည်း ဖြစ်သော) ပြင်းစွာ တွေဝေသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ကင်္ခါနှင့်တကွသော ဒိဋ္ဌိကို ၁၅၂

သမ္မောဟာဘိနိဝေသဿ၊ သံသယမိစ္ဆာဉာဏ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် တွေဝေခြင်း သဘောလျှင်ဖြစ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းကို ၃၉၈၊၄၀၂

သယံဝသီ၊ မိမိအလိုနှင့်သာ စပ်ခြင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ မိမိအလိုသို့ လိုက်စေနိုင်၏ ၈၃

သယနဒသကံ၊ အိပ်ရာ ညောင်စောင်း လျောင်း တစဉ်းစဉ်း များသော အားဖြင့် ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏ အပေါင်းရင်း ၁၂၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သယနုဗဟုလော၀၊ ရပ်ခြင်း, သွားခြင်းစသောအားဖြင့် ခန္ဓာဝန်ကို ဆောင်ခြင်း၌ မတတ်အား၍ လျှောင်း တစင်းစင်း များသည် သာလျှင်	၁၂၁
သယမေ၀၊ သံဃာတော် မခေါ်ရပဲ မိမိအလိုလို သာလျှင်	၄၄၇
သရတိ ဂစ္ဆတိ၊ သွားတတ် ကျင့်တတ်၏	၂၆၇
သရသေန ဝါ၊ မိမိသဘော အားဖြင့်သော်ရင်း	၂၉၆
သရီရံ၊ ပွါးစေအပ်သည်ဖြစ်၍ ကိုယ်ထည် မည်၏	၂
သရူပေန ဝုတ္တိတော စ၊ မကွဲ ပြားသော စိတ္တုပ္ပါဒ်စသည်၏ သရုပ်အားဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်ရင်း	၃၄၀
သလ္လတော၊ ကိုယ်တွင်းစူးဝင် သော မြားငြောင့်အားဖြင့်	၇၉
သလ္လဘူတာ၊ မြားငြောင့်ကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍	၂၂၃
သဝနတော၊ ကိလေသာ ဟူသော မစင်မကြယ် စက်ဆုပ်ဖွယ် အဖြစ်ဖြင့် ယိုစီး ထွက်သွားတတ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၃၅၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သဝနူပစာရေ၊ ကြားလောက် သော အရပ်၌	၄၄၆
သဝိဋ္ဌကံ၊ သားရဲရှိသော	၂၂၄
သသဒ္ဒုလာ၊ ကျားရဲရှိသော	၂၂၄
သဿတုစ္ဆေဒဒဿိနော၊ သဿတအယူ, ဥစ္ဆေဒ အယူရှိကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သဿတဥစ္ဆေဒ အားဖြင့် ရှုကုန်သည် ဖြစ်၍	၅၅
သဿတော သတ္တောတိ၊ သတ္တဝါမြဲ၏ ဟူ၍	၂၉
သဟဇာတရူပါနိ၊ စက္ခုပသာဒ ၏ သဟဇာတ်ဖြစ်သော ရုပ်တို့ရင်း	၁၁
သဟ ပါတုဘာဝါ၊ ထင်ရှား ဖြစ်သည်နှင့်တကွ	၃၀၂
သဟာယဋ္ဌာနေ ဝါ၊ သဟဲ ခင်ပွန်းအရာ၌မူလည်း	၂၄၇
သဟာဝဋ္ဌာနတော၊ တကွ တည်ခြင်းကြောင့်တည်း	၃၆၀
သာတစ္စကိရိယာယ၊ မပြတ် မလပ် အပတ်တကုတ် ပြုခြင်းဖြင့်	၉၆
သာတာတိသာတေန၊ မဟဂ္ဂတ သာတ, လောကုတ္တရ- ကုသလသာတ တို့ထက် အလွန်လျှင် သာယာအပ်	

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

ချိုမြိန်မြတ်သော အရသာ
ရှိသော ၄၂၆

သာဒရော၊ ရိုသေစွာလှ အရ
အမိ အားထုတ်ခြင်းကို ၄၆၄

သာခါရဏာသာခါရဏာ-
ဝသေန၊ ဆက်ဆံသည်
မဆက်ဆံသည်၏ အစွမ်း
ဖြင့် ၄၄

သာဒိတတ္တာ-သမ္မာဒိတတ္တာ၊
ပြည့်စုံစေအပ်ပြီးသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၇၀

သာဒီနဝေယော၊ အပြစ်
ရှိသော သခ်ါရဥ္စသာလျှင် ၃၀၃

သာဒုရသဘောဇနံ၊ ကောင်း
သော အရသာရှိသော
ဘောဇဉ်ကို ၂၀၇

သာမဂ္ဂိယံ-ပဋိရူပံ၊ သင့်တင့်
လှ၏ ဟူ၍ ၂၀၉

သာမညလက္ခဏံ၊ အလုံးစုံတို့
အား ဆက်ဆံသော အနိစ္စ
ဒုက္ခ အနတ္တလက္ခဏာကို ၆၀

သာမိနိဝါသိကာရကဝေဒကာ
ဓိဋ္ဌာယကဝိရဟိတတာယာ၊
အရှင်သခင် အမြဲနေသူ
ပြုလုပ်တတ်သည်, ခံစား
တတ်သည်, မိဋ္ဌာန်ဆောက်
တည်တတ်သည်ဟု ဆိုအပ်
သော အတ္တမှကင်းသည်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၉၂

သာမိသံ၊ သုံးပါးသော
အာမိသနှင့် တကွသော ၂၂၇

သာမုဒ္ဒိကာနံ၊ သမုဒ္ဒရာကို
ကူးကုန်သော သင်္ဘော
သားတို့၏ ၂၅၅

သာရဇ္ဇံ နာမ၊ ရှုံ့ရှာထိတ်လန့်
ခြင်း မည်သည် ၁၀၀

သာရာဒါနာဘိနိဝေသံ၊ နိစ္စ-
သာရ စသည်တို့ကို ယူသည်
၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော
မှားသော နှလုံးသွင်းခြင်း
ဟု ဆိုအပ်သော တဏှာ
နှင့်တကွသော ဒိဋ္ဌိကို ၁၅၂

သာရာဒါနာဘိနိဝေသဿ၊
အနှစ်မရှိသော ခန္ဓာ
ငါးပါးတို့၌ အနှစ်ရှိ၏ဟု
ယူခြင်းဟုဆိုအပ်သော
မှားသောအားဖြင့်
နှလုံးသွင်းခြင်းကို ၃၉၅၊၄၀၁

သာရာပဂတံ၊ အနှစ်မှကင်း၏ ၂၄၉

သာဝကဗောဓိအာဒိ ဝိဗုဓဇနာပေ
ဒါတဂုဏဝိသေသာဝ
ဟတ္တာ၊ သာဝကဗောဓိ
အစရှိသော ပြန့်ပြော
ဖြူစင်သော အာနိသင်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
အထူးကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၄၀၉
သာသဝတော၊ အာသဝေါ၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်	၂၃၉
သိခါပတ္တတာယ၊ အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၂၅၆
သိခါပ္ပတ္တာ၊ အပြီးသို့ရောက်သော	၁၉၃
သိဃာဋကော၊ သိဃာဋက ကောဋ္ဌာသရင်း	၆
သိလုစ္စယေ၊ ကြီးစွာသော ကျောက်တောင်တို့ကို	၄၁၀
သိသိရံ၊ သိသိရ ရတုသို့	၁၂၅
သီတဥတုနာ၊ သပ္ပါယဖြစ်သော သီတဥတုရင်း	၁၃၄
သီတသမ္ဖဿော၊ အအေးဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော	၂၀၇
သီတုဏှာဝသေန၊ အအေးအပူ၏ အစွမ်းအားဖြင့်	၁၃၄
သီလဗ္ဗ(ပ)ဂန္ထာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထ, ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထတို့ကို	၃၅၆
+သီလာဒီနိ၊ သမ္မာဝါစာစသည် အပြားရှိကုန်သော သီလ သမာဓိတို့ကို	၄၀၇
[သ]	
သီသံ နီဟရိတွာ၊ ဦးခေါင်းဖော်၍	၂၀၁
သီသစ္ဆေဒံ၊ ဦးခေါင်းဖြတ်ခြင်းကို	၂၁၇
သီဟော မိဂရာဇာ၊ သားတို့၏ မင်းဖြစ်သော ခြင်္သေ့သည်	၂၃၄
+ သုက္ခဝိပဿကာ၊ စျာန်ဟူသော အစေးကင်း၍ ခြောက်သော ဝိပဿနာ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား	၂၉၀
သုခတော အဘိနိဝေသံ၊ သုခ အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော မှားသော နှလုံးသွင်းခြင်းကို	၂၆၁
သုခပဏိဓိသုခပတ္ထနာပဟာနံ၊ သုခဟူ၍ တောင့်တခြင်းကို ပယ်ခြင်းသည်	၄၀၀
သုခသညံ၊ သင်္ခါရတို့ကား သုခပင်ဟု ဖြစ်သော မိစ္ဆာသညာကို	၆၉၊၁၅၀
သုခါ ပဋိပဒါ၊ ချမ်းသာသော အကျင့်ရှိကုန်သည်	၂၉၅
+သုခုမတ္တာ၊ သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၁၆
သုခုမရဇသာ၊ သိမ်မွေ့သော မြူ၏	၂၁၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သုခုမသန္တဘာဝေန၊ သိမ်မွေ့
ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်
ဖြင့် ၃၉၀
သုခေန၊ လွယ်သဖြင့်၊ ဝါ၊
ချမ်းသာသဖြင့် ၇၈
သုစိနာ၊ (မစင်ကြယ်စရာ
ကိလေသာမရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်) စင်ကြယ်
စွာထသော ၄၂၆
သုစိသလ္လေခဝုတ္တိနော၊
စင်ကြယ်စွာသော ကိလေ
သာတို့ကို ခေါင်းပါးစေ
နိုင်သော အကျင့်တော်
လည်း ရှိထသော ၄၆၄
သုဇိဃစ္ဆိတော၊ အလွန်ငတ်
မွတ်သော ၂၈၇
သုညံ၊ အတ္တမှဆိတ်၏ ၃၁၊၅၆
သုညဂါမံ ဝိယ၊ လူဆိတ်သော
ရွာကဲ့သို့ရင်း ၂၂၂
သုညတံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမှ
ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ၄၀၁
+သုညတဝိဟာရသမာ-
ပတ္တိတ္တာယ၊ သုညတ
ဝိဟာရသမာပတ်ကို
ဝင်စားခြင်း အကျိုးငှါ ၄၁၇
သုညတော၊ သာမိ,နိဝါသိ,
ကာရက,ဝေဒက, အဓိဋ္ဌာ-

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

ယကဟု ဗာလတိတ္ထိတို့
သည် ကြံဆအပ်သော
အတ္တမှ ဆိတ်သော
အားဖြင့် ၈၆၊၉၂၊၁၁၇၊၂၁၁
သုဋ္ဌုတရံ၊ ကောင်းသည်ထက်
ကောင်းမွန်စွာ၊ ဝါ၊
လွန်မင်းစွာ ၂၄၊၆၀
သုတ္တသံသန္ဒနာ၊ ထိုထိုသုတ်ပုဒ်
တို့အား လျော်ငွာစေ့စပ်
နှီးနှောခြင်းကို ၃၀၅
သုဒိဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာမြင်အပ်
ကုန်သည် ၆၂
သုဒ္ဓအဇ္ဈတ္တဒဿနမတ္တေနေဝ၊
သက်သက်သော အဇ္ဈတ္တ
သင်္ခါရကို ရှုကာမျှဖြင့်
သာလျှင် ၂၇၃
သုဒ္ဓမမွာ၊ သက်သက်သော
နာမ်ရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော
တရားတို့သည်သာလျှင် ၅၅
သုဒ္ဓပညေဟိ၊ သန့်ရှင်း
စင်ကြယ်သော ပညာရှိ
ကုန်သော ၄၆၄
သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကော၊
သမထဘာဝနာနှင့် မရော
သော ဝိပဿနာယာဉ်
ရှိသော ယောဂီသည် ၄
သုဓောတဟတ္ထပါဒေါ၊
ကောင်းစွာ ဆေးကြော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သုတ်သင်အပ်ပြီးသော
လက်ခြေရှိသည် ဖြစ်၍ ၄၄၁

သုပဂ္ဂဟိတံ၊ ကောင်းစွာ
ချီးပင့်တတ်သော ၁၈၄၊၃၀၀

သုပညတ္တမှိ၊ ကောင်းစွာ
ခင်းအပ်ပြီးသော ၄၄၁

သုပဏ္ဏမုခဂတော၊ ဂဠုန်မင်း
ခံတွင်းသို့ ရောက်သော ၂၃၆

သုပရိဒိဋ္ဌာဒီနဝေ၊ ကောင်းစွာ
ထက်ဝန်းကျင် မြင်အပ်
သော အပြစ်ရှိသော ၂၃၄

သုပရိသုဒ္ဓံ၊ အလွန်ထက်ဝန်း
ကျင်မှ စင်ကြယ်သည် ၁၆-၈

သုပ္ပဂ္ဂေ၊ မန်းဖျား၌ ၂၅၆

သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ (ဆန့်ကျင်ဖက်
ကင်းခြင်းကြောင့် ထို
ဆန့်ကျင်ဖက် တရားသည်
မလှုပ်မရှားအပ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်) မြဲစွာတည်
သော ၁၈၄

+သုဘံ (မတင့်တယ်စရာ
ကိလေသာဟူသော အညစ်
အကြေးမရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်) တင့်တယ်စွာ
သော ၄၂၆

သုဝဏ္ဏသူလံ၊ ရွှေတံကျင်ရင်း ၂၁၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သုဝိက္ခာလိတံ-သုဝိသော-
ဓိတံ၊ ကောင်းစွာသုတ်သင်
အပ်သည် ၁၈

သုဝိသဒါနိ၊ အလွန်စင်ကြယ်
သန့်ရှင်းကုန်သည် ၁၈၂

သုဝိသုဒ္ဓရူပပရိဂ္ဂဟဿ၊
ကောင်းစွာစင်ကြယ်သော
ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း
ရှိသော ၁၈၊၂၂

သုသမာဟိတံ၊ (ပဿဒ္ဓိသုခ
တို့၏ လွန်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်) အာရုံ၌ အညီ
အညွတ် ကောင်းစွာ
ထားအပ်သော ၃၀၀

သုသီတလော၊ (မိမိသည်လည်း
ကိလေသာဟူသော
ပူလောင်ခြင်းကင်းသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်) အလွန်
အေးချမ်း၏ ၃၈၇

သူပဋ္ဌိတာ၊ (အလွန်ထက်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်) အာရုံ
သို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်
ဖြင့် ကောင်းစွာထင်
သော ၃၀၀

သူလတ္တယံ၊ တံကျင်သုံးခုကို ၂၁၉

သေက္ခာနမ္ပိ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့
အားလည်း ၃၂၄

အကြွရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သေဋ္ဌဘာဝါဝဟနတော စ၊ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း	၃၃၂
သေတကဏှမဏ္ဍလဝိစိတ္တံ၊ ဖြူသော အဝန်း မည်းသော အဝန်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော	၁၀
သေတဝဏ္ဏော၊ ရေခတက်ဖြူ ပင်သည်၊ ဝါ၊ ကြောင် မီးတူပင်သည်	၂၄၉
သေသဝုဋ္ဌာနေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဝုဋ္ဌာနတို့၌လည်း	၂၇၀
သေသဒသရူပါဝစရာနိ၊ အဘိညာဉ်ဒွေးမှ ကြွင်းကုန်သော ဆယ်ပါးသော ရူပကုသိုလ် ရူပကြိယာ စိတ်တို့ရင်း	၁၀၃
သေသုပါဒါယရူပါနိ စ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်မှ ကြွင်းသော ဥပါဒါရုပ်တို့ရင်း	၄
သောကဓမ္မတော၊ စိုးရိမ်ခြင်းသဘောရှိသော အားဖြင့်	၈၇
+သောကပရိဒေဝဥပါယာသဟေတုတာယ၊ သောက၏ အကြောင်း, ပရိဒေဝ၏ အကြောင်း, ဥပါယာသ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်	၉၄
သောတာပတ္တိဖလသမာပတ္တတ္ထာယ၊ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်း အကျိုးငှါ	၄၁၇
သောတာပတ္တိမဂ္ဂပဋိလာဘတ္ထာယ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရခြင်း အကျိုးငှါ	၄၁၇
+သောတာပန္နာဒီသု၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်စသည်တို့တွင်	၃၇၂
+သောမနဿိတဒေါမနဿိတဝသေန၊ ဖြစ်သော သောမနဿရှိသောပုဂ္ဂိုလ်, ဖြစ်သော ဒေါမနဿရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်	၁၃၅
သောဝတ္ထိကတ္တယဒဿနေန၊ လည်ကျားသုံးရစ်ကို မြင်သဖြင့်	၂၄၁
သောဠသဝိဓာ ကင်္ခါ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိသော ယုံမှားခြင်းသည်	၆၀
သွာယမတ္ထော၊ ထို(ပါဒကဈာန် သမ္မသိတဈာန်ဟူသော ဥပနိဿယတို့နှင့်ကင်း၍	

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

အဇ္ဈာသယမျှ မပြည့်စုံ
ခြင်းဟူသော) အနက်ကို ၂၉၃

[ဟ]

ဟတာပါယဂမနီယာဒိဘာ-
ဝေါဝ၊ သတ်အပ်သော
အပါယ်သို့လားစေတတ်
သည်စသော သတ္တိရှိသည်
သာလျှင် ၃၅၅
ဟတ္ထဂတော၊ လက်၌ရှိသော ၂၁၈
ဟတ္ထိအာဒီသု၊ ဆင် မြင်း
စသည်တို့သည် ၂၇
ဟရာယမာန၊ ရှက်စနိုးကုန်
သည်ဖြစ်၍ ၃၀
ဟရိတပဏ္ဏဝဏ္ဏံ၊ စိမ်းရွှေသော
အရွက်အဆင်းနှင့်တူသော
အဆင်းရှိသည် ၁၄၀
ဟသန္တိံ ဝါ၊ ရယ်သည်ကိုရှင်း ၂၅၃
ဟာနိဒသကံ၊ ခိဋ္ဌာရတိ ဝဏ္ဏ
ဗလ ပညာ ဆုတ်ယုတ်
သောအားဖြင့် ဖြစ်သော
နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏
အပေါင်းရှင်း ၁၁၉
+ဟာပနဝစနံ၊ ယုတ်ခြင်း
ပွါးခြင်းသည် ၃၃၈
ဟိတသုခနိပ္ဖါဒကဋ္ဌေန၊
အခိုင်အမြဲ စီးပွါးချမ်းသာ
ကို ပြီးစေတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၃၂
ဟေဋ္ဌာသြရောပနံ၊ အောက်သို့
လွှတ်ခြင်း ချခြင်းသည် ၁၂၇
ဟေဋ္ဌိမာ စ၊ အောက်ဖြစ်သော
သောတာပန်စသော
အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့
သည်လည်း ၄၁၄
ဟေတုံ၊စက္ခု,ရူပါရုံ,အာလော-
က,မနသိကာရစသော
အကြောင်းကို ၃၄-၅
ဟေတုဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်သို့
ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်
ဟူသော သဘောသည် ၃၀၄
ဟေတုနိရောဓော၊ ဒုက္ခ၏
အကြောင်းဖြစ်သော
ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ခြင်း
ကြောင့် ၃၆၅
ဟေတုဖလသမ္ဗန္ဓေန၊
အကြောင်းနှင့်အကျိုး
စပ်သဖြင့် ၁၆၈
ဟေတုသမ္ဘာရပစ္စယာ၊
အကြောင်းအပေါင်း
ဟူသော အကြောင်း
ကြောင့်၊ ဝါ၊ ဇနကဟူသော
ဟေတုအကြောင်း,ဥပတ္ထမ္ဘ
သမ္ဘာရဟူသော ပစ္စယ
အကြောင်းကြောင့် ၅၇

အလိမ္မာ-စာမှာ ရှိသည်

လူ့သဘာဝစရိုက်ဆိုးများကို ပယ်ရှားပြီး စရိုက်ကောင်းများကို ဖော်ဆောင်မည့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ

တော်လှန်ရေးအစိုးရ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့မှ

ပိဋကတ်မြန်မာပြန်များကို ဖတ်ပါ

မြန်မာစာဖတ်တတ်သူတိုင်း ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ်
ပါဠိတော် ၅၂-ကျမ်းလုံးကို ဖတ်ရှု နားလည်နိုင်ကြပြီ

မြန်မာပြန် ကျမ်းများ

၁။	ဒီဃနိကာယ်(သုတ္တန်)	ပ၊ဒု၊တ	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၂။	မဇ္ဈိမနိကာယ် (သုတ္တန်)	။	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၃။	သံယုတ္တနိကာယ်(သုတ္တန်)	။	(၅-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၄။	အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်(သုတ္တန်)	။	(၁၁-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၅။	ခုဒ္ဒကနိကာယ် (ကျမ်း-၃၀) မှ	ဝိနည်း	(၅-ကျမ်း)	၅-အုပ်
		အဘိဓမ္မာ	(၄-ကျမ်း)	၅-အုပ်
		အခြားသုတ္တန်	(၁၄-ကျမ်း)	၇-အုပ်

မဟာဗုဒ္ဓဝင်

ပ-တွဲ ၂-အုပ်။ ဒု-တွဲ ၁-အုပ်။ တ-တွဲ ၁-အုပ်။